CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomen verkortingen:

S.	BETEEKENT:	*Staatsblad.*
Sc.	„	*Staatscourant.*
B.	„	*Bijvoegsel op het Staatsblad.*
C. V.	„	*Chronologische Verzameling.*
W. v. 'T R.	„	*Weekblad van het Recht.*
Gem.stem.	„	*Gemeentestem.*
W. v. D. B. A.	„	*Weekblad voor de Burgerlijke Administratie.*

LUTTENBERG'S

CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813

VOORTGEZET DOOR

Mr. Dr. J. G. STENFERT KROESE
Secretaris der gemeente Amersfoort

1910

ZWOLLE
W. E. J. TJEENK WILLINK

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

3 *Januari* 1910. WET, houdende naturalisatie van *Maria Lambertina Heep* en een en veertig anderen. S. 1.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hierna genoemde personen aan Ons een verzoek om naturalisatie hebben ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3, in verband met artikel 3*bis*, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

1°. *Maria Lambertina Heep*, muziekleerares, geboren te *Marrum*, gemeente *Ferwerderadeel* (provincie *Friesland*) den 28 Juni 1867, wonende te *Frankfort aan den Main* (*Pruisen*);

2°. *Hendrikus Hesseling*, kleermaker, geboren te *Herwen en Aerdt* (provincie *Gelderland*) den 11 Mei 1845, wonende te *Kellen* bij *Kleef* (*Pruisen*);

3°. *Nicolaas Feis*, handelsagent, geboren te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*) den 24 Maart 1874, wonende te *Brussel* (*België*);

4°. *Philippe Jacques Hulsen*, stoker, geboren te *Fouron St. Pierre* (*België*) den 27 September 1863, wonende te *Aken* (*Pruisen*);

5°. *Leendert Dichtmaker*, sigarenmaker, geboren te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*) den 19 Maart 1847, wonende te *Londen* (*Groot-Britannië*);

6°. *Martinus Hobus*, arbeider, geboren te *Heijthuizen* (provincie *Limburg*) den 29 Juni 1863, wonende te *Mülhausen* gemeente *Oedt* (*Pruisen*);

7°. *Hendrik Brink*, daglooner, geboren te *IJsselmuiden* (provincie *Overijssel*) den 15 Februari 1862, wonende te *Crefelt* (*Pruisen*);

8°. *Martinus Johannes Hoesen*, daglooner, geboren te *Ottersum* (provincie *Limburg*) den 31 October 1858, wonende te *Wardhausen* bij *Kleef* (*Pruisen*);

9°. *Dionis Jozef Mennis*, schilder, geboren te *Rimburg*, gemeente *Ubach over Worms* (provincie *Limburg*) den 1 October 1864, wonende te *Aken* (*Pruisen*);

10°. *Gerhardus Agtermeijer*, arbeider, geboren te *Zuidwolde* (provincie *Drenthe*) den 13 November 1859, wonende te *Epe* (*Pruisen*);

11°. *Peter Joannes Peerlings*, metselaar, geboren te *Stramproij* (provincie *Limburg*) den 1 April 1869, wonende te *Viersen* (*Pruisen*);

12°. *Johan Diederik Pieter van den Bosch*, meubelmaker, geboren te *Leiden* (provincie *Zuidholland*) den 7 December 1852, wonende te *Londen* (*Groot-Britannië*);

13°. *Johannes Petrus Hubertus Paulus*, schipper, geboren te *Gennep* (provincie *Limburg*) den 10 September 1859, wonende te *Luik* (*België*);

14°. *Joannes Franciscus Klomp*, bouwkundige, geboren te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*) den 7 Februari 1865, wonende te *Dortmunt* (*Pruisen*);

15°. *Levie Muller*, zonder beroep, geboren te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*) den 9 Maart 1843, wonende te *Londen* (*Groot-Britannië*);

16°. *Jacob Draaisma*, pottenbakker, geboren te *Deventer* (provincie *Overijssel*) den 14 Juli 1860, wonende te *Essen-Huttrop* (*Pruisen*);

17°. *Egbert Stuiver*, arbeider, geboren te *Tjalleberd*, gemeente *Aengwirden* (provincie

Friesland) den 8 Februari 1876, wonende te *Rheine* (*Pruisen*);

18°. *Gregorius Martinus van Huizen*, arbeider, geboren te *Hilversum* (provincie *Noordholland*) den 14 April 1858, wonende te *Viersen* (*Pruisen*);

19°. *Frederik Herman Spengler*, dagbladschrijver, geboren te *de Bildt* (provincie *Utrecht*) den 9 Juli 1865, wonende te *Genève* (*Zwitserland*);

20°. *Johannes Josephus Beerents*, boerenarbeider, geboren te *Leeuwarden* (provincie *Friesland*) den 1 September 1859, wonende te *Kempen-Schmalbroich* (*Pruisen*);

21°. *Jan Jacob Severens*, opzichter, geboren te *Brunssum* (provincie *Limburg*) den 4 April 1860, wonende te *Recklinghausen* (*Pruisen*);

22°. *Gerhardus Tebarts*, sigarenmaker, geboren te *Siebengewald*, gemeente *Bergen* (provincie *Limburg*) den 18 Maart 1869, wonende te *Goch* (*Pruisen*);

23°. *Pieter Joseph Mingeleers*, bierhandelaar, geboren te *Hoensbroek* (provincie *Limburg*) den 16 Januari 1855, wonende te *Weitmar* bij *Bochum* (*Pruisen*);

24°. *Gerrit Jan Veldscholte*, arbeider, geboren te *Lonneker* (provincie *Overijssel*) den 5 Augustus 1863, wonende te *Epe* (*Pruisen*);

25°. *Lambertus van Wijk*, kabelmaker, geboren te *Amersfoort* (provincie *Utrecht*) den 16 October 1855, wonende te *Duisburg* (*Pruisen*);

26°. *Adelaida van Hogezand*, zonder beroep, geboren te *Soerabaia* (*Nederlandsch Oost-Indië*) den 13 Maart 1842, weduwe van mr. *Philippus Alexander Haas*, wonende te *St. Josse ten Noode* (*België*);

27°. *Johannes Hubertus Sijbers*, schrijnwerker, geboren te *Afferden*, gemeente *Bergen* (provincie *Limburg*) den 30 October 1863, wonende te *Crefeld* (*Pruisen*);

28°. *Aart Steenbergen*, polderwerker, geboren te *Epe* (provincie *Gelderland*) den 15 Juni 1875, wonende te *Hubbelrath* (*Pruisen*);

29°. *Jacob Kruisweg*, polderwerker, geboren te *Epe* (provincie *Gelderland*) den 24 October 1875, wonende te *Hubbelrath* (*Pruisen*);

30°. *Hendrik de Wit*, polderwerker, geboren te *Colijnsplaat* (provincie *Zeeland*) den 30 Mei 1851, wonende te *Gronau* (*Pruisen*);

31°. *Annetta Hamminck Schepel*, zonder beroep, geboren te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*) den 26 December 1844, wonende te *Bijfleet, Surrey* (*Groot-Britannië*);

32°. *Willem Hubertus Verhesen*, arbeider, geboren te *Herten* (provincie *Limburg*) den 11 October 1860, wonende te *Düsseldorf* (*Pruisen*);

33°. *Bernard Polak*, boekhouder, geboren te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*) den 9 December 1872, wonende te *Parijs* (*Frankrijk*);

34°. *Abraham Bakker*, arbeider, geboren te *Hilversum* (provincie *Noordholland*) den 25 October 1864, wonende te *Ahaus* (*Pruisen*);

35°. *Anna Carolina Helena Vrint*, dameskleedermaakster, geboren te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*) den 7 Juli 1871, wonende te *Londen* (*Groot-Britannië*);

36°. *Maria Belderink*, arbeidster, geboren te *Oldenzaal* (provincie *Overijssel*) den 3 Juli 1856, wonende te *Dutum* (*Pruisen*);

37°. *Ernestus Franciscus Geurts*, Roomsch-Katholiek priester en bisschop, geboren te *Maashees en Overloon* (provincie *Noordbrabant*) den 9 December 1862, wonende te *Yung-ping-fu* (*China*);

38°. *Claas Nel*, fluitist, geboren te *Arnhem* (provincie *Gelderland*) den 24 Mei 1871, wonende te *Berlijn* (*Pruisen*), tijdelijk verblijvende te *Schöneberg* (*Pruisen*);

39°. *Conrardus Joannes Laurentius Abels*, Roomsch-Katholiek priester en bisschop, geboren te *Weert* (provincie *Limburg*) den 31 Januari 1856, wonende te *Sung-chou-tsoei-tze* (*China*);

40°. *Willem van Aarssen*, arbeider, geboren te *Oploo*, gemeente *Oploo, St. Anthonis en Ledeacker* (provincie *Noordbrabant*) den 30 Januari 1852, wonende te *Kevelaer* (*Pruisen*);

41°. *Hendrikus Franciscus Snelting*, daglooner, geboren te *Gendringen* (provincie *Gelderland*) den 17 Februari 1864. wonende te *Haffen* (*Pruisen*);

42°. *Theodorus Theunissen*, aannemer, geboren te *Stramproij* (provincie *Limburg*) den 10 September 1865, wonende te *Höhscheid* (*Pruisen*).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Januari 1909.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie, (*get.*) NELISSEN.

(*Uitgeg.* 15 *Jan.* 1910.)

—

3 *Januari* 1910. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Maximilian Carl Maria Broermann, koopman, geboren te *Ostercappeln* (*Pruisen*) den 5 Juni 1864, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 2.

Pius Kuen, onder-luitenant der infanterie, geboren te *Münster* (*Beieren*) den 19 Februari 1870, wonende te *Soekadana* (afdeeling van dien naam, residentie Westerafdeeling van Borneo) (Ned.-Indië). S. 3.

Andreas Heinrich Pröttel, koopman, geboren te *Emden* (*Pruisen*) den 28 September 1854, wonende te *Soerabaia* (*Ned. O.-Indië*). S. 4.

Franz Carl Theodor Rudolph Klappenbach, electricien, geboren te *Weimar* (*Saksen-Weimar*) den 12 Juli 1869, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 5.

Joannes Cornelius Stryp, reeder, geboren te *Antwerpen* (*België*) *den* 27 Februari 1845, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 6.

Anton Hebben, landbouwer, geboren te *Hau, Materborn* (*Pruisen*) den 5 Juni 1864, wonende te *Huissen* (provincie *Gelderland*). S. 7.

Johann Friedrich Wilhelm Stamm, metselaar en aannemer, geboren te *Albaxen* (*Pruisen*) den 19 November 1858, wonende te *Kerkrade* (provincie *Limburg*). S. 8.

Abdul Rivai, arts, geboren te *Benkoelen* (*Ned. O.-Indië*) den 13 Augustus 1871, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 9.

Dietrich August Wilhelm Koch, handelsagent, geboren te *Göttingen* (*Pruisen*) den 23 October 1869, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 10.

—

4 *Januari* 1910. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Heinrich Vaneker, landbouwer, geboren te *Brook*, gemeente *Alstätte* (*Pruisen*) den 28 Januari 1887, wonende te *Lonneker* (provincie *Overijssel*). S. 11.

Wilhelm Noy, landbouwer, geboren te *Hanselaer* (*Pruisen*) den 5 Mei 1858, wonende te *Herwen en Aerdt* (provincie *Gelderland*). S. 12.

Johann Clemens Raming, koopman, geboren te *Ankum* (*Pruisen*) den 22 October 1866, wonende te *Ginneken* (provincie *Noordbrabant*). S. 13.

Gabriel Levi, koopman, geboren te *Voerde* (*Pruisen*) den 1 Mei 1869, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 14.

August Friedrich Wilhelm Hanewacker, koopman, geboren te *Pöhlde* (*Pruisen*) den 5 Februari 1867, wonende te *Sneek* (provincie *Friesland*). S. 15.

Gustaaf Ghislain Rammeloo, mosselhandelaar, geboren te *Boekhoute* (*België*) den 28 November 1875, wonende te *Philippine* (provincie *Zeeland*). S. 16.

Peter Michael Penners, zonder beroep, geboren te *Süsterseel* (*Pruisen*) den 29 April 1881, wonende te *Jabeek* (provincie *Limburg*). S. 17.

Petrus Joannes Henricus Voets, geboren te *Franeker* (provincie *Friesland*) den 13 Mei 1866, Roomsch Katholiek geestelijke, wonende te *Roermond* (provincie *Limburg*). S. 18.

Emilius Augustinus Rammeloo, geboren te *Boekhoute* (*België*) den 23 Juli 1874, mosselhandelaar, wonende te *Philippine* (provincie *Zeeland*). S. 19.

August Jansen, geboren te *Laar* (*Pruisen*) den 13 Augustus 1873, schipper, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 20.

Theophile Emanuel Joseph Marie Onghena, geboren te *Zuiddorpe* (provincie *Zeeland*) den 22 Augustus 1872, bierbrouwer, wonende te *Zuiddorpe* (provincie *Zeeland*). S. 21.

Christian Heinrich Emil Kauffmann, geboren te *Rastatt* (*Baden*) den 21 November 1851, hotelhouder, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 22.

Johann Bernhard Sandmann, geboren te *Werwe* (*Oldenburg*) den 26 April 1882, manufacturier, wonende te *Apeldoorn* (provincie *Gelderland*). S. 23.

Ferdinand Robert Ebner, geboren te *Düsseldorf* (*Pruisen*) den 15 December 1873, photograaf, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 24.

Rudolph Heinrich August Möller, geboren te *Hamburg* (*Duitschland*) den 26 Maart 1860, koopman, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 25.

—

7 *Januari* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat overbrenging van het gezinsleven naar eene andere gemeente op zich zelf niet voldoende is om verandering van woonplaats te kunnen aannemen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.;

Overwegende, dat de gemeenteraad van Krimpen a/d IJssel den 26 Juli 1909 besloot den heer L. J. OTTO niet toe te laten als lid van den Raad, waartoe hij gekozen was volgens proces-verbaal van stemming d.d. 8 Juli 1909, omdat naar het gevoelen van de meerderheid van den gemeenteraad de heer L. J. OTTO geacht moet worden te Rotterdam en niet in de gemeente Krimpen a/d IJssel te wonen, weshalve hij het vereischte van het ingezetenschap bedoeld bij art. 19 der gemeentewet mist;

dat, nadat ingevolge art. 33 der gem. wet tegen de beslissing van den gemeenteraad bezwaren bij Gedep. Staten van Zuid-Holland waren ingebracht door den niet toegelatene, den burgemeester van Krimpen a/d IJssel en een drietal raadsleden, Gedep. Staten op 10 Aug. 1909 met handhaving van het aangevallen raadsbesluit hebben verklaard dat L. J. OTTO

terecht niet tot lid van den gemeenteraad is toegelaten;

dat Gedep. Staten daarbij overwogen, dat volgens art. 75 van het B. W. verandering van woonplaats stand grijpt door de werkelijke woning in eene andere plaats, gevoegd bij het voornemen om aldaar zijn hoofdverblijf te vestigen;

dat volgens art. 76 van hetzelfde Wetboek dit voornemen bewezen wordt door eene gedane verklaring zoowel bij het bestuur der gemeente, welke verlaten wordt, als bij het bestuur der gemeente, waarheen de woonplaats wordt overgebracht en dat bij gebreke van eene dergelijke verklaring het bewijs van het voornemen uit de omstandigheden zal worden opgemaakt; dat, zooals ter openbare vergadering van hun college is gebleken, sedert Mei 1906 het gezinsleven van den heer OTTO naar Rotterdam is overgebracht en deze slechts voor de uitoefening van zijn bedrijf van scheepsbouwmeester te Krimpen a/d IJssel komt, terwijl hij volgens zijne verklaring tevens aldaar sedert dien tijd eene kamer in huur heeft tot 1 Febr. 1909 in het huis gemerkt Wijk A 227 en na dien datum in het huis gemerkt Wijk A 147 *f*, eene kamer waar hij evenwel geen nachtverblijf pleegt te houden, noch het middagmaal pleegt te gebruiken; dat uit niets blijkt, dat de verplaatsing van het gezinsleven van den heer OTTO naar Rotterdam en zijn vertoeven aldaar gedurende den tijd, welken hij niet tot uitoefening van zijn bedrijf te Krimpen a/d IJssel moet doorbrengen, een tijdelijk en voorbijgaand karakter draagt; dat derhalve de omstandigheden het in art. 76, al. 2. van het B. W. bedoelde bewijs leveren van het voornemen van requestrant om te Rotterdam zijn hoofdverblijf te vestigen; dat dit bewijs niet wordt ontwricht door het feit dat de heer OTTO te Krimpen a/d IJssel, voor het volle bedrag in de plaatselijke belasting is aangeslagen, noch dat zijne belangen binnen die gemeente liggen.

dat van de beslissing van Gedep. Staten de heer L. J. OTTO den 23 Aug. 1909 bij Ons in beroep is gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende, dat door het wonen zijner echtgenoote om gezondheidsredenen te Rotterdam meer van ophouden dan van overbrengen van gezinsleven gesproken zou kunnen worden; dat ook minder juist is, dat requestrant slechts voor de uitoefening van zijn bedrijf van scheepsbouwmeester te Krimpen vertoeft; dat hij toch aldaar eene kamer heeft en ook aan het staatkundig en maatschappelijk leven deelneemt; dat hij ook nog na Mei 1906 deel uitmaakte van den gemeenteraad tot zijn ontslagneming in den zomer van 1907; dat hij lid was van eene kiesvereeniging te Krimpen a/d IJssel tot hare opheffing in Februari 1909 en nog donateur is van verschillende in de gemeente gevestigde vereenigingen; dat, waar het bedrijf van verzoeker, de zetel van zijn fortuin en het middelpunt zijner rechtsbetrekkingen en van zijne maatschappelijke en staatkundige werkzaamheid te Krimpen gelegen is, alwaar hij ook in de bevolkingsregisters is ingeschreven en in de belastingen, zoo gemeentelijke als bedrijfs- en vermogensbelasting is aangeslagen, Gedep. Staten ten onrechte aan het enkele feit dat hij meestal te Rotterdam eet en slaapt en aldaar zijne vrouw verblijft, zoo veel gewicht hebben gehecht; dat dit temeer klemt omdat volgens de wet de woonplaats mede door den wil van den persoon bepaald wordt;

O., dat het ter beantwoording van de vraag of de heer OTTO al dan niet het voor de benoembaarheid tot lid van den gemeenteraad van Krimpen a/d IJssel vereischte ingezetenschap dier gemeente bezit, hierop aankomt of hij, die tot Mei 1906 met zijn gezin te Krimpen a/d IJssel gevestigd was, de gemeente metterwoon verlaten heeft om zich te Rotterdam te vestigen;

O., dat verandering van woonplaats volgens art. 75 B. W. plaats grijpt door de werkelijke woning in eene andere gemeente, gevoegd bij het voornemen om aldaar zijn hoofdverblijf te vestigen;

dat volgens art. 76 B. W. dat voornemen wordt bewezen door eene gedane verklaring zoowel bij het bestuur der gemeente welke men verlaat als bij dat der gemeente waar de woonplaats wordt overgebracht;

dat bovenbedoelde verklaringen door appellant niet zijn gedaan;

dat evenwel volgens het tweede lid van art. 76 van het B. W. bij gebreke van verklaring bij het gemeentebestuur, de omstandigheden het bewijs kunnen leveren van het voornemen om het hoofdverblijf in eene andere gemeente te vestigen;

dat in casu de gem. raad en Gedep. Staten als afdoende omstandigheid aanmerken de overbrenging van het gezinsleven van den heer OTTO naar Rotterdam;

dat uit deze omstandigheid op zich zelf echter geenszins kan afgeleid worden, dat de heer OTTO het voornemen heeft gehad zijn hoofdverblijf in de gemeente Rotterdam te vestigen;

dat eene tegenovergestelde opvatting veeleer

steun vindt in de in het appellatoir adres aangevoerde omstandigheden, bepaaldelijk, dat het bedrijf en de zetel van het fortuin van appellant in de gemeente Krimpen a/d IJssel zijn gevestigd gebleven, dat hij aldaar dagelijks vertoeft, er eene kamer te zijner beschikking heeft en er deelneemt aan het maatschappelijk leven;

dat alzoo het bewijs van het voornemen van den heer OTTO om zijn hoofdverblijf in de gemeente Rotterdam te vestigen niet is geleverd;

dat mitsdien de heer OTTO geacht moet worden voortdurend zijn hoofdverblijf te Krimpen a/d IJssel te hebben behouden en beschouwd moet worden ingezetene dier gemeente te zijn en mitsdien ten onrechte door den gem. raad van Krimpen a/d IJssel niet als lid van den Raad dier gemeente is toegelaten;

Gezien de gem. wet en het B. W.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak van Gedep. Staten van Zuid-Holland en van de daarbij gehandhaafde beslissing van den Raad der gemeente Krimpen a/d IJssel d.d. 26 Juli 1909 voor zooveel betreft de niet toelating van L. J. OTTO, te bevelen dat L. J. OTTO zal worden toegelaten als lid van den Raad der gemeente Krimpen a/d IJssel.

(Gem.stem.)

—

7 *Januari* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat de geneesheer, die met de doodschouw is belast, ook al is hem die functie opgedragen bij zijne instructie als geneesheer met de armenpraktijk belast, krachtens art. 23 litt. f Gemeentewet uitgesloten is van het lidmaatschap van den Raad.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Oude-Pekela* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Groningen* d.d. 13 Augustus 1909, nº. 113 1e Afd., waarbij werd goedgevonden, R. VAN WERING, arts, belast met de armenpractijk, en ingevolge art. 4 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* nº. 65) aangewezen als geneeskundige met de doodschouw belast, niet toe te laten als lid van den Raad dier gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 10 November 1909, nº. 367;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 December 1909, nº. 12478, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten bij hun bovenvermeld besluit hebben overwogen, dat blijkens de door Burgemeester en Wethouders der gemeente *Oude-Pekela* overgelegde stukken de Heer VAN WERING is aangewezen voor het jaar 1909 als geneeskundige, belast met de doodschouw, als bedoeld in art. 4 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* nº. 65), en dat door dezen voor dat jaar de in het voornoemde wetsartikel bedoelde eed in handen van Burgemeester en Wethouders is afgelegd;

dat de genoemde persoon krachtens die benoeming en daarop gevolgde beëdiging is aan te merken als een ambtenaar, vanwege het gemeentebestuur aangesteld en daaraan ondergeschikt, welke betrekking krachtens art. 23 letter f der gemeentewet met het lidmaatschap van den Raad onvereenigbaar is;

dat toch in dit geval niet van toepassing is de uitzondering bedoeld in de laatste zinsnede van het laatste lid van het genoemde wetsartikel; dat wel is waar het verrichten van de doodschouw hem is opgedragen bij zijne instructie als geneesheer der gemeente *Oude Pekela*, welke met de armenpraktijk is belast, doch daarmede aan de betrekking van doodschouwer, ingesteld krachtens de bovengenoemde wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* nº. 65) en waartoe hij door Burgemeester en Wethouders werd benoemd en beëedigd, niet het karakter wordt ontnomen van een afzonderlijk ambt, als bedoeld in art. 23 letter f der gemeentewet, hetwelk met het lidmaatschap van den Raad onvereenigbaar is; dat dus de Raad bij zijn bovenbedoeld besluit ten onrechte den heer VAN WERING als lid van den Raad heeft toegelaten;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de Raad der gemeente *Oude-Pekela* in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de vraag, of de doodschouw, waarmede de heer VAN WERING is belast, hem tot gemeente-ambtenaar stempelt, ontkennend moet worden beantwoord; dat toch de benoemde deze functie niet uitoefent als een zelfstandig ambt, doch dat deze hem is opgedragen bij zijne instructie als gemeentelijk geneesheer, zoodat hij mitsdien het ambt bekleedt van gemeente-geneesheer, zijnde geneesheer belast met de armenpraktijk, terwijl hem in die functie en uit kracht van die dienstbetrekking is opgedragen het verrichten van doodschouw; dat ten aanzien van de doodschouw naar adressants meening de vereenigbaarheid wel bestaat, omdat de geneesheer, daarmede belast, telken jare door Burgemeester en Wethouders wordt aangewezen en alsdan na beëedigd te zijn, verplicht is, zoodra hij daartoe geroepen wordt, lijken te schouwen;

dat hij daardoor mist het karakter van ge-

meente-ambtenaar, omdat het verrichten van doodschouw is een zaak van algemeen rijksbelang;

Overwegende dat de gronden, welke Gedeputeerde Staten tot hun bestreden besluit hebben geleid, juist zijn en deze tot de Onze makende;

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

10 *Januari* 1910. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het Koninklijk Besluit van 8 April 1886 (*Staatsblad* n°. 48), wordt bepaald, dat het fort *St. Anthonie* geen vestingwerk meer zal zijn. S. 26.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 11 December 1909, Vde Afd. n°. 45;

Gelet op artikel 8 der Wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Gelet op het Koninklijk Besluit van 8 April 1886 (*Staatsblad* n°. 48);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 December 1909, n°. 6);

Gezien het nader Rapport van Onzen voornoemden Minister van 5 Januari 1910, Vde Afd. n°. 148;

Hebben besloten en besluiten, dat, met wijziging in zooverre van het bovenaangehaalde Besluit, het fort *St. Anthonie* geen vestingwerk meer zal zijn.

Dit Besluit treedt in werking op den *tweeden* dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant* waarin het Besluit is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 10den Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 27 *Jan.* 1910.)

—

11 *Januari* 1910. BESLUIT, tot wijziging der eischen van practische en theoretische bekwaamheid voor zeemiliciens, bedoeld in artikel 141 der Militiewet 1901. S. 27.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 7 Januari 1910, bureau S, n°. 57;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de navolgende wijzigingen in de krachtens Onze besluiten van 6 Maart 1902 (*Staatsblad* n°. 42) en van 9 April 1906 (*Staatsblad* n°. 62) geldende eischen van practische en theoretische bekwaamheid voor zeemiliciens, bedoeld in art. 141 der Militiewet 1901.

Het vermelde sub II, 2°, te vervangen door:

„Zeemilicien-kustwachter.

a. Als 1°. sub *e*.

b. Als 1°. sub *f*.

c. Als 1°. sub *g*.

d. Voldoende bedrevenheid in het geven en opnemen van seinen met vlaggen, met de gasseinlantaarn, met een vlag aan een stok en het geven en opnemen van seinen voor grooten afstand tusschen oorlogsschepen en kustwachtposten volgens het Marine-seinboek.

e. Voldoende bedrevenheid in het opnemen van seinen met alle overige in de Instructie van het seinboek der K.M. vermelde seinmiddelen, waarmede van de oorlogsschepen naar de kustwachtposten kan geseind worden.

f. Eenige bedrevenheid in het splitsen en knoopen".

Het vermelde sub II, 4°, vervangen door:

„Zeemilicien-stoker.

a. Behoorlijke uitvoering van hetgeen volgens het 1° en 3° onderdeel van Hoofdstuk II van het Reglement op de exercitiën der Infanterie K.M. eerste gedeelte, wordt onderwezen, met inachtneming van het feit, dat hij niet met het geweer is gewapend.

b. Voldoende bedrevenheid in het kolentrimmen en in het stoken der vuren van het schip of vaartuig, waarop hij geoefend wordt."

Het vermelde sub II, 5°, vervangen door:

„Zeemilicien-hulpmachinist.

a. Als 4°. sub *a*.

b. Voldoende bedrevenheid om in stoombarkassen, stoom- en achterwielsloepen de stoomketels en werktuigen zelfstandig te kunnen behandelen".

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 11den Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Marine, (*get.*) J. WENTHOLT.

(*Uitgeg.* 25 *Jan.* 1910.)

—

11 *Januari* 1910. BESLUIT, betrekkelijk de hoegrootheid van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1910 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen van de lichting van 1910 en van het daarin door elke Provincie te dragen aandeel. S. 28.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken van 3 Januari 1910, Afdeeling Militie en Landweer (M.) nº. 80, van 6 Januari 1910, Bureau B nº. 2 en van 8 Januari 1910, nº. 30, afdeeling Militie en Weerbaarheid;

Gezien artikel 55*bis* van Ons Besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* nº. 280), zooals dat Besluit laatstelijk is aangevuld en gewijzigd bij Ons Besluit van 9 Januari 1909 (*Staatsblad* nº. 10);

Gezien ook Ons besluit van 9 October 1909 (*Staatsblad* nº. 337), betrekkelijk de lichting der nationale militie van het jaar 1910;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De hoegrootheid van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1910 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen der lichting van 1910 bedraagt 6914 man.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke Provincie in het bij artikel 1 vermeld aantal te dragen, wordt aangewezen in de vierde kolom van den Staat, welke bij dit Besluit behoort.

Onze voornoemde Ministers zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 11den Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.
De Minister van Marine, (*get.*) J. WENTHOLT.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 29 *Jan.* 1910.)

Behoort bij Koninklijk Besluit van 11 Januari 1910 (*Staatsblad* nº. 28).

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen der lichting* 1910.

PROVINCIËN.	AANTALLEN ter volledige oefening in te lijven manschappen.	AANTALLEN in het tijdvak van 1 tot 15 Maart af te leveren manschappen.		*Opmerkingen.*
		UITSLAG der globale berekening.	AANTAL af te leveren manschappen.	
Noordbrabant	1218	$684\frac{8052^*}{12300}$	685	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland	1289	$724\frac{6946}{12300}$	724	
Zuidholland	2878	$1617\frac{9392^*}{12300}$	1618	
Noordholland	2469	$1387\frac{10566^*}{12300}$	1388	
Zeeland	496	$278\frac{9944^*}{12300}$	279	
Utrecht	590	$331\frac{7960^*}{12300}$	332	
Friesland	810	$455\frac{3840}{12300}$	455	
Overijssel	807	$453\frac{7698^*}{12300}$	454	
Groningen	733	$412\frac{362}{12300}$	412	
Drenthe	374	$210\frac{2836}{12300}$	210	
Limburg	636	$357\frac{6204}{12300}$	357	
	12300	$6908\frac{73800}{12300}$	6914	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.
De Minister van Marine, „ J. WENTHOLT.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, „ HEEMSKERK.

12 *Januari* 1910. BESLUIT, houdende vaststelling eener regeling van de belooning en van de vergoeding van reis- en verblijfkosten, welke zullen worden genoten door de leden van de schattingscommissies.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, dd. 31 December 1909, n°. 90, Generale Thesaurie, en dd. 10 Januari 1910, Directie van den Landbouw, n°. 19, afdeeling domeinen;

Gelet op art. 27 der Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222);

Overwegende, dat het noodzakelijk is over te gaan tot het treffen eener regeling van de belooning en van de vergoeding van reis- en verblijfkosten, welke zullen worden genoten door de leden van de schattingscommissiën;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De vaste leden van de schattingscommissiën, bedoeld in de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222), en de plaatsvervangende leden dier commissiën, voor zoover zij aan het schattingswerk deelnemen, ontvangen als belooning voor hunne werkzaamheden en als vergoeding van hunne reis- en verblijfkosten een aandeel in het bedrag, dat daartoe voor elk schattingsdistrict na 1 Mei 1910 onder goedkeuring van Onzen Minister van Financiën zal worden vastgesteld door de tiendcommissie waaronder het schattingsdistrict ressorteert.

2. Het bedrag, dat voor elk schattingsdistrict ingevolge het voorgaande artikel zal worden vastgesteld, zal worden gevonden door vermenigvuldiging van:

a. het aantal in het schattingsdistrict gelegen kadastrale perceelen, welke als voorheen tiendplichtig zijn vermeld in eene of meer der aangiften, volgens art. 39 der wet gedaan, voor zoover zij niet vallen onder art. 8 der Tiendwet en voorzoover het bedrag der zuivere tiendopbrengst daarvan niet krachtens art. 48*a* dier wet bij overeenkomst tusschen den aangever en de bekende belanghebbenden is vastgesteld, met:

b. eene som die naar omstandigheden zal worden aangenomen, doch die niet minder zal bedragen dan *f* 0,20 en niet meer dan *f* 0,50.

In zeer bijzondere gevallen kan voor een schattingsdistrict een bedrag worden vastgesteld, dat het maximum, hetwelk volgens de bovenaangegeven berekening voor dat district zoude kunnen worden bepaald, met ten hoogste 50 pct. te boven gaat.

Wanneer, ten gevolge van onherroepelijke beslissingen van de betrokken tiendcommissie of van de betrokken rechterlijke collegiën omtrent de vroegere tiendplichtigheid van perceelen, het aantal der perceelen waarvan de tiendwaarde zal zijn vast te stellen, daalt onder 90 pct. van het sub *a* bedoelde aantal, dan kan eene evenredige vermindering van het vastgestelde bedrag door Onzen Minister van Financiën, de betrokken tiendcommissie gehoord, plaats hebben.

3. Het aandeel van elk der vaste leden van eene schattingscommissie in het voor dat district vastgestelde bedrag ineens wordt, behoudens het bepaalde bij het 2de en 3de lid van dit artikel, bepaald op:

$^4/_{10}$ gedeelte van het vastgestelde bedrag voor het lid dat ook belast wordt met het schrijf- en rekenwerk van de commissie, en

$^3/_{10}$ van het bedrag voor elk der beide andere leden.

Bij vervanging van het lid met het schrijf- en rekenwerk belast, door een ander vast lid, of door een plaatsvervangend lid, en bij vervanging van een der andere vaste leden door een plaatsvervangend lid ontvangt de plaatsvervanger hetgeen de vervangene tijdens de vervanging zoude hebben verdiend.

De belooning van de plaatsvervangers wordt in mindering gebracht van de belooning van hen die zij hebben vervangen.

De vaststelling van het aandeel van elk lid en elk plaatsvervangend lid in het voor een schattingsdistrict vastgestelde bedrag geschiedt door de tiendcommissie.

4. Voor het bijwonen van vergaderingen met één of meer leden der tiendcommissie, tot welke zij met voorkennis van den voorzitter der tiendcommissie zijn opgeroepen, ontvangen de vaste en de plaatsvervangende leden der schattingscommissiën vergoeding van reis- en verblijfkosten op den voet van de derde klasse van het tarief, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), zooals dat laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 8 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 119).

Onze Ministers van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, 12 Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

13 *Januari* 1910. BESLUIT, tot nadere regeling van het invoerrecht op chloralhydraat, aether sulfuricus, chloroforme, azijnaether, spiritus nitri dulcis en alle verdere dergelijke uit of met alcohol bereide stoffen. S. 29.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 22 December 1909, n°. 86, Accijnzen;

Gezien art. 1, tweede lid der wet 6 April 1877 (*Staatsblad* n°. 71) en art. 1, eerste lid der wet van 4 December 1909 (*Staatsblad* n°. 375);

Herzien het Koninklijk besluit van 17 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 106) en Ons besluit van 19 November 1898 (*Staatsblad* n°. 232);

Den Raad van State gehoord (advies van 4 Januari 1910, n°. 34);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 Januari 1910, n°. 50, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het invoerrecht voor de stoffen, bedoeld bij art. 1, tweede lid, der voormelde wet van 6 April 1877 (*Staatsblad* n°. 71), bedraagt per kilogram voor:

chloralhydraat	*f* 2.—
aether sulfuricus	„ 3.40
chloroforme	„ 2.35
azijnaether.	„ 1.90
collodion	„ 3.—
spiritus nitri dulcis	„ 2.05
alle verdere dergelijke uit of met alcohol bereide stoffen .	„ 2.25

2. Bij het in werking komen van dit besluit vervallen het Koninklijk besluit van 17 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 106) en Ons besluit van 19 November 1898 (*Staatsblad* n°. 232).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 13den Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 26 *Jan.* 1910.)

—

13 *Januari* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, tot wijziging van het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie enz.", vastgesteld bij beschikking van 28 April 1909.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, wijziging te brengen in het „Voorschrift betreffende dienst-„reizen van dienstplichtigen der Nationale „Militie", enz., vastgesteld bij de Beschikking van 28 April 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 166.

Heeft goedgevonden te bepalen, dat evenbedoeld Voorschrift wordt gewijzigd als volgt.

§ 18, *voorlaatste lid*, wordt gelezen als volgt:

Geschiedt de terugroeping onder de wapenen of in werkelijken dienst, hetzij krachtens art. 185 der Grondwet op de wijze bij § 24 van dit Voorschrift aangegeven, hetzij ter handhaving of tot herstel van de openbare rust en orde, tot uitvoering van wettelijke voorschriften of om andere overwegende redenen, dan heeft, ter bespoediging van de afreis, nimmer betaling van het daggeld door de Burgemeesters plaats, doch geschiedt deze *steeds* onmiddellijk na aankomst bij en door de zorg van het korps of van de Marine-autoriteit.

§ 23, *eerste lid*. In plaats van: „De milicien-verlofganger" wordt gelezen: „De verlofganger".

Het *tweede lid* wordt gelezen als volgt:

Bij de toezending, overeenkomstig de ter zake betrekkelijke voorschriften, van brieven van of mededeelingen nopens oproeping brengt de Burgemeester het vorenstaande tijdig ter kennis van den opgeroepen verlofganger, onder uitnoodiging, zoo noodig onverwijld op te geven, van welke Nederlandsche Gemeente hij zich rechtstreeks voor 's Rijks rekening naar de plaats van opkomst wenscht te begeven.

In het gestelde achter (*g*) aan den voet van Model n°. 1, alsmede achter (*l*) op de keerzijde van Model n°. 2 vervallen de woorden „(niet de secretaris)".

(*get.*) W. COOL.

—

14 *Januari* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het Lokaalspoorwegreglement 1902, deel *B*, en van het Vereenvoudigd Locaalspoorwegreglement 1902, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 18 Augustus 1902 (*Staatsblad* n°. 170), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 12 Maart 1909 (*Staatsblad* n°. 67). S. 30.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 6 December 1909, n°. 217, Afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) en op artikel 1 van de wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Gezien Ons besluit van 18 Augustus 1902 (*Staatsblad* nº. 170), zooals dit werd gewijzigd bij Ons besluit van 12 Maart 1909 (*Staatsblad* nº. 67);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 December 1909, nº. 7);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 Januari 1910, nº. 218, Afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Artikel 4, eerste lid, sub *k*, van het Locaalspoorwegreglement 1902, deel B, en artikel 30, eerste lid, sub *k*, van het Vereenvoudigd Locaalspoorwegreglement 1902, vastgesteld bij Ons besluit van 18 Augustus 1902 (*Staatsblad* nº. 170), gewijzigd bij Ons besluit van 12 Maart 1909 (*Staatsblad* nº. 67), worden gelezen als volgt:

te rooken in afdeelingen van rijtuigen, waar dit op duidelijke wijze door bestuurders van den spoorwegdienst is verboden; met het rooken in die afdeelingen wordt gelijk gesteld het zich aldaar met brandende tabak bevinden;

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 14den Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 27 *Jan.* 1910.)

—

14 *Januari* 1910. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van de hoofdstembureaux in verband met de verkiezing van leden van de raden der Gemeenten Maastricht, Echt en Venlo.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden, na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Limburg, te bepalen, dat:

1º. in de kiesdistricten voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Maastricht;

2º. in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Echt;

3º. in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Venlo,

de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 14 Januari 1910.

(*get.*) HEEMSKERK.

15 *Januari* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 20 December 1909, houdende bepalingen nopens de opleiding van militie-telegraaf personeel.

De Minister van Oorlog,

Gezien het Koninklijk Besluit van 20 December 1909, nº. 40, aldus luidende: (1)

Brengt voorschreven Koninklijk Besluit, door deze, ter kennis van de Landmacht;

En heeft goedgevonden, tevens bij deze:

A. In te trekken:

De Ministerieele Beschikkingen van 22 Februari 1908, Afd. Militie en Landweer (M.) nº. 320, 13 Mei 1909, Afd. Militie en Landweer (M.) nº. 211 en 19 Juni 1909, Afd. Militie en Landweer (M.) nº. 248.

B. Te bepalen:

§ 1. Tot de militieplichtigen, geplaatst in een werkkring, als bedoeld in artikel 1 van het Koninklijk besluit van 20 December 1909, nº. 40, worden uitsluitend gerekend:

a. van het personeel der Posterijen en Telegraphie:

de commiezen, commiezen-titulair en adspirant-commiezen, klerken-telegrafisten, surnumerairs, hulptelegrafisten, met of zonder vaste aanstelling van den Minister van Waterstaat en de tijdelijke klerken;

b. van het personeel der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen:

de telegrafisten, klerken-telegrafisten, stations-assistenten, goederen-klerken, arbeiders-telegrafisten, seinhuiswachters, wegwerkers-telegrafisten en surnumerairs;

c. van het personeel der Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij:

de klerken, commiezen, assistenten voor den buitendienst, seinhuiswachters, leerling-assistenten en leerling-klerken;

d. van het personeel der Nederlandsche Centraal Spoorweg-Maatschappij:

de commiezen en adjunct-commiezen dienst doende op stations, de stationsklerken, telegrafisten-wisselwachters, stations-assistenten en seinhuiswachters;

e. diegenen van het personeel van den dienst der Posterijen en Telegraphie en der bovengenoemde Maatschappijen, die werkzaam zijn in soortgelijke betrekkingen;

(1) Het besluit is in de jaargang 1909 opgenomen.

f. personen, werkzaam bij bijzondere ondernemingen bij den telegraafdienst of in aan den telegraafdienst verwante vakken, mits eenige bedrevenheid in den morse telegraafdienst bezittende.

§ 2. Het aantal voor volledige oefening ingelijfde militieplichtigen, hetwelk jaarlijks voor opleiding tot milicien-telegrafist in aanmerking komt, bedraagt in normale gevallen 80.

De Commandeerende-Officier van het Regiment Genietroepen is bevoegd aan tot korte-oefening ingelijfde militieplichtigen toe te staan eene vrijwillige verbintenis aan te gaan, als bedoeld in artikel 1 van het in § 1 vermeld Besluit, indien minstens 17 militieplichtigen, behoorende tot de in § 1 bedoelde personen, in opleiding worden genomen tot optisch-seiner. In dat geval mag het aantal militieplichtigen, dat voor eene opleiding tot telegrafist in aanmerking komt, zooveel meer dan 80 bedragen, als het aantal van hen, die tot optisch-seiner in opleiding worden genomen, minder dan 25 bedraagt.

§ 3. De opleiding tot milicien telegrafist vangt aan ongeveer één maand na opkomst in werkelijken dienst voor eerste-oefening, met dien verstande echter, dat reeds gedurende den tijd van de eerste militaire opleiding met détailoefeningen in het telegrafeeren wordt begonnen.

§ 4. Door den Commandeerende-Officier van het Regiment Genietroepen wordt telken jare vóór 1 Januari aan den Minister van Oorlog eene, na gehouden overleg met het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegraphie en de Besturen der in § 1 genoemde Spoorwegmaatschappijen, opgemaakte nominatieve opgave ingediend van de tot den dienst der Posterijen en Telegraphie of tot den dienst dier maatschappijen behoorende lotelingen, onder opgave van de Gemeente, voor welke zij geloot hebben, die bij eventueele inlijving in aanmerking komen voor eene opleiding tot milicien-telegrafist.

De Commissarissen der Koningin worden, ieder voor zooveel hem aangaat, door den Minister van Oorlog met bedoelde nominatieve opgave in kennis gesteld, zulks in verband met artikel 2 van het in § 1 genoemd Besluit.

De voor eene opleiding tot milicien-telegrafist in aanmerking komende lotelingen, die de in artikel 1 van het in § 1 genoemd Besluit bedoelde vrijwillige verbintenis wenschen aan te gaan, zullen vóór 20 Februari van het jaar hunner inlijving daarvan schriftelijk kennisgeving hebben te doen aan den Commandeerende-Officier van het Regiment Genietroepen.

De bedoelde lotelingen moeten bij die kennisgeving opgave doen van naam en voornamen, beroep of betrekking, woonplaats, straat en huisnummer, alsmede van de Gemeente, waarvoor, en het nummer, waaronder zij voor de militie zijn ingeschreven, en tevens overleggen eene verklaring van den chef, onder wien zij zijn gesteld — welke verklaring moet zijn gelegaliseerd door het hoofd der Gemeente, waarin die Chef gevestigd is — aangevende, welke betrekking als in § 1 omschreven, zij bekleeden, benevens dat zij — voor zoover behoorende tot de onder *f* bedoelde personen — eenigszins bedreven zijn in den Morse-toesteldienst.

Kan op grond van de ingezonden bescheiden toelating tot de verlangde opleiding geschieden, dan wordt aan de verzoekers door den Commandeerende-Officier van het Regiment Genietroepen daarvan eene verklaring afgegeven.

Onder overlegging van vorenbedoelde verklaring moeten gegadigden zich persoonlijk wenden tot den Plaatselijke- of Garnizoens-Commandant in eenige garnizoensplaats, dan wel tot den Commandeerende-Officier van het Regiment Genietroepen, tot het ondergaan van een militair geneeskundig onderzoek, en tot het sluiten van de verbintenis, bedoeld in artikel 1 van het in § 1 vermeld Besluit.

Wordt de verbintenis bekrachtigd door den Plaatselijke- of Garnizoens-Commandant, dan wordt, in afwachting van het door den Commandeerende-Officier van het Regiment Genietroepen ingevolge artikel 4 van vorenbedoeld Besluit te verleenen verlof, aan den verbondene een voorloopig verlof voor den tijd van zes weken verleend door den Plaatselijke- of Garnizoens-Commandant.

De Commandeerende-Officier van het Regiment Genietroepen geeft dadelijk nadat de verbintenis is tot stand gekomen, daarvan kennis aan den betrokken Commissaris der Koningin.

§ 5. De akte der verbintenis bij het voorlaatste lid van artikel 3 van het in § 1 vermeld Besluit bedoeld, wordt ingericht overeenkomstig de bij deze Beschikking gevoegde Bijlage *A*.

Een exemplaar wordt ter hand gesteld aan den verbondene; het andere wordt, met de over te leggen stukken bewaard bij de Hoofdadministratie van het Regiment Genietroepen.

Minderjarigen moeten tot het aangaan van de verbintenis nog overleggen een gelegaliseerd bewijs van toestemming, afgegeven door hem of haar, die de ouderlijke macht of de

voogdij uitoefent, ingericht overeenkomstig de bij deze Beschikking gevoegde Bijlage *B*.

§ 6. Zij, die de verbintenis hebben aangegaan, hebben gedurende hunne eerste-oefening aanspraak op 20 dagen verlof, welk verlof wordt genoten gedurende 10 dagen met Kerstmis en Nieuwjaar, 6 dagen met Paschen en 4 dagen met Pinksteren.

§ 7. De proeven van bedrevenheid en bekwaamheid, onderscheidenlijk bedoeld in de artikelen 6 en 8 van het in § 1 vermeld Besluit, worden afgelegd ten overstaan van eene Commissie, telken jare door den Commandeerende-Officier van het Regiment Genietroepen te benoemen.

Het hoogst in rang zijnde of oudste lid is Voorzitter der Commissie en regelt de wijze, waarop de proeven zullen worden afgelegd.

Zij, die geslaagd zijn voor de proef, bedoeld bij artikel 8 van vorenbedoeld Besluit, worden gerangschikt in een der navolgende klassen, t. w. in:

klasse 3, bij gebleken geschiktheid als oudste telegrafist op een meer belangrijk kantoor;

klasse 2, bij gebleken geschiktheid voor zelfstandige uitoefening van den Morse-toesteldienst of als oudste telegrafist op een minder belangrijk kantoor;

klasse 1, bij gebleken geschiktheid voor uit oefening van den Morse-toesteldienst onder toezicht.

In laatstgenoemde klasse worden echter alleen gerangschikt miliciens-telegrafisten, die eerst bij de laatste proef, bedoeld in de laatste zinsnede van vorengenoemd artikel, slagen.

§ 8. Het programma, in artikel 8 van het in § 1 vermeld Besluit bedoeld, omvat de algemeene eischen voor den milicien bij de Genietroepen en de bijzondere eischen voor de miliciens-telegrafisten, een en ander zooals omschreven onder *D* van het Koninklijk Besluit van 9 Januari 1902 (*Staatsblad* n°. 3), gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 17 Augustus 1904 (*Staatsblad* n°. 214).

§ 9. De twee herhalingsoefeningen, in artikel 11 van het in § 1 vermeld Besluit bedoeld, worden achtereenvolgens volbracht in normale gevallen in het 2de en 4de jaar, volgende op dat, waarin de eerste-oefening aangevangen is.

Voor de herhalingsoefeningen, omschreven onder 1°. van evengenoemd artikel, komen in aanmerking de miliciens-telegrafisten, welke gerangschikt zijn in de klassen 3 en 2; voor de herhalingsoefeningen, omschreven onder 2°. van dat artikel zij, die gerangschikt zijn in de klasse 1.

(*get.*) W. Cool.

BIJLAGE *A*.

(Model voor de verbintenis.)

Behoort bij de Beschikking van den Minister van Oorlog, d.d. 15 Januari 1910, Afdeeling Militie en Landweer (M.) N°. 123.

De ondergeteekende (1) . . . . . (2) . . . . . ., ten aanzien van het onderwerp dezer akte het Rijk vertegenwoordigende, verklaart krachtens het bepaalde bij artikel 9 der Militiewet 1901 te hebben aangenomen als militair bij het Regiment Genietroepen, met bestemming voor de Telegraaf-afdeeling van dat Korps (3) . . . . . en de mede-ondergeteekende: (3) . . . . . verklaart zich door (1) . . . . . te hebben doen aannemen als militair bij vorenvermeld korps, met bestemming voor de Telegraaf-afdeeling van dat Korps, om, buiten genot van premie of handgeld hoe ook genaamd, het Koninkrijk der Nederlanden bij de Landmacht te dienen van den (4) . . . . . Negentienhonderd en . . . . . tot den (5) . . . . . Negentienhonderd en . . . . . met dien verstande evenwel, dat, zoo hem uitstel van eerste-oefening wordt verleend, de duur dezer verbintenis met zooveel jaren wordt verlengd als het uitstel heeft geduurd en overigens onder de bepalingen, de voorwaarden en de verplichtingen, zooals die bij het Koninklijk Besluit van 20 December 1909, n°. 40 en in de Beschikking van den Minister van Oorlog d.d. 15 Januari 1910, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 123, zijn omschreven.

En is hiervan te . . . . . den . . . . . Negentienhonderd en . . . . opgemaakt deze akte in tweevoud, welke vervolgens door de contractanten is onderteekend, en waarvan door ieder der contractanten een exemplaar is behouden.

(6)

(1) Naam, voornamen en rang.

(2) $\frac{\text{Plaatselijke-}}{\text{Garnizoens-}}$ Commandant te of Commandeerende-Officier v. h. Regiment Genietroepen.

(3) Naam en voornaam v. d. aangenomene.

(4) Datum zijner inlijving bij de militie (in schrijfletters).

(5) Datum en jaar, zijnde de dag waarop naar de *Landweer* overgaat de lichting van de *militie*, waartoe de aangenomene behoort of voor welke bij krachtens de bepaling der 2e zinsnede van art. 99 j°. art. 6 der Militiewet 1901 geacht wordt te zijn ingelijfd.

(6) Handteekening der contractanten.

BIJLAGE *B*.

(Model voor de toestemming.)

Behoort bij de Beschikking van den Minister van Oorlog, d.d. 15 Januari 1910, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 123.

De ondergeteekende (1) . . . . . verklaart bij deze, als uitoefenende de ouderlijke macht / voogdij van den minderjarige (2) . . . . . er in toe te stemmen, dat gemelde minderjarige zich verbindt om het Koninkrijk der Nederlanden als vrijwilliger bij de Landmacht te dienen en zulks onder al de daarvoor gestelde voorwaarden en bepalingen, zooals die bij het Koninklijk Besluit van 20 December 1909, n°. 40 en in de Beschikking van den Minister van Oorlog d.d. 15 Januari 1910, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 123, zijn omschreven.

(3)

. . . . . 19 .

(1) Naam en voornaam, betrekking en woonplaats van hem of haar die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent.

(2) Naam en voornaam van den minderjarige.

(3) Handteekening van hem of haar, die de toestemming verleent, gelegaliseerd door den Burgemeester van zijne of hare woonplaats.

—

17 *Januari* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug over het *Noordzeekanaal* bij *Velsen* in den spoorweg van *Haarlem* naar *Uitgeest*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 112), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 179). S. 31.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 26 November 1909, La. A, Afdeeling Spoorwegen;

Gelet op art. 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 December 1909, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 Januari 1910, n°. 213, Afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat in het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug over het *Noordzeekanaal* bij *Velsen* in den spoorweg van *Haarlem* naar *Uitgeest*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 112), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 179), de navolgende wijzigingen zullen worden aangebracht:

1°. het tweede lid van art. 2 zal worden gelezen als volgt:

„Met de sluiting van de brug zal worden aangevangen, zoodra door het station *Velsen* het sein daartoe aan den brugwachter is gegeven, of zooveel later als naar het oordeel van den brugwachter mogelijk is om de brug gesloten te hebben 4 minuten vóór de aankomst van een trein op de brug. Het bedoelde sein wordt door het station *Velsen* gegeven 10 minuten voordat een trein de brug zal bereiken."

2°. Artikel 3 zal worden gelezen als volgt:

„Bestuurders van den spoorwegdienst treffen de noodige maatregelen om te voorkomen, dat de brug langer gesloten blijft dan strikt noodzakelijk is voor de veilige treinbeweging.

„Deze maatregelen behoeven de goedkeuring van den Minister van Waterstaat."

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 17den Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 1 *Febr.* 1910.)

—

17 *Januari* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat:

onder „plaatselijke verordeningen" in den oorspronkelijken tekst van art. 4 der Hinderwet alleen konden worden verstaan die, waarbij de Gemeenteraad bepaalt, dat hij gebruik maakt van de hem in dat artikel gegeven bevoegdheid;

hierin geene verandering is gebracht door de toevoeging van een derde geval, waarin de Gemeenteraad de bevoegdheid heeft gekregen bij plaatselijke verordening beperkende bepalingen te maken;

het tweede lid van het genoemde artikel niet geldt voor de in de latere toevoeging van het artikel vermelde verordeningen, waarin de voorwaarden worden vastgesteld;

de beoordeeling eener verordening in haar geheel, anders dan wegens formeele bezwaren, niet aan de rechterlijke macht doch aan de Kroon opgedragen is;

in de opdracht bij art. 4 der toegepaste verordening aan den directeur van het slachthuis om al dan niet toestemming te geven tot het zich bevinden op het

terrein van het openbaar slachthuis niet ligt eene verboden overdracht van macht door den Raad op den directeur met voorbijgang van B. en W.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

I. Schending of verkeerde toepassing van art. 216 in verband met de artt. 267, 256 en 257 Strafv., mede in verband met art. 4 der Hinderwet, de artt. 91 en 1 Strafr. en de verordening (meer speciaal art. 42) van de gemeente Maastricht op het gebruik van het terrein, waarop is gevestigd het openbaar slachthuis te Maastricht, vastgesteld door den Raad dier gemeente in zijne vergadering van 4 Aug. 1904 en afgekondigd 9 Sept. 1904 (n°. 483);

II. Schending of verkeerde toepassing van art. 216 in verband met 267, 256 en 257 Strafv., en in verband met de artt. 179*a*, *g* en *h*, 134, 135, 190 en 161 der Gemeentewet, 91 en 1 Strafr. en de verordening (meer speciaal art. 4 en 42) in het eerste cassatiemiddel genoemd;

Overwegende, dat het beroep onbeperkt is ingesteld, doch requirant daarin niet-ontvankelijk is, zoover het is gericht tegen het in het bestreden vonnis vervatte ontslag van rechtsvervolging:

O. voor zoover het beroep ontvankelijk is;

dat requirant bij het bestreden vonnis, ter zake dat hij 5 Mei 1908 des namiddags circa $6^1/_4$ uur te Maastricht, in de slachthal bestemd voor het slachten van vee in het openbaar slachthuis, zich zonder toestemming van den directeur of diens aangewezen plaatsvervanger heeft bevonden, is veroordeeld, met qualificatie van het feit en tot de straf aan het hoofd van dit arrest vermeld;

O. dat de verordening op het gebruik van het terrein, waarop is gevestigd het openbaar slachthuis te Maastricht, vastgesteld 4 Aug. 1904, afgekondigd 9 Sept. 1904 en in werking getreden 1 Jan. 1905, in art. 4, eerste lid, bepaalt: „Het is verboden zich op het terrein te bevinden zonder toestemming van den directeur", terwijl in art. 1 dier verordening staat: „In deze verordening wordt verstaan: onder directeur, de directeur van het openbaar slachthuis of de persoon, aangewezen om dien ambtenaar bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis te vervangen" en art. 42 dier verordening op overtreding van art. 4 een straf bepaalt, o. m. van geldboete van ten hoogste *f* 25;

O. dat het eerste middel daarop gegrond is, dat gemelde verordening niet van kracht zoude zijn, omdat in strijd met art. 4, tweede lid, der Hinderwet, de duur der geldigheid in die verordening niet is opgenomen, waarin geene verandering wordt gebracht door de bepaling van art. 3 van de verordening, vastgesteld door den Raad der gemeente Maastricht 17 Oct. 1901 en afgekondigd 13 Nov. 1901, n°. 452;

O. omtrent dit middel:

dat laatstgemelde verordening in art. 1 bepaalt: „Het is verboden eene slachterij, vilderij of eene inrichting, bestemd tot verwerking van afval van vee, op te richten, te hebben of te gebruiken", in art. 2: „Voor het uitoefenen der in art. 1 genoemde bedrijven wordt aangewezen het openbaar slachthuis buiten de voormalige Boschpoort" en in art. 3: „Deze verordening treedt in werking op den dag waarop het openbaar slachthuis voor publiek gebruik zal worden opengesteld en is geldende tot 1 Jan. 1920;

dat door deze verordening volledig voldaan is aan het tweede lid van art. 4 der Hinder wet, dat bepaalt, dat „plaatselijke verordeningen, in dit artikel bedoeld, gelden voor een bepaalden daarin genoemden tijd, die 20 jaar niet mag te boven gaan";

dat toch onder „plaatselijke verordeningen in dit artikel bedoeld" in den oorspronkelijken tekst van art. 4 der Hinderwet alleen konden worden verstaan, die waarbij de Gemeenteraad bepaalt, dat hij gebruik maakt van de hem in dat artikel gegeven bevoegdheid;

dat hierin geene verandering is gebracht nu aan de twee gevallen, waarin oorspronkelijk bij het eerste lid van art. 4 der Hinderwet aan den Gemeenteraad werd toegestaan, om bij plaatselijke verordening beperkende bepalingen te maken, door de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 161) een derde geval is toegevoegd, waarin wordt toegelaten het verbieden van het oprichten, hebben of gebruiken van slachterijen enz. bij aanwezig zijn van eene inrichting, waarin belanghebbenden, onder eveneens bij verordening vastgestelde voorwaarden, het bedrijf kunnen uitoefenen, waartoe eene inrichting wordt vereischt, als bij de verordening verboden;

dat toch de bepaling van het tweede lid van art. 4 der Hinderwet omtrent een uitdrukkelijk in de verordeningen opnemen eener gelegenheidsduur niet toepasselijk kan geacht worden op de in de latere toevoeging aan het eerste lid van dat artikel vermelde verordeningen waarin de voorwaarden worden vastgesteld, waartoe de in het middel genoemde verordening behoort, omdat deze verordenin-

gen, die alleen in het leven geroepen konden worden, om nadere regelingen te treffen voor het geval, dat krachtens art. 4, eerste lid sub 3° der Hinderwet het daar bedoeld verbod wordt uitgevaardigd, van zelf ophouden te gelden, als de plaatselijke verordening, houdende dat verbod, ingevolge het verstrijken van den daarin volgens art. 4, tweede lid, der gemelde wet opgenomen termijn, ophoudt van kracht te zijn;

dat alzoo het eerste middel is ongegrond;

O. dat het tweede middel is gesplitst in 5 onderdeelen, alle gericht tegen de in het eerste middel vermelde verordening; waarvan het eerste luidt: „in strijd met art. 179 der Gemeentewet is uitvoering dier verordening in het geheel, immers voor een preponderant deel opgedragen aan den directeur van het openbaar slachthuis, in plaats van aan B. en W.;

dat dit onderdeel, als gericht tegen den inhoud en de strekking der geheele verordening geen grond bevat, die tot cassatie eener rechterlijke uitspraak kan voeren, daar de beoordeeling eener verordening in haar geheel, anders dan wegens formeele bezwaren daartegen, die hier niet aangevoerd zijn, niet aan de rechterlijke macht, maar aan de Kroon is opgedragen, zoodat dit deel van het middel niet tot cassatie kan leiden;

dat het tweede onderdeel van dit middel luidt: „wanneer hier aan eene eigenlijke gemeente-politieverordening moet worden gedacht (quod non), dan is niet toepasselijk art. 190 der Gemeentewet, aangezien de quaestieuse verordening niet tengevolge der Gemeentewet („dezer wet" zooals gezegd art. 190 dit uitdrukt), noch in het huishoudelijk belang der gemeente in eigenlijken zin, maar ten gevolge der Hinderwet (art. 4) is gegeven";

dat, wat er moge zijn van de stelling in dit onderdeel van het middel opgeworpen, ook dit onderdeel, als bevattende eene niet op formeele bezwaren gegronde opmerking, gericht tegen de geldigheid der geheele verordening, op grond van het bij het eerste onderdeel overwogene, niet tot cassatie kan leiden;

dat het derde onderdeel van het middel daartegen gericht is, dat, afgezien van de quaestie, wie met de uitvoering had moeten zijn belast, door de aan den directeur verleende bevoegdheid, in strijd met de artt. 134 en 135 der Gemeentewet, de door den Raad vastgestelde regeling kan worden ongedaan gemaakt en in werkelijkheid deze regeling is overgedragen door den Raad aan den directeur, immers in geen geval bij den Raad gebleven; en het vierde onderdeel van het middel uitgaat van de stelling, dat wanneer de directeur werkelijke gemeente-politiediensten verricht ingevolge de quaestieuze verordening, aan hem toch veel meer overgelaten is, dan wat uit kracht van art. 190 der Gemeentewet eigenaardig tot den werkkring der gemeentepolitie behoort;

dat ook deze beide onderdeelen van het middel algemeene opmerkingen bevatten omtrent de bevoegdheid bij de verordening aan den directeur verleend, zonder bijzondere toepassing op het punt, waarover dit geding loopt, zoodat daaromtrent ook geldt het bij de beide voorafgaande onderdeelen overwogene, dat dergelijke algemeene grieven tegen de quaestieuze verordening niet tot cassatie kunnen leiden;

dat eindelijk het 5e onderdeel van het middel stelt, dat aangenomen dat de Raad ingevolge art. 4 der Hinderwet in de quaestieuze verordening alle mogelijke voorwaarden heeft kunnen maken, uit de omstandigheid, dat de Hinderwet geene strafsanctie ten aanzien van die verordening inhoudt, de nakoming daarvan alleen gewaarborgd kan worden door toepassing van art. 161 der Gemeentewet (gelijk is geschied), maar dat dan ook alle andere op plaatselijke verordeningen in het algemeen toepasselijke artikelen der Gemeentewet, ten deze evenzeer toepasselijk zijn en dat dus het bestaan of de verbindende kracht van eenige bepaling welker nakoming door eene strafsanctie verzekerd wordt, moet worden beoordeeld naar de beginselen van de Gemeentewet, en uitsluitend daarnaar, zoodat eene zelfstandige opdracht, als ten deze aan den directeur is verstrekt, in allen gevalle ongeoorloofd is te achten;

dat dit onderdeel van het middel blijkbaar in het hier toegepaste art. 4 lid 1 der quaestieuze verordening eene verboden overdracht van macht door den Raad gelegen acht op den directeur, met voorbijgang van B. en W., aan wie de uitvoering der besluiten van den Raad is opgedragen;

dat zulks echter hier het geval niet is, nu het betreft het al of niet toestemming geven om zich op het terrein voor het openbaar slachthuis te bevinden;

dat toch het al of niet geven van zoodanige toestemming geheel behoort af te hangen van de omstandigheden, waaronder die toestemming gevraagd wordt, zoodat ieder zich voordoend geval op zich zelf moet beoordeeld worden;

dat dus door het opdragen van de beslissing

in zoodanig geval aan den directeur, niets anders geschied is, dan hem datgene opdragen, dat eigenaardig tot zijnen werkkring behoort, nl. te zorgen, dat de goede gang van zaken in de slachtplaats niet verstoord worde;

dat nu ook het tweede middel in al zijne onderdeelen ongegrond is, het beroep moet worden verworpen;

Gezien art. 348 Strafv.;

Verklaart den requirant niet-ontvankelijk in zijn beroep, voor zooverre het is gericht tegen het in het bestreden vonnis vervatte ontslag van rechtsvervolging;

Verwerpt overigens het beroep.

(W. v. 'T R. 8975.)

—

18 *Januari* 1910. BESLUIT, waarbij ontheffing van den werkelijken dienst is verleend.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog van 8 Januari 1910 n°. 39, afdeeling Militie en Weerbaarheid, en van 14 Januari 1910, afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 130, betreffende een verzoek om ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie van KARL WILHELM ROBERT KAPPELMEIER, loteling voor de lichting der nationale militie van 1910 voor de gemeente Amsterdam;

Overwegende:

dat genoemde loteling op 11 Maart 1890 te Amsterdam geboren is tijdens zijne ouders aldaar gevestigd waren en derhalve krachtens de overgangsbepaling der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177), in verband met art. 5, 1°, van het Burgerlijk Wetboek, Nederlander was en die hoedanigheid nog bezat op 1 Januari 1909, tijdstip waarop hij hier te lande voor de militie moest worden ingeschreven;

dat die inschrijving dan ook in 1909 geschiedde voor de lichting van 1910 in de gemeente Amsterdam, woonplaats zijns vaders;

dat hij, nadat hem bij de loting een nummer was ten deel gevallen hetwelk hem tot dienst verplicht, bij onherroepelijk geworden uitspraak van den militieraad tot den dienst is aangewezen;

dat hij, blijkens de door hem overgelegde verklaring, dd. 31 Januari 1909, afgegeven door den Duitschen consul-generaal te Amsterdam, tevens de Duitsche nationaliteit bezit en uit dien hoofde gehouden is tot het vervullen van verplichten krijgsdienst bij het Duitsche leger;

dat er onder de omstandigheden waarin genoemde loteling met betrekking tot het vervullen van verplichten krijgsdienst, zoowel hier te lande als in Duitschland, verkeert, termen bestaan om hem ontheffing te verleenen van den werkelijken dienst bij de militie;

Gezien de derde zinsnede van art. 113 der Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. aan den loteling KARL WILHELM ROBERT KAPPELMEIER, voornoemd, nadat hij bij de militie zal zijn ingelijfd, ontheffing van den werkelijken dienst voor zijn geheelen diensttijd te verleenen;

2°. te bepalen, dat die loteling niet in persoon aan de militaire autoriteit zal worden afgeleverd, doch dat zijne inlijving zal geschieden enkel op overgifte van een uittreksel uit den staat model n°. 14, voorgeschreven bij art. 61 van Ons besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij Ons besluit van 9 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10).

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 18 Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

—

20 *Januari* 1910. BESLUIT, houdende aanwijzing van het gesticht te *Leur*, gemeente *Etten en Leur*, van het Roomsch-Katholiek Gasthuis „Alles voor Allen" te *Breda*, als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd. S. 32.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Januari 1910, n°. 201, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op artikel 7 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), zooals dat luidt ingevolge de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Het gesticht te *Leur*, gemeente *Etten en Leur*, van het Roomsch-Katholiek Gasthuis „Alles voor Allen" te Breda, wordt onder de voorwaarden, behoorende bij dit besluit, aangewezen als eene inrichting, die niet

als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen verpleegd worden.

2. Wij behouden Ons voor die voorwaarden, wanneer dit noodig blijkt, aan te vullen of te wijzigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 20sten Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 2 *Febr.* 1910.)

VOORWAARDEN, *waaronder het gesticht te* Leur, *gemeente* Etten en Leur, *van het Roomsch-Katholiek Gasthuis „Alles voor Allen" te* Breda, *wordt aangewezen als inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd.*

Art. **1.** Tot de inrichting wordt ten allen tijde vrije toegang verleend aan de inspecteurs voor het Staatstoezicht op krankzinnigen en krankzinnigengestichten.

Het bestuur, de geneeskundigen aldaar werkzaam, benevens het overig personeel geven den inspecteurs de door hen verlangde inlichtingen.

2. Het bestuur draagt zorg, dat de verpleegden onder geregelde geneeskundige observatie en behandeling zijn.

3. Het bestuur draagt zorg, dat in de inrichting steeds aanwezig is een stel plattegrondteekeningen, waaruit de bestemming van alle vertrekken duidelijk blijkt; deze teekeningen worden den inspecteurs op verlangen ter inzage voorgelegd.

4. Jaarlijks vóór 15 Januari wordt den inspecteurs toegezonden eene opgave van het aantal der krankzinnigen, die in het afgeloopen jaar zijn opgenomen, ontslagen en overleden, zoomede van het aantal, op 31 December aanwezig.

5. Het is verboden den krankzinnigen te beletten zich schriftelijk te wenden tot de hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, tot de inspecteurs en tot den Officier van Justitie.

Door den Minister van Binnenlandsche Zaken kunnen dienaangaande nadere voorschriften worden gegeven.

Behoort bij Koninklijk besluit van 20 Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 32).

Mij bekend,

De Min. van Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

21 *Januari* 1910. BESLUIT, houdende wijziging van het besluit van 25 Juni 1902, tot uitvoering van art. 23 van de Gezondheidswet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Januari 1910, n°. 618, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op Ons besluit van 25 Juni 1902 n°. 55;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van Ons besluit van 25 Juni 1902 n°. 55, en van den daarbij behoorenden staat te bepalen:

1°. eene afzonderlijke gezondheidscommissie wordt ingesteld voor de gemeente Haarlemmermeer, als hebbende deze gemeente meer dan 18000 inwoners;

2°. eene afzonderlijke gezondheidscommissie wordt ingesteld voor de gemeente Velsen, uit hoofde van de bijzondere omstandigheid, dat vereeniging van deze gemeente met eene andere gemeente als zijnde IJmuiden, eene zeehavenplaats, niet wenschelijk is;

3°. eene gezondheidscommissie wordt ingesteld voor de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Spaarndam, Schoten, Bennebroek, Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort, met bepaling, dat de zetel dezer gezondheidscommissie is gevestigd te Bloemendaal.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 21 Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

24 *Januari* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de *Zuid-Willemsvaart*. S. 33.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 4 November 1909, n°. 242, afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 der Wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 December 1909, n°. 17);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Januari 1910, n°. 224, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de Zuid-Willemsvaart, zooals dat hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat met het inwerkingtreden van het sub 1°. bedoelde reglement is vervallen het bij Koninklijk besluit van 8 September 1875 (*Staatsblad* n°. 165) vastgestelde reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de Zuid-Willemsvaart en over de Dieze, zooals dat reglement is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 13 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 116).

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 24sten Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 8 *Febr.* 1910.)

REGLEMEMT *voor de scheepvaart, ter beveiliging van beweegbare spoorwegbruggen over de* Zuid-Willemsvaart.

Art. **1**. Alleen de brugwachters zijn bevoegd de bruggen te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1). De beweegbare bruggen worden ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden. Is er tijdelijk geen scheepvaart te verwachten, dan kunnen de bruggen gesloten blijven.

(2). Met het sluiten der bruggen in den Staatsspoorweg van Budel naar Vlodrop nabij Weert en in den Staatsspoorweg van Eindhoven naar Maastricht nabij Helmond wordt aangevangen tien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken.

(3). Met het sluiten van de brug in den spoorweg van Boxtel naar Gennep der Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij nabij Veghel wordt aangevangen twaalf minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken.

(4). Indien door weersgesteldheid of door andere buitengewone omstandigheden het sluiten van de brug vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor de tijdige sluiting noodig is.

(5). Voor werktreinen worden de bruggen gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de bruggen.

(6). Alvorens over te gaan tot het sluiten der brug, geeft de brugwachter het sein dat de doorvaart gestremd is.

3. (1). Bij elke brug is een seinpaal geplaatst, waarlangs een rood geschilderde bol tot eene hoogte van ten minste 6.80 Meter boven de spoorstaven kan worden opgehaald en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van 3.90 Meter boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(2). Is een brug geopend, dan wordt dit aangeduid:

bij dag door den geheel opgehaalden rooden bol;

bij nacht door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(3). Is een brug gesloten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag door den geheel neergelaten rooden bol;

bij nacht door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(4). Nachtseinen worden gegeven van een half uur nà zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(5). Bij mist of sneeuwjacht wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

4. Bij het naderen en doorvaren van de brug moeten de bevelen van den brugwachter door de schippers stipt worden opgevolgd, onverminderd de verplichting tot naleving van de bepalingen van het Algemeen Reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), het laatst gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372), en van het Bijzonder Reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van de Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 175), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 9 October 1903 (*Staatsblad* n°. 268), voor zoover die bepalingen hier toepasselijk zijn, en in de daarbij behandelde onderwerpen door dit reglement niet wordt voorzien.

5. (1). Bij het naderen der bruggen zullen de schippers, bij de aan weerszijden op een afstand van 200 Meter uit de brug gestelde afstandspalen, waarop het woord „langzaam", voor zooveel noodig de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, de eigen beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trekdieren zeer langzaam laten stappen en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij de op een afstand van

50 Meter uit de brug geplaatste stoppalen, waarop het woord „halt", kan worden stil gehouden, ingeval de brugwachter daartoe last geeft.

(2). Bij harden wind, sterken stroom of afstrooming van de kanalen, of bij snelle vaart van het schip, zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3). In geen geval zullen de schippers, gedurende het gesloten zijn of gedurende het sluiten van eene brug, hunne schepen, zonder vergunning van den brugwachter, dichter dan tot de bovenbedoelde stoppalen van die brug doen naderen.

(4). De schippers zullen door krachtige geluidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(5). Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven, en niet vroeger, wordt het schip naar de bruggen gestuurd en zoo langzaam voortbewogen, dat geen deel van de bruggen of van de remmingen door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

(6). Indien door mist of andere oorzaken, de bol of het licht der lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar is, worden de schepen buiten de stoppalen gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

6. (1). Bij het doorvaren van de bruggen worden de schepen met geringere snelheid bewogen: door trekdieren niet dan stapvoets; schepen met eigen beweegkracht varende, met geen grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2). Zeilende schepen moeten zoodanig van zeil verminderen, dat zij de bruggen langzaam doorvaren.

(3). Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de brug- of de remmingwerken in aanraking komen.

(4). Van de schepen mogen de ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen, en andere voorwerpen niet dan zoodanig dat zij met de brug of de remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

(5). Het is verboden, met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de remmingwerken, gordingen, haalpennen of ringen zijn hiervan uitgesloten.

(6). Het verminderen der vaart of het vastmaken der schepen geschiedt door het uitbrengen van kettingen of touwen aan de meerpalen bij de brug; het uitbrengen van een anker mag slechts in onvermijdelijke gevallen geschieden.

(7). De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan de schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het kanaal in en nabij de bruggen.

7. De doorvaart door de brug in den Staatsspoorweg nabij Helmond geschiedt door de aan stuurboordzijde gelegen opening, tenzij de brugwachter de vaart door de aan bakboordzijde gelegen opening gelast.

De doorvaart van de brug in den spoorweg van Boxtel naar Gennep nabij Veghel geschiedt door de aan de Zuid-Westzijde en die van de brug in den Staatsspoorweg nabij Weert in de aan de Noord-Westzijde van het kanaal gelegen opening.

8. Het is verboden:

a. schepen in de opening van de bruggen te doen stilhouden;

b. schepen aan eenig deel van de bruggen vast te leggen of te verhalen.

9. (1). Een schip zal binnen de in art. 5 bedoelde stoppalen niet langer vertoeven, dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2). Binnen de brugopeningen varen de schippers elkander niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter.

(3). Binnen de in art. 5 bedoelde stoppalen varen de schippers elkander in de richting naar de brugopening niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter.

(4). Buiten die stoppalen wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

(5). Rijksschepen of schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat, en schepen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde vóór alle andere schepen doorgelaten.

(6). In zoodanig geval verplaatsen de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich binnen de stoppalen, echter niet in de richting naar de spoorwegbrug.

(7). Voor alle gelijk aankomende schepen is de voorrang van doorvaren toegekend aan die van de bovenzijde komen, zoodat die van de benedenzijde komen, buiten den stoppaal moeten wachten.

(8). Bij verschil tusschen de schippers beslist de brugwachter.

10. Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor een gesloten brug aankomt, zullen de later aankomende op behoorlijken

afstand achter de eerder aankomende blijven.

11. Na het weder geopend zijn der brug varen de schepen door, met vergunning van den brugwachter, volgens art. 5; van dezelfde zijde, naar volgorde van aankomst, en van verschillende zijden, met inachtneming van den voorrang, als in art. 9 is omschreven.

12. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen de in art. 5 bedoelde stoppalen, naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd, op kosten van den onwillige, het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

13. Schepen, waarvan het niet te vreezen is dat zij in de brugopeningen zullen beklemd raken, kunnen met vergunning van den brugwachter onder de bruggen in gesloten stand doorvaren.

14. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten eener brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is en op kosten van den schipper of van den eigenaar van het schip, de oorzaak of oorzaken van die verhindering te doen opruimen.

15. (1). Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvlotten.

(2). Onder *schippers* worden verstaan zij, die op de schepen het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3). Onder *brugwachter* worden ook verstaan die personen, welke den brugwachter vervangen.

16. (1). Aan de brugwachters is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2). De brugwachters, de ambtenaren in art. 8, sub 1°. tot en met 6°., van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëedigde beambten en bedienden, aan wie door de betrokken spoorwegonderneming, het toezicht op de bruggen is opgedragen, en de plaatselijke politie-beambten van de gemeenten, waarin de bruggen gelegen zijn, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

17. Aan de beambten en bedienden van den spoorweg, met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag, door het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en door alle ambtenaren met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 24sten Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 33).

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

24 *Januari* 1910. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 34

—

25 *Januari* 1910. BESLUIT, tot hernieuwde vaststelling van het onderscheidingsteeken voor scherpschutter bij de Infanterie en Landweer-Infanterie. S. 35.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 20 Januari 1910, Kabinet, La 0[5];

Gezien het Koninklijk besluit van 2 October 1900, n°. 50, sedert herhaaldelijk gewijzigd en aangevuld;

Overwegende, dat het wenschelijk is, het onderscheidingsteeken voor scherpschutter bij de Infanterie en Landweer-Infanterie opnieuw vast te stellen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. te bepalen:

dat in de bijlage B, behoorende bij het Koninklijk besluit van 2 October 1900, n°. 50, houdende beschrijving van de uniformen van de Landmacht, het hoofd van punt 5°. onder VII in afdeeling II zal worden gelezen:

„5) Scherpschutters — bij het Wapen der Infanterie voor zooveel betreft die der 2de klasse — en stukscommandanten."

2°. het navolgende vast te stellen:

Art. 1. De militairen beneden den rang van officier, behoorende tot het Wapen der Infanterie, die voldoen aan de voorwaarden, door Onzen Minister van Oorlog vast te stellen, kunnen worden aangesteld tot scherpschutter der 2de en der 1ste klasse.

2. Het onderscheidingsteeken voor scherpschutter der 1ste klasse zal bestaan in een imitatie-zilveren rechthoekige medaille met afgesneden hoeken, waarop twee gekruiste geweren, onder een, door eene Koninklijke Kroon gedekte, W; een en ander tegen een' achtergrond, gevormd door een schoolschijf in een lauwerkrans van eikenloof, terwijl een bliksemslag het midden der schijf treft. De verbinding van de medaille met den ring stelt een patroonhouder voor.

Het onderscheidingsteeken zal gedragen worden op de linkerborst aan een Nassausch blauw lint, ter breedte van 3.8 centimeter.

Het lint mag nimmer zonder de medaille gedragen worden.

3. Bij toekenning van het onderscheidingsteeken voor scherpschutter der 1ste klasse vervalt het reeds verkregen recht tot het dragen van de in goud, c. q. van wol geborduurde ster van scherpschutter der 2de klasse.

4. Bij de toekenning van het in artikel 2 bedoelde onderscheidingsteeken wordt aan de begiftigden tevens een brevet verleend.

Deze brevetten blijven in bewaring bij den commandant, onder wiens onmiddellijke bevelen de begiftigden dienen, totdat deze den dienst verlaten.

5. De verstrekking van het in artikel 2 bedoelde onderscheidingsteeken heeft kosteloos voor de belanghebbenden plaats.

6. De uitreiking van het onderscheidingsteeken geschiedt naar regelen, door Onzen Minister van Oorlog te stellen.

Het onderscheidingsteeken kan tijdens het groot verlof en na het ontslag uit den dienst door de begiftigden worden gehouden en gedragen.

Bij overlijden van dezen blijft het onderscheidingsteeken het eigendom van de erven.

7. Het is den begiftigden vergund, het onderscheidingsteeken in verkleinden vorm te dragen in alle gevallen, waarin het dragen van de model-onderscheidingsteekenen niet verplichtend is.

8. Het recht tot dragen van het onderscheidingsteeken wordt verloren:

a. zoodra blijkt, naar regelen, door Onzen Minister van Oorlog vast te stellen, dat niet meer voldaan wordt aan de eischen, bedoeld in artikel 1;

b. door onherroepelijke veroordeeling tot gevangenisstraf of militaire detentie, indien verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg is;

c. bij verwijdering uit den dienst met een briefje van ontslag.

In bovenstaande gevallen wordt het brevet door den commandant, bedoeld in artikel 4, vernietigd en het onderscheidingsteeken ingenomen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk zal worden geplaatst in het *Staatsblad* en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Kanselarijen der Nederlandsche Orden en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 25sten Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 23 *Febr.* 1910.)

—

27 *Januari* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en de Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 36.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* nº. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* nº. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* nº. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en Aziatische cholera op enkele plaatsen in het buitenland en het onlangs voorgekomen zijn van laatstgenoemde ziekte op enkele plaatsen in het binnenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 December 1909, 1.º. 13588, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Januari 1910, nº. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Januari 1910, nº. 577, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. **1.** Verboden zijn, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door deze ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften:

1º. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren;

2º. het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen, overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.

2. Verboden is, tenzij met inachtneming van de door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften, het vervoer van stoffen, die pest- of cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.

3. Dit besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staats-*

courant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 11 *Febr.* 1910.)

—

28 *Januari* 1910. BESLUIT, tot gedeeltelijke uitvoering van artikel 4, 2de en 3de lid der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69), tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken. S. 37.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 25 Januari 1910, n°. 216, Afdeeling Waterstaat;

Gezien artikel 4, 2de en 3de lid van de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69), tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

In zooverre daarin niet reeds door Ons is voorzien, wordt van alle schade, welke wordt toegebracht aan de in artikel 1 sub 2 en 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) vermelde werken, voor zooveel behoorende onder het Departement van Waterstaat, door den ambtenaar van den waterstaat of den kanaalbeambte, die zulks bemerkt of verneemt, proces-verbaal opgemaakt. Dit proces-verbaal houdt in: den staat, waarin het beschadigde zich vóór het ongeval bevond; de omstandigheden, waaronder de beschadiging heeft plaats gehad; de vermoedelijke kosten der herstelling; den persoon, die tot de vergoeding gehouden wordt geacht, en het bedrag, dat door dezen is verschuldigd. Tot vaststelling van dit bedrag wordt acht geslagen op den toestand, waarin de werken zich, vóórdat de schade was toegebracht, bevonden.

Dit proces-verbaal wordt, door tusschenkomst van den ingenieur, gezonden aan den hoofdingenieur-directeur, en, zoo mogelijk, in afschrift aan den betrokken schipper medegedeeld.

De schipper is bevoegd, overeenkomstig artikel 4 van genoemde wet, de beslissing in te roepen van den hoofdingenieur-directeur.

In dit artikel worden verstaan:

onder ambtenaren van den waterstaat:

de hoofdingenieurs-directeuren, ingenieurs, adjunct-ingenieurs, tijdelijke adjunct-ingenieurs, opzichters, adjunct-opzichters en buiten gewone opzichters van den Rijkswaterstaat, zoomede de Rijks haven- en sluismeesters bij zeehavens en groote kanalen en de Rijksbakenmeesters;

onder kanaalbeambten:

de haven- en sluismeesters bij kleine havens en kanalen, sluis- en hulpsluis-, stuw-, brug-, pond-, kanaal- en dijkwachters, sluis-, brug- en havenknechten, in dienst van het Rijk.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 28sten Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 9 *Febr.* 1910.)

—

28 *Januari* 1910. BESLUIT, betreffende het verleenen van onderstand aan weduwen en weezen van militairen of gewezen militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat bij Ons besluit van 24 Juni 1808 n°. 78 (*Staatsblad* n°. 211) is opgericht een Weduwen- en Weezenfonds van militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen, dat ingevolge Ons besluit van 29 Juni 1909 n°. 90 (*Staatsblad* n°. 201) op 1 Augustus 1909 in werking is getreden;

Overwegende voorts, dat het wenschelijk is daarnevens eene regeling te treffen ter voorziening in het lot van hen die — niet vallende onder het bereik van het reglement voor genoemd fonds, omdat hunne echtgenooten of vaders in dat fonds geen deelgenoot zijn geweest, doordat zij op 1 Augustus 1909 niet meer in dienst waren — in behoeftige onstandigheden verkeeren;

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, van 11 Januari 1910, Statistisch Bureau, n°. 33;

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 22 Januari 1910, Statistisch Bureau, n°. 47;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Aan in behoeftige omstandigheden verkeerende weduwen en weezen van militairen of gewezen militairen beneden den rang

van officier bij de koloniale troepen, die geen deelgenoot geweest zijn in het bij Ons besluit van 24 Juni 1908 nº. 78 (*Staatsblad* nº. 211), opgerichte fonds, doordat zij op 1 Augustus 1909 niet meer in dienst waren, kan telken jare een onderstand ten laste van den lande worden verleend.

Weduwen en weezen die, bijaldien zij weduwen en weezen waren van een deelgenoot van het fonds, ingevolge de artt. 15, tweede lid, en 16 van het reglement voor het fonds, geen aanspraak op uitkeering uit het fonds zouden hebben, kunnen ook niet voor onderstand in aanmerking komen.

2. De onderstand zoowel voor weduwen als voor weezen kan in geen geval meer bedragen dan de helft van het bedrag der uitkeering per jaar waarop zij aanspraak gehad zouden hebben, indien zij door een deelgenoot in het fonds waren achtergelaten.

3. De onderstanden moeten telken jare worden aangevraagd, onder overlegging van eene ambtelijke verklaring, waaruit de behoeftigheid blijkt. Zij worden toegekend in Nederland door Onzen Minister van Koloniën en in de koloniën door het Koloniaal Bestuur.

4. De uit dit besluit voortvloeiende uitgaven komen ten laste van de Staatsbegrooting indien het betreft onderstanden aan weduwen en weezen van militairen of gewezen militairen bij de landmacht in West-Indië en ten laste van de begrooting van Nederlandsch-Indië indien de onderstand toegekend wordt aan weduwen en weezen van militairen of gewezen militairen bij de landmacht in Nederlandsch-Indië, met inbegrip van de koloniale reserve.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Oorlog en van Marine en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, 28 Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

—

31 *Januari* 1910. BESLUIT, tot nadere vaststelling van het formulier van den eed, bedoeld in artikel 4, alinea 4, der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* nº. 65), betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van den 31sten December 1909 (*Staatsblad* nº. 455). S. 38.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Januari 1910, nº. 792, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat de wijziging bij de wet van 31 December 1909 (*Staatsblad* nº. 455), gebracht in de wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* nº. 65), en die bij de wet van 31 December 1909 (*Staatsblad* nº. 452), gebracht in de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* nº. 60), regelende de uitoefening der geneeskunst, wenschelijk maken, dat het formulier voor den eed, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 26sten Junij 1869 (*Staatsblad* nº. 109), wordt gewijzigd;

Gelet op artikel 4 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* nº. 65), houdende bepalingen betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 31 December 1909 (*Staatsblad* nº. 455); zoomede op de wet van 31 December 1909 (*Staatsblad* nº. 452);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen met intrekking van het Koninklijk besluit van 26 Junij 1869 (*Staatsblad* nº. 109):

De geneeskundige, dien burgemeester en wethouders voor de doodschouw aanwijzen, legt bij de aanvaarding dier bediening den navolgenden eed (belofte) af: „Ik zweer, (beloof), dat ik als geneeskundige, belast met de doodschouw, de verklaring, bedoeld in artikel 4, lid 4, der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* nº. 65), gelijk die bepaling luidt na de wijziging, daarin gebracht bij de wet van 31 December 1909, (*Staatsblad* nº. 455), niet zal afgeven, dan na mij door persoonlijke schouwing overtuigd te hebben van het overlijden."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 31sten Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 10 *Febr.* 1910.)

—

31 *Januari* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing ten aanzien van art. 43 der Bouw- en Woningverordening voor de Gemeente Woerden, betreffende de aansluiting van woningen aan de waterleiding.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

I. Schending of althans verkeerde toepassing van art. 135 der Gemeentewet in verband met de artt. 43, 86 en 137 der Bouw- en Woningverordening voor de gemeente Woerden, door na te laten bindende kracht te ontzeggen aan de gemelde artikelen dier verordening, zijnde het voorschrift van art. 43 dier verordening niet gesteld in het belang der openbare gezondheid, doch uitsluitend in het belang der gemeentefinanciën, en

II. Schending of althans verkeerde toepassing van de artt. 1, 23, 62, 91 Strafrecht en 211 Strafvord., in verband met voormelde artt. 43, 86 en 137 der Bouw- en Woningverordening voor de gemeente Woerden, door veroordeeling tot geldboete van den requirant wegens het als eigenaar van eene woning te Woerden, gelegen aan een weg waarin een buis der waterleiding is aangelegd, deze niet van waterleiding voorzien hebben, terwijl art. 43 der gemelde verordening niet voorschrijft dat de eigenaar van eene woning deze moet voorzien van waterleiding;

Overwegende, dat den requirant bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat hij op 27 Mei 1909 te Woerden is bevonden als eigenaar van twee woningen, gelegen aldaar aan de openbare Voorstraat en plaatselijk gemerkt A 326 en A 334 en in welke straat een buis der waterleiding is aangelegd, deze woningen niet van waterleiding voorzien te hebben, zijnde hem door B. en W. van Woerden geene vergunning verleend om voormelde woningen niet van waterleiding te voorzien;

dat deze aanklacht bij het bevestigde vonnis wettig en overtuigend bewezen is verklaard, met qualificatie en veroordeeling zooals aan het hoofd dezes is vermeld;

O. ten aanzien van het eerste middel:

dat art. 43 der in het middel aangehaalde verordening, voor zoover ten deze van belang, luidt: „Behoudens verleende vergunning van B. en W., om daarvan af te wijken, moeten de woningen aan straten of wegen gelegen, waarin een buis der waterleiding is aangelegd, zijn voorzien van waterleiding en is de eigenaar verplicht zorg te dragen, dat de bewoners daarvan kunnen gebruik maken";

dat dit voorschrift klaarblijkelijk beoogt om, niet in het belang der gemeentefinanciën, zooals in het middel wordt gesteld, maar in dat der openbare gezondheid de beschikbaarheid en het gebruik van goed drinkwater in de woningen der ingezetenen te bevorderen, zoodat de plaatselijke wetgever van Woerden krachtens art. 135 der Gemeentewet bevoegd en krachtens art. 3 der Woningwet zelfs verplicht was eene bepaling van die strekking in zijne verordening op te nemen en dan ook in het bevestigde vonnis terecht is aangenomen, dat aan dit voorschrift, waarvan de doelmatigheid niet staat ter beoordeeling van de rechterlijke macht, geen bindende kracht kan worden ontzegd;

dat de onjuistheid van requirants bewering ook bevestiging vindt in de in voornoemd art. 43 aan B. en W. verleende bevoegdheid om vergunning te verleenen tot andere watervoorziening in woningen gelegen in straten waarin de buis der waterleiding is aangelegd, terwijl voor woningen elders gelegen de wijze van voorziening onafhankelijk van de waterleiding is geregeld;

dat dan ook dit middel is ongegrond;

O. ten aanzien van het tweede middel:

dat het boven weergegeven art. 43 der toegepaste verordening de verplichting om de in het voorschrift bedoelde woningen van waterleiding te voorzien, oplegt aan de eigenaren dier woningen, wat niet alleen blijkt uit de redactie der bepaling zelve, maar ook uit den verderen inhoud der verordening, in het bijzonder uit haar art. 136, waar is bepaald: „als overtreders dezer verordening zullen niet alleen beschouwd worden de eigenaren van woningen . . . ., maar ook de architecten . . . .";

dat dus ook dit middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 't R. 8982.)

—

1/4 *Februari* 1910. LIJST van fondsen, vastgesteld ingevolge art. 92 der Ongevallenwet 1901, door den Raad van Toezicht op de Rijksverzekeringsbank en goedgekeurd door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën.

Door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën is onder dagteekening van 1/4 Februari 1910 goedgekeurd de onderstaande in art. 92, tweede lid der Ongevallenwet 1901 bedoelde lijst van fondsen, welke in aanmerking komen voor de belegging van gelden der Rijksverzekeringsbank en welke, met uitsluiting van andere, in pand kunnen worden gegeven door werkgevers, die het risico van de bij de genoemde wet geregelde verzekering zelf wenschen te dragen, en door naamlooze vennootschappen en ver-

eenigingen, welke risico's als bovenbedoeld wenschen over te nemen.

LIJST VAN FONDSEN, *ingevolge art.* 92 *der Ongevallenwet* 1901, *door den Raad van Toezicht bedoeld in art.* 18 *der Ongevallenwet* 1901, *in zijne vergadering van* 10 *Januari* 1910 *vastgesteld.*

a. obligatiën en certificaten der Nationale Schuld;

b. obligatiën ten laste van Nederlandsche provinciën, gemeenten en waterschappen, voor zooveel die in de officieele noteering voor den effectenhandel zijn opgenomen;

c. obligatiën ten laste van de kolonie Suriname en van het Immigratiefonds dier kolonie, door den Staat der Nederlanden onvoorwaardelijk voor kapitaal en rente gewaarborgd;

d. obligatiën uitgegeven door:

	Rentevoet.
1. de Maatschappij voor gemeentecrediet	4, 3.5, 3, 2.5
Pandbrieven ten laste van:	
2. de Algemeene Hypotheekbank	4, 3.5
3. de Amsterdamsche Hypotheekbank	4.5, 4, 3.5
4. de Arnhemsche Hypotheekbank voor Nederland	4.5, 4, 3.5
5. de Bataafsche Hypotheekbank	4, 3.5
6. de Eerste Nederlandsche Hypotheekbriefbank	4
7. de Friesch-Groningsche Hypotheekbank	4, 3.5
8. de 's Gravenhaagsche Hypotheekbank voor Nederland	4.5, 4, 3.5
9. de Haarlemsche Hypotheekbank	4, 3.5
10. de Hypotheekbank voor Nederland	4, 3.5
11. de Maastrichtsche Hypotheekbank	4.5, 4, 3.5
12. de Maatschappij voor hypothecair crediet in Nederland	4, 3.5
13. de Nationale Hypotheekbank	4.5, 4, 3.5, 3
14. de Nederlandsche Hypotheekbank te Veendam	4, 3.5
15. de Oranje-Nassau Hypotheekbank	4.5, 4, 3.5
16. de Rotterdamsche Hypotheekbank voor Nederland	4.5, 4, 3.5, 3
17. de Stedelijke Hypotheekbank te 's Gravenhage	4.5, 4
18. de Utrechtsche Hypotheekbank	4.5, 4, 3.5
19. de Westlandsche Hypotheekbank	4. 3.5
20. de Zuider Hypotheekbank.	4
21. de Zuid-Hollandsche Hypotheekbank	4.5, 4, 3.5
e. Pandbrieven uitgegeven door:	
1. de Mitteldeutsche Bodenkredit-Anstalt te Griez, 5de serie	4
2. de Preussische Boden-Credit Actiën Bank te Berlijn, serie XVII	4
3. de Hongaarsche Boden-Credit Institut te Budapest	4. 3.5
4. de Central Hypotheken Bank Ungarischer Sparcassen te Budapest, 11de serie	4
5. de Hongaarsche Hypotheekbank te Budapest	4
6. de Landes Boden Credit Institut für klein Grundbesitzer	5
7. de Christiania Hypothek en Realkreditbank te Christiania, IIIde en IVde serie	4.5
8. de K.K. Geprivil. Algem. Oostenr. Boden-Credit Anstalt	4
9. de Galicischer Boden Credit Verein	4
10. de Kon. Zweedsche Rijkshypotheekbank te Stockholm (obl.)	4
f. Obligatiën uitgegeven door:	
1. de Almelo Salzberger Spoorwegmaatschappij	3.5
2. de Deli-Spoorwegmaatschappij	4
3. de Electrische Spoorwegmaatschappij	4
4. de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorwegmaatschappij	4
5. de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij	4, 3.5, 3
6. de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen	4, 3.5, 3
7. de Nederlandsche Buurtspoorwegmaatschappij	4
8. de Nederl. Centraal-Spoorwegmaatschappij	4, 3.5, 3

	Rentevoet.
9. de Zuid-Hollandsche Electrische Spoorwegmaatschappij	4.5
10. de Ned.-Indische Spoorwegmaatschappij	4, 3.5, 2.5
11. de Italiaansche Maatschappij der Siciliaansche Spoorwegen	4
12. de West-Siciliaansche Spoorwegmaatschappij	5
13. de Zuid-Italiaansche Spoorwegmaatschappij (serieën A—H)	3
14. de Oostenrijksch-Hongaarsche Staatsspoorwegmaatschappij (Fransch-Oostenr.)	3
15. de Oostenrijksche Locaalspoorwegmaatschappij . .	4
16. de Warschau—Weenen Spoorwegmaatschappij-leeningen 1890, 1894, 1901	4
17. de Portugeesche Spoorwegmaatschappij (Beira—Baixa), 1ste gepriv. oblig. . . .	3
18. de Koslow—Woronesch—Rostow Spoorwegmaatschappij, Serie B	4
19. de Lodzer-Fabrik Spoorwegmaatschappij, Prior. obl.	4
20. de Moskow-Kasan Spoorwegmaatschappij . . .	4.5, 4
21. de Moskow—Kiew-Woronesch Spoorwegmaatschappij	4.5, 4
22. de Moskow—Kiew—Woronesch voorheen Kursk—Kiew Spoorwegmaatschappij	4
23. de Moskow—Windau—Rybinsk Spoorwegmaatschappij	4
24. de Rjasan—Uralsk Spoorwegmaatschappij	4
25. de Rybinsk Spoorwegmaatschappij	4
26. de Wladikawkas Spoorwegmaatschappij, leeningen 1885, 1894, 1895, 1897 en 1898.	4
27. de Wladikawkas Spoorwegmaatschappij 1909 . . .	4.5
28. de Russische Zuid-Oost Spoorwegmaatschappij-leeningen 1897, 1898 en 1901 . . .	4
29. de San Antonio & Aransa Pass, Railway Co., 1ste hyp. goud obl.	4
30. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij, alg. hyp. goud obl. .	4
31. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij (Eastern Oklahama), 1ste hyp. goud obl.	4
32. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij, convertibele goudbonds van 1905	4
33. de Chesapeake & Ohio Spoorwegmaatschappij, 1—25 858 gecon. 1ste hyp. goud obl.	5
34. de Chesapeake & Ohio Spoorwegmaatschappij, 1—18,481 en 18,489—35,080 Alg. hyp. goud obl., afl. 1992. . .	4.5
35. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (sinking fund) Db. goud obl. afl. 1933	5
36. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij Madison Ext. 1ste Hyp. goud obl. afl. 1911	7
37. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (Menomenee Ext.) 1ste Hyp. goud obl. afl. 1911	7
38. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (North. Western Un. Div.) Hyp. goud obl. afl. 1917 . . .	7
39. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (Winona & St. Peter Div.) hyp. goud obl., afl. 1916	7
40. de Chicago Burlington & Quincy Railway Co. goud obl. per 1949	3.5
41. de Chicago Milwaukee & St. Paul Spoorwegmaatschappij Western Division 1ste hyp. goud obl., afl. 1921	5
42. de Chicago Milwaukee & St. Paul Spoorwegmaatschappij (Chic. & Lake Sup. Div.) 1ste hyp. goud obl., afl. 1921	5
43. de Chicago Rock Islands & Pacific Spoorwegmaatschappij goud obl. 2002 . . .	4
44. de Chicago Rock Islands & Pacific Spoorwegmaatschappij 1ste en refund. hyp. goud obl., afl. 1934	4
45. de Chicago & Erie Spoorwegmaatschappij 1ste hyp. goud obl.	5
46. de Cleveland, Akron & Co-	

	Rentevoet.
lumbus Spoorwegmaatschappij. algemeene 1ste hyp. goud obl., afl. 1927 . . .	5
47. de Denver & Rio Grande Spoorwegmaatschappij, 1ste gecons. hyp. goud obl. afl. 1936	4
48. de Denver & Rio Grande Spoorwegmaatschappij, 1ste gecons. hyp. goud obl. afl. 1936	4.5
49. de Denver & Rio Grande Spoorwegmaatschappij, Impr. hyp. goud obl. 1928.	5
50. de Des Moines & Fort Dodge Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl.	4
51. de Rio Grande Western Spoorwegmaatsch., goud obl.	4
52. de N. Y. Pennsylvania & Ohio Spoorwegmaatschappij, bevoorr. 1ste hyp. goud obl. 1935	4.5
53. de Grand Trunk Western Railway Co. 1ste hyp. 50 jarige goud obl. 1950 . .	4
54. de Illinois Central Spoorwegmaatschappij Collat goud obl. 1952	4
55. de idem goud obl. 1953 No. 1—21,679 en 22,001—28,000	4
56. de idem (Louisville div. and term.) 1ste mortgage goud obl. 1953	3.5
57. de idem (St. Louis div. and term.) 1ste mortgage goud obl. 1951	3.5
58. de Kansas City Southern Railway Co. 1ste hyp. obl. 1950	3
59 de St. Louis & Caïro Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1931	4
60. de St. Louis & South. Western Spoorwegmaatschappij 1ste hyp. goud trustb. 1989	4
61. de Louisiana & Arkansas Railway Co. 1ste hyp. goud obl.	5
62. de Louisville & Nashville Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. (South. Eastern, St. Louis div.) 1921	6
63. de idem (Sinking fund), 1ste hypt. goud obl. 1910. , .	6
64. de idem (Collateral Trust), 1ste hyp. goud obl. 1931.	5
65. de Louisville & Nashville Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. (Mobile & Montgommery) 1945 . .	4.5
66. de St. Louis & San Francisco Spoorwegmaatschappij (Missouri West Div.), 1ste hyp. goud obl. 1919 . .	6
67. de idem Alg. hyp. goud obl. 1931	6
68. de idem Gecons. hyp. obl. 1996	4
69. de idem Ref. Mortgage goud obl. 1951, nos. 1—42,625, 45,549—52,770, 52,971—54,018, 54,088—54,318, 54,397—56,427, 56,470—57,429, 58,638—61,105 .	4
70. de idem (St. Louis, Wichita, Western), 1ste byp. goud obl. 1919	6
71. de Kansas City, Fort Scott & Memphis Spoorwegmaatschappij, Ref. Mortgage goud obl. 1936	4
72. de Mexican Int. Railr. Co. Prior-Lien Sterling obl. 1947	4.5
73. de Minneapolis, St. Louis Spoorwegmaatschappij, 1ste gecons. goud obl. 1934 . .	5
74. de Missouri Kans. & Texas Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1990 . .	4
75. de idem (Dallas & Waco) 1ste hyp. goud obl. 1940. . .	5
76. de Missouri Pacific Railway C).	4
77. de Mobile & Ohio Spoorwegmaatschappij Coll. Trust goud obl. 1930	4
78. de National Railroad Co. of Mexico Prior-Lien goud obl. 1926	4.5
79. de National Railroad Co. of Mexico, 1ste gec. goud obl. 1951	4
80. de New-York Central & Hudson Spoorwegmaatsch.	3.5
81. de Norfolk & Western Railway Co., 1ste gec. goud obl. 1996	4

	Rentevoet.
82. de Norfolk & Western Railway Co. divisional first Lien & General mortgage goud bonds	4
83. de Northern Pacific Railway Co. Prior-Lien goud bonds 1997	4
84. de Oregon & Calif. Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1927	5
85. de Oregon Short Line Railw. Co., 1ste hyp. goud obl. 1946	5
86. de Utah & Northern Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1926	5
87. de San Francisco & Northern Pacific Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1919	5
88. de St. Paul Minneapolis & Manitoba Spoorwegmaatschappij, gec. hyp. goud obl. 1933	6
89. de idem gec. hyp. goud obl. 1933	4.5
90. de idem (Dakota Ext.) 1ste hyp. goud obl. 1910. . .	6
91. de St. Paul Minneapolis & Manitoba Spoorwegmaatschappij (Montana Central) 1ste hyp. goud obl. 1937, nos. 1—4500, 5001—6500 .	6
92. de idem 1ste hyp. goud obl. 1937, nos. 4501—5000, 6501—8000	5
93. de idem (Montana Ext.), 1ste hyp. goud obl. 1937 .	4
94. de idem (Pacific Ext.) 1ste hyp. goud obl. 1940 . .	4
95. de Pennsylvania Railroad Co., converteerbare goud obl.	3.5
96. de Pittsburg Cincinnati & St. Louis Spoorwegmaatschappij, gec. hyp. goud obl. 1940	4.5
97. de Southern Pacific Company Collat, trust goud obl. 1949	4
98. de Central Pacific Railw. Co., 1ste ref. hyp. obl. 1949	4
99. de Central Pacific Railw. Co. Mortgage goud obl. 1929	3.5
100. de Central Pacific Railw. Co. Through Short Line, 1e hyp. goud obl. Nos. 1—1400	4

	Rentevoet.
101. de Southern Pacific Spoorwegmaatschappij (van Californië), 1ste hyp. Landgrant Mortgage goud obl., serieën E—F 1912	6
102. de Southern Pacific Railroad Co., 1ste refunding hyp. goud obl. 1955	4
103. de Texas & New-Orleans Spoorwegmaatschappij (Sabine Div.) 1ste hyp. goud obl. 1912	6
104. de Southern Railway Co., 1ste gec. Mortgage & Collat. trust bonds 1994	5
105. de Union Pacific Spoorwegmaatschappij 1ste hyp. Landgrant obl. 1947	4
106. de idem 1ste Lien conv. goud obl. 1911	4
107. de Western N. Y. & Penns. Spoorwegmaatschappij 1ste hyp. goud obl. 1937 . .	5
108. de idem general Mortgage bonds 1943	4
109. de Canadian Pacific Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. obl. 1915	5
110. de idem (Atlantic & N. W. Spw.) 1ste hyp. obl. 1937.	5
111. de idem Algoma Branch Spw. 1ste hyp. obl. 1937.	5
112. de idem (Landgrant) obl. 1938	3.5
113. de Manitoba South. Western Colonisation Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1934	5
114. de Toronto Grey & Bruce Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. obl. 2882	4
115. de Vera-Cruz Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. per 1934	4.5
g. Obligatiën, uitgegeven door:	
1. de Illinois Central Spoorwegmaatschappij Caïro bridge goud obl.	4
2. de Louisville & Jeffersonville Bridge Co., 1ste hyp. goud obl. 1945	4

—

2 *Februari* 1910. WET, houdende goedkeuring van de den 15 December 1908 te *Stockholm* tusschen *Nederland* en *Zweden* geteekende overeenkomst van handel en het daarbij behoorend additioneel protocol, geteekend te *'s Gravenhage* den 20 Augustus 1909. S. 39.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat in de overeenkomst van handel tusschen *Nederland* en *Zweden* den 15den December 1908 door wederzijdsche gevolmachtigden te *Stockholm* geteekend, bepalingen voorkomen, die wettelijke rechten betreffen;

Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De nevens deze wet in afdruk gevoegde overeenkomst tusschen *Nederland* en *Zweden*, den 15den December 1908 door wederzijdsche gevolmachtigden te *Stockholm* geteekend, en het daarbij behoorend additioneel protocol, geteekend te 's Gravenhage den 20sten Augustus 1909, worden goedgekeurd.

2. Wij behouden Ons de bevoegdheid voor, om de compromissen te sluiten bedoeld in artikel 3 van de in het voorgaand artikel dezer wet genoemde overeenkomst.

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 2den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 8 *Febr.* 1910.)

CONVENTION.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et Sa Majesté le Roi de Suède, également animés du désir de régler les relations de commerce et de navigation entre les Pays-Bas et la Suéde et ayant jugé utile de conclure dans ce but une convention commerciale, additionnelle au traité de commerce et de navigation, conclu à La Haye le 25 Septembre 1847, ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

le baron JACOB DIRK CAREL DE HEECKEREN DE KELL, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi de Suède, membre de la Première Chambre des Etats-Généraux, etc., etc., etc.; et

Sa Majesté le Roi de Suède:

Son Excellence Monsieur ERIC DE TROLLE, Son Ministre des Affaires Etrangères, etc., etc., etc.;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1. Les Pays-Bas et la Suéde se garantissent mutuellement le traitement de la nation la plus favorisée en tout ce qui concerne le commerce, la navigation, l'industrie et les droits, impôts ou rétributions de toute sorte.

2. Les dispositions de l'article précédent ne sont pas applicables:

a. aux faveurs spéciales accordées ou qui seront accordées par la Suède aux ressortissants norvégiens, aux sociétés commerciales, industrielles et financières et aux marchandises norvégiennes, aussi longtemps que ces mêmes faveurs ne seront pas accordées aux ressortissants, aux sociétés ou aux marchandises d'un autre Etat;

b. aux faveurs spéciales accordées ou qui seront accordées par les Pays-Bas aux nations indigènes de l'archipel oriental néerlandais;

c. aux concessions qu'un des Etats contractants a accordées ou viendrait à accorder à l'avenir à un Etat limitrophe pour faciliter les relations de frontière, ainsi qu'aux concessions résultant de la conclusion d'une union douanière.

3. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à soumettre à la Cour Permanente d'Arbitrage à La Haye les différends qui pourraient s'élever entre Elles au sujet de l'application ou de l'interprétation de la présente convention et qui n'auront pu être résolus par la voie diplomatique,

Dans chaque cas particulier les Gouvernements respectifs signeront un compromis spécial déterminant nettement l'objet du litige, l'étendue des pouvoirs du tribunal arbitral, le mode de sa désignation, la langue dont le tribunal arbitral fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant lui, le montant de la somme que chaque partie aura à déposer à titre d'avance pour les frais, ainsi que les règles à observer en ce qui concerne les formalités et les délais de la procédure.

4. La présente convention entrera en vigueur

immédiatement après l'échange des ratifications et ne cessera ses effets qu'un an après la dénonciation qui en serait faite de part ou d'autre.

5. La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à La Haye dans le délai de dix mois ou plus tôt si faire se peut.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait, en double expédition, à Stockholm, le 15 décembre 1908.

(*L. S.*) CAREL VAN HEECKEREN.
(*L. S.*) ERIC TROLLE.

PROTOCOLE ADDITIONNEL *à la Convention de commerce entre les Pays-Bas et la Suède du* 15 *décembre* 1908.

Les circonstances n'ayant pas permis de ratifier la Convention de commerce entre les Pays-Bas et la Suède du 15 décembre 1908 dans le délai fixé à cet effet, les plénipotentiaires de Leurs Majestés la Reine des Pays-Bas et le Roi de Suède se sont réunis aujourd'hui et sont convenus de ce qui suit:

Le terme fixé pour l'échange des ratifications de la convention de commerce entre les Pays-Bas et la Suède du 15 décembre 1908 est prorogé de quatre mois.

Fait à La Haye en double original, le 20 août 1909.

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.
(*get.*) A. EHRENSVÄRD.

---

2 *Februari* 1910. WET, houdende goedkeuring van het op 8 December 1908 te *Cettinje* tusschen *Nederland* en *Montenegro* geteekende verdrag van handel en scheepvaart. S. 40.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in het op 8 December 1908 te *Cettinje* tusschen *Nederland* en *Montenegro* geteekende verdrag bepalingen voorkomen die wettelijke rechten betreffen;

Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het nevens deze wet in afdruk gevoegde verdrag tusschen *Nederland* en *Montenegro*, den 8sten December 1908 door wederzijdsche gevolmachtigden te *Cettinje* geteekend, wordt goedgekeurd.

2. Wij behouden Ons de bevoegdheid voor, om de compromissen te sluiten bedoeld in artikel 5 van het in het voorgaande artikel dezer wet genoemde verdrag.

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 2den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.
De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.
(*Uitgeg.* 17 *Febr.* 1910.)

CONVENTION *de Commerce et de Navigation entre le Royaume des Pays-Bas et la Principauté de Monténégro.*

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et Son Altesse Royale le Prince de Monténégro, animés du désir de développer les rapports commerciaux et maritimes entre les deux Pays, ont résolu de conclure une convention de commerce et de navigation et ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires savoir:

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas, Monsieur PIERRE CHARLES VAN LENNEP, Son Chargé d'Affaires auprès du Gouvernement Royal Hellénique, Chevalier de l'Ordre du Lion Néerlandais, Commandeur de l'Ordre de la Couronne de Chêne, etc. etc. etc.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro, Monsieur le Dr. LAZAR TOMANOVITCH, Son Président du Conseil des Ministres, Ministre de la Justice et Ministre des Affaires Etrangères ad interim, Grande Croix de l'Ordre Danilo I, etc. etc. etc.

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Art. I. Le traitement sur le pied de la nation la plus favorisée est garanti complètement et sans réserve aucune au Monténégro à toute marchandise venant des Pays-Bas et de ses colonies et possessions, et réciproquement le dit traitement est garanti dans les Pays-Bas et dans ses colonies et possessions à toute marchandise venant du Monténégro.

Art. II. Le traitement sur le pied de la nation la plus favorisée est garanti complètement et sans réserve aucune au Monténégro aux sujets néerlandais et réciproquement le dit traitement est garanti dans les Pays-Bas et dans ses colonies et possessions aux sujets monténégrins.

Art. III. Les dispositions des articles I et II ne sont pas applicables :

a. aux faveurs spéciales accordées ou à accorder aux nations de l'Archipel Oriental néerlandais ;

b. aux concessions qu'un des Etats contractants accordera aux Etats limitrophes pour faciliter les relations de frontière.

Art. IV. La présente convention restera en vigueur jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes l'aura dénoncée.

Art. V. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à soumettre à la Cour Permanente Arbitrage à La Haye les différends qui pourraient s'élever entre Elles au sujet de l'explication ou de l'interprétation de la présente Convention et qui n'auront pu être résolus par la voie diplomatique.

Dans chaque cas particulier les Hautes Parties contractantes signeront un compromis spécial déterminant nettement l'objet du litige, l'étendue des pouvoirs de l'arbitre ou du tribunal arbitral, le mode de sa désignation, la langue dont l'arbitre ou le tribunal arbitral fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant eux, le montant de la somme que chaque Partie aura à déposer à titre d'avance pour les frais, ainsi que les règles à observer en ce qui concerne les formalités et les délais de la procédure.

Art. VI. La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Cettigne le plus tôt que faire se pourra. Elle entrera en vigueur trente jours après l'échange des ratifications.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Cettigne, en double exemplaire le 25 Novembre/8 Décembre 1908.

(*L. S.*) P. C. v. LENNEP.

(*L. S.*) Dr. L. TOMANOVITCH.

—

2 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat bij de beschikking op bezwaren tegen eene uitspraak van den militieraad Ged. Staten alleen kunnen oordeelen over de gegrondheid van redenen van vrijstelling, die ten dienenden dage bij den militieraad zijn ingebracht en dat bezwaren bij de loting opgegeven, buiten beoordeeling blijven.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door R. H. ALINK en H. A. KEULTJES, beiden lotelingen voor de lichting der nationale militie voor 1910, voor de gemeente Westervoort, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Gelderland d.d. 3 Nov. 1909 n°. 73, houdende handhaving van de uitspraak van den Militieraad in het 1e militiedistrict in Gelderland d.d. 13 Oct. 1909, waarbij zij tot den dienst zijn aangewezen ;

Den Raad van State, enz. ;

Overwegende, dat, nadat de lotelingen H. A. K. en R. H. A., die niet voor den Militieraad verschenen zijn, door den Militieraad tot den dienst waren aangewezen, A. B. K., vader van voornoemden H. A. K., en R. H. A. tegen die aanwijzing bezwaren hebben ingebracht bij Ged. Staten van Gelderland, hierop gegrond, dat bedoelde lotelingen geen persoonlijke kennisgeving ontvingen van tijd en plaats van de zitting van den Militieraad als bedoeld bij art. 73, 2e lid der Militiewet 1901 en dat door den Burgemeester van Westervoort verzuimd werd overeenkomstig art. 43, 1e lid, van het K. B. d.d. 2 Dec. 1901 (*Staatsblad* n°. 230) de daar bedoelde stukken in te zenden, ten gevolge waarvan de Militieraad gezegde lotelingen tot den dienst der nationale militie heeft aangewezen, terwijl zij h. i. recht op vrijstelling wegens broederdienst kunnen doen gelden ;

dat Ged. Staten, bij uitspraak van 2 Nov. 1909, n°. 73, de ingebrachte bezwaren ongegrond hebben verklaard, daarbij overwegende ten aanzien van het in de eerste plaats aangevoerde bezwaar, dat het niet ontvangen van de door appellanten bedoelde persoonlijke kennisgeving ingevolge art. 73, laatste lid der wet niet ontheft van de verplichting tot het verschijnen voor den Militieraad of tot het indienen van de tot staving der redenen van vrijstelling gevorderde stukken ; terwijl overigens gebleken is dat de openbare kennisgeving, bedoeld in het eerste lid van het juist aangehaald wetsartikel, behoorlijk heeft plaats gehad ; dat voor zooveel betreft het door appellanten in de tweede plaats aangevoerde, waar art. 81 der wet het recht geeft om tegen de uitspraak van den Militieraad bezwaar in te brengen, Ged. Staten alleen in beroep hebben te oordeelen, over de gegrondheid van redenen van vrijstelling, die ten dienenden dage bij den Militieraad zijn ingebracht, weshalve dan ook art. 82, 1°. bepaalt dat geene bezwaren kunnen worden ingediend tegen eene uitspraak, waarbij een loteling voor den dienst is aangewezen zonder dat door hem eenige reden van vrijstelling was ingebracht ; dat broederdienst als waarop appellanten zich thans beroepen, in

dezen niet als reden van vrijstelling bij den Militieraad is opgegeven; dat de aanwijzing tot den dienst der nationale militie door den Militieraad in casu dus terecht heeft plaats gehad;

dat van het besluit van Ged. Staten H. A. K. en R. H. A. bij Ons in beroep zijn gekomen, in hunne bezwaarschriften in hoofdzaak aanvoerende, dat, al mogen de overwegingen van Ged. Staten en de daaruit getrokken conclusiën juist zijn, toch de uitspraak van den Militieraad voor adressanten zeer hard is; dat toch de omstandigheden hebben meegebracht, dat de openbare kennisgeving niet is gelezen; dat zij in het volle vertrouwen waren door persoonlijke kennisgeving, waaraan de wetgever toch groote waarde hecht, gewaarschuwd te worden en ook zeker ter zitting van den Militieraad zouden verschenen zijn; dat zij ten slotte opmerken, dat, indien de benoodigde stukken op tijd door den burgemeester ter bestemder plaats waren gezonden, zij ook vrijstelling wegens broederdienst zouden verkregen hebben, waarop zij zich reeds bij de loting hadden beroepen;

Overwegende, dat, waar art. 81 der Militiewet 1901 het recht geeft om tegen de uitspraak van den Militieraad bezwaren in te brengen, Ged. Staten alleen geroepen zijn, in beroep te oordeelen over de gegrondheid van redenen van vrijstelling die ten dienenden dage bij den Militieraad zijn ingebracht, weshalve dan ook art. 82, 1°., bepaalt, dat geene bezwaren kunnen worden ingediend tegen eene uitspraak, waarbij een loteling voor den dienst is aangewezen, zonder dat door hem eenige reden van vrijstelling was ingebracht;

dat immers het bij de loting opgeven van redenen van vrijstelling, die een loteling meent te hebben, niet aangemerkt kan worden als het indienen of inbrengen van de redenen van vrijstelling bij het college dat omtrent het bestaan van het recht op vrijstelling uitspraak moet doen en mitsdien als het aanvragen van vrijstelling bij dat college;

dat Ged. Staten de reclame dus terecht hebben afgewezen;

Gezien de Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. het door R. H. A., te Westervoort, ingestelde beroep ongegrond te verklaren;

2°. het door H. A. K., eveneens te Westervoort, ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

(Gem.stem.)

—

3 *Februari* 1910. BESLUIT, tot uitvoering van artikel 67, eerste lid, onder *a*, der Schepenwet. S. 41.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 1 Februari 1910, n°. 540, afdeeling Nijverheid;

Gelet op artikel 67, eerste lid, onder *a* der Schepenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de Britsche bepalingen betreffende de minimum-uitwatering, vastgesteld ingevolge de Merchant Shipping Acts, te erkennen als hebbende in voldoende mate eene overeenkomstige strekking en draagwijdte als de hier te lande betreffende de minimum-uitwatering geldende wettelijke bepalingen.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijk tijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 3den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 16 *Febr.* 1910.)

—

4 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 42.

Bij deze wet wordt het IIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende de *Hooge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	De Staten-Generaal	*f* 401,260.—
2e	,,	De Raad van State	,, 108,587.50
3e	,,	De Algemeene Rekenkamer	,, 143,575.—
4e	,,	De Kanselarij der Nederlandsche Orden	,, 19.270.—
5e	,,	Het Kabinet der Koningin	,, 41,315.—
6e	,,	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, toelagen en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	,, 37,215.—
7e	,,	Onvoorziene uitgaven	,, 5,000.—
		Totaal van het IIde Hoofdstuk	*f* 756,222.50

—

4 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 43.

Bij deze wet wordt het IVde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Justitie*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	*f*	222,648.50
2e	„	Kosten van de rechterlijke macht	„	1,920,446.—
3e	„	Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen	„	53,800.—
4e	„	Kosten van den Centralen Raad van Beroep en van de Raden van Beroep	„	207 687.50
5e	„	Gerechtskosten	„	457,000.—
6e	„	Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij	„	1,606,417.—
7e	„	Kosten van gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen	„	2,459,553.—
8e	„	Kosten van het Rijkstucht- en opvoedingswezen	„	1,387,757.50
9e	„	Gebouwen	„	830,427.—
10e	„	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz.	„	586,123.—
11e	„	Verschillende uitgaven	„	51,325.—
12e	„	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
		Totaal van het IVde Hoofdstuk	*f*	9,833,184.50

5 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 44.

Bij deze wet wordt het Vde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Binnenlandsche Zaken*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement. *Art.* 1—6	*f*	218,572.—
2e	AFD.:	Binnenlandsch Bestuur.		
		a. Kosten van het provinciaal bestuur voor zoover deze ten laste van het Rijk komen.		
Art.	7—9.	Noordbrabant	*f*	12,550.—
„	10—12.	Gelderland	„	14,600.—
„	13—15.	Zuidholland	„	17,762.—
„	16—18.	Noordholland	„	16,100.—
„	19—21.	Zeeland	„	20,800.—
„	22—24.	Utrecht	„	11,550.—
„	25—27.	Friesland	„	13,817.—
„	28—30.	Overijssel	„	10,300.—
„	31—33.	Groningen	„	12,900.—
„	34—36.	Drenthe	„	10,500.—
„	37—39.	Limburg	„	10,700.—
„	40.	Uitkeering aan de provinciën, krachtens artikel 72 der wet van 17 Juni 1905 (*Staatsblad* nº. 210)	„	627,048.50
		b. Armwezen. *Art.* 41—43	„	590,300.—
		c. Volksgezondheid en volkshuisvesting. *Art.* 44—69	„	746,989.—
		d. Krankzinnigenwezen. *Art.* 70—79	„	341,832.50
		e. Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur. *Art.* 80—102.	„	591.507.50
			f	3,049,206.50
3e	AFD.:	Militie en Weerbaarheid. *Art.* 103—109.	„	74,675.—
4e	„	Hooger en Middelbaar onderwijs.		
		Hooger onderwijs. A. *Rijks-universiteiten.*		
Art.	110—113.	I. Rijks-universiteit te Leiden	„	1,371,876.—
„	114—116.	II. Rijks-universiteit te Utrecht	„	1,143,256.—
„	117—119*bis*.	III. Rijks-universiteit te Groningen	„	733,192.—
„	120, 121.	IV. Verdere uitgaven betrekkelijk de Rijks-universiteiten.	„	14,900.—
„	122—126.	B. *Technische Hoogeschool*	„	1,229,382.41

C. *Verdere uitgaven betrekkelijk het Hooger onderwijs.*

Art. 127. Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd Kerkgenootschap vanwege dat genootschap . . . . . *f* 41,047.75

Art. 128. Kweekscholen der godgeleerdheid voor de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitsgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen . . . . . „ 8,460.—

Art. 129. Seminariën voor het Roomsch-Katholiek kerkgenootschap . . . „ 18,580.—

„ 130. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerden godsdienstonderwijs voor de Israëlietische kerkgenootschappen . . . . „ 19,600.—

Art. 131. Tegemoetkoming in de kosten van de voorziening in onderwijslokalen aan besturen van instellingen, stichtingen of vereenigingen voor bijzondere Universiteiten, bedoeld in art. 197 der Hooger-Onderwijswet . . . „ 4,000.—

Art. 132. Kosten der gouden eerepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijks-universiteiten en de Technische Hoogeschool, bedoeld in de artikelen 37 en 84 der Hooger-Onderwijswet. . . . . „ 1,000.—

Art. 133. Beurzen voor studeerenden aan bijzondere Universiteiten, bedoeld in art. 198 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 3,500.—

Art. 134. Reis-, verblijf- en bureelkosten der leden van de commissie van toezicht op de bijzondere leerstoelen en de bijzondere Universiteiten, bedoeld in artikel 201 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 500.—

Art. 135. Beurs ter begeving van den Heer van Warmond en uitkeering aan dezen voor de armen dier gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt. „ 390.—

Art. 136. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia. . . . . „ 4,000.—

„ 137. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia. „ 1,500.—

„ 138. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia en progymnasia, bedoeld in art. 8 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 270,000.—

Art. 139. Subsidiën aan besturen van bijzondere gymnasia, bedoeld in artikel 168 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 115,000.—

Art. 140. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommitteerden bedoeld in art. 11 en 157, en der commissie bedoeld in art. 12 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 17,000.—

Middelbaar onderwijs.

a. Schooltoezicht.

Art. 141. Jaarwedden van vier inspecteurs van het middelbaar onderwijs en van een ambtenaar toegevoegd aan een hunner . . . . . „ 17,200.—

Art. 142. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs en reis- en verblijfkosten van een ambtenaar toegevoegd aan een hunner. . . . . „ 9,800.—

b. Hoogere burgerscholen.

Art. 143. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijks- hoogere burgerscholen . . . „ 831,590.—

Art. 144. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogende leerlingen, lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks-hoogere burgerscholen. „ 227,897.—

Art. 145. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare hoogere burgerscholen . . . . . „ 262,500.—

Art. 146. Subsidiën aan besturen van bijzondere hoogere burgerscholen. . *Memorie.*

c. Scholen voor vakopleiding en teekenscholen.

Art. 147. Subsidie aan de gemeente Enschedé ten behoeve van hare Nederlandsche school voor nijverheid en handel en van hare textielschool. . . . „ 29,000.—

Art. 148. Subsidie aan de kweekschool voor machinisten te Amsterdam . „ 35,000.—

Art. 149. Subsidie aan den Bond van Aannemers ten behoeve van zijne middelbare technische school voor de bouwvakken te Utrecht . . . . . *f* 17,500.—

Art. 150. Subsidie aan de Academie voor Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam . . . . . „ 15,000.—

Art. 151. Subsidiën aan scholen voor zeevaartkundig onderwijs. . . . . „ 60,525.—

„ 152. Subsidiën aan inrichtingen voor handelsonderwijs . . . . . „ 72,834.—

„ 153. Subsidiën aan industriescholen voor meisjes . . . . . „ 129,890.—

„ 154. Subsidiën aan scholen voor ambachtsonderwijs . . . . . „ 597,616.—

„ 155. Subsidiën aan teekenscholen benevens medailles voor leerlingen dier scholen . . . . . „ 186,287.—

Art. 156. Subsidiën aan scholen voor speciale vakken . . . . . „ 44,650.—

„ 157. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen van directeur en leeraren der Rijksrietvlechtschool te Noordwolde . . . . . „ 8,700.—

Art. 158. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogende leerlingen, lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen en verdere uitgaven ten behoeve van de Rijksrietvlechtschool te Noordwolde. . . . . „ 15,830.—

Art. 159. Kosten van oprichting en instandhouding eener Rijksschool voor leerlooiers en schoenmakers . . . . . „ 10,000.—

d. Subsidiën voor speciale inrichtingen en vereenigingen voor middelbaar onderwijs.

Art. 160. Subsidiën voor speciale inrichtingen en vereenigingen voor middelbaar onderwijs. . . . . „ 23,800.—

Art. 161. Subsidiën aan vereenigingen ter bevordering van het leerlingwezen. „ 6,000.—

e. Kosten van examens.

Art. 162. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hoogere burgerscholen benevens verdere kosten van die examens . . . . . „ 80,000.—

Art. 163. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid vermeld in art. 86 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens. . . . . „ 64,000.—

Verdere uitgaven betrekkelijk het hooger en middelbaar onderwijs in het algemeen.

Art. 164. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissie tot het examineeren van hen die een diploma van geëxamineerd en beëdigd landmeter wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens. „ 300.—

f 7,738,103.16

5e Afd.: Lager Onderwijs.

Art. 165. Jaarwedden van drie inspecteurs van het lager onderwijs . . . *f* 12,000.—

„ 166. Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs . . . . . „ 4,000.—

Art. 167. Jaarwedden en belooningen van de districts-schoolopzieners . . „ 78,000.—

„ 168. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners . „ 24,100.—

„ 169. Reis-, verblijf- en bureelkosten of abonnement deswege van en toelagen aan de arrondissements-schoolopzieners . . . . . „ 152,000.—

Art. 170. Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen bij artikel 90 der wet tot regeling van het lager onderwijs . . . . . „ 150.—

Art. 171. Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen tot opleiding van onderwijzers en van onderwijzeressen en bij de daaraan verbonden leerscholen benevens tegemoetkoming in de huishuur van onderwijzers bij de leerscholen . . . . . „ 274,850.—

Art. 172. Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweekelingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen . . . . . *f* 196,200.—

Art. 173. Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onderhoud van gebouwen en terreinen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoeften; personeele hulp en schrijfloonen, buitengewoon toezicht, het gebruik maken van bad- en zweminrichtingen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen . . . . . „ 69,255.—

Art. 174. Subsidiën voor kweekscholen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen . . . . . „ 438,500.—

Art. 175. Rijksnormaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen . . . . . „ 530,000.—

Art. 176. Bijdrage aan normaallessen en aan hoofden van scholen voor door hen opgeleide personen, die de akte, bedoeld in art. 77 onder *a* der wet op het lager onderwijs hebben verkregen . . . . . „ 225,000.—

Art. 177. Subsidiën en toelagen aan de arrondissements-schoolopzieners ten gevolge van art. 23 van het Koninklijk besluit van 7 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 126) „ 15,000.—

Art. 178. Jaarwedden, belooningen en tegemoetkoming in de huishuur van onderwijzers bij de Rijks-lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder, benevens belooning dier onderwijzers voor het geven van herhalingsonderwijs . . . . . „ 18,825.—

Art. 179. Onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoeften; buitengewoon opzicht; personeele hulp; schrijfloonen en verdere uitgaven voor de Rijks- lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder . . . . . „ 5,980.—

Art. 180. Subsidiën aan gemeenten tot bestrijding van jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen bij de lagere scholen. . . . . „ 72,295.—

Art. 181. Bijdrage aan de gemeenten in de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zoomede tegemoetkoming aan gemeenten wegens verlies van die bijdrage. . . „ 11,740,000.—

Art. 182. Bijdrage aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs, te weinig genoten over 1908 ten gevolge van art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs . . . . . „ 125,500.—

Art. 183. Bijdrage aan de gemeenten in de aan de onderwijzers uit te keeren belooning wegens het geven van herhalingsonderwijs. . . . . „ 178,560.—

Art. 184. Tijdelijk subsidie aan gemeenten, door de uitgaven tot eene behoorlijke inrichting van haar lager onderwijs vereischt, onbillijk bezwaard overeenkomstig art. 53 der wet tot regeling van het lager onderwijs . . . „ 585,000.—

Art. 185. Bijdrage aan bijzondere scholen, ten gevolge van art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zoomede tegemoetkoming aan besturen van zoodanige scholen wegens verlies van die bijdrage . . . . . „ 6,350,000.—

Art. 186. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 77 onder *a* en *b* of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, voor de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek of voor het handteekenen, vermeld in art. 87 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens . . . . „ 144,000.—

Verdere uitgaven betrekkelijk het onderwijs in het algemeen.

Art. 187. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden en verdere kosten van de Staatscommissie, aan welke is opgedragen het voorbereiden van voorstellen tot reorganisatie van het lager, middelbaar en hooger onderwijs, en van de door die Staatscommissie te harer voorlichting te benoemen subcommissiën . . . . . „ 6,000.—

Art. 188. Reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven ten behoeve van de commissie, benoemd bij Koninklijk besluit van 22 Juni 1909 n°. 26 . . . . „ 500.—

Art. 189. Subsidiën ten behoeve van scholen voor zwakzinnigen . . . . „ 72,500.—

„ 190. Kosten, voortvloeiende uit de bevordering van het invoeren van bewegingsspelen . . . . . „ 12,000.—

Art. 191. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen voor onderwijs, gratificatiën, hulp- en aanmoedigingsmiddelen	*f*	37,400.—
Art. 192. Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs	„	500.—
	f	21,368,115.—
6e AFD.: Kunsten en wetenschappen. *Art.* 193—233	*f*	1,121,263.—
7e „ Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgelden, enz. *Art.* 234—241.	„	1,611,484.50
8e „ Onvoorziene behoeften. *Art.* 242	„	40,000.—

Totaal van het Vde Hoofdstuk . . . *f* 35,221,419.16.

---

5 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende bijzondere voorwaarden voor benoembaarheid tot ingenieur bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië en regelen betreffende de uitzending van zoodanig personeel uit Nederland.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, van 31 Januari 1910, afd. D., nº. 1;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het Koninklijk besluit van 23 Juni 1893 nº. 84 (*Indisch Staatsblad* nº. 223), vast te stellen de volgende

BIJZONDERE VOORWAARDEN *voor benoembaarheid tot ingenieur bij het mijnwezen in* Nederlandsch-Indië *en regelen betreffende de uitzending van zoodanig personeel uit* Nederland.

Art. **1.** Tot ingenieur bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië zijn benoembaar:

a. zij die voor die betrekking zijn opgeleid volgens de bepalingen van dit besluit;

b. zij die in het bezit zijn van het diploma van mijningenieur bedoeld in artikel 118, 7º., van de Hooger-onderwijswet (*Nederlandsch Staatsblad* 1905, nº. 181) en ten genoegen van Onzen Minister van Koloniën aantoonen voldoende practische ervaring te bezitten.

2. Door Onzen Minister van Koloniën kunnen, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 12 van het Koninklijk besluit van 10 September 1864 nº. 47 (*Nederlandsch Staatsblad* nº. 93, *Indisch Staatsblad* nº. 194), in opleiding worden genomen voor de betrekking van ingenieur bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië, Nederlandsche jongelieden die

1º. met goeden uitslag hebben afgelegd het candidaats-examen, genoemd in artikel 14 van het Koninklijk besluit van 4 Juli 1905 (*Nederlandsch Staatsblad* nº. 227);

2º. door eene verklaring van den burgemeester hunner woonplaats bewijzen dat zij zijn van een goed maatschappelijk gedrag;

3º. hebben voldaan aan de wet op de nationale militie, voor zoover daaruit verplichtingen voor hen zijn voortgevloeid;

4º. zich ten genoegen van Onzen Minister van Koloniën verbinden om, wanneer zij later, om welke reden ook, alleen uitgezonderd het geval van welbewezen physieke ongeschiktheid, buiten eigen toedoen ontstaan, hunne bestemming voor den dienst in Nederlandsch-Indië niet mochten kunnen of willen volgen, terug te betalen wat ter zake van hunne opleiding uit de Indische geldmiddelen zal zijn voldaan

5º. blijkens een geneeskundig onderzoek physiek geschikt zijn voor den dienst bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië.

Zij die in opleiding zijn genomen, dragen den naam van candidaat-mijningenieur voor den Indischen dienst, en zetten hunne studiën voort volgens de bepalingen van dit besluit, en overigens volgens de aanwijzingen hun te geven door of namens den voorzitter der betrokken afdeeling aan de Technische Hoogeschool te Delft.

3. Zij volgen, na hun candidaats-examen, verder den geregelden cursus aan de Technische Hoogeschool en zijn verplicht deel te nemen aan reizen tot bestudeering van mijnen en aan geologische excursies, volgens aanwijzingen hun door of namens den voorzitter der betrokken afdeeling aan de Technische Hoogeschool te Delft te geven.

4. Daarna leggen zij het ingenieursexamen af, bedoeld in artikel 14 van het Koninklijk besluit van 4 Juli 1905 (*Nederlandsch Staatsblad* nº. 227).

5. Te allen tijde kan Onze Minister van Koloniën een candidaat-mijningenieur als ongeschikt voor verdere opleiding ontslaan, wanneer zijn gedrag of zijne vorderingen daartoe aanleiding geven.

6. De candidaat-mijningenieurs, die het

diploma van mijningenieur hebben verworven, doen eene wetenschappelijke en technische reis en brengen daarover rapport uit, een en ander volgens aanwijzingen van of namens den voorzitter der betrokken afdeeling van de Technische Hoogeschool.

Wanneer de bedoelde reis ook omvat een geologisch onderzoek van eene bepaalde streek, kan hun tevens worden opgedragen de wetenschappelijke bewerking der verzamelde gesteenten en gegevens.

Voor een en ander wordt een termijn gesteld van ten hoogste twaalf maanden.

Daarna is hunne opleiding geëindigd.

7. Zij die, zonder volgens de bepalingen van dit besluit te zijn opgeleid voor de betrekking van ingenieur bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië, zich hebben verworven het diploma van mijningenieur, maar de practische ervaring missen die volgens artikel 1 voor hen noodig is om benoembaar te zijn tot ingenieur bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië, kunnen door Onzen Minister van Koloniën in de gelegenheid worden gesteld zich die practische ervaring eigen te maken door het doen van eene reis als bedoeld in artikel 6, mits zij voldoen aan het bepaalde sub 2°., 3°. en 5°. van het eerste lid van artikel 2, en zich verbinden tot terugbetaling van het door hen volgens artikel 9 te genieten daggeld, wanneer zij, om welke reden ook, alleen uitgezonderd het geval van welbewezen physieke ongeschiktheid, buiten eigen toedoen ontstaan, hunne bestemming voor den dienst in Nederlandsch-Indië niet mochten kunnen of willen volgen.

8. De candidaat-mijningenieurs genieten gedurende hunne geologische en mijnbouwkundige reizen, welke zij volgens artikel 3 op last van den voorzitter der afdeeling en volgens artikel 6 doen, eene toelage van *f* 8 per dag, of zooveel meer als in bijzondere gevallen door Onzen Minister van Koloniën zal worden goedgevonden, en een daggeld van *f* 4 (vier gulden) gedurende den tijd dien zij aan de Technische Hoogeschool te Delft doorbrengen in verband met het tweede lid van artikel 6, een en ander ten laste van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië.

De hoogleeraar of hoogleeraren die hen vergezellen op de reizen of excursies, bedoeld in artikel 3, ontvangen vergoeding voor reis- en verblijfkosten op den voet van het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 4).

9. Zij die eene reis doen ingevolge artikel 7 genieten dezelfde toelagen als de candidaat-mijningenieurs voor de reis bedoeld in art. 6.

10. Aan candidaat-mijningenieurs voor den Indischen dienst die geldelijken steun volstrekt noodig hebben en meer dan gewonen aanleg blijken te bezitten, kan Onze Minister van Koloniën voor een tijd, gedurende welken zij niet in het genot zijn van eene toelage volgens artikel 8, eene toelage verleenen van *f* 50 (vijftig gulden) 's maands, ten laste van de Indische geldmiddelen.

11. De candidaat-mijningenieurs wier opleiding geëindigd is en de mijningenieurs aan wie op den voet van artikel 7 gelegenheid is gegeven om zich practische ervaring eigen te maken, worden, wanneer zij daarvoor physiek geschikt zijn, door Onzen Minister van Koloniën ter beschikking gesteld van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, ten einde te worden benoemd tot ingenieur bij het mijnwezen.

Zulks kan ook geschieden met andere tot die betrekking benoembaren, wanneer zij physiek geschikt zijn en voldoen aan het bepaalde sub 2°. en 3°. van het eerste lid van artikel 2.

12. Aan de zending uit Nederland zijn, behalve overtocht voor Gouvernements-rekening op den voet der daaromtrent geldende bepalingen, verbonden de volgende voordeelen:

a. eene voorloopige bezoldiging van *f* 100 (honderd gulden) 's maands, ingaande met den dag van inscheping naar Nederlandsch-Indië;

b. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van *f* 1500 (vijftienhonderd gulden).

13. Zij die door Onzen Minister van Koloniën ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld om te worden benoemd tot ingenieur bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië, verbinden zich tot teruggave van alle gelden welke te hunnen behoeve zijn voldaan ter zake van opleiding, overtocht en gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van vijf jaren na aankomst in Nederlandsch-Indië, anders dan ten gevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan, uit 's lands dienst worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken.

Overgangsbepaling.

14. Dit besluit wordt ten aanzien van hen die bij de totstandkoming daarvan reeds voor den Indischen dienst bestemd zijn, geacht in werking te zijn getreden te gelijk met hunne aanneming.

Onze Minister van Koloniën is belast met

de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan de Algemeene Rekenkamer, en dat in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 5 Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

—

7 *Februari* 1910. BESLUIT, tot herziening van het Reglement voor den Hoofdcursus. S. 46.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 24 November 1909, IIde Afd., nº. 42, en van 30 November 1909, Afdeeling C, 1ste Bureau, nº. 26;

Gezien de Wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* nº. 126) tot regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken;

Overwegende, dat de wenschelijkheid is gebleken, om het Reglement voor den Hoofdcursus, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van 22 September 1892 (*Staatsblad* nº. 221), zooals dat Reglement bij verschillende Koninklijke Besluiten werd gewijzigd en aangevuld, op nieuw vast te stellen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 11den Januari 1910, nº. 18);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 27 Januari 1910, IIde Afd., nº. 153 en van 2 Februari 1910, Afd. C, 1ste Bureau, nº. 16;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. vast te stellen het Reglement voor den Hoofdcursus, zooals het hiernevens is gevoegd, welk Reglement 1 October 1910 in werking treedt;

II. te bepalen, dat met het in werking treden van het onder I bedoeld Reglement is vervallen het bij Koninklijk Besluit van 22 September 1892 (*Staatsblad* nº. 221) vastgesteld Reglement voor den Hoofdcursus, zooals dit laatstelijk is gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 22 April 1909 (*Staatsblad* nº. 116).

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk, met het daarbij behoorend Reglement, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 7den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 10 *Maart* 1910.)

Behoort bij het Koninklijk besluit van 7 Februari 1910 (*Staatsblad* nº. 45).

REGLEMENT VOOR DEN HOOFDCURSUS, *houdende bepalingen tot uitvoering van art.* 48 *der wet van* 21 *Juli* 1890 (Staatsblad *nº.* 126), *tot regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken, tevens houdende bepalingen ingevolge art.* 5, *eerste lid, dier wet.*

EERSTE HOOFDSTUK.

INWENDIGE REGELING.

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

Art. 1. Hier te lande wordt het toelatingsexamen tot den Hoofdcursus jaarlijks afgenomen in de maanden Juli en Augustus; het tijdstip waarop dit examen een aanvang neemt wordt door den Minister van Oorlog bepaald.

Volgens bij Koninklijk besluit, in overeenstemming met dit reglement vast te stellen bepalingen, kan voorts aan onderofficieren van het leger in *Nederlandsch-Indië* worden vergund, aldaar het toelatingsexamen tot den Hoofdcursus af te leggen.

Het aantal ten behoeve van deze onderofficieren open te stellen plaatsen, wordt door den Minister van Koloniën, in overleg met den Minister van Oorlog bepaald, met dien verstande, dat dit aantal in den regel niet meer dan *zes* per jaar zal bedragen en dat, ingeval een of meer der opengestelde plaatsen niet wordt of worden vervuld, deze eventueel kan of kunnen worden ingenomen door onderofficieren welke hier te lande aan het examen hebben voldaan.

Het examen moet in *Indië* op zoodanig tijdstip aanvangen dat de onderofficieren, die tot den Hoofdcursus worden toegelaten, uiterlijk op 1 Augustus in *Nederland* aanwezig kunnen zijn. Zij worden alsdan tot het tijdstip van hunne plaatsing op den Hoofdcursus, hier te lande bij door den Minister van Oorlog aan te wijzen korpsen van het wapen der infanterie

gedetacheerd, ten einde de voor dat wapen van kracht zijnde reglementen en voorschriften theoretisch en practisch te beoefenen.

2. De deelneming aan het toelatingsexamen wordt slechts vergund aan onderofficieren die ongehuwd zijn, en zoo zij tot de militie behooren, aan het examen voor den vrijwillig dienenden sergeant (wachtmeester) hebben voldaan.

Ten aanzien van een onderofficier die aan dat examen wenscht deel te nemen, met het doel om voor den dienst hier te lande te worden opgeleid, doch die de hoedanigheid van Nederlander, volgens de ter zake bestaande wettelijke bepalingen niet bezit, moet eene gelegaliseerde verklaring worden overgelegd, waaruit blijkt, dat het dien onderofficier bekend is, dat hij eventueel niet tot officier kan worden benoemd, dan nadat hij *genaturaliseerd* zal zijn.

Is een zoodanig onderofficier meerderjarig, dan moet de bedoelde verklaring door hem persoonlijk, is hij minderjarig, dan moet hij door zijnen vader, zijne moeder of zijnen voogd zijn onderteekend.

Het geneeskundig onderzoek waaraan de adspiranten, die aan het toelatingsexamen deelnemen, moeten worden onderworpen, heeft vóór den aanvang van dat examen plaats.

De samenstelling der commissiën met bovenbedoeld geneeskundig onderzoek te belasten, alsmede de tijdstippen waarop en de plaatsen waar dat onderzoek zal worden gehouden, worden door den Minister van Oorlog bepaald.

3. De toelating tot den Hoofdcursus heeft jaarlijks plaats op den 1sten October.

Op dien datum begint het leerjaar voor de beide studiejaren.

4. Behalve in de bij art. 33 der wet genoemde vakken wordt aan den Hoofdcursus onderwijs gegeven in:

de Engelsche taal,
de scheikunde, en
het paardrijden.

5. In het eerste studiejaar wordt aan de leerlingen, behoudens het bepaalde bij art. 36, onderwijs gegeven van 1 October tot omstreeks 15 Juni d.a.v.

Het overgangsexamen heeft in de maand Juni plaats.

Gedurende de vier weken, die aan dat examen onmiddellijk voorafgaan, wordt door vermindering van het aantal lesuren de gelegenheid tot eigen studie voor de leerlingen uitgebreid.

Van 1 Juli tot en met 15 September worden de leerlingen, behoudens het bepaalde bij art. 56, gedetacheerd in den zin van art. 38 der wet. Bijaldien op laatstgenoemden datum de najaarsoefeningen van het leger nog niet zijn geëindigd, kunnen deze detacheeringen duren tot na afloop van die oefeningen, mits niet langer dan tot 20 September.

Voor zooveel door hen, die niet in allen deele aan het overgangsexamen hebben voldaan, een nader examen in een vak of in meer vakken moet worden afgelegd, heeft dat nader examen plaats onmiddellijk vóór den aanvang van het nieuwe leerjaar.

De overgang naar het tweede studiejaar wordt gerekend in te gaan op den datum, waarop dat nieuwe leerjaar aanvangt (1 October).

In bijzondere gevallen kan de Minister van Oorlog van de in dit artikel vastgestelde data doen afwijken.

6. In het tweede studiejaar wordt aan de leerlingen, behoudens het bepaalde bij art. 36, onderwijs gegeven van 1 October tot omstreeks 8 Augustus d.a.v.

Het eindexamen wordt afgenomen in de maand Augustus en neemt een aanvang op een door den Minister van Oorlog te bepalen tijdstip.

Gedurende de vier weken die aan het examen onmiddellijk voorafgaan, wordt door het verminderen van het aantal lesuren, de gelegenheid tot eigen studie voor de leerlingen uitgebreid.

Het geneeskundig onderzoek waaraan de leerlingen die aan het eindexamen deelnemen, moeten worden onderworpen, heeft vóór den aanvang van dat examen plaats. De regeling geschiedt, voor zooveel noodig, overeenkomstig het bepaalde in de laatste alinea van art. 2.

Aan hen die bij dat onderzoek voor den militairen dienst ongeschikt worden bevonden, kan niettemin worden vergund het eindexamen af te leggen, indien zij het verlangen daartoe schriftelijk aan den directeur te kennen geven.

7. Na afloop van het eindexamen worden aan de leerlingen van het tweede studiejaar de navolgende bestemmingen gegeven:

a. Zij, die volgens de uitspraak der examencommissie aan de eischen van het eindexamen hebben voldaan en ook in verband met het bepaalde bij art. 39 der wet in alle andere opzichten voor eene benoeming tot officier in aanmerking kunnen worden gebracht, keeren, in afwachting van die benoeming, naar hun korps terug, om daarbij in hunnen rang dienst te verrichten, met dien verstande, dat zij die voor de militaire administratie zijn opgeleid, met administratieve werkzaamheden worden belast.

Desverlangd wordt aan de bij dit punt bedoelde onderofficieren gedurende ten hoogste één maand verlof verleend.

b. Zij, die aan de eischen van het eindexamen hebben voldaan, doch wier practische geschikt-

heid en bruikbaarheid onvoldoende zijn geoordeeld of die wegens hun gedrag niet dadelijk voor eene benoeming tot tweede-luitenant kunnen worden voorgedragen, worden gedurende een door den Minister van Oorlog te bepalen tijdperk, gedetacheerd op den voet van art. 55 of van art. 56.

c. Zij, die het eindexamen met onvoldoenden uitslag hebben afgelegd, worden desverlangd tot aan het begin van het nieuwe leerjaar in het genot van verlof gesteld, tenzij deze uitslag aan gebrek aan ijver is te wijten, in welk geval zij tot aan vermeld tijdstip op den voet van art. 55 of van art. 56 worden gedetacheerd.

8. Ten aanzien van de bij art. 7 onder *b.* bedoelde leerlingen, wordt, tegen het einde van het aldaar bedoelde tijdperk, door den commandant van het korps, onder wiens bevelen zij zijn geplaatst, aan den Minister van Oorlog een rapport uitgebracht aangaande hun gedrag en hunne practische geschiktheid en bruikbaarheid.

Dit rapport wordt ingezonden door tusschenkomst en vergezeld van de adviezen van de militaire autoriteiten, onder wie dat korps is gesteld ; voorts van den inspecteur van het Militair Onderwijs en — voor zooveel het leerlingen betreft, die voor den dienst der militaire administratie hier te lande zijn opgeleid — ook van den Hoofdintendant.

Naar aanleiding van de in bedoeld rapport uitgebrachte beoordeeling en van de door vermelde autoriteiten uitgebrachte adviezen, wordt door den Minister van Oorlog beslist of een leerling als hier bedoeld, al dan niet voor eene benoeming tot tweede-luitenant in aanmerking komt.

Is die beslissing ontkennend, dan is de leerling gehouden zijn nog loopend dienstverband te volbrengen. Ten aanzien van een leerling, die als onderofficier van het Nederlandsch-Indische Leger, op den voet van het bepaalde bij art. 1, tot den Hoofdcursus is toegelaten, beslist de Minister van Oorlog, na overleg met den Minister van Koloniën, of hij al dan niet naar *Indië* zal worden teruggezonden.

Aan leerlingen als in het vorig lid bedoeld, kan evenwel, op den voet van het bepaalde bij artt. 21 en 22, ontheffing van de dienstverbintenis worden verleend.

§ 2. *Werkkring en bevoegdheid van den Directeur.*

9. De directeur van den Hoofdcursus wordt bij Koninklijk Besluit als zoodanig benoemd en ontslagen.

10. Hij staat onmiddellijk onder de bevelen van den inspecteur van het Middelbaar Onderwijs, aan wien hij voor de behoorlijke vervulling van zijnen werkkring verantwoordelijk is.

Hij zendt aan genoemden inspecteur :

1°. alle van hem, directeur, uitgaande voorstellen, aanvragen, rapporten, verzoeken en voordrachten — óók die waaromtrent de beslissing niet tot de bevoegdheid van dien inspecteur behoort — tenzij omtrent de toezending van enkele dier bescheiden uitdrukkelijk andere bevelen werden gegeven ;

2°. de door den Minister van Oorlog aan te wijzen periodieke stukken.

Van belangrijke buitengewone voorvallen bij den Hoofdcursus brengt hij onverwijld rapport uit aan den inspecteur.

11. Hij oefent het gezag uit van korpscommandant over de leerlingen en het aan de inrichting verbonden militair personeel voor zooveel het niet rechtstreeks onder de bevelen van eene andere militaire autoriteit is gesteld ; met dien verstande evenwel dat hij niet bevoegd is aan het personeel beneden den rang van officier een rang of hoogere rangen toe te kennen of de straf van degradatie op te leggen.

12. Hij regelt het onderwijs in overeenstemming met het vastgestelde leerplan.

Hij zorgt voor den goeden gang van dat onderwijs en bakent in verband daarmede, na de betrokken leeraren te hebben gehoord, de grenzen af van in elkander grijpende studievakken.

Hij stelt jaarlijks vóór den aanvang van den zomer- en vóór den aanvang van den winterdienst, in overleg met de betrokken leeraren het tableau van werkzaamheden samen.

Hij overtuigt zich of de officieren en de burgerleeraren zich naar behooren van hunne verplichtingen kwijten.

In verband met de beschikbaar gestelde gelden, draagt hij zorg voor aanschaffing der benoodigde hulpmiddelen voor het onderwijs.

13. Hij voert het administratief beheer van den Hoofdcursus.

Hij waakt voor den goeden staat van het gebouw en van het materieel.

Hij doet in den regel bij de indiening van de jaarlijksche begrooting van kosten voor den Hoofdcursus, aan den inspecteur van het Militair Onderwijs de noodige voorstellen voor het onderhoud van een en ander.

14. Hij kan zich in zijn persoonlijk belang gedurende *vier* dagen van zijne standplaats verwijderen, mits binnenslands blijvende.

Van zijne afwezigheid geeft hij vooraf kennis aan den inspecteur van het Militair Onderwijs ; behalve in buitengewone gevallen geschiedt die kennisgeving zóó tijdig, dat zij den inspecteur 24 uren te voren kan hebben bereikt.

Voor langer binnenlandsch verlof behoeft hij de vergunning van dien inspecteur.

Bij ziekte of afwezigheid van den directeur wordt, in afwachting dat in zijnen dienst zal zijn voorzien, het bestuur van den Hoofdcursus waargenomen en de dienstcorrespondentie „*op last*" gevoerd, door den hoogst en oudst in rang zijnden van de aan die inrichting verbonden officieren.

§ 3. *Personeel en paarden aan den Hoofdcursus te verbinden of daarbij te detacheeren.*

15. De bij dit reglement gevoegde *Tabel* wijst aan :

1°. de samenstelling van het aan den Hoofdcursus verbonden onderwijzend personeel ;

2°. de in acht te nemen regelen bij de vaststelling van :

a. de toelagen van den directeur en de officieren-leeraren van het leger hier te lande ;

b. de traktementen en de toelagen voor de officieren-leeraren van het Nederlandsch-Indische leger ;

c. de toelagen van gepensionneerde kapiteins of luitenants tijdelijke leeraren ;

d. het aan de vaste burgerleeraren toe te kennen traktement zoomede de geldelijke vergoedingen, te verleenen aan de burgerleeraren niet behoorende tot het vaste personeel en aan de burgerbeambten die in het belang van het onderwijs bij den Hoofdcursus diensten bewijzen ;

e. de aan militaire onderwijzers beneden den rang van officier, niet behoorende tot het vaste personeel, te verleenen toelagen ;

3°. de bevoegdheid van den directeur tot het houden van een dienstpaard ;

4°. de samenstelling van het bij den Hoofdcursus in te deelen vast militair personeel beneden den rang van officier, benevens de in acht te nemen regelen bij de aan dat personeel toe te kennen soldijverhoogingen ;

5°. de wijze, waarop wordt voorzien in de behoefte aan personeel en paarden, benoodigd voor het rijkunstig onderwijs.

16. Met het einde van het studiejaar, waarin een leeraar den ouderdom van 70 jaar bereikt, wordt hem ontslag verleend.

§ 4. *Leerlingen.*

17. In verband met het bepaalde bij art. 11 der wet worden de leerlingen, te rekenen van het tijdstip hunner toelating tot den Hoofdcursus en voor den duur van hun verblijf bij die inrichting, bij hun korps boven de formatie gevoerd ; met dien verstande, dat zij, die tot het vaste kader van het Instructie-Bataljon behooren, zoomede de leerlingen die als onderofficier van het Nederlandsch-Indische leger, op den voet van het bepaalde bij art. 1, tot den Hoofdcursus zijn toegelaten, bij de regimenten infanterie moeten worden overgeplaatst of daarbij worden ingedeeld.

Alle leerlingen worden gedurende hunne aanwezigheid bij den Hoofdcursus, daarbij als *gedetacheerd* gevoerd.

18. De leerlingen worden voor rekening van het Rijk gevoed.

Het bedrag van het aan de leerlingen wekelijks uit te betalen zakgeld wordt bij Koninklijk besluit bepaald.

19. Door den Minister van Oorlog kunnen, zooveel noodig in overleg met den Minister van Koloniën, leerlingen van het 1ste studiejaar, van wie blijkt dat zij de studiën voor het wapen of het dienstvak waarvoor zij worden opgeleid, bezwaarlijk kunnen blijven volgen, worden aangewezen om voor eene andere bestemming te worden opgeleid, wanneer zij daarvoor geschikt worden geoordeeld en kansen aanwezig zijn, dat zij alsdan den officiersrang zullen bereiken.

Eene zoodanige verwisseling van bestemming kan aan leerlingen van het 1ste studiejaar op hun verzoek worden toegestaan, doch slechts om dringende redenen, ter beoordeeling van den Minister van Oorlog, zooveel noodig in overleg met den Minister van Koloniën.

20. Een onderofficier wordt als leerling van den Hoofdcursus ontslagen en naar zijn korps teruggezonden :

a. op verzoek ;

b. indien hij het overgangs- of het eindexamen voor de tweede maal met ongunstigen uitslag heeft afgelegd en die uitslag niet kan worden toegeschreven aan de omstandigheid, bedoeld bij de 2de alinea van art. 9 der wet ;

c. indien hij door gemis aan aanleg niet in staat blijkt de studiën te volgen.

21. Een leerling wordt van zijne dienstverbintenis ontheven :

a. wegens lichaams- of zielsgebreken, die hem ongeschikt maken voor den militairen dienst ;

b. op verzoek, mits de door den Staat te zijnen behoeve gemaakte kosten, tot een door den Minister van Oorlog, zooveel noodig in overleg met den Minister van Koloniën, te bepalen bedrag, worden terugbetaald ;

c. wanneer blijkt, dat hij wegens gemis aan militaire eigenschappen niet kan worden opgeleid tot een bruikbaar officier.

22. Het ontslag van den Hoofdcursus en de ontheffing van de dienstverbintenis, bedoeld bij de artt. 20 en 21, worden door den Minister

van Oorlog, zoovee noodig in overleg met de Minister van Koloniën, verleend.

Ten aanzien van een leerling die als onderofficier van het Nederlandsch-Indische leger, op den voet van het bepaalde bij art. 1, tot den Hoofdcursus is toegelaten, wordt — ingeval hij van den Hoofdcursus wordt ontslagen en hem niet, krachtens art. 21 onder *b* ontheffing van zijne dienstverbintenis wordt verleend — door den Minister van Oorlog, in overleg met den Minister van Koloniën, bepaald, of hij naar *Indië* zal worden teruggezonden, dan wel of hij zijne dienstverbintenis hier te lande zal ten einde brengen.

23. De directeur, alsmede de officieren en de burgerleeraren bij den Hoofdcursus werkzaam, wijden bijzondere zorg aan de zedelijke en de karaktervorming der leerlingen.

Gelijke verplichting rust, gedurende het tijdperk van de bij art. 5 vermelde detacheeringen, op de officieren onder wier bevelen de leerlingen alsdan zijn gesteld.

Van handelingen of tekortkomingen der leerlingen, die, uit een militair of een zedelijk oogpunt beschouwd, op hun gedrag of hun karakter een minder gunstig licht doen vallen, wordt aan den directeur of — gedurende de bovenbedoelde detacheeringen — aan de betrokken militaire autoriteit kennis gegeven.

24. De leerlingen worden op Zon- en feestdagen in de gelegenheid gesteld de godsdienstoefening van hunne gezindte bij te wonen.

De minderjarige leerlingen zijn verplicht deze godsdienstoefening bij te wonen, tenzij hunne ouders of voogden aan den directeur schriftelijk hebben te kennen gegeven, dat zij uitdrukkelijk verlangen, hunne zonen of pupillen daarvan te zien vrijgesteld.

25. Tot het doen geven van godsdienstonderwijs, als bedoeld bij art. 5 der wet, treedt de directeur in overleg met de godsdienstleeraren der betrokken gezindte in de gemeente *Kampen*.

Zij die met het geven van dat onderwijs worden belast, worden jaarlijks door den directeur bij den Minister van Oorlog in aanmerking gebracht voor eene vergoeding te dier zake.

Het bedrag dier vergoedingen voor allen te zamen, mag een bij Koninklijk besluit te bepalen som niet te boven gaan.

26. In de cantinezaal van den Hoofdcursus wordt aan de leerlingen gelegenheid tot uitspanning gegeven.

Daarbij zijn evenwel alle hazardspelen ten strengste verboden.

27. Aan de leerlingen kan worden vergund, in hunnen vrijen tijd voor eigen rekening les te nemen in de muziek.

28. De directeur kan aan leerlingen, die zich gunstig onderscheiden, bijzondere voorrechten toekennen.

Eén of hoogstens twee leerlingen van het tweede studiejaar, die den volledigen cursus hebben doorloopen, en die gedurende hun verblijf aan den Hoofdcursus zich door bijzondere plichtsbetrachting zoodanig hebben onderscheiden, dat zij als voorbeeld kunnen worden gesteld en een goeden invloed op hunne kameraden hebben uitgeoefend, worden, vóór zij den Hoofdcursus verlaten, door den directeur bij den Minister van Oorlog tot het bekomen van eenen eereprijs in aanmerking gebracht.

De op de verstrekking van zoodanige eereprijzen vallende kosten worden ten laste van 's Rijks schatkist verrekend.

29. Het opleggen van straffen aan de leerlingen geschiedt overeenkomstig het reglement van Krijgstucht, met dien verstande, dat de straf van degradatie niet kan worden opgelegd.

30. Een leerling die met provoost is gestraft, woont de lessen, de exercitiën en de inspectiën, zoomede de godsdienstoefeningen niet bij.

31. Een leerling wordt van den Hoofdcursus verwijderd en naar zijn korps teruggezonden:

a. wegens zedenbederf en ondeugden die hem voor anderen gevaarlijk zouden kunnen doen worden;

b. wegens slecht gedrag;

c. wanneer hij door den militairen of den burgerlijken rechter is gevonnist en zijne verwijdering in het belang van de overige leerlingen noodzakelijk is;

d. indien hij, wegens gemis aan ijver, de studiën niet kan volgen;

e. wanneer zulks in het belang van de handhaving van de krijgstucht noodzakelijk is.

Het bepaalde bij het laatste lid van art. 2 is, ten aanzien van leerlingen die van den Hoofdcursus worden verwijderd, toepasselijk.

32. Omtrent het verwijderen van leerlingen van den Hoofdcursus beslist de Minister van Oorlog.

§ 5. *Hulpmiddelen bij het onderwijs.*

33. De aan den Hoofdcursus verbonden bibliotheek, zoomede de kaarten, de instrumenten, de modellen en de andere hulpmiddelen voor het onderwijs, daarbij voorhanden, zijn ten dienste van de leeraren en de leerlingen, overeenkomstig de bepalingen, dienaangaande te stellen in het voorschrift op den inwendigen dienst bedoeld bij art. 38.

Ingevolge bestaande of nader te treffen overeenkomsten tusschen het Departement van

Oorlog en de gemeente *Kampen*, kan worden gebruik gemaakt:

a. voor het onderwijs in de natuurkunde, de scheikunde en de warenkennis: van de voor dat onderwijs bestemde lokalen in het hoogere burgerschool- en gymnasiumgebouw ter plaatse, zoomede van de zich daarin bevindende instrumenten en andere hulpmiddelen;

b. voor het onderwijs in de gymnastiek: van de aan genoemde gemeente toebehoorende en tot dat doeleinde ingerichte loods, alsmede van de zich daarin bevindende werktuigen en toestellen.

34. In den regel wordt bij het onderwijs van leerboeken of autographiën gebruik gemaakt, slechts bij uitzondering van dictaten.

35. De leerlingen worden, voor rekening van het Rijk, van de door den directeur te bepalen boeken, atlassen, schrijf- en teekenbehoeften voorzien.

§ 6. *Verloven.*

36. Binnenlandsch verlof kan worden verleend:

a. aan den directeur, de leeraren en de leerlingen en, voor zooveel de belangen van den dienst het toelaten, aan het vaste personeel beneden den rang van officier:

1°. 10 à 12 dagen, waaronder de Kerstdagen en de Nieuwjaarsdag;

2°. van Goeden Vrijdag tot en met den dag na Paschen;

3°. op Zon- en algemeen erkende Christelijke feestdagen;

4°. aan hen, die den Israëlietischen godsdienst belijden, ook op de voor dien godsdienst geldende feestdagen;

b. aan den directeur, zoomede aan officieren, in het tijdperk van 1 Juli tot 1 October, ieder voor den duur van ten hoogste ééne maand.

Gedurende de bij *a* en *b* bedoelde dagen en tijdperken zal echter, bijaldien de directeur met verlof is, steeds tenminste één der officieren, als waarnemend directeur, te *Kampen* aanwezig moeten zijn;

c. aan de vaste burgerleeraren, in het tijdperk van 1 Juli tot 1 October, indien en voor zoover de belangen van den dienst dit toelaten;

d. aan burgerleeraren, niet behoorende tot het vaste personeel, gedurende het tijdperk waarin, overeenkomstig het bepaalde bij de artt. 5 en 6, aan den Hoofdcursus geen onderwijs word gegeven en het overgangs- of eindexamen niet plaats heeft;

e. aan leerlingen:

1°. in het eerste studiejaar onmiddellijk na afloop der detacheering, bedoeld in de vierde zinsnede van art. 5, tot den aanvang van het nieuwe leerjaar;

2°. in het tweede studiejaar op den voet als bij art. 7 is bepaald;

f. aan de onderofficieren en de korporaals van het vaste personeel:

jaarlijks gedurende één maand, hetzij in eens, hetzij in twee termijnen;

g. aan de oppassers:

jaarlijks gedurende 14 dagen.

De onderofficieren en de verdere militairen beneden den rang van officier, behoorende tot het vaste personeel van den Hoofdcursus, blijven, gedurende een hun, krachtens dit artikel verleend verlof, gehandhaafd in het genot van soldij.

In verband met het bepaalde bij art. 56. kan aan de leerlingen, die voor militaire administratie van het Nederlandsch-Indische leger worden opgeleid, ingeval zij niet worden gedetacheerd, het onder *e* bedoelde verlof, voor den tijd van 14 dagen worden verleend en wel in het, met het oog op hunne practische vorming bij den Hoofdcursus meest geschikte tijdperk, vallende tusschen 1 Juli en ultimo September.

Overigens mag alleen in dringende gevallen verlof verleend worden.

§ 7. *Administratie.*

37. De Hoofdcursus wordt in administratie gevoerd bij het korps, daartoe door den Minister van Oorlog aangewezen.

§ 8. *Inwendige dienst.*

38. De inwendige dienst bij den Hoofdcursus wordt geregeld bij een afzonderlijk voorschrift, hetwelk aan de goedkeuring van den Minister van Oorlog wordt onderworpen.

§ 9. *Kleeding.*

39. Bij Koninklijk besluit wordt de kleeding vastgesteld van het aan den Hoofdcursus verbonden of daarbij gedetacheerde militair personeel.

Te rekenen van en met den dag van aankomst bij den Hoofdcursus is het bepaalde onder C der IVde Afdeeling van het Eerste Hoofdstuk van het Reglement van Administratie bij de Landmacht, ten opzichte van het genot van toelage voor eerste uitrusting en van dagelijksche toelage voor vernieuwing en onderhoud niet op de leerlingen van toepassing.

De kleeding en uitrusting der leerlingen worden alsdan, nadat de waarde daarvan ten bate van de uitrusting- en reserverekening is gebracht, als Rijkseigendom beschouwd, en — naar regelen, vatgesteld in het bij Artikel 38

van dit Reglement bedoelde voorschrift betreffende den Inwendigen Dienst — voor Rijks rekening verstrekt, vernieuwd en onderhouden. Door den Minister van Oorlog kan een minimum bedrag worden vastgesteld, dat de leerlingen bij hunne aankomst op den Hoofdcursus in hunne uitrusting- en reserverekening te goed moeten hebben, ten einde daarop eventueele schade, door hun toedoen aan kleeding, uitrusting en andere Rijks eigendom veroorzaakt, te verhalen.

Bij de benoeming tot officier of bij het op eene andere wijze verlaten van den Hoofdcursus wordt de waarde van de kleeding en uitrusting, bij de leerlingen in gebruik, weder ten laste van de uitrusting- en reserverekening gebracht. Die kleeding en uitrusting blijven alsdan hun eigendom.

TWEEDE HOOFDSTUK.

TOELATINGSEXAMEN.

§ 1. *Samenstelling der examen-commissie.*

40. De commissie, die met het afnemen van het toelatingsexamen tot den Hoofdcursus zal worden belast, wordt jaarlijks door den Minister van Oorlog benoemd.

Deze commissie wordt samengesteld als volgt:

Lid en voorzitter: een hoofdofficier van het wapen der infanterie;

Leden:

a. Een door den Minister van Oorlog te bepalen aantal kapiteins en luitenants van het wapen der infanterie, niet verbonden aan den Hoofdcursus of aan eenen Cursus bij een der korpsen van het wapen;

b. Een door den Minister van Oorlog te bepalen aantal leeraars, verbonden aan den Hoofdcursus.

Een officier, al dan niet behoorende tot het personeel van den Hoofdcursus, is secretaris der commissie.

Wat de onder *a* bedoelde leden betreft, kan zich ook de keuze vestigen op officieren, die gepensionneerd zijn of zich op nonactiviteit bevinden.

§ 2. *Programma.*

41. Het programma van examen voor toelating tot den Hoofdcursus omvat het navolgende:

a. Schrijven.

Het schrift van den adspirant moet duidelijk en goed leesbaar zijn.

b. Rekenkunde.

De hoofdbewerkingen met geheele getallen, gewone en tiendeelige breuken; de deelbaarheid; talstelsels; het metrieke stelsel van maten en gewichten; de leer der evenredigheden met hare voornaamste toepassingen; de vierkants- en de derdemachtsworteltrekking; het oplossen van vraagstukken welke betrekking hebben op eenvoudige berekeningen, die in het dagelijksch leven, in den handel of op militair gebied kunnen voorkomen. (Bekendheid met de leer en de toepassing der verkorte bewerkingen wordt niet gevorderd.)

c. Stelkunde.

De behandeling van geheele, gebroken en wortelvormen; de gebroken en de negatieve exponenten; de vergelijkingen van den eersten en van den tweeden graad met één en meer onbekenden; de onbepaalde vergelijkingen van den eersten graad; de logarithmen, ook met toepassing op de samengestelde interestrekening; de exponentiaal vergelijkingen; de reken- en de meetkundige reeksen. (Bekendheid met de rekenkundige reeksen van hoogere orde, de leer per permutatiën en combinatiën en de bewerkingen met complexe getallen worden niet gevorderd.)

d. Vlakke meetkunde.

De vlakke meetkunde in haar geheelen omvang (kennis van de leer der transversalen en de harmonische snijding wordt niet gevorderd).

e. Nederlandsche taal.

Kennis van de hoofdregels der spraakleer en vaardigheid om zich zoowel mondeling als schriftelijk, in zuiver en beschaafd Nederlandsch uit te drukken.

f. Fransche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en mondeling vertalen van het gelezene; het schriftelijk vertalen van een niet te gemakkelijk stuk proza van het Fransch in het Nederlandsch en van een gemakkelijk stuk van het Nederlandsch in het Fransch; kennis van de voornaamste regels der spraakkunst. (Bij de vertaling is het gebruik van woordenboeken verboden.)

g. Aardrijkskunde.

De natuur- en de staatkundige aardrijkskunde van *Nederland* alsmede die zijner koloniën en bezittingen.

h. Geschiedenis.

De geschiedenis van 1815 tot op den tegenwoordigen tijd, meer in bijzonderheden de vaderlandsche geschiedenis, met inbegrip van die der Nederlandsche Koloniën en bezittingen.

Bij het examen in de geschiedenis zal meer gelet worden op de kennis van de ontwikkeling der maatschappelijke en staatkundige toestanden en van het onderling verband der gebeurtenissen, dan op eene volledige bekendheid met de bijzonderheden der gevoerde oorlogen.

i. Dienst- en exercitiereglementen en dienstvoorschriften.

Voor zoover de kennis van die reglementen en voorschriften van een sergeant der Infanterie wordt gevorderd, met dien verstande, dat zij, die uitsluitend voor eene opleiding tot tweede-luitenant bij de militaire administratie in aanmerking wenschen te komen, van het afleggen van examen in deze reglementen en voorschriften zijn vrijgesteld.

42. Voor adspiranten, die het onderwijs in het tweede studiejaar van een cursus niet of — tengevolge van ontheffing of verwijdering — niet volledig hebben gevolgd, strekt het examen, behalve over de hiervoren bij art. 41 omschreven vakken, zich uit over:

a. Aardrijkskunde.

De natuur- en de staatkundige aardrijkskunde van de vijf werelddeelen, doch slechts in hoofdzaken.

b. Geschiedenis.

I. Een zeer algemeen overzicht van de oude- en de middelgeschiedenis, als inleiding tot de nieuwe geschiedenis;

II. een algemeen overzicht van de nieuwe geschiedenis tot aan den val van het eerste Fransche Keizerrijk (1815), waarbij voornamelijk zullen worden gevorderd, voor zooveel betreft:

1°. het tijdperk van 1492—1789:

de kennis van personen en gebeurtenissen, die, hetzij een overwegenden invloed op de ontwikkeling der volken hebben uitgeoefend, hetzij meer in het bijzonder op *Nederland* betrekking hebben gehad;

2°. de Fransche Staatsomwenteling van 1789:

een duidelijk begrip van de oorzaken en het algemeen verloop dier staatsomwenteling, zoomede de gevolgen daarvan uit een maatschappelijk oogpunt;

3°. het tijdperk van 1789—1815:

bekendheid met de voornaamste daarin voorgevallen gebeurtenissen.

III. de vaderlandsche geschiedenis:

1°. tot 1568 in groote trekken;

2°. van 1568—1815 meer in bijzonderheden, vooral wat de verhouding van *Nederland* tot andere Europeesche Staten betreft;

3°. overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling der koloniën en bezittingen van *Nederland* tot 1815.

43. Behalve in de bij artt. 41 en 42 bedoelde vakken kunnen de adspiranten, desverlangd, ook proeven van bekwaamheid afleggen in de Duitsche en in de Engelsche talen en in onderdeelen der wiskunde, welke niet in het programma zijn vermeld.

§ 3. *Regelen bij het toelatingsexamen hier te lande in acht te nemen.*

A. *Algemeene bepalingen.*

44. Het toelatingsexamen wordt, met inachtneming van het bepaalde bij art. 41 onder *i*, afgenomen:

a. schriftelijk en *mondeling* in:

de rekenkunde;

de stelkunde;

de meetkunde;

de Nederlandsche taal;

de Fransche taal;

de aardrijkskunde;

de geschiedenis;

het voorschrift op den velddienst voor het Nederlandsche leger;

b. uitsluitend *mondeling* in:

de bij art. 41 vermelde exercitie- en dienstreglementen en dienstvoorschriften, met uitzondering van het voorschrift op den velddienst onder *a* genoemd; zoomede in de vakken of onderdeelen van vakken, bedoeld bij art. 43, waarin het examen niet verplichtend is.

Het bepaalde bij dit artikel kan door den Minister van Oorlog worden gewijzigd.

45. Het schriftelijk gedeelte van het examen heeft gelijktijdig plaats in alle garnizoenen waar een Cursus gevestigd is.

De aanwijzing van het garnizoen waar dit gedeelte van het examen plaats vindt voor adspiranten, die geen cursus gevolgd hebben en afkomstig zijn van korpsen van het wapen der Infanterie zonder cursus, geschiedt door den inspecteur van het Militair Onderwijs.

Het mondeling gedeelte van het examen wordt te *Kampen* afgenomen.

46. Al de adspiranten nemen, behoudens het bepaalde bij art. 41, onder *i*, deel aan het schriftelijk en mondeling gedeelte van het examen, waarvan bij art. 45 sprake is.

47. De examen-commissie verdeelt zich voor het afnemen van het examen, in sub-commissiën voor elk der onderscheidene vakken; elk dezer sub-commissiën bestaat ten minste uit twee leden.

B. *Wijze van beoordeeling der adspiranten.*

48. De beoordeeling der adspiranten geschiedt door middel van de cijfers 10—1 welke daarbij de beteekenis hebben, hieronder naast elk dier cijfers aangeduid:

10 uitmuntend;

9 zeer goed;

8 goed;
7 ruim voldoende;
6 voldoende;
5 even voldoende;
4 onvoldoende;
3 gering;
2 slecht;
1 zeer slecht.

49. De leden van de bij art. 47 vermelde subcommissiën beoordeelen ieder voor zich, welk cijfer den adspirant voor elk door hem schriftelijk of mondeling gegeven antwoord naar billijkheid toekomt.

Daarna wordt door die leden in onderling overleg bepaald, welk cijfer aan den adspirant voor elk antwoord wordt toegekend. Oordeelen zij daaromtrent niet eenstemmig, dan wordt het gemiddelde van de door ieder hunner toegekende cijfers aan den adspirant toegewezen.

50. Het gemiddelde van de beoordeelingscijfers overeenkomstig het bepaalde bij art. 49 toegekend voor de onderscheidene schriftelijke antwoorden in eenig vak, wordt tot in één decimaal nauwkeurig berekend en met 10 vermenigvuldigd. Daarbij worden de cijfers, toegekend voor de gedeelten van vakken, bedoeld bij art. 42, beschouwd als voor een afzonderlijk vak te gelden.

Ten opzichte van de in eenig vak gegeven mondelinge antwoorden wordt op overeenkomstige wijze te werk gegaan, met dien verstande, dat het toegekende cijfer den algemeenen indruk door een adspirant, bij dit gedeelte van het examen gemaakt, teruggeeft.

Vervolgens wordt van de beide aldus verkregen gemiddelden opnieuw het gemiddelde genomen; het daarbij gevonden getal is het eindcijfer voor bedoeld vak.

C. *Beslissing omtrent den uitslag van het examen.*

51. Aan het examen worden geacht te voldoen:

a. de adspiranten die voor alle vakken als eindcijfer 50 of meer hebben behaald;

b. de adspiranten die in één of meer der vakken het eindcijfer 50 wel is waar niet hebben bereikt doch van wie de commissie het examen over het geheel genomen, niettemin als voldoende beschouwt.

Alvorens omtrent den uitslag van het examen van de onder *b* bedoelde adspiranten te beslissen, overweegt de commissie de beteekenis van het vak of van de vakken, waarin zij niet aan de eischen van het programma hebben voldaan, voor het onderwijs aan den Hoofdcursus; voorts neemt zij in aanmerking den uitslag van het examen in de overige vakken en — voor zooveel de leerlingen van een Cursus betreft — de cijfers welke hunne studielijsten over het afgeloopen leerjaar aanwijzen.

De inspecteur van het Militair Onderwijs zendt tot dat einde deze studielijsten aan den voorzitter der commissie.

De hiervoren bedoelde beslissing wordt bij meerderheid van stemmen genomen; bij staking van stemmen wordt de uitslag van het examen als onvoldoende beschouwd.

D. *Rangschikking der adspiranten. Opmaken van het verslag.*

52. De rangschikking van de adspiranten die, in verband met het bepaalde bij art. 51, aan het examen hebben voldaan, geschiedt naar de som van de door hen behaalde eindcijfers in de bij art. 41 bedoelde vakken.

Is deze som voor twee of meer adspiranten gelijk, dan is hunne plaats op de ranglijst opvolgenderwijs afhankelijk van:

a. het totaal aantal punten door hen behaald, vooreerst in de in art. 43 bedoelde vakken; daarna in de exercitie- en dienstreglementen en de dienstvoorschriften;

b. den door hen bekleeden rang en hun ouderdom in dien rang;

c. het lot.

De volgorde van de niet geslaagde adspiranten wordt op overeenkomstige wijze bepaald.

Van de rangschikking worden voor de geslaagde en voor de niet geslaagde adspiranten afzonderlijke lijsten in tweevoud opgemaakt, waaruit in verband met het bepaalde bij art. 41, onder *i*, moet kunnen worden nagegaan wie der adspiranten zich voor opleiding, al dan niet uitsluitend tot tweede-luitenant bij de militaire administratie hebben aangemeld.

In deze lijsten wordt tevens vermeld wie van de geslaagde adspiranten in de omstandigheid verkeeren, bedoeld in de slotzinsnede van art. 36 der wet.

53. Dadelijk nadat de in art. 52 bedoelde lijsten en het verslag bedoeld bij art. 8 der wet door de commissie zijn vastgesteld, wordt een en ander toegezonden aan den inspecteur van het Militair Onderwijs, die van de lijsten onmiddellijk één exemplaar aan den Minister van Oorlog doet toekomen.

In het verslag, hetwelk door genoemden inspecteur later aan den Minister van Oorlog wordt gezonden, worden door de commissie de opmerkingen en de voorstellen opgenomen, waartoe zij in het belang van het onderwijs op de Cursussen aanleiding mocht vinden.

Al de hiergenoemde bescheiden worden,

namens de commissie, door den voorzitter en den secretaris der commissie onderteekend.

54. De bepalingen bij het afnemen zoowel van het schriftelijk als van het mondeling gedeelte van het toelatingsexamen op te volgen, worden, voor zoover de voorgaande artikelen daarin niet voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

DERDE HOOFDSTUK.

PRACTISCHE VORMING.

§ 1. *Eerste studiejaar.*

55. De detacheeringen bedoeld bij art. 5, hebben plaats:

a. voor de leerlingen die worden opgeleid voor den officiersrang bij de infanterie:

bij één of meer der regimenten van dat wapen;

deze leerlingen nemen gedurende die detacheeringen deel aan alle dienstverrichtingen der onderofficieren van hunnen rang;

b. voor de leerlingen die worden opgeleid voor den officiersrang bij de administratie van het leger hier te lande:

bij één of meer der korpsen van het leger, ten einde zich daarbij in administratieve werkzaamheden te bekwamen.

De onder *a* en onder *b* bedoelde detacheeringen worden geregeld door den inspecteur van het Militair Onderwijs, in overleg met den inspecteur van het betrokken wapen en wat de onder *b* vermelde leerlingen betreft, ook met den Hoofdintendant.

Bij voorkeur geschieden de detacheeringen bij korpsen, die bestemd zijn om deel te nemen aan oefeningen op groote schaal[1].

56. De Minister van Oorlog bepaalt, zoo noodig jaarlijks, in overleg met den Minister van Koloniën, of leerlingen, die voor de militaire administratie van het Nederlandsch-Indische leger worden opgeleid, gedurende het bij art. 5 vermelde tijdperk zullen worden gedetacheerd, dan wel of die leerlingen, gedurende dat tijdperk aan den Hoofdcursus zullen verblijven, ten einde daarbij, hoofdzakelijk practisch, in militaire administratieve werkzaamheden te worden geoefend.

57. Na afloop der detacheeringen wordt door den commandant der compagnie, waarbij een leerling was ingedeeld, of door den officier, onder wiens leiding hij administratieve werkzaamheden heeft verricht, te zijnen aanzien een rapport uitgebracht.

Dit rapport wordt vergezeld van de opmerkingen of beschouwingen van de autoriteiten onder wier gezag deze onderofficier tijdelijk was gesteld, door tusschenkomst van den inspecteur van het betrokken wapen aan den inspecteur van het Militair Onderwijs gezonden. Deze doet de bedoelde rapporten, na daarvan het noodige gebruik te hebben gemaakt, aan den directeur van den Hoofdcursus toekomen.

§ 2. *Tweede studiejaar.*

58. De leerlingen van het tweede studiejaar, die voor tweede-luitenant der infanterie worden opgeleid, wonen, indien zulks door den Minister van Oorlog noodig wordt geacht, gedurende een door dien Minister vast te stellen tijd belangrijke practische oefeningen bij van door dien Minister aan te wijzen wapens.

Voorts wordt aan deze leerlingen voor zooveel noodig gelegenheid gegeven, eenige duurzame verdedigingswerken en eenige voor hunne opleiding van belang zijnde burgerlijke of militaire inrichtingen te bezichtigen.

VIERDE HOOFDSTUK.

EINDEXAMEN.

§ 1. *Samenstelling der Commissie.*

59. De commissie voor het afnemen van het eindexamen aan den Hoofdcursus wordt jaarlijks bij Koninklijk besluit benoemd.

Zij wordt samengesteld als volgt:

a. Lid en voorzitter: de inspecteur van het Militair Onderwijs of een ander opper- of hoofdofficier;

b. Leden:

1°. de directeur van den Hoofdcursus en twee of meer der officieren van deze inrichting, die aan het tweede studiejaar onderricht geven;

2°. vier of meer officieren, niet tot het personeel van den Hoofdcursus behoorende, waarvan een tevens optreedt als secretaris der commissie; onder deze officieren zijn er ten minste twee van het Nederlandsch-Indische Leger.

Wat de onder *b*, bij 2°. bedoelde leden betreft, kan zich ook de keuze vestigen op officieren, die gepensionneerd zijn of zich op non-activiteit bevinden.

Aan de commissie kunnen door den Minister van Oorlog leeraren van den Hoofdcursus, die niet als lid der commissie optreden, worden toegevoegd, ten einde de leden bij het houden van toezicht, de beoordeeling van het schriftelijk werk en bij het afnemen van het mondeling examen ter zijde te staan.

§ 2. *Programma.*

60. Het programma van het eindexamen aan den Hoofdcursus omvat het navolgende:

A. *Infanterie van het leger hier te lande.*

a. Natuurkunde.

Een juist begrip van de hoofdzaken uit de leer van de warmte, de electriciteit en het licht, zonder dat daarbij de kennis van formules wordt geëischt.

b. Landmeten en waterpassen.

Algemeene kennis van de inrichting, de regeling en het gebruik van instrumenten tot het meten van hoeken en afstanden, alsmede tot het uitvoeren van waterpassingen. Overzicht van de wijze waarop een terrein opgemeten en in teekening wordt gebracht.

c. Nederlandsche taal.

Vaardigheid om zich, zoowel mondeling als schriftelijk, volgens de regelen der spraakkunst en van den stijl, in zuiver en beschaafd Nederlandsch uit te drukken.

Bekendheid met de hoofdtrekken der geschiedenis van de Nederlandsche letterkunde en met enkele van hare voornaamste voortbrengselen, meer in het bijzonder uit de 19de en 20ste eeuw.

d. Fransche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en op het eerste gezicht vertalen van Fransch proza; schriftelijk vertalen uit het Nederlandsch in het Fransch en omgekeerd van niet te moeilijke stukken, meer in het bijzonder op militair gebied, waarbij het gebruik van een woordenboek *niet* is toegestaan.

Eenige vaardigheid om zich mondeling in de Fransche taal uit te drukken.

e. Hoogduitsche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en op het eerste gezicht vertalen van Hoogduitsch proza; voldoende bekendheid met die taal om een Hoogduitsch prozastuk schriftelijk te kunnen vertalen in het Nederlandsch, zonder behulp van een woordenboek; het schriftelijk vertalen van eenvoudige volzinnen uit het Nederlandsch in het Hoogduitsch, met behulp van een woordenboek.

f. Militaire Aardrijkskunde en Statistiek.

1°. Kennis van de militaire aardrijkskunde van *Nederland:* geografische toestanden uit een militair oogpunt beschouwd; algemeen overzicht van het Vestingstelsel van *Nederland;*

2°. in hoofdtrekken de stelsels van legervorming in *Frankrijk, Duitschland* en *België.*

g. Geschiedenis.

Eenige kennis der krijgsgeschiedenis om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

h. Tactiek.

De kennis van de elementaire en toegepaste tactiek; het voorschrift op den velddienst; toepassingen op de kaart.

i. Oorlogsgebruiken.

Een beknopt overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

k. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

l. Wapenleer.

I. Grondige kennis van de inrichting en werking der hand- en vuistvuurwapenen bij het Nederlandsche leger in gebruik en van de daarbij behoorende munitie;

II. bekendheid met:

1°. de inrichting van het geschut der Nederlandsche landmacht en van de daarbij behoorende projectielen en ontstekingsmiddelen, de wijze van vuren uit dat geschut en de uitwerking der projectielen;

2°. de inrichting der affuiten en de wijze van bediening van het onder 1°. vermelde geschut, zoomede de ont- en de verbranding van het buskruit in vuurmonden en draagbare wapenen;

3°. het gebruik van het geschut bij den aanval op en de verdediging van liniën en stellingen;

4°. het schieten; het begrip van spreiding en uitwerking der projectielen, zoomede van inrichting, gebruik en vervaardiging van schootstafels voor handvuurwapenen.

m. Pionier- en versterkingskunst.

I. Veldversterkingskunst: de dekkingen tegen front- en andere vuren; het tracé; de inrichting en het opwerpen van vluchtige versterkingen; de aanval op en het verdedigen van dergelijke verschansingen;

II. Tijdelijke en duurzame versterkingskunst:

1°. een algemeene overzicht van de inrichting der voornaamste tijdelijke, duurzame en kustversterkingen (meer uitvoerig de inrichting van een der voornaamste forten in *Nederland*);

2°. het in staat van verdediging brengen dier versterkingen, zoomede een denkbeeld omtrent de wijze waarop de verdediging van en de aanval op de duurzame werken worden gevoerd.

* *n.* Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van topographische teekeningen en van constructiën op het gebied van

pionier- en versterkingskunst; het lezen van eenvoudige fortificatieteekeningen en topographische kaarten.

o. Dienst- en exercitie-reglementen benevens dienstvoorschriften.

1°. De dienst- en de exercitie-reglementen voor het wapen der Infanterie;

2°. de algemeene reglementen en dienstvoorschriften — met uitzondering van het Voorschrift op den Velddienst — voor zoover de kennis daarvan van den luitenant der infanterie, bij de vervulling van de hem op te dragen diensten moet gevorderd worden.

p. Militaire wetten.

Bekendheid met de voornaamste bepalingen uit de wetten welke met de inrichting van het Nederlandsche krijgswezen verband houden.

q. Dienst-correspondentie.

r. Militaire administratie.

De administratieve voorschriften, waarvan de kennis van den luitenant der infanterie moet gevorderd worden.

s. Exercitiën.

* *t.* Gymnastiek en schermen.

De onder *o* bedoelde dienst- en exercitiereglementen en dienstvoorschriften, de onder *p* bedoelde militaire wetten, benevens de administratieve voorschriften, waarvan onder *r* sprake is, worden in het leerplan voor den Hoofdcursus nader omschreven.

B. Militaire administratie van het leger hier te lande.

a. Natuurkunde.

Een juist begrip van de hoofdzaken uit de leer van de warmte, de electriciteit en het licht, zonder dat daarbij de kennis van formules wordt geëischt.

b. Nederlandsche taal.

Vaardigheid om zich, zoowel mondeling als schriftelijk, volgens de regelen der spraakkunst en van den stijl, in zuiver en beschaafd Nederlandsch uit te drukken.

Bekendheid met de hoofdtrekken der geschiedenis van de Nederlandsche letterkunde en met enkele van hare voornaamste voortbrengselen, meer in het bijzonder uit de 19de en 20ste eeuw.

c. Fransche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en op het eerste gezicht vertalen van Fransch proza; schriftelijk vertalen uit het Nederlandsch in het Fransch en omgekeerd van niet te moeilijke stukken, meer in het bijzonder op militair gebied, waarbij het gebruik van een woordenboek *niet* is toegestaan.

Eenige vaardigheid om zich mondeling in de Fransche taal uit te drukken.

d. Hoogduitsche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en op het eerste gezicht vertalen van Hoogduitsch proza; voldoende bekendheid met die taal om een Hoogduitsch prozastuk schriftelijk te kunnen vertalen in het Nederlandsch, zonder behulp van een woordenboek; het schriftelijk vertalen van eenvoudige volzinnen uit het Nederlandsch in het Hoogduitsch, met behulp van een woordenboek.

e. Engelsche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en op het eerste gezicht vertalen van Engelsch proza; voldoende bekendheid met die taal om een Engelsch prozastuk schriftelijk te kunnen vertalen in het Nederlandsch, zonder behulp van een woordenboek; het schriftelijk vertalen van eenvoudige volzinnen uit het Nederlandsch in het Engelsch, met behulp van een woordenboek.

f. Militaire aardrijkskunde en Statistiek.

1°. Kennis van de militaire aardrijkskunde van *Nederland:* geographische toestanden uit een militair oogpunt beschouwd; algemeen overzicht van het vestingstelsel van *Nederland;*

2°. in hoofdtrekken de stelsels van legervorming in *Frankrijk, Duitschland* en *België.*

g. Oorlogsgebruiken.

Een beknopt overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

h. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

i. Scheikunde.

Metalloïden en eenige belangrijke metalen met hunne voornaamste verbindingen.

k. Warenkennis.

Grondbeginselen van de voedingsleer en van de kennis der voornaamste voedingsmiddelen van mensch en dier.

l. Boekhouden.

Grondbegrippen van het boekhouden; de inrichting en het gebruik van de hoofdboeken bij het enkel en het dubbel boekhouden; de behandeling van de voornaamste rekeningen, voorkomende bij het dubbel boekhouden; het journaliseeren; het afsluiten en beropenen van de rekeningen.

m. Dienstreglementen en dienstvoorschriften.

De algemeene reglementen en dienstvoorschriften, voor zoover de kennis daarvan van den luitenant-kwartiermeester bij de vervulling van de hem op te dragen diensten moet gevorderd worden.

n. Militaire wetten.

Bekendheid met de voornaamste bepalingen uit de wetten, welke met de inrichting van het Nederlandsche krijgswezen verband houden.

o. Dienst-correspondentie.

p. Militaire administratie.

1°. Grondige kennis van alle reglementen en voorschriften, betreffende de administratie bij de korpsen van het leger en vaardigheid in de toepassing daarvan bij de uitvoering van schriftelijke opdrachten;

2°. kennis van de te verrichten werkzaamheden bij de hoofdadministratie van korpsen en van de voorschriften betreffende het beheer van de militaire verplegingsinrichtingen en van de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmacht;

3°. kennis van de verplichtingen van den luitenant-kwartiermeester, als verplegings-officier bij troepen te velde en in versterkte plaatsen.

* *q.* Gymnastiek en schermen.

De onder *m* bedoelde dienstreglementen en dienstvoorschriften en de onder *n* bedoelde militaire wetten worden in het leerplan voor den Hoofdcursus nader omschreven.

C. *Infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië.*

a. Natuurkunde.

Een juist begrip van de hoofdzaken uit de leer van de warmte, de electriciteit en het licht, zonder dat daarbij de kennis van formules wordt geëischt.

b. Landmeten en waterpassen.

Algemeene kennis van de inrichting, de regeling en het gebruik van instrumenten tot het meten van hoeken en afstanden, alsmede tot het uitvoeren van waterpassingen. Overzicht van de wijze waarop een terrein opgemeten en in teekening wordt gebracht.

c. Nederlandsche taal.

Vaardigheid om zich, zoowel mondeling als schriftelijk, volgens de regelen der spraakkunst en van den stijl, in zuiver en beschaafd Nederlandsch uit te drukken.

Bekendheid met de hoofdtrekken der geschiedenis van de Nederlandsche letterkunde en met enkele van hare voornaamste voortbrengselen, meer in het bijzonder uit de 19de en 20ste eeuw.

d. Fransche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en op het eerste gezicht vertalen van Fransch proza; schriftelijk vertalen uit het Nederlandsch in het Fransch en omgekeerd, van niet te moeilijke stukken, meer in het bijzonder op militair gebied, waarbij het gebruik van een woordenboek *niet* is toegestaan.

Eenige vaardigheid om zich mondeling in de Fransche taal uit te drukken.

e. Maleische taal.

Kennis van de hoofdzaken uit de Maleische spraakkunst, vertalen uit het Maleisch in het Nederlandsch en omgekeerd; overbrengen van een niet te moeilijk Maleisch handschrift in Latijnsche karakters en omgekeerd.

f. Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

Geographische en ethnographische beschrijving van de verschillende deelen van *Nederlandsch-Indië.*

g. Geschiedenis.

Eenige kennis der Oost-Indische Krijgsgeschiedenis om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

h. Tactiek.

De kennis van de elementaire en toegepaste tactiek; het voorschrift op den velddienst; toepassingen op de kaart.

i. Oorlogsgebruiken.

Een beknopt overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

k. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht; de militaire rechtspleging en de bewijsleer;

4°. algemeene kennis van het reglement op de 2de klasse van militaire discipline en het reglement voor de strafdetachementen, zooals een en ander voor het Indische leger van kracht is.

l. Wapenleer.

I. Grondige kennis van de inrichting en werking der hand- en vuistvuurwapenen bij het Nederlandsch-Indische leger in gebruik en van de daarbij behoorende munitie;

II. Bekendheid met:

1°. de inrichting van het geschut der Nederlandsch-Indische landmacht en van de daarbij behoorende projectielen en ontstekings-

middelen; de wijze van vuren uit dat geschut en de uitwerking der projectielen;

2°. de inrichting der affuiten en de wijze van bediening van het onder 1°. vermelde geschut, zoomede de ont- en verbranding van het buskruit in vuurmonden en draagbare wapenen;

3°. het schieten; het begrip van spreiding en uitwerking der projectielen, zoomede van inrichting, gebruik en vervaardiging van schootstafels voor handvuurwapenen.

m. Pionier- en versterkingskunst.

1°. Pionierkunst: pionierarbeid van de infanterie van het Nederlandsch-Indische leger;

2°. De algemeene inrichting van de versterkingen tegen inlandsche vijanden;

3°. Tijdelijke en duurzame versterkingskunst: een algemeen overzicht van de inrichting van tijdelijke en duurzame werken, inzonderheid van kustversterkingen;

4°. het in staat van verdediging brengen dier versterkingen, zoomede een denkbeeld omtrent de wijze waarop de verdediging van en de aanval op duurzame werken worden gevoerd.

**n.* Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van topographische teekeningen en van constructiën op het gebied van pionier- en versterkingskunst; het lezen van eenvoudige fortificatieteekeningen en topographische kaarten.

o. Dienst- en exercitie-reglementen, benevens dienstvoorschriften.

1°. De dienst- en exercitie-reglementen voor het wapen der Infanterie;

2°. de algemeene reglementen en dienstvoorschriften — met uitzondering van die voor den velddienst — voor zoover de kennis daarvan van den luitenant der infanterie in *Nederlandsch-Indië* bij de vervulling van de hem op te dragen diensten moet gevorderd worden.

p. Militaire administratie.

De administratieve voorschriften, waarvan de kennis van den luitenant der infanterie moet gevorderd worden.

q. Dienst-correspondentie.

r. Exercitiën.

* *s.* Gymnastiek en schermen.

De onder *o* bedoelde dienst- en exercitie-reglementen en dienstvoorschriften, benevens de administratieve voorschriften, waarvan onder *p* sprake is, worden in het leerplan voor den Hoofdcursus nader omschreven.

D. *Militaire administratie van het leger in Nederlandsch-Indië.*

a. Natuurkunde.

Een juist begrip van de hoofdzaken uit de leer van de warmte, de electriciteit en het licht, zonder dat daarbij de kennis van formules wordt geëischt.

b. Nederlandsche taal.

Vaardigheid om zich, zoowel mondeling als schriftelijk, volgens de regelen der spraakkunst en van den stijl, in zuiver en beschaafd Nederlandsch uit te drukken.

Bekendheid met de hoofdtrekken der geschiedenis van de Nederlandsche letterkunde en met enkele van hare voornaamste voortbrengselen, meer in het bijzonder uit de 19de en 20ste eeuw.

c. Fransche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en op het eerste gezicht vertalen van Fransch proza; schriftelijk vertalen uit het Nederlandsch in het Fransch en omgekeerd van niet te moeilijke stukken, meer in het bijzonder op militair gebied, waarbij het gebruik van een woordenboek *niet* is toegestaan.

Eenige vaardigheid om zich mondeling in de Fransche taal uit te drukken.

d. Engelsche taal.

Lezen met beschaafde uitspraak en op het eerste gezicht vertalen van Engelsch proza; voldoende bekendheid met die taal om een Engelsch prozastuk schriftelijk te kunnen vertalen in het Nederlandsch, zonder behulp van een woordenboek; het schriftelijk vertalen van eenvoudige volzinnen uit het Nederlandsch in het Engelsch, met behulp van een woordenboek.

e. Maleische taal.

Kennis van de hoofdzaken uit de Maleische spraakkunst, vertalen uit het Maleisch in het Nederlandsch en omgekeerd; overbrengen van een niet te moeilijk Maleisch handschrift in Latijnsche karakters en omgekeerd.

f. Land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

Geographische en ethnographische beschrijving van de verschillende deelen van *Nederlandsch-Indië.*

g. Geschiedenis.

Eenige kennis der Oost-Indische krijgsgeschiedenis om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

h. Oorlogsgebruiken.

Een beknopt overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

i. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht; de militaire rechtspleging en de bewijsleer;

4°. algemeene kennis van het reglement op de 2de klasse van militaire discipline en het reglement voor de strafdetachementen, zooals een en ander voor het Indische leger van kracht is.

k. Scheikunde.

Metalloïden en eenige belangrijke metalen met hunne voornaamste verbindingen.

l. Warenkennis.

Grondbeginselen van de voedingsleer en van de kennis der voornaamste voedingsmiddelen van mensch en dier.

m. Boekhouden.

Grondbegrippen van het boekhouden; de inrichting en het gebruik van de hoofdboeken bij het enkel en dubbel boekhouden; de behandeling van de voornaamste rekeningen, voorkomende bij het dubbel boekhouden; het journaliseeren; het afsluiten en heropenen van de rekeningen.

n. Dienstreglementen en dienstvoorschriften.

De algemeene reglementen en dienstvoorschriften, voor zoover de kennis daarvan van den luitenant-kwartiermeester in *Nederlandsch-Indië*, bij de vervulling van de hem op te dragen diensten, moet gevorderd worden.

o. Militaire administratie.

1°. Grondige kennis van alle instructiën en voorschriften, zoomede van de algemeene en bijzondere legerorders betreffende de administratie bij de compagnieën, korpsen en garnizoenen, ziekeninrichtingen, garnizoens- en gewestelijke magazijnen van kleeding en uitrusting, en vaardigheid in de toepassing daarvan bij het maken van schriftelijk werk;

2°. grondige kennis van de bepalingen omtrent de openbare aanbestedingen en van de algemeene voorwaarden voor leveringen ten behoeve der militaire administratie, van de bepalingen betreffende marcheerende troepen en alleen reizende militairen, zoomede van die aangaande de uitgaven voor genie-werken;

3°. kennis van de reglementen op de militaire pensioenen en gagementen en van die, betreffende de militaire en civiele weduwen- en weezenfondsen;

4°. kennis van het tot stand komen van wetten, Koninklijke besluiten en koloniale ordonnantiën in het algemeen en van de begrootingsverordeningen in het bijzonder. De Indische comptabiliteitswet met de verschillende, daaruit voortvloeiende, ordonnantiën en besluiten. De Instructie en verdere bepalingen voor de Algemeene Rekenkamer.

p. Dienst-correspondentie.

* *q.* Gymnastiek en schermen.

§ 3. *Regelen volgens welke het examen wordt afgenomen.*

A. *Algemeene bepalingen.*

61. Het eindexamen wordt afgenomen:

a. geheel of ten deele *mondeling* of *schriftelijk* in:

de dienst- en exercitiereglementen, de dienstvoorschriften, de militaire wetten, de aardrijkskunde, de talen en de militaire administratie;

b. uitsluitend *practisch* in:

de exercitiën, de gymnastiek en het schermen;

c. schriftelijk en *practisch* in:

de tactiek, met dien verstande, dat het practisch examen uitsluitend bestaat in oefeningen op de kaart;

d. mondeling en *practisch* in:

het voorschrift op den (leidraad-) velddienst

e. uitsluitend *schriftelijk* in:

alle overige vakken.

De bedrevenheid der adspiranten in het teekenen wordt beoordeeld uit de door hen over te leggen lijn- en topographische teekeningen. Deze teekeningen moeten onder het toezicht van de betrokken leeraren zijn vervaardigd, waarvan uit eene daarop gestelde verklaring moet blijken.

De vakken Scheikunde en Warenkennis worden voor de beoordeeling samengevoegd en dus als één vak beschouwd.

Wegens buitengewone omstandigheden kan door den Minister van Oorlog en in dringende gevallen door den Voorzitter der Commissie, belast met het afnemen van het eindexamen, worden vergund dat aan een leerling het examen in een of meer vakken op andere wijze worde afgenomen, dan in dit artikel is bepaald.

62. De examen-commissie verdeelt zich voor het afnemen van het examen, in sub-commissiën voor de onderscheidene vakken; ieder dier sub-commissiën bestaat ten minste uit *twee* leden.

B. *Wijze van beoordeeling der adspiranten.*

63. De beoordeeling der adspiranten geschiedt volgens het bepaalde bij art. 48.

64. De leden van de bij art. 62 bedoelde subcommissiën handelen bij de beoordeeling der

adspiranten zooals in art. 49 voor de aldaar bedoelde sub-commissiën is voorgeschreven.

65. Het eindcijfer der beoordeeling in de onderscheidene vakken wordt berekend op overeenkomstige wijze als bij art. 50 is bepaald.

C. *Beslissing omtrent den uitslag van het examen.*

66. De cijfers bij het eindexamen verkregen in de vakken, welke in art. 60 met een * zijn gemerkt, blijven, voor zoover zij minder dan 50 bedragen, bij de overweging van de vraag, of een adspirant heeft voldaan, buiten beschouwing, indien het verkrijgen van een onvoldoend cijfer niet mede het gevolg is van onvoldoenden ijver.

Aan het examen worden geacht te voldoen:

a. de adspiranten die voor alle vakken als eindcijfer 50 of meer hebben behaald;

b. de adspiranten die in een of meer der vakken het eindcijfer 50 wel is waar niet hebben bereikt, doch van wie de commissie het examen, over het algemeen genomen, niettemin als voldoende beschouwt.

Alvorens omtrent den uitslag van het examen van de onder *b* bedoelde adspiranten te beslissen, overweegt de commissie de beteekenis van het vak of de vakken waarin zij een onvoldoend examen aflegden, met het oog op de eischen van den dienst bij het wapen of het dienstvak waarvoor de adspirant is opgeleid; voorts wordt daarbij in aanmerking genomen, zoowel de stand van het door hem afgelegd examen in de overige vakken, als die van de driemaandelijksche studielijsten in het laatste leerjaar.

De hiervoren bedoelde beslissing wordt bij meerderheid van stemmen genomen; bij staking van stemmen wordt de uitslag van het examen als onvoldoende beschouwd.

D. *Rangschikking der adspiranten.*

67. De rangschikking van de adspiranten die, in verband met het bepaalde bij art. 66, aan het examen hebben voldaan, geschiedt door:

1°. de som te bepalen van de bij het examen behaalde eindcijfers, nadat vooraf deze eindcijfers, wat de bij art. 68 vermelde vakken betreft, vermenigvuldigd zijn met de aldaar aangeduide coëfficiënten;

2°. het dubbele van de vorenbedoelde som te vermeerderen met de som der gemiddelde beoordeelingscijfers, welke aan de adspiranten, gedurende den loop van het laatste leerjaar, volgens de studielijsten voor de vakken, waarin examen wordt afgelegd, zijn toegekend, nadat vooraf ook deze beoordeelingscijfers, voor zooveel noodig, met de voormelde coëfficiënten zijn vermenigvuldigd. Bij het bepalen van dit gemiddelde per vak wordt ½ of meer voor een geheel gerekend, terwijl minder dan ½ wordt verwaarloosd. Bevat de studielijst van den leerling geen cijfer in eenig vak, dan wordt in dat vak als gemiddeld cijfer, als bovenbedoeld, genomen het cijfer bij het examen verkregen.

Is het totaal van de onder 2°. vermelde sommen voor twee of meer adspiranten gelijk, dan is hunne plaats op de ranglijst opvolgenderwijs afhankelijk van:

a. de som der behaalde eindcijfers, bedoeld onder 1°. van dit artikel;

b. het totaal aantal punten, bij het examen behaald in de vakken bedoeld in art. 61 onder *b*;

c. den door hen bekleeden rang en hunnen ouderdom in dien rang;

d. het lot.

De volgorde van de niet geslaagde adspiranten wordt op overeenkomstige wijze bepaald.

68. De bij art. 67 bedoelde coëfficiënten zijn:

VAKKEN	Klassen.			
	I	I¹	A	A¹
Landmeten en waterpassen	¾	¾	—	—
Natuurkunde	¾	¾	¾	¾
Scheikunde en warenkennis	—	—	1	1
Nederlandsche taal	1	1	1	1
Dienstcorrespondentie	½	½	½	½
Fransche taal	1	1	1	1
Hoogduitsche taal	1	—	1	—
Engelsche taal	—	—	1	1
Maleische taal	—	1	—	1
Geschiedenis	1	1	—	—
Militaire aardrijkskunde en statistiek	1	1	1	1
Land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië	—	1	—	1
Tactiek	1½	1½	—	—
Wapenleer	1	1	—	—
Pionier- en versterkingskunst	1	1	—	—
Militair strafrecht	1	1	1	1
Oorlogsgebruiken	½	½	½	½
Militaire administratie	½	½	1½	1½
Boekhouden	—	—	¾	¾
Reglementen en dienstvoorschriften	1½	1½	1	1
Militaire wetten	½	—	½	—
Teekenen	½	½	—	—
Exerceeren	1½	1½	—	—
Gymnastiek en schermen	1	1	½	½

E. *Uitspraak betreffende de adspiranten. Opmaken van het verslag.*

69. Na afloop van het examen stelt de commissie de algemeene ranglijst vast, alsmede het ingevolge art. 8 der wet te maken verslag.

In verband met het bepaalde bij art. 39 der wet beslist de commissie vervolgens of de leerlingen voldoende practische geschiktheid en bruikbaarheid bezitten en van goed gedrag zijn.

Afgescheiden van de door den directeur van den Hoofdcursus nopens de hierbedoelde leerlingen te verstrekken mondelinge of schriftelijke inlichtingen, worden tot voorschreven einde de rapporten, bedoeld bij art. 57, tijdig door den inspecteur van het Militair Onderwijs aan de leden der commissie ter inzage verstrekt.

70. In het bij art. 69 bedoelde verslag vermeldt de commissie voorts de opmerkingen en de voorstellen, waartoe zij, naar aanleiding van het afgelegd examen, in het belang van het onderwijs op den Hoofdcursus aanleiding mocht vinden.

Van de beslissing bedoeld bij het tweede lid van art. 69, wordt in een afzonderlijk met redenen omkleed rapport aan den Minister van Oorlog mededeeling gedaan; daarbij worden betreffende alle examinandi overgelegd:

a. extracten-stamboek en

b. straflijsten;

voorts nopens die examinandi welke voor den dienst hier te lande zijn opgeleid:

c. de bewijzen van Nederlanderschap, dan wel de schriftelijke verklaring bedoeld bij art. 2.

Vorenbedoeld verslag en rapport benevens de ranglijst der adspiranten worden in tweevoud opgemaakt, en, wanneer de inspecteur van het Militair Onderwijs niet is voorzitter der commissie, worden de laatstbedoelde twee stukken ten spoedigste aan dien inspecteur gezonden.

De inspecteur doet daarvan, evenals van het eventueel later bij hem ingekomen verslag, onmiddellijk een exemplaar aan den Minister van Oorlog toekomen.

Treedt genoemde inspecteur op als voorzitter der commissie, dan handelt hij in laatstbedoelden zin.

Al de biergenoemde bescheiden worden, namens de commissie, door den voorzitter en den secretaris onderteekend.

71. Aan de leerlingen die aan het eindexamen hebben voldaan, doch die om eenige reden — mits niet ter zake van minder gunstig gedrag — niet voor eene benoeming tot officier in aanmerking kunnen worden gebracht, kan, desverlangd, door den Minister van Oorlog een *bewijs* worden uitgereikt, vermeldende dat zij bedoeld examen met voldoenden uitslag hebben afgelegd.

72. De regelen bij het afnemen van het eindexamen in acht te nemen, worden, voor zoover daarin bij de voorgaande artikelen niet is voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

Ons bekend:

De Minister van Oorlog,

(*get.*) W. COOL.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

Behoort bij het Reglement voor den Hoofdcursus, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 7 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 45).

TABEL, *aanduidende de samenstelling van het aan den Hoofdcursus te verbinden personeel, zoomede de regelen voor de vaststelling der traktementen, toelagen en andere vergoedingen en soldijverhoogingen van dat personeel.*

PERSONEEL.	Rangen, betrekkingen of bestemmingen.	Sterkte.	Bijzondere bepalingen.
Directeur	Hoofdofficier of Kapitein van het Wapen der Infanterie. (1)	1	*a.* De toelagen van den Directeur en van de officieren-leeraren, behoorende tot het leger hier te lande, worden, evenals de traktementen en de toelagen van de officieren-leeraren, behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger; de toelagen van gepensionneerde kapiteins en luitenants tijdelijke leeraren, als bedoeld onder *e*; de traktementen van de vaste burgerleeraren en de soldijverhoogingen van het vast militair personeel beneden den rang van officier, bij Koninklijk besluit geregeld.
Leeraren in militaire en in niet militaire vakken:			
Leger hier te lande . . .	Kapitein. (1)	1	
Leger hier te lande . . .	Luitenants. (1) (2)	8	
Leger in Nederlandsch-Indië			
Leeraren in de militaire administratieve vakken:			
Leger hier te lande . . .	Luitenants. (1) (2)	2	
Leger in Nederlandsch-Indië			*b.* De geldelijke vergoeding of de

PERSONEEL.	Rangen, betrekkingen of bestemmingen.	Sterkte.	Bijzondere bepalingen.
Leeraren in de Nederlandsche, de Fransche, de Duitsche en de Engelsche talen :	Vaste burgerleeraren. (3)	2	toelage, per jaar toe te kennen aan de niet tot het vaste personeel behoorende burger-leeraren en militaire onderwijzers beneden den rang van officier, zoomede aan de burgerbeambten, die in het belang van het onderwijs bij den Hoofdcursus diensten bewijzen, wordt, voor ieder hunner, door den Minister van Oorlog, zooveel noodig, na overleg met den Minister van Koloniën, bepaald.
Leeraren in de natuurwetenschappen, de warenkennis en het boekhouden :	Burgerleeraren, niet behoorende tot het vaste personeel. (3)	3	
Leeraar in het paardrijden :	Luitenant der Cavalerie, niet behoorende tot het vaste personeel.	1	
Militaire onderwijzers beneden den rang van officier, niet behoorende tot het vaste personeel :			*c.* De directeur van den Hoofdcursus is gerechtigd tot het houden van één dienstpaard.
Onderwijzer in de gymnastiek	Onderofficier.	1	
Onderwijzer in het schermen	Onderofficier.	1	*d.* Naar gelang van de behoefte kunnen worden verminderd of uitgebreid :
Onderwijzer in het zwemmen	Onderofficier.	1	
Vast militair personeel beneden den rang van officier : (4)			Bij Koninklijk besluit : de aantallen officierenleeraren en de aantallen burgerleeraren onder *b* bedoeld.
Adjudant-onderofficier, tevens werkzaam op het bureel van den directeur . .	Adjudant-onderofficier.	1	
Administrateurs	Sergeant-majoor.	1	Bij Ministeriëele beschikking : de aantallen militaire onderwijzers beneden den rang van officier, alsmede de aantallen onderofficieren en manschappen, behoorende tot het vast militair personeel.
	Sergeant-fourier.	1	
Concierge	Sergeant-majoor-instructeur.	1	
Menagemeester, cantinemeester en bibliothecaris . .	Sergeanten. (5)	3	
Personeel voor huishoudelijke diensten	Korporaals.	2	*e.* Het onderwijs in *niet militaire* vakken kan ook aan gepensionneerde kapiteins of luitenants worden opgedragen, terwijl zoodanige officieren bij uitzondering en voor een *bepaalden tijd*, met het onderwijs in *militaire* vakken kunnen worden belast.
Kok	Korporaal.	1	
Oppassers	Soldaten of burgerwerklieden. (6)	32	*f.* Bij Ministeriëele beschikking wordt ieder jaar het vereischte aantal militairen en paarden aangewezen voor het rijkunstig onderwijs der leerlingen.

(1) De directeur en de officierenleeraren worden in hunnen rang overcompleet gevoerd bij het wapen of het dienstvak waartoe zij behooren.

(2) Kunnen bij uitzondering en tijdelijk kapitein zijn.

(3) Aan deze burgerleeraren kan ook het onderwijs in andere *niet militaire* vakken dan de hiergenoemde, worden opgedragen.

(4) De tot dit personeel behoorende militairen worden gedetacheerd bij den Hoofdcursus en bij het korps waartoe zij behooren, boven de formatie gevoerd.

(5) Zijn ook bestemd tot het verrichten van andere administratieve en huishoudelijke diensten, dan die, verbonden aan de in de 1ste kolom vermelde betrekkingen.

(6) Bij gebrek aan vrijwillig dienende militairen kunnen burgerwerklieden worden aangenomen tot het verrichten van diensten, welke door oppassers worden vervuld.

Ons bekend :
De Minister van Oorlog, (*get.*) W. Cool.
De Minister van Koloniën, ,, De Waal Malefijt.

8 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 46.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk *B* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Financiën*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	*f* 356,752.50
2e	„	Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam	„ 88,300.—
3e	„	Kosten van 's Rijks schatkist	„ 113,806.—
4e	„	Kosten van het Muntwezen	„ 516,516.—
5e	„	Kosten van administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken	„ 6,933,109.—
6e	„	Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de successie, de hypotheken en het kadaster, de vermogensbelasting, de Staatsloterij, de domeinen onder beheer van het Departement van Financiën, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen.	„ 2,778,661.—
7e	„	Kosten der Eeredienst	„ 1,970,817.08[5]
8e	„	Kosten van den Pensioenraad, pensioenen, enz.	„ 1,328,771.25
9e	„	Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgelden, onderstanden, gratificatiën en toelagen	„ 12,851,076.—
10e	„	Onvoorziene uitgaven	„ 86,000.—
		Totaal van het VIIde hoofdstuk *B* . . .	*f* 26,968,808.83[5]

---

8 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *twaalfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 47.

Bij deze wet wordt het XIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende de *Onvoorziene uitgaven*, vastgesteld op een bedrag van *f* 50,000.—.

---

8 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 48.

Bij deze wet wordt het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Marine*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

EERSTE AFDEELING: Militaire uitgaven. Actieve zeemacht.

1e	Onderafd.:	Kosten van beheer en administratie	*f* 432,238.33[5]
2e	„	Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen en inrichtingen	„ 7,859,605.50
3e	„	Personeel der zeemacht	„ 5,488,132.99[5]
4e	„	Militaire Hydrographie	„ 34,359.97[5]
5e	„	Pensioenen, onderstanden, wachtgelden, enz.	„ 2,811,219.50
			f 16,625,556.30[5]

TWEEDE AFDEELING: Niet-militaire uitgaven. Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting en hydrographie.

1e	Onderafd.:	Loodswezen, betonning, bebakening en verlichting . .	*f* 2,963,378.—
2e	„	Hydrographie	„ 167,119.85
3e	„	Pensioenen, onderstanden. Wachtgelden, enz. . . .	„ 309,840.—
			f 3,440,337.85
DERDE AFDEELING: Onvoorziene uitgaven			„ 60,000.—
Totaal van het VIde hoofdstuk . .			*f* 20,125,894.15[5].

---

8 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende regeling van de opleiding van ingeschrevenen voor de militie en ingelijfden bij de militie te land en van de benoeming van ingelijfden bij de militie tot den officiersrang bij de vesting-artillerie, zoomede tot regeling van de opleiding tot bevordering van militie-officieren bij genoemd gedeelte van het wapen der artillerie. S. 49.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 4 Februari 1910, Kabinet, Litt. N^lo;

Overwegende dat het wenschelijk is de bepalingen nopens de regeling van de opleiding van ingeschrevenen voor de militie en ingelijfden bij de militie te land en van de benoeming van ingelijfden bij de militie tot den officiersrang bij de vesting-artillerie, zoomede tot regeling van de opleiding tot bevordering van militie-officieren bij genoemd gedeelte van het wapen der artillerie aan te vullen, uit te breiden of te wijzigen;

Gezien het bepaalde bij artikel 115 der Militiewet 1901;

Gezien het Koninklijk besluit van 14 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 128);

Hebben goedgevonden en verstaan:

A. In te trekken het hiervoren genoemde Koninklijk besluit van 14 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 128);

B. Te bepalen:

Art. 1. Jaarlijks kan van elk der regimenten vesting-artillerie een, door Onzen Minister van Oorlog vast te stellen, aantal adspirant-militie-officier worden opgeleid tot militie-luitenant.

2. Om voor de opleiding in het vorig artikel bedoeld, in aanmerking te kunnen komen, moet de adspirant, krachtens het bepaalde bij artikel 9 van de Militiewet 1901, eene verbintenis hebben aangegaan, als adspirant-militie-officier, op grond waarvan hij gehouden is tot het nakomen van de verplichtingen voor hem voortvloeiende uit dit besluit.

De verbintenis, hierbedoeld, loopt tot den dag, waarop uit de landweer wordt ontslagen de lichting, waartoe hij behoort, of waartoe hij krachtens de bepaling der derde zinsnede van artikel 114 der Militiewet 1901 geacht wordt te behooren, of voor welke hij krachtens de bepaling der tweede zinsnede van artikel 99 j°. artikel 6 dezer wet, geacht wordt te zijn ingelijfd.

Het formulier voor de schriftelijke verbintenis wordt door Onzen Minister van Oorlog vastgesteld.

3. Eene verbintenis als bedoeld in art. 2, kan worden aangegaan:

a. door den *ingeschrevene* voor de militie vóór den 25sten Februari van het jaar, waarin de lichting waartoe hij behoort onder de wapenen moet komen of zijn werkelijke dienst zal aanvangen;

b. door den *ingelijfde* bij de militie te land, vóór den 15den Juli, van het jaar waarin hij werd ingelijfd of waarin hij zijn eerste oefening heeft aangevangen of zijn eerste oefening zal aanvangen.

Alvorens de vorenbedoelde verbintenis te sluiten, zal de betrokkene lichamelijk geschikt moeten bevonden zijn voor den krijgsdienst bij de militie, met inachtneming van het bepaalde bij het Koninklijk besluit van 30 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 113) aangevuld en gewijzigd bij dat van 29 September 1908 (*Staatsblad* n°. 305) en zal hij met gunstigen uitslag een examen moeten hebben afgelegd, volgens het programma voor het toelatings-examen tot het reservekader bij de vesting-artillerie.

Geheele of gedeeltelijke vrijstelling van het vorenbedoelde examen kan verleend worden op overeenkomstige gronden, als zijn aangegeven in artikel 11 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1906, n°. 96.

De regeling van het examen wordt door Onzen Minister van Oorlog vastgesteld.

4. De adspirant-militie-officier is gehouden op den eersten werkdag in de maand September van het jaar, waarin de verbintenis wordt aangegaan in werkelijken dienst te komen en daarna gedurende *twaalf* achtereenvolgende maanden, te rekenen van af den 1sten September, onder de wapenen te blijven.

In verband daarmede wordt de adspirant, na het sluiten van de verbintenis, in het genot van verlof gesteld tot den werkdag, hiervoren genoemd.

De adspirant, ten aanzien van wien zekerheid is verkregen, dat hij niet bij de militie wordt ingelijfd, zal van de aangegane verbintenis worden ontheven; hem kan echter worden vergund eene verbintenis aan te gaan bij het reservekader.

5. De theoretisch-practische opleiding van de adspiranten-militie-officier zal gezamenlijk plaats hebben in een of meer daartoe door Onzen Minister van Oorlog aan te wijzen garnizoenen en oefeningskampen, gedurende het tijdvak van 1 September tot 1 Juni daaraanvolgende.

6. Gedurende het in artikel 5 genoemde tijdvak kan aan de adspiranten de rang van korporaal en van sergeant worden verleend,

naar door Onzen Minister van Oorlog te stellen regelen.

Tegen het einde van het tijdvak, in artikel 5 genoemd, wordt examen afgelegd voor den rang van *vaandrig*.

Het programma voor dat examen, zoomede de regelen volgens welke het zal worden gehouden en het tijdstip waarop het geëindigd moet zijn, zullen door Onzen Minister van Oorlog worden vastgesteld.

7. In den rang van vaandrig wordt gedurende de maanden Juni, Juli en Augustus, volgende op de aanstelling als zoodanig, uitsluitend practische dienst verricht en zulks zoowel ter voltooiing van de practische vorming, als ter beoordeeling van de practische geschiktheid van den adspirant voor den rang van militie-tweede-luitenant.

Na afloop van dezen termijn worden de adspiranten, in afwachting van eene eventueele benoeming tot officier, in het genot van verlof gesteld.

8. Onze Minister van Oorlog kan, onder de voorwaarden door hem vast te stellen, den adspirant-militie-officier, die aan het examen, in artikel 6 bedoeld, niet voldaan heeft, vergunnen dat examen in zijn geheel of wel gedeeltelijk andermaal af te leggen.

9. De adspirant-militie-officier beneden den rang van vaandrig die:

a. bij de opleiding onvoldoenden ijver aan den dag legt;

b. zijne verplichtingen als zoodanig niet naar behooren nakomt;

c. physiek te zwak of intellectueel achterlijk blijkt te zijn;

d. door gedragingen in of buiten den dienst niet langer de waarborgen geeft, dat hij waardig zal zijn den officiersrang te bekleeden;

e. zich niet gunstig onderscheidt door beschaving; of

f. andere hoedanigheden voor den officiersrang vereischt, mist;

wordt door Onzen Minister van Oorlog van de opleiding ontslagen.

Bij ontslag wegens onvoldoenden ijver of wegens het niet naar behooren nakomen van de verplichtingen, dan wel wegens gedragingen als onder *d* van dit artikel bedoeld, wordt de adspirant-militie-officier *niet* ontheven van zijne vrijwillige verbintenis en blijft hij dus, hoewel niet meer deelnemende aan de opleiding, gehouden den werkelijken dienst in den rang of stand, dien hij bekleedt, te vervullen, waartoe hij krachtens zijne vrijwillige verbintenis als adspirant-militie-officier verplicht is en als militie-officier verplicht zou zijn.

Heeft het ontslag daarentegen plaats om een van de andere hierboven genoemde redenen dan wordt de adspirant *wel* van zijne vrijwillige verbintenis ontheven en komen uitsluitend de uit de Militiewet voortvloeiende plichten weder op hem te rusten.

Hij, aan wien de vergunning, als bedoeld in artikel 8, niet verleend wordt, of die daarvoor niet in aanmerking wenscht te komen, dan wel die ten tweeden male bij dat examen niet slaagt, wordt van de verbintenis ontheven, komende de uit de Militiewet voortvloeiende plichten alsdan weder op hem te rusten.

10. Voor benoeming tot militie-officier worden bij Ons in aanmerking gebracht de vaandrigs, als in dit besluit bedoeld, die bij de militie zijn ingelijfd, en

1°. het bewijs hebben overgelegd van te zijn Nederlander, overeenkomstig artikel 13, 1°.—3°., der Militiewet 1901;

2°. op grond van hetgeen gebleken is bij de practische dienstvervulling, bedoeld in artikel 7, door den betrokken korpscommandant alleszins geschikt worden geacht voor den rang van militie-luitenant.

11. De militie-officier is, behoudens het bepaalde bij artikel 16, gehouden om, na zijne benoeming als zoodanig, onder de wapenen te komen:

I. ter beëediging, en erkenning in zijnen rang na zijne benoeming, op een door Onzen Minister van Oorlog vast te stellen dag;

II. in het tijdperk door voornoemden Minister vast te stellen:

1°. in het jaar, volgende op dat der benoeming, gedurende *zes* weken, en

2°. daarna om het andere jaar — totdat de lichting waartoe hij behoort of geacht wordt te behooren, naar de landweer zal zijn overgegaan — gedurende *vier* weken, dan wel telken jare gedurende *twee* weken.

Bovendien kan door Onzen Minister van Oorlog aan den militie-officier worden vergund, vrijwillig onder de wapenen te komen of deel te nemen aan voor hem niet verplichte oefeningen.

12. De militie-officier is gehouden om gedurende den tijd, dat de lichting waartoe hij behoort of geacht wordt te behooren, landweerplichtig is, als landweerplichtig officier te dienen en onder de wapenen te komen telkenmale als de dienstplichtigen van de landweerafdeeling waarbij hij is ingedeeld, ingevolge artikel 11 der Landweerwet onder de wapenen moeten komen, doch bovendien binnen 30 dagen vóór het tijdstip van opkomst der bedoelde dienstplichtigen, gedurende veertien achter-

eenvolgende dagen bij een der korpsen van het wapen der vesting-artillerie dienst te doen, om een practischen herhalingscursus te doorloopen.

Zoowel in voornoemde gevallen, als in de gevallen van artikel 11 van dit besluit geldt, dat de belanghebbende zooveel dagen langer onder de wapenen verblijft, als hij door ziekte, als anderszins, aan den dienst onttrokken is geweest, tenzij Onze Minister van Oorlog, op verzoek van den belanghebbende, anders mocht beslissen.

13. De militie-officieren zijn gehouden om, zoodra krachtens artikel 185 der Grondwet de dienstplichtigen, die niet in werkelijken dienst zijn, geheel of ten deele buitengewoon onder de wapenen worden geroepen, in werkelijken dienst op te komen en, ongeacht den tijd waarvoor zij nog verbonden zijn, bij de hun door Onzen Minister van Oorlog daarvoor aan te wijzen korpsen of staven onder de wapenen te blijven, zoolang de buitengewoon opgeroepen dienstplichtigen onder de wapenen zijn of zooveel langer als het door Ons noodig wordt geoordeeld van hunne diensten gebruik te maken, wegens de omstandigheden welke tot de buitengewone oproeping aanleiding gaven.

14. De militie-officieren zijn gehouden om, zoodra bij het korps waartoe zij behooren ingelijfden van de militie te land krachtens art. 110 der Militiewet 1901 onder de wapenen worden gehouden of geroepen, in werkelijken dienst op te komen, indien zij daartoe opgeroepen worden en alsdan onder de wapenen te blijven zoolang bedoelde ingelijfden van de militie te land krachtens vermeld art. 110 onder de wapenen worden gehouden of zooveel langer als het door Ons noodig wordt geoordeeld van hunne diensten gebruik te maken, wegens de omstandigheden welke tot toepassing van meervermeld artikel 110 aanleiding gaven.

15. De oproeping voor den werkelijken dienst, bedoeld in de artikelen 13, 14 en 21, geschiedt door of vanwege Onzen Minister van Oorlog op de door dezen Minister te bepalen wijze.

Hij die aan de oproeping niet voldoet, wordt als deserteur behandeld, nadat tot zijne afvoering als deserteur de last is verstrekt door Onzen Minister van Oorlog.

16. Aan den militie-officier, zoowel als aan den adspirant-militie-officier, niet in werkelijken dienst, is het geoorloofd, zonder daartoe vergunning bekomen te hebben, zich voor hoogstens *drie* achtereenvolgende maanden in het buitenland op te houden.

Voor langer verblijf is de toestemming van Onzen Minister van Oorlog noodig. Aan hen, die den in het eerste lid van artikel 4 bedoelden tijd in werkelijken dienst hebben volbracht, wordt deze toestemming, wanneer zij gevraagd wordt en blijkt noodig te zijn ter zake van uitoefening van of opleiding tot betrekking, beroep, landbouw, handel of nijverheid of wel tot verdere ontwikkeling en vorming op het gebied van wetenschap of kunst, in gewone tijden niet geweigerd. Bij die toestemming kan door voornoemden Minister hetzij geheele, hetzij gedeeltelijke vrijstelling worden verleend van de verplichtingen, bedoeld in artikel 11.

17. De tot den rang van vaandrig aangestelde adspirant-militie-officier is verplicht voor eigen rekening te voorzien in de aanschaffing en het onderhoud van zijne wapenen, kleeding en uitrusting. Als tegemoetkoming in de kosten van een en ander ontvangt hij bij zijne aanstelling tot vaandrig eene som van *tweehonderd gulden* (*f* 200), terwijl hem voorts bij zijne benoeming tot militie-officier nog *honderd en twintig gulden* (*f* 120) zal worden uitgekeerd.

18. De adspiranten-militie-officier genieten dezelfde soldij als hunne ranggenooten van het reservekader bij de vesting-artillerie.

Ten aanzien van het genot van soldij bij afwezigheid met verlof van den adspirant-militie-officier, alsmede ten opzichte van de verstrekking en het onderhoud van de kleeding en uitrusting aan den adspirant, beneden den rang van vaandrig, gelden de daaromtrent voor de militie vastgestelde bepalingen.

19. De militie-officier zal gedurende zijn verblijf onder de wapenen en met inachtneming van het gestelde onder *b* van artikel 24, het traktement genieten van zijne ranggenooten van het leger van hetzelfde wapen bij aanstelling in hunnen rang, vastgesteld in de tabel La. A van het Koninklijk besluit van 16 Maart 1904, n°. 7.

20. De militie-officier is verplicht van zijn voltrokken huwelijk binnen acht dagen na de voltrekking kennis te geven aan den Chef, onder wiens bevelen hij is gesteld, onder mededeeling tevens van den geslachtsnaam en den voornaam of de voornamen zijner echtgenoote.

21. De adspirant-militie-officier en de militie-officier, die artikel 16, en de militie-officier, die artikel 20 niet naleeft, wordt in werkelijken dienst geroepen en daarin gedurende ten hoogste drie maanden gehouden.

22. De militie-officier, die tengevolge van oproeping tot opkomst in werkelijken dienst of om andere redenen in dienst reist, geniet de vergoedingen wegens reis- en verblijfkosten

vastgesteld voor de overige militaire officieren der Landmacht van den overeenkomstigen rang.

23. Ingeval een militie-officier tijdens zijn verblijf onder de wapenen ziek of verwond wordt, is hij gerechtigd tot het erlangen van genees- en heelkundige hulp en van geneesmiddelen overeenkomstig de ten deze voor de militaire officieren bestaande voorschriften.

24. De opleiding voor bevordering van de militie-officieren geschiedt:

a. gedurende den tijd dat zij, ingevolge het gestelde onder II, 1°. en 2°. van artikel 11, voor herhalingsoefeningen onder de wapenen zijn;

b. gedurende vrijwillig verblijf onder de wapenen en bij het deelnemen aan voor hen niet verplichte oefeningen, wordende in het laatste geval geen traktement genoten.

25. Onze Minister van Oorlog is gemachtigd, met betrekking tot den inhoud van de vorenstaande artikelen, voor zooveel noodig, de verder vereischte maatregelen te nemen en voorschriften te geven.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 8sten Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 26 *Febr.* 1910.)

—

9 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1910. S. 50.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge de wet van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 193), houdende bepalingen omtrent het beheer der gelden bestemd tot voltooiing van het vestingstelsel, eene afzonderlijke begrooting van de uitgaven voor dit onderwerp, voor den dienst 1910, bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, aangewezen bij de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), wordt voor den dienst van 1910 vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedden, toelagen en daggelden voor tijdelijk in dienst zijnde civiele ingenieurs, opzichters en teekenaars, toelagen voor officieren en opzichters der genie, reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoeften, aankoop van instrumenten, kaarten en verdere benoodigdheden . . . . . f 40,000

Art. 2. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Nieuwe Hollandsche Waterlinie:*

1°. verbeteren van inundatiemiddelen in de geheele linie;

2°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele linie.

——— f 3,770

Art. 3. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van den Helder:*

1°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele stelling;

2°. maken van eenvoudige scherfvrije onderkomens van beton in eenige werken van de stelling.

——— 500

Art. 4. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van Amsterdam:*

1°. onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling;

2°. maken van aardwerken, zandophoogingen, metsel- en betonwerk, enz. voor verschillende werken in de stelling;

3°. maken van bomvrije gebouwen met toebehooren in verschillende werken in de stelling;

4°. maken van pantseringen voor verschillende werken in de stelling;

5°. ophoogen en maken van wegen en inundatiekaden en maken van bruggen en steigers;

6°. inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen;

7°. maken van loodsen, munitie- en buskruitmagazijnen;

8°. aanleg van beplantingen;

9°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de geheele stelling;

10°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van de drinkwatervoorziening;

11°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van het inrichten van groepdepots en sectorparken.

——— ƒ 902,400

Art. 5. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van 't Hollandsch Diep en het Volkerak:*

verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de positiën van *Willemstad en Ooltgensplaat.*

——— 2,330

Art. 6. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van de Monden der Maas en van het Haringvliet:*

verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de stelling.

——— 500

Art. 7. Materieel der genie voor het in staat van verdediging brengen der werken in verschillende stellingen 36,700

Art. 8. Telegraphische en telephonische verbinding van verdedigingswerken en posten 1,000

Art. 9. Doen van voorzieningen, opmetingen, waterpassingen, grondboringen, enz. in de verschillende liniën en vestingen, alwaar ingevolge de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), werken tot voltooiing van het vestingstelsel aangelegd of verbeterd moeten worden en voor welke in de voorgaande artikels geene gelden zijn uitgetrokken . . . . . ƒ 2,000

Art. 10. Onvoorziene uitgaven . 50,000

Totaal . . . ƒ 1,039,200

2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, wordt aangewezen:

a. de som van *zevenhonderd achttien duizend negenhonderd gulden* beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1909;

c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1910 uit den aanleg der vestingwerken kunnen voortvloeien.

3. Wanneer het bedrag uitgetrokken bij een der *artikelen* 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 van artikel 1 dezer wet ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit *artikel* 10 van hetzelfde artikel 1 worden aangevuld.

4. Op *artikel* 10 van artikel 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1910 behoorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* van genoemd artikel en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 18 *Febr.* 1910.)

---

9 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 51.

Bij deze wet wordt het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Oorlog*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	ƒ 273,887.—
2e	,,	Bezoldiging van het personeel der staven van het leger. . .	,, 260,020.—
3e	,,	Bezoldiging van het personeel der militaire administratie . .	,, 292,550.—
4e	,,	Bezoldiging van het personeel der verschillende wapens, der landweer en van op proef in dienst gestelde jongelingen . .	,, 6,747,758.—
5e	,,	Kosten van voeding van onderofficieren en soldaten en van op proef in dienst gestelde jongelingen	,, 3,007,165.—

6e	AFD.:	Kosten van kleeding en uitrusting van onderofficieren en soldaten en van op proef in dienst gestelde jongelingen, van ledergoed en paardetuig en van onderhoud van wapenen. .	*f*	2,546,250.—
7e	„	Kosten van huisvesting, stalling, nachtligging en reiniging. .	„	783,200.—
8e	„	Aanschaffing, voeding en verzorging van paarden	„	1,979,095.—
9e	„	Studiën, onderwijs en oefeningen	„	573,005.—
10e	„	Administratiekosten	„	144,599.—
11e	„	Verschillende uitgaven bij de staven en diensten en de wapenkorpsen	„	759,044.—
12e	„	Geneeskundige dienst	„	975,853.—
13e	„	Inrichtingen van onderwijs	„	473,380.—
14e	„	Centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting en militaire verplegingsinrichtingen; aanschaffing en onderhoud van kampementsgoederen en velduitrusting	„	454,663.—
15e	„	Artillerie-inrichtingen, aanschaffing en bewaring van artilleriematerieel, zoomede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie	„	2,553,046.—
16e	„	Militaire Verkenningen en Topographische Inrichting. . . .	„	107,693.—
17e	„	Dienst der Genie	„	774,550.—
18e	„	Kosten van verplaatsing van personen en goederen	„	317,069.—
19e	„	Subsidiën, gratificatiën en verdere uitgaven van bijzonderen aard.	„	107,815.—
20e	„	Nonactiviteits-traktementen, pensioenen en daartoe betrekkelijke uitgaven, onderstanden, lijfrenten, toelagen en wachtgelden .	„	3,516,950.—
21e	„	Wapen der marechaussee.	„	353,187.—
22e	„	Buitengewone uitgaven	„	887,810.—
23e	„	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
24e	„	Voltooiing van het vestingstelsel	„	718,900.—
		Totaal van het VIIIste hoofdstuk . . .	*f*	28,656,989.—

10 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 52.

Bij deze wet wordt het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Buitenlandsche Zaken*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement.	*f*	111,665.—
2e	„	Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	„	1,031,433.34
3e	„	Verschillende uitgaven	„	47,350.—
4e	„	Pensioenen, wachtgelden en toelagen	„	44,274.—
5e	„	Onvoorziene uitgaven	„	10,000.—
		Totaal van het IIIde hoofdstuk . . .	*f*	1,244,722.34

10 *Februari* 1910. WET, houdende vaststelling van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 53.

Bij deze wet wordt het XIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Koloniën*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	*f*	397,093.—
2e	„	Uitgaven ten behoeve van de kolonie Suriname	„	1,932,271.72
3e	„	Uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao	„	561,197.50
4e	„	Pensioenen en gagementen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea . .	„	3,823.—
5e	„	Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en gratificatiën, alsmede daarmede in verband staande uitgaven	„	42,885.—
6e	„	Subsidie aan en Regeeringstoezicht over de Deutsch-Niederländische Telegraphengesellschaft	„	113,250.—
7e	„	Kazerneering der koloniale reserve	„	75,000.—
8e	„	Onvoorziene uitgaven	„	40,000.—
		Totaal van het XIde hoofdstuk . . .	*f*	3,165,520.22

10 *Februari* 1910. WET, houdende definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1910. S. 54.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1910, voor zooveel de uitgaven betreft, definitief vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst.	*f*	188,011.—
2e	„	Justitie en politie.	„	392,234.—
3e	„	Schutterij te Paramaribo	„	6,910.—
4e	„	Administratie van financiën	„	2,533,037.—
5e	„	Immigratie en kolonisatie	„	68,107.—
6e	„	Eeredienst, onderwijs, wetenschappelijke betrekkingen, inrichtingen en ondernemingen, armenzorg en burgerlijke geneeskundige dienst	„	906,827.—
7e	„	Bouwdepartement.	„	1,212,761.—
8e	„	Koloniale vaartuigen, betonning, bebakening, seinwezen en brandweer.	„	399,399.—
9e	„	Koloniale spoorwegen en exploratie van het Lawagebied en telephoonwezen.	„	715,304.—
10e	„	Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en toelage	„	288,534.—
11e	„	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
			f	6,761,124.—

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijving van- en betaling uit de onvoorziene uitgaven.

Bij art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Directe en indirecte belastingen.
B. Inkomsten van onderscheiden aard.
C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale geldmiddelen.

---

10 *Februari* 1910. WET, houdende regeling van het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van *Nederlandsch-Indië*. S. 55.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de kenmerken van het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van *Nederlandsch-Indië* vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Ook wanneer zij geen Nederlanders zijn volgens de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap zijn Nederlandsche onderdanen:

1°. zij, die in *Nederlandsch-Indië* zijn geboren uit ouders aldaar gevestigd, of is de vader niet bekend, uit eene aldaar gevestigde moeder;

2°. de in *Nederlandsch-Indië* geborenen, wier ouders niet bekend zijn;

3°. de echtgenoote of niet hertrouwde weduwe van een onderdaan als bedoeld onder 1° of 2°;

4°. de buiten *Nederlandsch-Indië* geboren ongehuwde kinderen van een onderdaan als bedoeld in dit artikel, zoolang die nog geen achttien jaar oud zijn;

5°. de buiten *Nederlandsch-Indië* uit ouders, die onderdanen zijn volgens dit artikel, geboren kinderen, wanneer zij na hun huwelijk of na het bereiken van hun achttiende jaar in het Koninkrijk gevestigd zijn of zich aldaar vestigen, benevens hunne vrouw en hunne ongehuwde kinderen, die nog geen achttien jaar oud zijn, indien zij zich mede in het Koninkrijk vestigen.

2. Het in artikel 1 bedoelde Nederlandsche onderdaanschap wordt verloren:

1°. door naturalisatie in een vreemd land. Dit verlies strekt zich uit tot de met den genaturaliseerde gehuwde vrouw en zijne kinderen, die nog geen achttien jaar oud zijn;

2°. door te huwen met een man, die niet valt in de termen van artikel 1 onder 1°, 2° of 5°;

3°. door zonder verlof van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* zich te begeven in vreemden krijgs- of Staatsdienst;

4°. door, in geval van verblijf in een vreemd land, na te laten zich binnen drie maanden na aankomst aan te geven bij een Nederlandschen consulairen ambtenaar in dat land en door bij voortgezet verblijf na te laten die aangifte binnen de eerste drie maanden van elk kalenderjaar te herhalen.

De aangifte door den man of vader voor zijne vrouw of kinderen en door de weduwe voor hare kinderen geldt voor eigen aangifte van dezen.

Wie volgens het onder 4° bepaalde het Nederlandsche onderdaanschap heeft verloren en daarna niet in omstandigheden is komen te

verkeeren als bedoeld onder 1°, 2° of 3°, herkrijgt het door vestiging in *Nederlandsch-Indië*.

3. Deze wet is ook verbindend voor de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 10den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie, (*get.*) NELISSEN.

(*Uitgeg.* 1 *Maart* 1910.)

---

10 *Februari* 1910. WET, houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van *Nederlandsch-Indië*. S. 56.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is eenige wetsbepalingen in beter verband te brengen met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van *Nederlandsch-Indië*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. **1.** In artikel 992 van het Burgerlijk Wetboek en in artikel 585, 10° van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering wordt respectievelijk in plaats van „Nederlander" en „Nederlanders" gelezen „Nederlandsch onderdaan" en „Nederlandsche onderdanen" en in de artikelen 127 en 768 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, „Nederlandschen onderdaan" in plaats van „Nederlander".

2. In artikel 1 der wet van 29 September 1815 (*Staatsblad* n°. 47), houdende instelling van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, wordt in plaats van „alle Nederlanders" gelezen: „Onze onderdanen".

3. In artikel 20 der wet van 13 Augustus 1849 (*Staatsblad* n°. 39), tot regeling der toelating en uitzetting van vreemdelingen, wordt in plaats van „Nederlanders" gelezen: „Nederlandsche onderdanen".

4. In de artikelen 6 n°. 2, 9, 12, eerste lid, 17, 22, 24, 29, tweede lid, 33, 34, eerste lid, 42, eerste lid, 43, eerste lid, 45, eerste lid, 64, eerste lid, 65, eerste lid, 66, 83, 93, eerste lid, en 106, tweede lid, der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire rechtsmacht, zooals die wet laatstelijk is gewijzigd en aangevuld bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), wordt in plaats van „Nederlanders" gelezen: „Nederlandsche onderdanen" en in artikel 90, eerste lid, dier wet in plaats van „Nederlander", „Nederlandsch onderdaan".

5. Het bij de slotbepaling der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) gewijzigde artikel 22 der wet van 6 April 1875 (*Staatsblad* n°. 66), tot regeling der algemeene voorwaarden, op welke, ten aanzien van de uitlevering van vreemdelingen, verdragen met vreemde Mogendheden kunnen worden gesloten, wordt gelezen:

„Als Nederlanders beschouwt deze wet hen, die het zijn volgens de Wet op het Nederlanderschap en het Ingezetenschap, alsmede hen die uit anderen hoofde Nederlandsche onderdanen zijn".

6. In artikel 1 der wet van 4 April 1892 (*Staatsblad* n°. 55), tot instelling der Orde van Oranje-Nassau, wordt in plaats van „Nederlanders" gelezen: „Onze onderdanen".

7. In de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlanderschap en het Ingezetenschap, worden artikel 7 onder 2°. en artikel 12 gelezen als volgt:

Artikel 7 onder 2°.:

„Door huwelijk van de Nederlandsche vrouw met een man, die den staat van Nederlander niet bezit".

Artikel 12:

„Allen, die den staat van Nederlander niet bezitten of niet uit anderen hoofde Nederlandsche onderdanen zijn, zijn vreemdelingen".

8. In artikel 7 der wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken, wordt in plaats van „Nederlander" gelezen: „Nederlandsche onderdaan".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 10den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 4 *Maart* 1910.)

10 *Februari* 1910. WET, tot aanvulling en verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 57. (*verkort.*)

Bij deze wet worden 4 artikelen ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIIde afdeeling met *f* 1875; dat der Vde afdeeling met *f* 8740; dat der VIde afdeeling met *f* 300 verhoogd; terwijl het eindcijfer van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909 verhoogd wordt met *f* 10,915.

---

10 *Februari* 1910. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Sloten*, van 8 Januari 1910, waarbij aan C. J. VAN POELWIJCK vergunning is verleend tot het bouwen van vier woonhuizen. S. 58.

Geschorst tot 1 *Juni* 1910.

---

11 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *tiende* Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 59.

Bij deze wet wordt het Xde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	*f*	189,825.—
2e	„	Landbouw	„	2,758,011.25
3e	„	Nijverheid	„	3,794,338.—
4e	„	Handel	„	281,275.—
5e	„	Arbeid	„	505,070.—
6e	„	Arbeidersverzekering	„	498,225.—
7e	„	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën en toelagen (met uitzondering van die welke komen ten laste van het Staatsmijnbedrijf).	„	49,210.—
8e	„	Onvoorziene behoeften.	„	50,000.—
		Totaal van het Xde Hoofdstuk	*f*	8,125,954.25

---

11 *Februari* 1910. BESLUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig art. 157 der hooger-onderwijswet, van het Christelijk gymnasium, genaamd „Willem Lodewijk gymnasium" te *Groningen* der Vereeniging voor Christelijk Middelbaar en Voorbereidend Hooger Onderwijs te *Groningen*. S. 60.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Januari 1910, nº. 86/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 157 der hooger-onderwijswet;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Februari 1910, nº. 65);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 Februari 1910, nº. 668, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het Christelijk gymnasium op Gereformeerden grondslag, genaamd „Willem Lodewijk gymnasium", te *Groningen*, van de vereeniging voor Christelijk Middelbaar en Voorbereidend Hooger Onderwijs, gevestigd te *Groningen*, met ingang van 1 Maart 1910 voor een tijdvak van zes jaren aan te wijzen als bevoegd om met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan zijne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 11den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *Febr.* 1910.)

11 *Februari* 1910. BESLUIT, tot aanvulling en wijziging van het laatstelijk bij Koninklijk besluit van 29 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 20), gewijzigde en aangevulde Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2) strekkende tot uitvoering van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) tot instelling eener Rijkspostspaarbank, laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211). S. 61.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, van Financiën en van Justitie van 14 September 1909, n°. 3527*bis*, afdeeling Posterijen en Telegrafie, 17 September 1909, n°. 74, afdeeling Generale Thesaurie, en van 22 September 1909, 1ste afdeeling C, n°. 554;

Gelet op artikel 9, zesde lid, van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) tot instelling eener Rijkspostspaarbank, zooals dit artikel is vastgesteld bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211);

Den Raad van State gehoord (Advies van 9 November 1909, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onze voormelde Ministers van Waterstaat, van Financiën en van Justitie van 31 Januari 1910, n°. 311, afdeeling Posterijen en Telegrafie, van 3 Februari 1910, n°. 83, Generale Thesaurie, en van 9 Februari 1910, 1ste afdeeling C, n°. 588;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Na artikel 10 van het Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 29 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 20), wordt ingevoegd het volgende artikel:

Art. 10*bis*. Ter verkrijging van de vestiging of opheffing van het verband bedoeld in artikel 9 der wet, worden aan den directeur overgelegd een authentiek afschrift van de desbetreffende rechterlijke uitspraak of van eene authentieke akte houdende de toestemming bedoeld in het vijfde lid van dat artikel benevens de vermelding der bij die akte over te leggen bewijsstukken, waaruit blijkt, dat de toestemming verleenende partij daartoe gerechtigd is, eene aanwijzing van de inlagen, ten opzichte van welke het verband wordt gevestigd of opgeheven en zoo mogelijk het spaarbankboekje, waarop de inlagen zijn ingeschreven.

Het boekje wordt, na van eene door den directeur gewaarmerkte aanteekening, dat het verband is ingeschreven of doorgehaald, te zijn voorzien, aan den belanghebbende teruggezonden. Kan het boekje niet tegelijk met de rechterlijke uitspraak of de authentieke akte der toestemming worden overgelegd, dan geschiedt de aanteekening van de vestiging of de opheffing van het verband daarop de eerstvolgende maal, dat het boekje aan den directeur wordt opgezonden.

2. Artikel 14 van het voormelde besluit wordt gelezen als volgt:

In geval van verband of verhaal krachtens het derde lid van artikel 9 der wet, alsmede in de gevallen, vermeld in artikel 7 van dit besluit, geschiedt geene terug- of uitbetaling dan indien, ter beoordeeling van den directeur, is gebleken, dat zij, die de terug- of uitbetaling vorderen daartoe gerechtigd zijn.

Onze Ministers van Waterstaat, van Financiën en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 11den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 12 *Maart* 1910.)

—

11 *Februari* 1910. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende in- en doorvoer van artikelen, afkomstig van vee.

Onder de voorwaarden, waarop de Commissarissen der Koningin afwijking mogen toestaan van de verbodsbepalingen betreffende den in- en doorvoer van artikelen, afkomstig van vee, is o.a. die genoemd, dat bij den invoer een bewijs van onbesmette herkomst worde overgelegd.

Wanneer hieraan niet kan worden voldaan en de importeurs zich tot mij wenden met een verzoek om vergunning tot in- of doorvoer van genoemde artikelen, pleegt dezerzijds de betrokken Commissaris der Koningin te worden gemachtigd daarop gunstig te beschikken en bovenvermelde voorwaarde, wanneer het invoer betreft, te vervangen door die, dat de goederen door een geëxamineerden veearts worden gekeurd. Wanneer bij doorvoer een bewijs van onbesmette herkomst ontbreekt,

wordt geen andere eisch in de plaats daarvan gesteld.

Ik heb de eer U.H.E.G. machtiging te verleenen voortaan, namens mij, op denzelfden voet bedoelde dispensatiën uit te reiken, met inachtneming nochtans van de bijzondere voorschriften, welke dezerzijds zijn gegeven ten aanzien van sommige landen of bepaalde artikelen (b.v. Rusland en Siberië, ongesmolten vet). (W. v. D. B. A.)

---

12 *Februari* 1910. WET, tot vaststelling van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 62.

Bij deze wet wordt het IXde hoofdstuk der begrooting van de Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1910, betreffende het *Departement van Waterstaat*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	*f*	180,450.—
2e	,,	Waterstaat	,,	11,034,307.21
3e	,,	Spoorwegen	,,	3,548,615.—
4e	,,	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz.	,,	295,900.—
5e	,,	Onvoorziene behoeften	,,	40,000.—
6e	,,	Posterijen	,,	21,210,568.65
		Totaal van het IXde Hoofdstuk	*f*	36,309,840.86

---

12 *Februari* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 6 October 1856 (*Staatsblad* n°. 92), houdende vaststelling van een onderscheidingsteeken voor de Commissarissen van Politie. S. 63.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 10den Februari 1910, 2de afdeeling C, n°. 565;

Gezien het Koninklijk besluit van 6 October 1856 (*Staatsblad* n°. 92), houdende vaststelling van een onderscheidingsteeken voor de Commissarissen van Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

gemeld Koninklijk besluit te wijzigen als volgt:

a. in het lid sub 1 vervallen de woorden: „in de arrondissements-hoofdplaatsen in functie zijnde,";

b. aan het einde van het lid sub 2 wordt in plaats van het teeken „kommapunt", het „puntteeken" gesteld;

c. het lid sub 3 vervalt.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

's Gravenhage, den 12den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 24 *Febr.* 1910.)

14 *Februari* 1910. BESLUIT, tot intrekking van het Koninklijk besluit van den 18den Maart 1903 (*Staatsblad* n°. 86), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 10den Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 291), en tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5, 4de lid, der Arbeidswet. S. 64.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 Januari 1910, n°. 11, afdeeling Arbeid;

Gezien artikel 5, 4de lid, der Arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, laatstelijk gewijzigd door de wet van 1 Juli 1909, *Staatsblad* n°. 244);

Den raad van State gehoord (advies van 1 Februari 1910 n°. 63);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 8 Februari 1910, n°. 284, afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 18 Maart 1903 (*Staatsblad* n°. 86), laatstelijk gewijzigd bij dat van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 291) vast te stellen de navolgende bepalingen:

Art. 1. Met inachtneming van hetgeen is bepaald in de artikelen 2 tot en met 16 is het vergund vrouwen boven den leeftijd van zestien jaren haring te doen speten na 10 uur des namiddags.

2. In den navolgenden staat zijn aangegeven:

in kolom I, de gemeenten, waarin van de bij

artikel 1 gegeven bevoegdheid mag worden gebruik gemaakt;

in kolom II, het tijdvak of de tijdvakken, waarin in elke gemeente van die bevoegdheid mag worden gebruik gemaakt;

in kolom III, de uren, tot welke in het aangeduide tijdvak in elke gemeente van die bevoegdheid mag worden gebruik gemaakt;

in kolom IV, het aantal malen, dat in het aangeduide tijdvak in eene gemeente ten aanzien van dezelfde vrouw van die bevoegdheid mag worden gebruik gemaakt.

Kolom I.	Kolom II.	Kolom III.	Kolom IV.
Huizen	van 15 Maart tot 1 Juni	2 uur des nachts	15
Monnikendam	„ 4 October tot 15 Maart	12 „ „ „	20
	„ 15 Maart tot 7 Juni	2 „ „ „	15
Bunschoten	„ 15 Maart tot 1 Juni	1 „ „ „	15
't Bildt	„ 15 Maart tat 1 Mei	2 „ „ „	5
Harlingen	„ 15 Maart tot 1 Mei	2 „ „ „	10
Barradeel	„ 15 Maart tot 1 Mei	2 „ „ „	10

3. Onze Minister, belast met de uitvoering van dit besluit, is bevoegd om in afwijking van artikel 2 te bepalen, dat het vergund is in de gemeente Huizen van 15 Maart tot 1 Juni eene vrouw meer dan 15, doch ten hoogste 25 malen haring te doen speten tot 2 uur des nachts.

4. Het aantal uren, gedurende welke eene vrouw haring speet, mag in een etmaal, waarin te haren aanzien van de bij artikel 1 gegeven bevoegdheid wordt gebruik gemaakt, niet meer dan acht bedragen.

5. Aan de vrouw, te wier aanzien wordt gebruik gemaakt van de bij artikel 1 gegeven bevoegdheid, moet na iederen werktijd van ten hoogste vier uren in de onderneming of in eene soortgelijke onderneming, een rusttijd worden toegekend.

Als werktijd wordt meegerekend, die vóór 10 uur des namiddags, welke niet is gevolgd door een rusttijd.

Rusttijden van korteren duur dan een half uur worden als werktijd aangemerkt.

6. Nadat ten aanzien van eene vrouw van de bij artikel 1 gegeven bevoegdheid is gebruik gemaakt, moet haar een rusttijd van ten minste zeven uren worden toegekend.

7. Het hoofd of de bestuurder of een der hoofden of bestuurders van het bedrijf of de onderneming moet gedurende den tijd waarin van de bij artikel 1 gegeven bevoegdheid wordt gebruik gemaakt, aanwezig zijn ter plaatse, waar in of voor het bedrijf of de onderneming door eene vrouw haring wordt gespeet.

Door het districtshoofd der arbeidsinspectie en in spoedeischende gevallen door den burgemeester kan aan een hoofd of bestuurder schriftelijk worden vergund zich gedurende een bepaalden tijd te doen vervangen door een bij die vergunning met name aangewezen persoon, indien hij om redenen ter beoordeeling van den ambtenaar, tot het verleenen der vergunning bevoegd, niet in persoon aanwezig kan zijn.

Door den burgemeester wordt deze vergunning voor niet langer dan zes achtereenvolgende etmalen verleend en niet dan nadat acht dagen zijn verloopen sedert het einde van eene vorige, door hem ten behoeve van hetzelfde bedrijf of dezelfde onderneming verleende vergunning.

De bij de vergunning aangewezen persoon mag gedurende den tijd, waarin hij een hoofd of bestuurder vervangt, niet speten.

8. Eene vrouw, die in vergevorderden staat van zwangerschap verkeert, mag aan het speten van haring na 10 uur des namiddags niet deelnemen.

9. Gedurende den tijd, dat eene vrouw na 10 uren des namiddags haring speet, moet zij bij zich dragen eene geneeskundige verklaring, waaruit blijkt dat die vrouw zonder schade voor hare gezondheid des nachts kan speten.

Aan deze verklaring zijn coupons bevestigd.

Telkens voordat ten aanzien van de vrouw gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid haar na 10 uren des namiddags te doen speten wordt door het hoofd of den bestuurder van het bedrijf of de onderneming op een der coupons, in de volgorde der daarop gedrukte nummers, de datum, waarop de arbeid na 10 uren des avonds door haar wordt aangevangen, ingevuld en zijne handteekening gesteld. De ingevulde en onderteekende coupon blijft aan de verklaring bevestigd, zoolang die arbeid voortduurt.

Is aan het hoofd of den bestuurder vergunning verleend, als bedoeld in het tweede lid

van artikel 7, dan geschiedt het invullen en onderteekenen van de coupons door diens plaatsvervanger.

De verklaring, bedoeld in het eerste lid, moet na persoonlijk onderzoek worden opgemaakt, onderteekend en afgegeven door een geneeskundige, aangewezen door Onzen Minister, belast met de uitvoering van dit besluit, en mag niet ouder zijn dan één jaar.

De vorm der verklaring en van de coupons wordt vastgesteld door Onzen voornoemden Minister.

Het hoofd of de bestuurder of diens plaatsvervanger dragen zorg, dat de verklaring met de coupons op aanvraag van een der in artikel 18 der Arbeidswet genoemde ambtenaren onmiddellijk worden ter inzage verstrekt.

Het hoofd of de bestuurder of diens plaatsvervanger zendt telkens binnen 16 uren, nadat in of voor het bedrijf of de onderneming van de bij artikel 1 gegeven bevoegdheid is gebruik gemaakt, doch uiterlijk te 2 uur 's namiddags de ingevulde en onderteekende coupons aan den burgemeester van de gemeente, waar het bedrijf of de onderneming is gevestigd.

10. De vloer van een lokaal waarin na 10 uur des namiddags door eene vrouw haring wordt gespeet, moet van steen, cement, asphalt of dergelijke stoffen zijn vervaardigd, voldoende hellend zijn gelegd en in goeden staat van onderhoud verkeeren, zoodat nergens water op den vloer blijft staan.

11. De plaats waar, of het lokaal waarin, na 10 uur des namiddags door eene vrouw haring wordt gespeet, mag niet zijn een open loods of luchtig getimmerte.

12. De afstand tusschen den vloer of — indien zich daarop houten roosters of planken bevinden — tusschen den bovenkant dier roosters of planken en den bovenrand der kuipen of bakken, waarin zich de haring welke gespeet moet worden, bevindt, mag niet kleiner zijn dan 0.80 M. en de kuipen of bakken mogen niet dieper zijn dan 0.60 M.

13. In of nabij een lokaal, als bedoeld in artikel 10, moet bij koude weersgesteldheid een gelegenheid zijn om zich te kunnen verwarmen, die gedurende den tijd, waarin van de bij artikel 1 gegeven bevoegdheid wordt gebruik gemaakt, steeds voor vrouwen toegankelijk moet zijn.

Deze gelegenheid moet zoodanig zijn ingericht, dat de verbrandingsproducten rechtstreeks in de buitenlucht worden afgevoerd.

14. Aan eene vrouw moet gedurende den tijd, waarin te haren aanzien van de bij artikel 1 gegeven bevoegdheid wordt gebruik gemaakt, bij koude weersgesteldheid warme koffie of andere warme drank, mits geen sterke drank, en steeds goed drinkbaar water of andere geschikte drank, mits geen sterke drank, in voldoende hoeveelheid kosteloos verstrekt worden.

15. Het loon van eene vrouw voor het spoten van haring tusschen 10 uur des namiddags en 2 uur des nachts moet ten minste *f* 0.10 per uur meer bedragen dan zij voor dat spoten zou ontvangen volgens het tarief, dat geldt voor het spoten tusschen 5 uur des voormiddags en 10 uur des namiddags, met dien verstande, dat voor de berekening van den toeslag gedeelten van uren als geheele uren worden aangemerkt. Dit tarief moet op duidelijk zichtbare wijze ten genoegen van het districtshoofd der arbeidsinspectie in elk lokaal, waarin gespeet wordt, zijn aangeplakt.

Het hoofd of de bestuurder van een bedrijf of een onderneming, waarin na 10 uur des namiddags gespeet wordt, houdt ten genoegen van het districtshoofd boek van het loon der vrouwen, die in zijn dienst haring speten. Op aanvraag van een der in artikel 18 der Arbeidswet genoemde ambtenaren verleent hij onmiddellijk inzage van deze boekhouding.

16. Indien het hoofd of de bestuurder of een der hoofden of bestuurders van een bedrijf of onderneming wegens overtreding van een der bepalingen van dit besluit onherroepelijk is veroordeeld of de hem wegens zulk eene overtreding opgelegde boete is betaald, mag binnen twaalf maanden, nadat de veroordeeling onherroepelijk is geworden of de opgelegde boete betaald is, in of voor dat bedrijf of die onderneming van de bij artikel 1 gegeven bevoegdheid geen gebruik worden gemaakt.

17. Het districtshoofd der arbeidsinspectie zendt zoo spoedig mogelijk een afschrift van eene door hem krachtens artikel 7 verleende vergunning aan den burgemeester.

De burgemeester zendt zoo spoedig mogelijk een afschrift van eene door hem krachtens artikel 7 verleende vergunning, alsmede de door hem ontvangen coupons, na aanteekening te hebben gehouden van de daarop vermelde gegevens aan voornoemd districtshoofd.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 14den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 23 *Febr.* 1910.)

14 *Februari* 1910. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229). S. 65.

WIJ WILHELMINA, ENZ

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 December 1909, n°. 7825/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 134 der hooger-onderwijswet;

Gezien Ons besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229);

Medegezien de adviezen van ieder der senaten der Rijksuniversiteiten;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Februari 1910, n°. 61);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 Februari 1910, n°. 669, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. In artikel 1 onder B van Ons besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229) wordt achter het woord „Denemarken" de punt vervangen door een puntkomma en worden vervolgens ingevoegd drie nieuwe zinsneden, luidende als volgt:

„3°. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen ter verkrijging van den graad van „Bachelor of Arts" aan eene Universiteit in *Groot-Britannië* en *Ierland*;

4°. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „examen du baccalauréat es lettres, serie Latin-Grec, première partie" voor eene „faculté des lettres" in *Frankrijk*;

5°. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd eindexamen in de klassieke afdeeling der Rumeensche lycea."

2. In artikel 1 onder C van Ons besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229) wordt achter het woord „Denemarken" de punt vervangen door eene puntkomma en vervolgens ingevoegd eene nieuwe zinsnede, luidende als volgt:

„3°. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd eindexamen in de moderne afdeeling der Rumeensche lycea."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 14den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 24 *Febr.* 1910.)

14 *Februari* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van bepalingen, voorkomende in de artikelen 5 en 6 van de politieverordening der gemeente *Warmond* van 23 Augustus 1904, zooals die artikelen luiden na de wijzigingsverordening van 5 September 1905. S. 66.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 December 1909, n°. 12959, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van bepalingen, voorkomende in de artikelen 5 en 6 van de politieverordening der gemeente *Warmond* van 23 Augustus 1904, zooals die artikelen luiden na de wijzigingsverordening van 5 September 1905;

Overwegende, dat bij gemelde artikelen o. m. wordt bepaald, dat, gedurende de kermisdagen, zekere openbare vermakelijkheden, met vergunning van den Burgemeester, mogen worden gegeven, des Zondags van vier uren des namiddags tot één uur des voormiddags van den volgenden dag;

Overwegende, dat artikel 4 der wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21) o. m. bepaalt, dat op Zondagen geene openbare vermakelijkheden zullen gedoogd worden, terwijl aan de plaatselijke besturen wordt vrijgelaten hieromtrent eene uitzondering toe te staan, mits niet dan na het volkomen eindigen van alle godsdienstoefeningen;

Overwegende, dat de gemeenteraad niet vermag bij verordening de bij de wet verleende bevoegdheid tot dispensatie van hare bepalingen uit te breiden, noch de beteekenis van de bewoordingen der wet nader vast te stellen;

Overwegende, dat mitsdien het bepaalde in de artikelen 5 en 6 van meergemelde verordening, voor zooveel dit betreft de uren, waarop des Zondags vermakelijkheden zijn toegelaten, strijdt met artikel 4 der wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21);

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Gehoord den Raad van State (advies van 1 Februari 1910, n°. 59);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Februari 1910, n°. 1499, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de artikelen 5 en 6 van voormelde verordening, voor zooveel betreft: in artikel 5 de woorden „des Zondags van vier uren namiddags tot één uur voormiddags van den volgenden dag", en in artikel 6 de woorden: des Zondags van vier uren des namiddags tot één uur des voormiddags van den volgenden dag", te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal medegedeeld worden.

's Gravenhage, den 14den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 24 *Febr.* 1910.)

—

14 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat door faillissement een raadslid een der bij art. 19 gemeentewet gestelde vereischten verliest en hij dus ophoudt lid van den Raad te zijn.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door R. VELSINK te Stad-Doetinchem tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland d.d. 6 October 1909 n°. 45, waarbij met handhaving van het besluit van den Raad der gemeente Stad-Doetinchem van 28 September 1909 werd verklaard, dat hij één van de in art. 19 der gemeentewet genoemde vereischten, om lid van den Raad te kunnen zijn, heeft verloren en mitsdien ophoudt lid te zijn van den Raad dier gemeente;

Den Raad van State, enz.

Overwegende: dat, nadat R. VELSINK te Stad-Doetinchem, bij schrijven van 13 September 1909 overeenkomstig art. 25 alinea 4 der gemeentewet naar aanleiding van eene waarschuwing van B. en W. ingevolge de derde alinea van hetzelfde artikel, aan de beslissing van den Raad der gemeente Stad-Doetinchem de vraag had onderworpen, of hij ten gevolge van zijne faillietverklaring eene der vereischten voor het lidmaatschap van den Raad, namelijk de beschikking of het beheer over zijne goederen, had verloren, de gemeenteraad van Stad-Doetinchem bij besluit van 28 September 1909 heeft overwogen, dat de heer VELSINK bij vonnis van de Arrondissements-Rechtbank te Arnhem d.d. 9 September 1909 in staat van faillissement is verklaard, zoodat hij ten gevolge van dit vonnis, in verband met de bepalingen van art. 23 en 20 der faillissementswet, van rechtswege de beschikking en het beheer over zijne goederen heeft verloren en wel te rekenen van den dag waarop de faillietverklaring werd uitgesproken, die dag daaronder begrepen; dat R. VELSINK dus verkeert in het geval bedoeld in art. 25 alinea 1 der gemeentewet, zoodat B. en W. terecht de waarschuwing hebben gedaan, als voorgeschreven door het derde lid van gemeld artikel, aangezien de heer VELSINK verzuimde de bij het eerste lid vereischte kennisgeving te doen, weshalve de gemeenteraad — onder aanhaling van het arrest van den Hoogen Raad d.d. 16 Juli 1909 (*W. v. h. R.* 20 September 1909, n°. 8890) — besloot: den heer R. VELSINK voornoemd te berichten dat de Raad van meening is dat hij (VELSINK) een der vereischten genoemd bij art. 19 der gemeentewet, heeft verloren en hij dus van rechtswege ophoudt lid van den Raad te zijn;

dat R. VELSINK tegen de beslissing der gemeenteraad bij Gedeputeerde Staten van Gelderland bezwaren heeft ingebracht, daarbij aanvoerende, dat na de bekende missive van den Minister van Justitie aan de gemeentebesturen alom in den lande gefailleerden op de kiezerslijst worden geplaatst, en dat in het arrest van den Hoogen Raad niet wordt aangetoond, dat de gefailleerde niet *relatief* maar *absoluut* het beheer over zijne goederen heeft verloren en daarmede een der vereischten voor het lidmaatschap van den gemeenteraad;

dat Gedeputeerde Staten daarop hebben overwogen, dat ingevolge art. 19 der gemeentewet een der vereischten om lid van den gemeenteraad te kunnen zijn is, dat men niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over zijne goederen hebbe verloren; dat art. 23 der faillissementswet als gevolg der faillietverklaring vermeldt, dat de schuldenaar van rechtswege de beschikking en het beheer over zijn tot het faillissement behoorend vermogen verliest, terwijl artt. 20, 21 en 22 der faillissementswet omschrijven waarin dit tot het faillissement behoorend vermogen bestaat, en daarbij in art. 20 wordt vooropgesteld als regel, dat het faillissement omvat het geheele vermogen van den schuldenaar ten tijde der faillietverklaring alsmede hetgeen hij gedurende bet faillissement verkrijgt, terwijl vervolgens in de artt. 21 en 22 slechts eenige goederen en ontvangsten worden uitgezonderd; dat derhalve de regel is, dat door het vonnis van faillietverklaring de schuldenaar de beschikking en het beheer over zijne goederen, zoowel tegenwoordige als die hij gedurende het faillissement verwerft, verliest; op welke gronden Gedeputeerde Staten bij besluit van 6 October 1909 n°. 45 hebben goedgevonden, te verklaren, dat R. VELSINK een der in art. 19 der gemeentewet vermelde vereischten om lid van den Raad te kunnen zijn heeft verloren, en mitsdien ophoudt lid van den Raad der gemeente Stad-Doetinchem te zijn;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten

R. VELSINK bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij meent niet absoluut doch slechts relatief de beschikking of het beheer over zijne goederen te hebben verloren, en alzoo als raadslid dient te blijven gehandhaafd;

Overwegende: dat uit de artikelen 20 tot en met 23 der faillissementswet, in hun onderling verband beschouwd, noodwendig volgt, dat, ongerekend enkele met name genoemde objecten, die al dan niet voorwaardelijk buiten het faillissement blijven, de schuldenaar door de faillietverklaring van rechtswege de beschikking en het beheer verliest over zijn geheele vermogen ten tijde van het faillissement, alsmede over hetgeen hij gedurende zijn faillissement verwerft;

dat op dien grond, getoetst aan een der vereischten om leden van den Raad te kunnen zijn bij art. 19 der gemeentewet gesteld: n.l. „dat zij niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over hunne goederen hebben verloren," de gemeenteraad van Doetinchem heeft beslist, dat appellant, zijnde lid van dien Raad, bedoeld vereischte ten gevolge van de tegen hem uitgesproken faillietverklaring heeft verloren en mitsdien ophoudt raadslid te zijn, eene beslissing, die door Gedeputeerde Staten van Gelderland, na daartegen bij hen ingebrachte bezwaren, gehandhaafd is;

dat tegen die beslissing door appellant wordt aangevoerd, dat hij meent niet absoluut doch slechts relatief de beschikking of het beheer over zijne goederen te hebben verloren, met dien verstande dat hij niet de bekwaamheid om over zijne goederen te beschikken heeft verloren, maar slechts als bij een gewoon beslag het recht van beschikking mist over zijn tot het faillissement behoorend vermogen, zich daarbij beroepende op de uitdrukkelijke verklaringen bij gelegenheid van de behandeling der faillissementswet in de Staten-Generaal afgelegd, dat het faillissement den persoon en de handelingsbevoegdheid van den failliet onaangetast laat en uitsluitend zijn vermogen betreft;

Overwegende: naar aanleiding van dat verweer, dat noch uit de woorden van art. 19 der gemeentewet noch uit de geschiedenis van dat artikel of van art. 143 der Grondwet, waaraan het ontleend is, noch ook uit de strekking der bepaling valt af te leiden dat daarbij een verlies van rechtsbevoegdheid wordt bedoeld, verder reikende dan het verlies van de beschikking of het beheer over zijne tegenwoordige of toekomstige goederen, zoodat, aangezien de faillietverklaring dat verlies, gedurende den staat van faillissement, principieel ten gevolge blijkt te hebben, daaraan noodwendig ook het verlies van het bij art. 19 der gemeentewet gestelde vereischte als gevolg moet worden toegekend;

dat overigens, wat de bewering betreft, dat de faillietverklaring den persoon en de handelingsbevoegdheid van den schuldenaar onaangetast laat, daargelaten of zij met alle gevolgen aan den staat van faillissement bij de faillissementswet verbonden, is overeen te brengen, zij van geen invloed kan zijn op de in deze te nemen beslissing, waarbij alleen valt uit te maken of alsnog door appellant aan het vereischte van art. 19 der gemeentewet wordt voldaan;

dat dan ook bij de behandeling der faillissementswet in de Staten-Generaal wel uitdrukkelijk is verklaard dat de vraag of het faillissement geen gevolgen zal hebben voor den persoon van den gefailleerde in verband met het bepaalde bij andere wetten, niet in de faillissementswet kan worden beslist;

dat uit het vorenstaande volgt dat het beroep tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten behoort te worden afgewezen;

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland d.d. 6 October 1909 n°. 45, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

(Gem. stem.)

—

14 *Februari* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende vervolgingskosten bij invordering van plaatselijke belastingen.

Door den Minister van Financiën is bij resolutie van 21 December 1909, n°. 8, bepaald, dat met ingang van 1 Januari 1910, ter zake van de kosten van vervolging bij de invordering van 's Rijks directe belastingen, volgens art. 13 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) en art. 1*a* der wet van 1 Juni 1850 (*Staatsblad* n°. 26) in verband gebracht met de tegenwoordige staatsrechtelijke gelijkheid van alle gemeenten, den belastingschuldige berekend zal worden:

voor de waarschuwing *f* 0.05;

voor de aanmaning *f* 0.10;

voor de kennisgeving van voorgenomen inlegering *f* 0.15.

Deze nieuwe lezing van genoemde wetsbepalingen, zal volgens die resolutie ook gelden voor waarschuwingen en aanmaningen, die

vóór gemelden datum van ingang zijn uitgevaardigd, doch waarvan de kosten niet vóór dien datum worden geïnd.

Ik heb de eer U te verzoeken er voor zoover noodig de aandacht van de Gemeentebesturen op te vestigen, dat de in bovenvermelde resolutie uitgesproken opvatting omtrent de beteekenis van de daarbij genoemde wetsbepalingen alleen geldt voor de invordering van de Rijksbelastingen, en dat bij de toepassing, ingevolge art. 260 der Gemeentewet, van de bepalingen der bedoelde wetten van 1845 en 1850 op de invordering van plaatselijke belastingen uit den aard der zaak alleen rekening behoeft te worden gehouden met de bewoordingen zelve van die wetsbepalingen.

—

15 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende vrijstelling van invoerrecht voor lak, bestaande uit eene oplossing van hars in een mengsel van aether, benzol en minder dan 5 percent alcohol, dienende tot het lakken van voorwerpen in fabrieken en trafieken. S. 67.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Januari 1910, n°. 100, Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1893 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Februari 1910, n°. 55);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 Februari 1910, n°. 103, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Er wordt vrijstelling van invoerrecht genoten voor lak, bestaande uit eene oplossing van hars in een mengsel van aether, benzol en minder dan 5 percent alcohol, dienende tot het lakken van voorwerpen in fabrieken en trafieken.

Ten aanzien van die vrijstelling zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artt. 8 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 24 *Febr.* 1910.)

15 *Februari* 1910. BESLUIT, bevelende de bekendmaking van het te *Athene* op 22 November 1909 gesloten verdrag tot aanvulling van het Nederlandsch-Grieksche uitleveringsverdrag van 26 Augustus 1905 (*Staatsblad* 1906, n°. 247). S. 68.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het te *Athene* op 22 November 1909 tusschen *Nederland* en *Griekenland* gesloten verdrag tot aanvulling van het Nederlandsch-Grieksche uitleveringsverdrag van 26 Augustus 1905 (*Staatsblad* 1906, n°. 247), waarvan een afdruk met vertaling bij dit Besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging mede te *Athene* op 22 Januari 1910 heeft plaats gehad;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 11 Februari 1910, n°. 2400, Directie van het Protocol en Eerste Afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan: de bekendmaking van voorzegd aanvullingsverdrag, met de vertaling daarvan, (1) te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 15den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 20 *Febr.* 1910.)

VERTALING.

VERDRAG *tot aanvulling van het uitleveringsverdrag tusschen Nederland en Griekenland van* 13/26 *Augustus* 1905.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, te eener zijde, en

Zijne Majesteit de Koning der Hellenen, te anderer zijde het in het belang der bestraffing van misdrijven binnen ieders grondgebied gewenscht oordeelend, een aanvullingsverdrag te sluiten ter wijziging en aanvulling van zekere bepalingen van het op 13/26 Augustus 1905 te Athene gesloten uitleveringsverdrag tusschen Nederland en Griekenland, hebben te dien einde van volmacht voorzien

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

Jonkheer J. E. DE STURLER, Hoogstderzelver

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij het Atheensche Hof, en

Zijne Majesteit de Koning der Hellenen, den Heer K. P. MAVROMICHALIS, Voorzitter van den Raad, Hoogstdeszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken,

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, omtrent het navolgende zijn overeengekomen:

Art. I. Onder de overtredingen der strafwetten, genoemd in art. 2 van het op 18/26 Augustus 1905 tusschen Nederland en Griekenland gesloten uitleveringsverdrag zijn ook begrepen verkrachting en afdrijving. De uitlevering der personen die ter zake van deze twee strafbare feiten vervolgd worden of veroordeeld zijn, zal plaats hebben onder de omstandigheden en voorwaarden door genoemd verdrag voorzien.

Art. II. Punt 6 van artikel 2 van het uitleveringsverdrag tusschen Nederland en Griekenland wordt als volgt verbeterd:

„Het namaken of vervalschen van muntspeciën, muntpapier of bankbilletten, met het oogmerk die muntspeciën, dat muntpapier of die bankbilletten als echt en onvervalscht uit te geven of te doen uitgeven, of het opzettelijk in omloop brengen van valsche of vervalschte muntspeciën, muntpapier of bankbilletten".

Art. III. Het tweede lid van artikel 4 van het uitleveringsverdrag tusschen Nederland en Griekenland wordt vervangen door de volgende bewoordingen:

„1°. indien de strafvordering of de straf naar de wetgeving des lands, waaraan de uitlevering wordt gevraagd, verjaard is op het oogenblik, waarop de aanvraag gedaan wordt".

Art. IV. Artikel 16 van het uitleveringsverdrag tusschen Nederland en Griekenland wordt als volgt verbeterd:

„Alle stukken en bescheiden, uitgaande van de overheden der verdragstaten, welke worden overgelegd op grond der artikelen 9, 12, 14 en 15 van dit verdrag, moeten van eene authentieke vertaling in de Fransche taal vergezeld zijn".

Art. V. Het eerste lid van artikel 18 van het uitleveringsverdrag tusschen Nederland en Griekenland wordt als volgt gewijzigd:

„Indien in eene niet-staatkundige strafzaak, waarvan de instructie plaats heeft in een der beide landen, de mededeeling van overtuigingsstukken of van bescheiden die zich in handen der overheid van het andere land bevinden, noodig of nuttig wordt geoordeeld, wordt de daartoe strekkende aanvrage langs diplomatieken weg gedaan en wordt er gevolg aan gegeven, tenzij bijzondere overwegingen er zich tegen mochten verzetten, en onder gehoudenheid de stukken en bescheiden binnen den kortst mogelijken tijd terug te zenden.

Art. VI. Dit verdrag heeft denzelfden duur als het uitleveringsverdrag tusschen Nederland en Griekenland van 13/26 Augustus 1905, waarvan het een integreerend bestanddeel uitmaakt.

Het zal worden bekrachtigd, en de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig doenlijk te Athene worden uitgewisseld.

Het treedt in werking drie maanden na de uitwisseling der akten van bekrachtiging.

Ten oorkonde waarvan de gevolmachtigden der beide hooge verdragsluitende partijen dit verdrag hebben geteekend en daarop hunne zegels gesteld.

Athene, 9/22 November 1909.

(*L.S.*) J. E. DE STURLER.

(*L.S.*) K. P. MAVROMICHALIS.

—

16 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende voorschriften betreffende de uitvoering van de Landweerwet (*Staatsblad* 1901, n°. 160), aangevuld bij de wet van den 27sten April 1906 (*Staatsblad* n°. 73), gewijzigd bij de wet van 13 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 187) en aangevuld en gewijzigd bij de wet van 30 December 1909 (*Staatsblad* n°. 421). S. 69.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 11 Februari 1910, Kabinet, Litt. T[12];

Gezien Ons besluit van den 11den April 1904 (*Staatsblad* n°. 68);

Overwegende, dat de wet van 30 December 1909 (*Staatsblad* n°. 421), tot aanvulling en wijziging van de Landweerwet, herziening noodig maakt van Ons hiervoren vermeld besluit;

Overwegende voorts, dat het wenschelijk is, de bepalingen van Ons meervermeld besluit met die, vastgesteld bij Ons besluit van 4 Juni 1903, n°. 59, gewijzigd bij Ons besluit van 9 Augustus 1909, n°. 40, en van Ons besluit van 25 Juni 1903, n°. 37, met de daarin noodig geachte wijzigingen in één besluit samen te vatten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

A. In te trekken:

Ons besluit van 11 April 1904 (*Staatsblad* n°. 68), mitsgaders Onze besluiten van 4 Juni 1903, n°. 59, van 25 Juni 1903, n°. 37, zoo-

mede het bepaalde onder 2°. van Ons besluit van 9 Augustus 1909, n°. 40;

B. Te bepalen:

Art. 1. In ieder landweerdistrict heeft de districtscommandant het toezicht over het daarbinnen gevestigd of daartoe behoorend landweerpersoneel

Hij heeft ten opzichte van de bevordering van het hem onderhoorige personeel en van het opleggen van straffen aan dat personeel de bevoegdheid van den Korpscommandant.

Hij is, naar regelen door Onzen Minister van Oorlog vastgesteld, gemachtigd om het hem onderhoorige personeel zich te doen verplaatsen voor zooveel dit in het belang van den dienst in zijn district noodig is.

Hij behoeft verlof van den Inspecteur der Infanterie om zich van zijne standplaats te verwijderen, indien daarmede afwezigheid gedurende den nacht gepaard gaat.

Bij dringende omstandigheden nochtans is hij bevoegd zich zonder voorafgaande machtiging voor ten hoogste *vier* dagen buiten zijne standplaats te begeven, mits daarvan kennis gevende aan de autoriteit, in het vorige lid bedoeld.

Hij is bevoegd het hem onderhoorig kader in den officiers- en in lageren rang, voor zooveel dit om zich voor langeren of voor korteren termijn uit zijne standplaats (woonplaats) te verwijderen verlof behoeft, dit verlof te verleenen zulks met inachtneming van hetgeen ter zake bij de wet en bij wettelijk voorschrift is vastgesteld.

Hij verricht de indeeling van het hem onderhoorige personeel.

Voor zooveel het personeel, in het vorige lid bedoeld, moet worden ingedeeld bij eene compagnie, welker commandant ressorteert onder een anderen districtscommandant verricht hij tot die indeeling het vereischte.

Hij wijzigt, zoo noodig, de indeeling van de tot de landweer behoorenden, die binnen zijn district van woonplaats veranderen.

Hij verstrekt door tusschenkomst van Onzen Commissaris in de Provincie aan de burgemeesters der in zijn district gelegen gemeenten — bij voorkomend geval aan den burgemeester der gemeente, binnen welke zijn district is gelegen — zoo noodig opgaven betreffende het personeel van de landweer, dat onder de wapenen moet worden geroepen.

Hij ontslaat uit den dienst bij de landweer het personeel beneden den rang van officier, hetwelk met inachtneming van het voorbehoud, vermeld in artikel 38, overeenkomstig het bepaalde in artikel 37 der wet, op dat ontslag aanspraak heeft.

Hij houdt toezicht op de administratieve en andere werkzaamheden van de commandanten van de landweer-compagnieën die onder hem ressorteeren.

Hij draagt zorg voor het aanleggen en voeren van de administratie der compagnieën, welker commandanten nog niet mochten zijn aangewezen, en heeft alsdan aanspraak op de vergoeding voor bureelkosten, welke anders ingevolge Ons besluit van 6 Juli 1904, n°. 36, aan de commandanten dier compagnieën zou toekomen.

Hij houdt toezicht op de magazijnen der landweer in zijn district, voor zoover in dit toezicht, alsmede in het beheer, niet op andere wijze door Onzen Minister van Oorlog is voorzien.

Hij bevordert in zijn district de vrijwillige deelneming aan het onderricht, vermeld in artikel 14 der wet.

Hij treft alle maatregelen in het belang eener snelle mobilisatie van de landweerafdeelingen in zijn district.

De uitvoering der vorenomschreven werkzaamheden geschiedt overeenkomstig de bevelen en de aanwijzingen, die ter zake, voor zooveel noodig, door of vanwege Onzen Minister van Oorlog dan wel door de autoriteit, in het vierde lid bedoeld, worden gegeven.

2. Indien in den diensttijd van eenen militieplichtige, die in dienst is, of geweest is, bij de koloniale troepen, onderbreking heeft plaats gehad, die zijn overgang naar de landweer doet verschuiven, dan wordt, zoo hij inmiddels beschouwd is als naar de landweer overgegaan, hetgeen dienaangaande verricht is, ongedaan gemaakt. Tot dat einde wordt, indien blijkt van een geval, als in den vorigen volzin bedoeld, door den commandeerende-officier van het korps hiervan onverwijld kennis gegeven aan den district-commandant.

3. Van elke vrijwillige dienstverbintenis van een tot de landweer behoorende bij de zeemacht — de marinereserve en het korps mariniers hieronder begrepen — bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen, bedoeld in het tweede lid van artikel 9 der wet, wordt kennis gegeven aan den districtscommandant tot wiens personeel de verbondene behoort.

De in het vorig lid bedoelde kennisgeving vermeldt o. m. den dag, de maand en het jaar van het aangaan der verbintenis, zoomede haren duur.

4. De kennisgeving, in het vorige artikel bedoeld, wordt ingezonden op den eersten werkdag van iedere maand, en betreft de verbintenissen in de dan afgeloopen maand aangegaan.

Zij wordt gedaan:

a. door of van wege Onzen Minister van Marine, voor zooveel betreft de verbintenissen bij de zeemacht, de marinereserve en het korps mariniers hieronder begrepen;

b. door de commandeerende-officieren der korpsen van het leger hier te lande, ieder voor zooveel betreft de verbintenissen, door hem bekrachtigd;

c. door den commandeerende-officier van de Koloniale Reserve, voor zooveel betreft de verbintenissen bij de koloniale troepen, door hem bekrachtigd.

5. Hij die krachtens het eerste lid van artikel 9 der wet tot eene verbintenis tot vrijwilligen dienst bij de landweer is toegelaten, wordt van den 1sten Augustus, eerstvolgend op den datum zijner toelating, geacht te behooren tot de lichting, die op den gemelden 1sten Augustus naar de landweer overgaat.

Hij, die bij de landweer wordt geplaatst, wordt geacht te behooren tot de lichting, die ten tijde van zijne bedoelde plaatsing laatstelijk naar de landweer is overgaan.

De tot vrijwilligen dienst bij de landweer toegelatene en de daarbij geplaatste worden in het register voor de landweer ingeschreven bij de lichting, tot welke zij onderscheidenlijk krachtens de beide voorgaande leden worden geacht te behooren. Mocht het register voor de lichting, waarbij de eerstbedoelde moet worden ingeschreven, ten tijde van diens toelating tot de verbintenis tot vrijwilligen dienst nog niet zijn aangelegd, dan wordt hij voorloopig en tot den datum, in het eerste lid genoemd, opgenomen aan het slot van het register der voorgaande lichting.

Wordt de lichting, waarbij de bij de landweer geplaatste is ingeschreven, uit den dienst ontslagen, dan wordt hij, zoo zijn diensttijd alsdan nog voortduurt, opnieuw ingeschreven bij de lichting, die ten tijde van dat ontslag naar de landweer overgaat.

Hij die bij het einde zijner vrijwillige verbintenis, als bedoeld in het tweede lid van artikel 9 der wet, of van zijne vrijwillige verbintenis aangegaan vóór zijnen overgang naar de landweer, wordt overgebracht in de positie van dienstplichtige of in die van vrijwillig dienende bij de landweer, wordt in het register voor de landweer ingeschreven in het eerste geval bij de lichting, waarmede hij te voren in dat register was opgenomen, in het andere geval bij de lichting, waartoe hij als dienstplichtige behoort.

Ingeval bij eene oproeping onder de wapenen, hetzij krachtens artikel 11*bis*, hetzij krachtens artikel 11*ter* der wet, een of meer lichtingen van opkomst worden vrijgesteld, dan geldt die vrijstelling niet voor de bij de landweer vrijwillig dienenden of de daarbij geplaatsten, die bij de vrijgestelde lichting of lichtingen zijn ingeschreven.

6. Artikel 67 van het Reglement van Administratie bij de Landmacht en alle met dat artikel verband houdende bepalingen, betreffende de uitrusting- en reserverekening voor onderofficieren en soldaten, zijn niet van toepassing op hen, die, beneden den rang van officier, tot de landweer behooren.

7. Zij, die, beneden den rang van officier, tot de landweer behooren, worden voor 's Rijks rekening van kleeding en uitrusting voorzien.

Het onderhoud daarvan geschiedt voor 's Rijks rekening, met dien verstande, dat de kleeding- en uitrustingstukken, welke den tot de landweer behoorende, als in deze bedoeld, bij vertrek met groot-verlof zijn medegegeven, gedurende dien verloftijd door zijne zorg en voor zijne rekening moeten worden onderhouden.

8. Met afwijking in zooverre van het bepaalde in artikel 7, voorziet de adjudant-onderofficier voor eigen rekening in zijne wapening, kleeding en uitrusting en geniet daarvoor eene vergoeding van *f* 25 per jaar. Hem wordt evenwel van Rijkswege een revolver ten gebruike verstrekt.

9. De tot de landweer behoorende, als in artikel 7 bedoeld, mag zich voor eigen rekening geheel of ten deele van kleeding en uitrusting voorzien, mits die in goed bruikbaren staat en voor den dienst geschikt, en de bovenkleeding overeenkomstig de vastgestelde modellen zij. Dit laatste is evenwel niet van toepassing op het schoeisel ten aanzien waarvan afzonderlijke bepalingen gelden, door Onzen Minister van Oorlog vastgesteld.

Het voor eigen rekening aangeschafte komt in vervanging van dat, van Rijkswege te verstrekken; het wordt voorzien van de voorgeschreven nummers en merken en blijft het eigendom van den belanghebbende.

10. Hij, die krachtens het tweede lid van artikel 9 der wet eene vrijwillige verbintenis heeft aangegaan, wordt niettemin gerekend te dienen voor de lichting der landweer, waartoe hij behoort of waartoe hij, overeenkomstig het bepaalde in artikel 5, wordt geacht te behooren.

11. Eene krachtens het tweede lid van artikel 9 der wet aangegane vrijwillige verbintenis heeft geen invloed op den diensttijd, dien de verbondene bij de landweer heeft te vervullen, hetzij overeenkomstig de ter zake

geldende wettelijke bepalingen, hetzij uit hoofde van de door hem krachtens het eerste lid van artikel 9 der wet aangegane verbintenis tot vrijwilligen dienst bij de landweer.

Vervroegd ontslag of de bij rechterlijke uitspraak of bij bijzondere vergunning plaats gehad hebbende vernietiging of ontheffing van eene krachtens het tweede lid van artikel 9 der wet aangegane vrijwillige verbintenis ontheft niet van de verplichtingen, in het vorige lid bedoeld.

12. De verlofganger van de landweer, die het bij artikel 29 der wet voorgeschreven onderzoek moet bijwonen, wordt daartoe opgeroepen in de gemeente, waar hij is ingeschreven in het register voor de landweer.

13. De tot de landweer behoorende, die reeds vóór den datum, voor zijne opkomst in werkelijken dienst vastgesteld, blijkt te lijden aan eene ziekelijke gesteldheid, welke hem buiten staat stelt werkelijken dienst te verrichten, kan door Onzen Minister van Oorlog worden vrijgesteld van de verplichting, aan de te zijnen aanzien gedane oproeping tot opkomst in werkelijken dienst te voldoen.

De tot de landweer behoorende, die na gepleegde desertie weder in de sterkte wordt gebracht, is gehouden tot vervulling alsnog van de bij artikel 11 der wet bedoelde oefeningsperiode(n), welke hij als gevolg van het door hem gepleegde misdrijf niet zou hebben volbracht.

14. De dienstplichtige, die verkeert in een der gevallen, in de eerste zinsnede van art. 113 der Militiewet 1901 en in artikel 83 van Ons besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), nader aangevuld en gewijzigd bij Ons besluit van den 9den Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10), bedoeld, legt, zoo hij in aanmerking wenscht te komen om ingevolge het eerste lid van artikel 15 der Landweerwet, hetzij voor den geheelen duur van zijnen diensttijd, hetzij voor een gedeelte daarvan, van den werkelijken dienst bij de landweer te worden ontheven, bij zijne desbetreffende aanvrage over een gelijk bewijsstuk als door hem zou zijn over te leggen, indien hij op grond van de eerste zinsnede van art. 113 der Militiewet 1901 van den werkelijken dienst bij de militie verlangde ontheven te worden.

15. Het bepaalde bij artikel 84 van Ons besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), nader aangevuld en gewijzigd bij Ons besluit van den 9den Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10), omtrent de afgifte van de daar vermelde bewijsstukken, is toepasselijk op het bewijsstuk in het vorige artikel bedoeld.

16. Het bepaalde bij artikel 85 van Ons besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), nader aangevuld en gewijzigd bij Ons besluit van den 9den Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10), omtrent den inhoud van de daar vermelde bewijsstukken en omtrent de waarmerking van de daarop gestelde handteekeningen, is toepasselijk op het bewijsstuk in de beide vorige artikelen bedoeld, met dien verstande, dat de in de bij Ons genoemd besluit gevoegde modellen n°. 18, litt. A—AA, voorkomende woorden: „Nationale Militie" worden vervangen door: „Landweer", en de woorden: „Art. 113 der Militiewet 1901" door: „Art. 15, eerste lid, der Landweerwet".

17. De aan Ons te richten aanvrage tot het verkrijgen van de in artikel 14 bedoelde ontheffing wordt door den dienstplichtige eigenhandig onderteekend en met het vereischte bewijsstuk rechtstreeks aan Ons ingezonden:

— zoo de dienstplichtige voor het eerst ontheven wenscht te worden — zoodra hij meent voor ontheffing in aanmerking te kunnen komen;

— zoo de dienstplichtige in het genot is, of geweest is, van tijdelijke ontheffing en hij opnieuw van den werkelijken dienst wenscht ontheven te worden — in de laatste tien dagen der maand, op één na voorafgaande aan de maand, waarin de duur van de verleende of laatstelijk verleende ontheffing eindigt.

18. Zoolang door Ons niet is beslist op de in het vorige artikel bedoelde aanvrage, behoeft door den dienstplichtige geen gevolg te worden gegeven aan eene te zijnen aanzien gedane oproeping tot opkomst in werkelijken dienst of tot het bijwonen van het onderzoek bij artikel 29 der wet bedoeld.

19. Onze beslissing op de in artikel 17 bedoelde aanvrage wordt door Onzen Minister van Oorlog — door tusschenkomst van den districtscommandant — ter kennis van den belanghebbende gebracht.

20. Van het overlijden van den tot de landweer behoorende, tijdens deze:

a. in het genot is van verlof, als vermeld in artikel 22 der wet;

b. onder de wapenen of in werkelijken dienst verblijft;

c. vrijwillig deelneemt aan oefeningen van het leger of van de landweer;

wordt kennis gegeven aan den districtscommandant onder aanteekening, zooveel mogelijk, van de oorzaak van den dood.

Mede wordt aan dien commandant kennis gegeven, indien in een der gevallen, onder *b.* en *c.* van het vorige lid vermeld, die tot de

landweer behoorende uit den dienst geraakt.

21. De kennisgevingen, in het vorige artikel bedoeld, geschieden rechtstreeks en binnen veertien dagen na den dag, waarop het overlijden of het uit den dienst geraken heeft plaats gevonden, en wel:

van het overlijden in het onder *a* bedoelde geval, door den burgemeester van de gemeente, waar de verlofganger in het register voor de landweer is ingeschreven; heeft het overlijden plaats gehad in eene andere gemeente, dan zendt de bur emeester van deze gemeente hiervan zoodra mogelijk bericht aan zijnen ambtgenoot van eerstbedoelde gemeente, die het bericht in de door hem te doene kennisgeving opneemt;

van het overlijden of het uit den dienst geraken in een der onder *b* en *c* bedoelde gevallen, door den commandeerende-officier van het korps van het leger of van de afdeeling van de landweer, waarbij de overledene onder de wapenen of in werkelijken dienst was, dan wel aan de oefeningen deelnam.

22. Van elke toestemming, door of vanwege Onzen Minister van Oorlog krachtens artikel 27 dan wel in verband met artikel 20 der wet verleend, wordt door hem of door dengene, aan wien krachtens het eerste lid dier artikelen door Onzen Minister van Oorlog de bevoegdheid is toegekend, om namens hem, Minister, de daarbij bedoelde toestemming te verleenen, zoowel aan den verlofganger als aan den districtscommandant kennis gegeven met vermelding tevens van de vrijstellingen, die krachtens artikel 27, derde lid, der wet bij de toestemming zijn toegekend en van de voorwaarden, welke volgens het vierde lid van dat wetsartikel aan die toestemming verbonden zijn.

23. De districtscommandant zendt tusschen den 4den en den 7den van iedere maand aan Onzen Commissaris in de Provincie voor elke der gemeenten binnen het districtsgebied *afzonderlijk* opgemaakte mutatiestaten in — c.q. een mutatiestaat voor de gemeente, binnen welke het district is gelegen. In deze staten, ingericht overeenkomstig het door Onzen Minister van Oorlog daarvoor vastgestelde model en loopende over de vorige maand, worden vermeld:

A. 1°. zij die, krachtens het bepaalde in het eerste lid van artikel 9 der wet, tot eene verbintenis tot vrijwilligen dienst bij de landweer zijn toegelaten, en in de gemeente gevestigd zijn;

2°. zij die bij de landweer zijn geplaatst, als bedoeld onder 3°. van artikel 1 der wet, en in de gemeente gevestigd zijn;

B. zij die in de gemeente zijn of laatstelijk waren ingeschreven in het register voor de landweer en:

1°. te wier aanzien, blijkens de kennisgeving, bedoeld in artikel 2, ongedaan moet worden gemaakt hetgeen inmiddels tot hunnen overgang naar de landweer is geschied;

2°. die, blijkens de kennisgeving, bedoeld in artikel 3, eene vrijwillige verbintenis hebben aangegaan bij de zeemacht — de marinereserve en het korps mariniers hieronder begrepen — bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen;

3°. die, blijkens Onze beslissing, in artikel 19 bedoeld, zijn ontheven of opnieuw ontheven van den werkelijken dienst;

4°. die krachtens artikel 36 der wet zijn afgevoerd als deserteur;

5°. die na hunne afvoering als deserteur weder in de sterkte zijn gebracht;

6°. die na eindiging van de verbintenis, als bedoeld in artikel 11, overgebracht worden in de positie van dienstplichtige of van vrijwillig dienende bij de landweer;

7°. die, blijkens de kennisgeving in artikel 20 bedoeld, overleden of uit den dienst geraakt zijn;

8°. wier plaatsing bij de landweer, als bedoeld onder 3°. van artikel 1 der wet is geëindigd;

9°. die, blijkens de kennisgeving in artikel 22 bedoeld, de toestemming, vermeld in artikel 27 der wet, of wel de toestemming, bedoeld in artikel 20 der wet, hebben verkregen, met opgaaf tevens van de vrijstellingen, die volgens artikel 27, derde lid, der wet bij die toestemming zijn verleend en van de voorwaarden, welke volgens het vierde lid van dat wetsartikel aan die toestemming zijn verbonden;

10°. die zouden blijken van eene hun verleende toestemming, als bedoeld in artikel 22, niet of niet langer gebruik te maken;

11°. die, blijkens de kennisgeving, bedoeld in het vierde lid van artikel 25, zich overeenkomstig den tweeden volzin van artikel 25 der wet hebben aangemeld in de gemeente, waar zij zich vestigen, dan wel in die gemeente ambtshalve zijn ingeschreven in het register voor de landweer, voor zoover zij in verband met hunne woonplaatsverandering zijn overgeplaatst bij een ander landweeronderdeel dan waartoe zij vóór hunne woonplaatsverandering laatstelijk behoorden;

12°. die, blijkens de kennisgeving, bedoeld in het zesde lid van artikel 25, zich overeenkomstig den tweeden volzin van artikel 25 der wet hebben aangemeld in de gemeente, waar

zij zich vestigen, dan wel in die gemeente ambtshalve zijn ingeschreven in het register voor de landweer, voor zoover zij in verband met hunne woonplaatsverandering zijn overgeplaatst bij een ander landweeronderdeel dan waartoe zij vóór hunne woonplaatsverandering laatstelijk behoorden;

13°. ten aanzien van wie overigens veranderingen hebben plaats gehad, welke den burgemeester van de gemeente niet reeds bekend zijn en waarvan aanteekening in het register voor de landweer behoort te geschieden.

Voor zooveel zulks niet geschiedt door de inzending van de in het vorige lid bedoelde mutatiestaten, doet de districtscommandant mede tusschen den 4den en den 7den van iedere maand van de dienstplichtigen bij de landweer, die in de vorige maand in zijn district werden afgevoerd als deserteur, weder in de sterkte werden gebracht, overleden zijn of op eenige wijze uit den dienst geraakt (diensteindiging inbegrepen), opgaaf aan Onzen Commissaris in de Provincie, waarbinnen de gemeente gelegen is, voor welke die dienstplichtigen bij de militie zijn ingelijfd.

De in het vorige lid bedoelde opgaaf is ingericht volgens het model van den mutatiestaat.

24. Onze Commissaris in de Provincie doet de in artikel 23 vermelde mutatiestaten en opgaven op den 10den van de maand der inzending, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, toekomen aan de burgemeesters van de daarbij betrokken gemeenten, ter kennisneming en tot het doen van de vereischte aanteekeningen en doorhalingen in het register voor de landweer en bij voorkomend geval in het lotingsregister (Militie).

25. De burgemeester doet van eene aan hem gedane kennisgeving, bedoeld in den eersten volzin van artikel 25 der wet, binnen vijf dagen op de door Onzen Minister van Oorlog te bepalen wijze mededeeling, zoowel aan den districtscommandant tot wiens personeel de uit de gemeente vertrekkende verlofganger behoort, als aan den burgemeester der gemeente, waar die verlofganger zich gaat vestigen. Is den verlofganger de in artikel 14 bedoelde ontheffing of de in artikel 22 bedoelde toestemming verleend, dan wordt daarvan aanteekening gedaan in de, aan den burgemeester van laatstgenoemde gemeente gerichte, mededeeling, met vermelding, wat betreft de ontheffing, van haren duur, en wat betreft de verleende toestemming, van de voorwaarden, waaronder die toestemming is verleend, van haren duur en van den dag, de maand en het jaar, waarop deze eindigt. Van de kennisgeving, in den eersten volzin bedoeld, kan, met vermelding van den datum, aanteekening geschieden op den verlofpas.

Voor zoover toepasselijk, is het bepaalde in het vorige lid eveneens van kracht, indien den burgemeester van de gemeente, waar de verlofganger is ingeschreven in het register voor de landweer, blijkt dat de verlofganger uit de gemeente vertrokken is en sedert dertig achtereenvolgende dagen gevestigd is in eene andere gemeente, zonder dat door dien verlofganger de overeenkomstig het bepaalde in den eersten volzin van artikel 25 der wet vereischte kennisgeving aan den burgemeester is gedaan.

De burgemeester der gemeente, aan wien ingevolge het bepaalde in het vorige lid mededeeling wordt gedaan van de vestiging in zijne gemeente van eenen verlofganger, draagt zorg voor diens inschrijving ambtshalve in het register voor de landweer in de gemeente, voor zoover de verlofganger niet reeds inmiddels in dat register ingeschreven is.

De burgemeester, bij wien een verlofganger zich overeenkomstig den tweeden volzin van artikel 25 der wet, dan wel na overschrijding van den daar vastgestelden termijn, heeft aangemeld, of door wien ten aanzien van den verlofganger ingevolge het bepaalde in het vorige lid ambtshalve inschrijving is geschied, doet daarvan binnen 5 dagen, op de door Onzen Minister van Oorlog te bepalen wijze, kennisgeving, zoowel aan den districtscommandant tot wiens personeel die verlofganger laatstelijk heeft behoord of ondanks zijne woonplaatsverandering blijft behooren, als aan den burgemeester der gemeente, waar hij laatstelijk in het register voor de landweer was ingeschreven. De kennisgeving aan den districtscommandant gaat, zoo mogelijk, gepaard met toezending van het eventueel in het bezit van den verlofganger zijnde zakboekje ter wijziging, ingeval de verlofganger tot het personeel van den districtscommandant blijft behooren. Het aldus toegezonden zakboekje wordt, gewijzigd, binnen 5 dagen aan den burgemeester ter uitreiking aan den verlofganger teruggezonden.

De burgemeester der door den verlofganger verlaten gemeente zorgt na ontvangst van de hiervoren bedoelde, aan hem gerichte, kennisgeving voor doorhaling van den naam van den verlofganger in het register; de districtscommandant verricht, na ontvangst van de voor hem bestemde kennisgeving, zoo noodig het vereischte tot de administratieve overgave van den daarbij betrokken verlofganger.

Vestigt de verlofganger zich door zijne woonplaatsverandering tevens in een ander landweerdistrict, dan geschiedt door den burgemeester van zijne in het vierde lid bedoelde aanmelding of van diens inschrijving ambtshalve mede kennisgeving — onder aanteekening, bij voorkomend geval, van de verleende toestemming als bedoeld in den tweeden volzin van het eerste lid — aan den Commandant van dat landweerdistrict, zulks, zoo mogelijk, onder bijvoeging — ter wijziging — van het eventueel in het bezit van den verlofganger zijnde zakboekje, zoomede van diens tuniekkraagnummer ter verwisseling. Bij de eventueele toezending ter uitreiking van het gewijzigde zakboekje, waaromtrent de bepaling geldt, vervat in den laatsten volzin van het vierde lid, wordt mede ter uitreiking toegezonden een nieuw districtsnummer.

Bij verhuizingen binnen de gemeente vindt kennisgeving aan den districtscommandant niet plaats, noch toezending van het zakboekje, ook al omvat de gemeente meer dan één landweerdistrict.

De datum, waarop de aanmelding van den verlofganger of diens ambtshalve inschrijving, in het derde lid bedoeld, plaats heeft, wordt geacht tevens te zijn de datum, waarop de verlofganger bij voorkomend geval overgaat naar het personeel van het landweerdistrict, waarin de verlofganger zich door zijne woonplaatsverandering heeft gevestigd.

26. Met betrekking tot de vervulling van de verplichting, vermeld in het eerste lid van artikel 24 der wet, geldt voor den verlofganger, die, hoewel binnen het Rijk verblijvende, daar toch tijdens den termijn, in dat lid omschreven, niet in eene bepaalde gemeente woonplaats heeft of kiest, als woonplaats (laatste woonplaats) de gemeente, welke vóór den dag van zijnen overgang naar de landweer of vóór dien, waarop hem de verlofpas is uitgereikt, laatstelijk zijne woonplaats was.

Hetgeen in het tweede lid van artikel 24 der wet is bepaald omtrent het toezenden van den verlofpas door en het terugzenden van dit stuk aan den verlofganger, die buiten het Rijk woont of verblijf houdt, of die zich bij zijn vertrek met verlof buiten het Rijk begeeft, is mede van toepassing op den verlofganger, in het vorige lid bedoeld.

27. Indien een verlofganger van de landweer het bepaalde bij artikel 24 of bij artikel 27 der wet niet heeft nageleefd, geeft de burgemeester der gemeente, waar deze verlofganger in het register voor de landweer is ingeschreven of had behooren te zijn ingeschreven, daarvan, na gedaan onderzoek omtrent de verblijfplaats van dien verlofganger, kennis aan Onzen Commissaris in de Provincie, met vermelding, zooveel mogelijk, van de verschoonende of de verzwarende omstandigheden, die zich bij de overtreding hebben voorgedaan.

Heeft een verlofganger van de landweer niet voldaan aan artikel 25 der wet, dan geschiedt daarvan, eveneens na gedaan onderzoek, op gelijke wijze kennisgeving aan Onzen Commissaris in de Provincie, en wel: door den burgemeester van de gemeente, die door den verlofganger is verlaten, ingeval deze het bepaalde in den eersten volzin van vermeld artikel heeft overtreden; door den burgemeester van de gemeente der nieuwe vestiging van den verlofganger, ingeval van nalatigheid ten aanzien van het bepaalde in den tweeden volzin van dat artikel.

Onze Commissaris in de Provincie doet van een en ander mededeeling aan Onzen Minister van Oorlog.

28. Het onderzoek over de verlofgangers van de landweer, vermeld in artikel 29 der wet, geschiedt eenmaal 's jaars in de maand November.

Aan het onderzoek wordt, in overeenstemming met het bepaalde in artikel 29 der wet, niet deelgenomen door de verlofgangers, die in den loop van het jaar overeenkomstig artikel 11 der wet onder de wapenen zijn geweest, dan wel onder de wapenen zijn gekomen, vóór of op den datum, voor dat onderzoek vastgesteld.

Onze Minister van Oorlog kan aan verlofgangers de vergunning verleenen om op plaats, dag en uur, door den districtscommandant daarvoor aan te wijzen, het onderzoek in de maand December te ondergaan, indien de uitoefening van hun beroep of bedrijf of andere omstandigheden deelneming aan het onderzoek in November te bezwarend zouden maken.

Onze Minister van Oorlog kan voorts, indien het heerschen van besmettelijke ziekte of andere buitengewone omstandigheden het noodig doen achten, het onderzoek van verlofgangers uit eene of uit meer gemeenten verschuiven tot in de maand December of wel dat onderzoek achterwege doen blijven.

Indien verlofgangers door ziekte verhinderd zijn bij het onderzoek te verschijnen, dan wel wegens woonplaatsverandering niet aan het onderzoek hebben deelgenomen, kan door den districtscommandant worden bepaald, dat door deze verlofgangers het onderzoek in de maand December van het jaar wordt ondergaan.

De districtscommandant kan op daartoe door of voor den verlofganger gedane aan-

vrage aan dezen vergunnen het onderzoek te ondergaan in een ander district dan wel binnen het eigen district in eene andere gemeente, dan waarin hij daarvoor overeenkomstig artikel 12 moet worden opgeroepen. Hij geeft van eene verleende vergunning, als bedoeld, kennis aan den burgemeester van de gemeente, waar de verlofganger, wien zij geldt, in het register voor de landweer voorkomt, alsmede bij voorkomend geval aan den commandant in het district, waarin de verlofganger krachtens die vergunning het onderzoek zal ondergaan. Deze commandant verricht hetgeen voor de richtige uitvoering verder noodig mocht zijn. Is van de vergunning niet op den door laatstbedoelden commandant bepaalden en ter kennis van den verlofganger gebrachten tijd gebruik gemaakt, dan wordt zij geacht *niet* te zijn verleend.

Dienstplichtigen bij de landweer, die blijkens Onze beslissing, in artikel 19 bedoeld, van den werkelijken dienst zijn ontheven, zijn gedurende den tijd, dien zij in het genot zijn van de ontheffing, niet aan het onderzoek onderworpen.

29. De besturen der gemeenten, waar het onderzoek in het vorige artikel vermeld, plaats heeft, stellen, voor zooveel noodig, daarvoor bruikbare localiteit beschikbaar. Indien de omstandigheden zulks vereischen, doen zij die localiteit ook verwarmen.

De kosten, aan een en ander verbonden, kunnen naar door Onzen Minister van Oorlog gegeven voorschriften aan het Rijk in rekening worden gebracht.

30. Aan de werklieden, die bij het in artikel 28 bedoelde onderzoek behulpzaam zijn, kan deswege, naar regelen van Onzen Minister van Oorlog, eene geldelijke belooning worden toegekend — zulks met inachtneming van de bepalingen ter zake door Ons vastgesteld.

31. Jaarlijks doet de districtscommandant aan Onzen Minister van Oorlog, overeenkomstig de door dezen Minister gegeven voorschriften, verslag:

a. van het gehouden onderzoek, met opgave van de verlofgangers, die:

1°. op grond van het bepaalde in artikel 32 der wet worden gestraft wegens eene der redenen, vermeld onder I van dat artikel;

2°. naar zijne meening volgens artikel 35 der wet in werkelijken dienst moeten worden geroepen, met vermelding, zooveel mogelijk, van de verschoonende of de verzwarende omstandigheden, die bij de beoordeeling ter zake in aanmerking komen;

b. van de verdeeling over de gemeenten van het personeel, behoorende tot het bataljon landweer-infanterie, dat uit zijn district wordt gevormd.

Het verslag, onder *a* bedoeld, wordt rechtstreeks aan Onzen Minister van Oorlog uitgebracht en ingediend tusschen den 31sten December en den 15den Januari d. a. v. Het verslag, onder *b* bedoeld, wordt ingediend op den 15den Augustus, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag.

32. Ingeval een verlofganger naar de meening van den districtscommandant volgens artikel 35*ter* der wet in werkelijken dienst moet worden geroepen, dient die commandant aan Onzen Minister van Oorlog rechtstreeks een daartoe strekkend voorstel in overeenkomstig de door dien Minister daarvoor gegeven voorschriften. In dit voorstel wordt o. m. vermeld of de verlofganger al dan niet op grond van het bepaalde in artikel 32 der wet werd gestraft wegens eene der redenen, vermeld onder II van dat artikel, en worden voorts, zooveel mogelijk, aangeteekend de verschoonende of de verzwarende omstandigheden, welke bij de beoordeeling ter zake in aanmerking komen.

Het voorstel, in het vorige lid bedoeld, wordt ingediend binnen dertig dagen na den dag, door den districtscommandant krachtens artikel 35*bis* der wet bepaald voor het inleveren van de in dat wetsartikel bedoelde voorwerpen.

33. Met betrekking tot de districten, die alsnog gezamenlijk onder één districtscommandant zijn gesteld, wordt in dit besluit gelezen: voor „district": „groep van districten"; voor „districtscommandant" en voor „commandant in het landweerdistrict": „commandant, aangewezen voor het bevel over eene groep van landweerdistricten", en wordt bij mobilisatie in de regeling der bevelvoering over de bataljons landweer-infanterie uit die districten, voor zooveel noodig, door Onzen Minister van Oorlog voorzien.

34. Waar in dit besluit wordt gesproken van „register voor de landweer", wordt met deze uitdrukking bedoeld het register, vermeld in artikel 26 der wet.

Waar in dit besluit wordt gesproken van „de wet", wordt met deze uitdrukking bedoeld de Landweerwet (*Staatsblad* n°. 160 van 1901), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 30 December 1909 (*Staatsblad* n°. 421).

Waar in dit besluit wordt gesproken van „overgang naar de landweer", is in deze uitdrukking ook begrepen „bestemming tot den dienst bij de landweer".

35. Dit besluit kan worden aangehaald onder den titel van : „Landweer-Besluit 1".

36. Dit besluit treedt in werking op den 1sten April 1910.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Marine, van Binnenlandsche Zaken en van Koloniën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 16den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 12 *Maart* 1910.)

—

16 *Februari* 1910. BESLUIT van den Minister van Oorlog tot wijziging van het besluit van 10 Juni 1907, houdende nadere regeling van het voorbereidend militair onderricht, ook in verband met het Koninklijk besluit van 17 Mei 1907 (*Staatsblad* n°. 104).

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat het gestelde onder (*g*) in Model II, behoorende bij de dezerzijdsche Beschikking van 10 Juni 1907, IIde Afd., n°. 263 wordt gewijzigd in :

„Handteekeningen van den Voorzitter en den „Secretaris der Commissie".

(*get.*) W. COOL.

—

17 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende beslissing, dat de vrijstelling van de verplichting tot het geven van onderwijs in het vak, genoemd onder letter *j* in art. 2 der Wet tot regeling van het lager onderwijs, alleen dan behoort te worden verleend, wanneer het voor een gemeentebestuur onmogelijk is of groote bezwaren oplevert, aan eene school onderwijs in dat vak te doen geven.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Anna-Paulowna*, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland dd. 29 September 1909, n°. 79, waarbij besloten is, de door hem gevraagde vrijstelling van de verplichting tot het geven van onderwijs in het vak, genoemd onder letter *j* in art. 2 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs, niet te verleenen ;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 2 Februari 1910, n°. 423 ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Februari 1910, n°. 1181, afdeeling Lager Onderwijs ;

Overwegende, dat bij besluit van Ged. Staten van Noord-Holland van 1 Februari 1905, n°. 26, de bovengenoemde vrijstelling is verleend tot uiterlijk 1 Januari 1910 ;

dat bij schrijven van 8 Juni 1909 de vrijstelling opnieuw voor den tijd van vijf jaren is aangevraagd, op grond, dat in geen der drie openbare lagere scholen in de gemeente, noch in de gebouwen, noch in de omgeving daarvan, gelegenheid te vinden is tot het geven van onderwijs in vrije- en ordeoefeningen ;

dat het aanbouwen van een lokaal bij iedere school voor de gemeente, zoo niet onmogelijk, dan toch om financieele redenen zeer bezwaarlijk zou zijn ;

dat bovendien aan elke school in het midden van den morgenschooltijd bij gunstig weer het onderwijs voor een kwartier wordt geschorst, om de kinderen onder toezicht van een of meer der onderwijzers op het schoolplein te laten spelen, wat dus tot op zekere hoogte het onderwijs in genoemd vak vervangt ;

dat Ged. Staten, uit overweging, dat de tot staving van het verzoek aangevoerde gronden niet voldoende worden geacht op 29 September 1909 hebben besloten, de gevraagde vrijstelling niet te verleenen ;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het hem, bij den ongunstigen financieelen toestand, hoogst bezwaarlijk en in verhouding tot het nut, dat invoering van het bedoelde vak zou kunnen hebben, bovendien te kostbaar en daarom onbillijk voorkomt, dat de gemeente voor zoo groote uitgaven van stichtingen onderhoud van lokalen zal worden gesteld, als de door Gedeputeerde Staten genomen beslissing zal medebrengen ;

Overwegende, dat de vrijstelling, waarvan hier sprake is, alleen dan behoort te worden verleend, wanneer het voor een gemeentebestuur onmogelijk is of groote bezwaren oplevert, aan eene school onderwijs in vak *j* te doen geven ;

dat ten aanzien van de scholen, waarop het beroep betrekking heeft, het bestaan dier onmogelijkheid of dier groote bezwaren niet op genoegzame wijze is gebleken, al moge ook de verplichting tot het geven van dat onderwijs voor deze gemeente eenige kosten medebrengen ;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met handhaving van het bestreden besluit,

het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

17 *Februari* 1910. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, houdende vaststelling van bepalingen betreffende het aannemen op spoorwegstations, ten vervoer van rundvee.

De Minister van Waterstaat;

Gezien de missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 6 December 1909, Directie van den Landbouw, nº. 2267, afdeeling V. en S.;

Gelet op art. 29, tweede lid, van het Algemeen Reglement Vervoer 1901;

Heeft goedgevonden:

met ingang van 24 Februari 1910:

I. in te trekken de beschikkingen van 14 Augustus 1907, lit. A, afdeeling Spoorwegen, en van 23 Augustus d. a. v., lit. G, afdeeling Spoorwegen;

II. te bepalen, dat op alle spoorwegstations in Nederland rundvee slechts ten vervoer mag worden aangenomen:

A. onder voorwaarde, dat het niet bestemd is naar spoorwegstations in het buitenland, tenzij voor elk stuk vee aan den betrokken beambte of bediende van den spoorwegdienst, hetzij de hieronder sub 1º. bedoelde certificaten, hetzij het hieronder sub 2º. bedoelde certificaat, zijn ter hand gesteld, te weten:

1º. twee door een geëxamineerden veearts ingevulde en onderteekende, gelijkluidende certificaten van het bij deze beschikking gevoegde model, welke certificaten, blijkens het daarop vermelde tijdstip van afgifte, niet langer dan 12 uur vóór het tijdstip der aanbieding ten vervoer zijn afgegeven en waarvan één exemplaar op het station van verzending bewaard moet blijven, terwijl het andere met de overige papieren, welke de zending van daar begeleiden, tot het laatste Nederlandsche spoorwegstation zal moeten worden medegezonden, ten einde aldaar bewaard te blijven en desverlangd aan den districts-veearts ter inzage te worden gegeven;

2º. één in de Fransche, Duitsche of Engelsche taal gesteld gezondheidscertificaat, onderteekend door Dr. J. POELS, chef van den dienst betreffende de keuring van voor uitvoer bestemd vee, voor „gezien" geteekend door of namens den directeur-generaal van den landbouw en voorzien van het stempel van de directie van den landbouw van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel, welk certificaat zal gevoegd worden bij de overige papieren, welke de zending naar het buitenland begeleiden, en dat aan het laatste Nederlandsche spoorwegstation niet zal worden ingehouden;

B. onder voorwaarde, dat het niet bestemd is naar de navolgende Nederlandsche spoorwegstations, t.w. Kruiningen-Yerseke, Terneuzen, Sas van Gent, Axel, Hulst, Vlake, Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Breda, Baarle-Nassau, Baarle-Nassau (grens), Valkenswaard, Budel, Venlo en alle ten zuiden van laatstgenoemd station gelegen stations in de provincie Limburg, tenzij voor elk stuk vee aan den betrokken beambte of bediende van den spoorweg twee certificaten, als bedoeld sub II, A, 1º. dezer beschikking zijn ter hand gesteld.

's Gravenhage, 17 Februari 1910.

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

MODEL-CERTIFICAAT.

De ondergeteekende (1). . . . . geëxamineerd (gediplomeerd) veearts te (2) . . . . . verklaart hierbij, dat $\frac{\text{de (3)}}{\text{het}}$ . . . . . bestemd hetzij naar spoorwegstations in het buitenland, hetzij naar Kruiningen-Yerseke, Terneuzen, Sas van Gent, Axel, Hulst, Vlake, Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Breda, Baarle-Nassau, Baarle-Nassau (grens), Valkenswaard, Budel, Venlo en alle ten zuiden van laatstgenoemd station gelegen stations in de provincie Limburg, door hem, op verzoek van (4) . . . . . te (2) . . . . . , is onderzocht op (5) . . . . . des $\frac{\text{voor}}{\text{na}}$middags te (6) . . . . . uur, te (2) . . . . . en bevonden niet te zijn lijdende aan of door kenteekenen verdacht van eenige besmettelijke ziekte in den zin der wet of wel te zijn aangetast door eene daarmede in verschijnselen eenige overeenkomst vertoonende, niet besmettelijke ziekte.

Tevens verklaart de ondergeteekende, dat bovenbedoeld rund geene verschijnselen vertoont welke het bestaan van clinische tuberculose waarschijnlijk maken.

(7)

Behoort bij beschikking van den Minister

(1) Naam en voorletters van den veearts.
(2) Naam van de gemeente.
(3) Kleur, geslacht, soort, bijzondere kenteekenen en, zoo mogelijk, ouderdom van het stuk rundvee.
(4) Naam en voorletters van den verzoeker.
(5) Datum van het onderzoek.
(6) Uur van het onderzoek.
(7) Handteekening van den veearts.

van Waterstaat van 17 Februari 1910, nº. 240, afdeeling Spoorwegen.

Mij bekend,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) SALVERDA DE GRAVE.

N.B. Voor elk te vervoeren stuk rundvee is eene afzonderlijke verklaring in duplo noodig.

Het onderzoek is ten laste van den belanghebbende.

De verklaring geldt slechts gedurende 12 uren na het tijdstip van het onderzoek, en is ongeldig wanneer daarin ééne of meer wijzigingen of doorhalingen voorkomen, welke niet door den betrokken veearts zijn gewaarmerkt.

—

18 *Februari* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Utingeradeel*, waarbij A. H. LOOTS, te *Rotterdam*, met ingang van 1 Januari 1910, is benoemd tot directeur van de in aanbouw zijnde gasfabriek van die gemeente. S. 70.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Januari 1910, nº. 571, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Utingeradeel* van 4 November 1909, waarbij A. H. LOOTS, te *Rotterdam*, met ingang van 1 Januari 1910, is benoemd tot directeur van de in aanbouw zijnde gasfabriek van die gemeente;

Overwegende, dat uit de notulen van de vergadering van den raad der gemeente *Utingeradeel*, van 4 November 1909, blijkt, dat het besluit, waarbij A. H. LOOTS tot bovengenoemde betrekking benoemd werd, is genomen bij mondelinge stemming;

Overwegende, dat artikel 52 der Gemeentewet bepaalt, dat, bij het doen van keuzen of voordrachten van personen, bij besloten en ongeteekende briefjes wordt gestemd;

Overwegende, dat de wijze, waarop het meergemelde besluit werd genomen, derhalve in strijd is met artikel 52 der Gemeentewet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Gehoord den Raad van State (advies van 8 Februari 1910, nº. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 Februari 1910, nº. 1786, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bovenvermelde besluit van den Raad der gemeente *Utingeradeel*, van 4 November 1909, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 18den Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 2 *Maart* 1910.)

—

18 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat een keur of politieverordening van een waterschap wel het recht van beschikking over den eigendom van een ingeland mag beperken, maar niet zoover mag gaan om den ingeland een bepaalde wijze van beschikking over een deel van zijn eigendom, in casu bestaande in de verplichting om zijn grond tot water te vergraven, af te dwingen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door A. CANKRIEN, te *Soestdijk*, gemeente *Soest*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht*, d.d. 18 Mei 1909 2e Afd. nº. 1628/1130, tot goedkeuring van de keur van het Waterschap Soesterveen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 18 Januari 1910, nº. 377;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 15 Februari 1910, Litt. I, Afd. W.;

Overwegende dat art. 8, al. 2 van bovenbedoelde keur luidt als volgt: „De oude Gracht moet eene breedte hebben van ten minste 2,5 M., gemeten op de hoogte van het maaiveld, eene bodemsbreedte van ten minste 1.5 M. en een bodemsdiepte van 1 M. beneden het maaiveld";

dat, nadat bij bovengemeld besluit van Ged. Staten de keur is goedgekeurd, A. CANKRIEN bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende dat de in art. 8 vermelde afmetingen verre overtreffen die, welke dat Oude Grachtje, hetwelk niet aan den verzoeker, doch naar hij meent, aan het Waterschap zelf in eigendom toebehoort, heeft, waar het ten Noordoosten van den straatweg *Amsterdam—Amersfoort* loopt door de eigendommen van den verzoeker, die aldaar westelijk ongeveer 400 M. en oostelijk ongeveer 60 M. langs dien watergang strekken, daar immers dat Oude Grachtje

aldaar over een lengte van ruim 200 M. gemiddeld slechts ruim 1 M. wijd is en ook sedert menschenheugenis niet wijder is geweest, getuige de oude zware boomen en boomstronken, die aldaar nog vlak langs de kanten staan; dat echter die verruiming van den watergang aldaar ten eenenmale onnoodig schijnt, daar immers het door dien watergang te ontvangen en af te voeren water komt door de plaats *Vredehof* aan de overzijde van den straatweg, alwaar het echter slechts door een nauwen duiker kan toestroomen in een vijvertje waaruit het dan door een duiker onder den straatweg in den watergang komt, die dan nu volgens de keur zou moeten worden verbreed, doch die in zijne bestaande afmetingen ruimschoots bekwaam is om alles wat toestroomt af te voeren;

dat de vergraving van een strook of van strooken van verzoekers grond, die door de voorgeschreven grootere afmetingen van den watergang noodig zal worden, al zal die vergraving ook niet zonder behoorlijke schadeloosstelling mogen plaats hebben, den verzoeker overlast zal berokkenen en hij haar mitsdien waar zij onnoodig schijnt wenscht te voorkomen; dat bovendien het geheele voorschrift van art. 8 in de keur niet thuis behoort; dat toch eene keur dient om de verplichtingen van ingelanden en van derden te regelen en te bepalen, doch eene eventueel noodige verbreeding van de Oude Gracht ten laste van het bestuur zelf zou komen, daar immers art. 13 van het Bijzonder Reglement voor het Waterschap het onderhoud van de Oude Gracht, gelijk trouwens ook dat van de oude en de nieuwe Veensloot uitdrukkelijk en algemeen brengt ten laste van het waterschap; dat als nu het voorschrift van art. 8 geplaatst is midden van de verplichtingen van ingelanden slechts tot misverstand aanleiding kan geven, alsof het de strekking der keur ware, dat de verzoeker, na en ingevolge eene aanwijzing door het Bestuur, als in art. 7 bedoeld, verplicht zou zijn, om de Oude Gracht door vergraving van zijn grond op de bepaalde breedte te brengen of in elk geval zou moeten gedoogen dat zijn grond te dien einde door het bestuur vergraven werd, doch dergelijke strekking der keur niet toelaatbaar zou zijn daar het bestuur niet bevoegd is om den last dien het Reglement op het geheele waterschap legt, te laden op enkelen of éénen der ingelanden;

Overwegende, dat artikel 8 der keur of politieverordening van het waterschap *Soesterveen* onder anderen bepaalt, dat de Oude Gracht die blijkens ambtsbericht van Ged. Staten van *Utrecht* langs de in het waterschap gelegen eigendommen van den appellant over eene lengte van ongeveer 60 M. eene mindere breedte heeft dan 2,5 M., op sommige punten zelfs van niet meer dan 1 M. eene breedte moet hebben van ten minste 2,5 M. gemeten op de hoogte van het maaiveld, terwijl artikel 7 voorschrijft, dat, waar het noodig is afgravingen te doen om de waterleidingen op de bij de keur bepaalde breedte te brengen of te onderhouden of om die waterleidingen in een beteren toestand te brengen, deze afgravingen zullen geschieden aan de zijde, die het Bestuur daartoe aanwijst met inachtneming voorzooveel mogelijk van het behouden of verkrijgen eener rechte lijn, zoomede dat de aan de oevers staande boomen en houtgewassen, zoo die voor de vergraving hinderlijk mochten zijn, binnen eenen door het bestuur te stellen termijn moeten zijn gerooid, opgeruimd of weggehaald;

Overwegende, dat voorts volgens art. 6, 2e lid, der keur datgene, waarvan de uitvoering krachtens de bepalingen der keur mocht worden gevorderd, bij nalatigheid terstond na bekomen aanzegging van het bestuur moet worden verricht of volvoerd, bij gebreke waarvan de wegruiming of uitvoering voor rekening van den daartoe verplichte door of vanwege het waterschap zal geschieden, terwijl art. 23 de overtreding der voorschriften van de artt. 6 en 7 strafbaar verklaart;

Overwegende, dat uit deze bepalingen in hun onderling verband blijkt, dat de politieverordening niet alleen strekt om het bestaande te handhaven, maar ook om ten aanzien van de Oude Gracht over een gedeelte daarvan eenen nieuwen toestand in het leven te roepen ten laste van den appellant en dezen eene bepaalde wijze van beschikking over een deel van zijn eigendom af te dwingen;

dat immers eigendom is het recht van beschikking over het object daarvan op de meest volstrekte wijze, mits men er geen gebruik van make strijdende met de wetten of openbare verordeningen, daargesteld door de bevoegde macht en mits men geen hinder toebrenge aan de rechten van anderen;

dat dus eene openbare verordening eener tot het maken daarvan bevoegde macht wel het recht van beschikking over het eigendom mag beperken, maar niet zoover mag gaan dat den eigenaar, in dit geval den appellant, de verplichting wordt opgelegd zijnen grond tot water te vergraven;

Overwegende wijders, dat waar een nieuw

werk ten nutte van een waterschap moet worden aangelegd of een bestaand werk uitgebreid en vergroot, dit stellig niet behoort te geschieden op kosten van eenen bepaalden ingeland, doch van het geheele waterschap;

Overwegende ten slotte, dat bovendien beschikking op deze wijze bij politieverordening over den eigendom van adressant, ook in het huishoudelijk belang van het waterschap niet noodig is, vermits het bestuur in zijn ambtsbericht van 27 Juni 1909 verklaart, dat het genoegen wil nemen onder nader overeen te komen voorwaarden met beschoeiing aan weerskanten op het nauwste gedeelte der Oude Gracht over een lengte van ongeveer 60 M. waardoor vergraving niet zoude behoeven plaats te hebben;

Overwegende dat op deze gronden Gedep. Staten hunne goedkeuring aan de keur hadden behooren te onthouden;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 139);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Ged. Staten van *Utrecht*, d.d. 18 Mei 1909, 2de Afd. n°. 1628/1130, waarbij de keur of politieverordening van het waterschap *Soesterveen* is goedgekeurd, aan deze op 10 Maart 1909 door het waterschapsbestuur vastgestelde keur goedkeuring te onthouden.

Onze Minister van Waterstaat is belast, enz.

(W. v. D. B. A.)

—

19 *Februari* 1910. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende uur van opkomst onder de wapenen van miliciens voor herhalingsoefeningen.

Ten vervolge op de dezerzijdsche aanschrijving d.d. 8 Mei 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) No. 3, heb ik de eer, UHoogedelgestrenge mede te deelen, dat bij de opkomst onder de wapenen voor de onlangs gehouden herhalingsoefeningen weder verscheidene verlofgangers zich later bij hun korps hebben aangemeld, dan waartoe zij in verband met de bepalingen onder 1°, 2° en 3° van het vierde lid van art. 27 der Militie-Instructie 1909 gehouden waren.

Bij onderzoek is opnieuw gebleken, dat de te late aanmelding in hoofdzaak moet worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat de verlofgangers door de Burgemeesters niet voldoende op de hoogte zijn gebracht van hunne verplichtingen in deze.

De meeste dezer verlofgangers waren weder in het bezit van een persoonlijke kennisgeving der oproeping, waarin als uur van opkomst „des namiddags vier uur" was vermeld.

Niet alleen, dat door het niet opvolgen van vorenbedoelde bepalingen de belangen van den dienst werden geschaad, doch de door de Spoorwegmaatschappijen, in verband met die bepalingen met betrekking tot het vervoer der opgeroepen verlofgangers getroffen maatregelen zijn ook daardoor grootendeels nutteloos gebleven, wat tot belangrijke stoornis in den regelmatigen treinenloop aanleiding heeft gegeven.

UHoogedelgestrenge gelieve daarom de burgemeesters der Gemeenten in het Gewest onder Uw bestuur, onder mededeeling van het vorenstaande nogmaals te verzoeken, bij het doen van oproepingen in werkelijken dienst voor herhalingsoefeningen, de verlofgangers uitdrukkelijk op hunne verplichtingen in deze te wijzen, en HunEdelachtbaren tevens uit te noodigen, om, ingeval door hen persoonlijke kennisgevingen der oproepingen worden uitgerijkt aan hen die zich met het eerstvertrekkende openbaar middel van versneld vervoer naar de plaats van opkomst moeten begeven, zoo mogelijk in die kennisgeving het uur van vertrek van dat vervoermiddel aan te geven.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) W. COOL.

—

21 *Februari* 1910. BESLUIT, tot aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van *Luik* naar *Maastricht* vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 174). S. 71.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 20 November 1909, L^a^. W, afdeeling Waterstaat:

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord, advies van 7 December 1909, n°. 19;

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 18 Februari 1910, n°. 218, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van *Luik* naar *Maastricht*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 174), aan te vullen als volgt:

1°. Na artikel 9 wordt ingevoegd artikel 9*bis*, luidende:

„Het is verboden op de los- en laadplaats,

gelegen aan de St. Pieterskade bij het Villapark onder de gemeente *Maastricht*, grind, zand, kalk of andere dergelijke stofverwekkende materialen te lossen, tenzij rechtstreeks op karren of andere vervoermiddelen."

2°. Artikel 11, sub *a*, wordt gelezen:

„*a* met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van artikel 4, eerste lid en art. 9*bis*."

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 21sten Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 11 *Maart* 1910.)

—

21 *Februari* 1910. BESLUIT, tot aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van de Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 175), en gewijzigd en aangevuld bij Koninklijk besluit van 9 October 1903 (*Staatsblad* n°. 268). S. 72.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 17 Januari 1910, n°. 232, afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Februari 1910, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 Februari 1910, n°. 218, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 175) vastgesteld en bij Koninklijk besluit van 9 October 1903 (*Staatsblad* n°. 268) gewijzigd en aangevuld bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van de Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze nader aan te vullen als volgt:

I. Aan artikel 3 wordt een lid toegevoegd, luidende:

„Voor gesleept wordende of zich door eigen kracht voortbewegende vaartuigen, welke ingericht zijn op het strijken van schoorsteenen en masten, en onder de gesloten ophaalbruggen te *'s Hertogenbosch* over het benedenhoofd van sluis O, bij de Veemarkt en bij den Orthenuitgang kunnen doorvaren, indien de schoorsteenen en masten zijn gestreken en vlagge stokken of andere losse voorwerpen zijn weggenomen, worden die bruggen niet geopend, tenzij, ter beoordeeling van de waterstaats- of kanaalbeambten, dat strijken of wegnemen door aanwezigheid van deklast of andere omstandigheden te bezwaarlijk mocht zijn."

II. Na artikel 7 wordt ingevoegd artikel 7*bis*, luidende:

„Het is verboden op de kaden van de oude en van de nieuwe havenkom der Zuid-Willemsvaart te *Maastricht* grind, zand, kalk of andere dergelijke stofverwekkende materialen te lossen of op te stapelen.

Van het in het eerste lid vervat verbod kan door de ambtenaren van den Rijkswaterstaat en de kanaalbeambten schriftelijk ontheffing worden verleend, doch niet anders dan voor een daarbij te bepalen termijn van ten hoogste acht dagen en voor eenig daarbij aan te wijzen gedeelte van de volgende terreinen:

a. het deel van de kade aan de oostzijde van de oude havenkom, voor zooveel gelegen vóór de eigendommen van de Koninklijke Nederlandsche Papierfabriek, noordwaarts van den oprit gaande van die kade naar de brug over de Hoofdsluis, over eene lengte van 60 meter benoorden dien oprit en op een afstand van meer dan 8 meter uit den voorkant van den kaaimuur;

b. de kaden langs de nieuwe havenkom voor zooveel gelegen op een afstand van meer dan 8 Meter uit den voorkant van den kaaimuur."

III. Artikel 10, sub *b*, wordt gelezen als volgt:

„*b.* met geldboete van ten hoogste *honderd gulden* de overtreding van artikel 7*bis* en van artikel 8, eerste lid."

IV. In artikel 10, sub *c*, wordt in plaats van „artikel 3, laatste lid", gelezen: „artikel 3, voorlaatste lid".

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 21sten Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 11 *Maart* 1910.)

—

21 *Februari* 1910. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot uitvoering van het Koninklijk Besluit van 27 Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 36).

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Overwegende, dat krachtens het Koninklijk besluit van 27 Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 36),

strekkende tot vervanging van het Koninklijk besluit van 3 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 21), verboden zijn, tenzij met vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door dezen ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften :

1°. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren ;

2°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen, overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest ;

3°. vervoer van stoffen, die pest- of cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen ;

Gelezen het advies van den Centralen Gezondheidsraad van 14 December 1909, n°. 1592/3 ;

Heeft goedgevonden te bepalen :

§ 1. *Onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulk een onderzoek kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men het onderzoek wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende de inrichting van de localiteit, waar het onderzoek zal worden verricht, en de voorzorgen, welke bij het onderzoek zullen worden genomen tegen de verspreiding van de smetstof.

Er zal o. a. moeten blijken welke voorzorgen de aanvrager heeft genomen :

a. om de localiteit, waar het onderzoek zal worden verricht, ontoegankelijk te maken voor personen, die niet bij het onderzoek behoeven te zijn, en voor dieren, die daarbij niet gebezigd worden ;

b. om de ontsnapping van proefdieren te voorkomen ;

c. om de vernietiging der proefdieren enz. behoorlijk te doen plaats hebben ;

d. om de personen, kleeren en voorwerpen voldoende te kunnen ontsmetten.

Voorts zal moeten worden opgegeven, welke personen bij het onderzoek tegenwoordig zullen zijn en inlichtingen moeten worden gegeven aangaande de bekwaamheid, de ervaring, de nauwgezetheid en de betrouwbaarheid van de personen, die bij het onderzoek zullen behulpzaam zijn.

De inspecteur brengt de aanvrage, met bijvoeging van zijn advies, zoo spoedig mogelijk (desnoods per telegraaf) over aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ 2. *Het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen, overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulk eene lijkopening kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet, belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men de lijkopening wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende :

a. de wijze waarop de stoffen, van het lijk afkomstig, zullen worden gehouden buiten het bereik van dieren, welke de smetstof kunnen verspreiden ;

b. de wijze waarop die stoffen zullen worden verzameld en onschadelijk gemaakt ;

c. de voorzorgen tegen verspreiding der smetstof, te nemen door hen, die de lijkopening verrichten, en door hen, die daarbij behulpzaam zijn.

Met de aanvrage wordt gehandeld als met die bedoeld in § 1.

§ 3. *Vervoer van stoffen, die pestsmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.*

Het vervoer van zulke stoffen zonder geleide met eenig middel van vervoer, wordt niet toegelaten.

Het vervoer is geoorloofd, wanneer het persoonlijk geschiedt door een lid van den Centralen Gezondheidsraad, door een inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, door een directeur van een openbaar pathologisch, hygiënisch of pharmaceutisch laboratorium, door een geneeskundige of door een persoon in het bezit van eene bijzondere schriftelijke machtiging daartoe van een lid van den Centralen Gezondheidsraad, een inspecteur, een directeur of een geneeskundige als bovengenoemd, mits :

a. de te onderzoeken stof zij gebracht in eene goed waterdicht gesloten flesch, welke degelijk met eenig absorbeerend pakmiddel omgeven en in een goed waterdicht gesloten kistje of bus verpakt is, welk kistje of welke bus weder met papier is omwikkeld ;

b. het pakket voorzien zij van een duidelijk adres en daarop ook het woord „smetstof" met duidelijke letters vermeld zij.

§ 4. *Vervoer van stoffen, die cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.*

Het vervoer van zulke stoffen is geoorloofd, mits met inachtneming van de voorschriften, in § 3 onder *a* en *b* omschreven.

Deze beschikking zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant*.

's Gravenhage, 21 Februari 1910.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

21 *Februari* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende Rijks Commissie tot het opmaken en uitgeven van een inventaris der Nederlandsche monumenten van geschiedenis en kunst.

In den door de bij Koninklijk Besluit van 7 Juli 1903, no. 44, benoemde Rijks Commissie tot het opmaken en uitgeven van een inventaris en eene beschrijving van de Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst bewerkten inventaris der monumenten, worden de particuliere gebouwen aangewezen door de vermelding der straat, gracht enz., waaraan zij gelegen zijn, met toevoeging van het huisnummer. Nu is het reeds eenige malen voorgekomen, dat bij de herziening van een voltooid deel van den inventaris aan den dag kwam, dat sedert de eerste opname eener gemeente een vernummering der huizen had plaats gehad ten gevolge waarvan de oorspronkelijke aanduiding van geinventariseerde gebouwen onjuist was geworden. Mocht zulke vernummering geschieden gedurende den tijd, die verloopt tusschen de herziening van de inventarisatie en hare uitgave door den druk, dan zou dit bezwaar kunnen worden opgeheven, indien de Commissie tijdig van een dergelijke vernummering in kennis werd gesteld.

Te dien einde heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken de onderscheidene burgemeesters in Uwe provincie uit te noodigen voortaan aan de Rijks Commissie voornoemd (adres den heer Jan Kalf, 82 Statenlaan te 's-Gravenhage) bericht te zenden, wanneer in Uwe gemeente eene vernummering heeft plaats gehad.

—

22 *Februari* 1910. BESLUIT, bepalende de bekendmaking in het *Staatsblad* van 12 verdragen en van eene verklaring, onder dagteekening van 18 October 1907 ter tweede Vredesconferentie gesloten. S. 73.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de onder dagteekening van 18 October 1907 ter Tweede Vredesconferentie gesloten verdragen en verklaring, te weten:

1°. het verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen;

2°. het verdrag nopens de beperking van het gebruik van wapengeweld bij het innen van schulden uit overeenkomst;

3°. het verdrag nopens de opening der vijandelijkheden;

4°. het verdrag nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land;

5°. het verdrag nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige mogendheden en personen in geval van oorlog te land;

6°. het verdrag nopens den rechtstoestand der vijandelijke handelsvaartuigen bij den aanvang der vijandelijkheden;

7°. het verdrag nopens de verandering van handelsvaartuigen in oorlogsschepen;

8°. het verdrag nopens het stellen van onderzeesche zelfwerkende contactmijnen;

9°. het verdrag nopens het bombardement door eene scheepsmacht in tijd van oorlog;

10°. het verdrag voor de toepassing op den zeeoorlog der beginselen van het verdrag van Genève;

11°. het verdrag nopens zekere beperkingen van de uitoefening van het buitrecht in den zeeoorlog;

12°. het verdrag nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige mogendheden in geval van zeeoorlog;

13°. de verklaring nopens het verbod om projectielen en ontplofbare stoffen uit ballons te werpen,

van welke verdragen en verklaring een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de hierboven onder 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 en 12 genoemde verdragen zijn goedgekeurd bij de wetten van 1 Juli 1909 (*Staatsbladen* n:s. 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 240 en 239);

Gezien de bij dit besluit gevoegde opgave der Mogendheden, die meergenoemde verdragen en verklaring hebben bekrachtigd of daartoe zijn toegetreden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 18den Februari 1910, n°. 3731, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van meergenoemde internationale akten met hare vertaling en van gezegde opgave te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 22sten Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 9 *Maart* 1910.)

Mogendheden, die de hiervoren genoemde verdragen en verklaring hebben bekrachtigd.

1. het bedrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen is bekrachtigd door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, China, Denemarken, Mexico, Nederland, Rusland, Zweden, Bolivia, Salvador, Haïti;

2. het verdrag nopens de beperking van het gebruik van wapengeweld bij het innen van schulden uit overeenkomst, door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Groot-Britannië, Mexico, Nederland, Rusland, Salvador, Haïti.

3. het verdrag nopens de opening der vijandelijkheden, door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Groot-Britannië, Mexico, Nederland, Rusland, Zweden, Bolivia, Salvador, Haïti.

4. het verdrag nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land, door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Groot-Britannië, Mexico, Nederland, Rusland, Zweden, Bolivia, Salvador, Haïti.

5. het verdrag nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige mogendheden en personen in geval van oorlog te land, door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Mexico, Nederland, Rusland, Zweden, Bolivia, Salvador, Haïti.

6. het verdrag nopens den rechtstoestand der vijandelijke handelsvaartuigen bij den aanvang der vijandelijkheden, door:

Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Groot-Britannië, Mexico, Nederland, Rusland, Zweden, Salvador, Haïti.

7. het verdrag nopens de verandering van handelsvaartuigen in oorlogsschepen, door:

Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Groot-Britannië, Mexico, Nederland, Rusland, Zweden, Salvador, Haïti.

8. het verdrag nopens het stellen van onderzeesche zelfwerkende contactmijnen, door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Groot-Britannië, Mexico, Nederland, Salvador, Haïti.

9. het verdrag nopens het bombardement door eene scheepsmacht in tijd van oorlog, door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Groot-Britannië, Mexico, Nederland, Rusland, Zweden, Bolivia, Salvador, Haïti.

10. het verdrag voor de toepassing op den zeeoorlog der beginselen van het verdrag van Genève, door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, China, Denemarken, Mexico, Nederland, Rusland, Bolivia, Salvador, Haïti.

11. het verdrag nopens zekere beperkingen van de uitoefening van het buitrecht in den zeeoorlog, door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Groot-Britannië, Mexico, Nederland, Zweden, Salvador, Haïti.

12. het verdrag nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige Mogendheden in geval van zeeoorlog, door:

Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, Denemarken, Mexico, Nederland, Rusland, Zweden, Salvador, Haïti.

13. de verklaring nopens het verbod om projectielen en ontplofbare stoffen uit ballons te werpen, door:

de Vereenigde Staten van Amerika, China, Groot-Britannië, Nederland, Bolivia, Salvador, Haïti.

De akten van bekrachtiging van bovengenoemde Mogendheden zijn op 27 November 1909 te 's Gravenhage nedergelegd, met uitzondering van de akten van bekrachtiging van Haïti, die op 2 Februari 1910 aldaar zijn ontvangen en nedergelegd.

De door Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Groot-Britannië en Rusland bij de onderteekening der verdragen gemaakte voorbehouden, te weten: door *Duitschland* nopens de onder 4, 6, 8, 9 en 12 genoemde verdragen, door de *Vereenigde Staten van Amerika* nopens het onder 1, door *Groot-Britannië* nopens de onder 8 en 9, door *Rusland* nopens de onder 4 en 6 genoemde verdragen,

zijn in de akten van bekrachtiging dier Mogendheden uitdrukkelijk gehandhaafd.

De door *China* bij de onderteekening van het onder 10 en door *Salvador* bij de onderteekening van het onder 2 genoemde verdrag gemaakte voorbehouden zijn vermeld in de bij de akten van bekrachtiging dier beide Staten gevoegde teksten van die verdragen, zoodat bedoelde voorbehouden eveneens als gehandhaafd kunnen worden beschouwd.

Het door *Oostenrijk-Hongarije* bij de onderteekening van het onder 4 vermelde verdrag gemaakte voorbehoud is in het van de nederlegging der akten van bekrachtiging van dat verdrag opgemaakt proces-verbaal herhaald.

De *Vereenigde Staten van Amerika* hebben bovendien in de akten van bekrachtiging der onder 1 en 2 genoemde verdragen een nieuw voorbehoud doen opnemen.

Het op eerstgemeld verdrag betrekking hebbend nieuw voorbehoud luidt als volgt: (1)

Vertaling: „... dat de Vereenigde Staten dit verdrag met dien verstande goedkeuren, dat beroep op het permanente hof ter beslechting van geschillen slechts zal zijn toegelaten, wanneer zulks is overeengekomen bij algemeene of bijzondere, tusschen de geschilvoerende partijen gesloten of te sluiten arbitrageverdragen; en dat de Vereenigde Staten thans van de bij artikel 53 van gezegd verdrag gegeven gelegenheid gebruik maken om vaststelling van een compromis door het permanente hof uit te sluiten en daarmede de bevoegdheid van het permanente hof uitsluiten tot vaststelling van een compromis, gevorderd door algemeene of bijzondere, door de Vereenigde Staten gesloten of te sluiten arbitrageverdragen, en dat zij voorts uitdrukkelijk verklaren, dat het door eenig arbitrage-verdrag, waarbij de Vereenigde Staten partij mochten zijn, gevorderd compromis slechts door overeenkomst tusschen de contracteerende partijen zal worden vastgesteld, tenzij zoodanig arbitrageverdrag uitdrukkelijk anders bepaalt."

Het op het onder 2 genoemd verdrag betrekking hebbend nieuw voorbehoud heeft den volgenden inhoud: (1)

Vertaling: „... dat de Vereenigde Staten dit verdrag met dien verstande goedkeuren dat beroep op het permanente hof ter beslechting van de in gezegd verdrag bedoelde geschillen slechts zal zijn toegelaten, wanneer zulks is overeengekomen bij algemeene of bijzondere, tusschen de geschilvoerende partijen gesloten of te sluiten arbitrage-verdragen."

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

Mogendheden die zijn toegetreden.

De *Vereenigde Staten van Amerika* zijn op 3 December 1909 toegetreden tot het onder 12 genoemde verdrag nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige Mogendheden in geval van zeeoorlog, onder het volgend voorbehoud: (1)

Vertaling: „... dat de Vereenigde Staten tot gezegd verdrag toetreden, onder voorbehoud en met uitsluiting van artikel 23 en met dien verstande, dat de slotbepaling van artikel 3 de verplichting van eene neutrale Mogendheid insluit tot het doen van de aldaar bedoelde aanvrage tot teruggave van een vaartuig, dat binnen het neutrale rechtsgebied is buitgemaakt en zich niet meer binnen dat rechtsgebied bevindt."

De Republiek *Nicaragua* is op 16 December 1909 toegetreden tot de onder 1 tot en met 13 genoemde verdragen en verklaring. Ten aanzien van het onder 2 vermelde verdrag nopens de beperking van het gebruik van wapengeweld bij het innen van schulden uit overeenkomst heeft de toetreding plaats gehad onder de volgende voorbehouden: (1)

Vertaling: *a*) Wegens schulden uit gewone overeenkomsten tusschen onderdanen van een Staat en eene vreemde Regeering zal niet tot arbitrage worden overgegaan, dan nadat alle wettelijke middelen zijn uitgeput en indien de rechterlijke autoriteiten van het land, waar de overeenkomst is aangegaan en tot welke men zich eerst zal moeten wenden, weigeren recht te spreken.

b) De onder uitgifte van bewijzen der nationale schuld uitgeschreven openbare leeningen zullen in geen geval tot militaire aanvallen noch tot feitelijke occupatie van het grondgebied der Amerikaansche naties aanleiding kunnen geven.

China is op 15 Januari 1910 toegetreden tot de onder 2, 3, 5, 9 en 12 genoemde verdragen, wat laatstgenoemd verdrag betreft onder het volgend voorbehoud: (1)

Vertaling: „onder voorbehoud van het 2de lid van artikel 14, van het 3de lid van artikel 19 en van artikel 27."

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

VERTALING. (1)

VERDRAG voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

Bezield met den vasten wil, samen te werken ter handhaving van den algemeenen vrede;

Besloten met al hunne krachten de minnelijke beslechting der internationale geschillen te bevorderen;

Erkennende de solidariteit, die de leden van de gemeenschap der beschaafde natiën vereenigt;

Wenschende de heerschappij van het recht uit te breiden en het bewustzijn der internationale gerechtigheid te versterken;

Overtuigd, dat de permanente instelling van eene voor allen toegankelijke arbitrale rechtspraak, te midden der onafhankelijke Mogendheden, krachtdadig tot dat doel kan bijdragen;

In aanmerking nemende de voordeelen, voortspruitende uit eene algemeene en regelmatige organisatie der arbitrale-rechtspraak;

Met den Doorluchtigen Ontwerper der Internationale Vredesconferentie van oordeel, dat de beginselen van billijkheid en recht, waarop de veiligheid der Staten en het welzijn der volkeren berusten, behooren te worden bezegeld in een internationaal verdrag;

Verlangende tot dat doel de praktische werking der Commissiën van enquête en der arbitrale rechtbanken beter te verzekeren en het gebruik maken van de arbitrale rechtspraak te vergemakkelijken wanneer het geschillen betreft, die tot eene summiere rechtspleging aanleiding zouden kunnen geven;

Hebben het noodig geoordeeld op zekere punten het werk der Eerste Vredesconferentie wat betreft de vreedzame beslechting van internationale geschillen te herzien en aan te vullen;

De Hooge Verdragsluitende Partijen hebben besloten met dat doel een nieuw Verdrag te sluiten en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent het volgende zijn overeengekomen:

TITEL I.

OVER DE HANDHAVING VAN DEN ALGEMEENEN VREDE.

Art. 1. Ten einde zooveel mogelijk te voorkomen, dat in de betrekkingen tusschen de Staten onderling tot geweld wordt overgegaan, komen de verdragsluitende Mogendheden overeen alle pogingen in het werk te stellen om de vreedzame beslechting van internationale geschillen te verzekeren.

TITEL II.

OVER DE GOEDE DIENSTEN EN DE BEMIDDELING.

2. In geval van ernstige oneenigheid of van geschil komen de verdragsluitende Mogendheden overeen, alvorens hunne toevlucht te nemen tot de wapenen, de goede diensten of de bemiddeling in te roepen van eene of meer bevriende Mogendheden, voor zoover de omstandigheden zulks toelaten.

3. Afgescheiden van dat beroep, achten de verdragsluitende Mogendheden het nuttig

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; Sa Majesté l'Empereur de Chine; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla.

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

en wenschelijk, dat eene of meer buiten het geschil staande Mogendheden uit eigen beweging, voor zoover de omstandigheden zich daartoe leenen, hare goede diensten of hare bemiddeling aanbieden aan de Mogendheden in geschil.

Het recht van goede diensten of bemiddeling aan te bieden, komt toe aan de buiten het geschil staande Mogendheden, zelfs gedurende den loop der vijandelijkheden.

De uitoefening van dat recht kan nooit door de eene of de andere der Partijen n geschil als eene minder vriendschappelijke daad worden beschouwd.

4. De taak van den bemiddelaar bestaat in het verzoenen der geschilvoerende Staten en in het wegnemen hunner onderlinge gevoeligheid.

5. De bemoeiingen van den bemiddelaar nemen een einde van het oogenblik, waarop hetzij door eene der Partijen in geschil, hetzij door den bemiddelaar zelf uitgemaakt is, dat de door hem voorgestelde middelen van verzoening niet werden aangenomen.

6. De goede diensten en de bemiddeling hetzij door de Partijen in geschil ingeroepen, hetzij door de buiten het geschil staande Mogendheden aangeboden, gelden uitsluitend als raadgeving en hebben nooit bindende kracht.

7. De aanneming der bemiddeling brengt, behoudens beding van het tegendeel, niet mede, dat de mobilisatie of andere maatregelen tot voorbereiding van den oorlog worden gestaakt, vertraagd of belemmerd.

Zoo zij plaats heeft na de opening der vijandelijkheden, onderbreekt zij, behoudens beding van het tegendeel, de in gang zijnde militaire operatiën niet.

8. De verdragsluitende Mogendheden zijn overeengekomen om aan te bevelen de toepassing, in de gevallen dat zulks mogelijk is, van eene bijzondere bemiddeling in den volgenden vorm.

In geval van ernstig, den vrede bedreigend geschil, kiest ieder der Staten in geschil eene Mogendheid, aan welke Zij de opdracht toevertrouwen om zich rechtstreeks in verbinding te stellen met de anderzijds gekozene Mogendheid, ten einde het afbreken der vreedzame betrekkingen te voorkomen.

Gedurende de opdracht, waarvan de duur, behoudens beding van het tegendeel, dertig dagen niet te boven kan gaan, staken de Partijen in geschil alle rechtstreeksche betrekkingen ter zake van het geschil, hetwelk beschouwd wordt uitsluitend aan de bemiddelende Mogendheden te zijn overgelaten. Deze behooren alle pogingen in het werk te stellen om het geschil te beslechten.

In geval van feitelijke verbreking der vreedzame betrekkingen blijven deze Mogendheden belast met de gemeenschappelijke opdracht om van iedere gelegenheid gebruik te maken, ten einde den vrede te herstellen.

TITEL III.

VAN INTERNATIONALE COMMISSIËN VAN ENQUÊTE.

9. In internationale geschillen, waarbij noch de eer, noch essentiëele belangen betrokken zijn, en die voortspruiten uit een verschil van meening omtrent feitelijke punten, achten de verdragsluitende Mogendheden het nuttig en wenschelijk, dat Partijen, die langs diplomatieken weg niet tot overeenstemming konden geraken, voor zoover de omstandigheden het toelaten, eene internationale Commissie van enquête instellen, met opdracht de oplossing dezer geschillen te vergemakkelijken door, na een onpartijdig en nauwgezet onderzoek, de feitelijke kwestiën op te helderen.

10. De internationale Commissiën van enquête worden ingesteld bij bijzondere verdragen tusschen de Partijen in geschil.

Het enquêteverdrag stelt de te onderzoeken feiten nauwkeurig vast; het bepaalt de wijze waarop en den termijn waarbinnen de Commissie samengesteld moet zijn, alsmede den omvang van de bevoegdheden der Commissarissen.

Eveneens bepaalt het, zoo noodig, den zetel der Commissie en of deze de bevoegdheid heeft zich te verplaatsen, de taal, waarvan de Commissie gebruik maakt en die, waarvan het gebruik is toegelaten te haren overstaan, alsmede den dag, waarop elk der Partijen hare uiteenzetting der feiten moet indienen en in het algemeen alle bedingen, waaromtrent de Partijen zijn overeengekomen.

Indien de Partijen de benoeming van bijzitters noodig oordeelen, bepaalt het enquêteverdrag de wijze hunner aanwijzing en den omvang hunner bevoegdheden.

11. Indien het enquêteverdrag den zetel der Commissie niet heeft aangewezen, zetelt deze te 's Gravenhage.

De zetel eenmaal vastgesteld, kan door de Commissie slechts worden verplaatst met de toestemming der Partijen.

Indien het verdrag de te gebruiken talen niet heeft bepaald, wordt daaromtrent beslist door de Commissie.

12. De Commissiën van enquête worden, behoudens beding van het tegendeel, samengesteld op de wijze bepaald bij de artikelen 45 en 57 van dit Verdrag.

13. In geval van overlijden, ontslag of verhindering, om welke reden ook, van een der Commissarissen, of c. q. van een der bijzitters, wordt in zijne vervanging voorzien op de wijze, vastgesteld voor zijne benoeming.

14. De Partijen hebben het recht bij de Commissie van enquête bijzondere agenten te benoemen met de opdracht Haar te vertegenwoordigen en als tusschenpersonen te dienen tusschen Haar en de Commissie.

Bovendien zijn Zij gerechtigd raadslieden of door Haar aangewezen advokaten te belasten met de uiteenzetting en verdediging harer belangen voor de Commissie.

15. Het Internationaal Bureau van het Permanente Hof van Arbitrage dient der Commissiën, die te 's Gravenhage zetelen, tot griffie en stelt zijne lokalen en zijne inrichting ter beschikking der verdragsluitende Mogendheden voor de werkzaamheden der Commissiën van enquête.

16. Indien de Commissie elders dan te 's Gravenhage zetelt, benoemt zij eenen Secretaris-Generaal, wiens bureau haar als griffie dienst doet.

De griffie is onder toezicht van den Voorzitter belast met de zakelijke inrichting van de zittingen der Commissie, met de redactie der processen-verbaal en, gedurende den tijd der enquête, met het bewaren der archieven, die vervolgens worden geplaatst bij het Internationaal Bureau te 's Gravenhage.

17. Ten einde de instelling en de werking der Commissiën van enquête te bevorderen, bevelen de verdragsluitende Mogendheden de volgende regelen aan, die bij de enquêteprocedure moeten worden toegepast, voor zooveel de Partijen geen andere regelen aannemen.

18. De Commissie regelt de bijzonderheden der procedure, die niet zijn voorzien in het bijzondere enquêteverdrag of in het onderhavige Verdrag en gaat tot alle formaliteiten over, die de bewijslevering medebrengt.

19. De enquête heeft plaats op tegenspraak der Partijen.

Op de vastgestelde data brengt iedere Partij ter kennis van de Commissie en van de andere Partij de uiteenzetting der feiten, zoo daar aanleiding toe bestaat, en in ieder geval de akten, stukken en bescheiden, die Zij nuttig acht tot ontdekking der waarheid, alsmede de lijst der getuigen en deskundigen, welke Zij wenscht te doen hooren.

20. De Commissie heeft de bevoegdheid, met toestemming der Partijen, zich tijdelijk naar de plaatsen te begeven, waar zij nuttig oordeelt van dat middel van inlichting gebruik te maken; of daarheen een of meerdere harer leden af te vaardigen. De machtiging van den Staat, op wiens grondgebied tot dat onderzoek moet worden overgegaan, moet verkregen worden.

21. Alles, wat feitelijk moet worden vastgesteld en elk plaatselijk onderzoek, moet geschieden in tegenwoordigheid der agenten en raadslieden der Partijen, of deze behoorlijk opgeroepen zijnde.

22. De Commissie heeft het recht van iedere der Partijen zoodanige verklaringen of inlichtingen te verzoeken als Zij nuttig acht.

23. De Partijen verbinden zich aan de Commissie van enquête in de ruimste mate, die Zij mogelijk achten, alle hulpmiddelen en alle mogelijke faciliteiten te verschaffen, noodig voor de volledige kennis en de nauwkeurige waardeering der feiten in kwestie.

Zij verbinden zich de middelen te gebruiken, waarover Zij krachtens Hare binnenlandsche wetgeving beschikken, ten einde de verschijning der getuigen en deskundigen te verzekeren, welke zich op Hun gebied bevinden en voor de Commissie zijn opgeroepen geworden.

Indien deze niet voor de Commissie kunnen verschijnen, doen Zij overgaan tot hun verhoor voor Hare bevoegde overheden.

24. Voor alle kennisgevingen, die de Commissie zou kunnen te doen hebben op het gebied eener derde verdragsluitende Mogendheid, wendt de Commissie zich rechtstreeks tot de Regeering dezer Mogendheid. Hetzelfde geschiedt, indien tot het vaststellen ter plaatse van eenig bewijsmiddel moet worden overgegaan.

De daartoe gedane verzoeken worden uitgevoerd met de middelen waarover de Mogendheid, tot wie het verzoek gericht is, krachtens Hare binnenlandsche wetgeving beschikt. Zij kunnen slechts worden afgewezen, indien deze Mogendheid ze van dien aard oordeelt, dat zij op Hare souvereiniteit of Hare veiligheid inbreuk zouden kunnen maken.

De Commissie heeft eveneens steeds de bevoegdheid de tusschenkomst in te roepen der Mogendheid, op wier gebied Zij haren zetel heeft.

25. De getuigen en deskundigen worden opgeroepen ten verzoeke van Partijen of ambtshalve door de Commissie en in elk geval door tusschenkomst der Regeering van den Staat, op wiens gebied zij zich bevinden.

De getuigen worden achtereenvolgens en afzonderlijk gehoord in tegenwoordigheid der agenten en raadslieden, en in eene volgorde door de Commissie te bepalen.

26. De ondervraging der getuigen wordt geleid door den Voorzitter.

De leden der Commissie kunnen niettemin iederen getuige de vragen stellen, die zij oirbaar achten om zijne verklaring te verduidelijken of aan te vullen, of om zich op de hoogte te stellen van alles wat den getuige betreft, voor zoover dit noodzakelijk is om de waarheid aan het licht te brengen.

De agenten en raadslieden der Partijen kunnen den getuige niet onderbreken in zijne verklaring, noch hem eenige rechtstreeksche ondervraging stellen, doch kunnen den Voorzitter verzoeken den getuige zoodanige aanvullende vragen te stellen als zij nuttig achten.

27. De getuige moet zijne verklaring afleggen, zonder dat het hem geoorloofd is eenig geschreven ontwerp voor te lezen. Hij kan intusschen door den Voorzitter worden gemachtigd zich van aanteekeningen of bescheiden te bedienen, indien de aard der mede te deelen feiten het gebruik daarvan noodig maakt.

28. Een proces-verbaal der verklaring van den getuige wordt tijdens de zitting opgemaakt en lezing wordt den getuige er van gegeven. De getuige kan daarin zoodanige wijzigingen en bijvoegingen maken, die hem goeddunken en die achter zijn verklaring worden vermeld.

Na voorlezing aan den getuige van het geheel zijner verklaring, wordt getuige verzocht te teekenen.

29. De agenten zijn bevoegd in den loop of aan het einde der enquête schriftelijk bij de Commissie en bij de andere Partij zoodanige vertoogen, verzoeken en samenvattingen van feiten in te dienen, als zij nuttig oordeelen voor het ontdekken der waarheid.

30. De beraadslagingen der Commissie hebben plaats met gesloten deuren en blijven geheim.

Iedere beslissing wordt genomen bij meerderheid van de stemmen der leden van de Commissie.

De weigering van een lid om deel te nemen aan de stemming moet in het proces-verbaal worden geconstateerd.

31. De zittingen der Commissie zijn slechts openbaar en de processen-verbaal en bescheiden der enquête worden slechts openbaar gemaakt krachtens een besluit der Commissie met de toestemming der Partijen genomen.

32. Wanneer de Partijen alle opheldering en bewijzen hebben ingediend en alle getuigen gehoord zijn, spreekt de Voorzitter de sluiting der enquête uit en wordt de zitting der Commissie verdaagd om te beraadslagen en haar verslag op te stellen.

33. Het verslag wordt door alle leden der Commissie geteekend. Indien een der leden weigert te teekenen, wordt hiervan melding gemaakt; het verslag blijft niettemin van kracht.

34. Het verslag der Commissie wordt in openbare zitting voorgelezen in tegenwoordigheid der agenten en raadslieden van de Partijen, of deze behoorlijk opgeroepen zijnde.

Een exemplaar van het verslag wordt aan iedere Partij gegeven.

35. Het verslag der Commissie, beperkt tot de vaststelling der feiten, heeft geenszins het karakter eener scheidsrechterlijke uitspraak. Het laat aan de Partijen eene algeheele vrijheid welk gevolg aan deze vaststelling zal gegeven worden.

36. Iedere Partij draagt Haar eigen kosten en een gelijk aandeel der kosten van de Commissie.

TITEL IV.

OVER DE INTERNATIONALE ARBITRAGE.

HOOFDSTUK I.

Over de arbitrale rechtspraak.

37. Het doel der internationale arbitrage bestaat in het beslechten van geschillen tusschen de Staten door rechters hunner keuze en op den grondslag van de eerbiediging van het recht.

Het gebruik maken van arbitrage sluit van zelf de verplichting in om zich te goeder trouw aan de uitspraak te onderwerpen.

38. In geschillen van rechtskundigen aard, en in de eerste plaats, in kwestiën van uitlegging en toepassing van internationale verdragen, wordt de arbitrage door de verdragsluitende Mogendheden erkend als het meest afdoende en tevens het meest billijke middel om de geschillen te beslechten, die langs diplomatieken weg niet zijn opgelost.

Dientengevolge zou het wenschelijk zijn dat de verdragsluitende Mogendheden, in geschillen over de bovengenoemde kwestiën, eventueel gebruik maakten van arbitrage, voor zoover de omstandigheden zulks zouden toelaten.

39. Het arbitrageverdrag wordt gesloten voor reeds bestaande of voor in de toekomst mogelijke geschillen.

Het kan alle geschillen betreffen, of uitsluitend de geschillen van eene bepaalde soort.

40. Afgescheiden van de algemeene of bijzondere verdragen, die thans de verplichting tot het inroepen van arbitrage voor de verdragsluitende Mogendheden inhouden, behouden deze Mogendheden zich voor om nieuwe, algemeene of bijzondere verdragen te sluiten, ten einde de verplichte arbitrage uit te breiden tot alle gevallen, die zij zullen meenen daaraan te kunnen onderwerpen.

HOOFDSTUK II.

Over het Permanente Hof van Arbitrage.

41. Ter bevordering van het onmiddellijk gebruik maken van arbitrage bij internationale geschillen, die niet langs diplomatieken weg konden worden beslecht, verbinden de verdragsluitende Mogendheden zich het Permanente Hof van Arbitrage, zooals dat is ingericht door de Eerste Vredesconferentie, in stand te houden zóó, dat het ten allen tijde toegankelijk is en dat het, behoudens beding van het tegendeel, tusschen de Partijen werkt overeenkomstig de procesregels in dit Verdrag vervat.

42. Het Permanente Hof is bevoegd voor alle gevallen van arbitrage, tenzij de Partijen overeengekomen zijn eene bijzondere rechtsmacht in te stellen.

43. Het Permanente Hof van Arbitrage heeft zijnen zetel te 's Gravenhage.

Een Internationaal Bureau dient het Hof tot griffie; mededeelingen betreffende de vergaderingen van het Hof geschieden door tusschenkomst van dit Bureau; het bewaart het archief en beheert alle administratieve zaken.

De verdragsluitende Mogendheden verbinden zich aan het Bureau zoodra mogelijk een voor eensluidend verklaarden afdruk te doen toekomen van iedere tusschen haar tot stand gekomen arbitragebepaling en van iedere arbitrale uitspraak haar betreffende en door eene bijzondere rechtsmacht gewezen.

Zij verbinden zich aan het Bureau eveneens mededeeling te doen van de wetten, reglementen en bescheiden, waaruit bij voorkomende gelegenheden blijkt van de uitvoering der door het Hof gewezen uitspraken.

44. Iedere verdragsluitende Mogendheid wijst ten hoogste vier personen aan van erkend gezag in de vragen van internationaal recht, de hoogste achting als mensch genietende en bereid om de taak van arbiter te aanvaarden.

De aldus aangewezen personen worden, in hoedanigheid van Leden van het Hof, ingeschreven op eene lijst, die door de zorgen van het Bureau aan al de verdragsluitende Mogendheden wordt medegedeeld.

Iedere wijziging in de lijst der arbiters wordt, door de zorgen van het Bureau, ter kennis van de verdragsluitende Mogendheden gebracht.

Twee of meer Mogendheden kunnen zich verstaan over de gemeenschappelijke aanwijzing van een of meer Leden.

Dezelfde persoon kan door verschillende Mogendheden worden aangewezen.

De Leden van het Hof worden benoemd voor een tijdvak van zes jaren. Hun mandaat kan worden vernieuwd.

In geval van overlijden of aftreding van een Lid van het Hof wordt in zijne vervanging voorzien op de wijze, vastgesteld voor zijne benoeming en voor een nieuw tijdvak van zes jaren.

45. Wanneer de verdragsluitende Mogendheden zich tot het Permanente Hof willen wenden ter beslechting van een tusschen haar gerezen geschil, moet de keuze der arbiters, geroepen om de Rechtbank te vormen, bevoegd tot uitspraak over dat geschil, geschieden uit de algemeene lijst der Leden van het Hof.

Bij gebreke van samenstelling der arbitrale Rechtbank door overeenstemming van Partijen, wordt gehandeld op de volgende wijze:

Iedere Partij benoemt twee arbiters, waarvan slechts één Haar onderdaan kan zijn of kan worden gekozen uit hen, die door Haar als Leden van het Permanente Hof zijn aangewezen. Deze arbiters kiezen te zamen eenen opperarbiter.

Bij staking van stemmen wordt de keus van den opperarbiter toevertrouwd aan eene derde Mogendheid, door Partijen in gemeen overleg aangewezen.

Indien hieromtrent geene overeenstemming verkregen wordt, wijst iedere Partij eene verschillende Mogendheid aan en de keuze van den opperarbiter geschiedt in gemeen overleg door de aldus aangewezen Mogendheden.

Indien in den tijd van twee maanden, deze twee Mogendheden niet tot overeenstemming zijn kunnen geraken, stelt ieder van haar twee candidaten voor, die worden genomen uit de lijst der Leden van het Permanente Hof, buiten de Leden, welke door de Partijen zijn aangewezen en die niet onderdanen van een Harer zijn. Het lot bepaalt welke der beide aldus voorgestelde candidaten, de opperarbiter is.

46. Zoodra de Rechtbank is samengesteld, geven de Partijen aan het Bureau kennis van Haar besluit om zich tot het Hof te

wenden, van den tekst van haar compromis en van de namen der arbiters.

Het Bureau deelt onverwijld aan iederen arbiter het compromis en de namen der andere Leden der Rechtbank mede.

De Rechtbank komt bijeen op den dag, door de Partijen vastgesteld. Het Bureau draagt zorg voor hare installatie.

De Leden der Rechtbank genieten, in de uitoefening hunner bediening en buiten hun vaderland, de diplomatieke voorrechten en vrijdommen.

47. Het Bureau is bevoegd zijne lokalen en zijne inrichting ter beschikking te stellen van de verdragsluitende Mogendheden, ten behoeve der uitoefening van iedere bijzondere arbitrale uitspaak.

De rechtsmacht van het Permanente Hof kan, onder de in de reglementen voorgeschreven voorwaarden, uitgebreid worden tot geschillen ontstaan tusschen niet verdragsluitende Mogendheden onderling of tusschen verdragsluitende Mogendheden en niet verdragsluitende Mogendheden, indien de Partijen zijn overeengekomen zich tot deze rechtsmacht te wenden.

48. De verdragsluitende Mogendheden beschouwen het als een plicht om, in geval een ernstig geschil tusschen twee of meer van haar zou dreigen uit te breken, deze er aan te herinneren dat het Permanente Hof voor haar openstaat.

Dientengevolge verklaren zij dat, niet anders dan als handelingen, vallende onder het begrip van goede diensten, kunnen worden beschouwd zoowel de herinnering aan de bepalingen van dit Verdrag aan de Partijen in geschil, als de Haar gegeven raad, verstrekt in het hooger belang van den vrede, om zich te wenden tot het Permanente Hof.

In geval van geschil tusschen twee Mogendheden, kan eene van haar steeds tot het Internationale Bureau eene nota richten houdende hare verklaring dat zij bereid zoude zijn het geschil aan eene arbitrage te onderwerpen.

Het Bureau moet deze verklaring onmiddellijk ter kennis van de andere Mogendheid brengen.

49. De Permanente Raad van Beheer, samengesteld uit de te 's Gravenhage geaccrediteerde diplomatieke vertegenwoordigers der verdragsluitende Mogendheden en den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken, die het voorzitterschap bekleedt, heeft het beheer van en het toezicht op het Internationale Bureau.

Die Raad stelt zijn reglement van orde alsmede alle andere noodige reglementen vast.

Hij beslist alle administratieve vragen, die zouden kunnen ontstaan aangaande de werking van het Hof.

Hij heeft de uitsluitende beslissing omtrent de benoeming, de schorsing of het ontslag der ambtenaren of beambten van het Bureau.

Hij stelt de traktementen en bezoldigingen vast en houdt toezicht op de algemeene uitgaven.

De tegenwoordigheid van negen leden in de behoorlijk opgeroepen vergaderingen is voldoende voor den Raad om geldige beslissingen te kunnen nemen. De beslissingen worden met meerderheid van stemmen genomen.

De Raad deelt de door hem vastgestelde reglementen onverwijld mede aan de verdragsluitende Mogendheden. Hij doet haar ieder jaar een verslag toekomen over de werkzaamheden van het Hof, over den gang van den administratieven dienst en over de uitgaven. Het verslag bevat eveneens een overzicht van den zakelijken inhoud der bescheiden, door de Mogendheden ingevolge artikel 43, lid 3 en 4, aan het Bureau medegedeeld.

50. De kosten van het Bureau worden gedragen door de verdragsluitende Mogendheden in de verhouding, vastgesteld voor het Internationale Bureau der Algemeene Postvereeniging.

De kosten komende ten laste der toetredende Mogendheden, worden gerekend van den dag, waarop hare toetreding gevolg heeft.

HOOFDSTUK III.

Van de arbitrale rechtspleging.

51. Ten einde de ontwikkeling der arbitrage te bevorderen, hebben de verdragsluitende Mogendheden de volgende regelen vastgesteld, die toepasselijk zijn op de arbitrale rechtspleging, voor zoover de Partijen niet omtrent andere regelen zijn overeengekomen.

52. De Mogendheden, die gebruik maken van arbitrage teekenen een compromis, waarin zijn omschreven het voorwerp van het geding, de termijn binnen welken de arbiters moeten worden genoemd, de vorm, de opeenvolging en de termijnen, waarbinnen de mededeeling bedoeld door artikel 63 moet worden gedaan, en het bedrag der geldsom, die iedere Partij heeft te deponeeren als voorschot voor de kosten.

Het compromis bepaalt eveneens, zoo noodig, de wijze van benoeming der arbiters, de eventueele bijzondere bevoegdheden der Recht-

bank, haren zetel, de taal, waarvan zij gebruik maakt als die, waarvan het gebruik toegelaten is te haren overstaan en in het algemeen alle voorwaarden, waaromtrent de Partijen zijn overeengekomen.

53. Het Permanente Hof is bevoegd het compromis op te stellen, indien de Partijen het eens zijn zulks aan het Hof over te laten.

Het is daartoe eveneens bevoegd, zelfs indien het daartoe strekkend verzoek slechts door één der Partijen is gedaan, nadat vergeefs getracht is langs diplomatieken weg tot overeenstemming te komen, wanneer het geldt:

1°. een geschil dat valt binnen een algemeen arbitrageverdrag dat is gesloten of hernieuwd, nadat dit verdrag in werking is getreden en dat voor elk geschil een compromis voorziet en voor het opstellen van dat compromis noch uitdrukkelijk, noch stilzwijgend de bevoegdheid van het Hof uitsluit. Evenwel kan niet van het Hof worden gebruik gemaakt, indien de andere Partij verklaart, dat naar Hare meening het geschil niet behoort tot die soort van geschillen, die aan verplichte arbitrage zijn te onderwerpen, tenzij het arbitrageverdrag aan de arbitrale Rechtbank de bevoegdheid toekent deze voorvraag te beslissen;

2°. een geschil, dat zijn oorsprong vindt in schulden uit overeenkomst die, als zijnde verschuldigd aan hare onderdanen, door eene Mogendheid van eene andere worden opgevorderd en voor welks oplossing het aanbod van arbitrage is aanvaard. Deze bepaling is niet toepasselijk, indien de aanvaarding is vastgeknoopt geworden aan de voorwaarde, dat het compromis op eene andere wijze zou worden vastgestsld.

54. In de gevallen bij het voorgaande artikel voorzien, wordt het compromis vastgesteld door eene Commissie samengesteld uit vijf leden, aangewezen op de wijze voorzien in artikel 45, lid 3 tot 6.

Het vijfde lid is van rechtswege Voorzitter der Commissie.

55. De arbitrale werkzaamheden kunnen worden opgedragen aan eenen enkelen arbiter of aan meerdere arbiters, door de Partijen naar goedvinden aangewezen of door Haar gekozen uit de Leden van het bij dit Verdrag ingestelde Permanente Hof van Arbitrage.

Bij gebreke van samenstelling der Rechtbank door overeenkomst van de Partijen, wordt gehandeld op de wijze aangegeven in artikel 45, lid 3 tot 6.

56. Wanneer een Souverein of het Hoofd van een Staat tot arbiter wordt gekozen, wordt de arbitrale rechtspleging door Hem geregeld.

57. De opperarbiter is van rechtswege Voorzitter van de Rechtbank.

Wanneer in de Rechtbank geen opperarbiter zitting heeft, benoemt Zij zelve haren Voorzitter.

58. In geval het compromis wordt vastgesteld door eene Commissie als bedoeld in artikel 54, en behoudens beding van het tegendeel vormt de Commissie zelf de arbitrale Rechtbank.

59. In geval van overlijden, ontslag of verhindering, om welke reden ook, van een der arbiters, wordt in zijne vervanging voorzien op de wijze, voor zijne benoeming vastgesteld.

60. Bij gebreke van aanwijzing door de Partijen, zetelt de Rechtbank te 's Gravenhage.

De Rechtbank kan slechts zetelen op het gebied eener derde Mogendheid met toestemming van deze.

De zetel, eenmaal vastgesteld, kan door de Rechtbank slechts worden verplaatst met toestemming van de Partijen.

61. Indien het compromis de te gebruiken talen niet heeft bepaald, wordt dienomtrent beslist door de Rechtbank.

62. De Partijen hebben het recht bij de Rechtbank bijzondere agenten te benoemen, met de opdracht als tusschenpersoon te dienen tusschen Haar en de Rechtbank.

Bovendien zijn Zij gemachtigd door Haar te dien einde benoemde raadslieden of advokaten te belasten met de verdediging Harer rechten en belangen voor de Rechtbank.

De Leden van het Permanente Hof mogen de werkzaamheden van agent, raadsman of advokaat niet uitoefenen, dan ten behoeve van de Mogendheid, die hen tot Leden van het Hof heeft benoemd.

63. De arbitrale rechtspleging bestaat in den regel uit twee onderscheiden deelen: de schriftelijke instructie en de debatten.

De schriftelijke instructie bestaat in de mededeeling door de wederzijdsche agenten aan de leden van de Rechtbank en aan de Tegenpartij van de memories, de contramemories en zoo noodig van de replieken; de Partijen voegen daarbij alle stukken en bescheiden, waarop in het geding een beroep is gedaan. Deze mededeeling heeft plaats rechtstreeks of door tusschenkomst van het Internationale Bureau, in de volgorde en binnen de termijnen door het compromis vastgesteld.

De termijnen door het compromis bepaald kunnen door de Partijen bij wederzijdsch goedvinden of door de Rechtbank, wanneer deze zulks noodig oordeelt om tot eene juiste uitspraak te komen, worden verlengd.

De debatten bestaan in de mondelinge uiteenzetting der middelen van de Partijen voor de Rechtbank.

64. Elk stuk door eene der Partijen in het geding gebracht, moet in voor eensluidend verklaard afschrift aan de andere Partij worden medegedeeld.

65. Behoudens bijzondere omstandigheden, komt de Rechtbank eerst bijeen na het sluiten der instructie.

66. De debatten worden door den Voorzitter geleid.

Zij zijn niet openbaar dan krachtens eene beslissing van de Rechtbank, met toestemming van de Partijen genomen.

Zij worden nedergelegd in processen-verbaal, opgesteld door Secretarissen, die de Voorzitter benoemt. Deze processen-verbaal worden onderteekend door den Voorzitter en door een der Secretarissen ; zij alleen hebben authentiek karakter.

67. Na sluiting der instructie heeft de Rechtbank de bevoegdheid van het debat uit te sluiten alle nieuwe akten of bescheiden, die eene der Partijen haar zou willen voorleggen zonder toestemming der Tegenpartij.

68. De Rechtbank blijft vrij acht te slaan op de nieuwe akten of bescheiden, waarop de agenten of raadslieden der Partijen Hare aandacht mochten vestigen.

In dat geval heeft de Rechtbank de bevoegdheid dé overlegging dier akten en bescheiden te vorderen, behoudens de verplichting daarvan aan de Tegenpartij kennis te geven.

69. De Rechtbank kan bovendien van de agenten der Partijen overlegging van alle akten vorderen, en alle noodige opheldering vragen. In geval van weigering neemt de Rechtbank daarvan akte.

70. De agenten en raadslieden van de Partijen zijn bevoegd mondeling aan de Rechtbank alle middelen voor te dragen, die zij nuttig oordeelen tot verdediging hunner zaak.

71. Zij hebben het recht excepties en incidenten op te werpen. De beslissingen van de Rechtbank op die punten zijn onherroepelijk en kunnen tot geene verdere geschilvoering aanleiding geven.

72. De Leden van de Rechtbank hebben de bevoegdheid aan de agenten en raadslieden van de Partijen vragen te stellen en hun over twijfelachtige punten opheldering te vragen.

De door de Leden van de Rechtbank gedurende den loop der debatten gedane vragen of opmerkingen kunnen niet beschouwd worden als de uitdrukking der meeningen dier Rechtbank in het algemeen of van hare Leden in het bijzonder.

73. De Rechtbank is gemachtigd hare bevoegdheid te bepalen door uitlegging van het compromis, alsmede van de andere akten en documenten, die in de zaak kunnen worden ingeroepen, en door toepassing der beginselen van het recht.

74. De Rechtbank heeft het recht reglementaire bepalingen vast te stellen voor de leiding van het geding, de vormen, opeenvolging en termijnen te bepalen, waarin iedere Partij hare eindconclusiën moet nemen en alle formaliteiten, door de bewijsvoering geëischt, in acht te doen nemen.

75. De Partijen verbinden zich, in zoo groote mate als Zij mogelijk achten, aan de Rechtbank alle middelen te verschaffen noodig om tot eene beslissing van het geschil te komen.

76. Voor alle kennisgevingen, die de Rechtbank zou kunnen te doen hebben op het gebied eener derde verdragsluitende Mogendheid wendt de Rechtbank zich rechtstreeks tot de Regeering dezer Mogendheid. Hetzelfde geschiedt, indien het geldt ter plaatse te doen overgaan tot het verzamelen van alle bewijsmiddelen.

De daartoe gedane verzoeken worden uitgevoerd volgens de middelen, waarover de Mogendheid tot wie het verzoek gericht is krachtens hare binnenlandsche wetgeving beschikt. Zij kunnen slechts worden geweigerd, indien deze Mogendheid ze van dien aard oordeelt, dat zij op hare Souvereiniteit of hare veiligheid inbreuk zouden kunnen maken.

De Rechtbank heeft eveneens steeds de bevoegdheid de tusschenkomst in te roepen der Mogendheid, op wier gebied Zij Haren zetel heeft.

77. Wanneer de agenten en raadslieden van de Partijen tot staving hunner zaak, alle opheldering en bewijzen hebben te berde gebracht, sluit de Voorzitter de debatten.

78. De beraadslagingen der Rechtbank hebben plaats met gesloten deuren en blijven geheim.

Iedere beslissing wordt genomen bij meerderheid van de stemmen van Hare leden.

79. De arbitrale uitspraak wordt met redenen omkleed. Zij vermeldt de namen der arbiters; zij wordt onderteekend door den Voorzitter en door den griffier of door den secretaris, die dienst doet als griffier.

80. De uitspraak wordt in openbare zitting voorgelezen, in tegenwoordigheid der agenten en raadslieden van de Partijen, of deze behoorlijk opgeroepen zijnde.

81. De uitspraak, behoorlijk uitgesproken

n ter kennis gebracht van de agenten der Partijen, beslist het geschil voor goed en zonder beroep.

82. Het geschil, dat tusschen de Partijen zou kunnen rijzen, nopens de uitlegging en de uitvoering van het vonnis, wordt, behoudens beding van het tegendeel, aan de Rechtbank die het heeft uitgesproken ter beslissing onderworpen.

83. De Partijen kunnen zich in het compromis de bevoegdheid voorbehouden om van de arbitrale uitspraak revisie aan te vragen.

In dat geval, en behoudens beding van het tegendeel, moet de aanvraag gericht worden tot de Rechtbank, die de uitspraak heeft gewezen. Zij kan enkel gegrond zijn op de ontdekking van een nieuw feit, dat eenen beslissenden invloed op de uitspraak zou kunnen gehad hebben en dat, bij de sluiting der debatten, onbekend was aan de Rechtbank zelf en aan de Partij, die de revisie heeft aangevraagd.

De procedure van revisie kan slechts geopend worden door eene uitspraak der Rechtbank, waarbij uitdrukkelijk het bestaan van het nieuwe feit wordt vastgesteld, de eigenschappen, in het vorige lid vermeld, daaraan worden toegekend en op dien grond de aanvraag ontvankelijk wordt verklaard.

Het compromis bepaalt den termijn, binnen welken de aanvraag tot revisie moet worden gedaan.

84. De arbitrale uitspraak is slechts verbindend voor de Partijen in geschil.

Wanneer het de uitlegging van een verdrag betreft, waaraan andere Mogendheden dan de Partijen in geschil deel hebben genomen, waarschuwen deze tijdig alle Mogendheden die onderteekend hebben. Ieder dezer Mogendheden heeft het recht in het geding tusschen beide te komen. Zoo eene of meer van haar van die bevoegdheid hebben gebruik gemaakt, is de uitlegging in de uitspraak vervat, ook te haren aanzien verbindend.

85. Iedere Partij draagt hare eigen kosten en een gelijk aandeel in de kosten der Rechtbank.

HOOFDSTUK IV.

Van de summiere arbitrale rechtspleging.

86. Ten einde de werking der arbitrale rechtspraak te vergemakkelijken, wanneer het betreft geschillen, die naar hunnen aard eene summiere rechtspleging gedoogen, stellen de verdragsluitende Mogendheden de volgende regelen vast, die bij gebreke van afwijkende bedingen worden opgevolgd en onder voorbehoud c. q. van de toepassing der bepalingen van Hoofdstuk III, die er niet mede in strijd zouden zijn.

87. Ieder van de Partijen in geschil benoemt eenen arbiter. De beide aldus aangewezen arbiters kiezen eenen opperarbiter. Indien zij het hieromtrent niet eens kunnen worden, stelt ieder van hen twee candidaten voor, genomen uit de algemeene lijst der Leden van het Permanente Hof, buiten de Leden door ieder der Partijen zelve aangewezen en die niet onderdanen van een Harer zijn ; het lot beslist welke der aldus voorgestelde candidaten opperarbiter is.

De opperarbiter is Voorzitter der Rechtbank, die Hare beslissingen neemt met meerderheid van stemmen.

88. Bij gemis aan voorafgaande afspraak daaromtrent bepaalt de Rechtbank, zoodra Zij is samengesteld, den termijn, waarbinnen de beide Partijen Hare memoriën aan Haar moeten overleggen.

89. Iedere Partij wordt voor de Rechtbank vertegenwoordigd door eenen agent, die als tusschenpersoon dient tusschen de Rechtbank en de Regeering, die hem heeft benoemd.

90. De rechtspleging heeft uitsluitend schriftelijk plaats. Evenwel heeft iedere Partij het recht de verschijning van getuigen en deskundigen te vragen. De Rechtbank heeft van Hare zijde de bevoegdheid mondelinge uitleggingen te vragen aan de agenten der twee Partijen, alsmede aan de deskundigen en getuigen, waarvan zij de verschijning nuttig oordeelt.

TITEL V.

SLOTBEPALINGEN.

91. Dit Verdrag, behoorlijk bekrachtigd, vervangt in de betrekkingen tusschen de verdragsluitende Mogendheden het Verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen van 29 Juli 1899.

92. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel

van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

93. De Mogendheden, die niet onderteekend hebben en die zijn uitgenoodigd geworden tot de Tweede Vredesconferentie, kunnen tot dit Verdrag toetreden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere tot de Tweede Vredesconferentie uitgenoodigde Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

94. De voorwaarden waaronder de Mogendheden, die niet tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden, tot dit Verdrag kunnen toetreden, maken het onderwerp uit van eene nadere schikking tusschen de verdragsluitende Mogendheden.

95. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akte van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

96. Indien het gebeurde, dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

97. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 92, lid 3 en 4, alsmede den datum, waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 93, lid 2) of van opzegging (artikel 96, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's-Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg aan de verdragsluitende Mogendheden worden overgemaakt.

Volgens den Franschen tekst is het verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
   JOSEPH H. CHOATE. — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.
   Sous réserve de la Déclaration faite dans la séance plénière de la Conférence du 16 octobre 1907.
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — J. VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.

7. *Pour le Brésil :*
RUY BARBOSA.
Avec réserves sur l'article 53 alinéas 2, 3 et 4.

8. *Pour la Bulgarie :*
Général-Major VINAROFF. — Iv. KARANDJOULOFF.

9. *Pour le Chili :*
DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
Sous la réserve de la déclaration formulée à propos de l'article 39 dans la septième séance du 7 octobre de la première Commission.

10. *Pour la Chine :*
LOUTSENGTSIANG. — TSIENSUN.

11. *Pour la Colombie :*
JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.

12. *Pour la République de Cuba :*
ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.

13. *Pour le Danemark :*
C. BRUN.

14. *Pour la République Dominicaine :*
Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.

15. *Pour l'Equateur :*
VICTOR M. RENDON. — E. DORN Y DE ALSÚA.

16. *Pour l'Espagne :*
W. R. DE VILLA URRUTIA. — JOSÉ DE LA RICA Y CALVO. — GABRIEL MAURA.

17. *Pour la France :*
LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.

18. *Pour la Grande-Bretagne :*
EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.

19. *Pour la Grèce :*
CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
Avec de la réserve de l'alinéa 2 de l'article 53.

20. *Pour le Guatémala :*
JOSÉ TIBLE MACHADO.

21. *Pour Haïti :*
DALBÉMAR JN JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.

22. *Pour l'Italie :*
POMPILJ. — G. FUSINATO.

23. *Pour le Japon :*
AIMARO SATO.
Avec réserve des alinéas 3 et 4 de l'article 48, de l'alinéa 2 de l'article 53 et de l'article 54.

24. *Pour le Luxembourg :*
EYSCHEN. — Cte. DE VILLERS.

25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.

26. *Pour le Monténégro :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .

28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.

29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.

30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.

31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.

32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.

33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN.
SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.

34. *Pour le Portugal :*
MARQUIS DE SOVERAL. — CONDE DE SÉLIR. — ALBERTO D'OLIVEIRA.

35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.
Avec les mêmes réserves formulées par les Plénipotentiaires Roumains à la signature de la Convention pour le Règlement pacifique des conflits internationaux du 29 juillet 1899.

36. *Pour la Russie :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.

38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.

39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.

40. *Pour la Suède :*
JOH. HELLNER.

41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.
Sous réserve de l'article 53, chiffre 2°.

42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.
Sous réserve des déclarations portées au procès-verbal de la 9e séance plénière de la Conférence du 16 octobre 1907.

43. *Pour l'Uruguay :*
JOSE BATLLE Y ORDOÑEZ.

44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens de beperking van het gebruik van wapengeweld bij het innen van schulden uit overeenkomst.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

Verlangende tusschen de volken te vermijden strijd met de wapenen van eenen geldelijken oorsprong, voortkomende uit schulden uit overeenkomst, van de Regeering van een bepaald land door de Regeering van een ander land opgeëischt als verschuldigd aan hare onderdanen;

Hebben besloten met dat doel een Verdrag te sluiten en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (3)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

Art. 1. De verdragsluitende Mogendheden zijn overeengekomen haar toevlucht niet tot wapengeweld te nemen voor het innen van schulden uit overeenkomst welke van de Regeering van een bepaald land door de Regeering van een ander land opgeëischt worden als verschuldigd aan hare onderdanen.

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie; le Président de la République de Bolivie; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; le Président des Etats-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay.

(3) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

Evenwel kan deze bepaling niet worden toegepast, wanneer de Staat, die schuldenaar is, een aanbod van arbitrage afslaat of onbeantwoord laat, of, in geval van aanneming, het tot stand komen van het compromis onmogelijk maakt, of, na de arbitrage, nalaat zich te gedragen naar de gevallen uitspraak.

2. Bovendien wordt overeengekomen dat de arbitrage, vermeld in lid 2 van het voorgaande artikel, onderworpen is aan de rechtspleging voorzien in titel IV, hoofdstuk 3 van het Haagsche Verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen. De arbitrale uitspraak bepaalt, behoudens bijzondere schikkingen der Partijen, de gegrondheid der vordering, het beloop der schuld, den tijd en de wijze van betaling.

3. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering Haar tegelijkertijd doen weten den datum waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

4. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden, uitgenoodigd tot de

Tweede Vredesconferentie, een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

5. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

6. Indien het gebeurde, dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

7. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 3, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 4, lid 2) of van opzegging (artikel 6, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de verdragsluitende Mogendheden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.

2. *Pour les Etats-Unis d'Amérique :*
   JOSEPH H. CHOATE. — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.

3. *Pour l'Argentine :*
   LUIS M. DRAGO. — ROQUE SAENZ PEÑA. — C. RÚEZ LARRETA.
   La République Argentine fait les réserves suivantes :
   1°. en ce qui concerne les dettes provenant de contrats ordinaires entre le ressortissant d'une nation et un gouvernement étranger, on n'aura recours à l'arbitrage que dans le cas spécifique de déni de justice par les juridictions du pays du contrat, qui doivent être préalablement épuisées.
   2°. les emprunts publics, avec émissions de bons, constituant la dette nationale, ne pourront donner lieu, en aucun cas, à l'agression militaire ni à l'occupation matérielle du sol des nations américaines.

4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.

5. *Pour la Belgique :*
   . . . . . .

6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
   Sous la réserve exprimée à la Première Commission.

7. *Pour le Brésil :*
   . . . . . .

8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — IV. KARANDJOULOFF.

9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.

10. *Pour la Chine.*
    . . . . . .

11. *Pour la Colombie :*
    JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.
    La Colombie fait les réserves suivantes : Elle n'accepte pas en aucun cas l'emploi de la force pour le recouvrement des dettes quelle que soit leur nature. Elle n'accepte pas l'arbitrage qu'après décision définitive des tribunaux des pays débiteurs.

12. *Pour la République de Cuba :*
    ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.

13. *Pour le Danemark :*
    C. BRUN.

14. *Pour la République Dominicaine :*
    Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.
    Avec la réserve faite dans la séance plénière du 16 octobre 1907.

15. *Pour l'Equateur :*
VICTOR M. RENDÓN. — E. DORN Y DE ALSÚA.
Avec les réserves faites dans la séance plénière du 16 octobre 1907.

16. *Pour l'Espagne :*
W. R. DE VILLA URRUTIA. — JOSÉ DE LA RICA Y CALVO. — GABRIEL MAURA.

17. *Pour la France :*
LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.

18. *Pour la Grande-Bretagne :*
EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.

19. *Pour la Grèce :*
CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
Avec la réserve faite dans la séance plénière du 16 octobre.

20. *Pour le Guatémala :*
JOSÉ TIBLE MACHADO.
1. En ce qui concerne les dettes provenant de contrats ordinaires entre les ressortissants d'une nation et un gouvernement étranger on n'aura recours à l'arbitrage que dans le cas de dénégation de justice par les juridictions du pays du contrat, qui doivent être préalablement épuisées.
2. Les emprunts publics avec émission de bons constituant des dettes nationales ne pourront donner lieu, en aucun cas, à l'agression militaire ni à l'occupation matérielle du sol des nations américaines.

21. *Pour le Haïti :*
DALBÉMAR JN JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.

22. *Pour l'Italie :*
POMPILJ. — G. FUSINATO.

23. *Pour le Japon :*
AIMARO SATO.

24. *Pour le Luxembourg :*
. . . . . .

25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.

26. *Pour le Monténégro :*
NÉLIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .

28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.

29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.

30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.

31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.

32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.
Sous la réserve que les principes établis dans cette convention ne pourront pas s'appliquer à des réclamations ou différends provenant de contrats passés par un pays avec des sujets étrangers lorsque dans ces contrats il aura été expressément stipulé que les réclamations ou différends doivent être soumis au juges et tribunaux du pays.

33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. — SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.

34. *Pour le Portugal :*
MARQUIS DE SOVERAL. — CONDE DE SÉLIR. — ALBERTO D'OLIVEIRA.

35. *Pour la Roumanie :*
. . . . . .

36. *Pour la Russie :*
NÉLIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.
Nous faisons les mêmes réserves que la République Argentine ci-dessus.

38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.

39. *Pour le Siam :*
. . . . . .

40. *Pour la Suède :*
. . . . . .

41. *Pour la Suisse :*
. . . . . .

42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.

43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.
Sous réserve du second alinéa de l'article premier, parce que la Délégation considère que le refus de l'arbitrage pourra se faire toujours de plein droit si la loi fondementale du pays débiteur antérieure au contrat qui a originé les doutes ou contestations, ou ce contrat même, a établi que ces doutes ou contestations seront decidées par les tribunaux du dit pays.

44. *Pour le Vénézuela :*
. . . . . .

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens de opening der vijandelijkheden.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

Overwegende, dat het, voor de veiligheid

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Fransehen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd :

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de

der vreedzame betrekkingen, van belang is dat de vijandelijkheden niet beginnen zonder eene voorafgaande waarschuwing;

Dat het eveneens van belang is, dat de staat van oorlog onverwijld wordt bekend gemaakt aan de onzijdige Mogendheden;

Wenschende, met dat doel, een Verdrag te sluiten, hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

Art. 1. De verdragsluitende Mogendheden erkennen dat de vijandelijkheden tusschen haar niet moeten beginnen zonder voorafgaande en ondubbelzinnige waarschuwing die den vorm hetzij eener met redenen omkleedeg oorlogsverklaring, hetzij van een ultimatum met voorwaardelijke oorlogsverklaring moet hebben.

2. De staat van oorlog moet onverwijld aan de onzijdige Mogendheden worden bekend gemaakt en heeft te haren aanzienеerst gevolg na ontvangst eener kennisgeving, die zelfs langs telegrafischen weg kan worden gedaan. Evenwel kunnen de onzijdige Mogendheden zich niet op het ontbreken der kennisgeving beroepen, als het ontwijfelbaar vaststaat, dat zij feitelijk van den staat van oorlog kennis droegen.

3. Artikel 1 van dit Verdrag heeft gevolg in geval van oorlog tusschen twee of meer der verdragsluitende Mogendheden.

Artikel 2 is verbindend in de betrekkingen tusschen eenen verdragsluitenden oorlogvoerende en de eveneens verdragsluitende onzijdige Mogendheden.

4. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering Haar tegelijkertijd doen weten den datum waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

5. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

6. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig da-

---

Prusse; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla.

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

gen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

7. Indien het gebeurde, dat eene der Hooge Verdragsluitende Partijen dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

8. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 4, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 5, lid 2) of van opzegging (artikel 7, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
   JOSEPH H. CHOATE. — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — J. VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
7. *Pour le Brésil :*
   RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.
8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — IV. KARANDJOULOFF.
9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
10. *Pour la Chine :*
    . . . . . .
11. *Pour la Colombie :*
    JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. M. VARGAS.
12. *Pour la République de Cuba :*
    ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.
13. *Pour le Danemark :*
    C. BRUN.
14. *Pour la République Dominicaine :*
    Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.
15. *Pour l'Equateur :*
    VICTOR M. RENDON. — E. DORN Y DE ALSÚA.
16. *Pour l'Espagne :*
    W. R. DE VILLA URRUTIA. — JOSÉ DE LA RICA Y CALVO. — GABRIEL MAURA.
17. *Pour la France :*
    LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.
18. *Pour la Grande-Bretagne :*
    EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.
19. *Pour la Grèce :*
    CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
20. *Pour le Guatémala :*
    JOSÉ TIBLE MACHADO.
21. *Pour le Haïti :*
    DALBÉMAR JN. JOSEPH. — J. N. LÉGER. PIERRE HUDICOURT.
22. *Pour l'Italie :*
    POMPILJ. — G. FUSINATO.
23. *Pour le Japon :*
    AIMARO SATO.

24. *Pour le Luxembourg :*
EYSCHEN. — Cte. DE VILLERS.

25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.

26. *Pour le Monténégro :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .

28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.

29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.

30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.

31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.

32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.

33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. — SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.

34. *Pour le Portugal :*
ALBERTO D'OLIVEIRA.

35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.

36. *Pour la Russie :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.

38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILCHEVITCH.

39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.

40. *Pour la Suède :*
K. H. L. HAMMARSKJÖLD. — JOH. HELLNER.

41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.

42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.

43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.

44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

Overwegende dat, hoezeer ook naar de middelen gezocht wordt om den vrede te waarborgen en strijd met de wapenen tusschen de volken te voorkomen, toch ook het geval behoort te worden voorzien, dat gebeurtenissen, die hunne zorg niet mocht hebben kunnen afwenden, het beroep op de wapenen zouden te weeg brengen;

Bezield met het verlangen, ook in dit uiterste geval, de belangen der menschheid en de steeds voortschrijdende eischen der beschaving te dienen;

Oordeelende, dat het te dien einde noodig is de algemeene wetten en gebruiken van den oorlog te herzien, hetzij met het doel deze nauwkeuriger te omschrijven, hetzij om daarin zekere grenzen te stellen, bestemd om de hardheid er van zooveel mogelijk te beperken;

Hebben het noodig geoordeeld op zekere punten aan te vullen en nader te bepalen

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; le Président de la République Fran aise; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Brittanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla.

het werk van de Eerste Vredesconferentie, die, ten gevolge der Conferentie van Brussel van 1874, bezield door deze, door eene wijze en edelmoedige voorzorg aanbevolen overwegingen, voorschriften heeft aangenomen die ten doel hebben de gebruiken van den oorlog te land te omschrijven en te regelen.

Volgens de opvatting der Hooge Verdragsluitende Partijen zijn deze voorschriften, bij welker vaststelling de wensch heeft voorgezeten de rampen van den oorlog te verminderen, voor zoover de militaire noodzakelijkheid zulks toelaat, bestemd om tot algemeenen gedragsregel te strekken voor de oorlogvoerenden in hunne betrekkingen tot elkander en tot de bevolkingen.

Het is evenwel niet mogelijk geweest reeds thans voorschriften te beramen, toepasselijk op alle omstandigheden, welke zich in de werkelijkheid voordoen.

Intusschen kon het niet in de bedoeling der Hooge Verdragsluitende Partijen liggen, dat de niet voorziene gevallen, bij gebreke van eene geschreven bepaling, zouden zijn overgelaten aan de willekeurige beoordeeling van hen, die de legers aanvoeren.

In afwachting dat een meer volledig wetboek van de wetten van den oorlog kan worden uitgevaardigd, achten de Hooge Verdragsluitende Partijen het nuttig te verklaren, dat in de gevallen, welke niet begrepen zijn in de door Haar aangenomen reglementaire bepalingen, de bevolkingen en de oorlogvoerenden verblijven onder de bescherming en de heerschappij der beginselen van het volkenrecht, zooals die voortvloeien uit de tusschen beschaafde volken gevestigde gebruiken, de wetten der menschelijkheid en de eischen van het openbare rechtsbewustzijn.

Zij verklaren, dat met name de artikelen 1 en 2 van het door Haar aangenomen Reglement in dien zin moeten worden opgevat.

De Hooge Verdragsluitende Partijen, wenschende met dat doel een nieuw Verdrag te sluiten, hebben tot Hare Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijkern vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent het volgende zijn overeengekomen:

Art. 1. De verdragsluitende Mogendheden verstrekken aan hunne krijgsmachten te land voorschriften, die overeenkomen met het bij dit Verdrag gevoegde Reglement, betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land.

2. De bepalingen, vervat in het bij artikel 1 bedoelde Reglement en in dit Verdrag, zijn slechts van toepassing tusschen de verdragsluitende Mogendheden en slechts indien de oorlogvoerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

3. De oorlogvoerende Partij, die de bepalingen van genoemd Reglement schendt, is, indien daardoor schade is geleden, tot schadeloosstelling gehouden. Zij is verantwoordelijk voor alle feiten door de personen, die van hare gewapende macht deel uitmaken, gepleegd.

4. Dit Verdrag vervangt voor de betrekkingen tusschen de verdragsluitsnde Mogendheden, na behoorlijke bekrachtiging, het Verdrag van 29 Juli 1899, betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land.

Het Verdrag van 1899 blijft van kracht voor de betrekkingen tusschen de Mogendheden, die het geteekend hebben, en niet eveneens dit Verdrag bekrachtigen.

5. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

6. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

7. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het procesverbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

8. Indien het gebeurde, dat een der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

9. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 5, lid 3 en 4, alsmede den datum, waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 6, lid 2) of van opzegging (artikel 8, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
   Sous réserve de l'article 44 du Règlement annexé.
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
   JOSEPH H. CHOATE. — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
   Sous réserve de la déclaration faite dans la séance plénière de la Conférence du 17 août 1907.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — J. VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
7. *Pour le Brésil :*
   RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.
8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — Iv. KARANDJOULOFF.
9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
10. *Pour la Chine :*
    . . . . . .
11. *Pour la Colombie :*
    JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.
12. *Pour la République de Cuba :*
    ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.
13. *Pour le Danemark :*
    C. BRUN.
14. *Pour la République Dominicaine :*
    Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.
15. *Pour l'Equateur :*
    VICTOR M. RENDON. — E. DORN Y DE ALSÚA.
16. *Pour l'Espagne :*
    . . . . . .
17. *Pour la France :*
    LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.

18. *Pour la Grande-Bretagne :*
EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.

19. *Pour la Grèce :*
CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.

20. *Pour le Guatémala :*
JOSÉ TIBLE MACHADO.

21. *Pour le Haïti :*
DALBÉMAR JN JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.

22. *Pour l'Italie :*
POMPILJ. — G. FUSINATO.

23. *Pour le Japon :*
AIMARO SATO.
Avec réserve de l'article 44.

24. *Pour le Luxembourg :*
EYSCHEN. — Cte. DE VILLERS.

25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.

26. *Pour le Monténégro :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
Sous réserves formulées à l'article 44 du Règlement annexé à la présente Convention et consignées au procès-verbal de la quatrième séance plénière du 17 août 1907.

27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .

28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.

29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.

30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.

31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.

32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.

33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. — SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.

34. *Pour le Portugal :*
Marquis DE SOVERAL. — CONDE DE SELIR. — ALBERTO D'OLIVEIRA.

35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.

36. *Pour la Russie :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
Sous réserves formulées à l'article 44 du Règlement annexé à la présente Convention et consignées au procès-verbal de la quatrième séance plénière du 17 août 1907.

37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.

38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.

39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.

40. *Pour la Suède :*
K. H. L. HAMMARSKJÖLD. — JOH. HELLNER.

41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.

42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.
Sous réserve de l'article 3.

43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.

44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

BIJLAGE VAN HET VERDRAG.

REGLEMENT *betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land.*

Afdeeling I.

Van de oorlogvoerenden.

HOOFDSTUK I.

Van de hoedanigheid van oorlogvoerende.

Art. 1. De wetten, de rechten en de verplichtingen van den oorlog zijn niet alleen toepasselijk op het leger, maar ook op de militiën en op de vrijwilligers-korpsen, die aan de volgende voorwaarden voldoen :

1°. aan hun hoofd te hebben een persoon, die verantwoordelijk is voor zijne ondergeschikten ;

2°. een vast en op eenigen afstand herkenbaar onderscheidingsteeken te hebben ;

3°. de wapenen openlijk te dragen ; en

4°. zich in hunne handelingen te gedragen naar de wetten en gebruiken van den oorlog.

In de landen, waar het leger geheel of ten deele uit militiën of uit vrijwilligers-korpsen is samengesteld, zijn deze onder de benaming van *leger* begrepen.

2. De bevolking van een niet-bezet gebied, die bij de nadering van den vijand uit eigen beweging de wapenen opneemt om de invallende troepen te bestrijden, zonder den tijd te hebben zich te organiseeren overeenkomstig artikel 1, wordt als oorlogvoerende beschouwd, indien zij de wapenen openlijk draagt en indien zij de wetten en gebruiken van den oorlog eerbiedigt.

3. De gewapende machten der oorlogvoerende partijen kunnen bestaan uit strijders en niet-strijders. In geval zij door den vijand worden gevangen genomen, hebben beiden recht op de behandeling als krijgsgevangenen.

HOOFDSTUK II.

Van de krijgsgevangenen.

4. De krijgsgevangenen zijn in de macht van de vijandelijke Regeering, maar niet van de personen of legerafdeelingen, die hen gevangen hebben genomen.

Zij moeten met menschlievendheid worden behandeld.

Alles wat hun persoonlijk toebehoort, uitgezonderd wapenen, paarden en militaire papieren, blijft hun eigendom.

5. De krijgsgevangenen kunnen worden onderworpen aan interneering in eene stad, vesting, kamp of welke andere plaats ook, onder gehoudenheid zich vandaar niet buiten zekere vastgestelde grenzen te verwijderen; maar zij mogen niet worden opgesloten dan bij wege van onvermijdelijken veiligheidsmaatregel, en slechts zoolang de omstandigheden voortduren, die dien maatregel noodig maken.

6. De Staat kan de krijgsgevangenen, met uitzondering der officieren, tot het verrichten van arbeid bezigen overeenkomstig hun rang of graad en hunne geschiktheid. Deze arbeid mag niet overmatig zijn en geenerlei verband houden met de krijgsverrichtingen.

De krijgsgevangenen kunnen worden gemachtigd om te arbeiden voor rekening van openbare besturen of van particulieren, of voor hunne eigen rekening.

De arbeid, voor den Staat verricht, wordt betaald volgens de tarieven geldig voor militairen van het eigen leger, wanneer deze denzelfden arbeid verrichten, of indien deze niet bestaan, volgens een tarief naar evenredigheid van den verrichten arbeid.

Wanneer de arbeid plaats heeft voor rekening van andere openbare besturen of voor particulieren, worden de voorwaarden daarvan geregeld in overleg met het militair gezag.

Het arbeidsloon der krijgsgevangenen moet dienen om hun lot te verzachten en het overschot wordt hun uitbetaald op het oogenblik van hunne invrijheidstelling, behoudens aftrek van de kosten van onderhoud.

7. De Regeering, in wier macht de krijgsgevangenen zich bevinden, is belast met hun onderhoud.

Bij gebreke van eene bijzondere schikking tusschen de oorlogvoerenden worden de krijgsgevangenen, wat voeding, ligging en kleeding betreft, op denzelfden voet behandeld als de troepen van de Regeering, die hen gevangen genomen heeft.

8. De krijgsgevangenen zijn onderworpen aan de wetten, reglementen en orders geldende voor het leger van den Staat, in wiens macht zij zich bevinden. Elke daad van insubordinatie wettigt te hunnen opzichte de vereischte dwangmaatregelen.

De ontvluchte krijgsgevangenen, die weder worden gevat, alvorens zij hun eigen leger hebben kunnen bereiken of het gebied, bezet door het leger dat hen heeft gevangen genomen, hebben kunnen verlaten, kunnen disciplinair gestraft worden.

Krijgsgevangenen die, nadat het hun gelukt is te ontkomen, opnieuw krijgsgevangenen worden gemaakt, zijn wegens hun vroegere vlucht niet strafbaar.

9. Ieder krijgsgevangene is gehouden, indien hij daaromtrent wordt ondervraagd, zijne ware namen en zijn waren rang of graad op te geven, en ingeval hij in strijd met dezen regel mocht handelen, stelt hij zich bloot aan eene beperking der voorrechten, welke aan de krijgsgevangenen van de categorie waartoe hij behoort, zijn toegestaan.

10. De krijgsgevangenen kunnen op hun eerewoord worden in vrijheid gesteld, indien de wetten van hun land hun zulks veroorloven, en, in zoodanig geval, zijn zij gehouden onder verband van hunne persoonlijke eer, met de meeste nauwgezetheid, zoo tegenover hunne eigen Regeering, als tegenover de Regeering, die hen heeft gevangen genomen, de verplichtingen te vervullen, die zij op zich mochten hebben genomen.

Hunne eigen Regeering is alsdan gehouden van hen geenerlei dienst te vorderen of aan te nemen, strijdig met het gegeven woord.

11. Een krijgsgevangene kan niet gedwongen worden zijne vrijheid op eerewoord aan te nemen, evenzoo is de vijandelijke Regeering niet verplicht het verzoek in te willigen van den gevangene, die zijne invrijheidstelling op eerewoord verlangt.

12. Iedere krijgsgevangene, op eerewoord in vrijheid gesteld, die weder wordt gevat, terwijl hij de wapens draagt tegen de Regeering jegens welke hij zich op zijne eer verbonden had, of tegen haar bondgenooten, verliest het recht op de behandeling als krijgsgevangene en kan gerechtelijk vervolgd worden.

13. De personen, die een leger vormen, zonder daarvan rechtstreeks deel uit te maken, zooals correspondenten en berichtgevers van

dagbladen, marketenters, leveranciers, hebben, indien zij in de macht vallen van den vijand en deze het nuttig oordeelt hen aan te houden, het recht om als krijgsgevangenen te worden behandeld, op voorwaarde, dat zij voorzien zijn van een legitimatie-bewijs van de militaire overheid van het leger, dat zij vergezelden.

14. Dadelijk bij den aanvang der vijandelijkheden, wordt in ieder der oorlogvoerende Staten en in de onzijdige landen, bijaldien deze oorlogvoerenden op hun gebied mochten hebben toegelaten, een Bureau van inlichtingen nopens de krijgsgevangenen ingesteld. Dit Bureau, belast met de beantwoording van alle navragen hen betreffende, ontvangt van de verschillende bevoegde takken van dienst alle aanwijzingen betreffende de interneeringen en verplaatsingen, de invrijheidstellingen op eerewoord, de uitwisselingen, de ontvluchtingen, de opnemingen in de hospitalen, de sterfgevallen, alsmede de andere inlichtingen noodig om voor elken krijgsgevangene eene individueele lijst in te richten en bij te houden. Het Bureau moet op die lijst het stamboeknummer, den naam en voornaam, den leeftijd, de plaats van herkomst, den rang, het troepencorps, de wonden, den datum en de plaats der gevangenneming, der interneeringen, der verwondingen en van het overlijden, alsmede alle bijzondere opmerkingen brengen. De individueele lijst wordt na het sluiten van den vrede in het bezit gesteld van de Regeering van den anderen oorlogvoerende.

Het Bureau van inlichtingen is mede belast met het bewaren, bijeenverzamelen en aan de belanghebbenden opzenden van alle voorwerpen van persoonlijk gebruik, geldswaarden, brieven enz., die op de slagvelden gevonden of door de op hun woord vrijgelaten, de uitgewisselde, de ontvluchte of de in de hospitalen en ambulances overleden krijgsgevangenen worden achtergelaten.

15. De vereenigingen tot het verstrekken van hulp aan de krijgsgevangenen, welke volgens de wet van hun land regelmatig zijn ingesteld en ten doel hebben de tusschenpersonen te zijn voor het weldadigheidsbetoon, ontvangen, binnen de perken door de militaire noodzakelijkheid en de administratieve regelen gesteld, van de oorlogvoerenden voor zich zelf en voor hunne behoorlijk gemachtigde agenten alle medewerking om hunne menschlievende taak doeltreffend te kunnen volbrengen. De afgevaardigden van die vereenigingen kunnen worden toegelaten tot het verstrekken van hulp in de depots van interneering, alsmede op de étappe-plaatsen der gevangenen, die naar hun vaderland terugkeeren, krachtens eene persoonlijke vergunning, afgegeven door de militaire overheid, en mits zij zich schriftelijk verbinden zich te onderwerpen aan alle maatregelen van orde en politie, welke deze mocht voorschrijven.

16. De Bureaux van inlichtingen genieten vrijdom van port. De brieven, postwissels en geldswaarden, alsmede de postpakketten, bestemd voor de krijgsgevangenen of door hen verzonden, zijn vrijgesteld van alle postheffingen zoowel in de landen van afzending en van bestemming, als in de tusschengelegen landen.

De giften en ondersteuningen in natura, voor de krijgsgevangenen bestemd, worden toegelaten vrij van alle invoer- en andere rechten, alsmede van de vrachtkosten op de door den Staat geëxploiteerde spoorwegen.

17. De krijgsgevangen officieren kunnen, indien deze verstrekt wordt, den toeslag op hun traktement ontvangen, die hun in dien toestand door de reglementen van hun land wordt toegekend, onder gehoudenheid van terugbetaling door hunne Regeering.

18. Alle vrijheid wordt aan de krijgsgevangenen gelaten voor de uitoefening van hunne godsdienstplichten, daaronder begrepen het bijwonen der godsdienstoefeningen van hunne gezindte, op voorwaarde alleen, dat zij zich gedragen naar de maatregelen van orde en politie door de militaire overheid voorgeschreven.

19. De testamenten der krijgsgevangenen worden in bewaring genomen of verleden op dezelfde wijze als voor de militairen van het eigen leger.

Men volgt evenzeer dezelfde regelen ten aanzien der stukken betreffende het bewijs van overlijden, alsmede ten aanzien van de teraardebestelling van de krijgsgevangenen, waarbij met hunnen graad en hunnen rang rekening wordt gehouden.

20. Na het sluiten van den vrede moet de terugkeer van de krijgsgevangenen naar hun vaderland binnen den kortst mogelijken tijd geschieden.

HOOFDSTUK III.

Van de zieken en de gewonden.

21. De verplichtingen der oorlogvoerenden betreffende de zorg voor de zieken en gewonden worden beheerscht door het Verdrag van Genève.

Afdeeling II.

Van de vijandelijkheden.

HOOFDSTUK I.

Van de middelen om den vijand te benadeelen, van de belegeringen en bombardementen.

22. De oorlogvoerenden hebben geen onbegrensd recht ten aanzien van de keuze der middelen om den vijand te benadeelen.

23. Behalve de verbodsbepalingen door bijzondere verdragen vastgesteld, is het met name ontzegd :

a. vergift of vergiftigde wapenen te bezigen ;

b. personen behoorende tot het vijandelijk volk of leger, verraderlijk te dooden of te verwonden ;

c. een vijand te dooden of te verwonden die, de wapenen nedergelegd of geen middelen tot verdediging meer hebbende, zich op genade of ongenade heeft overgegeven ;

d. te verklaren, dat geen kwartier wordt verleend ;

e. wapenen, projectielen of stoffen te bezigen, die noodelooze smarten kunnen veroorzaken ;

f. onrechtmatig gebruik te maken van de parlementaire vlag, de nationale vlag of de militaire onderscheidingsteekenen en de uniform van den vijand, alsmede van de onderscheidingsteekenen van het Verdrag van Genève ;

g. vijandelijke eigendommen te vernielen of in beslag te nemen, behalve in geval dat vernielen of in beslag nemen door oorlogsnoodzaak gebiedend wordt gevorderd ;

h. de rechten en vorderingen der onderdanen van de tegenpartij vervallen, geschorst of niet ontvankelijk in rechten te verklaren.

Eveneens is het een oorlogvoerende verboden de onderdanen der tegenpartij te dwingen deel te nemen aan krijgsverrichtingen, gericht tegen hun land, zelfs in het geval dat zij vóór den aanvang van den oorlog in zijnen dienst waren geweest.

24. De krijgslisten en het bezigen van de middelen, noodig om zich inlichtingen te verschaffen nopens den vijand en het terrein, worden beschouwd als geoorloofd.

25. Het is verboden steden, dorpen, woningen of gebouwen, die niet verdedigd worden, met welke middelen ook aan te vallen of te bombardeeren.

26. De bevelhebber der aanvallende troepen moet, alvorens tot het bombardement over te gaan, en behoudens het geval van een aanval stormenderhand, alles doen wat van hem afhangt om de overheden daarvan te verwittigen.

27. Bij de belegeringen en bombardementen moeten alle noodige maatregelen genomen worden om de gebouwen gewijd aan de eeredienst, aan de kunsten, de wetenschappen en aan de weldadigheid, de geschiedkundige gedenkteekenen, de hospitalen en de plaatsen, waar zieken en gewonden bijeengebracht zijn, zooveel mogelijk te sparen, op voorwaarde, dat zij niet gelijktijdig voor een militair doeleinde worden gebruikt.

Het is de plicht der belegerden die gebouwen of plaatsen van verzameling aan te duiden door bijzondere, goed zichtbare teekenen, die vooraf ter kennis van den belegeraar worden gebracht.

28. Het is verboden zelfs eene stormenderhand genomen stad of plaats aan plundering over te leveren.

HOOFDSTUK II.

Van de spionnen.

29. Als spion kan alleen beschouwd worden de persoon, die, heimelijk of onder valsche voorwendsels, in den kring der krijgsverrichtingen van eenen oorlogvoerende inlichtingen inwint of tracht in te winnen, met het oogmerk die aan de tegenpartij mede te deelen.

Alzoo worden de niet vermomde militairen, die in het gebied der krijgsverrichtingen van het vijandelijk leger zijn binnengedrongen, ten einde inlichtingen in te winnen, niet als spionnen beschouwd. Evenmin worden als spionnen beschouwd : de militairen en de niet-militairen, die, belast met het overbrengen van berichten, welke bestemd zijn hetzij voor hun eigen leger, hetzij voor het vijandelijk leger, openlijk hunne opdracht vervullen. Tot deze categorie behooren eveneens zij, die in luchtballons zijn uitgezonden ten einde berichten over te brengen, en, in het algemeen, de gemeenschap tusschen de verschillende deelen van een leger of van een gebied te onderhouden.

30. De op heeterdaad betrapte spion kan niet zonder voorafgaande rechterlijke uitspraak worden gestraft.

31. De spion die, nadat hij het leger waartoe hij behoort weder heeft bereikt, later door den vijand wordt gevat, wordt als krijgsgevangene behandeld en kan voor zijne vroegere daden van spionnage niet meer ter verantwoording worden geroepen.

HOOFDSTUK III.

Van de parlementairen.

32. Als parlementair wordt beschouwd de persoon, die door een der oorlogvoerenden is gemachtigd om met den anderen in onder-

handeling te treden en die zich met de witte vlag vertoont. Hij heeft recht op onschendbaarheid, evenals de trompetter, hoornblazer of tamboer, de vaandeldrager en de tolk, die hem mochten vergezellen.

33. De bevelhebber, aan wien een parlementair is afgezonden, is niet verplicht dezen onder alle omstandigheden te ontvangen.

Hij kan alle maatregelen nemen noodig om te beletten dat de parlementair van zijne zending gebruik maakt om zich inlichtingen te verschaffen.

Hij heeft het recht, in geval van misbruik, den parlementair tijdelijk aan te houden.

34. De parlementair verliest zijn recht op onschendbaarheid, indien het stellig en onwederlegbaar bewezen is, dat hij van zijnen bevoorrechten toestand gebruik gemaakt heeft om eene daad van verraad uit te lokken of te plegen.

HOOFDSTUK IV.

Van de capitulatiën.

35. De capitulatiën, welke tusschen de verdragsluitende Partijen worden gesloten, moeten rekening houden met de regelen van de krijgseer.

Zijn zij eenmaal vastgesteld, dan moeten zij door beide Partijen nauwgezet worden nageleefd.

HOOFDSTUK V.

Van den wapenstilstand.

36. De wapenstilstand schorst de krijgsverrichtingen door eene wederkeerige overeenkomst tusschen de oorlogvoerende partijen. Indien de duur van den wapenstilstand niet bepaald is, kunnen de oorlogvoerende partijen ten allen tijde de krijgsverrichtingen hervatten, mits de vijand, overeenkomstig de bepalingen van den wapenstilstand, binnen den afgesproken tijd vooruit gewaarschuwd zij.

37. De wapenstilstand kan algemeen of plaatselijk zijn. De eerste schorst de krijgsverrichtingen der oorlogvoerende Staten overal; de tweede slechts tusschen bepaalde gedeelten der oorlogvoerende legers en binnen een bepaalden kring.

38. De wapenstilstand moet officiëel en tijdig aan de bevoegde overheden en aan de troepen worden bekend gemaakt. De vijandelijkheden worden onmiddellijk na de bekendmaking of op het bepaalde tijdstip geschorst.

39. Het hangt van de verdragsluitende Partijen af om in de bepalingen van den wapenstilstand het verkeer vast te stellen, dat op het oorlogstooneel mag plaats hebben met de bevolkingen en tusschen hen onderling.

40. Elke ernstige schennis van den wapenstilstand door eene der partijen geeft aan de andere het recht dien op te zeggen en zelfs in een dringend geval de vijandelijkheden onmiddellijk te hervatten.

41. De schennis van de bepalingen van den wapenstilstand door particulieren, die uit eigen beweging handelen, geeft slechts recht om de bestraffing der schuldigen, en, zoo daartoe aanleiding bestaat, schadevergoeding voor de geleden verliezen te vorderen.

Afdeeling III.

Van het militair gezag op het grondgebied van den vijandelijken Staat.

42. Een grondgebied wordt als bezet beschouwd, wanneer het zich feitelijk bevindt onder het gezag van het vijandelijk leger.

De bezetting strekt zich slechts uit over die deelen van het grondgebied, waar dit gezag gevestigd en in staat is zich te doen gelden.

43. Wanneer het gezag van de wettelijke overheid feitelijk is overgegaan in handen van dengene, die het gebied heeft bezet, neemt deze alle maatregelen, die in zijn vermogen staan, ten einde voor zooveel mogelijk de openbare orde en het openbaar leven te herstellen en te verzekeren en zulks, behoudens volstrekte verhindering, met eerbiediging van de in het land geldende wetten.

44. Het is aan eenen oorlogvoerende verboden de bevolking van een bezet gebied te dwingen inlichtingen te geven over het leger van den anderen oorlogvoerende of over zijne verdedigingsmiddelen.

45. Het is verboden de bevolking van een bezet gebied te noodzaken trouw te zweren aan de vijandelijke Mogendheid.

46. De eer en de rechten van het gezin, het leven der personen en de bijzondere eigendom, alsmede de godsdienstige overtuiging en de uitoefening van de eerediensten moeten worden geëerbiedigd.

De bijzondere eigendom kan niet worden verbeurd verklaard.

47. Plundering is uitdrukkelijk verboden.

48. Indien de bezetter in het bezette grondgebied de belastingen, rechten en tollen heft, ten bate van den Staat vastgesteld, doet hij dit, zooveel mogelijk, volgens de geldende regelen voor de grondslagen en de verdeeling en vloeit daaruit voor hem de verplichting voort om te voorzien in de kosten

van het bestuur van het bezette gebied in dezelfde mate, als de wettelijke Regeering daartoe verplicht was.

49. Indien, buiten en behalve de belastingen in het vorig artikel bedoeld, de bezetter in het bezette grondgebied andere heffingen in geld doet, kan dit slechts geschieden ter voorziening in de behoeften van het leger of van het bestuur van dat grondgebied.

50. Geenerlei gemeenschappelijke straf, in geld of van anderen aard, mag worden uitgevaardigd tegen de bevolkingen op grond van persoonlijke handelingen, waarvoor zij in haar geheel niet als hoofdelijk aansprakelijk kunnen worden beschouwd.

51. Geene heffing geschiedt dan krachtens een schriftelijk bevel en onder verantwoordelijkheid van een bevelvoerenden generaal.

De heffing geschiedt, voor zooveel mogelijk, naar de regels geldende voor de grondslagen en de verdeeling der bestaande belastingen.

Voor elke betaling wordt een ontvangbewijs aan de belastingplichtigen uitgereikt.

52. Requisitiën in natura en persoonlijke diensten kunnen van de gemeenten of van de bewoners niet worden geëischt, dan ter voorziening in de behoeften van het bezettingsleger. Zij moeten in verhouding staan tot de hulpmiddelen van het land en van dien aard zijn, dat zij voor de bevolkingen niet de verplichting medebrengen om aan de krijgsverrichtingen tegen haar vaderland deel te nemen.

Deze requisitiën en deze diensten worden slechts met machtiging van den bevelhebber in de bezette plaats gevorderd.

De leveringen in natura worden, voor zooveel mogelijk, dadelijk betaald; kan dat niet geschieden, dan worden zij door ontvangbewijzen gestaafd en heeft de betaling der verschuldigde sommen zoo spoedig mogelijk plaats.

53. Het leger, dat een gebied bezet, kan slechts in bezit nemen het gereede geld, de fondsen en de invorderbare waarden, die aan den Staat toebehooren, de wapendepots, vervoermiddelen, magazijnen en voorraden, en, in het algemeen, alle roerende eigendommen van den Staat, die van zoodanigen aard zijn, dat zij voor de krijgsverrichtingen kunnen dienen.

Alle middelen te land, ter zee en in de lucht tot de overbrenging van berichten, tot vervoer van personen of zaken dienende, quiten de gevallen beheerscht door het zeerecht, de wapenvoorraden en, in het algemeen, elke soort krijgsmunitie, kunnen worden in beslag genomen, zelfs indien zij aan bijzondere personen toebehooren, maar moeten worden teruggegeven en de schadeloosstellingen worden bij den vrede geregeld.

54. De onderzeesche kabels, welke een bezet gebied met een onzijdig gebied verbinden, kunnen slechts in geval eener volstrekte noodzakelijkheid worden in beslag genomen of vernietigd. Zij moeten eveneens worden teruggegeven en de schadeloosstellingen worden bij den vrede geregeld.

55. De Staat, die een gebied bezet heeft, mag zich slechts beschouwen als beheerder en vruchtgebruiker der openbare gebouwen, onroerende eigendommen, bosschen en landbouwondernemingen, welke aan den vijandelijken Staat behooren en zich in de bezette landstreek bevinden. Hij moet het grondkapitaal dier eigendommen in zijn geheel laten en die overeenkomstig de regelen van het vruchtgebruik beheeren.

56. De eigendommen der gemeenten, die der inrichtingen gewijd aan openbare eeredienssten, aan weldadigheid en aan het onderwijs, aan de kunsten en wetenschappen, ook al behooren deze aan den Staat, moeten worden behandeld op gelijken voet als de particuliere eigendom.

Alle inbeslagneming, opzettelijke vernieling of beschadiging van dergelijke inrichtingen, van geschiedkundige monumenten, van werken van kunst of wetenschap is verboden en moet worden vervolgd.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige Mogendheden en personen in geval van oorlog te land.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

Ten einde de rechten en verplichtingen

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande

der onzijdige Mogendheden in geval van oorlog te land beter te omschrijven en den rechtstoestand der op onzijdig gebied uitgeweken oorlogvoerenden te regelen;

Wenschende eveneens de hoedanigheid van onzijdig persoon te omschrijven in afwachting dat het mogelijk zal zijn den rechtstoestand der onzijdige particulieren in hunne betrekkingen tot de oorlogvoerenden in haar geheel te regelen;

Hebben besloten met dat doel een Verdrag te sluiten en hebben dientengevolge tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

HOOFDSTUK I.

Van de rechten en verplichtingen der onzijdige Mogendheden.

Art. 1. Het grondgebied der onzijdige Mogendheden is onschendbaar.

2. Het is den oorlogvoerenden verboden het grondgebied eener onzijdige Mogendheid door troepen of konvooien, munitie of krijgsvoorraden te doen doortrekken.

3. Het is den oorlogvoerenden eveneens verboden:

a. op het grondgebied eener onzijdige Mogendheid een radiotelegrafisch station of eenig toestel, bestemd om als middel van gemeenschap met de oorlogvoerende strijdkrachten te land of ter zee te dienen, op te stellen;

b. eenige inrichting van dien aard te gebruiken, die door hen voor den oorlog op het grondgebied der onzijdige Mogendheid is opgesteld met een uitsluitend militair doel, en die niet geopend is geweest voor het publiek.

4. Op het grondgebied eener onzijdige Mogendheid kunnen ten behoeve der oorlogvoerenden geene strijderskorpsen worden gevormd, noch aanwervingsbureaux geopend.

5. Eene onzijdige Mogendheid mag op haar grondgebied geene der in de artikelen 2 tot 4 bedoelde daden dulden.

Zij is slechts verplicht met de onzijdigheid strijdige daden te straffen, indien die daden op haar eigen grondgebied zijn gepleegd.

6. De verantwoordelijkheid eener onzijdige Mogendheid wordt niet gemoeid door het feit dat afzonderlijke personen de grens overtrekken om bij een der oorlogvoerenden in dienst te treden.

7. Eene onzijdige Mogendheid is niet gehouden te beletten den uit- of doorvoer voor rekening van een der oorlogvoerenden van wapenen, munitie en, in het algemeen, van al wat voor een leger of eene vloot dienstig kan zijn.

8. Eene onzijdige Mogendheid is niet gehouden ten aanzien van de oorlogvoerenden het gebruik te verbieden of te beperken van de telegraaf- of telefoonkabels, alsmede van de toestellen voor telegrafie zonder draad, welke hetzij haar eigen eigendom, hetzij dat van vereenigingen of particulieren zijn.

9. Alle beperkende of verbiedende maatregelen, door eene onzijdige Mogendheid ten aanzien der in de artikelen 7 en 8 bedoelde onderwerpen genomen, moeten door haar op geheel dezelfde wijze op de oorlogvoerenden worden toegepast.

De onzijdige Mogendheid waakt, dat dezelfde verplichting door de maatschappijen of particulieren, die eigenaar zijn van telegraaf- of telefoonkabels of van toestellen voor telegrafie zonder draad, wordt nagekomen.

10. Als eene vijandige daad kan niet beschouwd worden het feit, dat eene onzijdige Mogendheid, zelfs met geweld, inbreuken op hare onzijdigheid tegengaat.

HOOFDSTUK II.

Van de bij de onzijdigen geïnterneerde oorlogvoerenden en verpleegde gewonden.

11. De onzijdige Mogendheid, die op haar grondgebied troepen toelaat, tot de oorlogvoerende legers behoorende, interneert deze, voor zooveel mogelijk, ver van het oorlogstooneel verwijderd.

Zij kan hen doen bewaken in kampen en zelfs hen opsluiten in vestingen of in daarvoor geschikte plaatsen.

Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatemala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla.

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

Zij beslist of de officieren vrijgelaten kunnen worden, mits zich op hun eerewoord verbindende het onzijdige grondgebied niet zonder verlof te verlaten.

12. Bij gebreke van eene bijzondere overeenkomst verschaft de onzijdige Mogendheid aan de geïnterneerden de levensmiddelen, de kleeding en de hulp door de menschlievendheid geboden.

Bij den vrede worden de door de interneering veroorzaakte kosten vergoed.

13. De onzijdige Mogendheid, die ontvluchte krijgsgevangenen opneemt, laat hen vrij. Indien zij hun verblijf op haar grondgebied toelaat, kan zij hun een verblijfplaats aanwijzen.

Dezelfde bepaling is van toepassing op de krijgsgevangenen, die door troepen zijn medegevoerd, welke op het grondgebied der onzijdige Mogendheid hun toevlucht nemen.

14. Eene onzijdige Mogendheid kan den doortocht van gewonden en zieken, tot de oorlogvoerende legers behoorende, over haar gebied toestaan onder voorbehoud, dat de treinen, die hen aanbrengen, noch oorlogspersoneel, noch oorlogsmaterieel vervoeren. In zoodanig geval is de onzijdige Mogendheid verplicht de ter zake vereischte maatregelen van veiligheid en toezicht te nemen.

De gewonden en zieken, die onder deze voorwaarden door eenen der oorlogvoerenden op het onzijdige grondgebied zijn aangebracht en tot de tegenpartij mochten behooren, moeten door de onzijdige Mogendheid onder bewaring worden gesteld, zoodat zij niet opnieuw kunnen deelnemen aan de krijgsverrichtingen. Deze Mogendheid heeft dezelfde plichten ten aanzien van de gewonden of de zieken van het andere leger, die haar toevertrouwd mochten zijn.

15. Het Verdrag van Genève is toepasselijk op de zieken en gewonden, die op onzijdig grondgebied zijn geïnterneerd.

HOOFDSTUK III.

Van de onzijdige personen.

16. Als onzijdigen worden beschouwd de onderdanen van eenen Staat, die geen deel neemt aan den oorlog.

17. Een onzijdige kan zich niet op zijne onzijdigheid beroepen:

a. indien hij vijandelijkheden tegen een oorlogvoerende pleegt;

b. indien hij daden pleegt in het belang van een oorlogvoerende, in het bijzonder indien hij vrijwillig dienst neemt in de gelederen der krijgsmacht van eene der Partijen.

In zoodanig geval wordt de onzijdige niet harder door den oorlogvoerende behandeld, tegenover wien hij de onzijdigheid niet in acht heeft genomen, dan, wegens hetzelfde feit, een onderdaan van den anderen oorlogvoerenden Staat zou kunnen worden behandeld.

18. Als daden in het belang van een der oorlogvoerenden in den zin van artikel 17, letter *b*, worden niet beschouwd:

a. de leveringen gedaan of de leeningen gegund aan een der oorlogvoerenden, mits degeen die levert of leent noch op het grondgebied van de andere Partij, noch op het door deze bezette grondgebied woont en de leverantiën niet van dat gebied afkomstig zijn;

b. de diensten in zaken van politie of burgerlijk bestuur bewezen.

HOOFDSTUK IV.

Van het spoorwegmaterieel.

19. Het spoorwegmaterieel dat afkomstig is van het grondgebied van onzijdige Mogendheden, hetzij het aan die Mogendheden of aan particuliere maatschappijen of personen toebehoort, en dat als zoodanig te herkennen is, kan door een oorlogvoerende slechts in die gevallen en in die mate worden gerequisitionneerd en gebruikt, waarin eene gebiedende noodzakelijkheid het eischt. Het wordt zoodra mogelijk naar het land van herkomst teruggezonden.

De onzijdige Mogendheid kan eveneens, in geval van noodzaak, in eene behoorlijke mate het materieel dat van het grondgebied van de oorlogvoerende Mogendheid afkomstig is, terughouden en gebruiken.

Eene vergoeding wordt over en weer betaald naar verhouding van de gebruikte hoeveelheid materieel en den duur van dat gebruik.

HOOFDSTUK V.

Slotbepalingen.

20. De bepalingen van dit Verdrag zijn slechts toepasselijk tusschen de Verdragsluitende Mogendheden en alleen indien de oorlogvoerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

21. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering haar tegelijkertyd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

22. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

23. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

24. Indien het gebeurde, dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

25. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 21, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 22, lid 2) of van opzegging (artikel 24, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg zullen worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
   JOSEPH H. CHOATE. — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.
   La République Argentine fait réserve de l'article 19.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — J. VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
7. *Pour le Brésil :*
   RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.
8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — Iv. KABANDJOULOFF.
9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
10. *Pour la Chine :*
    . . . . . .

11. *Pour la Colombie :*
JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.
12. *Pour la République de Cuba :*
ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.
13. *Pour le Danemark :*
C. BRUN.
14. *Pour la République Dominicaine :*
Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.
15. *Pour l'Equateur :*
VICTOR M. RENDON. — E. DORN Y DE ALSÚA.
16. *Pour l'Espagne :*
W. R. DE VILLA URRUTIA. — JOSÉ DE LA RICA Y CALVO. — GABRIEL MAURA.
17. *Pour la France :*
LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.
18. *Pour la Grande-Bretagne :*
EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.
Sous réserve des articles 16, 17 et 18.
19. *Pour la Grèce :*
CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
20. *Pour le Guatémala :*
JOSÉ TIBLE MACHADO.
21. *Pour le Haïti :*
DALBÉMAR JN JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.
22. *Pour l'Italie :*
POMPILJ. — G. FUSINATO.
23. *Pour le Japon :*
AIMARO SATO.
24. *Pour le Luxembourg :*
EYSCHEN. — Cte. DE VILLERS.
25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.
26. *Pour le Monténégro :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .
28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.
29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.
30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.
31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.
32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.
33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. — SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.
34. *Pour le Portugal :*
Marquis DE SOVERAL. — CONDE DE SELIR. — ALBERTO D'OLIVEIRA.
35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.
36. *Pour la Russie :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.
38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.
39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.
40. *Pour la Suède :*
K. H. L. HAMMARSKJÖLD. — JOH. HELLNER.
41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.
42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.
43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.
44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens den rechtstoestand der vijandelijke handelsvaartuigen bij den aanvang der vijandelijkheden.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

Verlangende de veiligheid van den inter-

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd :

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse ; le Président de la République Argentine ; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie ; Sa Majesté le Roi des Belges ; le Président de la République de Bolivie ; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil ; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie ; le Président de la République de Chili ; le Président de la République de Colombie ; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba ; Sa Majesté le Roi de Danemark ; le Président de la République Dominicaine ; le Président de la République de l'Equateur ; Sa Majesté le Roi d'Espagne ; le Président de la République Française ; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des territoires

nationalen handel tegen de verrassingen van den oorlog te waarborgen en wenschende, overeenkomstig de tegenwoordige praktijk, de vóór den aanvang der vijandelijkheden te goeder trouw aangevangen en in uitvoering zijnde handelsoperaties zooveel mogelijk te beschermen;

Hebben besloten met dat doel een Verdrag te sluiten en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen.

Art. 1. Indien een handelsvaartuig behoorende tot eene der oorlogvoerende Mogendheden, zich, bij den aanvang der vijandelijkheden, in eene vijandige haven bevindt, is het wenschelijk, dat aan dat vaartuig vergund worde vrij te vertrekken, onmiddellijk of na eene voldoende goedgunstig aan dat vaartuig gelaten tijdsruimte, en zich rechtstreeks, na van een bewijs van vrije doorvaart te zijn voorzien, naar zijne bestemmingshaven of eene andere haven, die hem wordt aangewezen, te begeven.

Hetzelfde is het geval met een vaartuig, dat zijne laatste vertrekshaven vóór het begin van den oorlog heeft verlaten en eene vijandelijke haven binnenloopt zonder bekend te zijn met de vijandelijkheden.

2. Het handelsvaartuig, dat door omstandigheden van overmacht, de vijandelijke haven niet binnen het in het vorige artikel bedoelde tijdsverloop heeft kunnen verlaten, of waaraan niet is vergund uit te varen, kan niet worden verbeurd verklaard.

De oorlogvoerende kan het slechts in beslag nemen onder de verplichting het na den oorlog zonder schadeloosstelling terug te geven, of het tegen schadeloosstelling requisitionneeren.

3. De vijandelijke handelsvaartuigen, die hunne laatste vertrekshaven vóór het begin van den oorlog hebben verlaten en die op zee onbekend met de vijandelijkheden worden aangetroffen, kunnen niet worden verbeurd verklaard. Zij staan er slechts aan bloot in beslag genomen te worden, tegen verplichting ze na den oorlog zonder schadeloosstelling terug te geven, of te worden gerequisitionneerd of zelfs vernietigd, tegen schadeloosstelling en onder de verplichting voor de veiligheid der personen en het behoud der scheepspapieren te zorgen.

Die vaartuigen zijn aan de wetten en gebruiken van den zeeoorlog onderworpen, zoodra zij eene haven van hun land of eene onzijdige haven hebben aangedaan.

4. De vijandelijke koopwaren, die zich aan boord bevinden der in de artikelen 1 en 2 bedoelde vaartuigen, staan er eveneens aan bloot in beslag genomen te worden en na den oorlog teruggegeven te worden zonder schadeloosstelling, of gerequisitionneerd te worden tegen schadeloosstelling, te samen met het vaartuig of afzonderlijk.

Hetzelfde is het geval met de koopwaren, welke zich aan boord der in artikel 3 bedoelde vaartuigen bevinden.

5. Dit Verdrag heeft niet betrekking op de handelsvaartuigen, waarvan de bouw aanwijst, dat zij bestemd zijn om in oorlogsschepen te worden veranderd.

6. De bepalingen van dit Verdrag zijn slechts toepasselijk tusschen de verdragsluitende Mogendheden en alleen indien de oorlogvoerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

7. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging,

---

Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla:

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

8. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

9. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

10. Indien het gebeurde, dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

11. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 7, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 8, lid 2) of van opzegging (artikel 10, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
   Sous réserve de l'article 3 et de l'article 4, alinéa 2.
2. *Pour les Etats-Unis d'Amérique :*
   . . . . . .
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — J. VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
7. *Pour le Brésil :*
   RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.
8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — Iv. KARANDJOULOFF.
9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
10. *Pour la Chine :*
    . . . . . .
11. *Pour la Colombie :*
    JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.
12. *Pour la République de Cuba :*
    ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.
13. *Pour le Danemark :*
    C. BRUN.

14. *Pour la République Dominicaine :*
Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.
15. *Pour l'Equateur :*
VICTOR M. RENDON. — E. DORN Y DE ALSÚA.
16. *Pour l'Espagne :*
W. R. DE VILLA URRUTIA. — JOSÉ DE LA RICA Y CALVO. — GABRIEL MAURA.
17. *Pour la France :*
LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.
18. *Pour la Grande-Bretagne :*
EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. HENRY HOWARD.
19. *Pour la Grèce :*
CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
20. *Pour le Guatémala :*
JOSÉ TIBLE MACHADO.
21. *Pour le Haïti :*
DALBÉMAR JN JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.
22. *Pour l'Italie :*
POMPILJ. — G. FUSINATO.
23. *Pour le Japon :*
AIMARO SATO.
24. *Pour le Luxembourg :*
EYSCHEN. — Cte DE VILLERS.
25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.
26. *Pour le Monténégro :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .
28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.
29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.
30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.
31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.
32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.
33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. — SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.
34. *Pour le Portugal :*
ALBERTO D'OLIVEIRA.
35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.
36. *Pour la Russie :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
Sous réserves formulées à l'art. 3 et à l'art. 4 al. 2, de la présente Convention et consignées au procès-verbal de la septième séance plénière du 27 septembre 1907.
37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.
38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.
39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.
40. *Pour la Suède :*
K. H. L. HAMMARSKJÖLD. — JOH. HELLNER.
41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.
42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.
43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.
44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens de verandering van handelsvaartuigen in oorlogsschepen.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

Overwegende dat het, met het oog op de inlijving in tijd van oorlog van vaartuigen

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd :

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la Répu-

der handelsvloot bij de oorlogsvloten, wenschelijk is de voorwaarden te omschrijven waaronder deze verandering kan geschieden;

Dat echter, waar de verdragsluitende Mogendheden niet tot overeenstemming zijn kunnen geraken nopens de vraag of de verandering van een handelsvaartuig in een oorlogsschip in volle zee mag plaats hebben, het van zelf spreekt, dat de vraag nopens de plaats der verandering buiten beschouwing blijft en in de hieronder volgende regelen geenszins behandeld wordt;

Wenschende met dat doel een verdrag te sluiten, hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

Art. 1. Geen handelsvaartuig, dat in oorlogsschip is veranderd, kan de rechten en verplichtingen hebben aan die hoedanigheid verbonden, indien het niet onder het rechtstreeksch gezag, het onmiddellijke toezicht en de onmiddellijke verantwoordelijkheid is geplaatst van de Mogendheid welker vlag het voert.

2. De in oorlogsschepen veranderde handelsvaartuigen moeten de uiterlijke kenteekenen van oorlogsschepen hunner nationaliteit dragen.

3. De commandant moet in Staatsdienst zijn en behoorlijk voorzien zijn van eene aanstelling der bevoegde overheden. Zijn naam moet voorkomen op de lijst der officieren der militaire marine.

4. De bemanning moet onderworpen zijn aan de regelen der krijgstucht.

5. Elk in oorlogsschip veranderd handelsvaartuig is gehouden in zijne operaties de wetten en gebruiken van den oorlog in acht te nemen.

6. De oorlogvoerende, die een handelsvaartuig in oorlogsschip verandert, moet die verandering zoo spoedig mogelijk op de lijst der schepen harer militaire marine vermelden.

7. De bepalingen van dit verdrag zijn slechts toepasselijk tusschen de verdragsluitende Mogendheden en alleen indien de oorlogvoerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

8. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

9. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

10. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare

---

blique du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; Le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla:

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

11. Indien het gebeurde, dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

12. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 8, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 9, lid 2) of van opzegging (artikel 11, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
   . . . . . .
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — C. RÚEZ LARRETA.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
7. *Pour le Brésil :*
   RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.
8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — IV. KARANDJOULOFF.
9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
10. *Pour la Chine :*
    . . . . . .
11. *Pour la Colombie :*
    JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.
12. *Pour la République de Cuba :*
    ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.
13. *Pour le Danemark :*
    C. BRUN.
14. *Pour la République Dominicaine :*
    . . . . . .
15. *Pour l'Equateur :*
    VICTOR M. RENDON. — E. DORN Y DE ALSÚA.
16. *Pour l'Espagne :*
    W. R. DE VILLA URRUTIA. — JOSÉ DE LA RICA Y CALVO. — GABRIEL MAURA.
17. *Pour la France :*
    LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.
18. *Pour la Grande-Bretagne :*
    EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. HENRY HOWARD.
19. *Pour la Grèce :*
    CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
20. *Pour le Guatémala :*
    JOSÉ TIBLE MACHADO.
21. *Pour le Haïti :*
    DALBÉMAR JN. JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.
22. *Pour l'Italie :*
    POMPILJ. — G. FUSINATO.
23. *Pour le Japon :*
    AIMARO SATO.
24. *Pour le Luxembourg :*
    EYSCHEN. — Cte DE VILLERS.
25. *Pour le Mexique :*
    G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.
26. *Pour le Monténégro :*
    NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
27. *Pour le Nicaragua :*
    . . . . . .

28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.
29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.
30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.
31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.
32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.
33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.
34. *Pour le Portugal :*
Marquis DE SOVERAL. — CONDE DE SÉLIR. — ALBERTO D'OLIVEIRA.
35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.
36. *Pour la Russie :*
NÈLIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.
38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.
39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.
40. *Pour la Suède :*
K. H. L. HAMMARSKJÖLD. — JOH. HELLNER.
41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.
42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.

Sous réserve de la déclaration faite à la 8e séance plénière de la Conférence du 9 Octobre 1907.

43. *Pour l'Uruguay :*

. . . . . .

44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens het stellen van onderzeesche zelfwerkende contact-mijnen.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd :
Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Roumanie; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla :

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

Geleid door het beginsel der vrijheid van de zeewegen, open voor alle volken;

Overwegende dat, indien men, bij den huidigen staat van zaken, het gebruik van onderzeesche zelfwerkende contact-mijnen niet kan verbieden, het van belang is het gebruik er van te beperken en te regelen, ten einde de hardheden van den oorlog te verminderen en, zooveel als mogelijk is, aan de vreedzame scheepvaart de zekerheid te geven waarop zij recht heeft aanspraak te maken, niettegenstaande het bestaan van een oorlog;

In afwachting dat het mogelijk zal zijn deze aangelegenheid te regelen op eene wijze, die aan de betrokken belangen de wenschelijke waarborgen schenkt;

Hebben besloten met dat doel een Verdrag te sluiten en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten : (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen :

Art. 1. Het is verboden :

1°. niet verankerde zelfwerkende contact-mijnen te plaatsen, tenzij zij zoodanig vervaardigd zijn, dat zij uiterlijk een uur nadat hij, die ze geplaatst heeft, er het toezicht op verloren heeft, ongevaarlijk worden;

2°. verankerde zelfwerkende contact-mijnen te plaatsen, die niet ongevaarlijk worden zoodra ze losgeraakt zijn;

3°. torpedo's te gebruiken, die niet ongevaarlijk worden, wanneer ze hun doel hebben gemist.

2. Het is verboden zelfwerkende contactmijnen te plaatsen voor de kusten of havens van den tegenstander met het uitsluitend doel de koopvaardij te onderscheppen.

3. Bij gebruik van verankerde zelfwerkende contact-mijnen moeten alle mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen worden voor de veiligheid der vreedzame scheepvaart.

De oorlogvoerenden verbinden zich om, voor zoover zulks mogelijk is, er in te voorzien dat de mijnen na beperkten tijd ongevaarlijk worden en om, in geval zij niet langer worden bewaakt, de gevaarlijke streken, zoodra de eischen van den krijg het toelaten, aan te wijzen door eene kennisgeving aan de scheepvaart, welke tevens, langs den diplomatieken weg, aan de Regeeringen moet worden medegedeeld.

4. Iedere onzijdige Mogendheid, die zelfwerkende contact-mijnen voor hare kusten plaatst, moet dezelfde regelen in acht nemen en dezelfde voorzorgsmaatregelen nemen als aan de oorlogvoerenden zijn voorgeschreven.

De onzijdige Mogendheid moet, door een voorafgaande kennisgeving, aan de scheepvaart de streken doen kennen, waar zelfwerkende contact-mijnen zullen worden verankerd. Deze kennisgeving moet onverwijld langs den diplomatieken weg aan de Regeeringen worden medegedeeld.

5. De verdragsluitende Mogendheden verbinden zich om, bij het einde van den ooriog, alles te doen wat in hare macht is ten einde, ieder voor zich, de mijnen op te ruimen, die zij geplaatst hebben.

Van verankerde zelfwerkende contact-mijnen, door een der oorlogvoerenden langs de kusten van den ander geplaatst, wordt de plaatsing aan de andere partij kenbaar gemaakt door de Mogendheid, die ze geplaatst heeft en iedere Mogendheid moet in den kortst mogelijken tijd de opruiming der mijnen, die zich in hare wateren bevinden, bewerkstelligen.

6. De verdragsluitende Mogendheden, die nog niet beschikken over zoodanige volmaakte mijnen als in dit Verdrag zijn voorzien en die zich bijgevolg op dit oogenblik niet kunnen gedragen naar de regelen, in de artikelen 1 en 3 vastgesteld, verbinden zich om, zoodra mogelijk, haar mijnenmateriaal te veranderen, opdat het aan bovenvermelde voorschriften beantwoorde.

7. De bepalingen van dit Verdrag zijn slechts toepasselijk tusschen de verdragsluitende Mogendheden en alleen indien de oorlog voerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

8. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

9. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

10. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

11. Dit Verdrag heeft eenen duur van zeven jaren te rekenen van den zestigsten dag na den datum der eerste nederlegging van akten van bekrachtiging.

Behoudens opzegging blijft het van kracht na afloop van dien termijn.

De opzegging wordt schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle Mogendheden, en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en zes maanden nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

12. De verdragsluitende Mogendheden verbinden zich het vraagstuk van het gebruik der zelfwerkende contactmijnen zes maanden voor den afloop van den in het eerste lid van het voorgaand artikel voorziene termijn weder op te vatten, in geval het niet op een vroeger tijdstip weder is opgevat en opgelost door de Derde Vredesconferentie.

Indien de verdragsluitende Mogendheden een nieuw Verdrag betreffende het gebruik van mijnen sluiten, houdt met het van kracht worden daarvan dit Verdrag op toepasselijk te zijn.

13. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 8, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 9, lid 2) of van opzegging (artikel 11, lid 3) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatiekn wege worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
   Sous réserve de l'article 2.
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
   JOSEPH H. CHOATE. — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
7. *Pour le Brésil :*
   RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.
8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — Iv. KARANDJOULOFF.
9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
10. *Pour la Chine :*
    . . . . . .
11. *Pour la Colombie :*
    JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.
12. *Pour la République de Cuba :*
    ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.
13. *Pour le Danemark :*
    A. VEDEL.
14. *Pour la République Dominicaine :*
    Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.
    Avec réserve sur l'alinéa premier de l'article premier.
15. *Pour l'Equateur :*
    VICTOR M. RENDÓN. — E. DORN Y DE ALSÚA.
16. *Pour l'Espagne :*
    . . . . . .
17. *Pour la France :*
    MARCELLIN PELLET.
    Sous réserve de l'article 2.

18. *Pour la Grande-Bretagne :*
EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.
Sous réserve de la déclaration suivante :
„En apposant leurs signatures à cette Convention les Plénipotentiaires Britanniques déclarent que le simple fait que la dite Convention ne défend pas tel acte ou tel procédé, ne doit pas être considéré comme privant le Gouvernement de Sa Majesté Britannique du droit de contester la légalité du dit acte ou procédé."
19. *Pour la Grèce :*
CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
20. *Pour le Guatémala :*
JOSÉ TIBLE MACHADO.
21. *Pour le Haïti :*
DALBÉMAR JN. JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.
22. *Pour l'Italie :*
POMPILJ. — G. FUSINATO.
23. *Pour le Japon :*
AIMARO SATO.
24. *Pour le Luxembourg :*
EYSCHEN. — Cte DE VILLERS.
25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.
26. *Pour le Monténégro :*
. . . . . .
27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .
28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.
29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.
30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.
31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.
32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.
33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.
34. *Pour le Portugal :*
. . . . . .
35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.
36. *Pour la Russie :*
. . . . . .
37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.
38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.
39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.
Sous réserve de l'article 1, alinéa 1.
40. *Pour la Suède :*
. . . . . .
41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.
42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.
Sous réserve des déclarations consignées au procès-verbal de la 8e séance plénière de la Conférence du 9 octobre 1907.
43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.
44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens het bombardement door eene scheepsmacht in tijd van oorlog.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

Bezield met het verlangen den door de Eerste Vredesconferentie met betrekking tot het bombardement door eene scheepsmacht

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd :

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse ; le Président des Etats-Unis d'Amérique ; le Président de la République Argentine ; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie ; Sa Majesté le Roi des Belges ; le Président de la République de Bolivie ; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil ; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie ; le Président de la République de Chili ; le Président de la République de Colombie ; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba ; Sa Majesté le Roi de Danemark ; le Président de la République Dominicaine ; le Président de la République de l'Equateur ; le Président de la République Française ; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes ; Sa Majesté le Roi des Hellènes ; le Président de la République de Guatémala ; le Président de la République d'Haïti ; Sa Majesté le Roi d'Italie ; Sa Majesté l'Empereur du Japon ; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau ; le Président des Etats-Unis Mexicains ; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro ; Sa Majesté le Roi de Norvège ; le Président de la République de Panama ; le Président de la République du Paraguay ; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas ; le Président de la République du Pérou ; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse ; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc. ; Sa Majesté Roi de Roumanie ; Sa Majesté l'Empereur de Toutes

van niet verdedigde havens, steden en dorpen uitgesproken wensch te verwezenlijken;

Overwegende dat het van belang is de bombardementen door eene scheepsmacht aan algemeene bepalingen te onderwerpen, die de rechten der inwoners waarborgen en het behoud der voornaamste gebouwen te verzekeren, door de beginselen van het Reglement van 1899 op de wetten en gebruiken van den oorlog te land binnen de perken van het mogelijke tot deze krijgsoperatie uit te breiden;

Aldus geleid door den wensch de belangen der menschheid te dienen en de hardheden en rampen van den oorlog te verminderen;

Hebben besloten met dat doel een Verdrag te sluiten en hebben dientengevolge tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen.

HOOFDSTUK I.

Van het bombardement van niet verdedigde havens, steden, dorpen, woningen of gebouwen.

Art. 1. Het is verboden met eene scheepsmacht havens, steden, dorpen, woningen, of gebouwen, die niet verdedigd worden, te bombardeeren.

Eene plaats mag niet worden gebombardeerd wegens het enkele feit dat, vóór hare haven, onderzeesche contactmijnen zijn verankerd.

2. Evenwel zijn de militaire werken, militaire of marine-inrichtingen, bewaarplaatsen van wapenen of van oorlogsmaterieel, werkplaatsen en inrichtingen geschikt om voor de behoeften van de vijandelijke vloot of van het vijandelijke leger te dienen, en de zich in de haven bevindende oorlogsschepen niet onder dat verbod begrepen. De bevelhebber eener scheepsmacht kan, na tot vernietiging dier zaken binnen een redelijken termijn aangemaand te hebben, dezelve met kanonvuur vernietigen, indien elk ander middel onmogelijk is, en de plaatselijke overheden binnen den bepaalden termijn niet tot die vernietiging zijn overgegaan.

Hij draagt in dat geval geenerlei verantwoordelijkheid voor de gewilde schade, die door het bombardement zou kunnen zijn veroorzaakt.

Indien militaire eischen een onmiddellijk optreden noodzakelijk maken en niet gedoogen een uitstel toe te staan, blijft, wel te verstaan, het verbod om de niet verdedigde stad te bombardeeren, gelden als in het geval genoemd in lid 1 en moet de bevelhebber alle gewilde maatregelen nemen, opdat die stad er de minst mogelijke bezwaren van ondervindt.

3. Na uitdrukkelijke kennisgeving kan tot het bombardement van niet verdedigde havens, steden, dorpen, woningen of gebouwen worden overgegaan, indien de plaatselijke overheden, door eene formeele aanmaning in gebreke gesteld, weigeren te voldoen aan requisities van levensmiddelen of proviandeering noodig voor de onmiddellijke behoefte der scheepsmacht, die zich voor de plaats bevindt.

Die requisities moeten in overeenstemming zijn met de draagkracht der plaats. Zij worden slechts gevorderd met machtiging van den bevelhebber der genoemde scheepsmacht en zij moeten, zooveel mogelijk, contant betaald worden; kan dat niet geschieden, dan worden zij door ontvangbewijzen gestaafd.

4. Verboden is het bombardement van niet verdedigde havens, steden, dorpen, woningen of gebouwen, wegens niet betaling van heffingen in geld.

HOOFDSTUK II.

Algemeene bepalingen.

5. Bij het bombardement door eene scheepsmacht moeten door den bevelhebber alle noodige maatregelen genomen worden om de gebouwen gewijd aan de eeredienſten, aan de kunsten, de wetenschappen en aan de weldadigheid, de geschiedkundige gedenkteekenen, de hospitalen en de plaatsen, waar zieken of gewonden bijeengebracht zijn, zooveel mogelijk te sparen, op voorwaarde, dat zij niet gelijktijdig voor een militair doeleinde worden gebruikt.

Het is de plicht der inwoners om die gedenkteekenen, die gebouwen of plaatsen van verzameling aan te duiden door zichtbare teekenen, welke moeten bestaan in groote stijve rechthoekige vlakken, door eene der diagonalen in twee driehoeken verdeeld, waarvan de bovenste zwart, de onderste wit gekleurd is.

---

les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla:

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

6. Behalve wanneer de militaire eischen het niet veroorloven moet de bevelhebber der aanvallende scheepsmacht, alvorens tot bombardement over te gaan, alles doen wat in zijn vermogen is om de overheden te waarschuwen.

7. Het is verboden zelfs een stormenderhand genomen stad of plaats aan plundering over te leveren.

HOOFDSTUK III.

Slotbepalingen.

8. De bepalingen van dit Verdrag zijn slechts toepasselijk tusschen de verdragsluitende Mogendheden en alleen indien de oorlogvoerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

9. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

10. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

11. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

12. Indien het gebeurde, dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

13. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 9, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 10, lid 2) of van opzegging (artikel 12, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*

MARSCHALL. — KRIEGE.

Sous réserve de l'article 1, alinéa 2.

2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
JOSEPH H. CHOATE — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.

3. *Pour l'Argentine :*
ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.

4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
MÉREY. — Bon MACCHIO.

5. *Pour la Belgique :*
A. BEERNAERT. — J. VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.

6. *Pour la Bolivie :*
CLAUDIO PINILLA.

7. *Pour le Brésil :*
RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.

8. *Pour la Bulgarie :*
Général-Major VINAROFF. — IV. KARANDJOULOFF.

9. *Pour le Chili :*
DOMINGA GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
Sous la réserve de l'article 3, formulée dans la quatrième séance plénière du 17 août.

10. *Pour la Chine :*
. . . . . .

11. *Pour la Colombie :*
JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.

12. *Pour la République de Cuba :*
ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.

13. *Pour le Danemark :*
C. BRUN.

14. *Pour la République Dominicaine :*
Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.

15. *Pour l'Equateur :*
VICTOR M. RENDÓN. — E. DORN Y DE ALSÚA.

16. *Pour l'Espagne :*
. . . . . .

17. *Pour la France :*
MARCELLIN PELLET.
Sous réserve du deuxième alinéa de l article I.

18. *Pour la Grande-Bretagne :*
EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.
Sous réserve du second alinéa de l article I.

19. *Pour la Grèce :*
CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.

20. *Pour le Guatémala :*
JOSÉ TIBLE MACHADO.

21. *Pour le Haïti :*
DALBÉMAR JN JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.

22. *Pour l'Italie :*
POMPILJ. — G. FUSINATO.

23. *Pour le Japon :*
AIMARO SATO.
Avec réserve de l'alinéa 2 de l'article premier.

24. *Pour le Luxembourg :*
EYSCHEN. — Cte DE VILLERS.

25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.

26. *Pour le Monténégro :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .

28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.

29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.

30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.

31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.

32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.

33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN.
SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.

34. *Pour le Portugal :*
ALBETOR D'OLIVEIRA.

35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.

36. *Pour la Russie :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.

38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.

39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.

40. *Pour la Suède :*
K. H. L. HAMMARSKJÖLD. — JOH. HELLNER.

41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.

42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.

43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.

44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG voor de toepassing op den zeeoorlog der beginselen van het Verdrag van Genève.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen ; enz. (2)

Gelijkelijk bezield met den wensch om, voor zoover van hen afhangt, de van den oorlog onafscheidelijke rampen te verminderen ;

En willende, met dat doel, op den zeeoorlog de beginselen van het Verdrag van Genève van 6 Juli 1906 toepassen ;

Hebben besloten een Verdrag te sluiten met het doel het op hetzelfde onderwerp betrekking hebbende Verdrag van 29 Juli 1899 te herzien en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten : (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen :

Art. 1. De militaire hospitaalschepen, waaronder te verstaan de schepen door de Staten gebouwd of ingericht in 't bijzonder en uitsluitend met het doel om hulp te verleenen aan de gewonden, zieken en schipbreukelingen, en waarvan de namen aan de oorlogvoerende Mogendheden moeten zijn medegedeeld bij den aanvang of in den loop der vijandelijkheden, in ieder geval vóór eenige ingebruikstelling, worden geëerbiedigd en kunnen gedurende de vijandelijkheden niet worden prijs gemaakt.

Evenmin worden die schepen, met betrekking tot hun verblijf in eene onzijdige haven, gelijkgesteld met oorlogsschepen.

2. De hospitaalschepen, geheel of ten deele uitgerust op kosten van particulieren of van officiëel erkende vereenigingen tot hulpbetoon, worden eveneens geëerbiedigd en zijn niet onderhevig aan prijsmaking, indien de oorlogvoerende Mogendheid, waartoe zij behooren, hun eenen officieelen lastbrief heeft verstrekt en hunne namen ter kennis heeft gebracht van de tegenpartij bij den aanvang of in den loop der vijandelijkheden, in ieder geval vóór eenige ingebruikstelling.

Die schepen moeten voorzien zijn van een stuk, afkomstig van de bevoegde overheid, verklarende dat zij gedurende hunne uitrusting en bij hun eindvertrek aan haar toezicht onderworpen zijn geweest.

3. De hospitaalschepen, geheel of ten deele uitgerust op kosten van particulieren of van officiëel erkende vereenigingen van onzijdige landen, worden geëerbiedigd en zijn niet onderhevig aan prijsmaking, onder voorwaarde dat zij zich onder de leiding van een der oorlogvoerenden hebben gesteld, met voorafgaande goedkeuring van hunne eigen Regeering en met de machtiging van den oorlogvoerende zelf, en dat deze bij den aanvang of gedurende de vijandelijkheden, in elk geval alvorens eenig gebruik van het schip te maken, den naam aan zijnen tegenstander mededeelt.

4. De schepen, die vermeld zijn in de artikelen 1, 2 en 3, verleenen hulp en bijstand aan de gewonden, zieken en schipbreukelingen

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd :

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse ; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine ; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie ; Sa Majesté le Roi des Belges ; le Président de la République de Bolivie ; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil ; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie ; le Président de la République de Chili ; Sa Majesté l'Empereur de Chine ; le Président de la République de Colombie ; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba ; Sa Majesté le Roi de Danemark ; le Président de la République Dominicaine ; le Président de la République de l'Equateur ; Sa Majesté le Roi d'Espagne ; le Président de la République Française ; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes ; Sa Majesté le Roi des Hellènes ; le Président de la République de Guatémala ; le Président de la République d'Haïti ; Sa Majesté le Roi d'Italie ; Sa Majesté l'Empereur du Japon ; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau ; le Président des Etats-Unis Mexicains ; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro ; Sa Majesté le Roi de Norvège ; le Président de la République de Panama ; le Président de la République du Paraguay ; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas ; le Président de la République du Pérou ; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse ; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc. ; Sa Majesté le Roi de Roumanie ; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador ; Sa Majesté le Roi de Serbie ; Sa Majesté le Roi de Siam ; Sa Majesté le Roi de Suède ; le Conseil Fédéral Suisse ; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans ; le Président de la République Orientale de l'Uruguay ; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla :

---

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

der oorlogvoerenden zonder onderscheid van nationaliteit.

De Regeeringen verbinden zich om die schepen voor geenerlei oorlogsdoeleinde te gebruiken.

Die schepen mogen de bewegingen der strijdenden op geenerlei wijze belemmeren.

Gedurende en na den strijd handelen zij op eigen risico en gevaar.

De oorlogvoerenden hebben te hunnen opzichte het recht van toezicht en van doorzoeking; zij kunnen hunne medewerking weigeren, hun gebieden zich te verwijderen, hun een bepaalden koers voorschrijven en eenen commissaris aan boord plaatsen, zelfs hen aanhouden, indien de ernst der omstandigheden het mocht vorderen.

De oorlogvoerenden schrijven, zooveel mogelijk, in het scheepsjournaal der hospitaalschepen de bevelen in welke zij hun geven.

5. De militaire hospitaalschepen worden onderscheiden door eene witte buitenbeschildering met eenen horizontalen groenen gang van ongeveer anderhalven meter breedte.

De schepen, die vermeld zijn in de artikelen 2 en 3, worden onderscheiden door eene witte buitenbeschildering met eenen horizontalen rooden gang van ongeveer anderhalven meter breedte.

De sloepen der zooeven vermelde schepen, evenals kleine vaartuigen voor den hospitaaldienst bestemd, onderscheiden zich door eene dergelijke beschildering.

Alle hospitaalschepen maken zich kenbaar door, behalve hunne nationale vlag, de witte vlag met rood kruis, voorgeschreven door het Verdrag van Genève en bovendien, indien zij tot eenen onzijdigen Staat behooren, door aan den grooten mast de nationale vlag te hijschen van den oorlogvoerende onder wiens leiding zij zich hebben gesteld.

De hospitaalschepen, die in het geval in artikel 4 voorzien, door den vijand worden aangehouden, moeten de nationale vlag van den oorlogvoerende, waartoe zij behooren, inhalen.

De bovengenoemde schepen en vaartuigen, die zich 's nachts verzekerd willen houden overeenkomstig het hun toekomend recht geëerbiedigd te worden, moeten, met toestemming van den oorlogvoerende dien zij vergezellen, de maatregelen nemen welke noodig zijn om de kleuren die hen kenmerken, voldoende te doen uitkomen.

6. De in artikel 5 voorziene onderscheidingsteekenen kunnen zoowel in tijd van vrede als in tijd van oorlog slechts gebruikt worden ter bescherming of ter onderkenning der aldaar genoemde vaartuigen.

7. In geval van een gevecht aan boord van een oorlogsschip worden de ziekeninrichtingen zooveel mogelijk geëerbiedigd en gespaard.

Deze ziekeninrichtingen en haar materieel blijven aan de oorlogswetten onderworpen, maar kunnen niet tot een ander doel worden bestemd, zoolang zij voor de gewonden en zieken noodig zijn.

Evenwel heeft de commandant, die haar in zijne macht heeft, de bevoegdheid er over te beschikken, in geval zulks voor een gewichtig militair belang noodzakelijk is, mits hij van te voren de gewonden en zieken, die zich daarin bevinden, in veiligheid stelt.

8. De bescherming aan de hospitaalschepen en aan de ziekeninrichtingen der oorlogsschepen verschuldigd, houdt op als men er van gebruik maakt tot het verrichten van voor den vijand nadeelige handelingen.

Als rechtmatige reden om die bescherming niet verder te verleenen wordt niet beschouwd het feit, dat het personeel dier hospitaalschepen en ziekeninrichtingen voor de handhaving der orde en tot verdediging der gewonden en zieken gewapend is, evenmin als het feit dat zich aan boord een toestel voor radiotelegrafie bevindt.

9. De oorlogvoerenden kunnen een beroep doen op de menschlievendheid der gezagvoerders van onzijdige handelsvaartuigen, jachten of sloepen, om gewonden of zieken aan boord te nemen en te verzorgen.

De vaartuigen, die aan dat beroep gehoor geven, evenals die welke uit eigen beweging gewonden, zieken of schipbreukelingen aan boord nemen, genieten eene bijzondere bescherming en zekere vrijstellingen. In geen geval kunnen zij wegens het feit van dit vervoer worden prijsgemaakt; maar, behoudens de hun gedane beloften, blijven zij blootgesteld aan prijsmaking wegens eenigerlei schending der onzijdigheid, waaraan zij zich schuldig gemaakt mochten hebben.

10. Het geestelijk, geneeskundig en hospitaal-personeel van ieder prijsgemaakt schip is onschendbaar en kan niet krijgsgevangen gemaakt worden. Bij het verlaten van het schip neemt dit personeel de voorwerpen en heelkundige instrumenten, welke zijn bijzonder eigendom zijn, mede.

Dat personeel gaat voort zijne functiën waar te nemen zoolang zulks noodig is en het kan zich vervolgens verwijderen, wanneer de opperbevelhebber het mogelijk oordeelt.

De oorlogvoerenden moeten aan dat in hunne handen gevallen personeel dezelfde vergoedingen en dezelfde soldij verzekeren, als aan het personeel van dezelfde rangen hunner eigen marine toekomt.

11. De zich aan boord bevindende zeelieden en militairen en andere officiëel aan de zee- of landmacht verbonden personen, die gewond of ziek zijn, worden door de nemers beschermd en verzorgd.

12. Elk oorlogsschip van eene oorlogvoerende partij kan de uitlevering verlangen der gewonden, zieken en schipbreukelingen, die aan boord zijn van militaire hospitaalschepen, van hospitaalschepen toebehoorende aan eene vereeniging tot hulpbetoon of aan particulieren, van handelsvaartuigen, jachten en sloepen, van welke nationaliteit die vaartuigen ook zijn.

13. Indien gewonden, zieken of schipbreukelingen aan boord van een onzijdig oorlogsschip worden opgenomen, moeten, binnen de grenzen van het mogelijke, maatregelen genomen worden opdat zij niet meer aan de krijgsverrichtingen kunnen deelnemen.

14. De schipbreukelingen, gewonden of zieken van eenen oorlogvoerende, welke in de handen vallen van den ander, zijn krijgsgevangenen. Aan dezen laatste staat het vrij, naar gelang der omstandigheden, te beslissen of hij hen wil houden, hen zenden naar eene haven van zijnen Staat, naar eene onzijdige haven of zelfs naar eene haven van de tegenpartij. In het laatste geval mogen de aldus aan hun land teruggegeven gevangenen gedurende den oorlog niet dienen.

15. De schipbreukelingen, gewonden of zieken, die, met toestemming van de plaatselijke overheid, in eene onzijdige haven worden ontscheept, moeten, behoudens eene schikking in tegenovergestelden zin van den onzijdigen Staat met de oorlogvoerende Staten, op zoodanige wijze door den onzijdigen Staat bewaakt worden, dat zij niet opnieuw deel kunnen nemen aan de krijgsverrichtingen.

De hospitaalkosten en die voor de interneering worden gedragen door den Staat, tot welken de schipbreukelingen, gewonden of zieken behooren.

16. Na elk gevecht worden door beide oorlogvoerende partijen, voor zoover de militaire belangen het veroorloven, maatregelen genomen om de schipbreukelingen, gewonden en zieken op te zoeken en hen, evenals de dooden, tegen plundering en slechte behandeling te doen beschermen.

Zij zorgen er voor, dat aan het begraven, het overboord zetten of het verbranden der dooden een nauwkeurig onderzoek hunner lijken voorafgaat.

17. Ieder oorlogvoerende zendt, zoodra mogelijk, aan de overheden van hun land, van hunne marine of van hun leger de militaire identiteitsteekens of stukken, op de dooden gevonden en de naamlijst der door hem opgenomen gewonden of zieken.

De oorlogvoerenden houden elkander op de hoogte van de interneeringen en veranderingen, evenals van de opnamen in de hospitalen en van de sterfgevallen, die zijn voorgekomen onder de gewonden en zieken, welke zich in hunne macht bevinden. Zij verzamelen alle voorwerpen, dienende tot persoonlijk gebruik, voorwerpen van waarde, brieven, enz., die op de genomen schepen worden gevonden of die worden achtergelaten door de gewonden of zieken, welke in de hospitalen overleden zijn, ten einde ze aan de belanghebbenden door de overheden van hun land te doen toekomen.

18. De bepalingen van dit Verdrag zijn slechts toepasselijk tusschen de verdragsluitende Mogendheden en alleen indien de oorlogvoerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

19. De opperbevelhebbers der vloten van de oorlogvoerenden moeten voorzien in de regeling der bijzonderheden betreffende de uitvoering der voorgaande artikelen, evenals de niet voorziene gevallen regelen, volgens de voorschriften hunner respectieve Regeeringen en overeenkomstig de algemeene beginselen van dit Verdrag.

20. De onderteekenende Mogendheden treffen de noodige maatregelen om hare zeemachten en in het bijzonder het beschermde personeel, met de bepalingen van dit Verdrag bekend te maken en ze onder de aandacht der bevolking te brengen.

21. De onderteekenende Mogendheden verbinden zich eveneens om in geval van onvoldoendheid van hare strafwetten, de noodige maatregelen te nemen of aan hare wetgevende lichamen voor te stellen, om in tijd van oorlog de individueele daden van plundering en slechte behandeling van gewonden en zieken, tot de zeemachten behoorende, tegen te gaan, alsook om als ongeoorloofd gebruik van militaire waardigheidsteekenen te straffen het misbruik maken door vaartuigen niet beschermd door dit Verdrag van de onderscheidingsteekenen in artikel 5 aangewezen.

Zij deelen elkander, door tusschenkomst van de Nederlandsche Regeering, de bepalingen tegen deze feiten mede, uiterlijk binnen 5 jaar na de bekrachtiging van dit Verdrag.

22. In geval van krijgsverrichtingen tusschen land- en zeemacht der oorlogvoerenden, zijn de bepalingen van dit Verdrag slechts toepasselijk op de ingescheepte krijgsmacht.

23. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering Haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

24. De niet onderteekenende Mogendheden, die het Verdrag van Genève van 6 Juli 1906 hebben aangenomen, zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

25. Dit Verdrag vervangt, zoodra het behoorlijk bekrachtigd is, het Verdrag van den 29sten Juli 1899 nopens de toepassing op den zeeoorlog der beginselen van het Verdrag van Genève ten aanzien der betrekkingen tusschen de verdragsluitende Mogendheden.

Het Verdrag van 1899 blijft van kracht ten aanzien der betrekkingen tusschen de Mogendheden, die het getcekend hebben en die niet eveneens dit Verdrag bekrachtigen.

26. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het procesverbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

27. Indien het gebeurde, dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

28. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 23, lid 3 en 4, alsmede den datum, waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 24, lid 2) of van opzegging (artikel 27, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
MARSCHALL. — KRIEGE.

2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
JOSEPH H. CHOATE. — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.

3. *Pour l'Argentine :*
ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.

4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
MÈREY. — Bon MACCHIO.

5. *Pour la Belgique :*
A. BEERNAERT. — J. VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.

6. *Pour la Bolivie :*
CLAUDIO PINILLA.

7. *Pour le Brésil :*
RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.

8. *Pour la Bulgarie :*
Général-Major VINAROFF. — Iv. KARANDJOULOFF.

9. *Pour le Chili :*
DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.

10. *Pour la Chine :*
LOUTSENGTSIANG. — TSIENSUN.
Sous réserve de l'article 21.

11. *Pour la Colombie :*
JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.

12. *Pour la République de Cuba :*
ANTONIO S. DE BUSTAMANTE. — GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.

13. *Pour le Danemark :*
C BRUN.

14. *Pour la République Dominicaine :*
Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.

15. *Pour l'Equateur :*
VICTOR M. RENDON. — E. DORN Y DE ALSÚA.

16. *Pour l'Espagne :*
W. R. DE VILLA URRUTIA. — JOSÉ DE LA RICA Y CALVO. — GABRIEL MAURA.

17. *Pour la France :*
LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.

18. *Pour la Grande-Bretagne :*
EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.
Sous réserve des articles 6 et 21 et de la déclaration suivante :
„En apposant leurs signatures à cette Convention les Plénipotentiaires Britanniques déclarent que le Gouvernement de Sa Majesté entend que l'application de l'article 12 se borne au seul cas des combattants recueillis pendant ou après un combat naval auquel ils auront pris part".

19. *Pour la Grèce :*
CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.

20. *Pour le Guatémala :*
JOSÉ TIBLE MACHADO.

21. *Pour le Haïti :*
DALBÉMAR JN. JOSEPH. — J. N. LÉGER. PIERRE HUDICOURT.

22. *Pour l'Italie :*
POMPILJ. — G. FUSINATO.

23. *Pour le Japon :*
AIMARO SATO.

24. *Pour le Luxembourg :*
EYSCHEN. — Cte DE VILLERS.

25. *Pour le Mexique :*
G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.

26. *Pour le Monténégro :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .

28. *Pour la Norvège :*
F. HAGERUP.

29. *Pour le Panama :*
B. PORRAS.

30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.

31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.

32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.

33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN.
SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.
Sous réserve du droit reconnu par la Conférence de l'emploi du Lion et du Soleil rouge au lieu et à la place de la Croix Rouge.

34. *Pour le Portugal :*
Marquis DE SOVERAL. — CONDE DE SÁLIR. — ALBERTO D'OLIVEIRA.

35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.

36. *Pour la Russie :*
NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.

37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.

38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.

39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.

40. *Pour la Suède :*
K. H. L. HAMMARSKJÖLD. — JOH. HELLNER.
41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.
42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.
Sous réserve du droit reconnu par la Conférence de la Paix de l'emploi du Croissant Rouge.
43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.
44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens zekere beperkingen van de uitoefening van het buitrecht in den zeeoorlog.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen; enz. (2)

De noodzakelijkheid erkennende om, beter dan voorheen, de billijke toepassing van het recht op de internationale maritieme betrekkingen in tijd van oorlog te verzekeren;

Van oordeel dat, om daartoe te geraken, het aangewezen is te beginnen met de waarborgen, die aan den vreedzamen handel en den onschadelijken arbeid verschuldigd zijn, alsmede de wijze waarop de vijandelijkheden op zee gepleegd worden in gemeenschappelijke regelen samen te vatten, daarbij, in een gemeenschappelijk belang, zekere oude, van elkander afwijkende praktijken prijs gevende of c. q. met elkaar verzoenende; dat het van belang is in wederkeerige, geschreven overeenkomsten de beginselen vast te leggen, die tot nu toe in het onzeker gebied der twistpunten gebleven waren of aan den willekeur der Regeeringen waren overgelaten;

Dat, reeds nu, een zeker aantal regelen kan worden gesteld, zonder dat op het thans voor de aangelegenheden, die er niet in voorzien worden, geldend recht inbreuk wordt gemaakt;

Hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

HOOFDSTUK I.

Van de brievenpost.

Art. 1. De brievenpost van onzijdigen of oorlogvoerenden, welke ook haar ambtelijke of particuliere aard zij, die op zee op een onzijdig of vijandig schip wordt gevonden, is onschendbaar. Indien het schip wordt genomen, wordt zij met zoo min mogelijk vertraging door den prijsmaker verzonden.

De bepalingen van vorenstaand lid zijn niet van toepassing, in geval van blokkadebreuk, op de brieven bestemd voor of herkomstig uit de geblokkeerde haven.

2. De onschendbaarheid der brievenpost onttrekt de postbooten van onzijdigen niet aan de wetten en gebruiken van den zeeoorlog betreffende onzijdige handelsvaartuigen in het algemeen. Echter behooren zij slechts in geval van noodzaak te worden onderzocht, en met alle mogelijke voorbehoedmaatregelen en spoed.

HOOFDSTUK II.

Van de vrijstelling van prijsmaking voor zekere vaartuigen.

3. De booten, uitsluitend gebezigd voor de kustvisscherij of de kleine plaatselijke

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla:

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

vaart, zijn vrijgesteld van prijsmaking, evenals hun vischtuig, want, andere scheepsbenoodigdheden en lading.

Deze vrijstelling is op de booten niet langer toepasselijk, zoodra zij op eenigerlei wijze deelnemen aan de vijandelijkheden.

De verdragsluitende Mogendheden verbieden zich den ongevaarlijken aard van gezegde booten te benutten, ten einde ze, met behoud van hun vreedzaam voorkomen, voor een krijgsdoel te gebruiken.

4. Eveneens zijn van prijsmaking vrijgesteld vaartuigen belast met godsdienstige, wetenschappelijke of menschlievende zendingen.

HOOFDSTUK III.

Van den rechtstoestand der bemanningen van door een oorlogvoerende prijsgemaakte vijandelijke handelsvaartuigen.

5. Wanneer een vijandelijk handelsvaartuig door een oorlogvoerende is prijsgemaakt, worden de leden der bemanning, die onderdanen van eenen onzijdigen Staat zijn, niet krijgsgevangen gemaakt.

Hetzelfde geldt voor den gezagvoerder en de officieren, die onderdanen van eenen onzijdigen Staat zijn, indien zij formeel en schriftelijk beloven, gedurende den oorlog niet op een vijandelijk vaartuig te zullen dienen.

6. De gezagvoerder, officieren en leden der bemanning, die onderdanen van den vijandelijken Staat zijn, worden niet krijgsgevangen gemaakt, op voorwaarde dat zij zich bij formeele schriftelijke belofte verbinden gedurende de vijandelijkheden geen dienst te nemen, die verband houdt met de oorlogsverrichtingen.

7. De namen der personen, vrijgelaten onder de omstandigheden bedoeld in artikel 5, lid 2, en in artikel 6, worden door den prijsmakenden oorlogvoerende aan den anderen oorlogvoerende kenbaar gemaakt. Het is laatstgenoemde verboden gezegde personen opzettelijk te gebruiken.

8. De bepaling der drie vorenstaande artikelen zijn niet van toepassing op vaartuigen, die aan de vijandelijkheden deelnemen.

HOOFDSTUK IV.

Slotbepalingen.

9. De bepalingen van dit Verdrag zijn slechts toepasselijk tusschen de verdragsluitende Mogendheden en alleen indien de oorlogvoerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

10. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden, die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgeving, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering Haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

11. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

12. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

13. Indien het gebeurde, dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag

mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doen toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

14. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 10, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 11, lid 2) of van opzegging (artikel 13, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den 18den October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen :

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
   JOSEPH H. CHOATE.—HORACE PORTER.—U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL.—C. S. SPERRY. —WILLIAM I. BUCHANAN.
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
7. *Pour le Brésil :*
   RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.
8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — IV. KARANDJOULOFF.
9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
10. *Pour la Chine :*
    . . . . . .
11. *Pour la Colombie :*
    JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA.— M. VARGAS.
12. *Pour la République de Cuba :*
    ANTONIO S. DE BUSTAMANTE.—GONZALO DE QUESADA. — MANUEL SANGUILY.
13. *Pour le Danemark :*
    C. BRUN.
14. *Pour la République Dominicaine :*
    Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.
15. *Pour l'Equateur :*
    VICTOR M. RENDON. — E. DORN Y DE ALSÚA.
16. *Pour l'Espagne :*
    W. R. DE VILLA URRUTIA. — JOSÉ DE LA RICA Y CALVO. — GABRIEL MAURA.
17. *Pour la France :*
    LÉON BOURGEOIS. — D'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.
18. *Pour la Grande-Bretagne :*
    EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.
19. *Pour la Grèce :*
    CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
20. *Pour le Guatémala :*
    JOSÉ TIBLE MACHADO.
21. *Pour le Haïti :*
    DALBÉMAR JN JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.
22. *Pour l'Italie :*
    POMPILJ. — G. FUSINATO.
23. *Pour le Japon :*
    AIMARO SATO.
24. *Pour le Luxembourg :*
    EYSCHEN. — Cte DE VILLERS.
25. *Pour le Mexique :*
    G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.
26. *Pour le Monténégro :*
    . . . . . .
27. *Pour le Nicaragua :*
    . . . . . .
28. *Pour la Norvège :*
    F. HAGERUP.
29. *Pour le Panama :*
    B. PORRAS.

30. *Pour le Paraguay :*
G. DU MONCEAU.
31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.
32. *Pour le Pérou :*
C. G. CANDAMO.
33. *Pour la Perse :*
MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.
34. *Pour le Portugal :*
MARQUIS DE SOVERAL. — CONDE DE SÉLIR. — ALBERTO D'OLIVEIRA.
35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.
36. *Pour la Russie :*
. . . . . .
37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.
38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.
39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.
40. *Pour la Suède :*
JOH. HELLNER.
41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.
42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.
43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.
44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERDRAG nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige Mogendheden in geval van zeeoorlog.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen, enz. (2)

Ten einde de verschillen van meening, die, in geval van zeeoorlog, nog bestaan op het stuk der betrekkingen tusschen de onzijdige Mogendheden en de oorlogvoerende Mogendheden te verminderen en de moeilijkheden te voorkomen waartoe deze verschillen aanleiding zouden kunnen geven;

Overwegende dat, indien men het niet reeds nu eens kan worden over de bepalingen die zich uitstrekken tot alle omstandigheden, welke zich in de practijk kunnen voordoen, het niettemin van onbetwistbaar nut is, binnen de perken van het mogelijke, algemeene regelen vast te stellen voor het geval de oorlog ongelukkigerwijze kwam uit te breken;

Overwegende dat, in de niet door dit Verdrag voorziene gevallen, rekening behoort te worden gehouden met de algemeene beginselen van het volkenrecht;

Overwegende dat het wenschelijk is dat de Mogendheden nauwkeurige voorschriften uitvaardigen om de gevolgen te regelen van den toestand van onzijdigheid, dien zij mochten hebben aangenomen;

Overwegende dat het, voor de onzijdige Mogendheden, een erkende plicht is onpartijdig op de verschillende oorlogvoerenden de door haar aangenomen regelen toe te passen;

Overwegende dat, in dezen gedachtengang, die regelen in beginsel tijdens den oorlog niet mogen worden gewijzigd door eene onzijdige Mogendheid, behoudens in geval de opgedane ondervinding de noodzakelijkheid daarvan aantoonde voor de handhaving van hare rechten;

Zijn overeengekomen de volgende algemeene regelen in acht te nemen, die bovendien geenerlei inbreuk bedoelen te maken op de bepalingen van bestaande algemeene verdragen,

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

(2) In den Franschen tekst zijn de hoofden der navolgende staten genoemd :

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des Etats-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des Etats-Unis de Vénézuéla:

en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten: (1)

Die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

1. De oorlogvoerenden zijn gehouden de souvereine rechten der onzijdige Mogendheden te eerbiedigen en zich binnen onzijdig grondgebiod of in onzijdige wateren te onthouden van alle handelingen, die van den kant der Mogendheden, die ze zouden toelaten, eene verzaking harer onzijdigheid zouden opleveren.

2. Alle vijandelijke handelingen, daaronder begrepen het maken van prijzen en de uitoefening van het recht van onderzoek, gepleegd door oorlogsschepen der oorlogvoerenden in de territoriale wateren eener onzijdige Mogendheid, leveren eene schending op der onzijdigheid en zijn streng verboden.

3. Wanneer een vaartuig prijs gemaakt is in de territoriale wateren eener onzijdige Mogendheid, moet die Mogendheid, indien de prijs nog binnen haar rechtsgebied is, de middelen aanwenden waarover zij beschikt, opdat de prijs met hare officieren en bemanning worde vrijgelaten en opdat de bemanning, die door den prijsmaker aan boord geplaatst is, geïnterneerd worde.

Indien de prijs buiten het rechtsgebied der onzijdige Mogendheid is, moet de Regeering van den prijsmaker op aanvrage dier Mogendheid de prijs met hare officieren en bemanning vrijlaten.

4. Geen prijsgerecht kan door eenen oorlogvoerende worden ingesteld op onzijdig grondgebied of op een schip in onzijdige wateren.

5. Het is den oorlogvoerenden verboden onzijdige havens en wateren tot basis van vlootoperatiën tegen hunne tegenstanders te maken, met name er radio-telegrafische stations of eenig toestel, bestemd om als middel van gemeenschap met strijdkrachten te land of ter zee te dienen, op te stellen.

6. De overdracht, onder welken titel ook, van oorlogsschepen, munitie of eenigerlei oorlogsmateriaal, rechtstreeks of middellijk door eene onzijdige Mogendheid aan eene oorlogvoerende Mogendheid gedaan, is verboden.

7. Eene onzijdige Mogendheid is niet gehouden te beletten den uit- of doorvoer, voor rekening van een der oorlogvoerenden, van wapenen, munitie en in het algemeen van al wat voor een leger of eene vloot dienstig kan zijn.

8. Eene onzijdige Regeering is gehouden de middelen waarover zij beschikt aan te wenden ten einde binnen haar rechtsgebied de uitrusting of bewapening te verhinderen van eenig vaartuig, waarvan zij redelijke gronden heeft te gelooven, dat het bestemd is om te kruisen of om mede te werken aan vijandelijke operatiën tegen eene Mogendheid, waarmede zij in vrede is. Ook is zij gehouden hetzelfde toezicht uit te oefenen, ten einde het vertrek uit haar rechtsgebied te verhinderen van eenig vaartuig, bestemd om te kruisen of om mede te werken aan vijandelijke operatiën en dat binnen gezegd rechtsgebied geheel of gedeeltelijk voor oorlogsdoeleinden mocht zijn geschikt gemaakt.

9. Eene onzijdige Mogendheid moet op beide oorlogvoerenden gelijkelijk de voorwaarden, beperkingen en verbodsbepalingen toepassen, die door haar zijn uitgevaardigd op het stuk van toelating in hare havens, reeden of territoriale wateren van oorlogsschepen van oorlogvoerenden of van hunne prijzen.

Echter kan eene onzijdige Mogendheid den toegang tot hare havens en reeden verbieden aan een vaartuig van een oorlogvoerende, dat mocht hebben nagelaten zich naar de door haar uitgevaardigde bevelen en voorschriften te gedragen of de onzijdigheid mocht hebbegeschonden.

10. De onzijdigheid eener Mogendheid loopt geen gevaar door de eenvoudige doorvaart door hare territoriale wateren van oorlogsschepen of prijzen van de oorlogvoerenden.

11. Eene onzijdige Mogendheid kan de oorlogsschepen der oorlogvoerenden zich laten bedienen van hare gediplomeerde loodsen.

12. Bij gebreke van andere bijzondere bepalingen der wetgeving van de onzijdige Mogendheid is het den oorlogsschepen der oorlogvoerenden verboden in de havens en reeden of in de territoriale wateren van die Mogendheid langer dan 24 uren te blijven, behoudens de gevallen in dit Verdrag voorzien.

13. Indien eene Mogendheid, welke in kennis is gesteld van de opening der vijandelijkheden, verneemt, dat een oorlogsschip van een oorlogvoerende zich in een harer havens en reeden of in hare territoriale wateren bevindt, moet zij aan gezegd schip te kennen geven, dat het binnen 24 uur of binnen den door de plaatselijke wet voorgeschreven termijn moet vertrekken.

14. Een oorlogsschip van een oorlogvoerende kan zijn verblijf in eene onzijdige haven

(1) De namen der gevolmachtigden zijn niet opgenomen.

niet verder dan den wettelijken duur rekken, dan ter zake van averijen of wegens de gesteldheid der zee. Het moet vertrekken, zoodra de oorzaak der vertraging is vervallen.

De regelen op de beperking van het verblijf in de onzijdige havens, reeden en wateren zijn niet toepasselijk op oorlogsschepen, uitsluitend gebezigd voor eene godsdienstige, wetenschapgelijke of menschlievende zending.

15. Bij gebreke van andere bijzondere bepalingen der wetgeving van de onzijdige Mogendheid, bedraagt het grootst aantal oorlogsschepen van een oorlogvoerende, dat zich te zelfder tijd in een van hare havens of reeden mag bevinden, drie.

16. Wanneer oorlogsschepen van beide oorlogvoerenden zich gelijktijdig in eene onzijdige haven of reede bevinden, moet er minstens 24 uur verloopen tusschen het vertrek van het schip van een oorlogvoerende en het vertrek van het schip van den andere.

De orde van vertrek wordt bepaald door de orde van aankomst, tenzij het eerstaangekomen schip in het geval verkeert, waarin verlenging van den wettelijken duur van het verblijf is toegelaten.

Een oorlogsschip van een oorlogvoerende kan eene onzijdige haven of reede niet verlaten binnen 24 uur na het vertrek van een handelsvaartuig dat de vlag van zijne tegenpartij draagt.

17. In de onzijdige havens en reeden kunnen oorlogsschepen van een oorlogvoerende hunne averijen slechts in zoover herstellen, als voor de veiligheid van de vaart onmisbaar is, en niet op eenigerlei wijze hunne strijdkracht versterken. De onzijdige overheid stelt den aard vast der te verrichten herstellingen, die zoo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd.

18. De oorlogsschepen van oorlogvoerenden kunnen zich niet bedienen van onzijdige havens, reeden en territoriale wateren om hunnen krijgsvoorraad of hunne bewapening te vernieuwen of te vergrooten, of om hunne bemanningen voltallig te maken.

19. De oorlogsschepen van oorlogvoerenden kunnen in de onzijdige havens en reeden zich niet verder van levensmiddelen voorzien dan om hunnen normalen voorraad in vredestijd aan te vullen.

Ook kunnen die schepen slechts zooveel brandstof innemen als noodig is om de naaste haven van hun eigen land te bereiken. Zij kunnen overigens zooveel brandstof innemen als noodig is om de eigenlijk gezegde bunkers te vullen, wanneer zij zich in onzijdige landen bevinden, die deze wijze van bepaling der te leveren brandstof hebben aangenomen.

Indien, volgens de wet der onzijdige Mogendheid, de schepen eerst 24 uur na hunne aankomst kolen ontvangen, wordt de wettelijke duur van hun verblijf met 24 uren verlengd.

20. De oorlogsschepen van oorlogvoerenden, die brandstof hebben ingenomen in eene haven eener onzijdige Mogendheid, kunnen zich eerst drie maanden later weder in eene haven van dezelfde Mogendheid van voorraad voorzien.

21. Eene prijs kan in eene onzijdige haven alleen worden binnengebracht wegens onzeewaardigheid, slechte gesteldheid der zee, gebrek aan brandstof of aan levensmiddelen.

Zij moet weder vertrekken, zoodra de oorzaak die het binnenloopen heeft gerechtvaardigd is vervallen.

Indien zij zulks niet doet, moet de onzijdige Mogendheid haar het bevel kenbaar maken om te vertrekken; in geval zij daaraan geen gevolg mocht geven, moet de onzijdige Mogendheid de middelen aanwenden, waarover zij beschikt, om haar met hare officieren en hare bemanning vrij te laten en de bemanning, door den prijsmaker aan boord geplaatst, te interneeren.

22. Ook moet de onzijdige Mogendheid de prijs vrijlaten, die binnengebracht mocht zijn onder andere omstandigheden dan die, voorzien in art. 21.

23. Eene onzijdige Mogendheid kan den toegang tot hare havens en reeden toestaan aan al of niet begeleide prijzen, wanneer zij er worden binnengebracht om onder sequestratie gelaten te worden in afwachting der beslissing van het prijsgerecht. Zij kan de prijs in eene andere van hare havens doen brengen.

Indien de prijs door een oorlogsschip begeleid wordt, mogen de officieren en manschappen door den prijsmaker aan boord geplaatst overgaan op het begeleidende schip.

Indien de prijs alleen reist, wordt de door den prijsmaker aan boord geplaatste bemanning vrijgelaten.

24. Indien ondanks de kennisgeving der onzijdige overheid, een oorlogsschip van een oorlogvoerende eene haven niet verlaat, waarin het niet het recht heeft te blijven, heeft de onzijdige Mogendheid het recht de maatregelen te nemen, die zij noodig mocht oordeelen om het schip buiten staat te stellen zee te kiezen gedurende den oorlog, en de commandant van het schip moet de uitvoering dezer maatregelen vergemakkelijken.

Wanneer een schip van een oorlogvoerende

door eene onzijdige Mogendheid wordt vastgehouden, worden de officieren en bemanning eveneens vastgehouden.

De aldus vastgehouden officieren en bemanning kunnen op het schip worden gelaten, dan wel hetzij op een ander schip, hetzij aan land worden gehuisvest, en zij kunnen worden onderworpen aan zoodanige beperkende maatregelen, als noodig mocht blijken hun op te leggen. Echter moeten altijd op het schip worden gelaten de tot zijn onderhoud noodige manschappen.

De officieren kunnen worden vrijgelaten, wanneer zij op hun woord beloven het onzijdig grondgebied niet zonder machtiging te zullen verlaten.

25. Eene onzijdige Mogendheid is gehouden het toezicht uit te oefenen, dat binnen het bereik der middelen ligt waarover zij beschikt, om in hare havens of reeden en in hare wateren elke schending der voorgaande bepalingen te beletten.

26. De uitoefening door eene onzijdige Mogendheid der door dit Verdrag omschreven rechten kan nooit als eene minder vriendschappelijke daad beschouwd worden door een der beide oorlogvoerenden, die de desbetreffende artikelen aanvaard hebben.

27. De verdragsluitende Mogendheden deelen elkander wederkeerig tijdig alle wetten, ordonnantiën en andere bepalingen, die bij haar den rechtstoestand regelen van oorlogsschepen der oorlogvoerenden in hare havens en wateren, mede door middel van eene kennisgeving, gericht tot de Nederlandsche Regeering en onmiddellijk door deze aan de andere verdragsluitende Mogendheden overgemaakt.

28. De bepalingen van dit Verdrag zijn slechts toepasselijk tusschen de verdragsluitende Mogendheden en alleen indien de oorlogvoerenden alle partijen zijn bij het Verdrag.

29. Dit Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

De eerste nederlegging van akten van bekrachtiging zal geconstateerd worden door een proces-verbaal, geteekend door de vertegenwoordigers der Mogendheden die er aan deelnemen en door den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De latere nederleggingen van akten van bekrachtiging zullen plaats hebben door middel van eene geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en vergezeld van het instrument van bekrachtiging.

Een voor eensluidend verklaarde afdruk van het proces-verbaal betrekkelijk de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging, van de in het voorgaande lid vermelde kennisgevingen, alsmede van de instrumenten van bekrachtiging, zal door de zorgen der Nederlandsche Regeering en langs diplomatieken weg onmiddellijk worden overgemaakt aan de Mogendheden, uitgenoodigd tot de Tweede Vredesconferentie, alsmede aan de andere Mogendheden, die tot het Verdrag zullen zijn toegetreden. In de gevallen in het voorgaande lid bedoeld, zal genoemde Regeering Haar tegelijkertijd doen weten den datum, waarop Zij de kennisgeving ontvangen heeft.

30. De niet onderteekenende Mogendheden zijn bevoegd tot dit Verdrag toe te treden.

De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft van hare bedoeling schriftelijk kennis aan de Nederlandsche Regeering, onder overmaking der akte van toetreding, die in de archieven van genoemde Regeering wordt nedergelegd.

Deze Regeering doet onmiddellijk aan alle andere Mogendheden een voor eensluidend verklaarden afdruk toekomen van de kennisgeving, alsmede van de akte van toetreding, daarbij aangevende den datum, waarop Zij de kennisgeving heeft ontvangen.

31. Dit Verdrag treedt voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, zestig dagen na de dagteekening van het proces-verbaal dezer nederlegging in werking en voor de Mogendheden, die later de akten van bekrachtiging nederleggen of toetreden, zestig dagen nadat de kennisgeving der nederlegging van hare akten van bekrachtiging of van hare toetreding door de Nederlandsche Regeering is ontvangen.

32. Indien het gebeurde dat eene der verdragsluitende Mogendheden dit Verdrag mocht willen opzeggen, wordt deze opzegging schriftelijk ter kennis gebracht van de Nederlandsche Regeering, die onmiddellijk een voor eensluidend verklaarden afdruk der kennisgeving doet toekomen aan alle andere Mogendheden en haar daarbij doet weten den datum, waarop Zij haar ontvangen heeft.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven en één jaar nadat de kennisgeving er van de Nederlandsche Regeering heeft bereikt.

33. Een register, gehouden door het Nederlandsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken, wijst aan den datum der nederlegging van de

akten van bekrachtiging, geschied ingevolge artikel 29, lid 3 en 4, alsmede den datum waarop de kennisgevingen van toetreding (artikel 30, lid 2) of van opzegging (artikel 32, lid 1) zijn ontvangen.

Iedere verdragsluitende Mogendheid is bevoegd kennis te nemen van dit register en er voor eensluidend verklaarde uittreksels uit te vragen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Mogendheden, die tot de Tweede Vredesconferentie zijn uitgenoodigd geworden.

Volgens den Franschen tekst is dit verdrag onderteekend door de volgende landen:

1. *Pour l'Allemagne :*
   MARSCHALL. — KRIEGE.
   Sous réserve des articles 11 12, 13 et 20.
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
   . . . . . .
3. *Pour l'Argentine :*
   ROQUE SAENZ PEÑA. — LUIS M. DRAGO. — C. RÚEZ LARRETA.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
   MÉREY. — Bon MACCHIO.
5. *Pour la Belgique :*
   A. BEERNAERT. — VAN DEN HEUVEL. — GUILLAUME.
6. *Pour la Bolivie :*
   CLAUDIO PINILLA.
7. *Pour le Brésil :*
   RUY BARBOSA. — E. LISBÔA.
8. *Pour la Bulgarie :*
   Général-Major VINAROFF. — IV. KARANDJOULOFF.
9. *Pour le Chili :*
   DOMINGO GANA. — AUGUSTO MATTE. — CARLOS CONCHA.
10. *Pour la Chine :*
    . . . . . .
11. *Pour la Colombie :*
    JORGE HOLGUIN. — S. PEREZ TRIANA. — M. VARGAS.
12. *Pour la République de Cuba :*
    . . . . . .
13. *Pour le Danemark :*
    A. VEDEL.
14. *Pour la République Dominicaine :*
    Dr. HENRIQUEZ Y CARVAJAL. — APOLINAR TEJERA.
    Avec réserve sur l'article douze.
15. *Pour l'Equateur :*
    VICTOR M. RENDÓN. — E. DORN Y DE ALSÚA.
16. *Pour l'Espagne :*
    . . . . . .
17. *Pour la France :*
    LÉON BOURGEOIS. — d'ESTOURNELLES DE CONSTANT. — L. RENAULT. — MARCELLIN PELLET.
18. *Pour la Grande-Bretagne :*
    EDW. FRY. — ERNEST SATOW. — REAY. — HENRY HOWARD.
    Sous réserve des articles 19 et 23.
19. *Pour la Grèce :*
    CLÉON RIZO RANGABÉ. — GEORGES STREIT.
20. *Pour le Guatémala :*
    JOSÉ TIBLE MACHADO.
21. *Pour le Haïti :*
    DALBÉMAR JN JOSEPH. — J. N. LÉGER. — PIERRE HUDICOURT.
22. *Pour l'Italie :*
    POMPILJ. — G. FUSINATO.
23. *Pour le Japon :*
    AIMARO SATO.
    Avec réserve des articles 19 et 23.
24. *Pour le Luxembourg :*
    EYSCHEN. — Cte DE VILLERS.
25. *Pour le Mexique :*
    G. A. ESTEVA. — S. B. DE MIER. — F. L. DE LA BARRA.
26. *Pour le Monténégro :*
    NELIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
27. *Pour le Nicaragua :*
    . . . . . .
28. *Pour la Norvège :*
    F. HAGERUP.
29. *Pour le Panama :*
    B. PORRAS.
30. *Pour le Paraguay :*
    G. DU MONCEAU.
31. *Pour les Pays-Bas :*
    W. H. DE BEAUFORT. — T. M. C. ASSER. — DEN BEER POORTUGAEL. — J. A. RÖELL. — J. A. LOEFF.
32. *Pour le Pérou :*
    C. G. CANDAMO.
33. *Pour la Perse :*
    MOMTAZOS-SALTANEH M. SAMAD KHAN. SADIGH UL MULK M. AHMED KHAN.
    Sous réserve des articles 12, 19 et 21.

34. *Pour le Portugal :*
ALBERTO D'OLIVEIRA.
35. *Pour la Roumanie :*
EDG. MAVROCORDATO.
36. *Pour la Russie :*
NÉLIDOW. — MARTENS. — N. TCHARYKOW.
37. *Pour le Salvador :*
P. J. MATHEU. — S. PEREZ TRIANA.
38. *Pour la Serbie :*
S. GROUÏTCH. — M. G. MILOVANOVITCH. — M. G. MILITCHEVITCH.
39. *Pour le Siam :*
MOM CHATIDEJ UDOM. — C. CORRAGIONI D'ORELLI. — LUANG BHÜVANARTH NARÜBAL.
Sous réserve des articles 12, 19 et 23.
40. *Pour la Suède :*
JOH. HELLNER.
41. *Pour la Suisse :*
CARLIN.
42. *Pour la Turquie :*
TURKHAN.
Sous réserve de la déclaration concernant l'article 10 portée au procès-verbal de la 8e séance plénière de la Conférence du 9 Octobre 1907.
43. *Pour l'Uruguay :*
JOSÉ BATLLE Y ORDOÑEZ.
44. *Pour le Vénézuéla :*
J. GIL FORTOUL.

VERTALING. (1)

VERKLARING nopens het verbod om projectielen en ontplofbare stoffen uit ballons te werpen.

De ondergeteekenden, Gevolmachtigden der tot de Tweede Internationale Vredesconferentie te 's Gravenhage uitgenoodigde Mogendheden, te dien einde door hunne Regeeringen behoorlijk gemachtigd,

Geleid door de gevoelens, welke hunne uiting hebben gevonden in de Verklaring van St. Petersburg van $\frac{29 \text{ November}}{11 \text{ December}}$ 1868, en wenschende de verklaring van 's Gravenhage van 29 Juli 1899, welke is komen te vervallen, te hernieuwen,

Verklaren :

De verdragsluitende Mogendheden stemmen voor een tijdperk, loopende tot het einde der Derde Vredesconferentie, toe in het verbod om, uit ballons of op andere dergelijke nieuwe wijzen, projectielen en ontplofbare stoffen te werpen.

Deze verklaring is slechts verbindend voor de verdragsluitende Mogendheden in geval van oorlog tusschen twee of meer harer.

Zij houdt op verbindend te zijn met het oogenblik, dat in eenen oorlog tusschen verdragsluitende Mogendheden, eene niet verdragsluitende Mogendheid zich mocht aansluiten bij eene der oorlogvoerenden.

Deze Verklaring zal binnen den kortst mogelijken termijn worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage worden nedergelegd.

Van de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een voor eensluidend gewaarmerkte afdruk langs diplomatieken weg zal worden overgemaakt aan alle verdragsluitende Mogendheden.

De niet onderteekenende Mogendheden kunnen tot deze Verklaring toetreden. Zij hebben, te dien einde, hunne toetreding kenbaar te maken aan de verdragsluitende Mogendheden, door middel eener geschreven kennisgeving, gericht aan de Nederlandsche Regeering en door deze medegedeeld aan al de andere verdragsluitende Mogendheden.

Indien het gebeurde dat eene der Hooge Verdragsluitende Partijen deze Verklaring mocht opzeggen, zal die opzegging eerst gevolg hebben één jaar na de schriftelijke kennisgeving aan de Nederlandsche Regeering, welke door deze onmiddellijk wordt medegedeeld aan al de andere verdragsluitende Mogendheden.

Die opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte der Mogendheid, die er van kennis heeft gegeven.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden deze verklaring van hunne onderteekeningen hebben voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den achttienden October een duizend negen honderd en zeven, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd blijft in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend verklaarde afdrukken langs diplomatieken weg worden overgemaakt aan de Verdragsluitende Mogendheden.

Volgens den Franschen tekst is deze verklaring onderteekend door de volgende landen :

1. *Pour l'Allemagne :*
. . . . . .
2. *Pour les Etats Unis d'Amérique :*
JOSEPH H. CHOATE. — HORACE PORTER. — U. M. ROSE. — DAVID JAYNE HILL. — C. S. SPERRY. — WILLIAM I. BUCHANAN.

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

3. *Pour l'Argentine :*
Luis M. Drago.
4. *Pour l'Autriche-Hongrie :*
Mérey. — Bon Macchio.
5. *Pour la Belgique :*
A. Beernaert. — Van den Heuvel. — Guillaume.
6. *Pour la Bolivie :*
Claudio Pinilla.
7. *Pour le Brésil :*
Ruy Barbosa. — E. Lisbôa.
8. *Pour la Bulgarie :*
Général-Major Vinaroff. — Iv. Karandjouloff
9. *Pour le Chili :*
. . . . . .
10. *Pour la Chine :*
Loutsengtsiang. — Tsiensun.
11. *Pour la Colombie :*
Jorge Holguin. — S. Perez Triana. — M. Vargas.
12. *Pour la République de Cuba :*
Antonio S. de Bustamante. — Gonzalo de Quesada. — Manuel Sanguily.
13. *Pour le Danemark :*
. . . . . .
14. *Pour la République Dominicaine :*
Dr. Henriquez y Carvajal. — Apolinar Tejera.
15. *Pou rl'Equateur :*
Victor M. Rendón. — E. Dorn y de Alsúa.
16. *Pour l'Espagne :*
. . . . . .
17. *Pour la France :*
. . . . . .
18. *Pour la Grande-Bretagne :*
Edw. Fry. — Ernest Satow. — Reay. — Henry Howard.
19. *Pour la Grèce :*
Cléon Rizo Rangabé. — Georges Streit.
20. *Pour le Guatémala :*
. . . . . .
21. *Pour le Haïti :*
Dalbémar Jn. Joseph. — J. N. Léger. — Pierre Hudicourt.
22. *Pour l'Italie :*
. . . . . .
23. *Pour le Japon :*
. . . . . .
24. *Pour le Luxembourg :*
Eyschen. — Cte de Villers.
25. *Pour le Mexique :*
. . . . . .
26. *Pour le Monténégro :*
. . . . . .
27. *Pour le Nicaragua :*
. . . . . .
28. *Pour la Norvège :*
F. Hagerup.
29. *Pour le Panama :*
B. Porras.
30. *Pour le Paraguay :*
. . . . . .
31. *Pour les Pays-Bas :*
W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. — den Beer Poortugael. — J. A. Röell. — J. A. Loeff.
32. *Pour le Pérou :*
C. G. Candamo.
33. *Pour la Perse :*
Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan.
Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. *Pour le Portugal :*
Marquis de Soveral. — Conde de Sélir. — Alberto d'Oliveira.
35. *Pour la Roumanie :*
. . . . . .
36. *Pour la Russie :*
. . . . . .
37. *Pour le Salvador :*
P. J. Matheu. — S. Perez Triana.
38. *Pour la Serbie :*
. . . . . .
39. *Pour le Siam :*
Mom Chatidej Udom. — C. Corragioni d'Orelli. — Luang Bhuvanarth Narübal.
40. *Pour la Suède :*
. . . . . .
41. *Pour la Suisse :*
Carlin.
42. *Pour la Turquie :*
Turkhan.
43. *Pour l'Uruguay :*
José Batlle y Ordoñez.
44. *Pour le Vénézuéla :*
. . . . . .

—

24 *Februari* 1910. Besluit, tot :

1°. intrekking van het Koninklijk besluit van 21 Februari 1893 (*Staatsblad* n°. 49), houdende regeling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht, zooals dit is gewijzigd laatstelijk bij Koninklijk besluit van 20 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 79);

2°. vaststelling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht. S. 74.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie, van den 22sten Februari 1910, 2de Afdeeling C, nº. 571;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1º. in te trekken het Koninklijk besluit van 21 Februari 1893 (*Staatsblad* nº. 49), houdende regeling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht, zooals dit is gewijzigd, laatstelijk bij Koninklijk besluit van 20 Februari 1905 (*Staatsblad* nº. 79);

2º. de jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht vast te stellen als volgt:

a. voor de districts-commandanten, tevens inspecteurs der Rijksveldwacht, op ten minste veertienhonderd gulden en ten hoogste twee duizend gulden (*f* 1400 à *f* 2000);

b. voor de Rijksveldwachters-rechercheurs op ten minste negenhonderd gulden en ten hoogste twaalfhonderd gulden (*f* 900 à *f* 1200);

c. voor de Rijksveldwachters, brigadier-majoor, op ten minste achthonderd vijf en zeventig gulden en ten hoogste negenhonderd gulden (*f* 875 à *f* 900);

d. voor de Rijksveldwachters, brigadier, op ten minste achthonderd vijf en twintig gulden en ten hoogste achthonderd vijftig gulden (*f* 825 à *f* 850);

e. voor de overige Rijksveldwachters op ten minste zevenhonderd gulden en ten hoogste zevenhonderd vijftig gulden (*f* 700 à *f* 750);

3º. te bepalen, dat de regeling sub 2º. geacht wordt in werking te zijn getreden met 1 Januari 1910.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 24sten Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 11 *Maart* 1910.)

—

24 *Februari* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in het zesde lid van artikel 13 der Wet op het Notarisambt. S. 75.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 20sten December 1909, 1ste Afdeeling C, nº. 514;

Overwegende, dat het wenschelijk is bij algemeenen maatregel van bestuur aan de overlegging van getuigschriften, die eene niet geringere algemeene ontwikkeling bewijzen dan de getuigschriften, vermeld onder *a* en *b* van het vijfde lid van artikel 13 der wet van 9 Juli 1842 (*Staatsblad* nº. 20) op het Notarisambt, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 Juni 1909 (*Staatsblad* nº. 142), vrijstelling van het voorbereidend examen, bedoeld bij het vierde lid van dit artikel, te verbinden;

Gelet op het zesde lid van artikel 13 der wet van 9 Juli 1842 (*Staatsblad* nº. 20) op het Notarisambt, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 Juni 1909 (*Staatsblad* nº. 142);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8sten Februari 1910, nº. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie, van den 22sten Februari 1910, 1ste Afdeeling C, nº. 565;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Van het voorbereidend examen, bedoeld bij het vierde lid van artikel 13 der wet van 9 Juli 1842 (*Staatsblad* nº. 20) op het Notarisambt, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 Juni 1909 (*Staatsblad* nº. 142), zijn vrijgesteld zij, die overleggen:

a. hetzij het bewijs, dat zij het eindexamen voor de Koninklijke Militaire Academie met voldoenden uitslag hebben afgelegd;

b. hetzij het bewijs, dat zij het eindexamen voor het Koninklijk Instituut voor de Marine met voldoenden uitslag hebben afgelegd;

c. hetzij het getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan de Technische Hoogeschool, bedoeld bij artikel 123 der Hooger-onderwijswet.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 24sten Februari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 11 *Maart* 1910.)

—

25 *Februari* 1910. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 76.

—

25 *Februari* 1910, MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het houden eener landbouw-telling.

Ik heb de eer U H.E.G. te berichten, dat het voornemen bestaat de telling betreffende het grondgebruik en den veestapel, waarop betrekking had het schrijven van mijn ambtsvoorganger aan het College van Gedeputeerde Staten d.d. 7 Februari 1908, Directie van den landbouw n°. 229, afdeeling Verslagen en Statistiek te doen plaats hebben tusschen 20 Mei en 20 Juni 1910.

De leiding dezer telling berust uit den aard der zaak in iedere gemeente bij den burgemeester. Deze is vrij, de werkzaamheden op te dragen aan hem of hen, die hij daarvoor onder de gegeven omstandigheden het meest geschikt acht. Met het oog op den omvang der opneming, en de daarbij verlangde nauwkeurigheid, zullen de burgemeesters van Rijkswege in staat worden gesteld aan de personen die met de uitvoering der telling worden belast, eene vergoeding uit te keeren. Deze vergoeding heeft intusschen meer het karakter van eene gratificatie dan van eene volledige belooning, aangezien bij de vaststelling van de veronderstelling is uitgegaan, dat de werkzaamheden evenals tot dusverre bij de verzameling der gegevens voor de landbouwstatistiek steeds het geval was, in den regel hoofdzakelijk zullen worden verricht door de veldwachters tegelijk met hunnen politiedienst of in elk geval door gemeente-ambtenaren. Het is echter niet de bedoeling, den burgemeester dezerzijds, zoowel ten aanzien van de keuze der tellers als de besteding der beschikbaar gestelde vergoeding eenig voorschrift te geven.

Ten einde de burgemeesters in staat te stellen tijdig de noodige voorbereidende maatregelen te nemen, zullen hun in de eerste helft der maand Maart de verschillende op de telling betrekking hebbende stukken door den Directeur-Generaal van den Landbouw worden toegezonden. Bij die gelegenheid zal tevens worden medegedeeld welk bedrag van Rijkswege aan de gemeente ter bestrijding van bovengenoemde vergoeding zal worden uitgekeerd.

Terwijl ik U H.E.G. verzoek het bovenstaande zoo mogelijk eenigszins spoedig — ter kennis te brengen van de Burgemeesters in Uwe provincie, laat ik hiernevens gaan ter kennisneming: een blad van de definitief vastgestelde tellijst; een exemplaar van de bij die lijst te voegen toelichting en van eene tegen den tijd der telling te verspreiden propaganda-brochure.

Ik merk voorts nog op, dat bij de inrichting der telling zooveel mogelijk rekening is gehouden met de door een veertigtal burgemeesters van landbouwende gemeenten schriftelijk gegeven wenken, terwijl omtrent die inrichting algeheele overeenstemming bestond bij eene commissie van elf burgemeesters (uit iedere provincie een) met wie in den zomer van 1909 ter Directie van den Landbouw de zaak nader werd besproken. Ik heb dan ook gegronde hoop, dat bij voldoende medewerking van de zijde der burgemeesters, door het houden van een dergelijke telling om de 5 à 10 jaren op vrij eenvoudige en weinig kostbare wijze eene afdoende verbetering wordt gebracht in een tweetal belangrijke onderdeelen onzer landbouwstatistiek,

In verband daarmede zou ik het zeer op prijs stellen zoo door U H.E.G. de burgemeesters in Uwe provincie op het belang der telling werden gewezen en er bij hen op eene nauwgezette uitvoering overeenkomstig de gegeven voorschriften wordt aangedrongen.

(W. v. D. B. A.)

—

26 *Februari* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën betreffende toepassing van art. 53 der wet op het lager onderwijs.

De voor het loopende jaar voor toepassing van artikel 53 der wet op het lager onderwijs beschikbare som zal hoogstwaarschijnlijk geene verhooging mogelijk maken van het totaalbedrag, dat over het vorige jaar aan de gemeente is toegekend aan buitengewone subsidiën in de gewone kosten van onderwijs.

Ik vind hierin aanleiding Uwe aandacht op het volgende te vestigen.

Niet altijd wordt door Colleges van Gedeputeerde Staten vermeden, om gemeenten in aanmerking te brengen voor een subsidie uit den onderwijspost ter bestrijding van uitgaven, die niets met het onderwijs te maken hebben, of voor een hoog subsidie, terwijl bij een lager bedrag de kosten van het onderwijs, die ten laste van de gemeente blijven, geen bezwarenden druk meer uitoefenen.

Bij de beoordeeling van verzoeken om toepassing van genoemd wetsartikel is het niet alleen de vraag, of de gemeente in financieele

moeilijkheden verkeert, maar in de eerste plaats of zij door de kosten van haar lager onderwijs onbillijk wordt bezwaard.

Wordt een subsidie toegekend tot zoodanig bedrag dat de kosten van het onderwijs die dan nog ten laste van de gemeente blijven, in verhouding tot haar budget niet onredelijk zijn te achten, zonder dat nochtans de financieele moeilijkheden daarmede geheel zijn opgeheven, dan is dat een bewijs, dat de oplossing op andere wijze moet worden gevonden. Aan den aandrang om uit den subsidiepost voor het onderwijs allerlei tekorten te dekken, uit welken hoofde ook ontstaan, kan niet worden toegegeven. Integendeel maakt de beperktheid van dien post in verband met de vele aanvragen, om ondersteuning eene nauwgezette beoordeeling van die aanvragen, in aansluiting aan de bewoordingen en de bedoeling van artikel 53 der wet op het lager onderwijs, te meer noodzakelijk.

Geschiedde dit niet, dan zou de totaalsom der subsidiën in de gewone kosten van het onderwijs jaarlijks in nog veel grooter mate stijgen, dan thans reeds het geval is.

Het zal mij aangenaam zijn, dat ook door de Colleges van Gedeputeerde Staten met het vorenstaande steeds rekening zal worden gehouden. Het zal dan de Regeering gemakkelijker vallen de gedragslijn te volgen die mijn toenmalige Ambtsvoorganger in de tweede alinea der circulaire aan Gedeputeerde Staten van 26 Juni 1897, la A, afdeeling A. Z. C., reeds heeft aangeven, terwijl het er ook toe zal kunnen leiden, dat aan vele gemeenten teleurstelling wordt bespaard. (W. v. d. B. A.)

—

1 *Maart* 1910. BESLUIT tot verlenging van den termijn, bedoeld in art. II, 1ste lid, der wet van 2 Januari 1909 (*Staatsblad* nº. 1). S. 77.

De termijn is verlengd met 6 *maanden.*

—

2 *Maart* 1910. BESLUIT, bevelende de bekendmaking in het *Staatsblad* van het te *Stockholm* op 15 December 1908 tusschen *Nederland* en *Zweden* gesloten handelsverdrag, met het daarbij behoorend additioneel protocol. S. 78.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het te *Stockholm* op 15 December 1908 tusschen *Nederland* en *Zweden* gesloten handelsverdrag, met het daarbij behoorend additioneel protocol van 20 Augustus 1909, van welke stukken een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat gezegd verdrag en protocol zijn goedgekeurd bij de wet van 2 Februari 1910 (*Staatsblad* nº. 39) en dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging te *'s Gravenhage* op 10 Februari 1910 heeft plaats gehad;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 26sten Februari 1910, nº. 4326, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegd verdrag en van het daarbij behoorend additioneel protocol, met de vertaling daarvan, (1) te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad.*

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 2den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 5 *Maart* 1910.)

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Zweden, gelijkelijk bezield met den wensch de handels- en scheepvaartbetrekkingen tusschen Nederland en Zweden te regelen en het nuttig geoordeeld hebbende met dat doel een handelsverdrag te sluiten ter aanvulling van het handels- en scheepvaartverdrag, gesloten te 's Gravenhage den 25sten September 1847, hebben daartoe tot hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

Meester JACOB DIRK CAREL baron VAN HEECKEREN VAN KELL, Hoogstderzelver Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning van Zweden, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, enz., enz., enz., en

Zijne Majesteit de Koning van Zweden:

Zijne Excellentie den Heer ERIC DE TROLLE, Hoogstdeszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken, enz., enz., enz.,

Die, nà uitwisseling hunner in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten, zijn overeengekomen omtrent de volgende artikelen:

Art. 1. Nederland en Zweden waarborgen elkander wederkeerig de behandeling op den voet der meest begunstigde natie in alles wat betreft den handel, de scheepvaart, de nijverheid en de rechten, belastingen of retributies van welken aard ook.

———

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

2. De bepalingen van het voorgaande artikel zijn niet toepasselijk:

a. op de bijzondere gunsten door Zweden toegestaan of toe te staan aan Noorsche onderdanen, aan Noorsche handels-, nijverheids- en financieele maatschappijen en aan Noorsche koopwaren, zoolang niet dezelfde gunsten zullen worden toegestaan aan de onderdanen, aan de maatschappijen of aan de koopwaren van eenen anderen Staat;

b. op de bijzondere gunsten door Nederland toegestaan of toe te staan aan de inlandsche volken van den Nederlandsch-Indischen Archipel;

c. op de concessies, die een der Contracteerende Staten heeft toegestaan of in de toekomst mocht toestaan aan eenen aangrenzenden Staat ter vergemakkelijking der grensbetrekkingen, evenmin als op de concessies voortvloeiende uit de sluiting eener tol-unie.

3. De Hooge Contracteerende Partijen verbinden zich de geschillen die tusschen Haar mochten rijzen over de toepassing of de uitlegging van dit verdrag en die niet langs diplomatieken weg konden worden opgelost, te onderwerpen aan het Permanente Hof van Arbitrage te 's Gravenhage.

In elk afzonderlijk geval zullen de beide Regeeringen een bijzonder compromis sluiten, waarin nauwkeurig wordt omschreven het onderwerp van het geschil, de omvang der bevoegdheden van het scheidsgerecht, de wijze waarop dit zal worden aangewezen, de taal waarvan het scheidsgerecht zal gebruik maken en die waarvan het gebruik voor dat gerecht geoorloofd zal zijn, het bedrag dat elke partij als voorschot zal dienen te storten ter voldoening der kosten, en de regels die in acht genomen zullen moeten worden met betrekking tot de formaliteiten en de termijnen der procedure.

4. Dit verdrag zal in werking treden onmiddellijk nà de uitwisseling der akten van bekrachtiging en zal eerst ophouden van kracht te zijn één jaar nadat het door een van beide partijen zal zijn opgezegd.

5. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen binnen een termijn van tien maanden of zoo mogelijk vroeger te 's Gravenhage worden uitgewisseld.

Ter oorkonde waarvan de respectieve gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend en er hunne zegels op hebben gesteld.

Gedaan, in dubbel, te Stockholm den 15 December 1908.

(*L. S.*) CAREL VAN HEECKEREN.
(*L. S.*) ERIC TROLLE.

VERTALING.

ADDITIONEEL PROTOCOL *der Overeenkomst van handel tusschen Nederland en Zweden van den 15den December* 1908.

Vermits de omstandigheden niet hebben toegelaten de overeenkomst van handel tusschen Nederland en Zweden van den 15den December 1908 binnen den daarvoor vastgestelden termijn te bekrachtigen, zijn de gevolmachtigden van Hunne Majesteiten de Koningin der Nederlanden en den Koning van Zweden heden bijeengekomen en zijn omtrent het volgende overeengekomen:

De termijn vastgesteld voor de uitwisseling der akten van bekrachtiging van de overeenkomst van handel tusschen Nederland en Zweden van 15 December 1908 is met vier maanden verlengd.

Gedaan, in dubbel, te 's Gravenhage, den 20sten Augustus 1909.

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.
(*get.*) A. EHRENSVÄRD.

—

2 *Maart* 1910. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de goedkeuring door *Nederland* van de verlenging der bevoegdheden van de gemengde rechtbanken in *Egypte* voor den tijd van 5 jaren, ingaande 1 Februari 1910 (*Staatsblad* 1905, nº. 127). S. 79.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat Wij hebben toegestemd in de hernieuwde verlenging van de bevoegdheden der gemengde rechtbanken in Egypte voor den tijd van 5 jaren, ingaande op 1 Februari 1910;

Gelet op artikel 2 der wet van 6 December 1898 (*Staatsblad* nº. 254);

Gezien het in afschrift hierbij gevoegde Khediviaal besluit van 30 Januari 1910, waarbij bedoelde verlenging is afgekondigd, met ingang van 1 Februari 1910;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 28sten Februari 1910, nº. 3082, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegde verlenging te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur zijn belast, ieder voor

zooveel hem aangaat, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 2den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 16 *Maart* 1910.)

DÉCRET.

Nous, Khédive d'Egypte,

Vu le Règlement d'Organisation Judiciaire pour les procès mixtes et notamment l'article 40 du titre III;

Vu les décrets du 6 janvier 1881, 28 janvier 1882, 28 janvier 1883, 19 janvier 1884, 31 janvier 1889, 3 frévrier 1890, 29 janvier 1894, 31 janvier 1899, 30 janvier 1900, 30 janvier 1905, prorogeant successivement jusqu'au 1er frévrier 1910 le terme de la première période judiciaire des Tribunaux mixtes égyptiens;

Considérant que Notre Gouvernement et les Gouvernements des Puissances intéressées sont convenus de proroger pour cinq ans les pouvoirs des dits Tribunaux;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et l'avis conforme de Notre Conseil des Ministres;

DÉCRÉTONS:

Article Premier.

Les pouvoirs des Tribunaux mixtes égyptiens sont prorogés pour une nouvelle période de cinq ans, à partir du premier février mil neuf cent dix.

Article 2.

Nos Ministres de la Justice et des Affaires Etrangères sont chargés de l'exécution du présent décret.

Fait au Palais de Koubbeh, le 30 janvier 1910.

ABBAS HILMI.

Par le Khédive:

Le Président du Conseil des Ministres,
Ministre des Affaires Etrangères,
BOUTROS GHALI.

Le Ministre de la Justice,
H. RUCHDI.

—

3 *Maart* 1910. BESLUIT tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 28 Februari 1910, n°. 22, afd. Personeel:

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

I. Artikel 113, laatste lid, van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, wordt gelezen als volgt:

Met verplaatsing in het belang van den dienst wordt gelijk gesteld:

a. benoeming tot een ander ambt,

b. benoeming tot een andere betrekking in hetzelfde ambt, welke het gevolg is van sollicitatie, indien daardoor verhooging van bezoldiging wordt verkregen,

een en ander voor zoover zij den ambtenaar tot verandering van woonplaats noopt;

II. Dit besluit blijft buiten toepassing ten aanzien van benoemingen welke vóór 1 April 1910 hebben plaats gehad.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 3den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.

—

8 *Maart* 1910. BESLUIT tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der hooger-onderwijswet, van het Christelijk gymnasium te *Zetten* der vereeniging voor Christelijk Hooger en Middelbaar Onderwijs te *Zetten*. S. 80.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Januari 1910, n°. 259/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 157 der hooger-onderwijswet;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 Februari 1910 n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 5 Maart 1910, n°. 1191, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het Christelijk gymnasium te *Zetten* van de Vereeniging voor Christelijk Hooger en Middelbaar Onderwijs, gevestigd te *Zetten*, met ingang van 15 Maart 1910 voor een tijdvak van zes jaren aan te wijzen als bevoegd om, met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan zijne leerlingen, die het

onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijk gesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 8sten Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 17 *Maart* 1910.)

—

8 *Maart* 1910. BESLUIT tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de *Harlingervaart* bij *Leeuwarden* en bij *Koetille* in den Noord-Frieschen Locaal Spoorweg. S. 81.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 15 September 1909, n°. 239, Afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62) en op artikel 1 der wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 November 1909 n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 5 Maart 1910, n°. 213, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de *Harlingervaart* bij *Leeuwarden* en *Koetille*, in den Noord-Frieschen Locaal Spoorweg, zooals dat hiernevens is gevoegd.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 8sten Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 23 *Maart* 1910.)

REGLEMENT *voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de* Harlinger-vaart *bij* Leeuwarden *en bij* Koetille *in den Noord-Frieschen Locaal Spoorweg.*

Art. 1. Alleen de brugwachters zijn bevoegd de bruggen te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1) De bruggen worden ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2) De bruggen kunnen in het belang van den dienst worden gesloten gehouden, wanneer de scheepvaart door ijs of om andere redenen niet kan plaats hebben.

(3) Met het sluiten der bruggen wordt aangevangen tien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken.

(4) Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten der bruggen vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor tijdige sluiting noodig is.

(5) Alvorens over te gaan tot het sluiten van een brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart gestremd is.

(6) Bij elke brug is geplaatst een seinpaal, waarlangs een roode bol met een middellijn van ten minst 0,90 M. tot een hoogte van ten minste 5,50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan een lantaarn gevende groen en rood licht, ter hoogte van ten minste 3,50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(7) Is een brug geopend, dan wordt dit aangeduid: *bij dag* door den opgehaalden rooden bol; *bij nacht* door het groene licht naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(8) Is de doorvaart gestremd, dan wordt dit aangeduid: *bij dag* door den neergelaten rooden bol; *bij nacht* door het roode licht naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(9) Nachtseinen worden gegeven van een half uur nà zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(10) Bij mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

3. Bij het naderen en doorvaren der bruggen gedragen de schippers zich naar de bestaande of nog vast te stellen bepalingen om-

trent de vaart op de *Harlingervaart*, voor zoover in de daarbij behandelde onderwerpen door dit reglement niet wordt voorzien, en naar de bevelen van den brugwachter.

4. I. (1) Bij het naderen der brug bij *Leeuwarden* moeten de schippers bij de aan weerszijden gestelde afstandspalen, voorzien van het woord „langzaam", de zeilen hunner schepen voorzien als bij artikel 6 is bepaald, of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trekdieren zeer langzaam laten stappen en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij den stoppaal, met het woord „halt" voorzien, kan worden stilgehouden, ingeval de brugwachter daartoe last geeft.

(2) Bij harden wind, sterken stroom, of bij snelle vaart van het schip, zijn de schippers verplicht, de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

II. Bij het naderen der brug te *Koetille* mag een schip niet meer vaart hebben dan noodig is om het veilig door de brug te sturen.

5. (1) Gedurende den tijd, dat de seinen worden vertoond, aangevende dat de doorvaart gestremd is, mogen de schippers hunne schepen niet dichter dan de aan weerszijden gestelde stoppalen eene brug doen naderen.

(2) De schippers moeten door krachtige geluidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(3) Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven, en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoodanig voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingen door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

(4) Indien door mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden de bol of het licht der lantaarn aan den seinpaal niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen buiten de stoppalen gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

(5) Schepen, met stroom varende, welke zich binnen de stoppalen van de brug te *Koetille* voortbewegen op het oogenblik dat de bol neergelaten of het roode licht vertoond wordt, zullen blijven doorvaren; de brug zal door den brugwachter eerst gesloten worden, nadat deze schepen gepasseerd zijn.

6. I. (1) Bij het doorvaren van de brug bij *Leeuwarden* worden de schepen met geringe snelheid bewogen, door trekdieren niet dan stapvoets, schepen met mechanische beweegkracht varende met verminderde kracht.

(2) Van zeilende schepen moeten de zeilen zoodanig verminderd worden, dat de brug langzaam wordt doorgevaren.

(3) De treklijnen mogen niet over de leuningen schuren.

II. Bij het doorvaren van de brug bij *Koetille* mag een schip geen grooter snelheid hebben dan noodig is om het veilig door de brug te sturen.

7. (1) Bij het doorvaren van de bruggen mogen van het tuig geen touwwerk of zeilen met de brug- of de remmingwerken in aanraking komen.

(2) Van de schepen mogen ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij met de brug- of remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

(3) Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de bruggen aan te raken; de remmingwerken, schuifhouten, haalpennen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(4) Het verminderen der vaart — voor zoover noodig — of het vastmaken der schepen geschiedt door het uitbrengen van kettingen of touwen aan de meerpalen. Het uitbrengen van een anker mag slechts in onvermijdelijke gevallen geschieden.

(5) De schippers zorgen, dat geen schade wordt toegebracht aan de schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken voor uitdieping van het kanaal in of nabij de bruggen.

8. Het is verboden:

a. schepen in de opening van eene brug te doen stilhouden;

b. schepen aan eenig deel eener brug vast te leggen of te verhalen.

9. (1) Een schipper mag binnen de stoppalen, in artikel 5 bedoeld, zijn schip niet langer doen vertoeven, dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2) Binnen de brugopeningen varen de schippers elkander niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter.

(3) Binnen de stoppalen, in artikel 5 bedoeld, varen de schippers elkander in de richting naar de brugopening niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter.

(4) Buiten die stoppalen wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

(5) Rijksschepen of schepen, die dienst

verrichten ten behoeve van den Staat of van de provincie *Friesland* en schepen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden vóór alle andere schepen doorgelaten. Zij worden bij beperkten tijd van opening eener brug, met uitsluiting van alle andere, alleen doorgelaten en daarvoor door den brugwachter aangewezen.

(6) In zoodanig geval worden de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen binnen de stoppalen verplaatst, echter niet in de richting naar de spoorwegbrug.

(7) Is eene ontmoeting te vreezen tusschen een zeilend of met mechanische beweegkracht varend schip en een schip, dat getrokken wordt, dan moet dit laatste buiten den stoppaal stoppen, totdat het zeilend of met mechanische beweegkracht varend schip gepasseerd is.

(8) Met inachtneming van deze regelen is voor alle tegelijk aankomende schepen de voorrang van doorvaren toegekend aan de met stroom komende, zoodat die tegen stroom komen, buiten den stoppaal moeten wachten.

(9) Bij verschil tusschen de schippers over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

10. Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor een gesloten brug aankomt, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aankomende.

11. Na het weder geopend zijn der brug varen de schippers door met vergunning van den brugwachter volgens artikel 5 van dezelfde zijde naar volgorde van aankomst, en van verschillende zijden met inachtneming van den voorrang als in artikel 9 is omschreven.

12. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen de in artikel 4 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige, het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

13. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten eener brug verhindert, zijn de bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of eigenaar van het schip, de oorzaak of oorzaken van die verhindering te doen opruimen.

14. Het doorvaren onder de gesloten beweegbare bruggen mag niet dan met bijzondere vergunning van den brugwachter geschieden.

15. (1) Met schepen worden in dit reglement bedoeld alle soorten van vaartuigen en houtvlotten.

(2) Met schippers worden bedoeld zij, die op het schip het gezag uitoefenen, of met de leiding daarvan belast zijn.

(3) Onder brugwachter worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

16. Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen. De brugwachter, de ambtenaren in artikel 8, sub 1°. tot 6°., van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëedigde beambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de bruggen is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

17. Aan de beambten en bedienden van den spoorweg, met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 8 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 81).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

9 *Maart* 1910. BESLUIT, waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, vergunning wordt verleend op het terrein „Lozenoord" te *Ermelo*, een gesticht voor idioten op te richten. S. 82.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Maart 1910, n°. 2344, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, wordt vergunning verleend op het terrein „Lozenoord" in de gemeente *Ermelo*, overeenkomstig de overgelegde teekeningen en beschrijving, een gesticht voor idioten op te richten.

2. In het gesticht, dat bestaan zal uit 2 paviljoenen en de noodige dienstgebouwen, mogen slechts meisjes verpleegd worden ten getale van niet meer dan 66.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt na de voltooiing van elk paviljoen het tijdstip, waarop dit in gebruik mag worden genomen en het maximum van het getal verpleegden, dat daarin mag worden opgenomen.

3. Zonder toestemming van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mogen geen opstallen, tenzij overeenkomstig de teekeningen en beschrijving, genoemd in art. 1, op het gestichtsterrein worden opgericht, en mag niet aan derden de beschikking over eenig deel van dit terrein worden gegeven.

4. Zonder toestemming van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag in de gebouwen, de rioleering en verdere inrichtingen op het terrein, zoomede in de afrastering van het terrein en in de omheining der tuinen geen verandering worden aangebracht, welke tengevolge zoude hebben, dat zij niet meer geheel overeenstemden met de teekeningen en beschrijving, bedoeld in artikel 1.

5. In elk voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangegeven, waarvoor het bestemd is.

6. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste één geneeskundige, die gevestigd moet zijn in eene woning op het terrein van het gesticht en buiten het gesticht geen geneeskundige praktijk mag uitoefenen dan voor zooverre dit door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wordt toegestaan.

7. Een afschrift van dit besluit en van de ministerieele beschikkingen, bedoeld in de artikelen 2, 3 en 4, en een copie van de teekeningen en beschrijving, bedoeld in artikel 1, moeten in het gesticht aanwezig zijn, en aan de inspecteurs voor het Staatstoezicht op krankzinnigen en krankzinnigengestichten en aan den Officier van Justitie te allen tijde op verlangen ter inzage voorgelegd worden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 9den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 22 *Maart* 1910.)

---

9 *Maart* 1910. BESLUIT van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van den vorm voor de in art. 9 van het Koninklijk besluit van 14 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 64), bedoelde geneeskundige verklaring met daaraan bevestigde coupons.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Heeft goedgevonden:

den navolgenden vorm vast te stellen voor de in art. 9 van het Koninklijk besluit van 14 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 64) bedoelde geneeskundige verklaring met daaraan bevestigde coupons, welke vrouwen bij zich moeten dragen, die na 10 uur des namiddags haring speten.

I. De bedoelde verklaring met coupons heeft den vorm van een boekje, op den omslag waarvan het volgende is vermeld:

Pagina 1:

SPEETBOEKJE No. . . . .

Pagina 2:

Het aantal uren, gedurende welke eene vrouw speet, mag in het etmaal, waarin zij na 10 uur des avonds dien arbeid verricht, niet meer dan *acht* bedragen.

De invulling der coupons moet duidelijk en met inkt geschieden. De dag, waarop de speetarbeid na 10 uur des avonds aanvangt, moet op de strook, die in het boekje blijft, worden aangegeven door doorhaling van den naam der maand en het dagcijfer.

Het hoofd of de bestuurder of diens plaatsvervanger dragen zorg, dat de verklaring met de coupons *op aanvraag van een der in artikel* 18 *der Arbeidswet genoemde ambtenaren* **onmiddellijk** *worden ter inzage verstrekt.*

Het hoofd of de bestuurder of diens plaatsvervanger zendt *telkens binnen* 16 *uren*, nadat door een vrouw na 10 uur haring is gespeet, doch uiterlijk te 2 uur 's namiddags de ingevulde en onderteekende coupons aan den burgemeester van de gemeente, waar het bedrijf of de onderneming is gevestigd.

Pagina 3 en 4 blijven blanco.

II. De eerste twee pagina's van het boekje luiden als volgt:

Pagina 1:

Seizoen (Hier in te vullen het seizoen, genoemd in art. 2, kolom II, K.B. 14 Febr. 1910, *Staatsbl.* n°. 64).	*In dit tijdvak mag in de gemeente . . . . . een vrouw . . . maal na 10 uur des avonds, doch niet later dan tot . . . uur des nachts, haring speten. (Voor Huizen volgt hierop: De Minister van Landb., Nijv. en Handel kan dit aantal malen tot ten hoogste 25 vermeerderen.)*	Geldig van (*in te vullen nevensvermeld seizoen.*) SPEETBESLUIT. (*Koninklijk besluit van* 14 *Febr.* 1910, Staatsblad n°. 64.) Boekje N°. . . . . , afgegeven aan . . . . . . Echtgenoote / Weduwe / Dochter } van . . . . .

Pagina 2:

De ondergeteekende verklaart, dat blijkens een op heden door hem ingesteld geneeskundig onderzoek

. . . . . .

geboren te . . . . . , den . . . . . 18 . . . zonder schade voor hare gezondheid des nachts kan speten.

Gedaan te . . . . . , den . . . . . 19 . . .

(*Handteekening.*)

Deze verklaring is niet langer geldig dan één jaar na afgifte.

III. Overigens bevat het boekje zooveel coupons, met souche van onderstaand model als het aantal malen bedraagt, dat in eene gemeente ten aanzien van dezelfde vrouw mag worden gebruik gemaakt van de bevoegdheid haar na 10 uur des avonds te doen haringspeten.

Boekje N°. . . . . Coupon N°. . . . . GESPEET van . . . uur . . . min. af op heden Maart / April / Mei 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.	Boekje N°. . . . . Coupon N°. . . . . SPEETBESLUIT. (*Koninklijk besluit van* 14 *Febr.* 1910, Staatsblad n°. 64.) Heden den . . . . . 19 . . . is de vrouw, wier boekje het nummer draagt, dat op deze coupon in den linkerhoek is vermeld, te . . . uur . . . minuten [1]) aangevangen met haringspeten. [2]) [1]) In te vullen het uur, waarop de speetarbeid *na* 10 *uur des avonds* is aangevangen. [2]) Handteekening van het hoofd of den bestuurder of van diens plaatsvervanger. **Deze coupon blijft, ingevuld en onderteekend, in het boekje bevestigd, zoolang de arbeid, waarop zij betrekking heeft, voortduurt. Gedurende dien tijd moet de vrouw het boekje bij zich dragen.**

N.B. Voor de gemeente Monnikendam (winterseizoen) komen op de souche in plaats van Maart, April, Mei, te staan de maanden October, November, December, Januari, Februari, Maart.

Voor de gemeenten 't Bildt, Harlingen en Barradeel komen op de souche slechts te staan de maanden Maart en April.

IV. In de boekjes voor de gemeente Huizen bevindt zich tusschen de 15de en 16de coupon een blaadje waarop het volgende is vermeld :

> Van de volgende coupons mag slechts worden gebruik gemaakt, voor zoover de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel heeft vergund een vrouw meer dan 15 malen tusschen 10 uur des avonds en 2 uur des nachts haring te doen speten.

V. De coupons in ieder boekje zijn van 1 af opvolgend genummerd, welk nummer ook op de souche staat aangegeven.

Ieder speetboekje krijgt een volgnummer, dat wordt vermeld op pag. 1 van den omslag, op de eerste bladzijde van het boekje en op iedere coupon en de souche daarvan.

's Gravenhage, 9 Maart 1910.

De Minister voornoemd,
(*get.*) A. S. TALMA.

---

10 *Maart* 1910. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Bergambacht*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* dd. 15/19 Juni 1909, B. n°. 2726 (4de afd.) G. S. n°. 9, waarbij aan het besluit van dien Raad dd. 11 December 1908, tot vaststelling van eene Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in die gemeente, gedeeltelijk goedkeuring is onthouden, en welk besluit overigens is goedgekeurd. S. 83.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Bergambacht*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* dd. 15/19 Juni 1909, B. n°. 2726 (4°. afd.) G. S. n°. 9, waarbij aan het besluit van dien Raad dd. 11 December 1908, tot vaststelling van eene Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in die gemeente, gedeeltelijk goedkeuring is onthouden, en welk besluit overigens is goedgekeurd ;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, adviezen van 24 November 1909 n°. 362 en van 10 Februari 1910 n°. 362/6 ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 Maart 1910, n°. 1523, afdeeling Lager Onderwijs ;

Overwegende : dat deze verordening o. m. in art. 1 bepaalt, dat de jaarwedde bedraagt :

1°. voor het hoofd der 1ste openbare lagere school :
   a. met minder dan 5 dienstjaren *f* 950 ;
   b. „ 5 en meer, doch minder dan 10 dienstjaren *f* 1000 ;
   c. met 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren *f* 1050 ;
   d. met 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren *f* 1100 ;
   e. met 20 en meer dienstjaren *f* 1150 ;
2°. voor den onderwijzer met verplichte hoofdakte, tevens waarnemend hoofd :
   a. met minder dan 5 dienstjaren *f* 800 ;
   b. „ 5 en meer, doch minder dan 10 dienstjaren *f* 875 ;
   c. met 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren *f* 950 ;
   d. met 15 en meer dienstjaren *f* 1025 ;
3°. voor elk der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan :
   a. met minder dan 2 dienstjaren *f* 500 ;
   b. „ 2 en meer, doch minder dan 5 dienstjaren *f* 550 ;
   c. met 5 en meer, doch minder dan 10 dienstjaren *f* 600 ;
   d. met 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren *f* 675 ;

e. met 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren *f* 750;

f. met 20 en meer dienstjaren *f* 825;

4°. voor elk der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer bezitten *f* 100 meer dan onder 3°. bepaald;

dat voorts art. 7 o. m. inhoudt, dat bij eene vacature voor hoofd der school voor de waarneming van diens betrekking door een onderwijzer met verplichte hoofdakte geen extrabelooning genoten wordt; en artt. 8 tot 11 luiden als volgt:

Art. 8. Aan onderwijzers, aan wie overeenkomstig het advies van hunnen geneesheer, een verlof wegens ziekte wordt toegestaan, wordt dit verlof met behoud der jaarwedde niet langer verleend dan gedurende zes achtereenvolgende maanden. Ongesteldheid, die langer duurt dan 8 dagen, moet desverlangd, evenals het herstel, blijken uit eene geneeskundige verklaring.

Art. 9. Blijkt na het verstrijken van de zes maanden in art. 8 genoemd, uit het rapport van den geneesheer, dat de onderwijzer nog niet in staat is zijne werkzaamheden te hervatten, dan kan hem wederom een verlof van zes maanden worden verleend, met dien verstande echter, dat alsdan over dit tweede tijdvak van zes maanden van zijne jaarwedde de helft wordt ingehouden.

Mocht na dat tweede verlof nogmaals verlenging daarvan op grond van geneeskundig rapport noodig blijken, dan kan hem dit worden verleend met algeheele inhouding van jaarwedde.

Art. 10. Aan onderwijzers, die ingevolge art. 110, art. 111, art. 141, 4de lid, art. 141 *bis* of art. 142 der Militiewet 1901, of krachtens art. 11 der Landweerwet onder de wapenen of in werkelijken dienst zijn, wordt verlof verleend met behoud van jaarwedde, ten ware de afwezigheid uit de school langer mocht duren dan zes weken, in welk geval de jaarwedde voor dien langeren duur wordt ingehouden.

Art 11. Aan Burgemeester en Wethouders wordt de opdracht verstrekt om aan eene gehuwde onderwijzeres, die deswege haar ontslag niet kreeg en hare bevalling tegemoet ziet, ingaande drie maanden vóór dat tijdstip en eindigende eene maand daarna, en in geen geval korter, verlof te verleenen, gedurende welken tijd hare jaarwedde wordt ingehouden. Na verloop van dat tijdvak van vier maanden geldt casu quo het bepaalde bij de artt. 8 en 9;

dat Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* bij besluit van 15/19 Juni 1909, B. n°. 2726 (4de afd.) G. S. n°. 9, hunne goedkeuring hebben onthouden aan art. 1, sub 1*a* (wedde hoofd der 1ste openbare lagere school) 2°, 3° en 4° (wedden onderwijzers van bijstand) en aan de artt. 7, 9, 10 en 11 van genoemde verordening en die verordening voor het overige hebben goedgekeurd;

dat zij daarbij hebben overwogen, dat naar hun oordeel, voor het hoofd der 1ste openbare lagere school met een getal van 200 leerlingen, gelegen in eene gemeente met 3257 inwoners, en behoorende tot de 7de klasse der tabel, bedoeld in art. 5 der wet tot regeling van de personeele belasting, eene regeling behoort te worden vastgesteld, volgens welke zijne jaarwedde *f* 50 meer bedraagt dan door den gemeenteraad is bepaald, hoedanige regeling billijk is en niet op bezwaren van financieelen aard behoeft af te stuiten; dat huns inziens de billijkheid vordert, dat de onderwijzer met verplichte hoofdakte met 20 en meer dienstjaren, eene jaarwedde zal genieten van *f* 1075; dat naar hunne meening de jaarwedden der onderwijzers van bijstand behooren te worden geregeld als volgt:

beneden 2 dienstjaren	. . . .	*f* 500;
2—5 dienstjaren	. . . . .	„ 550;
5—10 „	. . . . .	„ 625;
10—15 „	. . . . .	„ 700;
15—20 „	. . . . .	„ 775;
20 en meer dienstjaren	. . . .	„ 850;

en voor de hoofdakte *f* 100 meer;

dat toch de regeling der wedden ook in de kleinere gemeenten behoort te beantwoorden aan billijke eischen en *voorzoover mogelijk* moet strekken om geschikte onderwijzers te verkrijgen en te behouden; en dat de door hen gewenschte regeling voor de gemeente *Bergambacht* financieel niet te bezwarend is te achten; dat, naar het oordeel van Gedeputeerde Staten, wanneer bij vacature of meer langdurige afwezigheid van het hoofd der school art. 33 der Lager-Onderwijswet wordt toegepast, en een onderwijzer met verplichte hoofdakte als tijdelijk hoofd aangewezen wordt, de billijkheid vordert, dat de onderwijzer boven zijne wedde eene billijke toelage zal ontvangen, waardoor zijne inkomsten gedurende dat tijdelijke hoofdschap meer in overeenstemming zullen komen met die, welke door de hoofden worden genoten; dat in de artt. 8—11 der verordening eene niet voldoend volledige en niet voldoend billijke regeling is vervat van de uitbetaling der wedden bij afwezigheid van de onderwijzers in en buiten geval van ziekte; dat toch geene regeling is gemaakt voor andere gevallen van afwezigheid van onderwijzers dan die bedoeld

in de artt. 8—11 (b. v. bij opkomst onder de wapenen volgens art. 107 der Militiewet), terwijl in de artt. 9—11, waarin van inhouding op de wedden sprake is, die inhouding niet beperkt is tot de gevallen, waarin vervanging der afwezige onderwijzers plaats vindt en alzoo kosten ten laste der gemeente komen, en het maximum-bedrag van inhouding ook niet beperkt is tot het bedrag der kosten van vervanging; dat, naar de meening van Gedeputeerde Staten, regelingen omtrent de uitbetaling van de wedden bij langdurige afwezigheid der onderwijzers slechts ten doel mogen hebben om, met inachtneming van de billijkheid tegenover de onderwijzers, te voorkomen, dat de gemeente door die afwezigheid te zeer financieel zou worden benadeeld, en daarbij dus slechts de vraag mag gelden, hoe de tijdelijke verhindering der onderwijzers om hunne betrekking waar te nemen, wat de geldelijke gevolgen betreft, op billijke wijze kan worden geregeld, dat huns inziens de billijkheid vordert, dat in gevallen waarin geene vervanging van een afwezige plaats vindt, ook geene inhouding van wedde zal plaats hebben, en dat in gevallen waarin inhouding op de wedden billijk is, die inhouding als maximum tot de kosten der vervanging beperkt zal zijn;

dat de gemeenteraad van het besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij zich door de beslissing bezwaard gevoelt en van oordeel is, dat de door hem voorgestelde regeling der jaarwedde van het hoofd der 1ste openbare lagere school in verband met den levensstandaard en den omvang zijner werkzaamheden voldoende moet heeten, te meer nu de schoolbevolking eer af- dan toeneemt; dat, wat de jaarwedde der onderwijzers van bijstand betreft, het wenschelijk is met eene kleine aanmoediging in het begin van hun loopbaan, waardoor het mogelijk is geschikte onderwijzers te krijgen, geen premie te stellen op het behouden van oudere onderwijzers, wier geest door de plaatselijke omgeving niet frisch kan blijven, waarvan hun onderwijs den stempel moet gaan dragen; dat het zielental der gemeente geen gewicht in de schaal kan leggen, daar soms in gemeenten met gering zielental een veel hoogere levensstandaard geldt dan in tal van grootere gemeenten; dat evenmin de plaatsing voor de personeele belasting in de 7de klasse een klemmend argument voor hoogere salarieering oplevert, wijl daarvoor de tegemoetkoming in de huishuur *f* 25 boven het wettelijk minimum werd gesteld; dat onthouding van eene toelage bij tijdelijke waarneming van het hoofdschap geenszins onbillijk mag heeten, omdat het bezit van de verplichte hoofdakte reeds beloond wordt; dat eene regeling als door Gedeputeerde Staten gewenscht wordt omtrent de uitbetaling van de jaarwedden bij langdurige afwezigheid, ten gevolge zou hebben, dat het van het solidariteitsgevoel der onderwijzers zou kunnen afhangen of in een of ander geval van afwezigheid tijdelijke hulp kan worden verkregen; dat appellant het inhouden van jaarwedde van den onderwijzer, die militie- of landweerplichten heeft te vervullen voor langer dan zes weken, volkomen te verdedigen acht, aangezien de dienstplichtige gedurende dien tijd van Rijkswege wordt gekleed en gevoed en soldij ontvangt; dat, moge al voor den onderwijzer met verlof de Rijksbijdrage worden uitgekeerd, wat zou beteekenen een financieel voordeel voor de gemeente, het aan appellant meermalen bleek, dat voor zoodanige tijdelijke hulp meer moest worden betaald dan aan iemand met vaste aanstelling, zoodat in elk geval een eventueel financieel voordeel zeer gering zal zijn;

Overwegende: dat, in verband met de schoolbevolking en de plaatselijke gesteldheid, de jaarwedde van het hoofd der 1ste openbare lagere school *f* 50.— meer behoort te bedragen dan door den gemeenteraad is bepaald;

dat, mede op grond der plaatselijke gesteldheid, de jaarwedden van den onderwijzer met verplichte hoofdakte, tevens waarnemend hoofd, bij 20 en meer dienstjaren, en van de onderwijzers van bijstand, bij 5 en meer dienstjaren, meer behooren te bedragen dan het minimum bij de wet bepaald;

dat de eventueel aan hen, die krachtens art. 33 der wet tot regeling van het lager onderwijs tijdelijke diensten bewijzen, toe te kennen belooningen niet kunnen geacht worden deel uit te maken van de regeling, welke volgens art. 26 der wet door den gemeenteraad wordt vastgesteld, en krachtens het negende lid van dat artikel aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten is onderworpen, en waarvan ingevolge het tiende lid beroep op Ons is toegelaten, vermits zoodanige regeling zich uitsluitend beperkt tot de jaarwedden en verdere belooningen en tegemoetkomingen van onderwijzers, onder wie alleen verstaan moeten worden zij, die volgens art. 29 derzelfde wet door den gemeenteraad zijn benoemd;

dat mitsdien Gedeputeerde Staten ten onrechte aan art. 7 der verordening van *Bergambacht* hunne goedkeuring hebben onthouden, aangezien het daar bepaalde niet krachtens art. 26 der wet tot regeling van het lager on-

met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 10den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 31 *Maart* 1910.)

—

10 *Maart* 1910. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Zwijndrecht*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland*, dd. 7/15 September 1909, B n°. 1551, (4de afd.) G. S. n°. 5, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 5 Augustus 1909 tot vaststelling van eene Verordening, regelende de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de scholen voor openbaar lager onderwijs in die gemeente. S. 84.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Zwijndrecht*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland*, dd. 7/15 September 1909, B n°. 1551 (4de afd.) G. S. n°. 5, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 5 Augustus 1909 tot vaststelling van eene Verordening, regelende de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de scholen voor openbaar lager onderwijs in die gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 16 Februari 1910, n°. 8;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 Maart 1910, n°. 1789, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende: dat volgens art. 1 van deze regeling de jaarwedde bedraagt: voor het hoofd eener school:

a. met minder dan 5 dienstjaren *f* 1100;

b. met 5 en meer, doch minder dan 10 dienstjaren *f* 1150;

c. met 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren *f* 1200;

d. met 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren *f* 1250;

e. met 20 en meer dienstjaren *f* 1300;

benevens vrije woning en schadeloosstelling voor het schoonhouden van de school, indien hem dit wordt opgedragen, waarbij de Raad zich voorbehoudt om na 25 of meer dienstjaren eene nadere verhooging van ten hoogste *f* 100 toe te kennen;

en volgens art. 2 voor elk der overige onderwijzers:

a. met minder dan 5 dienstjaren *f* 550;

b. met 5 en meer, doch minder dan 10 dienstjaren *f* 650;

c. met 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren *f* 725;

d. met 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren *f* 800;

e. met 20 en meer dienstjaren *f* 850;

waarbij de Raad zich voorbehoudt in eenig geval het bedrag sub *e* met *f* 25 te verhoogen;

terwijl art. 3 aldus luidt: „Boven het bedrag, voortvloeiende uit artikel 1 en 2 wordt de jaarwedde verhoogd met vijf en twintig gulden voor elke bijacte vereischt voor de vakken bedoeld bij letters *l*, *m*, *n*, *r* en *r bis* van artikel 2 der Wet Lager Onderwijs, ongeacht de verhooging, bedoeld bij art. 26, sub 1, 3 dier Wet voor het bezit van de hoofdakte, bedragende *f* 100, of als het bezit dezer akte krachtens art. 24 der Wet verplichtend is *f* 200;

art. 4 bepaalt: „Indien het, in geval van buitengewoon verlof, noodig schijnt in verband met de voor de vervanging te maken kosten, de jaarwedde geheel of gedeeltelijk in te houden, doen Burgemeester en Wethouders daaromtrent telkens een voorstel aan den Raad";

art. 5 vaststelt: „Elk der mannelijke onderwijzers, die het Hoofd der school bijstaan, genieten, indien hij is gehuwd en den leeftijd van 28 jaar heeft bereikt een tegemoetkoming in de huishuur van *f* 65.—.

„Voor zoover de aanspraak op deze tegemoetkoming niet reeds bij de benoeming bestaat, zal zij worden toegekend van af den eersten dag der maand, volgende op die, waarin de termen voor die tegemoetkoming het eerst aanwezig zijn. —

„Het bepaalde in het tweede lid geldt ook ten aanzien der verhoogingen krachtens artikel 1 en 2 toe te kennen"; art. 7 bepaalt, dat Burgemeester en Wethouders, de plaatselijke commissie van toezicht gehoord, aan het hoofd der school ten behoeve van kweekelingen eene toelage kunnen verleenen van *f* 50 tot *f* 200 's jaars naar leeftijd en in verband met gedrag, ijver en geschiktheid;

en eindelijk art. 8 aldus luidt:

„De in de artikelen 1 en 2 genoemde verhoogingen van jaarwedde wegens diensttijd zullen:

„*a.* Voor zoover zij de in art. 26 der Wet op het Lager Onderwijs bepaalde minima te

boven gaan, kunnen worden onthouden, uitgesteld of verminderd ten aanzien van hen wier geschiktheid, gedrag, ijver of plichtsbetrachting te wenschen overlaat;

„*b.* kunnen worden vervroegd:

„In alle gevallen, na ingewonnen gunstig advies van den Districtsschoolopziener, wanneer het een Hoofd der School betreft en van den Arrondissementsschoolopziener, wanneer het een onderwijzer van bijstand betreft. —

„met dien verstande, dat voor elk der hier bedoelde afwijkingen een nader raadsbesluit vereischt wordt. —"

dat Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* bij besluit van 7 September 1909, B, n°. 1551 (4de afd.) G. S. n°. 5, aan de verordening hunne goedkeuring hebben onthouden, op de volgende gronden: dat in de verordening nog eene bepaling behoort te worden opgenomen regelende wat voor de hoofden van scholen en de onderwijzers van bijstand als diensttijd in aanmerking komt; dat zoodanige bepaling in dit geval, opdat de regeling voor *Zwijndrecht* billijk en voldoende zal zijn, gelijkluidend zal moeten zijn aan het 3de lid van art. 26 der Lager-Onderwijswet, zooals dit wordt gelezen volgens art. 3 der wet van 28 December 1907 (*Staatsblad* n°. 361); dat voorts in de slotbepaling van art. 1, waarbij de Raad zich voorbehoudt om na 25 of meer dienstjaren aan het hoofd eener school eene nadere verhooging toe te kennen van ten hoogste *f* 100, alsnog zal moeten worden uitgedrukt, dat een raadsbesluit, als in die bepaling bedoeld, aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten zal worden onderworpen; dat de wedde voor onderwijzers van bijstand met 20 en meer dienstjaren niet voldoende is te achten, maar *f* 875 behoort te bedragen; dat volgens art. 3 der verordening de verhoogingen der onderwijzers van bijstand voor het bezit der hoofdakte en verplichte hoofdakte zullen bedragen resp. *f* 100 en *f* 200; dat deze verhoogingen volgens de tot 1 Januari 1908 geldende regeling waren bepaald op resp. *f* 120 en *f* 250; dat die verlaging niet in het belang van het onderwijs is, en ook niet gerechtvaardigd wordt door de toekenning van verhoogingen voor bijakten, vereischt voor de vakken bedoeld, in *l*, *m*, *n*, *r* en *rbis* van art. 2 der Lager-Onderwijswet, vermits aan de openbare lagere scholen der gemeente *Zwijndrecht* slechts onderwijs wordt gegeven in de vakken *a*—*k*; dat bij Gedeputeerde Staten bezwaar bestaat tegen art. 4 der verordening, zooals dit artikel volgens eene nota van Burgemeester en Wethouders bedoeld is, vermits inhouding op de onderwijzersjaarwedden bij verlof alleen mag plaats hebber krachtens regeling als bedoeld in art. 26, 9de lid, der wet of bij afzonderlijk door Gedeputeerde Staten goedgekeurd raadsbesluit; dat het 1ste lid van art. 5 niet voldoet aan het voorschrift van art. 26, al. 8, der wet, vermits daarbij de tegemoetkoming in de huishuur niet ook is toegekend aan onderwijzers-weduwnaars met inwonende minderjarige kinderen, terwijl voorts in het 1ste lid ontbreekt de vermelding, dat de tegemoetkoming zal worden genoten ad *f* 65 *per jaar* en de redactie van het 3de lid niet voldoende duidelijk is; dat tegen art. 8 betreffende de afwijking van hetgeen in artt. 1 en 2 ten aanzien van verhooging van jaarwedde bepaald is, alleen dan geen bezwaar bestaat, als het laatste lid kome te luiden: „Met dien verstande, dat voor elk der hierbedoelde afwijkingen een nader *aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten te onderwerpen* raadsbesluit vereischt wordt"; dat in de verordening geene bepaling voorkomt omtrent hare inwerkingtreding en alzoo, bij gemis van zoodanige bepaling, de verordening met den dag harer vaststelling — 5 Augustus 1909 — in werking zou treden; dat echter door Gedeputeerde Staten inwerkingtreding der nieuwe regeling met ingang van 1 Januari 1908, billijk en noodig wordt geacht;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de gemeenteraad van *Zwijndrecht* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de Raad uit hoofde van meerdere bekendheid met de plaatselijke toestanden beter in staat is te beoordeelen, hoe hoog de jaarwedden moeten zijn, dan Gedeputeerde Staten; dat eene bepaling als opgenomen in art. 4 de voorkeur verdient boven eene regeling als door Gedeputeerde Staten verlangd; dat het niet in overeenstemming geacht wordt met gezonde legislatieve beginselen voor elke krachtens de verordening door den Raad genomen afwijkende beslissing goedkeuring van Gedeputeerde Staten te vorderen, daar deze alsdan zouden worden belast met de uitvoering, weshalve appellant Ons verzoekt in hooger beroep de regeling vast te stellen overeenkomstig eene bij het adres van beroep overgelegde concept-verordening, in welke concept-verordening tegemoetkoming in de huishuur ook aan den onderwijzer-weduwnaar is toegekend, terwijl de bepaling er aan is toegevoegd, dat de regeling geacht wordt in werking te zijn getreden op 1 Januari 1908;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten ten onrechte van oordeel zijn, dat in de verordening eene bepaling moet worden opgenomen,

regelende wat voor de hoofden van scholen en onderwijzers van bijstand als diensttijd in aanmerking komt;

dat dusdanige bepaling toch reeds in de Lager-Onderwijswet voorkomt en mitsdien in de verordening kan worden gemist;

dat eene bepaling, waarbij de Raad zich het recht voorbehoudt in eenig geval het bedrag, als jaarwedde bepaald voor het hoofd eener school met 20 en meer dienstjaren en voor onderwijzers van bijstand met 20 en meer dienstjaren, te verhoogen — in de verordening niet behoort voor te komen, daar die verhooging in een voorkomend geval het onderwerp zal moeten uitmaken van eene nadere regeling, door den Raad onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten vast te stellen;

dat ook eene bepaling betreffende schadeloosstelling, aan het hoofd der school toe te kennen voor het schoonhouden van de school, in eene verordening als deze niet te huis behoort;

dat Gedeputeerde Staten terecht van oordeel zijn, dat de jaarwedde der onderwijzers van bijstand met 20 en meer dienstjaren *f* 875 dient te bedragen;

dat verhoogingen van *f* 100 en *f* 200 voor het bezit der hoofdakte en der verplichte hoofdakte in het algemeen voldoende zijn te achten, maar dat die verhoogingen voor de onderwijzers van bijstand die op 1 Januari 1908 reeds in dienst waren, billijkheidshalve, overeenkomstig de tot dien datum geldende regeling, *f* 120 en *f* 250 behooren te bedragen;

dat, wat de tegemoetkoming in de huishuur betreft, eene regeling daarvan kan worden vastgesteld overeenkomstig de bij het adres van beroep gevoegde concept-verordening, volgens welke die tegemoetkoming ook aan den onderwijzer, die weduwnaar is, wordt toegekend en waarbij het hebben van één of meer inwonende kinderen niet als voorwaarde wordt gesteld;

dat art. 8 geene bepaalde regeling van jaarwedde inhoudt en dan ook blijkens de slotalinea een nader raadsbesluit vereischt, weshalve Gedeputeerde Staten terecht bezwaar hebben gemaakt, dit artikel goed te keuren;

dat in de regeling bepalingen behooren voor te komen omtrent de uitbetaling der wedden bij afwezigheid van onderwijzers wegens ziekte of andere omstandigheden;

dat, wat betreft den datum van inwerkingtreding der regeling, blijkens bovengenoemde concept-verordening, daaromtrent geen verschil meer bestaat;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen de volgende regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente *Zwijndrecht*:

Art. 1. De jaarwedden van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen bedragen:

1°. voor de hoofden der openbare lagere scholen:

a. met minder dan 5 dienstjaren elfhonderd gulden;

b. met vijf en meer, doch minder dan tien dienstjaren elfhonderd en vijftig gulden;

c. met tien en meer, doch minder dan vijftien dienstjaren twaalfhonderd gulden;

d. met vijftien en meer, doch minder dan twintig dienstjaren twaalfhonderd en vijftig gulden;

e. met twintig en meer dienstjaren dertienhonderd gulden;

2°. voor elk der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan:

a. met minder dan vijf dienstjaren vijfhonderd en vijftig gulden;

b. met vijf en meer, doch minder dan tien dienstjaren zeshonderd en vijftig gulden;

c. met tien en meer, doch minder dan vijftien dienstjaren zevenhonderd vijf en twintig gulden;

d. met vijftien en meer, doch minder dan twintig dienstjaren achthonderd gulden;

e. met twintig en meer dienstjaren achthonderd vijf en zeventig gulden;

3°. voor elk der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer bezitten, éénhonderd gulden meer en wanneer zij den leeftijd van drie en twintig jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet tot regeling van het lager onderwijs moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan vier onderwijzers tweehonderd gulden meer dan onder 2°. bepaald. Deze verhoogingen bedragen onderscheidenlijk *f* 120 en *f* 250, voor zooveel het geldt onderwijzers, die reeds op 1 Januari 1908 in dienst waren.

Art. 2. Wordt aan eene onderwijzeres het geven van onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes *buiten de gewone schooluren* opgedragen, dan wordt hare jaarwedde verhoogd met vijftig gulden.

Art. 3. De hoofden der scholen genieten behalve hunne jaarwedde vrije woning, zoo mogelijk met eenen tuin.

Art. 4. Elk der mannelijke onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, geniet, indien hij den leeftijd van acht en twintig jaren heeft bereikt en gehuwd of weduwnaar is, eene

tegemoetkoming in de huishuur ten bedrage van vijf en zestig gulden per jaar. —

Voorzoover de aanspraak op deze tegemoetkoming niet reeds bij de benoeming bestaat, zal zij worden toegekend van af den eersten dag der maand, volgende op die, waarin de termen voor die tegemoetkoming het eerst aanwezig zijn.

Art. 5. Aan onderwijzers, aan wie overeenkomstig het advies van hunnen geneesheer een verlof wegens ziekte wordt toegestaan, wordt dit verlof met behoud der jaarwedde niet langer verleend dan gedurende zes achtereenvolgende maanden.

Art. 6. Blijkt, na het verstrijken van de zes maanden, in artikel 5 genoemd, uit een rapport van den geneesheer, dat de onderwijzer nog niet in staat is zijne werkzaamheden te hervatten, dan kan hem wederom voor ten hoogste zes maanden een verlof worden verleend, met dien verstande echter, dat van de jaarwedde van den onderwijzer, aan wien verlof wordt toegestaan, tot een bedrag gelijk aan de helft van zijne jaarwedde wordt ingehouden hetgeen ten behoeve van zijne plaatsvervanging als salaris door de gemeente moet worden uitbetaald.

Art. 7. Aan onderwijzers, die ingevolge artikel 110, artikel 111, artikel 141, vierde lid, artikel 141*bis* of artikel 142 der Militiewet 1901 of krachtens artikel 11 der Landweerwet onder de wapenen of in werkelijken dienst zijn, wordt verlof verleend met behoud van jaarwedde, ten ware in een der gevallen, vermeld in de genoemde artikelen 110, 141, vierde lid, of artikel 141*bis* de afwezigheid uit de school langer mocht duren dan één jaar, in welk geval de jaarwedde slechts gedurende één jaar wordt uitgekeerd.

Art. 8. Wordt aan een onderwijzer buiten de gevallen, bedoeld in de artikelen 5, 6 en 7, een verlof verleend voor langer dan 14 dagen, dan wordt van de jaarwedde ingehouden hetgeen ten behoeve van zijne plaatsvervanging als salaris door de gemeente moet worden uitbetaald.

Art. 9. Aan de gehuwde onderwijzeres, die hare bevalling tegemoet ziet, wordt een verlof verleend, ingaande drie maanden vóór het tijdstip, waarop de bevalling kan worden verwacht en eindigende één maand na hare bevalling. —

Gedurende den tijd van dit verlof wordt hetgeen ten behoeve der plaatsvervanging van de onderwijzeres als salaris door de gemeente moet worden uitbetaald van hare jaarwedde ingehouden, met dien verstande, dat de onderwijzeres die verlof heeft, over dien tijd ten minste de helft harer jaarwedde geniet.

Art. 10. Is de onderwijzeres, in art. 9 bedoeld, één maand na hare bevalling volgens het oordeel van den geneesheer nog niet in staat hare werkzaamheden aan de school te hervatten, dan treden de gewone regelen van verlof bij ziekte in.

Art. 11. Waar deze regeling niet uitdrukkelijk van *mannelijke* onderwijzers spreekt, worden met „onderwijzers" evenzeer onderwijzeressen bedoeld.

Art. 12. Deze regeling wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 Januari 1908.

Met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, zal de gemeenteraad van *Zwijndrecht*, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland*, wijziging kunnen brengen in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1917 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 10den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 31 *Maart* 1910.)

—

10 *Maart* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Algemeen Reglement Vervoer 1901. S. 85.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 15 Februari 1910, La. A, Afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* nº. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* nº. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 22 Februari 1910, nº. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 7 Maart 1910, nº. 222, Afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

dat artikel 35—2 van het Algemeen Reglement Vervoer 1901, vastgesteld bij Ons besluit

van 4 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 20), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 12 Maart 1909 (*Staatsblad* n°. 67), wordt gelezen als volgt:

„Elk lijk moet luchtdicht gesloten zijn in eene stevige metalen doodkist, welke zoo vast in eene houten kist moet zijn gepakt, dat zij daarin niet verschuiven kan. Het lijk moet vergezeld worden door een begeleider, die zich van een plaatsbewijs moet voorzien."

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 10den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 23 *Maart* 1910.)

—

12 *Maart* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot herziening en opnieuw vaststelling van de bepalingen der Landweerinstructie I, met daarbij behoorende modellen en bijlagen.

TITEL I.

Algemeene bepalingen.

Alle opgaven, kennisgevingen, mededeelingen, administratieve bescheiden, enz., waarvan in de artikelen 3, 20 en 25 van het besluit en in de Titels III, VI en VII van deze beschikking sprake is, worden, voor zooveel zij bestemd zijn voor den commandant in een der landweerdistricten XXII t/m XXV, XXXI en XXXII, XXXIV t/m XXXVI, en de inzending niet geschiedt door officieren, rechtstreeks onder de bevelen van die commandanten staande, toegezonden onderscheidenlijk aan den commandant in het XXIIste, in het XXXIste en in het XXXIVste landweerdistrict.

Ook in alle andere gevallen, waarin niet met zekerheid bekend is aan wien van de districtscommandanten van de in het vorige lid vermelde onverdeelde districtsgroepen eene zending moet worden gericht, geschiedt zij onderscheidenlijk aan den commandant in het XXIIste, in het XXXIste of in het XXXIVste landweerdistrict.

Hebben de in de beide vorige leden bedoelde opgaven, kennisgevingen, mededeelingen, enz. betrekking op personeel, dat in de voormelde onverdeelde districtsgroepen moet worden ingedeeld, dan verrichten onderscheidenlijk de commandanten in het XXIIste, in het XXXIste en in het XXXIVste landweerdistrict onverwijld het daartoe vereischte en doen daarna met gelijken spoed de bescheiden, op bedoelde personen betrekking hebbende, toekomen aan den districtscommandant bij wiens personeel zij zijn ingedeeld.

De indeeling, in het vorige lid bedoeld, geschiedt gelijkmatig over de districten.

Bescheiden niet van den aard, als de in het 3de lid bedoelde, worden zonder uitstel doorgezonden aan den districtscommandant, voor wie zij bestemd zijn. Ter onderkenning van dit laatste en mede in het belang eener zooveel mogelijk gelijkmatige verdeeling van het personeel over de districten houden de commandanten in het XXIIste, in het XXXIste en in het XXXIVste landweerdistrict nauwkeurig aanteekening óók van het personeel, behoorende onderscheidenlijk tot het XXIIIste t/m het XXVste, het XXXIIste, het XXXVste en het XXXVIste district, zoomede van de veranderingen, die, dat personeel betreffende, te hunner kennis komen krachtens het bepaalde in het eerste lid.

TITEL II.

Van de vervulling van de betrekking van den districtscommandant en van de vervulling van de betrekking van den districtsadjudant in geval van ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van dezen.

§ 1. In geval van ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den districtscommandant wordt diens betrekking vervuld:

voor zooveel betreft het bevel over het landweerdistrict, door den hoogst of den oudst in rang zijnden troepenofficier, behoorende tot het personeel van het district;

voor zooveel betreft het bevel over het bataljon landweerinfanterie, door den hoogst of den oudst in rang zijnden der commandanten der compagnieën van het bataljon.

De districtscommandant zorgt, bij voorkomend geval, voor het overgeven van den dienst overeenkomstig de bepalingen, in het vorige lid vervat.

De compagniescommandant, die bij tijdelijke afwezigheid van den districtscommandant diens dienst geheel of voor een deel waarneemt blijft tevens het bevel voeren over de hem onderhoorige compagnie en is gehouden zich te gedragen naar de orders, die hem door den districtscommandant zijn achtergelaten of nader mochten worden toegezonden. In buitengewone omstandigheden kan hij echter in die orders de noodige veranderingen brengen,

in welk geval hij daarvan aan den districtscommandant kennis en rekenschap geeft.

Is de officier, die den districtscommandant vervangt in het bevel over het district, niet ter standplaats van dien commandant gevestigd, dan wordt, onverminderd het gezag, tijdelijk door hem uit te oefenen, de dienstcorrespondentie ten bureele van den districtscommandant gevoerd door den hoogst of den oudst in rang zijnden officier aldaar gevestigd en behoorende tot het personeel van het district.

Indien voor de vervulling van de betrekking van den districtscommandant, overeenkomstig het bepaalde in deze §, geen officier van den rang van kapitein of van hoogeren rang beschikbaar is, zoo ook wanneer zich ten aanzien van die vervulling bezwaren van anderen aard mochten voordoen, doet de districtscommandant, bij voorkomend geval, tijdig een voorstel tot voorziening aan den Inspecteur der Infanterie.

§ 2. In geval van ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den districtsadjudant wordt diens betrekking, voor zooveel noodig, vervuld door eenen luitenant, daartoe door den districtscommandant aan te wijzen uit het dezen onderhoorige personeel binnen zijne standplaats of zoo nabij die standplaats gevestigd, dat de bedoelde dienstvervulling geene aanleiding geeft tot uitgaven wegens reis- en verblijfkosten ten nadeele van 's Rijks schatkist.

De in het vorige lid bedoelde aanwijzing geschiedt niet zonder de instemming van den daarbij betrokken officier.

Bij ontstentenis van eenen luitenant, die overeenkomstig het bepaalde in deze § beschikbaar kan zijn om den districtsadjudant te vervangen, doet de districtscommandant bij voorkomend geval, desvereischt, een voorstel ter zake aan de autoriteit in het laatste lid van de vorige § bedoeld.

TITEL III.

Van het overnemen en het indeelen van het personeel.

§ 3. Jaarlijks op den 1sten Juli, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, wordt van de dienstplichtigen bij de militie, die op den daaraanvolgenden 1sten Augustus naar de landweer overgaan, door de commandeerende-officieren der korpsen, zoomede de chefs van dienstvakken, waartoe deze dienstplichtigen behooren, opgaaf gedaan aan de commandanten in de landweerdistricten, binnen welker gebied de gemeente gelegen is — of die gelegen zijn binnen de gemeente — waar de meerbedoelde dienstplichtigen zijn ingeschreven in het verlofgangersregister (militie).

De opgaaf, in het vorige lid bedoeld, geschiedt door middel van lijsten, ingericht volgens het bij deze beschikking gevoegde model *A* (1).

Bij de in het tweede lid bedoelde lijsten worden overgelegd de op de daarin vermelde dienstplichtigen betrekking hebbende strafrollijsten en contrôlelijsten.

Van veranderingen, betreffende het in het eerste lid van deze § bedoelde personeel, die na het verzenden van de lijsten model *A* ter kennis komen van de commandeerende-officieren der korpsen en van de chefs van dienstvakken, wordt door dezen afzonderlijk aan den districtscommandant opgaaf gedaan.

Indien tot de lichting van de militie, welke naar de landweer overgaat, verlofgangers behooren, die om eenige reden in dien overgang niet deelen, doen de commandeerende-officieren der korpsen en de chefs van dienstvakken, onder vermelding dier reden, op den in het eerste lid genoemden 1sten Juli of den daar omschreven werkdag van de namen dezer verlofgangers opgaaf aan den burgemeester van de gemeente, voor welke zij bij de militie zijn ingelijfd. In deze opgaaf behoeven niet te worden opgenomen de namen der verlofgangers, ten aanzien van wie reeds bij eene andere gelegenheid aan dien burgemeester mededeeling is geschied, dat zij niet met de lichting van de militie, waartoe zij behooren, naar de landweer overgaan. Voor zooveel de namen der in de opgaaf vermelde dienstplichtigen niet voorkomen in het verlofgangersregister der gemeente, voor welke zij bij de militie zijn ingelijfd, geeft de burgemeester van de te hunnen aanzien ontvangen opgaaf op den 17den Juli, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, kennis aan den burgemeester van de gemeente, waar zij in bedoeld register zijn ingeschreven.

§ 4. Is de duur, waarvoor aan verlofgangers bij de militie toestemming tot uitoefening van de buitenlandsche zeevaart of vergunning tot verblijf buitenslands is verleend, ten tijde van hunnen overgang naar de landweer nog niet verstreken, dan wordt hiervan, immers

(1) In de lijsten model *A* worden *niet* vermeld de namen der dienstplichtigen bij de militie, wier detacheering bij de koloniale troepen op den dag van hunnen overgang naar de landweer nog niet is geëindigd.

Ook de namen van dienstplichtigen, wier vrijwillig aangegane dienstverbintenis ten tijde van hunnen overgang naar de landweer nog niet geëindigd is, worden in de lijsten model *A* *niet* opgenomen.

voor zooveel bij het korps over de daartoe vereischte gegevens wordt beschikt, achter hunnen naam in kolom 9 van de in de vorige § bedoelde lijst model *A* aanteekening gedaan onder vermelding: van den datum en het nummer der beschikking, waarbij die toestemming of die vergunning door of namens den Minister van Oorlog is verleend; van den tijd, voor welken zij is toegekend; van den datum, waarop zij eindigt; zoomede bij voorkomend geval van de vrijstellingen en de voorwaarden, daaraan verbonden.

§ 5. De districtscommandant ontvangt op den 14den September, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, van den Commissaris der Koningin in de Provincie opgaaf van de namen der verlofgangers, die, behoorende tot de laatstelijk naar de landweer overgegane lichting, door dezen nog als verlofgangers van de militie in het genot zijn gesteld van eene toestemming of eene vergunning, als in de vorige § bedoeld, welker duur ten tijde van hunnen overgang naar de landweer nog niet was verstreken. Deze opgaaf vermeldt tevens de dagteekening en het nummer der beschikking, waarbij de toestemming of de vergunning is verleend, haren duur, den dag, waarop zij eindigt, zoomede bij voorkomend geval de vrijstellingen en de voorwaarden, daaraan verbonden, en de plaats, waarheen de verlofganger zich buitenslands begeven heeft.

In de opgaaf, bedoeld in het vorige lid, worden mede opgenomen de namen der verlofgangers, die, blijkens de toezending van hunnen verlofpas op de wijze als vermeld in het tweede lid van art. 24 der wet, ten tijde van hunnen overgang naar de landweer buitenslands verblijf hielden, doch daarvoor geen toestemming hadden verkregen. Zoo mogelijk wordt ook van deze verlofgangers de verblijfplaats vermeld.

§ 6. Voor zooveel eene toestemming of eene vergunning, als bedoeld in de §§ 4 en 5, aan den verlofganger bij de militie is verleend voor eenen tijd, die nog niet is verstreken op den datum van diens overgang naar de landweer, wordt die toestemming of die vergunning voor haren verderen duur geacht te zijn verleend aan den verlofganger bij de landweer, zulks met handhaving bij voorkomend geval van de daaraan verbonden vrijstellingen en voorwaarden.

§ 7. De districtscommandant zendt jaarlijks op den 5den Juli, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, aan den burgemeester van elke der binnen zijn districtsgebied gelegen gemeenten, dan wel aan den burgemeester der gemeente, binnen welke zijn district is gelegen, eene lijst der namen en stamboeknummers van de verlofgangers der militie, die in de gemeente gevestigd zijn en op den 1sten Augustus d. a. v. naar de landweer moeten overgaan. Deze lijst vermeldt tevens de gemeenten, voor welke de verlofgangers bij de militie zijn ingelijfd.

Indien het verlofgangersregister (militie) der gemeente namen mocht bevatten van verlofgangers, die naar de landweer zouden moeten overgaan, doch niet voorkomen op de in het vorige lid bedoelde lijst, geeft de burgemeester op den 17den Juli, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, van die namen kennis aan den districtscommandant, met vermelding van het korps of het dienstvak, waartoe de verlofgangers behooren. De districtscommandant stelt, voor zooveel noodig, den commandeerende-officier van het korps of den chef van het dienstvak, waartoe bedoelde verlofgangers behooren, met hunne namen in kennis, onder aanteekening van de gemeente, waar de verlofgangers voorkomen in vermeld register.

Indien de in het eerste lid bedoelde lijst namen mocht bevatten van verlofgangers, die niet of niet meer voorkomen in het verlofgangersregister (militie) der gemeente, geeft de burgemeester op den in het tweede lid aangegeven datum van die namen kennis aan den districtscommandant. Voor zooveel deze verlofgangers voor de door hen verlaten gemeente waren ingelijfd bij de militie, vermeldt de burgemeester bij de in den vorigen volzin bedoelde kennisgeving tevens hunne woonplaats. Naar de woonplaats van de overigen doet de districtscommandant onverwijld onderzoek bij den burgemeester der gemeente, voor welke zij, blijkens het vermelde in kolom 5 van de in § 3 bedoelde lijst model *A*, bij de militie ingelijfd zijn.

De districtscommandant geeft daarna de meerbedoelde verlofgangers over (zie § 11) aan den commandant van het landweerdistrict, aan wien zij krachtens hunne woonplaats onderhoorig zijn, terwijl deze laatste aan den burgemeester dier gemeente eene lijst doet toekomen, ter aanvulling van de in het eerste lid bedoelde.

Bovendien doet dedistrictscommandant, die de verlofgangers overeenkomstig het vorige lid overgaf, daarvan opgaaf aan den commandeerende-officier van het korps, of aan den chef van het dienstvak, van wien hij de lijst

model *A* ontving, waarop die verlofgangers voorkwamen, onder aanteekening van het landweerdistrict, aan welks commandant zij zijn overgegeven.

§ 8. De districtscommandant bestemt de dienstplichtigen, vermeld op de door hem ontvangen lijsten model *A*, overeenkomstig het bepaalde in art. 3 der wet, voor de compagnieën van het wapen of het dienstvak, waarvoor zij in het leger zijn geoefend.

Voor zoover zulks met inachtneming van bestaande bepalingen omtrent de vorming van compagnieën uit verlofgangers, afkomstig hetzij uit eene bepaalde gemeente of groep van gemeenten, hetzij van een aangewezen onderdeel van het actieve leger, mogelijk is, regelt hij de indeeling zoodanig, dat de onder hem ressorteerende compagnieën van eenzelfde wapen ongeveer dezelfde sterkte verkrijgen.

§ 9. Is bij eene indeeling, als bedoeld in § 8, het kader niet voldoende gelijkmatig over de compagnieën verdeeld, dan wordt hierin door den districtscommandant voorzien door aanwijzing van het kader, dat, bij iedere vereeniging van den troep, de compagnie, waarbij het is ingedeeld, verlaat en intreedt bij eene aangewezen andere compagnie. In geval van mobilisatie gaat dit laatste gepaard met overplaatsing. De districtscommandant houdt van een en ander aanteekening op zijne kaderlijst. Bovendien zorgt hij, dat zoowel de daarbij betrokken compagniescommandanten als het tot overgang bestemde kader zelf met de ten deze door hem getroffen regeling bekend zijn.

§ 10. De districtscommandant zendt jaarlijks op den 31sten Juli, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, aan den burgemeester van elke der binnen zijn districtsgebied gelegen gemeenten, dan wel aan den burgemeester der gemeente, binnen welke zijn district is gelegen, eene opgaaf, ingericht volgens het bij deze beschikking gevoegde model *C*, en houdende gegevens, noodig bij de inschrijving van de dienstplichtigen in het register voor de landweer.

Indien de in het vorige lid bedoelde opgaaf namen mocht bevatten van verlofgangers, die sedert 17 Juli t. v. de gemeente hebben verlaten, doet de burgemeester uiterlijk op den 5den Augustus d. a. v. mededeeling:

van de namen dier verlofgangers en van de op hen betrekking hebbende gegevens, aan den burgemeester van de gemeente, waarheen zij zich hebben begeven;

van hunne namen en van de gemeente hunner nieuwe vestiging, aan den districtscommandant, die de opgaaf model *C* inzond.

Indien in het verlofgangersregister (militie) der gemeente tusschen 17 Juli en 1 Augustus namen van tot overgang naar de landweer bestemde verlofgangers mochten zijn opgenomen, die niet voorkomen in de in het eerste lid bedoelde opgaaf, doet de burgemeester van die namen, eveneens uiterlijk op den 5den Augustus d. a. v., opgaaf aan den commandant, in het vorig lid bedoeld, onder vermelding van de gemeente, van waar de verlofgangers zijn gekomen en van het wapen of het dienstvak, waartoe zij behooren. De districtscommandanten verrichten het vereischte voor de overgave en de overname dezer verlofgangers.

De districtscommandant doet jaarlijks van de in § 8 bedoelde indeeling blijken aan de compagnieën door toezending op den 10den Augustus, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, van staten, ingericht volgens het bij deze beschikking gevoegde model *B*.

Met de staten model *B* worden aan de compagnieën — ieder voor zooveel de daarbij nieuw ingedeelden betreft — toegezonden de straflijsten en de contrôlelijsten, in § 3 bedoeld.

De straflijsten blijven bij de compagnieën voorloopig berusten; zij worden binnen vijf dagen na den dag waarop de dienstplichtigen, wien zij gelden, uit den dienst zijn ontslagen, toegezonden aan de districtscommandanten, die ze opleggen bij de stamboeken, tot die dienstplichtigen betrekkelijk.

Met de straflijst van hem, die — beneden den rang van officier — krachtens verbintenis tot vrijwilligen dienst tot de landweer heeft behoord of daarbij was geplaatst, wordt in overeenkomstigen zin gehandeld.

De straflijsten van officieren blijven onder berusting van den districtscommandant.

§ 11. Bij den overgang, binnen het district, van hem, die tot de landweer behoort, naar eene andere compagnie van hetzelfde wapen, dan wel naar een ander wapen (dienstvak), worden overgegeven:

1°. het contrôle-blad *D* (zie § 14 punt 1°.); en

2°. de straflijst, betreffende den tot de landweer behoorende.

Bij den overgang naar een ander district en bij den overgang met eene verbintenis als bedoeld in Titel VI hierna, wordt bovendien overgegeven een uittreksel uit het stamboek, betreffende den tot de landweer behoorende.

Tot die overgaven worden de bescheiden, in

het eerste lid vermeld, door den compagniescommandant toegezonden aan den districtscommandant en door dezen aan den commandant van de compagnie, van het landweerdistrict, of van het korps, waarbij de tot de landweer behoorende is overgegaan.

§ 12. Bij zijne aanmelding ingevolge artikel 24 der wet levert de dienstplichtige bij de landweer aan den burgemeester het zakboekje in, dat hem was uitgereikt bij het korps, waartoe hij laatstelijk als dienstplichtige bij de militie behoorde.

De burgemeester zendt de bij hem ingeleverde of aan hem toegezonden zakboekjes der verlofgangers na afteekening van den verlofpas, op den 31sten Augustus, of den eersten werkdag daarna, met eene lijst aan den districtscommandant, die ze doet toekomen aan de compagnieën, ten einde te dienen voor het bijwerken van de administratie. Bij de in den vorigen volzin bedoelde lijst wordt eene opgaaf gevoegd van de namen der dienstplichtigen, wier zakboekje tot op gemelden datum door den burgemeester niet is ontvangen. De zakboekjes, welke door den burgemeester worden ontvangen nà gemelden datum, worden door hem, na den verlofpas te hebben afgeteekend, onverwijld aan den districtscommandant nagezonden.

Den burgemeesters wordt aanbevolen, in Juli van elk jaar de verlofgangers van de lichting der militie, die bestemd zijn op 1 Augustus d. a. v. naar de landweer over te gaan, bij openbare kennisgeving te herinneren aan hunne verplichting om zich aan te melden als bedoeld in het eerste lid, en tot inlevering daarbij van hunne zakboekjes.

§ 13. Ter vervanging van de ingeleverde zakboekjes, wordt bij de compagnie voor iederen verlofganger — beneden den rang van officier — opgemaakt een ander zakboekje, overeenkomstig het voor de landweer vastgestelde model.

Deze zakboekjes worden op den 1sten October, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, aan den districtscommandant toegezonden, die ze, na den daarin aanwezigen, bij de compagnie ingevulden, verlofpas te hebben geteekend, op den 15den dier maand, of den daaraan laatst voorafgaanden werkdag, doet toekomen aan de burgemeesters ter uitreiking vóór den 25sten dier maand, na afteekening van den verlofpas, aan de verlofgangers.

De onderteekening van de zakboekjes en van de daarin door den districtscommandant te stellen lastgeving, zoomede de onderteekening en de afteekening van den verlofpas, in het vorige lid bedoeld, geschieden in den regel onder dagteekening van den 1sten Augustus. Ten aanzien van de afteekening van den verlofpas geldt overigens, dat ingeval de burgemeester, door wien de afteekening moet geschieden, niet in functie was op den datum, in den vorigen volzin vermeld, in de landweerzakboekjes wordt overgenomen het visum, waarvan in Augustus de militie-zakboekjes werden voorzien, met de bijvoeging „was geteekend (naam van den toenmaligen onderteekenaar).

„Voor afschrift 19 .
„De burgemeester,
„(handteekening.)"

De zakboekjes echter, bestemd voor hen, die zich intusschen mochten gevestigd hebben in een ander landweerdistrict, worden door den districtscommandant toegezonden aan den commandant van het landweerdistrict der nieuwe vestiging, ten einde daarmede te handelen en te doen handelen, zooals in de voorafgaande drie leden aangegeven is.

De zakboekjes, welke ingevolge het eerste lid door andere zijn vervangen, worden door den districtscommandant bewaard, terwijl daarmede verder wordt gehandeld zooals ter zake is bepaald in de Voorschriften tot uitvoering van het Reglement van Administratie voor de Landmacht.

§ 14. Bij de compagnie worden aangelegd en aangehouden:

1°. een *contrôle-blad*, voor iederen tot de landweer behoorende afzonderlijk, volgens het bij deze beschikking gevoegde model *D*;

2°. een *contrôle-lijst* van het personeel der compagnie, volgens het bij deze beschikking gevoegde model *E*;

3°. *straflijsten*, overeenkomstig de voor het leger geldende bepalingen.

De contrôle-bladen worden opgelegd in eene portefeuille met losse doorloopende banden, in volgorde van de contrôle-nummers.

De contrôle-lijst wordt afzonderlijk ingenaaid.

Ten einde voorts het jaarlijks vernummeren der contrôle-bladen te vermijden, zal — na de serieën nummers, bestemd voor de officieren, de onderofficieren, de korporaals, de hoornblazers en de soldaten-vrijwilligers — voor de soldaten van elke lichting eene serie van 50 nummers worden bestemd, onderscheidenlijk aanvangende met nummer 151, 201, 251, enz.; zullen voorts de opengevallen nummers in elke serie worden ingenomen door

de bij de compagnie aankomende officieren, onderofficieren of soldaten, die tot de serie behooren ; en zal verder een door ontslag uit den dienst opengevallen serie van 50 nummers bestemd worden voor de lichting, die daarop het eerst naar de landweer overgaat.

De contrôle-bladen van hen, die uit den dienst bij de landweer zijn ontslagen, worden door den districtscommandant bewaard, terwijl daarmede verder wordt gehandeld, zooals in het laatste lid van § 13 is bepaald ten aanzien van de zakboekjes.

§ 15. De staten model *B*, bedoeld in § 10, worden op den 31sten Augustus, of den eersten werkdag daarna, door den commandant van de compagnie teruggezonden aan den districtscommandant, die ze onderteekend heeft. Met de staten model *B* worden de daarbij ontvangen contrôle-lijsten teruggezonden.

De districtscommandant bewaart de staten model *B*, totdat alle daarop vermelde personenuit den dienst bij de landweer ontslagen zijn.

§ 16. Het aanleggen en inschrijven van de stamboeken geschiedt overeenkomstig het ter zake bepaalde in het voorschrift op de stamboeken.

§ 17. De toezending van bescheiden aan een compagniescommandant, die niet ressorteert onder den districtscommandant, van wien de zending uitgaat, geschiedt door tusschenkomst van den districtscommandant, onder wien die compagniescommandant ressorteert. Eveneens geschiedt de zending van bescheiden door een compagniescommandant aan een anderen districtscommandant dan die, onder wien de afzender ressorteert, door tusschenkomst van laatstbedoelden districtscommandant.

§ 18. De kennisgevingen, mededeelingen en bijzondere meldingen, die betreffende het hem onderhoorige personeel van de landweer bij den districtscommandant inkomen, worden — voor zooveel niet anders is bepaald, of niet onverwijlde doorzending wenschelijk is — door dezen onder dagteekening van den 5den en van den 20sten van iedere maand bij mutatiestaat, ingericht overeenkomstig het bij deze beschikking gevoegde model *L*, ter kennis gebracht van de commandanten der compagnieën, waartoe de bij die kennisgevingen, mededeelingen en bijzondere meldingen betrokken personen behooren.

De mutatiestaten, vermeld in artikel 23 van het besluit, zijn mede ingericht overeenkomstig het model *L*, in het vorige lid bedoeld.

TITEL IV.

Van de wapenen en het ledergoed, de kleeding- en uitrustingstukken, de reglementen en de dienstvoorschriften.

§ 19. De bepalingen nopens de uitreiking en de inlevering van de in dezen Titel genoemde voorwerpen, zoomede de regeling van hetgeen daartoe verder betrekkelijk is, zijn of worden bij afzonderlijke voorschriften vastgesteld.

TITEL V.

Van de vrijwillig dienenden bij de landweer en van hen, die daarbij zijn geplaatst.

§ 20. De krachtens verbintenis tot vrijwilligen dienst bij de landweer toegelatenen en de daarbij geplaatsten worden bij de compagnieën en de staven in de administratie opgenomen op overeenkomstige wijze, als voor de dienstplichtigen bij de landweer is bepaald. Zij worden, met uitzondering van hen, die den officiersrang bekleeden, bij hunne indiensttreding of bij hunne plaatsing bij de landweer door den commandant der compagnie, waarbij zij zijn ingedeeld, voorzien van een zakboekje en bij de uitreiking daarvan herinnerd aan de verplichting ten aanzien van het doen afteekenen van den verlofpas door den burgemeester.

§ 21. De vrijwillig dienenden en de bij de landweer geplaatsten, bedoeld in de vorige §, worden in de administratie van de compagnie opgenomen bij de lichting tot welke zij, krachtens het bepaalde in artikel 5 van het besluit, worden geacht te behooren.

TITEL VI.

Van den overgang van hen, die, beneden den rang van officier, tot de landweer behooren, met eene vrijwillige verbintenis bij de zeemacht, de marine-reserve en het korps mariniers hieronder begrepen, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen.

§ 22. Bij de toelating van hen, die, beneden den rang van officier, tot de landweer behooren, tot eene vrijwillige verbintenis, als in het hoofd van dezen Titel vermeld, zijn de voorschriften op de werving voor de zeemacht (1) — de marine-reserve en het korps mariniers hieronder begrepen —, voor het

(1) Zie bijlage *F*.

leger hier te lande en voor de koloniale troepen in het algemeen van toepassing, en in het bijzonder die omtrent het maximum van leeftijd tot toelating, de minste lengte voor ieder wapen, het door minderjarigen te leveren bewijs van toestemming van hem of haar, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent, de door gehuwden over te leggen verklaring van bewilliging van hunne echtgenooten en den termijn van eene eerste verbintenis.

§ 23. Het bewijs van goed gedrag, dat o. m. moet worden overgelegd door hen, die, behoorende tot de landweer, toelating wenschen tot de in de vorige § bedoelde verbintenis, en dat wordt afgegeven door den burgemeester der gemeente, waar zij laatstelijk gevestigd waren, moet strekken van het 10de levensjaar af. De burgemeester wendt zich vooraf tot den Officier van Justitie bij de Arrondissements-Rechtbank binnen welker gebied de geboorteplaats van den verlofganger is gelegen, of, mocht die plaats buiten het Rijk in Europa zijn gelegen of onbekend zijn, tot het Hoofd der 2de Afdeeling van het Departement van Justitie, ten einde langs dien weg de vereischte gegevens te erlangen.

Afgescheiden van een en ander moeten zij, die tot de landweer behooren, om tot de verbintenis te kunnen worden toegelaten, zich in den dienst goed hebben gedragen en moet hiervan, ten aanzien van verlofgangers, blijken, naar gelang van omstandigheden, uit de strafrijst, dan wel uit afschrift daarvan.

§ 24. De aanmelding van hen, die, beneden den rang van officier, tot de landweer behooren, om te worden toegelaten tot eene verbintenis, als in dezen Titel bedoeld, geschiedt op de wijze als voor de gewone vrijwilligers is voorgeschreven. Zij zijn bij deze aanmelding gekleed in de uniform en voorzien van de wapenen, het ledergoed en de tot zijne voorgeschreven uitrusting verder behoorende kleeding- en uitrustingstukken, zoomede van zijn zakboekje. Zijn hem reglementen of dienstvoorschriften uitgereikt, dan is hij ook daarvan voorzien.

Voor de toelating tot eene verbintenis bij de marechaussee gelden de bijzondere voorschriften van dat wapen.

§ 25. De militaire autoriteit, buiten den chef van een of ander korps, die een verlofganger van de landweer tot eene verbintenis heeft toegelaten, dirigeert hem op den staf van het korps, voor hetwelk hij is aangenomen, en geeft daarvan kennis aan den commandant van dat korps, onder overlegging van de engagementsstaten en de daarbij behoorende bescheiden.

§ 26. Het bepaalde in de artikelen 10 en 11 van het besluit brengt mede, dat eene aangegane verbintenis, zoolang de daarbij betrokken persoon nog tot dienst bij de landweer verplicht is, hetzij overeenkomstig de ter zake geldende wettelijke bepalingen, hetzij uit hoofde van de daarbij door hem aangegane verbintenis, niet bij vergunning kan worden vernietigd dan onder bepaling, dat hij zijnen nog onvervulden diensttijd bij de landweer volbrenge.

Indien eene verbintenis eindigt, vóórdat de in het vorige lid bedoelde verplichte diensttijd bij de landweer is vervuld, vindt overbrenging in de positie van dienstplichtige of van vrijwillig dienende bij de landweer plaats.

§ 27. De in de positie van dienstplichtige of van vrijwillig dienende bij de landweer overgebrachten, als in de vorige § bedoeld, alsook zij, die vóór hunne verbintenis tot vrijwilligen dienst nog niet naar de landweer waren overgegaan, worden op den dag van hun vertrek met groot-verlof, of daags te voren, herinnerd aan de verplichtingen, welke op hen als verlofgangers van de landweer rusten. Bij die gelegenheid moet hun tevens de goede zorg voor wapenen, ledergoed, kleeding en uitrusting, reglementen of dienstvoorschriften nadrukkelijk worden aanbevolen.

Daarbij moeten de bedoelde personen ook en vooral herinnerd worden aan de verplichtingen, hun bij de artikelen 24 en 25 der wet opgelegd. Hun moet ten deze o.m. met nadruk worden geraden zich terstond na aankomst in de gemeente, waar zij zich gaan vestigen, of uiterlijk den volgenden dag, in persoon aldaar ter secretarie te vervoegen, tot het, voor zooveel zij den officiersrang niet bekleeden, voor „gezien" laten teekenen van hunnen verlofpas door den burgemeester, dan wel — zoo zij zich bij hun vertrek met groot-verlof buiten het Rijk begeven, of hoewel binnen het Rijk verblijvende, daar toch tijdens den termijn, in het eerste lid van artikel 24 der wet omschreven, niet in eene bepaalde gemeente woonplaats zouden hebben of kiezen — hun verlofpas zonder uitstel toe te zenden aan den burgemeester der gemeente, welke vóór den dag van hunnen overgang naar de landweeer of vóór dien, waarop hun de verlofpas is of wordt uitgereikt, laatstelijk hunne woonplaats binnen het Rijk was. Voor wat betreft de personen, die zich buiten het Rijk begeven, behoort de toezending van den ver-

lofpas te geschieden onder opgaaf van de plaats en het Rijk van vestiging.

§ 28. Van het vertrek der personen, in de vorige § bedoeld, wordt door de autoriteit, die het groot-verlof verleent, kennis gegeven aan den commandant in het landweerdistrict, waarbinnen de gemeente is gelegen — c. q. hetwelk gelegen is binnen de gemeente waarin zij zich vestigen — c.q. laatstelijk woonplaats hadden —, onder aanteekening van den naam dier gemeente, zoomede, indien mogelijk, van den datum van het vertrek daarheen. Bij deze kennisgeving worden de bescheiden gevoegd, vermeld in het derde lid van § 3.

Het bepaalde in het vorige lid en in de vorige § is mede toepasselijk ten aanzien van hen, die na terugkeer van detacheering bij de koloniale troepen in het genot van grootverlof worden gesteld, met dien verstande, dat in plaats van contrôle-lijsten uittreksels uit het stamboek bij de kennisgeving worden gevoegd.

De extracten-stamboek en -strafboek, welke den districtscommandant, ingevolge het bepaalde bij het vorige lid, worden toegezonden, doet deze zoo spoedig mogelijk weder toekomen aan den commissaris van afmonstering ter plaatse, waar de bij die stukken betrokken personen hier te lande zijn ontscheept.

Voor zooveel noodig wordt door den districtscommandant van die stukken afschrift genomen. Aan die afschriften is alsdan de bestemming te geven, welke anders verleend zou moeten worden aan de oorspronkelijke stukken. Voor zoover die stukken betrekking hebben op dienstplichtigen, die vóór hunne detacheering bij de koloniale troepen nog niet tot de landweer behoorden, worden de hiervoren bedoelde afschriften van de stukken, onder mededeeling van het landweerdistrict, waarbij de dienstplichtigen zijn ingedeeld, door den districtscommandant ter inzage toegezonden aan de commandeerende-officieren der korpsen, waarbij de dienstplichtigen vóór hunne detacheering laatstelijk dienden.

§ 29. Aan de personen, als bedoeld in § 26, die, vóór hunne overbrenging in de positie van dienstplichtige of van vrijwillig dienende bij de landweer, krachtens eene vrijwillige verbintenis laatstelijk hebben gediend bij de zeemacht — de marinereserve en het korps mariniers hieronder begrepen — wordt door den districtscommandant, zoodra deze van de autoriteit door wie aan die personen van de verbintenis ontslag is verleend, (1) kennisgeving van dat ontslag heeft ontvangen, door tusschenkomst van den burgemeester een zakboekje toegezonden na daarin den verlofpas te hebben ingevuld en geteekend — immers voor zooveel zij den officiersrang niet bekleeden.

De onderteekening van het zakboekje en van de daarin door den districtscommandant te stellen lastgeving, zoomede de onderteekening en de afteekening van den verlofpas, geschieden onder dagteekening van het ontslag van de in het vorige lid bedoelde verbintenis bij de zeemacht.

Bij de toezending van het zakboekje moet de verlofganger gewezen worden op de verplichtingen, welke op hem rusten, zulks invoege als in § 27 aangegeven is.

§ 30. De burgemeester van de gemeente, waar door de in de §§ 27 en 28 bedoelden aanmelding overeenkomstig artikel 24 der wet geschiedt, geeft van die aanmelding op gelijke wijze als is vermeld in het vierde lid van artikel 25 van het besluit kennis aan den commandant in het landweerdistrict, waarbinnen die gemeente is gelegen — bij voorkomend geval, hetwelk is gelegen binnen die gemeente.

De zakboekjes van de in het vorige lid bedoelde personen worden ter wijziging, bij voorkomend geval ter vervanging door zakboekjes voor de landweer, aan den districtscommandant toegezonden en door dezen met een tuniekkraagnummer ter uitreiking teruggezonden op de wijze en binnen den tijd, als in den laatsten volzin van het vierde lid van artikel 25 van het besluit is vermeld.

§ 31. De burgemeester doet de mededeeling, bedoeld in het eerste lid van artikel 25 van het besluit, door inzending aan de daar vermelde autoriteiten van eenen staat, ingericht volgens het bij deze beschikking gevoegde model *F*.

De kennisgeving, in het vierde en het zesde lid van dat artikel bedoeld, geschiedt door inzending aan de daar vermelde autoriteiten van eenen staat, ingericht volgens het bij deze beschikking gevoegde model *G*.

§ 32. De districtscommandant, die ten aanzien van de personen, van wier vertrek met groot-verlof hem ingevolge § 28 kennis wordt gegeven, niet binnen den in artikel 24 der wet bepaalden tijd de kennisgeving ontvangt, in § 30 vermeld, doet, terstond na het verstrijken van dien tijd, ter zake onderzoek, opdat bij voorkomend geval worde voldaan aan het bepaalde in het eerste lid van artikel 27 van het besluit.

(1) Zie bijlage *F*.

TITEL VII.

Van de toestemmingen, bedoeld in artikel 20 en in artikel 27 der wet.

§ 33. De dienstplichtige bij de landweer mag zonder schriftelijke toestemming van of vanwege den Minister van Oorlog niet tot het aangaan van eene verbintenis voor de buitenlandsche zeevaart worden toegelaten.

§ 34. De Commissaris der Koningin in de Provincie, waarin gelegen is de gemeente, waar de dienstplichtige ten tijde van de indiening van diens verzoek tot het erlangen van eene der in deze § bedoelde toestemmingen is ingeschreven in het register voor de landweer, is gemachtigd, om, in gewone tijden, namens den Minister van Oorlog, aan den dienstplichtige bij de landweer beneden den rang van officier te verleenen :

a. de in artikel 20 der wet bedoelde schriftelijke toestemming tot het uitoefenen van het beroep van zeevarende buitenslands, voor zooveel de dienstplichtige aan den Commissaris, voornoemd, heeft aangetoond in de gelegenheid te zijn tot uitoefening van dat beroep ;

b. de volgens artikel 27 der wet vereischte toestemming voor achtereenvolgend verblijf buitenslands van langeren duur dan een jaar, voor zooveel die toestemming een verblijf in den vreemde in *Europa* betreft ;

c. de toestemming om voor een jaar of voor korter dan een jaar buitenslands te verblijven, voor zooveel die toestemming wordt gevraagd en zij een verblijf in den vreemde in *Europa* betreft.

De onder *a* en *b* in het vorige lid bedoelde toestemmingen worden gegeven telkenmale voor den tijd van ten hoogste twee achtereenvolgende jaren en kunnen, gelijk ook de toestemming onder *c* bedoeld, gepaard gaan met het verleenen van vrijstelling van het jaarlijksch onderzoek, indien de omstandigheden, ter beoordeeling van den Commissaris der Koningin in de Provincie, dit noodig of wenschelijk maken.

Bij de toestemming, bedoeld in het eerste lid onder *a*, *b* en *c*, wordt de dienstplichtige er steeds nadrukkelijk op gewezen, dat — indien hem daarvan geen vrijstelling is of alsnog wordt toegekend — de toestemming hem *niet* ontheft van de verplichting om :

1°. zich op het daarvoor aangewezen tijdstip onder de wapenen te melden ter vervulling van den door hem nog niet volbrachten werkelijken dienst, waarvoor hij reeds vóór de dagteekening van de toestemming mocht zijn opgeroepen ;

2°. gevolg te geven, op den daarvoor vastgestelden tijd, aan de oproepingen onder de wapenen, welke te zijnen aanzien op of na de dagteekening van de toestemming plaats hebben ;

3°. te voldoen aan de oproepingen, te zijnen opzichte, om bij het jaarlijksch onderzoek te verschijnen.

Voorts wordt de toestemming, in het eerste lid onder *b* en *c* bedoeld, den dienstplichtige slechts verleend onder voorwaarde, dat door hem gezorgd worde, dat zijn adres bekend is en bekend blijft bij den burgemeester der gemeente, waar hij is ingeschreven in het register voor de landweer.

Overigens wordt, voor zooveel daartoe aanleiding bestaat, den dienstplichtige bij de toestemming, bedoeld in het eerste lid onder *a*, *b* en *c*, aanbevolen, maatregelen te nemen, dat de inhoud van de openbare kennisgevingen nopens het jaarlijksch onderzoek tijdig te zijner kennis komt.

§ 35. In de in artikel 22 van het besluit bedoelde kennisgeving, betreffende het verleenen van eene toestemming, als in de vorige § vermeld, worden o. m. ook aangeteekend de datum, waarop zij is toegekend ; de tijd, waarover zij loopt ; de datum, waarop zij eindigt ; zoomede bij voorkomend geval de plaats, waarheen de verlofganger zich buitenslands begeeft.

§ 36. De aanvragen van dienstplichtigen van de landweer om toestemming om zich in den vreemde *buiten Europa* te begeven, zoomede alle aanvragen, waarbij de belanghebbende tevens verzoekt te worden vrijgesteld van de verplichting tot deelneming aan de oefeningen in artikel 11 der wet vermeld, tot opkomst onder de wapenen in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, dan wel tot opkomst ingevolge artikel 11*ter* der wet, blijven onderworpen aan de beslissing van den Minister van Oorlog.

§ 37. Indien blijkt, dat de verlofganger van eene hem verleende toestemming, als in artikel 22 van het besluit bedoeld, niet of niet langer gebruik maakt, wordt hiervan kennis gegeven aan den districtscommandant. Deze doet hiervan, zoo noodig, mededeeling aan den Minister van Oorlog, dan wel aan de autoriteit, die namens dezen de toestemming heeft verleend.

TITEL VIII.

Van het jaarlijksch onderzoek.

§ 38. Jaarlijks op den 15den Augustus, of den daaraan laatstvoorafgaanden werkdag, doet

de districtscommandant aan den Commissaris der Koningin in de Provincie voorstellen (1) betreffende de plaatsen, dagen en uren, waarop het onderzoek, bedoeld in artikel 29 der wet, zal gehouden worden.

Bij de samenstelling van deze voorstellen moet rekening worden gehouden met den eisch, dat de ter bijwoning van het onderzoek op te roepen verlofganger aan zijne dagelijksche werkzaamheden niet langer wordt onttrokken, dan voor eenen geregelden gang van het onderzoek gevorderd wordt. Verder moet het onderzoek bij voorkeur niet worden gesteld op dagen, waarop in de gemeente, waar de tot het houden van het onderzoek bestemde plaats gelegen is, druk verkeer is te verwachten ; evenmin op bijzondere kerkelijke of andere feestdagen.

De voorstellen, in het eerste lid bedoeld, kunnen, zoo dit wenschelijk is, eene regeling bevatten, volgens welke bepaalde onderdeelen op daarvoor aangegeven dagen worden onderzocht.

§ 39. De districtscommandant brengt, zoodra hem door den Commissaris der Koningin in de Provincie mededeeling is gedaan van de plaatsen, dagen en uren, voor het onderzoek vastgesteld, een en ander ter kennis van de commandanten van de compagnieën binnen zijn district. Dezen zijn, tenzij de districtscommandant anders bepaalt, bij het onderzoek hunner onderhoorigen tegenwoordig, en dan voorzien van de administratieve en andere bescheiden der compagnie. De compagniescommandant is echter bij het onderzoek van hem onderhoorige verlofgangers buiten het district, waarin hij zijne aangewezen standplaats heeft, slechts dàn aanwezig, wanneer het den daarbij betrokken districtscommandant om bijzondere, in de betrekkelijke lastgeving te vermelden, redenen wenschelijk voorkomt.

De districtscommandant kan in de gevallen, waarin, wegens ontstentenis, bij het onderzoek geen compagniescommandant aanwezig is, tot zijnen bijstand beschikken over den hem onderhoorigen adjudant-onderofficier. Deze is op den dag of de dagen, waarop hij zich ingevolge het bepaalde in den vorigen volzin buiten zijne standplaats moet begeven of moet ophouden, vrijwillig onder de wapenen met genot van soldij en hem verder toekomende vergoedingen en, naar aanwijzing en opgaaf van den districtscommandant, in onderhoud, voor zooveel aangaat het XXXVIIste district bij het korps torpedisten en voor zooveel betreft de overige districten, bij het korps infanterie (het Regiment Grenadiers en Jagers), in garnizoen in of het meest nabij de standplaats van den districtscommandant.

Bij het onderzoek van de verlofgangers der compagnie is in de hem aangewezen standplaats ook aanwezig, tot hulp o. a. bij de daarbij te verrichten administratieve werkzaamheden, de sergeant-majoor-administrateur, voor zooveel deze behoort tot eene der categorieën *a* en *c* van § 27 der, sedert gewijzigde, beschikking van 6 Juni 1906, IIIde Afd., nº. 396 (*R.M.* 1906, bladz. 487) of voor zooveel hij, niet behoorende tot eene dier categorieën, vrijwillig genegen is bedoelde werkzaamheden bij het onderzoek te verrichten.

Bestaan daartegen bij den hiervoren bedoelden sergeant-majoor geen bezwaren, dan kan de districtscommandant hem ook buiten de hem aangewezen standplaats bij het onderzoek over de verlofgangers der compagnie aanwezig doen zijn. Op den sergeant-majoor is alsdan mede van toepassing, hetgeen in den slotzin van het tweede lid ten aanzien van den adjudant-onderofficier is bepaald.

De districtscommandant kan met den plaatselijke- of garnizoenscommandant in of het meest nabij zijne standplaats, dan wel in of het meest nabij de woonplaats van de autoriteit, in artikel 29 der wet bedoeld, in overleg treden, ten einde :

a. — voor zoover zulks volstrekt noodig is om tijdig gereed te kunnen zijn met de nummering van de bij het onderzoek uit te geven voorwerpen — gedurende ten hoogste een tijdvak van acht werkdagen, voorafgaande aan dat van het onderzoek, te kunnen beschikken over een onderofficier, of een korporaal, en een soldaat ;

b. gedurende het tijdvak van het onderzoek de beschikking te verkrijgen over het strikt noodige hulppersoneel van het leger, waaronder, zoo noodig, ook te begrijpen een meester-geweermaker en meester-kleermaker.

---

(1) Bij het vermelden in deze voorstellen van het dienstplichtig personeel, dat tot het ondergaan van het onderzoek gehouden is, moet tevens in het bijzonder worden voorgesteld, om in de betrekkelijke openbare kennisgevingen afzonderlijk tot het ondergaan van het onderzoek op te roepen het personeel, dat tot de landweer behoort, hetzij krachtens vrijwillige dienstverbintenis, hetzij krachtens plaatsing daarbij (laatstgenoemd personeel echter alleen voor zoover het tot het reserve-personeel is toegetreden na 7 Februari 1910), en in den loop van het jaar niet voor oefening onder de wapenen is geweest of is gekomen vóór of op den datum, waarop het onderzoek gehouden wordt.

Is het in sommige gevallen noodig voor corveediensten tijdelijk burgerpersoneel in dienst te nemen, dan is de districtscommandant daartoe, op de voor het Rijk minst kostbare wijze, bevoegd. De bedragen, welke in verband hiermede worden voorgeschoten, kunnen worden terugontvangen bij de hoofdadministratie, in of meest nabij de standplaats van den districtscommandant gevestigd, tegen overgave van eene aanvrage om teruggave van ten dienste van het Rijk gedane uitschotten, waarbij voor zooveel noodig de betalingsbewijzen worden overgelegd. De terugbetaling moet bij voorkeur geschieden door de administratie, welke belast is met het doen van algemeene betalingen in het garnizoen.

Ligt eene plaats van onderzoek buiten de standplaats van den districtscommandant en is aldaar een hem onderhoorige compagniescommandant gevestigd, dan is de districtscommandant bevoegd aan dezen het houden van het onderzoek op te dragen. Van deze bevoegdheid zal de districtscommandant, onder de vermelde omstandigheden, gebruik moeten maken in gevallen, waarin dit, naar zijne meening, zonder nadeel voor het onderzoek geschieden kan, tenzij het hem desondanks om bepaalde redenen noodig of wenschelijk mocht voorkomen het onderzoek persoonlijk te houden.

Wordt ingevolge het vorige lid het houden van het onderzoek aan eenen compagniescommandant opgedragen, dan geschiedt niettemin de voorbereiding en de regeling voor den districtscommandant, geheel of deze zelf het onderzoek hield. Hij verzoekt voorts tijdig aan den (de) burgemeester(s) van de daarbij betrokken gemeente(n) om de lijst en de geneeskundige verklaringen, vermeld in het laatste lid van § 40, in stede van aan hem, te doen toekomen aan de autoriteit, die ter plaatse het onderzoek houden zal.

De autoriteit, in het vorige lid bedoeld, onderzoekt bij voorkomend geval zonder uitstel namens den districtscommandant de krijgstuchtelijke vergrijpen, waaraan verlofgangers zich bij gelegenheid van het door haar gehouden jaarlijksch onderzoek zouden hebben schuldig gemaakt, en waarvoor deze krachtens artikel 21, 2°. en 3°., der wet zouden moeten worden gestraft, zoomede de feiten op grond waarvan aan verlofgangers eene straf, als bij artikel 32 der wet vermeld, zou moeten worden opgelegd. De uitslag van dit onderzoek wordt aangeteekend in het door bedoelde autoriteit uit te brengen verslag nopens het door haar gehouden jaarlijksch onderzoek, onder vermelding, zakelijk en volledig, van al datgene wat tot eene juiste beoordeeling van feiten en omstandigheden kan bijdragen. Bedoeld verslag is ingericht overeenkomstig het in § 42 vermelde model en wordt onder bijvoeging bij voorkomend geval van de geneeskundige getuigschriften en van de afschriften der openbare kennisgevingen, genoemd in het derde en vijfde lid dier §, ingediend aan den districts-commandant, die het verwerkt in het door hem uit te brengen verslag.

De bestraffing óók van de overeenkomstig het vorige lid gerapporteerde krijgstuchtelijke vergrijpen en feiten geschiedt door den districtscommandant. Acht deze, alvorens te straffen, een nader onderzoek noodig en zou het niet uitvoerbaar blijken, dan wel naar zijn oordeel niet wenschelijk zijn of niet tot het doel kunnen leiden, dit in overeenstemming met het ter zake bepaalde, o. a. in het Reglement op den Inwendigen Dienst der Infanterie schriftelijk te doen verloopen, dan is hij tot een persoonlijk nader onderzoek ter plaatse bevoegd.

§ 40. Wanneer in eene gemeente ten tijde, voor het houden van het onderzoek bij openbare kennisgeving aangegeven, eene besmettelijke ziekte epidemisch heerschende is, worden de verlofgangers uit die gemeente voorloopig niet aan het onderzoek onderworpen. Is die gemeente tevens aangewezen als plaats van onderzoek, dan wordt ook voor de verlofgangers uit andere gemeenten, die het onderzoek in de bij den eersten volzin bedoelde gemeente zouden moeten ondergaan, het onderzoek verschoven.

Burgemeester en wethouders van de in den eersten volzin van het vorige lid vermelde gemeente geven tijdig vóór den aanvang van het onderzoek van het heerschen der epidemie kennis aan den districtscommandant, zoomede, bij voorkomend geval, aan de autoriteit, bedoeld in artikel 29 der wet, en aan burgemeester en wethouders der gemeenten, aangegeven in den slotzin van het eerste lid; gelijke kennisgeving geschiedt aan den Minister van Oorlog, zulks door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin in de Provincie.

Van het voorloopig uitstellen van het onderzoek wordt door burgemeester en wethouders, daarbij betrokken, onverwijld openbare kennisgeving gedaan.

Na ontvangen opdracht van den Minister van Oorlog worden door den districtscommandant, in overleg met den Commissaris de Koningin in de Provincie, voor het nader te houden onderzoek een of meer data in de maand December aangewezen.

Indien blijken mocht, dat ook ten tijde, voor

het nader te houden onderzoek aangewezen ingevolge het vorige lid, de toestand, omschreven in het eerste lid, vermoedelijk nog niet veranderd zal zijn, wordt het onderzoek niet gehouden. Hiervan wordt door burgemeester en wethouders bij voorkomend geval bericht gezonden aan burgemeester en wethouders van de bij het onderzoek verder betrokken gemeente(n), opdat, waar noodig, van het afstel van het onderzoek tijdig openbare kennisgeving geschiedt.

Van het doen der openbare kennisgeving, in het vorige lid vermeld, wordt door burgemeester en wethouders zonder uitstel mededeeling gedaan aan de autoriteit, door wie het onderzoek zou worden gehouden, zoomede, door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin in de Provincie, aan den Minister van Oorlog.

Indien eene besmettelijke ziekte heerscht in het gezin, waarbij een opgeroepen verlofganger inwoont, of waarmede hij samenwoont, zal hij niet aan de oproeping tot bijwoning van het onderzoek mogen voldoen, ook al is de ziekte in de gemeente, waar hij verblijf houdt, niet epidemisch verklaard.

Op den dag, voor het onderzoek vastgesteld, geeft de burgemeester van de in het vorige lid bedoelde gemeente van zoodanig geval kennis aan den districtscommandant of aan de autoriteit, bedoeld in artikel 29 der wet, onder overlegging van eene ter zake betrekkelijke geneeskundige verklaring.

De burgemeester doet tijdig vóór den aanvang van het onderzoek aan den districtscommandant (zie ook het achtste lid van § 39) eene lijst toekomen, vermeldende de namen van de verlofgangers, die door ziekte verhinderd zijn tot bijwoning van het onderzoek, bij welke lijst worden gevoegd de betrekkelijke geneeskundige getuigschriften; voor zooveel deze getuigschriften verlofgangers betreffen, die zich buiten het Rijk bevinden, geldt hiervoor hetgeen ter zake de afgifte en in algemeenen zin ook hetgeen omtrent den inhoud van dergelijke stukken is bepaald in den slotzin van het laatste lid van § 62.

§ 41. Bij gelegenheid van het onderzoek worden de verlofgangers, die zich sedert het laatst voorgaand onderzoek of sedert hun laatst voorgaand verblijf onder de wapenen binnen het district gevestigd hebben, bekend gemaakt met het onderdeel waarbij zij zijn ingedeeld. Voorts worden bij die gelegenheid, voor zooveel noodig, de zakboekjes gewijzigd van hen, die — sedert den in den vorigen volzin aangegeven tijd — binnen het district van woonplaats zijn veranderd.

§ 42. Het in artikel 31 van het besluit onder *a.* bedoelde verslag betrekkelijk het gehouden onderzoek is ingericht overeenkomstig de bijlage A., terwijl de bij dit verslag te voegen opgaven zijn ingericht overeenkomstig de bijlagen B. en C., behoorende bij deze beschikking.

Ingeval voor het bijvoegen van opgaven volgens bijlage B. of volgens bijlage C. geen aanleiding zou bestaan, kan de inzending daarvan achterwege blijven; echter behoort alsdan eene aanteekening ter zake te worden gesteld op het verslag overeenkomstig bijlage A.

Bij het verslag worden overgelegd de ontvangen geneeskundige getuigschriften nopens de wegens ziekte afwezig gebleven verlofgangers.

Bij het verslag wordt voorts gevoegd eene lijst, houdende de namen en voornamen, zoomede de adressen van diegenen der verlofgangers, die naar de meening van den districtscommandant voor den militairen dienst ongeschikt zijn en die nog vóór eventueele opkomst onder de wapenen aan een geneeskundig onderzoek wenschen onderworpen te worden. Voor zoover zulks nuttig geoordeeld wordt, kan de uitreiking van wapenen, van ledergoed, van voorwerpen van kleeding en uitrusting en van reglementen of dienstvoorschriften, aan de bedoelde verlofgangers worden uitgesteld, totdat de uitslag van het geneeskundig onderzoek, waaraan die verlofgangers mochten worden onderworpen, den districtscommandant bekend is.

Bij het verslag worden wijders ten aanzien van iederen verlofganger, die, blijkens de opgaaf naar bijlage C., naar de meening van den districtscommandant op grond van artikel 35 der wet onder de wapenen behoort te worden geroepen, afschriften overgelegd van de openbare kennisgevingen, waarbij de tot dien verlofganger betrekkelijke oproepingen voor het onderzoek en voor het in § 46 bedoelde na-onderzoek hebben plaats gehad.

§ 43. Ter zake van de aanvraag, de eventueele nazending en de inrichting van de afschriften, in het laatste lid van § 42 bedoeld, gelden, voor zoover toepasselijk, de bepalingen in § 74 vastgesteld, ten aanzien van afschriften van openbare kennisgevingen tot oproeping in werkelijken dienst.

§ 44. De in het laatste lid van artikel 30 der wet bedoelde openbare kennisgeving nopens het onderzoek wordt gedaan bij *aanplakking* ter plaatse als daartoe bij gemeentelijke verordening is aangewezen, dan wel ter plaatse als daartoe algemeen gebruikelijk is.

§ 45. De gelden, die verschuldigd mochten

zijn wegens de beschikbaarstelling en bij voorkomend geval wegens de verwarming van de localiteit, in artikel 29 van het besluit bedoeld, kunnen ten laste van het Departement van Oorlog worden gebracht.

Tot het terugbekomen van die door het gemeentebestuur bij voorschot betaalde gelden zal door dat bestuur eene declaratie, in dubbel, belegd met quitantie of quitantiën, door tusschenkomst van den districtscommandant aan genoemd Departement zijn in te zenden. Vóór de doorzending van de declaratie aan het Departement wordt zij door den districtscommandant voorzien van eene verklaring, waaruit blijkt, dat de beschikbaarstelling en bij voorkomend geval de verwarming van de in de declaratie genoemde localiteit werkelijk op de daarin vermelde tijden heeft plaats gehad ten behoeve van het onderzoek over de verlofgangers van de landweer.

Voor zooveel het onderzoek geschiedt in garnizoensplaatsen, worden daarvoor, indien mogelijk, door den commandeerende-officier, in overleg met den districtscommandant, kazernelokalen beschikbaar gesteld.

De eventueele verwarming dier lokalen geschiedt door de zorg van den commandeerende-officier; de op die verwarming vallende kosten kunnen aan het Rijk in rekening worden gebracht boven en behalve het bedrag, dat voor de aanschaffing van brandstoffen bij het korps mag worden uitgegeven.

§ 46. Telkens wanneer daartoe aanleiding bestaat, wordt door den districtscommandant aan den compagniescommandant, en door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin in de Provincie, aan burgemeester en wethouders, kennis gegeven van de namen van hen, die voor hem of voor de in artikel 29 der wet bedoelde autoriteit moeten verschijnen, hetzij nader krachtens artikel 29 der wet in verband met het vijfde lid van artikel 28 van het besluit, hetzij op grond van artikel 34 der wet.

De kennisgevingen, in het vorige lid bedoeld, geschieden door inzending van staten, ingericht onderscheidenlijk overeenkomstig de bij deze beschikking gevoegde modellen *H* en *I*. Bij de inzending van deze staten aan den Commissaris der Koningin in de Provincie houdt de districtscommandant er rekening mede, dat burgemeester en wethouders over voldoenden tijd moeten kunnen beschikken om de oproeping van de daarin vermelde verlofgangers bij de in het volgende lid bedoelde openbare kennisgeving te doen geschieden ten minste tien dagen vóór den datum, waarop de verlofgangers voor den districtscommandant of voor de in artikel 29 der wet bedoelde autoriteit moeten verschijnen.

De oproeping van de verlofgangers, in het eerste lid bedoeld, geschiedt bij openbare kennisgeving op de wijze, als in § 44 bepaald.

Wordt het houden van het onderzoek, omschreven in het eerste lid, eveneens opgedragen aan de in artikel 29 der wet bedoelde autoriteit, dan brengt die autoriteit van den uitslag van dat onderzoek rapport uit aan den districtscommandant overeenkomstig de daarvoor door dezen verstrekte aanwijzingen.

Voorts geldt alsdan ten aanzien van het opleggen van straf en van het onderzoek, dat daaraan behoort vooraf te gaan, voor zoover toepasselijk het bepaalde in de laatste twee leden van § 39.

TITEL IX.

Van de behandeling van personeel van de landweer, vallende onder de toepassing van het Crimineel Wetboek, van de Regtspleging of van het Reglement van Krijgstucht voor het krijgsvolk te lande.

§ 47. 1°. Hij, die, behoorende tot de landweer, tijdens zijn verblijf onder de wapenen aan den werkelijken dienst wordt onttrokken ten gevolge van het ondergaan van militaire gevangenisstraf, gevangenisstraf, detentie of hechtenis, dan wel van cachot- of provooststraf, wordt na het ondergaan van die gevangenisstraf, die detentie, die hechtenis of die cachot- of provooststraf zooveel langer onder de wapenen gehouden, als hij aan den werkelijken dienst, waartoe hij, anders dan op grond van artikel 11*bis* of artikel 11*ter* der wet, verplicht was, onttrokken is geweest.

Eveneens wordt het verblijf onder de wapenen van hem, die tot de landweer behoort, verlengd met het aantal dagen, welke mochten gevorderd worden tot geheele tenuitvoerlegging van eene hem opgelegde disciplinaire straf.

Bevindt zich een tot de landweer behoorende, als in het vorige lid vermeld, in arrest ingevolge het bepaalde in artikel 16 van de Regtspleging bij de Landmagt, dan wordt hij niet met verlof huiswaarts gezonden voor en aleer omtrent zijne klacht door den krijgsraad uitspraak zal zijn gedaan.

De aanwijzing van het korps, waarbij en van het garnizoen of de legerplaats, waarin het in de drie vorige leden bedoelde verlengd verblijf onder de wapenen wordt volbracht, geschiedt,

voor zooveel noodig, door den districtscommandant, die tevens het ter zake verder vereischte verricht.

2°. De verlofganger van de landweer, op wien het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande is toegepast, wordt, bijaldien door den krijgsraad zijne bestraffing aan de krijgstucht is overgelaten — onder kennisgeving aan den districtscommandant, tot wiens personeel hij behoort — rechtstreeks gezonden naar het korps, dat in de hoofdplaats gestationneerd is, ten einde daarbij de hem door den districtscommandant, voornoemd, op te leggen straf te ondergaan, waarna hij — voor zooveel hij niet onder de wapenen moet worden gehouden tot het volbrengen alsnog van ingevolge de artikelen 11, 28, 35 of 35*ter* der wet door hem te vervullen werkelijken dienst — dadelijk weder in het genot van verlof wordt gesteld.

De verlofganger van de landweer, die tot gevangenisstraf, detentie of hechtenis is veroordeeld, wordt na het ondergaan daarvan, indien hij onder de wapenen moet worden gehouden tot het volbrengen alsnog van ingevolge de artikelen 11, 28, 35 of 35*ter* der wet door hem te vervullen werkelijken dienst, overgegeven aan den districtscommandant tot wiens personeel hij behoort.

Ten aanzien van dengene, die ter vervulling van den ingevolge artikel 11 der wet verplichten diensttermijn onder de wapenen moet worden gehouden, geschiedt door den districtscommandant aanwijzing van het korps, waarbij en het garnizoen of de legerplaats, waarin die termijn moet worden volbracht.

3°. In het geval, dat de verlofganger van de landweer van eene tegen hem ingebrachte beschuldiging van desertie wordt vrijgesproken, wordt hij op gelijke wijze als onder 2°., tweede lid, is vermeld, aan den districtscommandant overgegeven, ten einde te worden behandeld, zooals zijne positie en de aard der zaak medebrengen, terwijl bij onzekerheid daaromtrent te zijnen aanzien de bevelen van den Minister van Oorlog moeten worden gevraagd; aanwijzing van het korps, waarbij en het garnizoen of de legerplaats, waarin eventueel te vervullen werkelijke dienst moet worden volbracht, geschiedt, voor zooveel noodig, door den districtscommandant.

4°. Wanneer aan den tot de landweer behoorende, die krachtens artikel 9, tweede lid, der wet tot eene vrijwillige verbintenis is toegelaten, bij rechterlijk gewijsde tijdelijk het recht om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen is ontzegd, moet van zoodanige veroordeeling steeds onmiddellijk en rechtstreeks door den commandeerende-officier van het korps kennis worden gegeven aan den districtscommandant, tot wiens personeel de veroordeelde laatstelijk heeft behoord.

§ 48. De verlofganger van de landweer ondergaat de straf, hem opgelegd door de krachtens de Landweerwet of eenige andere wet daartoe bevoegde militaire autoriteit, bij voorkeur in eene der meest nabij gelegen kazernen en dus slechts bij gebleken noodzakelijkheid in een huis van bewaring. Tot de uitreiking van de betrekkelijke straforder verleent de burgemeester van de woonplaats van den verlofganger zijne tusschenkomst in de gevallen, waarin zulks door den districtscommandant wordt verzocht.

Behoudens het geval, dat de verlofganger onder verzekerd geleide in arrest wordt gebracht, zal deze zich tot het ondergaan van de hem opgelegde straf, ter plaatse en op het uur door den districtscommandant bepaald, bij den plaatselijke of garnizoens-commandant moeten aanmelden, gekleed in uniform en voorzien van zijn zakboekje en de straforder.

Van de gehoudenheid daartoe doet de districtscommandant in de straforder blijken, evenzeer als van het geval, dat de verlofganger niet in het bezit is van zijne militaire bovenkleeding of die kleeding niet kan dragen.

Mist de verlofganger zijn zakboekje, dan doet de districtscommandant voor hem een nieuw zakboekje aanleggen en wordt dit met de straforder aan den verlofganger uitgereikt.

De districtscommandant verwittigt, uiterlijk den dag te voren, den plaatselijke- of garnizoenscommandant van het uur, waarop de gestrafte verlofganger zich bij die autoriteit moet aanmelden en ontvangt van deze bericht of de aanmelding is geschied.

De plaatselijke- of garnizoenscommandant bepaalt, ingeval verschillende korpsen eenzelfde garnizoen hebben, bij welk korps de verlofganger de straf moet ondergaan. Hij vergewist zich van de identiteit van den gestrafte en stelt orde op diens overgave aan het korps of korpsonderdeel, waarbij deze de straf moet ondergaan. Blijft ook na ondervraging van den verlofganger nog twijfel bestaan aangaande diens identiteit, dan kan aan den burgemeester van zijne woonplaats, zoo noodig per telegram, worden verzocht, eenen beambte te zenden om de identiteit vast te stellen, doch zal inmiddels tot tenuitvoerlegging van de straf worden overgegaan.

Ontslag uit het arrest wordt den verlofganger

verleend door de zorg van den commandeerende-officier van het korps of korpsonderdeel, waarbij de straf is ondergaan en op het uur met dat van de in de arreststelling overeenkomende.

De verlofganger wordt door de zorg van het korps, waarbij hij de straf ondergaat, voorzien van voeding en brood. De aldus verstrekte rations levensmiddelen en brood worden op de gebruikelijke wijze op de monsterrollen aan het Rijk in rekening gebracht.

Aan den verlofganger wordt bij het ondergaan van zijne straf desvereischt het noodige lijfgoed in bruikleen verstrekt uit den in het garnizoensmagazijn van kleeding ter plaatse opgelegden voorraad, waarvoor bij voorkeur genomen worden gedragen goederen van geringe waarde.

De commandeerende-officier van het korps richt zijne aanvraag tot ontvangst van die goederen aan den daarbij betrokken toeziendechef, bij voorkomend geval aan den dezen ter plaatse toegevoegde-officier. Hij zorgt, dat de gebezigde goederen voor 's Rijks rekening worden gewasschen en weder worden ingeleverd.

§ 49. Van de straffen, aan verlofgangers van de landweer opgelegd, geschiedt aanteekening in de straflijsten, in § 14 bedoeld, op de wijze als zulks ten aanzien van de verlofgangers van de militie bij de korpsen plaats vindt.

TITEL X.

Van de oproeping en de opkomst onder de wapenen van verlofgangers, krachtens de artikelen 11, 11*ter*, 28, 35 *en* 35*ter der wet en bij opkomst met spoed.*

§ 50. De verlofganger van de landweer, die onder de wapenen of in werkelijken dienst moet komen, wordt daartoe — indien niet anders is bepaald — opgeroepen bij *openbare kennisgeving*, in de gemeente, waar hij ingeschreven is in het register voor de landweer.

Ten aanzien van de oproeping en de openbare kennisgeving geldt o.m. het navolgende:

1°. De oproeping geschiedt door den burgemeester.

2°. Bij oproeping onder de wapenen van verlofgangers van de landweer, *in gewone omstandigheden*, behoort steeds een termijn van *ten minste* tien dagen te worden gelaten tusschen de afkondiging van de openbare kennisgeving en den datum voor de opkomst in werkelijken dienst vastgesteld, in welken termijn noch de dag van aanplakking, noch de dag voor de opkomst bepaald, mag worden medegerekend.

3°. In de openbare kennisgeving mag niet worden opgenomen eene clausule, waarbij nadere hoofdelijke oproeping of kennisgeving in uitzicht wordt gesteld.

4°. De openbare kennisgeving moet den woordelijken last tot opkomst in werkelijken dienst inhouden. Het is noodzakelijk daarin te vermelden:

den duur van het verblijf onder de wapenen, voor zooveel deze bekend is;

het artikel der wet, waarop de oproeping is gegrond;

bij voorkomend geval het artikel der wet, welks overtreding oorzaak der oproeping is; en

den datum en het uur waarop, de plaats waar en, bij voorkomend geval, het korps waarbij de opkomst moet geschieden.

Onbepaalde aanwijzingen als „zoo spoedig mogelijk" of dergelijke mogen in de openbare kennisgeving niet voorkomen.

5°. Geschiedt de openbare kennisgeving nominatief, dan moet deze behalve het genoemde onder 4°. ook vermelden de *namen* en de *voornamen* van de opgeroepen verlofgangers, zoomede het wapen of het dienstvak en het onderdeel, waartoe zij behooren.

6°. De openbare kennisgeving wordt gedaan bij *aanplakking* ter plaatse als is aangegeven in § 44.

§ 51. Mocht het in bijzondere gevallen noodig of wenschelijk worden geacht, dat aan bij openbare kennisgeving onder de wapenen of in werkelijken dienst geroepen verlofgangers bovendien eene persoonlijke schriftelijke kennisgeving betrekkelijk hunne oproeping geschiedt, dan wordt hiertoe door den Minister van Oorlog aan den burgemeester de last verstrekt.

Ook wanneer niet bij openbare kennisgeving opgeroepen verlofgangers moeten worden opgeroepen bij aan dezen gerichte persoonlijke schriftelijke kennisgeving, gaat hiertoe de last uit van den Minister van Oorlog.

De persoonlijke kennisgeving behoort o.a. te bevatten hetgeen is aangegeven in 4°. en 5°. der vorige §.

Van de persoonlijke schriftelijke kennisgeving wordt door den burgemeester afschrift gehouden, hetwelk door den gemeente-secretaris voor gelijkluidend wordt geteekend; van de uitreiking der kennisgeving wordt door of vanwege den burgemeester een ambtseedig relaas opgemaakt.

Aan den verlofganger, die zich met toestemming van of vanwege den Minister van Oorlog buitenslands ophoudt, wordt ingeval hij onder de wapenen of in werkelijken dienst is geroepen, bij aangeteekenden brief door den burgemeester der gemeente, waar hij is ingeschreven in het

register voor de landweer, tijdig vóór den dag, voor zijne opkomst vastgesteld, eene mededeeling nopens de te zijnen aanzien bij openbare kennisgeving geschiede oproeping toegezonden, ingericht als de in het derde lid bedoelde persoonlijke kennisgeving; bij de mededeeling wordt de verlofganger er op gewezen, dat zij in geen enkel opzicht in de plaats treedt van bedoelde openbare kennisgeving, blijvende deze voor de oproeping van den verlofganger rechtens voldoende.

§ 52. Moeten verlofgangers van de landweer, die daartoe krachtens artikel 11 der wet gehouden zijn, allen of ten deele tot het houden van oefeningen onder de wapenen worden geroepen, dan ontvangen de districtscommandanten van den Minister van Oorlog opgave van de lichtingen en wapens, die moeten worden opgeroepen, zoomede van de plaats(en) van opkomst en van den dag, waarop de opgeroepenen zich aldaar of bij het in de oproeping aangewezen korps moeten bevinden.

De Minister van Oorlog doet gelijke opgave, als in het vorige lid vermeld, toekomen aan den Commissaris der Koningin in de Provincie, door wien alsdan een en ander ter kennis wordt gebracht van den burgemeester van elke der binnen zijn gewest gelegen gemeenten met den last tot het doen der oproeping.

De oproeping onder de wapenen, in het eerste lid bedoeld, geschiedt in het algemeen op de wijze, als bepaald in het eerste lid van § 50.

Ten aanzien van de opkomst onder de wapenen, hiervoren bedoeld, zoomede van de kennisgeving tot die opkomst betrekkelijk, zal nochtans het navolgende in acht zijn te nemen:

a. de verlofgangers, die van woonplaats veranderen tusschen den dag van afkondiging der openbare kennisgeving nopens de oproeping onder de wapenen en den dag, waarop zij zich blijkens die oproeping in werkelijken dienst zouden moeten begeven, komen onder de wapenen met het landweeronderdeel, waartoe zij krachtens hunne nieuwe woonplaats behooren; is intusschen dat landweeronderdeel ten tijde van bedoelde woonplaatsverandering bereids in den loop van het jaar onder de wapenen gekomen of geweest, dan komen deze verlofgangers in werkelijken dienst met het onderdeel, waartoe zij vóór hunne verandering van woonplaats behoorden;

b. omvat de nieuwe woonplaats van de onder *a* bedoelde verlofgangers meer dan één landweerdistrict, dan komen zij onder de wapenen met de verlofgangers van het wapen, waartoe zij behooren, in het district, waarvan het personeel het laatst in werkelijken dienst zal komen;

c. zijn in eenig district voor de onderdeelen van het wapen, waartoe de verlofgangers onder *a* bedoeld, behooren, voor de opkomst in werkelijken dienst verschillende data vastgesteld, dan komen de verlofgangers onder de wapenen met het onderdeel, dat tegen den meest verwijderden datum in werkelijken dienst geroepen is; zijn voor die onderdeelen geen verschillende *data* doch wel verschillende *plaatsen* van opkomst in werkelijken dienst vastgesteld, dan zijn de burgemeesters, hierna onder *d* vermeld, bevoegd uit eigen hoofde een dier plaatsen als plaats van opkomst onder de wapenen aan te wijzen; komen verschillende onderdeelen van het wapen op denzelfden datum en op dezelfde plaats in werkelijken dienst, dan zijn de zooeven bedoelde burgemeesters eveneens bevoegd om te beslissen met welk dezer onderdeelen de opkomst alsdan moet geschieden;

d. de burgemeesters, wien, overeenkomstig artikel 25 der wet, door de verlofgangers, onder *a* bedoeld, kennis wordt gegeven van het voornemen, om zich te vestigen in eene andere gemeente, reiken aan die verlofgangers eene persoonlijke, *schriftelijke*, kennisgeving uit, waaruit blijkt met welk landweeronderdeel deze verlofgangers onder de wapenen zullen moeten komen.

In de in het vorige lid, onder *d*, bedoelde kennisgeving moeten ook worden vermeld:

1°. de datum, het uur en de plaats van opkomst in werkelijken dienst, vastgesteld voor het landweeronderdeel, waarmede de verlofganger onder de wapenen moet komen;

2°. de naam en de voornaam of de voornamen van den verlofganger, tot wien zij betrekkelijk is;

3°. de mededeeling, dat de kennisgeving, voor de oproeping van den verlofganger in werkelijken dienst ingevolge artikel 11 der wet, rechtens voldoende is.

Van de „schriftelijke kennisgeving" wordt, overeenkomstig het bepaalde bij het vierde lid van § 51, door den burgemeester afschrift gehouden, hetwelk door den gemeente-secretaris voor gelijkluidend wordt geteekend; van de uitreiking der kennisgeving wordt door of vanwege den burgemeester een ambtseedig relaas opgemaakt; voorts wordt van de uitreiking door den burgemeester onverwijld mededeeling gedaan aan den commandant,

belast met het bevel over het landweerdistrict, met welks personeel de verlofganger, aan wien de uitreiking der kennisgeving geschiedt, onder de wapenen behoort te komen, zulks bij voorkomend geval met inachtneming van het bepaalde onder Titel I, Algemeene bepalingen, tweede lid.

§ 53. Moeten verlofgangers van de landweer krachtens artikel 11*ter* der wet allen of ten deele onder de wapenen worden geroepen dan worden de Commissarissen der Koningin in de onderscheidene Provinciën door den Minister van Oorlog uitgenoodigd, onverwijld de verlofgangers van de aangewezen lichtingen, afdeelingen en wapens in werkelijken dienst te doen roepen.

Bij eene oproeping, als in het vorige lid bedoeld, is het geen vereischte, dat tusschen de afkondiging van de openbare kennisgeving en het tijdstip, voor de opkomst in werkelijken dienst vastgesteld, een termijn van ten minste tien dagen gelaten wordt.

Gelijktijdig met de uitnoodiging aan den Commissaris der Koningin tot het doen oproepen van de verlofgangers, als in het eerste lid bedoeld, worden de districtscommandanten door den Minister van Oorlog met de gegeven bevelen tot oproeping in kennis gesteld.

§ 54. Wanneer de landweer *met spoed* onder de wapenen moet komen, worden de burgemeesters in de onderscheidene gemeenten van het Rijk rechtstreeks door den Minister van Oorlog per *telegram* („oproepingstelegram") uitgenoodigd, onverwijld de verlofgangers onder de wapenen te roepen. Wordt de oproeping verlangd van de verlofgangers van bepaalde landweerafdeelingen, dan wordt hiervan in de uitnoodiging aanwijzing gedaan. Eveneens wordt, indien een of meer lichtingen van opkomst zouden zijn vrijgesteld, in de uitnoodiging aangegeven, welke die lichting(en) is (zijn).

Gelijktijdig met de uitnoodiging tot oproeping aan de burgemeesters worden de Commissarissen der Koningin in de onderscheidene Provinciën, alsmede de districtscommandanten, door den Minister van Oorlog op dezelfde wijze van die oproeping onderricht.

De districtscommandant draagt zorg, dat onmiddellijk na ontvangst van het bericht der oproeping de commandanten der compagnieën binnen zijn district daarmede in kennis worden gesteld.

De districtscommandant treft voor een en ander de vereischte voorbereidende maatregelen. Op zijn bureel is eene lijst voorhanden, vermeldende de juiste adressen der in het vorige lid bedoelde compagniescommandanten, alsmede van de boden, die zullen belast zijn met het overbrengen van de aan dezen gerichte kennisgevingen, welke kennisgevingen reeds van te voren zooveel mogelijk gereed zijn gemaakt.

Voor de oproeping is afkondiging bij *openbare kennisgeving* rechtens voldoende. Ofschoon derhalve de openbare kennisgeving de verlofgangers bij niet-opkomst in verzuim stelt en deze kennisgeving dient als uitsluitend rechtsgeldig bewijs, dat de oproeping behoorlijk is geschied, wordt den burgemeesters niettemin dringend verzocht, om de maatregelen, aanbevolen om de oproeping op de snelste en zekerste wijze ter kennis te doen komen van den *opgeroepene van de militie*, eveneens te nemen ten aanzien van den *opgeroepene van de landweer*.

De openbare kennisgeving, waarvan aan de burgemeesters door het Departement van Oorlog een voldoend aantal exemplaren is verstrekt, wordt ingevuld overeenkomstig het oproepingstelegram. In bedoeld oproepingstelegram wordt de datum van opkomst vermeld.

§ 55. De openbare kennisgeving betrekkelijk de oproepingen, in de voorgaande §§ van dezen Titel bedoeld, geldt mede voor de officieren, zulks onverminderd de bijzondere bepalingen, welke met betrekking tot de opkomst en het verblijf onder de wapenen te hunnen aanzien zijn of mochten worden vastgesteld.

§ 56. Tot de landweer behoorenden, wien door bijzondere omstandigheden wordt belet zich te vervoegen bij het voor hunne opkomst aangewezen korps of troependeel van de landweer of van het leger, melden zich aan bij het korps of troependeel van de landweer of van het leger, hetwelk door hen het eerst te bereiken is.

Ingeval tot de landweer behoorenden ingevolge het vorige lid zich aanmelden bij een korps of een troependeel, waartoe zij niet behooren, worden zij door den commandeerende-officier van dat korps of dat troependeel van de landweer of van het leger op hunne bestemming gedirigeerd, dan wel, indien zulks, met het oog op de omstandigheden, niet wenschelijk of niet dienstig is, voor zoolang noodig in onderhoud opgenomen bij het korps of het troependeel onder diens bevelen.

De commandeerende-officier van het korps of het troependeel, waarbij zich tot de landweer behoorenden aanmelden ter voldoening

aan de bepaling, vervat in het eerste lid, geeft van die aanmelding zoodra doenlijk en rechtstreeks kennis zoowel aan den districtscommandant als aan het Departement van Oorlog.

§ 57. De oproeping van verlofgangers, die ingevolge artikel 28, 35 of 35*ter* der wet onder de wapenen moeten komen, geschiedt, na machtiging van den Minister van Oorlog, op daartoe door den districtscommandant, door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin in de Provincie, tot den burgemeester gerichte aanvraag.

De districtscommandant brengt voorts 's Ministers in het vorige lid bedoelde beslissing ter kennis van den commandeerende-officier van het bij die beslissing aangewezen korps, onder vermelding van den vastgestelden dag van opkomst en van de gemeente, waarin de oproeping geschiedt.

§ 58. Op den dag van aankomst ter plaatse, bedoeld in het eerste lid van § 52, wordt den verlofgangers na het einde der oefeningen het uittreksel uit de krijgswetten voorgelezen.

Ten bewijze, dat de in het vorige lid bedoelde voorlezing heeft plaats gehad, wordt daarvan eene, door de aanwezige officieren van de compagnie onderteekende, verklaring opgemaakt en bij de compagnie opgelegd.

§ 59. De verlofganger, die zich bij aanmelding voor opkomst onder de wapenen, op grond van artikel 11 der wet, ziek meldt, wordt onderzocht ter plaatse of in de nabijheid van de plaats, waar hij zich op het oogenblik zijner ziekmelding bevindt. Met hem wordt verder naar gelang van omstandigheden gehandeld.

De verlofganger, die bij opkomst onder de wapenen blijkt te lijden aan eene ziekelijke gesteldheid, welke reeds vóór die opkomst bestond en hem buiten staat stelt om dienst te doen, en wiens ongesteldheid van dien aard is, dat het herstel niet vóór het einde der oefeningen, waaraan hij zou deelnemen, is te verwachten, wordt onverwijld in het genot van groot-verlof hersteld, nadat van den chef van het militaire hospitaal, waarin die verlofganger is opgenomen — in voorkomend geval van den officier van gezondheid met den geneeskundigen dienst in de legerplaats belast — eene geneeskundige verklaring is ontvangen, waaruit blijkt, dat de verlofganger, uit hoofde van met name genoemde ziekelijke gesteldheid, tijdelijk ongeschikt is om den actieven militairen dienst te vervullen, zonder dat hij geacht kan worden voor goed ongeschikt te zijn voor de verdere waarneming van den militairen dienst.

§ 60. De verlofganger, die gestraft is wegens verwaarloozing of zoekmaken van hem bij zijn vertrek met verlof medegegeven of hem later uitgereikte voorwerpen, als in artikel 31 der wet bedoeld, of van wien voorwerpen, als in dat artikel bedoeld, buiten zijn toedoen zijn onbruikbaar geworden of verloren geraakt, wordt, indien zulks niet reeds eerder is geschied, bij opkomst onder de wapenen of in werkelijken dienst door de zorg van den districtscommandant van die voorwerpen voorzien of opnieuw voorzien; de eerstbedoelde echter alleen voor zoover dat volstrekt noodig is.

§ 61. Uiterlijk op den tweeden dag na dien, vastgesteld voor de opkomst van onder de wapenen geroepen verlofgangers, wordt, voor zoover dezen zich moeten begeven onder de bevelen van den commandeerende-officier van een der korpsen van het leger, door dien commandeerende-officier aan den districtscommandant mededeeling gedaan van de namen en de voornamen der verlofgangers, die aan de oproeping geen gevolg hebben gegeven.

Veertien dagen na den bepaalden dag tot opkomst onder de wapenen van de verlofgangers op grond van artikel 11, 11*bis* of 11*ter* der wet wordt door den districtscommandant bij den Commissaris der Koningin in de Provincie onderzoek gedaan naar de reden van het achterblijven van de verlofgangers, die niet aan de oproeping hebben voldaan.

Het in het tweede lid bedoelde onderzoek behoeft niet te geschieden, indien de reden van achterblijven reeds langs anderen weg aan den districtscommandant is bekend geworden; in dit geval moet niettemin op den hiervoren bepaalden tijd aan den Commissaris der Koningin in de Provincie opgaaf worden gedaan van hen, die niet tijdig aan de oproeping hebben voldaan, onder zakelijke vermelding van de reden van het achterblijven.

§ 62. De districtscommandant verzoekt ten aanzien van diegenen onder de in § 61 bedoelde personen, die, opgeroepen *ingevolge artikel 11 der wet*, wegens ziekte zijn achtergebleven, aan den Commissaris der Koningin in de Provincie te zorgen, dat zij zich *op den eerstkomenden Maandag* waarop hun toestand zulks gedoogt, in het door dien commandant daarbij aan te wijzen, meest nabijgelegen, garnizoen aanmelden bij het mede genoemde korps of korpsonderdeel van het wapen, waartoe zij behooren.

Ten aanzien van de wegens ziekte achter-

geblevenen, die *krachtens artikel 11bis of artikel 11ter der wet* zijn opgeroepen, verzoekt de districtscommandant aan den Commissaris der Koningin in de Provincie te zorgen, dat die personen zich aanmelden bij het korps of troependeel van de landweer of van het leger, daarvoor bij de oproeping onder de wapenen aangewezen, *zoodra* hun toestand zulks gedoogt (zie ook § 56).

Bijaldien door een behoorlijk geneeskundig getuigschrift wordt gestaafd, dat zij daartoe niet in staat zijn, kunnen zij ter zake van de opkomst voorloopig voor diligent worden gehouden, zonder dat het noodig zij, hen al dadelijk naar eene militaire ziekeninrichting te doen overbrengen. Ten aanzien van het getuigschrift, over te leggen door zich buiten het Rijk bevindende verlofgangers, die door ziekte of gebreken buiten staat zijn zich te bestemder tijd onder de wapenen te begeven, geldt, dat het getuigschrift moet zijn eene behoorlijke *gelegaliseerde* verklaring, afgegeven door een ter plaatse tot uitoefening van de genees- en heelkunde bevoegd geneeskundige, houdende dat de in die verklaring met naam en voornamen aan te duiden persoon door hem ongeschikt wordt geoordeeld om werkelijken dienst te verrichten ten tijde, daarvoor aangewezen.

§ 63. De districtscommandant stelt den commandeerende-officier van het korps of het korpsonderdeel, in het eerste lid van de vorige § bedoeld, in kennis met de door hem gedane aanwijzing, met verzoek de verlofgangers bij hunne aanmelding voor een aantal dagen, gelijk aan dat, voor het verblijf onder de wapenen op grond van artikel 11 der wet vastgesteld voor de lichting en het wapen, waartoe die verlofgangers behooren — de dagen van opkomst en van vertrek daaronder begrepen —, bij het korps in onderhoud op te nemen onder genot van soldij, enz.; hen gedurende die dagen te doen oefenen en het einde der oefening op den laatsten dag zoodanig te bepalen, dat de verlofgangers nog op dien dag in hunne haardsteden kunnen teruggekeerd zijn.

De districtscommandant ontvangt omtrent de aankomst van de verlofgangers, in het vorige lid bedoeld, binnen twee dagen na die aankomst bericht van den commandeerende-officier.

§ 64. Zes weken na den bepaalden dag tot opkomst onder de wapenen van de daartoe opgeroepen verlofgangers wordt door de districtscommandanten aan de Commissarissen der Koningin in de onderscheidene Provinciën verzocht, om de wegens ziekte achtergebleven personen, voor zooveel dezen niet lijden aan besmettelijke ziekten of aan krankzinnigheid, door de zorg van het bestuur hunner woonplaats onverwijld naar de meest nabij gelegen militaire ziekeninrichting te doen overbrengen, althans indien het vervoer zonder nadeel voor hunne gezondheid kan plaats hebben.

Bevinden de wegens ziekte achtergebleven personen zich buiten het Rijk, dan wordt hun door het bestuur der gemeente, waar zij voorkomen in het register voor de landweer, bij aangeteekenden brief eene schriftelijke kennisgeving toegezonden, inhoudende de lastgeving, zich onverwijld naar de in die kennisgeving te vermelden, voor den daarbij betrokken verlofganger in den kortsten tijd te bereiken, militaire ziekeninrichting te begeven. In die kennisgeving behoort voorts de mededeeling voor te komen, dat ingeval de verlofganger ook bij de ontvangst van dat stuk door ziekte of gebreken buiten staat is aan de daarin vervatte lastgeving te voldoen, hij daarvan ten spoedigste zal moeten doen blijken door toezending aan het gemeentebestuur van eene geneeskundige verklaring, overeenkomstig die, vermeld in den slotzin van het laatste lid van § 62.

In het geval van opkomst *met spoed*, of van opkomst krachtens artikel 11*ter* der wet, wordt de in het eerste lid vermelde termijn van zes weken tot op eene maand bekort.

§ 65. De districtscommandant vraagt, rechtstreeks, de bevelen van den Minister van Oorlog, wanneer het blijkt, dat op den tijd, bij de vorige § bepaald, de toestand van eenen achtergebleven verlofganger zoodanig is, dat hij niet zonder nadeel voor zijne gezondheid kan worden vervoerd, terwijl wanneer hij in eene militaire ziekeninrichting mocht zijn opgenomen, daarvan aan den Minister van Oorlog rechtstreeks kennis gegeven behoort te worden.

De verlofganger, die in eene militaire ziekeninrichting opgenomen is, behoort te worden aangemerkt als onder de wapenen te zijn. In overeenstemming hiermede moet de verlofganger, die na zijne opneming in de ziekeninrichting hersteld is binnen het aantal dagen, voor zijn verblijf onder de wapenen op grond van artikel 11 der wet vastgesteld, van die inrichting uit naar het door den districtscommandant aan te wijzen korps of korpsonderdeel worden gezonden, om daarbij gedurende zooveel dagen te worden geoefend

als na aftrek van den duur van het verblijf in de ziekeninrichting nog overblijven van het aantal dagen, voor zijn verblijf onder de wapenen ingevolge genoemd wetsartikel bepaald.

§ 66. Indien eene besmettelijke ziekte in eene gemeente epidemisch heerschende is verklaard, mogen verlofgangers van de landweer, in die gemeente woonachtig, niet onder de wapenen komen, zoolang die epidemie duurt, ook al mochten zij daartoe, krachtens door den Minister van Oorlog gegeven bevelen, bereids zijn opgeroepen.

Indien eene besmettelijke ziekte heerscht in het gezin, waarbij een opgeroepen verlofganger in- of waarmede hij samenwoont, zal deze evenmin aan de oproeping mogen voldoen, ook al is de ziekte in de gemeente niet epidemisch verklaard. Op den dag, voor de opkomst bepaald, geeft de burgemeester van zoodanig geval kennis aan den districtscommandant, tot wiens personeel de verlofganger behoort, en legt daarbij over eene ter zake betrekkelijke geneeskundige verklaring.

Deze bepalingen gelden echter *niet* ingeval de landweer *met spoed* onder de wapenen moet komen.

§ 67. Ten opzichte van diegenen onder de in § 61 bedoelde verlofgangers, die wegens andere redenen dan ziekte achtergebleven zijn, doch zich vóór of op den datum, waarop door den districtscommandant ontvangen zou worden de te hunnen aanzien verstrekte machtiging tot afvoering als deserteur, bij dien commandant aanmelden om alsnog in zooverre aan de gedane oproeping in werkelijken dienst te voldoen, wordt, onverminderd de gevolgen, welke daaruit voor ben kunnen voortvloeien, door meerbedoelden commandant overeenkomstig het wapen, waartoe die verlofgangers behooren, aanwijzing gedaan van het korps of korpsonderdeel, waarbij zij onder de wapenen moeten komen.

De districtscommandant stelt den commandeerende-officier van het korps of korpsonderdeel, in het vorige lid bedoeld, in kennis met de door hem gedane aanwijzing, met verzoek om ten aanzien van deze verlofgangers te handelen op de wijze als bij het eerste lid van § 63 is voorgeschreven ten aanzien van de verlofgangers, die wegens ziekte zijn achtergebleven, en om voorts bericht te zenden, als bedoeld in het laatste lid van § 63.

Van de volgens deze § gedane aanwijzing geschiedt aan den Minister van Oorlog mededeeling in het verslag, vermeld in § 71, of, zoo dat verslag reeds is ingezonden, zoo spoedig mogelijk en rechtstreeks bij afzonderlijk schrijven.

TITEL XI.

Van het met verlof huiswaarts zenden van de verlofgangers, bij Titel X bedoeld.

§ 68. Op den dag, waarop de tijd van het verblijf onder de wapenen eindigt, worden voor hen, die zich op grond van artikel 11 der wet in werkelijken dienst bevinden, de oefeningen zoo geregeld, dat de tot de landweer behoorenden, die met groot-verlof huiswaarts worden gezonden, nog op dienzelfden dag hunne haardsteden kunnen bereiken.

Op de verjaardagen van Hare Majesteit de Koningin, van de Koningin-Moeder, van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, van de leden van het Vorstelijk Huis, en op de Zondagen, de algemeen erkende Christelijke feestdagen, den Goeden Vrijdag, de Roomsch-Katholieke feestdagen, invallende op den 6den Januari, den tweeden Donderdag na Pinksteren, den 15den Augustus en den 1sten November, alsmede den Nieuwjaarsdag, wordt geen groot-verlof verleend. Zou op een van die dagen recht op groot-verlof zijn verkregen, dan wordt dat verlof op den naastvoorgaanden werkdag bepaald.

Voor de Israëlietische verlofgangers wordt het vertrek met groot-verlof zoo noodig zooveel vervroegd, dat zij niet op eenen Zaterdag of op een hunner kerkelijke feestdagen hebben te reizen.

Van den datum, waarop verlofgangers, die zich voor de vervulling van werkelijken dienst onder de bevelen van den commandeerende-officier van een der korpsen van het leger hebben moeten begeven, in het genot van groot-verlof zijn gesteld (hersteld), geschiedt door dien commandeerende-officier opgaaf aan den districtscommandant.

Aan de tot de landweer behoorenden, die reeds vóór hunne opkomst onder de wapenen in het bezit waren van eenen verlofpas, hun bij de landweer uitgereikt, wordt bij vertrek met groot-verlof geen nieuwe verlofpas verstrekt.

§ 69. Bij het vertrek van het personeel, in de vorige § bedoeld, wordt het herinnerd aan zijne verplichtingen tijdens het groot-verlof.

§ 70. Moeten bij uitzondering aan tot de landweer behoorenden bij hun vertrek met groot-verlof defecte kleedingstukken worden

medegegeven, dan geschiedt hiervan aanteekening in het zakboekje en wordt deze aanteekening geparafeerd door den commandant van de compagnie; die aanteekening moet worden doorgeschrapt, wanneer de verlofganger opnieuw onder de wapenen komt, dan wel verschijnt bij het onderzoek, bedoeld in artikel 29 der wet, en de onregelmatigheid is hersteld.

TITEL XII.

Van de verslagen en bescheiden nopens de opkomst onder de wapenen, zoomede van andere verslagen.

§ 71. Zes weken na den tijd, bepaald voor de opkomst onder de wapenen ingevolge artikel 11 der wet van tot de landweer behoorenden, wordt door de districtscommandanten nopens de opkomst van de opgeroepenen rechtstreeks aan den Minister van Oorlog een verslag gezonden overeenkomstig het bij deze beschikking behoorende model *J*. Bij dat verslag moeten aangaande de reden van het niet-opkomen van achtergeblevenen volledige inlichtingen worden gegeven en, zooveel noodig en mogelijk, de stukken tot staving van de wettigheid van het achterblijven worden overgelegd.

Bij opkomst *met spoed*, alsmede in geval van opkomst *krachtens artikel 11ter* der wet, behoort gelijk verslag te worden ingezonden binnen eene maand na den tijd voor de opkomst in werkelijken dienst bepaald.

Zijn verlofgangers, aan wie vergund is of gelast is zich krachtens artikel 11 der wet onder de wapenen te begeven op eenen anderen datum dan dien, welke blijkens de in het eerste lid van § 52 bedoelde opgaaf voor hunne opkomst onder de wapenen was vastgesteld, binnen drie dagen na den voor hunne opkomst nader aangewezen dag niet in werkelijken dienst opgekomen, dan wordt daarvan door den districtscommandant aan den Minister van Oorlog rapport gedaan, indien het verslag model *J* nopens de opkomst inmiddels ingezonden is.

§ 72. Zijn verlofgangers, die krachtens artikel 28, 35 of 35*ter* der wet onder de wapenen zijn geroepen, binnen drie dagen na den dag, voor hunne opkomst vastgesteld, niet bij het aangewezen korps aangekomen, dan wordt daarvan door den commandeerende-officier van dat korps rechtstreeks aan den Minister van Oorlog rapport gedaan, onder aanteekening, zoo mogelijk, van de reden van het niet voldoen door die verlofgangers aan de gedane oproeping.

§ 73. Onverminderd het bepaalde bij de §§ 61 tot en met 65, behoort door den districtscommandant den derden dag na dien, vastgesteld voor de opkomst onder de wapenen krachtens artikel 11, artikel 11*bis* of artikel 11*ter* der wet, van het niet voldoen aan de gedane oproeping door verlofgangers van de landweer mededeeling te geschieden aan den burgemeester der gemeente, waar dezen in het register voor de landweer zijn ingeschreven.

§ 74. Voor iederen verlofganger, die, zonder geldige reden, aan de te zijnen aanzien gedane oproeping voor den werkelijken dienst niet voldaan heeft, behoort een afschrift van de tot hem betrekkelijke openbare kennisgeving te worden aangevraagd bij den burgemeester van de gemeente, waarin die kennisgeving is gedaan.

Het in het vorige lid bedoelde afschrift behoort te worden overgelegd, òf door den districtscommandant bij het verslag (rapport) bedoeld in § 71, òf door den commandeerende-officier van het korps bij het rapport vermeld in § 72. De inzending van het verslag of van het rapport mag echter door het wachten op de afschriften der openbare kennisgevingen niet worden vertraagd. Worden deze afschriften niet tijdig ontvangen, dan kan in het verslag of in het rapport worden vermeld, dat zij zullen worden nagezonden, zoodra zij zijn ontvangen.

Ingeval den verlofganger eene persoonlijke, schriftelijke kennisgeving is uitgereikt, wordt hiervan, of óók hiervan, afschrift overgelegd, vergezeld van een afschrift van het ambtseedig relaas der uitreiking dier kennisgeving.

Elk aan de militaire autoriteit op hare aanvraag te verstrekken afschrift van de openbare kennisgeving, van de persoonlijke, schriftelijke, kennisgeving en van het ambtseedig relaas moet voor gelijkluidend afschrift zijn geteekend door den gemeente-secretaris. Bovendien moet het afschrift van de openbare kennisgeving voorzien zijn van eene door den burgemeester onderteekende verklaring, dat de openbare kennisgeving is gedaan *bij aanplakking*, ter plaatse als daartoe *bij gemeentelijke verordening* aangewezen is, of wel, *bij aanplakking*, ter plaatse als daartoe *algemeen gebruikelijk* is.

§ 75. Afschriften, als in de vorige § bedoeld, die den districtscommandant worden teruggezonden of toegezonden bij den last tot afvoering als deserteur van den niet-opgekomen verlofganger, behooren in het archief van

dien commandant te blijven berusten, ten einde te kunnen dienen bij vervolging ter zake van desertie.

§ 76. Het verslag, bedoeld in artikel 31, onder *b*, van het besluit, is ingericht volgens de bij deze beschikking gevoegde Bijlage *E*.

TITEL XIII.

Van het ontslag uit den dienst.

§ 77. De bewijzen van ontslag (paspoorten), bestemd voor hen, die, beneden den rang van officier, tot de landweer behooren, worden onder dagteekening van de diensteindiging door den districtscommandant opgemaakt volgens het bij deze beschikking gevoegde model K^1 (voor dienstplichtigen) en K^2 (voor vrijwillig dienenden) en door dien commandant ter uitreiking overeenkomstig het bepaalde in artikel 39 der wet toegezonden:

voor zooveel die personen op den dag van de diensteindiging onder de wapenen zijn, aan hun bevelhebber;

voor zooveel zij op den dag van de diensteindiging zich met groot-verlof bevinden, aan den burgemeester van de gemeente, waar zij in het register voor de landweer zijn ingeschreven.

De bewijzen van ontslag, bestemd voor tot de landweer behoorenden, die bij de uitreiking van deze bewijzen blijken zich in eene andere gemeente gevestigd te hebben, worden door den burgemeester ter uitreiking toegezonden aan diens ambtgenoot van de laatstbedoelde gemeente.

De districtscommandant ontvangt vanwege het Departement van Oorlog 300 exemplaren van het formulier voor model K^1 en 200 exemplaren van het formulier voor model K^2. Hij zendt jaarlijks op den 1sten April, of den eersten werkdag daarna, aan dat Departement eene opgave in van het aantal der in de dan afgeloopen 12 maanden door hem uitgereikte bewijzen van ontslag, bij voorkomend geval van het aantal verschreven formulieren, en voorts van het aantal formulieren, dat nog bij hem in verantwoording blijft. De verschreven formulieren worden bij die opgave teruggezonden.

Slotbepalingen.

§ 78. Op den laatsten werkdag van ieder kwartaal dient de districtscommandant aan den Minister van Oorlog in eenen sterktestaat, ingericht volgens het bij deze beschikking gevoegde model *M* en vermeldende al het personeel, dat, beneden den rang van officier, in het district tot de landweer behoort.

Voor zoover onder den districtscommandant buiten en behalve een bataljon landweerinfanterie tevens ressorteert eene compagnie landweer van een ander wapen (dienstvak), wordt door dien commandant den *zevenden* dag na de indiening van den sterktestaat, in het vorige lid vermeld, aan den Minister van Oorlog ingezonden een sterktestaat, ingericht volgens het bij deze beschikking gevoegde model *N*, en vermeldende al het personeel beneden den rang van officier, op den laatsten van het voorafgaande kwartaal bij die compagnie dienende, ongeacht dat personeel al dan niet tevens tot zijn district behoort.

§ 79. De binnen- en buitenvellen, benoodigd voor de samenstelling van het register voor de landweer, worden vanwege het Departement van Oorlog verstrekt op daartoe door den Commissaris der Koningin in de Provincie aan den Minister van Oorlog gedane aanvraag.

§ 80. Waar in deze beschikking en in de daarbij behoorende modellen en bijlagen wordt gesproken van „register voor de landweer", wordt met deze uitdrukking bedoeld het register, vermeld in artikel 26 der wet, waarvoor het model als bijlage *D* bij deze beschikking is gevoegd.

Waar in deze beschikking en in de daarbij behoorende modellen en bijlagen wordt gesproken van „de wet", wordt met deze uitdrukking bedoeld de Landweerwet.

Waar in deze beschikking wordt gesproken van het besluit, wordt met deze uitdrukking bedoeld het Landweer-Besluit I.

Waar in deze beschikking en in de daarbij behoorende modellen en bijlagen wordt gesproken van overgang naar de landweer, is in deze uitdrukking ook begrepen bestemming tot den dienst bij de landweer.

De bepalingen van deze beschikking nopens het uitreiken van een zakboekje en van het doen afteekenen van den verlofpas door den burgemeester hebben geen betrekking op hen, die tot de landweer behooren in den rang van officier.

§ 81. Met betrekking tot de districten, die alsnog gezamenlijk onder één districtscommandant zijn gesteld, wordt in deze beschikking gelezen: voor „district": „groep van districten"; voor „districtscommandant" en voor „commandant in het landweerdistrict": „commandant, aangewezen voor het bevel over een groep van landweerdistricten".

82. Deze beschikking kan worden aange-

haald onder den titel van: „Landweerinstructie I".

§ 83. Deze beschikking treedt in werking te gelijk met het Koninklijk besluit van 16 Februari 1910 (*Staatsblad* nº. 69) (Landweer-Besluit I).

Bij het in werking treden van deze beschikking vervallen de bepalingen, modellen en bijlagen, vastgesteld en behoorende bij de beschikking van 27 April 1904, VIIde Afd., nº. 142, gewijzigd bij de beschikking van 11 December 1907, Iste Afd., nº. 111.

's Gravenhage, 12 Maart 1910.

De Minister voornoemd,
W. COOL.

§ 3 der Landweerinstructie I. MODEL A.

Regiment Grenadiers en Jagers.

e Regiment { Infanterie. / Vesting-artillerie. / Genietroepen.

Korps { Pontonniers. / Pantserfort-Artillerie.

e Compagnie Hospitaalsoldaten.

e Compagnie Administratietroepen.

e Compagnie Wielrijders.

LIJST van de dienstplichtigen, die op 1 Augustus 19 . . voor den dienst bij de Landweer moeten bestemd worden en ingeschreven zijn in het verlofgangersregister (militie), in het . . .e Landweerdistrict.

. . . . . , den . . . . . 19 . .
De Commandant van
. . . . . .

a. Nº. op het stamboek (Leger). *b.* Wapennummer. (Leger.)	Namen en Voornamen.	Rang of stand.	Soldij per dag.	*a.* Woonplaats. *b.* Gemeente, voor welke ingelijfd bij de militie.	Lichting der Militie.	Plaats waar de gedeponeerde goederen zijn opgelegd.	Bijzondere bepaling, waartoe opgeleid.	Toelichtingen (straflijst; toestemming of vergunning als bedoeld in § 4; aanteekening als van den man *geen* kleeding is opgelegd).
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

§ 10 der Landweerinstructie I. MODEL B.

LANDWEERDISTRICT Nº. . .

STAAT, houdende opgaaf van de dienstplichtigen, ingedeeld bij de

e Compagnie { e Bataljon Landweer Infanterie. / e „ Landweer-Vesting-Artillerie. / e „ Landweer-Genietroepen.

e Compagnie { e „ Landweer-Pontonniers. / e „ Landweer-Hospitaal-soldaten. / e „ Landweer-Administratietroepen.

. . . . . , den . . . . . 19 . .
De Commandant in het Landweerdistrict,

Gezien en overgenomen.
. . . . . , den . . . . . 19 . .
De Commandant van de Compagnie.

Nº. op het stamboek (Landweer).	Namen en Voornamen.	Rang of stand.	Soldij per dag.	Woonplaats.	Toelichtingen.
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					In deze kolom worden c. q. achter de namen der verlofgangers de bijzondere meldingen aangeteekend, bedoeld in § 4.

OVERGELEGDE STRAFLIJSTEN.
Stamboek Nº. . . . .
„ „ . . . . .
„ „ . . . . .

§ 10 der Landweerinstructie I. MODEL C.

Landweerdistrict N°. . . Gemeente . . . . .

OPGAAF van het personeel, dat op 1 Augustus 19 . . naar de Landweer overgaat.

N°. op het stamboek (Landweer.)	Namen en Voornamen.	Rang of stand.	Lichting, voor welke bij de militie ingelijfd.	Gemeente, voor welke bij de militie ingelijfd.	Ingedeeld bij:
1.	2.	3.	4.	5.	6.

. . . . . , den . . . . . 19 . .

De Commandant in het [e] *Landweerdistrict,*

Aan
den Heer Burgemeester van
. . . . . .

§ 14 der Landweerinstructie I. MODEL D.

Nummer . . . .

Voor echt gewaarmerkt.
. . . . . 19 . .
(Paraaf van den Ct. v/d Cie.)

Landweer { Infanterie. / Vesting-Artillerie. / Genietroepen. }

Landweer { Pontonniers. / Hospitaalsoldaten. / Administratietroepen. }

. . . Bataljon. . . . Compagnie.

Contrôle-blad betreffende (Naam, voornamen, rang).
Dienstplichtige voor de lichting . . . . der militie (of vrijwilliger).
Soldij per dag (in centen).
Beknopt uittreksel uit het stamboek, en verdere aanteekeningen.

Vader:
Moeder:
Geboren te . . . . ., provincie . . . . .
den . . . . . Laatst gewoond
te . . . . . provincie . . . . .
Lengte { bij het in dienst treden: / „ de intrede van het 19de levensjaar. }
Merkbare teekenen:
Burgerlijke staat:
Godsdienst:
Beroep:
Naam, betrekking en adres van de naaste familiebetrekking:

Straffen:
Geene, of: zie straflijst.

In deze ruimte te vermelden:
Datum waarop en korps waarbij in dienst getreden, hetzij als vrijwilliger, hetzij als dienstplichtige.
Datum waarop voor den dienst bij de Landweer bestemd; korps waarvan overgenomen, met vermelding van stamboeknummer, indeeling bij onderdeel der Landweer.
Datum waarop als vrijwilliger in dienst getreden bij de Landweer, met vermelding bij welk onderdeel.
Bijzondere betrekking, waartoe opgeleid.
Plaatsing bij de Landweer.
Bevordering bij het Leger.
Bevorderingen bij de Landweer.
Oefeningen als landweerplichtige bijgewoond.
Datum waarop uit den landweerdienst te ontslaan.
Plaats van opkomst bij mobilisatie.
Woonplaats.
Wanneer en op welke wijze afgegaan.

Kleedingstukken, wapenen en ledergoed, reglementen of dienstvoorschriften, in het bezit van den tot de Landweer behoorende.

VERANDERINGEN *en bewegingen tijdens het verblijf onder de wapenen, van invloed op de berekening van soldij, brood enz.*

[e] Kwartaal 19 . . . .

N.B. Elk kwartaal, waarin mutatiën hebben plaats gehad, met een inktlijn afsluiten.

§ 14 der Landweerinstructie I. MODEL E.

Landweer- { Infanterie. / Vesting-Artillerie. / Genietroepen.

Landweer- { Pontonniers. / Hospitaalsoldaten. / Administratietroepen.

. . . Bataljon. . . . Compagnie.

CONTROLE-LIJST VAN HET PERSONEEL DER COMPAGNIE.

N°. 1—10 officieren;
„ 11—40 onderofficieren;
„ 41—80 korporaals;
„ 81—100 hoornblazers;
„ 101—150 soldaten;
„ 151—200 soldaten lichting . . . . der militie;
„ 201—250 „ „ . . . . „ „ ;
„ 251—300 „ „ . . . . „ „ ;
enz.

De Commandant van de Compagnie,

N.B. Tusschen de verschillende rangen en lichtingen zooveel ruimte te laten, dat de contrôle-lijst eenige jaren dienst kan doen.
Bij vernieuwing de oude lijst bij de compagnie te bewaren.

Nummer van het Stamboek bij de Landweer.	Nummer van het Contrôleblad bij de Compagnie.	Namen en Voornamen.	Rang of stand.	Bijzondere betrekking, waartoe opgeleid.	Wanneer en op welke wijze de compagnie verlaten.
1.	2.	3.	4.	5.	6.

§ 31, eerste lid, der Landweerinstructie I. MODEL F.

VERLOFGANGERS DER LANDWEER.

Landweerdistrict N°. . . . Gemeente . . . . . .

Vertrek.

MEDEDEELING *betrekkelijk ontvangen kennisgeving van voorgenomen woonplaatsverandering* (betrekkelijk gebleken woonplaatsverandering).

N°. op het stamboek.	Naam en voornamen.	Lichting der Landweer. (Jaar.)	Rang of stand.	voor welke bij de militie ingelijfd. Lichting.	voor welke bij de militie ingelijfd. Gemeente.	Ingedeeld bij:	Datum, waarop de verlofganger voornemens is de gemeente te verlaten (*de gemeente heeft verlaten*).	Nieuwe woonplaats.	*Opmerkingen.* (Is den verlofganger de in artikel 20 of artikel 27 der wet bedoelde toestemming verleend, dan wordt hiervan, bij toezending aan den burgemeester, in deze kolom aanteekening gedaan, met vermelding van de voorwaarden, waaronder die toestemming is verleend, van haren duur en van den dag, de maand en het jaar, waarop deze eindigt.)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

Aan . . . . . ., den . . . . . 19 . .

den Heer *Commandant in het . . . Landweerdistrict* / *Burgemeester* te / van . . . . . *De Burgemeester,*

N.B. In te zenden binnen *vijf* dagen nadat de kennisgeving van de voorgenomen woonplaatsverandering is ontvangen (*nadat van de woonplaatsverandering is gebleken*).

§ 31, tweede lid, der Landweerinstructie I. MODEL G.

VERLOFGANGERS DER LANDWEER.

Landweerdistrict N°. . . . Gemeente . . . . . .

Vestiging.

KENNISGEVING *van aanmelding in eene nieuwe woonplaats* (ambtshalve inschrijving in het register voor de landweer).

N°. op het stamboek.	Naam en voornamen.	Lichting der Landweer. (Jaar.)	Rang of stand.	Lichting. voor welke bij de militie ingelijfd.	Gemeente.	Wapen of dienstvak.	Datum, waarop zich in de gemeente aangemeld (*waarop ambtshalve ingeschreven in het register voor de landweer*).	Vroegere woonplaats.	*Opmerkingen.* (Bij toezending van de kennisgeving aan den commandant, in deze kolom melding te maken van de medezending van zakboekje en c. q. van tuniekkraagnummer; voorts wordt, indien de verlofganger door zijne woonplaatsverandering tevens naar een ander district is overgegaan, aan den commandant van dit district in deze kolom aanteekening gedaan van de aan den verlofganger eventueel verleende toestemming bedoeld in artikel 20 of artikel 27 der wet, met vermelding van de voorwaarden, waaronder die toestemming is verleend, van haren duur en van den dag, de maand en het jaar, waarop deze eindigt.)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

Aan

den Heer *Commandant in het . . Landweerdistrict* / *Burgemeester* te / van . . . . . ., den . . . . . 19 . .

De Burgemeester,

N.B. In te zenden binnen *vijf* dagen na de aanmelding (*na de ambtshalve inschrijving in het register voor de landweer.*)

§ 46 der Landweerinstructie I. MODEL H.

LANDWEERDISTRICT N°. . . .

OPGAVE van de verlofgangers van de landweer, ingeschreven in het register voor de landweer in de gemeente , ... , die op grond van het bepaalde in het vijfde lid van artikel 28 van het besluit *nader krachtens artikel* 29 *der wet* voor den districtscommandant of voor de in artikel 29 der wet bedoelde autoriteit moeten verschijnen om te worden onderzocht.

. . . . . ., den . . . . . 19 . .

De Commandant in het Landweerdistrict,

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van . . . . . .

N°. op het stamboek.	Namen en Voornamen.	Rang of stand.	Zich aan te melden: datum en uur.	plaats.	bij wien.	Toelichtingen.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

§ 46 der Landweerinstructie I. MODEL I.

LANDWEERDISTRICT N°. . . .

OPGAVE van de verlofgangers van de landweer, ingeschreven in het register voor de landweer in de gemeente . . . . . , die op grond van het bepaalde in *artikel* 34 *der wet* voor den districtscommandant of voor de in artikel 29 der wet bedoelde autoriteit moeten verschijnen om te worden onderzocht.

. . . . . , den . . . . . 19 . .

De Commandant in het Landweerdistrict,

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van . . . . . .

N°. op het stamboek.	Namen en Voornamen.	Rang of stand.	Zich aan te melden: datum en uur.	Zich aan te melden: plaats.	Zich aan te melden: bij wien.	Toelichtingen.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

§ 71 der Landweerinstructie I. MODEL J.

LANDWEERDISTRICT N°. . . .

VERSLAG nopens de opkomst in werkelijken dienst van de verlofgangers der Landweer van de lichting van . . ., behoorende tot de Landweer (*) . . . . ., die daartoe ingevolge aanschrijving van den Minister van Oorlog van den . . . . . zijn opgeroepen voor het tijdvak van . . . . . .

(*) In te vullen het wapen, waartoe de verlofgangers behooren.

Nummer van het landweerdistrict.	Getal opgeroepenen.	Opgekomen op het bepaalde tijdstip.	Opgekomen later.	Niet opgekomen.	Opmerkingen. (*)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
. . . .	48	44	2	2	De verlofganger (soldaat) de Boer is den . . . . . onder de wapenen gekomen. Kon wegens te laat vertrek uit zijne woonplaats door eigen toedoen niet op den bepaalden dag tegenwoordig zijn. (Zie bijlage n°. 1). De verlofganger (korporaal) Douw is den . . . . . onder de wapenen gekomen. Wegens ziekte, geconstateerd door bijgevoegd gelegaliseerd geneeskundig attest, was hij verhinderd op den bepaalden dag op te komen (zie bijlage n°. 2). *a.* De verlofgangers (soldaten Das en Kuipers zijn onder de wapenen gekomen met de verlofgangers in het . . , . landweerdistrict. *b.* De verlofganger (soldaat) Peters, behoorende tot het . , . landweerdistrict, en de verlofganger (korporaal) Klassen, behoorende tot het . . . . landweerdistrict, zijn onder de wapenen gekomen met de verlofgangers in het landweerdistrict tot wie dit verslag betrekkelijk is.

(*) In deze kolom bij voorkomend geval ook te vermelden de namen en voornamen van de verlofgangers, die:

a. hoewel behoorende tot het landweerdistrict, waartoe het verslag betrekkelijk is, onder de wapenen zijn gekomen met de verlofgangers behoorende tot een ander landweerdistrict, zulks onder aanduiding van dat landweerdistrict; en

b. hoewel *niet* behoorende tot het landweerdistrict, waartoe het verslag betrekkelijk is, onder de wapenen zijn gekomen met de verlofgangers in dat landweerdistrict, zulks onder aanduiding van het landweerdistrict, waartoe eerstbedoelde verlofgangers behooren.

NOMINATIEVE STAAT van verlofgangers der landweer, die om de een of andere reden niet zijn opgekomen.

Volgnummer. 1.	Stamboek-nummer. 2.	Namen en Voornamen. 3.	Lichting (Landweer). 4.	Rang of stand. 5.	Gemeente waar ingeschreven in het register voor de landweer. 6.	Redenen van het niet opkomen. 7.	Opmerkingen. 8.
1	30	Knol, Jan Adriaan.	19 . .	Sergeant.	Amsterdam.	Is vrijgesteld van de opkomst ingevolge aanschrijving van den M. v. O. d.d. . . . . nº.	
2	180	Bruining, Peter.	19 . .	Soldaat.	Idem.	Bevindt zich in hechtenis Is bij vonnis van het gerechtshof te *Leeuwarden* van . . . . . veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf ter zake van diefstal.	(Zie bijlage nº. 3.)

. . . . . , den . . . . . 19 . .

De Commandant in het Landweerdistrict,

MODEL K[1].

§ 77 der Landweerinstructie I.

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

Bewijs van ontslag uit den dienst bij de Landweer, wegens (*a*) . . . . . .
uitgereikt aan (*b*) . . . . . .
die den (*c*) . . . . . .
bij (*d*) . . . . . .
werd ingelijfd als (*e*) . . . . . .
der lichting van (*c*) . . . . . .
uit de gemeente (*c*) . . . . . .
Provincie (*c*) . . . . . .
onder Nº. (*c*) . . . . , en laatstelijk diende als dienstplichtige (*e*) . . . . . .
bij (*f*) . . . . . .
Stamboeknummer . . . . . .

Te . . . . . , den . . . . . 19 . .

De Commandant in het . . .º Landweerdistrict,

(*a*) Reden voor het ontslag.
(*b*) Voornaam of voornamen en geslachtsnamen van den ontslagene, *voluit geschreven.*
(*c*) In te vullen volgens de aanteekeningen in het stamboek.
(*d*) Benaming van het korps, waarbij ingelijfd.
(*e*) Rang of stand.
(*f*) Wapen of dienstvak; bovendien het landweerdistrict, indien de dienstplichtige niet behoort tot de landweer-infanterie.

MODEL K[2].

§ 77 der Landweerinstructie I.

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

Bewijs van ontslag uit den dienst bij de Landweer, wegens (*a*) . . . . . .
uitgereikt aan (*b*) . . . . . .
die zich den (*c*) . . . . . .
bij (*d*) . . . . . .
als (*e*) . . . . . .
heeft verbonden en laatstelijk diende als (*e*) . . . . . bij (*f*) . . . . . .
Stamboeknummer: . . . . . .

Te . . . . . , den . . . . . 19 . .

De Commandant in het . . .º Landweerdistrict,

(*a*) Reden van het ontslag.
(*b*) Voornaam of voornamen en geslachtsnaam van den ontslagene, *voluit geschreven.*
(*c*) Datum van indiensttreding bij de landweer.
(*d*) Wapen of dienstvak; bovendien het landweerdistrict, zoo de vrijwillig dienende niet behoort tot de landweer-infanterie.
(*e*) Rang of stand.
(*f*) Wapen of dienstvak.

§ 18 der Landweerinstructie I. MODEL L.

LANDWEERDISTRICT N°. . . . .

STAAT van de mutatiën, welke in de maand . . . . . 19 . . . hebben plaats gehad ten aanzien van het hierna genoemde personeel van de landweer, met verlof in de gemeente . . . . . (1)

Volgnummer.	Stamboek-nummer.	Namen en Voornamen.	Rang of stand.	Lichting. voor welke bij de militie ingelijfd.	Gemeente	VOORGEVALLEN MUTATIËN.	Opmerkingen.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	14	Otto, Bernardus	serg. (vrijw.)			Den 6den aangenomen als vrijwilliger voor de landweer voor den tijd van . . . jaren, ingaande den . . Augustus 19 . ., en ingedeeld bij de . .e compagnie . .e bataljon infanterie.	
2	15	Brouwer, Klaas	serg. (vrijw.)			Den 7den bij de landweer geplaatst en ingedeeld bij de . .e compagnie . .e bataljon infanterie.	
3	16	Henkemans, Pieter	id.			Den 8sten teruggeplaatst bij het . .e regiment infanterie.	
4	20	Ketelboeter, Johan	sergeant			Den 9den uit de sterkte gebracht wegens zijne afvoering als deserteur.	
5	43	Armstrong, Dirk	korp. (vrijw.)			Den 10den te . . . . . overleden.	
6	50	Hanekam, Jan Jacob	korporaal			Den 11den wegens lichaamsgebreken ontslagen.	
7	102	Barends, Barend	sold. (vrijw.)			Den 12den met een bewijs van ontslag wegens geëindigden diensttijd.	
8	160	de Groot, Herman	soldaat			Den 13den weder in de sterkte gebracht, na bij vonnis van den krijgsraad in het . .e militaire arrondissement van den . . . . . 19 . . te zijn vrijgesproken van desertie.	
9	162	Baak, Thomas Teunis	id.			Den 14den uit de sterkte gebracht, zijnde hem voor drie jaren het recht ontzegd om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen.	
10	170	Stakenburg, Harm	id.			Den 15den weder in de sterkte gebracht, na bij vonnis van den krijgsraad in het . .e militaire arrondissement ter zake van eerste desertie in tijd van vrede te zijn veroordeeld tot eene maand militaire detentie.	
11	171	Mulder, Cornelis	id.			Den 18den met eene vrijwillige verbintenis voor den tijd van . . jaren overgegaan bij het	
12	194	Haling, Willem	id.			Den 19den, wegens onderbreking van diensttijd bij de koloniale troepen, ongedaan gemaakt hetgeen tot overgang naar de landweer inmiddels was geschied.	
13	195	Mos, Jan Hendrik	id.			Bij Koninklijk besluit van . . . . . 19 . ., n°. . . . ontheven (opnieuw ontheven) van den werkelijken dienst voor den $\frac{\text{tijd van . . . . .}}{\text{geheelen diensttijd.}}$	
14	196	Moor, Carel David	id.			Bij beschikking van den Minister van Oorlog (van den Commissaris der Koningin) dd. . . . . 19 . ., de toestemming verkregen vermeld in artikel $\frac{20}{27}$ der wet onder $\frac{\text{vrijstelling}}{\text{voorwaarde}}$ van	
15	197	Snoek, Arie	id.			Blijkens kennisgeving van . . . . dd. . . . . 19 . . wordt geen (niet langer) gebruik gemaakt van de hem bij beschikking van den Minister van Oorlog (van den Commissaris der Koningin) dd. . . . . 19 . . verleende toestemming, vermeld in artikel $\frac{20}{27}$ der wet,	
16	199	Sterk, Jan	id.			Den 20sten aangekomen en ingedeeld bij de 2de compagnie genietroepen.	
						Den 21sten over van het . .e district en ingedeeld bij de 18de compagnie vesting-artillerie.	
17	200	Boog, Gerrit	id.			Den 30sten verhuisd naar . . . . ., en over naar het . .e district.	

1) In de voor de compagnieën bestemde mutatiestaten wordt in het hoofd vermeld: „Staat van mutatiën, welke in het tijkvak $\frac{1-15}{16-30\ (31)}$ . . . . . 19 . . hebben plaats gehad ten aanzien van . . . . . enz." en worden achter den naam der gemeente gevoegd de woorden: „en behoorende tot de . .e compagnie".

. . . . . ., den 5den . . . . . 19 . .

De Commandant in het Landweerdistrict,

(Zie voor model M de uitslaande tabel volgende pagina.)

§ 78 der Landweerinstructie I. MODEL N.

STERKTESTAAT betreffende het personeel van de Landweer, dat, beneden den rang van officier, behoort tot de . . .e compagnie landweer- . . . . . ressorteerende onder den Commandant in het . . .e landweerdistrict.

. . . . . , den . . . . . 19 . .

De Commandant in het Landweerdistrict,

RANGEN.	Vrijwilligers.	Dienstplichtigen. Lichting 19 . .	Lichting 19 . .	Lichting 19 . .	Lichting 19 . .	Lichting 19 . .	Lichting 19 . .	Lichting 19 . .	Totaal.	Totaal-Generaal.	Organieke sterkte.	Blijkens de opgegeven aantallen zijn aan vrijwilligers overcompleet.	Blijkens de opgegeven aantallen mankeeren aan vrijwilligers tot compleet.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Adj.-onderofficieren . .													
Serg.-majoors (adm.) . .													
Serg.-majoors (bestemd om zoo noodig de plaats van een luitenant te vervullen)													
Sergeanten													
Fouriers													
Korporaals													
Hoornblazers													
Soldaten													
Totaal . . .													

§ 42 der Landweerinstructie I. BIJLAGE A.

LANDWEERDISTRICT N°. . . .

BEKNOPT VERSLAG van het in . . . . . 19 . . . gehouden jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers van de landweer, met de bij dat verslag behoorende opgaven, modellen B en C.

OVERZICHT VAN DE OPKOMST.

Aantal opgeroepenen: . . . . .

Niet opgekomen:

Krachtens verleende vergunning tot het ondergaan van het onderzoek in een ander landweerdistrict (1): . . . . .

uit anderen hoofde dan hiervoren vermeld, doch wegens geldig redenen: . . . . .

wegens onbekende of niet geldige redenen: . . . . .

Te zamen: ——— . . . . .

Opgekomen: . . . . .

Gezamenlijk aantal der wel en der niet opgekomenen: . . . . .

Bovendien zijn onderzocht . . . . . verlofgangers uit een ander landweerdistrict, aan wie vergunning was verleend tot het ondergaan van het onderzoek in dit district. (2)

Het onderzoek is gehouden te . . . . . , door . . . . . ; te . . . . . , door . . . . . ; en te . . . . . , door den districtscommandant.

(1) In het verslag te vermelden de namen en voornamen van de hier bedoelde verlofgangers, zoomede de landweerdistricten, waarin die verlofgangers aan het onderzoek moesten deelnemen.

(2) In het verslag te vermelden de namen en voornamen van de hier bedoelde verlofgangers, zoomede de landweerdistricten, waartoe zij behooren.

GEDRAG DER VERLOFGANGERS BIJ GELEGENHEID VAN HET ONDERZOEK.

Algemeene indruk van den toestand der:

a. kleeding- en uitrustingstukken; *b.* wapenen en van het ledergoed;

c. reglementen en dienstvoorschriften.

Opmerkingen nopens den staat, waarin werden bevonden:

a. de administratie van de compagnieën; *b.* de zakboekjes der verlofgangers.

Vermelding der maatregelen tot verbetering van eventueel gebleken tekortkomingen.

ALGEMEENE OPMERKINGEN EN VOORSTELLEN.

. . . . . , den . . . . . 19 . . .

De Commandant in het Landweerdistrict,

(De . . . . . , overeenkomstig artikel 29 der wet met het onderzoek belast.)

LANDWEE

STERKTESTAAT, betreffende het personeel van de Landweer,

. . . ., den . . . . 19 . .

VRIJWILLIGERS EN DIENSTPLICHTIGEN	INFANTERIE.																										VESTING-ARTILLERIE											GENIETROEPEN.											PONTONNIERS.				HOSPITAALSOLDATEN.				ADMINISTRATIETROEPEN			
	Onderofficieren. (a)							Korporaals.						Hoornblazers.						Soldaten.						Totaal-Generaal.	afkomstig van de Vesting-Artillerie.					afkomstig van de Pantserfort-Artillerie.					Totaal-Generaal.	1e, 2e, 3e en 4e Comp.					5e Comp. (Telegrafisten.)					Totaal Generaal.												
	Staf.	1e Comp.	2e Comp.	e Comp.	e Comp.	e Comp.	Totaal.	1e Comp.	2e Comp.	e Comp.	e Comp.	e Comp.	Totaal.	1e Comp.	2e Comp.	e Comp.	e Comp.	e Comp.	Totaal.	1e Comp.	2e Comp.	e Comp.	e Comp.	e Comp.	Totaal.		Onderofficieren.	Korporaals.	Hoornblazers.	Soldaten.	Totaal.	Onderofficieren.	Korporaals.	Hoornblazers.	Soldaten.	Totaal.		Onderofficieren.	Korporaals.	Hoornblazers.	Soldaten.	Totaal.	Onderofficieren.	Korporaals.	Hoornblazers.	Soldaten.	Totaal.		Onderofficieren.	Korporaals.	Soldaten.	Totaal.	Onderofficieren.	Korporaals.	Soldaten.	Totaal.	Onderofficieren.	Korporaals.	Soldaten.	Totaal.
Vrijwilligers. . . .																																																													
Lichting 19																																																													
,, 19																																																													
enz. . .																																																													
Totaal (*b*) . . .																																																													

		Adjudant-onderofficieren.	Sergeant-majoors (adm.)	Sergeant-majoors (bestemd om zoo noodig de plaats van een luitenant te vervullen).	Sergeanten.	Fouriers.	Korporaals.	Hoornblazers.	Soldaten.
Organieke sterkte der Infanterie (*)	Staf,								
	1e Comp.,								
	2e Comp.,								
	e Comp.,								
	e Comp.,								
	e Comp.,								
Blijkens de opgegeven aantallen zijn aan vrijwilligers overcompleet bij de Infanterie (*) . . .	Staf,								
	1e Comp.,								
	2e Comp.,								
	e Comp.,								
	e Comp.,								
	e Comp.,								
Blijkens de opgegeven aantallen mankeeren aan vrijwilligers tot compleet bij de Infanterie (*). .	Staf,								
	1e Comp.,								
	2e Comp.,								
	e Comp.,								
	e Comp.,								
	e Comp.,								

(*) Bij de invulling uit te gaan van het standpunt, dat het bataljon bestaat uit den staf en uit het aantal compagnieën landweer-infanterie, bij de indiening van den sterktestaat *werkelijk* aanwezig zijnde.

TOELICHTINGEN.

(*a*) Onder de onderofficieren-vrijwilligers zijn begrepen:

		Staf.	1e Comp.	2e Comp.	e Comp.	e Comp.	e Comp.
Adjudant-onderofficier . .	A.						
	B.						
	C.						
	D.						
Sergeant-majoors (adm.) .	A.						
	B.						
	C.						
	D.						
Sergeant-majoors (bestemd om zoo noodig de plaats van een luitenant te vervullen).	A.						
	B.						
	C.						
	D.						
Sergeanten	A.						
	B.						
	C.						
	D.						
Fouriers	A.						
	B.						
	C.						
	D.						

N.B. Onder *A*, *B*, *C* en *D* zijn respectievelijk te begrijpen de categorieën van onderofficieren vermeld onder de punten *a*, *b*, *c* en *d* van § 27 van de sedert herhaaldelijk gewijzigde Beschikking van den Minister van Oorlog dd. 6 Juni 1906, IIIde Afd., No. 396 (*R. M.* bladz. 487).

MODEL M.

R DISTRICT N°. . .

beneden den rang van officier, dat in het district tot de Landweer behoort.

De Commandant in het Landweerdistrict,

TOELICHTINGEN.		Der Infanterie, van de Lichting:	Der Vesting-Artillerie afkomstig van de: Vesting-Artillerie, van de Lichting:	Der Vesting-Artillerie afkomstig van de: Pantserfort-Artillerie, van de Lichting:	Der Genietroepen, van de Lichting:	Der Pontonniers, van de Lichting:	Der Hospitaalsoldaten, van de Lichting:	Der Administratietroepen, van de Lichting:
		19 . .	19 . .	19 . .	19 . .	19 . .	19 . .	19 . .
(*b*) 1°. hiervan zijn in het genot van ontheffing (geheel of gedeeltelijk) van werkelijken dienst, bedoeld in art. 15, eerste lid, der wet, als verkeerende in een der gevallen, in de eerste zinsnede van art. 113 der Militiewet 1901 bedoeld.	Adj.-onderoff.							
	Serg.-majoors.							
	Sergeanten . .							
	Fouriers. . . .							
	Korporaals . .							
	Hoornblazers .							
	Soldaten. . . .							
2°. idem van geheele vrijstelling van opkomst in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, ingevolge artikel 15, tweede lid, punt 2°., der wet.	Adj.-onderoff.							
	Serg.-majoors.							
	Sergeanten. . .							
	Fouriers. . . .							
	Korporaals . .							
	Hoornblazers .							
	Soldaten. . . .							
3°. idem van eene toestemming, als bedoeld in artikel 27 der wet, tot verblijf in den vreemde *buiten Europa*.	Adj.-onderoff.							
	Serg.-majoors.							
	Sergeanten . .							
	Fouriers. . . .							
	Korporaals . .							
	Hoornblazers .							
	Soldaten. . . .							
4°. idem van eene toestemming, als bedoeld in artikel 27 der wet, tot verblijf in den vreemde *in Europa*.	Adj.-onderoff.							
	Serg.-majoors.							
	Sergeanten . .							
	Fouriers. . . .							
	Korporaals . .							
	Hoornblazers .							
	Soldaten. . . .							
5°. idem van eene toestemming, als bedoeld in artikel 20 der wet.	Adj.-onderoff.							
	Serg.-majoors.							
	Sergeanten . .							
	Fouriers. . . .							
	Korporaals . .							
	Hoornblazers .							
	Soldaten. . . .							
6°. idem van voorloopige vrijstelling als in punt 2°. hierboven bedoeld.	Adj.-onderoff,							
	Serg.-majoors.							
	Sergeanten . .							
	Fouriers. . . .							
	Korporaals . .							
	Hoornblazers .							
	Soldaten. . . .							
7°. idem van vrijstelling, ingevolge art. 15, tweede lid, punt 1°., der wet, van de verplichting tot bijwoning van de oefeningen, in artikel 11 der wet vermeld.	Adj.-onderoff.							
	Serg.-majoors.							
	Sergeanten . .							
	Fouriers. . . .							
	Korporaals . .							
	Hoornblazers .							
	Soldaten. . . .							

§ 42 der Landweerinstructie I. BIJLAGE B.

Landweerdistrict N° . . . Onderzoek van de verlofgangers in . . . . . 19 . . .

OPGAVE van de verlofgangers, op wie, in verband met het gehouden onderzoek, artikel 21 of de artikelen 32—34 der wet zijn toegepast.

Nummers. 1. Volgnummer. 2. Stamboeknummer.	Geslachts- en Voornamen.	Gemeente, waar hij in het register voor de landweer is ingeschreven.	Jaar der lichting van de landweer, waartoe hij behoort.	Rang of stand, zoomede opgave of hij is vrijwilliger of dienstplichtige.	Wapen of dienstvak, zoomede het onderdeel, waartoe hij behoort.	Redenen der straf.	Opgelegde straf.	*Opmerkingen.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
								(Indien de straf nog niet is ondergaan, wordt hiervan in deze kolom melding gemaakt.)

Aldus opgemaakt door mij, Commandant in het . .e landweerdistrict,
. . . . . , den . . . . . 19 . . .

§ 42 der Landweerinstructie I. BIJLAGE C.

Landweerdistrict N°. . . . Onderzoek van de verlofgangers in . . . . . 19 . . .

OPGAVE van verlofgangers, die op grond van artikel 35 der wet in werkelijken dienst zouden zijn opgeroepen.

Nummers. 1. Volgnummer. 2. Stamboeknummer.	Geslachts- en Voornamen.	Gemeente, waar hij in het register voor de landweer is ingeschreven.	Jaar der lichting van de landweer, waartoe hij behoort.	Rang of stand, zoomede opgave of hij is vrijwilliger of dienstplichtige.	Wapen of dienstvak, zoomede het onderdeel, waartoe hij behoort.	Aard der overtreding.	Staat der kleeding- en uitrustingstukken.	Staat der wapenen en van het ledergoed.	Staat der reglementen of dienstvoorschriften.	*Opmerkingen.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.

Aldus opgemaakt door mij, Commandant in het . .e landweerdistrict,
. . . . . , den . . . . . 19 . . .

§ 80 der Landweerinstructie I. Artikel 26 (

LANDWEE

PROVINC

REGISTER ter inschrijving van het in bovenvermeld artikel bedoelde person

N.B. Bij de invulling van het register voor de landweer moet ten opzichte van gemeenten, waar provincie zij gelegen zijn.

In het register eener gemeente, die meer dan één landweerdistrict bevat, wordt tusschen landweerdistrict waartoe de verlofgangers behooren. Deze kolom wordt niet genummerd.

Het verdient aanbeveling voor elke lichting een afzonderlijk register aan te leggen.

Nummers.	Geslachts- en Voornamen.	Wapen of dienstvak waartoe hij behoort.	Zoo de in de 2de kolom vermelde persoon is dienstplichtige bij de landweer:			Bij welk korps hij vóór zijnen overgang naar de landweer of vóór zijne vrijwillige verbintenis bij de landweer (c.q. plaatsing bij de landweer) laatstelijk heeft gediend.	Dag van zijnen overgang naar de landweer of van zijne vrijwillige verbintenis (c.q. plaatsing bij de landweer.
			Gemeente en lichting, voor welke hij bij de militie is ingelijfd.	Of hij is loteling, of zonder loting is ingelijfd.	Gemeente, waar hij laatstelijk als verlofganger der militie in het daarvoor bestemde register was ingeschreven.		
a. Volgnummer. *b.* Stamboeknummer. (Landweer.)	1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen. 3. Rang of stand.	1. Wapen of dienstvak. 2. Bataljon. 3. Compagnie.	1. Gemeente. 2. Jaar der lichting.	1. Loteling. 2. Lotingsnummer. 3. Zonder loting ingelijfd.			1. Dag. 2. Maand. 3. Jaar.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
a.	1.	1.	1.	1.			1.
b.	2.	2.	2.	2.			2.
	3.	3.		3.			3.
a.	1.	1.	1.	1.			1.
b.	2	2.	2.	2.			2.
	3.	3.		3.			3.

Landweerwet. BIJLAGE D.

DISTRICT No. . . .

. . . . . .

an de landweer, gevestigd binnen de gemeente . . . . . .

e namen geheel of bijna geheel gelijkluidend zijn als die van andere, worden aangeduid in welke

olommen 2 en 3 eene kolom ingevoegd, bestemd voor de vermelding van het nummer van het

Artikel 24 der wet.		Artikel 25 der wet.			Redenen van doorhaling.	*Opmerkingen.*
Dag van zijnen overgang naar de landweer of dag, waarop hem de verlofpas is uitgereikt.	Dag, waarop hij zich overeenkomstig bovenvermeld artikel heeft aangemeld bij den burgemeester zijner woonplaats of aan dezen den verlofpas ter afteekening heeft toegezonden.	Dag, waarop hij aan den burgemeester zijner woonplaats de kennisgeving deed, bedoeld in den *eersten* volzin van bovenvermeld artikel (c.q. dag, waarop hij zijne woonplaats verliet om zich in eene andere gemeente te vestigen), en gemeente, waarin hij zich gaat vestigen (heeft gevestigd).	Dag, waarop hij zich overeenkomstig den *tweeden* volzin van bovenvermeld artikel heeft aangemeld bij den burgemeester zijner nieuwe woonplaats (c.q. dag, waarop zijne inschrijving *ambtshalve* is geschied in zijne nieuwe woonplaats).	Dag, waarop en gemeente, waar zijn verlofpas laatstelijk voor gezien was geteekend (c.q. gemeente, waar hij laatstelijk in het register voor de landweer was ingeschreven).	*a.* Ontvangst van bericht van vestiging (c.q. ambtshalve in schrijving) in eene andere gemeente; *b.* overlijden; *c.* ontslag; *d.* vrijwillige verbintenis; *e.* afvoering als deserteur.	N.B. In deze kolom ook aanteekening te houden van onthefling, toestemming of vrijstelling als bedoeld bij de artikelen 15, 20 en 27 der wet, met vermelding van tijd, duur en besluit of beschikking.
Dag. Maand. Jaar.	1. Dag. 2. Maand. 3. Jaar.	1. Dag. 2. Maand. 3. Jaar. 4. Gemeente, waarin hij zich gaat vestigen (heeft gevestigd).	1. Dag. 2. Maand. 3. Jaar.	1. Dag. 2. Maand. 3. Jaar. 4. Gemeente.	1. Dag. 2. Maand. 3. Jaar. 4. (*a*) De nieuwe woonplaats; (*b*) de plaats van overlijden; (*d*) te vermelden: zeemacht, korps van het leger hier te lande of koloniale troepen.	
9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
1.	1.	1.	1.	1.	1.	
2.	2.	2.	2.	2.	2.	
3.	3.	3.	3.	3.	3.	
		4.		4.	4.	
1.	1.	1.	1.	1.	1.	
2.	2.	2.	2.	2.	2.	
3.	3.	3.	3.	3.	3.	
		4.		4.	4.	

§ 76 der Landweerinstructie I. BIJLAGE E.

. . . BATALJON LANDWEER-INFANTERIE.

VERSLAG als bedoeld onder *b* van artikel 31 van het besluit.

. . . . . , den . . . Augustus 19 . . .
De Commandant van het Bataljon,

STAF VAN HET BATALJON. (1)

Majoor (Luitenant-Kolonel) . . . . . .
Eerste- (Tweede-) Luitenant-Adjudant . . . . . .
Eerste- (Tweede-) Luitenant-Kwartiermeester. . . . . .
Adjudant-onderofficier . . . . . .

1e compagnie.

Kapitein . . . . . (2.)
Eerste- (Tweede-) Luitenant . . . . . (2.)
Sergeant-majoor-administrateur . . . . . (2.) (4.)
Sergeant-majoor-instructeur . . . . . (2.) (4.)
Fourier . . . . . (2.) (4.)

Woonplaats der verlofgangers. (Gemeente.)	Sergeanten. (3)					Korporaals.	Hoornblazers.	Soldaten.	Totaal.
	a.	*b.*	*c.*	*d.*	dienstplichtig.				
Totalen. . .									

TOELICHTINGEN.

De andere compagnieën worden op dezelfde wijze vermeld, als hiervoor voor de 1e Compagnie is aangegeven.

(1.) Voor zoover het personeel van den Staf van het Bataljon niet in de standplaats van den districtscommandant is gevestigd, volgt achter den naam: (woont te . . . . . .).

(2.) Als deze niet is gevestigd ter standplaats van de compagnie, volgt achter den naam: (woont te . . . . . .).

(3.) Onder *a*, *b*, *c* en *d* worden onderscheidenlijk vermeld de sergeanten, behoorende tot de categorieën *a*, *b*, *c* en *d*, bedoeld in § 27 der sedert gewijzigde beschikking van 6 Juni 1906, IIIe Afd., no. 396 (*R. M.* bladz. 487).

(4.) Te vermelden de categorie, waartoe, deze behoort. (Zie noot 3.)

BIJLAGE F

Door den Minister van Marine zijn gegeven de hieronder vermelde voorschriften ter uitvoering van artikel 9, tweede lid, der Landweerwet, en van sommige bepalingen van het Landweer-Besluit I.

Departement van Marine.
Bureau S./B. N°. 51.

's Gravenhage, 24 Januari 1905.

De Minister van Marine,

Gezien de „Landweerwet" (*Staatsblad* 1901, n°. 160) (1), het Koninklijk Besluit van 14 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 34), betreffende het in werking treden dier wet op 1 April 1903, en het „Landweer-Besluit I" (*Staatsblad* 1904, n°. 68) (2);

Gelet op de door den Minister van Staat, Minister van Oorlog, vastgestelde „Landweerinstructie I", voorkomende in het *Recueil Militair* van 1904, bladz. 455 e. v. v., en in de *Staatscourant* van 15/16 Mei 1904, n°. 113 (3);

Heeft goedgevonden:

A. Vast te stellen de navolgende voorschriften ter uitvoering van artikel 9, 2de lid, der Landweerwet en van sommige bepalingen van het Landweer-Besluit I.

Ad artikel 9, 2de lid, der wet.

§ 1. Voor het aangaan van vrijwillige verbintenissen bij de Zeemacht, de Marine-reserve en het Korps Mariniers door dienstplichtigen en vrijwillig dienenden bij de landweer, gelden de bepalingen omtrent het aangaan van zoodanige verbintenissen door ingelijfden bij de militie te land, voorkomende in de „voorschriften omtrent de toelating van ingeschrevenen voor en ingelijfden bij de militie tot vrijwillige verbintenissen, bedoeld bij artikel 9 der Militiewet 1901", vastgesteld bij ministerieele beschikking van 21 Augustus 1903 S./B. n°. 45, met uitzondering van de bepalingen omtrent het inroepen van de tusschenkomst van de provinciale-adjudanten.

De extracten-stamboek betreffende den dienst bij de landweer der belanghebbenden worden overgelegd bij de aan het Departement van Marine in te zenden extracten uit de aanneemrol.

Ad artt. 3 en 4 van het besluit.

§ 2. Op den eersten werkdag van iedere maand, te beginnen met 1 Februari 1905, wordt door de Directeuren en Commandanten der Marine, den Commandant van het korps Mariniers en de Commiezen van aanneming der Marine te *Rotterdam* en *Groningen*, van de in de afgeloopen maand aangegane vrijwillige verbintenissen bij de zeemacht, de marine-reserve of het korps mariniers door dienstplichtigen of vrijwillig dienenden bij de landweer, kennis gegeven aan den landweerdistrictscommandant, tot wiens personeel de belanghebbenden behooren.

Deze kennisgeving geschiedt bij naamlijst overeenkomstig het bij deze beschikking gevoegde model.

Ad artt. 7 (4) en 8 (5) van het besluit in verband met art. 7, 2de lid en 3de lid, van het Koninklijk besluit van 2 December 1901 (Staatsblad n°. 230) (6) *en met § 33 (7) der Landweerinstructie I.*

§ 3. Personen, die als dienstplichtige of vrijwillig dienende bij de landweer, dan wel vóór hun overgang bij de landweer eene vrijwillige verbintenis hebben aangegaan bij de zeemacht, de marine-reserve of het korps mariniers en die bij ontslag van die verbintenis nog landweerplichtig zijn, worden met den datum van dat ontslag overgebracht in de positie van dienstplichtige of van vrijwillig dienende bij de landweer. De autoriteit, die het ontslag verleent, geeft van die overbrenging zoo spoedig mogelijk kennis aan den commandant in het landweerdistrict, binnen hetwelk de gemeente ligt, waarheen de ontslagene zich zal begeven, onder vermelding van diens adres in die gemeente en van den datum van vertrek daarheen, en onder bijvoeging van een extract uit het stamboek, daartoe, voor zooveel de bij de zeemacht of de marinereserve dienenden betreft, bij de machtiging tot ontslag door den Minister van Marine aan de bedoelde autoriteit toegezonden en een extract uit het strafregister betreffende den ontslagene.

(1) Laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 30 December 1909 (*Staatsblad* n°. 421).

(2) Thans: *Staatsblad* 1910 n°. 69.

(3) De Landweerinstructie I is in 1910 opnieuw vastgesteld.

(4) Thans: 10.

(5) Thans: 11.

(6) Sedert aangevuld en gewijzigd.

(7) Thans: 28.

Bij deze kennisgeving wordt er tevens de aandacht van den Landweerdistrictscommandant op gevestigd, dat vanwege de betrokken marine-autoriteit geen verlofpas aan den belanghebbende is uitgereikt als bedoeld in § 32 (8) der Landweerinstructie I, en in verband hiermede vanwege die autoriteit ook geen toepassing heeft plaats gehad van de in die § voorkomende bepalingen.

Ad art. 26 van het besluit, in verband met § 70 der Landweerinstructie I (9).

§ 4. Indien tusschen 1 Augustus 1903 en 1 Januari 1905 door dienstplichtigen of vrijwillig dienenden bij de landweer vrijwillige verbintenissen zijn aangegaan als bedoeld in § 2 van deze beschikking, dan wordt daarvan alsnog zoo spoedig mogelijk door de betrokken autoriteit of ambtenaar aan den landweer-districtscommandant, tot wiens personeel de belanghebbenden behooren, kennis gegeven.

Zijn er na eerstgenoemden datum uit den dienst bij de zeemacht, de marine-reserve of het korps mariniers personen ontslagen, die op het tijdstip van ontslag nog landweerplichtig waren, dan wordt daarvan door de autoriteit die het ontslag verleende, eveneens zoo spoedig mogelijk alsnog mededeeling gedaan aan den betrokken landweerdistrictscommandant, met inachtneming verder van het voorgeschrevene in de 2de en 3de alinea van § 3 dezer beschikking.

B. Uittreksel uit deze beschikking voor zooveel ieder aangaat en afschrift van het daarbij behoorend model te zenden aan de Directeuren en Commandanten der Marine te *Willemsoord, Amsterdam* en *Hellevoetsluis*, den Commandant van het Korps Mariniers en de Commiezen van aanneming der Marine te *Rotterdam* en *Groningen*.

De Minister voornoemd :

(*get.*) ELLIS.

(8) Thans : 27.

(9) Het onder dezen titel gestelde is thans als vervallen te beschouwen.

MODEL.

Behoort bij res. van 24 Jan. 1905, S./B. nº. 51, ad § 2.

NAAMLIJST *van dienstplichtigen en vrijwillig dienenden bij de landweer, die krachtens art. 9, 2e lid, der Landweerwet eene vrijwillige verbintenis hebben aangegaan bij de Zeemacht, de Marine-Reserve of het Korps Mariniers.*

Volgnummer.	Namen en Voornamen.	Positie.	Landweerdistrict waartoe behoorende.	Datum waarop de vrijwillige verbintenis is aangegaan.	Duur der verbintenis.	*Aanmerkingen.*
		In te vullen : Dienstplichtige of : Vrijwillig dienende.				

. . . . . 19 . . .

De . . . . . .

Aan den Heer Commandant in het
• *Landweerdistrict te* . . . . . .

12 *Maart* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, afd. Militie en Landweer (L), nº. 254, tot wijziging van het besluit van 12 Mei 1906 (Landweerinstructie III).

De Minister van Oorlog,

Gezien artikel 35*ter* der Landweerwet;

Heeft goedgevonden, bij deze, te bepalen, dat in het eerste lid van § 12 der Landweerinstructie III voor de woorden: „ingevolge „de artikelen 28 of 35 der Landweerwet" moet worden gelezen: „ingevolge de artikelen „28, 35 of 35*ter* der Landweerwet".

(*get.*) W. COOL.

—

14 *Maart* 1910. BESLUIT van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van voorschriften voor het gerechtelijk onderzoek van monsters boter en margarine.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel:

Gelet op art. 18, 1ste en 2de lid, der Boterwet, volgens den tekst bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1908 (*Staatsblad* nº. 285);

Heeft goedgevonden;

onder intrekking van de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Maart 1901, nº. 1819, afdeeling Landbouw, gehandhaafd bij beschikking van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 28 April 1902, nº. 3050[1], afdeeling Landbouw, vast te stellen het navolgende:

Voorschriften voor het gerechtelijk onderzoek van monsters boter en margarine.

De scheikundigen bedoeld in art 18, 1ste lid, der Boterwet, maken bij het onderzoek van monsters boter of margarine, bedoeld in het 2de lid van genoemd artikel, gebruik van de methoden, welke te dien aanzien voor het Rijkszuivelstation zijn vastgesteld.

Blijft na aanwending dezer methoden nog twijfel over omtrent de samenstelling van het betrokken monster, dan zijn de scheikundigen gehouden het te onderzoeken volgens alle methoden, welke hun voor het verkrijgen van een juist oordeel omtrent de samenstelling van het monster geschikt voorkomen.

's Gravenhage, 14 Maart 1910.

De Minister voornoemd,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

15 *Maart* 1910. BESLUIT houdende bepalingen omtrent het verleenen van teruggaaf van accijns bij uitvoer van alcoholhoudende goederen. S. 86.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 4 Januari 1910, nº. 70, Accijnzen;

Gelet op artikel 1*b* der wet houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op het gedistilleerd van 18 Juli 1904 (*Staatsblad* nº. 190) en op art. 83 der Suikerwet van 29 Januari 1897 (*Staatsblad* nº. 63);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Februari 1910, nº. 54);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 Maart 1910, nº. 71, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Bij uitvoer van samengestelde gedistilleerde dranken, elixers, reuk- en toiletwaters, essences, tincturen en met gedistilleerd bereide geneesmiddelen wordt teruggaaf van accijns verleend voor den daarin vervatten alcohol.

Bij uitvoer van met suiker bereide dranken, vallende onder het vorige lid, wordt teruggaaf van accijns verleend voor de daarin vervatte saccharose en invertsuiker.

Buiten aanmerking blijft de suiker, afkomstig van vruchten of andere plantendeelen, die zelve of waarvan sappen of aftreksels voor de bereiding der goederen zijn gebezigd en de alcohol die uit zoodanige suiker is ontstaan.

2. Er bestaat geen aanspraak op teruggaaf bij uitvoer van goederen die methylalcohol bevatten of die bereid zijn met honig.

Het is verboden voor dergelijke goederen aangifte te doen tot uitvoer op den voet van dit besluit.

Voorts wordt geen teruggaaf van gedistilleerdaccijns verleend bij uitvoer van goederen met een alcoholgehalte van minder dan 10 centiliter. Teruggaaf van suikeraccijns wordt niet verleend bij uitvoer van goederen met een suikergehalte van minder dan 50 gram.

3. Onder alcohol- of suikergehalte der goederen wordt verstaan hun gehalte aan alcohol of suiker, waarvoor volgens art. 1 teruggaaf van accijns kan worden verleend.

Het *alcohol*gehalte wordt uitgedrukt:

a. voor vloeistoffen door het aantal centiliters en tiende-centiliters van 15º Celsius op iederen liter;

b. voor andere producten, door het aantal centiliters en tiende-centiliters van 15º Celsius op ieder kilogram netto-gewicht.

Het *suiker*gehalte wordt uitgedrukt door het aantal grammen op iederen liter.

4. De uitvoer moet geschieden bij hoeveel-

heden van ten minste 25 liter wat vloeistoffen, en bij hoeveelheden van ten minste 25 kilogram netto-gewicht, wat andere producten betreft.

Voor elixers, essences, tincturen en geneesmiddelen bedraagt het minimum onderscheidenlijk 5 liter en 5 kilogram netto-gewicht.

5. De aangifte tot uitvoer volgens art. 120 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* nº. 38) bevat, behoudens de verdere vereischten, het aantal flesschen, bussen, trommels of andere voorwerpen van dien aard, waarin de goederen zijn gepakt en hun alcohol- en suikergehalte of wel het verzoek om die gehalten ambtelijk te doen bepalen.

De hoeveelheid der goederen wordt voor vloeistoffen naar de maat, voor andere producten naar het netto-gewicht aangegeven. Van goederen die niet op fust worden uitgevoerd, vermeldt de aangifte bovendien het bruto-gewicht.

6. In het netto-gewicht worden de voorwerpen, bedoeld bij het eerste lid van het vorig artikel, niet begrepen; papier, bladtin en andere stoffen tot onmiddellijke omkleeding der goederen kunnen daarin worden begrepen, mits dit uit de aangifte blijke.

7. Het is verboden het alcohol- of suikergehalte, de maat of het netto-gewicht te hoog of te laag aan te geven.

Verschillen van niet meer dan 5 ten honderd van hetgeen is aangegeven, worden niet als overtreding van dit verbod beschouwd.

8. Goederen van verschillende samenstelling kunnen in ééne aangifte worden samengevat, mits het aantal flesschen of andere voorwerpen van dien aard, de maat of het netto-gewicht en de gehalten voor iedere soort afzonderlijk worden opgegeven.

Bij de verificatie moeten de goederen van iedere soort afzonderlijk worden aangewezen.

Onze Minister van Financiën kan voor bepaalde producten afwijking toelaten van de in dit artikel vervatte voorwaarden.

9. Bij de aangifte tot uitvoer worden quitantiën van betaalden gedistilleerdaccijns of peilbewijzen voor gedistilleerd, ten name van den aangever, overgelegd, waarop de alcohol waarvoor teruggaaf van accijns wordt verleend, kan worden afgeschreven. Die documenten mogen, behoudens verlenging, niet ouder zijn zes maanden. Zij worden in het consent tot uitvoer vermeld.

10. De uit te voeren goederen worden ter verificatie aangeboden op eene der plaatsen door Onzen Minister van Financiën daartoe aangewezen.

De uitvoer aan de landzijde moet geschieden langs een der kantoren die voor den uitvoer van gedistilleerd onder afschrijving van den accijns zijn aangewezen.

11. Bij uitvoer aan de landzijde wordt de teruggaaf van accijns niet verleend, tenzij het bewijs worde geleverd dat de uitgevoerde goederen in het aangrenzende land of dat zij in het land van bestemming zijn aangekomen.

Onze Minister van Financiën kan hierop uitzondering toelaten voor goederen die door middel van de post of met vervoermiddelen in geregelden dienst worden uitgevoerd.

12. Heeft de aangever ingevolge art. 5 bepaling van het alcohol- of van het suikergehalte of van beide gehalten gevraagd of wordt om andere reden een onderzoek der goederen noodig geacht, dan nemen de met de verificatie belaste ambtenaren de vereischte monsters. Zij verzegelen die en stellen den aangever, zoo hij zijn wensch daartoe te kennen geeft, in de gelegenheid het papier, waarop het zegel geplaatst is, mede van zijn zegel te voorzien of met zijne handteekening te waarmerken.

Desverlangd wordt hetgeen bij onderzoek van de monsters overblijft, met de flesschen of andere voorwerpen, teruggegeven.

13. De uikomst van een gehalte-onderzoek dat op aanvrage is verricht of dat een verschil met de aangifte heeft opgeleverd, wordt door den inspecteur of den ontvanger der accijnzen schriftelijk aan den aangever medegedeeld. Neemt deze met de bevinding van het gehalte geen genoegen, dan kan hij een tweede onderzoek daarvan aanvragen. De aanvrage moet aan den inspecteur of den ontvanger schriftelijk worden gedaan binnen drie dagen na den dag, waarop de mededeeling betreffende het eerste onderzoek door den aangever is ontvangen.

Het tweede onderzoek geschiedt door andere ambtenaren dan die het eerste hebben verricht.

De uitkomst wordt door den inspecteur of den ontvanger schriftelijk aan den aangever medegedeeld.

14. De ambtenaren kunnen toestaan dat de goederen, waarvan zij ingevolge art. 12 monsters hebben genomen, vóór den afloop van het gehalte-onderzoek worden uitgevoerd.

Het consent tot uitvoer wordt alsdan niet als gezuiverd beschouwd zoolang niet de afteekening volgens de uitkomst van het onderzoek is aangevuld.

15. Onze Minister van Financiën kan toestaan dat ten uitvoer bestemde goederen, onder sluiting zoowel van den belanghebbende als

vanwege de administratie der accijnzen worden opgeslagen, ten einde naar gelang van behoefte bij gedeelten te worden uitgevoerd. De gehalten dier goederen worden terstond na den opslag ambtelijk vastgesteld en in den regel niet nader onderzocht.

16. De teruggaaf van accijns geschiedt tegen quitantie, ten kantore waar het consent tot uitvoer is afgegeven. Zij wordt berekend naar de volgens dat document uitgevoerde hoeveelheid en, ingeval van ambtelijk onderzoek, naar de daarbij bepaalde gehalten der goederen.

De directeur in wiens directie het consent is afgegeven, kan voor de teruggaaf een ander kantoor aanwijzen.

Onze Minister van Financiën kan toestaan dat de teruggaaf reeds geschiedt, wanneer de ten uitvoer bestemde goederen zijn opgeslagen in algemeen of publiek entrepot.

17. Bij gehalte-onderzoek op aanvraag van den aangever of wegens toepassing van art. 15, is aan het Rijk verschuldigd een bedrag van een gulden voor iedere bepaling van het alcoholgehalte, en een bedrag van twee gulden voor iedere bepaling van het suikergehalte.

De vergoeding is niet verschuldigd voor een tweede onderzoek, wanneer daarbij een hooger gehalte is bevonden dan bij het eerste.

Zij wordt binnen eene maand na ontvangst der mededeeling volgens art. 13 betaald ten kantore waar het consent tot uitvoer is afgegeven.

18. De aangever verschaft de van hem verlangde hulp en benoodigdheden voor de verificatie der uit te voeren goederen en verstrekt de noodige flesschen of andere voorwerpen tot het bewaren van monsters, bij gebreke waarvan de verificatie niet plaats vindt of het consent niet wordt afgeteekend.

19. Wanneer eene veroordeeling wegens overtreding van art. 2, tweede lid, onherroepelijk is geworden of de opgelegde boete vrijwillig is betaald, kan Onze Minister van Financiën den veroordeelde het verder genot van teruggaaf volgens art. 1 ontzeggen.

20. Bij het in werking treden van dit besluit vervallen:

het Koninklijk besluit van 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 22);

art. 22*b* en art. 24 van het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89);

Ons besluit van 9 November 1900 (*Staatsblad* n°. 175) en Ons besluit van 29 Augustus 1904 (*Staatsblad* n°. 218), voor zooveel het betreft de teruggaaf van accijns op gedistilleerd.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 1 *April* 1910.)

—

17 *Maart* 1910. BESLUIT tot wijziging van artikel 4 van de bij Koninklijk besluit van den 2den Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 131), bekrachtigde politiebepalingen op het vervoer van petroleum en hare distillatieproducten in tankschepen op *den Rijn*. S. 87.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel van 12 November 1909, n°. 5279, afdeeling Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken van den 18 November 1909, n°. 28718, Afdeeling II;

Gezien de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare Buitengewone zitting van 21 Mei 1909 vastgestelde wijziging van artikel 4 der politiebepalingen op het vervoer van petroleum en hare distillatie-producten in tankschepen op *den Rijn*;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 Februari 1910, n°. 31);

Gelet op de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers van 9 Maart 1910, n°. 1342, Afdeeling Nijverheid en van den 15den Maart 1910, 2de Afdeeling, n°. 5340;

Gelet op de artikelen 1, 32 en 46 der herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 April 1910 artikel 4 van de bij Koninklijk besluit van den 2den Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 131) bekrachtigde politiebepalingen op het vervoer van petroleum en hare distillatieproducten in tankschepen op *den Rijn* te lezen als volgt:

Het gebruik van krachtwerktuigen op geladen tankschepen is alleen geoorloofd voor zoover deze zonder vuurhaard werken. Stoomwerktuigen met door vuur gestookte stoomketels en gaswerktuigen met generatoren mogen dus aldaar niet worden toegelaten. Krachtwerktuigen met inwendige verbranding mogen worden gebruikt onder de volgende voorwaarden:

1°. Het aansteken van het tot verbranding komende mengsel mag slechts in het inwendige van het apparaat der krachtwerktuigen geschieden; het gebruik van eene uitwendige vlam is daarbij verboden.

2°. De voor het drijven dezer krachtwerktuigen gebezigde stoffen mogen voor brand niet gevaarlijker zijn dan petroleumdistillaten, welker ontvlammingspunt niet minder dan 21° Celsius bedraagt.

Als stof, die gedurende korten tijd voor het aan-den-gang-brengen der krachtwerktuigen gebezigd mag worden, is lichte benzine in kleine hoeveelheden geoorloofd, welke bij een soortelijk gewicht van meer dan 0.68 bij 17.5° Celsius een ontvlammingspunt beneden 21° Celsius mag bezitten.

3°. De temperatuur der verbrandingsproducten moet door doelmatige inrichtingen zoodanig worden verlaagd, dat de buitenwand der uitstroomingsbuis dezer gassen tot ten hoogste 80° Celsius verhit wordt.

4°. De krachtwerktuigen moeten in van de laadruimen brandvrij afgescheiden doch behoorlijk ventileerbare scheepsgedeelten worden opgesteld. De bergplaatsen van de vloeistof tot het drijven van het werktuig en de buisleidingen van daar naar het krachtwerktuig moeten zoodanig zijn aangebracht, dat alle brandgevaar is buitengesloten. Dit voorschrift wordt voor de benzine, welke voor het aanden-gang-brengen der krachtwerktuigen is toegelaten, geacht te zijn nagekomen, indien voor de berging en de buisleidingen der benzine het systeem MARTINI-HÜNEKE wordt toegepast; andere systemen worden alleen dan toegelaten, wanneer zij gelijken waarborg tegen brandgevaar bieden.

5°. Alleen motoren met verstuivingsvergassers mogen worden opgesteld, terwijl motoren met zoogenaamde verdampingscarburatoren van het gebruik zijn uitgesloten.

6°. Het laden en lossen van petroleum en van petroleumdistillaten (met uitzondering van benzine) zoomede van den waterballast uit en in de tanks van het schip met eene door middel van den motor van het schip te drijven pomp is alleen dan geoorloofd, wanneer noch deze noch de leiding naar de tank van het schip zich in de motorkamer bevinden. Het in- en uitpompen van bezine door middel van den op het schip aanwezigen motor is verboden.

Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 17den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 27 *Maart* 1910.)

—

18 *Maart* 1910. BESLUIT, strekkende o. a. tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 16 Maart 1910, n°. 34, afdeeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Punt 1 van Ons besluit van 31 Maart 1904. n°. 80, wordt gelezen als volgt:

„1. De volgende inspectiën der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aan te wijzen als de inspectiën, waaraan voor den met het beheer belasten inspecteur, de verhooging van bezoldiging is verbonden, bepaald bij art. 7 van Ons vormeld besluit:

Amersfoort.
Amsterdam, directe belastingen, 1e kantoor.
„ „ „ 2e „
„ „ „ 3e „
„ „ „ 4e „
„ „ „ 5e „
„ „ „ 6e „
„ „ „ 7e „
„ „ „ 8e „
Amsterdam, invoerrechten en accijnzen.
Arnhem.
Breda.
Delft.
Dordrecht.
Enschede.
's-Gravenhage, 1e afdeeling.
„ 2e „
„ 3e „
„ 4e „
Groningen, 1e „
Haarlem.
's-Hertogenbosch, 1e afdeeling.
Hilversum.
Leiden.
Maastricht.
Middelburg.
Nijmegen.
Roosendaal.

Rotterdam, directe belastingen, 1e afdeeling.
„ „ „ 2e „
„ „ „ 3e „
„ „ „ 4e „
Rotterdam, invoerrechten en accijnzen.
Schiedam.
Tilburg.
Utrecht, 1e afdeeling.
Vlaardingen.
Venlo.
Zaandam.
Zutphen.
Zwolle."

2. In artikel 7 van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, wordt in plaats van *f* 4100 gelezen *f* 4000.

3. Artikel 85, 2e lid, van laatstgenoemd besluit wordt gelezen als volgt:

„Eene toelage van *f* 600 's jaars wordt genoten door de inspecteurs te *Amsterdam* en *Rotterdam*, welke tot *f* 500 's jaars wordt verlaagd zoodra hunne bezoldiging meer dan *f* 3300 's jaars bedraagt."

Achter het 3e lid van dat artikel wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„Eene toelage van *f* 300 's jaars wordt verder genoten door de inspecteurs te *Arnhem*, *Groningen*, *'s-Hertogenbosch*, *Leeuwarden*, *Winschoten* en *Zaandam* en van *f* 200 's jaars door die te *Delft*, *Dordrecht*, *Enschede*, *Haarlem*, *Hilversum*, *Leiden*, *Schiedam*, *Ter Neuzen*, *Utrecht* en *Zwolle*."

4. Artikel 18 van laatstgenoemd besluit wordt gelezen als volgt:

„De jaarlijksche bezoldiging der ontvangers van de kantoren der 4e klasse bedraagt *f* 1400 en wordt verhoogd na een diensttijd als ontvanger van:

8 jaren tot *f* 1600.
12 „ „ „ 1900.

„De jaarlijksche bezoldiging der ontvangers van de kantoren der 3e klasse bedraagt *f* 2000 en wordt verhoogd, na een diensttijd als ontvanger van:

16 jaren tot *f* 2300.
20 „ „ „ 2600.
24 „ „ „ 2900.

„De jaarlijksche bezoldiging der ontvangers van de kantoren der 2e klasse bedraagt *f* 3000 en wordt verhoogd, na een diensttijd als ontvanger van:

28 jaren tot *f* 3300.
32 „ „ „ 3600.
36 „ „ „ 3900.

De bezoldiging der ontvangers van de kantoren der 1e klasse wordt voor elk kantoor door Ons bepaald en bedraagt niet minder dan *f* 4000 's jaars."

5. Dit besluit treedt in werking 1 April 1910. Zoolang een inspecteur de standplaats behoudt die hem op dat tijpstip is aangewezen, zijn de artikelen 2 en 3 te zijnen aanzien slechts toepasselijk voor zoover daardoor zijn inkomsten hooger worden dan zij naar de tegenwoordige regeling zouden zijn.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 18den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

—

18 *Maart* 1910. BESLUIT van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van methoden voor het onderzoek van boter en margarine.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op zijne beschikking van 14 Maart jl., Directie van den Landbouw, n°. 2178[1], afdeeling Laboratoria en Algemeene Zaken;

Heeft goedgevonden:

1°. vast te stellen de navolgende

METHODEN VOOR HET ONDERZOEK VAN BOTER EN MARGARINE.

1. *Refractometrisch onderzoek.*

(Voor boter en margarine.)

Dit geschiedt met den boter-refractometer van Zeiss-Abbe bij ongeveer 40° C., waarbij er op gelet moet worden, dat het in het prisma instroomende water zoo na mogelijk dezelfde temperatuur heeft als het uitstroomende.

2. *Bepaling van vluchtige vetzuren.*

(Voor boter en margarine.)

Benoodigde reagentiën:

1°. glycerine;

2°. stukjes puimsteen;

3°. natronloog, welke buiten toetreding van het koolzuur der lucht wordt bewaard en afgemeten, en waarvan 2 c.M³. 30—35 van het sub 4 genoemde zwavelzuur neutraliseeren;

4°. verdund zwavelzuur (25 c.M³. zwavelzuur van 1.84 s.g. per liter);

5°. 1/10 normaal loog.

Uitvoering der analyse.

Van het gefiltreerde vet wordt 5 grm afgewogen en in een droge kolf van ongeveer 300 c.M³. inhoud gebracht.

Hierbij worden gevoegd 20 c.M³. glycerine,

2 c.M³. der sub 3 genoemde loog en paar stukjes puimsteen.

Op een kopergaasje of zandbad wordt, onder voortdurend omschudden, zóólang sterk verwarmd, totdat al het water verdampt is en dientengevolge het schuimen heeft opgehouden en de vloeistof helder geworden is. Na een weinig bekoeld te zijn, wordt de zeep in 90 c.M³. warm water opgelost en door een vultrechter 50 c.M³. van het sub 4 genoemde zwavelzuur toegevoegd. Nadat de vetzuren zich door verwarming als een vloeibare laag hebben afgescheiden, worden in 30 à 40 minuten 110 c.M³. op de vrije vlam afgedistilleerd.

Van het distillaat worden 100 c.M³. afgefiltreerd, met 1/10 normaal loog getitreerd en 10 percent van het resultaat bijgerekend.

3. *Bepaling van het vetgehalte.*
(Voor boter.)

De te onderzoeken boter wordt in een goed sluitend wijdmondsch fleschje bij ongeveer 40° C. tot smelten gebracht, daarna krachtig geschud, totdat de massa homogeen en dik vloeibaar geworden is.

Van dit homogene vetmengsel worden ongeveer 10 gram nauwkeurig afgewogen en in een Erlenmeijerkolfje met 20 c M³. zoutzuur van 1.126 s.g. = 25 % gekookt.

Na voldoende afkoeling wordt het mengsel quantitatief overgebracht in een perforator en met aether geëxtraheerd. Na ongeveer 2 uur extractie wordt de aether uit het extractiekolfje afgedistilleerd en het residu, na bij 100° C. gedroogd te zijn, gewogen.

4. *Bepaling van vocht.*
(Voor boter.)

Ongeveer 50 gram der te onderzoeken boter wordt tot beginnend smelten verwarmd in een goed sluitend wijdmondsch stopfleschje, daarna krachtig geschud, totdat de even vloeibare massa geheel homogeen is geworden.

Daarvan wordt nu ongeveer 10 gram gebracht op ongeveer 20 gram gegloeid puimsteenpoeder, dat zich in een vlak schaaltje bevindt en de massa in een droogstoof gedroogd, onder af en toe omroeren met een medegewogen glazen staafje. Het is noodig de temperatuur zoo nauwkeurig mogelijk op 100° te houden en reeds na circa ¾ uur te wegen. De volgende wegingen geschieden met korte tusschenpoozen (bijv. van ½ uur).

's Gravenhage, 18 Maart 1910.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) H. FIEVEZ v. G., *l°. S.-G.*

19 *Maart* 1910. BESLUIT tot uitvoering van artikel 12, 2de lid, der wet van 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 130), houdende bepalingen omtrent het toezicht en de zorg over de zaken der Munt, zooals die wet is gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 253). S. 88.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien artikel 12, 2de lid, der wet van 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 130), houdende bepalingen omtrent het toezicht en de zorg over de zaken der Munt, zooals die wet is gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 253);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 17den Januari 1910, n°. 90, Generale Thesaurie, en van Koloniën van den 17den Januari 1910, n°. 58, afd. E¹;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22sten Februari 1910, n°. 84);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van den 1sten Maart 1910, n°. 20, Generale Thesaurie, en van den 7den Maart 1910, n°. 7, afd. E¹;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

I. van de monsters bedoeld in artikel 12, 1ste lid, der wet van 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 130), zooals die is gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 253).

Art. 1. Van elke opbrengst nieuw vervaardigde munten wordt door een der twee in artikel 7 der vorenaangehaalde wet bedoelde ambtenaren ten behoeve van het onderzoek door de Commissie voor het Muntwezen het volgend aantal stukken afgezonderd:

a. bij gouden of zilveren munt 4 stukken;

b. bij nikkelen, bronzen of koperen munt 10 stukken of naar verhouding zooveel stukken meer per opbrengst als noodig is om ten minste 500 stukken van de geheele aanmunting te verkrijgen.

Deze stukken worden, na goedkeuring der opbrengst, in eene door de in het 1ste lid bedoelde ambtenaren gemeenschappelijk gesloten proefbus geborgen. Voor elke muntsoort wordt eene afzonderlijke bus genomen. Aan die bussen wordt eene door de vorenbedoelde ambtenaren onderteekende verklaring gehecht, vermeldende de ingesloten muntsoort alsmede het aantal zich in iedere bus bevindende muntstukken.

De proefbussen worden in eene, door de vorenbedoelde ambtenaren gesloten, kast bewaard.

2. De Commissie voor het Muntwezen komt op een of meer dagen in de maand Ja-

nuari van elk jaar, na oproeping door den voorzitter, bijeen in een der lokalen van 's Rijks Munt.

3. In de eerste bijeenkomst der Commissie ontvangt de voorzitter de in art. 1 bedoelde proefbussen.

4. Nadat de Commissie zich overtuigd heeft van den goeden staat der sluiting, gaat zij over tot het openen van de proefbussen en stelt het aantal muntstukken vast, dat zich in iedere bus bevindt.

5. De inhoud van iedere bus wordt gewogen en het gemiddeld gewicht van één stuk voor elke muntsoort vastgesteld.

6. Daarna neemt de Commissie uit elke bus :

bevattende *gouden munten*, een of meer monsters van 10 stukken;

bevattende *grove zilveren munten*, een of meer monsters van 25 stukken;

bevattende *zilveren pasmunt*, een of meer monsters van 100 stukken.

Van elk dezer monsters bepaalt zij het gemiddeld gehalte.

Bevat eene bus minder dan bovengenoemd aantal stukken, dan wordt voor de vaststelling van het gemiddeld gehalte de geheele inhoud gebruikt;

II. van het onderzoek der munten, die in het afgeloopen jaar nieuw zijn vervaardigd en van 's Rijks Munt zijn afgeleverd.

7. Na den aanvang van ieder jaar zendt Onze Minister van Financiën aan de Commissie eene opgave van de soorten en de hoeveelheden der in het afgeloopen jaar nieuw vervaardigde en van 's Rijks Munt afgeleverde munten.

8. Na ontvangst van de in het vorig artikel bedoelde opgave, deelt de Commissie aan Onzen Minister van Financiën mede de soorten en van iedere soort de hoeveelheid der in de opgave vermelde munten, welke zij aan een onderzoek wenscht te onderwerpen.

9. Voor zooveel de in het vorig artikel bedoelde mededeeling munten betreft welke zijn vervaardigd ten behoeve van de koloniën of bezittingen van het Rijk, brengt Onze Minister van Financiën die mededeeling ter kennis van Onzen Minister van Koloniën.

Onze voornoemde Ministers dragen zorg, dat de door de Commissie ten onderzoek gewenschte munten zoo spoedig mogelijk, in behoorlijk gesloten en verzegelde verpakking, aan 's Rijks Munt worden afgeleverd. Van die aflevering wordt door Onzen Minister van Financiën aan de Commissie bericht gezonden.

10. Na ontvangst van het in het vorig artikel bedoelde bericht, komt de Commissie in een der lokalen van 's Rijks Munt bijeen en ontvangt uit handen van den muntmeester de overeenkomstig het vorig artikel verpakte munten.

11. Nadat de Commissie zich overtuigd heeft van den goeden staat der sluiting en verzegeling, gaat zij over tot het openen der door haar ontvangen pakketten en handelt met de zich daarin bevindende munten als in de artikelen 4, 5 en 6 van dit besluit is bepaald voor de in die artikelen bedoelde munten.

Slotbepalingen.

12. De Commissie maakt van hare verrichtingen en bevindingen proces-verbaal op, dat door alle leden wordt onderteekend.

13. Voor hare onderzoekingen is de Commissie bevoegd gebruik te maken van de lokalen en hulpmiddelen van 's Rijks Munt.

14. Ons besluit van 18 December 1902 (*Staatsblad* n°. 219), zooals dat is gewijzigd bij Ons besluit van 30 April 1907 (*Staatsblad* n°. 90), wordt ingetrokken.

Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 19den Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 6 *April* 1910.)

—

21 *Maart* 1910. ARREST van den Hoogen Raad houdende beslissing, dat

de vraag, of eene gemeentelijke verordening treedt in hetgeen van algemeen rijksbelang is, aan het oordeel van den rechter onttrokken is;

eene bepaling, verbiedende het verkoopen van eet- en drinkwaren ondeugdelijk van samenstelling, zonder dat de verkooper die ondeugdelijkheid behoeft te kennen, niet in strijd is met art. 330 Swb.

De Hooge Raad enz;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi, luidende:

Schending van art. 150 der Gemeentewet in verband met art. 330 Strafw. en art. 121, tweede lid der Grondwet, doordat het Hof art. 1 der Verordening op eet- en drinkwaren van de gemeente 's-Gravenhage toegepast heeft, niettegenstaande dit artikel ongetwijfeld in een

onderwerp treedt dat de Rijkswetgever reeds aan zich getrokken en geregeld heeft door de bepaling van art. 330 Strafw.;

Overwegende dat bij het bestreden arrest, overeenkomstig de inleidende dagvaarding, wettig en overtuigend is bewezen verklaard, met requirants schuld daaraan: dat hij op 25 Nov. 1908 des voormiddags omstreeks 8 uur te 's-Gravenhage op den N.-W. Binnensingel heeft doen afleveren een halven liter volle melk, welke ondeugdelijk was van samenstelling immers bij onderzoek met een te geringe vriespuntdaling (0.527° Celsius);

dat dit feit is gequalificeerd en de requirant te dier zake veroordeeld, zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. wat het eenig middel van cassatie betreft:

dat art. 1 der Verordening op eet- en drinkwaren te 's-Gravenhage van den 13 Jan. 1908 n°. 4, voor zooveel hier toepasselijk luidt:

„Het is verboden eet- of drinkwaren af te leveren, die ondeugdelijk van samenstelling zijn";

dat de vraag of door dit artikel de onderwerpelijke verordening is getreden in hetgeen geacht moet worden van algemeen Rijksbelang te zijn, door art. 150 der Gemeentewet aan het oordeel van den rechter is onttrokken, en het artikel alleen dan toepassing zou moeten missen als door die toepassing inbreuk zou worden gemaakt op een voorschrift van den hoogeren wetgever;

dat zulks echter geenszins het geval is, daar, zooals het Hof te recht overweegt, art. 330 Strafr. regelt het verkoopen, te koop aanbieden of afleveren van eet- en drinkwaren, wetende dat zij vervalscht zijn en die vervalsching verzwijgende, terwijl bovenbedoelde verordening verbiedt, o. a., het afleveren van drinkwaren die ondeugdelijk van samenstelling zijn, als vereischte te stellen zonder dat de dader van dien ondeugdelijken toestand de wetenschap behoeft te hebben;

dat het middel alzoo is ongegrond;

Verwerpt het beroep in cassatie.

(W. v. 't R. 9004.)

—

23 *Maart* 1910. BESLUIT, houdende aanwijzing van het gemeente-bestedelingenhuis, *Westeinde* n°. 58, te *'s Gravenhage*, als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd. S. 89.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Maart 1910, n°. 2978, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op artikel 7 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), zooals dat luidt ingevolge de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Het gemeente bestedelingenhuis, *Westeinde* n°. 58, te *'s Gravenhage*, wordt onder de voorwaarden, behoorende bij dit besluit, aangewezen als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd.

2. Wij behouden Ons voor die voorwaarden, wanneer dit noodig blijkt, aan te vullen of te wijzigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 23sten Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 7 *April* 1910.)

VOORWAARDEN, *waaronder het gemeente-bestedelingenhuis*, Westeinde n°. 58, *te* 's Gravenhage, *wordt aangewezen als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd.*

Art. 1. Tot de inrichting wordt ten allen tijde vrije toegang verleend aan de Inspecteurs voor het Staatstoezicht op krankzinnigen en krankzinnigengestichten.

Het bestuur, de geneeskundigen aldaar werkzaam, benevens het overige personeel geven den inspecteurs de door hen verlangde inlichtingen.

2. Het bestuur draagt zorg, dat in de inrichting steeds aanwezig is een stel plattegrondteekeningen, waaruit de bestemming van alle vertrekken duidelijk blijkt; deze teekeningen worden den inspecteurs op verlangen ter inzage voorgelegd.

3. Jaarlijks, vóór 15 Januari, wordt den inspecteurs toegezonden eene opgave van het aantal der krankzinnigen, die in het afgeloopen jaar zijn opgenomen, ontslagen en overleden, zoomede van het aantal op 31 December aanwezig.

4. Het is verboden den krankzinnigen te beletten zich schriftelijk te wenden tot de hoofden der Departementen van Algemeen Be-

stuur, tot de inspecteurs en tot den Officier van Justitie.

Behoort bij Koninklijk besluit van 23 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 89).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

23 *Maart* 1910. BESLUIT, waarbij goedkeuring aan een raadsbesluit tot openbaren verkoop van heidegrond is onthouden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Grootegast tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd. 10 December 1909 n°. 9, 2e afdeeling A., waarbij goedkeuring werd onthouden aan het besluit van dien Raad dd. 30 October 1909 n°. 4 strekkende tot publieken verkoop van een perceel heideveld te Opende ter grootte van ruim 26 Hectaren;

Den Raad van State enz.;

Overwegende dat door den Raad der gemeente Grootegast op 11 September 1909 besloten werd tot onderhandschen verkoop van ongeveer 26.17,85 H.A. heidegrond, zijnde een deel van het perceel kadastraal bekend gemeente Grootegast, Sectie F n°. 1278 tegen eenen koopprijs van *f* 60 per H.A., aan de vereeniging „Nederlandsche Landkolonisatie" en „Inwendige Zending", gevestigd te 's Gravenhage, uit overweging, dat gemelde heidegrond voor de gemeente geen voordeelen opbrengt en het van gemeentewege in cultuur brengen daarvan geene aanbeveling verdient; dat bij onbekendheid en twijfel of van derden een hooger bod zal worden verkregen, het in 't belang der gemeente wordt geacht van dit aanbod van de vereeniging gebruik te maken;

dat Gedeputeerde Staten van Groningen bij besluit van 24 September 1909 n°. 8, 2e afd. A, de gevraagde goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden, uit overweging, dat voormelde grond deel uitmaakt van den ongeveer 20 jaar geleden door gemeente te Opende aangekochten pl. m. 90 H.A. heidegrond, welke aankoop destijds plaats vond om het terrein ten dienste der exploitatie van het aldaar opgericht gemeentelijk werkhuis en armhuis in cultuur te brengen; dat pl. m. 20 H.A. daarvan reeds met goed gevolg is in gebruik genomen door het Burgerlijk Armbestuur en verder het geheele terrein naar het oordeel der Heidemaatschappij geschikt is om door boschbouw of door het aanmaken tot bouwen weiland voor de gemeente winstgevend te worden gemaakt; dat de bewerking van het terrein eene uitnemende gelegenheid biedt om bij heerschende werkloosheid op loonende wijze werk te verschaffen; dat verkoop van het terrein door geen enkel gemeentebelang gerechtvaardigd wordt; dat naar alle waarschijnlijkheid verkoop binnenkort gunstiger zal zijn, omdat te verwachten is, dat de terreinen door den aanleg van den geprojecteerden stoomtramweg Groningen—Drachten in de naaste toekomst belangrijk in waarde zullen stijgen; dat is aan te nemen, dat thans reeds de marktprijs hooger is dan bij den voorgenomen onderhandschen verkoop overeengekomen is;

dat de Raad der gemeente Grootegast hierop den 30 October 1909 n°. 4, heeft besloten tot openbaren verkoop van het stuk heidegrond bovenvermeld;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 10 December 1909, 2e afdeeling A ook hieraan hunne goedkeuring hebben onthouden, hoofdzakelijk op grond van dezelfde overwegingen, welke tot weigering van den onderhandschen verkoop hebben geleid, terwijl geen nadere redenen zijn aangevoerd, die den verkoop van de bewuste perceelen heidegrond kunnen wettigen;

dat de gemeenteraad van het laatste besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat bedoelde heidegrond hoegenaamd geene opbrengsten oplevert, doch daarentegen — ongeacht de rente van de koopsom daarvoor betaald — daarvan jaarlijks de grond- en waterschapslasten door de gemeente verschuldigd zijn; dat bij den tegenwoordigen hoogen prijs der landerijen de vraag naar heidegrond levendig en het bedingen van een vroeger ongekenden koopprijs van minstens *f* 60.— à *f* 70.— per hectare te verwachten is, terwijl mede op den te bedingen koopprijs van gunstigen invloed zal zijn de aanleg in de naaste toekomst van den stoomtramweg Groningen—Drachten, waarmede het bewuste perceel zal worden doorsneden, voor welke waardevermeerdering het tijdstip van totstandkoming van gezegde lijn, thans reeds verzekerd, niet behoeft te worden afgewacht; dat ontginning van den grond, blijkens de ervaring deswege opgedaan bij de ontginning der gronden bij het werkhuis in gebruik, met te groote kosten — aanmerkelijk hooger dan waarop die door de Nederlandsche Heide-Maatschappij worden begroot — gepaard gaat en alzoo tot een niet onbelangrijk geldelijk verlies voor de gemeente zou leiden; dat het in cultuur brengen van den grond door de gemeente bovendien geene

aanbeveling verdient, wijl die zoodanig afgezonderd gelegen — door eigendommen van derden van de overige aan de gemeente behoorende gronden gescheiden — is, dat hij niet bij die van het werkhuis in exploitatie kan worden genomen; dat bij het in cultuur brengen van den grond door derden, de gemeente daarvan indirect zal profiteeren; dat buiten en behalve het bewuste perceel, de gemeente nog tal van hectaren heidegrond — geschikt voor exploitatie van het werkhuis — bezit, die ruimschoots gelegenheid aanbieden, om, zoo noodig, op geschikte en loonende wijze werk te verschaffen en deze gronden voor het in cultuur brengen, vooral wat de ligging betreft, voor de gemeente verre de voorkeur verdienen boven die bij het besluit bedoeld; dat ook de aangrenzende gemeente Achtkarspelen zich steeds van hare heidegronden, door successievelijken verkoop ontdoet, waartegen bij Gedeputeerde Staten der provincie Friesland blijkbaar geen bezwaar bestaat; dat bij verkoop van de onderwerpelijke gronden, sedert 1895 door de gemeente bezeten en die jaarlijks enkel uitgaven veroorzaken, de opbrengst daarvan zeer ten goede zou komen aan de gemeente, wier financieele toestand niet rooskleurig is te noemen;

O. dat door Gedeputeerde Staten op gronden, waarmede wij Ons vereenigen, is overwogen, dat behoud van dezen heidegrond in het belang der gemeente is te achten;

dat het gemeentebestuur er niet in is geslaagd daartegenover aannemelijk te maken, dat verkoop van het bewuste terrein door eenig gemeentebelang zou gewettigd zijn;

dat wel is waar in het appellatoir adres wordt aangevoerd, dat de opbrengst der koopsom aan de financiën der gemeente zou ten goede komen;

dat echter het geringe bedrag van de rente der eventueel te beleggen koopsom, vermeerderd met dat der alsdan niet meer door de gemeente te betalen grondlasten, op zichzelf reeds voldoende is om dit argument te ontzenuwen;

dat mitsdien Gedeputeerde Staten terecht hunne goedkeuring aan het besluit van den Raad der gemeente Grootegast dd. 30 October 1909, n°. 4, hebben onthouden;

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

(Gem.-stem.)

—

24 *Maart* 1910. BESLUIT, ter bepaling van den dag, waarop de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211), houdende wijziging en aanvulling van de wet van den 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) tot instelling eener Rijkspostspaarbank, gelijk die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135) en 8 December 1906 (*Staatsblad* n°. 319), in werking treedt. S. 90.

Bepaald op 1 *April* 1910.

—

26 *Maart* 1910. BESLUIT tot wijziging van het besluit van 28 April 1906 n°. 55 tot vaststelling van een reglement op de toekenning van overtocht van Nederland naar Nederlandsch-Indië en omgekeerd, ten laste van de Indische begrooting.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 21 Maart 1910, afd. D, n°. 21;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. Het bij Ons besluit van 28 April 1906 n°. 55 (*Indisch Staatsblad* n°. 316), vastgestelde reglement op de toekenning van overtocht van Nederland naar Nederlandsch-Indië en omgekeerd ten laste van de Indische begrooting, zooals dat sedert is gewijzigd, nader te wijzigen als volgt:

Art. 9 wordt gelezen:

Zij die voor gouvernementsrekening de reis van Nederland naar Nederlandsch-Indië, of omgekeerd, volbrengen, worden onderscheiden in gouvernementspassagiers der 1ste, 2de, 3de of 4de klasse.

Gerangschikt worden:

in de 1ste klasse:

a. burgerlijke ambtenaren die krachtens benoemingsbesluit eene burgerlijke betrekking bekleeden of bekleed hebben, waaraan eene bezoldiging is verbonden van *f* 400 's maands of meer;

b. officieren behoorende tot of gedetacheerd bij het Nederlandsch-Indische leger, alsmede de officieren van de Koninklijke Marine;

in de 2de klasse:

a. burgerlijke ambtenaren die krachtens benoemingsbesluit eene burgerlijke betrekking bekleeden of bekleed hebben, waaraan eene bezoldiging is verbonden van minder dan *f* 400, doch niet minder dan *f* 150 's maands, voor zoover de mannelijke,

van minder dan *f* 400 's maands, voor zoover de vrouwelijke betreft;

b. onderluitenants en de andere onderofficie-

ren der land- en zeemacht boven den rang van sergeant-majoor;

in de 3de klasse:

a. mannelijke burgerlijke ambtenaren die krachtens benoemingsbesluit eene burgerlijke betrekking bekleeden of bekleed hebben, waaraan eene bezoldiging is verbonden van minder dan *f* 150, doch niet minder dan *f* 75 's maands;

b. de niet in de 2de klasse gerangschikte onderofficieren;

in de 4de klasse:

a. mannelijke burgerlijke ambtenaren die niet in eene der drie vorige klassen gerangschikt zijn;

b. militairen en schepelingen beneden den graad van onderofficier;

c. personen die worden overgevoerd krachtens art. 7, sub *b*, *c* en *e*, en art. 8, sub *a*, *b*, *f* en *g*.

Ten aanzien van de ambtenaren voor wie is bepaald, dat de door hen genoten materieele voordeelen tot een zeker bedrag worden medegeteld voor de berekening van hun verlofttraktement, wordt bij de toepassing van dit en van het volgend artikel vorenbedoeld bedrag als bezoldiging beschouwd.

Ongeacht het bedrag hunner bezoldiging worden in de 1ste klasse gerangschikt de burgerlijke ambtenaren die in het bezit zijn van een diploma van (casu quo van een bewijs van aanstelling tot):

doctor in eenige faculteit of arts, ingenieur of technoloog, verkregen aan de Technische Hoogeschool of aan de voormalige Polytechnische School te Delft, officier van de land- of zeemacht (officier-machinist inbegrepen);

met goed gevolg afgelegd eindexamen voor den Nederlandsch-Indischen administratieven dienst of groot-ambtenaarsexamen voor den Indischen dienst;

technisch ambtenaar bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië;

ambtenaar voor Chineesche zaken;

gouvernements-veearts;

hoofdonderwijzer(es);

met goed gevolg afgelegd examen ter verkrijging van de bevoegdheid tot het geven van middelbaar onderwijs;

met goed gevolg afgelegd eindexamen van een seminarie of een proponentsexamen.

Nimmer kunnen in eene hoogere klasse reizen dan de 2de klasse zij die den titel voeren van:

baas;

hoofdopziener of hoofdopzichter;

instrumentmaker;

klerk;

konstabel;

machinist, machine-opsteller, machinedrijver;

meesterknecht;

modelmaker;

molenbaas;

onderbaas;

onderopziener of onderopzichter;

opziener of opzichter;

portier;

rekenaar;

reparateur;

teekenaar;

wagenmaker;

werkman;

Voorts de:

beheerders van tijdballen;

bewaarders bij het marine-etablissement;

binnenregenten der weeshuizen;

boormeesters bij het mijnwezen;

burgerambtenaren bij den topographischen dienst;

boekhouder, tevens chef der contrôle bij den dienst der exploitatie van den stoomtramweg in Atjeh;

cipiers;

deurwaarders;

gezagvoerders van communicatie-vaartuigen, hopperbarges, opium-politie-vaartuigen, rechercheVaartuigen, residentie-stoomers en stoombaggermolens;

hoofdschouten;

hoofdverplegers in krankzinnigengestichten;

instructeur voor den toesteldienst bij den post-, telegraaf- en telephoondienst;

leerling-machinist;

corrector en letterzetters bij de Landsdrukkerij te Batavia;

loodsen;

magazijnmeester en adjunct-magazijnmeester bij den post-, telegraaf- en telephoondienst;

militaire schrijvers in dienst gesteld krachtens het Koninklijk besluit van 27 Juli 1881 nº. 30 (Indisch besluit van 14 November 1881 nº. 5):

onderschouten;

posthouders;

schouten;

stafmuzikanten;

stuurlieden;

topografen bij het Mijnwezen;

treincontroleurs;

vendu-afslagers;

verplegers in krankzinnigengestichten;

ziekenoppassers;

zoutverkoop-, doorvoer- en depot-pakhuismeesters.

Art. 10 wordt gelezen:

Personen uit Nederland uitgezonden om tot eenig ambt te worden benoemd, worden met betrekking tot hunne rangschikking gelijkgesteld met landsdienaren, die zoodanig ambt bekleeden.

Ambtenaren, militairen en schepelingen, die eervol uit 's lands dienst zijn ontslagen, vallen in de klassen, waarin de laatstelijk door hen bekleede betrekkingen of graden zijn gerangschikt. Hebben zij den dienst op niet-eervolle wijze verlaten, dan vallen zij in de daarop volgende lagere klasse.

De leden van een gezin behooren tot de klasse aangegeven voor het hoofd des gezins.

Weduwen behooren tot de klasse voor den overleden echtgenoot aangegeven; alleen reizende weezen tot de klasse voor den overleden vader bepaald.

Vrouwen wier huwelijk door echtscheiding is ontbonden en de leden van haar gezin behooren tot de klasse aangegeven voor den man ten tijde dat het vonnis van echtscheiding in de registers van den burgerlijken stand werd ingeschreven.

De toepassing van het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid van dit artikel kan nimmer ten gevolge hebben, dat ongehuwde vrouwen en gehuwde vrouwen die niet in gezelschap van haar echtgenoot reizen, zoomede de haar vergezellende kinderen in eene lagere klasse dan de 3de vervoerd worden.

De aangegeven rangschikking geldt alleen voor ambtenaren in vasten dienst van den lande of bestemd om daarin te worden opgenomen. Ten aanzien van tijdelijk in dienst genomen ambtenaren worden de noodige bepalingen gemaakt bij de aanstelling.

In de gevallen bedoeld bij art. 7, sub *d*, en art. 8, sub *c*, alsmede bij het derde lid van art. 11, wordt telkens door Onzen Minister van Koloniën of door den Gouverneur-Generaal de klasse waarin de overtocht zal plaats hebben, bepaald.

Art. 11. In het tweede lid wordt in stede van: „Aan gouvernementspassagiers der 1ste of 2de klasse" gelezen: „Aan gouvernementspassagiers der 1ste, 2de of 3de klasse".

Tusschen het tweede en derde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende: „Met vrachtbooten, toebehoorende aan de in het eerste lid van dit artikel omschreven maatschappijen, worden vervoerd de personen bedoeld in art. 8, sub *b*."

Art. 12. Het eerste lid wordt gelezen: „Voor gouvernementspassagiers der 4de klasse en voor de eventueel ter begeleiding van passagiers in die klasse aangewezen militairen (en hunne gezinnen), alsmede voor gouvernementspassagiers die ingevolge het derde lid van art. 11 met vrachtbooten vervoerd worden, en voor de van gouvernementswege te hunner begeleiding aangewezen personen, wordt van Regeeringswege scheepsgelegenheid besproken."

In het tweede lid wordt in stede van: „passagier der 1ste of 2de klasse" gelezen: „passagier der 1ste, 2de of 3de klasse".

Art. 16. Het tweede lid wordt gelezen: „De betaling geschiedt, voor zooveel betreft den overtocht van hen voor wie van gouvernementswege scheepsgelegenheid is besproken en van alle gouvernementspassagiers der 2de en 3de klasse, na volbrachte reis, overigens onmiddellijk na de inscheping."

Art. 19. In stede van „gouvernementspassagiers der 1ste en 2de klasse" wordt gelezen: „gouvernementspassagiers der 1ste, 2de en 3de klasse."

II. Dit besluit treedt in werking op een nader door Onzen Minister van Koloniën te bepalen datum.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, 26 Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

—

29 *Maart* 1910. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende openbare kennisgevingen nopens 't jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der landweer.

Ik heb de eer, U Hoogedelgestrenge mede te deelen, dat meermalen in openbare kennisgevingen betrekkelijk het jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers van de landweer ten aanzien van de *plaats*, waar het onderzoek gehouden wordt, als zoodanig uitsluitend wordt vermeld de gemeente dan wel het onderdeel der gemeente, daarvoor door U aangewezen; eene nadere aanduiding van het *gebouw* of het *lokaal*, waar de verlofgangers zich hebben te vervoegen om te worden onderzocht, wordt in die kennisgevingen dan achterwege gelaten.

Toch kan in de openbare kennisgevingen, als bedoeld, met vermelding, zonder meer, van de gemeente of het gemeente-onderdeel, in deze in het algemeen niet worden volstaan, daar toch niet eenvoudig mag worden aange-

nomen, dat aan alle in de gemelde gemeente of het gemelde onderdeel te onderzoeken verlofgangers zonder verdere officieele aanwijzing tevens bekend zal zijn, *waar* in de gemeente of het gemeente-onderdeel zij zullen worden onderzocht.

Kan zulks leiden tot onnoodig tijdverlies voor den verlofganger, het kan mede aanleiding zijn, dat de verlofganger te laat ter plaatse van het onderzoek aankomt om nog daaraan te kunnen deelnemen, hetgeen òf onaangename gevolgen voor den man medebrengt, òf, in sommige gevallen, oorzaak wordt, dat de man ten slotte ter zake van het niet naleven van artikel 29 der Landweerwet (c. q. van artikel 34 dier wet) ongemoeid moet worden gelaten.

In verband met het vorenstaande noodig ik U uit, te bevorderen, voor zooveel noodig, dat in den vervolge door de colleges van Burgemeester en Wethouders in Uw gewest, in de van hen uitgaande openbare kennisgevingen nopens het jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der Landweer, nevens de gemeente of het onderdeel der gemeente, waar het onderzoek zal worden gehouden, ook worde aangegeven het gebouw of het lokaal, waarin de verlofgangers tot het ondergaan van het onderzoek aanwezig zullen moeten zijn.

De Minister van Oorlog,

Voor den Minister,

Het Hoofd der Afdeeling Militie en Landweer,

(*get.*) ABEL.

—

29 *Maart* 1910. MISSIVE van den minister van Financiën aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende den aanslag in de grondbelasting van onbewoonbaar verklaarde perceelen.

Naar mij is gebleken, is het College van Gedeputeerde Staten van Noordholland van meening, dat onbewoonbaarverklaring van een perceel of een perceelsgedeelte aanleiding geeft tot eene nieuwe schatting van dat perceel voor de heffing der grondbelasting, wegens verandering van bestemming — art. 7 sub 2°, letter *d*, der wet op de grondbelasting van 26 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 82) — ook dan wanneer dat niet of nog niet is ingericht tot ander gebruik, b. v. tot werk- of bergplaats.

Gedeputeerde Staten meenen, dat een tegenovergestelde opvatting leidt tot onbillijkheid, omdat daarbij het niet mogelijk zou zijn aan den eigenaar van een onbewoonbaar verklaard perceelsgedeelte, die in de onmogelijkheid verkeert daaraan eene andere bestemming te geven en die derhalve daaruit geen inkomsten trekt, door vermindering van aanslag te gemoet te komen.

Gedeputeerde Staten van Noordholland hebben daarom de burgemeesters in die provincie uitgenoodigd, om onbewoonbaarverklaring van perceelen of perceelsgedeelten, — in den regel aan te merken als verandering van bestemming, — aan te teekenen in het register van nieuwe, veranderde of gesloopte gebouwen, bedoeld bij de dezerzijdsche circulaire van 19 Januari 1885, n°. 17.

Ik kan mij hiermede vereenigen en verzoek U Hoogedelgestrenge wel te willen bevorderen, dat in Uw gewest in zoodanig geval op dezelfde wijze wordt gehandeld en dat tevens aanteekening in het register worde gesteld van opheffing van onbewoonbaarverklaring.

—

30 *Maart* 1910. BESLUIT, bepalende het tijdstip van in werking treden van de wet van 30 December 1909 (*Staatsblad* n°. 416) tot wijziging der Gemeentewet en van de Gemeente-borgtochtenwet (*Staatsblad* n°. 417 van 1909). S. 91.

Bepaald op 1 *Januari* 1911.

—

30 *Maart* 1910. BESLUIT tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 31 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 25), zooals dit laatstelijk is aangevuld bij Koninklijk besluit van 14 September 1909 (*Staatsblad* n°. 308). S. 92.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 5 Februari 1910, Afdeeling D, n°. 28;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Maart 1910, n°. 38);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Maart 1910, Afdeeling D, n°. 4;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Achter artikel 4 van het Koninklijk besluit van 31 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 25), zooals dit laatstelijk is aangevuld bij Ons besluit van 14 September 1909 (*Staatsblad* n°. 308), wordt ingevoegd een nieuw artikel 4*bis*, luidende:

Onze Minister van Koloniën kan, in afwijking van de regelen bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 1 van dit besluit, in bijzondere gevallen de vergoeding voor verblijfkosten buitenslands voor de in de tweede zinsnede van dat artikel genoemde personen, op een hooger bedrag vaststellen. Die vergoeding mag ten hoogste 50 % meer bedragen dan in

het bij genoemde regelen vastgestelde tarief is bepaald.

2. Dit besluit treedt in werking op den *tweeden* dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het besluit is geplaatst.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer en dat in de *Nederlandsche Staatscourant* en gelijktijdig in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 30 Maart 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 8 *April* 1910.)

—

2 *April* 1910. BESLUIT tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Sloten* (*N.-H.*) van 8 Januari 1910, waarbij aan C. J. VAN POELWYCK vergunning is verleend tot het bouwen van vier woonhuizen. S. 93.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Maart 1910, n°. 2135, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Sloten* (*N.H.*) van 8 Januari 1910, waarbij aan C. J. VAN POELWYCK vergunning is verleend tot het bouwen van vier woonhuizen;

Overwegende, dat de woonhuizen, tot den bouw waarvan bij bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders vergunning is verleend, behalve een kelderruimte en een zolder, elk vier verdiepingen zullen bevatten, terwijl elke verdieping eene afzonderlijke woning vormt, zoodat elk dier woonhuizen bestemd is om te dienen tot woning voor vier gezinnen;

dat artikel 21*b* van de ter uitvoering van artikel 1 der Woningwet door den Raad der gemeente *Sloten* (*N.H.*) vastgestelde verordening verbiedt een gebouw op te richten om te dienen tot woning van meer dan drie gezinnen, tenzij behalve de zolderverdieping slechts één verdieping worde aangebracht;

dat derhalve bij voormeld besluit van Burgemeester en Wethouders is afgeweken van deze bepaling der verordening;

dat in die verordening aan Burgemeester en Wethouders niet de bevoegdheid daartoe is gegeven;

dat artikel 6, 1e lid *b* der Woningwet bepaalt, dat Burgemeester en Wethouders voor zoover eene verordening met betrekking tot gebouwen hen daartoe uitdrukkelijk bevoegd verklaart, vrijstelling kunnen verleenen van het voldoen aan in de verordening bepaaldelijk omschreven eischen;

dat dus voormeld besluit van Burgemeester en Wethouders is in strijd met artikel 6, 1e lid *b* van de Woningwet;

Gelet op artikel 153 van de Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 22 Maart 1910, n°. 23;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 Maart 1910, n°. 3600, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voormeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Sloten* (*N.H.*) van 8 Januari 1910 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

's Gravenhage, den 2den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 12 *April* 1910.)

—

4 *April* 1910. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent de meting van binnenvaartuigen. S. 94.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 6den October 1909, n°. 87, Invoerrechten; van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, van den 7den October 1909, n°. 4744, afdeeling Nijverheid en van Onzen Minister van Waterstaat, van den 7den October 1909, La. I, afdeeling Spoorwegen;

Overwegende, dat het wenschelijk is Ons besluit van 20 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 164) te herzien;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 November 1909, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 28 Februari 1910, n°. 12, Invoerrechten; van 16 Maart 1910, n°. 1468, afdeeling Nijverheid; van 29 Maart 1910, n°. 307, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Ons besluit van 20 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 164) houdende bepalingen omtrent de meting van binnenvaartuigen wordt gewijzigd zooals hieronder is aangewezen.

§ 1. Artikel 4 wordt gelezen als volgt:

Voor vaartuigen welke krachtens artikel 22

der herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868 (goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869, *Staatsblad* n°. 37), van een scheepspatent moeten zijn voorzien, wordt als valk van den grootsten diepgang aangenomen het vlak als zoodanig aangewezen door eene der Commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart, ingesteld bij Ons besluit van 26 October 1906 (*Staatsblad* n°. 273).

§ 2. Achter artikel 4 wordt opgenomen artikel 4*bis*, luidende:

Voor andere vaartuigen wordt als vlak van den grootsten diepgang aangenomen:

a. voor schepen, gebezigd als openbaar middel van vervoer van personen, het vlak ter hoogte van de lijn, aangewezen ingevolge artikel 9 van het Koninklijk besluit van 31 Juli 1880 (*Staatsblad* n°. 121);

b. voor raderstoombooten niet vallende onder *a*, het vlak tot hetwelk het vaartuig, om naar behooren te kunnen varen, ten hoogste kan inzinken;

c. voor open vaartuigen, het vlak ter hoogte van 10 centimeter beneden het laagste punt van het vaste boord;

d. voor de niet onder *a*, *b* en *c* begrepen vaartuigen, het vlak ter hoogte van den grootsten diepgang, toegelaten bij § 2, 2°. en 3°., eerste lid van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn* met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*, bekrachtigd bij Ons besluit van 7 April 1905 (*Staatsblad* n°. 126), gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 22 October 1906 (*Staatsblad* n°. 266); met dien verstande, dat voor vaartuigen met venstergaten in de zijden, dat vlak niet wordt genomen boven den onderkant dier venstergaten of, ingeval deze niet op gelijke hoogte zijn geplaatst, boven den onderkant van het laagst geplaatste venstergat.

§ 3. Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

De meting van vaartuigen, bedoeld in artikel 4, geschiedt te *Amsterdam*, *Rotterdam* of *Dordrecht*; die van andere vaartuigen op de plaatsen door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen.

In bijzondere gevallen kan de directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens directie de meting wordt gevraagd, op verzoek van belanghebbenden toestaan, dat de meting op eene andere plaats geschiedt. Alsdan worden door hem, die de meting heeft gevraagd, aan den scheepsmeter en de adsistent-scheepsmeters reis- en verblijfkosten vergoed, volgens de vierde klasse van het tarief, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4);

§ 4. Artikel 8 wordt gelezen als volgt:

De meting geschiedt op schriftelijke aanvraag van de belanghebbenden bij den scheepsmeter over de plaats, waar de meting verlangd wordt.

In de aanvraag worden opgegeven de naam, de soort en de lengte van het vaartuig alsmede het hoofdbouwmateriaal. Bij de aanvraag leggen belanghebbenden over een door hen onderteekenden inventaris van alle gereedschappen en losse voorwerpen, die zich aan boord bevinden en volgens artikel 6 der Bijlage moeten bevinden.

Voor schepen, bedoeld in artikel 4, wordt bij de aanvraag een geldig scheepspatent overgelegd of indien dit nog niet mocht zijn afgegeven, eene verklaring van eene der Commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart, vaststellende de vereischte uitrusting en het vlak van den grootst toegelaten diepgang.

§ 5. Het derde lid van artikel 11 wordt gelezen als volgt:

Behalve de bijzonderheden, bedoeld bij artikel 9 der Bijlage vermeldt de meetbrief den naam en de woonplaats van den eigenaar van het vaartuig, den naam van den schipper, die het bevaart, de laadhoogte, zijnde de vertikale afstand tusschen het vlak van ledigen en van grootst toegelaten diepgang en de vrijboordhoogte, zijnde de vertikale afstand tusschen het vlak aangewezen door den bovenkant van het vaste boord en het vlak van grootst toegelaten diepgang.

§ 6. Het tweede lid van artikel 12 wordt gelezen als volgt:

Verlangt de belanghebbende nader, dat alsnog ijkschalen worden aangebracht, dan wendt hij zich daartoe, onder overlegging van den meetbrief tot den scheepsmeter over de plaats waar het schip zich bevindt. Is de meetbrief nog geldig, dan worden zonder nieuwe meting en tegen betaling der kosten, daarvoor in artikel 13 vastgesteld, de ijkschalen aangebracht.

Van de plaatsing der ijkschalen wordt aanteekening op den meetbrief gesteld en kennis gegeven aan den scheepsmeter van het district, waar de meetbrief in den ligger is ingeschreven.

§ 7. In het eerste lid van artikel 14 worden de woorden „acht dagen" vervangen door „zes maanden" en in het laatste lid de woorden „kleiner dan $^1/_{40}$", door „$^1/_{40}$ of minder".

§ 8. Achter artikel 14 wordt opgenomen artikel 14*bis*, luidende:

De belanghebbende kan nieuwe meting vragen:

a. indien, zonder dat het vaartuig vertimmering heeft ondergaan, het vlak van inzin-

king van het ledige vaartuig is veranderd;

b. indien het vaartuig van bestemming is veranderd, voor zoover daardoor, ingevolge de bepalingen van dit besluit, de grootst toegelaten diepgang eene wijziging ondergaat.

De nieuwe meting wordt niet verder uitgestrekt dan noodig is voor de bepaling van het laadvermogen en van de verplaatsing van het vaartuig bij elken decimeter inzinking.

Wegens nieuwe meting volgens dit artikel wordt het meetloon, berekend volgens artikel 13, met de helft verminderd, terwijl voor wijziging der ijkschalen en verplaatsing en vernieuwing der ijkplaten geene kosten worden gevorderd.

De scheepsmeter, die de nieuwe meting verricht, geeft deswege een nieuwen meetbrief af. Hij geeft van de uitkomst der meting kennis aan den scheepsmeter van het district, waarin de eerste meting is verricht, ten einde daarvan aanteekening te stellen in den ligger, voorgeschreven bij artikel 19.

§ 9. Aan artikel 17 wordt als tweede lid toegevoegd:

Met machtiging van Onzen Minister van Financiën kan ook in andere gevallen een afschrift van den meetbrief worden afgegeven.

Overgangsbepaling.

2. Vaartuigen voorzien van een geldigen meetbrief, afgegeven vóór het in werking treden van het tegenwoordig besluit, kunnen kosteloos opnieuw gemeten worden, voor zoover, ingevolgs de bepalingen van de §§ 1 en 2 van artikel 1, de grootst toegelaten diepgang verandert.

De meting wordt niet verder uitgestrekt dan noodig is voor het bepalen van het laadvermogen en van de verplaatsing van het vaartuig bij elken decimeter inzinking.

Zij wordt aangevraagd op de wijze voorgeschreven bij artikel 1 § 4.

Het laatste lid van artikel 1 § 8 is ten deze van toepassing.

Onze Ministers van Financiën, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Waterstaat zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 4den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 12 *Juli* 1910.)

5 *April* 1910. BESLUIT tot wijziging van het besluit van 8 Mei 1906, betreffende het reserve-personeel van de landmacht beneden den rang van officier.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 30 Maart 1910, IIIde Afd., nº. 66;

Gezien het sedert gewijzigd Koninklijk Besluit van 8 Mei 1906, nº. 95;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Het Koninklijk Besluit van 8 Mei 1906, nº. 95, wordt nader gewijzigd als volgt:

1º. In art. 12 worden de woorden:

„de machinisten, opperschippers en schip-
„pers bij het Korps Torpedisten";

vervangen door:

„de machinisten en opperschippers bij het „Korps Torpedisten";

2º. Tusschen de artt. 13 en 14 van vorenaangehaald Koninklijk Besluit wordt een nieuw artikel 13*bis* ingelascht, luidende:

„De schippers bij het Korps Torpedisten „kunnen in den rang van sergeant-schipper „worden toegelaten tot de verbintenis, in „art. 12 bedoeld, met dien verstande, dat het „totaal aantal reserve-schippers in dien rang, „niet meer dan twaalf mag bedragen".

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine en van Koloniën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 5 April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) W. COOL.

—

6 *April* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat in het geval van art. 12, 2de lid der Hinderwet het hooren van belanghebbenden in ieder geval behoort te geschieden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende enz.

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 Maart 1910, nº. 46;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 April 1910, nº. 194 H., Afd. Arbeid;

Overwegende, dat B. HOOGENKAMP op 7 September 1909 aan Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage heeft verzocht te mogen

afwijken van voorwaarde *e* der hem bij besluit van genoemd College van 3 Augustus 1909, nº. 13037, Afd. O. W., verleende vergunning tot het oprichten van eene banketbakkerij in perceel Weimarstraat nº. 10;

dat Burgemeester en Wethouders op dat verzoek den 21/24 September 1909 afwijzend hebben beschikt;

dat B. HOOGENKAMP tegen deze weigering bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat hij zich bezwaard voelt onnoodige kosten te maken aangezien er naar het oordeel van deskundigen hoegenaamd geen gevaar bestaat, daar de leiding alleen langs muurwerk loopt;

Overwegende, dat volgens art. 12, 2de lid, der Hinderwet, indien de naleving van een gestelde voorwaarde mocht blijken niet noodig te zijn, daarvan ontslag kan worden verleend, nadat aan belanghebbenden, te wier behoeve de voorwaarde was gesteld, de gelegenheid is gegeven hunne bezwaren in te brengen;

dat dit wettelijk voorschrift medebrengt — gelijk ook blijkt uit de geschiedenis der wet — dat bij verzoeken als hier bedoeld het al of niet hooren van belanghebbenden niet aan het goedvinden van het gemeentebestuur is overgelaten, maar in ieder geval behoort te geschieden, daar eerst uit het verhoor kan blijken of de voorwaarde kan worden opgeheven;

dat Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage door het zoodanig verhoor niet te houden de wet niet hebben nageleefd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te vernietigen.

—

6 *April* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog nopens de inlevering van wapenen, van kleeding en uitrusting en van ledergoed zoomede van reglementen of dienstvoorschriften bij ontslag van eene lichting landweer.

De Minister van Oorlog,

Overwegende, dat het noodig is, bepalingen vast te stellen, betreffende de inlevering van de wapenen, de kleeding- en uitrustingstukken en het ledergoed, zoomede van de reglementen of dienstvoorschriften, ingeval eene lichting Landweer in haar geheel wordt ontslagen;

Heeft goedgevonden te bepalen, dat te dier zake zal worden gevolgd de *Regeling*, welke is opgenomen in de Bijlage, behoorende bij deze Beschikking.

(*get.*) W. COOL.

Behoort bij de beschikking van den Minister van Oorlog, van 6 April 1910, VIde Afd. nº. 90.

REGELING *nopens de inlevering van de wapenen, de kleeding- en uitrustingstukken en het ledergoed, zoomede van de reglementen of dienstvoorschriften ingeval eene lichting landweer in haar geheel wordt ontslagen.*

§ 1. De verlofgangers van de landweer worden in het laatste jaar van hunnen diensttijd, op grond van art. 31, laatste lid, der Landweerwet opgeroepen, om in de maand *Juli* van dat jaar de hun van Rijkswege verstrekte wapenen, kleeding- en uitrustingstukken, voorwerpen van ledergoed en reglementen en dienstvoorschriften in te leveren.

§ 2. De Commissaris der Koningin bepaalt de plaatsen, dagen en uren, waarop de in § 1 bedoelde inlevering moet geschieden. In elke gemeente, waar de in § 1 bedoelde verlofgangers in het register voor de landweer zijn ingeschreven, geschiedt van een en ander bekendmaking door Burgemeester en Wethouders ten minste *tien* dagen te voren, bij openbare kennisgeving. Deze openbare kennisgeving wordt gedaan bij aanplakking ter plaatse als daartoe bij gemeentelijke verordening is aangewezen, dan wel ter plaatse als daartoe algemeen gebruikelijk is.

De districtscommandant doet jaarlijks op 1 Mei, of op den daaraan laatstvoorafgaanden werkdag, aan den Commissaris der Koningin in de Provincie een voorstel betreffende de plaatsen en tijdstippen hiervorenbedoeld. In dit voorstel kan de districtscommandant, desgewenscht, eene regeling opnemen, volgens welke bepaalde onderdeelen op daarvoor aan te geven dagen moeten verschijnen voor de inlevering van de in § 1 bedoelde goederen.

§ 3. De inlevering van de wapenen, de kleeding- en uitrustingstukken, het ledergoed en de reglementen en dienstvoorschriften geschiedt ten overstaan van den districtscommandant, tenzij voor de inlevering eene plaats wordt aangewezen buiten diens standplaats en aldaar een hem onderhoorige compagniescommandant gevestigd is. In dit geval is de districtscommandant bevoegd te bepalen, dat de inlevering ten overstaan van bedoelden compagniescommandant zal geschieden. De districtscommandant maakt, onder de vermelde omstandigheden, van deze bevoegheid gebruik in de gevallen, waarin dit naar zijne meening zonder nadeel voor de inlevering kan geschieden.

Wordt door den districtscommandant bepaald, dat de inlevering zal geschieden ten overstaan van eenen compagniescommandant, dan geschieden niettemin de voorbereiding en de regeling door den districtscommandant.

Indien de verlofganger wegens ziekte, verblijf buitenslands, of andere geldige redenen verhinderd is persoonlijk de wapenen, de kleedingen uitrustingstukken, het ledergoed en de reglementen en dienstvoorschriften in te leveren, dan is hij, of zijn, bij onmacht zijnerzijds, zijne naastbestaanden gehouden, er voor te zorgen, dat de inlevering door een ander geschiedt. Van de geldigheid der redenen van verhindering moet blijken uit een bewijs, afgegeven, c.q. gelegaliseerd, door den burgemeester en bij de inlevering over te leggen door den persoon, die namens den verlofganger tot de inlevering verschenen is.

Indien de verlofganger zich tot het inleveren van zijne wapenen, kleeding- en uitrustingstukken, ledergoed en reglementen en dienstvoorschriften buiten zijne woonplaats moet begeven, geniet hij, als de afstand van de woonplaats tot de plaats van inlevering meer dan 10 K.M bedraagt, vrij vervoer naar laatstgenoemde plaats en terug.

§ 4. De districtscommandant geeft, zoodra hem door den Commissaris der Koningin in de Provincie mededeeling is gedaan van de plaatsen, dagen en uren, voor de inlevering vastgesteld, daarvan kennis aan de commandanten van de compagnieën binnen zijn district. Deze zijn bij de inlevering door de hun onderhoorige verlofgangers tegenwoordig. De compagniescommandant is echter bij de inlevering *buiten* het district, waarin hij gevestigd is, alleen dan aanwezig, indien dit den daarbij betrokken districtscommandant om bijzondere, in de daartoe strekkende lastgeving te vermelden, redenen noodzakelijk voorkomt.

§ 5. De districtscommandant kan in de gevallen, waarin, wegens ontstentenis bij de inlevering geen compagniescommandant aanwezig is, zich doen bijstaan door den adjudant-onderofficier van het hem onderhoorige landweerdistrict.

De districtscommandant, c.q. de compagniescommandant, kan in overleg treden met den plaatselijke- of den garnizoenscommandant in of het meest nabij zijne standplaats, c.q. woonplaats, ten einde gedurende het tijdvak der inlevering de beschikking te erlangen over ten hoogste twee soldaten van het actieve leger. Deze soldaten zullen in den regel worden genomen uit de wapensoort, waartoe de landweerplichtigen, die hunne wapenen, kleeding- en uitrustingstukken, ledergoed en reglementen en dienstvoorschriften moeten inleveren, behooren.

De adjudant-onderofficier wordt op den dag of de dagen, waarop hij zich tot voorschreven doel buiten zijne standplaats moet begeven, beschouwd als vrijwillig onder de wapenen te zijn en geniet alsdan soldij en hem deswege verder toekomende vergoedingen. Hij wordt daartoe, op verzoek van den districtscommandant, in onderhoud opgenomen bij een der korpsen in-, of het meest nabij de standplaats van dezen commandant bij voorkeur een der korpsen infanterie of vestingartillerie.

De voor het landweerdistrict aangewezen geweermaker is den districtscommandant behulpzaam bij de inlevering voor zoover de wapenen betreft.

§ 6. De districtscommandant, of degene die hem vervangt, overtuigt zich bij de inlevering, dat de verlofganger — of de namens hem handelende persoon — inlevert alle voorwerpen van wapenen, kleeding en uitrusting en ledergoed, zoomede de reglementen en dienstvoorschriften, welke den verlofganger in gebruik zijn gegeven, dat de voorwerpen zich in voldoenden staat bevinden en niet aan een anderen verlofganger toebehooren.

De ingeleverde kleeding- en uitrustingstukken worden soortsgewijze bijeengevoegd, c.q. gevouwen en in pakken van tien stuks samengebonden. Voor de verpakking van kepi's worden den districtscommandant, op zijne aanvrage, aan den beheerder van het kleedingmagazijn, bedoeld in § 39 van het kleedingvoorschrift 1909, kisten toegezonden; voor de verpakking der overige goederen linnen zakken.

Het ingeleverde ledergoed wordt naar het centraal magazijn van militaire kleeding en uitrusting te *Amsterdam* opgezonden. De daartoe noodige pakmiddelen moeten tijdig door de betrokken districtscommandanten aan den directeur der centrale magazijnen worden aangevraagd.

De wapenen worden op de voorgeschreven wijze in de daarvoor bestemde kisten gepakt en naar de magazijnen aan de *Hembrug* opgezonden.

De districtscommandant zendt uiterlijk 1 Juni aan het hoofd der werkplaatsen voor draagbare wapenen eene opgave van de soorten en aantallen wapenen, die in elke gemeente vermoedelijk zullen worden ingeleverd, onder vermelding der tijdstippen, waarop zulks zal geschieden. Het hoofd voornoemd zorgt voor de tijdige beschikbaarstelling ter plaatse van de door hem noodig geachte pakmiddelen.

De ingeleverde reglementen en dienstvoorschriften moeten door den districtscommandant worden opgelegd ten einde bij gelegenheid weder te worden uitgegeven.

§ 7. De districtscommandant of de als leider fungeerende compagniescommandant maakt, na afloop van de inlevering, daaromtrent een beknopt verslag op, welk verslag aan het Departement van Oorlog wordt ingezonden door tusschenkomst van den Inspecteur der Infanterie.

§ 8. Telkens wanneer daartoe aanleiding bestaat, wordt door den districtscommandant aan den compagniescommandant, en, door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin aan Burgemeester en Wethouders, kennis gegeven van de namen van de verlofgangers bedoeld onder II *a* en *c* van Artikel 32 der Landweerwet, onder vermelding waar en wanneer deze overeenkomstig Artikel 35*bis* dier Wet alsnog aan hunne verplichting tot inlevering moeten voldoen.

Bekendmaking van een en ander geschiedt door Burgemeester en Wethouders op de wijze als in § 2 hiervoren bepaald.

§ 9. Wanneer in eene gemeente eene besmettelijke ziekte heerschende is op het tijdstip, waarop volgens de openbare kennisgeving de aldaar verblijvende landweermannen hunne goederen moeten inleveren, mag daaraan geen uitvoering worden gegeven dan nadat de epidemie zal zijn geweken. Is bedoelde gemeente tevens aangewezen als inleveringsplaats voor verlofgangers uit andere gemeenten, dan wordt ook de inlevering van de goederen van deze verlofgangers verschoven.

Burgemeester en Wethouders van de in den eersten volzin van het vorige lid vermelde gemeente geven tijdig vóór het tijdstip voor de inlevering vastgesteld van het heerschen der epidemie kennis aan den districtscommandant, zoomede, bij voorkomend geval, aan den compagniescommandant, en aan Burgemeester en Wethouders der gemeenten, aangegeven in den slotzin van het eerste lid; gelijke kennisgeving geschiedt aan den Minister van Oorlog, zulks door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin in de Provincie.

Van het voorloopig uitstellen van de inlevering wordt door Burgemeester en Wethouders, daarbij betrokken, onverwijld openbare kennisgeving gedaan.

Na ontvangen opdracht van den Minister van Oorlog worden door den districtscommandant, in overleg met den Commissaris der Koningin in de Provincie, voor de nadere inlevering der goederen van de daarbij betrokken verlofgangers opnieuw een of meer dagen aangewezen.

Heerscht in het gezin, waarbij de verlofganger inwoont, of waarmede hij samenwoont, op het tijdstip, voor de inlevering vastgesteld, eene ziekte, als in het eerste lid bedoeld, dan zal evenmin inlevering van diens goederen mogen geschieden. Van het voorkomen van eene dergelijke ziekte wordt door den betrokken Burgemeester aan den districtscommandant mededeeling gedaan, die op het nader inleveren van de goederen orde stelt.

De in deze paragraaf bedoelde goederen moeten bij de verzending naar de magazijnen afzonderlijk worden gehouden, terwijl de daarbij betrokken beheerder met de afkomst in kennis moet worden gesteld, opdat voor ontsmetting zorg kan worden gedragen.

§ 10. De besturen van de gemeenten, waar de inlevering moet plaats hebben, stellen de daartoe benoodigde localiteit beschikbaar, met dien verstande echter, dat in garnizoensplaatsen door de zorg van den plaatselijke- of garnizoenscommandant daarvoor een of meer lokalen in een militair gebouw worden beschikbaar gesteld.

Eventueele kosten, aan de beschikbaarstelling van de lokalen door de gemeentebesturen verbonden, kunnen worden verrekend ten laste van het Departement van Oorlog.

Mij bekend:

De Secretaris-Generaal van het Departement van Oorlog,

(*get.*) DE BRUIJN.

—

7 *April* 1910. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Handel en Nijverheid betreffende maatregelen tegen boschbrand.

Door mij is eene Commissie benoemd ten einde de Regeering voor te lichten omtrent de vraag, in hoever eene boschwet nuttig zou zijn en hoe die er zou moeten uitzien. Ik veroorloof mij, wat de aanleiding tot deze benoeming betreft, te verwijzen naar de besprekingen, welke bij de behandeling van Hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1910 tusschen de heeren VAN NISPEN TOT SEVENAER, RHEDEN (Handelingen 2e Kamer blz. 727), REEKERS (Handelingen 1e Kamer blz. 398) en mij zijn gehouden.

In afwachting van het rapport dezer Commissie zou het zijn nut kunnen hebben indien de burgemeesters van gemeenten, waar bosschen van eenige beteekenis voorkomen, werden uitgenoodigd:

1°. terstond, en verder elk jaar in het vroege voorjaar, n.l. in Februari of Maart door pu-

blicaties de bevolking tot waakzaamheid met betrekking tot het voorkomen en blusschen van boschbranden aan te sporen;

2°. bij het plaats hebben van boschbrand, daarvan zoo spoedig mogelijk kennis te geven aan den Inspecteur der Staatsbosschen en -ontginningen te *Utrecht*, met opgave van de oorzaak of de vermoedelijke oorzaak van den brand, den aard en ouderdom van het bosch, de verbrande oppervlakte en, zoo mogelijk, eene schatting der schade.

Het zoude mij aangenaam zijn, indien UHEG. zoodanige uitnoodiging aan de betrokken burgemeesters wilde richten.

(W. v. d. B. A.)

—

8 *April* 1910. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Corneille Marie Goeseels, geboren te *Mechelen* (*België*) den 8 November 1878, veehandelaar, wonende te *Teteringen* (provincie *Noordbrabant*). S. 95.

Albert Ernest Fernand Junod, geboren te *Delémont* (*Zwitserland*) den 26 Mei 1876, predikant, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 96.

Adolph Bromberg, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 19 Juli 1868, koopman, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 97.

Willem Karel Tehupeiory, geboren te *Ema*, afdeeling *Amboina* (*Nederlandsch Oost-Indië*) den 18 November 1883, geneesheer, wonende op het eiland *Banka* (*Nederlandsch Oost-Indië*). S. 98.

Isaac Abraham Stephen, geboren te *Julpha* in *Ispahan* (*Persië*) den 27 Juli 1861, koopman, wonende te *Batavia* (*Nederlandsch Oost-Indië*). S. 99.

Auguste Wirtz, geboren te *Schaerbeek* (*België*) den 2 Februari 1873, kellner, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 100.

—

8 *April* 1910. WET, houdende naturalisatie van *Gotfried Julus August Salomonson* en vier en veertig anderen. S. 101.

WIJ WILHELMINA, ENZ. ..doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hierna genoemde personen aan Ons een verzoek om naturalisatie hebben ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 8, in verband met artikel 8*bis* der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

1°. *Gotfried Jules August Salomonson*, zonder beroep, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 26sten Augustus 1860, wonende te Wiesbaden (Pruisen);

2°. *Aloïsius Bonte*, landbouwer, geboren te St. Kruis (provincie Zeeland) den 6den Januari 1867, wonende te St. Kruis (provincie Zeeland);

3°. *Joël Koopman*, musicus, geboren te Zwolle (provincie Overijssel) den 8 Augustus 1852, wonende te Londen (Groot-Britannië);

4°. *Aaltje Koopman*, zonder beroep, geboren te Zwolle (provincie Overijssel) den 2den October 1865, wonende te Londen (Groot-Britannië);

5°. *Meijer Koopman*, muzikant, geboren te Zwolle (provincie Overijssel) den 5den October 1857, wonende te Londen (Groot-Britannië);

6°. *Elisabeth Albers*, weduwe van *Theodorus Hendrikus Venderbosch*, zonder beroep, geboren te Vreden (Pruisen) den 15den April 1842, wonende te Essen-West (Pruisen);

7°. *Johanna Slüet*, weduwe van *Hendrik Hemken*, huishoudster, geboren te Gildehaus (Pruisen) den 17den November 1839, wonende te Gildehaus (Pruisen);

8°. *Adrianus van Loon*, bloemist, geboren te Chaam (provincie Noordbrabant) den 1sten Maart 1867, wonende te Antwerpen (België);

9°. *Lodewijk Heugen*, mijnwerker, geboren te Kerkrade (provincie Limburg) den 12den Februari 1866, wonende te Castrop (Pruisen);

10°. *Hendrik Joseph Schings*, mijnwerker, geboren te Kerkrade (provincie Limburg) den 9den Januari 1857, wonende te Kohlscheid (Pruisen);

11°. *Cornelis van der Kolk*, voerman, geboren te Dalfsen (provincie Overijssel) den 26sten Augustus 1873, wonende te Mettmann (Pruisen);

12°. *Jan Theodoor van Kan*, werkman, geboren te Merkelbeek (provincie Limburg) den 21sten September 1871, wonende te Kohlscheid (Pruisen);

13°. *Christiaan Hubert Steuns*, opperman, geboren te Roermond (provincie Limburg) den 13den April 1853, wonende te Düsseldorf (Pruisen);

14°. *Petronella Vink*, naaister, geboren te Ottersum (provincie Limburg) den 24sten Januari 1870, wonende te Kevelaer (Pruisen);

15°. *Eduard Johannes Geloudemans*, machinist, geboren te Venlo (provincie Limburg) den 29sten September 1870, wonende te Neuss (Pruisen);

16°. *Alexander Arnold Jongen*, arbeider, geboren te Heerlen (provincie Limburg) den 23sten December 1856, wonende te Keulen-Deutz (Pruisen);

17°. *Johan Jacob Menet*, mandenmaker, geboren te Gouda (provincie Zuidholland) den 1sten October 1869, wonende te Londen (Groot-Britannië);

18°. *Gerhardus Hendrikus Avenhuis*, timmerman, geboren te Tubbergen (provincie Overijssel) den 28sten Januari 1867, wonende te Rheine (Pruisen);

19°. *Hendrik Hubert Victor Quaedvlieg*, leerlooier, geboren te Heerlen (provincie Limburg) den 3den Juli 1853, wonende te Dijon (Frankrijk);

20°. *Johannes Hendrikus Bouts*, tuinier, geboren te Urmond (provincie Limburg) den 23sten Juli 1847, wonende te Borbeck (Pruisen);

21°. *Theodorus Peters*, daglooner, geboren te Groesbeek (provincie Gelderland) den 10den October 1844, wonende te Gelsenkirchen-Bismarck (Pruisen);

22°. *Frederika Maria Bökkerink*, werkvrouw, geboren te Ootmarsum (provincie Overijssel) den 28sten April 1860, wonende te Nordhorn (Pruisen);

23°. *Johanna Maria Carlotta Sloot*, weduwe van *Carapiet Andreas*, zonder beroep, geboren te Weltevreden, Batavia, (Ned. Oost-Indië) den 2den December 1839, wonende te Brussel (België);

24°. *Jan Hubert Jaminon*, dienstknecht, geboren te Voerendaal (provincie Limburg) den 25sten Aug. 1873, wonende te Aken (Pruisen);

25°. *Wilhelmus Fijen*, arbeider, geboren te Nederweert (provincie Limburg) den 20sten September 1871, wonende te Stratum (Pruisen);

26°. *Johann Pollmann*, arbeider, geboren te Hüthum (Pruisen) den 28sten Juni 1869, wonende te Speelberg, gemeente Emmerik (Pruisen);

27°. *Marcus Waas*, slager, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 21sten Maart 1858, wonende te Londen (Groot-Britannië);

28°. *Gerrit Bos*, veehoeder, geboren te Zwolle (provincie Overijssel) den 30sten November 1866, wonende te St. Hubert (Pruisen);

29°. *Martinus Jacob Knudsen*, sigarenmaker, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 4den Mei 1855, wonende te Wandsbek bij Hamburg (Duitschland);

30°. *Lambertus Cornelus van der Linden*, sigarenmaker, geboren te Woensel (provincie Noordbrabant) den 21sten Juni 1873, wonende te Kopenhagen (Denemarken);

31°. *Wilhelmus Manders*, arbeider, geboren te Meijel (provincie Limburg) den 27sten November 1870, wonende te Bracht-Heidhausen (Pruisen);

32°. *Antonius Josephus Maria Sistermans*, zanger, geboren te 's Hertogenbosch (provincie Noordbrabant) den 5den Augustus 1865, wonende te Berlijn-Halensee (Pruisen);

33°. *Maria Antonetta ten Haaf*, weduwe van *Johannes Josephus Egbertus van Brederode*, waschvrouw, geboren te Emmerik (Pruisen) den 13den Juli 1860, wonende te Emmerik (Pruisen);

34°. *Gerard Jozef Hoogers*, administrateur der Belgische missiën in China, geboren te Horst (provincie Limburg) den 12den December 1867, wonende te Shanghai (China);

35°. *Willem Frederik van Heusden*, koopman, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 23sten Juni 1862, wonende te Berlijn (Pruisen);

36°. *Nanne Boermans*, arbeider, geboren te Holwerd, gemeente Westdongeradeel (provincie Friesland) den 27sten Februari 1850, wonende te Elberfeld (Pruisen);

37°. *Jan Koopmans*, artist, geboren te Oosterzee, gemeente Lemsterland (provincie Friesland) den 23sten Maart 1857, wonende te Berlijn (Pruisen);

38°. *Christiaan Waskowskij*, steenbakker, geboren te Vuren (provincie Gelderland) den 1sten September 1870, wonende te Born bij Brüggen (Pruisen);

39°. *Berend Jan Tenkers*, polderwerker, geboren te Neede (provincie Gelderland) den 5den Augustus 1856, wonende te Oberschwarzbach, gemeente Mettmann (Pruisen);

40°. *Jan Joseph Körver*, mijnwerker, geboren te Kerkrade (provincie Limburg) den 19den November 1855, wonende te Pannesheide-Kohlscheid (Pruisen);

41°. *Petrus Joseph Lemmens*, steenbakker, geboren te Hees (België) den 30sten Juli 1875, wonende te Eilendorf (Pruisen);

42°. *Laurens Franciscus Ferwerda*, drukker, geboren te Breda (provincie Noordbrabant) den 15den December 1868, wonende te Antwerpen (België);

43°. *Peter Mathijs Vullings*, steenbakker, geboren te Belfeld (provincie Limburg) den 6den Augustus 1863, wonende te Born bij Brüggen (Pruisen);

44°. *Johannes Hendrikus Gosink*, mijnwerker, geboren te Denekamp (provincie Overijssel) den 27sten Augustus 1865, wonende te Röhlinghausen (Pruisen);

45°. *Arnoldus Gerhardus van den Bosch*, smid,

geboren te Vriezenveen (provincie Overijssel) den 6den October 1870, wonende te Epe (Pruisen).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 21 *April* 1910.)

—

8 *April* 1910. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst van schenking den 29sten November 1909 met JEAN CHARLES JOSEPH DRUCKER en zijne echtgenoote MARY LYDIA FRASER, te *Londen*, gesloten. S. 102.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat JEAN CHARLES JOSEPH DRUCKER en zijne echtgenoote MARY LYDIA FRASER te Londen eene overeenkomst van schenking is gesloten, welke bij de wet behoort te worden goedgekeurd, en dat het belang van den Staat de goedkeuring van die overeenkomst medebrengt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De overeenkomst van schenking, gesloten met JEAN CHARLES JOSEPH DRUCKER en zijne echtgenoote MARY LYDIA FRASER te Londen bij de, in afschrift aan deze wet gehechte, akte van 29 November 1909, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 19 *April* 1910.)

AFSCHRIFT.

Heden, den negen en twintigsten November negentienhonderd negen, compareerden voor mij, Meester LOUIS EIKENDAL, notaris ter standplaats 's Gravenhage, in tegenwoordigheid der na te noemen getuigen:

de Weledelgestrenge Heer Meester WILLEM ROOSEGAARDE BISSCHOP, advocaat, wonende te Londen, ten deze handelende in hoedanigheid van speciaal gemachtigde van den Weledelgeboren Heer JEAN CHARLES JOSEPH DRUCKER en van Vrouwe MARY LYDIA FRASER, echtelieden, beiden zonder beroep, wonende te Londen, de vrouw tot het verleenen der lastgeving bijgestaan en geauthoriseerd door haren echtgenoot;

blijkende van deze lastgeving uit eene akte van volmacht den zes en twintigsten November laatstleden te Londen onderteekend, welke na door den comparant-lasthebber in tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen en van mij notaris voor echt erkend en ten blijke daarvan door die allen geteekend te zijn, aan de minute van de tegenwoordige akte is vastgehecht en daarmede ter registratie zal worden aangeboden;

Comparant ter eener,

en Zijne Excellentie Meester THEODORUS HEEMSKERK, Minister van Binnenlandsche Zaken, wonende te 's Gravenhage, in zijne gemelde hoedanigheid handelende voor den Staat der Nederlanden,

Comparant ter andere zijde.

De comparanten zijn aan mij, notaris, bekend.

De comparant ter eener, in zijne gemelde qualiteit, verklaarde namens zijne lastgevers, den Heer en Mevrouw DRUCKER-FRASER voornoemd, te schenken en alzoo om niet en onherroepelijk, behoudens voldoening aan de na te melden voorwaarden, af te staan aan den Staat der Nederlanden: den eigendom van de volgende schilderijen en aquarellen:

Schilderijen:

THÉOPHILE DE BOCK.

Landschap met schuit. Doek, zes en veertig bij negen en zeventig en een half.

Landweg. Paneel, twee en dertig bij een en vijftig.

Ondergaande zon. Doek, drie en dertig bij vijf en veertig en een half.

JOZEF ISRAËLS.

Blik in de verte. Doek, honderd een en twintig bij zes en tachtig.

JACOB MARIS.

Kippetjes voeren. Doek, drie en dertig bij een en twintig.

Biddende monnik. Karton, een en twintig en een half bij vijftien en een half.

Moe gewaakt. Doek, twee en veertig en een half bij een en zestig en een half.

Afgesneden molen. Doek, vijf en veertig bij honderd twaalf en een half.

De Schreijerstoren. Doek, vier en twintig en een half bij zes en dertig en een half.

Houten bruggetje. Paneel, twee en twintig bij acht en twintig.

Schreijerstoren. Doek, zeven en twintig bij v[illegible] en dertig.
Kanaal bij maanlicht. Doek, dertig bij vier en veertig en een half.
Het oude huis. Doek, zes en veertig bij twee en dertig.
Aankomst van de booten. Doek, honderd zeven en twintig bij vijf en negentig.
Landschap met schuit. Paneel, twintig bij acht en twintig.
Schelpenvisschers. Doek, honderd elf en een half bij honderd acht en twintig.
Meisje aan de piano. Doek, een en veertig en een half bij zes en dertig.
Zomer. Doek, zestig bij veertig en een half.
Avondstrand. Doek, acht en veertig en een half bij negentig en een half.
Omstreken van den Haag. Doek, vijf en veertig bij zeven en veertig en een half.
Jaagpad. Doek, vijftig bij negen en zeventig en een half.
Stadsgezicht. Doek, twee en negentig en een half bij honderd acht en zestig en een half.
Mist. Doek, achttien en een half bij vijf en twintig.
Molen bij maanlicht. Doek, negen en veertig bij veertig en een half.

WILLEM MARIS.

Weide met koeien. Doek, zes en tachtig bij honderd acht.
Koeien. Doek, veertig bij drie en vijftig.

ANTON MAUVE.

Heide te Laren. Doek, zeven en zeventig bij honderd vier.
Huisje aan de zandweg. Doek, zeven en dertig bij vijftig en een half.
Huisje aan de sloot. Doek, zeven en dertig bij vijftig en een half.
Winter in de Scheveningsche boschjes. Doek, zeven en veertig bij een en dertig.
Koe. Doek, negen en veertig bij zestig.
Paard. Paneel, vijf en twintig en een half bij drie en dertig.
Atelier P. van Os. Doek, negen en veertig bij een en zestig.

H. W. MESDAG.

Strand. Doek, honderd vijftien en een half bij tachtig.

ALBERT NEUHUYS.

Bij de wieg. Doek, acht en zeventig bij negentig.

JOHN MACALLAN SWAN.

Moederliefde. Doek, honderd drie en vijftig bij tweehonderd zeven en twintig.

L. ALMA TADEMA.

Egyptische weduwe. Paneel, vijf en zeventig bij negen en negentig.

JAN HENDRIK WEISSENBRUCH.

Molen. Paneel, een en veertig bij dertig en een half.
Landschap. Paneel, een en twintig bij vier en dertig.

Aquarellen.

JACOB MARIS.

De Buitenkant van Amsterdam. Papier, negentien bij drie en dertig.
Stadsgezicht. Papier, twee en twintig en een half bij twee en dertig en een half.
De ploeg. Papier, een en dertig bij twee en twintig.
Stadsgezicht. Papier, zestig bij een en tachtig en een half.
Molen bij maanlicht. Papier, twee en veertig en een half bij vier en twintig.
Molen in de sneeuw. Papier, zestien en een half bij twee en dertig.
De jonge vioolspeler. Papier, negen en dertig bij vijf en vijftig en een half.

ANTON MAUVE.

Ploegen. Papier, vijf en veertig en een half bij negen en vijftig.
Herder met schapen. Papier. zeven en veertig bij drie en zeventig.
Morgennevel. Papier, twee en veertig bij zeven en vijftig en een half.
Schapen in het bosch. Papier, zes en veertig bij vier en dertig.
Ruiters in de sneeuw. Papier, vier en veertig bij zeven en twintig.
Schapen scheren. Papier, vijf en veertig en een half bij zeven en dertig.
Bloemen plukkend meisje. Papier, vijf en dertig bij een en twintig.
Aardappelen rooien. Papier, vier en dertig bij zes en veertig.
Waschvrouw bij de schuur. Papier, vijf en twintig bij vier en dertig.
Waschvrouw in het duin. Papier, zeven en twintig en een half bij veertig en een half.
Zandschuitje. Papier, zeventien bij acht en twintig en een half.
Karretje. Papier, achttien bij vier en twintig.
Oud paar in een nieuw park. Papier, negentien en een half bij twee en dertig.
Paarden. Papier, vier en dertig bij negen en veertig en een half.

ALBERT NEUHUYS.

Middagmaal. Papier, vijf en vijftig en een half bij vijf en zeventig en een half.

GEO POGGENBEEK.

Aan de vaart. Papier, zes en veertig en een half bij zes en zeventig.

Schemering. Papier, zes en twintig en een half bij twee en veertig.

Eenden. Papier, zeven en twintig bij zeven en veertig en een half.

Liggende koe. Papier, vier en dertig en een half bij twee en vijftig.

Melkbocht. Papier, twintig bij negen en twintig.

Aan de sloot. Papier, drie en dertig en een half bij twee en vijftig en een half.

Hoogwater. Papier, vijf en twintig en een half bij negen en dertig.

JAN HENDRIK WEISSENBRUCH.

Brug bij Noorden. Papier, twee en vijftig bij een en zeventig.

Schets. Papier, vier en vijftig bij twee en zeventig.

De comparant ter andere zijde verklaarde de voormelde schenking op de na te melden voorwaarden ten behoeve van den Staat der Nederlanden aan te nemen behoudens bekrachtiging door de wet.

Betrekkelijk die schenking verklaarde de comparant ter eener in zijne gemelde qualiteit ten behoeve van zijne lastgevers als conditiones sine qua non te bedingen en de comparant ter andere zijde qualitate qua behoudens bekrachtiging door de wet, toe te staan de volgende

VOORWAARDEN.

Artikel een.

Het geschonkene draagt den naam van:

„VERZAMELING DRUCKER."

Artikel twee.

De kunstverzameling moet bewaard blijven in het thans bestaande of eenig ander daarvoor in de plaats tredend Rijksmuseum te Amsterdam, in daarvoor speciaal ingerichte en voor het publiek kosteloos met afzonderlijken ingang van de straatzijde toegankelijke zalen en mogen daarvan nimmer gescheiden worden.

Artikel drie.

De Staat neemt op zich:

a. De kunstverzameling goed te onderhouden.

b. Aan de kunstverzameling niets toe te voegen, noch daarvan iets af te nemen en haar nimmer geheel of gedeeltelijk te vervreemden, hetzij om niet, hetzij onder bezwarenden titel, of te verpanden.

c. De kunstverzameling, zooals die thans bestaat, met de schilderijen die daaraan later door de schenkers mochten worden toegevoegd, te bewaren als één geheel en nimmer door eenigerlei splitsing dat geheel te verstoren.

d. Zoodra de zalen, waarin thans de verzameling gehuisvest is, door latere giften van de schenkers zoowel onder levenden als bij testament te klein mochten blijken om de kunstverzameling als één geheel te bevatten, de twee met de tegenwoordige ineenloopende zalen beschikbaar te stellen voor de verdere opname der verzameling en mocht daarna nog ruimte te kort komen, daarvoor ook het verdere gedeelte van den thans speciaal voor deze verzameling tot stand gekomen uitbouw te bezigen.

e. Bij het overlijden van ieder der schenkers aan de Engelsche schatkist al zoodanige rechten te voldoen, waarvoor volgens de op die tijdstippen in Engeland geldende wetten ten opzichte van deze schenking en van eventueele latere toevoegingen aan deze kunstverzameling de in Engeland na te laten boedel of boedels der schenkers of een hunner mocht of mochten worden aangesproken.

Artikel vier.

Indien door onvoorziene omstandigheden of eenige uit overmacht ontstane oorzaak de verzameling niet langer in den bovenbedoelden voor deze verzameling thans speciaal tot stand gekomen uitbouw kan blijven bewaard, blijft de Staat zijn rechten op het geschonkene behouden, doch zal hij verplicht zijn, met inachtneming van het bepaalde onder artikel twee, de kunstverzameling op zijn kosten in andere zalen over te brengen, die — indien zulks geschiedt tijdens het leven van de schenkers of een van hen — de goedkeuring der schenkers of de(n) langstlevende van hen zullen wegdragen — en indien zulks na hun beider dood mocht geschieden — aan den eisch, dat de geheele verzameling één geheel blijve, voldoen.

Artikel vijf.

Het toezicht op de kunstverzameling blijft aan den Directeur van het Rijks Museum van schilderijen en, tijdens het leven der schenkers, in overleg met hen of de(n) langstlevende van hen. Ieder der schenkers behoudt zich het uitsluitend recht voor, tijdens zijn of haar leven ten allen tijde de verzameling uit te breiden en aan te vullen met schilderijen zijner of harer keuze en de onderlinge schikking der schilderijen in de bovengenoemde zalen in overleg met genoemden Directeur te wijzigen.

Artikel zes.

De Staat aanvaardt het geschonkene heden.

Artikel zeven.

De kosten van deze akte en haar uitvoering

worden door den Staat gedragen met uitzondering van de kosten van zegel, die ten laste van de schenkers komen.

Waarvan akte.

Gepasseerd ten dage, maande en jare in het hoofd dezer gemeld te 's Gravenhage, in tegenwoordigheid van de heeren ORDS LEISTRA JOHANNESZOON, zonder beroep, wonende te Rotterdam, en JOHANNES MARINUS APPELMAN, zonder beroep, wonende te 's Gravenhage, beiden mij notaris bekend, als getuigen.

En hebben de comparanten Meesters ROOSEGAARDE BISSCHOP en HEEMSKERK, met de gemelde getuigen en mij, Notaris, onmiddellijk na voorlezing onderteekend deze tegenwoordige berustende gebleven ten protocolle van mij Notaris.

(Geteekend:) W. ROOSEGAARDE BISSCHOP; HEEMSKERK; LEISTRA; J. M. APPELMAN; L. EIKENDAL, Notaris.

(verder staat:) Gratis geregistreerd te 's Gravenhage, negen en twintig November 1900 negen, deel 311, folio 180 verso, vak 1, vier bladen, een renvooi.

De ontvanger b. a. (geteekend:) BEIJERINCK.

(Volgen de aangehechte stukken.)

De ondergeteekenden JEAN CHARLES JOSEPH DRUCKER en MARY LYDIA FRASER, echtelieden, wonende te Londen, de vrouw door den man bijgestaan en geauthoriseerd;

verklaren bij deze te constitueeren en machtig te maken den heer Meester WILLEM ROOSEGAARDE BISSCHOP, advocaat, wonende te Londen,

speciaal om namens hen, ondergeteekenden, te schenken en alzoo om niet en onherroepelijk, behoudens voldoening aan de na te melden voorwaarden, af te staan aan den Staat der Nederlanden den eigendom van de volgende schilderijen en aquarellen.

Schilderijen.

THÉOPHILE DE BOCK.

Landschap met schuit	D	46	×	79,5
Landweg	P	32	×	51
Ondergaande zon	D	33	×	45,5

JOZEF ISRAËLS.

Blik in de verte	D	121	×	86

JACOB MARIS.

Kippetjes voeren	D	33	×	21
Biddende monnik	K	21,5	×	15,5
Moe gewaakt	D	42,5	×	61,5
Afgesneden molen	D	45	×	112,5
De Schreijerstoren	D	24,5	×	36,5
Houten bruggetje	P	22	×	28
Schreijerstoren	D	27	×	35
Kanaal bij maanlicht	D	30	×	44,5
Het oude huis	D	46	×	32
Aankomst van de booten	D	127	×	95
Landschap met schuit	P	20	×	28
Schelpenvisschers	D	111,5	×	128
Meisje aan de piano	D	41,5	×	36
Zomer	D	60	×	40,5
Avondstrand	D	48,5	×	90,5
Omstreken van den Haag	D	45	×	47,5
Jaagpad	D	50	×	79,5
Stadsgezicht	D	92,5	×	168,5
Mist	D	18,5	×	25
Molen bij maanlicht	D	49	×	40,5

WILLEM MARIS.

Weide met koeien	D	86	×	108
Koeien	D	40	×	53

ANTON MAUVE.

Heide te Laren	D	77	×	104
Huisje aan den zandweg	D	37	×	50,5
Huisje aan de sloot	D	37	×	50,5
Winter in de Scheveningsche boschjes	D	47	×	31
Koe	D	49	×	60
Paard	P	25,5	×	33
Atelier P. VAN OS	D	49	×	61

H. W. MESDAG.

Strand	D	115,5	×	80

ALBERT NEUHUYS.

Bij de wieg	D	78	×	90

JOHN MACALLAN SWAN.

Moederliefde	D	153	×	227

L. ALMA TADEMA.

Egyptische weduwe	P	75	×	99

JAN HENDRIK WEISSENBRUCH.

Molen	P	41	×	30,5
Landschap	P	21	×	34

Aquarellen.

JACOB MARIS.

De Buitenkant van Amsterdam	P	19	×	33
Stadsgezicht	P	22,5	×	32,5
De ploeg	P	31	×	22
Stadsgezicht	P	60	×	81,5
Molen bij maanlicht	P	42,5	×	24
Molen in de sneeuw	P	16,5	×	32
De jonge vioolspeler	P	39	×	55,5

ANTON MAUVE.

Ploegen	P	45,5	×	59
Herder met schapen	P	47	×	73
Morgennevel	P	42	×	57,5
Schapen in het bosch	P	46	×	34
Ruiters in de sneeuw	P	44	×	27
Schapen scheren	P	45,5	×	37
Bloemen plukkend meisje	P	35	×	21
Aardappelen rooien	P	34	×	46
Waschvrouw bij de schuur	P	25	×	34
Waschvrouw in het duin	P	27,5	×	40,5

Zandschuitje	P	17	×	28,5
Karretje	P	18	×	24
Oud paar in een nieuw park	P	19,5	×	32
Paarden	P	34	×	40,5

ALBERT NEUHUYS.

Middagmaal	P	55,5	×	75,5

GEO POGGENBEEK.

Aan de vaart.	P	46,5	×	76
Schemering	P	26,5	×	42
Eenden	P	27	×	47,5
Liggende Koe	P	34,5	×	52
Melkbocht.	P	20	×	29
Aan de sloot	P	33,5	×	52,5
Hoogwater	P	25,5	×	39

JAN HENDRIK WEISSENBRUCH.

Brug bij Noorden	P	52	×	71
Schets	P	54	×	72

onder de volgende voorwaarden:

Artikel een.

Het geschonkene draagt den naam van „Verzameling DRUCKER".

Artikel twee.

De kunstverzameling moet bewaard blijven in het thans bestaande of eenig ander daarvoor in de plaats tredend Rijks Museum te Amsterdam, in daarvoor speciaal ingerichte en voor het publiek kosteloos met afzonderlijken ingang van de straatzijde toegankelijke zalen en mogen daarvan nimmer gescheiden worden.

Artikel drie.

De Staat neemt op zich:

a. De kunstverzameling goed te onderhouden.

b. Aan de kunstverzameling niets toe te voegen noch daarvan iets af te nemen en haar nimmer geheel of gedeeltelijk te vervreemden, hetzij om niet, hetzij onder bezwarenden titel, of te verpanden.

c. De kunstverzameling zooals die thans bestaat met de schilderijen die daaraan later door de schenkers mochten worden toegevoegd, te bewaren als één geheel en nimmer door eenigerlei splitsing dat geheel te verstoren.

d. Zoodra de zalen, waarin thans de verzameling gehuisvest is, door latere giften van de schenkers, zoowel onder levenden als bij testament te klein mochten blijken om de kunstverzameling als één geheel te bevatten, de twee met de tegenwoordige ineenloopende zalen beschikbaar te stellen voor de verdere opname der verzameling en mocht daarna nog ruimte te kort komen, daarvoor ook het verdere gedeelte van den thans speciaal voor deze verzameling tot stand gekomen uitbouw te bezigen.

e. Bij het overlijden van ieder der schenkers aan de Engelsche schatkist al zoodanige rechten te voldoen, waarvoor volgens de op die tijdstippen in Engeland geldende wetten ten opzichte van deze schenking en van eventueele latere toevoegingen aan deze kunstverzameling de in Engeland na te laten boedel of boedels der schenkers of een hunner mocht of mochten worden aangesproken.

Artikel vier.

Indien door onvoorziene omstandigheden of eenige uit overmacht ontstane oorzaak de verzameling niet langer in den bovenbedoelden voor deze verzameling thans speciaal tot stand gekomen uitbouw kan blijven bewaard, blijft de Staat zijne rechten op het geschonkene behouden, doch zal hij verplicht zijn, met inachtneming van het bepaalde onder artikel twee, de kunstverzameling op zijn kosten in andere zalen over te brengen, die — indien zulks geschiedt tijdens het leven van de schenkers of een van hen — de goedkeuring der schenkers of de(n) langstlevende van hen zullen wegdragen en — indien zulks na hun beider dood mocht geschieden — aan den eisch, dat de geheele verzameling één geheel blijve, voldoen.

Artikel vijf.

Het toezicht op de kunstverzameling blijft aan den Directeur van het Rijks Museum van Schilderijen en, tijdens het leven der schenkers, in overleg met hen of de(n) langstlevende van hen. Ieder der schenkers behoudt zich het uitsluitend recht voor tijdens zijn of haar leven ten allen tijde de verzameling uit te breiden en aan te vullen met schilderijen zijner of harer keuze en de onderlinge schikking der schilderijen in de bovengenoemde zalen in overleg met genoemden Directeur te wijzigen.

Artikel zes.

De Staat aanvaardt het geschonkene bij het passeeren van na te melden notarieele akte.

Artikel zeven.

De kosten van na te melden notarieele akte en haar uitvoering worden door den Staat gedragen, met uitzondering van de kosten van zegel, die ten laste van de schenkers komen.

De ter zake voorschreven vereischt wordende notarieele akte te doen opmaken; te dien einde voor eenen notaris te compareeren tot het passeeren en teekenen van die akte, voorts alles meer te doen en te verrichten wat de lasthebber zal dienstig en in het belang van de ondergeteekenden raadzaam oordeelen, alles met de macht van substitutie en belofte van goedkeuring onder verband als naar rechte.

Geteekend te Londen, den zes en twintigsten November negentien honderd negen.

(*geteekend*) J. C. J. DRUCKER.
(„) M. L. DRUCKER.
geboren FRASER.

Getuigen:
(*geteekend*) H. ELLMERS.
(„) F. W. SMITH.

To all to whom these Presents shall come, J. NICASIO ROBERT JAURALDE of the City of London Notary Public duly admitted and sworn do hereby certify that the annexed Power of Attorney was signed on the day of the date hereof by JEAN CHARLES JOSEPH DRUCKER and MARY LYDIA DRUCKER née FRASER therein described as MARY LYDIA FRASER both personally known to me before me the said Notary and in the presence of HARRY ELLMERS and FREDERICK WILLIAM SMITH both of this City subscribing witnesses thereto also known to me.

In faith and testimony whereof I have hereunto set my Hand and Seal of Office.

Dated in London this Twenty sixth day of November in the year of our Lord one thousand nine hundred and nine.

(*Signed*) N. R. JAURALDE, Not. Pub.

Gezien voor legalisatie der handteekening van den heer N. R. JAURALDE, Notaris alhier.

Londen, den 26 November 1909.

Voor den Consul-Generaal der Nederlanden
(*geteekend*) J. A. SCHUURMAN.

Voor echt erkend.
(*geteekend*) W. ROOSEGAARDE BISSCHOP.

LEISTRA; J. M. APPELMAN; L. EIKENDAL, *Notaris.*

Gratis geregistreerd te 's Gravenhage, den negen en twintig November negentienhonderd negen, deel 122, folio 97 recto vak 8, vijf bladen, twee renvooien. De ontvanger b. a.
(*geteekend*) BEYERINCK.

Uitgegeven voor woordelijk gelijkluidend afschrift.
(*get.*) L. EIKENDAL, *Notaris.*

Voor eensluidend afschrift.
De Secretaris-Gener. van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) J. B. KAN.

—

8 *April* 1910. WET, houdende toepassing van artikel 82 der Burgerlijke Pensioenwet, ten behoeve van den gewezen telegrambesteller H. DIRKZWAGER. S. 103.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat artikel 6, eerste lid, der Burgerlijke Pensioenwet geen billijken maatstaf oplevert tot vergelding met pensioen van de door den gewezen telegrambesteller H. DIRKZWAGER bewezen diensten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Aan H. DIRKZWAGER, gewezen telegrambesteller te *Amsterdam*, wordt met ingang van 1 October 1908 een jaarlijksch pensioen ten laste van den Staat verleend ten bedrage van *f* 497.—.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
(*Uitgeg.* 3 *Mei* 1910.)

—

8 *April* 1910. WET, houdende kwijtschelding aan W. F. H. VAN AMEROM en H. C. H. DE BIE van den lande aankomende vorderingen. S. 104.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge artikel 22 der Indische Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1895, nº. 145), aan den lande aankomende vorderingen, wanneer zij meer bedragen dan *f* 10,000, geene kwijtschelding verleend wordt dan bij de wet, en er termen zijn gevonden om de hierna te noemen kwijtscheldingen te verleenen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Aan den gepensionneerden Oost-Indischen ambtenaar, laatstelijk assistent-resident-secretaris der residentie Kediri, W. F. H. VAN AMEROM wordt kwijtgescholden eene som van *f* 18,600 (*achttien duizend zeshonderd gulden*), waarmede hij bij besluit der Algemeene Rekenkamer in *Nederlandsch-Indië* van 12 Maart 1906, nº. 3389/1 (bekrachtigd bij dat van 14 November 1907, nº. 13663) is belast.

2. Aan den adjunct-inspecteur van den inlandschen landbouw in Nederlandsch-Indië H. C. H. DE BIE wordt kwijtgescholden eene som van *f* 19,674.96[5] (*negentien duizend zeshonderd vier en zeventig gulden zes en negentig en een halven cent*), waarmede hij bij besluit der Algemeene Rekenkamer in *Nederlandsch-Indië* van 4 April 1908, nº. $4087^{a}/_{1}$, is belast.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Min. v. Koloniën, (*get.*) DE WAAL MALEFIJT.
(*Uitgeg.* 19 *April* 1910.)

8 *April* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 2 Juni 1909, nº. 144, waarbij ongegrond is verklaard het beroep, ingesteld door C. BERENDS te *Nijmegen*, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, waarbij hem eene vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein is geweigerd. S. 105.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 December 1909, nº. 12697, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 2 Juni 1909, nº. 144, waarbij ongegrond is verklaard het beroep, ingesteld door C. BERENDS te *Nijmegen*, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente van 30 April 1909, waarbij hem eene vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein is geweigerd voor het perceel Mariënburg, nº. 8, in die gemeente;

Overwegende, dat voormeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* gegrond is op de overwegingen, dat appellant in de localiteiten, waarvoor hem vergunning is geweigerd, op 1 Mei 1881, zonder strijd met wet of verordening sterken drank verkocht; dat echter de voor die localiteiten geldende drankvergunning, op verzoek van den toenmaligen gebruiker A. W. TERWISSE bij besluit van Burgemeester en Wethouders van *Nijmegen* van 9 April 1909, nº. 4, met ingang van 1 Mei d. a. v. is overgeschreven op het pand Berg en Dalsche weg, nº. 34 aldaar; dat derhalve op het tijdstip, met ingang van hetwelk appellant de thans geweigerde vergunning vroeg, de bestemming, om voor verkoop van sterken drank, in het klein te worden gebruikt, aan die localiteiten, door voorschreven daad van TERWISSE is ontnomen, en derhalve, waar de overgangsbepaling van art. 55 der Drankwet ten deze niet meer van toepassing is, en overigens het wettelijk maximumgetal vergunningen in de gemeente *Nijmegen* overschreden is, de gevraagde vergunning terecht is geweigerd;

Overwegende, dat de belanghebbende zijn verzoek aan Burgemeester en Wethouders van *Nijmegen* om vergunning voor de bedoelde localiteiten heeft gegrond op het bepaalde bij art. 55, 1ste lid *a* van de Drankwet (*Staatsblad* 1904 nº. 235);

Overwegende, dat art. 55, 1ste lid *a* van de Drankwet bepaalt, dat voor de localiteiten, waarin op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening sterke drank werd verkocht, zoolang aan die localiteiten de bestemming, om voor verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt, niet door een daad van den eigenaar of gebruiker is ontnomen, de vergunning, tenzij in de daar genoemde gevallen, niet geweigerd kan worden aan hem, die op voormeld tijdstip daarin het bedrijf uitoefende;

Overwegende, dat wel is waar door A. W. TERWISSE, den gebruiker van de localiteit, aan Burgemeester en Wethouders is gevraagd, de voor localiteiten in het perceel Mariënburg nº. 8 geldende vergunning met ingang van 1 Mei 1909 naar een ander perceel over te schrijven, aan welk verzoek door Burgemeester en Wethouders is voldaan;

dat echter de gebruiker van eene localiteit slechts tijdens zijn gebruik op de bestemming van die localiteit invloed kan oefenen;

dat TERWISSE voornoemd de localiteiten van het perceel Mariënburg nº. 8 tot en met 30 April 1909 gebruikt, en daarin sterken drank in het klein verkocht heeft;

dat dus niet kan worden gezegd, dat aan de localiteiten door eene daad van den gebruiker de bestemming om voor den verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt, is ontnomen;

dat dit evenmin kan worden gezegd met betrekking tot den eigenaar, C. BERENDS, vermits deze in April 1909 vergunning voor diezelfde localiteiten vroeg met ingang van 1 Mei 1909;

dat dus aan C. BERENDS, waar niet gebleken is, dat een der in art. 55, 1ste lid, bedoelde uitzonderingsgevallen aanwezig is, de gevraagde vergunning niet had mogen worden geweigerd, en zijn beroep tegen de weigering van die vergunning derhalve in strijd met de wet, ongegrond is verklaard;

Gelet op de artt. 166 en 168 der Provinciale Wet;

Den Raad van State gehoord, advies van 8 Februari 1910, nº. 24;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 April 1910, nº. 170, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 2 Juni 1909, nº. 144 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift

aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 8sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 19 *April* 1910.)

—

8 *April* 1910. BESLUIT tot nadere wijziging van het Locaalspoorwegreglement 1902, deel A. S. 106.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 9 Maart 1910, n°. 219, Afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62) en op artikel 1 van de wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Den Raad van State gehoord (advies van 22 Maart 1910, n°. 21);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 5 April 1910, n°. 227, Afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen dat het Locaalspoorwegreglement 1902, deel A, nader zal worden gewijzigd als volgt:

Na artikel 6 wordt opgenomen:

Artikel 6*bis*.

Bediening en bewaking der afsluitingen van openbare overwegen.

1. De openbare overwegen, welke ingevolge bepaling van den Minister van Waterstaat, als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van beweegbare afsluitingen moeten zijn voorzien, worden des nachts, zoolang zij afgesloten zijn, op naar het oordeel van den Raad van Toezicht voldoende wijze verlicht.

2. De beweegbare afsluitingen van openbare overwegen worden bediend en bewaakt door een beambte, die in de onmiddellijke nabijheid moet zijn geplaatst. Door den Minister van Waterstaat kan voorwaardelijk ontheffing worden verleend van de bepaling, dat de beambte in de onmiddellijke nabijheid moet zijn geplaatst.

3. Ten aanzien van overwegen, welke ingevolge bepaling van den Minister van Waterstaat, als bedoeld in art. 6, tweede lid, door treksluitboomen worden afgesloten, geldt het tweede lid van dit artikel niet en kan van het eerste lid door den Raad van Toezicht ontheffing worden verleend. Bij de op deze wijze afgesloten overwegen is een waarschuwingstoestel geplaatst, waarmede de beambte, met de bediening belast, alvorens den overweg af te sluiten, het sein geeft, dat tot sluiting zal worden overgegaan. Het sein van dat waarschuwingstoestel wordt door bestuurders van den spoorwegdienst aan Burgemeester en Wethouders der gemeente, waarin de overweg gelegen is, opgegeven en door deze algemeen bekend gemaakt. De hierbedoelde treksluitboomen moeten ook met de hand geopend kunnen worden en zoo zijn ingericht, dat de boom bij het breken van den draad langzaam nedervalt en den overweg afsluit.

4. De beweegbare afsluitingen van openbare overwegen worden ten minste drie minuten vóór de komst van elken trein gesloten en onmiddellijk na het voorbijgaan van den trein weder geopend. Afwijkingen van deze bepalingen kunnen door den Raad van Toezicht worden voorgeschreven.

5. De Raad van Toezicht kan voorschrijven, dat en welke inrichtingen moeten worden gemaakt voor de aankondiging van de komst der treinen tusschen den bedieningspost van den in het tweede lid van dit artikel bedoelden beambte en het station, dat, of de halte, die het naast bij den overweg gelegen is.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 8sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 22 *April* 1910.)

—

8 *April* 1910. BESLUIT, waarbij ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie is verleend.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog van 24 Maart 1910, n°. 503, afdeeling Militie en Weerbaarheid, en van 5 April 1910, afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 221, betreffende een verzoek van WILLEM VAN GAMEREN, te Essen (Duitschland), loteling voor de lichting der nationale militie van 1905 voor de gemeente Deil en behoorende tot het 11de regiment infanterie, om ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie voor het nog onvervuld gedeelte van zijnen diensttijd;

Overwegende:

dat WILLEM VAN GAMEREN, geboren op 10 April 1885 te Asperen, gemeente Herwijnen,

als zijnde Nederlander, voor de lichting van 1905 voor de nationale militie werd ingeschreven in de gemeente Deil, op grond van art. 18, eerste zinsnede 1°., in verband met art. 14, eerste zinsnede, 1°., der Militiewet 1901;

dat hij, nadat hem bij de loting een dienstplichtig nummer was te beurt gevallen en hij bij onherroepelijke uitspraak van den militieraad tot den dienst was aangewezen, op 10 Maart 1905 bij de militie is ingelijfd;

dat hij, blijkens de bij zijn verzoekschrift overgelegde verklaring, afgegeven door den Koninklijken Pruissischen Regeeringspresident te Düsseldorf, dd. 7 Augustus 1909, op zijn verzoek en op grond zijner vestiging te Essen de Pruissische nationaliteit heeft verkregen en dientengevolge krachtens art. 7, 1°., der wet op het Nederlanderschap en ingezetenschap van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177), het Nederlanderschap heeft verloren;

dat, volgens art. 4 van het tusschen Nederland en het Duitsche Rijk gesloten en bij de wet van 13 Januari 1906 (*Staatsblad* n°. 4), goedgekeurde vestigingsverdrag, de onderdanen van elke der beide contracteerende partijen die zich binnen het gebied der andere partij hebben gevestigd of aldaar verblijven, in het andere land niet kunnen worden onderworpen aan persoonlijken dienst in het leger, bij de marine, bij de landweer of den landstorm of in eenig ander op militaire wijze georganiseerd korps, noch aan eenige daarvoor in de plaats tredende geldelijke verplichting;

dat het beginsel in evengenoemd artikel neergelegd er vanzelf toe leidt om hem, die Duitsch onderdaan is geworden en in het Duitsche Rijk gevestigd is, evenmin te onderwerpen aan eenige verplichting, als in dat artikel bedoeld;

Gezien de derde zinsnede van art. 113 der Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den loteling WILLEM VAN GAMEREN, voornoemd, ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie voor het nog onvervuld gedeelte van zijnen diensttijd te verleenen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 8 April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

9 *April* 1910. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij die van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281) en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 107.

—

9 *April* 1910. BESLUIT, nopens het beroep van het Bestuur der Roomsch-Katholieke Werkliedenvereeniging St. Joseph, te *Utrecht*, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar op het verzoek om herplaatsing van de inrichting dier Vereeniging op de lijst, bedoeld bij art. 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting. S. 108.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur der Roomsch-Katholieke Werkliedenvereeniging St. Joseph te *Utrecht* tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd. 15 Augustus 1908, n°. 1326, op het verzoek om herplaatsing van de inrichting dier Vereeniging op de lijst, bedoeld bij art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 December 1908, n°. 304;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 5 April 1910, n°. 46, Afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat bij beslissing van den directeur, dd. 29 Januari 1908, n°. 125/1466 1907, de inrichting van de lijst is afgevoerd, uit overweging, dat de Roomsch-Katholieke Werkliedenvereeniging St. Joseph, te *Utrecht*, in haar streven overeenkomt met de gelijknamige vereeniging te *Vreeswijk*, waaromtrent bij Ons besluit van 7 Januari 1908, n°. 14, is beslist, dat het perceel, bij die vereeniging in gebruik, niet geacht wordt als inrichting tot algemeen nut te worden gebezigd; dat, nadat de herplaatsing was aangevraagd, deze bij beslissing, dd. 15 Augustus 1908, n°. 1326, is geweigerd, uit overweging, dat volgens de verkregen inlichtingen na het nemen der beschikking, dd. 29 Januari 1908, n°. 125/1466 '07, de omstandigheden dezelfde zijn gebleven;

dat van die beslissing het Bestuur der Vereeniging bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de statuten der Vereeniging in art. 1 haar doel aldus omschrijven: „De Roomsch-Katholieke Werkliedenvereeniging

stelt zich ten doel, de godsdienstige en maatschappelijke belangen van den Roomsch-Katholieken werkman te bevorderen en hem te vrijwaren tegen anti-christelijke invloeden"; dat al moge nu de vereeniging slechts het belang van eene zekere klasse van personen van een bepaalden godsdienst beoogen, daardoor het algemeen belang gediend wordt; dat toch het verhoogen van het zedelijk en maatschappelijk peil van den werkman het algemeen belang ten goede komt; dat ook het vrijwaren tegen anti-Christelijke invloeden beteekent de bestrijding van revolutionnaire invloeden, waardoor de vereeniging mede het hare tot beveiliging der Staatsorde bijdraagt; dat de vereeniging ± 630 leden telt, welke volgens voormelde statuten eene wekelijksche contributie van zes centen storten, aldus te zamen per jaar ± *f* 1940.—;

Overwegende, dat de vereeniging, blijkens hare statuten, zich ten doel stelt, de godsdienstige en maatschappelijke belangen van den Katholieken Werkman te bevorderen en hem te vrijwaren tegen anti-Christelijke invloeden, met welk doel hare werkzaamheden in overeenstemming zijn;

dat eene inrichting, welke aan die werkzaamheden dienstbaar wordt gemaakt, hierdoor wordt gestempeld tot eene inrichting tot algemeen nut;

dat niet beweerd, veel minder bewezen is, dat de vereeniging geene rechtspersoonlijkheid bezit of dat winst wordt beoogd of gemaakt anders dan voor inrichtingen, vallende onder art. 4, § 1*d*, der voornoemde wet, of voor armenzorg;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te gelasten, dat de inrichting der Roomsch-Katholieke Werkliedenvereeniging St. Joseph, te *Utrecht*, zal worden herplaatst op de lijst, bedoeld bij art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 9den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1910.)

—

11 *April* 1910. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 28 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 144) tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het provinciaal krankzinnigengesticht „Meerenberg" te *Bloemendaal*. S. 109.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 April 1910, n°. 116, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

In het tweede lid van artikel 1 van het Koninklijk besluit van 28 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 144), zooals dat wordt gelezen ingevolge de Koninklijke besluiten van 24 Februari 1894 (*Staatsblad* n°. 36), van 8 Augustus 1902 (*Staatsblad* n°. 165), van 15 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 72), van 31 Mei 1907 (*Staatsblad* n°. 140) en van 26 October 1909 (*Staatsblad* n°. 345), wordt in plaats van „twaalf maanden" gelezen „twee jaren".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 11den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 21 *April* 1910.)

—

11 *April* 1910. BESLUIT, houdende intrekking:

1°. van het Koninklijk besluit van 26 Juli 1888 (*Staatsblad* n°. 99) tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te *'s Gravenhage*; en

2°. van het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 143) tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het gemeentelijk krankzinnigengesticht te *Rotterdam*. S. 110.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 April 1910, n°. 261, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan :
te bepalen :

Eenig artikel.

De Koninklijke besluiten van 26 Juli 1888 (*Staatsblad* n°. 99) en van 24 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 143) worden ingetrokken.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 11den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 21 *April* 1910.)

—

12 *April* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel houdende nadere vaststelling van modellen ter uitvoering van het Kiesreglement voor de Kamer van Arbeid.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ;

Gezien de artikelen 27 en 61 van het Kiesreglement voor de Kamers van arbeid, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 14 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 28) ;

Heeft goedgevonden :

vast te stellen de bij deze beschikking gevoegde modellen ter vervanging van het model VI, vastgesteld bij beschikking van den toenmaligen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 September 1904, n°. 2296, afdeeling Arbeid.

's Gravenhage, 12 April 1910.

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Voorzijde.*)

MODEL VI.

Model van het stembriefje, bedoeld in art. 27 *van het Kiesreglement voor de Kamers van arbeid.*

STEMBRIEFJE.

Verkiezing van ..leden / een lid patroon(s) / werk-(man)(lieden) van de Kamer van arbeid voor..... te .....

(*Achterzijde.*)

(*Hier te plaatsen de handteekening van den Burgemeester.*)

(*Voorzijde.*)

MODEL VI A.

Model van het stembriefje, bedoeld in art. 61 *van het Kiesreglement voor de Kamers van arbeid.*

STEMBRIEFJE.

Herstemming ter verkiezing van ....leden / een lid patroon(s) / werk-(man)(lieden) van de Kamer van arbeid voor ..... te .....

De herstemming heeft plaats tusschen :

(*De namen in alphabetische volgorde te plaatsen achter de onderstaande figuren.*)

● .....
● .....
● .....
● .....

N.B. De kiezer behoort te stemmen door de witte stip(pen) vóór den naam (de namen) van den candidaat (de candidaten) zijner keuze met potlood zwart te maken.

(*Achterzijde.*)

(*Hier te plaatsen de handteekening van den Burgemeester.*)

—

13 *April* 1910. BESLUIT, bevelende de plaatsing in het *Staatsblad* van het op 8 December 1908 tusschen *Nederland* en *Montenegro* gesloten verdrag van handel en scheepvaart. S. 111.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 8 December 1908 te *Cettinje* tusschen *Nederland* en *Montenegro* gesloten verdrag van handel en scheepvaart, waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd ;

Overwegende dat gezegd verdrag is goedgekeurd bij de wet van 2 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 40) en dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging daarvan op 20 Maart daaraanvolgende te *Cettinje* heeft plaats gehad ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 9 April 1910, n°. 7438, Directie van het Protocol ;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van bedoeld verdrag met de vertaling (1) daarvan te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 13den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1910.)

VERTALING.

VERDRAG *van Handel en Scheepvaart tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Vorstendom Montenegro.*

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN en ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID DE VORST VAN MONTENEGRO, bezield met den wensch de handels- en scheepvaartbetrekkingen tusschen de beide landen te ontwikkelen, hebben besloten een verdrag van handel en scheepvaart te sluiten en hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN, den Heer PIETER CAREL VAN LENNEP, Zaakgelastigde der Nederlanden bij de Grieksche Regeering, Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur in de orde van de Eikenkroon, enz. enz. enz.;

ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID DE VORST VAN MONTENEGRO, Doctor LAZAR TOMANOVITCH, Voorzitter van Hoogst Deszelfs Raad van Ministers, Minister van Justitie en Minister van Buitenlandsche Zaken ad interim, Ridder-Grootkruis in de Orde van Danilo I, enz. enz. enz.;

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, zijn overeengekomen nopens de volgende bepalingen:

Art. 1. De behandeling op den voet der meest begunstigde natie zal volkomen en zonder eenig voorbehoud in Montenegro worden gewaarborgd aan alle koopwaar komende uit Nederland en uit deszelfs koloniën en bezittingen en wederkeerig zal die behandeling in Nederland en zijne koloniën en bezittingen worden gewaarborgd aan alle koopwaar komende uit Montenegro.

2. De behandeling op den voet der meest begunstigde natie zal volkomen en zonder eenig voorbehoud in Montenegro aan Nederlandsche onderdanen worden gewaarborgd en wederkeerig zal die behandeling in Nederland en in zijne koloniën en bezittingen worden gewaarborgd aan Montenegrijnsche onderdanen.

3. De bepalingen der artikelen 1 en 2 zijn niet toepasselijk:

a. op de bijzondere gunsten toegestaan of toe te staan aan de inlandsche volkeren van den Nederlandsch-Indischen Archipel;

b. op de concessies welke een der contracteerende Staten zal toestaan aan aangrenzende Staten ter vergemakkelijking der grensbetrekkingen.

4. Het onderhavige verdrag zal van kracht blijven tot nà het verstrijken van één jaar van den dag af, waarop één der Hooge Contracteerende Partijen het zal hebben opgezegd.

5. De Hooge Contracteerende Partijen verbinden zich aan het Permanente Hof van Arbitrage te 's Gravenhage te onderwerpen de geschillen die tusschen Haar mochten rijzen over de uitlegging of de interpretatie van dit verdrag en die niet langs diplomatieken weg konden worden opgelost.

In elk afzonderlijk geval zullen de Hooge Contracteerende Partijen een bijzonder compromis sluiten, waarin nauwkeurig wordt omschreven het onderwerp van het geschil, de omvang der bevoegdheden van den scheidsrechter of van het scheidsgerecht, de wijze waarop deze zullen worden aangewezen, de taal waarvan de scheidsrechter of het scheidsgerecht zal gebruik maken en die waarvan het gebruik voor hen zal zijn geoorloofd, het bedrag dat door elke Partij als voorschot zal moeten worden gestort tot dekking der kosten, benevens de regels die zullen moeten worden in acht genomen met betrekking tot de vormen en de termijnen der procedure.

6. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig mogelijk worden uitgewisseld te Cettinje.

Het zal in werking treden dertig dagen nà de uitwisseling der akten van bekrachtiging.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend en er hunne zegels op hebben gesteld.

Gedaan in dubbel te Cettinje, den 25 November/8 December 1908.

(*L. S.*) P. C. VAN LENNEP.

„ DR. L. TOMANOVITCH.

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

15 *April* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Apeldoorn* van 16 October 1909, n°. 8, waarbij eene door J. TIEMENS, aldaar, ingezonden verklaring als bedoeld in artikel 14, 2de lid der Drankwet, is ter zijde gelegd. S. 112.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Maart 1910, n°. 2047, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Apeldoorn* van 16 October 1909, n°. 8, waarbij eene door J. TIEMENS, aldaar, ingezonden verklaring als bedoeld in artikel 14, 2de lid, der Drankwet, is ter zijde gelegd;

Overwegende, dat dit besluit van Burgemeester en Wethouders berust op de volgende gronden: dat overeenkomstig de laatste zinsnede van artikel 14, punt 2 der Drankwet bij de bedoelde verklaring de opgaven moeten worden gedaan, voorgeschreven in artikel 2, derde lid, van genoemde wet; dat bij de verklaring van J. TIEMENS o. m. wordt opgegeven, dat de vergunning wordt verlangd in het Zuid-Oostelijk beneden voorlokaal van het huis, gemerkt L 91, gelegen aan de Koningstraat te *Het Loo*, gemeente *Apeldoorn*, welk lokaal eene oppervlakte heeft van 20 M².; dat van genoemd huis geen beneden voorlokaal zuid-oostelijk is gelegen en daarin geen lokaal met eene oppervlakte van 20 M². wordt aangetroffen; dat alzoo niet is voldaan aan het voorschrift, gegeven bij de laatste zinsnede van artikel 14, punt 2 der Drankwet;

Overwegende, dat artikel 14, 2de lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904 n°. 235) luidt als volgt: „Verklaart hij, aan wien dat bericht is gezonden, schriftelijk binnen tien dagen na de verzending, dat hij bij zijn verzoek om eene vergunning volhardt, dan is van den dag van ontvangst dier verklaring af wederom artikel 12 van toepassing. Bij die verklaring worden wederom gedaan de opgaven, voorgeschreven in artikel 2, derde lid";

dat in verband met deze bepaling artikel 14, derde lid, voorschrijft, wat geschieden moet o. a. telkens, wanneer die verklaring achterwege blijft;

dat in dezen dus te onderscheiden zijn de verklaring, dat belanghebbende bij zijn verzoek om vergunning volhardt en de opgaven, die daarbij moeten worden gedaan;

dat alleen indien de verklaring achterwege blijft, belanghebbende volgens het bepaalde bij artikel 14, derde lid, zijn recht verbeurt, doch dat niets belet dat eene foutieve opgaaf verbeterd worde;

dat, aangezien, J. TIEMENS voornoemd bedoelde verklaring heeft ingezonden, Burgemeester en Wethouders van *Apeldoorn* de voor dit geval gegeven voorschriften van de wet hadden moeten toepassen en niet bevoegd waren die verklaring ter zijde te leggen;

dat dus voormeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Apeldoorn* is in strijd met de Drankwet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 5 April 1910, n°. 17;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 April 1910, n°. 319, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Apeldoorn* van 16 October 1909, n°. 8, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 15den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 26 *April* 1910.)

—

15 *April* 1910. BESLUIT, houdende vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over den *Ouden IJssel* te *Doetinchem* in den locaalspoorweg van *Winterswijk* naar *Zevenaar*. S. 113.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 5 Maart 1910, n°. 212, afdeeling Spoorwegen;

Gezien artikel 27 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) en artikel 1 van de wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Den Raad van State gehoord (advies van den 29sten Maart 1910, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 13 April 1910, n°. 236, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen het bij dit besluit gevoegde reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over den *Ouden IJssel* te *Doetinchem* in de locaalspoorweg van *Winterswijk* naar *Zevenaar*.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 15den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 29 *April* 1910.)

REGLEMENT *voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over den Ouden IJssel te Doetinchem in den locaalspoorweg van Winterswijk naar Zevenaar.*

Art. **1.** Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1) De beweegbare brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2) Is er tijdelijk geen scheepvaart te verwachten, dan kan de brug gesloten blijven.

(3) Met het sluiten van de brug wordt aangevangen vijftien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken.

(4) Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor het tijdig gesloten zijn noodig is.

(5) Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug.

(6) Alvorens over te gaan tot het sluiten van de brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart gestremd is.

(7) Bij de brug is een seinpaal geplaatst waarlangs een bol, met een minimum-middellijn van 0.90 M., en waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken, tot eene hoogte van ten minste 5.50 meter boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van 3.80 meter boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(8) Is de brug geopend, dan wordt dit aangeduid:

bij dag, door den geheel opgehaalden witzwarten bol;

bij nacht, door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(9) Is de brug gesloten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag, door den neergelaten wit-zwarten bol;

bij nacht, door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(10) Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(11) Bij mist of sneeuwjacht wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

3. Bij het naderen en doorvaren van de brug moeten de bevelen van den brugwachter door de schippers stipt worden opgevolgd.

4. (1) Bij het naderen van de brug moeten de schippers bij de aan weerszijden, op een afstand van 150 meter uit de brug, geplaatste afstandspalen, waarop het woordt „Langzaam", voor zooveel noodig, de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trekdieren zeer langzaam laten stappen, en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij de op een afstand van 100 meter uit de brug geplaatste stoppalen, waarop het woord „Halt", kan worden stilgehouden, ingeval de brugwachter daartoe last geeft.

(2) Bij harden wind, sterken stroom of afstrooming van het kanaal of bij snelle vaart van het schip, zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen, en de goede richting er van te verzekeren.

(3) In geen geval zullen de schippers gedurende het gesloten zijn of gedurende het sluiten van de brug deze met hunne schepen, zonder vergunning van den brugwachter dichter naderen dan tot de bovenbedoelde stoppalen.

(4) De schippers moeten door krachtige geluidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(5) Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven, en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoo langzaam voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingwerken door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

(6) Indien door mist of andere oorzaken de bol en de lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen buiten de stoppalen van de brug gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

5. (1) Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen, door trekdieren niet dan stapvoets; schepen

met mechanische beweegkracht varende, met geen grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2) De treklijnen mogen niet evor de leuningen schuren.

(3) Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

(4) Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen.

(5) Van de schepen mogen de ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij met de brug of de remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

(6) Het is verboden, met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de remmingwerken, schuifhouten, haalpennen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(7) Het verminderen van de vaart of het vastmaken van de schepen geschiedt door het uitbrengen van kettingen of touwen aan de meerpalen; het uitbrengen van een anker, mag slechts in onvermijdelijke gevallen geschieden.

(8) De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden:

a. schepen in de opening van de brug te doen stilhouden;

b. schepen aan eenig deel van de brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1) Een schip mag binnen de in art. 4 bedoelde stoppalen niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2) Binnen de brugopening varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(3) Binnen de in art. 4 bedoelde stoppalen varen de schippers elkander in de richting naar de brugopening niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(4) Buiten die stoppalen wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

(5) Rijksschepen, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat of van het waterschap van den Ouden IJssel, schepen, welke aan dat waterschap toebehooren, en schepen dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde vóór alle andere schepen doorgelaten.

(6) In zoodanig geval verplaatsen de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich binnen de stoppalen, echter niet in de richting naar de spoorwegbrug.

(7) Voor alle gelijk aankomende schepen is de voorrang van doorvaren toegekend aan de van bovenwinds of met stroom komende, zoodat schepen, die van benedenwinds of tegen stroom komen, buiten den stoppaal moeten wachten.

(8) Bij verschil tusschen de schippers beslist de brugwachter.

8. In geval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor de gesloten brug aankomt, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aankomende.

9. Na het weder geopend zijn van de brug varen de schepen door met vergunning van den brugwachter, volgens art. 4; van dezelfde zijde, naar volgorde van aankomst, en van verschillende zijden, met inachtneming van den voorrang als in art. 7 is omschreven.

10. Wanneer een schipper weigert een schip tusschen de in art. 4 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige, het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Schepen, waarvan het niet te vreezen is, dat zij in de brugopening zullen beklemd raken, kunnen onder de vaste openingen worden doorgelaten en, met vergunning van den brugwachter, ook door de opening onder de beweegbare brug tijdens deze gesloten is.

12. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten van de brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorweg bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of den eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

13. (1) Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvlotten.

(2) Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3) Onder *brugwachters* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

14. (1) Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2) De brugwachter, de ambtenaren in art. 8, sub 1° tot en met 6°, van het Wetboek van

Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëedigde beambten en bedienden, aan wie door de Spoorwegonderneming het toezicht op de brug is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

15. Aan de beambten en bedienden van den spoorweg, met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 April 1910 (*Staatsblad* n°. 113).

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

15 *April* 1910. BESLUIT, betreffende vrijdom van het invoerrecht op houtgeest. S. 114.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 5 April 1910, n°. 56, Afdeeling Accijnzen;

Gezien artikel 2, litt. *a*, der wet van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 80);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 April 1910, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 April 1910, n°. 107, Afdeeling Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. **1.** Er wordt vrijdom toegekend van het invoerrecht op den houtgeest bestemd om te dienen als mengmiddel voor goederen waarvoor vrijdom van accijns of invoerrecht wordt genoten.

De voorzieningen noodig tot wering van misbruik van den vrijdom worden vastgesteld door Onzen Minister van Financiën.

2. Bij het in werking treden van dit besluit vervallen de artikelen 1*a* en 2 tot en met 6 van het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89), alsmede Ons besluit van 23 December 1904 (*Staatsblad* n°. 262), behalve voor de partijen houtgeest die binnen eene maand na de afkondiging van Ons tegenwoordig besluit worden ingevoerd en waarvan ten genoegen van Onzen Minister van Financiën blijkt, dat zij vóór die afkondiging gekocht zijn door hem te wiens behoeve de invoer geschiedt.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 17 *April* 1910.)

—

18 *April* 1910. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer en de nederlagen van zout op een gedeelte van het terrein van toezicht langs de grenzen. S. 115.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Maart 1910, n°. 71, Accijnzen;

Gezien art. 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), art. 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250) en de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 212), alsmede art. 49 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 93), de wet van 7 December 1880 (*Staatsblad* n°. 221) en de artt. 82 en 100 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227);

Den Raad van State gehoord (advies van 29 Maart 1910, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 13 April 1910, n°. 96, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Ons besluit van 7 September 1909 (*Staatsblad* n°. 304) is ook van toepassing op de gemeente *Weert*.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 29 *April* 1910.)

—

18 *April* 1910. BESLUIT, nopens het beroep van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur van den Heiligen Willebrordus te *Mill* tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Maastricht*, op zijn verzoek om plaatsing van het gebouw van het Roomsch-Katholiek Jongenspatronaat te *Mill* op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet tot regeling der personeele belasting. S. 116.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur van den Heiligen Willibrordus te *Mill* tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Maastricht* van 11 Juli 1908, n°. 674, op zijn verzoek om plaatsing van het gebouw van het Roomsch-Katholiek Jongenspatronaat te *Mill* op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), tot regeling der personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 6 Januari 1909, n°. 318;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 13 April 1910, n°. 21, afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat, nadat de plaatsing op de lijst is aangevraagd bij beslissing dd. 11 Juli 1908, n°. 674, deze plaatsing is geweigerd uit overweging dat, daargelaten de vraag, of geene afwijzing van het verzoek zou behooren te geschieden op de gronden, vermeld in de beschikking van den directeur van 12 Juli 1907, n°. 1037, op een gelijksoortig adres van hetzelfde Kerkbestuur, in geen geval wordt voldaan aan den eisch der wet, dat het betrekkelijk perceel uitsluitend moet worden gebruikt als inrichting tot algemeen nut, aangezien bij onderzoek is gebleken, dat mede gebruik plaats vindt door de Boerenleenbank, het bestuur der Stoomzuivelfabriek te *Mill*, alsmede door de werkliedenvereeniging van den Noordbrabantsch-Duitschen spoorweg, wordende door de Boerenleenbank jaarlijks *f* 75 betaald, bij wijze van vrijwillige gift tot ondersteuning van het patronaat;

dat van de beslissing des Directeurs van 11 Juli 1908, n°. 674, het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat het geheele vereenigingsleven, dat de laatste jaren ook op de dorpen zijn intrede heeft gedaan, moet worden beschouwd te zijn van algemeen nut;

dat het bijeenbrengen der jongelingen, der boeren, der werklieden, der spoorwegbeambten in vereenigingen, die als voornaam doel hebben het behoud van de Christelijke grondslagen der maatschappij, erkend moet worden als een der machtigste factoren, die werken ten algemeenen nutte; dat vereenigingen toch moeten kunnen vergaderen in een lokaal en het niet wel is in te zien, waarom het betreffende perceel, voor zoover het mede wordt gebruikt door voornoemde vereenigingen, niet meer uitsluitend ten algemeenen nutte zoude worden gebruikt; dat inderdaad door de Boerenleenbank jaarlijks eene gifte van *f* 75 voor het patronaat wordt gegeven, maar art. 4 § 1 sub *d*, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) dit geenszins verbiedt;

Overwegende, dat de beantwoording der vraag, of bovengenoemde inrichting moet worden geplaatst op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der voormelde wet alleenlijk hiervan afhangt, of zij kan worden aangemerkt als eene inrichting van algemeen nut, terwijl indien de vraag bevestigend wordt beantwoord en mitsdien de inrichting op de lijst wordt geplaatst, telken jare door den inspecteur der directe belastingen en het college van zetters moet worden uitgemaakt, of en zoo ja, welke gedeelten van het gebouw, waarin de inrichting is gevestigd, *uitsluitend* daarvoor worden gebezigd en dus onbelast moeten worden gelaten;

Overwegende, dat het Roomsch-Katholiek Jongenspatronaat, eene stichting van het Roomsch-Katholiek Kerkbestuur der Parochie van den Heilige Wilibrordus te *Mill* en uitsluitend door deze beheerd en bestuurd, zich blijkens reglement ten doel stelt Roomsch-Katholieke jongelingen in die parochie, vanaf hunne Eerste heilige communie, godsdienstig en maatschappelijk te vormen tot degelijke, zelfstandige jongelieden en hen verwijderd te houden van de gevaren, welke aan die vorming het meest in den weg staan, en dat doel wil bereiken door:

1. het geven van onderricht in godsdienstzaken;
2. zijne leden ontwikkeling bij te brengen over allerlei nuttige onderwerpen;
3. eene met zorg samengestelde bibliotheek;
4. de vakopleiding naar vermogen te behartigen;
5. gepaste ontspanning te verleenen;

dat de inrichting zoowel met het oog op haar doel, als ten aanzien van de middelen tot het bereiken daarvan aangewend, moet geacht worden ten algemeenen nutte te werken;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te gelasten, dat de inrichting „het Roomsch-Katholiek Jongenspatronaat" te *Mill* zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 18den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 4 *Mei* 1910.)

—

18 *April* 1910. BESLUIT, tot ongegrondverklaring van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Driel* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* dd. 4 Mei 1909 n°. 120, waarbij aan de begrooting dier gemeente, voor den dienst van 1909, goedkeuring is onthouden. S. 117.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Driel* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* dd. 4 Mei 1909 n°. 120, waarbij aan de begrooting dier gemeente voor den dienst van 1909 goedkeuring is onthouden;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 November 1909 n°. 282;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 April 1910 n°. 2989, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat door het Diaconiebestuur der Nederduitsche Hervormde Gemeente te *Kerkdriel* de tusschenkomst van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* is ingeroepen in zake de weigering door het Burgerlijk Armbestuur om eene som bij te dragen als bijslag op het tractement door den ter plaatse gevestigden geneesheer geëischt, indien hij voor het vervolg ook de geneeskundige behandeling van de behoeftigen der Nederduitsche Hervormde Gemeente op zich zal nemen;

dat Gedeputeerde Staten, van oordeel, dat de klacht omtrent het uitsluiten der behoeftigen van de Nederduitsche Hervormde Gemeente door het Burgerlijk Armbestuur juist was te achten, tevergeefs hebben getracht voornoemd Armbestuur tot het verleenen van de gevraagde hulp te bewegen en ten slotte het gemeentebestuur van *Driel* hebben te kennen gegeven, dat voorzien moet worden in de genees- en heelkundige behandeling der armen zonder onderscheid van godsdienstige belijdenis; dat bij onthouding van het Diaconiebestuur hierin zal behooren te worden voorzien door het Burgerlijk Armbestuur; dat wanneer ook bij dat Bestuur de middelen ontbreken, deze moeten worden aangevuld door een subsidie uit de fondsen der gemeente, aan het Burgerlijk Armbestuur te verstrekken tot zoodanig bedrag, dat daaruit kan worden gevonden eene behoorlijke vergoeding voor den geneesheer, die de armenpraktijk zal waarnemen; dat, wanneer, zooals in casu het Burgerlijk Armbestuur zich aan zijn taak blijft onttrekken, het gemeentebestuur zelf moet optreden en de Raad de noodige middelen op de begrooting zal hebben aan te wijzen;

dat bij besluit van 15 April 1909 door den Gemeenteraad aan Gedeputeerde Staten is te kennen gegeven, dat armenzorg niet de directe taak is van het gemeentebestuur, wijl meerdere instellingen van weldadigheid aanwezig zijn; dat zoolang door die instellingen geen subsidie wordt gevraagd, het gemeentebestuur beschouwt, dat zij over voldoende middelen te beschikken hebben;

dat die subsidie tot nog toe niet is gevraagd, waarom er voor het gemeentebestuur geen termen zijn om directe armenzorg uit te oefenen;

dat bij besluit van 4 Mei 1909 n°. 120, Gedeputeerde Staten hunne goedkeuring aan de begrooting van de gemeente *Driel* voor 1909 hebben onthouden, daarbij overwegende, dat voor de geneeskundige behandeling der Nederduitsche Hervormde armen in de gemeente *Driel* eene jaarlijksche toelage aan den betrokken geneeskundige noodig is van *f* 300 's jaars, doch de Nederduitsche Hervormde Diaconie verklaart niet in staat te zijn daartoe meer dan *f* 140 's jaars te kunnen besteden;

dat het verleenen van geneeskundige hulp aan zieke armen als volstrekt onvermijdelijk is te beschouwen en mitsdien, voor zooveel deze niet van kerkelijke of bijzondere instellingen van weldadigheid is te erlangen, daarin door de burgerlijke gemeente of het namens die gemeente optredend burgerlijk Armbestuur behoort te worden voorzien, zoodat in casu de voorziening in bovenbedoeld ontbrekend bedrag ad *f* 160 door de gemeente *Driel* of haar Burgerlijk Armbestuur behoort te geschieden;

dat, waar bedoeld Burgerlijk Armbestuur

daartoe weigert zijne medewerking te verleenen, zulks rechtstreeks door het gemeentebestuur dient plaats te vinden, waartoe het uittrekken van een bedrag ad *f* 160 onder Hoofdstuk V, art. 3, der algemeene begrooting van meergenoemde gemeente noodig is; dat de Raad echter, in weerwil van herhaalde aanmaning in gebreke blijft bedoelde uitgaaf op de begrooting te brengen;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de Raad der gemeente *Driel* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de ondersteuning der armen volgens de wet op het Armbestuur wordt overgelaten aan de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid en het Burgerlijk Armbestuur eerst mag optreden, wanneer het zich heeft overtuigd, dat onderstand van elders niet is te erlangen en dan slechts bij volstrekte onvermijdelijkheid, terwijl het Burgerlijk Armbestuur zonder beroep beslist op de aanvraag om onderstand;

dat de Raad niet kan toegeven, dat de gemeente kan gedwongen worden te doen, wat naar de meening van Gedeputeerde Staten had moeten geschieden door het Burgerlijk Armbestuur;

dat het immers hier betreft een uitgaaf, die niet door de wet aan de gemeente is opgelegd en dus door Gedeputeerde Staten niet op de begrooting kan worden gebracht;

Overwegende, dat het Burgerlijk Armbestuur door te weigeren aan de armen der Nederduitsche Hervormde Gemeente de onvermijdelijke geneeskundige hulp te verschaffen, geen beslissing heeft genomen, als bedoeld in art. 22 der wet tot regeling van het armbestuur, maar, in strijd met zijne bestemming, zijn steun heeft onttrokken aan armen van een bepaalde gezindte;

Overwegende, dat nochtans de wet aan geen ander of hooger bestuur de bevoegdheid schenkt om het Armbestuur tot zijn plicht te brengen;

Overwegende, dat dientengevolge, zoo ook het gemeentebestuur voor de geneeskundige behandeling van de armen der Nederduitsche Hervormde gemeente, welke geen geneeskundige hulp van de diaconie erlangen, verzuimt zorg te dragen, die armen geheel van zoodanige hulp verstoken blijven, hetgeen in strijd is met de strekking der wet tot regeling van het armbestuur;

dat derhalve Gedeputeerde Staten terecht aan de gemeentebegrooting van *Driel* hunne goedkeuring hebben onthouden, zoolang daarop, bij gebreke van andere voorziening, geen post voorkomt, welke het gemeentebestuur in staat stelt buiten het Burgerlijk Armbestuur om, den gemeente-geneesheer te bewegen om de bedoelde armen mede te behandelen;

Gezien de Gemeentewet en de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst, en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister, in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 18den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 4 *Mei* 1910.)

—

18 *April* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Helmond* van 10 Februari 1909, waarbij aan M. G. J. HELSPER, wed. W. H. DE ROY, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 118.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Januari 1910, n°. 653, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Helmond* van 10 Februari 1909, waarbij aan M. G. J. HELSPER, wed. W. H. DE ROY, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein voor twee localiteiten in het perceel, plaatselijk gemerkt E n°. 292;

Overwegende, dat Burgemeester en Wethouders van *Helmond* deze vergunning hebben verleend met toepassing van artikel 55, 1ste lid *a*, der Drankwet (*Staatsblad* 1904 n°. 235);

dat artikel 55, 1ste lid, *a*, van de Drankwet bepaalt, dat voor de localiteiten, waarin op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening sterke drank werd verkocht, de vergunning, behoudens in de daar bedoelde gevallen, niet geweigerd kan worden aan hem, die op

voormeld tijdstip daarin het bedrijf uitoefende, zoolang aan die localiteiten de bestemming om voor verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt, niet door eene daad van den eigenaar of gebruiker is ontnomen;

dat in bedoeld perceel op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening door W. H. DE ROY in vereeniging met zijne echtgenoote sterke drank werd verkocht;

dat de voor dit perceel geldende vergunning echter met ingang van 1 Mei 1906, op verzoek van den toenmaligen vergunninghouder, met toepassing van het bepaalde bij artikel 25, 2de lid, der Drankwet, naar een ander perceel werd overgeplaatst, waarna de localiteiten van perceel E n°. 292, door de opvolgende bewoners zijn gebruikt voor woonkamer en voor den verkoop van tabak en sigaren;

dat het gebruiken van de localiteiten voor woonkamer en voor den verkoop van tabak en sigaren daden zijn van den gebruiker der localiteiten, waardoor aan die localiteiten de bestemming om voor den verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt, is ontnomen;

dat mitsdien artikel 55, 1ste lid, van de Drankwet niet meer van toepassing was en bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Helmond* is in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 8 Maart 1910, n°. 17;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 April 1910, n°. 3014, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Helmond* van 10 Februari 1909 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1910.)

—

21 *April* 1910. BESLUIT, tot aanvulling van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn* met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*. S. 119.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat van 17 Februari 1910, La. A, afdeeling Waterstaat; van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 Februari 1910, afdeeling Nijverheid n°. 1006, en van Buitenlandsche Zaken van 2 Maart 1910, 2de afdeeling n°. 4062;

Gezien de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare zitting van 21 Mei 1909 vastgestelde aanvulling van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn*, met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 7 April 1905 (*Staatsblad* n°. 126), gewijzigd en aangevuld bij Koninklijk besluit van 22 October 1906 (*Staatsblad* n°. 266);

Gezien de artikelen 1, 32 en 46 der herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Den Raad van State gehoord (advies van 22 Maart 1910, n°. 20);

Gelet op de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers van Waterstaat van 4 April 1910, n°. 223, Afdeeling Waterstaat; van Landbouw, Nijverheid en Handel van 7 April 1910 n°. 1845, afdeeling Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken van 16 April 1910, 2de afdeeling n°. 7843;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn* met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 7 April 1905 (*Staatsblad* n°. 126), gewijzigd en aangevuld bij Koninklijk besluit van 22 October 1906 (*Staatsblad* n°. 266), nader wordt aangevuld en gewijzigd als volgt:

aan § 4, cijfer 8, wordt toegevoegd:

„Desgelijks zijn de schippers en vlotvoerders verplicht om de aanwijzingen op te volgen, welke door de bevoegde autoriteiten of ambtenaren voor het doorvaren van zoodanige niet afzonderlijk kenbaar gemaakte riviervakken gegeven worden, die zich aansluiten bij een stroomopwaarts of stroomafwaarts gelegen riviervak, waarop de vorenstaande bepaling als richtsnoer geldt".

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant*

geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 21sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 21 *Mei* 1910.)

—

22 *April* 1910. BESLUIT tot verlenging van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 249). S. 120.

Verlengd met 6 *maanden.*

—

28 *April* 1910. BESLUIT tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Achtkarspelen* van 9 April 1910, n°. 2, strekkende om een tweetal aan den raad gerichte adressen in zake verharding van wegen ter fine van onderzoek en advies te stellen in handen van Burgemeester en Wethouders en van eene commissie van drie leden, waarvan de leden bij hetzelfde besluit worden aangewezen. S. 121.

Geschorst tot 1 *October* 1910.

—

28 *April* 1910. BESLUIT tot wijziging van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 4 Maart 1904 (*Staatsblad* n°. 55), tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten. S. 122.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 28 Februari 1910, La. N, Afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 10 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 April 1910, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 April 1910, n°. 248, Afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat aan artikel 34 van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 4 Maart 1904 (*Staatsblad* n°. 55), tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten, een tweede lid zal worden toegevoegd, luidende:

„Met het dagelijksch toezicht op de naleving van de bepalingen betreffende de dienst- en rusttijden, alsmede van de reglementen, als bedoeld in artikel 113*bis* van het Algemeen Reglement voor den dienst op de spoorwegen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 October 1875 (*Staatsblad* n°. 188), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 28 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 58), zijn mede belast inspecteurs in algemeenen dienst."

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 23sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 7 *Mei* 1910.)

—

23 *April* 1910. BESLUIT tot wijziging van het Reglement voor het Rijksinstituut voor het onderzoek der zee, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 3 April 1903 (*Staatsblad* n°. 95). S. 123.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 Februari 1910, n°. 1103, Afdeeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van 12 April 1910, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 April 1910, n°. 2068, Afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

De eerste zinsnede van het 2de lid van artikel 14 van het Reglement voor het Rijksinstituut voor het onderzoek der zee, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 3 April 1903 (*Staatsblad* n°. 95), wordt gelezen als volgt:

„Hunne plaatsvervangers worden door Ons, na ingewonnen advies van de Commissie van toezicht, aangewezen."

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 23sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 7 *Mei* 1910.)

—

23 *April* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende invulling van het register van verlofgangers der militie te land.

Blijkens mededeeling van den Minister van Oorlog zijn de verlofgangers vermeld op de staten B, overgelegd bij de verslagen omtrent het in 1909 in Uwe provincie gehouden onderzoek van de verlofgangers der militie te land, overeenkomstig de ter zake betrekkelijke bepaling derMilitiewet 1901 onder de wapenen gehouden of geroepen.

Door eenige militiecommissarissen is de wenschelijkheid betoogd, dat uit het verlofgangersregister blijke, of een milicien, die tot het regiment Genietroepen behoort, al of niet is milicien-telegrafist zulks met het oog op de mogelijkheid dat evenals geschiedde in 1909, ook in 't vervolg die categorie van miliciens van het deelnemen aan herhalingsoefeningen worden uitgezonderd, waardoor zij wel de inspectie moeten bijwonen.

In verband hiermede verdient het naar het oordeel van den Minister van Oorlog aanbeveling om ten aanzien van de verlofgangers, behoorende tot het regiment Genietroepen in de kolom „Aanmerkingen" van vorenbedoeld register te doen vermelden of de verlofganger milicien-telegrafist, dan wel milicien- assistent is. Dit kan geschieden door raadpleging van het zakboekje, zoodra de man zich overeenkomstig artikel 120 of art. 121 der Militiewet 1901 bij den burgemeester aanmeldt.

Ik verzoek UHEG. hierop de aandacht te vestigen van de burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie.

(W. v. d. B. A.)

—

27 *April* 1910. BESLUIT, waarbij gelast wordt, dat de inrichting van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur te *Reusel*, genaamd „Het Roomsch-Katholiek Meisjesweeshuis" worde herplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), tot regeling der personeele belasting. S. 124.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur te *Reusel*, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Maastricht*, dd. 30 Juni 1908, Afdeeling Directe Belastingen, n°. 1867, op zijn verzoek om herplaatsing van de inrichting „Het Roomsch-KatholiekMeisjesweeshuis", te *Reusel*, op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 December 1908, n°. 296;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 22 April 1910, n°. 48, Afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat, nadat bij beslissing van den directeur, dd. 13 April 1908, n°. 1272, de bovenbedoelde inrichting van de lijst is afgevoerd, het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur herplaatsing heeft aangevraagd;

dat bij beslissing van den directeur, dd. 30 Juni 1908, Afdeeling Directe Belastingen, n°. 1867, de herplaatsing is geweigerd, uit overweging, dat in de inrichting tevens kinderen worden opgenomen, die noch tot de onvermogenden, noch zelfs tot de minvermogenden behooren, zoodat van uitoefening van weldadigheid in den zin der wet geen sprake is;

dat van laatstgenoemde beslissing het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat sedert het bijna 30-jarig bestaan van het Meisjesweeshuis te *Reusel* vele behoeftige meisjes aldaar zijn opgeleid tot dienstboden, naaisters, borduursters, enz., die op 16—18-jarigen leeftijd, naar bekwaamheid, het gesticht verlatende, daardoor thans, als nuttige leden der maatschappij op fatsoenlijke wijze in eigen onderhoud kunnen voorzien; dat allen tot de onvermogende of minvermogende klasse behooren, en het gesticht eene zeer geringe vergoeding voor de verpleegden geniet; dat onder het kostgeld voor velen de kleederen en voor alle kinderen, die de klassen van het lager onderwijs moeten volgen, ook schoolgeld en schoolbehoeften begrepen zijn; dat niet de minste winst wordt beoogd, en de bijdragen een aanmerkelijk tekort opleveren; dat het Roomsch-Katholiek Meisjesweeshuis te *Reusel* is eene instelling van weldadigheid en het tekort op andere wijze moet aangevuld worden;

Overwegende, dat de appellant aan den directeur herplaatsing der daarin genoemde inrichting op de lijst, bedoeld bij art. 4, § 2, der wet op de personeele belasting, gevraagd heeft als inriching van weldadigheid;

dat dit karakter aan die inrichting niet kan worden ontzegd;

dat toch in het genoemde Weeshuis worden opgenomen onvermogende weezen en voorts behoeftige kinderen aan welke door verwanten of bekenden tegen geringe betaling aldaar huisvesting wordt bezorgd;

dat door het laatste even zoo goed als door het eerste weldadigheid wordt betracht;

dat derhalve de beslissing van den directeur behoort te worden vernietigd, en de plaatsing van „het Roomsch-Katholiek Meisjesweeshuis", te *Reusel*, op de lijst, bedoeld bij art. 4, § 2, der wet op de personeele belasting alsnog behoort te worden gelast;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te gelasten, dat de bij het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur te *Reusel* in gebruik zijnde inrichting van weldadigheid, het Roomsch-Katholiek Meisjesweeshuis aldaar, als zoodanig zal worden geplaatst op de lijst bedoeld in art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad*, en, tegelijk met zijn rapport, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 27sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 20 *Mei* 1910.)

—

28 *April* 1910. BESLUIT, waarbij ongegrond is verklaard het beroep van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur van den H. Joseph, te *Bennebroek*, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Amsterdam* in zake personeele belasting. S. 125.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur van den H. Joseph, te *Bennebroek*, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Amsterdam*, van 13 Januari 1909, n°. 588*a*, op zijn verzoek om plaatsing van het door voormeld Kerkbestuur gesticht vereenigingsgebouw op de lijst, bedoeld bij art. 4, § 2, der wet op de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Mei 1909, n°. 182;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 23 April 1910, n°. 93, afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat, nadat de plaatsing op de lijst is aangevraagd, de directeur, bij bovenvermelde beslissing, op de aanvrage afwijzend heeft beschikt, uit overweging, dat het gebouw, waarvoor de plaatsing op de lijst wordt verzocht, wel door het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur van den H. Joseph, te *Bennebroek*, gesticht, maar niet bij dat lichaam in gebruik is, daar het aan den verlofhouder TH. MEDEMBLIK in huur is afgestaan voor de som van *f* 250 per jaar, met inbegrip van vuur en licht, zoodat reeds om deze reden de plaatsing op de lijst niet kan geschieden;

dat van bovengemelde beslissing het Kerkbestuur bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat het doel van het gebouw is, een verblijfplaats aan te bieden aan verschillende reeds bestaande en nog op te richten vereenigingen, zooals de Nederlandsche Roomsch-Katholieke Volksbond, Jongens- en jongelingenpatronaten, Roomsch-Katholiek Armbestuur, kiesvereeniging, naaivereeniging tot het verschaffen van kleedingstukken aan behoeftigen, vereenigingen tot het verschaffen van steun bij ziekte en werkeloosheid, tot het bestrijden van dronkenschap en zedeloosheid en tot de verspreiding van ontwikkelings- en goede ontspanningslectuur; dat verder het doel is, dit gebouw te doen strekken tot schaft- en ontspanningslokaal voor den werkenden stand; dat vervolgens het gebouw ook zal beschikbaar zijn voor het houden van tentoonstellingen, lezingen, voordrachten, muziek- en tooneeluitvoeringen, terwijl ten laatste ook het plan bestaat het gebouw beschikbaar te stellen voor andere gelegenheden tegen eene geringe vergoeding van onkosten; dat het gebouw niet alleen door het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur van den H. Joseph is gesticht, maar ook bij dat lichaam in gebruik is; dat niet het gebouw in huur is afgestaan, maar slechts een gedeelte daarvan, namelijk alleen de concierge-bovenwoning ten gebruike is afgestaan aan den conciërge TH. MEDEMBLIK; dat niet TH. MEDENBLIK maar het Kerkbestuur zelf verlof heeft aangevraagd en verkregen tot den verkoop van alcoholhoudende dranken, andere dan sterke dranken, in de groote zaal en in de koffiekamer van zijn gebouw, welk verlof noodzakelijk was om het gebouw te doen dienen tot schaft- en ontspanningslokaal voor den werkenden stand; dat de som van *f* 250 per jaar niet is de prijs, waarvoor het gebouw in huur is afgestaan, maar de som, waarvoor het Kerkbestuur het gebruik der concierge-bovenwoning benevens de bediening met de baten der buffetten afstond aan den concierge TH. MEDENBLIK, welke som echter niet eens voldoende blijkt

tot bestrijding der onkosten van vuur en licht en buffetbenoodigdheden;

Overwegende, dat voor de plaatsing op de lijst, waarvan in art. 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting sprake is, gevorderd wordt het gebruik van een perceel of een gedeelte van een perceel, uitsluitend als inrichting tot algemeen nut door zedelijke lichamen, vereenigingen in het bezit van rechtspersoonlijkheid of stichtingen;

dat uit het onderzoek naar aanleiding van het beroep ingesteld is gebleken, dat aan den concierge TH. MEDENBLIK niet het vereenigingsgebouw in huur is afgestaan, maar slechts een gedeelte daarvan, ter bewoning, welk gedeelte met het oog op het bepaalde bij art. 4, § 3, der wet ten deze buiten beschouwing moet worden gelaten, terwijl hem verder het recht is gegeven om, zonder verder hierover te beschikken, in de overige lokalen drink- en eetwaren te leveren; dat mitsdien niet TH. MEDENBLIK, maar genoemd Kerkbestuur als de gebruiker van die lokalen moet worden aangemerkt;

dat dus verder te onderzoeken valt, of de inrichting, waarvoor de plaatsing op de lijst wordt gevraagd, is eene inrichting ten algemeenen nutte;

dat deze vraag ontkennend moet worden beantwoord, vermits de inrichting, blijkens de mededeelingen van het appelleerend bestuur en de uitgebrachte ambtelijke berichten, in de eerste plaats is een schaft- en ontspanningslokaal voor den werkenden stand, derhalve een volkskoffiehuis, waarvan het algemeen nut niet kan worden toegegeven, terwijl zij voorts bestemd is om aan anderen tot tijdelijk gebruik te worden afgestaan voor allerlei doeleinden, waaronder er zijn, die evenmin gezegd kunnen worden tot algemeen nut te strekken, zooals bij voorbeeld het geven van muziek- of tooneeluitvoeringen en het geven van particuliere feesten;

Gezien de wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* nº. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad*, en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 28sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 20 *Mei* 1910.)

28 *April* 1910. BESLUIT, bepalende de rangen van ambtenaren-werkzaam bij het Departement van Koloniën. S. 126.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 22 April 1910, Afd. D, nº. 29;

Gelet op artikel 7 van Ons besluit van 9 Mei 1906 (*Staatsblad* nº. 110);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de ambtenaren bij het Departement van Koloniën werkzaam met den hieronder in kolom I vermelden titel, zullen innemen de rangen, in kolom II achter dien titel vermeld, te weten:

TITEL met welken de ambtenaar werkzaam is.	RANG welken de ambtenaar krachtens Ons besluit van 9 Mei 1906 (*Staatsblad* nº. 110) zal innemen.
Ingenieur 1ste klasse	Referendaris.
Ingenieur 2de klasse	Hoofdcommies.
Ingenieur 3de klasse	Commies.
Adjunct-ingenieur	Adjunct-commies.
Werktuigkundige	Hoofdcommies.
Technisch ambtenaar 1ste klasse	Commies.
Technisch ambtenaar 2de klasse	Adjunct-commies.
Opzichter 1ste klasse	Eerste-klerk.
Opzichter 2de klasse	Tweede-klerk.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 28sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 12 *Mei* 1910.)

—

28 *April* 1910. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Almkerk.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, te bepalen, dat in het

kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Almkerk de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 28 April 1910.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) J. B. KAN.

—

29 *April* 1910. BESLUIT tot ongegrondverklaring van het beroep door den Raad der gemeente *Breda* ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, dd. 31 December 1909, G, n°. 363, 2de afdeeling, 1ste bureau, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 7 September 1909, betreffende de rekening over het dienstjaar 1908. S. 127.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Breda*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, dd. 31 December 1909, G, n°. 363, 2de afdeeling, 1ste bureau, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 7 September 1909, betreffende de rekening over het dienstjaar 1908;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 6 April 1910, n°. 45;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 April 1910, n°. 4168, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat de gemeenteraad van *Breda* in zijn openbare vergadering van 28 November 1908 heeft besloten: „Van de Bredasche Bouwgrondmaatschappij voor de som van *f* 25,000, behoudens hoogere goedkeuring, onderhands aan te koopen den weg genaamd „Baronilaan" en „Engelbert van Nassauplein", kadastraal bekend als gemeente *Teteringen*, sectie D, n°. 2607, groot 1 H.A. 91 A. en 50. c.A., gemeente *Princenhage*, sectie I, n°. 1188, ter grootte van 44 A. en 70 c.A., en gemeente *Ginneken*, sectie H, n°. 907, ter grootte van 76 A. en 90 c.A.;

dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* op 25 Februari 1909 aan dat raadsbesluit hunne goedkeuring hebben verleend;

dat in verband met gemeld raadsbesluit de Gemeenteraad in dezelfde openbare vergadering van 28 November 1908 besloten heeft, de begrooting over het dienstjaar 1908 te wijzigen als volgt: Ontvangsten. Verhooging van Hoofdstuk VI, art. 1c (Geldleeningen) met *f* 25,000. Uitgaven: Verhooging van Hoofdstuk III, art. 6 (kosten van aankoop van den weg, genaamd „de Baronielaan" en het „Engelbert van Nassauplein") met *f* 25,000;

dat dit besluit op 3 Maart 1909 door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd;

dat Burgemeester en Wethouders op 31 Maart 1909 twee bevelschriften van betaling hebben afgegeven, het eene strekkende om de helft der koopsom (*f* 12,500) terstond, het andere om de tweede helft der koopsom (*f* 12,500) op 30 Juni 1909 aan de Bredasche Bouwgrondmaatschappij te betalen, en dientengevolge de koopsom op gemelde data voldaan is;

dat bij Koninklijk besluit van 4 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 281), het raadsbesluit van 28 November 1908 tot onderhandschen aankoop van den weg, genaamd „Baronielaan" en „Engelbert van Nassauplein" en het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* van 25 Februari 1909, G, n°. 165, waarbij eerstgemeld besluit is goedgekeurd, zijn vernietigd wegens strijd met het algemeen belang;

dat de Gemeenteraad van *Breda* op 7 September 1909 naar aanleiding van het voorschrift van art. 220 der Gemeentewet over het dienstjaar 1908 het bedrag van de ontvangsten dier gemeente voorloopig vastgesteld heeft op *f* 855,656.77 en dat van de uitgaven op *f* 904,779.74⁵;

dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, aan wie laatstgenoemd besluit, met de rekening en de daarbij behoorende bescheiden, ingevolge art. 221 der Gemeentewet, was opgezonden, in hun besluit van 31 December 1909, G, n°. 363. 2de Afdeeling, 1ste Bureau, hebben overwogen, dat termen zijn gevonden om tot sluiting der rekening over te gaan; dat onder Hoofdstuk III, art. 6, der uitgaven voorkomt een bedrag van *f* 25,000 (op bevelschrift n°. 1456 *f* 12,500 en op bevelschrift n°. 1457 *f* 12,500) als betaling van de koopsom der Baronielaan; dat door het Koninklijk besluit van 4 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 281), die uitgaaf onrechtmatig is en mitsdien, als niet voor goedkeuring vatbaar, niet onder de uitgaven der gemeente van den dienst 1908 wordt opgenomen, weshalve Gedeputeerde Staten hebben besloten:

1°. Burgemeester en Wethouders van *Breda* niet te ontlasten ter zake van hun beheer over 1908, alvorens door hen in de gemeentekas zal zijn gestort een bedrag van *f* 25,000;

2°. de rekening der gemeente *Breda* over

het dienstjaar 1908 te sluiten en vast te stellen het bedrag der ontvangsten op *f* 855,656.77 en dat der uitgaven op *f* 879,779.74½. alzoo met een nadeelig slot van *f* 24,122,97½;

dat de gemeenteraad van *Breda* zich hieromtot Ons gewend heeft, aanvoerende, dat het raadsbesluit tot onderhandschen aankoop van de Baronielaan nimmer, dus ook niet op den dag, waarop daaraan door overdracht en betaling der koopsom ad *f* 25,000 uitvoering werd gegeven, zijnde 31 Maart 1909, is geschorst, alsmede dat het raadsbesluit tot aanvulling der begrooting voor 1908 nimmer is geschorst, noch vernietigd, derhalve ook niet op 31 Maart 1909; dat naar de geldende jurisprudentie de koopovereenkomst op 31 Maart 1909 derhalve rechtsgeldig bestond en op vordering van de verkoopster is voltrokken door de levering en betaling;

dat door Burgemeester en Wethouders volkomen terecht met inachtneming van alle daartoe betrekkelijke wettelijke voorschriften de betaling der koopsom is bevolen en dat de rechtmatigheid dezer uitgaaf uitsluitend valt te beoordeelen naar de datum, waarop zij werd gelast en derhalve zonder dat latere beslissingen, van welken aard ook, bij die beoordeeling in aanmerking mogen worden genomen; dat de overweging van Gedeputeerde Staten, als zou door het Koninklijk besluit van 4 Augustus 1909 (*Staatsblad* nº. 281), die uitgaaf onrechtmatig zijn en mitsdien, als niet voor goedkeuring vatbaar, niet onder de uitgaven der gemeente, voor den dienst 1908 moeten worden opgenomen, geen steun vindt in de wet, en dat art. 226, eerste lid, der gemeentewet op de uitgaaf niet van toepassing is; weshalve de gemeenteraad voorziening verzoekt door vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten en vaststelling van de ontvangsten en de uitgaven der gemeente over het dienstjaar 1908 geheel in overeenstemming met het raadsbesluit van 7 September 1909;

Overwegende, dat blijkens art. 202 der Gemeentewet, aan de Kroon de bevoegdheid oekomt, gemeenteraadsbesluiten tot aankoop van onroerend goed buiten effect te stellen, welke bevoegdheid uit den aard der zaak eerst kan worden uitgeoefend, nadat het gemeenteraadsbeluit voor uitvoering vatbaar is geworden;

dat die bevoegdheid niet wordt opgeheven, doordat Burgemeester en Wethouders, vóórdat de Kroon haar heeft uitgeoefend, aan het raadsbesluit uitvoering geven;

dat, nadat de vernietiging heeft plaats gehad, ook de uitgaven ter uitvoering van het vernietigd besluit gedaan, haar grond missen, en dus alleen zeer bijzondere omstandigheden Gedeputeerde Staten hadden kunnen nopen bij de vaststelling van de rekening, daarin deze uitgaven op te nemen;

dat nochtans in casu zoodanige omstandigheden allerminst bestaan omdat Burgemeester en Wethouders, tijdig gewaarschuwd, dat de mogelijkheid van vernietiging geenszins uitgesloten was, na het ontvangen der waarschuwing met spoed tot uitvoering van het raadsbesluit zijn overgegaan;

dat mitsdien de tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* gerichte voorziening moet worden afgewezen;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren;

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst, en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister, in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 29sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 14 *Mei* 1910.)

—

29 *April* 1910. BESLUIT, waarbij gelast wordt, dat het gebouw der Vereeniging Roomsch-Katholieke Jongelingsvereeniging St. Joseph te *Montfoort*, zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet op de personeele belasting. S. 128.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der vereeniging Roomsch-Katholieke Jongelingsvereeniging St. Joseph te *Montfoort* tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Utrecht* dd. 10 Juni 1909, nº. 1056, op zijn verzoek om plaatsing van het bij die vereeniging in gebruik zijnde gebouw op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Ge-

schillen van Bestuur, gehoord, advies van 27 October 1909, n°. 329;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 25 April 1910, n°. 73, afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat, nadat de plaatsing op de lijst was aangevraagd, de directeur, bij beslissing van 18 Juni 1908, n°. 1055, gelet op de overgelegde statuten en op het Koninklijk besluit van 7 Januari 1908, n°. 76, (lees n°. 14), op de aanvrage afwijzend heeft beschikt, uit overweging, dat bij deze vereeniging het streven hoofdzakelijk gericht is op het belang der leden en dus geen algemeen belang beoogt, zij het ook dat zulks indirect wordt bevorderd;

dat op eene hernieuwde aanvrage in het volgende jaar de directeur, bij beslissing van 10 Juni 1909, n°. 1056, eveneens afwijzend heeft beschikt, uit overweging, dat, volgens de ontvangen inlichtingen sedert de beschikking van 18 Juni 1908, n°. 1055 in het wezen der vereeniging niets is veranderd;

dat van bovengemelde beschikking van 10 Juni 1909, n°. 1056, het bestuur der vereeniging bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de analogie door den directeur getrokken tusschen appellante en de Roomsch-Katholieke Werkliedenvereeniging St. Joseph te *Vreeswijk* niet houdbaar is; dat laatstgenoemde vereeniging blijkens de overwegingen van het Koninklijk besluit van 7 Januari 1908 zich ten doel stelt, de godsdienstige en maatschappelijke belangen van den Katholieken werkman te *Vreeswijk* te bevorderen; dat, waar deze vereeniging dus — als vakvereeniging, in ieder geval als standvereeniging — beoogt de maatschappelijke welvaart harer leden te bevorderen, het volkomen in de lijn van meerdere beslissingen (o. a. die bij Koninklijk besluit van 11 Januari 1908, n°. 33) was te achten, dat aan de Werkliedenvereeniging St. Joseph te *Vreeswijk* de strekking ten algemeenen nutte werd ontzegd; dat door genoemde Werkliedenvereeniging immers het particulier belang der leden wordt beoogd; dat dit alles niet het geval is bij de requestreerende vereeniging, welke zich immers de godsdienstige en maatschappelijke vorming harer leden ten doel stelt en met uitsluiting van elk persoonlijk materieel winstbejag voor de leden streeft naar de verhooging van hune ontwikkeling, beschaving, orde en zedelijkheid; dat de confessioneele kleur eener vereeniging, welke overigens er naar streeft de ontwikkeling, beschaving, orde en zedelijkheid harer leden te verbeteren, het gemeen nuttig karakter niet doet verliezen; dat requestranten zich herinneren het Koninklijk besluit van 20 Januari 1898, n°. 66, in dezen zin beslissend ten opzichte van den St. Josephskring te *Breda*, welke als vereischte voor haar lidmaatschap, behalve ballotage nog stelde het behooren tot eene bepaalde Broederschap binnen de Katholieke Kerk; dat requestranten verschillende dergelijke beslissingen in het geheugen komen, doch dat zij zich beperken tot de vermelding van 't bovengenoemd Koninklijk besluit, wijl zij zich volkomen gerust gevoelen door de beslissing bij Koninklijk besluit van 2 Juli 1908, n°. 25, waarbij de plaatsing op de lijst bevolen werd van de Roomsch-Katholiek Patronaatscommissie St. Aloysius te *Gouda*, welke zich een gelijk doel voor oogen stelde, als hetgeen door de requestreerende vereeniging wordt nagestreefd, en welke eveneens als voorwaarden voor het lidmaatschap stelde: bepaalde leeftijdsgrenzen en blijken van deugdelijke katholiciteit; dat gemeld Koninklijk besluit van recenten datum het onderhavig verzoek te sterker steunt, omdat daarbij na breede motiveering werd afgeweken van de, onjuist bevonden, tegenovergestelde adviezen door de heeren Directeur en Inspecteur van de directe belastingen ten opzichte van het beroep der Goudsche Patronaatscommissie uitgebracht, welke adviezen waren gebaseerd: 1. op eene vergelijking met de meergenoemde werkliedenvereeniging St. Joseph te *Vreeswijk*; 2 op de confessioneele beperking van het lidmaatschap, derhalve juist op denzelfden grondslag als waarop de directeur zijne weigering ten opzichte van de requestreerende vereeniging vestigt;

Overwegende, dat de Vereeniging blijkens hare statuten zich ten doel stelt, de godsdienstige en maatschappelijke vorming harer leden te bevorderen en hen tevens te vrijwaren tegen antichristelijke invloeden, met welk doel hare werkzaamheden in overeenstemming zijn;

dat eene inrichting, welke aan die werkzaamheden dienstbaar wordt gemaakt, hierdoor wordt gestempeld tot eene inrichting tot algemeen nut;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Utrecht* dd. 10 Juni 1909, n°. 1056, te bepalen, dat de inrichting der Vereeniging „Roomsch-Katholieke Jongelingsvereeniging St. Joseph" te *Montfoort* zal geplaatst worden op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet tot regeling van de personeele belasting.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 29sten April 1910.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 21 *Mei* 1910.)

—

29 *April* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, IIIde Afd., n°. 357, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 6 Juni 1906, IIIde Afd., n°. 396, houdende voorschriften ter uitvoering van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1906, n°. 95.

De Minister van Oorlog;

Gezien het Koninklijk besluit van 5 April 1910, n°. 50;

Brengt voorschreven Koninklijk besluit, door deze, ter kennis van de Landmacht; (1)

En heeft goedgevonden, bij deze, het navolgende te bepalen:

In de sedert gewijzigde Ministerieele Beschikking van 6 Juni 1906, IIIde Afd., n°. 396, wordt de navermelde wijziging gebracht.

§ 39 wordt gelezen als volgt:

„Het reserve-personeel, als bedoeld in § 27, tot wiens opkomst onder de wapenen is beslist, wordt daartoe opgeroepen door den landweerdistrictscommandant op overeenkomstige wijze als zulks in § 20 en § 21 voor de aldaar bedoelde reserve onderofficieren is vastgesteld."

(get.) W. COOL.

—

30 *April* 1910. BESLUIT, tot wijziging van eenige, bepalingen betreffende het seinstelsel in de reglementen voor de scheepvaart ter beveiliging van beweegbare spoorweghruggen. S. 129.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 11 Februari 1910, La. B., Afdeeling Spoorwegen;

Gelet op Art. 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67);

Den Raad van State gehoord (advies van 29 Maart 1910, n°. 11);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 27 April 1910, n°. 220, Afdeeling Spoorwegen;

Overwegende, dat het wenschelijk is meer eenheid te brengen in het seinstelsel voor de scheepvaart ter beveiliging van beweegbare spoorwegbruggen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 Augustus 1910 te bepalen als volgt:

Art. 1. *a.* Waar in de reglementen voor de scheepvaart ter beveiliging van beweegbare spoorwegbruggen als sein voor het geopend en gesloten zijn een roode bol is voorgeschreven, wordt in plaats daarvan voorgeschreven een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M., waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken;

b. Waar in die reglementen de hoogte aan den seinpaal, voor den geheel opgehaalden bol en voor de lantaarn boven de spoorstaven is aangegeven, worden als minimum-maten voorgeschreven:

voor de hoogte van den geheel opgehaalden bol 5.50 M. boven de spoorstaven;

voor de hoogte van de lantaarn 8.50 M. boven de spoorstaven.

Indien de spoorstaaf ligt onder den bovenkant van den brugligger, worden deze minimum-maten gemeten van den bovenkant van den brugligger af.

2. In de na te noemen reglementen worden de volgende veranderingen gebracht:

A. 1. In art. 2 van het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweeghare brug over de *Willemsvaart*, bij *Zwolle*, in den Centraalspoorweg van *Utrecht* naar *Kampen*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 10 Augustus 1874 (*Staatsblad* n°. 119), worden het vijfde, zesde en zevende lid aldus gelezen:

„Op de brug is geplaatst een seinpaal, waarlangs tot eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M., waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken en waaraan eene lantaarn met groen en rood licht ter hoogte van ten minste 8.50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

Is de brug geopend, dan wordt dit aangeduid;

bij *dag*: door den geheel opgehaalden witzwarten bol;

bij *nacht*: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

Is de brug gesloten, dan wordt dit aangeduid:

(1) Het besluit is hiervoren opgenomen.

bij *dag*: door den neergelaten wit-zwarten bol;

bij *nacht*: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater;"

2. In het laatste lid van art. 4 worden de woorden „de schijf" vervangen door „de bol".

B. 1. In het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbruggen over het *Noordhollandsch Kanaal* nabij het *Koegras* en nabij *Alkmaar*, in den Staatsspoorweg van *Zaandam* naar het *Nieuwediep* en nabij *Purmerend*, in den Staatsspoorweg van de *Zaanstreek* naar *Enkhuizen*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 11 September 1885 (*Staatsblad* nº. 180), wordt in art. 2, vierde lid, de laatste volzin aanvangende met de woorden: „Deze seinpalen", gelezen als volgt:

„Deze seinpalen zijn voorzien elk van een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M., waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken, welke tot op eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven langs den paal bewogen kan worden en van eene lantaarn, waarmede groen en rood licht ter hoogte van 3.50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond".

Het vijfde, zesde, zevende, achtste en negende lid van het artikel worden vervangen door het volgende:

„Het geopend zijn der bruggen wordt aangeduid:

bij *dag*: door den geheel opgehaalden witzwarten bol;

bij *nacht*: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

Het gesloten zijn der bruggen wordt aangeduid:

bij *dag*: door den neergelaten wit-zwarten bol;

bij *nacht*: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater."

2. Art. 4, laatste lid, van dit reglement wordt aldus gelezen:

„Indien door mist of andere oorzaken de bol of de lantaarn aan den seinpaal niet duidelijk te onderscheiden is, zullen de schepen op 150 meter afstand van de brug worden gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen."

C. In het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug over het *Noordzeekanaal* bij *Velsen*, in den spoorweg van *Haarlem* naar *Uitgeest*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 Maart 1905 (*Staatsblad* nº. 112), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 17 Januari 1910 (*Staatsblad* nº. 31) zoomede in het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over het *Noordzeekanaal* bij *Zaandam*, in den spoorweg van *Amsterdam* naar *Nieuwediep*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* nº. 178), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 16 April 1908 (*Staatsblad* nº. 114), worden het tweede, derde en vijfde lid van artikel 4 gelezen als volgt:

het tweede lid: „Is de doorvaart veilig, dan wordt dit aangegeven des daags door een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M., waarvan het oppervlak is verdeeld in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken, geheschen ter hoogte van ongeveer 4 M. boven den bovenrand van de brug, en des nachts door een groen licht, schijnend naar beide zijden in de richting van het vaarwater".

het derde lid: „Is de doorvaart gestremd, dan wordt dit aangegeven des daags doordien de wit zwarte bol, in het vorige lid bedoeld, gestreken en derhalve niet boven de brug zichtbaar is; en des nachts door een rood licht, schijnend naar beide zijden in de richting van het vaarwater".

het vijfde lid: „Van het voornemen, om na het passeeren van den eerstkomenden trein met de opening van de brug te beginnen, geeft de brugwachter des daags kennis door den seinbol halverwege op te halen en onmiddellijk daarna weder neer te laten en des nachts door het seinlicht boven de draaibrug driemaal achtereen rood en groen te doen schijnen en het daarna weder op rood te stellen".

D. In het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het *Zederikkanaal*, nabij *Arkel*, in den spoorweg van *Dordrecht* naar *Elst*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 26 December 1885 (*Staatsblad* nº. 257), worden het zevende, achtste, negende, tiende en elfde lid van artikel 2 vervangen door het volgende:

„Bij de brug is geplaatst een seinpaal, waarlangs tot eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M., waarvan het oppervlak is verdeeld in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken en waaraan eene lantaarn met groen en rood licht ter hoogte van ten minste 3.50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

„Het geopend zijn der brug wordt aangeduid:

„bij *dag*: door den geheel opgehaalden witzwarten bol;

bij *nacht*: door het groene licht naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater en door eene lantaarn met groen licht op den vloer van elk der twee steunhoofden.

„Het gesloten zijn der brug wordt aangeduid:

„bij *dag*: door den neergelaten wit-zwarten bol;

bij *nacht*: door het roode licht naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater".

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 30sten April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 19 *Mei* 1910.)

---

30 *April* 1910. BESLUIT, betreffende surnumerairs bij de administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd. 26 April 1910, n°. 63 (afdeeling Personeel);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Wie bij de administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen tot surnumerair wenscht te worden benoemd, moet zich onderwerpen aan twee examens, A en B, waarvan het eerste vergelijkend is.

Tijd en plaats der examens, alsmede het aantal plaatsen waarvoor het examen A wordt gehouden, worden in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

2. Om tot de hiervoren bedoelde examens e worden toegelaten moet men ongehuwd zijn en van goed gedrag en, voor zoover noodig, aan de nationale militie hebben voldaan.

Voor het examen A wordt bovendien gevorderd, dat de candidaat:

1. het eindexamen der hoogere burgerscholen met 5 jarigen cursus, het eindexamen der gymnasia of een krachtens de wet daarmede gelijkgesteld examen met goed gevolg heeft afgelegd;

2. bij den aanvang van het jaar den vollen ouderdom van 20 jaren niet overschreden heeft;

3. door de examencommissie, voorgelicht door een geneeskundige, lichamelijk geschikt is bevonden voor den dienst als inspecteur.

Tot het examen A wordt niemand meer dan tweemaal toegelaten.

3. Bij het examen A wordt allereerst gelet op geschiktheid voor het ambt van inspecteur.

Voorts wordt van de candidaten verlangd:

a. eene voldoende kennis van de Nederlandsche taal, blijkende uit een juist en vaardig gebruik daarvan, zoowel mondeling als schriftelijk, en uit het voldoende begrijpen van een stuk proza of poëzie;

b. eenige kennis van de inrichting van het bestuur van den Staat, de provinciën en de gemeenten, en van de onderlinge verhouding der onderscheidene Staatsmachten;

net en duidelijk schrift is een vereischte.

4. Het examen B omvat:

a. de beginselen van het burgerlijk en het handelsrecht (voor het zeerecht bepaalt het onderzoek zich tot de onderwerpen der eerste twee titels van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel); de hoofdbepalingen der burgerlijke rechtsvordering, voor zooveel betreft de tenuitvoerlegging van vonnissen en authentieke akten en het conservatoir beslag;

b. de algemeene leerstukken van het strafrecht; de hoofdbepalingen der strafvordering;

c. de beginselen van het boekhouden; de boekhouding der naamlooze vennootschappen.

5. De bij art. 2 bepaalde leeftijdsgrens geldt niet voor hen, die den graad van candidaat in de rechtswetenschap bezitten.

Voor doctoren in de rechtswetenschap loopt het examen B alleen over de onderwerpen, genoemd onder letter *c* van art. 4.

6. De candidaten die voldaan hebben aan het examen B, worden tot surnumerair benoemd.

Alvorens voor een ander ambt in aanmerking te kunnen komen, moeten de surnumerairs zich onderwerpen aan een vakexamen, loopende over:

a. de wetgeving betreffende de directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, met de voorschriften tot uitvoering, voor zooveel deze niet aan de ambtenaren van andere dienstvakken is opgedragen;

b. de comptabiliteit der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, het kantoorbeheer;

c. de roei- en peilkunde, de inrichting en het gebruik der werktuigen voor den dienst der accijnzen;

d. de hoofdzaken der wijze van werken in de fabrieken waar aan accijns onderworpen goederen worden vervaardigd of bewerkt.

7. De surnumerairs die niet binnen 4 jaren na hunne aanstelling aan het vakexamen hebben voldaan, worden ontslagen.

Art. 131 van Ons besluit van 30 Maart 1904 n°. 19 is hierbij niet van toepassing.

In bijzondere gevallen kan Onze Minister van Financiën dien termijn verlengen.

8. De surnumerairs die aan het vakexamen hebben voldaan, genieten eene jaarlijksche bezoldiging van *f* 600, ingaande den eersten dag der maand volgende op die waarin de uitslag van het examen door Onzen Minister van Financiën is bekend gemaakt.

9. Gedurende de tijdelijke waarneming eener betrekking die vacant is of van welker waarneming de titularis met stilstand van bezoldiging en toelage tijdelijk is ontheven, genieten de surnumerairs de daaraan verbonden bezoldiging en toelage.

Hunne bezoldiging ingevolge art. 8 wordt over den tijd der waarneming ingehouden.

10. Voor de toepassing der artt. 14 en 15 van Ons voormeld besluit wordt de betrekkelijke ouderdom in dienst van ambtenaren, die op den voet van dit besluit tot surnumerair zijn aangesteld, bepaald door de volgorde, waarin zij aan het vakexamen hebben voldaan, en door de bij dat examen verkregen rangorde.

11. De surnumerairs worden benoemd en ontslagen door Onzen Minister van Financiën.

Zij blijven ongehuwd, zoolang zij niet 4 jaren bij de administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen in dienst zijn, of den vollen ouderdom van 30 jaren bereikt hebben.

De surnumerair die in strijd met deze bepaling in het huwelijk treedt, wordt geacht zijn ontslag te hebben gevraagd.

12. Ten aanzien van de ambtenaren, die op den voet van dit besluit tot surnumerair zijn aangesteld, zijn de artt. 32 en 33 van Ons besluit van 30 Maart 1904 n°. 19 niet van toepassing.

13. Artt. 35, 36, 1ste lid, 37, 38, 39, 96 en 99 van Ons voormeld besluit blijven van toepassing voor de bestaande surnumerairs en voor de bestaande adspirant-surnumerairs, ook na hunne benoeming tot surnumerair.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, 30 April 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

—

2 *Mei* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 130.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 2 Maart 1910, IIde Afd., n°. 90 en van 8 Maart 1910, Afd. C, 1ste Bureau, n°. 37;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 Maart 1910, n°. 16);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 9 April 1910, IIde Afd., n°. 380 en van 27 April 1910, afdeeling C, 1ste Bureau, n°. 42;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool, vastgesteld bij het sedert gewijzigd Koninklijk besluit van 14 September 1891 (*Staatsblad* n°. 170), wordt, met ingang van 1 September 1910, nader gewijzigd als volgt:

1°. In Artikel 31, wordt na „1°. Natuurkunde" een nieuw punt 1*a*. ingelascht, luidende:

„1*a*. *Scheikunde.*

„Scheikundige verbinding. Stoechiometrische wetten en berekeningen. Atoomtheorie. Bepalingen der samenstelling en der grootte van het molecuul, in het bijzonder bij de Koolstofverbindingen. Beginselen der structuurtheorie. De voornaamste metalloïden en hunne verbindingen. De belangrijkste organische verbindingen."

2°. Het gestelde in Artikel 31 onder „2°. Aardrijkskunde" bij „*b*. Voor officieren van het Nederlandsch-Indische leger:", wordt gelezen:

„de natuur- en de staatkundige aardrijkskunde van *Nederlandsch-Indië*."

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Het Loo, den 2den Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 21 *Mei* 1910.)

—

2 *Mei* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing, dat een volgens de artt. 69 en 102 der Gemeentewet door Burgemeester en Secretaris onderteekende verklaring, dat door B. en W. eene bepaalde vergunning niet is verleend, eene authentieke akte is, waarvan de bewijskracht niet is beperkt tot hetgeen in het College van B. en W. in tegenwoordigheid van den Burgemeester is verricht;

al vallen onder „gebouw" in art. 5 der Woningwet niet getimmerten van kleine afmetingen als „eene kooi, een hok, eene bergplaats en dergelijke" daaronder wel kan vallen een varkenshok, wanneer dit op grond van samenstelling en afmetingen aanleiding geeft het als een gebouw te beschouwen.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending van de artt. 211 en 221 Strafv.;

II. Schending van art. 391 j°. art. 92, j°. art. 400 Strafv.;

III. Schending van art. 5 j°. art. 38 Woningwet;

Overwegende, dat, van hetgeen aan den requirant bij inleidende dagvaarding was ten laste gelegd, bij het bestreden vonnis als bewezen is aangenomen met zijne schuld daaraan, dat hij in den loop van de maanden Juni en Juli 1906, op zijne perceelen, kadastraal bekend gemeente 's-Hertogenbosch, sectie (lees C.) nos. 426 en 431, gelegen onder Orthen, langs den Rijksweg 's-Hertogenbosch—Hedel, zonder schriftelijke vergunning van B. en W. der gemeente 's-Hertogenbosch, heeft opgericht een geheel nieuw vrijstaand, niet ter bewoning bestemd gebouw, waarvan de buitenwanden uit hout waren samengesteld;

dat die feiten vervolgens zijn gequalificeerd en de requirant te dier zake is veroordeeld, als hierboven is vermeld;

O. dat ter toelichting van het eerste middel in hoofdzaak is aangevoerd, dat niet is ten laste gelegd en ook niet is gebleken, dat het dorp Orthen, in de dagvaarding bedoeld, behoort tot de gemeente 's-Hertogenbosch, en de Rechtbank derhalve onjuist handelde door in haar vonnis te eischen, dat B. en W. van 's-Hertogenbosch vergunning moeten verleenen om in Orthen te bouwen en door de bouwverord. van s'-Hertogenbosch toepasselijk te verklaren op het dorp Orthen, zonder daarbij een artikel of bepaling te vermelden, waardoor dat gemotiveerd werd;

O. hieromtrent, dat blijkens de zevende overweging van het bestreden vonnis, de requirant ter terechtzitting der Rechtbank heeft erkend, dat hij in den loop der maanden Juni en Juli 1909 op de hem in eigendom toebehoorende perceelen kadastraal bekend gemeente 's-Hertogenbosch sectie C, nos 426 en 431, gelegen onder Orthen langs den Rijksweg 's-Hertogenbosch—Hedel, zonder daartoe vergunning te hebben gevraagd aan B. en W. heeft opgericht een nieuw, vrijstaand gebouw, niet bestemd ter bewoning, waarvan de buitenwanden uit hout zijn samengesteld;

dat de Rechtbank vervolgens door aanwijzingen, mede ontleend aan deze erkentenis, de voormelde feiten wettig en overtuigend heeft bewezen verklaard, en, blijkens de aan die feiten gegeven qualificatie en daarop toegepaste wetsbepalingen, daarbij heeft aangenomen, dat gemeld gebouw door den requirant is opgericht niet alleen in de kadastrale gemeente 's-Hertogenbosch, maar ook op het grondgebied van de publiek rechtelijke gemeente van dien naam;

dat waar niet blijkt, dat de requirant bij de behandeling zijner zaak heeft beweerd, dat dit laatste *niet* het geval zoude zijn, de Rechtbank niet verplicht was om in haar vonnis rekenschap te geven op welke gronden zij heeft aangenomen dat de bewezen feiten waren gepleegd in de gemeente 's-Hertogenbosch;

dat mitsdien het eerste middel is ongegrond;

O. dat het tweede middel berust op de stelling, dat de verklaring van B. en W. van 's-Hertogenbosch, die door de Rechtbank als bewijsmiddel is gebruikt, niet bewijst, dat geene zoodanige vergunning aan den requirant is verleend door B. en W. op eene hunner vergaderingen, waarop de burgemeester, die het stuk onderteekend heeft, niet is aanwezig geweest, daar toch eene authentieke akte slechts is eene schriftelijke getuigenis van een ambtenaar omtrent datgene, wat hij *zelf* heeft waargenomen, of *zelf* heeft verricht;

O. dienaangaande: dat de Rechtbank het bewijs der voormelde feiten mede heeft ontleend aan den inhoud eener verklaring van B. en W. van 's-Hertogenbosch, waarvan de aanvang luidt: „Burgemeester en Wethouders der gemeente 's-Hertogenbosch verklaren" enz. — en het slot: „'s-Hertogenbosch 28 Aug. 1909. Burgemeester en Wethouders voornoemd. De Burgemeester: V. D. DOES DE WILLEBOIS, De Secretaris: PELS";

dat uit den voormelden inhoud van dat stuk blijkt, dat het *niet* inhoudt eene verklaring van wat de Burgemeester en de Secretaris der gemeente 's-Hertogenbosch *zelf* hebben waar-

genomen of verricht, maar eene verklaring van het College van B. en W. dier gemeente omtrent hetgeen door dat College al dan niet is verricht;

dat, waar nu bij art. 69 der Gemeentewet aan den Burgemeester is opgedragen om alle stukken, die van B. en W. *uitgaan*, te onderteekenen, en bij art. 102 derzelfde wet aan den Secretaris om zoodanige stukken mede te onderteekenen, de onderteekening van bovengemelde verklaring door de genoemde ambtenaren alleen bevestigt, dat die verklaring afkomstig is van het College van B. en W., hetgeen aan die ambtenaren uit eigen waarneming en wetenschap kon bekend zijn, dat zoodanige verklaring van B. en W., omtrent hetgeen door dat College in zijn werkkring al dan niet is verricht, is eene authentieke akte;

dat de Rechtbank alzoo niet verplicht was om de bewijskracht van die verklaring te beperken tot hetgeen in het College van B. en W. van 's-Hertogenbosch in de tegenwoordigheid van den burgemeester was verhandeld, en bijgevolg ook het tweede middel niet tot cassatie kan leiden;

O. dat de requirant bij het derde middel opkomt tegen de beslissing der Rechtbank, dat hij heeft opgericht een *gebouw*, in de beteekenis aan dat woord in art. 5 der Woningwet toegekend, waaronder, blijkens de geschiedenis dezer wet, niet zoude zijn te begrijpen een varkenshok of loodsje, zoodat voor het oprichten van het gebouw in quaestie geene vergunning van B. en W. noodig zoude zijn geweest;

O. te dien aanzien, dat de Woningwet niet omschrijft, wat zij in art. 5, 1e lid *a*, onder een „*gebouw*" verstaat, en aan dit woord alzoo zijne gewone taalkundige beteekenis zal moeten worden toegekend, waaronder niet vallen getimmerten van geringe afmetingen als „eene kooi, een hok, eene bergplaats en dergelijke zaken", voor wier oprichting, blijkens de geschiedenis der wet, dan ook te recht is verklaard, dat geene vergunning van B. en W. wordt vereischt;

dat het evenwel anders kan zijn, wanneer de voormelde bij name genoemde getimmerten grootere afmetingen aannemen, zooals hier het geval was, blijkens de bevinding der Rechtbank in de 10e overweging van haar vonnis vermeld, dat het gemaakte houten getimmerte was ingericht voor varkensstal en tot plaatsing eener schaafbank, en de Rechtbank derhalve, op grond van de samenstelling en van de afmetingen van hetgeen door den requirant was gemaakt, heeft kunnen aannemen, dat hij heeft opgericht een gebouw, waarvoor volgens art. 5 der Woningwet eene voorafgaande vergunning van B. en W. wordt vereischt;

dat alzoo ook dit middel is ongegrond;

O. ambtshalve, dat de qualificatie der bewezen verklaarde feiten meer inhoudt dan de rechtskundige omschrijving der bestanddeelen van hetgeen bij art. 5 der Woningwet is verboden, welk artikel een verbod inhoudt voor het geheele Rijk, tot welks omschrijving alzoo niet behoort de naam der gemeente waarin het verbod is overtreden en waarvan B. en W. geen vergunning hebben gegeven;

dat bijgevolg de qualificatie is onjuist en, met vernietiging van het bestreden vonnis in zooverre, behoort te worden verbeterd;

Vernietigt het vonnis den 7 Dec. 1909, rol nº. 4094, door de Arrond.-Rechtbank te 's-Hertogenbosch in deze zaak gewezen doch alleen voor wat betreft de daarbij aan de bewezen verklaarde feiten gegeven qualificatie;

In zoover recht doende ten principale krachtens art. 105 der Wet op de R. O.;

Qualificeert de bewezen verklaarde feiten: *a.* zonder schriftelijke vergunning van B. en W. een gebouw oprichten; *b.* de buiten- of omtrekwanden van een niet ter bewoning bestemd gebouw, opgericht na het in werking treden der bouwverordening 1906, niet samengesteld hebben van steen, ijzer of ander onbrandbaar materiaal; en

Verklaart den requirant daaraan schuldig;

Verwerpt overigens het beroep.

(W. v. 'T R. 9035.)

—

3 *Mei* 1910. BESLUIT tot vaststelling van een gewijzigd Reglement voor de examens ter verkrijging van diploma's van *stuurman* en van *schipper* aan boord van *zeevisschersvaartuigen*, alsmede van diploma's van *schipper* aan boord van *kustvisschersvaartuigen*. S. 131.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 Maart 1909, nº. 1272, afdeeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Mei 1909, nº. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 27 April 1910, nº. 2060, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1º. in te trekken het Koninklijk besluit van 6 April 1907 (*Staatsblad* nº. 83);

2°. vast te stellen het gewijzigde Reglement voor de examens ter verkrijging van diploma's van *stuurman* en van *schipper* aan boord van *zeevisschersvaartuigen*, alsmede van diploma's van *schipper* aan boord van *kustvisschersvaartuigen*, hetwelk met de daarbij behoorende bijlage bij dit besluit is gevoegd.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 3den Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 12 *Mei* 1910.)

REGLEMENT *voor de examens ter verkrijging van diploma's van stuurman en van schipper aan boord van zeevisschersvaartuigen, alsmede van diploma's van schipper aan boord van kustvisschersvaartuigen.*

Art. **1.** 1. Er wordt van Staatswege gelegenheid gegeven tot het afleggen van examens ter verkrijging van diploma's van:

a. stuurman en schipper aan boord van zeilzeevisschersvaartuigen;

b. stuurman en schipper aan boord van stoomzeevisschersvaartuigen;

c. schipper aan boord van kustvisschersvaartuigen.

2. Onder kustvisschersvaartuigen worden in dit reglement verstaan die vaartuigen, die de visscherij uitoefenen buitengaats, doch in den regel niet buiten het gezicht van de Nederlandsche kust komen.

2. Alle in het vorige artikel bedoelde examens worden afgenomen door eene centrale commissie, of voor zooveel het onder artikel 1, *c*, bedoelde diploma betreft, ook door plaatselijke commissiën.

3. 1. De leden en de plaatsvervangende leden van de centrale commissie worden telkens voor den tijd van één jaar benoemd door Onzen Minister, belast met de zorg voor de uitvoering der wetten en Koninklijke besluiten, betreffende de scheepvaart, die tevens uit de leden een voorzitter, een secretaris en een plaatsvervangenden secretaris aanwijst.

2. Bij ziekte, afwezigheid of ontstentenis van den voorzitter worden de werkzaamheden geleid door den oudste in jaren der aanwezige leden.

3. De plaatsvervangende leden en de plaatsvervangende secretaris treden, daartoe door of namens den voorzitter opgeroepen, onderscheidenlijk op, hetzij in geval van ziekte, afwezigheid of ontstentenis van leden of van het lid-secretaris, hetzij voor het geval het aantal candidaten dit vordert.

Tot het houden van eene zitting en het nemen van besluiten wordt de tegenwoordigheid van ten minste drie leden vereischt.

4. 1. Door Onzen voornoemden Minister worden in gemeenten, welke door hare ligging of door andere omstandigheden hiervoor geschikt zijn de in artikel 2 bedoelde plaatselijke commissiën benoemd. Deze commissiën bestaan uit twee of drie leden.

2. Het oudste lid in jaren bekleedt in elke plaatselijke commissie het voorzitterschap.

3. De voorzitter regelt het aantal en den duur der zittingen naar gelang de belangen van de visscherij ter plaatse dit noodig maken, met dien verstande, dat — zoo mogelijk — niet minder dan zes candidaten per zittingdag worden geëxamineerd.

4. Tot het houden van eene zitting en het nemen van besluiten wordt de tegenwoordigheid van ten minste twee leden vereischt.

5. 1. De regeling van een examen, als bedoeld in artikel 1 geschiedt door den voorzitter der betrokken commissie.

2. De plaats, waar zitting wordt gehouden en de dag, waarop deze aanvangt, worden door den voorzitter bepaald en door dezen in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend gemaakt.

6. 1. Hij, die aan een examen als bedoeld in artikel 1 wenscht deel te nemen, geeft daarvan ten minste tien dagen vóór den aanvangsdag van het examen kennis aan den voorzitter van de commissie, onder overlegging van:

I. het bewijs, dat hij den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;

II. *a.* voor *stuurman* op *zeilzeevisschersvaartuigen* het bewijs, dat hij na het eindigen van zijn veertiende levensjaar ten minste zes en dertig maanden ter zee heeft gevaren, waarvan ten minste achttien maanden op zeilvaartuigen, welke de zee- of de kustvisscherij uitoefenden;

b. voor *schipper* op *zeilzeevisschersvaartuigen* het bewijs, dat hij na het eindigen van zijn veertiende levensjaar ten minste acht en veertig maanden op zeevisschersvaartuigen heeft gevaren, waarvan ten minste twaalf maanden als schipper of als stuurman op zeilzeevisschersvaartuigen;

c. voor *stuurman* op *stoomzeevisschersvaar-*

tuigen het bewijs, dat hij na het eindigen van zijn veertiende levensjaar ten minste zes en dertig maanden ter zee heeft gevaren, waarvan ten minste achttien maanden op vaartuigen, welke de zee- of de kustvisscherij uitoefenden en van deze achttien maanden ten minste twaalf maanden op stoomzeevisschersvaartuigen;

d. voor *schipper* op *stoomzeevisschersvaartuigen* het bewijs, dat hij na het eindigen van zijn veertiende levensjaar ten minste 48 maanden op zeevisschersvaartuigen heeft gevaren, waarvan ten minste twaalf maanden als schipper of als stuurman op stoomzeevisschersvaartuigen;

e. voor *schipper* op *kustvisschersvaartuigen* het bewijs, dat hij ten minste vier en twintig maanden op visschersvaartuigen heeft gevaren.

2. De candidaat, die tot het afleggen van een examen wordt toegelaten, ontvangt van den voorzitter der commissie eene oproeping voor het examen.

7. 1. De candidaat moet op den dag van het examen, vóór dat dit aanvangt, bij den voorzitter van de betrokken commissie storten: voor een volledig examen: twee gulden; voor een aanvullingsexamen: een gulden; voor een examen voor de kustvisscherij: een gulden.

2. De voorzitter van eene plaatselijke commissie zendt het gezamenlijk bedrag der door hem ontvangen examengelden aan den voorzitter van de centrale commissie vóór of op den laatsten dag van elke maand, waarin door zijne commissie zitting werd gehouden.

3. De opbrengst van alle examengelden wordt door den voorzitter van de centrale commissie in 's Rijks schatkist gestort.

8. 1. De kennis, welke gevorderd wordt voor het verkrijgen van de in artikel 1 genoemde diploma's, is omschreven in de programma's, als bijlage bij dit reglement gevoegd.

2. Het examen wordt mondeling en schriftelijk, het eerstgenoemde deel in het openbaar afgenomen.

3. De commissie beslist met meerderheid van stemmen.

4. Ingeval van staking der stemmen beslist de Voorzitter.

9. Zij, die in het bezit zijn van een diploma van stuurman of van schipper op zeilzeevisschersvaartuigen, kunnen een aanvullingsexamen voor denzelfden rang voor stoomzeevisschersvaartuigen afleggen, indien zij aan de vereischten omtrent den tijd van varen op stoomvaartuigen hebben voldaan en omgekeerd. Zij worden dan alleen geëxamineerd in de vakken van het programma, welke uitsluitend op de stoomvaart of uitsluitend op de zeilvaart betrekking hebben.

10. Is het examen naar het oordeel der commissie op voldoende wijze afgelegd, dan wordt door haar aan den geëxamineerde het verlangde diploma uitgereikt.

11. Het model der diploma's wordt door Onzen voornoemden Minister vastgesteld.

12. 1. Zoo spoedig mogelijk na den laatsten zittingsdag van een jaar zendt de voorzitter van elke plaatselijke commissie een beredeneerd verslag van de gehouden examens aan den voorzitter van de centrale commissie.

2. De centrale commissie zendt zoo spoedig mogelijk na afloop van het zittingjaar aan Onzen voornoemden Minister een beredeneerd verslag, waarin zoowel de door haar gehouden examens als de door de plaatselijke commissiën gehouden examens worden besproken.

13. De leden en plaatsvervangende leden van de centrale commissie genieten uit 's Rijks schatkist vacatiegelden tot een bedrag van acht gulden per dag en vergoeding voor reis- en verblijfkosten naar de tweede klasse, genoemd in artikel 2 van het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 8 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 119), en de leden van de plaatselijke commissiën vacatiegelden tot een bedrag van zes gulden per dag.

14. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel van: „Reglement voor de visscherij-examens" (stuurlieden en schippers).

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 3den Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 131).

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

BIJLAGE.

—

PROGRAMMA'S.

ZEEVISSCHERIJ.

A. *Examen voor stuurman.*

Zeilvaart.	Stoomvaart.
1. De candidaat moet eene leesbare hand schrijven en zijne gedachten mondeling en schriftelijk zonder grove fouten kunnen uitdrukken.	1. Als voor zeilvaart.
2. *Rekenkunde* (mondeling en schriftelijk).	2. Als voor zeilvaart.
De vier hoofdbewer-	

Zeilvaart.	Stoomvaart.
kingen met geheele getallen, gewone en eindige tiendeelige breuken, het metrieke stelsel en de maten bij de visscherij in gebruik.	
3. *Zeevaartkunde* (mondeling en schriftelijk):	3. Als voor zeilvaart.
a. begrip van aardrijkskundige lengte en breedte;	
b. gebruik van zeekaarten; plaatsbepaling in de kaart door breedte en lengte door koers en verheid; door kruispeiling met verzeiling, peiling en looding; peiling en breedte; breedte en looding;	
c. verbeteren van koersen en peilingen voor variatie en kompasfout;	
d. gebruik van log, lood, kompas en octant;	
e. gegist bestek volgens middelbreedte, invloed van stroom en drift;	
f. zonsmeridiaansbreedte;	
g. gebruik van den barometer in verband met den weerstoestand.	
4. *Zeemanschap.*	4. *Zeemanschap.*
a. eenig begrip van de samenstelling van een zeilvisschersvaartuig;	*a.* Eenig begrip van de samenstelling van een stoomzeevisschersvaartuig;
b. inrichting van het tuig en de zeilen van een zeilzeevisschersvaartuig;	*b.* inrichting van het tuig en de zeilen van een stoomzeevisschersvaartuig;
c. manoeuvres met een zeilzeevisschersvaartuig;	*c.* manoeuvres met een stoomzeevisschersvaartuig; voldoende begrip van manoeuvres van een zeilvaartuig om aanvaringen te voorkomen;
d. bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee en de toepassing hiervan;	*d.* tot en met *h.* als voor zeilvaart.
e. bekendheid met de inrichting en het gebruik van op de *Noordzee* gebruikelijke vischtuigen, voor zooveel die noodig is om schadevaren te voorkomen;	
f. noodseinen, reddingsmiddelen aan boord en aan den wal en het gebruik hiervan;	
g. behandelen van eene boot in zee en in branding;	
h. houden van een journaal.	
5. *Stoomwerktuigkunde.*	5. *Stoomwerktuigkunde.*
Eenig begrip van de inrichting en de behandeling van het stoomspil met den daarbij behoorenden ketel en de voornaamste appendages, vooral met het oog op de schade en het gevaar, welke kunnen ontstaan door verkeerde behandeling.	Eenig begrip van de inrichting en de behandeling van het scheepsstoomwerktuig, den ketel met de voornaamste appendages en de kleine stoomwerktuigen op stoomzeevisschersvaartuigen in gebruik.
6. Eenig begrip van verbandleer en eerste hulp bij ongelukken.	6. Als voor zeilvaart.
B. *Examen voor schipper.*	
1. Alles wat voor stuurman wordt geëischt.	1. Als voor zeilvaart.
2. *Zeevaartkunde* (mondeling en schriftelijk):	2. Als voor zeilvaart.
a. verbeteren van de kompasfout door zonsamplitudo en door de poolster;	
b. maansmeridiaansbreedte;	
c. gebruik van de tafels van zonsopkomst en -ondergang;	
d. gebruik van getijtafels.	
3. *Zeemanschap.*	3. *Zeemanschap.*
a. het optuigen van een zeilzeevisschersvaartuig;	*a.* het optuigen van een stoomzeevisschersvaartuig;
b. manoeuvres met een	*b.* manoeuvres met

Zeilvaart.	Stoomvaart.
zeilzeevisschersvaartuig onder alle omstandigheden;	een stoomzeevisschersvaartuig onder alle omstandigheden;
het aandoen van de Nederlandsche zeegaten;	het aandoen van de Nederlandsche zeegaten;
c. hulpmiddelen in nood, als oliestorten, noodroeren, enz.;	*c.* en *d.* als voor zeilvaart.
d. de Nederlandsche stormseinen.	
4. *Stoomwerktuigkunde.*	4. *Stoomwerktuigkunde.* Eenige meerdere kennis omtrent de behandeling van stoomwerktuigen en ketel.
5. De rechten en plichten van den schipper tegenover reederij en bemanning en als ambtenaar van den burgerlijken stand.	5. Als voor zeilvaart.
6. Eenige kennis van de belangrijkste bepalingen:	6. Als voor zeilvaart.
a. der internationale conventie ten doel hebbende de visscherijpolitie in de Noordzee buiten de territoriale wateren te regelen;	
b. der internationale overeenkomst tot tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee buiten de territoriale wateren;	
c. der internationale overeenkomst tot bescherming van onderzeesche telegraafkabels.	
KUSTVISSCHERIJ	
C. *Examen voor schipper.*	
1. Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen.	
2. Het gebruik van kompas en lood.	
3. Het gebruik van het wippertoestel.	
4. De Nederlandsche stormseinen.	

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 3den Mei 1910 (*Staatsblad* nº. 131).

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

—

3 *Mei* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van een gewijzigd Reglement voor de examens ter verkrijging van diploma's van *machinist-stoker* en van *machinist* aan boord van *stoomzeevisschersvaartuigen*. S. 182.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 Maart 1909, nº. 1272, afdeeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Mei 1909, nº. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 27 April 1910, nº. 2050, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1º. in te trekken het Koninklijk besluit van 6 Juni 1907 (*Staatsblad* nº. 144);

2º. vast te stellen het gewijzigde Reglement voor de examens ter verkrijging van diploma's van *machinist-stoker* en van *machinist* aan boord van *stoomzeevisschersvaartuigen*, hetwelk met de daarbij behoorende bijlage bij dit besluit is gevoegd.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 3den Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 12 *Mei* 1910.)

REGLEMENT *voor de examens ter verkrijging van diploma's van machinist-stoker en van machinist aan boord van stoomzeevisschersvaartuigen.*

Art. 1. Er wordt van Staatswege gelegenheid gegeven tot het afleggen van examens ter verkrijging van diploma's van machinist-stoker en van machinist aan boord van stoomzeevisschersvaartuigen.

2. 1. De in het vorige artikel bedoelde examens worden afgenomen door eene Commissie, waarvan de leden en de plaatsvervangende leden telkens voor den tijd van één jaar worden benoemd door Onzen Minister, belast met de zorg voor de uitvoering der wetten en Koninklijke besluiten betreffende de scheepvaart, die tevens uit de leden een voorzitter, een secretaris en een plaatsvervangenden secretaris aanwijst.

2. Bij ziekte, afwezigheid of ontstentenis van den voorzitter worden de werkzaamheden geleid door den oudste in jaren der aanwezige leden.

3. De plaatsvervangende leden en de plaatsvervangende secretaris treden, daartoe door of namens den voorzitter opgeroepen, onderscheidenlijk op, hetzij in geval van ziekte, afwezigheid of ontstentenis van leden of van het lidsecretaris, hetzij voor het geval het aantal candidaten dit vordert.

4. Tot het houden van eene zitting en het nemen van besluiten wordt de tegenwoordigheid van ten minste drie leden vereischt.

3. 1. De regeling van een examen als bedoeld in artikel 1 geschiedt door den voorzitter der Commissie.

2. De plaats, waar zitting wordt gehouden, en de dag, waarop deze aanvangt, worden door den voorzitter bepaald en door dezen in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend gemaakt.

4. 1. Hij, die aan een examen als bedoeld in art. 1 wenscht deel te nemen, geeft daarvan ten minste tien dagen vóór den aanvangsdag van het examen kennis aan den voorzitter van de Commissie onder overlegging van:

I. het bewijs, dat hij de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt.

II. *a.* voor machinist-stoker op stoomzeevisschersvaartuigen het bewijs, dat hij gedurende ten minste twaalf maanden in de machinekamer van stoomvaartuigen is werkzaam geweest;

b. voor machinist op stoomzeevisschersvaartuigen het bewijs, dat hij gedurende ten minste twaalf maanden in de machinekamer van stoomvaartuigen is werkzaam geweest, waarvan ten minste zes maanden als machinist-stoker of als machinist op een stoomzeevisschersvaartuig.

2. De candidaat, die tot het afleggen van een examen wordt toegelaten, ontvangt van den voorzitter der Commissie eene oproeping voor het examen.

5. 1. De candidaat moet op den dag van het examen, vóórdat dit aanvangt, bij den voorzitter van de Commissie twee gulden examengeld storten.

2. De opbrengst der examengelden wordt door den voorzitter der Commissie in 's Rijks schatkist gestort.

6. 1. De kennis, welke gevorderd wordt voor het verkrijgen van de in artikel 1 genoemde diploma's, is omschreven in de programma's als bijlage bij dit reglement gevoegd.

2. Het examen wordt mondeling en schriftelijk, het eerst genoemde deel in het openbaar, afgenomen.

3. De commissie beslist met meerderheid van stemmen.

4. Ingeval van staking der stemmen beslist de voorzitter.

7. Is het examen naar het oordeel der Commissie op voldoende wijze afgelegd, dan wordt door haar aan den geëxamineerde het verlangde diploma uitgereikt.

8. Het model der diploma's wordt door Onzen voornoemden Minister vastgesteld.

9. De commissie zendt zoo spoedig mogelijk na afloop van het zittingsjaar aan Onzen voornoemden Minister een beredeneerd verslag van de gehouden examens.

10. De leden en plaatsvervangende leden der Commissie genieten uit 's Rijks schatkist vacatiegelden tot een bedrag van acht gulden per dag en vergoeding voor reis- en verblijfkosten naar de tweede klasse, genoemd in artikel 2 van het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 8 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 119).

11. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel van „Reglement voor de visscherij-examens" (machinist-stokers en machinisten).

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 3 Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 132).

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE.

—

PROGRAMMA'S.

A. *Examen voor machinist-stoker.*

1. lezen en schrijven;

2. de vier hoofdregels met geheele getallen, gewone en tiendeelige breuken, de Nederlandsche maten en gewichten en de Engelsche lengtematen (mondeling en schriftelijk);

3. behandeling van de vuren;

4. beteekenis en gebruik van de voornaamste ketel-appendages;

5. behandeling van den stoomketel aan boord van stoomzeevisschersvaartuigen in gewone omstandigheden;

bekendheid met de oorzaken, waardoor zout en olie in den ketel kunnen komen, de gevolgen, welke hiervan te verwachten zijn en de middelen om het te voorkomen;

6. benaming en doel van de onderdeelen der stoomwerktuigen aan boord van stoomzeevisschersvaartuigen;

7. loop van den stoom in de machine;

8. drijven van de machine in gewone omstandigheden, smeren van de machine;

9. de candidaat moet voorts voor de Commissie doen blijken, dat hij in staat is een stuk ijzer van ten minste 1" (Engelsch) diameter te lasschen; een voorwerp goed te vijlen en te vlakken en een klep of kraan naar behooren in te schuren, zoodanig dat deze dicht is;

10. Eenig begrip van verbandleer en eerste hulp bij ongelukken.

B. *Examen voor machinist.*

1. alles wat voor machinist-stoker wordt geëischt;

2. herleiding van Engelsche maten tot Nederlandsche en omgekeerd (mondeling en schriftelijk);

3. inrichting der stoomketels aan boord van stoomzeevisschersvaartuigen, hunne behandeling onder alle omstandigheden;

4. onderhoud en schoonmaken der ketels en verrichten van kleine herstellingen;

5. inrichting en gebruik der ketel appendages;

6. inrichting der stoomwerktuigen aan boord van stoomzeevisschersvaartuigen, hunne behandeling, onderhoud en schoonmaken; het verrichten van kleine herstellingen;

7. inrichting en behandeling der hulpwerktuigen;

8. inrichting, onderhoud en behandeling der lensleidingen;

9. schetsen van eenvoudige machinedeelen;

10. bekendheid met de wettelijke regelen bij het gebruik van stoomketels in acht te nemen.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 3den Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 132).

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

4 *Mei* 1910. BESLUIT, betreffende de betaling van rente en aflossing van een door de gemeente ingesteld grondbedrijf uit buitengewone middelen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.;

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente 's-Gravenhage, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, dd. 9/11 Nov. 1909 B n°. 4717 (3e afd.), G. S. n°. 89/1, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 20 Sept. 1909 tot wijziging van de Gemeentebegrooting voor 1909;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 April 1910, n°. 20;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 April 1910, n°. 4059, Afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat bij besluit van den Raad der gemeente 's-Gravenhage, dd. 20 Sept. 1909 aan de Gemeentebegrooting voor het dienstjaar 1909 is toegevoegd:

a. bij de ontvangsten van den gewonen dienst, onder volgnummer 33*bis* een post groot ƒ 8197.86 wegens bijgeschreven rente en aflossing van het grondbedrijf;

b. bij de ontvangsten van den buitengewonen dienst, onder volgnummer 63 een verhooging van den post „Geldleening" met ƒ 8197.86;

c. bij de uitgaven van den buitengewonen dienst, onder volgnummer 309 een post groot ƒ 8197.86 wegens bijschrijving van rente en aflossing van het Grondbedrijf;

d. bij de uitgaven van den gewonen dienst onder volgnummer 235 ter balanceering van de sub *a* genoemde ontvangst, eene verhooging van den post „Onvoorziene Uitgaven" met ƒ 8197.86;

dat blijkens de toelichting deze wijzigingen het gevolg zijn van het Raadsbesluit tot inbreng op 1 Oct. 1909 in het „Grondbedrijf" voor een bedrag van ƒ 704,500 van eenige terreinen in den Segbroekpolder ten noorden van de Beek en ten westen van het Afvoerkanaal, terwijl tevens door den Raad is bepaald dat op het oogenblik van den inbreng op de Gemeente ter zake van die gronden een schuld van ƒ 674,158 rust en dat op de boekwaarde van bedoelde terreinen over het tijdvak 1 Oct.—31 Dec. 1909 zal worden bijgeschreven ƒ 8197.86;

dat verder uit de overgelegde stukken blijkt:

1°. dat bovenvermeld Raadsbesluit tot inbreng berust op eene door den Raad op 17 Mei

1909 vastgestelde „Verordening op het beheer van het Grondbedrijf" waarbij o. m. wordt bepaald, dat de aan de Gemeente toebehoorende tot bouwterrein bestemde gronden onder den naam „Grondbedrijf" afzonderlijk zullen worden beheerd; dat de inbrengwaarde daarvan door den Raad zelven wordt vastgesteld met vermelding tevens van het bedrag der schuld, welke op het oogenblik van den inbreng ter zake van den grond op de gemeente rust; en dat de ter zake dier gronden door de gemeente verschuldigde aflossing en rente na aftrek van de opbrengst uit buitengewone middelen zullen worden gedekt;

2°. dat door het onderhavige besluit tot inbreng een aanvang met de uitvoering der verordening wordt gemaakt en nog verschillende besluiten tot inbreng aan den Raad zullen worden aangeboden;

3°. dat de koopsom van dezen ingebrachten grond betaald is uit de eerste en tweede seriën der 3½ pCt. leening groot ten hoogste ƒ 10,000.000 aangegaan krachtens Raadsbesluit van 9 April 1906 en goedgekeurd door het College van Ged. Staten bij besluit van 10 April 1906;

dat bij besluit van 9/11 Nov. 1909, B n°. 4717 (3de Afd.) G. S. n°. 89/1, Ged. Staten aan bovenvermeld raadsbesluit de goedkeuring hebben onthouden uit overweging dat, vermits de handelingen verricht onder den naam „Grondbedrijf" handelingen zijn der gemeente, de feitelijke strekking dezer begrootingswijziging is: om de door de gemeente verschuldigde rente en aflossing van bovenvermelde eerste en tweede seriën der Leening groot ƒ 10,000,000 tot een bedrag van ƒ 8197.86 te betalen uit buitengewone middelen, waar tegenover dan een gelijk bedrag als vermeende waardestijging gedurende het tijdvak van 1 Oct.—31 Dec. op de boekwaarde der betrokken gronden wordt bijgeschreven; dat hierdoor teruggekomen wordt op een verplichting, die de Raad door de vaststelling van bovengenoemd door Ged. Staten goedgekeurd Leeningsbesluit op zich genomen heeft, aangezien hij zich bewust was dat de rente en aflossing daarvan uit de gewone middelen der Gemeente moesten worden bestreden; hetgeen hem ook bekend was uit het in 1901, krachtens art. 206 der Gemeentewet voor de gemeentebegrootingen en -rekeningen vastgestelde model waar de rente en aflossing van geldleeningen alleen op Hoofdstuk II dus onder gewone uitgaven voorkomen, waaruit tevens blijkt dat het leeningsbesluit, zonder die verplichting niet voor goedkeuring zou zijn vatbaar geweest; dat een vermeende door geen enkel feit bevestigde waarde-vermeerdering van gemeentegronden geen reden mag zijn om de geldelijke lasten, die uit aangegane leeningen voor de gemeente voortvloeien, te verminderen; dat al moge de dekking van rente en aflossing door nieuwe geldopneming in zeer bijzondere omstandigheden gerechtvaardigd zijn, b. v. waar zij er toe strekt om de gemeente in staat te stellen gronden te verkrijgen, waarvan het bezit in het algemeen belang der gemeente is en waarbij aankoop, leening, waardebepaling, rentebijschrijving enz., door toelaatbare regelen van afzonderlijk „grondbedrijf" worden beheerscht, zoodanige bijzondere omstandigheden hier niet aanwezig zijn; dat het ter goedkeuring aangeboden Raadsbesluit tot wijziging der Begrooting voor 1909, hetwelk door verschillende besluiten van gelijke strekking zal worden gevolgd, in strijd is met een richtig, het vermogen der gemeente niet aantastend geldelijk beheer en dus niet voor goedkeuring vatbaar:

dat van het besluit van Ged. Staten de Gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij verwijzende naar een bij zijn beroepschrift gevoegd advies van Burg. en Weths., dd. 26 Nov. 1909, n°. 1129, waarin wordt aangevoerd, dat bij het aangaan van de hierbedoelde leening den Raad reeds het denkbeeld voor oogen stond, van een grondbedrijf met een daarmede gepaard gaande overbrenging van rente en aflossing naar den buitengewonen dienst, terwijl het ook om andere redenen bij het nemen van de verschillende leeningsbesluiten nimmer heeft vastgestaan, dat in geen enkel geval zou worden afgeweken van den algemeenen regel, volgens welken rente en aflossing uit den gewonen dienst worden bestreden; dat immers onderscheidene malen bijv. bij den bouw van de Electrische Centrale en van de tweede gasfabriek, de rente tijdens de periode van aanbouw bijgeschreven is bij het aanlegkapitaal, m. a. w. de rente bestreden is uit den buitengewonen dienst, en zulks met goedkeuring van Ged. Staten, in welke gevallen tevens van het model voor de gemeentebegrootingen en -rekeningen is afgeweken; dat voorts, naar de meening van Burg. en Weths., er niet alleen geen reden is om voor gronden, welke tijdens de instelling van het grondbedrijf reeds eigendom der gemeente waren (duidelijkheidshalve verder in het advies van Burg. en Weths. „oude gronden" genoemd), een meer voorzichtige gedragslijn vast te stellen dan voor de nieuwe gronden, maar juist eerder voor het tegenovergestelde grond zou bestaan; dat immers de oude gronden,

vooral die terreinen welke reeds geruimen tijd eigendom zijn der gemeente, in verhouding tot de tegenwoordige waarde voor geringen prijs zijn gekocht; terwijl bovendien reeds een gedeelte van de op die terreinen rustende schuld is afgelost; dat in één woord de courante waarde bij het inwerking treden van het grondbedrijf tot de op die gronden rustende schuld in veel gunstiger verhouding staat dan uit den aard der zaak het geval kan zijn met later te koopen gronden, waarvan de waarde bij den aankoop, dat is derhalve bij den inbreng in het grondbedrijf, zoo goed als altijd gelijk zal zijn aan de schuld welke op die gronden zal komen te rusten; dat die oude gronden dan ook in voordeeliger conditie verkeeren dan de na de instelling van het grondbedrijf aan te koopen terreinen; dat de mogelijkheid, dat te zijner tijd zou blijken dat een te groot bedrag aan den gewonen dienst is uitgekeerd, m. a. w. dat de waardevermeerdering der terreinen geen gelijken tred zou blijken te hebben gehouden met de vermeerdering van de daarop rustende schuld, zich zeer zeker eerder bij de nieuwe dan bij de oude gronden zal kunnen voordoen; in welk verband Burg. en Weths. bovendien wijzen op art. 10 van de verordening op het beheer van het grondbedrijf; dat, zijn Ged. Staten van oordeel, dat de regeling, voor zooveel betreft de nieuwe gronden, op haar zelve niet in strijd is met een goed financieel beleid, dit naar het oordeel van Burg. en Weths. a fortiori moet gelden voor de oude gronden;

Overwegende, dat de vraag, of het besluit tot aanvulling der gemeentebegrooting vatbaar is voor goedkeuring, hiervan afhangt of mag worden aangenomen dat op redelijke wijze gezorgd is voor de instandhouding van het vermogen der gemeente en een billijke verdeeling van lasten tusschen de tegenwoordige en toekomstige belastingbetalers;

dat daarbij de vraag, of het bezit van belangrijke terreinen, waaraan voor de gemeente min of meer risico verbonden is, in het gemeentelijk belang is te achten, thans geen punt van overweging uitmaakt;

O., wat aangaat de instandhouding van het vermogen der gemeente, dat de bijschrijving van aflossing en rente op den dienst van het grondbedrijf van aan de gemeente toebehoorende gronden in dit geval niet in strijd is met een behoorlijk financieel beleid;

dat de dekking dezer bijschrijving uit buitengewone middelen wat de aflossing betreft, aan geene bedenking onderhevig is indien redelijkerwijs vaststaat, dat de waarde der gronden niet vermindert, en, wat de rente betreft, dat die waarde minstens met eenzelfde bedrag vermeerdert;

dat wel is waar noch het een noch het ander met zekerheid is vast te stellen maar dat de Verordening op het beheer van het grondbedrijf, vastgesteld 17 Mei 1909 voor eene zich uitbreidende gemeente als 's-Gravenhage voldoende waarborgen geeft, dat eene eenigermate belangrijke waardevermindering niet te duchten is;

dat die waarborgen meer in het bijzonder te vinden zijn: *a.* in art. 3, dat een splitsing van het grondbedrijf in districten voorschrijft, in verband met art. 8 bepalende, dat de gronden, waarvan bij eene vijfjaarlijksche taxatie zal zijn gebleken dat de waarde lager is dan de daarop rustende schuld, in één complex worden samengevoegd; *b.* in art. 5 j°. art. 10—11 dat telken 5 jaren de gronden van ieder district worden geschat en het nadeelig verschil wordt aangevuld uit de reserve en zoo noodig uit de gewone middelen der gemeente, terwijl het bijschrijven der rente wordt gestaakt; *c.* in art. 12 en 13 dat bij verkoop hetgeen een gedeelte grond meer opbrengt dan het bedrag der boekwaarde, wordt bestemd tot reserve en dat de mindere opbrengst wordt gedekt uit de reserve of desnoods uit de gewone middelen der gemeente;

O., wat aangaat de vraag of door bijschrijving van aflossing en rente op de boekwaarde der gronden en dekking daarvan uit buitengewone middelen, voldoende gezorgd wordt voor een behoorlijke verdeeling van lasten;

dat, indien mag worden aangenomen dat het vermogen der gemeente geen ernstige vermindering bedreigt, het ook niet onbillijk is te achten dat het tegenwoordige geslacht niet worde belast ten bate van toekomstige belastingschuldigen of ten bate van hen, die in de toekomst uit de gemeente-eigendommen voordeel zullen trekken;

O., dat een en ander niet alleen geldt voor die gronden, die in vervolg van tijd door de gemeente worden verkregen, maar evenzeer en in nog meerdere mate voor die gronden, die reeds in het bezit der gemeente zijn, omdat te dien aanzien mag worden aangenomen, dat reeds een meer-waarde boven den prijs van aankoop en boven de leeningen, die ten behoeve van dien aankoop zijn gesloten, bestaat;

O., dat daartegen niet afdoet, dat vorige leeningen door Ged. Staten zijn goedgekeurd in de veronderstelling dat aflossing en rente uit gewone middelen zouden worden gekweten,

omdat niets belet, mede onder goedkeuring van het Hooger gezag, bij veranderde omstandigheden, van de oorspronkelijke beslissing af te wijken, mits de waarborgen van derden, met name van obligatiehouders, niet worden aangetast;

O., dat van verkorting dezer waarborgen geen sprake is, omdat bij alle nog niet afgeloste leeningen der gemeente, zoowel de belastingen als alle andere inkomsten verbonden zijn;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit alsnog Onze goedkeuring te verleenen aan het besluit van den Raad der gemeente 's-Gravenhage, dd. 20 Sept. 1909, tot wijziging van de Gemeentebegrooting voor 1909.

—

7 *Mei* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin en de provinciën betreffende militie- en inkwartieringsplichtigheid van in Nederland gevestigde onderdanen van Montenegro.

Bij artikel 2 van het bij de wet van 2 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 40) goedgekeurd op 8 December 1908 te Cettinje tusschen Nederland en Montenegro geteekende verdrag van Handel en Scheepvaart, opgenomen in *Staatsblad* n°. 111 van 1910, is bepaald:

„Le traitement sur le pied de la nation la plus favorisée est garanti complètement et sans réserve aucune au Monténégro aux sujets néerlandais et réciproquement le dit traitement est garanti dans les Pays-Bas et dans ses colonies et possessions aux sujets monténégrins."

Tengevolge van deze bepaling zullen de hier te lande gevestigde onderhoorigen van het Vorstendom Montenegro ten aanzien o. a. van verplichtingen met betrekking tot de militie en het verstrekken van inkwartiering en onderhoud aan krijgsvolk en van transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, moeten deelen in de voorrechten, bij het bij de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 129) goedgekeurd verdrag van Handel en Scheepvaart, tusschen Nederland en Japan gesloten, aan de in Nederland gevestigde onderdanen van Japan toegekend.

De inwisseling der akten van bekrachtiging van het verdrag met Montenegro heeft plaats gehad op 20 Maart 1910.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister:
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

10 *Mei* 1910. BESLUIT, houdende vrijstelling van invoerrecht voor een mengsel van ongeveer gelijke deelen nitrobenzol en amyl-acetaat, benoodigd bij de werkzaamheden in fabrieken van schoensmeer. S. 133.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 13 April 1910, n°. 100, Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1893 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord (advies van 26 April 1910, n°. 6);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 Mei 1910, n°. 101, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Er wordt vrijstelling van het invoerrecht genoten voor een mengsel van ongeveer gelijke deelen nitrobenzol en amyl-acetaat, benoodigd bij de werkzaamheden in fabrieken van schoensmeer.

Ten aanzien van die vrijstelling zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artt. 3 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 10den Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 24 *Mei* 1910.)

—

10 *Mei* 1910. BESLUIT, betreffende de woonplaats van een behoeftigen krankzinnige in verband met de opheffing van woonplaats zonder vestiging elders.

WIJ WILHELMINA, ENZ.;

Beslissende het geschil over de woonplaats van den armlastigen krankzinnige F. TH. K. BONEL;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 April 1910, n°. 61;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Mei 1910, n°. 915, Afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat FREDERIK THEODORUS

KAREL BONEL, geboren 3 Nov. 1881, woonde te Amsterdam, vanwaar hij in Mei 1909 met zijne echtgenoote naar Bussum verhuisde;

dat hij, volgens de beëdigde verklaring zijner echtgenoote voor den kantonrechter, den laatsten tijd van hun verblijf te Bussum zonder werk zijnde, onder den indruk daarvan vreemd begon te handelen, slordig werd in plaats van net op zijne kleederen, zooals hij te voren was en zich uiterst prikkelbaar toonde;

dat hij de laatste weken van September weder werk kreeg te Amsterdam, doch al spoedig ontslagen werd, omdat hij niet goed werkte; dat zijne vrouw toen met hem overlegde om naar Amsterdam met der woon terug te keeren, hopende dat hij rustiger zoude worden, als hij niet meer tusschen Bussum en Amsterdam behoefde heen en weer te reizen, en dat zij op den morgen van den 2den Oct. 1909 bemerkende, dat hij omging met 't plan om zijnen inboedel te verkoopen, bewerkte dat hij vooruit ging, terwijl zij na den inboedel te hebben verpakt en verzonden, mede naar Amsterdam vertrok, waar zij bij hare gehuwde zuster haren intrek nam;

dat verder uit de stukken van het geding blijkt, dat BONEL den morgen van zijn vertrek naar Amsterdam Dr. DAELMANS, arts te Bussum, heeft geraadpleegd, die hem, volgens zijne verklaring in staat achtte tot het verplaatsen zijner woonplaats; dat hij 's avonds van dien dag zich ook bij zijnen zwager te Amsterdam heeft aangemeld, bij wien zijne vrouw toen vertoefde, doch zich zoo vreemd gedroeg, dat deze hem verzocht heen te gaan, waaraan hij gevolg gaf;

dat hij toen vermoedelijk ging zwerven en door de politie te Amsterdam in den nacht van 4 op 5 Oct. werd aangetroffen en medegenomen naar een politiebureau, waar hij in zijne uitingen zich zoo zonderling gedroeg, dat hij op 5 Oct. 1909 in de krankzinnigenafdeeling van het Wilhelmina-Gasthuis werd opgenomen;

dat over de kosten zijner verpleging geschil is ontstaan tusschen de besturen der gemeenten Amsterdam en Bussum, welk geschil Ged. Staten van Noord-Holland niet in der minne hebben weten bij te leggen;

O., dat verandering van woonplaats bewezen wordt door eene verklaring zoowel aan het bestuur der gemeente, welke men verlaat, als aan dat der gemeente, waarheen de woonplaats wordt overgebracht, doch dat bij gebreke van eene verklaring, gelijk hier het geval is, het bewijs van het voornemen uit de omstandigheden moet worden opgemaakt;

O. dienaangaande, dat BONEL en zijne vrouw het voornemen hebben opgevat uit Bussum naar Amsterdam te verhuizen en daaraan op 2 Oct. 1909 gevolg gegeven door hun vertrek uit Bussum, eerst van den man en daarna door de vrouw, die eerst nog den inboedel inpakte en verzond naar Amsterdam;

O., dat F. TH. K. BONEL op den morgen van zijn vertrek door den geneeskundige J. J. DAELMANS, dien hij raadpleegde, wel in staat geacht werd, zijne woonplaats naar elders over te brengen;

dat op grond hiervan kan worden aangenomen, dat hij Bussum metterwoon verlaten heeft;

dat hij eveneens in staat geacht zou kunnen worden zich te Amsterdam te vestigen;

dat echter gebleken is, dat hij dat niet gedaan heeft;

dat hij toch dadelijk na zijne komst aldaar aan het zwerven is geraakt en kort daarop door de politie, des nachts op straat is aangetroffen, waarop zijne opneming in de krankzinnigenafdeeling van het Wilhelmina-Gasthuis gevolgd is;

Gezien de Wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat geene gemeente als woonplaats van den armlastigen krankzinnige F. TH. K. BONEL kan worden aangewezen.

—

12 *Mei* 1910. BESLUIT, betreffende den termijn voor de kennisgeving van een ingesteld beroep bij exploit, bedoeld in art. 15, 2de lid, 2de zinsnede der Hinderwet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.;

Beschikkende op het beroep, ingesteld door E. VISSER, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 25 November 1909, n°. 8917/3315 P. W., waarbij aan J. VAN DEN BERG Jr. aldaar vergunning is verleend tot het uitbreiden der electrische drukkerij, gevestigd in perceel Oudeschans 68 door het bijplaatsen in het sousterrain van drie gietapparaten en een handschaafmachine, in de daarboven gelegen verdieping van een klappers en op de vijfde verdieping van een vouwplakmachine;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 April 1910, n°. 53;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 Mei 1910, n°. 277 H., Afd. Arbeid;

Overwegende, dat de appellant heeft over-

gelegd een te zijnen verzoeke op 3 Maart 1910 uitgebracht exploit aan den concessionaris, waarin dezen wordt beteekend, dat de appellant op 4 Dec. 1909 in beroep is gekomen van de verleende vergunning;

O., dat volgens art. 15 der Hinderwet hij, die het beroep instelt, in het 1ste lid van dat artikel bedoeld, daarvan gelijktijdig moet kennis geven aan het Gemeentebestuur, en, zoo het beroep door een ander dan den verzoeker wordt ingesteld, daarvan aan den laatste bij exploit moet worden kennis gegeven;

dat nu wel is waar door de wet niet bepaaldelijk is voorgeschreven, dat ook deze laatstbedoelde kennisgeving gelijktijdig met het beroep moet geschieden, doch hieruit allerminst kan worden afgeleid, dat van het ingestelde beroep ook nog plus minus 3 maanden later geldig bij exploit zou kunnen worden kennis gegeven aan den verzoeker;

dat daardoor geheel zou worden verijdeld de bedoeling der wet, welke door de vereischte beteekening aan den verzoeker dezen blijkbaar juist zekerheid heeft willen verschaffen, dat hij tot uitvoering van de hem verleende vergunning zou kunnen overgaan, indien na het verstrijken van den bij art. 15 gestelden termijn hem geen kennisgeving van een door anderen ingesteld beroep mocht zijn beteekend;

dat mitsdien door appellant het bepaalde bij art. 15 der Hinderwet niet behoorlijk is in acht genomen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

—

13 *Mei* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het laatstelijk bij Koninklijk besluit van 16 December 1908 (*Staatsblad* n°. 412) gewijzigde Koninklijk besluit van 24 December 1901 (*Staatsblad* n°. 274), aanwijzende de gemeenten, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid der Muntwet 1901 niet geldt en de gemeenten, waar ingevolge artikel 23 dier wet gelegenheid wordt gegeven tot verwisseling van vreemde munten en bepalende de koersen waartegen die verwisseling geschiedt. S. 134.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 11 April 1910, n°. 100, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van 26 April 1910, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 Mei 1910, n°. 75, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Te rekenen van 1 Juni 1910 worden in artikel 1, letter *a*, van Ons besluit van 24 December 1901 (*Staatsblad* n°. 274), zooals dat is gewijzigd, laatstelijk bij Ons besluit van 16 December 1908 (*Staatsblad* n°. 412), geschrapt de namen der gemeenten *Neede*, *Winterswijk*, *Didam* en *Pannerden* en wordt het bepaalde onder letter *c* gelezen als volgt:

„I. voor zilveren munten zoowel van het *Duitsche Rijk* als van het Koninkrijk *België*:

alle gemeenten in de provincie *Limburg*;

II. voor nikkelen en koperen munten van het *Duitsche Rijk*:

alle gemeenten in de provincie *Limburg* met uitzondering van de gemeenten *Maastricht*, *St. Pieter* en *Oud-Vroenhoven*."

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 13den Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 19 *Mei* 1910.)

—

18 *Mei* 1910. BESLUIT, houdende regelen voor het afnemen hier te lande van het examen in de Maleische taal en de land- en volkenkunde van *Nederlandsch-Indië* als bedoeld in *Indisch Staatsblad* 1886, n°. 47, sub ten tweede, III*a*. S. 135.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 11 Mei 1910, Afdeeling A[1]. n°. 50;

Overwegende, dat de wenschelijkheid is gebleken om ook hier te lande de gelegenheid open te stellen tot het afleggen van het examen in de Maleische taal en in de land- en volkenkunde van *Nederlandsch-Indië*, bedoeld in § III van artikel 2 van het besluit van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* van 15 Februari 1886, n°. 7 (*Indisch Staatsblad* 1886, n°. 47) en in artikel 8, sub *c*, van de Regelen en voorwaarden voor de toekenning van eene bijdrage uit 's Lands kas aan particuliere Kweekscholen voor de vorming van

Inlandsche onderwijzers (*Indisch Staatsblad* 1906, nº. 242);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. I. Het examen bedoeld bij § III van artikel 2 van het besluit van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* van 15 Februari 1886, nº. 7 (*Indisch Staatsblad* nº. 47), en in artikel 3, sub *c*, van de Regelen en voorwaarden voor de toekenning van eene bijdrage uit 's Lands kas aan particuliere Kweekscholen voor de vorming van Inlandsche onderwijzers (*Indisch Staatsblad* 1906, nº. 242) wordt ook in *Nederland* afgenomen naar dezelfde eischen als ter zake in *Nederlandsch-Indië* gelden en van dezelfde personen als daar tot dat examen worden toegelaten.

Art. II. 1. Dit examen wordt in het openbaar afgenomen twee malen 's jaars, en wel in de maanden Juni en December, door eene parmanente commissie van drie leden, te benoemen door Onzen Minister van Koloniën.

2. Beide zittingen worden door de commissie omstreeks dertig dagen vóór den aanvang twee malen afgekondigd in de *Staatscourant*.

3. Binnen veertien dagen na de eerste aankondiging moeten zij, die aan het examen wenschen deel te nemen, daarvan schriftelijk kennisgeven aan den Secretaris der commissie, met overlegging van het bewijs dat zij met goed gevolg het examen als hoofdonderwijzer of onderwijzer, hetzij hier te lande dan wel in *Nederlandsch-Indië* afgelegd hebben.

4. Aan een der leden der Commissie wordt bij de benoeming het voorzitterschap en aan een ander het secretariaat opgedragen.

5. De leden genieten vergoeding voor reisen verblijfkosten volgens de daaromtrent geldende bepalingen en vacatiegelden ad *f* 8 per dag.

Art. III. De commissie brengt aan Onzen Minister van Koloniën een omstandig verslag uit van het afgenomen examen en vermeldt daarin ten aanzien van ieder der geëxamineerden den uitslag van het onderzoek in elk der vakken.

Art. IV. De commissie biedt Onzen Minister van Koloniën de getuigschriften voor de in het examen geslaagden aan, opdat ze door hem geviseerd en uitgereikt kunnen worden.

Alle geëxamineerden, ook zij die niet geslaagd zijn, ontvangen van den Secretaris der commissie zoo spoedig mogelijk mededeeling van den uitslag van hun examen in ieder vak.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 13den Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 25 *Mei* 1910.)

—

17 *Mei* 1910. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 9 Mei 1906 (*Staatsblad* nº. 110) betreffende de vaststelling van bepalingen omtrent de wijze van benoeming en de bezoldiging van ambtenaren en bedienden bij de Departementen van Algemeen Bestuur. S. 136.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers van 2 April 1910;

Den Raad van State gehoord (advies van 26 April 1910, nº. 13);

Gezien het nader rapport van den Raad van Ministers van 12 Mei 1910, La. A, Kabinet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Artikel 4 van Ons besluit van 9 Mei 1906 (*Staatsblad* nº. 110), houdende vaststelling van bepalingen omtrent de wijze van benoeming en de bezoldiging van ambtenaren en bedienden bij de Departementen van Algemeen Bestuur wordt gewijzigd als volgt;

„De klerken worden bij eerste aanstelling benoemd, naar keuze van den Minister, Hoofd van het betrokken Departement, uit sollicitanten, die in het bezit zijn van het diploma van voldoend afgelegd examen, uitgereikt door de permanente examencommissie voor candidaten voor de betrekking van klerk bij een der Departementen van Algemeen Bestuur.

„De eischen, waaraan moet worden voldaan, zijn vervat in het examen-programma aan dit besluit gehecht.

„De benoeming dier commissie, de oproeping der candidaten en de regeling van het examen zijn opgedragen aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

„In bijzondere gevallen kan door Ons afwijking van de wijze van benoeming worden verleend."

Onze Ministers zijn, ieder voor zooveel zijn Departement van Algemeen Bestuur aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de onderscheidene Ministerieele Departe-

menten, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 17den Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *Mei* 1910.)

PROGRAMMA *van de eischen voor het examen voor de betrekking van klerk bij de Departementen van Algemeen Bestuur.*

Om tot het examen te kunnen worden toegelaten, moeten de candidaten Nederlander zijn, den leeftijd van 17 jaar bereikt hebben en niet ouder zijn dan 25 jaar.

Het examen omvat:

a. grondige kennis van de Nederlandsche taal;

b. bekendheid met de Fransche, Duitsche en Engelsche taal;

c. de rekenkunde tot en met de gewone en tiendeelige breuken en de evenredigheden;

d. de aardrijkskunde van *Nederland* en zijne koloniën, benevens eenige algemeene kennis der aardrijkskunde van *Europa* en de overige werelddeelen;

e. de geschiedenis in het bijzonder van *Nederland* en zijne koloniën;

f. de beginselen der staatsinrichting van *Nederland* en zijne koloniën.

Bovendien wordt als eisch gesteld „goed, vlug en duidelijk schrift".

Aan hen, die aan bovengenoemde eischen hebben voldaan, wordt een diploma uitgereikt met daaraan gehechte lijst, aangevende het cijfer, in elk examenvak en elk onderdeel daarvan behaald.

Van het bezit van een getuigschrift van goed afgelegd eindexamen Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus of van eenig ander getuigschrift, waaruit blijkt, dat de candidaat voldoende middelbaar onderwijs heeft genoten of zich op het verkrijgen van eenige bijzondere kennis heeft toegelegd, zal op het uit te reiken diploma aanteekening worden gehouden.

Behoort bij Koninklijk besluit van 17 Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 136).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers,

(*get.*) HEEMSKERK.

—

19 *Mei* 1910. MISSIVE van den Minister van Waterstaat aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het planten van boomen onder Rijks-telegraaf- en telefoonlijnen.

Het komt herhaaldelijk voor, dat op wegen boomen worden geplant op zoodanige plaats, dat de aanwezige Rijkstelegraaf- en telefoongeleidingen bij den groei der boomen hinder ondervinden. Hierin moet alsdan worden voorzien door òf de beplanting te snoeien en in te korten, waardoor deze in vele gevallen niet tot de gewenschte ontwikkeling kan komen, òf de betrokken Rijkslijn te wijzigen, c. q. te verleggen, hetgeen dikwijls met niet onbelangrijke kosten gepaard gaat.

Ten einde zooveel mogelijk deze bezwaren te voorkomen, heb ik de eer de medewerking van U H.E.G. in te roepen door U te verzoeken tot de verschillende gemeentebesturen in Uwe provincie de uitnoodiging te willen richten om bij het aanleggen van beplantingen rekening te houden met de op de betrokken gronden aanwezige Rijkstelegraaf- en telefoonlijnen en ter zake vooraf overleg te plegen met den betrokken Ingenieur der Telegrafie.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

20 *Mei* 1910. BESLUIT, betreffende adspirant-verificateurs der invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 14 Mei 1910, n°. 75, afdeeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Wie tot adspirant-verificateur der invoerrechten en accijnzen wenscht te worden benoemd, moet zich onderwerpen aan een vergelijkend examen.

Tijd en plaats van het examen, alsmede het aantal plaatsen waarvoor het wordt gehouden, worden in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

2. Om tot het examen te worden toegelaten moet men ongehuwd zijn en van goed gedrag en, voor zoover noodig, aan de nationale militie hebben voldaan.

Bovendien wordt gevorderd, dat de candidaat:

1. het eindexamen der hoogere burgerscholen met 5-jarigen cursus met goed gevolg heeft afgelegd of een getuigschrift bezit dat, ter beoordeeling van onzen Minister van Finan-

ciën, eene niet geringere algemeene ontwikkeling bewijst;

2. bij den aanvang van het jaar den vollen ouderdom van 20 jaren niet overschreden heeft;

3. door de examencommissie, voorgelicht door een geneeskundige, lichamelijk geschikt is bevonden voor den actieven dienst der invoerrechten en accijnzen.

Niemand wordt meer dan tweemaal tot het examen toegelaten.

3. Bij het examen wordt allereerst gelet op geschiktheid voor het ambt van verificateur.

Voorts wordt van de candidaten verlangd:

a. eene voldoende kennis van de Nederlandsche taal, blijkende uit een juist en vaardig gebruik daarvan, zoowel mondeling als schriftelijk, en uit het voldoende begrijpen van een stuk proza of poëzie;

b. voldoende kennis van de Fransche en Hoogduitsche taal, blijkende uit de vaardigheid om een stuk proza daaruit in het Nederlandsch over te brengen en om zich daarin redelijk goed uit te drukken.

Net en duidelijk schrift is een vereischte.

4. De candidaten die aan het examen hebben voldaan, worden tot adspirant-verificateur benoemd, voor zooveel zij in verband met het aantal opengestelde plaatsen in aanmerking kunnen komen.

Alvorens tot verificateur te kunnen worden benoemd, moeten de adspirant-verificateurs zich onderwerpen aan een vakexamen, loopende over:

a. de wetgeving betreffende de invoerrechten en accijnzen met de voorschriften tot uitvoering;

b. de roei- en peilkunde; de inrichting en het gebruik der werktuigen voor den dienst der accijnzen;

c. de hoofdzaken der wijze van werken in de fabrieken, waar aan accijns onderworpen goederen worden vervaardigd of bewerkt;

d. de hoofdtrekken der wetgeving betreffende de directe belastingen.

5. De adspirant-verificateurs die niet binnen 3 jaren na hunne aanstelling aan het vakexamen hebben voldaan, worden ontslagen. Art. 131 van Ons besluit van 30 Maart 1904, nº. 19, is hierbij niet van toepassing.

In bijzondere gevallen kan Onze Minister van Financiën dien termijn verlengen.

6. De adspirant-verificateurs die aan het vakexamen hebben voldaan, genieten eene jaarlijksche bezoldiging van *f* 800, ingaande den eersten dag der maand volgende op die waarin de uitslag van het examen door Onzen Minister van Financiën is bekend gemaakt.

De bezoldiging wordt na een diensttijd van vier jaren, gerekend van gemelden dag, tot *f* 1000 verhoogd.

7. Art. 59, letter *a*, van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

a. „de adspirant-verificateurs na een diensttijd van 4 jaren, gerekend van het tijdstip waarop hunne bezoldiging is ingegaan".

8. Voor de toepassing van artikel 61 van Ons voormeld besluit wordt de betrekkelijke ouderdom in dienst der adspirant-verificateurs bepaald door de volgorde, waarin zij aan het vakexamen hebben voldaan, en door de bij dat examen verkregen rangorde.

9. De adspirant-verificateurs worden benoemd en ontslagen door Onzen Minister van Financiën.

Zij blijven ongehuwd, zoolang zij niet 4 jaren als zoodanig in dienst zijn of den vollen ouderdom van 30 jaren bereikt hebben.

De adspirant-verificateur die in strijd met deze bepaling in het huwelijk treedt, wordt geacht zijn ontslag te hebben gevraagd.

10. Dit besluit treedt in werking 1 Augustus 1910.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, 20 Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

—

21 *Mei* 1910. BESLUIT, tot organisatie van het personeel voor den dienst der justitiegebouwen. S. 137.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie van den 19den April 1910, 4de Afdeeling, nº. 585;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Mei 1910, nº. 26);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 Mei 1910, 4de Afdeeling, nº. 591;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Het personeel voor den dienst der justitiegebouwen bestaat uit:

1º. een Rijksbouwmeester met jaarwedde van *f* 4000 tot en met *f* 5000;

2º. twee adjunct-Rijksbouwmeesters met jaarwedden van *f* 2400 tot en met *f* 3200;

3°. vijf hoofdopzichters met jaarwedden van *f* 1900 tot en met *f* 2400;

4°. vijftien opzichters, verdeeld in drie klassen met jaarwedden:

voor de opzichters der 1ste klasse van *f* 1600 tot en met *f* 1800;

voor de opzichters der 2de klasse van *f* 1200 tot en met *f* 1500;

voor de opzichters der 3de klasse van *f* 850 tot en met *f* 1050;

5°. een klerk met jaarwedde van *f* 400 tot en met *f* 1100.

Bij het bureau van den Rijksbouwmeester voornoemd worden voorts werkzaam gesteld:

1°. een concierge-bode met jaarwedde van *f* 900 tot en met *f* 1100;

2°. een vaste-knecht met jaarwedde van *f* 400 tot en met *f* 650.

2. De bezoldiging der adjunct-Rijksbouwmeesters, hoofdopzichters, opzichters, van den klerk, den concierge-bode en den vaste-knecht, wordt bij gebleken bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver verhoogd als volgt:

voor de adjunct-Rijksbouwmeesters na 2, 4, 6 en 8 jaren dienst in dien rang tot *f* 2600, *f* 2800, *f* 3000 en *f* 3200 's jaars;

voor de hoofdopzichters na 2, 4 en 6 jaar dienst in dien rang tot *f* 2100, *f* 2300 en *f* 2400 's jaars;

voor de opzichters der 1ste klasse na 2 en 4 jaar dienst in dien rang tot *f* 1700 en *f* 1800 's jaars;

voor de opzichters der 2de klasse na 2, 4 en 6 jaar dienst in dien rang tot *f* 1300, *f* 1400 en *f* 1500 's jaars;

voor de opzichters der 3de klasse na 2 en 4 jaar dienst in dien rang tot *f* 950 en *f* 1050 's jaars;

voor den klerk na ½, 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7 jaar dienst in dien rang op *f* 450, *f* 500, *f* 600, *f* 700, *f* 800, *f* 900, *f* 1000 en *f* 1100 's jaars;

voor den concierge-bode na 2, 4, 6 en 8 jaar dienst in dien rang tot *f* 950, *f* 1000, *f* 1050, en *f* 1100 's jaars;

voor den vaste-knecht na ½, 1, 2, 3 en 4 jaar dienst in dien rang tot *f* 450, *f* 500, *f* 550, *f* 600 en *f* 650 's jaars;

Bij benoeming tot eene der voormelde betrekkingen in den loop van een kwartaal worden de hiervoren vermelde tijdvakken geacht aan te vangen met den eersten dag van het kwartaal, volgende op dat, waarin de benoeming is geschied.

3. Door Ons kan aan de ambtenaren, in artikel 1 sub 3° en 4° genoemd, het genot van vrije woning worden toegekend, welk genot voor de toepassing der Burgerlijke Pensioenwet wordt begroot op eene waarde van ten hoogste *f* 200.

Bij toekenning van dit genot wordt het begroote bedrag op dat der jaarwedde in mindering gebracht.

Den concierge-bode bij het bureau van den Rijksbouwmeester wordt het genot van vrije woning, vuur en licht toegekend, welk genot voor de toepassing der Burgerlijke Pensioenwet wordt begroot op eene waarde van ten hoogste *f* 200 zonder dat het begroote bedrag op dat der jaarwedde wordt in mindering gebracht.

4. Indien de werkkring van een bij den dienst der justitiegebouwen benoemden ambtenaar eenen anderen titel vordert, dan in artikel 1 vermeld, wordt bij de benoeming een der rangen in dat artikel voorkomende, aangewezen, welke door den benoemden ambtenaar zal worden ingenomen.

5. De ambtenaren tot en met den rang van opzichter der 3de klasse worden door Ons, de klerk, de concierge-bode en de vaste knecht door Onzen Minister van Justitie benoemd, geschorst en ontslagen.

6. Van de ambtenaren, die thans werkzaam zijn met een anderen titel dan in artikel 1 van dit besluit vermeld, worden door Ons binnen twee maanden na de dagteekening van dit besluit de rangen aangewezen, die zij naar de onderscheiding van artikel 1 zullen innemen.

Op den thans in dienst zijnden hoofd-ingenieur voor de gevangenissen en rechtsgebouwen blijven toepasselijk de bepalingen van het Koninklijk besluit van 9 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 110) en van dat van 23 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 134).

De ten aanzien van de aanstelling en bezoldiging van tijdelijk personeel bij den dienst der justitiegebouwen vastgestelde bepalingen blijven van kracht.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën, aan den Raad van State, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 21sten Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie ad interim,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 31 *Mei* 1910.)

—

21 *Mei* 1910. BESLUIT, houdende beslissing, dat uit art. 16 der Woningwet niet kan worden afgeleid dat op den gemeenteraad de wettelijke plicht rust tot aanstelling van een vasten ambtenaar, belast met het bouw- en woningtoezicht;

dat Gedep. Staten derhalve ten onrechte krachtens art. 212 der Gemeentewet op de gemeentebegrooting een post voor de bezoldiging van zoodanigen ambtenaar hebben gebracht.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Rheden*, tegen het besluit van Gedep. Staten van *Gelderland* dd. 4 Januari 1910 nº. 141, betreffende de begrooting van inkomsten en uitgaven dier gemeente voor het dienstjaar 1910;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 27 April 1910, nº. 64;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Mei 1910, nº. 4432, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende; dat, nadat deze begrooting op 30 Oct. 1909 door den Raad der gemeente Rheden was vastgesteld, en zij aan Gedep. Staten van *Gelderland* ter goedkeuring was gezonden, laatstgenoemd College haar bij besluit van 7 Dec. 1909, nº. 154, aan het gemeentebestuur heeft teruggezonden met eenige bedenkingen, waarin onder meer werd aangedrongen op het uittrekken van gelden tot bezoldiging van een te benoemen adjunct-gemeenteopzichter, speciaal te belasten met het bouw- en woningtoezicht;

dat de Gemeenteraad echter de aanstelling van zoodanig ambtenaar niet noodzakelijk achtte, oordeelende, dat de gemeente-opzichter aan wien bij buitengewone werken steeds een tijdelijk opzichter wordt toegevoegd, genoegzaam toezicht kan houden op het bouwen, en op 23 Dec. 1909 besloten heeft niet aan den wensch van Gedep. Staten te voldoen en op dit punt de begrooting ongewijzigd te laten;

dat Ged. Staten daarop met toepassing van art. 212, 1e lid, der Gemeentewet, bij besluit van 4 Jan. 1910, nº. 141, hebben goedgevonden:

I. op de begrooting van uitgaven der gemeente *Rheden* voor den dienst van 1910 te brengen den volgenden post:

Hoofdstuk I, Afdeeling I, artikel 6, letter *n*, Jaarwedde van een adjunct-opzichter, belast met het bouw- en woningtoezicht *f* 800, en in verband daarmede den post Hoofdstuk XV, artikel 1, onvoorziene uitgaven dier begrooting met *f* 800 te verlagen;

II. Voormelde aldus gewijzigde begrooting goed te keuren en een exemplaar daarvan, voorzien van het bewijs van goedkeuring, terug te zenden;

dat Ged. Staten daarbij hebben overwogen, dat met het toezicht op de naleving der ingevolge art. 1 der Woningwet vastgestelde voorschriften in de gemeente *Rheden* slechts één ambtenaar is belast, aan wien buitendien, in zijne hoedanigheid van opzichter over de eigendommen, werken en inrichtingen der gemeente, tal van andere werkzaamheden zijn opgedragen; dat dergelijk toezicht voor eene zoo uitgestrekte en volkrijke gemeente als *Rheden*, gelijk uit een vanwege de Gezondheidscommissie ingesteld onderzoek met feiten is gebleken, ten eenenmale onvoldoende is te achten en de aanstelling van een tweeden ambtenaar, nevens bedoelden gemeente-opzichter, bijzonderlijk belast met het toezicht op de naleving der krachtens de Woningwet vastgestelde voorschriften, voor eene richtige uitvoering dier wet mitsdien noodzakelijk is te achten;

dat de Gemeenteraad hierop bij Ons voorziening heeft gevraagd, daarbij aanvoerende, dat hij zich in geenen deele met het besluit van Ged. Staten kan vereenigen, en het budget der gemeente niet wenscht te bezwaren met uitgaven, welke naar zijne meening onnoodig zijn, weshalve hij Ons verzocht, het besluit van Ged. Staten te vernietigen en zijn besluit te handhaven;

dat bij de behandeling van het beroep in eene openbare vergadering van den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, de gemachtigde van den Gemeenteraad heeft aangevoerd, dat de gemeenteraad van oordeel is, dat voor *f* 800 's jaars geen geschikt vast ambtenaar te vinden is, en beter acht nu en dan een tijdelijk ambtenaar aan te stellen, waardoor de gemeente-opzichter dan van andere werkzaamheden ontlast wordt, en zich meer in 't bijzonder met het toezicht op de naleving der krachtens de Woningwet vastgestelde voorschriften kan bezighouden;

Overwegende dat het antwoord op de vraag of Ged. Staten hier terecht art. 212 der Gemeentewet hebben toegepast, hiervan afhangt of de jaarwedde van een adjunct-opzichter, belast met het bouw- en woningtoezicht, te beschouwen is als eene door de wet aan de gemeente opgelegde uitgave;

dat nu wel is waar art. 16 der Woningwet bepaalt, dat Burgemeester en Wethouders,

evenals de Gezondheidscommissie verplicht zijn na te gaan, welke woningen ongeschikt ter bewoning zijn, verbetering behoeven of overbevolkt zijn, in voege als omschreven in art. 11, maar daaruit niet voortvloeit dat op den gemeenteraad van *Rheden* in dit geval de wettelijke plicht rust tot aanstelling van een vasten ambtenaar, met den titel van adjunct-opzichter, belast met het bouw- en woning-toezicht; om naast den opzichter over de gemeente-eigendommen werkzaam te zijn;

dat Ged. Staten dus ten onrechte art. 212 der Gemeentewet hebben toegepast;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, alsnog goedkeuring te verleenen aan de begrooting van inkomsten en uitgaven der gemeente *Rheden* voor het dienstjaar 1910, zooals zij door den gemeenteraad is vastgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

23 *Mei* 1910. WET, tot wijziging van de wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126) tot regeling van het militair onderwijs bij de landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken. S. 138.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1908/09, n°. 154, 1—9; 1909/10, n°. 11, 1—7.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 1375—1392, 1523.

Hand. 1e *Kamer* 1909/10, *bladz.* 443, 444, 457, 458, 467—472.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126) tot regeling van het militair onderwijs bij de landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken, op enkele punten te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. In de tweede zinsnede van art. 5 der voormelde wet wordt tusschen „studiejaar" en „moet" ingelascht: „en bij dien van de Cadettenschool naar de Koninklijke Militaire Academie".

Art. II. In het bepaalde onder punt *b* van art. 6 der voormelde wet wordt in plaats van: „bedoeld onder I en onder II van art. 25", gelezen: „bedoeld in de artt. 25 en 26".

In de laatste zinsnede van art. 6 der voormelde wet wordt, in plaats van: „bij het toelatingsexamen voor", gelezen: „voor toelating tot".

Art. III. Het bepaalde onder punt *b* van art. 7 der voormelde wet wordt gelezen als volgt:

„de voorschriften volgens welke de toelatings- en de eindexamens aan de Koninklijke Militaire Academie en aan den Hoofdcursus, en het toelatingsexamen aan de Hoogere Krijgsschool en aan de Cadettenschool worden afgenomen; voorts die, volgens welke het rangschikkingsonderzoek voor toelating tot de Koninklijke Militaire Academie wordt ingesteld, zoomede de wijze van samenstelling der Commissiën, ten overstaan van welke die examens en dat onderzoek plaats hebben."

Art. IV. In de eerste zinsnede van art. 8 der voormelde wet wordt, in plaats van: „eindexamens worden", gelezen: „eindexamens, alsmede het rangschikkingsexamen voor toelating tot de Koninklijke Militaire Academie, worden".

Art. V. De artt. 25, 26, 27 en 28 der voormelde wet worden gelezen als volgt:

Art. 25. Alle leerlingen der Cadettenschool, die voor den militairen dienst bij geneeskundig onderzoek geschikt zijn bevonden en aan de eischen, die, krachtens het bepaalde in het tweede lid van art. 5, voor overgang van de Cadettenschool naar de Koninklijke Militaire Academie zijn gesteld, hebben voldaan, worden tot de Koninklijke Militaire Academie toegelaten voor den dienst, waarvoor zij meer bepaaldelijk bestemd zijn.

Zij worden, zooveel mogelijk, bij het wapen hunner keuze ingedeeld, voor zoover zij daartoe in aanmerking komen in verband met:

a. den uitslag van het zooeven gemelde geneeskundig onderzoek;

b. het aantal plaatsen, ingevolge het bepaalde bij art. 6, ten behoeve van deze categorie, voor de onderscheidene wapens opengesteld;

c. de rangorde, welke zij bij het overgangsexamen van de Cadettenschool naar de Koninklijke Militaire Academie, blijkens de uitspraak der examen-commissie, hebben verkregen; daarbij gelet op hetgeen, krachtens het bepaalde in het tweede lid van art. 5, is voorgeschreven ten aanzien van de eischen van kennis in bepaalde vakken, voor eene plaatsing bij het wapen der artillerie of bij dat der genie.

Art. 26. Nederlanders en zoons van Europeesche of daarmede gelijkgestelde ingezetenen der koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, die:

1. op het tijdstip van den aanvang van het

eerstvolgende leerjaar den vollen ouderdom van zeventien jaren bereikt en dien van een en twintig niet overschreden hebben, met dien verstande, dat voor hen, die zich de eerst volgende maal na het in werking treden dezer wet aanmelden om tot de Koninklijke Militaire Academie te worden toegelaten, de hiervoren aangegeven leeftijd van een en twintig jaren tot twee en twintig jaren wordt verhoogd,

2. zich, onder overlegging der bij Reglement aangewezen bescheiden, bij Onzen Minister van Oorlog, vóór het door dien Minister te bepalen tijdstip met een daartoe strekkend verzoek hebben aangemeld,

worden, voor zoover zij bij geneeskundig onderzoek voor den dienst bij het wapen hunner keuze geschikt zijn bevonden, en indien over een voldoend aantal plaatsen bij dat wapen kan worden beschikt, tot de Koninklijke Militaire Academie toegelaten, wanneer zij, in het jaar van toelating of in het jaar daaraan onmiddellijk voorafgaande, in het bezit zijn gekomen:

I. hetzij van het getuigschrift van goed volbracht eindexamen voor de hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus, bedoeld in art. 55 der wet op het middelbaar onderwijs;

II. hetzij van het in de artt. 11 en 12 der wet op het hooger onderwijs bedoelde getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan eene Universiteit in de faculteit der geneeskunde of der wis- en natuurkunde; hetzij van gelijk getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan eene Universiteit in de faculteiten der godgeleerdheid, der rechtsgeleerdheid en der letteren en wijsbegeerte, bijaldien zij ten overstaan van de in art. 7, onder punt *b*, bedoelde toelatingsexamen-commissie voor de Koninklijke Militaire Academie de bewijzen geven voldoende kennis te bezitten in de wis-, de natuur- en de scheikunde, tot zoover het onderwijs in deze vakken, in de vijfde en zesde klasse van het gymnasium, gaat met de leerlingen, die het getuigschrift willen verwerven van bekwaamheid tot de studie aan eene Universiteit in de faculteit der geneeskunde of der wis- en natuurkunde;

III. hetzij van het in art. 123 der wet op het hooger onderwijs bedoelde getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan de Technische Hoogeschool;

IV. hetzij van een getuigschrift of diploma, krachtens eenige wet met een der onder I—III bedoelde gelijkgesteld;

V. hetzij van het getuigschrift van goed volbracht toelatingsexamen tot de Koninklijke Militaire Academie.

Wij behouden Ons nochtans voor jongelieden, geen Nederlander en geen zoon van een ingezetene der Koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen zijnde, bij uitzondering tot het volgen van de lessen aan de Koninklijke Militaire Academie toe te laten.

Art. 26*bis*. Het programma van het bij art. 26, onder V, genoemde toelatingsexamen omvat:

a. de reken-, de stel- en de meetkunde, de gonio- en trigonometrie en de beginselen der beschrijvende meetkunde;

b. de beginselen van de theoretische en toegepaste mechanica;

c. de natuurkunde en hare voornaamste toepassingen;

d. de scheikunde en hare voornaamste toepassingen;

e. de beginselen der cosmographie;

f. de gronden van de gemeente-, provinciale en Staatsinrichting van Nederland;

g. de staathuishoudkunde en de statistiek, inzonderheid van Nederland en van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen;

h. de aardrijkskunde;

i. de geschiedenis;

k. de Nederlandsche, de Fransche, de Hoogduitsche en de Engelsche taal en letterkunde;

l. het hand- en het rechtlijnigteekenen.

De eischen van kennis, volgens vorenvermeld programma te stellen, worden bij de in art. 7, onder *b*, bedoelde voorschriften nader omschreven en toegelicht.

Art. 27. Overtreft voor eenig wapen het aantal aan de eischen van art. 26 beantwoordende adspiranten dat der daarvoor beschikbaar gestelde plaatsen, dan hebben de betrokken adspiranten, ter bepaling van de rangorde, waarin zij voor indeeling bij het wapen hunner keuze in aanmerking komen, zich aan een rangschikkingsonderzoek te onderwerpen.

De indeeling bij de verschillende wapens geschiedt vervolgens naar de rangorde, door die adspiranten bij het onderzoek, blijkens de uitspraak der commissie voor het rangschikkingsonderzoek verkregen; daarbij gelet op hetgeen, krachtens het bepaalde onder *b* van art. 7, is voorgeschreven ten aanzien van den meerderen invloed van bepaalde vakken, voor eene plaatsing bij het wapen der artillerie of bij dat der genie.

Bij de indeeling van de in dit artikel bedoelde adspiranten wordt in acht genomen dat hij, wiens vader in den dienst van den Staat gesneuveld, of binnen één jaar ten gevolge van in dezen dienst voor den vijand bekomen wonden overleden is, op grond hier-

van, desverlangd, eene beschikbare plaats voor het wapen der infanterie inneemt, wanneer hij volgens voormelde rangorde niet voor eene benoeming tot cadet bij het wapen zijner keuze in aanmerking kan komen.

Art. 28. Het in art. 27 bedoelde rangschikkingsonderzoek bestaat in een rangschikkingsexamen, alsmede in een onderzoek naar lichamelijke gesteldheid, bedrevenheid in lichaamsoefeningen, algemeene geestesontwikkeling, verstandelijken aanleg en studiezin.

Het programma van het in het voorgaande lid genoemde rangschikkingsexamen omvat:

a. het rekenen;

b. de stelkunde met de gonio- en trigonometrie;

c. de meetkunde;

d. de geschiedenis;

e. de Nederlandsche taal;

f. de Fransche taal;

g. de Duitsche taal;

h. de Engelsche taal.

De eischen van kennis, volgens vorenvermeld programma te stellen, worden bij de in art. 7, onder *b*, bedoelde voorschriften nader omschreven en toegelicht.

VI. In art. 29 der voormelde wet wordt aan het slot, in plaats van: „bedoeld onder II van art. 25", gelezen: „bedoeld in art. 26".

VII. In art. 30 der voormelde wet wordt, in plaats van: „art. 28", gelezen: „art. 26 of 27".

VIII. In art. 48 der voormelde wet wordt, in plaats van „25" gelezen: „26".

Slot- en overgangsbepaling.

Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Intusschen behouden Wij Ons voor, zoodanige overgangsmaatregelen te treffen, als Wij nuttig en noodig achten.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 23sten Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 4 *Juni* 1910.)

—

23 *Mei* 1910. WET, houdende goedkeuring van de op 16 December 1909 te *Londen* tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië* en op 29 December 1909 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten verdragen ter verlenging van de bestaande arbitrageverdragen. S. 139.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat eene verlenging noodzakelijk is van het op 15 Februari 1905 te *Londen* gesloten en bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 201) goedgekeurde arbitrageverdrag tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië* en van het voorbehoud der bevoegdheid om de in artikel 2 van dat verdrag bedoelde overeenkomsten te sluiten;

Mede overwegende, dat eene verlenging noodzakelijk is van het op 6 April 1904 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten en bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 200) goedgekeurde arbitrageverdrag en van het voorbehoud der bevoegdheid om de overeenkomsten te sluiten bedoeld in artikel 2 van dat verdrag;

Gelet op het tweede en derde lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Worden goedgekeurd het nevens deze wet in afdruk gevoegde op 16 December 1909 te Londen tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië* gesloten verdrag tot verlenging van het bestaande arbitrageverdrag tusschen beide Rijken (1) alsmede het eveneens nevens deze wet in afdruk gevoegde op 29 December 1909 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten verdrag tot verlenging van het bestaande arbitrageverdrag tusschen beide Rijken.

2. Wij behouden Ons de bevoegdheid voor om de overeenkomsten te sluiten, bedoeld zoowel in artikel 2 van het bij deze wet verlengde arbitrageverdrag tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië* als in artikel 2 van het eveneens bij deze wet verlengde arbitrageverdrag tusschen *Nederland* en *Frankrijk*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 23sten Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 15 *Juni* 1910.)

—

23 *Mei* 1910. WET, houdende naturalisatie van *Anna Maria Kessels*, weduwe van *Hendrik Hubert Roncken*, en zeven en vijftig anderen. S. 140.

---

(1) De Nederlandsche tekst is bekend gemaakt bij besluit van 23 Juli 1910 S. 240, hierna opgenomen.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hierna genoemde personen aan Ons een verzoek om naturalisatie hebben ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3, in verband met artikel 3*bis* der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

1°. *Anna Maria Kessels*, zonder beroep, geboren te Swalmen (provincie Limburg) den 25 November 1848, weduwe van *Hendrik Hubert Roncken*, wonende te Crefeld (Pruisen);

2°. *Pieter Joseph Donners*, mijnwerker, geboren te Bocholtz (provincie Limburg) den 13 September 1869, wonende te Klinkheide Kohlscheid (Pruisen);

3°. *Bruno Jacobus van Straaten*, muziekleeraar, geboren te Utrecht (provincie Utrecht) den 29 Mei 1858, wonende te Boitsfort (België);

4°. *Henricus Hubertus Stevens*, pannenbakker, geboren te Grathem (provincie Limburg) den 11 September 1860, wonende te Brüggen (Pruisen);

5°. *Hendrik Entjes*, arbeider, geboren te Westerbork (provincie Drenthe) den 17 Februari 1866, wonende te Ochtrup (Pruisen);

6°. *Hermanus van der Giesen*, vischventer, geboren te Dubbeldam (provincie Zuidholland) den 15 Augustus 1862, wonende te Gent (België);

7°. *Hector Verschaffel*, fabrieksdirecteur, geboren te Sas van Gent (provincie Zeeland) den 15 December 1871, wonende te Burcht (België);

8°. *Thomas Johannes Jong*, sigarenmaker, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 28 Augustus 1868, wonende te Gross Flottbek (Pruisen);

9°. *Maria Mispelkamp*, dienstbode, geboren te Enschedé (provincie Overijssel) den 12 Februari 1856, wonende te Wessum (Pruisen);

10°. *Jan Jacob Tummers*, arbeider, geboren te Limbricht (provincie Limburg) den 16 September 1873, wonende Sterkrade (Pruissen);

11°. *Charlotte Cristine Beels*, diakones, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 16 Mei 1855, wonende te Mülhausen (Elzas);

12°. *Jacob Snellen*, dienstknecht, geboren te Horst (provincie Limburg) den 30 September 1874, wonende te Leuth (Pruisen);

13°. *Joachim Coopmans*, arbeider, geboren te Baarlo, gemeente Maasbree, (provincie Limburg) den 8 Juni 1871, wonende te Lobberich (Pruisen);

14°. *Frederikus Tallen*, arbeider, geboren te Dalen (provincie Drenthe) den 23 December 1865, wonende te Nordhorn (Pruisen);

15°. *Mozes Blok*, genees- en verloskundige, geboren te Lemmer, gemeente Lemsterland, (provincie Friesland) den 27 Juni 1844, wonende te Londen (Groot-Britannië);

16°. *Martinus Stevens*, arbeider, geboren te Jabeek (provincie Limburg) den 22 Maart 1865, wonende te Eschweiler bij Aken (Pruisen);

17°. *Johan Sebastiaan Gerhardus Smits*, handelsagent, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 7 Februari 1857, wonende te Düsseldorf (Pruisen);

18°. *Lambertus Woudenberg*, arbeider, geboren te Zwammerdam (provincie Zuidholland) den 3 November 1870, wonende te Langendreer i/W (Pruisen);

19°. *Berend Vrieling*, arbeider, geboren te Dalen (provincie Drenthe) den 10 Juli 1865, wonende te Remels (Pruisen);

20°. *Carl Friedrich Julius Büning*, boekdrukker, geboren te Hamburg (Duitschland) den 22 December 1869, wonende te Hamburg, (Duitschland);

21°. *Henri Jean Marie Kessel*, schrijnwerker geboren te Schaerbeek (België) den 29 November 1874, wonende te Brussel (België);

22°. *Johannes Hendrik Hubert Plank*, steenbakker, geboren te Tegelen (provincie Limburg) den 13 Juni 1875, wonende te Brüggen (Pruisen);

23°. *Hendrik Halverkamps*, klompenmaker, geboren te Kessel (provincie Limburg) den 7 Januari 1846, wonende te Boisheim (Pruisen);

24°. *Louisa Henrietta Scheuten*, zonder beroep, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 21 Januari 1842, wonende te Frankfort aan den Main (Pruisen);

25°. *Hendrikus Lamers*, smid, geboren te Sambeek (provincie Noordbrabant) den 9 Maart 1839, wonende te Antwerpen (België);

26°. *Hendrikus Jenneboer*, arbeider, geboren te Borne (provincie Overijssel) den 27 Augustus 1853, wonende te Ochtrup (Pruisen);

27°. *Maria Johanna Koster*, dienstbode, geboren te Bergh (provincie Gelderland) den 15 Augustus 1876, wonende te Speelberg, gemeente Emmerik (Pruisen);

28°. *Johannes Geusendam*, arbeider, geboren te Rijssen (provincie Overijssel) den 26 September 1839, wonende te Epe (Pruisen);

29°. *Justine Emilie Kroon*, onderwijzeres, geboren te Deventer (provincie Overijssel) den 9 Augustus 1858, wonende te Berkhamsted (Groot-Britannië);

30°. *Hubertus Christianus Hendrikus Theeuwen*, stukadoor, geboren te Roermond (provincie Limburg) den 24 September 1871, wonende te Keulen (Pruisen);

31°. *Alida Geertruida Bredero*, weduwe van *Bernardus Franciscus Antonius Swart*, zonder beroep, geboren te Utrecht (provincie Utrecht) den 7 Maart 1859, wonende te Kevelaer (Pruisen);

32°. *Gerhard van Steijn*, arbeider, geboren te Hellendoorn (provincie Overijssel) den 20 Juni 1861, wonende te Ochtrup (Pruisen);

33°. *Reinier Nicolaas Duits*, werkmeester, geboren te Voorschoten (provincie Zuidholland) den 18 Februari 1852, wonende te Ahaus (Pruisen);

34°. *Johannes Lansink*, arbeider, geboren te Hengelo (provincie Overijssel) den 17 Mei 1863, wonende te Epe (Pruisen);

35°. *Hendrikus Paulus Vos*, wever, geboren te Haaksbergen (provincie Overijssel) den 28 April 1861, wonende te Rheine i/W (Pruisen);

36°. *Henricus Hubertus Schreurs*, landbouwer, geboren te Wessem (provincie Limburg) den 30 Januari 1854, wonende te Hüls-Benrad (Pruisen);

37°. *Gerard Lemmen*, arbeider, geboren te Maasbree (provincie Limburg) den 16 November 1864, wonende te Fischeln bij Crefeld (Pruisen);

38°. *Hermannus Kerkdijk*, arbeider, geboren te Den Ham (provincie Overijssel) den 27 April 1875, wonende te Rheine (Pruisen);

39°. *Jan Dirks de Boer*, stoker, geboren te Oldemarkt (provincie Overijssel) den 9 Mei 1875, wonende te Ohligs (Pruisen);

40°. *Eva Pinkusson*, huishoudster, geboren te Leek (provincie Groningen) den 11 Mei 1866, wonende te Berlijn (Pruisen);

41°. *Antonius Pijnappel*, boerenknecht, geboren te Hellendoorn (provincie Overijssel) den 2 Maart 1861, wonende te Fischeln bij Crefeld (Pruisen);

42°. *Johannes Franciscus Kaltner*, kantoorbediende, geboren te 's Hertogenbosch (provincie Noordbrabant) den 7 Februari 1874, wonende te Rutherglen (Groot- Britannië);

43°. *Paul Theodor Düsmann*, zonder beroep, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 30 Januari 1866, wonende te Rheine i/W (Pruisen);

44°. *Hendrik Wolters*, fabrieksarbeider, geboren te Denekamp (provincie Overijssel) den 25 Januari 1862, wonende te Ahaus i/W (Pruisen);

45°. *Andreas Hubertus Puts*, tuinman, geboren te Roggel (provincie Limburg) den 14 Juli 1871, wonende te Fischeln bij Crefeld (Pruisen);

46°. *Albertus Thijssen*, daglooner, geboren te Well, gemeente Bergen, (provincie Limburg) den 24 Juni 1875, wonende te Winnekendonk (Pruisen);

47°. *Hendrik Joseph Mols*, voerman, geboren te Schinveld (provincie Limburg) den 26 Maart 1862, wonende te Gelsenkirchen (Pruisen);

48°. *Henricus Nissen*, metselaar, geboren te Bergen (provincie Limburg) den 25 November 1864, wonende te Kevelaer (Pruisen);

49°. *Hendrikus Alphonsius Lambertus Hanrath*, R. K. zendeling, geboren te Roermond den 31 Juli 1871, wonende te Siang-houo-ti (China);

50°. *Petrus Hubertus Caris*, boerenknecht, geboren te Nederweert (provincie Limburg) den 23 Mei 1846, wonende te Crefeld (Pruisen);

51°. *Gerrit Vrieling*, arbeider, geboren te Westerbork (provincie Drenthe) den 13 Mei 1863, wonende te Neu Firrel (Pruisen);

52°. *Wilhelm Albers*, monteur, geboren te Lonneker (provincie Overijssel) den 18 September 1863, wonende te Dülmen (Pruisen);

53°. *Aaltje Derkolina Margrieta Vetters*, dienstbode, geboren te Groningen (provincie Groningen) den 8 October 1855, wonende te Groningen (provincie Groningen);

54°. *Gerrit Gelderman*, melkknecht, geboren te Heerde (provincie Gelderland) den 28 October 1860, wonende te Stahlenhaus bij Hochdahl (Pruisen);

55°. *Catharina Hubertina Leummens*, dienstbode, geboren te Aken (Pruisen) den 21 October 1870, wonende te Aken (Pruisen);

56°. *Herman Honigvoort*, wever, geboren te Enschedé (provincie Overijssel) den 26 September 1848, wonende te Rheine i/W (Pruisen);

57°. *Albertus Staal*, arbeider, geboren te Stadskanaal, gemeente Onstwedde, (provincie Groningen) den 19 Februari 1856, wonende te Porta Westphalica bij Minden (Pruisen);

58°. *Klaas Brommer*, bakkersknecht, geboren te Callantsoog (provincie Noordholland) den 3 Februari 1869, wonende te Londen (Groot-Britannië);

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 23sten Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie ad interim,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 2 *Juni* 1910.)

23 *Mei* 1910. WET tot bepaling van de som, bestemd tot goedmaking van de kosten van het Regentschap. S. 141.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat bij de wet van 2 April 1909 (*Staatsblad* n°. 88) in het Regentschap is voorzien voor het geval der minderjarigheid op het tijdstip Zijner komst tot den Troon van Onzen Troonopvolger, gesproten uit Ons huwelijk met Zijne Koninklijke Hoogheid HENDRIK WLADIMIR ALBRECHT ERNST, Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, Vorst van Wenden, Schwerin en Ratzeburg, Graaf van Schwerin, Heer van de landen Rostock en Stargard, enz., enz., en dat, ingevolge artikel 46 der Grondwet, de som moet worden bepaald, die op het jaarlijksch inkomen van de Kroon zal worden genomen voor de kosten van het Regentschap;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De op het jaarlijksch inkomen der Kroon, gedurende de minderjarigheid van Onzen Troonopvolger, gesproten uit Ons huhuwelijk met Zijne Koninklijke Hoogheid HENDRIK WLADIMIR ALBRECHT ERNST, Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, enz., enz. te nemen som voor de kosten van het Regentschap wordt bepaald op *honderd vijf en zeventig duizend gulden* (*f* 175,000).

2. Deze som wordt rechtstreeks uit 's Rijks schatkist aan de Regentes, of aan den Regent, uitbetaald, in mindering van het jaarlijksch inkomen der Kroon, dat, ingevolge artikel 24 der Grondwet, door de wet is te regelen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 23sten Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie, ad interim,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Marine,
(*get.*) J. WENTHOLT.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 13 *Juli* 1910.)

23 *Mei* 1910. WET tot bekrachtiging van den onderhandschen verkoop aan de gemeente *Rotterdam* van het aan den Staat behoorende deel van de Ruigeplaat bij *Delfshaven*, met de daarachter liggende *Westkous* c. a. en met het daarvóór liggende water buiten de rechternormaaloeverlijn der *Nieuwe Maas*, tot aan de oostgrens der gemeente *Schiedam*. S. 142.

—

23 *Mei* 1910. WET tot verhooging van het *Eerste hoofdstuk* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 143.

Tengevolge van de verhooging van een artikel wordt het totaal van het Iste hoofdstuk gebracht op *f* 900,523.13.

—

23 *Mei* 1910. WET tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente *Dreumel*, noodig voor de vrijmaking van het verkeer op den weg over den Vorenschen dam en de Dreumelsche straat onder genoemde gemeente. S 144.

—

23 *Mei* 1910. WET, houdende bepalingen tot wering van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw. S. 145.

Bijl. 2e. *Kamer* 1908/1909, n°. 327, 1—3; 1909/1910, n°. 75, 1—5.

Hand. id. 1909/1910, *bladz.* 1670—1671.

Hand. 1e. *Kamer* 1909/1910, *bladz.* 465, 472.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, wegens de uitvaardiging van den in Ons besluit van 28 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 278) vervatten algemeenen maatregel van bestuur, tot wering van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw, te dier zake nadere, wettelijke voorziening noodig is, en zulks ingevolge het bepaalde bij artikel 2 der wet van 2 April 1898 (*Staatsblad* n°. 79), tot wering van voor den land-, tuin- of boschbouw schadelijke dieren en van plantenziekten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. 1. De in- en doorvoer, uit alle landen, van de nagemelde heesters, te weten:

kruisbessen,
roode en witte aalbessen,
zwarte aalbessen en
frambozen,

of van deelen dier heesters, is verboden.

2. Dit verbod geldt mede de voorwerpen, dienende of gediend hebbende tot verpakking van een of meer dier gewassen.

2. 1. Van de in het vorig artikel vervatte

verbodsbepaling kan, ten aanzien van zendingen, bevattende een nieuwe variëteit van de aldaar genoemde heesters, of bestemd voor een wetenschappelijk doel, bij beschikking van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel vrijstelling worden verleend.

2. Bij zoodanige vrijstelling zal echter de in- en doorvoer alleen mogen geschieden langs een in de beschikking aan te wijzen, krachtens de bepalingen tot wering der druifluis, voor den in- en doorvoer van heesters opengesteld kantoor der invoerrechten en nadat de gewassen, bij een onderzoek door of vanwege het Hoofd van den phytopathologischen dienst, geheel vrij zijn bevonden van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 23sten Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 9 *Juni* 1910.)

—

25 *Mei* 1910. BESLUIT tot vaststelling van een Reglement van Politie voor alle militaire sluizen en bruggen, met uitzondering van die in of over den gekanaliseerden *Krommen Rijn*. S. 146.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 9 November 1909, Vde Afd., n°. 97;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 Maart 1910, n°. 10);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 20 Mei 1910, Vde Afd., n°. 337;

Gezien de Wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Gelet op het Koninklijk Besluit van 8 September 1892 (*Staatsblad* n°. 218) tot vaststelling van een Bijzonder Reglement van Politie voor den gekanaliseerden *Krommen Rijn*;

Overwegende, dat het noodig is, het Reglement van Politie op alle Rijks militaire sluizen en bruggen, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 20 Februari 1862 (*Staatsblad* n°. 28), te herzien;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Vast te stellen het Reglement van Politie voor alle militaire sluizen en bruggen, met uitzondering van die in of over den gekanaliseerden *Krommen Rijn*, zooals dat hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub 1°. bedoelde Reglement is vervallen het bij Koninklijk Besluit van 20 Februari 1862 (*Staatsblad* n°. 28) vastgestelde Reglement van Politie op alle Rijks militaire sluizen en bruggen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 25sten Mei 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
(*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 21 *Juni* 1910.)

REGLEMENT VAN POLITIE *voor alle militaire sluizen en bruggen, met uitzondering van die in of over den gekanaliseerden Krommen Rijn.*

Art. 1. Vaartuigen of vlotten worden niet door eene sluis of brug gelaten:

1°. indien de vaart door een sluis of brug, blijkens aankondiging in een dagblad, van de of van eene naburige plaats, tijdelijk verboden is of, wegens een plotseling ontstaan gebrek aan het kunstwerk, door den sluis- of brugwachter of door dengene, die hem vervangt, niet raadzaam wordt geacht;

2°. indien een vaartuig zoo diep gaat, dat het naar het oordeel van den sluiswachter of van den persoon die hem vervangt, den drempel der door te varen sluis zou kunnen raken;

3°. indien een vaartuig of vlot zoo breed is, dat het naar het oordeel van den sluis- of brugwachter of van den persoon die hem vervangt, in de sluis of brug zou kunnen vast geraken;

4°. indien de stand van het water hooger is dan het bij de door te varen sluis aangeduide schutpeil, en het niet zijn vaartuigen in dienst van het Rijk of de Provinciën, of dienende tot geregeld vervoer van personen of goederen op bepaalde dagen en uren, marktschuiten, vaartuigen geladen met huisraad, vee, visch, fruit of goederen aan spoedig bederf onderhevig, of zulke die door de met het beheer belaste Officieren der Genie zullen zijn aangewezen;

5°. indien de bij artikelen 12 en 13 bedoelde kosten en schaden niet naar de schatting vergoed zijn of voor die schadevergoeding borgtocht gesteld is.

2. Door den Minister van Oorlog worden,

voor zooveel noodig de uren vastgesteld gedurende welke de beweegbare bruggen geopend zullen worden en door de sluizen geschut zal worden.

Het hieromtrent vastgestelde en de later daarin te maken wijzigingen worden door aanplakking aan de brug of de sluis en door mededeeling in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den met het beheer belasten Officier der Genie, kan ook op andere dan de daarvoor vastgestelde tijden geschut en kan eene beweegbare brug ook op andere dan de daarvoor vastgestelde tijden geopend worden.

3. Alle vaartuigen van meer dan één meter diepgang moeten aan den achtersteven voorzien zijn van eene schaal, waarop de diepgang duidelijk leesbaar is.

Noch de schroef, noch eenig ander gedeelte van een stoomvaartuig mag beneden de kiel uitsteken, tenzij de schaal van den onderkant var dat gedeelte beginne te tellen.

4. Bij het naderen der sluis of brug moet de schipper een hoorbaar signaal geven of roepen om doorgelaten te worden, en hij mag niet in de sluis of voor de brug varen dan in tegenwoordigheid van den sluis- of brugwachter of van den persoon die hem vervangt.

5. De schipper mag met zijn vaartuig de sluizen en bruggen niet doorvaren dan met opgetrokken of in rust hangende zwaarden, gestreken zeilen, opgehaalde boegspriet en met de ankers binnen den boeg.

Bij het doorvaren van sluizen en bruggen moet de schipper zorgen, dat het vaartuig geen grootere vaart heeft, dan voor het besturen noodig is.

Het is verboden haken, boomen en andere gereedschappen in het hout of metselwerk der sluizen of bruggen en daartoe behoorende werken te steken.

Tot het bewegen en vastleggen van de vaartuigen en vlotten moet van de daartoe bestemde ringen, stangen, haalpennen en palen gebruik gemaakt worden.

6. Wanneer onderscheiden vaartuigen of vlotten tegelijk eene brug naderen, worden zij naar volgorde van aankomst doorgelaten.

Vaartuigen of vlotten, die terstond volgen op een vaartuig of vlot dat door een brug vaart, hebben den voorrang boven die welke op hetzelfde oogenblik van de andere zijde komen.

7. Een vaartuig of vlot wordt op zijne beurt, naar volgorde van aankomst geschut en wanneer er vaartuigen of vlotten van beide zijden gelijktijdig eene sluis naderen, worden zij beurtelings van de eene en van de andere zijde doorgelaten, beginnende met het eerste vaartuig of vlot, komende van die zijde waar de waterstand gelijk is aan dien in de schutkolk.

Met afwijking van deze bepaling worden de vaartuigen in dienst van het Rijk of de Provinciën, die dienende tot geregeld vervoer van personen of goederen op bepaalde dagen en uren, de marktschuiten, de vaartuigen beladen met huisraad, vee, visch, fruit of aan spoedig bederf onderhevige goederen, vóór alle andere doorgeschut; vervolgens worden de overige vaartuigen naar volgorde hunner aankomst, en het laatst de vlotten geschut.

8. De schipper met zijn vaartuig, een sluis of brug naderende, mag ten einde dichter bij die sluis of brug te komen de vóór hem zijnde vaartuigen *niet* voorbij varen.

Deze bepaling geldt, ten aanzien van de sluizen, niet voor den schipper van een vaartuig vermeld in de 2de alinea van artikel 7, die echter wederom de daarin genoemde vaartuigen niet mag voorbijvaren.

9. De schipper mag zijn vaartuig of vlot *niet* in een sluis halen vóór dat de voorgaande schutting is afgeloopen en *niet* in eene sluis laten liggen, langer dan voor de doorschutting noodig is.

10. Behoudens de bepalingen van dit reglement gedraagt de schipper zich bij de door schutting of doorvaart naar de bevelen van den sluis- of brugwachter of den persoon, die hem vervangt.

11. Het is verboden zonder toestemming van den sluis- of brugwachter of den persoon, die hem vervangt, een vaartuig of vlot door eene sluis te schutten, eene brug op te halen of open te draaien of aan eene sluis of brug iets te verrichten.

Het is ook verboden eene brug te betreden, voordat zij geheel is nedergelaten of dicht gedraaid.

12. Niemand mag eenige ballast, zand, steen, of andere zinkende stof in eene sluis of in de doorvaartopening van eene brug werpen of laten vallen.

Zoodanige voorwerpen in eene sluis of doorvaartopening geworpen of gevallen zijnde, worden opgevischt of uitgebaggerd ten koste van den overtreder.

13. De schipper is verplicht zorg te dragen, dat door zijn vaartuig of vlot geene schade aan de bruggen of sluizen worde toegebracht.

De schipper van een vaartuig of vlot door

hetwelk aan eene sluis, aan eene brug of aan werken tot een sluis of brug behoorende, schade is toegebracht, moet onverwijld hêt bedrag dier schade, zooals het door den betrokken Officier der Genie, Opzichter van Fortificatiën of Wachter geraamd is, voldoen, of de voldoening daarvan door een borgtocht in geld, ten genoegen van dien Officier of Beambte verzekeren.

Bij gebreke hiervan wordt aan het vaartuig of vlot, waarmede de schade is toegebracht, geen doorvaart verleend en indien het de sluis of brug, waaraan de schade is toegebracht, reeds is doorgevaren, wordt de voorzetting der reis belet aan de eerste Rijkssluis of brug, welke het verder moet doorvaren, ten welken einde door den wachter of den persoon die hem vervangt, bij de sluis of brug waaraan of waarbij de schade is toegebracht, terstond van het gebeurde wordt kennis gegeven aan den wachter bij de volgende sluis of brug.

Op dezelfde wijze wordt gehandeld ten aanzien van een vaartuig of vlot, waarvan de schipper de in artikel 12 bedoelde kosten, volgens de raming van den sluis- of brugwachter, of van den persoon die hem vervangt, niet heeft betaald of voor de betaling daarvan geen borgtocht in geld heeft gesteld.

14. Van alle schaden aan sluizen, bruggen of daartoe behoorende werken toegebracht, wordt door den betrokken Opzichter van Fortificatiën of Wachter een proces-verbaal opgemaakt, waarin moet zijn vermeld:

zooveel mogelijk de toestand van het beschadigde voorwerp voor dat het beschadigd werd; de wijze waarop de beschadiging heeft plaats gehad; de som waarvoor de beschadiging kan worden hersteld;

de persoon, die tot de vergoeding gehouden wordt geacht, en het bedrag der som, welke door hem is verschuldigd. Tot vaststelling van dit bedrag wordt acht geslagen op den toestand waarin de beschadigde werken zich vóór het toebrengen van de schade bevonden en op de omstandigheden waaronder de beschadiging is geschied.

Dit proces-verbaal wordt gezonden aan den Officier der Genie, met het beheer der beschadigde sluis of brug belast, om door dezen, zoo noodig, aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie te worden opgezonden.

15. De handhaving van dit reglement is, onder de bevelen van de betrokken Officieren der Genie, opgedragen aan de sluis- en brugwachters en, bij afwezigheid van deze, aan de personen die hen vervangen.

16. Aan de sluis- en brugwachters en de personen die hen vervangen, wordt, op hunne aanvragen, bijstand verleend door de Hoofden der gemeenten, waarin de sluizen of bruggen gelegen zijn en door alle andere daar aanwezige ambtenaren, met het openbaar gezag bekleed.

17. De overtreding van het bepaalde in de artikelen 3, 4, 5, 8, 9 en 11 van dit reglement en het niet voldoen aan de bevelen of vorderingen van den sluis- of brugwachter, of van den persoon die hem vervangt, ter uitvoering van dit reglement, zal worden gestraft met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd en vijftig gulden.

De overtreding van het bepaalde in artikel 12 van dit reglement zal worden gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

18. Onder schipper wordt in dit reglement verstaan ieder gezagvoerder van een vaartuig of vlot, of die dezen vervangt.

Behoort bij Koninklijk Besluit van 25 Mei 1910 (*Staatsblad* nº. 146).

Mij bekend,
De Minister van Oorlog,
(*get.*) W. COOL.

—

26/30 *Mei* 1910. CIRCULAIRE van de Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende verplichting van militairen om toestemming te vragen tot het aangaan van een huwelijk.

Ten vervolge op de circulaire van 4 November 1905, 1ste afdeeling C, nº. 359/10354 hebben wij de eer U HoogEdelGestrenge te verzoeken, den ambtenaren van den Burgerlijken Stand in Uw gewest het volgende mede te deelen.

Bij Koninklijk Besluit van 29 April 1910, nº. 75, is ingetrokken het Koninklijk besluit van 14 Februari 1872, nº. 19. Dientengevolge komt ten aanzien van militairen, dienende bij de Landmacht, te vervallen het voorschrift, dat een officier of militair persoon, wiens betrekking uit hoofde van den aard van zijn dienst bij de militaire administratie en bij den geneeskundigen dienst, aan den officiersrang is gelijk gesteld, gedurende den tijd dat hij in werkelijken dienst of op non-activiteit is, geen huwelijk mag aangaan, zonder daartoe vergunning te hebben verkregen van of vanwege de Koningin.

Voorts komen, ingevolge de Koninklijke besluiten van 23 April 1910, nº. 76, en 12 Mei 1910, nº. 63, te vervallen *alle* voorschriften, krachtens welke voor militairen, dienende bij

de Zeemacht, tot het aangaan van een huwelijk de toestemming vereischt was van of vanwege de Koningin, hetzij van eenige militaire autoriteit."

De Comm. der Koningin in de prov. Overijssel,
(*get.*) RECHTEREN.

—

28 *Mei* 1910. WET, houdende wijziging en verhooging van de begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1910. (Terugkoop van het particuliere land Kandanghauer). S. 147.

—

28 *Mei* 1910. VOORSCHRIFTEN, betreffende electrische lijnen en geleidingen in, op of boven wegen, wateren en gronden onder beheer van het Departement van Waterstaat. (1)

Art. 1. De electrische lijnen, voor zooveel deze geene regeling vinden in de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* nº. 7), worden met betrekking tot de voorschriften, welke zijn in acht te nemen bij den aanleg, de instandhouding, de wijziging, de uitbreiding en het gebruik van electrische lijnen, ten behoeve van de veiligheid van personen en goederen verdeeld in :

I. Zwakstroomlijnen, zijnde lijnen tot het overbrengen van seinen, waarin onder normale omstandigheden geen electrische stroom optreedt, welke gevaar voor personen of goederen oplevert.

II. Sterkstroomlijnen, zijnde lijnen ten dienste van inrichtingen voor verlichting en het overbrengen van kracht, welke gevaar voor personen of goederen kunnen opleveren, met uitzondering van de lijnen ten dienste van spoor- en tramwegen, nader aangeduid in punt III, verdeeld in :

a. sterkstroomlijnen met lage spanning, zijnde die waarin de effectieve spanning tusschen een der geleidingen en aarde 300 Volt niet te boven gaat ; en

b. sterkstroomlijnen met hooge spanning, zijnde die waarin de effectieve spanning tusschen een der geleidingen en aarde 300 Volt te boven gaat.

III. Lijnen ten dienste van spoor- en tramwegen, voor zooveel betreft de contactdraden met hetgeen daartoe behoort, en de overige geleidingen, welke met de contactdraden gemeenschappelijke steunpunten hebben.

Onder „lijnen" worden verstaan de geleidingen buiten gebouwen, voer- en vaartuigen, met hetgeen tot hare ondersteuning, bevestiging of bescherming behoort, en onder „contactdraden" de geleidingen, waarlangs de electrische spoor- en tramwegen direct den stroom voor hunne motoren ontvangen.

2. I. Tenzij met goedkeuring van den bevoegden ambtenaar en behoudens het in dit artikel onder III bepaalde, mag niet worden afgeweken van de navolgende regelen :

1º. De bovengrondsche sterkstroomgeleidingen mogen de bovengrondsche geleidingen, behoorende tot de zwakstroomlijnen bedoeld in art. 1, onder I, tot op geen geringeren afstand dan 6 M. in horizontale projectie gemeten, naderen.

2º. De ondergrondsche sterkstroomlijnen mogen de ondergrondsche zwakstroomlijnen, bedoeld in art. 1, onder I, tot op geen geringeren afstand dan 0.50 M. naderen.

II. Indien van de in I, onder 1º. en 2º. bedoelde afstanden wordt afgeweken, moet aan de navolgende voorwaarden worden voldaan.

1º. Ten aanzien van het geval, bedoeld in I, onder 1º. wat betreft kruisingen :

a. Tusschen de kruisende geleidingen moeten met de aarde verbonden metallieke schutdraden of vangnetten worden aangebracht, tenzij de constructie van de lijnen voldoenden waarborg tegen onderlinge aanraking van de geleidingen door breuk biedt, dan wel òf de sterkstroomgeleidingen, mits deze niet behooren tot lijnen met hooge spanning, òf de zwakstroomgeleidingen bestaan uit geïsoleerd draad, beantwoordende aan de eischen, welke de electrotechniek daaraan stelt in verband met het doel, waarvoor het dient. Indien de plaatselijke omstandigheden van dien aard zijn, dat zij reeds uit zich zelf voldoenden waarborg tegen onderlinge aanraking van de geleidingen bieden, is nadere voorziening niet noodig. Een en ander ter beoordeeling van den bevoegden ambtenaar.

b. De kruisingen behooren zooveel mogelijk rechthoekig te geschieden.

c. De steunpunten van de geleidingen, welke het hoogst worden geplaatst, moeten op den geringst mogelijken afstand ter weerszijden van de kruisingen worden aangebracht, terwijl

(1) Deze voorschriften zijn door den Minister van Waterstaat bij schrijven van 28 Mei 1910 aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën gezonden met verzoek deze ter kennis te brengen van de Gedeputeerde Staten der provinciën, met het oog op eventueel door die colleges te verleenen vergunningen, terwijl de Minister voorts schrijft dat de Gedeputeerde Staten wellicht tevens aanleiding zullen vinden om de voorschriften onder de aandacht van de gemeente- en waterschapsbesturen te brengen, met aanbeveling ook hunnerzijds daarmede rekening te houden.

de geleidingen zoodanig aan deze steunpunten behooren te worden bevestigd, dat zij bij het breken van den draad niet kunnen doorschieten.

d. In de zwakstroomgeleidingen worden beveiligingstoestellen aangebracht ter weerszijden van de kruisingen.

2°. Ten aanzien van het geval, bedoeld in I, onder 1°., wat betreft het samen- of evenwijdig loopen :

a. Tusschen de elkaar binnen den afstand van 6 M. in horizontale projectie gemeten, naderende geleidingen is een met de aarde verbonden metalliek schutnet aan te brengen, tenzij òf de sterkstroomgeleidingen, mits deze niet behooren tot lijnen met hooge spanning, òf de zwakstroomgeleidingen bestaan uit geïsoleerd draad, beantwoordende aan de eischen, welke de electrotechniek daaraan stelt in verband met het doel, waarvoor het dient. Indien de plaatselijke omstandigheden van dien aard zijn, dat zij reeds uit zich zelf voldoenden waarborg tegen onderlinge aanraking van de geleidingen bieden, is nadere voorziening niet noodig. Een en ander ter beoordeeling van den bevoegden ambtenaar.

b. Indien de vorenbedoelde ambtenaar zulks noodig acht, worden beveiligingstoestellen in de zwakstroomgeleidingen aangebracht.

3°. Ten aanzien van het geval bedoeld in I, onder 2°. :

Tusschen de elkander binnen den afstand van 0.50 M. kruisende of naderende ondergrondsche lijnen behoort, ter beoordeeling van den bevoegden ambtenaar, eene dusdanige voorziening te worden getroffen, dat directe aanraking tusschen de lijnen niet kan voorkomen.

III. Indien de zwakstroomgeleidingen uitsluitend dienen tot eigen gebruik van eene sterkstroom-inrichting ten dienste van verlichting en voor het overbrengen van kracht, behoeven de onder I genoemde afstanden tusschen deze zwakstroom- en sterkstroomgeleidingen niet te worden in acht genomen, doch moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan :

a. Bij bovengrondsche kruisingen moeten beveiligingstoestellen in de zwakstroomgeleidingen worden aangebracht ter weerszijden van de kruising, en, bijaldien de sterkstroomgeleidingen en de zwakstroomgeleidingen samen of evenwijdig loopen, aan de uiteinden der zwakstroomgeleidingen, voor zooveel het betrokken gedeelte dier geleidingen aangaat.

b. Indien de zwakstroomgeleidingen op dezelfde steunpunten zijn aangebracht als de sterkstroomgeleidingen, zijn zij onder deze laatste te plaatsen en moeten zij van deze gemakkelijk door het lijnpersoneel te onderscheiden zijn.

c. Maatregelen behooren te worden getroffen, opdat bij draadbreuk van de zwakstroomgeleiding deze stroomloos wordt.

IV. Met betrekking tot de sterkstroomgeleidingen met hooge en met lage spanning gelden voor het onderling naderen de onder I, II en III vermelde bepalingen, met dien verstande, dat de daarbij bedoelde voorziening door middel van geïsoleerde geleidingen niet is toegestaan, en dat ten opzichte van de sterkstroomgeleidingen met de lagere spanning overeenkomstige beveiligingstoestellen zijn toe te passen als in bedoeld voorschrift ten opzichte van de zwakstroomgeleidingen zijn voorgeschreven.

V. Vangnetten moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

a. Het vangnet moet zoodanig geconstrueerd en bevestigd zijn, dat het ook bij sneeuwbelasting niet met de geleidingen in aanraking kan komen.

b. Het vangnet moet een zoodanigen vorm en eene zoodanige ligging ten opzichte van de geleidingen hebben, dat eene gebroken geleiding, ook bij sterken wind, opgevangen wordt.

c. Indien vangnetten niet met de aarde kunnen worden verbonden, moeten zij geïsoleerd worden.

3. Onverminderd het bepaalde in art. 2, gelden voor de daar bedoelde bovengrondsche sterkstroomgeleidingen met lage en met hooge spanning de navolgende voorschriften :

I. Voor sterkstroomgeleidingen met hooge spanning moet uitsluitend blanke draad worden gebruikt ; waar bijtende dampen te duchten zijn, mag eene beschermende verflaag aangebracht worden.

II. Niet met de aarde verbonden sterkstroomgeleidingen mogen slechts op porceleinen klokisolatoren of daarmede gelijkstaande isoleerende dragers aangelegd worden ; daarbij moeten de klokisolatoren rechtop geplaatst worden.

III. Sterkstroomgeleidingen, alsook toestellen aan deze geleidingen aangesloten, moeten zoo geplaatst worden, dat zij zonder bijzondere hulpmiddelen niet van af den grond, van af daken, balcons, ramen of andere gemakkelijk toegankelijke plaatsen te bereiken zijn.

Hiertoe is onder meer elke houten of ijzeren paal, alsmede elke niet uit gewoon draad bestaande schoor, welke dient tot verzekering van den rechten stand van een paal, te voorzien van eene inrichting om het klimmen in de palen door onbevoegden te verhinderen.

IV. De afstand tot den grond van onbeschermde sterkstroomgeleidingen met hooge spanning moet in den regel overal minstens 6 Meter bedragen ; bij kruisingen met verkeerswegen minstens 7 Meter.

V. Sterkstroomgeleidingen moeten met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en met het oog op de aangesloten generatoren, motoren, transformatoren, booglampen en verdere toestellen, beschermd zijn door spannings-beveiligingstoestellen, welke ook na herhaalde ontladingen werkvaardig blijven.

De aardgeleidingen van deze beveiligingstoestellen moeten tot eene hoogte van 2 Meter boven den grond tegen beschadiging beschut zijn.

VI. Spanwijdte en doorhang van bovengrondsche sterkstroomgeleidingen moeten zoodanig gekozen worden, dat bij eene temperatuur van — 15° C. eene vijfvoudige zekerheid aanwezig is. Daarbij moet een winddruk van 125 K.G. per M. loodrecht getroffen oppervlak in rekening worden gebracht.

VII. In bochten en in het algemeen waar de geleiding van richting verandert, moeten vangbeugels worden aangebracht, die bij het breken van de isolatoren het naar beneden vallen van de geleidingen verhinderen.

VIII. Indien de sterkstroomgeleidingen straten of wegen kruisen, moet, voor zooveel doenlijk, een steunpunt op of naast iedere straat of iederen weg worden geplaatst, terwijl de geleidingen zoodanig aan deze steunpunten behooren te worden bevestigd, dat zij bij het breken niet kunnen doorschieten.

IX. Indien sterkstroomgeleidingen zoo dicht nabij openbare gronden komen, dat bij draadbreuk gevaar voor voorbijgaande personen ontstaat, moeten inrichtingen aanwezig zijn, die het naar beneden vallen van de geleidingen verhinderen, of wel inrichtingen, welke de afhangende stukken spanningloos maken.

X. Bovengrondsche sterkstroomgeleidingen met hooge spanning in bebouwde kommen moeten onder het bedrijf bij gedeelten uitgeschakeld kunnen worden.

XI. IJzeren palen en hunne verankeringsdraden voor sterkstroomgeleidingen met spanningen van 1000 Volt en hooger moeten met de aarde verbonden worden, zoo noodig door een evenwijdig met de stroomvoerende geleiding geaarden draad. Verankeringsdraden van houten palen moeten bij de genoemde spanningen òf met de aarde verbonden òf buiten handbereik van deugdelijke spanisolatoren worden voorzien.

XII. Houten steunpunten moeten zoodanig berekend worden dat eene tienvoudige zekerheid, ijzeren steunpunten zoodanig dat eene viervoudige zekerheid aanwezig is, met inachtneming van het onder VI bepaalde.

De topmiddellijn van houten palen moet ten minsts 15 cM. bedragen.

Op de palen moet aangegeven zijn :

a. het loopende nummer ;

en op de houten palen bovendien :

b. de wijze van eventueele impregneering of bereiding tegen bederf ;

c. het jaar, waarin de impregneering of bereiding heeft plaats gehad, en

d. het jaar, waarin de paal is geplaatst.

XIII. Steunpunten van sterkstroomgeleidingen voor meer dan 750 Volt spanning ten opzichte van de aarde moeten met een rooden bliksempeil worden gemerkt.

4. Met betrekking tot de sterkstroomgeleidingen en -lijnen met spanningen boven 6000 Volt kunnen de voorschriften, vermeld in artt. 2 en 3, voor elk geval in het bijzonder door den bevoegden ambtenaar worden aangevuld.

5. Wat betreft de lijnen, bedoeld in art. 1, onder III, gelden, voor zooveel de spanning ten opzichte van de aarde niet hooger is dan 1000 Volt, voor den contactdraad, alsmede voor de bovengrondsche geleidingen, voor zooveel deze bevestigd zijn aan steunpunten, welke mede dienen tot bevestiging van den contactdraad, de voorschriften, hierna vermeld onder de punten 1 tot en met 20.

Voor dat gedeelte der laatstbedoelde geleidingen, hetwelk aan afzonderlijke steunpunten is bevestigd, vallen de geleidingen onder de bepalingen van de artt. 2 en 3 betreffende buitengeleidingen met hooge spanning.

1. De kleinste toe te laten metaaldoorsnede van blanke geleidingen, contactdraden uitgezonderd, bestaande uit hardgetrokken koper of ander materiaal van minstens gelijke vastheid, alsmede van draden, middellijk of rechtstreeks dienende tot bevestiging van den contactdraad, nader aangeduid als spandraden, bedraagt 10 mM².

2. Geïsoleerde geleidingen met een koperdoorsnede van ten minste 10 mM² zijn, op isolatoren aangelegd, toegelaten, mits de isoleerende omhulling beantwoordt aan de eischen, welke de electrotechniek daaraan stelt in verband met het doel, waarvoor de geleidingen dienen.

3. Contactdraden moeten ten opzichte van de aarde op twee plaatsen deugdelijk geïsoleerd zijn ; hetzelfde geldt voor de overige blanke geleidingen, tenzij deze zijn bevestigd op dubbele klokisolatoren.

4. Spandraden, die zonder bijzondere hulpmiddelen bereikbaar zijn, moeten ten opzichte van onder spanning staande geleidingen op twee plaatsen geïsoleerd zijn.

5. Zoowel contactdraden als andere bovengrondsche geleidingen moeten in het laagste punt ten minste 5 M. afstand tot den grond hebben; een geringere afstand wordt bij onderdoorgangen toegelaten, mits met inachtneming der plaatselijke omstandigheden voldoende voorzorgsmaatregelen tegen aanraking zijn genomen.

6. Zoowel contactdraden als andere bovengrondsche geleidingen moeten beschermd zijn door spanningsbeveiligingstoestellen, welke ook na herhaalde ontlading werkvaardig blijven. Deze toestellen mogen alleen aan steunpunten bevestigd worden op ten minste 5 M. afstand van den grond, tenzij zij in kassen zijn opgesloten.

De aardgeleidingen der beveiligingstoestellen moeten tot eene hoogte van 2 M. boven den grond tegen beschadiging beschermd zijn.

7. Zoowel contactdraden als andere geleidingen, benevens daarmede verbonden toestellen, transformatoren uitgezonderd, moeten zoo aangebracht worden, dat zij zonder bijzondere hulpmiddelen onbereikbaar zijn. Hiertoe is onder meer elke houten of ijzeren paal, van waaruit blanke onder spanning staande deelen met de hand bereikbaar zijn, alsmede elke niet uit gewoon draad bestaande schoor, welke dient tot verzekering van den rechten stand van zulk een paal, te merken met een bliksempijl en te voorzien van eene inrichting om het klimmen in de palen door onbevoegden te verhinderen.

8. Tenzij buiten het bereik aangebracht, moeten transformatoren geheel in met de aarde verbonden metalen kasten gesloten zijn.

9. Spanwijdte en doorhang van de contactdraden en van de spandraden moeten zoodanig gekozen worden, dat bij een temperatuur van — 15° C. eene drievoudige zekerheid aanwezig is. Daarbij moet een winddruk van 125 KG. per M^2 loodrecht getroffen oppervlakte in rekening worden gebracht. Voor alle overige geleidingen moet onder bovenvermelde omstandigheden eene vijfvoudige zekerheid aanwezig zijn.

10. De contactdraden moeten door isolatoren in afzonderlijke secties verdeeld worden, die door schakelaars uitgeschakeld kunnen worden en waarvan de lengte in dichtbevolkte buurten in den regel niet meer dan 1 KM. en in weinig bevolkte buurten niet meer dan 2 KM. bedraagt.

Bij spoor- en tramwegen op onbebouwde wegen mogen de schakelaars achterwege blijven.

De plaats der schakelaars moet op in het oogvallende wijze zijn aangeduid.

11. Houten steunpunten moeten zoodanig berekend worden, dat eene tienvoudige zekerheid, ijzeren steunpunten zoodanig, dat eene viervoudige zekerheid aanwezig is met inachtneming van het bepaalde onder 9.

De topmiddellijn van houten palen moet ten minste 15 cM. bedragen.

Op de palen moet aangegeven worden:

a. het loopende nummer;

en op de houten palen bovendien:

b. de wijze van eventueele impregneering of bereiding tegen bederf;

c. het jaar, waarin de eventueele impregneering of bereiding tegen bederf heeft plaats gehad; en

d. het jaar, waarin de paal is geplaatst.

12. Indien de bovengrondsche geleidingen, contactdraden uitgezonderd, straten en wegen kruisen, moet voor zooveel doenlijk een steunpunt op of naast iedere straat of iederen weg geplaatst worden, terwijl de geleidingen zoodanig aan deze steunpunten behooren te worden bevestigd, dat zij bij het breken niet kunnen doorschieten, tenzij bijzondere maatregelen zijn getroffen om het doorschieten van den draad onschadelijk te maken. Indien de geleidingen, contactdraden uitgezonderd, zoo dicht nabij openbare gronden komen, dat bij draadbreuk gevaar voor voorbijgaande personen ontstaat, moeten inrichtingen aanwezig zijn, die het naar beneden vallen van de geleiding verhinderen, of wel de afhangende stukken spanningloos maken.

13. Voedingsgeleidingen, welke bedrijfsspanning ten opzichte van de aarde hebben, moeten in de Centrale van de stoombron en in de voedingspunten van den contactdraad afschakelbaar zijn.

De schakelaars moeten voldoen aan het onder 7 en 10 bepaalde.

14. Indien vangnetten worden gebezigd, moeten deze voldoen aan de volgende voorwaarden:

a. het vangnet moet zoodanig geconstrueerd en bevestigd zijn, dat het ook bij sneeuwbelasting niet met de geleidingen in aanraking kan komen;

b. het vangnet moet een zoodanigen vorm en eene zoodanige ligging ten opzichte van de geleidingen hebben, dat eene gebroken geleiding, ook bij sterken wind, opgevangen wordt;

c. indien de spoorstaven als teruggeleiding dienen, moet het vangnet met deze geleidend verbonden worden.

15. Lasschen en verbindingen in geleidingen en spandraden moeten dezelfde trekvastheid bezitten als de geleidingen en draden zelve.

16. Luchtwissels moeten aan eigen spandraden bevestigd zijn.

17. Bij gebruik van de spoorstaven als teruggeleiding behooren, buiten en behalve de maatregelen, welke ter beoordeeling van den bevoegden ambtenaar in elk bijzonder geval zijn te nemen, de stootvoegen van de spoorstaven geleidend met elkander verbonden te worden, terwijl bovendien een voldoend aantal geleidende verbindingen van de tegenover elkander liggende spoorstaven en, bij meer dan één spoor, van de verschillende sporen onderling, moet worden tot stand gebracht.

18. Bij gebruik van tweeleider-gelijkstroom met de spoorstaven als terugleiding, moet de negatieve pool met de spoorstaven verbonden worden.

19. Directe aanraking tusschen buizen en niet tot den spoorweg of tramweg behoorende kabels eenerzijds en spoorstaven anderzijds is niet toegelaten.

20. Bovengrondsche geleidingen in bebouwde kommen moeten onder het bedrijf bij gedeelten u itgeschakeld kunnen worden.

6. Bijaldien de spanning, bedoeld in art. 5 ten opzichte van de aarde hooger is dan 1000 Volt, worden de voorschriften in dat artikel gesteld voor elk geval in het bijzonder door den bevoegden ambtenaar aangevuld.

7. Wanneer aan sterkstroomlijnen of aan contactdraden voor electrische spoor- of tramwegen werkzaamheden moeten worden verricht, welke belemmering voor andere lijnen of vreemde electrische inrichtingen kunnen veroorzaken, of waardoor het met werkzaamheden aan deze lijnen of inrichtingen belaste personeel aan gevaar wordt blootgesteld, is het hoofd of de bestuurder van den aanleg, waaraan de werkzaamheden zijn te verrichten, verplicht de hoofden of bestuurders van de andere lijnen of inrichtingen tijdig daarmede in kennis te stellen, opdat de noodige voorzorgsmaatregelen getroffen kunnen worden tot beveiliging van personen en goederen.

—

30 *Mei* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, beslissende dat de voorschriften van het Wetboek van Strafv. voor het geval van heeter daad als algemeene regels niet van toepassing zijn bij jachtovertredingen, nu bij de Jachtwet bijzondere voorschriften zijn gegeven omtrent het al dan niet in beslag nemen van jachttuig; bij jachtovertredingen onderscheid gemaakt wordt tusschen geoorloofd en ongeoorloofd jachttuig en de verbeurdverklaring van het eerste slechts in bijzondere gevallen wordt toegelaten.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de memorie van cassatie, namens den requirant ingediend, waarbij zonder opgave van eenig wetsartikel dat geschonden of verkeerd toegepast zoude zijn, wordt betoogd, dat het bestreden arrest moet worden vernietigd, het bewezen feit niet strafbaar verklaard moet worden en de requirant moet worden ontslagen van alle rechtsvervolging, op grond dat de politiebeambte, die het schietgeweer had in beslag genomen op vermoeden, dat daarmede eene jachtovertreding was gepleegd, niet was werkzaam in de rechtmatige uitoefening zijner bediening;

Overwegende, dat aan den requirant en zijn medebeklaagde bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat zij op 8 Oct. 1909 in de gemeente Apeldoorn in de buurtschap het Woudhuis, toen de onbezoldigde buitengewoon gemeenteveldwachter P. PRIJS een geladen schietgeweer had in beslag genomen op vermoeden dat daarmede door den eersten beklaagde (d. i. requirants medebeklaagde) een jachtovertreding was gepleegd, zich met vereenigde krachten, althans ieder voor zich, met geweld hebben verzet tegen voornoemden politiebeambte, door opzettelijk dat geweer vast te pakken en beiden daaraan met zooveel kracht te rukken en te trekken, dat genoemde beambte dat geweer heeft moeten loslaten;

O. dat bij het bestreden arrest wettig en overtuigend, met hunne schuld daaraan, bewezen verklaard is: „dat de beklaagden op tijd en plaats als ter dagvaarding bedoeld, toen de onbezoldigde buitengewoon gemeenteveldwachter een geladen schietgeweer had in beslag genomen op vermoeden dat daardoor door den eersten beklaagde eene jachtovertreding was gepleegd, zich met vereenigde krachten met geweld hebben verzet tegen voornoemden politiebeambte op de wijze en met het gevolg als ter dagvaarding vermeld";

O. dat dit feit is gequalificeerd en beide beklaagden tot de straf zijn veroordeeld, als aan het hoofd van dit arrest vermeld;

O. dat in het bestreden arrest tot toelichting der qualificatie wordt aangevoerd: „dat art. 41 in verband met art. 39 Strafv. onderstelt, dat een politiebeambte bij ontdekking van eenig strafbaar feit op heeterdaad, zooals hier, bevoegd is tot inbeslagneming van voorwerpen, waarmede het feit zal zijn gepleegd

en deze bevoegdheid niet in de Jachtwet kan zijn beperkt tot bepaalde overtredingen, ingevolge art. 45, 2e lid, dier wet, daar die bepaling alleen de inbeslagneming in de daarin bedoelde gevallen gelast, in verband met de in het eerste lid voorgeschreven verbeurdverklaring, maar van eenige beperking der bevoegdheid niet spreekt;

O. dat tegen deze overweging het middel van cassatie is gericht;

dat dit middel daarop steunt, dat art. 45. 1e lid, letter *b* der Jachtwet de gevallen aanwijst waarin geoorloofd jachttuig (in dit geval: schietgeweer) bij ontdekking eener jachtovertreding door ambtenaren in beslag mag genomen worden en dat dit artikel eene uitzonderingsbepaling bevat zoodat de artt. 39 en 41 Strafv. hier dus niet van toepassing zijn en dat, waar geen der gevallen genoemd in art. 45, 1e lid letter *b*, ter rechtvaardiging van de inbeslagneming van het schietgeweer in de dagvaarding is vermeld, de beambte niet was in de rechtmatige uitoefening zijner bediening:

O. dat dit middel gegrond is;

dat toch van den genoemden politiebeambte niet vaststaat, dat hij in de rechtmatige uitoefening zijner bediening is geweest, nu de inleidende dagvaarding zooals die in het bestreden arrest is uitgelegd, met betrekking tot de rechtmatigheid der inbeslagneming alleen behelst, dat de politiebeambte den medebeklaagde van requirant op heeterdaad had betrapt op het plegen eener overtreding der Jachtwet en toen door dien beambte het geladen jachtgeweer van dien beklaagde is in beslag genomen;

dat toch de voorschriften van het Wetb. v. Strafv. bij ontdekking op heeterdaad hier buiten beschouwing moeten blijven, daar zij, als algemeene regels, niet toepasselijk zijn bij jachtovertredingen, nu bij de Jachtwet bijzondere voorschriften zijn gegeven omtrent het al of niet toegelaten zijn van inbeslagneming van jachttuig en daarbij wel onderscheid is gemaakt naar gelang het ongeoorloofd of geoorloofd jachttuig geldt, welk laatste hier het geval is, maar van verschil naarmate van al of niet ontdekking op heeterdaad daarbij geen sprake is;

dat voorts art. 45, 1e lid sub *b* der Jachtwet de verbeurdverklaring van geoorloofd jachttuig alleen toelaat in bijzondere gevallen en niet bij iedere jachtovertreding, zoodat dat artikel in dit geval niet toepasselijk is, nu de inleidende dagvaarding alleen inhoudt, dat de inbeslagneming van het jachtgeweer geschied is op vermoeden, dat daarmede *eene* jachtovertreding was gepleegd, zonder vermelding van den aard dier overtreding, waardoor het onderzoek naar den aard daarvan in dit geding doelloos zoude zijn;

dat hieruit volgt, dat de inbeslagneming van het geweer, zooals die volgens de dagvaarding heeft plaats gehad en bij het bestreden arrest bewezen verklaard is, niet noodzakelijk is rechtmatig, zoodat niet blijkt dat de politiebeambte bij die inbeslagneming werkzaam was in de rechtmatige uitoefening zijner bediening;

dat derhalve het bij het bestreden arrest bewezen verklaarde niet oplevert het misdrijf van art. 182 in verband met art. 180 Strafr. en dat arrest wegens verkeerde toepassing van die wetsartikelen behoort te worden vernietigd, doch alleen voor zooverre de daarbij uitgesproken veroordeeling betreft;

O. dat deze vernietiging volgens art. 374 Strafv. ook moet gelden ten aanzien van den bij verstek veroordeelden medebeklaagde van den requirant;

Vernietigt het arrest door het Gerechtshof te Arnhem op 17 Febr. 1910 in deze zaak gewezen, behalve de bewezen verklaring van het ten laste gelegde en de schuld daaraan;

Recht doende ten principale krachtens art. 105 R. O.;

O. dat het bewezen verklaarde ook bij geene andere wet of bij wettelijke verordening is strafbaar gesteld;

Gezien de artt. 216, 239 en 374 Strafv.;

Verklaart het bewezen verklaarde feit niet strafbaar;

Ontslaat den requirant en zijn in hooger beroep bij verstek veroordeelden medebeklaagde van alle rechtsvervolging te dezer zake.

(W. v. 't R. 9044).

—

2 *Juni* 1910. WET, tot overbrenging bij de provincie *Groningen* van het beheer en de exploitatie van de haven en havenwerken en van het onderhoud van het havenemplacement te *Delfzijl*. S. 148.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het beheer en de exploitatie van de haven en havenwerken en het onderhoud van het havenemplacement te *Delfzijl* bij de provincie *Groningen* over te brengen;

Gelet op artikel 1, eerste lid, der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Bij de provincie *Groningen* worden overge-

bracht het beheer en de exploitatie van de haven en havenwerken, met inbegrip van het havenemplacement te *Delfzijl* en bovendien het onderhoud van dat emplacement, een en ander volgens de bij deze wet bekrachtigde overeenkomst tusschen het Rijk en die provincie, gesloten onder dagteekening van 11/22 Juni 1909, met daarbij behoorenden staat en teekening.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 2den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 18 *Juni* 1910.)

—

2 *Juni* 1910. WET, houdende verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1910. S. 149.

Tengevolge van verhooging van 4 artikelen wordt het totaal van de VIde afdeeling en het eindcijfer van gemeld hoofdstuk verhoogd met *f* 186,350.

—

2 *Juni* 1910. WET, houdende verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1908. S. 150.

—

2 *Juni* 1910. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1906. S. 151.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1906 vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt *f* 4,119,825.90⁵.

De ontvangst bedraagt *f* 3,424,629.14⁵.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 695,196.76.

—

2 *Juni* 1910. WET, houdende aanvulling en verhooging van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 152.

Bij deze wet worden twee artikelen in het XIde hoofdstuk ingevoegd.

—

2 *Juni* 1910. BESLUIT ter aanvulling van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), ter uitvoering van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 153.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 April 1910, n°. 1286II, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), ter uitvoering van artikel 59 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs, aan te vullen;

Den Raad van State gehoord, advies van 10 Mei 1910, n°. 35;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Mei 1910, n°. 4655, afdeeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. I. Tusschen de artikelen 11 en 12 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303) wordt een nieuw artikel ingevoegd luidende als volgt:

„Artikel 11*bis*. Aan het bestuur van eene bijzondere lagere school, hetwelk overeenkomstig artikel 59, zevende lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs eene aanvrage om rijksbijdrage over het voorgaande jaar heeft ingediend en over het daaraan voorafgegane jaar voor rijksbijdrage overeenkomstig dát wetsartikel in aanmerking is gekomen, kan door Onzen Minister, met de uitvoering dier wet belast, een voorschot op de aangevraagde rijksbijdrage worden verleend van ten hoogste zestig ten honderd van de laatstelijk aan dat bestuur toegekende rijksbijdrage, indien dat bestuur een daartoe strekkend verzoek in de maand Februari aan dien Minister indient en zich daarbij bereid verklaart tot terugbetaling van hetgeen eventueel bij voorschot te veel mocht zijn genoten, voor de nakoming van welke verbintenis zich twee, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken goed te keuren borgen stellen. In dat verzoekschrift wordt tevens vermeld de dagteekening waarop de in art. 11 van dit besluit bedoelde aanvraag aan Gedeputeerde Staten is toegezonden, het bedrag der daarbij aangevraagde rijksbijdrage alsmede het bedrag van het daarop verlangde voorschot.

Indien het bestuur eener bijzondere lagere school voor de eerste maal voldoet aan het bepaalde in artikel 59, zevende lid, der genoemde wet, kan, mits de aanvankelijke aanspraak op subsidie uit de ingevolge artikel 10 door den districts-schoolopziener ingezonden opgave blijkt, mede op den voet van het eerste lid van dit artikel een voorschot worden toegekend, dat alsdan berekend

wordt over het bedrag der aangevraagde rijksbijdrage.

In het geval bedoeld in het voorlaatste lid van artikel 59 der genoemde wet wordt het verzoek om voorschot aan Onzen voornoemden Minister ingediend binnen eene maand na den voor het inzenden van de aanvraag om rijksbijdrage aldaar gestelden termijn."

Art. II. Artikel 13, eerste lid, van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 308), wordt gelezen als volgt:

„Nadat de termijn van dertig vrije dagen, bij artikel 59 gesteld, is verstreken, zonder dat van de beslissing van Gedeputeerde Staten op de aanvrage van het bestuur om rijksbijdragen krachtens evengemeld wetsartikel bij Ons in beroep is gekomen, wordt door Onzen Minister, met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs belast, de uitkeering bepaald van de som, waarop het bestuur volgens die beslissing aanspraak heeft. Bij die uitkeering wordt in mindering gebracht het bedrag, dat ingevolge art. 11*bis* bij voorschot reeds mocht zijn uitbetaald."

Art. III. De wijzigingen bij dit besluit gebracht in Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 308) worden voor de eerste maal toegepast in het jaar 1911 bij de uitbetaling der Rijksbijdrage over het jaar 1910.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 2den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 17 *Juni* 1910.)

—

2 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij de wet van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281) en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 154.

—

2 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende opheffing van *Brouwershaven* als eerste wacht en losplaats bij invoer en als laatste wacht bij uitvoer aan de zeezijde. S. 155.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 26sten Mei 1910, n°. 42 (Invoerrechten):

Gelet op de artikelen 6 en 55 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) en op artikel 1 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19);

Herzien de Koninklijke besluiten van 10 December 1822 (*Staatsblad* n°. 50) en van 15 April 1872 (*Staatsblad* n°. 47);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De aanwijzing van *Brouwershaven* als eerste wacht en losplaats bij den invoer en als laatste wacht bij den uitvoer aan de zeezijde, wordt ingetrokken.

2. Dit besluit treedt in werking op 1 October 1910.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 2den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 14 *Juni* 1910.)

—

2 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende beslissing, dat de waardevermindering der activa van gemeentebedrijven, die met geleend geld gedreven worden, in het algemeen voldoend aequivalent vindt in de aflossing der leening, zoodat het reserveeren van een afschrijvingsfonds niet volstrekt noodzakelijk is en er geen bezwaar bestaat een deel van de winst dier bedrijven aan te wenden tot dekking van gewone uitgaven der gemeentebegrooting.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zwijndrecht tegen het besluit van Gedep. Staten van Zuid-Holland dd. 28 Dec. 1909, G. S., n°. 10, waarbij goedkeuring werd onthouden aan de begrooting dier gemeente voor het dienstjaar 1910;

Den Raad van State enz.;

Overwegende: dat Ged. Staten bij hun bovenvermeld besluit goedkeuring hebben onthouden aan de op 23 Dec. 1909 vastgestelde begrooting der gemeente Zwijndrecht uit overweging, dat op deze begrooting onder de gewone ontvangsten volgnummer 16 en 17 voorkomen de posten „Ontvangsten ter zake van de gasfabriek" ƒ 5419.99 en „Ontvangsten ter zake van de waterleiding" ƒ 9797.33; dat deze posten blijkens de toelichting zijn samengesteld uit 4 pCt. rente over het bedrag der kapitaalreke-

ning van elk bedrijf, uit de sommen, die elk bedrijf wegens grondlasten, assurantie enz. aan de gemeente heeft te restitueeren en verder uit een „uitkeering uit de winstsaldi", welke voor de gasfabriek op ƒ 2600 en voor de waterleiding op ƒ 2400 is geraamd; dat het blijkbaar de bedoeling is om deze laatste uitkeeringen te putten uit de bij beide bedrijven gevormde „Afschrijvingsfondsen" welke per 31 Dec. 1908 respectievelijk ƒ 6162.78 en ƒ 5648.33½ groot waren; dat het echter niet aangaat om fondsen, geleidelijk in den loop der jaren gevormd uit de met gemeentebedrijven behaalde baten en kennelijk bestemd tot bestrijding van buitengewone uitgaven ter zake dier bedrijven, op eenmaal voor een groot deel te gaan aanwenden ter dekking van de gewone uitgaven der gemeentebegrooting; dat er voor hun college te minder aanleiding bestaat om hierin te berusten, aangezien de bedragen, welke in den loop der jaren uit de bruto-winsten op de verschillende actiefposten zijn afgeschreven, de feitelijke waardevermindering zeker niet volledig weergeven, zoodat de zoogenaamde winsten, welke na aftrek dezer afschrijvingen overbleven, en waaruit de genoemde fondsen zijn samengesteld, destijds volkomen terecht niet als winst aan de gemeente zijn uitgekeerd, doch gereserveerd door storting in fondsen waaraan men den juisten naam „afschrijvingsfondsen" gegeven heeft; dat dan ook hun college in de uitkeeringen der bedrijven aan de gemeente over 1909 en vorige jaren slechts heeft berust in de wetenschap, dat de te hooge boeking der activa op de balans door daartegenover staande afschrijvingsfondsen althans ten deele werd goedgemaakt; dat dus, nu de begrooting, wat de gewone ontvangsten en uitgaven betreft, sluitend is gemaakt met behulp van uitkeeringen uit deze fondsen, de begrooting niet voor goedkeuring vatbaar is;

dat van dat besluit van Ged. Staten de Raad der gemeente Zwijndrecht bij Ons in beroep is gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende dat de begrooting gelijk die oorspronkelijk was vastgesteld, een nadeelig saldo toonde van ƒ 3294.97½, welk saldo, gevolg van gecumuleerde nadeelige sloten van vorige dienstjaren en nog vermeerderd met de door Ged. Staten gevorderde verhoogde schuldendelging, de gemeenteraad wenscht te dekken door uit de door gemeente-inrichtingen behaalde cumulatieve winstsaldi eene uitkeering aan de gemeentekas te doen; dat deze winstsaldi bestaan uit de overschotten van de gewone ontvangsten en uitgaven, die in de boekhouding der bedrijven wel onder het boekhoofd „Afschrijvingsfonds" zijn gebracht, doch waaromtrent de Raad van oordeel is, dat zij thans gedeeltelijk moeten worden aangewend om te dienen tot dekking der gewone uitgaven van de gemeente, daargelaten de mogelijkheid van terugboeking bij eventueel verbeterden financieelen toestand van de gemeente; dat in het algemeen aan het inzicht der gemeentebesturen behoort te worden overgelaten te bepalen op welke wijze de niet voor directe exploitatiekosten benoodigde gelden der bedrijven moeten worden aangewend; dat dit in het bijzonder geldt voor de gemeente Zwijndrecht, die reeds lang het thans ook door Gedep. Staten gehuldigde systeem van administratie der bedrijven huldigde; dat het bezwaar van Ged. Staten om van de saldi der gemeentebedrijven een gedeelte te gebruiken tot dekking van het nadeelige saldo der gemeentebegrooting niet strookt met hunne mededeeling, dat het hunnerzijds geen bedenking zou ontmoeten de uitkeering der gasfabriek met ƒ 1000 te verhoogen, daar deze som toch uit denzelfden post zou moeten worden voldaan; dat, waar de belastingdruk in deze gemeente reeds aanmerkelijk zwaar is en het te voorzien is, dat de exploitatie van de bedrijven voorloopig geen buitengewone uitgaven zal vorderen, terwijl bovendien de posten, waarop de cumulatieve winsten zijn aangebracht, ook na de voorgenomen afschrijving nog niet zijn uitgeput, de gemeenteraad tot den voorgestelden maatregel meende te moeten overgaan;

O., dat, blijkens de stukken, de appellant van meening is, dat bij gebreke van voorschriften omtrent de exploitatie van gemeentebedrijven, Ged. Staten niet bevoegd zijn om door niet-goedkeuring der begrooting te verhinderen, dat gelden, door die exploitatie verkregen, de door den gemeenteraad gewilde bestemming erlangen;

O., dat die bewering evenwel onjuist is, daar Ged. Staten volkomen bevoegd zijn om in elk geval, waarin naar hun inzicht het gemeentebelang dit noodig of wenschelijk maakt, hunne goedkeuring te onthouden aan eene begrooting;

dat het enkel de vraag kan zijn of dat in casu terecht is geschied;

O. dienaangaande:

dat de oorspronkelijke begrooting der gemeente over het dienstjaar 1910 met een batig saldo zou zijn afgesloten, ware het niet dat daarop een nadeelig saldo van het dienstjaar 1908 van ruim ƒ 6600 moest worden gedekt;

dat dientengevolge die begrooting sloot met een ongedekt nadeelig saldo van ƒ 3294.97½, waarmede door Ged. Staten terecht geen genoegen werd genomen, terwijl deze tevens, in

verband met de goedgekeurde leeningsbesluiten, voor aflossing op de leeningen der gemeente, waarvoor ƒ 500 op de begrooting was uitgetrokken, eene verhooging met ƒ 1700 noodig achtten;

dat de gemeenteraad van Zwijndrecht, aan die bedenkingen gehoor gevende, tot dekking van bovenstaand, met ƒ 1700 vermeerderd tekort, benevens eene kleine vermindering op den post „Onvoorziene Uitgaven" heeft aangewezen een bedrag van ƒ 5000 uit de winsten der gasfabriek en der waterleiding over vorige jaren, die hij onder het hoofd „Afschrijvingsfonds" in de gemeentekas had gereserveerd;

dat Ged. Staten, zich met die wijze van dekking niet kunnende vereenigen, daarop hunne goedkeuring aan de begrooting hebben onthouden;

dat aangaande de bezwaren van Ged. Staten tegen die wijze van dekking valt op te merken: dat, hoezeer, bij gebreke van wettelijke bepalingen te dien aanzien, het vormen van reservefondsen uit de winsten bij de gemeentebedrijven niet verboden is en op zich zelf aanbeveling verdient, het gebruik dier winsten voor andere doeleinden daarom niet noodwendig is uitgesloten;

dat dan ook in de jaren 1906 en 1907 de winsten op de gasfabriek niet zijn gereserveerd, maar voor andere doeleinden zijn aangewend, terwijl in 1908 uit het gereserveerde afschrijvingsfonds der waterleiding ƒ 2893.78 zijn genomen ter verbetering van de bezinkingsvijvers, en Ged. Staten zelf hebben te kennen gegeven, voor het jaar 1910 geen bezwaar te hebben tegen eene uitkeering van ƒ 1000 uit de winsten op de gemeentebedrijven;

dat in het algemeen mag worden aangenomen, dat, voor zooveel de gemeentebedrijven met geleend geld w rden gedreven, in de door Ged. Staten goed te keuren voorwaarden van aflossing de waarborg behoort te worden gevonden tegen de waardevermindering der voor die gelden verkregen activa, zoodat reserves voor afschrijving, ofschoon op zichzelf aanbevelingswaardig, niet volstrekt noodig behoeven te worden geacht;

dat Ged. Staten dit zelf erkennen, blijkens hunne mededeeling, dat zij vroeger van meening waren „dat allereerst, hoe ook de resultaten der exploitatie mochten zijn, voldoende afgeschreven moet worden op de activa en dat een daardoor ontstaan te kort door de gemeente moest worden bijgepast", doch dat zij, met afwijking van dit vroeger ingenomen standpunt, „tot de overtuiging zijn gekomen, dat zij, zoolang geen winst wordt uitgekeerd, zich gebonden hebben te achten aan de bij het leeningsbesluit genomen beslissing";

dat toch met die gewijzigde overtuiging onvereenigbaar is de noodzakelijkheid van afschrijvingen boven en behalve de verplichte aflossingen;

dat nu wel door Ged. Staten tevens de stelling wordt verkondigd, dat de aflossingen op voor bedrijven gesloten leeningen als minima zijn te beschouwen en bij eventueele winst meerdere afschrijving moet plaats hebben, maar dat die stelling, die wat hare juistheid betreft, althans onder de bestaande wetgeving niet kan worden toegegeven, tot zeer ongewenschte gevolgen zou moeten leiden, wanneer gedurende den aflooptijd der leening geen winst werd gemaakt en het zoogenaamde minimum van afschrijving, in de aflossing der leening begrepen, niet tevens voldoende bleek te zijn;

dat op vorenstaande gronden en met het oog op de omstandigheden waaronder het tekort is ontstaan, het dekken van een bedrag van slechts ƒ 5000 waaronder nog ƒ 1700 voor aflossing van leeningen is begrepen, uit een deel der voor afschrijving gereserveerde winsten der beide gemeentebedrijven niet kan geacht worden voldoenden grond op te leveren om de begrooting niet goed te keuren;

dat derhalve Ged. Staten ten onrechte hunne goedkeuring aan de begrooting hebben onthouden;

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Ged. Staten van Zuidholland dd. 28 Dec. 1909, G. S., nº. 10, alsnog goedkeuring te verleenen aan de begrooting der gemeente Zwijndrecht voor 1910.

(Gem.-stem 3066.)

---

2 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat een uitgaaf wegens leverantie behoort tot het dienstjaar, waarin de levering heeft plaats gehad, en dus slechts dan in de gemeenterekening over een volgend dienstjaar mag opgenomen worden, wanneer op de begrooting voor laatstgenoemd dienstjaar een daartoe strekkende post gebracht is.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende: dat Ged. Staten der provincie Drenthe bij besluit van 12 Nov. 1909 nº. 114, de ontvangsten der gemeente Assen hebben vastgesteld op het door den Raad voorloopig vastgestelde bedrag, doch de uitgaven hebben verminderd met ƒ 10451.56½ en alzoo vastgesteld op ƒ 34240.02½, daarbij overwegende, dat op den post der voormelde rekening „Uit-

gaven wegens de gasfabriek" uitgaven zijn verantwoord voor gekochte steenkolen, welke kolen reeds in 1907 zijn geleverd, 't geen uit verschillende bescheiden blijkt; dat art. 13 der voor deze provincie geldende voorschriften voor de gemeenterekeningen vordert dat in de rekening geen andere uitgaven worden gebracht dan die behooren tot het dienstjaar, waarover de rekening loopt of waarvoor een post op de begrooting van dat dienstjaar is aangewezen en daaraan is toegevoegd krachtens een door Ged. Staten goedgekeurd raadsbesluit, welke aanwijzing en toevoeging zien op uitgaven over een ander dienstjaar dan dat der rekening; dat geen post op de begrooting der gemeente Assen voor 1908 is aangewezen, noch daaraan met goedkeuring van dit college is toegevoegd, wegens restantschuld over 1907 voor geleverde steenkolen en dat alzoo de kosten ter zake volgens verkregen opgaaf totaal ƒ 10451.56½ in de rekening over 1908 niet kunnen worden toegelaten;

dat de Raad der gemeente Assen zich tot Ons heeft gewend met verzoek het besluit van Ged. Staten te vernietigen en de rekening vast te stellen zooals zij door zijn college voorloopig was vastgesteld, daarbij in hoofdzaak aanvoerende: dat, evenals voor de meeste andere gasfabrieken in den lande, het kolenjaar voor de fabriek der gemeente Assen loopt van Mei tot Mei; dat de leverancier gewoonlijk in den loop van de maand November, somtijds reeds in het einde van October of wel in het begin van December, zoodanige hoeveelheid kolen levert dat de fabriek zelfs bij langdurige stremming der scheepvaart ten gevolge van vorst in de wintermaanden geen gebrek aan kolen kan krijgen; dat nu de kolen, die op het einde van een jaar in de kolenloods worden opgeslagen en gebruikt worden voor de exploitatie der fabriek in het daaropvolgende jaar, steeds worden en werden verantwoord als behoorende tot het dienstjaar, waarin zij werden gebruikt; dat, waar het dan ook in casu geldt uitgaven voor de in het najaar van 1907 opgeslagen steenkolen ten behoeve van de exploitatie der gasfabriek in 1908, deze uitgaven behooren tot het dienstjaar 1908 en niet tot die van 1907; dat eene overeenkomstige handelwijze als de thans gevolgde tot 1907 nimmer tot eenig bezwaar bij Ged. Staten heeft geleid; dat eene tegemoetkoming aan de zienswijze van Ged. Staten voor de gemeente Assen groot finantieel nadeel met zich zou sleepen; dat de gelden, waarmede de rekening over 1908 is verminderd, niet anders dan als restantschuld over 1907 kunnen gebracht worden op de begrooting 1910; dat om die uitgave te dekken vermoedelijk eene leening van ƒ 10,500 met eene jaarlijksche aflossing van duizend en in 't tiende jaar van vijftienhonderd gulden zal noodig zijn; dat bovendien in verband met de zienswijze van Ged. Staten de raming van den voorraad kolen ter begrooting van 1910 lang niet voldoende zal zijn omdat de jaarlijks benoodigde hoeveelheid kolen steeds grooter wordt, waardoor allicht de hoofdelijke omslag voor 1910 nog hooger zal moeten worden opgevoerd dan thans reeds is geschied; dat zoowel de letter als de geest van de grondwet en de gemeentewet zich verzetten tegen de zienswijze van Ged. Staten, waarbij deze om eene niets beteekenende h.i. administratieve onjuistheid afwijken van de door den Raad voorloopig vastgestelde rekening;

Overwegende: dat de gronden waarop de bestreden uitspraak steunt juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

—

2 *Juni* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikking van 5 Januari 1907, houdende, met intrekking der beschikking van 15 Mei 1906, vaststelling van bepalingen betreffende de inlevering van wapenen, ledergoed en uitrusting van de Landweer.

De Minister van Oorlog,

Overwegende, dat blijkens de Bijlage Litt. *B* van het „Kleedingvoorschrift 1909" de overjas tot de mobilisatie-uitrusting van alle landweerplichtigen behoort;

Heeft goedgevonden, bij deze, in te trekken het bepaalde onder 4°. van de Beschikking van 5 Januari 1907, IIde Afd., n°. 206.

(*get.*) W. COOL.

—

4 *Juni* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor den tolkendienst bij de Gezantschappen en Consulaten in *China* en *Japan*. S. 156.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, dd. 29 Maart 1910, Afdeeling I, n°. 5749;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10den Mei 1910, n°. 34);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 24 Mei 1910, n°. 10385;

Hebben goedgevonden en verstaan:
vast te stellen het volgende

REGLEMENT *voor den tolkendienst bij Onze Gezantschappen en Consulaten in* China *en* Japan.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Bij de Gezantschappen en beroepsconsulaten in *China* en *Japan* kunnen bezoldigde tolken worden benoemd.

Deze tolken hebben den rang van leerling-tolk, adjunct-tolk, tolk der tweede klasse en tolk der eerste klasse.

Leerling-tolken en adjunct-tolken kunnen ook benoemd worden bij een onbezoldigd consulaat.

De bezoldigde tolken worden door Ons benoemd, bevorderd, op non-activiteit gesteld en ontslagen.

Zij kunnen door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken worden geschorst.

Van de opleiding der tolken.

2. Door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken kunnen worden aangewezen voor de opleiding tot den tolkendienst in de in artikel 1 genoemde landen: mannelijke Nederlandsche onderdanen, die:

1°. niet ouder zijn dan 23 jaren en hebben voldaan aan een der examens ter verkrijging van een getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan eene Universiteit of de Technische Hoogeschool;

2°. blijkens eene geneeskundige verklaring physiek geschikt zijn voor den dienst in *China* en *Japan*.

Wegens aanhoudende ziels- of lichaamsziekten en wegens wangedrag of plichtverzuim — ter zijner beoordeeling — kan Onze Minister van Buitenlandsche Zaken de candidaat-tolken ten allen tijde ontslaan.

3. Hij die ingevolge artikel 2 voor de opleiding tot den tolkendienst in *China* is aangewezen, bekwaamt zich onder leiding van den Hoogleeraar voor het Chineesch aan de Rijks-Universiteit te *Leiden* in de Chineesche geschreven taal. Tevens legt hij zich toe op de studie der geschiedenis en van land- en volkenkunde der volken en staten van *Oost-Azië*, de algemeene beginselen van het *Nederlandsch* Burgerlijk- en Handelsrecht, van de Burgerlijke Rechtsvordering, het strafrecht en de strafvordering, alsmede in het bijzonder op de kennis van het internationaal recht.

Binnen de 3 jaren nà de aanwijzing, bedoeld in artikel 2, zal de candidaat ten genoegen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken hebben aan te toonen dat hij voldoende kennis der in dit artikel genoemde taal en onderdeelen der rechtswetenschap bezit.

4. In denzelfden tijd bekwaamt hij zich ook in het *Fransch* en *Engelsch*, zoodat hij binnen de in artikel 3 bedoelde 3 jaren kan aantoonen in het mondeling en schriftelijk gebruik dier talen de noodige vaardigheid te bezitten, terwijl ook bekendheid met de *Duitsche* taal gevorderd wordt.

Eenige bekendheid met de *Maleische* taal zal tot aanbeveling strekken.

5. Hij die ingevolge artikel 2 voor de opleiding tot den tolkendienst in *Japan* is aangewezen, bekwaamt zich onder leiding van een door den Minister van Buitenlandsche Zaken aan te wijzen leermeester, desvereischt in het buitenland, in de *Japansche* spreek- en schrijftaal.

Tevens legt hij zich toe op de studie der geschiedenis en van land- en volkenkunde der volken en staten van *Oost-Azië*, de algemeene beginselen van het Nederlandsch Burgerlijk-Handels- en Strafrecht en het internationaal recht.

Binnen de 3 jaren nà de aanwijzing, bedoeld in artikel 2 zal de candidaat ten genoegen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken hebben aan te toonen dat hij voldoende kennis der in dit artikel genoemde talen en onderdeelen der rechtswetenschap bezit.

6. In denzelfden tijd bekwaamt hij zich ook in het *Fransch* en *Engelsch*, zoodat hij binnen de in artikel 5 bedoelde 3 jaren kan aantoonen grondige kennis dier talen te bezitten.

7. Verlenging van den in de artikelen 3, 4, 5 en 6 bedoelden termijn met ten hoogste één jaar kan door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken op grond van welbewezen ziekte of van andere buitengewone omstandigheden — ter beoordeeling van genoemden Minister — worden toegestaan.

Gedurende hun studietijd genieten de candidaten eene jaarlijksche toelage van *f* 600 en zij, wien voor hunne studie door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken eene plaats in het buitenland wordt aangewezen, genieten gedurende hun verblijf buitenslands bovendien eene toelage van *f* 75 per maand.

Van den tolkendienst.

8. Nadat Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken is gebleken dat de candidaat de in artikel 3, 4, 5 en 6 genoemde studiën met goed gevolg heeft volbracht, wordt deze benoemd

tot leerling-tolk aan Ons Gezantschap te *Peking* of te *Tokio* op eene jaarwedde van *f* 1800 ter voleindiging zijner studiën.

9. De leerling-tolk ontvangt bij zijn vertrek naar *China* of *Japan* eene toelage van *f* 600 voor vestigingskosten.

10. Blijkt ten genoegen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van zijne praktische bruikbaarheid voor den dienst, dan wordt de leerling-tolk na twee jaren bevorderd tot adjunct-tolk.

11. De genoten toelagen, bedoeld in artikel 7 en 9, moeten terugbetaald worden, indien om redenen, afhankelijk van eigen wil of toedoen van den candidaat, diens aanwijzing voor de opleiding tot den tolkendienst ingevolge artikel 2 vervalt, dan wel indien de benoemde leerling-tolk zijne bestemming niet volgt of binnen vijf jaren na eene zoodanige benoeming uit eigen beweging den dienst verlaat of wel om andere redenen, afhankelijk van eigen wil of toedoen, wordt ontslagen.

Vóór de uitkeering der in artikel 7 bedoelde toelage wordt voor die eventueele terugbetaling borg gesteld.

12. Nadat de adjunct-tolk vijf jaren als zoodanig tot genoegen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken heeft dienst gedaan, kan hij tot tolk der tweede klasse worden bevorderd.

13. Nadat de tolk der tweede klasse vijf jaren als zoodanig tot genoegen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken heeft dienst gedaan, kan hij tot tolk der eerste klasse worden bevorderd.

14. Tolken der eerste en tweede klasse kunnen bij gebleken bijzondere geschiktheid daarvoor overgeplaatst worden bij den consulairen dienst, in het land waar zij als tolk werkzaam geweest zijn.

Ook kan door Ons aan eenen tolk der tweede of der eerste klasse een diplomatieke of consulaire titel verleend worden. Bij ontslag of overplaatsing vervalt die titel van rechtswege.

15. De adjunct-tolk geniet eene bezoldiging van *f* 3000 per jaar; dit bedrag wordt na 3 jaren dienst als zoodanig met *f* 500 en na vijf jaren verderen dienst weder met *f* 500 verhoogd.

16. De tolk der tweede klasse geniet eene bezoldiging van *f* 4000; dit bedrag wordt na elke vijf jaren dienst als zoodanig met *f* 500 verhoogd, totdat een bedrag van *f* 5000 is bereikt.

17. De tolk der eerste klasse geniet eene bezoldiging van *f* 5000; dit bedrag wordt na elke vijf jaren dienst als zoodanig verhoogd met *f* 1000, totdat een bedrag van *f* 7000 is bereikt.

18. Door Ons kan aan eenen tolk der eerste klasse, die minstens 20 jaren als zoodanig werkzaam was en daarbij zijne taak steeds ten genoegen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken heeft vervuld, eene jaarlijksche toelage verleend worden van *f* 1000.

Na minstens 25 jarigen dienst als zoodanig kan die toelage worden gebracht op *f* 2000.

19. Ter vergoeding der kosten van vestiging wordt den tolk door Ons een bedrag toegekend:

voor tolken der eerste klasse van ten minste *f* 2500 en van ten hoogste *f* 3500;

voor tolken der tweede klasse van ten minste *f* 1500 en ten hoogste *f* 2500;

voor adjunct-tolken van ten minste *f* 500 en ten hoogste *f* 1500.

20. Bij plaatsing, overplaatsing, eervol ontslag of op non-activiteitstelling worden aan tolken de reis- en verblijfkosten van hen zelf, alsmede van hunne echtgenoote en wettige minderjarige kinderen, om hunnen post of woonplaats in *Nederland* te bereiken, vergoed.

21. Aan tolken kan door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken verlof worden verleend.

22. Aan leerling-tolken en adjunct-tolken kan door Ons eene verblijfsvergoeding worden toegekend.

Tolken der tweede en eerste klasse genieten eene verblijfsvergoeding, welke door Ons voor elken post en ieder der beide rangen afzonderlijk wordt vastgesteld.

23. Telkens na een tijdvak van drie jaren onafgebroken dienst op de posten, welke ingevolge artikel 4, letter *c*, der wet houdende regeling van pensioenen der burgerlijke ambtenaren bij algemeenen maatregel van bestuur zijn of zullen worden aangewezen, hebben de tolken aanspraak op een verlof van acht maanden, met vergoeding der nader door Ons te regelen reis- en verblijfkosten, ook voor hunne echtgenoote en wettige minderjarige kinderen. Van dat verlof worden ten minste drie weken in *Nederland* doorgebracht voor dienstzaken.

Indien het belang van den dienst zich daartegen niet verzet, kunnen twee of meer van zoodanige verloftijden worden samengevoegd.

Wanneer gedurende één jaar niet meer dan zes weken verlof is gencten, wordt dit niet als dienstonderbreking beschouwd.

Onder verblijfkosten worden voor de toepassing van dit artikel verstaan de kosten van

verblijf tijdens den noodzakelijken duur der heen- en terugreis.

24. Gedurende hun verlof wordt door de tolken geen verblijfsvergoeding genoten, behalve in het bij artikel 23 voorzien geval dat het verlof niet als dienstonderbreking wordt beschouwd.

25. Op eenen tolk, die als tijdelijk zaakgelastigde optreedt, is artikel XXIII van het Reglement op den diplomatieken dienst (*Staatsblad* 1881, n°. 153), zooals dit laatstelijk gewijzigd is bij Ons besluit van 11 Mei 1903 (*Staatsblad* n°. 139), toepasselijk, met dien verstande, dat de jaarwedde van den tolk hoogstens kan vermeerderd worden met een bedrag, berekend naar eene bezoldiging van *f* 6000 's jaars.

26. De tolken kunnen te allen tijde op non-activiteit worden gesteld en zulks voor ten hoogste twee jaren.

In geval van non-activiteit genieten de tolken hoogstens $^2/_3$ van het bedrag hunner bezoldiging.

27. De tolken mogen geen handel drijven, noch beheerend vennoot of agent eener handelsfirma of bestuurder of agent van eene andere vennootschap zijn, noch ook zonder machtiging van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken onroerend goed op de plaats hunner vestiging in eigendom hebben.

28. Bij de benoeming van tolken kan van de vorige artikelen worden afgeweken, indien geene personen, die voldoen aan de eischen in die artikelen gesteld, beschikbaar zijn en de te benoemen persoon bijzondere geschiktheid voor het ambt bezit.

29. Alvorens hunne betrekking bij den tolkendienst te aanvaarden, leggen de benoemden den volgenden eed of belofte af in handen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken:

„Ik zweer (beloof) trouw aan de Koningin en gehoorzaamheid aan de Grondwet, de wetten en tractaten des Koninkrijks, en dat ik, in de vervulling der mij toevertrouwde zaak, die plichten, die de wet en de instructiën der Koningin aan mijn ambt verbinden of zullen verbinden, eerlijk en vlijtig zal vervullen en de belangen van *Nederland* met al mijn vermogen voorstaan en bevorderen zal."

„Zoo waarlijk helpe mij God almachtig."

(„Dat beloof ik.")

Zij staan onder verband van dien eed of van die belofte gedurende hun verdere loopbaan, zonder herhaling daarvan in geval van verplaatsing of bevordering.

Overgangsbepaling.

30. Wat betreft de op het tijdstip der inwerkingtreding van dit Reglement in dienst zijnde tolken, behouden wij Ons vrijheid van handelen voor.

Slotbepaling.

31. Dit Reglement kan worden aangehaald onder den titel van Tolkenreglement voor het Verre Oosten met vermelding van jaargang en nummer van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Buitenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk geplaatst zal worden in het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 4den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 18 *Juni* 1910.)

---

6 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende wijziging van de bepalingen betreffende de zeebrieven en jaarpassen in *Nederlandsch-Indië*, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit, dd. 18 April 1908, n°. 70 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 116; *Indisch Staatsblad* n°. 424). S. 157.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, dd. 7 Mei 1910, Afdeeling C, 1ste Bureau, n°. 29;

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Mei 1910, n°. 29);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister dd. 2 Juni 1910, Afdeeling C, 1ste Bureau, n°. 1;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

In artikel 12 van het Koninklijk besluit van 30 Januari 1874, n°. 16, houdende bepalingen omtrent de zeebrieven en jaarpassen in *Nederlandsch-Indië* — opnieuw afgekondigd bij Ons besluit van 25 Maart 1905, n°. 16 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 116; *Indisch-Staatsblad* n°. 316) en laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 18 April 1908, n°. 70 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 116; *Indisch Staatsblad* n°. 424) — worden de woorden „Directeur van Financiën" vervangen door: „Commandant der Zeemacht en Chef van het Departement der Marine in *Nederlandsch-Indië*."

Onze Minister van Koloniën is belast met

de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Buitenlandsche Zaken en aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 21 *Juni* 1910.)

—

6 *Juni* 1910. BESLUIT, tot afwijzing van de aanvrage om pensioen van J. G. M. H. REGOUT, gewezen onderwijzeres aan eene openbare lagere school te *Zutphen*. S. 158.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. G. M. H. REGOUT, gewezen onderwijzeres aan eene openbare lagere school te *Zutphen*, thans wonende te *Arnhem*;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 31 Juli 1909, n°. 16, O.L.O.;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Maart 1910, n°. 12;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Mei 1910, n°. 3410[1], afdeeling Lager Onderwijs, en van Onzen Minister van Financiën van 23 Mei 1910, n°. 107, afdeeling Pensioenen;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovengenoemd advies Ons in overweging gegeven heeft op de aanvrage afwijzend te beschikken uit overweging, dat de belanghebbende bij besluit van den raad der gemeente *Zutphen* van 4 Januari 1909, n°. 10, met ingang van 1 Februari 1909, eervol is ontslagen;

dat haar diensttijd als onderwijzeres aan een openbare lagere school ten behoeve van het lager onderwijs van 5 jaren en 11 maanden, vereenigd met den overigen, volgens art. 72 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), laatstelijk gewijzigd bij die van 28 December 1907 (*Staatsblad* n°. 361), in aanmerking komenden diensttijd van 3 jaren en 11 maanden een tijdvak uitmaakt van minder dan 10 jaren; dat zij, geboren 15 September 1873, nog niet den ouderdom van 65 jaren heeft bereikt; dat zij, blijkens de verklaring der twee geneeskundigen, door den burgemeester der gemeente *Zutphen* benoemd, wegens lichaamsgebreken voor de waarneming van hare betrekking ongeschikt is, doch dat die gebreken niet het gevolg zijn van een der in het tweede lid van art. 42 der genoemde wet vermelde oorzaken; weshalve de Pensioenraad van oordeel is, dat de belanghebbende aan geene enkele bepaling van meer genoemde wet aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat dit advies aan de belanghebbende in afschrift was medegedeeld, deze het verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zij werkzaam is geweest: bij het openbaar lager onderwijs te *Oudewater* van 10 Juli tot 10 Augustus 1895, te *Maasbree* van 12 December 1895 tot 1 Mei 1896 en van 1 Mei 1897 tot 1 Januari 1898; bij het bijzonder lager onderwijs te *Helmond* van 1 Januari 1898 tot 1 Mei 1898, te *Tiel* van 1 September 1898 tot 1 April 1902; en bij het openbaar lager onderwijs te *Zutphen* van 1 Maart 1903 tot 1 Februari 1909; dat van haar diensttijd: 11 jaar min 2 weken, haar diensttijd te *Maasbree* buiten rekening bleef, waarschijnlijk door gebrek aan officieele bewijzen, welke verloren waren gegaan, en thans teruggevonden zijn, namelijk 1°. een officieele staat van dienst te *Maasbree*, geteekend door den burgemeester, waaruit blijkt, dat belanghebbende onder dagteekening van 27 April 1896 van den burgemeester, der gemeente *Maasbree* een schrijven ontving, waarin ligt opgesloten, dat de tijdelijke hulp, door haar aan de school te *Blerick* bewezen, met 1 Mei 1896 niet meer werd vereischt en dat belanghebbende met ingang van 1 Mei 1897 door burgemeester en wethouders der gemeente *Maasbree* was aangesteld als tijdelijk onderwijzeres te *Blerick*; en 2°. het ontslag door den raad der gemeente;

dat zij aan de verplichting tot het inkoopen van haar pensioenrecht voor de bijzondere jaren heeft voldaan; voorts, dat hare ziekte wel het gevolg is van een der in het 2de lid van art. 42 der Lager-onderwijswet genoemde oorzaken, omdat het lokaal, waarin zij onderwijs gaf, met steenen bevloerd was, op het Noorden lag, en slecht geventileerd werd, waardoor de ziekte ontstond, voor welke zij werd afgekeurd, zoodoende niet meer eene aanstelling als onderwijzeres kan verzoeken, en zij hulpbehoevend en totaal onbemiddeld is geworden; westhalve zij verzoekt, dat haar alsnog pensioen worde verleend;

Overwegende, dat — vermits hier noch van gewelddadigheden, noch van diensten, waarbij gevaar te voorzien was, noch van eenig ongeval is gebleken — de belanghebbende aan art. 42, 2de lid, der Lager-onderwijswet geen aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat hare aanspraak op pensioen, krachtens art. 40, 2de lid, der genoemde wet, hiervan afhangt, of haar diensttijd niet minder dan tien jaren bedraagt;

dat ingevolge art. 40, vierde lid, der wet tot regeling van het lager onderwijsa ls diensttijd in aanmerking komen, alle vóór of sedert het in werking treden dezer wet bewezen diensten, o. m. als onderwijzer aan eene openbare school ten behoeve van het lager onderwijs;

dat als onderwijzer in den zin der wet alleens kunnen worden aangemerkt zij, die krachtens art. 29 door den gemeenteraad zijn benoemd;

dat diensten, volgens art. 33 (oud 32) der wet tot regeling van het lager onderwijs bewezen, alleen voor pensioen in aanmerking komen, voor zoover zij, vóór 1 Januari 1906 vervuld, op grond en volgens de voorschriften van § 3 van art. IV der wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 152) zijn ingekocht;

dat ook, al werd aangenomen dat de tijdelijke diensten van belanghebbende te *Maasbree* kunnen geacht worden te behooren tot die, bedoeld in art. 33 (oud 32) der wet, toch niet zoude zijn voldaan aan de voorschriften van § 3 van art. IV der wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 152);

dat de Pensioenraad den diensttijd te *Maasbree* terecht buiten rekening heeft gelaten;

dat belanghebbende dientengevolge geen tien voor pensioen geldige dienstjaren kan aanwijzen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat het verzoek van J. G. M. H. REGOUT, bovengenoemd, niet vatbaar is voor inwilligning.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemde Ministers in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden en waar van afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën, aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren.

Het Loo, den 6den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 25 *Juni* 1910.)

7 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 22 April 1907 (*Staatsblad* n°. 87) tot vaststelling van een reglement voor den bakendienst op eenige openbare wateren. S. 159.

WIJ WILHELMINA, enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 3 Mei 1910, n°. 224, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 20 April 1895 (*Staatsblad* n°. 71) en op het Koninklijk besluit van 22 April 1907 (*Staatsblad* n°. 87);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Mei 1910, n°. 26);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Juni 1910, n°. 240, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het Koninklijk besluit van 22 April 1907 (*Staatsblad* n°. 87), tot vaststelling van een reglement voor den bakendienst op eenige openbare wateren, te wijzigen als volgt:

de in artikel 2 voorkomende staat wordt gelezen als hieronder vermeld:

NAAM VAN HET WATER.	Aantal bakenkwartieren.
Boven-Rijn en *Waal*	12
Boven-Merwede, Beneden-Merwede, Oude Maas tot nabij kilometerraai 147, *Noord, Mallegat, Dordtsche Kil, Beerengat* en *Spui* .	4
Nieuwe Merwede	2
Pannerdensch kanaal, Neder-Rijn en *Lek*	10
Nieuwe Maas	1
Beneden deel der *Oude Maas, Noordgeul, Botlek* en *Brielsche Maas*	1
Maas, Bergsche Maas met zuidelijk deel van het *Heusdensch kanaal* en mond *Oude Maasje, Amer* en *Donge*	16
Afgedamde Maas met noordelijk deel van het *Heusdensch kanaal.*	1
IJssel	8
Zwarte water en *Zwolsche diep* .	2
Hollandsche IJssel	2
Linge	2

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 7den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 21 *Juni* 1910.)

7 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent den doorvoor van absint. S. 160.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën van 15 April 1910, n°. 50, Afdeeling Accijnzen, en van Binnenlandsche Zaken van 21 April 1910, n°. 595, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gezien artikel 2 der Absintwet 1909 (*Staatsblad* n°. 402);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Mei 1910, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 30 Mei 1910, n°. 53, Afdeeling Accijnzen, en van 3 Juni 1910, n°. 1958, Afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Doorvoer van absint is bij inkomen aan de zeezijde geoorloofd op den voet van de Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 251), en van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 180); bij inkomen aan de landzijde op den voet van het genoemde gewijzigd Koninklijk besluit; een en ander met inachtneming van de bepalingen der volgende twee artikelen.

2. Absint, dat zal worden doorgevoerd, moet in alle aangiften en documenten met name vermeld worden.

3. Gedurende het transport van het eerste kantoor tot aan het verlaten van het Nederlandsch grondgebied behoort het absint te zijn onder verzegeling, aangebracht door ambtenaren der invoerrechten.

4. In de daartoe leidende gevallen kan doorvoer van absint, met inachtneming van het bepaalde bij de artt. 2 en 3 van het tegenwoordig besluit, ook geschieden op de wijze, vastgesteld bij internationale regeling.

Onze voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 7den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 1 *Juli* 1910.)

—

7 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat: de wet tot regeling van het lager onderwijs geen afwijking toe laat van de bepaling, dat bij de berekening van het aantal verplichte onderwijzers de schoolbevolking op 15 Januari tot grondslag wordt genomen;

dat de omstandigheid, dat op dien datum eenige leerlingen slechts *voorloopig* en *tijdelijk* aan de school geplaatst waren, daarbij dus van geen invloed kan zijn.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Parochiaal Kerkbestuur te *Enkhuizen* tegen het besluit van Ged. Staten van *Noordholland* dd. 2 Maart 1910, n°. 13, genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school *Oude Doelen* Wijk 2 n°. 38, aldaar, van genoemd Kerkbestuur, om de Rijks-bijdragen, bedoeld in art. 59 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs, over het jaar 1909;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 25 Mei 1910, n°. 94;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Juni 1910, n°. 5137, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat voor deze school, welke op 15 Januari 1909, 104 leerlingen telde, over 1909 Rijksbijdragen zijn aangevraagd tot een bedrag van *f* 1973.46½;

dat Gedep. Staten van Noordholland bij besluit van 2 Maart 1910, n°. 13, de aanvrage hebben van de hand gewezen, daarbij overwegende, dat aan de school met 104 leerlingen moeten verbonden zijn één hoofd en twee onderwijzers van bijstand;

dat het hoofd *Fluitman* en de onderwijzer *Mühren* gedurende het geheele jaar 1909 aan de school waren verbonden, terwijl de onderwijzer *P. Krom* daaraan verbonden was van 1 Januari—15 Augustus, zijnde hij, aan wien blijkens overgelegde quitantie de volle wedde is uitbetaald, gedurende het hem wegens vervulling van militieplichten verleende verlof tijdelijk vervangen door den onderwijzer *Janssen* van 1—31 Januari en door de onderwijzeres *Schaap* van 16 Mei—31 Juli 1909; dat de plaats van den verplichten onderwijzer *Krom*, aan wien met ingang van 16 Augustus 1909 ontslag werd verleend, in het jaar 1909 niet is bezet geworden, weshalve deze vacature in strijd met de voorwaarde gesteld in het tweede lid, sub c, van art. 59 der Lager-Onderwijswet langer dan 4 maanden onvervuld is gebleven; dat van eene ter zake verleende opheffing als

bedoeld in het IIde lid van evengenoemd wetsartikel niet is gebleken;

dat van het besluit van Ged. Staten het schoolbestuur bij Ons in beroep is gekomen, „op grond van de omstandigheden, dat op den 15den Januari 1909 eenige vrouwelijke leerlingen der R.-K.-Meisjesschool, gelegen *Westerstraat* II 51 (te *Enkhuizen*), mede staande onder voornoemd Bestuur, slechts *voorloopig* en *tijdelijk* aan voormelde Jongensschool waren geplaatst, alsook, dat door de terugplaatsing dier vrouwelijke leerlingen naar de voornoemde Meisjesschool op den 1 Augustus j.l., aan de voornoemde Jongensschool die *toestand* van vóór den 1 Sept. 1908 was *herschapen*, welke slechts twee door de wet op het Lager Onderwijs *verplichte* onderwijzers eischte, welke toestand in de eerstvolgende jaren duurzamer zal blijken";

Overwegende, dat de gronden waarop het bestreden besluit rust, juist zijn;

dat de wet geen afwijking toelaat van de bepaling, dat bij de berekening van het aantal verplichte onderwijzers de schoolbevolking op 15 Januari tot grondslag wordt genomen;

Gezien de Lager-Onderwijswet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz.

(W. v. d. B. A. 3192.)

—

8 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat toekenning bij raadsbesluit van presentiegeld aan raadsleden voor het bijwonen der vergaderingen van raadscommissiën en afdeelingen, strijdt met art. 58 der Gemeentewet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door den Raad der gemeente *'s Gravenhage*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Zuid-Holland* dd. 8/12 Februari 1910, B n°. 595 (3e Afd.) G. S. n°. 48/1, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 17 Januari 1910, tot wijziging van de gemeentebegrooting voor het dienstjaar 1910;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 25 Mei 1910, n°. 80;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Juni 1910, n°. 4697, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat bij besluit van den Raad der gemeente *'s Gravenhage* dd. 17 Januari 1910 aan Hoofdstuk I, Afdeeling I der Uitgaven op de gemeentebegrooting voor het loopend jaar een post van *f* 2500 is toegevoegd als art. 5 bis, volgnummer 80 bis, onder de omschrijving „Presentiegeld voor het bijwonen der vergaderingen van Raadscommissiën en Afdeelingen" onder gelijktijdige vermindering van den post voor onvoorziene uitgaven, volgnummer 247, met gelijk bedrag; dat Ged. Staten bij besluit van 8/12 Februari 1910, B. n°. 595 (3e Afd.) G. S. n°. 48/1 goedkeuring aan het Raadsbesluit hebben onthouden, uit overweging, dat art. 58 Gemeentewet luidt: „De leden van den Raad genieten, waar de Raad het bepaalt, voor het bijwonen zijner zittingen een presentiegeld, welks bedrag door Ged. Staten, nadat de Raad is gehoord, wordt vastgesteld"; dat uit dit artikel volgt, dat de Raadsleden niet voor het bijwonen van andere vergaderingen dan de raadszittingen een presentiegeld uit de gemeentekas mogen genieten; dat dit vooreerst voortvloeit uit de geschiedenis van het artikel: dat het namelijk aanvankelijk de bedoeling van den ontwerper der Gemeentewet geweest is om aan de raadsleden elke geldelijke belooning voor hun arbeid te onthouden; dat immers in weerwil van het feit, dat de Reglementen voor het bestuur der steden uitdrukkelijk een presentiegeld toekenden, het ontwerp der Gemeentewet, waarop de Colleges van Provinciale Staten gehoord zijn, van geen presentiegeld gewaagde en het tegenwoordig art. 58 eerst op aandrang van eenige dier Colleges in het definitief ontwerp werd opgenomen; dat bovendien bij een andere uitlegging van het artikel het gevolg dit zou zijn, dat terwijl op het bedrag van het presentiegeld voor de bijwoning der raadszittingen de Raad slechts wordt gehoord en de bepaling van dit bedrag aan de Ged. Staten is overgelaten, het presentiegeld voor alle andere vergaderingen door den Raad in volledige vrijheid zou worden geregeld; dat een dergelijk verschil eene ongerijmdheid zou zijn, welke door den wetgever nimmer kan zijn bedoeld; dat voorts, zooals ook in de raadszitting van 12 October 1908 werd aangetoond, de hier bestreden uitlegging in strijd zou zijn met het stelsel der Gemeentewet, welke de bevoegdheid tot regeling van de geldelijke belooning van de personen, die leden van den gemeenteraad zijn of van zijn vergaderingen deel uitmaken, algemeen aan den Raad onthouden heeft; dat het raadsbesluit dus in strijd is met art. 58 der Gemeentewet; dat van het besluit van Gedep. Staten de Gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, met ver-

zoek te vernietigen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland van 8/12 Februari 1910 en alsnog goedkeuring te verleenen aan het raadsbesluit van 17 Januari 1910 tot wijziging der gemeentebegrooting voor 1910;

Overwegende, dat het besluit van den gemeenteraad van 17 Januari j.l., waaraan Ged. Staten bij het bestreden besluit hunne goedkeuring hebben onthouden, strekt om gelegenheid te geven aan de leden van den Gemeenteraad een presentiegeld van hoogstens *f* 2500 uit te keeren voor het bijwonen van raadscommissiën en afdeelingen;

Overwegende dat, waar de wet zelve, bij art. 58 der Gemeentewet, het onderwerp van het presentiegeld voor de leden van den Gemeenteraad regelt, de vergaderingen, voor bijwoning waarvan het gegeven kan worden, bepaalt en de vaststelling van het bedrag, nadat de Raad is gehoord, opdraagt aan Ged. Staten, de toekenning van presentiegeld aan de leden van den Raad bij raadsbesluit en voor andere vergaderingen noodwendig is uitgesloten;

dat derhalve Ged. Staten terecht hunne goedkeuring aan bovenvermeld Raadsbesluit hebben onthouden;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A. 3185.)

—

10 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende wijziging van het besluit van 31 Maart 1904, tot aanwijzing van de inspectiën en rangschikking van de ontvangkantoren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen enz.

Bij Koninklijk besluit van 10 Juni 1910, n°. 31, is met ingang van 1 September 1910:

a. opgeheven het ontvangkantoor der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *'s-Gravenzande* (residentie *Hoek van Holland*);

b. ingesteld een ontvangkantoor der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Hoek van Holland*, omvattende de gemeente *'s-Gravenzande*.

Bij Koninklijk besluit van 25 Juli 1910, n°. 32, is dit kantoor gerangschikt in de *derde* klasse.

Voor gelijkluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) H. E. E. LAGERWEIJ, *l°. S.-G.*

—

11 *Juni* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën betreffende de Staatscommissie voor drinkwatervoorziening.

Ik heb de eer Uw College mede te deelen, dat bij Koninklijk besluit van 18 April 1910 n°. 36, eene Staatscommissie is ingesteld tot het dienen van advies aan de Regeering over verzoeken om steun voor plannen van drinkwatervoorziening.

Ik verzoek Uw College hiervan mededeeling te doen aan de gemeentebesturen in Uwe provincie, onder bijvoeging, dat het overweging kan verdienen voor besturen van kleinere gemeenten om eventueel niet slechts de vraag in beschouwing te nemen, of voor de gemeente alleen verbetering in de drinkwatervoorziening kan worden tot stand gebracht, maar tevens na te gaan, of het doel wellicht niet beter in vereeniging met naburige gemeenten kan worden bereikt; alsook dat bedoelde Staatscommissie desgevraagd daarbij gaarne van voorlichting zal dienen.

Nu, naar ik mij vlei, naar verbetering in de drinkwatervoorziening vooral in de kleinere gemeenten en ten platten lande steeds meer algemeen zal worden gestreefd, komt het mij aanvankelijk voor, dat ten aanzien van het verleenen van Rijkssteun voor de *voorbereidende* werkzaamheden voor de totstandbrenging van eene waterleiding, de algemeene voorwaarde behoort te worden gesteld, dat bedoelde Rijkssteun slechts worde verleend, indien ook het provinciaal bestuur zich bereid verklaart om eene bijdrage in de kosten van bedoelde werkzaamheden te geven. Niet alleen de Staat, doch ook de provincie, waarvan bovendien het bestuur het meest juiste inzicht heeft in den financiëelen toestand van de betrokken gemeenten, heeft belang bij eene goede drinkwatervoorziening.

Ik zal het op prijs stellen te mogen vernemen of Uw College in beginsel genegen is te bevorderen, dat c. q. ook Uwe provincie eene bijdrage in bovenbedoelde kosten verleent.

(W. v. d. B. A. 3184.)

—

14 *Juni* 1910. BESLUIT, waarbij de wetten van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 184) tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, en van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35) tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, van toepassing worden verklaard op meningitis cerebrospinalis epidemica. S. 161.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat meerdere gevallen van meningitis cerebrospinalis epidemica in het Rijk voorkwamen, en dat die ziekte in enkele streken in het buitenland heerscht;

Gelet op artikel 1 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157), en op artikel 2 der wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Mei 1910, n°. 1168, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Mei 1910, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juni 1910, n°. 1788, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. De wetten van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157), en van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35) tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157), zijn gedurende één jaar in het geheele Rijk van toepassing op meningitis cerebrospinalis epidemica.

2. De voorschriften, die in de artikelen 11, 16 en 22 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) zijn gegeven ten aanzien van de bepaaldelijk in die artikelen genoemde ziekten, zijn ook van toepassing ten aanzien van meningitis cerebrospinalis epidemica.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 14den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 4 *Juli* 1910.)

—

14 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende aanwijzing van losplaatsen van ruw zout of zouthoudend water. S. 162.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 9 Juni 1910, n°. 29, Accijnzen; 1910.

Gezien art. 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227) en art. 2 van Ons besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van 1 Juli 1910, worden met vervallenverklaring van alle vorige daartoe betrekkelijke besluiten, aangewezen als losplaatsen van ruw zout of zouthoudend water:

bij invoer *ter zee:*

Alkmaar, Amsterdam, Delfzijl, Dordrecht, Groningen, Harlingen, Helder, Hoorn, Leeuwarden, Maassluis, Medemblik, Middelburg, Muiden, Rotterdam, Schiedam, Ter Neuzen, Velzen, Vlaardingen, Vlissingen, Zaandam, Zierikzee, Zwolle;

bij invoer *langs rivieren en kanalen:*

Alkmaar, Amsterdam, Arnhem, Bergen op Zoom, Breda, Dordrecht, 's Gravenhage, Groningen, Harlingen, 's Hertogenbosch, Leiden, Maastricht, Meppel, Muiden, Nijmegen, Roermond, Rotterdam, Schiedam, Ter Neuzen, Tiel, Utrecht, Velzen, Weert, Zaandam, Zwolle, Zwijndrecht;

bij invoer te lande:

met spoorwagens:

Almelo, Amsterdam, Arnhem, Bergen op Zoom, Dordrecht, Enschede, 's Gravenhage, Groningen, Harlingen, Hengelo, 's Hertogenbosch, Hoek van Holland, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Meppel, Middelburg, Nijmegen, Oldenzaal, Roermond, Rotterdam, Utrecht, Venlo Vlissingen, Winschoten, Winterswijk, Zwolle;

op andere wijze:

Tegelen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 14den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 30 *Juni* 1910.)

—

15 *Juni* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Wanssum* van 6 April 1905, waarbij aan J. M. AAN DE BRUGH, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 163.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Mei 1910, n°. 880, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en

Wethouders van *Wanssum* van 6 April 1905, waarbij aan J. M. AAN DE BRUGH, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein;

Overwegende, dat op 6 April 1905 het maximum der in die gemeente volgens het bepaalde bij artikel 4, 1ste lid, der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235) te verleenen vergunningen was bereikt;

dat artikel 8, 1ste lid, 1° van genoemde wet bepaalt, dat de vergunning door Burgemeester en Wethouders wordt geweigerd o. m. wanneer door het verleenen der vergunning in strijd zou worden gehandeld met de bepalingen van artikel 4, 1ste lid;

dat de localiteiten, waarvoor aan J. M. AAN DE BRUGH vergunning is verleend ook niet behooren tot die, voor welke hem, ingevolge het bepaalde bij artikel 55, 1ste lid, der aangehaalde wet, eene vergunning niet kan worden geweigerd;

dat bovenaangehaald besluit van Burgemeester en Wethouders van *Wanssum* dus is genomen in strijd met de wet;

Gelet op artikel 158 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 31 Mei 1910, n°. 27;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juni 1910, n°. 2161, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Wanssum* van 6 April 1905 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 15den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *Juni* 1910.)

—

15 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende aanvulling van artikel 22 van het laatstelijk bij Koninklijk besluit van 11 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 61) gewijzigde Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), tot uitvoering van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) tot instelling eener Rijkspostspaarbank, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211). S. 164.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 23 Maart 1910, n°. 986*bis*, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Mei 1910, n°. 31);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van den 11den Juni 1910, n°. 2059, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. Aan artikel 22 van het Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), laatstelijk gewijzigd bij dat van 11 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 61), wordt een tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

„Dit voorschrift geldt niet voor inlichtingen omtrent minderjarige inleggers of hun tegoed of omtrent de te hunnen name gestelde Staatsschuldboekjes en de in- of afschrijvingen daarop, gevraagd door hen, die de ouderlijke macht of de voogdij over deze inleggers uitoefenen".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 15den Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 28 *Juni* 1910.)

—

15 *Juni* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 7 Maart 1906, houdende vaststelling van bepalingen, betreffende het afnemen van het examen der leerlingen van het tweede studiejaar der Rijks hoogere land-, tuin- en boschbouwschool te Wageningen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 10 Juni 1910, Directie van den Landbouw, n°. 5408, 1ste afdeeling;

Overwegende, dat wijziging van het programma, behoorende bij Ons besluit van 7 Maart 1906 n°. 23, wenschelijk is;

Gelet op de artt. 25, 31 en 32 van het Koninklijk besluit van 8 Augustus 1904 (*Staats-*

blad n°. 203), zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 30 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 230);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

dat in het programma, behoorende bij voornoemd Koninklijk besluit van 7 Maart 1906 n°. 28, de volgende wijzigingen zullen worden gebracht:

sub. VI. (Voor de grondverbetering) wordt toegevoegd:

„Studierichting K. L.".

Bevloeien: de verschillende methoden, die in de tropen toegepast worden, de wetenschappelijke beginselen, waarop ze berusten, het opmaken van een of ander onderdeel van een plan voor een gegeven terrein;

sub IX. (Voor de landhuishoudkunde) wordt geschrapt de laatste alinea.

Na IX wordt ingelascht:

X. Voor het boekhouden:

„Studierichting K. L.".

Kennis van de wijze, waarop de belans en de winst- en verliesrekening worden opgemaakt bij naamlooze vennootschappen, die landbouwondernemingen drijven in Indië.

X wordt XI, XI wordt XII, XII wordt XIII, XIII wordt XIV, XIV wordt XV, XV wordt XVI, XVI wordt XVII en XVII wordt XVIII.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit.

Het Loo, 15 Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

15 *Juni* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 12 April 1906, houdende vaststelling van het programma van het examen, af te nemen van de leerlingen van het derde studiejaar der Rijks hoogere land-, tuin- en boschbouwschool te Wageningen, ter verkrijging van het diploma van landbouwkundige, waarvan sprake is in het laatste lid van artikel 57 der wet van 2 Mei 1863 (S. 50) en van bepalingen nopens dat examen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 10 Juni 1910, Directie van den Landbouw, n°. 5409, 1ste afdeeling;

Overwegende, dat wijziging van Ons besluit van 12 April 1906 n°. 46 wenschelijk is;

Gezien de wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) tot regeling van het middelbaar onderwijs, zooals die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 28 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 143), 25 April 1879 (*Staatsblad* n°. 87), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78), 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 123) en 3 Februari 1902 (*Staatsblad* n°. 14);

Gelet op de artt. 25, 31 en 32 van het Koninklijk besluit van 3 Augustus 1904 (*Staatsblad* n°. 203), zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 30 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 230);

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. In het bepaalde sub II, 3°. *a*, van Ons besluit van 12 April 1906, n°. 46, worden de woorden: „het bewijs, ten genoege van de commissie met het afnemen van het examen belast" vervangen door de woorden: „een door den raad van bestuur der Rijks- hoogere land-, tuin- en boschbouwschool goedgekeurd bewijs".

In het bepaalde sub II, 3°. *b*, worden de woorden: „het bewijs, ten genoege van de onder *a* genoemde commissie" vervangen door de woorden: „een door den raad van bestuur voornoemd goedgekeurd bewijs".

Het bepaalde sub II, 3°. *c*, van voornoemd besluit is te lezen als volgt:

c. van de leerlingen voor de studierichting Nederlandsche boschbouw de overlegging van een door den raad van bestuur voornoemd goedgekeurd bewijs, dat zij gedurende ten minste één jaar zijn werkzaam geweest in de practijk van den boschbouw en dat zij in staat zijn om een boschterrein door middel van veelhoeksmeting op te meten en in kaart te brengen.

Het bepaalde sub II, 3°. *d*, van voornoemd besluit is te lezen als volgt:

d. van de leerlingen voor de studierichting koloniale boschbouw de overlegging van een door den raad van bestuur voornoemd goedgekeurd bewijs, dat zij in staat zijn om een boschterrein door middel van veelhoeksmeting op te meten en in kaart te brengen en — voor zoover zij geen candidaat-houtvesters voor den Indischen dienst zijn — de overlegging van een door dien raad goedgekeurd bewijs, dat zij gedurende ten minste drie achtereenvolgende maanden op eene houtvesterij in de practijk van den boschbouw zijn werkzaam geweest.

In het bepaalde sub II, 3°. *e*, van voornoemd besluit worden de woorden: „het bewijs, ten genoege van de onder *a* genoemde commissie" vervangen door de woorden: „een door den raad van bestuur voornoemd goedgekeurd bewijs".

In het bepaalde sub II, 4°. van voornoemd besluit worden de woorden: „den onder 3°. *c*, en 3°. *e*, gestelden eisch" vervangen door:

„de onder 3°. *c*, 3°. *d* en 3°. *e* gestelde eischen".

In het programma, behoorend bij Ons besluit van 12 April 1906, n°. 46, wordt aan afdeeling A VI toegevoegd:

Studierichting K.L.

Bevloeien: de verschillende methoden, die in de tropen toegepast worden, de wetenschappelijke beginselen, waarop ze berusten, het opmaker van een of ander onderdeel van een plan voor een gegeven terrein;

wordt de laatste alinea van afdeeling A, IX geschrapt;

wordt na afdeeling A, IX ingelascht:

X. *Voor het boekhouden.*

Studierichting K.L.

Kennis van de wijze, waarop de balans en de winst- en verliesrekening worden opgemaakt bij naamlooze vennootschappen, die landbouwondernemingen drijven in Indië.

X wordt XI, XI wordt XII, XII wordt XIII, XIII wordt XIV, XIV wordt XV, XV wordt XVI, XVI wordt XVII en XVII wordt XVIII.

In afdeeling B wordt geschrapt de alinea sub III Studierichting K.L.;

worden sub VIII (Voor de zuivelbereiding) tusschen „de" en „bereiding" in den derden regel dezer alinea ingelascht de woorden: „boterbereiding en de";

wordt sub X (Voor de landhuishoudkunde) de eerste alinea geschrapt en vervangen door dezen zin:

„De ontwikkeling van het grondbezit en de hedendaagsche rechtsvormen van landgebruik".

In den daarop volgenden regel wordt tusschen de woorden „overheidsbemoeiingen" en „ten" ingelascht: „organisatie en coöperatie";

worden sub XI (Voor het boekhouden) de eerste woorden: „kennis van", vervangen door: „Hoofdzaken der bedrijfsleer en van de enkelvoudige en" en geschrapt de tweede alinea onder studierichting K.L.;

wordt sub XIV (Voor de laaglandscultures) in de tweede alinea de tweede zin gelezen: „Cultuur der hoofdgewassen van het tropische laagland: de rijst, het suikerriet, de tabak, de indigo";

en de vierde alinea gelezen:

„Eenige kennis van andere laaglandsgewassen, zooals vezelplanten";

wordt sub XV (Voor het Javaansch) gelezen als volgt:

„Studierichtingen K.L. en K.B.

Schriftelijke vertaling uit en in het Javaansch van enkele Nederlandsche zinnen. (Bij de vertaling in het Javaansch wordt het gebruik van Javaansche karakters niet geëischt.)

Vlot lezen en vertalen van een stuk gemakkelijk Javaansch proza (Javaansche karakters).

Kennis van de hoofdzaken der Javaansche spraakkunst. Woordenkennis.";

wordt sub XVI (Voor het Maleisch) gelezen als volgt:

„Studierichtingen K.L. en K.B.

Schriftelijk vertalen in het Maleisch (Latijnsche karakters). Vertalen van een stuk Maleisch proza (Latijnsche karakters). Eenige vaardigheid in het gebruik van de Maleische spreektaal. Kennis van de hoofdpunten der Maleische spraakkunst.";

wordt sub XXI (Voor de Indische boomflora) in plaats van „Magnoliaceae, Sapotaceae, Verbenaceae, Lauraceae, Palmae" gelezen: „Taxaceae, Palmae, Fagaceae, Magnoliaceae, Sapindaceae, Leguminosae, Sapotaceae, Verbenaceae, Rubiaceae".

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit.

Het Loo, 15 Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

17 *Juni* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat: de wetgever in art. 16 3°. der wet van 22 Mei 1845 *Stbl.* n°. 22 niet op het oog had een feitelijke verhouding van den belastingschuldige tot den bodem, waaruit het vermoeden kan worden afgeleid, dat de zich op dien bodem bevindende goederen aan den belastingschuldige toebehooren, doch tot het uitsluiten van beweringen van derden, dat zij eigenaars zijn van in beslag genomen goederen, voldoende geacht heeft o. a. dat de roerende goederen tot stoffeering van een huis zich tijdens de inbeslagneming bevinden op den bodem van den belastingschuldige;

dat, nu de medeverweerder als commensaal bij de verweerster inwoonde zonder dat hij over een bepaald gedeelte van het huis tot zijn gebruik kon beschikken, rechtens ook geen bepaald gedeelte van het huis als zijn bodem kan worden aangemerkt, terwijl dit evenmin het geval is ten aanzien van het geheele huis, omdat hij, naar hetgeen mede uit het vaststaande volgt, daarop geen van de toestemming der verweerster — zij het dan tijdelijk — onafhankelijk recht had.

De Hooge Raad, enz.

Gehoord den eischer en de verweerster;

Gezien de stukken;

Overwegende, dat tegen het bovengemelde, tusschen partijen gewezen arrest (van het Hof te Amsterdam van 29 Oct. 1909) als middel van cassatie is aangevoerd:

Schending en verkeerde toepassing van art. 16 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) op de invordering van „Rijks Directe Belastingen" artt. 113, 240c, 258, 260 Gemeentewet, 1584, 1586, 1185, 1186 B. W., omdat het Hof de vorderingen der eerste verweerster niet had mogen ontvangen en toewijzen, waar toch vaststond dat zij die de woning, alwaar de in beslag genomen goederen zich als stoffeering bevonden, had gehuurd en als hoofdbewoonster bewoonde, een niet afgezonderd gedeelte daarvan gemeubileerd aan den belastingschuldige als bij haar inwonenden commensaal had verhuurd, zoodat in den zin van art. 16 der wet van 1845 de bodem wel degelijk ook zijn bodem was, en het Hof — behalve op grond van eene utiliteitsbeschouwing, die niet afdoet en die het regres bij den Commissaris der Koningin te weinig telt — tot zijne tegenovergestelde opvatting slechts is gekomen doordat het aan de hand eener dwalende overweging der geschiedenis van de wet heeft gemeend, dat als maatstaf ter beoordeeling, of de bodem in den zin van art. 16 was die van den belastingschuldige, moest aangelegd worden de vraag: of zijne verhouding tot dien bodem eene zoodanige was, dat hij van de zich aldaar bevindende en tot stoffeering dienende goederen vermoed kon worden eigenaar te zijn, terwijl juist omgekeerd de wet bij de behandeling der rechten van den fiscus tegenover de stoffeering zich geheel van den eigendom losmaakt, en zich analogisch op het standpunt van het recht eens verhuurders geplaatst heeft;

Overwegende, dat blijkens het bestreden arrest de verweerster in cassatie als eischeres in eersten aanleg heeft gesteld, dat bij haar op 17 Jan. 1907 eenige door haar bij dagvaarding aangegeven en aan haar in eigendom toebehoorende goederen ten verzoeke van den eischer in cassatie in zijne hoedanigheid van gemeenteontvanger te Amsterdam en ten laste van den medeverweerder in cassatie in executoriaal beslag zijn genomen en zij op haar aan den Commissaris der Koningin in de provincie Noordholland ingevolge art. 16 der wet van 22 Mei 1845 (*Stbl.* n°. 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen en art. 260 Gemeentewet gericht bezwaarschrift eene afwijzende beschikking heeft ontvangen, op welke gronden zij bij de Arrond.-Rechtbank te Amsterdam tegen den eischer in cassatie heeft ingesteld den eisch dat worde verklaard, dat zij te recht is gekomen in verzet tegen den executorialen verkoop dier goederen en het daarop gelegd beslag zoude worden opgeheven met schadevergoeding, ten aanzien van den medeverweerder in cassatie met de veroordeeling, om de veroordeeling tegen den eischer in cassatie in zijne hoedanigheid te gehengen en te gedoogen;

dat voormelde Rechtbank bij haar vonnis van 26 Febr. 1908 de verweerster heeft verklaard niet-ontvankelijk in haar gedaan verzet en dit vonnis in hooger beroep is vernietigd bij het thans bestreden arrest, waarbij de ingestelde vordering (in substantie) is toegewezen, met verwerping van de verwering, door den tegenwoordigen eischer in cassatie gevoerd, dat de gearresteerde tot stoffeering van het huis dienende goederen zich tijdens de inbeslagneming bevonden op den gemeenschappelijken bodem in de gemeenschappepelijke woning van de verweerster en den medeverweerder, waardoor het verzet ingevolge het derde lid van voormeld art. 16 was uitgesloten;

dat toch het Hof heeft aangenomen, dat deze bepaling, wat er ook overigens zij van hare toepasselijkheid op gemeentebelastingen, in deze zaak in ieder geval toepassing mist, tot welke beslissing het Hof is geleid door zijne opvatting van de woorden in voormeld derde lid van art. 16 voorkomende: „bodem van den belastingschuldige" in verband met de vaststaande feiten;

dat immers naar 's Hofs oordeel de wetgever bij de gemelde woorden op het oog had eene feitelijke verhouding van den belastingschuldige tot den bodem, waaruit het vermoeden kon worden afgeleid, dat de zich op dien bodem bevindende goederen hem in eigendom toebehoorden en die gevolgtrekking ten deze niet kon worden gemaakt uit de in de 14e en 15e rechtsoverwegingen van het arrest als vaststaande aangenomen feiten;

O. dat tegen deze opvatting van het begrip „bodem van den belastingschuldige" bij het middel te recht wordt opgekomen;

dat wel in het algemeen, zulks uit den aard der zaak, in art. 14 der wet is bepaald dat het uit te vaardigen dwangbevel het recht om de goederen des *schuldenaars* — alzoo niet van anderen — zonder vonnis aan te tasten, en art. 12 der wet onder lett. B, het recht van voorrang, wat de directe belastingen, andere dan de grondbelasting, betreft, aan 's Rijks schat-

kist mede alleen toekent op de goederen van den *belastingschuldige*;

dat niettemin art. 16 lid 3 tot het uitsluiten van beweringen van derden, dat zij eigenaars zijn van in beslag genomen goederen (behoudens het recht van terugvordering toegekend bij art. 2014 B. W. en bij art. 230 en volgende W. v. K.), voldoende heeft geacht, o. a. dat de roerende goederen tot stoffeering van een huis zich tijdens de inbeslagneming bevinden op den bodem van den belastingschuldige, terwijl de wet het correctief enkel heeft gezocht in de bij art. 16 eerste lid bedoelde mogelijkheid van tusschenkomst van den Commissaris der Koningin, zoodat aan het vermelde begrip geene beperking mag worden gesteld, welke niet uit de woorden zelf volgt;

O. echter, dat uit dit alles nog niet volgt de gegrondheid van het middel, welke niet van 's Hofs voormelde minder juiste beschouwingen, maar van de juistheid der beslissing afhangt;

O. daaromtrent, dat het Hof in de 14e en 15e rechtsoverwegingen van het bestreden arrest als vaststaande heeft aangenomen: dat de verweerster het huis, waarin de ten deze bedoelde goederen zijn in beslag genomen, ten tijde van de inbeslagneming had gehuurd en zij dit toen als hoofdbewoonster bewoonde;

dat Hilhorst (de medeverweerder) *als commensaal* bij de verweerster *in*woonde en deze hem *toestemming* had gegeven, het huis mede te gebruiken, *zonder* aan hem een *bepaald afgezonderd* gedeelte te hebben verhuurd;

O. dat uit deze feitelijke beslissingen, welke hebben gestrekt tot grondslag van 's Hofs beslissing, blijkt, dat de woorden, in de tweede rechtsoverweging voorkomende, waarop in den aanvang van het middel de aandacht wordt gevestigd, te weten: „dat de verweerster een *niet afgezonderd* gedeelte van de door haar gehuurde woning gemeubileerd aan Hilhorst heeft verhuurd", naar 's Hofs bedoeling daarmede, niet anders kunnen worden verklaard, dan in dezen zin, dat de verweerster aan Hilhorst niet een afgezonderd gedeelte heeft verhuurd;

O. dat voorts, waar uit hetgeen in de 14e en 15e rechtsoverwegingen als vaststaande is aangenomen, volgt, dat de medeverweerder, die als commensaal bij de verweerster inwoonde, niet over een bepaald gedeelte van het huis tot zijn gebruik kan beschikken, rechtens ook geen bepaald gedeelte van het huis als zijn bodem kan worden aangemerkt, terwijl dit evenmin het geval is ten aanzien van het geheele huis, omdat hij, naar hetgeen mede uit het vaststaande volgt, daarop geen van de toestemming der verweerster — zij het dan tijdelijk — onafhankelijk recht had;

O. dat alzoo het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep en veroordeelt den eischer (in zijne hoedanigheid) in de kosten daarop gevallen.

(W. v. 'T R. 9031.)

—

18 *Juni* 1910. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende declaratiën in zake veeziekten.

De voorschriften, vervat in de missive van den toenmaligen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 December 1903, n°. 253, Afd. Compt., hebben in de praktijk aanleiding gegeven tot eenige moeilijkheden.

Bij het reinigen en ontsmetten van houtwerk, komt het meermalen voor, dat plankhout deze bewerkingen niet kan doorstaan en daaronder bezwijkt, eene omstandigheid, waarop de veearts bij het uitbrengen van zijn advies niet heeft kunnen rekenen.

In dit geval is onteigening buitengesloten en wordt, op grond van bovenaangehaald schrijven bezwaar gemaakt, zelfs geringe kosten van herstelling in de declaratie op te nemen.

Dit geeft aanleiding tot onbillijkheden. Onder intrekking van het voorgeschrevene in voormelde missive van 15 December 1903, heb ik mitsdien de eer UH.E.G. mede te deelen, dat in den vervolge, in gevallen als het bovenvermelde kosten van herstelling van houten vloeren op de voorschotdeclaratiën zullen worden toegelaten, mits de desbetreffende uitgaven gering zijn.

UH.E.G. gelieve den Burgemeesters in Uw gewest met het bovenstaande in kennis te willen stellen.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

—

22 *Juni* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 25 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 274), waarbij aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in *Zeeland*, gevestigd te *Middelburg*, vergunning is verleend op een terrein in de gemeenten *Bergen op Zoom* en *Halsteren* een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 165.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van

Binnenlandsche Zaken van 18 Juni 1910, nº. 2844, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* nº. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* nº. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat in Ons besluit van 25 Juli 1908 (*Staatsblad* nº. 274) de volgende wijzigingen worden gebracht:

Het eerste lid van artikel 2 wordt gelezen als volgt:

„In het gesticht, bestaande uit 8 paviljoenen en de noodige dienstgebouwen, mogen niet meer dan 230 krankzinnigen, 165 mannen en 165 vrouwen, verpleegd worden."

Artikel zes wordt gelezen als volgt:

„De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste drie geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in woningen op het terrein van het gesticht en daarbuiten geen geneeskundige praktijk mogen uitoefenen".

„Zoolang het aantal verpleegden niet meer dan 300 bedraagt, moet aan ten minste twee geneeskundigen de geneeskundige behandeling zijn opgedragen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 22sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 6 *Juli* 1910.)

—

22 *Juni* 1910. Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende aanwijzing der standplaatsen van de inspectie op de naleving van de Drankwet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 1 van de bij Koninklijk besluit van 24 Februari 1905 (*Staatsblad* nº. 85) vastgestelde instructie voor de inspecteurs en adjunct-inspecteurs voor het toezicht op de naleving van de Drankwet (*Staatsblad* 1904 nº. 235);

Gezien de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 25 April 1905 nº. 4053, afd. B.B. (*Nederlandsche Staatscourant* van 26 April 1905, nº. 97), zooals die bij latere beschikkingen is gewijzigd:

Heeft goedgevonden:

met nadere wijziging van de bovenaangehaalde beschikking, met ingang van 1 Augustus 1910 Zeist aan te wijzen als standplaats van den inspecteur J. A. FRANKEN.

Deze beschikking zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant*, terwijl afschrift er van zal worden gezonden aan den Minister van Justitie, aan de Algemeene Rekenkamer, aan elk der inspecteurs en adjunct-inspecteurs voor het toezicht op de naleving van de Drankwet, ter kennisneming, en voorts aan Gedeputeerde Staten van Zuidholland, Noordholland en Utrecht, met verzoek de besturen der gemeenten in hun gewest met den inhoud er van in kennis te stellen.

's Gravenhage, 22 Juni 1910.

(*get.*) HEEMSKERK.

—

28 *Juni* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement van politie op het ankeren op de rivier de *Nieuwe Maas* onder de gemeente *Rotterdam*. S. 166.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 19 Februari 1910, nº. 270, Afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* nº. 69);

Den Raad van State gehoord, advies van 26 April 1910, nº. 11;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Juni 1910, nº. 232, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 Augustus 1910 vast te stellen het navolgend:

REGLEMENT VAN POLITIE *op het ankeren op de rivier de* Nieuwe Maas *onder de gemeente* Rotterdam.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op de rivier de Nieuwe Maas onder de gemeente *Rotterdam*.

Het is evenwel niet van toepassing ten aanzien van de vaartuigen, welke liggen aan kaden, aanlegsteigers, meerpalen of meerboeien, aan de gemeente *Rotterdam* behoorende, op de baggervaartuigen, grondschouwen en alle andere vaartuigen in dienst ten bonoeve van de uitvoering van eenig van Rijkswege vergund of geconcessioneerd werk, en op de vaartuigen in dienst van aannemers van Rijkswerken, alsmede op die, welke in gebruik zijn voor het verrichten van opmetingen, peilingen en alle andere door of vanwege den Rijkswaterstaat uit te voeren werkzaamheden.

2. Het is verboden, tenzij met vergunning van de havenpolitie, met vaartuigen voor anker te komen of te meren, of voor anker of gemeerd te liggen of vaartuigen drijvende te houden

voor het gereedmaken van sleepkonvooien, buiten de hieronder beschreven en op de aan dit reglement gehechte kaart (1) aangeduide plaatsen, alwaar het ankeren of geankerd liggen, het meren of gemeerd liggen en het gereed maken van sleepkonvooien, met inachtneming van het in artikel 4 en in artikel 5 bepaalde, geoorloofd is.

1°. *Boven de bruggen over de Nieuwe Maas.*

I. Aan den rechter oever:

benedenwaarts van de rechte lijn, gaande over de nok van het westelijk gebouw van het stoomgemaal „Prins Alexander",

bovenwaarts van den „Veerdam" bij het Kralingsche Veer, en

oeverwaarts van de rechte lijn, gaande langs het riviereinde van dien „Veerdam", en de rivierzijde van den lichter van de aanlegplaats der stoombootreederij „Fop Smit en Co." aldaar.

II. Aan den rechter oever:

benedenwaarts van het rivierwaarts verlengde van de bovenzijde van het hoofd van Schieland, gelegen op ongeveer 200 meter bovenwaarts van de bovenste dwarskrib aan bovengenoemden oever bij het Kralingsche Veer;

bovenwaarts van dien dwarskrib, en

oeverwaarts van de rechte lijn, gaande langs de riviereinden der aldaar aanwezige dwarskribben.

III. In het *Zuiddiepje* aan den rechter oever van den bovenmond:

benedenwaarts van den beteugelingsdam daarin en noordwestwaarts van de rechte lijn, gaande door den lichtopstand van den strekdam aan de Groote Loo en een baken, gemerkt 3, te plaatsen bij de fabriek van vuurvaste steen te *Capelle aan den IJssel.*

In de *Nieuwe Maas*, aan den linker oever:

benedenwaarts van de rechte lijn, gaande door den toren der Hervormde Kerk te *IJsselmonde* en het baken, gemerkt 3, geplaatst op het westelijk boord van de uitwateringsgeul van het stoomgemaal van den polder van *Oost-IJsselmonde* te *IJsselmonde*;

bovenwaarts van de lijn, gaande over den toren van de Hervormde Kerk bij het Mallegat en het midden van den aanlegsteiger der stoombootreederij „Maas en IJssel" aldaar, en

oeverwaarts van de rechte lijnen, gaande door:

a. de bakens, gemerkt 3, op de bovenste krib aan den strekdam aan „de Groote Loo" en op dien strekdam zelf, en door den lichtopstand op het benedeneind van den strekdam aan de Slijkplaat en een baken, gemerkt 3, op den Varkenoordschen dijk, bij de scheepswerf „Industrie";

b. den toren der Christelijk Gereformeerde Kerk te IJsselmonde en een baken, gemerkt 3, op den strekdam aan de Slijkplaat, op ongeveer 330 meter bovenwaarts van het benedeneind van dien dam;

c. een baken, gemerkt 3, bij het oostelijk hoofd der Persoonshaven en den schoorsteen van de boterfabriek aan het boveneind der Nassaukade te *Feijenoord*, en

rivierwaarts van de lijn loopende op 20 meter rivierwaarts van en evenwijdig aan de dieptelijn van 2.5 meter beneden middelbaren ebbestand langs den linker oever en minstens 20 meter uit de rivierzijde van steigers of oeverwerken, gemeten op de hoogte van dien ebbestand.

IV. Aan den rechter oever:

benedenwaarts van de rechte lijn, gaande over de ombuiging van den strekdam aan den zuidwestelijken hoek van de bezinkingskom voor de Rotterdamsche drinkwaterleiding en den schoorsteen van de acetyleengasfabriek aan Schielands Hoogen Zeedijk;

bovenwaarts van de verlengde as van de sloot langs het benedeneind van de Oude Plantage, bij het Vrouwenbrugje, en

oeverwaarts van de rechte lijn, gaande door de twee bakens, gemerkt 4, bij de Oude Plantage en verder van de rechte lijn, gaande door het baken, gemerkt 4, op den strekdam van laatstgenoemde bezinkingskom en den schoorsteen der genoemde acetyleengasfabriek.

V. Aan den linker oever:

benedenwaarts van de rechte lijn, gaande langs de buitenzijde van het Antwerpsche hoofd en het baken, gemerkt 5, op het westelijk havenhoofd van de Nassauhaven,

bovenwaarts van de lijn, getrokken op 100 meter bovenwaarts van de spoorwegbrug over de Nieuwe Maas, en

oeverwaarts van de rechte lijn, aangeduid door de twee bakens, gemerkt 5, op het emplacement van het Maasstation, en verder van de rechte lijn, gaande langs het noordwestelijke vlak van den tweeden pijler, van *Feijenoord* af, van de spoorwegbrug over de Nieuwe Maas, zullende de beide laatstgenoemde lijnen, zooveel doenlijk nog nader door witte bakentonnen worden aangegeven, en

rivierwaarts van de lijn, loopende op 25 meter rivierwaarts van en evenwijdig aan de rivierzijde van den muur der Maaskade, oostzijde.

2°. *Beneden de bruggen over de Nieuwe Maas.*

VI. Aan den linker oever:

(1) Deze kaart als van meer plaatselijk belang, wordt hierna niet opgenomen.

benedenwaarts van de lijn, getrokken op 100 meter benedenwaarts van de spoorwegbrug over de Nieuwe Maas,

bovenwaarts van de lijn, getrokken op 50 meter bovenwaarts van het verlengde van den zuidwestelijken kaaimuur van het Prinsenhoofd,

oeverwaarts van de rechte lijn, gaande langs het noordwestelijke vlak van den tweeden pijler, van *Feijenoord* af, van de spoorwegbrug over de Nieuwe Maas en verder van de rechte lijn, gaande door de ankers, gemerkt 6/7, op genoemde spoorwegbrug, en

rivierwaarts van de lijn, loopende op 25 meter rivierwaarts van en evenwijdig aan de rivierzijde van den muur der Maaskade, westzijde.

VII. Beneden de benedenpunt van het Noordereiland:

benedenwaarts van de rechte lijn, gaande langs den zuidwestelijken eindgevel van het gebouw der naamlooze vennootschap „Leydsche veem",

noordwestwaarts van het verlengde van laatstgenoemden kaaimuur, en

zuidoostwaarts van de rechte lijn, gaande door de onder VI genoemde ankers 6/7.

De Minister van Waterstaat is bevoegd om voor een tijdvak van ten hoogste drie maanden wijziging in de aangegeven ankerplaatsen te brengen.

Hiervan geschiedt mededeeling in de *Staatscourant*.

3. Het is verboden, behoudens vergunning vanden eersten Rijkshavenmeester, met vlotten van de ankerplaatsen, in artikel 2 genoemd, gebruik te maken.

4. Het is den schippers van vaartuigen of andere drijvende voorwerpen verboden op de in artikel 2 beschreven ankerplaatsen zoodanig geankerd of gemeerd te liggen, dat eenig deel van die vaartuigen of voorwerpen zich buiten de grenzen der ankerplaatsen bevindt.

5. Vaartuigen, op de in artikel 2 beschreven plaatsen, of met vergunning van de havenpolitie buiten die plaatsen liggende, moeten zoodanig geankerd of gemeerd zijn, dat zij bij tijkentering niet zwaaien.

De schipper van een ten anker of gemeerd liggend vaartuig moet toestaan, dat een ander vaartuig langszijde van zijn vaartuig ten anker kome en daaraan vastgemaakt worde.

Vaartuigen, op de in artikel 2 omschreven ankerplaatsen of met vergunning der havenpolitie buiten die plaatsen liggende, zijn verplicht te verhalen volgens de aanwijzing der havenpolitie.

De vaartuigen moeten steeds in zoodanigen staat zijn, dat het verhalen mogelijk is.

6. Het is den schippers van vaartuigen of andere drijvende voorwerpen verboden op de in artikel 2 omschreven ankerplaatsen lading of steenkolen over te nemen, te lossen, of aldaar schepen te herstellen of te sloopen, tenzij met schriftelijke toestemming van den havenmeester of van den tijdelijken adjunct-havenmeester.

7. Het is den schippers van vaartuigen geheel of gedeeltelijk geladen met buskruit of andere ontplofbare stoffen, met benzine (naphta) of andere licht-ontvlambare stoffen, of met petroleum, verboden, van de ankerplaatsen in artikel 2 genoemd gebruik te maken.

8. Dit reglement wordt algemeen verkrijgbaar gesteld.

Elke schipper, die van de in artikel 2 genoemde ankerplaatsen gebruik maakt, moet van een exemplaar van dit reglement voorzien zijn, en dit desgevraagd vertoonen aan de ambtenaren genoemd in artikel 9.

9. De handhaving van dit reglement is opgedragen aan de ambtenaren van den Rijkswaterstaat, de ambtenaren van de Rijks- en Gemeentepolitie, de Rijkshavenmeesters, den tijdelijken adjunct-havenmeester, den tijdelijken onderhavenmeester, de hulphavenmeesters en de tijdelijke hulphavenmeesters.

De ambtenaren en beambten, in het eerste lid bedoeld, zijn bevoegd tot de handeling in artikel 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* nº. 69) omschreven. De ambtenaren van den Rijkswaterstaat, de Rijkshavenmeesters en de tijdelijke adjunct-havenmeesters in het eerste lid genoemd, zijn bevoegd tot de handelingen in artikel 3 der genoemde wet omschreven.

De opgemaakte processen-verbaal worden in afschrift aan den ingenieur van den Rijkswaterstaat te Rotterdam medegedeeld.

10. Overtreding van dit reglement wordt, voor zooveel daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig dagen* of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden*, de overtreding van artikel 2 en artikel 7;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van artikel 3, artikel 4, artikel 5 en artikel 6;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, de overtreding van artikel 8, tweede lid.

11. Dit reglement verstaat onder schippers hen, die op het vaartuig of over eenig drijvend voorwerp het gezag uitoefenen, of met de

leiding belast zijn; onder ambtenaren van den Rijkswaterstaat, de hoofdingenieurs-directeuren, ingenieurs, adjunct-ingenieurs, opzichters en adjunct-opzichters van den Rijkswaterstaat.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 23sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 26 *Juli* 1910.)

—

23 *Juni* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart door de *Koningshaven* en op de *Nieuwe Maas*, onder de gemeente *Rotterdam*. S. 167.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 19 Februari 1910, n°. 270, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Gelet op het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372);

Den Raad van State gehoord, advies van 26 April 1910, n°. 11;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Juni 1910, n°. 232, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. met ingang van 1 Augustus 1910 vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT VAN POLITIE *voor de scheepvaart door de* Koningshaven *en op de* Nieuwe Maas, *onder de gemeente* Rotterdam.

§ 1. *Van het varen.*

Art. 1. Dit reglement is van toepassing:

1°. op de *Koningshaven* te *Rotterdam*, met uitzondering van een strook ter breedte van 25 meter langs de kaden, gelegen meer dan 100 meter boven de spoorwegbrug en meer dan 100 meter beneden de gemeentebrug;

2°. op de rivier de *Nieuwe Maas* van de rechte lijn, getrokken over de nok van het westelijk gebouw van het stoomgemaal „Prins Alexander" over de rivier tot het snijpunt dezer lijn met de grenslijn tusschen de gemeenten *Rotterdam* en *IJsselmonde* en verder deze grenslijn volgende tot den linker oever, tot de grenslijn tusschen de gemeente *Rotterdam* en de gemeenten *Schiedam* en *Pernis*.

Dit reglement is evenwel niet van toepassing ten aanzien van:

de vaartuigen, welke ten anker liggen op de ankerplaatsen in de rivier de Nieuwe Maas (omschreven in het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 166),

de vaartuigen, welke aan de kaden, aanlegsteigers of meerpalen, aan de gemeente *Rotterdam* behoorende, gemeerd liggen, of

de vaartuigen, welke aan de schepen, aan genoemde kunstwerken liggende, zijn vastgemaakt.

2. Vaartuigen, waarvoor de golfslag gevaarlijk kan zijn, mogen niet dieper zijn geladen dan tot eene lijn, die bij geheel open vaartuigen op 50 cM. onder het boord, en bij vaartuigen, die met luiken worden gesloten, op 30 cM. onder het boord ligt.

3. Het is verboden de stoomfluit voor andere doeleinden te gebruiken, dan tot het geven van de seinen bij gemeenteverordening vastgesteld voor het binnenvaren van *Binnenhaven* en *Spoorweghaven*, en van die, opgenomen in de bepalingen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan.

4. De schipper van elk zeeschip draagt zorg, dat des nachts steeds een man op het dek aanwezig zij, die de wacht houdt en die bij het aanroepen van het vaartuig door de havenpolitie verplicht is antwoord te geven.

5. Elk zeeschip moet van een voldoend aantal goede trossen, ankers en kettingen voorzien zijn.

De ankers moeten zoodanig bezorgd zijn, dat geen hand langs de zijde van het vaartuig uitsteekt; de ankers kunnen voor de kluizen gevierd worden, mits de handen zoodanige plaats innemen, dat zij bij aanvaring niet lichtelijk op of beneden de waterlijn in het vaartuig kunnen dringen.

De zeeschepen moeten altijd in zoodanigen staat zijn, dat het verhalen mogelijk is.

6. Wanneer door de ligging van eenig vaartuig of vlot de beweging van een der bruggen verhinderd wordt, moet de schipper dadelijk zoodanige maatregelen nemen, als door de havenpolitie worden noodig geacht om de beweging te kunnen bewerkstelligen.

7. Vaartuigen, die geheel of grootendeels geladen zijn met buskruit of andere ontplofbare of licht-ontvlambare stoffen, of die eene, naar het oordeel der havenpolitie, belangrijke hoeveelheid dier stoffen aan boord hebben, moeten tijdens de vaart van eene sleepboot gebruik maken.

Zij moeten bij het passeeren van *Rotterdam* hun weg nemen onder door de vaste bruggen over de *Nieuwe Maas*, tenzij zij hun mast niet kunnen strijken, in welk geval zij hun weg mogen nemen door de *Koningshaven*.

Bij mistig of duister weder en des nachts, mogen zij noch op de rivier, noch door de *Koningshaven* varen.

8. Licht-ontvlambare, niet ontplofbare stoffen, waaronder verstaan worden alle vloeistoffen, welke, zooals benzine en benzol op het toestel van Abel-Pensky bij 760 mM. barometerstand een ontvlammingstemperatuur beneden 21° C. aanwijzen, mogen niet in houten vaten worden aangevoerd of verscheept. Dit verbod geldt niet voor spiritus.

Bij aankomst te *Rotterdam* moeten de schippers van vaartuigen, welke licht-ontvlambare stoffen, petroleum met een ontvlammingstemperatuur van af 21° C.—80° C. of terpentijn in lading hebben, hiervan onmiddellijk kennis geven aan de havenpolitie.

Vaartuigen met bovengemelde stoffen geladen, mogen alleen liggen aan de kaden voor de petroleumbergplaatsen en op de plaatsen door de havenpolitie daartoe nader aan te wijzen, onder nakoming van de door haar te stellen voorwaarden.

Op vaartuigen, welke licht-ontvlambare stoffen aan boord hebben, mag gedurende het laden en lossen geen vuur branden, uitgenomen het vuur in den stoomketel of donkeyketel, en geen licht branden met uitzondering van electrisch licht en van seinlichten, deze laatste geplaatst op minstens 4 M. boven de lading. Alsdan mag aan boord niet gerookt worden, noch mag er vuur branden in de nabijheid der ligplaats.

Tusschen zonsondergang en zonsopgang mogen geen licht-ontvlambare stoffen gelost of geladen worden.

De scheepsruimten, waarin licht-ontvlambare stoffen geborgen zijn, mogen, indien kunstlicht noodig is, alleen met veiligheidslampen worden betreden.

De binnenschepen en Rijnschepen moeten zoo spoedig mogelijk het in art. 1 van dit Reglement omschreven gebied verlaten, wanneer zij hunne lading licht-ontvlambare stoffen aan boord hebben.

Voor het geval, dat licht-ontvlambare stoffen alleen op het dek der vaartuigen zijn geborgen, mogen de in het 3de, 4de en 5de lid van dit artikel gegeven bijzondere veiligheidsmaatregelen achterwege blijven, mits de hoeveelheid 20,000 liter niet te boven gaat.

9. Op tankschepen, met licht-ontvlambare stoffen, petroleum of terpentijn geladen, mag, behalve in de machinekamer en ketelruimten en in de benedenkajuiten (roef), geen vuur of open licht gebrand worden, met uitzondering van electrisch licht en van seinlichten, deze laatste geplaatst op een afstand van minstens 4 M. boven de lading.

Aan boord van deze schepen mag niet gerookt worden.

Bij het laden en lossen is het branden van alle open vuur en licht op de schepen of in de nabijheid der ligplaatsen verboden.

Bevatten de tankschepen enkel vloeistoffen met een ontvlammingspunt boven 21° C., dan is ook gedurende het lossen en laden het gebruik van vuur in de stoomketels toegestaan.

Op deze schepen mogen buiten de tanks geen licht-ontvlambare stoffen aanwezig zijn. Hiervan zijn uitgezonderd de stoffen, welke volgens de bepalingen op de vaart op den *Rijn* voor het aanzetten of drijven der motoren zijn toegestaan, mits deze bewaard worden, volgens de in of in aansluiting aan die bepalingen gegeven voorschriften.

Bij sleepkonvooien mag achter een geladen tankschip geen ander vaartuig worden aangehangen.

De voor geladen tankschepen geldende voorschriften moeten ook dan nog in acht genomen worden, wanneer hunne vloeibare lading wel is waar gelost is, doch hunne ruimen nog niet in die mate zijn gezuiverd en gelucht dat er geen schadelijke gassen meer aanwezig zijn.

De schipper van een geladen tankschip moet het scheepspersoneel en allen, die bij het laden en lossen van het schip werkzaam zijn, op de licht-ontvlambaarheid der lading en de ter beveiliging uitgevaardigde voorschriften opmerkzaam maken.

10. De schipper van een ten anker of gemeerd liggend vaartuig, moet toestaan, dat een ander vaartuig langszijde van zijn vaartuig ten anker kome en daaraan vastgemaakt worde.

Het is den schipper van eene stoomboot of motorboot en aan de opvarenden van vletten en andere roei- en zeilvaartuigen verboden, deze vast te maken of vastgemaakt te houden aan een zeeschip, dat niet vooruit en achteruit

behoorlijk vastgemeerd ligt of niet ten anker ligt, tenzij voor het vastmaken van de boot, die het zeeschip moet sleepen, het aan boord brengen of afhalen van den loods, het aanklampen van het schip om hulp te bieden bij brand, of voor andere noodzakelijke handelingen.

Het is den schipper van een zeeschip verboden, eenige krachtens het voorgaande lid verboden handeling toe te laten.

11. Het is verboden stoom of heet water uit de zijde van een schip of uit eene langszijde aangebrachte pijp te laten ontsnappen, tenzij door doeltreffende maatregelen is gezorgd, dat daardoor geen gevaar kan ontstaan voor personen, die zich bevinden op langszijde liggende schepen.

12. Vlotten mogen op de *Nieuwe Maas* beneden het *Vrouwenbrugje* geen grootere afmetingen hebben dan 70 M. lengte en 18 M. breedte.

Vlotten van grootere afmetingen moeten tot bovenstaande of kleinere afmetingen worden gebroken, alvorens zij hunne reis mogen vervolgen.

De eerste Rijkshavenmeester is bevoegd, schriftelijk toestemming te verleenen, om met vlotten van iets grooter afmetingen dan de hierboven genoemde, bij gunstige gelegenheid, te zijner beoordeeling, langs *Rotterdam* te varen.

Het is verboden met een vlot door de Koningshaven te varen.

13. Het is verboden, trossen of kettingen over het vaarwater uit te zetten anders dan in buitengewone gevallen en met schriftelijke vergunning van de havenpolitie.

Bij het naderen van vaartuigen moeten die trossen of kettingen losgegooid en zoo ver worden uitgestoken, dat de doorvaart onbelemmerd zij.

De havenpolitie is bevoegd, trossen te kappen en kettingen, welke over het vaarwater zijn uitgezet, los te gooien, wanneer zij niet dadelijk op haar bevel genoegzaam worden uitgestoken en desgevorderd ingenomen.

14. Het is verboden schepen op de *Nieuwe Maas* te laten drijven.

15. Het is verboden de rivier de *Nieuwe Maas* beneden het *Vrouwenbrugje* te bevaren met sleepkonvooien van binnenvaartuigen, langer dan 150 meter.

Sleepkonvooien mogen niet zich ophouden of bijleggen vóór den ingang der gemeentehavens en mogen de binnenkomst of het uitvaren dier havens voor andere schepen niet noodeloos belemmeren.

De onderlinge afstand van schepen in een sleepkonvooi mag nooit meer bedragen dan vijftien meter, en indien door het loslaten van eenig schip uit de sleep deze afstand grooter zoude worden, moet de gezagvoerder der sleepboot zorgen, dat de betrekkelijke sleeplijn worde ingekort.

16. Het is verboden, tenzij met schriftelijke vergunning van den eersten Rijkshavenmeester, op de rivier de *Nieuwe Maas* of in de *Koningshaven* te schieten.

Ingeval van overtreding is de schipper van het vaartuig, aan boord van hetwelk het schot wordt gelost, daarvoor aansprakelijk.

17. Vaartuigen, welke niet gesleept worden, mogen zonder noodzaak niet achteruit varen.

18. Met uitbreiding van artikel 56*bis* van het algemeen reglement wordt bepaald, dat op ieder vaartuig grooter dan 60 ton laadvermogen, gedurende de vaart steeds een tot de bediening van het roer bekwaam, volwassen, minstens 17 jaar oud persoon aan het roer moet staan.

19. De schipper van een vaartuig, waarop electrisch licht gebruikt wordt bij het laden, lossen of bij andere werkzaamheden, moet zorgen, dat dit licht niet buiten boord zichtbaar is en de schipperij niet kan hinderen, maar dat het door eene doelmatige inrichting alleen schijnsel werpt op het vaartuig en de bovengenoemde werkzaamheden.

20. Bij lossing of lading moeten, ten genoegen der havenpolitie, de noodige voorzorgen worden genomen, opdat niets van de lading of van andere zinkende stoffen in het water kan vallen.

21. Drijvende of opgevischte voorwerpen, waarvan de eigenaar onbekend is, moeten aan de havenpolitie worden afgegeven.

§ 2. *Van de Koningshaven.*

22. Het is, behoudens uitzondering, toe te staan door de havenpolitie, verboden in de *Koningshaven*:

a. met vaartuigen te drijven, te roeien, te verhalen, te boomen, te zeilen, of die door roeibooten te laten boegseeren;

b. met een vaartuig, varende of liggende, zoodanige richting ten opzichte van dien vaarweg te nemen, dat de vaart van andere vaartuigen kan worden bemoeilijkt, ter beoordeeling van de havenpolitie.

Met roeibooten, waarvan het laadvermogen niet meer bedraagt dan 25 ton, mag alleen dan in de *Koningshaven* worden geroeid, als zij op de grens blijven van de strook in art. 1,

sub 1°. genoemd, en niet door de middenopeningen der bruggen varen.

Zij mogen slechts dan dwars over de *Koningshaven* varen, als een aankomend vaartuig er geen belemmering door kan ondervinden.

23. Aan alle vaartuigen, welke door de bepalingen van het vorig artikel belet of belemmerd worden in de *Koningshaven* te varen, ter beoordeeling van de havenpolitie, wordt door hare zorg gelegenheid gegeven om kosteloos te worden gesleept.

Dit sleepen geschiedt tusschen het rivierdeel bovenwaarts van den bovenmond der *Koningshaven* in de richting van het *Boerengat* eenerzijds en het rivierdeel benedenwaarts van den benedenmond der *Koningshaven* in de richting van de *Veerhaven* anderzijds:

a. door de rivier, voor de vaartuigen, welke onder de bruggen over de *Nieuwe Maas* en niet onder de gesloten bruggen over de *Koningshaven* kunnen doorvaren, en

b. door de *Koningshaven*, voor de vaartuigen, welke niet onder de bruggen over de *Nieuwe Maas* kunnen doorvaren.

Ook kunnen door de *Koningshaven* gesleept worden de vaartuigen, welke onder de gesloten bruggen over die haven kunnen doorvaren.

De schippers zijn verplicht ten behoeve van het sleepen door de *Nieuwe Maas*, masten, tuig, enz. neer te laten, voor zoover zulks, naar het oordeel der havenpolitie, mogelijk is.

24. Het is verboden door de open bruggen over de *Koningshaven* met stoomschepen te varen of vaartuigen te sleepen, voor zooverre, wegens den stand van het water, voor die stoomschepen of vaartuigen gelegenheid bestaat onder de bruggen over de *Nieuwe Maas* door te varen.

Hiervan zijn uitgezonderd de baggeraken ten dienste van het baggerwerk in de *Koningshaven*.

Het is verboden, tenzij met vergunning der havenpolitie, dat bij het sleepen door de *Koningshaven*, eene sleepboot tegelijk meer vaartuigen op sleeptouw heeft dan één zeeschip, of één Rijnschip of drie binnenvaartuigen of vier baggeraken.

25. In de *Koningshaven* moeten de in oostelijke richting gaande vaartuigen de zuidelijke-, en de in westelijke richting gaande vaartuigen de noordelijke zijde van het vaarwater houden, voor zoover zij niet door de geopende noordelijke draaibrug in de gemeentebrug kunnen worden doorgelaten.

De vaartuigen mogen niet naast elkander vastgemaakt varen, wanneer zij te zamen eene breedte innemen van meer dan 16 M

De zeeschepen mogen niet meer vaart hebben dan noodig is om te sturen.

Geen vaartuig mag in het vaarwater der *Koningshaven*, vooral niet in of nabij de bruggen, het geval van overmacht uitgezonderd, stoppen, of zooveel langzamer varen, dat daardoor gevaar of belemmering voor een achteropkomend vaartuig kan ontstaan, ter beoordeeling van de havenpolitie.

Een vaartuig mag de richting van den algemeenen vaarweg der *Koningshaven* niet kruisen of overgaan vóór den boeg van een ander vaartuig, dat dien vaarweg houdt.

26. Schippers van zeeschepen, die de *Spoorweghaven* of de *Binnenhaven* aandoen, moeten, in verband met artikel 25, de noodige maatregelen nemen om de vaart in de *Koningshaven* zoo kort mogelijk te belemmeren.

Zij moeten van een of meer sleepbooten, naar aanwijzing van de havenpolitie, gebruik maken. De havenpolitie is bevoegd bij kleinere zeeschepen vrijstelling te verleenen van deze bepaling.

Het uit die havens in de *Koningshaven* komen is alleen geoorloofd bij gesloten stand der gemeentebrug over de *Koningshaven*, of wanneer geen vaartuigen in aantocht zijn, die daardoor belemmering kunnen ondervinden.

27. Het is, behoudens voor zooveel noodig bij het in- en uitvaren der *Spoorweghaven* of der *Binnenhaven*, verboden, in den algemeenen vaarweg der *Koningshaven* met een vaartuig te zwaaien. Alleen in de volgende gevallen wordt aan vaartuigen, die verhinderd zijn buiten de *Koningshaven* te zwaaien, bij omstreeks stil water zwaaien toegestaan:

a. des nachts, van anderhalf uur na zonsondergang tot anderhalf uur vóór zonsopgang.

b. voor den overigen tijd, gedurende de tijden, wanneer de spoorwegbrug, volgens de aankondiging in de dagbladen, bedoeld bij artikel 33, ten minste een half uur gesloten is.

De schipper van het te zwaaien vaartuig moet bij het zwaaien twee sleepbooten bezigen en zijne maatregelen zoodanig nemen, dat het zwaaien in den kortst mogelijken tijd geschiedt, en dat in het sub *b* genoemde geval, het vaartuig, bij het opendraaien der spoorwegbrug, weder geheel binnen de lijn van 25 M. van den oever verwijderd is. De schipper moet van zijn voornemen om te zwaaien ten minste één uur te voren kennis geven aan den tijdelijken onderhavenmeester, aan de *Koningshaven* gestationneerd.

Binnenvaartuigen, met bestemming door de bruggen der *Koningshaven* te varen, welke door het sluiten der bruggen of door eene

belemmering in den vaarweg tijdelijk verhinderd worden hunne reis te vervolgen, mogen, wanneer, ter beoordeeling der havenpolitie, de veiligheid dit vordert, in de *Koningshaven* rondzwaaien.

§ 3. *Van de bruggen.*

28. Het is verboden in een der brugopeningen langer te vertoeven dan voor de doorvaart noodzakelijk is, of te beproeven door een niet geheel geopende brug te varen met eene grootere hoogte van schip of tuig, dan de afstand bedraagt van de brugoverspanning tot het water.

29. De vaarweg langs de rivier loopt onder de middenoverspanning der vaste bruggen.

Bij het varen door de middelste doorvaartopeningen der bruggen over de *Nieuwe Maas*, houden de oostwaarts varende vaartuigen de zuidelijke helft der doorvaartopening en de westwaarts varende de noordelijke helft der doorvaartopening.

30. Bij het doorvaren der bruggen over de *Koningshaven* gaan de oostwaarts varende vaartuigen door de zuidelijke, en de westwaarts varende door de noordelijke openingen der draaibruggen; tenzij bij voorkomende belemmering, de vaart door een der openingen is gestremd, in welk geval gehandeld moet worden volgens artikel 35.

31. De noordelijke draaibrug in de gemeentebrug over de *Koningshaven* wordt alleen geopend tusschen een half uur vóór zonsopgang en een half uur na zonsondergang, en is bestemd voor vaartuigen, welke met gestreken tuig of schoonsteen niet onder het draaiend gedeelte der spoorwegbrug kunnen doorvaren, doch wel onder het vaste gedeelte dier brug.

Met vaartuigen, welke hun mast of schoorsteen niet kunnen strijken en in bovengenoemd geval verkeeren, kan mede van de noordelijke draaibrug gebruik worden gemaakt. Schippers van vaartuigen, in dat geval verkeerende, den wil hebbende van die opening gebruik te maken, geven daarvan bij het binnenkomen der *Koningshaven* sein, door het toonen eener roode vlag aan een stok, die op het voorschip in beweging wordt gehouden.

Niet voordat de brugwachter der gemeentebrug toont het sein te hebben gezien, door het toonen eener witte vlag op de noordelijke draaibrug, mag men met het vaartuig naderen.

Wanneer schippers van twee in tegengestelde richting komende vaartuigen van die draaibrug gebruik wenschen te maken, stopt het vaartuig, dat het in stroom heeft, en bij stil water het opvarende.

32. Bij het bevaren der *Koningshaven* moeten de schippers letten op de seinen, welke van de bruggen worden gegeven, en zich dien overeenkomstig gedragen.

Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang. Schippers van stoomvaartuigen welke door de brugopeningen in de *Koningshaven*, willen voeren, mogen alsdan van hun voornemen kennis geven door den bel.

Bij besloten water of bij ingang kan de vaart door de bruggen over de *Koningshaven* worden verboden, en kunnen de bruggen worden gesloten gehouden, zoolang, naar het oordeel van de havenpolitie, gevaar bestaat dat het vaartuig in de brugopeningen kan worden opgehouden.

Het is verboden, in strijd met zoodanig voorschrift te handelen.

Bij zwaren mist worden op de bruggen nachtseinen gegeven. Wanneer de seinen alsdan op de hoogte van de handwijzers niet zichtbaar zijn, moeten de schippers hunne vaartuigen met de meest mogelijke behoedzaamheid de bruggen doen naderen, totdat de seinen zichtbaar worden. Door het luiden met de bel wordt alsdan de doorvaart aan den brugwachter gevraagd, en het vaartuig inmiddels gestopt, totdat de brugwachter zijne orders gegeven heeft.

33. De tijdstippen van openen en sluiten der spoorwegdraaibrug, die een gevolg zijn van de vastgestelde dienstregeling, worden in de dagbladen bekend gemaakt.

De seinen voor de scheepvaart worden op de spoorwegdraaibrug over de *Koningshaven* gegeven aan twee seinpalen, staande bij de brughuisjes op den middelsten pijler, alsmede met lantaarns bevestigd aan weerszijden van het draaibaar gedeelte der spoorwegbrug, beneden het vlak van de spoorstaven en met lantaarns ter wederzijde van de hoofden van het vaste deel der brug, eveneens beneden het vlak van de spoorstaven.

Aan den seinpaal en met de lantaarns bewesten de as van de brug worden de seinen gegeven voor de oostwaarts varende, en aan die beoosten de brug, voor de westwaarts varende schepen.

Aan de seinpalen wordt *bij dag* een bol getoond van niet minder dan 0.90 M. middellijn en waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken. De hoogte van dezen bol in opgehaalden stand zal minstens 5.50 M. zijn boven de spoorstaven. *Bij nacht* zal aan die seinpalen worden getoond, een

lantaarn met groen of rood licht, hoog minstens 3.50 M. boven de spoorstaven.

Is de doorvaart vrij, dan wordt dit aangeduid:

bij dag, door den geheel opgehaalden witzwarten bol aan de seinpalen;

bij nacht, door het groene licht van de lantaarns aan de seinpalen en de groenen zijlichten in de doorvaartopening van de geopende draaibrug.

De schepen mogen geen gebruik maken van de brugopening, die door roode zijlichten wordt aangeduid.

Is de brug gesloten dan wordt dit aangeduid:

bij dag, door den neergelaten wit-zwarten bol aan de seinpalen;

bij nacht, door het roode licht van de lantaarns aan de seinpalen.

Op 200 Meter afstand boven en beneden de draaibruggen zijn op de beide oevers handwijzers geplaatst, waarop zijn gesteld de woorden: *Niet voorbijvaren.*

34. De sluiting van de spoorwegbrug wordt aangekondigd doordat drie minuten vóór dat met sluiten wordt aangevangen, aan de beide seinpalen, *bij dag* de wit-zwarte bol wordt neergelaten, en *bij nacht* een rood licht gevende lantaarn het groene licht vervangt.

Wordt het aankondigingssein getoond, dan mogen de vaartuigen, welke niet onder de gesloten spoorwegdraaibrug kunnen of willen doorvaren, de handwijzers, in artikel 33 bedoeld, niet voorbij varen in de richting naar de brug.

Vaartuigen welke bij het vertoonen van dat sein de brug reeds tot 200 Meter zijn genaderd, varen nog door de brug, wanneer de vaargelegenheid zoo gunstig is, dat de schippers zeker zijn, binnen het tijdsverloop van drie minuten de spoorwegdraaibrug te kunnen doorvaren.

Alle overige vaartuigen stoppen buiten de handwijzers.

35. Is het vaarwater door een der brugopeningen onbevaarbaar, dan wordt dit kenbaar gemaakt door het vertoonen van een witzwarten bol *bij dag*, en een rood licht gevende lantaarn *bij nacht*, aangebracht beneden de spoorwegdraaibrug, tusschen de pijlers der spoorwegbrug, midden over het vaarwater, waarin de belemmering aanwezig is.

De vaart mag dan alleen plaats hebben door de beschikbare doorvaartopening, volgens aanwijzing van de havenpolitie, met inachtneming der hierna vermelde seinen.

Bij *den geopenden stand eener spoorwegdraaibrug* is de nadering der brug toegelaten aan die zijde waar de wit-zwarte bol bij dag, of de groene lantaarn bij nacht aan den seinpaal is geheschen. De nadering is alsdan verboden van die zijde, waar bij dag de wit-zwarte bol is neergelaten en bij nacht het roode licht aan den seinpaal wordt getoond.

Bij *gesloten stand der brug en bij het openen en sluiten*, is de nadering der brug bij dag toegelaten voor vaartuigen, welke onder de gesloten draaibrug kunnen doorvaren, doch slechts van die zijde, waar geen groene vlag aan den seinpaal is geheschen.

De nadering is dan verboden van die zijde, waar een groene vlag aan den senipaal is geheschen.

Bij nacht is bij gesloten spoorwegdraaibrug en bij het openen en sluiten, aan elke zijde de nadering verboden; de vaartuigen moeten dan wachten, totdat de spoorwegdraaibrug weder geopend is en aan hunne zijde groen licht aan den seinpaal wordt getoond.

In geval van belemmering in een der doorvaartopeningen, mag des nachts dus nimmer een vaartuig de brug naderen van die zijde, waar rood licht aan den seinpaal wordt getoond.

Vaartuigen, aan welke de nadering der brug is verboden, stoppen buiten de handwijzers.

36. De gesloten stand der gemeentebrug over de *Koningshaven* wordt aangeduid:

bij dag, door vertoon van een roode vlag op de brug, in het midden van elke doorvaartopening;

bij nacht, door aldaar geplaatste lichtgevende lantaarns.

De geopende stand wordt aangeduid door de afwezigheid van die seinen.

Bij geopenden stand wordt, drie minuten nadat het sein van gesloten zijn geheschen is, de brug dichtgedraaid. Voor losse sleepbooten en kleine rivierstoomvaartuigen wordt de brug alleen dan tijdig geopend, wanneer dit, naar het oordeel van den brugwachter, met het belang van het gewoon verkeer over de brug is overeen te brengen.

37. In de *Koningshaven* mogen in dezelfde richting varende vaartuigen elkander niet voorbij varen tusschen de ter wederzijde van de bruggen geplaatste handwijzers.

38. Aan de schippers van groote zeeschepen en groote Rijnschepen, ter beoordeeling van de havenpolitie, kan de vaart vóór stroom door de bruggen, door de havenpolitie worden verboden. Het in strijd handelen met zoodanig voorschrift is verboden.

Met schepen, welke een diepgang hebben van 55 dM. of meer, mag niet anders dan bij

opgaand water door de bruggen worden gevaren.

Groote zeeschepen, welke vóór stroom door de bruggen varen, moeten eene sleepboot achter zich hebben, in staat en gereed om het vaartuig tijdig te kunnen stoppen, wanneer eene belemmering in den vaarweg zich mocht voordoen.

Bij het doorvaren van de bruggen moeten de raas zooveel mogelijk aangebrast of getopt zijn en de over de boorden uitstekende deelen, zooveel mogelijk, zijn ingenomen.

§ 4. *Algemeene bepalingen.*

39. Met afwijking van artikel 91 van het algemeen reglement wordt bepaald, dat het proces-verbaal eerst gezonden wordt aan den eersten Rijkshavenmeester, die, met toezending van het proces-verbaal, van elke schade kennis geeft aan den ingenieur.

40. Met uitbreiding van artikel 88 van het algemeen reglement, is de handhaving van dit bijzonder reglement ook opgedragen aan de havenpolitie, waaronder, behalve de havenmeesters, ook verstaan worden de tijdelijke adjunct-havenmeester, de tijdelijke onderhavenmeesters, hulphavenmeesters en tijdelijke hulphavenmeesters, zoomede aan de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, op alle welke ambtenaren en beambten het eerste en het tweede lid van genoemd artikel 88 mede van toepassing zijn; voorts, voor zooveel betreft de bepalingen ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de *Koningshaven* met hare seinmiddelen, telegraafleidingen en vaartuigen, aan de brugwachters, daarbij door de exploiteerende spoorwegonderneming aangesteld.

41. De bevelen, door de havenpolitie krachtens de bestaande reglementen in het belang van de vaart en de veiligheid op de rivier en in de *Koningshaven* gegeven, moeten door de schippers worden opgevolgd, zoolang zij in het in art. 1 omschreven gebied van dat reglement vertoeven, ook nadat de bevelende havenpolitiebeambte zich heeft verwijderd.

42. Met uitbreiding van artikel 90 van het algemeen reglement zijn de schippers verplicht te gehoorzamen aan alle bevelen, welke tot uitvoering van het reglement of in het belang der goede orde of veiligheid, door een der ambtenaren, bij gemeld artikel en bij artikel 40 van dit reglement bedoeld, worden gegeven.

Onder die bevelen zijn ook te verstaan de tijdelijke, algemeene voorschriften, welke in bijzondere gevallen in het belang der goede orde of veiligheid door den eersten Rijkshavenmeester, bij openbare aankondiging, vooraf aan de schippers zijn bekend gemaakt.

De wijze, waarop die aankondiging moet geschieden, wordt door Onzen Minister vastgesteld.

43. Overtreding van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig dagen* of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden*, de overtreding van artikel 7, artikel 8, artikel 9 en artikel 24, eerste lid;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van artikel 2, artikel 4, artikel 6, artikel 10, artikel 12, eerste, tweede en vierde lid, artikel 24, derde lid, artikel 25, artikel 26, eerste, tweede en derde lid, artikel 27, artikel 28, artikel 29, artikel 30, artikel 31, artikel 32, eerste lid, vierde lid en vijfde lid, tweede en derde volzin, artikel 33, zesde lid, artikel 34, tweede en vierde lid, artikel 35, tweede en laatste lid, artikel 38, eerste en tweede lid, en artikel 42, eerste en tweede lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig gulden*, de overtreding van artikel 14, artikel 15, artikel 16, eerste lid, artikel 17, artikel 18, artikel 19, artikel 22 en artikel 38, derde lid;

d. met geldboete van ten hoogste *vijftig gulden*, de overtreding van artikel 5, artikel 11, artikel 13, eerste en tweede lid, artikel 23, laatste lid, en artikel 37;

e. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, de overtreding van artikel 3, artikel 20, artikel 21 en artikel 38, vierde lid.

II. Te bepalen, dat met het in werking treden van het sub I bedoelde reglement, is vervallen het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 26 Februari 1904 (*Staatsblad* n°. 51), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 87).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 23sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 13 *Juli* 1910.)

—

23 *Juni* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op de *Merwede*, de *Noord* en de *Nieuwe Maas*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 September 1905 (*Staatsblad* n°. 277) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 2 Maart 1909 (*Staatsblad* n°. 62). S. 168.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 19 Februari 1910, n°. 270, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord, advies van 26 April 1910, n°. 11;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Juni 1910, n°. 282, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 Augustus 1910 te bepalen, dat het bij Koninklijk besluit van 28 September 1905 (*Staatsblad* n°. 277) vastgesteld en laatstelijk bij Koninklijk besluit van 2 Maart 1909 (*Staatsblad* n°. 62) gewijzigd reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op de *Merwede*, de *Noord* en de *Nieuwe Maas*, nader wordt gewijzigd als volgt:

§ 1, sub 3°., wordt gelezen als volgt:

„3°. op de rivier de *Nieuwe Maas* bovenwaarts van en tot de rechte lijn, getrokken over de nok van het westelijk gebouw van het stoomgemaal „Prins Alexander", over de rivier tot het snijpunt dezer lijn met de grenslijn tusschen de gemeenten *Rotterdam* en *IJsselmonde* en verder deze grenslijn volgende tot den linker oever."

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 23sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 13 *Juli* 1910.)

—

23 *Juni* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden *Rotterdam* tot in zee, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 December 1903 (*Staatsblad* n°. 326) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 86). S. 169.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 19 Februari 1910, n°. 270, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372);

Den Raad van State gehoord, advies van 26 April 1910, n°. 11;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Juni 1910, n°. 282, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 Augustus 1910 te bepalen, dat het bij Koninklijk besluit van 9 December 1903 (*Staatsblad* n°. 326) vastgesteld en bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 86), gewijzigd bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden *Rotterdam* tot in zee, nader wordt gewijzigd als volgt:

Art. 1, sub *a*, wordt gelezen als volgt:

„*a*. den Rotterdamschen Waterweg beneden de grenslijn tusschen de gemeente *Rotterdam* en de gemeenten *Schiedam* en *Pernis*."

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 23sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 13 *Juli* 1910.)

—

24 *Juni* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Brummen*, van 18 April 1910, n°. 2, waarbij aan B. A. SLIJKHUIS, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 170.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Mei 1910, n°. 853, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Brummen* van 18 April 1910, n°. 2, waarbij aan B. A. SLIJKHUIS, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van

sterken drank in het klein voor localiteiten van het perceel wijk A, nº. 140, aldaar;

Overwegende, dat Burgemeester en Wethouders van *Brummen* deze vergunning hebben verleend in hoofdzaak op dezen grond, dat volgens bekomen inlichtingen op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening door de ouders van de in hun besluit genoemde B. A. SLIJKHUIS en deze zelf sterke drank in de in het besluit vermelde localiteiten werd verkocht en dat aan deze localiteiten, die sedert geene verandering ondergingen, de bestemming om voor den verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt, niet door een daad van den eigenaar of gebruiker is ontnomen, zoodat B. A. SLIJKHUIS zich terecht beroepen heeft op de overgangsbepaling van artikel 55, 1ste lid, letter *a*, van de Drankwet;

Overwegende, dat artikel 55, 1ste lid, *a*, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, nº. 235), bepaalt, dat voor de localiteiten, waarin op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening sterke drank werd verkocht, zoolang aan die localiteiten de bestemming om voor verkcop van sterken drank in het klein te worden gebruikt niet door eene daad van den eigenaar of gebruiker is ontnomen, de vergunning, tenzij in de daarbedoelde gevallen, niet geweigerd kan worden aan hem die op voormed tijdstip daarin het bedrijf uitoefende;

dat, al mag worden aangenomen, dat in de bedoelde localiteiten op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening sterke drank werd verkocht door de ouders van B. A. SLIJKHUIS en dat deze toenmaals als zeventienjarig meisje hare ouders in de uitoefening van het bedrijf bijstond, toch niet gezegd kan worden, dat deze laatste zelf op 1 Mei 1881 in de localiteiten het bedrijf uitoefende;

dat artikel 55, 1ste lid, *a*, van de Drankwet ten deze dus niet toepasselijk was en bovengenoemd besluit van Burgemeester en Wethouders van *Brummen* derhalve is genomen in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 van de Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 7 Juni 1910, nº. 15;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Juni 1910, nº. 2462, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voormeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Brummen* van 18 April 1910, nº. 2, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 24sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 8 *Juli* 1910.)

—

25 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* nº. 185). S. 171.

—

28 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent het gebruik van gebuild of op andere wijs bewerkt maismeel in bierbrouwerijen. S. 172.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Juni 1910, nº. 104, Accijnzen;

Overwegende, dat er bierbrouwers zijn die ook gebuild of op andere wijs bewerkt maismeel als grondstof gebruiken;

Gezien art. 2, laatste zinsnede, en de artt. 55 en 63 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* nº. 92), houdende bepalingen omtrent den accijns op bier en azijn;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Juni 1910 nº. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Juni 1910, nº. 84, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan de bierbrouwers wordt vergund om op den voet van dit besluit, bij het maken van bier, ook gebuild of op andere wijs bewerkt maismeel als grondstof te gebruiken en dit meel op andere wijs en op andere tijdstippen te bewerken dan de overige grondstoffen.

Behoudens het hierna bepaalde, zijn ook de voorschriften der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* nº. 92) van toepassing op de bierbrouwerijen waarin van de voormelde vergunning gebruik wordt gemaakt.

2. Voor het bewerkt maismeel is de accijns van 3½ cent, bepaald in art. 2, laatste zinsnede, der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* nº. 92) verschuldigd per 0,85 kilogram.

3. De opgaven, voorgeschreven bij art. 30, lrs. *b* en *c* der voormelde wet moeten afzonderlijk worden gedaan voor het bewerkte maismeel en voor de andere grondstoffen, met aanwijzing van het werktuig waarin, en

het tijdstip waarop de storting van het bewerkt maismeel zal plaats hebben.

Op verzoek van den brouwer kan de inspecteur der accijnzen, wanneer dit noodig blijkt, voor de vermenging van het droge bewerkte maismeel den tijd, genoemd in art. 22 der meergenoemde wet voor een bepaalden duur, verlengen.

4. In de gevallen, bedoeld bij art. 32, eerste drie zinsneden, en art. 33 der meergenoemde wet, wordt het bewerkt maismeel afgezonderd gehouden van de andere grondstoffen.

Indien de eerste bewerking van dit meel niet geschiedt in de roerkuip, moet het worden geplaatst bij het werktuig, waarin het die bewerking zal ondergaan.

De inspecteur der accijnzen kan toestaan, dat het voor een brouwsel bestemde, bewerkte maismeel niet in ééns, doch bij gedeelten wordt gestort in het werktuig, bedoeld bij art. 3 van dit besluit, mits zulks geschiede binnen den tijd, genoemd in het 1ste en 2de lid van art. 22 der voormelde wet, of binnen den tijd, die door den inspecteur krachtens art. 3 hiervoren nader is bepaald.

5. Het bepaalde bij art. 34 der meergenoemde wet geldt afzonderlijk voor het bewerkt maismeel en voor elk der andere grondstoffen

6. Waar elders in de voormelde wet van meel wordt gesproken, wordt daaronder ook het bewerkt maismeel begrepen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 28sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 14 *Juli* 1910.)

—

28 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent het gebruik van glucose (massé) in bierbrouwerijen. S. 178.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Juni 1910, n°. 104, Accijnzen;

Overwegende, dat er bierbrouwers zijn, die ook glucose als grondstof gebruiken;

Gezien art. 2, laatste zinsnede, en de artt. 55 en 63 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92), houdende bepalingen omtrent den accijns op bier en azijn;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Juni 1910, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Juni 1910, n°. 84, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan de bierbrouwers wordt, met afwijking in zoover van het bepaalde bij art. 28 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92), vergund om, op den voet van dit besluit, bij het maken van bier ook glucose (massé) als grondstof te gebruiken en deze op andere wijs en op andere tijdstippen te bewerken dan de overige grondstoffen.

Overigens zijn, behoudens het hierna bepaalde, ook de voorschriften der genoemde wet van toepassing op de bierbrouwerijen, waarin van de voormelde vergunning gebruik wordt gemaakt.

2. Voor de glucose is de accijns van 3½ cent, bepaald in art. 2, laatste zinsnede, der genoemde wet, verschuldigd per 2/3 kilogram.

3. Bij de aangifte tot brouwen volgens art. 30 der meerbedoelde wet, moet afzonderlijk worden opgegeven:

1. de hoeveelheid glucose, die voor het brouwsel zal worden gebezigd, met aanwijzing van het werktuig, waarin, en het tijdstip, waarop de storting zal plaats hebben;

2. de hoeveelheid glucose, die boven de voor het brouwsel aangegevene, gedurende het tijdsverloop, bepaald bij art. 7 van dit besluit, voorhanden zal zijn in de bij dat artikel bedoelde bergplaats;

3. de hoeveelheid glucose, welke gedurende het tijdsverloop, bepaald bij art. 7 van dit besluit, in de bij dat artikel bedoelde bergplaats voorhanden zal zijn, ingeval voor het brouwsel geen glucose wordt gebezigd.

4. De voor een brouwsel te bezigen hoeveelheid glucose strekt niet in mindering van de hoeveelheid meel, die volgens art. 31 der genoemde wet minstens moet worden aangegeven.

5. De te verwerken glucose moet ten minste een half uur vóór het aangegeven tijdstip van aanvang der werkzaamheden in de roerkuip — behoorlijk afgewogen en afgezonderd — geplaatst zijn bij het in art. 3 bedoelde werktuig, waarin de storting zal plaats hebben.

6. Het bepaalde bij art. 34 der voormelde wet geldt afzonderlijk voor de glucose en voor elk der andere grondstoffen.

7. De in art. 3, sub 2 en 3, bedoelde glucose moet, gedurende een tijdsverloop, voor elk brouwsel aanvangende een half uur vóór dat volgens de aangifte met de werkzaamheden in de roerkuip wordt begonnen, en

eindigende bij den afloop van het koken der aftreksels, worden nedergelegd in eene hiertoe, onder goedkeuring van den inspecteur der accijnzen, aangewezen bergplaats, welke gedurende dat tijdsverloop afgesloten moet zijn en waarvan de sleutel op eerste aanvraag aande ambtenaren moet worden ter hand gesteld.

De brouwer zorgt, dat op of boven den ingang dier bergplaats, in duidelijk leesbare letters, in olieverf, worden vermeld de woorden: „Bergplaats voor glucose".

Gedurende het hiervoren vermelde tijdsverloop mag inslag van glucose in de brouwerij of de panden en erven, die daar toe behooren of daarmede gemeenschap hebben, alleen plaats hebben na schriftelijke, in duplo bij den ontvanger in te leveren aangifte van den brouwer, vermeldende dag en uur, waarop en de hoeveelheid, waarvan de inslag zal geschieden.

Een exemplaar dier aangifte strekt tot dekking van den inslag, mits het door den ontvanger voor „gezien" is geteekend, en mits de inslag, indien de ontvanger dit heeft voorgeschreven, plaats hebbe in tegenwoordigheid van ambtenaren.

Uitslag van glucose gedurende voormeld tijdsverloop is verboden.

Er bestaat overtreding, indien bij opneming in de bergplaats een grooter verschil wordt bevonden dan van één ten honderd op de hoeveelheid, aangegeven volgens sub 2 of 3 van art. 3, vermeerderd met die, ingeslagen volgens het derde lid van dit artikel.

8. In de brouwerij en de panden of erven, die daartoe behooren of daarmede gemeenschap hebben, mag geene andere dan de in de artt. 5 en 7 van dit besluit bedoelde glucose voorhanden zijn.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 28sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 14 *Juli* 1910.)

—

28 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent den vrijdom van den accijns voor amyl-alcohol, ten behoeve van zuivelfabrieken en melkinrichtingen, alsmede van fok- en contrôle-vereenigingen, S. 174.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Juni 1910, n°. 107, Accijnzen;

Gezien art. 1*a* der wet van 18 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 190) en art. 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), alsmede Ons besluit van 30 November 1908 (*Staatsblad* n°. 346);

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Juni 1910, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Juni 1910, n°. 83, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met aanvulling in zoover van art. 28 van Ons besluit van 30 November 1908 (*Staatsblad* n°. 346) kan amyl-alcohol ten behoeve van zuivelfabrieken en melkinrichtingen, alsmede van fok- en controle-vereenigingen, voldoende aan het bepaalde bij art. 13, letter *b*, van Ons voormeld besluit, ook betrokken worden uit een depot, op den voet der volgende bepalingen.

2. Ieder die een depot van vermengden amyl-alcohol ten behoeve van de in art. 1 bedoelde zuivelfabrieken, melkinrichtingen en fok- en controle-vereenigingen wil oprichten, heeft daartoe de vergunning noodig van den directeur der accijnzen over de gemeente, waar het depot zal gevestigd worden.

De vergunning wordt verleend tot wederopzeggens en voor het in de vergunning te omschrijven pand.

3. Alvorens het depot in gebruik wordt genomen, moet van het pand, waarin het depot zal worden gevestigd, aangifte worden gedaan ten kantore van den ontvanger der accijnzen over de gemeente, waarin het depot is gelegen.

De ontvanger geeft van deze aangifte een bewijs af.

4. De depothouder stelt ten genoegen van den ontvanger borg voor den accijns van den opgeslagen amyl-alcohol.

5. De amyl-alcohol kan door den depothouder worden betrokken op den voet van onderdeel IV van Ons besluit van 30 November 1908 (*Staatsblad* n°. 346), bij hoeveelheden van ten minste 1 hectoliter.

Onze Minister van Financiën kan in bijzondere gevallen toestaan, dat eene kleinere hoeveelheid wordt ingeslagen. Hij kan den vrijdom beperken tot eene door hem te bepalen hoeveelheid per jaar.

Dadelijk na den inslag wordt de amyl-

alcohol onder toezicht van ambtenaren en overeenkomstig de voorschriften van Onzen Minister van Financiën vermengd.

Het mengmiddel wordt op kosten van den depothouder door den ontvanger der accijnzen verstrekt.

De vermengde amyl-alcohol wordt bewaard en afgeleverd in gesloten, over kurk en bovenrand van den hals door metalen capsules en met lak overtrokken flesschen of kruiken.

6. De depothouder houdt een door den ontvanger gewaarmerkt register, waarin worden geboekt de in- en uitgeslagen hoeveelheden amyl-alcohol.

Dit register wordt ingericht en bijgehouden overeenkomstig de voorschriften van Onzen Minister van Financiën, en moet aan de ambtenaren op aanvraag onverwijld worden vertoond.

Jaarlijks in de maand Januari wordt het over het afgeloopen jaar bijgehouden register ingeleverd bij den ontvanger.

7. De ingeslagen amyl-alcohol mag alleen worden afgeleverd ten behoeve van zuivelfabrieken, melkinrichtingen, fok- en controlevereenigingen, als bedoeld in art. 1.

De aflevering mag niet geschieden in grootere hoeveelheid dan 10 liter tegelijk. Zij geschiedt met geleibiljet op den voet van het VIIIste hoofdstuk der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62).

De depothouder zorgt een schriftelijk bewijs van den ontbieder van den amyl-alcohol te bezitten, waaruit de bestelling daarvan blijkt. Deze bewijzen worden bewaard bij het register, bedoeld in art. 6, en moeten op aanvraag ter inzage worden verstrekt aan de ambtenaren der accijnzen.

8. De ambtenaren zijn bevoegd, mits voorzien van eene schriftelijke machtiging van den ontvanger of hooger ambtenaar, den voorraad in het depot aan te peilen.

De depothouder is verplicht kosteloos de noodige hulp, inhoudsmaten, alsmede de bij de opneming vereischte flesschen of andere voorwerpen tot berging van amyl-alcohol te verstrekken.

Bij bevinding van een tekort van meer dan 5 percent, berekend over de bij de vorige peiling bevonden en daarna ingeslagen hoeveelheden, wordt van het tekort boven die speling de accijns ingevorderd.

9. Bij overgang of verplaatsing van het bedrijf kan de inspecteur der accijnzen, onder de noodige voorzieningen, toestaan, dat de aanwezige voorraad aan den nieuwen verkrijger wordt overgedaan of naar een ander depot wordt overgebracht.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 28sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 14 *Juli* 1910.)

—

28 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende wijziging en aanvulling der bepalingen tot vereenvoudiging van de formaliteiten, in acht te nemen bij den in-, uit- en doorvoer van goederen. S. 175.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Juni 1910, n°. 105, Accijnzen;

Gezien artikel 1 van de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), alsmede artikel 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250) en de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 212);

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Juni 1910, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Juni 1910, n°. 82, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In het eerste lid van artikel 86 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 53) en bij Onze besluiten van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 180) en 18 September 1907 (*Staatsblad* n°. 253), vervallen de woorden: „of wel — voor zooveel het zout betreft — bij uitslag uit zoutziederijen".

Aan dat artikel wordt als vijfde lid toegevoegd het volgende:

„De inspecteur kan, wanneer de afzender dit, onder overlegging van eene schriftelijke machtiging van den ontbieder verzoekt, vergunnen, dat op den voet van de bepalingen van dit artikel ook wordt gehandeld met ruw zout, dat ingevoerd wordt van buiten 's lands, en dat bestemd is om met krediet voor den accijns te worden opgeslagen. De lossing ter bestemmingsplaats moet dan geschieden met inachtneming van het bepaalde bij art. 5, 2de lid, der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227)."

Onze Minister van Financiën is belast met

de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 28sten Juni 1910.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 14 *Juli* 1910.)

—

28 *Juni* 1910. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 24 Juni 1895 (*Staatsblad* n°. 90), betreffende den vrijdom van accijns voor zout, benoodigd voor de bemesting van landerijen en de voeding van vee. S. 176.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Juni 1910, n°. 106, Accijnzen;

Gezien art. 74, lrs. *d* en *e*, en art. 99 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), alsmede de Koninklijke besluiten van 28 Februari 1883 (*Staatsblad* n°. 26), 7 Mei 1885 (*Staatsblad* n°. 117), 24 Juni 1895 (*Staatsblad* n°. 90) en Ons besluit van 26 Juli 1901 (*Staatsblad* n°. 198);

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Juni 1910, n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Juni 1910, n°. 81, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Aan art. 3 van het Koninklijk besluit van 24 Juni 1895 (*Staatsblad* n°. 90) wordt een vierde lid toegevoegd, luidende als volgt:

„De directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen kunnen, ieder voor zooveel zijne directie betreft, aan depothouders, tot wederopzeggens, vergunnen om voor den uitslag, het vervoer en den inslag van door hen aan landbouwers of veehouders af te leveren landbouwzout verzendingsbiljetten af te geven op den voet van het Koninklijk besluit van 4 Augustus 1874 (*Staatsblad* n°. 116), zooals dit luidt na de wijziging en aanvulling bij het Koninklijk besluit van 17 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 114) en Ons besluit van 7 November 1903 (*Staatsblad* n°. 273)."

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 28sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 14 *Juli* 1910.)

—

30 *Juni* 1910. BESLUIT, houdende regeling van de organisatie van het personeel der directie van de Rijkspostspaarbank, laatstelijk vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 December 1905 (*Staatsblad* n°. 357). S. 177.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 7 Mei 1910, n°. 1592*bis*, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 Juni 1910, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 29 Juni 1910, n°. 2298*bis*, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het personeel bij de Directie van de Rijkspostspaarbank onder den Directeur bestaat uit:

a. vaste ambtenaren,

b. tijdelijke ambtenaren.

De rangen van de vaste ambtenaren zijn:

Onderdirecteur,
Referendaris,
Hoofdcommies,
Commies,
Adjunct-commies,
Klerk,
Assistent,
Machinist,
Concierge,
Bode,
Vaste knecht.

2. De jaarwedden voor den Directeur en voor de in artikel 1 bedoelde rangen bedragen:

voor den	Directeur	van *f* 5000—	*f* 6000
„	Onderdirecteur	„ „ 4000—	„ 4700
„	Referendaris	„ „ 3000—	„ 3900
„	Hoofdcommies	„ „ 2600—	„ 2900
„	Commies	„ „ 2000—	„ 2500
„	Adjunct-commies	„ „ 1200—	„ 1900
„	Klerk	„ „ 400—	„ 1500
„	Assistent	„ „ 400—	„ 1200
„	Machinist	„ „ 800—	„ 1200
„	Concierge	„ „ 800—	„ 950
„	Bode	„ „ 400—	„ 950
„	Vaste-knecht	„ „ 400—	„ 700.

De voorwaarden om voor eene benoeming tot vast of tijdelijk ambtenaar bij de Directie der Rijkspostspaarbank in aanmerking te komen, worden door Onzen Minister van Waterstaat vastgesteld.

Tijdelijke ambtenaren, die aan bedoelde voorwaarden voldoen, kunnen door den Directeur, onder goedkeuring van Onzen voornoemden Minister, worden in dienst genomen op zoodanige bezoldiging als door dien Minister zal worden bepaald.

3. Klerken kunnen niet tot adjunct-commies worden bevorderd dan na met gunstig gevolg een examen te hebben afgelegd, waarvoor de eischen door den Directeur, onder goedkeuring van Onzen Minister van Waterstaat worden vastgesteld.

Aan hen, die aan de eischen hebben voldaan, wordt deswege door den Directeur een schriftelijk bewijs afgegeven.

4. De jaarwedde van de in artikel 1 genoemde ambtenaren wordt bij voldoende dienstverrichting, bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver verhoogd als volgt:

A. Onderdirecteur:

bij benoeming	*f* 4000
na 2 jaar	„ 4200
„ 4 „	„ 4400
„ 6 „	„ 4550
„ 8 „	„ 4700

B. Referendaris:

bij benoeming	3000
na 2 jaar	„ 3200
„ 4 „	„ 3400
„ 6 „	„ 3600
„ 8 „	„ 3750
„ 10 „	„ 3900

C. Hoofdcommies:

bij benoeming	„ 2600
na 2 jaar	„ 2700
„ 4 „	„ 2800
„ 6 „	„ 2900

D. Commies:

bij benoeming	„ 2000
na 1 jaar	„ 2100
„ 2 „	„ 2200
„ 4 „	„ 2300
„ 6 „	„ 2400
„ 8 „	„ 2500

E. Adjunct-commies:

De jaarwedde van een adjunct-commies wordt telkens na een diensttijd van één jaar in dien rang verhoogd met *f* 100 tot een maximum van *f* 1900. Benoeming van klerken tot adjunct-commies geschiedt op de aanvangsjaarwedde van *f* 1200, met dien verstande, dat zij, die reeds *f* 1200 of meer traktement genieten, bij benoeming tot adjunct-commies *f* 100 meer zullen ontvangen dan hunne bezoldiging als klerk bedraagt, eventueel afgerond tot het naastbijgelegen hoogere veelvoud van *f* 100.

F. Klerk:

bij benoeming	*f* 400
na ½ jaar	„ 600
„ 2 „	„ 700
„ 3 „	„ 800
„ 4 „	„ 900
„ 6 „	„ 1000
„ 8 „	„ 1100
„ 10 „	„ 1200
„ 12 „	„ 1300
„ 15 „	„ 1350
„ 18 „	„ 1400
„ 21 „	„ 1450
„ 24 „	„ 1500

met dien verstande, dat de verhooging boven *f* 600 eerst wordt toegekend na het met goed gevolg afleggen van een examen, waarvan het programma door den Directeur onder goedkeuring van Onzen Minister van Waterstaat wordt vastgesteld.

G. Assistent:

bij benoeming	*f* 400
„ ½ jaar	„ 600
„ 2 „	„ 700
„ 4 „	„ 800
„ 6 „	„ 900
„ 10 „	„ 1000
„ 12 „	„ 1100
„ 15 „	„ 1150
„ 18 „	„ 1200

met dien verstande, dat de verhooging boven *f* 700 eerst wordt toegekend na het met goed gevolg afleggen van een examen, waarvan het programma door den Directeur onder goedkeuring van Onzen Minister van Waterstaat wordt vastgesteld.

Voor de assistenten, die op 1 October 1902 als zoodanig zijn benoemd, rekent, voor de bepaling van hunne jaarwedde, de diensttijd van af het 20ste levensjaar, voor zoover zij alsdan 4 jaren of langer op tijdelijken voet bij de Rijkspostspaarbank zijn werkzaam geweest.

H. Machinist:

bij benoeming	*f* 800
na 2 jaar	„ 900
„ 4 „	„ 950
„ 6 „	„ 1000
„ 8 „	„ 1050
„ 10 „	„ 1100
„ 12 „	„ 1150
„ 14 „	„ 1200

I. Concierge:

bij benoeming	f	800
na 2 jaar	„	850
„ 4 „	„	900
„ 6 „	„	950

J. Bode:

bij benoeming	„	400
na 3 maanden	„	600
„ 2 jaar	„	650
„ 4 „	„	700
„ 6 „	„	750
„ 8 „	„	800
„ 10 „	„	850
„ 12 „	„	900
„ 14 „	„	950

Diensttijd in den vroegeren rang van adjunct-bode of assistent-bode doorgebracht, telt hierbij mede.

Voor hen, die 1 October 1902 eene vaste aanstelling ontvingen, wordt ook de tijdelijke dienst — onder aftrek van een jaar — in rekening gebracht.

K. Vaste knecht:

bij benoeming	f	400
na 3 maanden	„	600
„ 2 jaar	„	650
„ 4 „	„	700

Indien een ambtenaar blijk heeft gegeven van buitengewone bekwaamheid en buitengewonen dienstijver, kan van vorenstaande regelen worden afgeweken.

5. Indien de Directeur van de Rijkspostspaarbank van oordeel is, dat een ambtenaar dier Bank wegens onvoldoende bekwaamheid, geschiktheid of dienstijver behoort te worden ontslagen of teruggezet in rang of bezoldiging, geeft hij daarvan bij een met redenen omkleed advies kennis aan Onzen Minister van Waterstaat, en doet hij gelijktijdig een afschrift van dat advies toekomen aan den ambtenaar, op wien het betrekking heeft.

Indien een ambtenaar, op wien een advies, als in de vorige alinea bedoeld, betrekking heeft, daartoe het verlangen te kennen geeft, kan te zijnen aanzien een nader onderzoek plaats hebben naar de regelen te stellen door Onzen Minister van Waterstaat.

Bij uitstel van eene periodieke traktementsverhooging worden volgende verhoogingen over gelijk tijdperk verschoven, tenzij daarvoor een kortere tijd wordt gesteld.

6. Tenzij blijkt, dat herstel is buitengesloten, blijven de vaste ambtenaren, die door ziekte verhinderd zijn hun dienst geregeld waar te nemen, gedurende negen maanden in het genot van hunne jaarwedde.

Gedurende de daarop volgende negen maanden wordt op hunne jaarwedde een derde gedeelte ingehouden en na dat tijdvak de helft.

Voor het tijdelijk personeel wordt, tenzij blijkt dat herstel is buitengesloten, de belooning na zes maanden op de helft gebracht en na twaalf maanden geheel ingehouden.

7. Dit besluit treedt in werking op 1 Juli 1910 met welk tijdstip het Koninklijk besluit van 22 December 1905 (*Staatsblad* n°. 357) buiten werking wordt gesteld, behoudens dat de in artikel 8 van laatstgenoemd besluit vermelde schalen van opklimming kunnen worden toegepast op hen, die door de thans vastgestelde traktementsregeling nadeel zouden ondervinden.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 30sten Juni 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 14 *Juli* 1910.)

—

1 *Juli* 1910. BESLUIT, houdende wijziging van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgesteld Reglement III van orde en discipline voor de Advocaten en Procureurs, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 1 Juni 1879 (*Staatsblad* n°. 107). S. 178.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Justitie van den 9den April 1910, 1ste Afdeeling C, n°. 619;

Overwegende, dat wijziging wenschelijk is van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgesteld Reglement III van orde en discipline voor de Advocaten en Procureurs, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 1 Juni 1879 (*Staatsblad* n°. 107);

Den Raad van State gehoord (advies van den 31sten Mei 1910, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Justitie van den 28sten Juni 1910, 1ste Afdeeling C, n°. 546;

Hebben goedgevonden en verstaan:

gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. I. In artikel 13 van het den 14den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde en laatstelijk bij Koninklijk besluit van den

1sten Juni 1879 (*Staatsblad* n°. 107) gewijzigde Reglement III van orde en discipline voor de Advocaten en Procureurs wordt het woord „vijf" gelezen: vijftien.

Art. II. Aan artikel 13 van voormeld Reglement wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende:

Een bureau van consultatie is bevoegd zich in afdeelingen van ten minste drie leden te splitsen.

Art. III. In artikel 15 van voormeld Reglement worden de woorden: „Dit bureau vergadert in de residentie van den Hoogen Raad" gelezen: Dit bureau of een der afdeelingen vergadert in de residentie van den Hoogen Raad ten minste.

Art. IV. In artikel 16 van voormeld Reglement worden de woorden: „Deszelfs hoofddoel" gelezen: Het hoofddoel van dit bureau

Art. V. Aan artikel 17 van voormeld Reglement wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidend:

Indien een bureau in afdeelingen gesplitst is, geschieden dit onderzoek en die toevoeging door de afdeelingen.

Art. VI. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag, na dien van de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 1sten Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 14 *Juli* 1910.)

—

1 *Juli* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 275 tot wijziging van de beschikking van 21 Januari 1909, tot vaststelling van de Militie-Beschikking 1909, met daarbij behoorende Militie-Instructie 1909.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, de Beschikking van 21 Januari 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 110, laatstelijk gewijzigd bij die van 16 October 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 183, zoomede de bij eerstvermelde Beschikking behoorende Militie-Instructie 1909, nader te wijzigen en aan te vullen;

Heeft goedgevonden te bepalen:

A. *Militie-Beschikking* 1909, § 10, wordt gelezen als volgt:

I. Gelijktijdig met of anders kort na de uitreiking der oproepingsbrieven voor de in het tijdvak van 1 tot 15 Maart in te lijven lotelingen worden ook de lotelingen, die bestemd zijn om krachtens art. 95 der wet te worden ingelijfd, hetzij in het tijdvak van 16 tot 31 Mei, hetzij in het tijdvak van 16 tot 30 September, van deze bestemming onderricht.

II. Zoodra tusschen het tijdstip van inlijving van lotelingen in Maart van het jaar der lichting en 31 Januari van het volgend jaar omtrent een loteling vaststaat, dat hij krachtens art. 99, eerste zinsnede, 1°., der Militiewet 1901 ter aflevering zal worden opgeroepen, wordt hij hiervan onderricht.

Daarbij wordt tevens te zijner kennis gebracht:

a. zoo de reden zijner dienstplichtigheid ontstaat vóór 16 *Augustus van het jaar der lichting,* dat zijne aflevering zal geschieden in het tijdvak van 16 tot 30 September van het loopende of in dat van 1 tot 15 Maart van het volgend jaar, indien hij ter volledige, of in het tijdvak van 16 tot 31 Mei van het volgend jaar, indien hij tot korte oefening wordt bestemd, alsmede dat hij, zoo hij in het bezit is van een bewijs van te hebben voldaan aan de bij art. 104 der wet bedoelde eischen van militaire bekwaamheid en lichamelijke geoefendheid en den in dat artikel bedoelden voorrang voor inlijving tot korte oefening wenscht te genieten, dit bewijs uiterlijk op 15 Augustus zal moeten inleveren bij den Commissaris der Koningin, althans indien die inlevering niet reeds in Januari is geschied.

Is het echter onzeker, of er voor den loteling uitzicht zal bestaan op inlijving in het tijdvak van 16 tot 30 September, dan wordt dit mede te zijner kennis gebracht.

b. zoo de reden zijner dienstplichtigheid ontstaat na 15 *Augustus van het jaar der lichting,* dat zijne aflevering zal geschieden in het jaar, volgende op dat zijner lichting, en wel in het tijdvak van 1 tot 15 Maart, indien hij ter volledige, of in dat van 16 tot 31 Mei, indien hij tot korte oefening wordt bestemd, onder toevoeging, dat hij, zoo hij den in art. 104 der wet bedoelden voorrang voor inlijving tot korte oefening wenscht te genieten, het bewijs van te voldoen aan de in dat artikel bedoelde eischen van militaire bekwaamheid en lichamelijke geoefendheid moet verwerven in Januari van het jaar zijner inlijving en moet inleveren of doen inleveren bij den Commissaris der Koningin uiterlijk op den 25sten dier maand.

Is het echter in het onder *b* bedoelde geval onzeker, of er voor den loteling gelegenheid zal bestaan, om voor inlijving tot korte oefening in aanmerking te komen, dan wordt dit tevens te zijner kennis gebracht.

De onder *b* bedoelde toevoeging omtrent het verwerven en inleveren van het bewijs van voorgeoefendheid geschiedt overigens slechts, voor zoover daartoe nog termen bestaan.

III. Gelijktijdig met of anders kort na de uitreiking van de oproepingsbrieven aan hen, die in het tijdvak van 16 tot 30 September zullen worden afgeleverd, worden:

a. de lotelingen, die reeds dan bestemd zijn om ter aanvulling van het contingent krachtens art. 99 der wet ter aflevering in het tijdvak van 16 tot 31 Mei van het volgend jaar te worden opgeroepen, van deze nadere bestemming onderricht;

b. de lotelingen, die reeds eene mededeeling ontvingen, als bedoeld onder II*a*, doch niet in het tijdvak van 16 tot 30 September zullen worden afgeleverd en evenmin reeds bestemd zijn om in het tijdvak van 16 tot 31 Mei van het volgend jaar te worden afgeleverd, nader onderricht in den zin als bedoeld onder II*b*, met inachtneming van de voorlaatste alinea van het gestelde onder II.

IV. Gelijktijdig met of anders kort na de uitreiking van de oproepingsbrieven aan hen, die krachtens art. 99 der wet zullen worden afgeleverd in het tijdvak van 1 tot 15 Maart van het jaar, volgende op dat der lichting, worden de lotelingen, die alsnog bestemd zijn om in het tijdvak van 16 tot 31 Mei krachtens dat wetsartikel voor evenbedoelde lichting te worden ingelijfd, van deze bestemming onderricht.

V. De mededeelingen, onder I—IV bedoeld, worden door de burgemeesters schriftelijk gedaan, nadat deze de daarvoor noodige opgaven van den Commissaris der Koningin zullen hebben ontvangen.

Na § 10 *wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:*

§ 10*a*.

Het verdient aanbeveling te bevorderen, dat aanvragen aan den Minister van Oorlog van miliciens om ontslag uit den dienst krachtens de derde zinsnede van art. 96 of krachtens de derde zinsnede van art. 99 der wet, worden ingezonden bij de Burgemeesters. Dezen zenden die aanvragen, vergezeld van de bescheiden, genoemd in de eerste en tweede zinsneden van art. 51 der wet, aan den Commissaris der Koningin in de Provincie, die ze, voorzien van zijn advies, den Minister van Oorlog doet toekomen.

Na § 14 *wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:*

Ad art. 111 *der wet.*

§ 14*a*.

De aan den Minister van Oorlog te verstrekken inlichtingen en adviezen op verzoeken, betrekkelijk tot verlofgangers, die vervroeging, uitstel dan wel vrijstelling van opkomst onder de wapenen voor herhalingsoefeningen verlangen, kunnen worden ingediend bij eenen staat, ingericht overeenkomstig het hierbij gevoegde model litt. *N*, en door de Commissarissen der Koningin zonder begeleidend schrijven worden doorgezonden.

B. *De Militie-Instructie* 1909 wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

Art. 11, *tweede zinsnede.*

In plaats van „Veld-Artillerie" wordt gelezen: „Bereden-Artillerie".

Art. 12, *eerste zinsnede*, wordt gelezen als volgt:

De Commandeerende-Officieren van de korpsen doen van al de op te roepen miliciens nominatieve staten opmaken, voor elke gemeente afzonderlijk, met vermelding van de reden der oproeping, van het lotingsnummer der manschappen en van de standplaats, waarheen zij moeten worden gezonden.

Art. 17, *tweede zinsnede*, wordt gelezen als volgt:

Op de verjaardagen van Hare Majesteiten de Koningin en de Koningin-Moeder, van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg en van Hare Koninklijke Hoogheid de Prinses der Nederlanden, Hertogin van Mecklenburg, de Zondagen, de algemeen erkende Christelijke feestdagen, den Goeden Vrijdag, de Roomsch-Katholieke feestdagen, invallende op den 6den Januari, den tweeden Donderdag na Pinksteren, den 15den Augustus en den 1sten November, alsmede den Nieuwjaarsdag wordt geen groot-verlof verleend. Zou op een van die dagen recht op groot-verlof zijn verkregen, dan wordt dat verlof op den naastvoorgaanden werkdag bepaald.

Na art. 27 *wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:*

Art. 27*a*.

Met betrekking tot het opmaken en toezenden van nominatieve staten ingevolge art. 27, eerste zinsnede, wordt in acht genomen het navolgende.

Voor hen, die de eerste-oefening, den dienst bij het blijvend gedeelte en de eerste herhalingsoefening onmiddellijk achter elkaar vervullen, is geen oproeping noodig.

Voor hen, die den dienst bij het blijvend gedeelte niet in aansluiting aan de eerste-oefening volbrengen, moet oproeping voor dat gedeelte plaats hebben. Moeten de hierbedoelde personen de eerste herhalingsoefening volbrengen in aansluiting aan den dienst bij het blijvend gedeelte, dan behoort hiervan bij hunne oproeping voor dat gedeelte, alsook in de nominatieve staten, te worden melding gemaakt.

Voor hen, die de eerste herhalingsoefening moeten vervullen in het jaar, waarin hun eerste-oefening eindigt, doch niet in aansluiting aan den dienst bij het blijvend gedeelte, behoort de oproeping voor die herhalingsoefening, en ook de toezending van de nominatieve staten, eerst te geschieden nadat bedoelde personen in het genot van groot-verlof zijn gesteld.

Zij, die voor herhalingsoefeningen moeten opkomen krachtens in een vorig jaar verleend uitstel, behoeven niet bij openbare kennisgeving te worden opgeroepen, en behooren dus niet op de nominatieve staten te worden vermeld.

Na art. 28 *wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende :*

Art. 28*a*.

In de door de Commandeerende-Officieren van de korpsen aan de Commissarissen der Koningin toe te zenden opgaven van verlofgangers, die onder de wapenen moeten worden geroepen, behoort te worden vermeld het artikel der wet, op grond waarvan de oproeping geschiedt.

Art. 30, *laatste zinsnede*, wordt gelezen als volgt :

Ook voor het geval bedoelde miliciens bij opkomst onder de wapenen voor den dienst bij de militie physiek ongeschikt worden bevonden, behooren zij, in afwachting van hun finaal ontslag, zoo spoedig doenlijk in het genot van groot-verlof te worden hersteld. Bij hun vertrek met groot-verlof behoort te worden nageleefd de bepaling van art. 20, tweede zinsnede.

Art. 42, *derde en vierde zinsnede*, worden gelezen als volgt :

Als laatste wettig erkende verblijfplaats van een verlofganger moet worden aangemerkt :

a. in geval van niet-naleving van art. 120 der wet, zoo de milicien voor de eerste maal met groot-verlof huiswaarts is gezonden, de gemeente waarvoor hij is ingelijfd ;

b. in alle andere gevallen, de gemeente, waarin het laatst door den burgemeester zijn verlofpas voor gezien werd geteekend en hij derhalve het laatst ingeschreven werd op het register der verlofgangers, model nº. 21, voorgeschreven bij artikel 93 van het Koninklijk Besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* nº. 230).

Laatstbedoelde verblijfplaats behoort steeds bekend te zijn aan den burgemeester van de gemeente, waarvoor de verlofganger bij de militie is ingelijfd.

(*get.*) W. COOL.

Behoort bij de Militie-Beschikking 1909.ad § 14*a*. MODEL litt. *N*. —

STAAT *van inlichtingen en advies nopens een verzoek om* $\frac{\textit{vervroeging}}{\textit{uitstel}}$ *van opkomst voor* $\textit{vrijstelling}$ *herhalingsoefeningen van den hieronder vermelden milicien-verlofganger.*

1. Naam en voornamen.	
2. Lichting.	
3. Gemeente, waarvoor ingelijfd.	
4. Gemeente waar de persoon in het verlofgangersregister is ingeschreven.	
5. Korps waartoe de verlofganger behoort. (Zoo mogelijk ook het korpsgedeelte vermelden.)	
6. Datum van opkomst onder de wapenen.	
7. Omstreeks welken datum de verlofganger gaarne onder de wapenen wil komen.	
8. In welk opzicht de belangen van den verlofganger door opkomst op den oorspronkelijk vastgestelden datum worden geschaad.	
9. Bijzondere mededeelingen.	

Kantbeschikking van den Commissaris der Koningin in de Provincie van . . . . . 191 . . . . . .

Advies van den Burgemeester der Gemeente . . . . . .

. . . . . , ... 191 .

De Burgemeester,

Kantbeschikking van den
Minister van Oorlog
van . . . . . 191 .
Afdeeling Militie en Landweer
( ), N°. . .

Advies van den Commissaris
der Koningin in de Provincie
. . . . . .

. . . . . 191 .
De Commissaris der Koningin in de Provincie
. . . . . ,

2 *Juli* 1910. WET, tot aanvulling en verhooging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 179.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en wordt de omschrijving van eenige artikelen gewijzigd.

Ten gevolge hiervan worden de totalen der Iste, VIIde en VIIIste afdeeling van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 respectievelijk met *f* 3000.—, met *f* 10,850.— en met *f* 3350.— verhoogd en het eindcijfer van dit hoofdstuk met *f* 17,200.—.

2 *Juli* 1910. BESLUIT, houdende beslissing, dat de beslissing der vraag, welke der aan de school verbonden onderwijzers, voor het geval dat het verplicht getal der onderwijzers van bijstand wordt overschreden, als verplicht zijn aan te merken, aan het schoolbestuur moet worden overgelaten.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den inspecteur van het Lager Onderwijs in de 3e inspectie, tegen het besluit van Ged. Staten van *Overijssel*, d.d. 5 April1 910, n°. 358/1 290, 2e afd., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan de *Bitterstraat* n°. 56 te *Zwolle* van het Departement Zwolle der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, om de Rijksbijdragen, bedoeld in art. 59 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs over het jaar 1909;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur gehoord, advies van 15 Juni 1910 n°. 119;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Juni 1910, n°. 6027, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende: dat bij bovengenoemd besluit Gedep. Staten uit overweging o. a. dat over het tijdvak van 1 Januari tot 31 Augustus de onderwijzer SMIT in plaats van Mej. VAN DISSEL als verplicht onderwijzer kan worden in rekening gebracht, waardoor voor hen resp. aanspraak bestaat op *f* 516.66⅔ en *f* 233.33⅓, totaal *f* 750, de totale Rijksbijdragen, in afwijking van de aanvraag van het bestuur, bedragende *f* 2998.23⅓, bepaald hebben op *f* 3048.24⅔;

dat van het besluit van Gedep. Staten de Inspecteur bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende o. a. dat in de aanvragen van het schoolbestuur als verplichte onderwijzeres van bijstand is aangewezen Mej. G. E. VAN DISSEL en voor haar aanspraak wordt gemaakt op eene Rijksbijdrage van *f* 700, terwijl Gedep. Staten, met wijziging van dit onderdeel der aanvrage, als zoodanig hebben aangewezen over het tijdvak 1 Januari—31 Augustus den onderwijzer A. J. S. A. SMIT en over dat tijdvak 1 September—31 December Mej. VAN DISSEL; dat de beslissing der vraag, welke der onderwijzers als verplicht behooren te worden aangemerkt, aan het schoolbestuur behoort te worden overgelaten; zooals o. a. bij Koninklijk besluit van 28 November 1907, n°. 69, werd uitgemaakt;

O.: dat de wet eischt de aanwezigheid van een bepaald getal onderwijzers (of onderwijzeressen) van bijstand, voor wie als bijdrage de minimum jaarwedde, waarop zij aanspraak hebben, moet worden uitgekeerd, doch geene regelen bevat, welke zouden zijn in acht te nemen bij de beantwoording van de vraag, welke der aan de school verbonden onderwijzers, voor het geval, dat het verplicht getal der onderwijzers van bijstand wordt overschreden, als verplicht zijn aan te merken;

dat uit het bovenstaande volgt, dat de beslissing hieromtrent aan het schoolbestuur moet worden overgelaten;

dat, nu het schoolbestuur over het tijdvak 1 Januari—31 Augustus Mej. G. E. VAN DISSEL als verplicht onderwijzeres van bijstand heeft aangemerkt, Gedep. Staten bij het bepalen der Rijksbijdragen hiermede rekening hadden moeten houden;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van *Overijssel* d.d. 5 April 1910, n°. 558/1290, 2e Afd., de Rijksbijdragen, over het jaar 1909 aan het bestuur van bovengemelde school toekomende, vast te stellen op *f* 2998.23⅓.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

5 *Juli* 1910. WET tot wijziging der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering. S. 180.

Bijl. 2e *Kamer* 1907/1908, no. 194, 1—3; 1909/1910, no. 441—6.

Hand. idem 1909/1910, *bladz.* 1414—1433.

Hand. 1e *Kamer* 1909/1910, *bladz.* 432, 433, 446—456, 472—481, 498, 507—523, 525—531, 536—539.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging en aanvulling van de Wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie en van de Wetboeken van burgerlijke regtsvordering en van strafvordering noodzakelijk en wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

De Wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie ondergaat de volgende wijzigingen:

Art. I. Achter artikel 3 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3*a*. Overeenkomstig regels door Ons te stellen, wijzen de procureurs-generaal bij de geregtshoven, ieder in zijn ambtsgebied, de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten aan om bij toerbeurt als waarnemend substituut-officier op te treden.

Art. II. Aan artikel 6 wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende:

De ambtenaar van het openbaar ministerie bij een kantongeregt wordt als zoodanig, desvereischt, vervangen door een plaatsvervanger van den kantonregter, door dezen aan te wijzen.

Art. III. Achter artikel 6 worden drie nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 6*a*. Ter vervanging van den procureur-generaal bij een geregtshof kan door Ons een advocaat-generaal bij een ander geregtshof of een officier van justitie bij eene arrondissements-regtbank als waarnemend procureur-generaal worden aangewezen.

Ter vervanging van den officier van justitie kan de procureur-generaal bij het geregtshof, binnen welks regtsgebied de arrondissements-regtbank is gelegen, binnen zijn ambtsgebied een substituut-officier of een ambtenaar van het openbaar ministerie aanwijzen om als waarnemend officier op te treden.

Ter vervanging van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij een kantongeregt kan door den officier van justitie bij de regtbank, tot wier regtsgebied dit kanton behoort, een beëedigd klerk ten parkette als waarnemend ambtenaar worden aangewezen.

Bij zoodanige aanwijzing blijft, voor wat betreft het geregtshof, de vervanging van den procureur-generaal door een raadsheer, voor wat betreft de regtbank, die van den officier van justitie door een regter en voor wat betreft het kantongeregt, die van den ambtenaar van het openbaar ministerie door een plaatsvervangend kantonregter achterwege of houdt zij op, indien zij reeds was aangevangen.

Artikel 6*b*. De beëedigde klerken ten parkette worden, voor een of meer kantongeregten, op aanbeveling van den officier van justitie, door de arrondissements-regtbank, tot wier regtsgebied die kantongeregten behooren, tot wederopzeggens benoemd. Zij moeten den vollen ouderdom van 23 jaren bereikt, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap verkregen hebben en leggen, alvorens in bediening te treden, bij die regtbank den door Ons vast te stellen eed (belofte) af.

Artikel 6*c*. Waarnemende procureurs-generaal, officieren, substituut-officieren en ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten houden verblijf ter plaatse, waar degenen, die zij vervangen, hun vast en voortdurend verblijf moeten hebben.

Zij ontvangen overeenkomstig regels door Ons te stellen, vergoeding, indien zij, ingevolge het voorschrift van het eerste lid, elders moeten verblijven dan ter plaatse waar zij hun vast en voortdurend verblijf hebben of, ter voldoening aan eenen ambtspligt, moeten hebben.

Art. IV. In het eerste lid van artikel 8 wordt het woord: „regters-plaatsvervangers" gelezen:

raadsheeren- en regters-plaatsvervangers

Art. V. De laatste woorden van het tweede lid van artikel 14: „en griffiers" worden gelezen:

, griffiers en substituut-griffiers

Art. VI. In het derde lid van artikel 14 worden de woorden: „de presidenten van de arrondissements-regtbanken" gelezen:

de raadsheeren-plaatsvervangers bij hun collegie en de presidenten van de arrondissements-regtbanken

Art. VII. In artikel 19 worden de woorden: „en regtbanken" gelezen:

, regtbanken en kantongeregten

Art. VIII. In artikel 30 wordt het woord „alsmede" gelezen: alsmede hunne zamenstelling en

Art. IX. Artikel 31 vervalt.

Art. X. In het eerste lid van artikel 33 wordt het woord: „ambtsverrigtingen" gelezen:

ambtsverrigtingen, bij gebreke van eenen substituut-griffier,

Het tweede en vierde lid van dit artikel vervallen.

Art. XI. De aanhef van het tweede lid van artikel 34: „De griffiers" wordt gelezen:

De griffiers en de substituut-griffiers

Het derde lid van dit artikel vervalt.

Art. XII. Het eerste lid van artikel 35 wordt gelezen als volgt:

Om te kunnen worden benoemd tot kantonregter moet men den ouderdom van vijfentwintig jaren, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt; tot plaatsvervangend kantonregter, griffier, substituut-griffier en ambtenaar van het openbaar ministerie kunnen worden benoemd zij die den ouderdom van drieentwintig jaren, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

Art. XIII. Artikel 36 vervalt.

Art. XIV. In het eerste lid van artikel 37 wordt het woord: „griffiers" gelezen:

griffiers en substituut-griffiers

Art. XV. In het eerste lid van artikel 47 vervallen de slotwoorden:

, welke ten hoogste vijf in getal zullen kunnen zijn voor elke regtbank

Art. XVI. Achter artikel 47 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 47*a*. Ingeval van ziekte of belet van den griffier, wordt hij, bij gebreke van eenen substituut-griffier, vervangen door eenen beëedigden klerk ter griffie.

De beëedigde klerken ter griffie worden, op aanbeveling van den griffier, door de regtbank tot wederopzeggens benoemd. Zij moeten den vollen ouderdom van drieentwintig jaren bereikt hebben en leggen, alvorens in bediening te treden, voor de regtbank den door Ons vast te stellen eed (belofte) af.

Beëedigde klerken ter griffie, die niet eenen graad bezitten, als in artikel 48 bedoeld, zijn niet bevoegd, den griffier ter teregtzetting te vervangen.

Art. XVII. Artikel 48 wordt gelezen als volgt:

Tot regters van de arrondissements-regtbanken, officieren van justitie, griffiers en regtersplaatsvervangers kunnen alleen worden benoemd zij, die onverminderd de vereischten bij de grondwet voorgeschreven, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap hebben bekomen en den vollen ouderdom van vijfentwintig, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

De substituut-officiers en substituut-griffiers moeten insgelijks, om te kunnen worden benoemd, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap hebben bekomen; zij moeten den ouderdom van drieentwintig, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

Art. XVIII. Artikel 61 wordt gelezen als volgt:

Eene bijzondere wet regelt de zamenstelling der geregtshoven, alsmede de jaarwedden der leden van en der ambtenaren bij die hoven.

Art. XIX. Achter artikel 61 worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 61*a*. Ingeval van ziekte of belet van eenen raadsheer, wordt hij, bij gebreke van eenen anderen raadsheer, vervangen door eenen der raadsheeren-plaatsvervangers.

Artikel 61*b*. Ingeval van ziekte of belet van den griffier, wordt hij, bij gebreke van eenen substituut-griffier, vervangen door eenen beëedigden klerk ter griffie.

De beëedigde klerken ter griffie worden, op aanbeveling van den griffier, door het geregtshof tot wederopzeggens benoemd. Zij moeten den vollen ouderdom van vijfentwintig jaren bereikt hebben en leggen, alvorens in bediening te treden, voor het geregtshof den door Ons vast te stellen eed (belofte) af.

Beëedigde klerken ter griffie, die niet eenen graad bezitten, als in artikel 64 bedoeld, zijn niet bevoegd, den griffier ter teregtzitting te vervangen.

Art. XX. In het eerste lid van artikel 62 worden de woorden: „en raadsheeren" gelezen:

, raadsheeren en raadsheeren-plaatsvervangers

Art. XXI. In artikel 63 wordt het woord: „raadsheer" gelezen:

raadsheer of raadsheer-plaatsvervanger

Art. XXII. Artikel 64 wordt gelezen als volgt:

Tot raadsheeren van de geregtshoven, procureurs-generaal, advocaten-generaal, griffiers en raadsheeren-plaatsvervangers kunnen alleen worden benoemd zij, die onverminderd de vereischten bij de grondwet voorgeschreven, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap sedert ten minste vijf jaren of, voor zoover de raadsheeren-plaatsvervangers betreft, sedert ten minste tien jaren hebben bekomen en den vollen ouderdom van dertig of, voor zoover de raadsheeren-plaatsvervangers betreft, van veertig, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

De substituut-griffiers moeten insgelijks, om te kunnen worden benoemd, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche uni-

versiteit den graad van doctor in de regtswetenschap hebben bekomen; zij moeten den ouderdom van vijfentwintig, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

Art. XXIII. Artikel 70 wordt gelezen als volgt:

De geregtshoven vonnissen met drie raadsheeren.

Art. XXIV. Artikel 71 vervalt.

Art. XXV. Artikel 83 wordt gelezen als volgt:

Eene bijzondere wet regelt de zamenstelling van den hoogen raad, alsmede de jaarwedden der leden van en der ambtenaren bij dien raad.

Art. XXVI. Achter artikel 83 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 83*a*. Ingeval van ziekte of belet van den griffier, wordt hij, bij gebreke van eenen substituut-griffier, vervangen door eenen beëedigden klerk ter griffie.

De beëedigde klerken ter griffie worden, op aanbeveling van den griffier, door den hoogen raad tot wederopzeggens benoemd. Zij moeten den vollen ouderdom van vijfentwintig jaren bereikt hebben en leggen, alvorens in bediening te treden, voor den hoogen raad den door Ons vast te stellen eed (belofte) af.

Beëedigde klerken ter griffie, die niet eenen graad bezitten, als in artikel 86 bedoeld, zijn niet bevoegd, den griffier ter teregtzitting te vervangen.

Art. XXVII. Artikel 86 wordt gelezen als volgt:

Tot raadsheeren van den hoogen raad, procureur-generaal, advocaten-generaal en griffier kunnen alleen worden benoemd zij, die onverminderd de vereischten bij de grondwet voorgeschreven, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap sedert ten minste tien jaren hebben bekomen en den vollen ouderdom van vijfendertig, doch nog niet dien van vijfenzeventig jaren hebben bereikt.

De substituut-griffiers moeten insgelijks, om te kunnen worden benoemd, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap hebben bekomen; zij moeten den ouderdom van vijfentwintig, doch nog niet dien van vijfenzeventig jaren hebben bereikt.

Art. XXVIII. Artikel 100 wordt gelezen als volgt:

Behoudens de gevallen, waarin volgens de wet een ander getal raadsheeren vereischt wordt, vonnist de hooge raad steeds met vijf raadsheeren.

Art. XXIX. Artikel 102 vervalt.

Art. XXX. Artikel 110 vervalt.

Art. XXXI. Achter artikel 112 wordt het navolgende ingevoegd:

Overgangsbepaling.

Artikel 113. De kamers van de geregtshoven worden op den dag der inwerkingtreding van artikel XXIII, die van den hoogen raad op den dag der inwerkingtreding van artikel XXVIII dezer wijzigingswet opnieuw zamengesteld.

Burgerlijke en strafzaken, op dezen dag bij die colleges aanhangig, worden door de nieuwe kamers afgedaan.

Indien eene nieuwe kamer niet uitsluitend is zamengesteld uit leden, die in de oude kamer over de zaak hebben gezeten, worden strafzaken evenwel op de bestaande dagvaarding opnieuw onderzocht, tenzij het betrokken geregt op voormelden dag de eindbeslissing reeds vastgesteld heeft.

Slotbepalingen

Artikel 114. De wet van 26 Mei 1841 (*Staatsblad* n°. 18), gelijk deze thans luidt, is ingetrokken.

In het eerste lid van art. 368 van het Wetboek van burgerlijke regtsvordering wordt het woord: „elf" gelezen: „zeven".

In het tweede lid van art. 368 van voormeld Wetboek wordt het woord: „zeven" gelezen: „vijf".

In het derde lid van art. 94 van het Wetboek van Strafvordering vervallen de woorden: „zamengesteld uit vijf leden".

In art. 261 van voormeld Wetboek vervallen de woorden: „met zeven leden".

Het derde lid van art. 379*c* van voormeld Wetboek vervalt.

Artikel 115. Deze wijzigingswet, gelijk de te harer uitvoering uit te vaardigen algemeene maatregelen van bestuur, treden in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Voor met name aan te wijzen artikelen kan de inwerkingtreding vroeger worden bepaald dan voor de geheele wet of den geheelen maatregel van bestuur.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 5den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 *Juli* 1910.)

—

5 *Juli* 1910. WET tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten. S. 181.

Bijl. 2e *Kamer* 1904/1905, no. 159, 1—8; 1905/1906, no. 63, 1—6; 1909/1910, no. 39, 1—9.

Hand. 2e *Kamer* 1909/1910, *bladz.* 1437—1454, 1597—1599.

Hand. 1e *Kamer* 1909/1910, *bladz.* 432, 433, 446—456, 472—481, 498, 507—528, 525—531, 536—539.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten, en de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede de klassen der rechtbanken en kantongerechten opnieuw geregeld moeten worden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De samenstelling van den hoogen raad, benevens de jaarwedden der leden van en ambtenaren bij dien raad worden vastgesteld als volgt:

1 president	ƒ 7000
ten hoogste 2 vice-presidenten, ieder	6000
ten hoogste 15 raadsheeren, ieder	5000
1 procureur-generaal	7000
ten hoogste 3 advocaten-generaal, ieder	5000
1 griffier	3500
ten hoogste 3 substituut-griffiers, ieder	2000

2. De samenstelling der gerechtshoven, benevens de jaarwedden der leden van en ambtenaren bij die gerechtshoven worden vastgesteld als volgt:

A. *Amsterdam.*

1 president	ƒ 5500
ten hoogste 2 vice-presidenten, ieder.	5000
ten hoogste 12 raadsheeren, ieder	4500
1 procureur-generaal	5500
ten hoogste 2 advocaten-generaal, ieder	4500
1 griffier	3500
ten hoogste 3 substituut-griffiers, ieder	2000

ten hoogste 4 raadsheeren-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

B. *'s Gravenhage.*

1 president	ƒ 5000
ten hoogste 2 vice-presidenten, ieder.	4500
ten hoogste 12 raadsheeren, ieder	4000
1 procureur-generaal	5000
ten hoogste 2 advocaten-generaal, ieder	4000
1 griffier	3500
ten hoogste 3 substituut-griffiers, ieder	ƒ 2000

ten hoogste 4 raadsheeren-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

C. *'s Hertogenbosch. Arnhem. Leeuwarden.*

1 president	ƒ 5000
ten hoogste 2 vice-presidenten, ieder.	4500
ten hoogste 8 raadsheeren, ieder	4000
1 procureur-generaal	5000
ten hoogste 2 advocaten-generaal, ieder	4000
1 griffier	3000
ten hoogste 3 substituut-griffiers, ieder	2000

ten hoogste 3 raadsheeren-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

3. De klassen en de samenstelling der arrondissements-rechtbanken, benevens de jaarwedden der leden van en ambtenaren bij die rechtbanken worden vastgesteld als volgt:

I. EERSTE KLASSE.

A. *Amsterdam.*

1 president	ƒ 4000
ten hoogste 6 vice-presidenten, ieder.	3500
ten hoogste 25 rechters, ieder	3000
1 officier	4000
ten hoogste 8 substituut-officieren, ieder	3000
1 griffier	3000
ten hoogste 10 substituut-griffiers, ieder	1500

ten hoogste 18 rechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

B. *Rotterdam.*

1 president	ƒ 4000
ten hoogste 3 vice-presidenten, ieder.	3500
ten hoogste 16 rechters, ieder	3000
1 officier	4000
ten hoogste 6 substituut-officieren, ieder	3000
1 griffier	3000
ten hoogste 7 substituut-griffiers, ieder	1500

ten hoogste 12 rechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

C. *'s Gravenhage.*

1 president	ƒ 4000
ten hoogste 2 vice-presidenten, ieder.	3500
ten hoogste 12 rechters, ieder	3000
1 officier	4000
ten hoogste 4 substituut-officieren, ieder	3000
1 griffier	3000
ten hoogste 5 substituut-griffiers, ieder	1500

ten hoogste 9 rechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

D. *'s Hertogenbosch. Maastricht. Arnhem. Zwolle. Middelburg. Haarlem. Utrecht. Leeuwarden. Groningen. Assen.*

1 president	ƒ 4000
ten hoogste 1 vice-president	3500
ten hoogste 6 rechters, ieder	3000
1 officier	4000
ten hoogste 2 substituut-officieren, ieder	3000

1 griffier . . . . . / 3000
ten hoogste 3 substituut-griffiers, ieder 1500
ten hoogste 6 rechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

II. TWEEDE KLASSE.

Breda. Roermond. Zutphen. Tiel. Almelo. Dordrecht. Zierikzee. Alkmaar. Heerenveen. Winschoten.

1 president . . . . . / 3500
ten hoogste 1 vice-president 3000
ten hoogste 6 rechters, ieder 2500
1 officier 3500
ten hoogste 1 substituut-officier . . . 2500
1 griffier 2500
ten hoogste 2 substituut-griffiers, ieder 1500
ten hoogste 5 rechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

4. De klassen en de samenstelling der kantongerechten, benevens de jaarwedden der kantonrechters en ambtenaren bij die kantongerechten worden vastgesteld als volgt:

I. EERSTE KLASSE.

A. *Amsterdam.*

ten hoogste 6 kantonrechters, ieder . / 3000
1 griffier 3000
ten hoogste 5 substituut-griffiers, ieder 1500
ten hoogste 24 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

B. *Rotterdam.*

ten hoogste 5 kantonrechters, ieder . / 3000
1 griffier 3000
ten hoogste 4 substituut-griffiers, ieder 1500
ten hoogste 20 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

C. *'s Gravenhage.*

ten hoogste 3 kantonrechters, ieder . / 3000
1 griffier 2500
ten hoogste 2 substituut-griffiers, ieder 1500
ten hoogste 12 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

D. *Utrecht en Groningen.*

ten hoogste 2 kantonrechters, ieder . / 3000
1 griffier 2500
ten hoogste 1 substituut-griffier . . 1500
ten hoogste 8 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

E. *'s-Hertogenbosch. Maastricht. Arnhem. Zwolle. Leiden. Middelburg. Haarlem. Leeuwarden. Assen.*

1 kantonrechter . . . . . / 3000
1 griffier 2000
ten hoogste 6 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

II. TWEEDE KLASSE.

Eindhoven. Breda. Bergen op Zoom. Tilburg. Roermond. Nijmegen. Zutphen. Deventer. Tiel. Almelo. Delft. Schiedam. Gouda. Brielle. Dordrecht. Gorinchem. Goes. Zierikzee. Alkmaar. Hoorn. Amersfoort. Harlingen. Sneek. Heerenveen. Appingedam. Winschoten.

1 kantonrechter . . . . . / 2500
1 griffier 1500
ten hoogste 6 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

III. DERDE KLASSE.

De overige kantongerechten.

1 kantonrechter . . . . . / 2200
1 griffier 1200
ten hoogste 6 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

Bij de kantongerechten van alle klassen:
ambtenaren van het openbaar ministerie, ieder . . . . . / 1500

5. Indien de plaats van rechter in een kanton openvalt, zijn Wij bevoegd, deze plaats onvervuld te laten en aan den rechter van een aangrenzend kanton op te dragen, de werkzaamheden van kantonrechter waar te nemen in een of meer kantons, waarin de plaats van kantonrechter onvervuld blijft.

De kantonrechter, aan wien zulk eene opdracht is verstrekt, geniet, boven zijne jaarwedde, eene enkele vergoeding van 500 gulden 's jaars.

De opdracht kan slechts op verzoek van den kantonrechter worden ingetrokken.

6. De in deze wet vastgestelde aanvangsjaarwedden van de rechterlijke ambtenaren worden voor iedere 5 jaren, die zij in een of meer rechterlijke betrekkingen werkzaam zijn of geweest zijn, met 500 gulden verhoogd.

Deze verhooging bedraagt in het geheel 1000 gulden voor:

1°. de substituut-griffiers,

2°. de griffiers van de kantongerechten, behalve van die te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage,

3°. de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten.

Voor de overige rechterlijke ambtenaren bedraagt zij in het geheel 1500 gulden.

7. Indien een substituut-griffier, een griffier van een van de kantongerechten, behalve die van de kantongerechten te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage, of een ambtenaar van het openbaar ministerie bij een kantongerecht tot eene andere rechterlijke betrekking wordt benoemd, tellen zijne vroegere dienstjaren

ten hoogste ten getale van 10 mede bij de berekening van de wedde, in het nieuwe ambt genoten.

8. Indien zij die als advocaat of als ambtenaar in bezoldigden openbaren dienst werkzaam zijn of geweest zijn, tot eene rechterlijke betrekking worden benoemd, waaraan eene aanvangsjaarwedde van ten minste 2200 gulden is verbonden, tellen de jaren, gedurende welke zij als advocaat, of als ambtenaar werkzaam waren, voor zoover die het aantal vijf overtreffen, bij de berekening van hunne wedde als dienstjaren mede.

9. Voor de berekening van de jaarwedden van:

1°. de presidenten, de vice-presidenten en de rechters van en de officieren en de substituut-officieren bij de rechtbanken te Amsterdam en te Rotterdam;

2°. de kantonrechters te Amsterdam en te Rotterdam;

wordt het aantal der werkelijke dienstjaren met 10 vermeerderd.

Indien een der rechterlijke ambtenaren, onder n°. 1 en 2 bedoeld, te Amsterdam of Rotterdam tot eenige andere, dan de in die nummers bedoelde betrekkingen, of buiten Amsterdam of Rotterdam tot eene nieuwe rechterlijke betrekking wordt benoemd, tellen, ter berekening van de aan de nieuwe betrekking verbonden wedde, alleen de werkelijke dienstjaren mede.

10. De griffiers van en de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de gerechten, in deze wet bedoeld, worden, voor zooveel noodig, bijgestaan door schrijvers en hulpschrijvers ter griffie en ten parkette (rechterlijke beambten).

11. De schrijvers ter griffie en ten parkette worden door Onzen Minister van Justitie benoemd, geschorst en ontslagen.

De schrijvers ter griffie worden benoemd op eene aanbeveling van het betrokken rechtscollege of den betrokken kantonrechter.

De schrijvers ten parkette worden benoemd op eene aanbeveling van den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie.

12. De hulpschrijvers ter griffie worden door het rechtscollege, bij hetwelk, of den kantonrechter, bij wien zij werkzaam zijn, benoemd, geschorst en ontslagen.

Zij worden benoemd op eene aanbeveling van den betrokken griffier.

De hulpschrijvers ten parkette worden door den ambtenaar van het openbaar ministerie, te wiens parkette zij werkzaam zijn, benoemd, geschorst en ontslagen.

13. De schrijvers ter griffie en ten parkette ontvangen uit 's Rijks kas eene jaarwedde.

Aan de hulpschrijvers ter griffie kent het rechtscollege, dat, of de kantonrechter, die hen benoemt, voor zooveel noodig, uit de toelage voor kleine onkosten eene belooning toe.

Aan de hulpschrijvers ten parkette kent de ambtenaar van het openbaar ministerie, die hen benoemt, voor zooveel noodig, uit de toelage voor kleine onkosten eene belooning toe.

14. De reglementen van openbaar bestuur, bedoeld in artikel 19 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, regelen de jaarwedden en belooningen der rechterlijke beambten, hunne dienstplichten, het op hen te oefenen toezicht, den door hen af te leggen eed (belofte), de vereischten, voor hunne benoeming gevorderd, het aantal schrijvers, dat ten hoogste bij ieder gerecht kan worden aangesteld, benevens hetgeen verder, ter uitvoering der artikelen 10 tot en met 13, regeling behoeft.

Overgangsbepalingen.

15. Onverminderd het in het volgend artikel bepaalde, ontvangt de rechterlijke ambtenaar, die ten tijde van de inwerkingtreding dezer wet reeds in eene rechterlijke betrekking werkzaam is, de jaarwedde, waarop hij in die betrekking, overeenkomstig de bepalingen der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79), zooals die bij latere wetten is gewijzigd, aanspraak heeft, indien en zoolang deze wedde hooger is dan die, welke hij overeenkomstig de bepalingen dezer wet zou ontvangen.

16. De ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten, die ten tijde van de inwerkingtreding dezer wet als zoodanig werkzaam zijn, ontvangen de jaarwedde, waarop zij als zoodanig overeenkomstig de bepalingen der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79), zooals die bij latere wetten is gewijzigd, aanspraak hebben, totdat de jaarwedde, op welke zij overeenkomstig de bepalingen dezer wet aanspraak hebben, meer dan 2000 gulden bedraagt.

Een ambtenaar, als bedoeld in lid 1, ontvangt evenwel van den aanvang af de jaarwedde, op welke hij overeenkomstig de bepalingen dezer wet aanspraak heeft, indien hij, binnen eene maand na de inwerkingtreding dezer wet, zijnen daartoe strekkenden wensch aan Ons kenbaar maakt.

17. Voor de berekening van de jaarwedden, waarop rechterlijke ambtenaren overeenkomstig de bepalingen dezer wet aanspraak hebben, tellen dienstjaren, die vóór hare inwerking-

treding zijn vervuld, ten hoogste ten getale van vijf mede.

Daarbij vindt artikel 8 overeenkomstige toepassing ook ten opzichte van hen, die vóór de inwerkingtreding van deze wet zijn benoemd.

18. § 1. De kantongerechten Amsterdam nos. 1, 2, 3 en 4 en Rotterdam nos. 1, 2 en 3 zijn ontbonden.

§ 2. De kantonrechters van en de griffiers bij die ontbonden gerechten behouden hunne volle wedde als wachtgeld en wel:

1°. zij die bij het in werking treden dezer wet den vollen ouderdom van vijf en zestig jaren bereikt hebben, levenslang;

2°. de anderen, totdat zij, hetzij eene van Rijkswege bezoldigde betrekking aanvaard hebben, hetzij eene betrekking weigeren te aanvaarden, die hun, krachtens § 5, ook buiten hun verzoek kan worden opgedragen.

Voor de berekening van het pensioen wordt als diensttijd der hier bedoelde ambtenaren ook beschouwd de tijd, verloopen tusschen de inwerkingtreding dezer wet en hunne herplaatsing of hunne weigering om eene hun overeenkomstig § 5 opgedragen betrekking te aanvaarden.

§ 3. Als volle wedde der griffiers bij de ontbonden kantongerechten geldt de wedde benevens de jaarlijksche schadeloosstelling, die hun, indien zij niet op wachtgeld gesteld waren, van den dag der inwerkingtreding dezer wet zouden toekomen.

§ 4. De kantonrechter of de griffier, die eene in § 2 bedoelde openbare betrekking aanneemt, waaraan eene mindere wedde verbonden is, dan hij tot dusverre genoot, ontvangt het verschil als toelage.

§ 5. De volgende rechterlijke betrekkingen kunnen aan de kantonrechters van en de griffiers bij de ontbonden kantongerechten, ook buiten hun verzoek, worden opgedragen:

aan de kantonrechters, de betrekking van president, vice-president, raadsheer, rechter of kantonrechter;

aan de griffiers, behalve de reeds vermelde betrekkingen, ook die van griffier.

§ 6. Bij weigering om deze betrekking te aanvaarden vervalt het in § 2 bedoelde wachtgeld geheel, indien de zetel van de betrekking, die wordt opgedragen, gevestigd is in dezelfde gemeente waar het ontbonden gerecht zijn zetel had, en wordt het met de helft verminderd, indien deze rechtszetel gevestigd is in eene andere gemeente.

§ 7. De deurwaarders bij de ontbonden kantongerechten Amsterdam nos. 1, 2, 3 en 4 of Rotterdam nos. 1, 2 en 3 worden geacht aangesteld te zijn bij het kantongerecht Amsterdam of Rotterdam.

§ 8. De zaken, op het tijdstip der invoering van deze wet voor de ontbonden kantongerechten Amsterdam nos. 1, 2, 3 en 4 of Rotterdam nos. 1, 2 en 3 aanhangig, worden afgedaan door het kantongerecht Amsterdam of Rotterdam.

§ 9. De oproepingen of dagvaardingen om voor de ontbonden gerechten te verschijnen gelden als oproepingen of dagvaarding om te verschijnen voor het gerecht, dat de voor het ontbonden gerecht aanhangige zaken afdoet.

Indien dit gerecht op den bepaalden dag geene zitting houdt, bestemd voor de behandeling der betrekkelijke zaken, wordt de oproeping of dagvaarding geacht gedaan te zijn tegen de eerstvolgende voor de behandeling dier zaken bestemde zitting.

§ 10. In de gevallen, waarin de wet de kennisneming van geschillen opdraagt aan den rechter die een vonnis gewezen heeft, treden in de plaats der ontbonden gerechten die, welke de daarbij aanhangige zaken ingevolge § 8 afdoen.

§ 11. De archieven, alsmede de gelden, geldswaardige papieren en andere zaken of stukken ter griffie der ontbonden kantongerechten Amsterdam nos. 1, 2, 3 en 4 of Rotterdam nos. 1, 2 en 3 berustend, worden overgebracht naar de griffie van het kantongerecht Amsterdam of Rotterdam.

§ 12. De kantongerechten Amsterdam of Rotterdam benevens de daaraan verbonden griffiers en ambtenaren van het openbaar ministerie zijn bevoegd en verplicht te verrichten hetgeen, bij eenige rechterlijke uitspraak of bijzondere wetsbepaling, aan een der ontbonden kantongerechten Amsterdam nos. 1, 2, 3 en 4 of Rotterdam nos. 1, 2 en 3 of de daaraan verbonden griffiers of ambtenaren van het openbaar ministerie is opgedragen.

Slotbepalingen.

19. De artikelen 1 en 2 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79) en de staten, behoorende bij de artikelen 61 en 110 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, zijn, met alle daarin aangebrachte wijzigingen, ingetrokken.

20. § 1. In artikel 1 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 76), tot vaststelling van het regtsgebied en de zetels der arrondissementsregtbanken en kantongeregten binnen het ressort van het geregtshof te 's Gravenhage, gelijk deze thans luidt, worden de woorden:

„2de Arrondissement Rotterdam" tot en met „Sommelsdijk", gelezen als volgt:

2de Arrondissement Rotterdam.

1ste Kanton Rotterdam.
2de „ Schiedam.
3de „ Gouda.
4de „ Schoonhoven.
5de „ Brielle.
6de „ Sommelsdijk.

§ 2. In artikel 2 van voormelde wet worden de woorden: „Kantongeregt Rotterdam nº. 1" tot en met „Pernis" gelezen als volgt:

Kantongeregt Rotterdam.

Rotterdam.	Schiebroek.
Capelle aan den IJssel.	Rhoon.
Bergschenhoek.	Poortugaal.
Hillegersberg.	Hoogvliet.
	Pernis.

21. § 1. In artikel 1 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* nº. 77), tot vaststelling van het regtsgebied en de zetels der arrondissementsregtbanken en kantongeregten binnen het ressort van het geregtshof te Amsterdam, gelijk deze thans luidt: worden de woorden: „1e Arrondissement Amsterdam" tot en met „Hilversum" gelezen als volgt:

1e Arrondissement Amsterdam.

1e Kanton Amsterdam.
2e „ Hilversum.

§ 2. In artikel 2 van voormelde wet worden de woorden, „Kantongeregt Amsterdam nº. 1" tot en met „Sloten" gelezen als volgt:

Kantongeregt Amsterdam.

Amsterdam.	Uithoorn.
Watergraafsmeer.	Buiksloot.
Diemen.	Nieuwendam.
Nieuwer-Amstel.	Ransdorp.
Ouder-Amstel.	Sloten.

22. Deze wet, gelijk de te harer uitvoering uit te vaardigen algemeene maatregelen van bestuur, treden in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Voor met name aan te wijzen artikelen kan de inwerkingtreding vroeger worden bepaald dan voor de geheele wet of den geheelen maatregel van bestuur.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 5den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 *Juli* 1910.)

—

5 *Juli* 1910. WET, houdende regeling van de heffing van griffierechten en, in verband daarmede, wijziging van eenige wettelijke voorschriften. S. 182.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1905/06, nº. 151, 1—3; 1909/10, nº. 42, 1—2.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 1454—1456, 1458—1465.

Hand. 1e *Kamer* 1909/10, *bladz.* 432, 433, 446—456, 472—481, 498, 507—523, 525—531, 536—539.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de omzetting der aan de griffiers verschuldigde belooningen in ten behoeve van den Staat geheven griffierechten geregeld en eenige wettelijke voorschriften, die met die regeling samenhangen, gewijzigd moeten worden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

TITEL I.

Van de heffing der griffierechten.

Art. I. De belooningen, ter zake van griffiersverrichtingen, onder welke benaming ook, door of vanwege de belanghebbenden te voldoen, worden door de griffiers als griffierechten ten behoeve van den Staat geheven.

Waar in dezen titel sprake is van griffiers, zonder nadere aanduiding, worden bedoeld de griffiers bij de kantongerechten, de arrondissements-rechtbanken, de gerechtshoven en den hoogen raad.

Art. II. De zegel- en registratierechten, door de griffiers als zoodanig verschuldigd, worden door hen voldaan uit de gelden, die zij voor den Staat ontvangen.

Deze rechten worden door of vanwege de belanghebbenden aan de griffiers, als zoodanig, ten behoeve van den Staat terugbetaald.

Art. III. De invordering der griffierechten en de terugvordering der zegel- en registratierechten geschiedt krachtens een dwangbevel, uitgevaardigd door den betrokken griffier.

Het dwangbevel wordt uitvoerbaar verklaard door den rechter of, indien het een college geldt, door den voorzitter van het betrokken gerecht.

Het dwangbevel wordt, op kosten van den schuldenaar, ten vroegste veertien dagen na de beteekening tenuitvoergelegd op de wijze in het Wetboek van burgerlijke regtsvordering bepaald.

Gedurende veertien dagen na de beteekening van het dwangbevel kan de schuldenaar bij het betrokken gerecht, rechtdoende in burgerlijke zaken, daartegen, bij verzoekschrift, in verzet komen.

Art. IV. Geschillen, over de tenuitvoerlegging der dwangbevelen gerezen, worden berecht door den burgerlijken rechter.

Bevoegd is de arrondissements-rechtbank, binnen wier rechtsgebied de tenuitvoerlegging plaats grijpt.

Zoodanige geschillen worden door een exploit van verzet aan het oordeel des rechters onderworpen.

Het verzet kan nimmer steunen op de onwettigheid van het tenuitvoergelegd dwangbevel.

Tegen de beslissing der rechtbank is geene hoogere voorziening toegelaten.

Art. V. De griffiers zijn bevoegd, van de belanghebbenden, hunne advocaten, procureurs, raadslieden of gemachtigden tegen bewijs van ontvangst en ter latere verrekening een voorschot te vragen tot dekking der vermoedelijke griffie-, zegel- en registratierechten.

Gedurende veertien dagen na de mededeeling van het bedrag van het gevraagde voorschot of van de uit het voorschot verrekende rechten, kan de belanghebbende, bij het betrokken gerecht, rechtdoende in burgerlijke zaken, tegen de beslissing van den griffier, bij verzoekschrift, in verzet komen.

Tegen de beslissing van het gerecht is geene hoogere voorziening toegelaten.

De griffiers mogen hunnen dienst weigeren, indien hun het bepaalde voorschot niet wordt gegeven.

Art. VI. De griffiers zijn persoonlijk aansprakelijk voor het geldelijk beheer, hun bij deze wet opgedragen.

Zij leggen van hun beheer verantwoording af en stellen tot waarborg voor hun richtig beheer zekerheid ten behoeve van den Staat.

Art. VII. De wijze, waarop de griffiers het hun bij deze wet opgedragen geldelijk beheer voeren en daarvan verantwoording afleggen, benevens de wijze, waarop het bedrag der door hen te stellen zekerheid wordt bepaald, worden bij algemeenen maatregel van bestuur nader geregeld.

Art. VIII. Ambtenaren der registratie, door Onzen Minister van Financiën, in overleg met Onzen Minister van Justitie, aan te wijzen, oefenen toezicht op het geldelijk beheer der griffiers en de daarvan af te leggen verantwoording.

Dit toezicht wordt bij algemeenen maatregel van bestuur nader geregeld.

TITEL II.

Van de wijzigingen in de bestaande wetgeving.

Art. IX. De Algemeene Bepaling van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken, vastgesteld bij de wetten van 28 Augustus en 29 December 1843 (*Staatsblad* nos. 37, 38, 39, 40, 66 en 67), in een doorloopende reeks van artikelen vervat ingevolge artikel 2 der wet van 28 Augustus 1843 (*Staatsblad* nº. 41) en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 29 April 1901 (*Staatsblad* nº. 93), vervalt.

Art. X. De eerste titel van genoemd tarief ondergaat de volgende wijzigingen:

Artikel 1 wordt gelezen als volgt:

De kantonregter, die zich, tot het verrigten van ambtelijke werkzaamheden, van zijne woonplaats begeeft naar de *hoofdplaats* van het kanton, waar hij met de *waarneming* der kantonregterlijke werkzaamheden is *belast*, ontvangt uit 's Rijks kas vergoed:

a. noodzakelijke uitgaven voor reiskosten;

b. verblijfkosten voor verblijf buiten de woonplaats van *f* 6 per etmaal.

Artikel 2 wordt gelezen als volgt:

De kantonregter of de griffier, die zich tot het verrigten van ambtelijke werkzaamheden, begeeft buiten zijne woonplaats *anders dan naar de hoofdplaats* van het kanton, waar hij *benoemd* of met de *waarneming* der kantonregterlijke werkzaamheden *belast* is, ontvangt van de partij, die de zaak vervolgt, of ten wiens behoeve hij optreedt, vergoed:

a. noodzakelijke uitgaven voor reiskosten;

b. verblijfkosten voor verblijf buiten de woonplaats van *f* 6 per etmaal.

De beëdigde ingezetene, die den griffier vervangt, ontvangt voor verblijfkosten *f* 4 per etmaal vergoed.

Artikel 3 wordt gelezen als volgt:

Wanneer de kantonregter optreedt in het kanton, waar hij met de *waarneming* der kantonregterlijke werkzaamheden *belast* is, wordt het ingevolge het voorschrift van het voorgaand artikel door de belanghebbenden te vergoeden bedrag verminderd met de som, die zou zijn uitgespaard, indien hij van de hoofdplaats van *dit kanton* ware vertrokken.

De som, waarmede het door de belanghebbenden te vergoeden bedrag wordt verminderd, wordt den kantonregter uit 's Rijks kas vergoed.

Artikel 4 wordt gelezen als volgt:

De kantonregter of de griffier, die zich op vordering van het openbaar gezag tot het verrigten van ambtelijke werkzaamheden begeeft buiten zijne woonplaats, *anders dan naar de hoofdplaats* van het kanton, waar hij *benoemd* of met de *waarneming* der kantonregterlijke werkzaamheden *belast* is, ontvangt uit *'s Rijks* kas, indien hij ten behoeve van den *Staat*, of, indien hij ten behoeve van eenig *openbaar ligchaam* optreedt, van *dit ligchaam* vergoed:

a. noodzakelijke reiskosten;

b. verblijfkosten voor verblijf buiten de woonplaats van ƒ 6 per etmaal.

De beëdigde ingezetene, die den griffier vervangt, ontvangt voor verblijfkosten ƒ 4 per etmaal vergoed.

Achter *artikel* 4 worden zes nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 4*a*. Wanneer de kantonregter ten behoeve van een *openbaar ligchaam* optreedt in het kanton, waar hij met de *waarneming* der kantonregterlijke werkzaamheden *belast* is, wordt het ingevolge het voorschrift van het voorgaand artikel door *dit ligchaam* te vergoeden bedrag verminderd met de som, die zou zijn uitgespaard, indien hij van de hoofdplaats van *dit kanton* ware vertrokken.

De som, waarmede het door het openbaar ligchaam te vergoeden bedrag wordt verminderd, wordt den kantonregter uit 's Rijks kas vergoed.

Artikel 4*b*. De reizen worden geacht gedaan te worden met openbare middelen van vervoer, tenzij bij gemis daarvan of ten gevolge van bijzondere omstandigheden van andere vervoermiddelen moest worden gebruik gemaakt.

De reiskosten kunnen berekend worden naar de eerste klasse van het gebezigd openbaar vervoermiddel.

Artikel 4*c*. Gedeelten van etmalen, twaalf uren of meer bedragende, worden voor een geheel, kleinere voor een half etmaal gerekend.

Artikel 4*d*. Indien zij op een en denzelfden dag heen en weder kan worden afgelegd, geeft de reis, die niet meer dan vijf kilometers buiten de woonplaats strekt, geen aanspraak op vergoeding voor verblijfkosten.

Artikel 4*e*. Indien zij ƒ 3 of meer bedraagt, wordt van de uitgave, gedaan voor andere dan openbare vervoermiddelen, eene kwitantie overgelegd.

Artikel 4*f*. Indien de kantonregter, de griffier of de beëdigde ingezetene ter zake van dezelfde reis, behalve ingevolge de voorschriften van dit tarief, ook overeenkomstig de bepalingen betreffende de vergoeding van reis- en verblijfkosten in administratieve of strafzaken aanspraak op vergoeding heeft, wordt de ingevolge de voorschriften van dit tarief verschuldigde vergoeding verminderd.

De vermindering bedraagt de helft, indien de kantonregter, de griffier of de beëdigde ingezetene, behalve in burgerlijke zaken, ook in administratieve of in strafzaken is opgetreden; zij bedraagt twee derden, indien hij ook èn in administratieve èn in strafzaken is opgetreden.

In *artikel* 5 worden de onder *b* nº. 1 voorkomende woorden: „Van een interlocutoir of praeparatoir vonnis, ƒ 0.50" gelezen:

Van een interlocutoir of praeparatoir vonnis of van eene voorloopige beschikking op een request, ƒ 0.50.

In dit artikel worden de onder *b* nº. 2 voorkomende woorden: „Van een eindvonnis, ƒ 1.00" gelezen:

Van een eindvonnis of -beschikking, ƒ 1.00

Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

Voor de minuten van proces-verbalen van verzegeling en ontzegeling, door den griffier opgemaakt, wordt door hem berekend ƒ 3.00, indien de werkzaamheden drie uren of minder vorderen.

Indien zij meer tijd vorderen, wordt dit bedrag voor ieder volgend uur of gedeelte daarvan met ƒ 1.00 verhoogd met dien verstande, dat niet meer dan ƒ 9.00 op eenen dag mag worden berekend.

Artikel 9 vervalt.

Het derde, vierde en vijfde lid van *artikel* 10 vervallen.

Aan het slot van het eerste lid van *artikel* 12 vervallen de woorden: „Voor ieder getuige bij een protest ƒ 0.25."

Het tweede lid van dit artikel wordt gelezen als volgt:

Iedere getuige ontvangt als vergoeding voor tijdverzuim ƒ 0.25 en als vergoeding voor reiskosten het in artikel 56, lid 4, bepaalde bedrag. Deze vergoedingen worden hem betaald door dengene, ten wiens verzoeke het protest plaats heeft.

Het derde tot en met vijfde lid van dit artikel vervallen.

Achter *artikel* 12 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 12*a*. Aan den griffier worden door de partij, die de zaak vervolgt of ten wiens behoeve de verrigting heeft plaats gehad, de zegel- en registratie-regten voldaan, door den griffier verschuldigd.

In het eerste lid van *artikel* 13 worden de woorden: „regten of belooning" gelezen:

griffie-regten

In het tweede lid van dit artikel worden de woorden: „regten, belooningen" gelezen:

griffie-

In *artikel* 14 worden de woorden: „verschuldigde regten, belooningen, zegel- en registratieregten" gelezen:

door bijzondere personen verschuldigde vergoedingen wegens reis- en verblijfkosten

Artikel 21 vervalt.

Art. XI. De tweede titel van voor-

noemd tarief ondergaat de volgende wijzigingen:

Artikel 22 vervalt.

Artikel 28 wordt gelezen als volgt:

De bepalingen, in de artikelen 12*a*, 13 en 19 vervat, zijn insgelijks van toepassing op de griffiers bij de arrondissements-regtbanken, de geregtshoven en den hoogen raad, met dien verstande echter, dat de griffier, wegens door hem begane overtredingen dezer wet teregtstaat voor het kollegie, tot hetwelk hij behoort.

Art. XII. De vierde titel van voornoemd tarief ondergaat de volgende wijziging:

In *artikel* 50 vervallen de woorden: „regten, belooningen,".

Art. XIII. De zesde titel van voornoemd tarief ondergaat de volgende wijziging:

Artikel 64 wordt gelezen als volgt:

Aan houders of bewaarders van stukken, die opgeroepen worden om stukken, onder hunne berusting of bewaring zijnde, voor den regter over te brengen, wordt voor iedere vacatie toegelegd:

1°. aan ambtenaren (met uitzondering van Rijksambtenaren), in verhouding tot hun ambt, ter beoordeeling van den regter / 3.00 tot / 4.00

2°. aan notarissen 4.00

3°. aan deurwaarders 2.00

4°. aan particulieren, in verhouding tot hunnen maatschappelijken stand en hun beroep, ter beoordeeling van den regter, doch niet hooger dan 4.00

Art. XIV. *Artikel* 4 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 68), voor zoover thans nog van kracht, vervalt.

Art. XV. *Artikel* 5 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 73) vervalt.

Art. XVI. Het zesde hoofdstuk der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) tot vaststelling der tarieven van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd, ondergaat de volgende wijziging:

Het eerste lid van *artikel* 30 wordt gelezen als volgt:

Voor extracten, grossen of afschriften, waarvan de afgifte niet voor den dienst van den Staat gevorderd wordt, berekenen de griffiers aan de partijen, die de afgifte verzoeken, de volgende belooningen:

Art. XVII. Het achtste hoofdstuk van voornoemde wet ondergaat de volgende wijzigingen:

Aan *artikel* 43 wordt een nieuw zesde lid toegevoegd, luidende:

Geenerlei vergoeding wordt genoten door kantonregters, die zich van hunne woonplaats begeven naar de hoofdplaats van het kanton, waarin zij als zoodanig benoemd zijn.

Achter *artikel* 45 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 45*a*. Indien de regterlijke ambtenaar of de beëedigde klerk ter zake van dezelfde reis, behalve ingevolge de voorschriften dezer wet, ook overeenkomstig de bepalingen betreffende de vergoeding van reis- en verblijfkosten in burgerlijke of administratieve zaken aanspraak op vergoeding heeft, wordt de ingevolge de voorschriften dezer wet verschuldigde vergoeding verminderd.

De vermindering bedraagt de helft, indien de regterlijke ambtenaar of beëedigde klerk, behalve in strafzaken, ook in burgerlijke of in administratieve zaken is opgetreden; zij bedraagt twee derden, indien hij ook èn in burgerlijke èn in administratieve zaken is opgetreden.

TITEL III.

Van de schadeloosstellingen der griffiers.

Art. XVIII. De tegenwoordige griffiers bij den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten genieten, zoolang zij bij hetzelfde gerecht in dat ambt werkzaam blijven, eene jaarlijksche schadeloosstelling.

Deze schadeloosstelling is gelijk aan het bedrag, dat de jaarwedde, die zij na de inwerkingtreding dezer wet zullen genieten, minder bedraagt dan hunne tegenwoordige wedde, vermeerderd met het gemiddeld jaarlijksch bedrag hunner emolumenten.

Indien of zoodra de eerstbedoelde wedde gelijk is aan of hooger is dan de tegenwoordige wedde, vermeerderd met het gemiddeld jaarlijksch bedrag der emolumenten, wordt geene schadeloosstelling genoten.

Art. XIX. Het gemiddeld jaarlijksch bedrag der emolumenten, in het voorgaand artikel bedoeld, wordt door Onzen Minister van Justitie bepaald.

Het wordt berekend over de drie laatste kalenderjaren, voorafgaande aan het jaar, waarin deze wet in werking treedt. Bij deze berekening worden de thans ten laste der griffiers komende onkosten der griffiën in mindering der emolumenten gebracht.

Art. XX. De schadeloosstellingen, genoten krachtens artikel 5 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 68), artikel 18 der wet van 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 70) en artikel 3 der wet van 9 Juli 1906 (*Staatsblad* n°. 197), worden onder de emolumenten gerekend.

Het genot dezer schadeloosstellingen eindigt op den dag van de inwerkingtreding dezer wet.

Art. XXI. De bepalingen van de drie voorgaande artikelen vinden geene toepassing ten aanzien van griffiers, die na 25 Februari 1900 benoemd zijn.

SLOTBEPALING.

Art. XXII. Deze wet, gelijk de te harer uitvoering uit te vaardigen algemeene maatregelen van bestuur, treden in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Voor met name aan te wijzen artikelen kan de inwerkingtreding vroeger worden bepaald dan voor de geheele wet of den geheelen maatregel van bestuur.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 5den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 15 *Juli* 1910.)

—

5 *Juli* 1910. WET, tot aanvulling van het tweede lid van artikel 374*b* van het Burgerlijk Wetboek. S. 183.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1909/10, no. 185, 1—7.
Hand. idem 1909/10, *bladz.* 1980—83.
Hand. 1e *Kamer* 1909/10, *bladz.* 523, 540.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat aanvulling wenschelijk is van het tweede lid van artikel 374*b* van het Burgerlijk Wetboek;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

In het tweede lid van artikel 374*b* van het Burgerlijk Wetboek wordt tusschen de woorden „en" en „geschiedt" ingevoegd de zinsnede „bij alle verzoeken of vorderingen in het vorige artikel bedoeld".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 5den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 *Juli* 1910.)

—

5 *Juli* 1910. WET, tot verhooging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 184.

Tengevolge van de verhooging van 3 artikelen worden de totalen van de VIde, VIIIste en IXde afdeeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909, verhoogd respectievelijk met *f* 2000.—, *f* 150,000.— en *f* 15,000.—, en wordt het eindcijfer van dat hoofdstuk verhoogd met *f* 167,000.—.

—

5 *Juli* 1910. WET, houdende naturalisatie van *Carl Oscar Strathmann* en vijf en twintig anderen. S. 185.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hierna genoemde personen aan Ons een verzoek om naturalisatie hebben ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3, in verband met artikel 3*bis* der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 10 Februari 1910 (*Staatsblad* no. 56);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

1. *Carl Oscar Strathmann*, boekhouder, geboren te Charkow (Rusland) den 22 November (4 December) 1869, wonende te Moscou (Rusland);

2. *Matthijs van Kortenhoff*, mijnwerker, geboren te Arnhem (provincie Gelderland) den 25 Maart 1860, wonende te Bottrop i/W. (Pruisen);

3. *Hermanus Theodorus Giesberts*, mijnwerker, geboren te Kessel (provincie Limburg) den 4 Februari 1864, wonende te Homberg-Hoenheide (Pruisen);

4. *Antonie Johannes van der Wee*, R.-K. priester en zendeling, geboren te Loon op Zand (provincie Noordbrabant) den 19 Januari 1871, wonende te Rugari, district Ursumbura (Duitsch Oost-Afrika);

5. *August Carl Julius Riege*, handelsreiziger, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 3 Maart 1861, wonende te Hamburg (Duitschland);

6. *Andreas Peeters*, fabrieksarbeider, geboren te Geldern (Pruisen) den 5 April 1874, wonende te Bocholt (Pruisen);

7. *Antonij Ticheler*, zonder beroep, geboren te Enschedé (provincie Overijssel) den 26 September 1845, wonende te Rheine i/W. (Pruisen);

8. *Adrianus Petrus Weijers*, fabrieksarbeider, geboren te Wageningen (provincie Gelder-

land) den 20 Mei 1861, wonende te Gelsenkirchen—Hüllen (Pruisen);

9. *Johannes Thuis*, straatmaker, geboren te Didam (provincie Gelderland) den 13 Maart 1865, wonende te Dülmen i/W. (Pruisen);

10. *Hermannus Stienenbos*, timmerman en schrijnwerker, geboren te Lonneker (provincie Overijssel) den 1 September 1866, wonende te Gronau i/W. (Pruisen);

11. *Bernadus Brugman*, fabrieksarbeider, geboren te Ubbergen (provincie Gelderland) den 14 Juli 1865, wonende te Hattingen-Ruhr (Pruisen);

12. *Aloijsius Jozephus Weenink*, fabrieksarbeider, geboren te Steenwijkerwold (provincie Overijssel) den 22 October 1872, wonende te Ochtrup i/W. (Pruisen);

13. *Johan Hendrik Besseler*, fabrieksarbeider, geboren te Enschedé (provincie Overijssel) den 5 April 1872, wonende te Bocholt i/W. (Pruisen);

14. *Jean Daniël Groen*, meubelmaker, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 3 Juli 1865, wonende te Londen (Groot-Britannië);

15. *Anna Jacoba Wilhelmina Krusemann*, zonder beroep, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 11 April 1846, weduwe van Gabriel Harkema, wonende te Montreux (Zwitserland);

16. *Jacob Mendes Chumaceiro*, makelaar in diamanten, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 3 December 1843, wonende te Londen (Groot-Britannië);

17. *Richardus Middegaal*, fabrieksarbeider, geboren te Nijmegen (provincie Gelderland) den 11 April 1866, wonende te Mülheim aan den Rijn (Pruisen);

18. *Augustinus Hendricus Lautenbach*, grondwerker, geboren te Maastricht (provincie Limburg) den 15 December 1861, wonende te Bösinghoven, gemeente Lank (Pruisen);

19. *Jelle Landman*, veehoeder, geboren te Follega, gemeente Lemsterland (provincie Friesland) den 19 Juni 1855, wonende te Garzweiler (Pruisen);

20. *Harm Dekker*, arbeider, geboren te Beilen (provincie Drenthe) den 24 April 1864, wonende te Röhlinghausen bij Wanne (Pruisen);

21. *Johannes Snik*, mijnwerker, geboren te Zevenaar (provincie Gelderland) den 31 Maart 1852, wonende te Gelsenkirchen—Bulmke (Pruisen);

22. *Josephus Adrianus Carolus Paternostre*, makelaar in tabak, geboren te 's Hertogenbosch (provincie Noordbrabant) den 25 Januari 1874, wonende te Antwerpen (België);

23. *Johann Gerhard Reiring*, landbouwer, geboren te Zwillbrook (Pruisen) den 19 November 1850, wonende te Vreden (Pruisen);

24. *George Louis Elders*, hoedenmaker, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 9 Juni 1831, wonende te Berlijn (Pruisen);

25. *Hubert Christiaan Rutten*, steenbakker, geboren te Thorn (provincie Limburg) den 15 Maart 1876, wonende te Düsseldorf-Wersten (Pruisen);

26. *Hendrikus Antonius Raassing*, zonder beroep, geboren te Ambt-Delden (provincie Overijssel) den 17 December 1836, wonende te Rheine (Pruisen).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 5den Julij 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Justitie, (*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 *Juli* 1910.)

—

5 *Juli* 1910. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Franz Josef Knoche, koopman en winkelier, geboren te *Styrum* (*Pruisen*) den 6 October 1866, wonende te *Leeuwarden* (provincie *Friesland*). S. 186.

Georges Antoine Alexis Barras, kunstlakker, geboren te *Ostende* (*België*) den 16 December 1858, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 187.

Gustavus Buysse, landbouwer, geboren te *Assenede* (*België*) den 1 Juli 1872, wonende te *Biervliet* (provincie *Zeeland*). S. 188.

Guillaume Charles Berckmans, directeur eener stoomtrammaatschappij, geboren te *Leuven* (*België*) den 12 Juli 1864, wonende te *Vlissingen* (provincie *Zeeland*). S. 189.

Christian Carl Knuppe, beheerder van een koffiehuis, geboren te *Ibbenburen* (*Pruisen*) den 8 Juni 1850, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 190.

Lambertus Poelmann, koopman, geboren te *Papenburg* (*Pruisen*) den 13 Februari 1865, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 191.

Johann Heinrich Erdmann Wiechert, koopman, geboren te *Stettin* (*Pruisen*) den 10 Maart 1855, wonende te *Bloemendaal* (provincie *Noordholland*). S. 192.

—

5 *Juli* 1910. WET, houdende toepassing van art. 32 der Burgerlijke Pensioenwet ten behoeve van den eervol ontslagen hoofdcommies bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, A. AZINGS VENEMA. S. 193.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de artt. 9 en 9*bis* der Burgerlijke Pensioenwet geen billijken maatstaf opleveren tot vergelding met pensioen van de door den eervol ontslagen hoofdcommies bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, A. AZINGS VENEMA, bewezen diensten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Aan A. AZINGS VENEMA, eervol ontslagen hoofdcommies bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, wordt met ingang van 1 Juli 1909 een jaarlijksch pensioen ten laste van den Staat verleend ten bedrage van *f* 1200.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 5den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 28 *Juli* 1910.)

—

5 *Juli* 1910. WET, houdende verhooging van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. *A.*

Ten gevolge van de verhooging van 1 artikel worden het totaal van de Vde afdeeling en het eindcijfer van het hoofdstuk verhoogd met *f* 193,980.

—

6 *Juli* 1910. BESLUIT, waarbij ongegrond is verklaard het beroep van het bestuur der vereeniging „Afdeeling *Haarlem* en omstreken van den Koninklijken Nederlandschen Bond van Oud-onderofficieren" te *Haarlem*, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Amsterdam* in zake personeele belasting. S. 195.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der vereeniging „Afdeeling *Haarlem* en omstreken van den Koninklijken Nederlandschen Bond van Oud-onderofficieren" te *Haarlem*, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Amsterdam* van 20 Januari 1910, afdeeling D. B., n°. 636, op zijn verzoek om plaatsing van de inrichting dier vereeniging, op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 18 Mei 1910, n°. 77;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 1 Juli 1910, n°. 69, afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende: dat, nadat de plaatsing van de inrichting op de lijst was aangevraagd, de directeur op het verzoek afwijzend heeft beschikt, daarbij overwegende, dat volgens art. 4 § 1*d* der wet o. m. vrijstelling van personeele belasting wordt toegestaan voor perceelen, of gedeelten van perceelen, uitsluitend in gebruik als inrichting tot algemeen nut; dat voormelde Bond blijkens art. 2 der bij Ons besluit van 7 November 1908, n°. 52, goedgekeurde statuten zich ten doel stelt:

a. toewijding aan Vorstin en Vaderland, alsmede verhooging van 's Lands weerbaarheid;

b. de kameraadschappelijke en stoffelijke belangen te bevorderen;

c. weldadig te werken in het belang der hulpbehoevende leden en weduwen van leden;

d. het aankweeken en bevorderen van eensgezindheid, goede verstandhouding en kameraadschap; terwijl de afdeeling volgens art. 3 dit doel tracht te bereiken door:

a. 1. bij mobilisatie hare bereidwillige leden ter beschikking der Regeering te stellen;

2. het houden van schietoefeningen en wedstrijden;

b. 1. het houden van bijeenkomsten;

2. hare leden en de actief dienende onderofficieren (adspirant-lid zijnde), die den militairen dienst wenschen te verlaten, behulpzaam te zijn in het verkrijgen eener betrekking;

c. het vormen van fondsen om daaruit haar leden:

1. bij ziekte of tegenspoed geldelijk bij te staan;

2. tijdelijke rentelooze voorschotten te verstrekken;

3. hunne weduwen verder geldelijk te steunen;

dat als inrichtingen, die ten algemeenen nutte werkzaam zijn, slechts kunnen worden beschouwd, die, welke geheel of grootendeels ten bate van het algemeen werken, waarbij dus eigen belang niet op den voorgrond staat; dat bovengenoemde vereeniging uitsluitend of hoofdzakelijk werkt ten bate harer leden;

dat van de beslissing van den directeur het bestuur der genoemde afdeeling bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het hier alleen de vraag geldt, of het perceel,

waarvan hier sprake is, uitsluitend tot algemeen nut wordt gebruikt; dat dit perceel beneden bestaat uit: *a.* een vergaderlokaal, waarin mede kasten voor geweren en andere voorwerpen voor de schietbaan noodzakelijk; *b.* een lokaal, waarin schietbanen; en dat het bovengedeelte door den bewaarder van het perceel wordt bewoond; dat appellant zijn verzoek ten aanzien van deze bovenwoning wil intrekken, daar hij erkent, dat daarvoor art. 4 § 1*d* niet is geschreven; dat, wat de benedenverdieping betreft, het lokaal met schietbanen uitsluitend wordt gebruikt voor het houden van schietoefeningen en wedstrijden, in art. 3 der statuten opgenoemd als één der middelen ter bevordering der verhooging van 's Lands weerbaarheid, waarmede zeker het algemeen nut wordt beoogd; dat die schietbanen niet enkel worden gebruikt door de Vereeniging en hare leden, maar door de Vereeniging geregeld worden afgestaan aan allerlei andere schietvereenigingen te *Haarlem* en omstreken, die daar hunne oefeningen plegen te houden; dat het daarnaast gelegen lokaal onontbeerlijk is, zoowel bij schietoefeningen als bij wedstrijden, daar het eigenlijk gezegde schietlokaal niet aan alle deelnemers voldoende ruimte aanbiedt; dat al verder in dit lokaal de kasten zijn, waarin de geweren — ook van de andere vereenigingen — worden geborgen; dat het door de Vereeniging belangloos wordt afgestaan aan den Bond van Schietvereenigingen te *Haarlem* als vergaderzaal; dat zelfs geen vergoeding voor licht en vuur gevraagd wordt, maar dat de schietende vereeniging alleen eene vergoeding van ƒ 0.75 per avond betaalt tot dekking der kosten van den bediende; dat, bij het gebruik, dat van deze twee lokalen gemaakt wordt, zoowel door de Vereeniging als door anderen, geenerlei winst wordt beoogd; maar alleen verhooging van 's Lands weerbaarheid, een algemeen belang; weshalve dan ook een belangstellende eene zeer milde gift beschikbaar heeft gesteld om dit perceel te bouwen; op welke gronden appellant verzocht, dat, met vernietiging van de bestreden beslissing, de plaatsing der benedenverdieping van het perceel op de lijst, alsnog worde bevolen;

Overwegende, dat de beantwoording der vraag, of de inrichting van opgemelde vereeniging behoort te worden geplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet tot regeling van de personeele belasting, slechts hiervan afhangt, of zij op zich zelve is eene inrichting tot algemeen nut, terwijl, indien die vraag bevestigend beantwoord mocht worden, en mitsdien de inrichting op de lijst wordt geplaatst, telken jare door den inspecteur der directe belastingen en het college van zetters moet worden uitgemaakt, of het gebouw, waarin de inrichting is gevestigd, uitsluitend daarvoor wordt gebezigd en dus onbelastbaar moet worden gelaten;

dat de inrichting, zoowel met het oog op haar doel, omschreven in art. 2, sub *b*, *c* en *d*, der statuten, als ten aanzien van de middelen tot het bereiken daarvan aangewend, niet geacht kan worden uitsluitend ten algemeenen nutte te werken;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 6den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 23 *Juli* 1910.)

—

6 *Juli* 1910. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, houdende nadere vaststelling van de grenzen der bakenkwartieren en de standplaatsen der bakenmeesters.

De Minister van Waterstaat;

Gelet op art. 3 van het reglement voor den bakendienst op eenige openbare wateren, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 April 1907 (*Staatsblad* n°. 87), gewijzigd bij dat van 7 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 159) en op de beschikking van 22 Juli 1907 n°. 205, afdeeling Waterstaat, gewijzigd bij die van 26 September 1908 n°. 213, afdeeling Waterstaat;

Heeft goedgevonden:

te bepalen:

1°. dat met ingang van 1 Augustus 1910:

de grenzen der bakenkwartieren en de standplaatsen der bakenmeesters zullen zijn als volgt:

Art. 1. De bakenkwartieren van den boven-Rijn en de Waal zijn:

1*ste kwartier*, van de Nederlandsche grens bij Spijk, kilometerraai 0, tot ongeveer 250 M. boven het Millingsche veer, kilometerraai 9.

Standplaats van den bakenmeester te Lobith.

2de kwartier, van kilometerraai 9 tot de Gentsche Waard, kilometerraai 17.

Standplaats van den bakenmeester te Hulhuizen.

3de kwartier, van kilometerraai 17 tot ongeveer 700 M. beneden de grens tusschen de gemeenten Ubbergen en Nijmegen, kilometerraai 25.

Standplaats van den bakenmeester te Lent.

4de kwartier, van kilometerraai 25 tot ongeveer 200 M. beneden het Slijk-Ewijksche voetveer, kilometerraai 33.

Standplaats van den bakenmeester te Nijmegen.

5de kwartier, van kilometerraai 33 tot ongeveer 200 M. boven het voetveer van Deest, kilometerraai 40.

Standplaats van den bakenmeester te Slijk-Ewijk.

6de kwartier, van kilometerraai 40 tot ongeveer 200 M. beneden het Ochtensche veer, kilometerraai 48.

Standplaats van den bakenmeester te Druten.

7de kwartier, van kilometerraai 48 tot ongeveer de grensscheiding tusschen de gemeenten Echteld en Tiel, kilometerraai 56.

Standplaats van den bakenmeester te Leeuwen.

8ste kwartier, van kilometerraai 56 tot ongeveer 800 M. boven het Variksche veer, kilometerraai 64.

Standplaats van den bakenmeester te Tiel.

9de kwartier, van kilometerraai 64 tot ongeveer 500 M. beneden de grensscheiding tusschen de gemeenten Varik en Est en Opijnen, kilometerraai 72.

Standplaats van den bakenmeester te Oud-Sint-Andries (gemeente Heerewaarden).

10de kwartier, van kilometerraai 72 tot even beneden Haaften, kilometerraai 80.

Standplaats van den bakenmeester te Zaltbommel.

11de kwartier, van kilometerraai 80 tot den Boveneindschen dijk te Brakel, kilometerraai 87.

Standplaats van den bakenmeester te Zuilichem.

12de kwartier, van kilometerraai 87 tot den separatiedam beneden Loevestein, 260 M. beneden kilometerraai 94.

Standplaats van den bakenmeester te Vuren.

2. De bakenkwartieren van de Boven-Merwede, de Beneden-Merwede, de Oude Maas tot nabij kilometerraai 147, de Noord, het Mallegat, de Dordtsche Kil, het Beerengat en het Spui zijn:

1ste kwartier, de Boven-Merwede van 260 M. beneden kilometerraai 94 tot de dwarskrib n°. 42 bij den Bond, 90 M. beneden kilometerraai 101.

Standplaats van den bakenmeester te Gorinchem.

2de kwartier, de Boven-Merwede van 90 M. beneden kilometerraai 101 tot den benedenmond, en de Beneden-Merwede van den bovenmond tot 500 M. beneden kilometerraai 112.

Standplaats van den bakenmeester te Hardinxveld.

3de kwartier, de Beneden-Merwede van 500 M. beneden kilometerraai 112 tot den benedenmond, de Oude Maas van den bovenmond tot kilometerraai 131, zijnde 500 M. beneden de overbrugging bij Barendrecht, de Noord van den zuidelijken mond tot den separatiedam tusschen Lek en Noord, 900 M. beneden kilometerraai 126, het Mallegat en de Dordtsche Kil van den bovenmond tot den separatiedam te Willemsdorp, 300 M. beneden kilometerraai 130.

Standplaats van den bakenmeester te Dordrecht.

4de kwartier, de Oude Maas van kilometerraai 131 tot de westwaarts door de rivier verlengde grens tusschen de gemeenten Hoogvliet en Pernis even boven kilometerraai 147, het Beerengat en het Spui van den bovenmond tot de lijn loopende van den westelijken dijkshoek van 's Lands bekade gorzen (hoekpuntpaal CDXXX) naar den zuidoostelijken dijkshoek van de Beeningerwaard (hoekpuntpaal CDXXXI) ongeveer 670 M. beneden kilometerraai 152.

Standplaats van den bakenmeester te Oud-Beijerland.

3. De bakenkwartieren van de Nieuwe Merwede zijn:

1ste kwartier, van de lijn loopende van den kop van het separatiewerk aan den kop van den Ouden Wiel naar de grensscheiding tusschen de gemeenten Sleeuwijk en Werkendam, 50 M. beneden kilometerraai 103, tot den kop van 't Land, 950 M. beneden kilometerraai 112.

Standplaats van den bakenmeester te Werkendam.

2de kwartier, van 950 M. beneden kilometerraai 112 tot de spoorwegbrug over het Hollandsch Diep, 420 M. beneden kilometerraai 124.

Standplaats van den bakenmeester te Kop van 't Land (gemeente Dubbeldam).

4. De bakenkwartieren van het Pannerdensch kanaal, den Nederrijn en de Lek zijn:

1ste kwartier, van den kop van den separatie-

dam tusschen Waal en Pannerdensch kanaal tot 700 M. beneden kilometerraai 22.

Standplaats van den bakenmeester te West-Pannerden (gemeente Bemmel).

2*de kwartier*, van 700 M. beneden kilometerraai 22 tot het Heterensche voetveer, ongeveer 480 M. beneden kilometerraai 36.

Standplaats van den bakenmeester te Arnhem.

3*de kwartier*, van het Heterensche voetveer tot de uitmonding der Grift, bij kilometerraai 50.

Standplaats van den bakenmeester te Renkum.

4*de kwartier*, van de uitmonding der Grift tot kilometerraai 62.

Standplaats van den bakenmeester te Rhenen.

5*de kwartier*, van kilometerraai 62 tot het Beusichemsche pontveer, ongeveer 500 M. beneden kilometerraai 75.

Standplaats van den bakenmeester te Wijk bij Duurstede.

6*de kwartier*, van het Beusichemsche pontveer tot kilometerraai 88.

Standplaats van den bakenmeester te Culemborg.

7*de kwartier*, van kilometerraai 88 tot het voetveer te Jaarsveld, ongeveer 900 M. beneden kilometerraai 102.

Standplaats van den bakenmeester te Vreeswijk.

8*ste kwartier*, van het voetveer te Jaarsveld tot het voetveer te Nieuwpoort, ongeveer 350 M. beneden kilometerraai 112.

Standplaats van den bakenmeester te Ameide.

9*de kwartier*, van het voetveer te Nieuwpoort tot het voetveer te Streefkerk, ongeveer 500 M. beneden kilometerraai 122.

Standplaats van den bakenmeester te Schoonhoven.

10*de kwartier*, van het voetveer te Streefkerk tot den kop van den separatiedam tusschen Lek en Noord, ongeveer 180 M. beneden kilometerraai 131.

Standplaats van den bakenmeester te Krimpen aan de Lek.

5. Het bakenkwartier van de Nieuwe Maas strekt:

van den kop van den separatiedam tusschen Lek en Noord tot de stadsbrug te Rotterdam, ongeveer 970 M. beneden kilometerraai 141.

Standplaats van den bakenmeester te Kralingsche Veer (gemeente Rotterdam).

6. Het bakenkwartier van het benedendeel der Oude Maas, de Noordgeul, de Botlek en de Brielsche Maas strekt:

van de westwaarts door de rivier verlengde grens tusschen de gemeenten Hoogvliet en Pernis even boven kilometerraai 147 op de Oude Maas en van den bovenmond van de Noordgeul bij de Nieuwe Maas tot de lijn, loopende van de haven te Brielle op den Brielschen veerheuvel, ongeveer 400 M. beneden kilometerraai 159.

Standplaats van den bakenmeester te Nieuwesluis (gemeente Heenvliet).

7. De bakenkwartieren van de Maas, de Bergsche Maas, den Amer, het Heusdensch Kanaal, de Donge en den Mond van het Oude Maasje zijn:

1*ste kwartier*, van de Belgische grens bij Maastricht, 400 M. beneden kilometerraai 61, tot het pontveer te Ool, 400 M. beneden kilometerraai 76.

Standplaats van den bakenmeester te Maasbracht.

2*de kwartier*, van het pontveer te Ool tot Beesel, 390 M. beneden kilometerraai 92.

Standplaats van den bakenmeester te Roermond.

3*de kwartier*, van Beesel tot de spoorwegbrug te Venlo, 800 M. beneden kilometerraai 107.

Standplaats van den bakenmeester te Kessel.

4*de kwartier*, van de brug te Venlo tot het pontveer te Broekhuizen, 300 M. beneden kilometerraai 122.

Standplaats van den bakenmeester te Grubbenvorst.

5*de kwartier*, van het pontveer te Broekhuizen tot het voetveer te Maashees, 900 M. beneden kilometerraai 136.

Standplaats van den bakenmeester te Well.

6*de kwartier*, van het voetveer te Maashees tot het groote veer te Boxmeer, 300 M. beneden kilometerraai 151.

Standplaats van den bakenmeester te Boxmeer.

7*de kwartier*, van het groote veer te Boxmeer tot de grensscheiding tusschen de gemeenten Mook en Heumen, 800 M. beneden kilometerraai 165.

Standplaats van den bakenmeester te Cuyk.

8*ste kwartier*, van de grensscheiding tusschen de gemeenten Mook en Heumen tot de Balgoysche sluis, 70 M. boven kilometerraai 185.

Standplaats van den bakenmeester te Grave.

9*de kwartier*, van de Balgoysche sluis tot het pontveer te Maasbommel, 200 M. beneden kilometerraai 201.

Standplaats van den bakenmeester te Batenburg.

10*de kwartier*, van het pontveer te Maas-

bommel tot het dijksmagazijn te Lithoijen, 200 M. beneden kilometerraai 214.

Standplaats van den bakenmeester te Alphen.

11*de kwartier*, van het dijksmagazijn te Lithoijen tot het bovenwaartsche uiteinde van den strekdam aan de bovenzijde der doorsnijding van de Piekenwaard, 380 M. beneden kilometerraai 12.

Standplaats van den bakenmeester te Lith.

12*de kwartier*, van het bovenwaardsche uiteinde van den strekdam aan de bovenzijde der doorsnijding van de Piekenwaard tot den mond van de Dieze, 460 M. beneden kilometerraai 24.

Standplaats van den bakenmeester te Empel.

13*de kwartier*, de Maas van den mond der Dieze tot de afsluiting aan het Heleind, de Bergsche Maas van de afsluiting aan het Heleind tot 100 M. beneden de vaste brug te Heusden, zijnde 100 M. beneden kilometerraai 35, en het Heusdensch kanaal bovenwaarts van het Aalburgsche veer, ongeveer 150 M. beneden kilometerraai 36 H.

Standplaats van den bakenmeester te Heusden.

14*de kwartier*, de Bergsche Maas tot 100 M. beneden de vaste brug te Heusden tot het Capelsche stoompontveer, ongeveer 375 M. beneden kilometerraai 45.

Standplaats van den bakenmeester te Drongelen.

15*de kwartier*, de Bergsche Maas beneden het Capelsche stoompontveer en den Amer tot den rechteroever van het Spijkerboor, 500 M. beneden kilometerraai 55, met de Donge, beneden de inundatie-sluis te Geertruidenberg en de monding van het Oude Maasje van 100 M. boven de ponthaven te Keizersveer tot in de Bergsche Maas.

Standplaats van den bakenmeester te Dussen.

16*de kwartier*, de Amer van den rechteroever van het Spijkerboor tot de spoorwegbrug over het Hollandsch Diep.

Standplaats van den bakenmeester te Drimmelen,

en het *Bakenkwartier*, gevormd door de afgedamde Maas van den afsluitdam aan het Heleind tot de punt van den scheidingsdam met de Waal bij Loevestein, en door het Heusdensch kanaal benoorden het Aalburgsche veer.

Standplaats van den bakenmeester te Veen.

8. De bakenkwartieren van den IJssel zijn :

1*ste kwartier*, van den kop van den separatiedam tusschen Neder-Rijn en IJssel tot het Rhedensche veer, kilometerraai. 35.

Standplaats van den bakenmeester te Westervoort.

2*de kwartier*, van het Rhedensche veer tot het Dierensche veer, 750 M. beneden kilometerraai 52.

Standplaats van den bakenmeester te Dieren.

3*de kwartier*, van het Dierensche veer tot beneden de spoorwegbrug te Zutphen, 250 M. beneden kilometerraai 70.

Standplaats van den bakenmeester te Zutphen.

4*de kwartier*, van beneden de spoorwegbrug te Zutphen tot beneden de schipbrug te Deventer, kilometerraai 87.

Standplaats van den bakenmeester te Deventer.

5*de kwartier*, van beneden de schipbrug te Deventer tot Veessen, kilometerraai 104.

Standplaats van den bakenmeester te Olst.

6*de kwartier*, van Veessen tot den benedenmond van het Apeldoornsche kanaal te Hattem, 750 M. beneden kilometerraai 119.

Standplaats van den bakenmeester te Wijhe.

7*de kwartier*, van den benedenmond van het Apeldoornsch kanaal te Hattem tot boven de brug te Kampen, kilometerraai 137.

Standplaats van den bakenmeester te Katerveer.

8*ste kwartier*, van boven de brug te Kampen tot het uiteinde der Keteldammen.

Standplaats van den bakenmeester te Kampen.

9. De bakenkwartieren van het Zwarte Water en het Zwolsche Diep zijn :

1*ste kwartier*, van de stadsgracht te Zwolle tot de Groote schutsluis te Zwartsluis.

Standplaats van den bakenmeester te Zwolle.

2*de kwartier*, van en met de Groote schutsluis te Zwartsluis tot 1800 M. buiten den kop van den zuiderleidam van het Zwolsche Diep in zee.

Standplaats van den bakenmeester te Genemuiden.

10. De bakenkwartieren van den Hollandschen IJssel zijn :

1*ste kwartier*, van de waaiersluis boven Gouda tot kilometerraai XII.

Standplaats van den bakenmeester te Moordrecht.

2*de kwartier*, van kilometerraai XII tot de vereeniging met de Maas bij IJsselmonde.

Standplaats van den bakenmeester te Krimpen aan den IJssel.

11. De bakenkwartieren van de Linge zijn :

1*ste kwartier*, van de grensscheiding tusschen de provinciën Gelderland en Zuidholland nabij

Asperen, tot de schutsluis aan den Arkelschen dam.

Standplaats van den bakenmeester te Leerdam.

2de kwartier, van de grensscheiding tusschen de provinciën Gelderland en Zuidholland nabij Asperen tot de uitmonding van de Korne.

Standplaats van den bakenmeester te Beesd.

2°. dat met genoemden datum de beschikkingen van 22 Juli 1907 n°. 205, sub 1°. en 26 September 1908 n°. 213, afdeeling Waterstaat, zullen geacht worden te zijn ingetrokken.

's Gravenhage, 6 Juli 1910.

De Minister voornoemd,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

7 *Juli* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 7 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 22), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 127), tot nadere uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, en 35, eerste lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235). S. 196.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Mei 1910, n°. 1507, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat het wenschelijk is, de artikelen 8 en 16 van Ons besluit van 7 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 22), gewijzigd bij Ons besluit van 25 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 127), tot nadere uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, en 35, eerste lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235) opnieuw te wijzigen;

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Juni 1910, n°. 31);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 Juli 1910, n°. 2862, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. I. Artikel 8 van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Van iedere der bepalingen van de artikelen 3—7 kan, op schriftelijk verzoek, afwijking worden toegestaan door den Inspecteur voor het toezicht op de naleving van de Drankwet binnen wiens ambtsgebied de localiteit, voor welke afwijking wordt verlangd, gelegen is.

De Inspecteur beschikt op het verzoek binnen zes weken na de ontvangst.

Tegen weigering van de gevraagde ontheffing kan de belanghebbende binnen veertien dagen in beroep komen bij Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken. De termijn van veertien dagen begint met den dag, waarop de beschikking is uitgereikt."

Artikel 16 van dat besluit wordt gelezen als volgt:

„Van iedere der bepalingen van de artikelen 11—15 kan, op schriftelijk verzoek, afwijking worden toegestaan door den Inspecteur voor het toezicht op de naleving van de Drankwet binnen wiens ambtsgebied de localiteit, voor welke afwijking wordt verlangd, gelegen is.

De Inspecteur beschikt op het verzoek binnen zes weken na de ontvangst.

Tegen weigering van de gevraagde ontheffing kan de belanghebbende binnen veertien dagen in beroep komen bij Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken. De termijn van veertien dagen begint met den dag, waarop de beschikking is uitgereikt."

Art. II. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag, na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 7den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 19 *Juli* 1910.)

—

7 *Juli* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat ook blijkens de geschiedenis art. 26 der Wet tot regeling van het Armbestuur geacht moet worden met de daar genoemde woonplaats voor den geheelen duur der ziekte bedoeld te hebben de gemeente, waar de woonplaats gevestigd was, toen voormelde bepaling voor het eerst gedurende die ziekte in toepassing is gebracht.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige A. VOLBEDA, echtgenoote van J. VAN ERNST;

Den Raad van State, afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 15 Juni 1910, n°. 115;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Juli 1910, n°. 2694, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat A. VOLBEDA, echtgenoote van J. VAN ERNST op 30 Maart 1904 werd opgenomen in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te *Zutphen* voor rekening der gemeente *Apeldoorn*, alwaar haar echtgenoot destijds woonplaats had, en daaruit op 15 Mei 1905 als niet hersteld werd ontslagen, waarop zij zich naar *Wonseradeel* begaf, waar hare ouders woonden, om den 12 October 1905 bij haren echtgenoot te *Apeldoorn* terug te keeren, met wien zij den 15 December 1905 naar *Zutphen* vertrok;

dat J. VAN ERNST zich op 12 December 1906 met zijn vrouw en kinderen vestigde in de gemeente *Bergh* en zijne vrouw op 11 Augustus 1909 andermaal werd opgenomen in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te *Zutphen*;

dat over de verplichting tot betaling der verpleegkosten geschil is ontstaan tusschen de gemeenten *Bergh* en *Apeldoorn*;

dat Burg. en Weth. van *Bergh* bezwaar maken de verpleegkosten door hunne gemeente te doen dragen, op grond, dat patiënte in 1905 als niet hersteld ontslagen is en de noodzakelijkheid tot opneming in een gesticht nog niet opgeheven was vóór en bij hare aankomst in hunne gemeente;

dat daarentegen Burg. en Weth. van *Apeldoorn* hunne ongehoudenheid gronden op de omstandigheid dat J. VAN ERNST op 15 December 1905 hunne gemeente verlaten heeft en dus niet meer de woonplaats van de armlastige krankzinnige was, toen art. 26 der Armenwet voor de tweede maal moest toegepast worden;

O. dat, toen het in 1904 noodig bleek A. VOLBEDA in het krankzinnigengesticht „Het Groot Graffel" te *Warnsveld* te plaatsen, zij als gehuwde vrouw hare wettelijke woonplaats had in de gemeente *Apeldoorn*, waar haar echtgenoot gevestigd was;

dat zij uit voormeld gesticht als niet hersteld is ontslagen; dat niet is gebleken, dat zij sinds volkomen hersteld is en dat derhalve de ziekte, die hare plaatsing eertijds in een gesticht noodzakelijk maakte, blijkbaar in 1909 tot wederplaatsing van de lijderes in een gesticht heeft doen besluiten;

dat art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur, de kosten voortvloeiende uit de verpleging van arme krankzinnigen ten laste brengende der gemeente, waar zij woonplaats hebben, ook blijkens de geschiedenis moet geacht worden daarmede voor den geheelen duur der ziekte bedoeld te hebben de gemeente, waar de woonplaats gevestigd was, toen de voormelde bepaling voor het eerst gedurende die ziekte in toepassing is gebracht;

dat dus het na laatstbedoeld tijdstip veranderen van een bestaande wettelijke woonplaats op de verplichting tot het betalen der verpleegkosten zonder invloed blijft en mitsdien de gemeente *Apeldoorn* nog steeds voor de verplegingskosten aansprakelijk is;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van de armlastige krankzinnige A. VOLBEDA, echtgenoote van J. VAN ERNST, voor toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur, de gemeente *Apeldoorn* aan te wijzen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

8 *Juli* 1910. BESLUIT, tot bepaling van het tijdstip van inwerking treden van de „Absintwet" (*Staatsblad* 1909, n°. 402). S. 197.

Bepaald op 20 *Juli* 1910.

—

11 *Juli* 1910. BESLUIT, houdende vrijstelling van invoerrecht voor chloroforme, dienende in chemische fabrieken tot het uittrekken van plantaardige stoffen. S. 198.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 15 Juni 1910, n°. 116, Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1893 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juni 1910, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 Juli 1910, n°. 116, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Er wordt vrijstelling van invoerrecht genoten voor chloroforme, dienende in chemische fabrieken tot het uittrekken van plantaardige stoffen.

Ten aanzien van die vrijstelling zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artt. 3 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 11den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 19 *Juli* 1910.)

12 *Juli* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat de vermelding in een besluit, krachtens art. 17 Hinderwet genomen, dat het noodig is gebleken aan de vergunning eene nieuwe voorwaarde op te leggen, niet geacht kan worden met redenen te zijn omkleed, zooals bij het tweede lid van dat artikel gevorderd wordt.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door J. J. DABEKAUSEN te *Heerlen*, tegen het besluit van Burg. en Weth. dier gemeente dd. 30 September 1909, waarbij een nieuwe voorwaarde is verbonden aan de hem bij besluit van voornoemd college dd. 5 April 1901 verleende vergunning tot het oprichten van eene stoomhoutzagerij op perceel kadastraal bekend gemeente *Heerlen*, Sectie E n°. 2302;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 29 Juni 1910, n°. 82;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 Juli 1910, n°. 435H Afdeeling Arbeid;

Overwegende, dat Burg. en Weth. van *Heerlen* uit overweging dat het noodig gebleken is, aan voornoemde vergunning eene nieuwe voorwaarde te verbinden, bij besluit van 30 September 1909 aan de bovengenoemde vergunning de volgende nieuwe voorwaarde hebben verbonden: „De stoom mag niet door den schoorsteen worden afgevoerd";

dat van het besluit van Burg. en Weth. J. J. DABEKAUSEN bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat z. i. het stellen van nieuwe voorwaarden hier onmogelijk is, omdat de oorspronkelijke vergunning *onvoorwaardelijk* is;

dat in strijd met de wet, het bestreden besluit de reden niet inhoudt, waarom eene nieuwe voorwaarde is opgelegd; dat die voorwaarde hem de uitoefening van zijn bedrijf onmogelijk maakt, aangezien hij werkt met een locomobiel en dus de stoom door den schoorsteen *moet* gaan; dat elke locomotief hetzelfde bezwaar heeft als de machine van appellant, namelijk geen bezwaar van eenig belang;

O.: dat, krachtens art. 17 der Hinderwet geene nieuwe voorwaarden mogen worden opgelegd dan bij een met redenen omkleed besluit;

dat het bestreden besluit van Burg. en Weth. van *Heerlen*, waarin slechts vermeld wordt, dat het noodig is gebleken, aan de vergunning eene nieuwe voorwaarde op te leggen, niet aan het voorschrift der wet beantwoordt;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te vernietigen.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

18 *Juli* 1910. BESLUIT, betreffende klassificatie van vestingwerken. S. 199.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 10 Mei 1910, Vde Afd. n°. 93;

Gelet op de artikelen 3, 4 en 5 der Wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Gelet op de Koninklijke Besluiten van 5 November 1879 (*Staatsblad* n°. 165) en 21 Februari 1881 (*Staatsblad* n°. 28);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Juni 1910, n°. 28);

Gezien het nader Rapport van Onzen voornoemden Minister van 8 Juli 1910, Vde Afd. n°. 308;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De lijst, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 5 November 1879 (*Staatsblad* n°. 165), voor zooveel betreft de *Stelling aan de Linge*, en de lijst, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 21 Februari 1881 (*Staatsblad* n°. 28), voor zooveel betreft het Werk op den Spoorweg bij den *Diefdijk*, worden vervangen door de bij dit Besluit behoorende lijst.

2. De werken, vermeld in de bij dit Besluit behoorende lijst, voor zoover zij niet reeds zijn begrepen in de onder artikel 1 bedoelde lijsten, zijn vestingwerken.

3. De vestingwerken, vermeld in de bij dit Besluit behoorende lijst, behooren tot de *eerste* klasse.

4. Op de in de laatste kolom van de bij dit Besluit behoorende lijst aangeduide perceelen, ofschoon zij binnen een verboden kring liggen, is, voor zoover daarbij geene uitzondering is gemaakt, de Wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) niet van toepassing.

5. Dit Besluit, met de daarbij behoorende lijst, komt in werking op den *tweeden* dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het Besluit is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 13den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 18 *Aug.* 1910.)

L IJ S T.

Gemeente of gemeenten waarin het vestingwerk en de verboden kringen liggen.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot: de eerste klasse.	de tweede klasse.	de derde klasse.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot geene klasse.	Beschrijving van de in Artikel negen der Wet bedoelde lijnen.	Perceelen of perceelsgedeelten binnen een verboden kring liggende ten aanzien van welke de Wet niet van toepassing is.
Tull en 't Waal.	De batterij aan den *Noorder-Lekdijk.*					De perceelen of gedeelten van perceelen, gelegen ten Westen van de grenslijn, gevormd door de aaneenschakeling van: de Noordlijn getrokken door het noordelijk uiteinde van de vuurlijn van het meest noordelijke emplacement; de grens van den militairen Landsgrond, en de lijn, getrokken in Zuid-Oostelijke richting, onder een hoek van 135° met de Noordlijn, door het Zuidelijk uiteinde van de vuurlijn van het meest Zuidelijke emplacement; behoudens voor zooveel op deze perceelen of gedeelten van perceelen, als zijnde gelegen binnen de verboden kringen van het werk aan de *Waalsche Wetering* en van de *Stelling van Honswijk*, de wet wel van toepassing is.
Tull en 't Waal, Hagestein en *Everdingen.*	De batterij aan den *Zuider-Lekdijk.*					De perceelen of gedeelten van perceelen, gelegen ten Noorden, ten Westen en ten Zuiden van de grenslijn, gevormd door de aaneenschakeling van: de lijn, getrokken in Noordoostelijke richting, onder een hoek van 60° met de Noordlijn, door het noordelijk uiteinde van de vuurlijn van het noordelijkst emplacement; de grens van den militairen Landsgrond, en den Zuidwestelijken teen van den *Zuider-Lekdijk*; voor zooveel deze perceelen of gedeelten van perceelen niet zijn gelegen binnen de verboden kringen van de *Stelling van Honswijk.*
Beesd en *Leerdam.*	Het werk op den Spoorweg bij den *Diefdijk* en de batterij aan dien dijk.					De perceelen of gedeelten van perceelen gelegen in den rug van de werken, buiten de grenslijn, gevormd door de aaneenschakeling van: de grens tusschen de provinciën *Zuidholland* en *Gelderland;* de lijn, getrokken in Noordoostelijke richting onder een hoek van 60° met de Noordlijn, door het noordelijk uiteinde van de vuurlijn van het noordelijkst emplacement van de batterij aan den *Diefdijk;* de grens van den militairen Landsgrond van even-

Beesd, Asperen en *Herwijnen.*	De Stelling aan *de Linge*, bestaande uit: *a.* de twee batterijen aan den *Meerdijk*; *b.* het werk bij *Asperen*; *c.* de wapenplaats bij *Asperen*; *d.* de batterij aan den *Nieuwen Lingedijk*, en *e.* het fort bij de *Nieuwe Steeg.*	lijkst emplacement van die batterij, en de grens tusschen de provinciën *Zuidholland* en *Gelderland.* De perceelen of gedeelten van perceelen, gelegen ten Noorden, ten Westen en ten Zuiden van de grenslijn, gevormd door de aaneenschakeling van: de lijn, getrokken in Noordoostelijke richting, onder een hoek van 45° met de Noordlijn, door grenspunt 1 van den militairen Landsgrond van de noordelijkste der onder *a* genoemde batterijen; de grens van evenbedoelden militairen Landsgrond; de lijn, getrokken in de richting West-Oost door grenspunt 10 van dien militairen Landsgrond; de grens tusschen de provinciën *Zuidholland* en *Gelderland*; de lijn, getrokken in de richting Oost-West door grenspunt 1 van den militairen Landsgrond van de Zuidelijkste der onder *a* genoemde batterijen; de grens van evenbedoelden militairen Landsgrond; het verlengde in Oostelijke richting van de Zuidelijke grens van dien militairen Landsgrond; de grens tusschen de provinciën *Zuidholland* en *Gelderland*; den kleinen verboden kring van de onder *d* genoemde batterij; den Zuidoostelijken boord van de sloot langs de Noordwestzijde van den *Nieuwen Lingedijk*; de grens van den militairen Landsgrond van de onder *d* genoemde batterij, en de lijn, getrokken in de richting Noord-Zuid door het Zuidelijk uiteinde van de vuurlijn in het meest Zuidelijk emplacement van laatstgenoemde batterij; voor zooveel deze perceelen of gedeelten van perceelen niet zijn gelegen binnen de verboden kringen van het Werk op den Spoorweg bij den *Diefdijk* en de batterij aan dien dijk.
Heukelum en *Vuren.*	De batterij bij de *Broeksche Sluis.*	De perceelen of gedeelten van perceelen gelegen ten Noorden van de grenslijn, gevormd door de aaneenschakeling van: de lijn, getrokken in Zuidoostelijke richting, onder een hoek van 123° met de Noordlijn, door het Oostelijk uiteinde van de vuurlijn in het oostelijkste emplacement; de grens van den militairen Landsgrond, en de lijn, getrokken in Zuidwestelijke richting onder een hoek van 147° met de Noordlijn, door het westelijk uiteinde van de vuurlijn in het Westelijk emplacement.

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 13 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 199).

Mij bekend,
De Minister van Oorlog, (*get.*) W. Cool.

14 *Juli* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 9 Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), betreffende het Centraal Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 200.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Mei 1910, n°. 4574, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat het wenschelijk is het Koninklijk besluit van 9 Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), betreffende het Centraal Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek te wijzigen;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juni 1910, n°. 28);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juli 1910, n°. 5346, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. In artikel 10 van Ons besluit van 9 Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), gewijzigd bij Ons besluit van 26 November 1904 (*Staatsblad* n°. 245), wordt na het derde lid ingelascht een nieuw lid, luidende als volgt:

„Mede zijn ambtshalve lid van de Commissie de Inspecteurs van de Geneeskundige diensten der Zee- en Landmacht en de eerstaanwezend officier van gezondheid van de Koloniale Reserve te Nijmegen."

2. In artikel 17 van Ons voormeld besluit worden tusschen de woorden „kalenderjaar" en „met" ingevoegd de woorden „met inachtneming van de aanwijzingen, door Onzen Minister voornoemd te geven en", en worden in plaats van het woord „geplaatst" gelezen de woorden „geplaatst, voor zooveel Onze Minister voornoemd zulks noodig oordeelt".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 14den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *Juli* 1910.)

—

14 *Juli* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Reglement voor de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 3 Augustus 1904 (*Staatsblad* n°. 203). S. 201.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 Juni 1910, Directie van den Landbouw, n°. 4767I, 1ste afdeeling;

Overwegende, dat wijziging van het Reglement voor de Rijks hoogere land-, tuin- en boschbouwschool, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 3 Augustus 1904 (*Staatsblad* n°. 203) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 30 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 230) wenschelijk is;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juli 1910, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 Juli 1910, Directie van den Landbouw, n°. 6178, 1ste Afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. I. In artikel 31 van genoemd Reglement wordt achter lid 3 gelezen:

4. Door Ons kan, in voorkomende gevallen, den Raad van State gehoord, de toelating tot dit examen worden toegestaan op grond van het bezit van andere Nederlandsche getuigschriften of diploma's.

Lid 4 wordt 5, lid 5 wordt 6 en lid 6 wordt 7.

Art. II. In artikel 32 van meergenoemd Reglement wordt lid 3 gelezen als volgt:

3. Tot het examen worden toegelaten zij, die overleggen het getuigschrift, uitgereikt ingevolge art. 31 aan de leerlingen van het eerste studiejaar, benevens zij, die in het bezit zijn van een in 1898 of later behaald diploma van landbouwkundige als bedoeld in art. 57 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) en een aanvullend examen wenschen af te leggen ter verkrijging van eene aanteekening op het diploma als bedoeld sub II, 8ste lid, van het Koninklijk besluit van 12 April 1906, n°. 46, of van eene andere aanteekening dan de daarop reeds gestelde.

Art. III. In artikel 38 van genoemd Reglement wordt onder lid 5 gelezen voor: de jaren 1906, 1907 en 1908: de jaren 1910, 1911 en 1912.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 14den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 28 *Juli* 1910.)

14 *Juli* 1910. WET, tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 202.

Bijl. 2e *Kamer* 1908/09, no. 312, 1—4; 1909/10, no. 66, 1—15.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 1815—1837, 1839—1847, 1849—1859, 1863—1871, 1876—1892, 1900—1916, 2009, 2010.

Hand. 1e *Kamer* 1909/10, *bladz.* 548, 549, 553, 554, 561—568.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de artikelen 48, eerste lid, en 59, eerste lid, sub 5o., der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 28 December 1907 (*Staatsblad* no. 361), te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State, enz.

Art. I. De artikelen 48, eerste lid, en 59, eerste lid, sub 5o., van de wet tot regeling van het lager onderwijs worden gelezen als volgt:

Artikel 48, eerste lid:

„Door het Rijk wordt over elk dienstjaar aan de gemeente eene bijdrage verleend:

1o. *a.* voor elk hoofd eener school en voor elk der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, voor zoover die bijstand volgens artikel 24 verplicht is, de minima-jaarwedden, waarop zij volgens artikel 26 aanspraak hebben;

b. indien het aan de school verbonden onderwijzend personeel het minimum van onderwijzers, bij artikel 24 gesteld, overschrijdt:

voor scholen van meer dan vier en twintig en minder dan een en veertig leerlingen, voor één onderwijzer de minimum-jaarwedde, waarop hij volgens artikel 26 aanspraak heeft;

voor scholen van meer dan veertig en minder dan driehonderd tien leerlingen, tweehonderd zestig gulden voor één onderwijzer;

voor scholen van driehonderd tien en meer leerlingen, tweehonderd zestig gulden per onderwijzer, voor ten hoogste twee onderwijzers;

doch omvat het onderwijs, behalve de vakken *a*—*k*, tevens gedurende ten minste tien uren per week ten minste twee der vakken onder *l*, *m* en *n* en het vak onder *p* van artikel 2 genoemd, of, voor zooveel de school uitsluitend door meisjes wordt bezocht, ten minste drie der vakken onder *l*, *m*, *n* en *p* van artikel 2 genoemd:

voor scholen van negentig en minder leerlingen, voor één onderwijzer de minimum-jaarwedde, waarop hij volgens artikel 26 aanspraak heeft;

voor scholen van een en negentig tot en met eenhonderd negen en negentig leerlingen, voor twee onderwijzers en voor scholen van tweehonderd en meer leerlingen, voor drie onderwijzers de minima-jaarwedden, waarop zij volgens artikel 26 aanspraak hebben;

en zoo de school omvat:

I. ten minste negen achtereenvolgende leerjaren;

II. ten minste drie tot acht achtereenvolgende leerjaren, welke geacht kunnen worden overeen te komen met een gelijk aantal der hoogste leerjaren van de onder I bedoelde scholen;

en het onderwijs in ten minste drie der vakken, onder *l*, *m*, *n* en *p* van artikel 2 genoemd gezamenlijk in ieder der drie hoogste klassen ten minste gedurende acht uren per week wordt gegeven aan ten minste achttien leerlingen in die drie klassen te zamen:

voor scholen van negentig en minder leerlingen, voor drie onderwijzers, voor scholen van een en negentig tot en met eenhonderd negen en negentig leerlingen, voor vier onderwijzers en voor scholen van tweehonderd en meer leerlingen, voor vijf onderwijzers de minima-jaarwedden, waarop zij volgens artikel 26 aanspraak hebben;

c. voor elk der mannelijke sub *a* en *b* bedoelde onderwijzers, de het hoofd der school bijstaan, mits zij den leeftijd van acht en twintig jaren hebben bereikt en hetzij gehuwd zijn, hetzij als weduwnaar inwonende minderjarige kinderen hebben, vijf en twintig gulden.

Indien het aantal leerlingen in de drie hoogste klassen der scholen, bedoeld sub *b* I en II beneden 18 daalt, gaat voor eene school, welke reeds eene bijdrage volgens de laatste zinsnede sub *b* genoot, dat genot gedurende drie achtereenvolgende jaren niet op dien grond verloren, mits in geen jaar het aantal daalt beneden 12. Voor de toepassing van het bepaalde sub *b*, I, II en voorlaatste en laatste zinsnede, blijven leerjaren boven dat, hetwelk geacht kan worden het negende leerjaar eener lagere school te zijn, buiten aanmerking. Indien de bijdragen sub *a*, *b* en *c* verschuldigd zijn over gedeelten van een jaar, wordt voor de berekening het jaar op 360 en de maand op 30 dagen gesteld. Indien bij de berekening van het aantal volgens den maatstaf van artikel 24 verplichte onderwijzers, leerlingen beneden de zes jaren zijn meegeteld, wordt voor de vaststelling van de sub *a* bedoelde bijdrage het aantal verplichte onderwijzers berekend, gelijk dit zijn zou, indien deze leerlingen buiten aanmerking waren gelaten.

Eveneens blijven voor de berekening van de bijdrage sub *b* de leerlingen beneden de zes jaren buiten aanmerking;

2°. vijf en twintig ten honderd van de kosten wegens het stichten, verbouwen of aankoopen van schoollokalen, voor zoover die niet komen ten laste van anderen of op andere wijze worden gevonden. Wordt voor het stichten van schoollokalen grond gebruikt, die eigendom der gemeente is, dan wordt de waarde van dien grond door drie deskundigen op kosten van de gemeente bepaald. Van die waarde wordt vijf en twintig ten honderd uitgekeerd, waarop aanspraak wordt verkregen in het jaar, waarin de schoollokalen voltooid worden opgeleverd."

Artikel 59, eerste lid, sub 5°.:

„5°. het hoofd der school en de onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, eene jaarwedde en tegemoetkoming in de huishuur genieten ten minste gelijk aan het bedrag, waarop de openbare onderwijzers, volgens artikel 26 dezer wet aanspraak hebben, voor zoover ten behoeve van onderwijzers aan de bijzondere school eene bijdrage tot het bedrag dier minimum-jaarwedde en de bijdrage, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°. sub *c*, wordt verleend;".

Art. II. Het bepaalde in artikel 48, eerste lid, 1°., *b*, I en II en voorlaatste en laatste zinsnede der wet tot regeling van het lager onderwijs, is uitsluitend van toepassing op scholen, welke, wat de voor de verhoogde Rijksbijdrage verplichte vakken betreft, op 15 Januari 1910 voldeden aan de daar gestelde eischen, mits indien aan de school op 15 Januari 1910 onderwijs is gegeven in het vak onder *p* genoemd in artikel 2 der wet, dat vak niet is afgevoerd van het leerplan en den rooster der lesuren van de school.

Met scholen als in het eerste lid bedoeld, worden gelijkgesteld de scholen, welke in den loop van het jaar 1910 aan de gestelde eischen komen te voldoen, mits worde aangetoond, dat vóór 1 Januari 1910 tot hare oprichting of reorganisatie was besloten.

De eisch, dat in de drie hoogste klassen feitelijk onderwijs wordt gegeven, wordt voor de toepassing van het eerste lid van dit artikel niet gesteld gedurende de eerste twee jaren na het in werking treden dezer wet, mits hetzij uit het leerplan, hetzij op andere wijze, blijke, dat de school bij hare oprichting of reorganisatie vóór 1 Januari 1910 of bij het vóór dien datum genomen besluit tot oprichting of reorganisatie, was bestemd om te voldoen aan de in het eerste lid bedoelde eischen. Indien vak *p* op het leerplan voorkomt, wordt dat vak geacht op 15 Januari 1910 onderwezen te zijn.

De bijdrage, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°. *b*, zesde en zevende zinsnede wordt slechts uitgekeerd ten behoeve van scholen, welke op 15 Januari 1910 voldeden aan de in de vijfde zinsnede van artikel 48, eerste lid, 1°. *b* gestelde eischen of in den loop van het jaar 1910 aan de gestelde eischen komen te voldoen.

Ten behoeve van scholen welke, ingevolge het bepaalde in het vorig lid, geen bijdrage ontvangen als in artikel 48, eerste lid, 1°. *b*, zesde en zevende zinsnede bedoeld, niettegenstaande het onderwijs, behalve de vakken *a*—*k* tevens ten minste twee der vakken onder *l*, *m* en *n* en het vak onder *p* van artikel 2 genoemd, omvat, wordt de bijdrage, bedoeld in artikel 48, eerste lid, sub 1°., *b*, als volgt berekend:

voor scholen van negentig en minder leerlingen, voor één onderwijzer de minimumjaarwedde, waarop hij volgens artikel 26 aanspraak heeft;

voor scholen van een en negentig tot en met eenhonderd negen en negentig leerlingen, driehonderd tien gulden per onderwijzer voor ten hoogste twee onderwijzers;

voor scholen van tweehonderd en meer leerlingen, driehonderd tien gulden per onderwijzer voor ten hoogste drie onderwijzers.

Het in dit artikel bepaalde blijft tot 1 Januari 1914 van kracht.

Art. III. Voor bijzondere scholen, op welke het bepaalde in artikel 48, eerste lid, sub 1°., *b*, II, der wet tot regeling van het lager onderwijs toepasselijk is en welke niet meer leerjaren bevatten dan de hoogste drie leerjaren van een negenjarigen cursus, wordt artikel 59, eerste lid, sub 3°. dier wet gelezen als volgt:

„dat onderwijs gegeven wordt gedurende ten minste veertien uren per week, waarvan ten hoogste twee uren in het vak, vermeld onder *k* van artikel 2, boven en behalve het minimum van acht uren in drie der vakken, vermeld onder *l*, *m*, *n* en *p* van artikel 2, een en ander volgens een aan den arrondissementsschoolopziener medegedeelden en in een der schoolvertrekken op eene zichtbare plaats opgehangen rooster van lesuren, waarop tevens de feestdagen en vacantietijden zijn vermeld;"

Art. IV. De wijzigingen, bij deze wet gebracht in de artikelen 48 en 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, worden voor het eerst toegepast op het dienstjaar 1910.

Over de voorafgaande dienstjaren blijven

die artikelen, zooals zij vóór het in werking treden dezer wet luidden, van kracht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 14den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1910.)

—

14 *Juli* 1910. WET, houdende bepalingen ter bescherming van trekhonden. S. 208.

Bijl. 2e *Kamer* 1909/10, no. 145, 1—10.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 1653—1670, 1775.

Hand. 1e *Kamer* 1909/10, *bladz.* 549, 554, 563.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat het wenschelijk is bij de wet nadere bepalingen vast te stellen ter bescherming van trekhonden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het is den houder van eene hondenkar verboden die te gebruiken of te doen gebruiken:

1°. anders dan met inachtneming van de voorschriften, omtrent de lichamelijke gesteldheid en de maat der honden, het tuig, de hondenkar en het geleide bij algemeenen maatregel van bestuur gesteld;

2°. tenzij hij als houder zij ingeschreven in een register, aangelegd door burgemeester en wethouders der gemeente, waarin hij woonplaats heeft.

Deze wet verstaat onder hondenkar een voertuig, met één of meer honden bespannen.

2. Burgemeester en wethouders geven bij de inschrijving aan den houder een nummerbewijs af.

Zij weigeren de inschrijving of halen eene reeds gedane inschrijving door, indien hond, tuig, hondenkar of geleide niet voldoen aan de voorschriften, bedoeld bij artikel 1.

Eveneens, indien de houder tweemaal binnen een jaar onherroepelijk is veroordeeld wegens overtreding, hetzij van deze wet of van de krachtens haar bij algemeenen maatregel van bestuur gestelde voorschriften, hetzij van artikel 254 of artikel 455 1°. of 2°., van het Wetboek van Strafrecht, met dien verstande, dat wanneer twee jaren verloopen zijn, nadat de laatste veroordeeling onherroepelijk is geworden, daaraan geene reden tot weigering of doorhaling meer kan worden ontleend. Met onherroepelijke veroordeeling wordt gelijk gesteld betaling van de opgelegde boete.

3. Tegen elke beschikking van burgemeester en wethouders ter zake van inschrijving of doorhaling kan door den belanghebbende, binnen dertig dagen nadat hem de beslissing is meegedeeld, voorziening worden gevraagd bij Gedeputeerde Staten.

4. Het is den geleider van eene hondenkar verboden die te gebruiken:

1°. anders dan met inachtneming van de voorschriften omtrent de bespanning, de bevrachting en de snelheid bij algemeenen maatregel van bestuur gesteld;

2°. zonder voorzien te zijn van een nummerbewijs als bedoeld in artikel 2.

Een nummerbewijs verliest zijn geldigheid, zoodra voor de hondenkar een ander zoodanig bewijs is afgegeven of de inschrijving krachtens welke het is afgegeven, ingevolge de artikelen 2 of 3 onherroepelijk is doorgehaald.

5. Bij algemeenen maatregel van bestuur worden nadere regelen gesteld met betrekking tot de inschrijving, de doorhaling en de afgifte van de nummerbewijzen.

6. Op de eerste vordering van de in artikel 9 genoemde ambtenaren is de geleider van eene hondenkar verplicht die te doen stilhouden alsmede het in artikel 2 bedoelde nummerbewijs te vertoonen.

7. Overtreding van deze wet of van de krachtens haar bij algemeenen maatregel van bestuur gestelde voorschriften wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste acht dagen, of met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

8. De krachtens artikel 7 strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

9. Met de opsporing van de overtredingen van deze wet en van de krachtens haar bij algemeenen maatregel van bestuur gestelde voorschriften zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de marechaussee en alle ambtenaren van de Rijks- en gemeentepolitie en de ambtenaren van den Rijks- en provincialen waterstaat.

10. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Trekhondenwet", met bijvoeging van het jaar en het nummer van het *Staatsblad*, waarin de wet is geplaatst.

11. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 14den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 29 *Juli* 1910.)

—

14 *Juli* 1910. WET, tot aanvulling van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), tot voorziening tegen besmettelijke ziekten. S. 204.

Bijl. 2e *Kamer* 1908/09, n°. 233, 1—4; 1909/10, n°. 35, 1—5.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 2046—2062, 2158.

Hand. 1e *Kamer* 1909/10, *bladz.* 554, 555, 563, 564.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is art. 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, zooals die is gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 86), van 16 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), van 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166) en van 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157), aan te vullen:

Zoo is het dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. Na art. 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) worden drie nieuwe artikelen ingevoegd, luidende als volgt:

„*Artikel 5a.* Ter vergoeding van of ter tegemoetkoming in de kosten van de reiniging en de ontsmetting, in de twee voorgaande artikelen bedoeld, kan van de belanghebbenden, met uitzondering van on- en minvermogenden, eene bijdrage gevorderd worden, volgens een tarief vast te stellen met inachtneming van de artt. 232—236 en 254 der Gemeentewet.

De invordering daarvan wordt geregeld door eene plaatselijke verordening overeenkomstig de bepalingen van de artt. 258—262 dier wet.

Artikel 5b. Door den Staat wordt, in de gevallen en onder de voorwaarden bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen, aan de gemeenten eene bijdrage verleend van vijftig ten honderd van:

1°. de kosten van oprichting en van uitbreiding van een gemeentelijken ontsmettingsdienst;

2°. de uitgaven over elk dienstjaar voor de reiniging en de ontsmetting, in de artt. 4 en 5 bedoeld, voor zooverre die niet ingevolge het bepaalde in art. 5*a* door belanghebbenden worden gedragen;

3°. de uitgaven over elk dienstjaar voor de opleiding tot ontsmetter van daartoe door het bestuur der gemeente aangewezen personen; en

4°. de uitgaven over elk dienstjaar voor deskundige leiding van den ontsmettingsdienst.

Artikel 5c. Door den Staat wordt, in de gevallen en onder de voorwaarden bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen, aan de vereenigingen, die zich de uitvoering van de reiniging en van de ontsmetting, bedoeld in de artt. 4 en 5, ten doel stellen, eene bijdrage verleend van vijftig ten honderd van de kosten van oprichting en van uitbreiding van een ontsmettingsdienst, alsmede van de uitgaven over elk dienstjaar voor de opleiding tot ontsmetter van daartoe door de vereeniging aangewezen personen en voor deskundige leiding van den ontsmettingsdienst."

Art. II. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 14den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1910.)

—

14 *Juli* 1910. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van een eigendom, noodig voor het vergrooten van de algemeene begraafplaats te *Zwijndrecht*. S. 205.

—

14 *Juli* 1910. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van de verbreeding van het Zieken, het maken van een ruimen toegang naar, en het bevorderen van eene geschikte bebouwing in de ten Noordoosten van den Trekvliet ontworpen stadswijk in de gemeente *'s Gravenhage*. S. 206.

—

14 *Juli* 1910. WET, tot wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 207.

Tengevolge van de verhoogingen en verminderingen van eenige artikelen worden de totalen der navolgende afdeelingen van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909 gewijzigd, als volgt:

Verhoogd afdeeling I met *f* 7000, afdeeling II met *f* 38,000, afdeeling III met *f* 10,000 en afdeeling VII met *f* 55,000.

Verminderd afdeeling IV met *f* 20,000 en afdeeling V met *f* 90,000.

—

14 *Juli* 1910. WET, tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten *Groningen* en *Noorddijk*. S. 208.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben,

dat het wenschelijk is de grenzen van de gemeenten Groningen en Noorddijk te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De grens tusschen de gemeenten Groningen en Noorddijk wordt gewijzigd als volgt:

De nieuwe grens loopt van het punt, waar de lijn, loopende door het midden van het Selwerderdiep, gesneden wordt door het verlengde van de noordoostelijke grens van het perceel nº. 281 van sectie F der gemeente Noorddijk, langs dat verlengde en die noordoostelijke grens, verder langs de noordwestelijke en noordelijke grens van dat perceel, het verlengde van die noordelijke grens over den spoorweg van Groningen naar Delfzijl, voorts langs de noordelijke grens van de perceelen nº. 279 en 246 van gemelde sectie tot het punt, waar het verlengde van de noordelijke grens van laatstgemeld perceel de lijn, loopende door het midden van het Selwerderdiep, snijdt.

2. De overgang van grondgebied, die het gevolg is van deze grensverandering, heeft plaats op 1 Januari 1911.

3. Door de gemeente Groningen wordt binnen twee maanden na de inwerkingtreding dezer wet aan de gemeente Noorddijk uitgekeerd eene som van ƒ 500.

4. Alle kadastrale stukken, uitsluitend betrekking hebbende op hetgeen volgens artikel 1 aan de gemeente Groningen overgaat, worden aan die gemeente uitgekeerd.

5. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 14den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *Juli* 1910.)

—

14 *Juli* 1910. WET, tot intrekking van artikel 10 der wet van 21 Augustus 1816 (*Staatsblad* nº. 33). S. 209.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is artikel 10 der wet van 21 Augustus 1816 (*Staatsblad* nº. 33) in te trekken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Artikel 10 der wet van 21 Augustus 1816 (*Staatsblad* nº. 33) in stand gehouden bij artikel 25 der wet van 31 Mei 1824 (*Staatsblad* nº. 36), wordt ingetrokken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 14den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 30 Juli 1910.)

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende wijziging van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 210.

Ten gevolge van de verhooging en vermindering van twee artikelen wordt het totaal der Iste afdeeling gebracht op ƒ 391,641.30 en dat der IVde afdeeling op ƒ 27,711.20.

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op den wijn. S. 211.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, nadere bepalingen vast te stellen omtrent den accijns op den wijn;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De tweede zinsnede van artikel 1 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* nº. 127), gewijzigd bij de wet van 8 Mei 1875 (*Staatsblad* nº. 72), wordt gelezen als volgt:

„Wijn, die per hectoliter meer alcohol bevat dan twee en twintig liter bij eene warmte van vijftien graden van den honderddeeligen thermometer, wordt bij invoer aangemerkt en belast als gedistilleerd. Deze wijn moet bij invoer en doorvoer rechtstreeks of over entrepot, in de aangifte volgens artikel 120 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* nº. 38) worden vermeld als gedistilleerd, bij gebreke waarvan de vloeistof geacht wordt onder eene verkeerde benaming te zijn aangegeven. Bevat de wijn per hectoliter meer alcohol dan een en twintig en niet meer dan twee en twintig liter bij de voormelde warmte, dan is, onverminderd de wijnaccijns, voor den alcohol boven een en twintig liter, gedistilleerdaccijns verschuldigd."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 29 *Juli* 1910.)

15 *Juli* 1910. WET, tot goedkeuring van eene overeenkomst van ruiling met de gemeente *Venlo*. S. 212.

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende goedkeuring van het op 20 November 1909 te *Rome* tusschen *Nederland* en *Italië* gesloten arbitrageverdrag en voorbehoud om de in artikel 2 van dat verdrag bedoelde overeenkomsten te sluiten. S. 213.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het op 20 *November* 1909 te *Rome* tusschen *Nederland* en *Italië* gesloten verdrag, strekkende om het beroep op het Permanente Hof van Arbitrage ter beslechting van alle geschillen tusschen *Nederland* en *Italië* verplicht te verklaren, wettelijke rechten betreft en dat het voorts wenschelijk is aan Ons de bevoegdheid voor te behouden tot het sluiten der overeenkomsten welke tot naleving van artikel 2 van het verdrag noodig zullen zijn;

Gelet op het bepaalde bij het tweede en derde lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Wordt goedgekeurd het nevens deze wet in afdruk gevoegde op 20 *November* 1909 te *Rome* tusschen *Nederland* en *Italië* gesloten verdrag(1) betreffende beslechting van alle geschillen tusschen beide Rijken door het Permanente Hof van Arbitrage.

2. Wij behouden Ons de bevoegdheid voor om de overeenkomsten te sluiten bedoeld in artikel 2 van het in deze wet genoemd verdrag.

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 29 *Juli* 1910.)

—

15 *Juli* 1910. WET, tot wijziging en aanvulling van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 214.

Ten gevolge van verhoogingen en verminderingen en invoeging van eenige artikelen wordt het totaal der 1ste afdeeling van gezegd hoofdstuk nader vastgesteld op *f* 111,015, dat der IIde afdeeling op *f* 986,648.64, dat der IIIde afdeeling op *f* 31,850 en dat der IVde afdeeling op *f* 47,642.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot aanvulling en verhooging van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 215.

Ten gevolge van de invoeging van een artikel wordt het totaal van de IIIde afdeeling van het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 met *f* 15,000 en het eindcijfer van het geheele hoofdstuk met gelijk bedrag verhoogd.

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende wijziging der wet van den 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van den 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177) en bij de wet van 10 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 56). S. 216.

Bijl. 2e *Kamer* 1909/10, n°. 199, 1—9.

Hand. id. 1909/10, *Bladz.* 2067, 2069—2079, 2081—2083.

Hand. 1e *Kamer* 1909/10, *Bladz.* 551, 569.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is nadere wijziging te brengen in de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177) en bij de wet van 10 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 56);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Artikel 7, 5e. der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177) en bij de wet van 10 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 56), wordt gelezen als volgt:

„voor zooveel betreft Nederlanders buiten het Rijk en zijne Koloniën of bezittingen in andere werelddeelen geboren, door, behalve ter zake van 's Lands dienst, woonplaats te hebben buiten het Rijk en zijne Koloniën of bezittingen in andere werelddeelen, gedurende tien achtereenvolgende jaren, tenzij de afwezige vóór het verstrijken van dien termijn aan den Burgemeester of het Hoofd van het plaatselijk bestuur zijner laatste woonplaats in het Rijk of zijne Koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen Gezant of een Nederlandschen Consu-

(1) Het verdrag is hierna niet opgenomen. Zie het Koninklijk besluit van 5 September 1910, S. 276.

lairen Ambtenaar in het land, waar hij woont, kennis geve, dat hij Nederlander wenscht te blijven.

Van den dag, waarop die kennisgeving ontvangen is, begint de tienjarige termijn opnieuw te loopen.

Ten opzichte van minderjarigen begint de tienjarige termijn te loopen met den dag hunner meerderjarigheid in den zin der Nederlandsche wet."

Overgangsbepaling.

Zij, die in het Rijk of zijne Koloniën of bezittingen in andere werelddeelen geboren, het Nederlanderschap hebben verloren krachtens het voorschrift van artikel 7, 5e. der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), zooals het ongewijzigd luidde, bekomen hun Nederlanderschap terug op den dag van de inwerkingtreding dezer wet, tenzij zij op dat tijdstip tot een ander land behooren.

Het voorgaande lid is niet van toepassing op gehuwde vrouwen.

De herkrijging van het Nederlanderschap, bedoeld in het eerste lid dezer Overgangsbepaling, heeft zoo voor den betrokken persoon als voor zijne vrouw en kinderen dezelfde gevolgen als eene naturalisatie, krachtens artikel 3 der voormelde wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) verleend.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1910.)

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende aanvulling van den „Staat van het bedrag der pensioenen", behoorende bij de „Pensioenwet voor de zeemacht 1902". S. 217.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat aanvulling noodig is van den „Staat van het bedrag der pensioenen", behoorende bij de „Pensioenwet voor de zeemacht 1902" en vermeld bij het gewijzigde artikel 15 dier wet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Op den staat, behoorende bij de „Pensioenwet voor de zeemacht 1902" (*Staatsblad* n°. 87), reeds gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 2 Januari 1905, *Staatsblad* n°. 3, en 24 Juli 1908, *Staatsblad* n°. 257, wordt tusschen de betrekkingen van adspirant-machinist en stoker-majoor, en de daarmede verband houdende pensioensbedragen, ingevoegd de betrekking van „Opperstoker", met een jaarlijksch pensioen van *f* 440 en een jaarlijksch pensioen van de weduwe en kinderen van *f* 250.

2. Deze wet wordt geacht te zijn in werking getreden met 1 Januari 1910.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Marine, (*get.*) J. WENTHOLT.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1910.)

—

15 *Juli* 1910. WET, tot beschikbaarstelling van gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1910. S. 218.

Bij deze wet worden de gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, ten bedrage van *f* 287,142,08^{5}, in 's Rijks schatkist voorhanden, ten behoeve van dat Departement, tot het doen van betalingen voor den dienst van 1910, beschikbaar gesteld.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot naasting van den spoorweg *Gouda—Schoonhoven*. S. 219.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot aanvulling en verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 220.

Bij deze wet worden 2 artikelen ingevoegd, tengevolge waarvan het totaal der IIIe afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, *verhoogd* wordt met *f* 415,000.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 221.

Bij deze wet worden 2 artikelen verhoogd, tengevolge waarvan het bedrag van de VIde afdeeling en het eindcijfer van het IXde hoofdstuk verhoogd wordt met *f* 280,000.

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor de stichting van een pakketpost- en expeditiegebouw der Posterijen aan de de Ruyterkade te *Amsterdam*. S. 222.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van de uitbreiding van het stationsemplacement *Eindhoven* van den Staatsspoorweg *Eindhoven—Venlo*. S. 223.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een spoorweg van *Heerlen* naar *Valkenburg*. S. 224.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van eene ongestoorde exploitatie van den spoorweg *Klazienaveen—Ter Apel* in de gemeente *Emmen*. S. 225.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het bouwen van een stadhuis en van een post- en telegraafkantoor aan de Coolvest te *Rotterdam*. S. 226.

—

15 *Juli* 1910. WET, tot overbrenging deels in eigendom, beheer en onderhoud, deels enkel in beheer en onderhoud bij de gemeente *'s-Hertogenbosch* van gedeelten der Rijkswegen van *'s Hertogenbosch* naar de Maas, naar *Tilburg* en naar *Grave* met aanliggende strooken Rijksgrond en met inbegrip van de daarop aanwezige verhardingen, beplanting en de daarin gelegen kunstwerken. S. 227.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, gedeelten der Rijkswegen van *'s Hertogenbosch* naar de Maas, naar *Tilburg* en naar *Grave* met aanliggende strooken Rijksgrond en met inbegrip van de daarop aanwezige verhardingen, beplanting en de daarin gelegen kunstwerken, deels in eigendom, beheer en onderhoud, deels enkel in beheer en onderhoud bij de gemeente *'s Hertogenbosch* over te brengen;

Gelet op artikel 1, eerste lid, der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Bij de gemeente *'s Hertogenbosch* worden deels in eigendom, beheer en onderhoud, deels enkel in beheer en onderhoud overgebracht gedeelten der Rijkswegen van *'s Hertogenbosch* naar de Maas, naar *Tilburg* en naar *Grave* met aanliggende strooken Rijksgrond en met inbegrip van de daarop aanwezige verhardingen, beplanting en de daarin gelegen kunstwerken, op den voet van de bij deze wet bekrachtigde overeenkomst, gesloten bij de in afschrift aan deze wet gehechte akte van 30 November 1909.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 2 *September* 1910.)

AFSCHRIFT.

OVEREENKOMST *nopens overdracht, deels in eigendom en deels in beheer en onderhoud van gedeelten der Rijkswegen van* 's-Hertogenbosch *naar de Maas, naar* Tilburg *en naar* Grave *met aanliggende strooken Rijksgrond en met inbegrip van de daarop aanwezige verhardingen, beplanting en de daarin gelegen kunstwerken.*

Op heden den 30 November 1909 zijn de ondergeteekenden: E. R. VAN NES VAN MEERKERK, Hoofdingenieur-Directeur van den Waterstaat in de 7de Directie te 's-Hertogenbosch, handelende namens het Rijk, ingevolge opdracht van den Minister van Waterstaat verleend bij schrijven van 17 September 1909, n°. 218, ter eene zijde en

Jhr. P. J. J. S. M. VAN DER DOES DE WILLEBOIS, Burgemeester en T. PELS, Secretaris der gemeente 's-Hertogenbosch, als zoodanig vertegenwoordigende het bestuur dier gemeente en handelende krachtens Raadsbesluit van 27 Mei 1909, ter andere zijde,

behoudens bekrachtiging bij de wet, overeengekomen als volgt:

Art. 1. Het Rijk draagt in eigendom, beheer en onderhoud over aan de gemeente 's-Hertogenbosch, die in eigendom, beheer en onderhoud van het Rijk overneemt:

1. Het gedeelte van den Rijksweg van 's-Hertogenbosch naar de Maas met daarlangs gelegen strooken Rijksgrond een en ander deel uitmakende van het perceel, kadastraal bekend: gemeente 's-Hertogenbosch, sectie C, ongenummerd van af 182.50 M. voorbij K.M.-paal 1 tot aan de gronden van den Zuid-Ooster spoorweg van 's-Hertogenbosch naar Nijmegen, 742 M. voorbij K.M.paal 1, benevens de daarop aanwezige verhardingen, de grenspalen en de beplanting, alsmede de brug over de Vliertsche Wetering, bestaande uit een houten bovenbouw op steenen landhoofden en op drie

houten jukken, wijd tusschen de landhoofden 25 M., breed op het onderdek 4.50 M. en op het bovendek 3 M., met houten leuningen, samen lang 78 M., met stortebed en bleeslaag, steenbezettingen en perkoenregels.

2. Het gedeelte van den Rijksweg van 's Hertogenbosch naar Tilburg met de daarlangs gelegen strooken Rijksgrond, een en ander kadastraal bekend: gemeente 's-Hertogenbosch, sectie I, nº. 274 en sectie E, nos. 187 en 209 en gemeente Vught, sectie B, nos, 3080 en 3069 van af het zuidelijk landhoofd van de brug over de rivier de Dommel tot aan de grensscheiding met den gemeenteweg van Vught naar Boxtel, d. i. 272 M. voorbij K.M.-paal 2, met uitzondering van het gedeelte, vermeld in artikel 2, sub II, benevens de daarop aanwezige verhardingen en de beplanting, de steenglooiing langs de oostzijde van den weg en de grens- en afstandspalen, alsmede:

een steenen duiker met houten schuif tegenover het fort Isabella, lang 40 M., wijd 0.75 M., hoog 1.50 M. (de westelijke frontmuur en het westelijk gedeelte van den duiker over 12.75 M. lengte is in onderhoud bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen) gelegen 22 M. voorbij K.M.paal 2 en een potbuisduiker met ijzeren schuif onder den afweg naar de „Heun", lang 14 M., wijd 0.20 M., gelegen 41 M. voorbij K.M.paal 2.

3. Het gedeelte van den Rijksweg van 's-Hertogenbosch naar Grave, kadastraal bekend: gemeente 's-Hertogenbosch, sectie C, ongenummerd met de daarlangs gelegen strooken Rijksgrond kadastraal bekend gemeente 's-Hertogenbosch, sectie C, nos. 127, 60, 375, 123 en 114 van af de gronden ingenomen door de voormalige vestingwerken, toebehoorende aan het Departement van Oorlog d. i. de grensscheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend: gemeente 's-Hertogenbosch, sectie H., nº. 3539 en sectie C ongenummerd, tot aan de grensscheiding met den gemeenteweg van 's-Hertogenbosch naar Hintham, 31 M. vóór K.M.-paal 2, benevens de daarop aanwezige verharding, de grens- en keerpalen en de waarschuwingsborden.

De in dit artikel bedoelde, over te dragen terreinen, zijn op de bij deze akte behoorende, door beide partijen gewaarmerkte teekeningen, met eene roode tint aangegeven.

2. Het Rijk draagt voorts aan de gemeente 's-Hertogenbosch enkel in beheer en onderhoud over:

I. Het gedeelte van den Rijksweg van 's-Hertogenbosch naar de Maas met de daarlangs gelegen strooken Rijksgrond een en ander deel uitmakende van het perceel kadastraal bekend: gemeente 's-Hertogenbosch, sectie C, ongenummerd, van af 19 M. uit de dagzijde van het Noordelijk landhoofd van de Muntelbrug over de Aa tot 182.50 M. voorbij K.M.-paal 1, benevens de daarop aanwezige verhardingen, beplanting en grenspalen.

II. Het gedeelte van den Rijksweg van 's-Hertogenbosch naar Tilburg met de daarlangs gelegen strooken Rijksgrond, deel uitmakende van het perceel, kadastraal bekend: gemeente 's-Hertogenbosch, sectie E, nº. 193 van af de grensscheiding tusschen de perceelen kadastraal bekend gemeente 's-Hertogenbosch, sectie E, nº. 209 en 193 tot aan de grensscheiding tusschen de gemeenten 's-Hertogenbosch en Vught, benevens de daarop aanwezige verhardingen, de beplanting en de grenspalen alsmede een potbuisduiker in de gracht van het fort Sint Anthonie, lang 34 M., wijd 0.30 M., gelegen 441.50 M. vóór K. M.paal 2.

III. Het gedeelte van den Rijksweg van 's-Hertogenbosch naar Grave, kadastraal bekend: gemeente 's-Hertogenbosch, sectie H, nº. 3539 van af het noordoostelijk landhoofd van de brug over de Aa tot aan de grensscheiding tusschen de perceelen kadastraal bekend: gemeente 's-Hertogenbosch, sectie H, nº. 3539 en sectie C ongenummerd, benevens de daarop aanwezige verharding en de grens- en keerpalen.

De in dit artikel bedoelde over te dragen terreinen zijn op de bij deze akte behoorende, door beide partijen gewaarmerkte teekeningen, met roode en witte vakken aangegeven.

3. De gemeente verbindt zich tegenover het Rijk om de taluds der haar bij deze overeenkomst in eigendom, beheer en onderhoud overgaande Rijkswegen, tot op een afstand van 15 Meter uit de as dier wegen, zonder goedkeuring van den Minister van Financiën nimmer te doen bebouwen of als huiserf te doen gebruiken en voorts om zonder gelijk goedvinden den voor de artillerie aangelegden toegangsweg naar hei fort Isabella tusschen den Vughterweg en de gasfabriek de bestemming van militairen weg niet te doen verliezen of de instandhouding er van te doen ophouden.

4. De gemeente 's-Hertogenbosch neemt de verplichting op zich tot het in goeden staat onderhouden van de in artikel 2 bedoelde terreinen met alles wat daarop en daarin wordt aangetroffen (voor zoover een en ander thans Rijkseigendom is en annex aan den weg als zoodanig), van de inwerkingtreding der bekrachtigingswet af en voorts binnen één jaar hierna op hare kosten eene nieuwe brug te

doen bouwen over de Vliertsche Wetering, een en ander ten genoegen van den Hoofdingenieur-Directeur van den Waterstaat in de 7de Directie te 's-Hertogenbosch.

Zonder nadere goedkeuring van den voornoemden Minister, mogen op of in de in art. 2 bedoelde terreinen geene werken van welken aard ook gemaakt worden, behoudens die, welke geene verandering in den bestaanden toestand brengen, als gas- en waterleidingen, rioleeringen, enz. Voor deze werken mogen door de gemeente 's-Hertogenbosch slechts opzegbare vergunningen worden verleend.

5. Alle rechten van den Staat, voortvloeiende uit door hem aan derden verleende vergunningen gaan over op de gemeente 's-Hertogenbosch.

De gemeente zal alle verleende vergunningen evenals loopende pachten van den grond op den bestaanden voet gestand doen.

De Staat behoudt de bevoegdheid tot het plaatsen en onderhouden van telegraafpalen met geleidingen, enz.

6. Alle op deze overeenkomst vallende kosten komen ten laste van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Mede komen voor rekening van de gemeente de grondbelasting van de in eigendom over te dragen gronden van af 1 Januari 1910 en de polderlasten van af 1 Juli 1909.

Aldus opgemaakt in tweevoud en onderteekend te 's-Hertogenbosch ten dage, maand en jaar voornoemd.

De Contractant ter eene zijde,
De Hoofdingenieur-Directeur van den Waterstaat in de 7de Directie,
(*get.*) E. R. VAN NES VAN MEERKERK.
De Contractant ter andere zijde,
Het Bestuur der gemeente 's-Hertogenbosch,
(*get.*) V. D. DOES DE WILLEBOIS, *Burgem.*
(*get.*) PELS. *Secretaris,*
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat,
SALVERDA DE GRAVE.

---

15 *Juli* 1910. WET, tot wijziging van de artikelen 36, 38, 40, 52, eerste lid, en 76 der Ongevallenwet 1901 en invoeging van een artikel tusschen de artikelen 90 en 91 dier wet. S. 228.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1908/09, no. 292, 1—3; 1909/10, no. 55, 1—6.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 2108—2112.

Hand. 1e *Kamer* 1909/10, *bladz.* 547, 570.

WIJ WILHELMINA, ENZ. .. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de artikelen 36, 38, 40, 52, eerste lid, en 76 der Ongevallenwet 1901 (Wet van 2 Januari 1901, *Staatsblad* no. 1, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909, *Staatsblad* no. 249) behooren te worden gewijzigd en dat tusschen de artikelen 90 en 91 dier wet een artikel behoort te worden ingevoegd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Aan artikel 36 der Ongevallenwet 1901 wordt het volgende toegevoegd:

„Heeft de aangever verzocht te worden toegelaten of is hij reeds toegelaten om het in artikel 52 bedoelde risico over te dragen aan eene naamlooze vennootschap of eene vereeniging, dan geeft het bestuur der bank van zijne beslissing tegelijkertijd kennis aan het bestuur der betrokken naamlooze vennootschap of vereeniging.".

2. Artikel 38, eerste lid, der Ongevallenwet 1901 wordt vervangen door de volgende twee leden:

„De werkgever is verplicht binnen veertien dagen bij aangeteekenden brief aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank kennis te geven van elke verandering in zijne onderneming, welke van invloed kan zijn op het gevaar, dat de onderneming voor de verzekering oplevert.

Binnen acht dagen na het ontvangen der kennisgeving zendt het bestuur een bewijs van ontvangst aan den werkgever en, is het in artikel 52 bedoelde risico door den werkgever overgedragen, een afschrift der kennisgeving aan het bestuur der betrokken naamlooze vennootschap of vereeniging.".

3. Aan het laatste lid van artikel 40 der Ongevallenwet 1901 wordt het volgende toegevoegd:

„Is het in artikel 52 bedoelde risico door den werkgever overgedragen, dan zendt het bestuur der bank tegelijkertijd een afschrift der beslissing aan het bestuur der betrokken naamlooze vennootschap of vereeniging.".

4. Artikel 52, eerste lid, der Ongevallenwet 1901 wordt gewijzigd als volgt:

In dat lid vervalt: „ , wiens onderneming hier te lande is gevestigd,".

Aan dat lid wordt het volgende toegevoegd:

„De risico-overdracht is van kracht voor al degenen, natuurlijke of rechtspersonen, die later met of in plaats van den werkgever als werkgever optreden in de onderneming, ten aanzien waarvan het risico is overgedragen. De risico-overdracht is ook van kracht bij verplaatsing van den zetel der onderneming. Indien de werkgever of het bestuur der naamlooze vennootschap of vereeniging, aan welke

het risico is overgedragen, bij aangeteekenden brief aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank het verlangen daartoe te kennen geeft, blijven de bepalingen der voorgaande twee zinsneden of, indien dit verlangd wordt, de bepaling hetzij van de eerste, hetzij van de tweede dier zinsneden, buiten toepassing, te rekenen van den dag, waarop de kennisgeving door het bestuur der bank ontvangen is. Het bestuur der bank zendt binnen acht dagen na het ontvangen der kennisgeving bij te adviseeren dienstbrief een bewijs van ontvangst der kennisgeving aan den werkgever of aan het bestuur der naamlooze vennootschap of vereeniging en een afschrift der kennisgeving aan het bestuur der naamlooze vennootschap of vereeniging of aan den werkgever.".

5. Van artikel 76 der Ongevallenwet 1901 vervalt het laatste lid.

6. Tusschen de artikelen 90 en 91 der Ongevallenwet 1901 wordt opgenomen een artikel, luidende:

„*Art.* 90*bis*. De premiën, welke door het bestuur der Rijksverzekeringsbank, na daartoe door Onzen Minister, met de uitvoering dezer wet belast, te zijn gemachtigd, oninbaar zijn verklaard, worden door den Staat aan de bank voldaan.

Het bestuur der bank blijft bevoegd de in het voorgaande lid bedoelde premiën in te vorderen. Het bedrag, dat wordt geïnd, wordt aan den Staat uitgekeerd en opgenomen onder de middelen tot dekking der Staatsuitgaven.".

7. Artikel 90*bis* der Ongevallenwet 1901 is niet van toepassing ten aanzien van premiën, berekend over loonen, uitbetaald vóór het jaar, waarin deze wet in werking treedt.

8. Op Onzen last wordt de wet van 2 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 1), met de daarin door deze en vroegere wetten gebrachte wijzigingen en aanvullingen, zoo spoedig mogelijk na het tot stand komen van deze wet in het *Staatsblad* geplaatst.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 21 *Juli* 1910.)

—

15 *Juli* 1910. WET, tot wijziging en aanvulling van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 229.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd, wordt de tekst van een artikel gewijzigd en wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge van het vorenstaande wordt verhoogd het totaal der IIde afdeeling met *f* 58,100.

dat der IIIde afdeeling met *f* 3,434;

terwijl het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 wordt verhoogd met *f* 61,534.

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende wijziging en verhooging van het 1ste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910. S. 230.

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende wijziging en verhooging van het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1910. S. 231.

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende wijziging en verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1910, ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Krian* naar *Gempolkerep*. S. 232.

—

15 *Juli* 1910. WET, houdende nadere wijziging van artikel 4 der wet van 29 October 1892 (*Staatsblad* n°. 240), houdende voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen. S. 233.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen, vastgesteld bij de wet van 29 October 1892 (*Staatsblad* n°. 240), en in stand gehouden door de wetten van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 99), van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 114) en van 6 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 170), te doen gelden totdat door eene nadere wettelijke regeling definitief in dit onderwerp zal zijn voorzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

In artikel 4 der wet van 29 October 1892 (*Staatsblad* n°. 240), houdende voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen, zooals dat artikel luidt ten gevolge van de wet van 6 Juni 1905 ((*Staatsblad* n°. 170) vervallen de woorden „en geldt gedurende een tijdvak van niet langer dan achttien jaren."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1910.)

16 *Juli* 1910. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor sluizen en bruggen, onder beheer van het Rijk, in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*. S. 234.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 2 Juni 1910, n°. 267, Afdeeling Waterstaat, tot wijziging en aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor sluizen en bruggen, onder beheer van het Rijk, in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het Algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, enz. onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juni 1910, n°. 20);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 13 Juli 1910, La. C., Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 119) vastgesteld bijzonder reglement van politie voor sluizen en bruggen, onder beheer van het Rijk, in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*, aan te vullen en te wijzigen als volgt:

1°. In het eerste en in het tweede lid van artikel 2 wordt achter „0.60 ÷ A.P." ingevoegd: „(0.70 M. ÷ N.A.P.)".

2°. Het eerste lid van artikel 3 wordt gelezen als volgt:

„Met de Mallegatsluis mag worden geschut zoolang het water in den *IJssel*, aan de peilschaal van Rijnland te *Gouda*, niet hooger is gestegen dan tot 1.30 M. + A.P. (1.20 M. + N.A.P.), tenzij bij gesloten deuren der Gouwesluizen de waterstand op de *Gouwe* bij het binnenhoofd der Mallegatsluis 0.40 M. ÷ A.P. (0.50 M. ÷ N.A.P.) of hooger is, in welk geval het schutten met de Mallegatsluis niet mag geschieden zoolang de waterstand in den *IJssel* aan eerstgenoemde peilschaal 1.10 M. + A.P. (1 M. + N.A.P.) of meer bedraagt."

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 16den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, (*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 30 *Juli* 1910.)

16 *Juli* 1910. BESLUIT, houdende aanwijzing van eene heerbaan en uitbreiding van de attributen van de kantoren *Stamproy* en *Weert*. S. 235.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd. 12 Juli 1910, n°. 44 (Invoerrechten);

Gezien de artt. 37, 38, 42, 63, 64, 66 en 75 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), art. 97 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127), art. 51 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92) en de artt. 1, 43 en 53 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 18 September 1907 (*Staatsblad* n°. 253);

Gelet op de Koninklijke besluiten van 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 23), 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 23), 22 Februari 1867 (*Staatsblad* n°. 9), 15 September 1870 (*Staatsblad* n°. 161), 19 December 1871 (*Staatsblad* n°. 130), 15 April 1872 (*Staatsblad* n°. 47), 28 October 1891 (*Staatsblad* n°. 174) en Ons besluit van 6 October 1905 (*Staatsblad* n°. 284);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De spoorweg (tramweg) van *Weert* over *Stamproy* naar de Belgische grens in de richting van *Maeseyck* wordt aangewezen als heerbaan voor den invoer van goederen met spoor (tram-) wagens.

2. Het kantoor *Stamproy* wordt mede opengesteld:

a. voor de inklaring van met spoortreinen aangebrachte goederen, overeenkomstig het voormeld gewijzigd Koninklijk besluit van 26 Maart 1872;

b. voor den uitvoer met spoortreinen van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd, bier en wijn), ook met afschrijving of teruggaaf van den accijns;

c. voor den doorvoer met spoortreinen.

3. Het kantoor *Weert* wordt mede opengesteld voor de lossing van goederen, ingevoerd langs den in artikel 1 omschreven spoorweg.

4. Dit besluit treedt in werking op 1 September 1910.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 16den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 28 *Juli* 1910.)

18 *Juli* 1910. WET, tot goedkeuring van het op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen. S. 286.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten internationale verdrag betreffende het verkeer met automobielen wettelijke rechten betreft;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. Wordt goedgekeurd het met de bijlagen nevens deze wet in afdruk gevoegde, op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen. (1)

Ingeval de overige contracteerende Mogendheden er in toestemmen, dat dit verdrag voor Nederland eerder in werking treedt dan naar artikel 13 daarvan het geval zou zijn, dan wordt deze afwijking van dat artikel eveneens goedgekeurd en zal het tijdstip van inwerkingtreding van het verdrag door Ons worden bepaald.

Art. II. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 3 *Aug.* 1910.)

—

18 *Juli* 1910. WET, tot wijziging der Motor- en Rijwielwet in verband met het op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten internationale verdrag betreffende het verkeer met automobielen. S. 287.

Bijl. 2e *Kamer* 1909—1910, *n°.* 249, 1—12.
Hand. idem 1909—1910, *bladz.* 2146.
Hand. 1e *Kamer* 1909—1910, *bladz.* 550, 569.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de Motor- en Rijwielwet te wijzigen in verband met het op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten internationale verdrag betreffende het verkeer met automobielen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. Na artikel 10 der Motor- en Rijwielwet wordt ingevoegd het volgende:

„Art. 10*bis*." „Op den eigenaar, houder of bestuurder van een motorrijtuig, die als rechthebbende gebruik maakt van een geldig internationaal rijbewijs, afgegeven in het buitenland ingevolge artikel 3 van het internationale verdrag betreffende het verkeer met automobielen, op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten, zijn artikel 9 en artikel 10 dezer wet niet van toepassing, mits de ingevolge artikel 4 van dat verdrag op of aan het rijtuig aangebrachte beide kenteekens behoorlijk zichtbaar zijn.

„Onze Minister voornoemd is bevoegd besturen van als rechtspersoon erkende, behartiging van verkeersbelangen ten doel hebbende vereenigingen te machtigen tot het afgeven van internationale rijbewijzen, als bedoeld bij genoemd verdrag, ten behoeve van het verkeer met motorrijtuigen in het buitenland."

Art. II. In artikel 16, eerste lid, van genoemde wet wordt in plaats van „het in artikel 10 bedoelde rijbewijs" gelezen „het in art. 10 of in artikel 10*bis*, eerste lid, bedoelde rijbewijs".

Art. III. Aan artikel 20 van genoemde wet wordt als laatste lid toegevoegd:

„Voor zooveel den veroordeelde betreft, is het tweede lid van toepassing op een ingevolge artikel 10*bis*, eerste lid, afgegeven rijbewijs".

Art. IV. Deze wet treedt in werking op den dag, waarop het in artikel I bedoelde internationale verdrag voor Nederland van kracht wordt.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 3 *Aug.* 1910.)

—

18 *Juli* 1910. BESLUIT, tot wijziging van artikel 4 van de Koninklijke besluiten van 6 April 1894 (*Staatsblad* n°. 53, *Indisch Staatsblad* n°. 141) en van 2 December 1895 (*Staatsblad* n°. 185, *Indisch Staatsblad* 1896 n°. 11), betreffende de toelating van Indische jongelieden respectievelijk tot de cadettenschool en tot de Koninklijke Militaire Academie. S. 288.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog van 17 Mei 1910,

(1) Het verdrag is hierna niet opgenomen. Zie het Koninklijk besluit van 7 September 1910, S. 277.

Afdeeling C, n°. 18, en van 28 Mei 1910, IIde Afdeeling, n°. 164;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juni 1910, n°. 27);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 8 Juli 1910, Afdeeling C, n°. 46, en van 14 Juli 1910, IIde Afdeeling, n° 276;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. In de derde alinea van artikel 4 van de Koninklijke besluiten van 6 April 1894 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 58, *Indisch Staatsblad* n°. 141) en van 2 December 1895 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 185, *Indisch Staatsblad* 1896, n°. 11) wordt in stede van: „als gouvernementspassagiers eerste klasse" gelezen: „als gouvernementspassagiers tweede klasse".

Art. II. Dit besluit treedt in werking op een door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* te bepalen tijdstip.

Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 2 *Aug.* 1910.)

—

19 *Juli* 1910. BESLUIT, waarbij de akte, genoemd onder *d* van art. 77 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 27 Mei 1907 (*Staatsblad* n°. 128), wordt gesplitst in onderscheidene akten, met wijziging in zooverre van het Koninklijk besluit van 24 April 1885 (*Staatsblad* n°. 112) programma's voor deze akten worden vastgesteld en de bevoegdheid tot het geven van onderwijs wordt bepaald, aan het bezit van elke dezer akten verbonden. S. 239.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juni 1910, n°. 4132[3], afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op art. 77 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 27 Mei 1907 (*Staatsblad* n°. 128);

Gezien het Koninklijk besluit van 24 April 1885 (*Staatsblad* n°. 112);

Den Raad van State gehoord, advies van 5 Juli 1910, n°. 19;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 15 Juli 1910, n°. 5070, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vervallen te verklaren de programma's M^1 en M^2, vastgesteld bij voornoemd besluit;

2°. te bepalen, dat de akte, genoemd onder *d* van art. 77 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 7 Mei 1907 (*Staatsblad* n°. 128), wordt gesplitst in tien akten, onderscheidenlijk genaamd: *Ma*, *Mb*, *Mc*, *Md*, *Me*, *Mf*, *Mg*, *Mh*, *Mj* en *Mk*;

3°. voor de onder 2°. genoemde akten vast te stellen de programma's aan dit besluit gehecht;

4°. de bevoegdheid, aan het bezit van elke der onder 2°. genoemde akten verbonden, vast te stellen als aan het hoofd van ieder programma is aangegeven;

5°. te bepalen:

a. dat de bezitters van een of meer der onder 2°. genoemde akten bij het afleggen van het examen voor elke der overige akten, indien zij dit wenschen, worden vrijgesteld van een onderzoek in de vakken, waarin zij bij het examen voor de verworven akte(n) reeds voldoende bewijzen van bekwaamheid hebben gegeven, zooals dit nader in ieder programma is omschreven;

b. dat de bezitters van de akte M^1, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 24 April 1885 (*Staatsblad* n°. 112), indien zij dit wenschen, worden vrijgesteld van een examen in de onderdeelen van de nieuwe akten:

Ma	in de vakken	*c*, *d* en *e*, in *f* voor zoover het handteekenen betreft, en in hetgeen onder 1, 2, 3, 4, 5, 9 en 10 van letter *g* is aangegeven;
Mb	„ „	*a*, *b*, *c* en *e*, in *f* voor zoover het handteekenen betreft, en in hetgeen onder 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 en 10 van letter *g* is aangegeven;
Mc	„ „	*a*, *b*, *c* en *e*, in *f* voor zoover het handteekenen betreft, en in hetgeen onder 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11 en 12 van letter *g* is aangegeven;

Md in de vakken *c* en *d* en in hetgeen onder 1, 2, 4 en 8 van letter *g* is aangegeven;

Me „ „ „ *c* en *d* en in hetgeen onder 1, 2, 4 en 9 van letter *g* is aangegeven;

Mf in hetgeen onder 1 en 6 van letter *f* is aangegeven;

Mg in het vak *c* en hetgeen onder 1, 3 en 8 van letter *h* is aangegeven;

Mh „ „ „ *c* en hetgeen onder 1, 3 en 8 van letter *h* is aangegeven;

Mj „ „ „ *c* en in hetgeen onder 1, 2, 4, 5 en 10 van letter *g* is aangegeven;

Mk in de vakken *b*, *c* en *e*, in *f* voor zoover het handteekenen betreft, en in hetgeen onder 1, 2, 3, 5, 6 en 8 van letter *g* is aangegaan;

c. dat de bezitters van de akte M², vastgesteld bij vorenbedoeld besluit, indien zij dit wenschen, zijn vrijgesteld van een examen in de onderdeelen van de nieuwe akten:

Ma in de vakken *a*, *b*, *c* en *d*, in *f* voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft, en hetgeen onder 3, 6, 7, 8 en 9 van letter *g* is aangegeven;

Mb „ „ „ *a*, *b* en *c* en in hetgeen onder 4, 8 en 9 van letter *g* is aangegeven;

Mc „ „ „ *a*, *b* en *c* en in hetgeen onder 4, 10 en 11 van letter *g* is aangegeven;

Md „ „ „ *a*, *b*, *c*, *d* en *f* en in hetgeen onder 3, 4, 5 en 8 van letter *g* is aangegeven;

Me „ „ „ *a*, *b*, *c*, *d* en *f* en in hetgeen onder 3, 4, 5 en 9 van letter *g* is aangegeven;

Mf „ „ „ *a*, *b* en *c* en in hetgeen onder 2, 3, 4 en 6 van letter *f* is aangegeven;

Mg „ „ „ *a*, *b*, *c* en *g* en in hetgeen onder 2, 3, 5 en 8 van letter *h* is aangegeven;

Mh „ „ „ *a*, *b* en *c*, in *g* voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft, en in hetgeen onder 2 en 3 van letter *h* is aangegeven;

Mj „ „ „ *a*, *b* en *c*, in *f* voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft, en in hetgeen onder 3, 4 en 5 van letter *g* is aangegeven;

Mk in de vakken *a* en *b*, in *f* voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft, en in hetgeen onder 3, 7 en 8 van letter *g* is aangegeven;

d. dat de bezitters van de akte O, vastgesteld bij vorenbedoeld besluit, indien zij dit wenschen, zijn vrijgesteld van een examen in de onderdeelen van de nieuwe akten:

Ma in de vakken *d* en *e* en in hetgeen onder 3 en 5 van letter *g* is aangegeven;

Mb „ „ „ *b* en *c* en in hetgeen onder 4, 6 en 8 van letter *g* is aangegeven;

Mc „ „ „ *b* en *e* en in hetgeen onder 4, 6, 7, 8 en 10 van letter *g* is aangegeven;

Md „ het vak *d*;

Me in het vak *d*;

Mj „ hetgeen onder 5 en 9 van letter *g* is aangegeven;

Mk „ het vak *e* en in hetgeen onder 3 en 6 van letter *g* is aangegeven;

6°. te bepalen, dat dit besluit voor het eerst zal worden toegepast op de in 1911 te houden examens.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 19den Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 *Aug.* 1910.)

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Ma.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen: het handteekenen en het rechtlijnig teekenen aan hoogere burgerscholen, burgeravond-, ambachts-, teekenscholen, kunstnijverheidsscholen, industriescholen voor meisjes en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen.

De vereischten zijn:

a. Kennis van de vlakke meetkunde en van de stereometrie, voor zoover noodig ter verklaring van de regelen der beschrijvende meetkunde en der perspectief.

b. Kennis van de beschrijvende meetkunde tot en met de behandeling van regelmatig gebogen vlakken, omwentelingslichamen en regelvlakken.

Kennis van de axonometrische projectieleer.

c. Kennis van de leer der perspectief en van licht en schaduw (zon- en kunstlicht).

d. Algemeene kennis van de geschiedenis der beeldende kunsten (bouwkunst, beeldhouwkunst, schilderkunst en kunstnijverheid) in hare hoofdtijdperken.

e. Kennis van de ontleedkunde, omvattende het geraamte, den oorsprong, de inplanting en de werking van de voornaamste spieren, gelegen aan de oppervlakte van het lichaam en de spieren, die den vorm van het menschbeeld bepalen.

Algemeene kennis van de proportieleer van den mensch (man, vrouw en kind).

f. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het hand- en het rechtlijnig teekenen aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

Algemeen overzicht van de ontwikkeling van dat onderwijs in den laatsten tijd.

g. Vaardigheid in :

1. het teekenen van een vlakversiering op groote schaal ;
2. „ „ „ een stilleven naar de natuur ;
3. „ „ „ planten, bloemen of dieren naar de natuur ;
4. „ „ „ een borstbeeld naar gipsafgietsel;
5. „ „ „ een spierbeeld ;
6. „ „ „ een rechtlijnige vlakversiering ;
7. „ „ „ de projecties van een op te meten voorwerp ;
8. „ „ „ een werkstuk uit de beschrijvende meetkunde ;
9. „ „ „ een werkstuk uit de perspectief ;
10. „ schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *f* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord ;

bovendien :

in de vakken *d* en *f* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken ;

in de vakken *b*, *c* en *e* door het vervaardigen der teekeningen onder 8, 9 en 5 van letter *g* genoemd.

Vrijstelling wordt verleend, door het behalen van een voldoend cijfer :

voor vak *a*, van vak *a* in akte M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*f*, M*j* en M*k* ;

voor vak *b*, van vak *b* in akte M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*f*, M*g*, M*h* en M*j* ;

voor vak *c*, van vak *c* in akte M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*g*, M*h* en M*j* en

van vak *b* in akte M*k* ;

voor vak *e*, van vak *e* in akte M*b*, M*c* en M*k* ;

voor vak *f*, van vak *f* in akte M*b*, M*c* en M*k* voor zoover het handteekenen betreft, en

van vak *f* in akte M*d*, M*e*, M*j*, en M*k* en

van vak *e* in akte M*f*, en van vak *g* in akte M*g* en M*h* voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft ;

voor teekening g^1, van teekening g^1 in akte M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*j* en M*k* ;

voor teekening g^2, van teekening g^2 in akte M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*j* en M*k* ;

voor teekening g^3, van teekening h^1 in akte M*g* en M*h* en

van teekening f^1 in akte M*f* ;

voor teekening g^3, van teekening g^4 in akte M*b* en M*c*

van teekening g^5 in akte M*j* en

„ „ g^3 „ „ M*k* ;

voor teekening g^4, van teekening g^5 in akte M*b*, M*c* en M*k* ;

voor teekening g^5, van teekening g^6 in akte M*b*, M*c* en M*k* ;

voor teekening g^6, van teekening g^7 in akte M*k* ;

voor teekening g^8, van teekening g^8 in akte M*b* ;

van teekening g^{10} in akte M*c* :

„ „ g^3 „ „ M*d*, M*e* en M*j* ;

„ „ f^2 „ „ M*f* en

„ „ h^2 „ „ M*g* en M*h* ;

voor teekening g^9, van teekening g^9 in akte M*b* ;

van teekening g^{11} in akte M*c* ;

„ „ g^4 „ „ M*d*, M*e* en M*j* en

„ „ g^6 „ „ M*k* ;

„ „ h^3 „ „ M*g* en M*h* ;

voor teekening g^{10}, van teekening g^{10} in akte M*b* en

van teekening g^{12} in akte M*c*.

Toelichting tot de teekeningen te vervaardigen voor de akte Ma.

(Letter *g* van het programma.)

1. Naar plaat, teekening of ander daarvoor geschikt voorbeeld, o. a. geweven stof, glas in lood, tegels, versierdeho ofdletters, enz.

(Uit te voeren in zuivere omtreklijnen en in vlakke tinten.)

2. Eenvoudig stilleven, samengesteld uit enkele voorwerpen, verschillend in vorm en stof. (Te bewerken met schaduwen.)

3. Deze nauwkeurig te teekenen, daarna te ontleden, te styleeren en toe te passen als motief voor een eenvoudig ornament.

(Uit te voeren in waterverf.)

4. Het borstbeeld te teekenen op ongeveer natuurgrootte.

(Te bewerken met schaduwen.)

5. Het teekenen van een geheel menschbeeld naar gipsafgietsel. (Uit te voeren in omtrek op academie-grootte.)

Daarna in die teekening vorm en ligging der voornaamste uitwendige spieren duidelijk aan te geven.

6. Deze versiering is samengesteld uit rechte lijnen, cirkels, cirkelbogen en vrij gebogen lijnen.

(Uit te voeren in zuivere inktlijnen met toepassing van kleuren in vlakke tinten.)

7. Het opmeten en zuiver op schaal teekenen van een eenvoudig meubel of onderdeel der architectuur; vooral met betrekking tot den uitwendigen vorm.

(Uit te voeren in inktlijnen zonder schaduwbepaling.)

8. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter.

9. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter.

(Uit te voeren in zuivere potloodlijnen; de schaduw in vlakke tint aan te geven.)

10. Perspectievische schets van een voorwerp, waarvan de vormen in plattegrond en opstand duidelijk zijn bepaald.

Perspectievische schets, uit het geheugen, van een voorwerp dat te voren is waargenomen.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 239).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Mb.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen: het handteekenen en het decoratief teekenen (vlakversiering) aan scholen voor de opleiding van technici, burgeravond-, ambachts-, teeken-, kunstnijverheidsscholen en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen, alsmede het handteekenen aan hoogere burgerscholen en aan industriescholen voor meisjes.

De vereischten zijn:

a. Algemeene kennis van de vlakke meetkunde, voor zoover noodig ter verklaring van de projectieleer en de perspectief.

b. Kennis van de gewone projectieleer, toegepast op eenvoudige meetkundige lichamen met doorsnijding en ontwikkeling van hunne oppervlakken.

c. Kennis van de leer der perspectief en van licht en schaduw (zon- en kunstlicht).

d. Kennis van de geschiedenis der decoratieve kunst, van haar verband tot de architectuur en van de technische uitvoeringen op het gebied der vlakversiering.

Algemeene kennis van de heraldiek.

e. Kennis van de ontleedkunde, omvattende het geraamte, den oorsprong, de inplanting en de werking van de voornaamste spieren, gelegen aan de oppervlakte van het lichaam en de spieren, die den vorm van het menschbeeld bepalen.

Algemeene kennis van de proportieleer van den mensch (man, vrouw en kind).

f. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het hand- en decoratief teekenen aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

g. Vaardigheid in:

1. het teekenen van een vlakversiering op groote schaal;
2. „ „ „ een stilleven naar de natuur;
3. „ „ „ een ornament naar plastisch model;
4. „ „ „ planten, bloemen of dieren naar de natuur;
5. „ „ „ een menschbeeld naar gipsafgietsel;
6. „ „ „ een spierbeeld;
7. „ ontwerpen van vlakversieringen en opschriften;
8. de practische toepassing van de projectieleer;
9. het teekenen van een werkstuk uit de perspectief;
10. het schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *f* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord;

bovendien:

in de vakken *d* en *f* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken;

in de vakken *b*, *c* en *e* door het vervaardigen der teekeningen onder 8, 9 en 6 van letter *g* genoemd.

Vrijstelling wordt verleend, door het behalen van een voldoend cijfer:

voor vak *a*, van vak *a* in akte Mc en M*k*;
voor vak *b*, van vak *b* in akte Mc;
voor vak *c*, van vak *c* in akte M*a*, Mc, M*d*, M*e*, M*g*, M*h* en M*j* en van vak *b* in akte M*k*;
voor vak *d*, van vak *d* in akte Mc en van vak *c* in akte M*k* } voor zoover het de heraldiek betreft;
voor vak *e*, van vak *e* in akte M*a*, Mc en M*k*;
voor vak *f*, van vak *f* in akte M*a*, Mc en M*k*

voor zoover het handteekenen betreft;
voor teekening g^1, van teekening g^1 in akte Ma, Mc, Md, Me, Mj en Mk;
voor teekening g^2, van teekening g^2 in akte Ma, Mc, Md, Me, Mj en Mk;
van teekening f^1 in akte Mf en
„ „ h^1 „ „ Mg en Mk;
voor teekening g^3, van teekening g^3 in akte Mc;
voor teekening g^4, van teekening g^3 in akte Ma en Mk;
van teekening g^4 in akte Mc en
„ „ g^5 „ „ Mj;
voor teekening g^6, van teekening g^4 in akte Ma en
van teekening g^5 in akte Mc en Mk;
voor teekening g^6, van teekening g^5 in akte Ma en
van teekening g^6 in akte Mc en Mk;
voor teekening g^8, van teekening g^{10} in akte Mc;
voor teekening g^9, van teekening g^9 in akte Ma;
van teekening g^{11} in akte Mc;
„ „ g^4 „ „ Md, Me en Mj en
„ „ g^6 „ „ Mk;
„ „ h^2 „ „ Mg en Mk;
voor teekening g^{10}, van teekening g^{10} in akte Ma en
van teekening g^{12} in akte Mc.

Toelichting tot de teekeningen, te vervaardigen voor de akte Mb.

(Letter *g* van het programma.)

1. Naar plaat, teekening of ander daarvoor geschikt voorbeeld, o. a. geweven stof, glas in lood, tegels, versierde hoofdletters, enz.

(Uit te voeren in zuivere omtreklijnen en in vlakke tinten.)

2. Eenvoudig stilleven, samengesteld uit enkele voorwerpen, verschillend in vorm en stof.

(Te bewerken met schaduwen.)

3. Naar oorspronkelijk beeldhouwwerk of naar een gipsafgietsel.

(Te bewerken met schaduwen.)

4. Deze nauwkeurig te teekenen, daarna te ontleden, te styleeren en toe te passen als motief voor een vlakornament.

(Uit te voeren in waterverf.)

5. Deze teekening uit te voeren in omtrek op academiegrootte.

6. Daarin vorm en ligging der voornaamste uitwendige spieren duidelijk aan te geven. Hierbij kan worden gebruik gemaakt van een calque der teekening in deze toelichting onder 5 bedoeld.

7. Te ontwerpen twee of drie vlakversieringen voor verschillende uitvoeringen, waarbij met het vak van den candidaat rekening zal worden gehouden. Uit te voeren op bepaalde schaal; fragment of werkteekening op ware grootte.

(Alles in kleur te bewerken.)

Desverlangd zijn planten, bloemen of dieren ter beschikking.

8. Het zuiver op schaal teekenen van een interieur, het teekenen en ontwikkelen van wanden, gewelven, koepels en plafonds.

9. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter.

(Uit te voeren in zuivere potloodlijnen; de schaduw in vlakke tint aan te geven.)

10. Perspectievische schets van een voorwerp, waarvan de vormen in plattegrond en opstand duidelijk zijn bepaald.

Perspectievische schets, uit het geheugen, van een voorwerp dat te voren is waargenomen.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 239).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Mc.

Deze akte geeft de bevoegdheid om te onderwijzen: het handteekenen, het decoratief teekenen (reliefversiering) en het boetseeren aan scholen voor de opleiding van technici, burgeravond-, ambachts-, teeken-, kunstnijverheidsscholen en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen, alsmede het handteekenen aan hoogere burgerscholen en aan industriescholen voor meisjes.

De vereischten zijn:

a. Algemeene kennis van de vlakke meetkunde, voor zoover noodig ter verklaring van de projectieleer en de perspectief.

b. Kennis van de gewone projectieleer, toegepast op eenvoudige meetkundige lichamen met doorsnijding en ontwikkeling van hunne oppervlakken.

c. Kennis van de leer der perspectief en van licht en schaduw (zon- en kunstlicht).

d. Kennis van de geschiedenis der decoratieve kunst, van haar verband tot de architectuur en van de technische uitvoeringen op het gebied der plastiek.

Algemeene kennis van de heraldiek.

e. Kennis van de ontleedkunde, omvattende het geraamte, den oorsprong, de inplanting en de werking van de voornaamste spieren, gelegen aan de oppervlakte van het lichaam en de spieren, die den vorm van het menschbeeld bepalen.

Algemeene kennis van de proportieleer van den mensch (man, vrouw en kind).

f. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het hand- en het decoratief teekenen en het boetseeren aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

g. Vaardigheid in :

1. het teekenen van een vlakversiering op groote schaal ;
2. „ „ „ een stilleven naar de natuur ;
3. „ „ „ een ornament naar plastisch model ;
4. „ „ „ planten, bloemen of dieren naar de natuur ;
5. „ „ „ een menschbeeld naar gipsafgietsel ;
6. „ „ „ een spierbeeld ;
7. „ boetseeren „ een ornament ;
8. „ „ „ een borstbeeld of decoratief masker naar gipsafgietsel ;
9. het ontwerpen van een voorwerp der gebruiks- of sierkunst en het ontwerpen van de plastische versiering voor een architectonisch onderdeel ;
10. de practische toepassing van de projectieleer ;
11. het teekenen van een werkstuk uit de perspectief ;
12. het schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *f* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord ;

bovendien :

in de vakken *d* en *f* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken ;

in de vakken *b*, *c* en *e* door het vervaardigen der teekeningen onder 10, 11 en 6 van letter *g* genoemd.

Vrijstelling wordt verleend door het behalen van een voldoend cijfer :

voor vak *a*, van vak *a* in akte M*b* en M*k* ;
voor vak *b*, van vak *b* in akte M*b* ;
voor vak *c*, van vak *c* in akte M*a*, M*b*, M*d*, M*e*, M*g*, M*h*, en M*j* en
van vak *b* in akte M*k* ;
voor vak *d*, van vak *d* in akte M*b* en van vak *c* in akte M*k* } voor zoover het de heraldiek betreft ;
voor vak *e*, van vak *e* in akte M*a*, M*b* en M*k* ;
voor vak *f*, van vak *f* in akte M*a*, M*b* en M*k* voor zoover het handteekenen betreft ;
voor teekening g^1, van teekening g^1 in akte M*a*, M*b*, M*d*, M*e*, M*j* en M*k* ;
voor teekening g^2, van teekening g^2 in akte M*a*, M*b*, M*d*, M*e*, M*j* en M*k* ;
van teekening f^1 in akte M*j* en
van teekening h^1 in akte M*g* en M*h* ;
voor teekening g^3, van teekening g^3 in akte M*b* ;
voor teekening g^4, van teekening g^3 in akte M*a* en M*k* ;
van teekening g^4 in akte M*b* en
„ „ g^5 „ „ M*j* ;
voor teekening g^5, van teekening g^4 in akte M*a* en
van teekening g^5 in akte M*b* en M*k* ;
voor teekening g^6, van teekening g^5 in akte M*a* en
van teekening g^6 in akte M*b* en M*k* ;
voor teekening g^{10}, van teekening g^8 in akte M*b* ;
voor teekening g^{11}, van teekening g^9 in akte M*a* en M*b* ;
van teekening g^4 in akte M*d*, M*e* en M*j* en
„ „ g^6 „ „ M*k* ;
„ „ h^3 „ „ M*g* en M*h* ;
voor teekening g^{12}, van teekening g^{10} in akte M*a* en M*b* en
voor het boetseerwerk g^7, van het boetseerwerk g^6 in akte M*j*.

Toelichting tot de teekeningen en boetseerwerken, te vervaardigen voor de akte Mc.

(Letter *g* van het programma.)

1. Naar plaat, teekening of ander daarvoor geschikt voorbeeld, o. a. geweven stof, glas in lood, tegels, versierde hoofdletters, enz. (Uit te voeren in zuivere omtreklijnen en in vlakke tinten.)

2. Eenvoudig stilleven, samengesteld uit enkele voorwerpen, verschillend in vorm en stof. (Te bewerken met schaduwen.)

3. Naar oorspronkelijk beeldhouwwerk of naar een gipsafgietsel. (Te bewerken met schaduwen.)

4. Deze nauwkeurig te teekenen, daarna te ontleden, te styleeren en toe te passen als motief voor een reliefornament.

5. Deze teekening uit te voeren in omtrek op academiegrootte met eenvoudige schaduwbewerking.

6. Daarin vorm en ligging der voornaamste uitwendige spieren duidelijk aan te geven. Hierbij kan worden gebruik gemaakt van een calque der teekening in deze toelichting onder 5 bedoeld.

7. Uit te voeren op groote schaal naar gipsafgietsel, teekening of photografie.

8. Een vrijstaand borstbeeld of decoratief masker.

9. Deze voorwerpen zijn bestemd ter uitvoering in marmer, steen, hout, stuc of metaal, waarbij met het vak van den candidaat rekening zal worden gehouden. Vooraf te maken

een geteekende schets op ware grootte en daarnaar in klei, pastelline of was te boetseeren.

10. Het opmeten en zuiver op schaal teekenen van een eenvoudig meubel of onderdeel der architectuur; vooral met betrekking tot den uitwendigen vorm.

(Uit te voeren in inktlijnen zonder schaduwbepaling.)

11. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter.

(Uit te voeren in zuivere potloodlijnen; de schaduw in vlakke tint aan te geven.)

12. Perspectievische schets van een voorwerp, waarvan de vormen in plattegrond en opstand duidelijk zijn bepaald.

Perspectievische schets, uit het geheugen, van een voorwerp, dat te voren is waargenomen.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 239).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*gt.* HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Md.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen: het rechtlijnig teekenen en het bouwkundig teekenen aan ambachtscholen, aan de eerste vier klassen van burgeravond-, teekenscholen en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen.

De vereischten zijn:

a. Kennis van de voornaamste constructies uit de vlakke meetkunde en van de eigenschappen der voornaamste meetkundige lichamen.

b. Kennis van de rechthoekige en scheefhoekige projectie van lichamen begrensd door platte en gebogen vlakken, van hunne doorsnijdingen en de ontwikkeling hunner oppervlakken.

c. Kennis van de beginselen der perspectief.

d. Algemeene kennis van de voornaamste bouwstijlen.

e. Algemeene kennis van de constructies in de bouwvakken en van de eigenschappen en de bewerking der bouwmaterialen.

Grondige kennis van de constructies in hout.

f. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het rechtlijnig- en het bouwkundig teekenen aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

g. Vaardigheid in:

1. het teekenen van een eenvoudige vlakversiering op groote schaal;
2. „ „ „ een eenvoudig voorwerp naar de natuur;
3. het teekenen van een werkstuk uit de projectieleer;
4. het teekenen van een eenvoudig werkstuk uit de perspectief;
5. het schetsen, opmeten en in teekening brengen van een bouwkundig onderdeel;
6. het maken van werkteekeningen;
7. het ontwerpen en teekenen van eenvoudige versieringsnormen, toe te passen op onderdeelen uit het bouwambacht;
8. het schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *f* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord;

bovendien:

in de vakken *e* en *f* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken;

in de vakken *b*, *c* en *e* door het vervaardigen der teekeningen onder 3, 4, 5 en 6 van letter *g* genoemd.

Vrijstelling wordt verleend door het behalen van een voldoend cijfer:

voor vak *a*, van vak *a* in akte M*b*, M*c*, M*d*, M*j* en M*k*;

voor vak *b*, van vak *b* in akte M*b*, M*c*, M*d* en M*j*;

voor vak *c*, van vak *b* in akte M*k*;

voor teekening g^3, van teekening f^1 in akte M*f* en

van teekening h^1 in akte M*g* en M*h*;

voor teekening g^8, van teekening g^8 in akte M*b*;

van teekening g^{10} in akte M*c*;

„ „ f^2 „ „ M*f* en

„ „ g^2 „ „ M*j*;

voor teekening g^4, van teekening g^5 in akte M*k*.

Toelichting tot de teekeningen te vervaardigen voor de akte Md.

(Letter *g* van het programma.)

1. Naar plaat, teekening of ander daarvoor geschikt voorbeeld.

(Uit te voeren in zuivere omtreklijnen en in vlakke tinten.)

2. Een eenvoudig onderdeel uit het bouwambacht.

(Uit te voeren enkel in lijnen.)

3. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter.

(Uit te voeren in zuivere inktlijnen.)

4. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter.

(Uit te voeren in zuivere potloodlijnen.)

5. Plattegrond, opstand en doorsnede. (Uit te voeren in zuivere inktlijnen.) De schets,

met ingeschreven maten, moet bij de teekening worden ingeleverd.

6. Naar gegeven schets of mondelinge opgaaf, zooals voor de uitvoering in de practijk noodig is.

Ook op hoofdvorm en profileering zal worden gelet.

(Uit te voeren in zuivere potloodlijnen met aanduiding der verschillende materialen.)

7. Deze zijn hoofdzakelijk voor werkstukken in hout bedoeld.

8. Projectievische schets, uit het geheugen, van een bouwkundig onderdeel.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 239).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Me.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen: het rechtlijnig teekenen en het bouwkundig teekenen aan scholen voor de opleiding van technici, burgeravond-, ambachts-, teeken-, kunstnijverheidsscholen en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen, alsmede het rechtlijnig teekenen aan hoogere burgerscholen.

De vereischten zijn:

a. Kennis van de vlakke meetkunde en van de stereometrie, voor zoover noodig ter verklaring van de regelen der beschrijvende meetkunde en der perspectief.

b. Kennis van de beschrijvende meetkunde tot en met de behandeling van regelmatig gebogen vlakken, omwentelingslichamen en regelvlakken.

Kennis van de axonometrische projectieleer.

c. Kennis van de leer der perspectief en van licht en schaduw (zonlicht).

d. Grondige kennis van de geschiedenis der bouwkunst, in hare hoofdtijdperken.

e. Grondige kennis van de bouwkundige samenstellingen; van de eigenschappen en de bewerking van hout, steen en metalen, welke in de burgerlijke bouwkunde toepassing vinden.

f. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het rechtlijnig- en het bouwkundig teekenen aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

g. Vaardigheid in:

1. het teekenen van een vlakversiering op groote schaal;
2. ,, ,, ,, een voorwerp naar de natuur;
3. ,, ,, ,, een werkstuk uit de beschrijvende meetkunde;
4. het teekenen van een werkstuk uit de perspectief;
5. ,, schetsen, opmeten en in teekening brengen van een bouwkundig onderdeel;
6. het teekenen van onderdeelen van gebouwen naar gegeven schets;
7. het teekenen van eenvoudige gebouwen naar gegeven schets;
8. het ontwerpen van constructieve onderdeelen van gebouwen met de daarbij behoorende versiering;
9. het schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *f* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord;

bovendien:

in de vakken *d* en *f* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken;

in de vakken *b*, *c* en *e* door het vervaardigen der teekeningen onder 3, 4 en 8 van letter *g* genoemd.

Vrijstelling wordt verleend, door het behalen van een voldoend cijfer:

voor vak *a*, van vak *a* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*f*, M*j* en M*k*;

voor vak *b*, van vak *b* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*f*, M*g*, M*h* en M*j*;

voor vak *c*, van vak *c* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*g*, M*h* en M*j* en
van vak *b* in akte M*k*;

voor vak *f*, van vak *f* in akte M*a*, M*j* en M*k* en
van vak *e* in akte M*f* en
van vak *g* in akte M*g* en M*h* voor zooveel het rechtlijnig teekenen betreft;

voor teekening g^1, van teekening g^1 in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*j* en M*k*;

voor teekening g^2, van teekening f^1 in akte M*f*;
van teekening h^1 in akte M*g* en M*h* en
,, ,, g^2 ,, ,, M*j*;

voor teekening g^3, van teekening g^6 in akte M*a* en M*b*;
van teekening g^{10} in akte M*c*;
,, ,, f^2 ,, ,, M*f*;
,, ,, h^2 ,, ,, M*g* en M*h* en
,, ,, g^3 ,, ,, M*j*;

voor teekening g^4, van teekening g^9 in akte M*a* en M*b*;
van teekening g^{11} in akte M*c*;
,, ,, h^3 ,, ,, M*g* en M*h*;
,, ,, g^4 ,, ,, M*j* en
,, ,, g^5 ,, ,, M*k*.

Toelichting tot de teekeningen te vervaardigen voor de akte Me.

(Letter *g* van het programma.)

1. Naar plaat, teekening of ander daarvoor

geschikt voorbeeld, o. a. geweven stof, glas in lood, tegels, versierde hoofdletters, enz. (Uit te voeren in zuivere omtreklijnen en in vlakke tinten.)

2. Een bouwkundig fragment met constructief en ornamentaal sprekende vormen. (Uit te voeren in zuivere lijnen met het aangeven der groote schaduwpartijen.)

3. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter. (Uit te voeren in zuivere inktlijnen.)

4. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter. (Uit te voeren in zuivere potloodlijnen; de schaduw in vlakke tint aan te geven.)

5. Platte grond, opstand en doorsnede. (Uit te voeren in zuivere inktlijnen.) De schets, met ingeschreven maten, moet bij de teekening worden ingeleverd.

6. Naar gegeven schets met ingeschreven maten. (Op schaal uit te voeren in zuivere inktlijnen en op te werken met toepassing van schaduwen.)

Hieruit moet blijken de vaardigheid in het zuiver teekenen en opwerken, ook met schrijfpen en penseel.

7. Samenstellen en uitwerken van eenvoudige gebouwen naar gegeven schets met ingeschreven hoofdmaten. (De teekening zuiver op schaal en in inkt uit te voeren met duidelijke aanwijzing der samenstellende deelen.)

8. Het ontwerpen, teekenen op groote schaal en détailleeren, waarbij ook zal worden gelet op hoofdvorm, profileering en versiering. (Uit te voeren in zuivere potloodlijnen met aanduiding der verschillende materialen.)

9. Projectievische schets, uit het geheugen, van een bouwkundig onderdeel.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 239).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Mf.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen: het rechtlijnig teekenen, het smidsteekenen en het werktuigkundig teekenen aan ambachtsscholen, aan de eerste vier klassen van burgeravond-, teekenscholen en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen.

De vereischten zijn: *a.* Kennis van de voornaamste constructies uit de vlakke meetkunde en van de eigenschappen der voornaamste meetkundige lichamen.

b. Kennis van de rechthoekige en scheefhoekige projectie van lichamen, begrensd door platte en gebogen vlakken, van hunne doorsnijdingen en de ontwikkeling hunner oppervlakken.

c. Kennis van de samenstelling van eenvoudige krachts- en arbeidswerktuigen, van de onderdeelen van werktuigen en van de voornaamste constructies van het smidsvak.

d. Kennis van de eigenschappen van ijzer, koper en van metaallegeeringen, van de bewerkingen dezer metalen in bankwerkerij, smederij en draaierij en van de eenvoudigste daarvoor noodige gereedschappen.

e. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het rechtlijnig-, het smids- en het werktuigkundig teekenen aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

f. Vaardigheid in:

1. het teekenen naar de natuur van voorwerpen uit het smidsvak of het machinevak;

2. het teekenen van de projecties van een of meer eenvoudige meetkunstige lichamen;

3. het teekenen van eenvoudige ijzerconstructies naar opgaaf of schets;

4. het opmeten en teekenen van werktuigdeelen;

5. het teekenen van werktuigdeelen naar gegeven schets;

6. het schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *e* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord;

bovendien:

in de vakken *c* en *e* door een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken;

in het vak *b* door het vervaardigen der teekening onder 2 van letter *f* genoemd.

Bij het onderzoek in het vak *c* wordt slechts de kennis van de eenvoudigste beginselen der mechanica ondersteld.

Vrijstelling wordt verleend door het behalen van een voldoend cijfer:

voor vak *a*, van vak *a* in akte M*d*, M*j* en M*k*;
voor vak *b*, van vak *b* in akte M*b*, M*c*, M*d* en M*j*;
voor vak *e*, van vak *f* in akte M*d* en M*j* voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft;
voor teekening f^2, van teekening g^2 in akte M*b*;
van teekening g^{10} in akte M*c* en
„ „ g^3 „ „ M*d* en M*j*.

Toelichting tot de teekeningen, te vervaardigen voor de akte Mf.

(Letter *f* van het programma.)

1. De teekening uit te voeren in potlood met aanduiding van schaduw.

2. De teekening in zuivere inktlijnen uit te voeren.

3. Hiermede zijn bedoeld : liggers, eenvoudige kappen en plaatwerken.

De opgaaf of schets geeft alle maten aan.

4. Het voorwerp wordt bij de opmeting dadelijk geteekend, zoodat een afzonderlijke schets bij de teekening niet wordt verlangd.

5. De schets geeft alle maten aan.

De teekeningen onder 3, 4 en 5 bedoeld, dragen het karakter van zuivere werkteekeningen. (Een dezer teekeningen wordt in inktlijnen uitgevoerd.)

6. Projectievische schets, uit het geheugen, van een onderdeel uit het smids- of het machinevak.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 239).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Mg.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen : het rechtlijnig teekenen, het smidsteekenen en het werktuigkundig teekenen aan scholen voor de opleiding van technici, burgeravond-, ambachts-, teekenscholen en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen, alsmede het rechtlijnig teekenen aan hoogere burgerscholen.

De vereischten zijn :

a. Kennis van de vlakke meetkunde en van de stereometrie, voor zoover noodig ter verklaring van de regelen der beschrijvende meetkunde. Kennis van de berekening van oppervlak en inhoud van regelmatige lichamen, van cylinder, kegel en bol.

b. Kennis van de beschrijvende meetkunde tot en met de behandeling van regelmatig gebogen vlakken, omwentelingslichamen en regelvlakken.

Kennis van axonometrische projectieleer.

c. Kennis van de leer der perspectief en van licht en schaduw (zonlicht).

d. Kennis van de samenstelling en van de werking der voornaamste krachts- en arbeidswerktuigen.

Kennis van de constructies van het smidsvak.

e. Kennis van de werktuigbouwkunde, toegepast op het construeeren van onderdeelen van werktuigen.

f. Kennis van de bereiding en van de eigenschappen der in den machinebouw gebruikt wordende materialen, van de voornaamste bewerkingen die zij ondergaan en van de daarvoor noodige werktuigen en gereedschappen.

g. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het rechtlijnig-, het smids- en het werktuigkundig teekenen aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

h. Vaardigheid in :

1. het teekenen naar de natuur van voorwerpen uit de werktuigkunde ;

2. het teekenen van een werkstuk uit de beschrijvende meetkunde ;

3. het teekenen van een werkstuk uit de perspectief ;

4. het teekenen van ijzerconstructies naar opgaaf ;

5. het opmeten en teekenen van werktuigen en werktuigdeelen ;

6. het teekenen van werktuigen en werktuigdeelen naar gegeven schets ;

7. het construeeren van werktuigdeelen naar opgaaf ;

8. het schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *g* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord ;

bovendien :

in de vakken *d*, *f* en *g* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken ;

in de vakken *b*, *c* en *e* door het vervaardigen der teekeningen onder 2, 3 en 7 van letter *h* genoemd.

Bij het onderzoek in de vakken *d* en *e* wordt de kennis van de beginselen der natuurkunde en der mechanica ondersteld, voor zoover noodig ter verklaring van de werking der genoemde werktuigen en van de regelen waarop het construeeren van werktuigdeelen berust.

Vrijstelling wordt verleend, door het behalen van een voldoend cijfer :

voor vak *a*, van vak *a* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*h*, M*j* en M*k* ;

voor vak *b*, van vak *b* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*f*, M*g* en M*j* ;

voor vak *c*, van vak *c* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*h*, M*j* en

van vak *b* in akte M*k* ;

voor vak *e*, van vak *e* in akte M*h* ;

voor vak *f*, van vak *f* in akte M*h* ;

voor vak *g*, van vak *f* in akte M*a*, M*d*, M*e* en M*j* en

van vak *g* in akte M*h* voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft ;

voor teekening h^1, van teekening g^3 in akte M*d*, M*e* en M*j* en

van teekening h^1 in akte M*h* ;

voor teekening h^2, van teekening g^8 in akte M*a* en M*b* ;

van teekening g^{10} in akte M*c* ;

„ „ g^3 „ „ M*d*, M*e* en M*j* en

van teekening h^2 „ „ M*h*;
voor teekening h^6, van teekening g^9 in akte M*a* en M*b*;
van teekening g^{11} in akte M*c*;
„ „ g^4 „ „ M*d*, M*e* en M*j*;
„ „ h^3 „ „ M*h*;
„ „ g^8 „ „ M*k*;
voor teekening h^7, van teekening h^7 in akte M*h*.

Toelichting tot de teekeningen te vervaardigen voor de akte Mg.

(Letter *h* van het programma.)

1. De teekening uit te voeren in potlood met aanduiding van schaduw.

2. De teekening in zuivere inktlijnen uit te voeren.

3. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter. (Uit te voeren in zuivere potloodlijnen; de schaduw in vlakke tint aan te geven.)

4. Hiermede zijn bedoeld: kappen, geconstrueerde kolommen met balkverbinding, plaatwerken, als o. a. de rookkast van een scheepsketel.

De opgaaf bevat de hoofdmaten. De teekening wordt op schaal, met details op ware grootte, uitgevoerd.

5. Van de op te meten voorwerpen wordt een teekening gemaakt naar een vooraf door den candidaat vervaardigde schets met ingeschreven maten, welke met de teekening wordt ingeleverd.

6. Elke schets geeft de onderdeelen aan, waaruit de candidaat het werktuig, of het werktuigdeel, moet samenstellen.

7. De opgaaf bevat slechts enkele hoofdmaten, alle overige maten moeten door den candidaat berekend worden.

De wijze van berekening moet worden aangegeven.

De teekeningen 4, 5, 6 en 7 dragen het karakter van zuivere werkteekeningen. Een dezer teekeningen wordt in inktlijnen uitgevoerd.

8. Projectievische schets, uit het geheugen, van een onderdeel uit het smids- of het machinevak.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 239).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Mh.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen: het rechtlijnig teekenen en het electrotechnisch teekenen aan scholen voor de opleiding van technici, burgeravond-, ambachts-, teekenscholen en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen, alsmede het rechtlijnig teekenen aan hoogere burgerscholen.

De vereischten zijn:

a. Kennis van de vlakke meetkunde en van de stereometrie, voor zoover noodig ter verklaring van de regelen der beschrijvende meetkunde. Kennis van de berekening van oppervlak en inhoud van regelmatige lichamen, van cylinder, kegel en bol.

b. Kennis van de beschrijvende meetkunde tot en met de behandeling van regelmatige gebogen vlakken, omwentelingslichamen en regelvlakken. Kennis van de axonometrische projectieleer.

c. Kennis van de leer der perspectief en van licht en schaduw (zonlicht).

d. Kennis van de samenstelling en van de werking van dynamo's, electromotoren, transformatoren en accumulatorenbatterijen en van de daarbij noodige hulptoestellen.

e. Kennis van de werktuigbouwkunde, toegepast op het construeeren van onderdeelen van werktuigen.

f. Kennis van de bereiding en van de eigenschappen der in den machinebouw gebruikt wordende materialen, van de voornaamste bewerkingen die zij ondergaan en van de daarvoor noodige werktuigen en gereedschappen.

g. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het rechtlijnig- en het electrotechnisch teekenen aan de scholen waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

h. Vaardigheid in:

1. het teekenen naar de natuur van voorwerpen uit de werktuigkunde, of uit de electrotechniek;

2. het teekenen van een werkstuk uit de beschrijvende meetkunde;

3. het teekenen van een werkstuk uit de perspectief;

4. het opmeten en teekenen van werktuigen en werktuigdeelen uit de electrotechniek;

5. het teekenen van werktuigen en werktuigdeelen uit de electrotechniek naar gegeven schets;

6. het teekenen van eenvoudige schakelschema's naar opgaaf;

7. het construeeren van werktuigdeelen naar opgaaf;

8. het schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *g* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord;

bovendien :

in de vakken *d*, *f* en *g* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken ;

in de vakken *b*, *c* en *e* door het vervaardigen der teekeningen onder 2, 3 en 7 van letter *h* genoemd.

Bij het onderzoek in de vakken *d* en *e* wordt de kennis van de beginselen der natuurkunde en der mechanica ondersteld, voor zoover noodig ter verklaring van de werking der genoemde werktuigen en van de regelen waarop het construeeren van werktuigdeelen berust.

Vrijstelling wordt verleend, door het behalen van een voldoend cijfer :

voor vak *a*, van vak *a* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*f*, M*g*, M*j* en M*k* ;

voor vak *b*, van vak *b* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*f*, M*g* en M*j* ;

voor vak *c*, van vak *c* in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e*, M*g* en M*j* ;

van vak *b* in akte M*k* ;

voor vak *e*, van vak *e* in akte M*g* ;

voor vak *f*, van vak *d* in akte M*f* en

van vak *f* in akte M*g* ;

voor vak *g*, van vak *f* in akte M*a*, M*d*, M*e* en M*j* en

van vak *g* in akte M*g* en

van vak *e* in akte M*f*, voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft ;

voor teekening h^1, van teekening f^1 in akte M*f* ;

van teekening h^1 in akte M*g* en

„ „ g^2 „ „ M*d*, M*e* en M*f* ;

voor teekening h^2, van teekening g^8 in akte M*a* en M*b* ;

van teekening g^{10} in akte M*c* ;

„ „ g^3 „ „ M*d*, M*e* en M*j* ;

„ „ f^2 „ „ M*f* en

„ „ h^2 „ „ M*g* ;

voor teekening h^3, van teekening g^9 in akte M*a* en M*b* ;

van teekening g^{11} in akte M*c* ;

„ „ g^4 „ „ M*d*, M*e* en M*j* ;

„ „ h^3 „ „ M*g* ;

„ „ g^5 „ „ M*k* ;

voor teekening h^7, van teekening h^7 in akte M*g*.

*Toelichting tot de teekeningen te vervaardigen voor de akte M*h.

(Letter *h* van het programma.)

1. De teekening uit te voeren in potlood met aanduiding van schaduw.

2. De teekening in zuivere inktlijnen uit te voeren.

3. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter (uit te voeren in zuivere potloodlijnen, de schaduw in vlakke tint aan te geven).

4. Van de op te meten voorwerpen wordt een teekening gemaakt naar een vooraf door den candidaat vervaardigde schets met ingeschreven maten, welke met de teekening wordt ingeleverd.

5. Elke schets geeft de onderdeelen aan waaruit de candidaat het werktuig, of het werktuigdeel, moet samenstellen

6. De teekening moet op gebruikelijke wijze worden uitgevoerd.

7. De opgaaf bevat slechts enkele hoofdmaten, alle overige maten moeten door den candidaat berekend worden.

De wijze van berekening moet worden aangegeven.

De teekeningen 4, 5, 6 en 7 dragen het karakter van zuivere werkteekeningen.

Een dezer teekeningen wordt in inktlijnen uitgevoerd.

8. Projectievische schets, uit het geheugen, van een onderdeel uit de electrotechniek.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 239).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Mj.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen : het rechtlijnig teekenen en het meubelteekenen aan burgeravond-, ambachts-, teeken-, kunstnijverheidsscholen en daarmede gelijk staande of gelijk te stellen inrichtingen.

De vereischten zijn :

a. Kennis van de voornaamste constructies uit de vlakke meetkunde en van de eigenschappen der voornaamste meetkundige lichamen.

b. Kennis van de rechthoekige en scheefhoekige projectie van lichamen, begrensd door platte en gebogen vlakken, van hunne doorsnijdingen en de ontwikkeling hunner oppervlakken.

c. Kennis van de leer der perspectief, met eenvoudige schaduwbepaling (zonlicht).

d. Kennis van de geschiedenis van het meubel, van het hiermede in verband staande ornament en van voorwerpen, die betrekking hebben op de versiering der woning.

e. Grondige kennis van de samenstelling van het meubel, van de materialen, die daarbij worden gebruikt en van hunne bewerking.

Algemeene kennis van de aanverwante vakken.

f. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het rechtlijnig- en het meubelteekenen aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

g. Vaardigheid in:

1. het teekenen van een vlakversiering op groote schaal;
2. „ „ „ een voorwerp naar de natuur;
3. „ „ „ een werkstuk uit de projectieleer;
4. „ „ „ een werkstuk uit de perspectief;
5. „ „ „ planten, bloemen of dieren naar de natuur;
6. het schetsen, opmeten en in teekening brengen van een meubel;
7. het ontwerpen en teekenen van een meubel naar opgaaf;
8. het ontwerpen, teekenen en ontwikkelen van een draperie naar opgaaf;
9. het boetseeren van het eenvoudig ornament;
10. het schetsen op het schoolbord.

Het examen in de vakken *a* tot en met *f* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord;

bovendien:

in de vakken *d* en *f* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken;

in de vakken *b*, *c* en *e* door het vervaardigen der teekeningen, onder 3, 4 en 7 van letter *g* genoemd.

Vrijstelling wordt verleend, door het behalen van een voldoend cijfer:

voor vak *a*, van vak *a* in akte M*d*, M*f* en M*k*;
voor vak *b*, van vak *b* in akte M*b*, M*c*, M*d* en M*f*;
voor vak *c*, van vak *c* in akte M*d* en van vak *b* in akte M*k*;
voor vak *f*, van vak *f* in akte M*d* en van vak *e* in akte M*f*, voor zoover het rechtlijnig teekenen betreft;
voor teekening g^1, van teekening g^1 in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e* en M*k*;
voor teekening g^2, van teekening g^2 in akte M*d* en M*e*;
van teekening f^1 in akte M*f* en
„ „ h^1 „ „ M*g* en M*h*;
voor teekening g^3, van teekening g^3 in akte M*b*;
van teekening g^{10} in akte M*c*;
„ „ g^3 „ „ M*d*;
„ „ f^2 „ „ M*f*;
voor teekening g^4, van teekening g^4 in akte M*d* en
van teekening g^5 in akte M*k*;
voor teekening g^5, van teekening g^3 in akte M*a* en M*k* en
van teekening g^4 in akte M*b* en M*c*.

*Toelichting tot de teekeningen en het boetseerwerk, te vervaardigen voor de akte M*j.

(Letter *g* van het programma.)

1. Naar plaat, teekening of ander daarvoor geschikt voorbeeld, o. a. geweven stof, glas in lood, intarsia, enz. (Uit te voeren in zuivere omtreklijnen en in vlakke tinten.)

2. Een eenvoudig meubel of plastisch onderdeel, behoorende tot het interieur. (Uit te voeren in potlood.)

3. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter. (Uit te voeren in zuivere inktlijnen.)

4. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter. (Uit te voeren in zuivere potloodlijnen; de schaduw in vlakke tint aan te geven.)

5. Deze nauwkeurig te teekenen, daarna te ontleden, te styleeren en toe te passen als motief tot versiering van een meubel.

6. Plattegrond, opstand en doorsnede. (Uit te voeren in zuivere inktlijnen.) De schets, met ingeschreven maten, moet bij de teekening worden ingeleverd.

7. Te teekenen op schaal, met enkele details op ware grootte van de profileering en van de belangrijkste constructiedeelen.

8. Uit te voeren in potloodlijnen met vlakke tinten.

9. Het boetseeren van de motieven in deze toelichting onder 5 genoemd.

10. Perspectievische schets, uit het geheugen, van een meubel, dat te voren is waargenomen.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 239).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

PROGRAMMA VOOR DE AKTE Mk.

Deze akte geeft bevoegdheid om te onderwijzen: het handteekenen, het rechtlijnig teekenen en het technisch teekenen aan industriescholen voor meisjes en daarmede gelijkstaande of gelijk te stellen inrichtingen.

De vereischten zijn:

a. Kennis van de voornaamste constructies uit de vlakke meetkunde.

b. Kennis van de beginselen der perspectief.

c. Algemeene kennis van de geschiedenis der decoratieve kunst, vooral in verband met geweven stoffen, borduurwerken, passementen en kanten.

Algemeene kennis van de heraldiek.

d. Kennis van de geschiedenis van het costuum.

e. Kennis van de ontleedkunde, omvattende het geraamte, den oorsprong, de inplanting en de werking van de voornaamste spieren, gelegen aan de oppervlakte van het lichaam en de spieren, die den vorm van het menschbeeld bepalen.

Algemeene kennis van de proportieleer van den mensch (man, vrouw en kind).

f. Kennis der eischen van een doeltreffenden gang voor het onderwijs in het hand-, rechtlijnig- en technisch teekenen aan de scholen, waarvoor deze akte bevoegdheid geeft.

g. Vaardigheid in :

1. het teekenen van een vlakversiering op groote schaal ;
2. ,, ,, ,, een stilleven naar de natuur ;
3. ,, ,, ,, planten, bloemen of dieren naar de natuur ;
4. ,, ,, ,, een costuum op een mannequin ;
5. ,, ,, ,, een menschbeeld naar gipsafgietsel ;
6. ,, ,, ,, een spierbeeld ;
7. ,, ,, ,, een rechtlijnige vlakversiering ;
8. ,, ,, ,, een eenvoudig werkstuk uit de perspectief;
9. ,, ontwerpen van monogrammen en opschriften ;
10. het schetsen van een costuum uit het geheugen.

Het examen in de vakken *a* tot en met *f* geschiedt mondeling, met verklarende schetsen op het schoolbord ;

bovendien :

in de vakken *c* en *f* door het maken van een opstel, door schetsen in den tekst te verduidelijken ;

in de vakken *b* en *e* door het vervaardigen der teekeningen, onder 8 en 6 van letter *g* genoemd.

Vrijstelling wordt verleend, door het behalen van een voldoend cijfer :

voor vak *b*, van vak *c* in akte M*d* ;
voor vak *c*, van vak *d* in akte M*b* en M*c* voor zoover het de heraldiek betreft ;
voor vak *e*, van vak *e* in akte M*a*, M*b* en M*c* ;
voor teekening g^1, van teekening g^1 in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e* en M*j* ;
voor teekening g^2, van teekening g^2 in akte M*a*, M*b*, M*c*, M*d*, M*e* en M*j* ;
van teekening f^1 in akte M*f* en
,, ,, h^1 ,, ,, M*g* en M*h* ;
voor teekening g^3; van teekening g^3 in akte M*a* ;
van teekening g^4 in akte M*b* en M*c* en
,, ,, g^5 ,, ,, M*j* ;
voor teekening g^5, van teekening g^4 in akte M*a* en
van teekening g^5 in akte M*b* en M*c* ;
voor teekening g^5, van teekening g^5 in akte M*a* en
van teekening g^6 in akte M*b* en M*c* ;
voor teekening g^8, van teekening g^4 in akte M*d*.

*Toelichting tot de teekeningen, te vervaardigen voor de akte M*k.

(Letter *g* van het programma.)

1. Naar plaats, teekening of ander daarvoor geschikt voorbeeld, o. a. geweven stof, borduurwerk, kant, enz. (Uit te voeren in zuivere omtreklijnen en in kleur.)

2. Eenvoudig stilleven, samengesteld uit enkele voorwerpen, verschillend in vorm en stof. (Te bewerken met schaduwen.)

3. Deze nauwkeurig te teekenen, daarna te ontleden, te styleeren en toe te passen als motief tot versiering van geweven stoffen, tapijten, costumes, gordijnen, tafelkleeden, enz. Hierbij duidelijk aan te geven de wijze van bewerking, hetzij applicatie, plastiek- of kruissteek-borduren. (Alles in kleur te bewerken.)

4. De teekening uit te voeren op ongeveer natuurgrootte. (Te bewerken met schaduwen.)

5. Deze teekening uit te voeren in omtrek op academiegrootte.

6. Daarin vorm en ligging der voornaamste uitwendige spieren duidelijk aan te geven. Hierbij kan worden gebruik gemaakt van een calque der teekening in deze toelichting onder 5 bedoeld.

7. Deze versiering is samengesteld uit rechte lijnen, cirkels, cirkelbogen en vrij gebogen lijnen. (Uit te voeren in zuivere inktlijnen met toepassing van kleuren in vlakke tinten.)

8. Deze opgaaf heeft zooveel mogelijk een practisch karakter. (Uit te voeren in zuivere potloodlijnen.)

9. Te bewerken in inkt, met potlood of penseel. (Uit de teekening moet blijken in welke techniek het ontwerp is uit te voeren.)

10. Deze schets te maken naar een costuum, dat te voren is waargenomen. (Uit te voeren in potlood en kleur op ongeveer de helft der ware grootte.)

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 239).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

22 *Juli* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat het stichten en hebben van inrichtingen tot verwarming en verlichting door brongas, waardoor de watertoevoer in den polder wordt vermeerderd en dus de kosten der bemaling stijgen, bij waterschapskeur beperkt kan worden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. VAN HAASTER te *Leimuiden* tegen het besluit van Gedep. Staten van *Zuidholland* dd. 6 December 1909, nº. 135, tot goedkeuring van de keur voor den Wassenaarschen polder, gelegen onder de gemeenten *Leimuiden*, *Rijnzaterwoude* en *ter Aar*;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 15 Juni 1910, nº. 122;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 19 Juli 1910, nº. 243, afd. Waterstaat;

Overwegende, dat art. 35 der keur van bovengenoemden polder onder meer bepaalt: „Het is verboden: c. het hebben eener inrichting tot verwarming en verlichting door brongas, tenzij daarvoor jaarlijks eene som van ƒ 15 gelijktijdig met den polderomslag betaald wordt en d. het stichten van inrichtingen tot meer uitgebreid gebruik van brongas, buiten vergunning van het polderbestuur";

dat nadat de keur door het polderbestuur was vastgesteld, Gedep. Staten van *Zuidholland*, bij besluit van 6 December 1909, hunne goedkeuring hebben verleend;

dat van het besluit van Gedep. Staten JACOBUS VAN HAASTER, landbouwer en grondeigenaar in den Wassenaarschen polder, bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij, met den voorzitter van den polder, de eenige ingeland is, die eene inrichting heeft tot verlichting, en zoo mogelijk ook tot verwarming van zijne boerderij, door brongas, welke gebleken is zeer kostbaar te zijn en alleen wat de verlichting betreft, aan het doel beantwoordt; dat hij het hoogst onbillijk acht, dat hij door een keur met terugwerkende kracht met een jaarlijksche uitgave van ƒ 15 wordt belast; dat bovendien onder de bestaande omstandigheden de hoeveelheid water die op kunstmatige wijze aan den bodem wordt onttrokken, niet van dien aard is dat de polder buitengewone werkzaamheden heeft te verrichten om dat water uit te malen, terwijl bovendien het grootste gedeelte van het water ontstaat door natuurbronnen, welke door de inrichting van appellant op één punt geconcentreerd worden, waarbij eindelijk nog komt, dat in normale zomers het stoomgemaal 3 à 4 maanden achtereen niet werkt, en in dien tijd dikwijls water wordt ingelaten, zoodat zeker in dien tijd aan den polder geenerlei nadeel wordt toegebracht; terwijl appellant ten slotte wijst op het feit dat vele ingelanden met toestemming van het bestuur inrichtingen (duikers) hebben om buitenwater in hunne stoepslooten, koelbakken of veestallen te brengen, waardoor veel water in den polder komt, zonder daarvoor vergoeding te betalen;

O., dat het gebruik van inrichtingen als waarvan hier sprake is ten gevolge heeft, dat de watertoevoer in den polder wordt vermeerderd, waardoor de kosten der bemaling stijgen;

dat zoowel de vergoeding van die meerdere kosten door de gebruikers van de inrichtingen als de wijze waarop die vergoeding in art. 35 is geregeld, billijk is te achten;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (*Stbl.* nº. 139);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

—

22 *Juli* 1910. BESLUIT van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot uitvoering van art. 40 van het Koninklijk besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* nº. 290) tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij art. 4 der arbeidswet.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel:

Gelet op het bepaalde in artikel 40 van het Koninklijk besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* 290), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 4 der Arbeidswet, alsmede op zijne beschikking van 29 October 1909 nº. 3013, afdeeling Arbeid;

Heeft goedgevonden:

1º. aan de districtshoofden der arbeidsinspectie, tot en met 31 Augustus 1911, de bevoegdheid te verleenen, om namens hem, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk, vrijstelling te verleenen voor geen langer tijdvak dan één jaar, tenzij met zijne nadere machtiging, van de navolgende voorschriften van bovenaangehaald Koninklijk besluit, te weten: van die vervat in de artikelen 11, 13 sub A, en 14, alsmede van de voorwaarden omschreven in artikel 21, sub 1, voor zoover deze, ingevolge de artikelen 23, 24, 26, 27 en 28, geldt ten opzichte

van werklokalen behoorende tot de categorieën D, E, G, H of I van artikel 19, voorts van de voorwaarden omschreven in artikel 21, sub 8, voor zoover deze ingevolge artikel 27 geldt ten opzichte van werklokalen behoorende tot categorie H van artikel 19 en van de voorwaarde, omschreven in artikel 23, sub 2; een en ander echter met dien verstande: *a.* dat genoemde districtshoofden zijne nadere machtiging behoeven voor het verlengen van vrijstellingen, ook al zou de duur van de vrijstelling — de termijn waarmede deze ware te verlengen inbegrepen — niet meer dan één jaar bedragen, en *b.* dat de Minister nader zal beschikken, indien de aanvrager bezwaar heeft tegen de beslissing van het districtshoofd;

2°. te bepalen, dat met redenen omkleede verzoekschriften tot het verkrijgen van vrijstelling als onder 1 bedoeld, zullen zijn te richten tot het districtshoofd der arbeidsinspectie en dat adressen bij welke tegen de beslissing van het districtshoofd bezwaren worden ingebracht, zullen zijn in te dienen bij den Minister, onder overlegging — in originali of in afschrift — van die beslissing.

's Gravenhage, 22 Juli 1910.

De Minister voornoemd,
(*get.*) A. S. TALMA.

—

23 *Juli* 1910. BESLUIT, bepalende de bekendmaking in het *Staatsblad* van de op 16 December 1909 te *Londen* tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië* en op 29 December 1909 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten arbitrageverdragen. S. 240.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het te *Londen* op 16 December 1909 tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië* gesloten arbitrageverdrag, waarvan een afdruk in *Nederlandschen* en *Engelschen* tekst bij dit besluit is gevoegd en welk verdrag strekt tot verlenging van het aldaar op 15 Februari 1905 geteekend arbitrageverdrag (*Staatsblad* 1905, n°. 250);

Gezien mede het te *Parijs* op 29 December 1909 tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten arbitrageverdrag, waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd en welk verdrag strekt tot verlenging van het aldaar op 6 April 1904 geteekend arbitrageverdrag (*Staatsblad* 1905, n°. 249);

Overwegende, dat gezegde verdragen zijn goedgekeurd bij de wet van 28 Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 189), en dat de akten van bekrachtiging daarvan zijn uitgewisseld te *Parijs* op 5 Juli 1910 en te *Londen* op 11 Juli d.a.v.;

Hebben goedgevonden en verstaan: voorzegde verdragen te doen bekend maken door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*. (1)

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 23sten Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 29 *Juli* 1910.)

VERTALING.

—

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland en van de Britsche Overzeesche Bezittingen, Keizer van Indië, onderteekenaren van het verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen, gesloten te 's Gravenhage den 29sten Juli 1899;

Overwegende dat de Hooge Contracteerende Partijen zich bij Artikel 19 van dat verdrag het recht hebben voorbehouden om overeenkomsten aan te gaan, ten doel hebbende aan arbitrage te onderwerpen alle gevallen die zij voor zoodanige behandeling vatbaar zullen achten;

Hebben benoemd tot Hoogst Derzelver Gevolmachtigden:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, KAREL WILLEM PAUL FRANS Baron GERICKE VAN HERWIJNEN, Hoogst Derzelver Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Londen, Kamerheer in Buitengewonen Dienst; en

Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland en van de Britsche Overzeesche Bezittingen, Keizer van Indië, the Right Honourable Sir EDWARD GREY, Baronet van het Vereenigd Koninkrijk, Lid van het Parlement, Zijner Majesteits Voornaamsten Secretaris van Staat voor Buitenlandsche Zaken;

Die, na elkander hunne wederzijdsche volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

———

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

Art. 1. De Hooge Contracteerende Partijen vernieuwen bij dezen voor een verderen termijn van 5 jaren, een aanvang nemende den 12den Juli eerstkomende, het den 15den Februari 1905 te Londen geteekend verdrag nopens de regeling door arbitrage van zekere soorten van geschillen, welke tusschen de twee Regeeringen zouden kunnen rijzen.

2. Deze overeenkomst zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig mogelijk te Londen worden uitgewisseld.

Gedaan in dubbel te Londen, den 16den December 1909.

(*L. S.*) GERICKE.
(*L. S.*) E. GREY.

VERTALING.

—

De Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Regeering der Fransche Republiek, onderteekenaren van het verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen, gesloten te 's Gravenhage den 29sten Juli 1899;

Overwegende dat de Hooge contracteerende Partijen zich bij artikel 19 van dat verdrag hebben voorbehouden om overeenkomsten aan te gaan ten doel hebbende aan arbitrage te onderwerpen alle gevallen die zij voor zoodanige behandeling vatbaar zullen achten;

Hebben de ondergeteekenden gemachtigd de volgende bepalingen vast te stellen:

Art. 1. De Hooge contracteerende Partijen verklaren het verdrag onderteekend te Parijs den 6 April 1904, betrekking hebbende op de beslechting door arbitrage van zekere geschillen, die tusschen Haar zouden kunnen rijzen, te verlengen.

2. Dit verdrag is gesloten voor den tijd van vijf jaren, gerekend van den dag der uitwisseling der akten van bekrachtiging, en zal telkens verlengd worden voor een nieuw tijdperk van denzelfden duur, indien het niet opgezegd is door eene der Hooge contracteerende Partijen, minstens één jaar voor het afloopen van een vijfjarig tijdperk.

Gedaan in dubbel te Parijs den 29sten December 1909.

(*L.S.*) A. DE STUERS.
(*L.S.*) S. PICHON.

—

23 *Juli* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedep. Staten der onderscheidene provinciën betreffende werkzaamheden van de Staatscommissie voor drinkwatervoorziening.

De Staatscommissie voor drinkwatervoorziening ondervindt bij haren arbeid het bezwaar, dat nimmer de gegevens, verkregen bij de vele boringen, die tot heden zijn verricht, behoorlijk stelselmatig zijn verzameld. Opdat deze leemte, die ook door andere takken van Staatsdienst meermalen ernstig is gevoeld, alsnog zooveel mogelijk worde aangevuld, heeft genoemde Commissie besloten tot die verzameling over te gaan en naarmate het werk gereed komt, de vruchten van dien arbeid ook voor anderen beschikbaar te stellen.

De taak, die de Commissie daarmede op zich neemt, is tweeledig en alleen naar behooren te vervullen, wanneer de medewerking verkregen wordt van velen.

In de eerste plaats moeten alsnog zooveel mogelijk verzameld worden de uitkomsten, verkregen bij vroeger verrichte boringen. Deze liggen thans verspreid in allerlei archieven of zijn in het bezit van particulieren.

Ik heb de eer, naar aanleiding van het bovenstaande Uw College te verzoeken aan de Commissie (adres haren secretaris, Weistraat 29 te Utrecht) op te geven of te doen opgeven door de ambtenaren, binnen wier kring deze aangelegenheid valt, voor zooveel Uwe provincie aangaat:

1. wanneer boringen ten behoeve van Uwen dienst hebben plaats gehad;
2. voor welk doel geboord werd;
3. of de verkregen uitkomsten zijn openbaar gemaakt en zoo ja, waar; dan wel, of zij alsnog in de archieven berusten;
4. of de grondmonsters bewaard zijn gebleven en eventueel, desgewenscht slechts tijdelijk, voor nader onderzoek aan de commissie afgestaan zouden kunnen worden;
5. wat omtrent de aanwezigheid van water bij deze boringen is bevonden.

Tevens noodig ik Uw College uit de gemeentebesturen in Uw gewest namens mij, en onder mededeeling van bovenomschreven aanleiding te verzoeken de onder 1—5 genoemde opgaven aan de commissie te verstrekken of te doen verstrekken en, voor zooveel mogelijk, die opgaven mede te doen met betrekking tot boringen, die naar hun bekend is, door particulieren in hunne gemeente zijn verricht.

Het tweede deel der taak van de Commissie zal zijn het stelselmatig verzamelen van al wat bij de boringen, die voor allerlei doeleinden nog dagelijks geschieden, bekend wordt; verzameling van deze gegevens is van nog grooter waarde, vooral, wanneer de commissie van een voorgenomen boring zoo tijdig kennis krijgt, dat zij kan trachten te bewerken, dat

op verschillende punten wordt gelet, die, als zijnde voor het beoogde doel van geen waarde, niet worden nagegaan, maar voor het vraagstuk der drinkwatervoorziening van groot gewicht zijn.

Ik zal het op prijs stellen, dat uit hoofde hiervan van elke van wege het Provinciaal bestuur voorgenomen boring aan de commissie worde bericht en dat ook de gemeentebesturen daartoe door Uwe College, namens mij worden uitgenoodigd, en dezen tevens worden verzocht te melden al wat hun bekend wordt over door particulieren voorgenomen of aangevangen boringen, opdat de Commissie zich ook met deze particulieren in verbinding kunne stellen. (W. v. d. B. A.)

—

25 *Juli* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat de omstandigheid dat, bij opheffing eener openbare school, elf kinderen op meer dan 4 K.M. afstand van de naastbij gelegen openbare school zouden wonen, voldoende grond is om aan die opheffing de goedkeuring te onthouden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Nibbixwoud*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Noord-Holland* dd. 30 Maart 1910, n°. 134, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 15 Februari 1910, tot opheffing van de openbare school in het dorp aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 6 Juli 1910, n°. 149;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Juli 1910, n°. 6820, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende: dat naar aanleiding van een raadsbesluit waarbij aan het hoofd der openbare lagere school in het dorp *Nibbixwoud* op zijn verzoek met ingang van 1 Maart 1910 eervol ontslag was verleend, de gemeenteraad van *Nibbixwoud* op 15 Februari 1910 uit overweging, dat het getal leerlingen aan de genoemde school 14 bedraagt; dat in de school te *Hauwert*, gemeente *Nibbixwoud*, ruimte genoeg is voor deze 14 kinderen; dat de afstand van de verst afwonende leerling van deze school, tot de school te *Hauwert*, omstreeks een uur loopens zal zijn, besloten heeft, de openbare lagere school, dorp *Nibbixwoud*, op een later vast te stellen datum, doch zoo spoedig mogelijk op te heffen; dat Ged. Staten van *Noordholland* bij besluit van 30 Maart 1910, n°. 134, aan het raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden, daarbij overwegende, dat het aantal kinderen op de bedoelde school aanwezig op 15 Januari 1910, 14 bedroeg, van wie 11 wonen op meer dan 4 K.M. afstand van de openbare lagere school der gemeente in het dorp *Hauwert*; dat de opheffing van de school, waartoe in het algemeen niet dan in de uiterste noodzakelijkheid moet worden overgegaan, in deze omstandigheden geenszins gerechtvaardigd schijnt; dat krachtens art. 200 der Gemeentewet de gemeenteraad hierop Onze voorziening heeft ingeroepen;

O.: dat bij onderzoek gebleken is, dat elf kinderen, indien de bovenbedoelde school werd opgeheven, op meer dan 4 K.M. afstand van de naastbij gelegen openbare lagere school zouden wonen; dat al moge die omstandigheid geen afdoenden grond opleveren, waarom de gemeente *Nibbixwoud* onder alle omstandigheden verplicht zou kunnen worden geacht tot oprichting eener nieuwe meer in de nabijheid van de woningen dier kinderen gevestigde school, met dit afstandsbezwaar zelfs voor een zóó gering aantal kinderen toch wel degelijk rekening behoort te worden gehouden bij de opheffing eener sedert jaren, bestaande openbare school; dat de mogelijkheid niet is uitgesloten dat na verloop van eenigen tijd en na het optreden van een nieuw hoofd der school bij instandhouding dier school het aantal leerlingen weder zal toenemen; dat het geldelijk voordeel uit de opheffing der school te verwachten, niet kan worden geacht op te wegen tegen de dagelijks terugkeerende nadeelen, ongeriefelijkheden en bezwaren, waardoor de bewoners van het dorp *Nibbixwoud*, die openbaar lager onderwijs voor hunne kinderen verlangen, de vervulling van dien wensch voortaan zouden zien belemmerd of bemoeilijkt, indien de tot dusverre aldaar steeds bestaan hebbende openbare school, overeenkomstig het daartoe door den gemeenteraad genomen besluit werd opgeheven;

dat Gedep. Staten mitsdien hunne goedkeuring aan dit raadsbesluit terecht hebben onthouden.

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

26 *Juli* 1910. BESLUIT, ter bekendmaking van den tekst der wet van 2 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 1), zooals die wet is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 3 Februari 1902 (*Staatsblad* n°. 14), 13 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 24), 13 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 46), 12 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 146), 30 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 204), 30 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 205), 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 249) en 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 228). S. 241.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 22 Juli 1910, n°. 1570, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Gelet op artikel 8 der wet van den 15den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 228);

Hebben goedgevonden en verstaan:

den tekst der wet van 2 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 1), zooals die wet is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 3 Februari 1902 (*Staatsblad* n°. 14), 13 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 24), 13 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 46), 12 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 146), 30 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 204), 30 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 205), 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 249) en 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 228), algemeen bekend te maken, door bijvoeging van dien tekst in zijn geheel bij dit besluit.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 26sten Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 20 *Aug.* 1910.)

TEKST DER WET *van* 2 *Januari* 1901 (Staatsblad n°. 1), *houdende wettelijke verzekering van werklieden tegen geldelijke gevolgen van ongevallen in bepaalde bedrijven, (in werking getreden met uitzondering van de bepaling, vervat in artikel* 1, *op* 1 *Juni* 1901, *terwijl de bepaling, vervat in artikel* 1, *in werking is getreden op* 1 *Februari* 1903) *zooals die wet is gewijzigd bij de wetten van* 3 *Februari* 1902 (Staatsblad n°. 14), 13 *Januari* 1908 (Staatsblad n°. 24), 13 *Februari* 1909 (Staatsblad n°. 46), 12 *Juni* 1909 (Staatsblad n°. 146), 30 *Juni* 1909 (Staatsblad n°. 204), 30 *Juni* 1909 (Staatsblad n°. 205), 1 *Juli* 1909 (Staatsblad n°. 249) *en* 15 *Juli* 1910 (Staatsblad n°. 228).

HOOFDSTUK I.

Inleidende bepalingen.

Art. 1. De werklieden in de na te noemen bedrijven zijn volgens de bepalingen dezer wet verzekerd tegen geldelijke gevolgen van ongevallen, hun in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomen.

2. Onder werkgever verstaat deze wet ieder, natuurlijke of rechtspersoon, die anderen in dienst heeft voor de uitoefening van eenig bedrijf, genoemd of bedoeld in artikel 10.

Onder werkman verstaat deze wet ieder, die in dienst van den werkgever in diens onderneming tegen loon werkzaam is.

Vólontairs, leerlingen en dergelijke personen, die wegens hunne onvoltooide opleiding nog geen loon ontvangen, worden als werklieden beschouwd.

3. Onder verzekeringsplichtig bedrijf verstaat deze wet een bedrijf, genoemd of bedoeld in artikel 10.

Onder verzekeringsplichtige onderneming verstaat deze wet eene onderneming, waarin een verzekeringsplichtig bedrijf wordt uitgeoefend.

Indien een publiekrechtelijk lichaam door in zijnen dienst zijnde personen zoodanige werkzaamheden doet verrichten, dat die personen ingevolge artikel 1 verzekerd zouden zijn, indien zij die werkzaamheden in dienst van een privaat persoon verrichtten, wordt het publiekrechtelijk lichaam ten aanzien dier werkzaamheden geacht een verzekeringsplichtig bedrijf uit te oefenen.

4. Onder krachtwerktuig verstaat deze wet ieder toestel, bestemd tot het drijven van een of meer arbeidswerktuigen.

5. Onder loon verstaat deze wet elke uitkeering, welke de verzekerde als vergoeding voor zijnen arbeid of gedurende staking van den arbeid van zijnen werkgever ontvangt.

Indien het loon gedeeltelijk of geheel bestaat in huisvesting, verstrekkingen in natura of wel in beide, wordt de geldswaarde daarvan geschat volgens de waarde ter plaatse van verstrekking.

6. Het loon van werklieden, die voor den werkgever ook werkzaamheden of diensten verrichten, welke niet tot het verzekeringsplichtige bedrijf behooren, wordt voor de toepassing van deze wet geacht geheel in het verzekeringsplichtige bedrijf te zijn verdiend.

7. Deze wet verstaat onder dagloon: het loon, dat een werkman, toen het ongeval hem trof, gemiddeld per dag verdiende in

de onderneming, waarin het ongeval plaats greep.

Voor de berekening van het dagloon gelden de volgende bepalingen:

I. Indien de werkman reeds een jaar werkzaam was in die onderneming, wordt het loon, door hem van zijnen werkgever ontvangen gedurende het aan het ongeval voorafgaande jaar, gedeeld door het aantal dagen, waarop door hem in dat jaar voor den werkgever is gearbeid.

Heeft gedurende dat jaar in de onderneming staking van arbeid plaats gehad, dan zullen voor de toepassing van deze wet de dagen, waarop niet gearbeid is, maar waarvoor de werkman van zijnen werkgever loon heeft ontvangen, als arbeidsdagen worden beschouwd. Indien dit loon minder heeft bedragen dan het in de week vóór de staking bedroeg, wordt het geacht gelijk te zijn aan het loon, dat in die dagen gemiddeld is verdiend door gelijksoortige arbeiders in hetzelfde of in een soortgelijk bedrijf in dezelfde gemeente of in naburige gemeenten.

II. Was de werkman op den dag van het ongeval nog geen jaar werkzaam in die onderneming, of was hij ten minste gedurende zeven dagen in dat jaar door ziekte of ongeval verhinderd zijn gewoon loon te verdienen, dan wordt zijn dagloon gerekend gelijk te zijn aan dat van een gelijksoortigen arbeider, die op bedoelden dag een jaar werkzaam is in dezelfde of in eene naburige onderneming en niet een gedeelte van dat jaar door ziekte verhinderd is geweest te arbeiden, indien dezen op dien dag een ongeval was overkomen.

Is op den dag van het ongeval geen gelijksoortige arbeider gedurende een jaar werkzaam in dezelfde of in eene naburige onderneming, dan wordt het dagloon van den werkman gerekend te bedragen een driehonderdste gedeelte van het loon, dat gedurende het aan den dag van het ongeval voorafgaande jaar gemiddeld is verdiend door gelijksoortige arbeiders in hetzelfde of in een soortgelijk bedrijf in dezelfde gemeente of in naburige gemeenten.

III. Ten aanzien van werklieden in bij algemeenen maatregel van bestuur te noemen bedrijven, welke volgens hunnen aard niet gedurende het geheele jaar maar slechts gedurende een zekeren tijd van het jaar worden uitgeoefend, wordt door Ons, hetzij in het algemeen, hetzij ten opzichte van bepaalde gemeenten, een bedrag vastgesteld, dat als het dagloon dier werklieden zal worden beschouwd, met dien verstande, dat voor de verschillende hier bedoelde bedrijven en voor de verschillende soorten van werklieden in hetzelfde bedrijf verschillende bedragen kunnen worden vastgesteld.

8. Het dagloon van volontairs, leerlingen en dergelijke personen, die wegens hunne onvoltooide opleiding nog geen loon ontvangen of niet het loon, dat in de gemeente, waarin de onderneming gevestigd is, of in de naburige gemeenten de minst betaalde volslagen werklieden van hetzelfde geslacht in het vak, waarin de opleiding plaats vindt, ontvangen, wordt voor de vaststelling van het bedrag van renten en begrafeniskosten, ingevolge deze wet toe te kennen, gerekend te bedragen een driehonderdste gedeelte van het loon, dat gedurende het aan den dag van het ongeval voorafgaande jaar gemiddeld is verdiend door de bovenbedoelde minst betaalde volslagen werklieden, maar niet meer dan één gulden. Hetzelfde geldt ten aanzien van het dagloon van personen beneden den leeftijd van 21 jaren, die geen opleiding genieten doch niet het loon ontvangen, dat in het bedrijf, waarin zij werkzaam zijn, in de hiervoren bedoelde gemeente of gemeenten door de minst betaalde volslagen werklieden van hetzelfde geslacht ontvangen wordt.

Is het ongeval voorgekomen in verband met de uitoefening van eenig bedrijf, bedoeld in artikel 7, sub III, dan wordt, indien het dagloon van de minst betaalde volslagen werklieden van hetzelfde geslacht volgens de bepaling, in genoemd lid vervat, meer dan één gulden zou bedragen, het bedrag van één gulden als dagloon aangemerkt.

Dit artikel blijft buiten toepassing, indien het dagloon van de in het eerste lid bedoelde personen, volgens artikel 7 berekend, één gulden of meer bedraagt.

9. De bepalingen dezer wet zijn ook van toepassing:

a. op den werkgever, wiens onderneming in Nederland gevestigd is, voor zooveel hij zijn bedrijf in het buitenland uitoefent, ten aanzien van den werkman, dien hij daarvoor gebruikt, zoo deze zijne woonplaats hier te lande heeft;

b. op den sub *a* bedoelden werkman, die in het buitenland door een ongeval wordt getroffen.

De bepalingen dezer wet zijn niet van toepassing:

1°. op den werkgever, die zijn bedrijf in Nederland uitoefent doch wiens onderneming buiten Nederland is gevestigd, ten aanzien van den werkman, dien hij daarvoor hier te

lande gebruikt en die hier te lande niet zijne woonplaats heeft, indien in het land, waar de onderneming is gevestigd, eene verplichte verzekering tegen ongevallen bestaat, welke niet van toepassing is ten aanzien van den werkman, die in Nederland zijne woonplaats heeft en die voor eene in Nederland gevestigde onderneming in het land, waar de eerstbedoelde onderneming is gevestigd, het bedrijf uitoefent;

2°. op den werkman die, in dienst van den sub 1 bedoelden werkgever, diens bedrijf in Nederland uitoefent en aldaar niet zijne woonplaats heeft, indien in het land, waar de onderneming van zijn werkgever is gevestigd, eene verplichte verzekering tegen ongevallen bestaat, welke niet van toepassing is ten aanzien van den werkman, die in Nederland zijne woonplaats heeft en die voor eene in Nederland gevestigde onderneming in het land, waar de eerstbedoelde onderneming is gevestigd, het bedrijf uitoefent.

HOOFDSTUK II.

Verzekeringsplichtige bedrijven.

10. De bedrijven, in artikel 1 bedoeld, zijn:

1°. alle bedrijven, uitgeoefend in ondernemingen, waarin ten behoeve van het bedrijf eenig krachtwerktuig wordt gebruikt;

2°. de bedrijven, voor welker gedeeltelijke of geheele uitoefening gewoonlijk stoom of gassen worden gebezigd, waarvan de spanning in verband met den inhoud der toestellen, welke den stoom of de gassen bevatten, eene grens overschrijdt, bij algemeenen maatregel van bestuur aan te geven;

3°. de bedrijven, voor welker gedeeltelijke of geheele uitoefening bij algemeenen maatregel van bestuur op te noemen ontplofbare of vluchtige, licht ontbrandbare stoffen of wel stoffen, welker dampen met lucht vermengd ontplofbare mengsels opleveren, gewoonlijk worden gebruikt of verwerkt in eene grootere hoeveelheid dan bij bedoelden algemeenen maatregel van bestuur is bepaald;

4°. de bedrijven van vervaardigen, vervoeren of bewaren van een of meer der stoffen, als bedoeld sub 3;

5°. de bedrijven van handelaars in stoffen, als bedoeld sub 3, die voor de uitoefening van hun bedrijf gewoonlijk van een of meer dier stoffen meer dan eene bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen hoeveelheid in voorraad hebben;

6°. de schippersbedrijven met schepen, welke in den regel van eene plaats hier te lande naar eene andere plaats hier te lande varen, of met schepen, welke in den regel binnen dezelfde plaats varen, zoomede de schippersbedrijven met schepen, welke uitsluitend de rivieren en binnenwateren bevaren en tevens geregeld van buitenslands komen of naar buitenslands bestemd zijn;

7°. het veerschippersbedrijf;

8°. het visschersbedrijf, uitgeoefend op rivieren of binnenwateren;

9°. het scheepsmakers- en scheepssloopersbedrijf;

10°. het scheepstakelaarsbedrijf;

11°. het bedrijf, uitgeoefend door bergers van schepen en ladingen;

12°. het bedrijf van exploiteeren van droogdokken;

13°. het bedrijf van bedienen van sluizen en beweegbare bruggen;

14°. de bedrijven, uitgeoefend in spoorweg-, tramweg-, omnibus-, rijtuig- en rijpaardenondernemingen;

15°. de bedrijven van ballastondernemers en van laden, lossen, stapelen, wegen, meten, vervoeren of wegbergen van goederen;

16°. de bedrijven van maken, herstellen, opbreken of afbreken van wegen, spoor- of tramwegen, kanalen, sluizen, havens, dokken, bruggen, dijken of andere waterwerken;

17°. het duikersbedrijf;

18°. de bedrijven van plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van riolen, buisleidingen, electrische geleidingen of bliksemafleiders;

19°. het aardwerkers-, grondwerkers-, heiers-, bagger-, grondboorders- en welputtenmakersbedrijf;

20°. het vervenersbedrijf;

21°. de bedrijven van delven van ijzererts, grint of keien;

22°. het bedrijf van exploiteeren van steengroeven;

23°. de bedrijven van bewerken van diamant of andere edelsteenen;

24°. de bedrijven van bouwondernemers en van sloopers van bouwwerken;

25°. de bedrijven van maken, herstellen of onderzoeken van dakbedekkingen;

26°. het schilders- en glazenmakersbedrijf;

27°. het behangers- en stoffeerdersbedrijf;

28°. het stukadoorsbedrijf;

29°. de bedrijven van glazenwasschen, van schoonmaken van gebouwen en van verrichten van werkzaamheden aan gevels met toebehooren;

30°. het schoorsteenvegersbedrijf;

31°. het bedrijf van exploiteeren van gasfabrieken;

32°. de bedrijven van bewerken of verwerken van metaal, steen, hout, kurk of riet;

33°. de bedrijven van bewerken of verwerken van stroo, voor zoover deze worden uitgeoefend in ondernemingen, waarin ten behoeve van de uitoefening van het bedrijf werktuigen worden gebezigd;

34°. de bedrijven van vervaardigen of bewerken van glas, aardewerk, kalk, borstelwerk, leder-, caoutchouc- of papierwaren, cartonnages, vlas, touw, zeil of zeep;

35°. het mandenmakersbedrijf;

36°. het leerlooiersbedrijf;

37°. het schoenmakersbedrijf voor zoover dat wordt uitgeoefend in ondernemingen, waarin ten behoeve van de uitoefening van het bedrijf werktuigen worden gebruikt;

38°. de bedrijven, uitgeoefend door steen-, tegel- en pannenfabrikanten;

39°. het bedrijf, uitgeoefend door cementijzerfabrikanten;

40°. het drukkers- en boekbindersbedrijf;

41°. het zoutziedersbedrijf;

42°. het apothekersbedrijf en de bedrijven, uitgeoefend door vervaardigers van chemicaliën;

43°. het bedrijf, uitgeoefend in laboratoria voor wetenschappelijk of technisch onderzoek, ook ten dienste van het onderwijs;

44°. het bedrijf van exploiteeren van abattoirs, het slachters- en vleeschhouwersbedrijf en de bedrijven, uitgeoefend door vleeschwarenfabrikanten;

45°. de bedrijven, uitgeoefend door fabrikanten van verduurzaamde levensmiddelen of vruchtensappen;

46°. het vischdrogers-, vischrookers- en vischzoutersbedrijf;

47°. het bierbrouwers- en azijnmakersbedrijf;

48°. de bedrijven, uitgeoefend door distillateurs van gegiste vloeistoffen, en het jenever- en likeurstokersbedrijf;

49°. het moutersbedrijf;

50°. het bedrijf, uitgeoefend door mineraalwaterfabrikanten;

51°. de bedrijven, uitgeoefend door koffiestroop- of cichoreifabrikanten;

52°. het bedrijf van boterfabrikanten, die ten behoeve van de uitoefening van het bedrijf centrifuges gebruiken;

53°. het vetsmeltersbedrijf;

54°. het olie-, lak- en vernisstokersbedrijf;

55°. het bedrijf, uitgeoefend door zegellakfabrikanten;

56°. het gistpakkersbedrijf;

57°. het tabakskerversbedrijf;

58°. het lompensorteerdersbedrijf;

59°. het lantaarnopstekersbedrijf;

60°. het brandweerbedrijf;

61°. de bedrijven van reinigen van wegen, straten, pleinen, kolken, riolen of secreten, die van weghalen van asch of vuil en het bedrijf van mestbereiding.

Ten aanzien van die omschrijvingen, vervat in het eerste lid, welke eene groep van bedrijven omvatten, wordt bij algemeenen maatregel van bestuur bepaald, welke bedrijven tot iedere groep behooren.

11. De bedrijven van landbouw, veehouderij, tuinbouw en boschbouw, het bedrijf van personen- of goederenvervoer met schepen, niet bedoeld in artikel 10 sub 6, en het vischersbedrijf, uitgeoefend buiten rivieren en binnenwateren, zijn niet verzekeringsplichtig, ook al worden zij uitgeoefend in ondernemingen, waar ten behoeve van het bedrijf eenig krachtwerktuig wordt gebruikt.

Evenmin zijn verzekeringsplichtig de schippersbedrijven, bedoeld in artikel 10 sub 6, indien zij worden uitgeoefend met één schip van niet grooter inhoud dan 60 M³, dat niet door eenig krachtwerktuig wordt bewogen.

12. Wanneer een ondernemer, die een in artikel 10 sub 6 bedoeld bedrijf uitoefent, door in zijnen dienst zijnde personen goederen, welke hij per schip heeft vervoerd of moet vervoeren, doet laden, lossen, stapelen, wegen, meten, vervoeren óf wegbergen, wordt voor de toepassing van deze wet het schippersbedrijf ten aanzien van deze werkzaamheden geacht ook het laden, lossen, stapelen, wegen, meten, vervoeren of wegbergen van goederen te omvatten.

Wanneer een ondernemer, die het schippersbedrijf uitoefent met schepen, niet bedoeld in artikel 10 sub 6, en die hier te lande den zetel zijner onderneming of een agent heeft, door in zijnen dienst zijnde personen goederen, welke hij per schip heeft vervoerd of moet vervoeren, hier te lande doet laden, lossen, stapelen, wegen, meten, vervoeren of wegbergen, wordt hij voor de toepassing van deze wet ten aanzien van die werkzaamheden geacht het bedrijf van laden, lossen, stapelen, wegen, meten, vervoeren of wegbergen van goederen uit te oefenen.

HOOFDSTUK III.

Van de Rijksverzekeringsbank.

13. Ter uitvoering van het bepaalde in artikel 1 dezer wet is te Amsterdam eene Rijksinstelling gevestigd, welke den naam draagt van Rijksverzekeringsbank.

De kantoren der posterijen zijn tevens de kantoren der Rijksverzekeringsbank.

14. Het boekjaar der Rijksverzekeringsbank loopt van 1 Januari tot en met 31 December.

15. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank bestaat uit drie leden, die evenals de daaraan ondergeschikte ambtenaren door Ons worden benoemd, geschorst en ontslagen.

Uit de leden wordt door Ons een voorzitter aangewezen.

De voorzitter vertegenwoordigt de bank in en buiten rechten.

De voorzitter wordt bij verhindering, afwezigheid of ontstentenis vervangen door den oudstbenoemde der overige bestuursleden en, indien deze bij hetzelfde besluit benoemd zijn, door dengene, die in het besluit het eerst genoemd is.

Door Ons worden drie plaatsvervangende bestuursleden benoemd. Zij worden door Ons geschorst en ontslagen; zij ontvangen geene bezoldiging.

Aan de Rijksverzekeringsbank wordt een door Ons te benoemen wiskundig adviseur verbonden. Hij wordt door Ons geschorst en ontslagen.

De instructiën voor het bestuur, voor den wiskundigen adviseur en voor de ambtenaren worden door Ons vastgesteld, gehoord den bij artikel 18 vermelden Raad van toezicht.

De bezoldigingen van den voorzitter en de overige leden van het bestuur, van den wiskundigen adviseur en van de ambtenaren worden door Ons vastgesteld.

Den plaatsvervangenden bestuursleden kan voor hunne werkzaamheden door Ons eene vergoeding worden toegekend.

Bij algemeenen maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat de benoeming, de schorsing en het ontslag der ambtenaren, of van sommigen hunner, zullen geschieden door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

16. Het bestuur is verantwoordelijk en rekenplichtig aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

17. Het bestuur zorgt jaarlijks voor de samenstelling eener ongevallenstatistiek en doet om de vijf jaren eene wetenschappelijke balans opmaken.

HOOFDSTUK IV.

Van den Raad van toezicht.

18. Op den toestand en het beheer der Rijksverzekeringsbank wordt toezicht uitgeoefend door een Raad van toezicht.

De Raad van toezicht bestaat uit zes of negen leden, die door Ons worden benoemd, geschorst en ontslagen.

De leden worden voor een derde gedeelte benoemd uit de werkgevers en voor een derde gedeelte uit zoodanige werklieden in den zin van artikel 3, tweede lid, der wet op de Kamers van arbeid, die in eene Kamer van arbeid als werkman of in het bestuur van eene bij Koninklijk besluit erkende werkliedenvereeniging zitting gehad hebben of nog hebben.

Na verloop van drie jaren na het in werking treden dezer wet treedt iedere twee jaren op den 1sten Juli een derde gedeelte der leden af volgens daarvan op te maken rooster.

Die ter vervulling eener plaats, welke binnen den bepaalden tijd is opengevallen, tot lid van den Raad is benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop degeen, in wiens plaats hij benoemd is, moest aftreden.

De aftredende is eerst na verloop van één jaar weder benoembaar tenware zijn lidmaatschap, dat met zijn aftreden eindigde, nog geen drie jaren geduurd had.

In geval van vacature doet de Raad Ons eene aanbevelingslijst van ten minste twee personen toekomen.

Uit de leden wordt door Ons een voorzitter aangewezen.

Aan den voorzitter en de overige leden van den Raad worden presentiegelden toegelegd; zij ontvangen geene bezoldiging.

Aan den Raad kan door Ons een secretaris worden toegevoegd, zoo noodig op eene door Ons te bepalen bezoldiging. Hem wordt door Ons eene jaarlijksche vergoeding voor bureelkosten toegelegd.

De secretaris wordt benoemd voor den tijd van vijf jaren, maar kan te allen tijde door Ons worden geschorst of ontslagen.

Tot regeling der werkzaamheden van den Raad worden door Ons, den Raad gehoord, de noodige voorschriften gegeven.

HOOFDSTUK V.

Van den omvang der schadeloosstellingen en de berekening daarvan.

19. De Rijksverzekeringsbank verleent den verzekerde, wien een ongeval overkomt in verband met de uitoefening van het bedrijf, als schadeloosstelling genees- en heelkundige behandeling of vergoeding daarvoor volgens regelen bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen.

20. Indien het ongeval, in artikel 19 bedoeld, ten gevolge heeft, dat de verzekerde

den derden dag na het ongeval, naar het oordeel van den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aangewezen geneesheer, niet in staat is in de onderneming van zijn werkgever zijn gewone werk te verrichten, ontvangt hij van de Rijksverzekeringsbank bovendien eene tijdelijke uitkeering, gerekend van den dag na het ongeval af, zoolang de bedoelde ongeschiktheid voortduurt, maar uiterlijk tot den drie en veertigsten dag.

Deze uitkeering bedraagt voor elken dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend, zeventig percent van des verzekerden dagloon.

21. Indien het ongeval, in artikel 19 bedoeld, ten gevolge heeft, dat de verzekerde zes weken na den dag van het ongeval gedeeltelijk of geheel ongeschikt is tot werken, ontvangt hij van de Rijksverzekeringsbank als verdere schadeloosstelling eene geregelde uitkeering, rente genaamd, gedurende den tijd van zijne gedeeltelijke of geheele ongeschiktheid tot werken te rekenen van den dag na het ongeval.

Deze rente bedraagt per dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend :

a. in geval van geheele ongeschiktheid tot werken zeventig percent van des verzekerden dagloon ;

b. in geval van gedeeltelijke ongeschiktheid tot werken een deel der sub *a* genoemde rente in verhouding tot de verloren geschiktheid tot werken.

Is den verzekerde krachtens artikel 20 eene tijdelijke uitkeering toegekend, dan gaat de in het eerste lid bedoelde uitkeering in op den dag na dien, over welken hij voor het laatst recht had op eene tijdelijke uitkeering krachtens artikel 20.

De in het eerste lid bedoelde uitkeering kan over de eerste zes weken na den dag van het ongeval per werkdag nooit meer bedragen dan hetgeen den verzekerde als tijdelijke uitkeering per werkdag ter zake van dat ongeval had kunnen zijn toegekend.

Voor de vaststelling van de in dit en in het vorige artikel bedoelde schadeloosstellingen komt het dagloon, hetwelk meer dan vier gulden bedraagt, voor dat meerdere niet in aanmerking.

22. Voor de toepassing van deze wet wordt een werkman geheel of gedeeltelijk ongeschikt geacht tot werken, indien hij geheel of gedeeltelijk ongeschikt is geworden tot arbeid, welke overeenkomt met zijne krachten vóór het ongeval en met zijne bekwaamheden.

23. Indien de verzekerde ten gevolge van een ongeval, hem in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomen, overlijdt, keert de Rijksverzekeringsbank de navolgende schadeloosstellingen uit :

1°. voor begrafeniskosten dertigmaal het dagloon van den overledene, uit te betalen aan dengene van de nagelaten betrekkingen, die aanspraak op eene rente heeft en voor de begrafenis heeft gezorgd, en bij ontstentenis van zulk eenen aan dengene, die de begrafenis bekostigd heeft ;

2°. eene rente aan de nagelaten betrekkingen van den overledene te rekenen van den dag van het overlijden.

Het bepaalde in het laatste lid van artikel 21 is van toepassing.

24. De rente, in het vorige artikel sub 2 genoemd, bedraagt per dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend :

a. voor de vrouw, met wie de overledene ten tijde van het ongeval gehuwd was, tot haren dood of haar opvolgend huwelijk dertig percent van des overledenen dagloon ;

b. voor den man, met wien de overledene ten tijde van het ongeval gehuwd was, indien deze zijn kostwinner was, tot zijnen dood of zijn opvolgend huwelijk zooveel als de overledene in den regel tot zijn levensonderhoud bijdroeg, doch niet meer dan dertig percent van haar dagloon ;

c. voor elk wettig kind van den overledene vijftien percent, en, bijaldien dit kind ouderloos is of wordt, twintig percent van het dagloon van den overledene ;

d. voor elk natuurlijk kind, dat door den overledene wettiglijk erkend was ten tijde van het ongeval, vijftien percent, en, bijaldien dit kind ouderloos is of wordt, twintig percent van het dagloon van den overledene ;

e. voor de ouders of bij ontstentenis van deze voor de grootouders van den overledene, indien deze hun kostwinner was, zooveel als hij in den regel tot hun levensonderhoud bijdroeg, doch niet meer dan dertig percent van zijn dagloon en wel tot den dood van den langstlevende ;

f. voor elk ouderloos kleinkind van den overledene, indien deze zijn kostwinner was, zooveel als hij in den regel tot diens levensonderhoud bijdroeg, doch niet meer dan twintig percent van zijn dagloon ;

g. voor de schoonouders van den overledene, indien deze hun kostwinner was, zooveel als hij in den regel tot hun levensonderhoud bijdroeg, doch niet meer dan dertig percent

van zijn dagloon en wel tot den dood van den langstlevende; het recht voor de schoonouders op rente houdt eveneens op in de gevallen, bedoeld sub 1 en 2 van artikel 377 van het Burgerlijk Wetboek.

Het bepaalde in het laatste lid van artikel 21 is van toepassing.

25. Indien de in het vorige artikel sub *a* bedoelde weduwe een huwelijk aangaat, houdt zij op rentetrekster te zijn, maar zij ontvangt als afkoopsom harer rente een bedrag in eens van tweemaal hare jaarrente.

Deze bepaling geldt eveneens voor den weduwnaar, bedoeld in het vorige artikel sub *b*.

26. Een kind of kleinkind trekt de hem toegekende rente tot zijn voleindigde zestiende levensjaar.

27. De renten, toegekend aan de personen, bedoeld in artikel 24, zullen te zamen niet meer bedragen dan zestig percent van des overledenen dagloon, met dien verstande dat de personen, bedoeld in artikel 24 sub *g*, alleen aanspraak hebben op eene rente, indien de personen, bedoeld in hetzelfde artikel sub *a*, *b*, *c*, *d*, *e* en *f*; de personen, bedoeld sub *f*, indien de personen, bedoeld sub *a*, *b*, *c*, *d* en *e*; de personen, bedoeld sub *e*, indien de personen, bedoeld sub *a*, *b*, *c* en *d*, alle hunne volle rente hebben ontvangen.

Indien de personen, bedoeld in artikel 24 sub *a*, *b*, *c* en *d*, te zamen meer dan zestig percent van des overledenen dagloon zouden ontvangen, dan zal elke rente eene evenredige vermindering ondergaan.

Indien van de kleinkinderen, als bedoeld in artikel 24 sub *f*, meer dan één in leven zijn en elk kleinkind niet zijne volle rente kan ontvangen, zal de rente van elk kleinkind eene evenredige vermindering ondergaan.

28. De verzekerde, die opzettelijk het ongeval heeft veroorzaakt, en diens nagelaten betrekkingen hebben geene aanspraak op eenige schadeloosstelling, in de voorgaande artikelen vermeld.

Indien het aan een verzekerde overkomen ongeval te wijten is aan diens dronkenschap, wordt de tijdelijke uitkeering, bedoeld in artikel 20, en de rente, waarop hij ingevolge artikel 21 zou aanspraak hebben, tot op de helft verminderd.

Hij, die, tot de nagelaten betrekkingen van den overledene behoorende, opzettelijk of in dronkenschap het ongeval heeft veroorzaakt, dat het overlijden ten gevolge had, heeft geene aanspraak op eene rente.

29. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank is bevoegd zoo dikwijls als het zulks noodig oordeelt, den door een ongeval getroffen verzekerde op te roepen alsmede hem ter plaatse, door het bestuur te bepalen, te ondervragen of te doen ondervragen en door deskundigen, door het bestuur daartoe aangewezen, te doen onderzoeken.

De getroffene, die opgeroepen niet verschijnt of die weigert de door of vanwege het bestuur gestelde vragen te beantwoorden of zich door de door het bestuur aangewezen deskundigen te laten onderzoeken, verliest, tenzij hij voor zijne nalatigheid of weigering een deugdelijken grond kan aanvoeren, zijne aanspraak op eenige schadeloosstelling ingevolge deze wet, te rekenen van den dag, waarop hij had moeten verschijnen, de gestelde vragen beantwoorden of zich laten onderzoeken.

Indien de getroffene bezwaar heeft tegen de voorschriften, welke de door het bestuur der Bank aangewezen deskundigen in het belang eener goede behandeling of genezing noodzakelijk achten, zal het bestuur der Bank een nieuw onderzoek door andere deskundigen gelasten.

De getroffene heeft het recht binnen een door het bestuur te bepalen termijn aan het bestuur den naam van een deskundige op te geven, die alsdan met de overige deskundigen door het bestuur wordt aangewezen. Blijft de getroffene in gebreke den naam van een deskundige op te geven of weigert de door den getroffene gewenschte deskundige aan het onderzoek deel te nemen, dan wijst het bestuur, zoo mogelijk in overleg met den getroffene, een anderen deskundige aan.

Verklaren de deskundigen of de meerderheid hunner de bezwaren van den getroffene ongegrond en blijft deze weigeren of in gebreke de voorschriften, waartegen hij bezwaar had, op te volgen, dan is het bestuur van de Rijksverzekeringsbank, na den getroffene te hebben gehoord, bevoegd te verklaren, dat het recht op eene rente, die aan hem of aan zijne nagelaten betrekkingen, ingevolge de artikelen 21 en 23 van deze wet zou toekomen van den dag van de uitspraak der laatstbedoelde deskundigen af, geheel of voor de helft is verloren gegaan en de genees- en heelkundige behandeling van den getroffene te staken.

Is de woonplaats van den in het eerste lid bedoelden verzekerde verder dan 5½ K.M., gemeten langs den kortsten gebruikelijken weg, verwijderd van de plaats, waarheen hij door het bestuur der Rijksverzekeringsbank opgeroepen is, dan worden hem reiskosten en tijdverlies vergoed naar den maatstaf van het tarief voor getuigen in artikel 64, sub *b*, bedoeld.

30. Hij, die tot gevangenisstraf van drie jaren of langer onherroepelijk is veroordeeld, verliest over het tijdvak, gelegen tusschen den dag, waarop die veroordeeling onherroepelijk is geworden, en den dag, waarop hij de straf zal hebben ondergaan of daarvan kwijtschelding zal hebben bekomen, zijn recht op rente ingevolge deze wet.

Wij behouden Ons voor, daartoe termen vindende, over de renten, waarop voor een veroordeelde, ingevolge het in het eerste lid bepaalde, het recht mocht verloren gegaan zijn, te beschikken ten behoeve van de personen, die ingevolge deze wet recht op renten zouden gehad hebben, indien het ongeval, waardoor de veroordeelde getroffen is geworden, den dood van dezen ten gevolge had gehad.

Het in het eerste lid bepaalde geldt niet voor den veroordeelde, die voorwaardelijk in vrijheid is gesteld, gedurende den tijd, dat hij zich voorwaardelijk in vrijheid bevindt.

HOOFDSTUK VI.

Van de vaststelling van den verzekeringsplicht en de indeeling in gevarenklassen.

31. De bedrijven, in artikel 10 bedoeld, worden bij algemeenen maatregel van bestuur ingedeeld in gevarenklassen naar evenredigheid van het gevaar, dat zij voor de verzekering opleveren. De bedrijven kunnen in verschillende gevarenklassen worden ingedeeld, naar gelang van de plaats, waar zij uitgeoefend worden.

Elke gevarenklasse bevat een aantal gevarencijfers, zoodat aan de ondernemingen, welke wegens het daarin uitgeoefend bedrijf in eene zelfde gevarenklasse vallen, een gevarencijfer kan worden toegewezen, dat de mate van het gevaar uitdrukt, hetwelk die ondernemingen ten opzichte van elkander voor de verzekering opleveren.

De algemeene maatregel van bestuur, in het eerste lid bedoeld, wordt herzien na het opmaken van en in verband met elke wetenschappelijke balans.

Wordt bij eene herziening een bedrijf in eene lagere gevarenklasse ingedeeld, zoo kan aan die indeeling terugwerkende kracht worden verleend. De algemeene maatregel van bestuur bepaalt dan, op welken dag de nieuwe indeeling geacht wordt in werking te zijn getreden.

32. De werkgever is verplicht van het door hem uitgeoefende bedrijf tegen bewijs van ontvangst schriftelijk aangifte te doen in duplo ten kantore der posterijen, binnen welks kring hij zijne woonplaats heeft.

Heeft de werkgever hier te lande geene woonplaats, dan geschiedt de aangifte ten kantore der posterijen te Amsterdam met keuze van woonplaats hier te lande.

Heeft de in het vorige lid bedoelde werkgever geene aangifte gedaan of geene woonplaats gekozen, dan heeft hij voor de toepassing van deze wet zijne woonplaats ten huize van hem, die ter plaatse, waar het bedrijf hier te lande wordt uitgeoefend, met de leiding der werkzaamheden is belast.

33. De in artikel 32 bedoelde aangifte geschiedt:

a. ingeval de Staat de werkgever is, door het hoofd van het Departement van Algemeen Bestuur, waaronder de verzekeringsplichtige onderneming ressorteert, ten kantore der posterijen te 's-Gravenhage;

b. ingeval eene provincie de werkgever is, door Onzen Commissaris in die provincie ten kantore der posterijen zijner woonplaats;

c. ingeval eene gemeente de werkgever is, door den burgemeester ten kantore der posterijen in die gemeente;

d. ingeval een waterschap, veenschap of veenpolder de werkgever is, door den voorzitter van het bestuur ten kantore der posterijen van de woonplaats des voorzitters.

34. De in de beide vorige artikelen bedoelde aangifte geschiedt door de inlevering van kosteloos verkrijgbaar gestelde formulieren, door den werkgever ingevuld.

Deze formulieren worden evenals de termijn, waarbinnen de aangifte moet geschieden, vastgesteld door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De aangiften in duplo worden ten spoedigste door het kantoor van ontvangst gezonden aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

35. De werkgever en de in zijnen dienst zijnde personen zijn verplicht het bestuur der Rijksverzekeringsbank de verlangde inlichtingen, ook schriftelijk, te geven omtrent zaken en feiten, de naleving van deze wet betreffende.

36. Indien het bestuur der Rijksverzekeringsbank van oordeel is, dat eene aangifte ten onrechte is geschied, geeft het daarvan bij te adviseeren dienstbrief kennis aan den aangever. Heeft de aangever verzocht te worden toegelaten of is hij reeds toegelaten om het in artikel 52 bedoelde risico over te dragen aan eene naamlooze vennootschap of eene vereeniging, dan geeft het bestuur der bank van zijne beslissing tegelijkertijd kennis aan het bestuur der betrokken naamlooze vennootschap of vereeniging.

37. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank deelt de hem bekende verzekeringsplichtige onderneming, onverschillig of eene aangifte is geschied of niet, in eene gevarenklasse in met toewijzing van een gevarencijfer. Deze indeeling en het toegewezen gevarencijfer worden den werkgever bij te adviseeren dienstbrief medegedeeld met de gronden, waarop de beslissing van het bestuur steunt, en onder bijvoeging van het tarief, bedoeld in artikel 42. Indien de indeeling eene onderneming betreft waarvan geene aangifte is gedaan, wordt den werkgever bij bedoelden dienstbrief tevens de met redenen omkleede beslissing van het bestuur omtrent den verzekeringsplicht der onderneming medegedeeld.

Worden in de onderneming twee of meer verzekeringsplichtige bedrijven uitgeoefend, dan worden door het bestuur der Rijksverzekeringsbank, indien dit noodig is tot juiste vaststelling van het aandeel, door de onderneming op te brengen in de middelen tot dekking der uitgaven, de verschillende verzekeringsplichtige bedrijven, hetzij op zich zelf, hetzij tot groepen vereenigd, afzonderlijk in een gevarenklasse ingedeeld, met toewijzing van een gevarencijfer voor elk dier bedrijven of voor elke groep van bedrijven.

Indien eene onderneming of, in het geval voorzien bij het vorige lid, de aldaar bedoelde bedrijven, minder of meer gevaar opleveren dan wordt uitgedrukt door het laagste of hoogste gevarencijfer van de klasse, waarin de onderneming of bedoelde bedrijven vallen, kan die onderneming of kunnen die bedrijven met Onze machtiging in eene lagere of hoogere gevarenklasse worden gerangschikt.

38. De werkgever is verplicht binnen veertien dagen bij aangeteekenden brief aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank kennis te geven van elke verandering in zijne onderneming, welke van invloed kan zijn op het gevaar, dat de onderneming voor de verzekering oplevert.

Binnen acht dagen na het ontvangen der kennisgeving zendt het bestuur een bewijs van ontvangst aan den werkgever en, is het in artikel 52 bedoelde risico door den werkgever overgedragen, een afschrift der kennisgeving aan het bestuur der betrokken naamlooze vennootschap of vereeniging.

Het bestuur wijzigt zoo noodig de indeeling van de onderneming of het daaraan toegewezen gevarencijfer.

Het bestuur heeft het recht, ook zonder dat eene kennisgeving, als in het eerste lid bedoeld, is gedaan, de indeeling van eene onderneming of het daaraan toegewezen gevarencijfer te wijzigen.

Elke beslissing omtrent eene wijziging wordt met de gronden, waarop die steunt, den werkgever bij te adviseeren dienstbrief medegedeeld.

39. Geene beslissing, dat eene aangifte ten onrechte is geschied, omtrent eene indeeling in eene gevarenklasse of eene toewijzing van een gevarencijfer wordt genomen dan in eene voltallige vergadering van het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

40. De werkgever, die zijn bedrijf staakt, is verplicht daarvan tegen bewijs van ontvangst schriftelijk aangifte te doen in duplo ten kantore der posterijen, binnen welks kring hij zijne woonplaats heeft.

Op deze aangifte zijn de bepalingen van de artikelen 33 en 34 van toepassing.

Indien het bestuur der Rijksverzekeringsbank eene aangifte, als bedoeld in het eerste lid, heeft ontvangen en van oordeel is, dat de werkgever niet heeft opgehouden het verzekeringsplichtige bedrijf uit te oefenen, neemt het dienovereenkomstig eene beslissing, welke het bij te adviseeren dienstbrief aan den werkgever mededeelt. Is het in artikel 52 bedoelde risico door den werkgever overgedragen, dan zendt het bestuur der bank tegelijkertijd een afschrift der beslissing aan het bestuur der betrokken naamlooze vennootschap of vereeniging.

41. De districtshoofden der arbeidsinspectie zijn verplicht desgevraagd aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank mede te deelen hetgeen hun ten aanzien van eene bepaalde onderneming bekend is, voor zoover dit van invloed kan zijn op de verzekeringsplichtigheid van het bedrijf, dat in de onderneming wordt uitgeoefend, of het gevarencijfer, dat aan de onderneming behoort te worden toegewezen.

HOOFDSTUK VII.

Van het opbrengen der middelen tot dekking der uitgaven.

42. De middelen tot dekking der ingevolge deze wet uit te keeren renten en overige schadeloosstellingen, der administratiekosten en der terugbetaling van het voorschot, bedoeld in artikel 93, worden opgebracht door de werkgevers, hetzij volgens den maatstaf van een bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen tarief en van het loon, dat in het tijdvak, waarover de bepaling loopt, door hunne werklieden is verdiend of volgens het bepaalde in artikel 43 wordt geacht te

zijn verdiend, hetzij overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 54 en 55.

De dekking der renten en overige schadeloosstellingen, der administratiekosten en der terugbetaling van het voorschot, bedoeld in artikel 93, voor zooveel de middelen daarvoor worden opgebracht volgens de in het voorgaande lid eerstbedoelde wijze, wordt berekend naar de regelen van het premiestelsel.

Bij de berekening van het loon, in het eerste lid bedoeld, komt het loon, dat bij denzelfden werkgever voor denzelfden werkman meer heeft bedragen dan het bedrag, hetwelk verkregen wordt door vermenigvuldiging van vier gulden met het aantal dagen waarop de werkman in de betalingsperiode bij den werkgever heeft gewerkt, voor dat meerdere niet in aanmerking.

Het tarief wijst voor elk gevarencijfer de verschuldigde premie aan per één gulden loon.

Het tarief wordt herzien na het opmaken van en in verband met elke wetenschappelijke balans.

Wordt bij eene herziening het tarief verlaagd, zoo kan aan die herziening terugwerkende kracht worden verleend. De algemeene maatregel van bestuur bepaalt dan, op welken dag het nieuwe tarief geacht wordt te zijn in werking getreden.

43. Indien de werkgever in het in artikel 42 bedoelde tijdvak een werkman, als bedoeld in artikel 7, sub III, of in artikel 8 heeft in dienst gehad, wordt die werkman geacht in dat tijdvak bij den werkgever te hebben verdiend het bedrag, dat voor de vaststelling van het bedrag eener rente als het dagloon van dien werkman zou worden aangemerkt, indien hem in dat tijdvak een ongeval in verband met de uitoefening van het bedrijf ware overkomen, vermenigvuldigd met het aantal dagen, waarop die werkman in dat tijdvak bij den werkgever heeft gewerkt.

44. Het is den werkgever verboden, de voor hem uit deze wet voortvloeiende kosten geheel of ten deele af te houden van het loon der verzekerden.

45. De werkgevers zijn verplicht loonlijsten aan te houden en geregeld bij te houden.

Uiterlijk binnen zeven dagen, nadat eene uitkeering van loon in geld aan een werkman heeft plaats gehad, wordt die uitkeering op de loonlijst vermeld. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank kan den werkgever schriftelijk vergunnen de vermelding der uitkeering binnen een anderen termijn dan dien van zeven dagen te doen. Eene zoodanige vergunning kan ten allen tijde worden ingetrokken.

De loonlijst moet steeds aanwezig zijn ter plaatse, waar de zetel der verzekeringsplichtige onderneming is, tenzij door het bestuur der Rijksverzekeringsbank, in overleg met den werkgever, daartoe eene andere plaats is aangewezen, in welk geval zij daar ter plaatse aanwezig moet zijn.

Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen, hetzij in het algemeen, hetzij ten opzichte van bepaalde gemeenten of bepaalde gedeelten van eene gemeente, voor bepaalde bedrijven of groepen van bedrijven, voor bepaalde groepen van ondernemingen of voor bepaalde groepen van werklieden in die bedrijven of ondernemingen, alsmede voor de ondernemingen, ten aanzien waarvan het tweede lid van artikel 37 is toegepast, omtrent de vaststelling van de loonen van de verzekerden andere of nadere voorschriften worden gegeven. Door Onzen Minister, met de uitvoering dezer wet belast, kan ten aanzien van eene bepaalde onderneming ontheffing worden verleend van het nakomen hetzij van de andere voorschriften, hetzij van een of meer dier voorschriften; in het eerste geval is de werkgever verplicht ten aanzien dier onderneming de bepalingen der vorige leden na te komen. Gelijke ontheffing kan door hem worden verleend van het nakomen van de nadere voorschriften of van een of meer dier voorschriften. De Minister kan te allen tijde de ontheffing intrekken.

De werkgever is verplicht aan den bevoegden agent der Rijksverzekeringsbank inzage te verleenen van de stukken, welke hij verplicht is te houden krachtens de bepalingen van deze wet of van een algemeenen maatregel van bestuur, als in het vorige lid bedoeld.

46. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken stelt vast

a. de vervaldagen der premie;

b. het formulier betreffende de inlevering door de werkgevers van de opgaven, benoodigd tot vaststelling der premie en der schadeloosstellingen;

c. het formulier der loonlijsten, bedoeld in het vorige artikel en het formulier of het model der stukken, welke de werkgever ingevolge de bepalingen van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in het vorige artikel, verplicht is te houden in plaats van de loonlijsten;

d. het formulier of het model der stukken, welke de werkgever ingevolge de bepalingen van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in het vorige artikel, verplicht is te houden behalve de loonlijsten.

De formulieren en modellen, bedoeld sub

b, *c* en *d*, worden kosteloos verkrijgbaar gesteld.

47. Binnen vijftien dagen na elken vervaldag is de werkgever verplicht ten kantore der posterijen, binnen welks kring hij zijne woonplaats heeft, de premie te betalen, berekend over het totaal van het loon, dat in het tijdvak, waarover de betaling loopt, door zijne werklieden is verdiend of volgens het bepaalde in artikel 43 wordt geacht te zijn verdiend.

Indien het loon voor een werkman meer heeft bedragen dan het bedrag, hetwelk verkregen wordt door vermenigvuldiging van vier gulden met het aantal dagen, waarop die werkman in de betalingsperiode bij den werkgever heeft gewerkt, komt dit meerdere bij het bepalen van het totaal van het loon niet in aanmerking.

Voor de betaling wordt eene kwijting in duplo verstrekt.

Uiterlijk op den vijftienden dag na den vervaldag zendt de werkgever een exemplaar der kwijting aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank, onder bijvoeging der in het vorige artikel sub *b* en *c* vermelde en door hem ingevulde stukken.

Ingeval de werkgever een publiekrechtelijk lichaam is, wordt als woonplaats van dit lichaam aangemerkt de gemeente, waar de aangifte ingevolge artikel 33 is geschied of had behooren te geschieden.

47*bis*. Ten aanzien van bedrijven, groepen van bedrijven, groepen van ondernemingen of groepen van werklieden, waarvoor in het algemeen of ten opzichte van bepaalde gemeenten of bepaalde gedeelten van eene gemeente andere of nadere voorschriften worden of zijn gegeven omtrent de vaststelling van de loonen van de verzekerden, kan, in afwijking van de bepalingen van het derde lid van artikel 42 en van het tweede lid van artikel 47, bij algemeenen maatregel van bestuur worden bepaald, dat de daar bedoelde vermenigvuldiging van vier gulden geschiedt met het aantal dagen der betalingsperiode, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend.

48. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank stelt na ontvangst der stukken, in artikel 47 vermeld, het bedrag der door den werkgever verschuldigde premie vast. Het aldus vastgestelde bedrag wordt hem bij te adviseeren dienstbrief medegedeeld, vergezeld van de berekening, waarop het steunt, indien het niet overeenstemt met des werkgevers berekening.

Bedraagt het vastgestelde bedrag meer dan de werkgever bereids betaalde, dan heeft hij dit meerdere binnen vijftien dagen na de dagteekening van het bewijs van adviseering van den in het eerste lid van dit artikel bedoelden dienstbrief te voldoen ten kantore der posterijen, in artikel 47 bedoeld.

Bedraagt het vastgestelde bedrag minder dan de werkgever bereids betaalde, dan wordt hem te gelijk met de mededeeling daarvan dit mindere kosteloos overgemaakt.

49. Indien door het bestuur der Rijksverzekeringsbank verklaard wordt, dat in eene onderneming reeds over een of meer betalingstermijnen een verzekeringsplichtig bedrijf is uitgeoefend, heeft de werkgever binnen vijftien dagen na de dagteekening van het bewijs van adviseering van den dienstbrief, betreffende de indeeling van zijne onderneming in eene gevarenklasse en het aan de onderneming toegewezen gevarencijfer, de verschuldigde premie over de verstreken termijnen in eens te betalen op de wijze, vermeld in artikel 47.

De vaststelling der premie en de nadere verrekening, indien die noodig is, geschieden op de wijze, in het vorige artikel bepaald.

Premiën, welke langer dan vijf jaren verschuldigd zijn, worden niet meer ingevorderd.

50. Indien eenige premie niet betaald is binnen den bepaalden tijd, stelt het bestuur der Rijksverzekeringsbank ambtshalve het bedrag daarvan vast en deelt het aldus vastgestelde bedrag den werkgever bij te adviseeren dienstbrief mede, vergezeld van de berekening, waarop het steunt.

Indien een werkgever de in artikel 47, vierde lid, vermelde stukken onjuist of onvolledig heeft ingevuld, en na de in artikel 48, eerste lid, bedoelde vaststelling blijkt, dat door hem minder dan het verschuldigde aan premie is betaald, stelt het bestuur het bedrag vast, zoowel van het alsnog door hem verschuldigde over de verstreken betalingstermijnen als van hetgeen noodig is ter vergoeding van de interesten, berekend tegen drie percent 's jaars, die bij tijdige betaling der premie ten bate van de Bank zouden gekomen zijn. De aldus vastgestelde bedragen worden den werkgever bij te adviseeren dienstbrief medegedeeld, welke mededeeling vergezeld gaat van de berekening, waarop zij steunen. Zij moeten door hem binnen vijftien dagen na de dagteekening van het bewijs van adviseering van den dienstbrief worden voldaan ten kantore der posterijen, in artikel 47 bedoeld.

Het vorige lid geldt ook, wanneer na de

vaststelling, bedoeld in artikel 49, tweede lid, of na die, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, blijkt dat door den werkgever minder dan het verschuldigde aan premie is betaald.

Is eenige vastgestelde premie voor het geheel of voor een deel niet binnen den bepaalden tijd voldaan, dan maant het bestuur der Rijksverzekeringsbank den nalatigen werkgever bij te adviseeren dienstbrief aan, om alsnog binnen acht dagen na de dagteekening van het bewijs van adviseering het vastgestelde bedrag te betalen ten kantore der posterijen, binnen welks kring hij zijne woonplaats heeft. Volgt op deze aanmaning de betaling binnen den gestelden termijn niet, dan vaardigt de voorzitter van het bestuur der Rijksverzekeringsbank een dwangbevel uit, medebrengende het recht van parate executie, dat wordt executoir verklaard door den president der arrondissementsrechtbank te Amsterdam.

Het dwangbevel wordt beteekend en ten uitvoer gelegd op de wijze bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten aanzien van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.

Het dwangbevel kan in het geheele Rijk worden ten uitvoer gelegd.

Het laatste lid van artikel 47 is van toepassing.

50*bis*. De beteekening en de tenuitvoerlegging van de dwangbevelen, in het voorgaande artikel bedoeld, geschieden door de deurwaarders der directe belastingen.

Na de beteekening kan uitsluitend worden betaald ten kantore dier belastingen, waaraan de deurwaarder, houder van het dwangbevel, verbonden is, of, bij inbeslagneming, in handen van dien deurwaarder.

De kosten van vervolging worden berekend volgens de bepalingen, betrekkelijk de kosten van vervolging in zake van directe belastingen. Het recht van parate executie strekt zich uit tot deze kosten.

50*ter*. De toerekening en afschrijving van de betalingen der werkgevers geschieden in de volgende orde:

1°. op de kosten van vervolging, zoo die verschuldigd zijn;

2°. op de interesten tot den dag der betaling, indien interesten verschuldigd zijn;

3°. op de premiën.

51. Geene beslissing omtrent de door een werkgever verschuldigde premie wordt genomen dan in eene voltallige vergadering van het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

52. De werkgever kan door Ons, op zijn verzoek, worden toegelaten om hetzij zelf het risico te dragen der bij deze wet geregelde verzekering zijner werklieden, hetzij dit over te dragen aan eene naamlooze vennootschap of rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging, daaronder begrepen eene wederkeerige verzekerings- of waarborgmaatschappij. De risicooverdracht is van kracht voor al degenen, natuurlijke of rechtspersonen, die later met of in plaats van den werkgever als werkgever optreden in de onderneming, ten aanzien waarvan het risico is overgedragen. De risicooverdracht is ook van kracht bij verplaatsing van den zetel der onderneming. Indien de werkgever of het bestuur der naamlooze vennootschap of vereenigiug, aan welke het risico is overgedragen, bij aangeteekenden brief aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank het verlangen daartoe te kennen geeft, blijven de bepalingen der voorgaande twee zinsneden of, indien dit verlangd wordt, de bepaling hetzij van de eerste, hetzij van de tweede dier zinsneden, buiten toepassing, te rekenen van den dag, waarop de kennisgeving door het bestuur der bank ontvangen is. Het bestuur der bank zendt binnen acht dagen na het ontvangen der kennisgeving bij te adviseeren dienstbrief een bewijs van ontvangst der kennisgeving aan den werkgever of aan het bestuur der naamlooze vennootschap of vereeniging en een afschrift der kennisgeving aan het bestuur der naamlooze vennootschap of vereeniging of aan den werkgever.

De toelating om zelf het in het eerste lid bedoelde risico te dragen geschiedt, tenzij de werkgever de Staat, eene provincie of eene gemeente van ten minste 20,000 zielen is, niet voordat de werkgever, tot zekerheid voor de nakoming zijner uit deze wet voortvloeiende verplichtingen, aan de Rijksverzekeringsbank een pand heeft gegeven of te haren behoeve hypotheek heeft gesteld, een en ander voldoende aan de daaromtrent bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen voorschriften.

Overdracht van het in het eerste lid bedoelde risico aan eene naamlooze vennootschap of rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging wordt alleen toegelaten, indien en zoolang de Rijksverzekeringsbank van de vennootschap of vereeniging tot zekerheid voor de nakoming harer uit deze wet voortvloeiende verplichtingen een pand heeft, voldoende aan de daaromtrent bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen voorschriften.

In pand gegeven kunnen slechts worden gelden en fondsen; de laatste, voor zoover zij voorkomen op de lijst, bedoeld bij artikel 92,

voorlaatste lid. De zekerheid bedoeld in het tweede lid kan ook gedeeltelijk door pand, gedeeltelijk door hypotheek gesteld worden.

De interesten van een pand, als bedoeld in het tweede en derde lid, worden door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aan dengene, die het heeft gegeven, overgemaakt of met hem verrekend. Indien het pand uit eene geldsom bestaat, wordt deze niet afzonderlijk bewaard, maar in de kas der Rijksverzekeringsbank gestort en worden de interesten berekend op den in artikel 54, sub 3, bedoelden voet.

53. Op de onderneming van een werkgever, die is toegelaten tot het dragen van het in artikel 52 bedoelde risico of tot het overdragen van dat risico, is de bepaling van artikel 37 niet van toepassing, behoudens het in laatstgenoemd artikel bepaalde betreffende de indeeling der onderneming in eene gevarenklasse, voor zoover die indeeling volgens den in artikel 59 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur noodig mocht zijn voor de berekening van het voor de onderneming verschuldigde aandeel in de administratiekosten.

Door den in het eerste lid bedoelden werkgever is geene premie verschuldigd over den tijd, gedurende welken hij zelf het risico der verzekering draagt of dit risico is overgedragen.

54. De werkgever, die is toegelaten tot het dragen van het in artikel 52 bedoelde risico, is verplicht:

1°. vóór of op door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen vervaldagen, door middel van storting ten kantore der posterijen zijner woonplaats te betalen zijn, door het bestuur hem opgegeven, aandeel in de administratiekosten en in de terugbetaling van het voorschot bedoeld in artikel 93;

2°. vóór of op den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen dag, door middel van storting ten kantore der posterijen zijner woonplaats te betalen het bedrag der schadeloosstellingen, voor zoover die niet in renten bestaan, alsmede de termijnen van voorloopig toegekende renten, door de Rijksverzekeringsbank uitbetaald ter zake van een ongeval dat een werkman, voor zijn risico verzekerd, heeft getroffen;

3°. zoodra eenige rente ter zake van een ongeval, als sub 2 bedoeld, anders dan voorloopig is vastgesteld, vóór of op den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen dag, door middel van storting ten kantore der posterijen zijner woonplaats, te betalen de door het bestuur hem opgegeven contante waarde van die rente, berekend tegen den interest, welken de Rijksverzekeringsbank in het laatst verloopen kalenderjaar gemiddeld van hare fondsen gemaakt heeft.

Zoolang artikel 1 dezer wet nog niet een vol kalenderjaar in werking is, bedraagt de interest drie percent in het jaar.

Het laatste lid van artikel 47 is van toepassing.

55. Eene naamlooze vennootschap of vereeniging, waarop een risico, als bedoeld in artikel 52, is overgedragen, is verplicht:

1°. vóór of op door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen vervaldagen, door middel van storting ter plaatse, door het bestuur aan te wijzen, te betalen haar, door het bestuur haar opgegeven, aandeel in de administratiekosten en in de terugbetaling van het voorschot bedoeld in artikel 93;

2°. vóór of op den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen dag door middel van storting ter plaatse, door het bestuur aan te wijzen, te betalen het bedrag der schadeloosstellingen en der in artikel 25 bedoelde afkoopsom, door de Rijksverzekeringsbank uitbetaald ter zake van ongevallen, overkomen aan werklieden, die voor risico van de vennootschap of vereeniging waren verzekerd;

3°. zoodra eenige rente ter zake van een ongeval, als sub 2 bedoeld, anders dan voorloopig is vastgesteld, vóór of op den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen dag, ter plaatse, door het bestuur aan te wijzen, ter verzekering van de nakoming der op haar ten aanzien dier rente rustende verplichtingen aan de Rijksverzekeringsbank een pand te geven, waarvan de waarde gelijk is aan de contante waarde der rente.

De bepalingen van artikel 52, vierde en vijfde lid, en de bepaling betreffende de wijze van berekening van de in artikel 54, sub 3, bedoelde contante waarde eener rente zijn van toepassing.

56. De werkgever, die ingevolge artikel 54, sub 3, de contante waarde eener rente heeft betaald, is, indien de werkman ten gevolge van het ongeval, waarvoor hem de rente werd toegekend, overlijdt met achterlating van nagelaten betrekkingen, voor de aan die betrekkingen toegekende schadeloosstellingen geene betaling verschuldigd.

57. Indien eene naamlooze vennootschap of vereeniging, waarop een risico, als bedoeld in artikel 52, is overgedragen, naar het oordeel van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken in gebreke is hare uit deze wet voortvloeiende verplichting na te komen, vervalt op het door Onzen voornoemden Minister te bepalen

tijdstip de ingevolge artikel 52 verleende bevoegdheid der werkgevers, wien was toegestaan het in genoemd artikel bedoelde risico op de vennootschap of vereeniging over te dragen. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken geeft van het vervallen der bevoegdheid kennis aan de bovenbedoelde werkgevers, met vermelding van het tijdstip, waarop zij is vervallen.

In een geval, als bedoeld in het eerste lid, berekent het bestuur der Rijksverzekeringsbank zoodra hem van oordeel is, dat alle renten door de bank verschuldigd wegens haar bekende ongevallen, overkomen aan werklieden, die voor risico der vennootschap of vereeniging waren verzekerd, definitief zijn vastgesteld en wegens die ongevallen voor de bank geene kosten van geneeskundige behandeling of vergoeding daarvoor meer zullen ontstaan, de gezamenlijke contante waarde der bovenbedoelde renten.

Vervolgens verkoopt het bestuur, voor zoover het dit noodig oordeelt, de aan de bank door de vennootschap of de vereeniging ingevolge het in artikel 55, sub 3, bepaalde in pand gegeven fondsen op één der wijzen bedoeld in artikel 1201 van het Burgerlijk Wetboek. Voor zoover de geldsom, die de bank als pand of opbrengst van verkocht pand van de vennootschap of vereeniging onder zich heeft, niet grooter is dan de contante waarde der bovenbedoelde renten vermeerderd met hetgeen de vennootschap of vereeniging ingevolge artikel 55, sub 1 en 2, nog aan de bank schuldig is, wordt die geldsom eigendom der bank. Voor zoover zij meer bedraagt, wordt dit meerdere teruggegeven.

Wanneer drie jaren zijn verloopen sinds het in het eerste lid bedoelde tijdstip, berekent het bestuur der bank wat deze nog van de vennootschap of vereeniging te vorderen heeft.

Vervolgens verkoopt het bestuur, voor zoover het dit noodig oordeelt, de aan de bank door de vennootschap of de vereeniging ingevolge het in artikel 52 bepaalde in pand gegeven fondsen op één der wijzen bedoeld in het derde lid en voldoet uit de opbrengst of, indien eene geldsom als pand gegeven was, uit deze som aan de bank, hetgeen deze nog van de vennootschap of de vereeniging te vorderen heeft. Het aan de vennootschap of vereeniging toekomende bedrag wordt aan deze teruggegeven.

Ingeval eene naamlooze vennootschap of vereeniging, waarop een risico, als bedoeld in artikel 52, is overgedragen, bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis in staat van faillissement is verklaard of is ontbonden, zijn het tweede, derde, vierde en vijfde lid van dit artikel van toepassing, met uitzondering evenwel, dat alsdan in het vierde lid voor „het in het eerste lid bedoelde tijdstip" respectievelijk wordt gelezen: „het tijdstip, waarop het faillissement is aangevangen" en „het tijdstip, waarop de vennootschap of vereeniging is ontbonden".

In geval van faillissement blijven de waarden, waarop de bank pandrecht heeft, buiten het faillissement. Vorderingen van de bank blijven daar buiten zoolang de verrekening, bedoeld in het vijfde lid, niet heeft plaats gehad.

Indien eene naamlooze vennootschap of vereeniging, waarvan de Rijksverzekeringsbank een pand, als bedoeld in artikel 52, heeft, geen risico, als bedoeld in genoemd artikel, meer draagt, worden op haar verzoek hare loopende zaken met de Rijksverzekeringsbank vereffend. In dat geval zijn eveneens het tweede, derde, vierde en vijfde lid van dit artikel van toepassing met deze uitzondering evenwel, dat alsdan in het vierde lid voor „het in het eerste lid bedoelde tijdstip" wordt gelezen: „den dag, waarop het verzoek tot vereffening aan de Rijksverzekeringsbank is gedaan".

58. Na het opmaken van elke wetenschappelijke balans betreffende de Rijksverzekeringsbank wordt, indien de contante waarde eener rente minder bedraagt dan de waarde van een pand, als bedoeld in artikel 55, dat de Rijksverzekeringsbank ten aanzien van die rente mocht hebben, ten verzoeke van de pandgeefster het pand aan deze teruggegeven tegen overgifte van een nieuw pand ter waarde van de laatst berekende contante waarde.

59. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald:

1°. in welke gevallen een verzoek, als bedoeld in artikel 52, wordt geweigerd;

2°. de wijze van berekening van de in de artikelen 54, 55 en 58 bedoelde contante waarde eener rente;

3°. de wijze van berekening van de waarde van een pand, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, 55, sub 3, en 58;

4°. in welke gevallen den werkgever de hem ingevolge artikel 52 gegeven bevoegdheid om zelf het risico der verzekering te dragen kan worden ontnomen;

5°. op welke wijze het in de artikelen 54 en 55 bedoelde aandeel in de administratiekosten en in de terugbetaling van het voorschot bedoeld in artikel 93 wordt vastgesteld;

6°. al hetgeen verder noodig is voor de uitvoering van de artikelen 52 tot en met 58.

60. De vorderingen ingevolge artikel 54 alsmede die, welke de Rijksverzekeringsbank na toepassing van het bepaalde in het vijfde lid van artikel 57 nog op eene naamlooze vennootschap of vereeniging mocht hebben, worden, voor zoover de Rijksverzekeringsbank die niet mocht hebben kunnen innen, door den Staat aan haar voldaan.

HOOFDSTUK VIII.

Van de aangifte en het onderzoek der ongevallen.

61. De werkgever, in wiens verzekeringsplichtige onderneming aan een verzekerde een ongeval in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomt, of hij, die den werkgever ter plaatse van het ongeval vertegenwoordigt, is verplicht te zorgen, dat onmiddellijk na het ongeval een geneeskundige geroepen wordt ten einde den getroffene te onderzoeken en de noodige hulp te verleenen.

De werkgever of hij, die dezen ter plaatse van het ongeval vertegenwoordigt, doet binnen vier en twintig uren na het geneeskundig onderzoek en in alle gevallen binnen tweemaal vier en twintig uren na het ongeval tegen bewijs van ontvangst aangifte van het gebeurde door inlevering van een ingevuld formulier in duplo ten kantore der posterijen, binnen welks kring de aangever zijne woonplaats heeft of krachtens het laatste lid van artikel 47 geacht wordt te hebben of binnen welks kring het ongeval heeft plaats gehad.

De bepalingen van het voorgaande lid zijn niet van toepassing op ongevallen, voorgekomen bij het bedienen van middelen tot vervoer van personen of goederen, en op die, aan de volgens deze wet verzekerden in het buitenland overkomen, voor zoover daaromtrent bij algemeenen maatregel van bestuur afwijkende voorschriften zijn gegeven.

Het formulier van aangifte wordt vastgesteld door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en kosteloos verkrijgbaar gesteld.

De aangifte vermeldt den naam en de woonplaats van den geneeskundige, die de eerste hulp verleende, diens oordeel over den tijd, gedurende welken de getroffene vermoedelijk gedeeltelijk of geheel ongeschikt tot werken zal zijn en draagt de onderteekening van dien geneeskundige alsmede van den aangever.

Het kantoor van ontvangst der aangifte zendt ten spoedigste een exemplaar er van aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank en het andeer exemplaar aan het districtshoofd der arbeidsinspectie, binnen wiens ambtsgebied het ongeval heeft plaats gehad.

62. De werkgever is verplicht omtrent de in zijne verzekeringsplichtige onderneming voorgekomen ongevallen alle verlangde inlichtingen, ook schriftelijk, te verstrekken aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

63. Indien aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank uit eene aangifte blijkt, dat ten gevolge van het ongeval een verzekerde is overleden, vermoedelijk zal overlijden, gedurende meer dan twee dagen niet in staat is geweest of vermoedelijk niet in staat zal zijn in de onderneming van zijn werkgever zijn gewone werk te verrichten of vermoedelijk gedurende meer dan zes weken gedeeltelijk of geheel ongeschikt tot werken zal zijn, doet het ten spoedigste een onderzoek instellen ten einde te bepalen:

1°. de oorzaak en den aard van het ongeval;

2°. wie de getroffen persoon is en waar deze zijne woonplaats of plaats van verblijf heeft;

3°. het loon van den getroffene in de verzekeringsplichtige onderneming;

4°. de omschrijving van het door het ongeval veroorzaakte lichamelijk letsel;

5°. in geval van overlijden de namen en de woonplaatsen van de nagelaten betrekkingen, die ingevolge deze wet aanspraak op schadeloosstelling kunnen hebben.

Ook zonder eene aangifte te hebben ontvangen is het bestuur tot het instellen van het hierbedoelde onderzoek bevoegd.

64. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank doet, indien mogelijk, het onderzoek omtrent een of meer der in het vorige artikel genoemde punten plaats vinden door middel van een zijner ambtenaren, niet beneden den door Ons te bepalen rang, en heeft het recht zulks te doen geschieden in gemeenten, waarvoor een commissaris van Rijks- of gemeentepolitie is aangesteld, door dezen en in gemeenten, waarvoor zoodanig ambtenaar niet is aangesteld, door het hoofd der politie.

De leider van het onderzoek heeft het recht om daarbij als getuigen de personen te hooren, die inlichtingen kunnen geven omtrent de te onderzoeken punten; hij heeft het recht ook deskundigen te hooren; de opgeroepenen zijn verplicht te verschijnen en, behoudens het verschooningsrecht bedoeld bij het derde lid van artikel 66 van het Wetboek van Strafvordering, mede te deelen wat hun omtrent het ongeval bekend is of hunne diensten als deskundigen te verleenen.

Tijd en plaats van een onderzoek, als bedoeld in artikel 63, sub 1, en van het verhoor van

getuigen worden, indien zulks mogelijk is, door den leider van het onderzoek voldoenden tijd van te voren medegedeeld aan den getroffen werkman en aan den werkgever; beiden hebben het recht in persoon of door middel van een vertegenwoordiger bij het onderzoek aanwezig te zijn.

Indien de betrokken werkgever wenscht, dat bij het onderzoek deskundigen aanwezig zullen zijn, dan heeft hij het recht hen op zijne kosten op te roepen.

De leider maakt een proces-verbaal op van het onderzoek, dat geteekend wordt door allen, die daarbij tegenwoordig waren, en zendt dit ten spoedigste aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt vastgesteld:

a. de vorm en wijze van oproeping der deskundigen en getuigen, in dit artikel bedoeld;

b. het tarief voor het verleenen van vergoeding aan getuigen en deskundigen voor reiskosten en tijdverlies.

HOOFDSTUK IX.

Van de vaststelling en betaalbaarstelling der schadeloosstellingen.

65. Alle schadeloosstellingen worden vastgesteld en toegekend door het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Geene beslissing omtrent eenige schadeloosstelling wordt genomen dan in eene voltallige vergadering van het bestuur.

66. De schadeloosstellingen worden vastgesteld en toegekend:

a. indien het ongeval den dood ten gevolge heeft, zoo spoedig mogelijk na afloop van het onderzoek van het ongeval en, indien de getroffene na het onderzoek overlijdt, na ontvangst van het bewijs hiervan;

b. indien het ongeval eene gedeeltelijke of geheele ongeschiktheid tot werken van meer dan zes weken ten gevolge heeft, zoo spoedig mogelijk na afloop van dezen termijn;

c. in gevallen, als bedoeld in artikel 20, zoo spoedig mogelijk na afloop van den in dat artikel bedoelden termijn van drie dagen.

67. Indien en zoolang de uitspraak omtrent den verzekeringsplicht eener onderneming, waarin een ongeval is voorgekomen, nog niet onherroepelijk is geworden, of zoolang naar het oordeel van den daartoe door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aangewezen deskundige bij den getroffene nog niet een althans voorloopig blijvende toestand is ingetreden, is, indien overigens tot het toekennen eener rente termen bestaan, het bestuur verplicht, en indien het niet dadelijk de vaststelling der rente kan verrichten, is het bevoegd, voorloopig eene rente toe te kennen.

Het bestuur deelt het bedrag van de voorloopig toegekende rente, met vermelding der gronden, waarop dit steunt, schriftelijk mede aan den rentetrekker; het zendt een afschrift van deze mededeeling aan den werkgever, in wiens dienst den getroffene het ongeval is overkomen. Was de getroffene verzekerd voor risico van eene vennootschap of vereeniging, zoo wordt aan deze het afschrift gezonden.

Zoolang het bestuur de rente niet heeft vastgesteld, is de rentetrekker zoowel als de werkgever bevoegd tegen het toegekende bedrag bezwaren in te brengen. Was de getroffene verzekerd voor risico van eene vennootschap of vereeniging, zoo komt aan deze in de plaats van den werkgever die bevoegdheid toe.

De uitbetalingen, gedaan krachtens eene voorloopige toekenning, zijn niet vatbaar voor terugvordering.

68. Hij, die ingevolge deze wet vermeent aanspraak te hebben op eene schadeloosstelling en aan wien die niet ambtshalve is toegekend, is bevoegd om zich binnen één jaar, te rekenen van den dag van het ongeval, met zijne aanvrage tot het bestuur der Rijksverzekeringsbank te wenden; indien de aanspraak gegrond bevonden wordt, wordt de schadeloosstelling vastgesteld en toegekend.

Na verloop van het jaar, in het vorige lid bedoeld, zijn alle aanspraken vervallen en wordt de aanvrager niet-ontvankelijk verklaard, tenzij hij aantoont, dat de gevolgen van het ongeval zich eerst later hebben geopenbaard of als zoodanig zijn herkend.

69. Het bewijs van toekenning eener schadeloosstelling wordt den belanghebbende bij te adviseeren dienstbrief toegezonden. Deze brief bevat de gronden, waarop de vaststelling van het bedrag der schadeloosstelling en de toekenning daarvan berusten.

Indien eene aangevraagde schadeloosstelling wordt geweigerd, worden de redenen der weigering bij te adviseeren dienstbrief medegedeeld.

Gelijktijdig met de verzending van een dienstbrief, als bedoeld in het eerste of tweede lid, wordt een afschrift daarvan als geadviseerde dienstbrief toegezonden aan elk der commissiën bedoeld bij het tweede lid van artikel 80, alsmede aan den werkgever, in wiens dienst den verzekerde een ongeval heeft getroffen of aan het bestuur der naamlooze vennootschap of vereeniging waarop het risico als bedoeld in artikel 52 is overgedragen.

70. Wanneer na de vaststelling eener rente feiten of omstandigheden bekend worden, welke, indien zij daarvóór waren bekend geweest, van invloed zouden geweest zijn bij de vaststelling der rente, of wanneer de toestand, welke den maatstaf vormde voor het vaststellen, het toekennen of het weigeren van eene rente, verandering ondergaat, kan ambtshalve of op aanvrage herziening plaats hebben ; op de herziening zijn dezelfde bepalingen van toepassing als op de oorspronkelijke vaststelling, toekenning en weigering.

71. De uitbetaling der schadeloosstellingen geschiedt ten kantore der posterijen van de woonplaats van den schadeloosgestelde.

De kosten van begrafenis, van vergoeding der genees- en heelkundige behandeling en de eerste renteuitkeering worden binnen zes dagen na de toekenning daarvan betaalbaar gesteld.

De renteuitkeeringen worden betaalbaar gesteld op Dinsdag van elke week of, wanneer de betaaldag een Kerstdag of Nieuwjaarsdag zou zijn, alsdan op den daaraan voorafgaanden werkdag.

72. De wijze van vaststelling, toekenning en uitbetaling der schadeloosstellingen, voor zoover die niet bij de wet bepaald is, wordt geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur.

73. De renten, bij deze wet toegekend, zijn tot een beloop van tweehonderd en zestig gulden 's jaars :

a. onvervreemdbaar ;

b. niet vatbaar voor verpanding of beleening ;

c. niet vatbaar voor executoriaal of conservatoir beslag, noch voor faillissementsbeslag.

De lastgeving om eenige schadeloosstelling te ontvangen kan steeds worden herroepen. Alle hiermede strijdige overeenkomsten zijn nietig.

Deze bepalingen worden op het bewijs van toekenning der rente afgedrukt.

74. De termijnen van eene rente, welke niet zijn ingevorderd binnen één jaar na den eersten dag der betaalbaarstelling, worden niet meer uitbetaald.

Zijn de renten gedurende vijf achtereenvolgende jaren niet ingevorderd, dan is het recht op renten vervallen. Door Ons kunnen de belanghebbenden, die dit mochten verzoeken, in het genot van hun vervallen recht hersteld worden.

Dat genot zal in het hierbedoeld geval ingaan met de week, volgende op die, waarin het verzoek is ingewilligd.

HOOFDSTUK X.

Van beroep.

75. Over de beslissingen, waartegen ingevolge de bepalingen dezer wet beroep openstaat, wordt geoordeeld door raden van beroep en in hoogste ressort door een college voor het Rijk.

In de raden van beroep hebben werkgevers en werklieden zitting.

Voor het overige wordt alles wat de samenstelling der in het eerste lid bedoelde colleges en de wijze van behandeling der beroepen betreft, bij nadere wet geregeld.

76. Het instellen van beroep heeft geene schorsende werking ten aanzien der oorspronkelijke beslissing.

Worden de bezwaren gedeeltelijk of geheel gegrond verklaard, dan treedt de beslissing, in beroep gegeven, in de plaats van die, waartegen beroep werd ingesteld.

77. Heeft een werkgever bezwaar tegen eenige beslissing, door het bestuur der Rijksverzekeringsbank genomen ingevolge de artikelen 36, 37, 38, 40, 48, 49 en 50, tweede en derde lid, dan is hij bevoegd binnen vijftien dagen na de dagteekening der mededeeling daarvan in beroep te komen.

78. De werkgever wordt in zijn beroep niet-ontvankelijk verklaard, indien :

a. hij den termijn, bij het vorige artikel gesteld, ongebruikt heeft laten voorbijgaan ;

b. te kwader trouw geene, eene onjuiste of eene onvolledige aangifte is gedaan van eenige verandering in het bedrijf, welke indeeling in eene andere gevarenklasse of toewijzing van een ander gevarencijfer ten gevolge kan hebben ;

c. niet nageleefd zijn de bepalingen van de artikelen 47, 48, tweede lid, 49 en 50, tweede en derde lid.

79. Indien een verzekerde of een zijner nagelaten betrekkingen vermeent, dat zijne aanspraken op schadeloosstelling niet of slechts ten deele zijn erkend, heeft hij het recht binnen één maand na de dagteekening van de mededeeling der beslissing in beroep te komen.

Indien een werkgever, in wiens dienst een verzekerde een ongeval is overkomen, vermeent, dat wegens het ongeval aan den getroffene of een zijner nagelaten betrekkingen eene te hooge schadeloosstelling of ten onrechte eenige schadeloosstelling is toegekend, heeft hij het recht binnen eene maand na de dagteekening der mededeeling, hem ingevolge

het bepaalde in artikel 69 toegezonden, in beroep te komen.

Indien de getroffene verzekerd was voor risico van eene vennootschap of vereeniging, komt de in het tweede lid bedoelde bevoegdheid toe aan die vennootschap of vereeniging.

De bepalingen van het eerste, tweede en derde lid zijn niet van toepassing op eenige beslissing omtrent eene schadeloosstelling als bedoeld in artikel 20.

80. Indien eene commissie, als bedoeld in artikel 86, van oordeel is, dat de aanspraken van een verzekerde of van een zijner nagelaten betrekkingen op eenige schadeloosstelling niet of slechts ten deele zijn erkend, of dat aan een dezer personen eene te hooge schadeloosstelling of ten onrechte eenige schadeloosstelling is toegekend, heeft zij het recht binnen eene maand na de dagteekening van de mededeeling der beslissing in beroep te komen bij den Raad van beroep, aan te wijzen in de bij artikel 75 bedoelde wet.

Dit recht kan echter alleen worden uitgeoefend door de commissie binnen wier gebied:

a. de verzekerde of een zijner nagelaten betrekkingen zijne woonplaats heeft,

b. het ongeval heeft plaats gehad,

c. de onderneming is gevestigd van den werkgever, in wiens dienst den verzekerde het ongeval heeft getroffen.

De bepaling van het eerste lid is niet van toepassing op eenige beslissing omtrent eene schadeloosstelling als bedoeld in artikel 20.

81. Aan eene stemming over de vraag, of een beroep als bedoeld in artikel 80 zal worden ingesteld, wordt alleen deelgenomen door een even getal leden, waarvan de helft behoort tot de werkgevers en de andere helft tot de werklieden in den zin van artikel 3, tweede lid, der wet op de Kamers van arbeid.

Is het aantal werkgevers in eene vergadering niet gelijk aan dat der werklieden als bovenbedoeld, dan hebben aan de talrijkste zijde zoovele leden als het verschil bedraagt, aanvangende met den jongste in jaren, alleen eene raadgevende stem.

Bij staking van stemmen wordt de commissie geacht tot het instellen van beroep besloten te hebben.

Aan een besluit tot het instellen van beroep wordt uitvoering gegeven door den voorzitter.

HOOFDSTUK XI.

Van het toezicht.

82. Onder de bevelen van het bestuur der Rijksverzekeringsbank wordt het toezicht op de naleving dezer wet opgedragen aan agenten der Rijksverzekeringsbank, wier werkkring en bevoegdheden bij algemeenen maatregel van bestuur worden geregeld.

83. Het is den agenten der Rijksverzekeringsbank verboden middellijk of onmiddellijk deel te nemen aan eenig bedrijf.

84. De werkgevers en de in hunnen dienst zijnde personen zijn verplicht aan den bevoegden agent der Rijksverzekeringsbank de verlangde inlichtingen, ook schriftelijk, te geven omtrent zaken en feiten, de naleving dezer wet betreffende, alsmede hem inzage te verleenen van de boeken en bescheiden voor zooverre deze betrekking hebben op de loonen der verzekerden.

85. Indien bij de bezichtiging van eene onderneming, waarin een verzekeringsplichtig bedrijf wordt uitgeoefend, aan een agent der Rijksverzekeringsbank blijkt, dat aldaar niet de veiligheidsmaatregelen genomen zijn, die wenschelijk zijn ter voorkoming van ongevallen, dan zendt hij hiervan ten spoedigste aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank bericht.

Het bestuur zendt van dit bericht ten spoedigste een afschrift aan het districtshoofd der arbeidsinspectie, tot wiens ambtsgebied de bedoelde onderneming behoort.

86. Door Ons worden plaatselijke commissiën ingesteld, hetzij voor eene gemeente afzonderlijk, hetzij voor meer dan eene gemeente of gedeelten van meer dan eene gemeente, mits in één provincie gelegen, te zamen hetzij meer dan eene voor eene gemeente.

Binnen het gebied, waarvoor zij zijn ingesteld, zijn zij behalve met de taak, haar opgedragen bij artikel 80, belast met het onderzoek, of artikel 70 ambtshalve behoort te worden toegepast, en met de ondervraging, vermeld in artikel 29, indien deze door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aan haar wordt opgedragen.

Hare taak, bevoegdheid en wijze van werken worden overigens, voor zooveel noodig, geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur. Daarbij wordt ook voorzien in de schadeloosstelling van hare leden en in de kosten der commissie.

Zij bestaan uit een voorzitter, noch werkgever, noch werkman zijnde, en verder uit een gelijk aantal werkgevers en werklieden in den zin van artikel 3, tweede lid, der wet op de Kamers van arbeid. Het aantal leden wordt voor iedere commissie door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald. De voorzitter wordt door Ons benoemd, geschorst en ontslagen; de overige leden worden

benoemd, geschorst en ontslagen, indien de commissie zal werken voor slechts eene gemeente, door den gemeenteraad, en indien zij zal werken voor meer dan eene gemeente, door de Gedeputeerde Staten.

Aan eene plaatselijke commissie kan door Ons een secretaris worden toegevoegd, zoo noodig op eene door Ons te bepalen bezoldiging.

De in het derde lid bedoelde schadeloosstellingen en kosten komen ten laste van den Staat.

HOOFDSTUK XII.

Van den invloed van de verzekering op het burgerlijk recht.

87. De burgerrechtelijke verantwoordelijkheid van den werkgever voor de geldelijke schade, welke het gevolg is van een ongeval een verzekerde in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomen, vervalt behoudens het bepaalde in het tweede lid en in artikel 88, alsmede behoudens voor zoover zij betrekking heeft op schade door het ongeval aan de goederen van den getroffene veroorzaakt.

Overkomt in verband met de uitoefening van het bedrijf een ongeval aan een verzekerde, wiens dagloon meer dan vier gulden bedraagt, zoo blijft de verantwoordelijkheid van den werkgever bestaan, doch wordt door den rechter bij de vaststelling der schadevergoeding rekening gehouden met hetgeen krachtens deze wet genoten wordt.

88. De burgerrechtelijke verantwoordelijkheid van den werkgever volgens de artikelen 1406 en 1407 van het Burgerlijk Wetboek wordt niet opgeheven, wanneer aan den verzekerde in verband met de uitoefening van het bedrijf een ongeval overkomen is en het hoofd of de bestuurder der onderneming door den strafrechter bij een onherroepelijk geworden vonnis veroordeeld is ter zake van een der misdrijven, omschreven in het Wetboek van Strafrecht, Boek II, Titels VII, XIX, XX en XXI.

Indien het hoofd of de bestuurder van de onderneming door den strafrechter bij verstek is veroordeeld ter zake van een der in het vorige lid bedoelde misdrijven, zal de burgerlijke rechtsvordering, bedoeld bij de artikelen 1406 en 1407 van het Burgerlijk Wetboek, niet kunnen worden ingesteld dan zes maanden na de dagteekening van het verstekvonnis, tenzij vóór dien tijd het hoofd of de bestuurder van de onderneming tegen dat vonnis verzet heeft aangeteekend.

89. De Rijksverzekeringsbank is voor het verzekerde bedrag gesubrogeerd in de rechten, welke de verzekerde of diens nagelaten betrekkingen aan de artikelen 1406 en 1407 van het Burgerlijk Wetboek kunnen ontleenen.

Elke overeenkomst, door den verzekerde of diens nagelaten betrekkingen over deze rechten zonder medewerking van het bestuur der Rijksverzekeringsbank aangegaan, is nietig.

HOOFDSTUK XIII.

Van de aansprakelijkheid van den Staat en van het beheer der middelen.

90. De Staat is zonder eenig voorbehoud aansprakelijk voor de aan de verzekerden en hunne nagelaten betrekkingen ingevolge deze wet toekomende schadeloosstellingen.

90*bis*. De premiën, welke door het bestuur der Rijksverzekeringsbank, na daartoe door Onzen Minister, met de uitvoering dezer wet belast, te zijn gemachtigd, oninbaar zijn verklaard, worden door den Staat aan de bank voldaan.

Het bestuur der bank blijft bevoegd de in het voorgaands lid bedoelde premiën in te vorderen. Het bedrag, dat wordt geïnd, wordt aan den Staat uitgekeerd en opgenomen onder de middelen tot dekking der Staatsuitgaven.

91. De Nederlandsche Bank is de kassier der Rijksverzekeringsbank en belast met de bewaring van alle eigendommen der verzekeringsbank en van de door baar in pand genomen waarden.

Het voor de Rijksverzekeringsbank voordeelig slot van de voor hare rekening gedane ontvangsten en betalingen wordt, op daartoe door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën te bepalen tijdstippen, te haren behoeve door laatstbedoelden Minister bij de Nederlandsche Bank gestort.

De voor de Rijksverzekeringsbank nadeelige sloten dier ontvangsten en betalingen worden op last van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken door haar bestuur in aanwijzingen op de Nederlandsche Bank aan 's Rijks schatkist terugbetaald.

92. De beschikbare gelden der Rijksverzekeringsbank worden belegd voor een gedeelte:

a. in Nationale Schuld;

b. in schuldbrieven ten laste van Nederlandsche provinciën, gemeenten of waterschappen;

c. in schuldbrieven door den Staat, Nederlandsche provinciën, gemeenten of waterschappen rechtstreeks en onvoorwaardelijk voor rente en aflossing gewaarborgd;

d. in schuldbrieven, uitgegeven door over-

eenkomstig de Nederlandsche wet opgerichte, uitsluitend in Nederland werkende hypotheekbanken of maatschappijen voor grond-, gemeente- of polderkrediet;

e. in schuldbrieven, uitgegeven door buitenlandsche hypotheekbanken, voor zooveel deze laatste uitsluitend werken in het land, waar haar hoofdkantoor is gevestigd;

f. in schuldbrieven, uitgegeven door maatschappijen, welke spoorwegen in eigendom hebben of exploiteeren;

g. in schuldbrieven, welke door maatschappijen, als sub *f* bedoeld, rechtstreeks en onvoorwaardelijk voor rente en aflossing zijn gewaarborgd;

h. in schuldvorderingen, gewaarborgd door het recht van eerste hypotheek op onroerende goederen in Nederland gelegen, maar voor niet meer dan een vierde gedeelte van het te beleggen kapitaal en onder de voorwaarden en waarborgen bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen;

voor een ander gedeelte, hetwelk in geen geval een vierde gedeelte van het te beleggen kapitaal zal mogen te boven gaan, in beleening op onderpand voor drie maanden of op korteren termijn van fondsen, welke als zoodanig door de Nederlandsche Bank worden toegelaten.

De lijst der fondsen, welke voor belegging in aanmerking komen, wordt in de maand Januari van ieder jaar door den Raad van toezicht vastgesteld en onderworpen aan de goedkeuring van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën. Deze lijst wordt, zoo noodig, in den loop van het jaar door den Raad van toezicht, onder goedkeuring Onzer genoemde Ministers, herzien.

De beleggingen zoomede de tegeldemaking van inschrijvingen en effecten geschieden door het bestuur der Rijksverzekeringsbank in overleg met en onder goedkeuring van eene Commissie uit den Raad van toezicht, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen.

HOOFDSTUK XIV.

Van de kosten der Rijksverzekeringsbank.

93. De Staat verleent bij het in werking treden dezer wet aan de Rijksverzekeringsbank een voorschot, voldoende ter bestrijding van alle schadeloosstellingen en administratiekosten, zoolang de bank voor de betaling dier kosten nog niet de noodige middelen bezit. Dit voorschot moet binnen vijf jaren terugbetaald zijn.

De bezoldiging van de leden van het bestuur der Rijksverzekeringsbank en van de aan dat bestuur ondergeschikte ambtenaren komt voor de helft ten laste van het Rijk.

94. De betalingen, door den Staat te doen ingevolge deze wet, worden op het hoofdstuk der Staatsbegrooting betreffende het Departement van Binnenlandsche Zaken gebracht.

De terugbetalingen door de Rijksverzekeringsbank van gedane voorschotten worden opgenomen onder de middelen tot dekking der Staatsuitgaven.

95. De diensten, door de posterijen aan de Rijksverzekeringsbank te bewijzen, worden door den Staat bekostigd.

96. Voor brieven en verdere stukken, welke den dienst der Rijksverzekeringsbank betreffen, wordt vrijstelling van port verleend.

HOOFDSTUK XV.

Van het jaarverslag.

97. Omtrent den staat der Rijksverzekeringsbank en hare werkzaamheden in elk afgeloopen jaar wordt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken telken jare aan Ons een uitvoerig verslag uitgebracht, dat aan de Staten-Generaal wordt medegedeeld en in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

Is in eenig jaar eene wetenschappelijke balans opgemaakt, dan wordt deze bij het verslag gevoegd, met mededeeling van de grondslagen, waarop zij rust.

HOOFDSTUK XVI.

Strafbepalingen.

98. Met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden wordt gestraft het niet of niet tijdig nakomen van eene der bepalingen, vervat in de artikelen 32, 35, 38, eerste lid, 40, eerste lid, 45, 61, eerste, tweede en vijfde lid, 62 en 84, van eenig voorschrift, vervat in een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in het vierde lid van artikel 45, of van eenig van de bepalingen van het tweede lid van artikel 61 afwijkend voorschrift, vervat in een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in het derde lid van artikel 61.

Indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaren zijn verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens eene overtreding, als hiervoor genoemd, onherroepelijk is geworden, kunnen de straffen worden verdubbeld.

Indien de werkgever eene naamlooze vennootschap, eene wederkeerige verzekerings- of

waarborg-maatschappij, eene coöperatieve of andere rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging of eene stichting is, wordt de strafvervolging ingesteld en worden de in dit artikel bedoelde straffen uitgesproken tegen de leden van het bestuur.

99. Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft het niet behoorlijk invullen van een der formulieren of modellen, bedoeld in de artikelen 34, 40, tweede lid, 46, sub *b*, *c* en *d*, en 61, vierde lid.

Het tweede en derde lid van artikel 98 zijn van toepassing.

100. Overtreding van artikel 44 wordt gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Het derde lid van artikel 98 is van toepassing.

101. Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren wordt gestraft hij, die mondeling of schriftelijk, persoonlijk of door een bijzonder daartoe gemachtigde opzettelijk omtrent een aan een werkman overkomen ongeval eene valsche verklaring aflegt aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank, aan den leider van een onderzoek, als bedoeld in artikel 63, of aan een agent der Rijksverzekeringsbank.

102. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden wordt gestraft hij, die opzettelijk niet voldoet aan eene volgens deze wet op hem rustende verplichting tot aangifte van een ongeval of tracht te bewerken, dat een ongeval aan een werkman overkomen niet ter kennis komt van het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

103. Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft hij, die door een der in artikel 47, n°. 2, van het Wetboek van Strafrecht vermelde middelen een werkman of een zijner nagelaten betrekkingen opzettelijk beweegt geen gebruik te maken van een hem volgens deze wet toekomend recht.

104. Met het opsporen van de feiten, strafbaar gesteld in de artikelen 98 tot en met 103, zijn behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen belast de marechaussee, alle ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie alsmede de in artikel 82 bedoelde agenten der Rijksverzekeringsbank.

Ten aanzien van de inrichtingen, bedoeld bij artikel 24 der Hinderwet (wet van 2 Juni 1875, *Staatsblad* n°. 95, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 4 September 1896, *Staatsblad* n°. 152), zijn uitsluitend met deze taak belast de agenten der Rijksverzekeringsbank, bedoeld in artikel 82, en de door Onzen Minister van Oorlog op grond van het tweede lid van genoemd artikel 24 der Hinderwet aangewezen ambtenaren en officieren.

Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op de werkplaatsen en fabrieken van den Staat, van eene provincie of van eene gemeente. Aldaar wordt voor de toepassing der wet het toezicht geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur.

De in het eerste lid van dit artikel bedoelde ambtenaren hebben toegang tot alle plaatsen, waar eenig bedrijf wordt uitgeoefend, met uitzondering van de Rijkswerkplaatsen en -fabrieken en de inrichtingen, bedoeld in artikel 24 der Hinderwet, waartoe, behoudens uit anderen hoofde aan anderen toekomende bevoegdheid alleen toegang hebben de in artikel 82 bedoelde agenten der Rijksverzekeringsbank.

De veld- en boschwachters, de beambten der marechaussee, niet zijnde hulp-officieren van justitie en de ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie beneden den rang van inspecteur der Rijksveldwacht en van commissaris van politie behoeven, voor zoover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter.

Wordt aan de in het eerste lid van dit artikel bedoelde ambtenaren de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

In plaatsen, in het vierde lid bedoeld, welke tevens woningen zijn of alleen door eene woning toegankelijk zijn, treden zij tegen den wil van den bewoner niet binnen dan op vertoon van een schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Van dit binnentreden wordt door hen procesverbaal opgemaakt en binnen tweemaal vier en twintig uren aan dengene, in wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

105. De leden van het bestuur der Rijksverzekeringsbank en hunne plaatsvervangers, de leden en de secretaris van den Raad van toezicht benevens alle personen in dienst der bank zijn verplicht tot geheimhouding van al hetgeen zij in hunne hoedanigheid vernemen, voor zoover dit niet in strijd is met de bepalingen van deze of van eene andere wet.

De in artikel 104 bedoelde ambtenaren zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun in plaatsen, waar zij krachtens dat artikel binnentreden, omtrent het daar uitgeoefend bedrijf is bekend geworden, voor zoover het

niet in strijd is met de bepalingen van deze of van eene andere wet.

106. Hij, die opzettelijk de bij het vorige artikel opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden, met of zonder ontzetting van het recht om ambten of bepaalde ambten te bekleeden.

Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Geene vervolging heeft plaats dan op klachte van het hoofd of den bestuurder van de onderneming.

107. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als misdrijven, behalve de feiten, strafbaar gesteld bij de artikelen 98, 99 en 100, welke als overtredingen worden beschouwd.

HOOFDSTUK XVII.

Overgangsbepalingen.

108. De werkgever, die zijne werklieden op het bij het in werking treden dezer wet door ons te bepalen tijdstip reeds bij eene verzekeringsmaatschappij verzekerd had tegen geldelijke gevolgen van ongevallen, dezen in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomen, is bevoegd vóór en met ingang van den dag, waarop artikel 1 dezer wet in werking treedt, zijne uit de overeenkomst van verzekering voortvloeiende verplichting tot premiebetaling over te dragen op de Rijksverzekeringsbank. Gelijke bevoegdheid komt toe aan den werkman, die op bedoeld tijdstip zich reeds bij eene verzekeringsmaatschappij verzekerd had tegen geldelijke gevolgen van ongevallen, hem in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomen.

De verzekeringsmaatschappijen zijn verplicht deze overdracht aan te nemen.

109. Indien een werkman, als bedoeld in het vorige artikel, bij eene overeenkomst, als in hetzelfde artikel bedoeld, niet uitsluitend tegen ongevallen, hem in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomen, was verzekerd of indien de contante waarde der bij de overeenkomst bedongen uitkeeringen meer bedraagt dan die der schadeloosstellingen, bij deze wet verzekerd, kan de uit de overeenkomst voortvloeiende verplichting tot premiebetaling slechts voor een gedeelte der premie worden overgedragen. Dit gedeelte wordt op verzoek van hem, die de overeenkomst heeft aangegaan, bepaald door het bestuur der Rijksverzekeringsbank. Neemt de aanvrager geen genoegen met het door het bestuur bepaalde gedeelte, dan wordt dit op zijn verzoek bepaald door het bij de in artikel 75 bedoelde wet aan te wijzen college.

Contante waarden, als bedoeld in het eerste lid, worden berekend naar een rentestand van drie percent.

Het tweede lid van het vorige artikel is van toepassing.

110. Indien eene overdracht, als bedoeld in artikel 108 of 109, heeft plaats gehad, is de Rijksverzekeringsbank gesubrogeerd in de rechten, welke de verzekerde bij een ongeval, hem in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomen, ontleent aan de overeenkomst van verzekering.

Indien de contante waarde der uitkeeringen, waarop de verzekerde recht heeft, hooger is dan die der schadeloosstellingen, welke de Rijksverzekeringsbank verplicht is uit te keeren, is de in het eerste lid bedoelde subrogatie beperkt tot de contante waarde dier schadeloosstellingen.

Het tweede lid van artikel 109 is ten aanzien der in het tweede lid van dit artikel bedoelde contante waarden van toepassing.

111. Over het tijdvak, gelegen tusschen het tijdstip van het in werking treden dezer wet en dat, waarop artikel 1 dezer wet in werking treedt, wordt door den werkgever geene premie betaald.

112. Bij de vaststelling der schadeloosstellingen, toe te kennen aan den werkman, wien binnen het eerste jaar na het in werking treden dezer wet een ongeval is overkomen in verband met de uitoefening van eenig bedrijf, niet bedoeld in artikel 7, sub III, wordt het dagloon van den getroffene gerekend te bedragen een driehonderdste gedeelte van het loon, dat gedurende het aan den dag van het ongeval voorafgaande jaar gemiddeld is verdiend door gelijksoortige arbeiders in hetzelfde of in een soortgelijk bedrijf in dezelfde gemeente of in naburige gemeenten.

HOOFDSTUK XVIII.

Slotbepalingen.

113. Alle stukken, verzoekschriften en beschikkingen opgemaakt ten gevolge van de artikelen 32, 35 tot en met 38, 40, 45 tot en met 50, 61, 62, 64 tot en met 70, 84 en 85 en ten gevolge van de bepalingen van een algemeenen maatregel van bestuur of van

lid van dit artikel wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste *f* 25".

dat tegen de goedkeuring der verordening door Ged. Staten JN. EDAM e. a. bij Ons in beroep zijn gekomen daarbij aanvoerende, dat zij door het verbod om de eenden te laten zwemmen, in hunne belangen worden geschaad en gaarne zouden zien, dat dit verbod beperkt werd tot b. v. twee maanden in den oogsttijd; dat in de aangrenzende bannen *Grosthuizen* en *Avenhorn* de eenden vrij rondzwemmen, terwijl in de *Beemster*, waar duizenden eenden worden gehouden, deze ook slechts een paar maanden moeten worden vastgehouden; dat zij meenen, dat de schade door het laten zwemmen der eenden gedurende een groot deel van het jaar van geen beteekenis mag worden geacht;

Overwegende, dat gelijk de ervaring leert, het vrij laten uitzwemmen der eenden ongewenscht is wegens de schade door die dieren veroorzaakt aan de landerijen en de wallen, terwijl het aanrichten van die schade geenszins beperkt is tot den oogsttijd;

dat mitsdien Ged. Staten terecht de bestreden verordening hebben goedgekeurd;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* nº. 139);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat is belast enz.

(W. v. D. B. A.)

—

28 *Juli* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Kapelle* van 11 September 1909, waarbij aan J. COPPENS verlof is verleend voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank. S. 243.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Juni 1910, nº. 2608, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Kapelle* van 11 September 1909, waarbij aan J. COPPENS verlof is verleend voor den verkoop van alcoholhoudenden drank anderen dan sterken drank;

Overwegende, dat artikel 36, 1ste lid, 2º. *a.* van de Drankwet bepaalt, dat het verlof wordt geweigerd, wanneer binnen de laatste vijf jaren tweemaal de verzoeker onherroepelijk is veroordeeld, o. m. wegens het feit omschreven in artikel 453 van het Wetboek van Strafrecht, en dat de laatste zinsnede van genoemd artikel 36, 1ste lid, 2º., inhoudt, dat met onherroepelijke veroordeeling wordt gelijk gesteld betaling van de opgelegde boete;

dat blijkens de inlichtingen verstrekt door den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de kantongerechten te *Goes* en te *Middelburg*, J. COPPENS, voornoemd, binnen de laatste vijf jaren voorafgaande aan bovengenoemd besluit viermaal tot geldboete is veroordeeld wegens openbare dronkenschap, welke boete is betaald;

dat bovenvermeld besluit van burgemeester en wethouders van *Kapelle* dus genomen is in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 12 Juli 1910, nº. 13;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 Juli 1910, nº. 3323, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van burgemeester en wethouders van *Kapelle* van 11 September 1909 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 28sten Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 18 *Aug.* 1910.)

—

28 *Juli* 1910. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van den bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* nº. 207) vastgestelden, bij Koninklijk besluit van 11 Februari 1909 (*Staatsblad* nº. 39) gewijzigden algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 385*b*, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek, zooals dit luidt ingevolge de wet van 6 Februari 1901 (*Staatsblad* nº. 62). S. 244.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 15den Juni 1910, 3de Afdeeling B, nº. 597;

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910, nº. 28);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 25sten Juli 1910, 3de Afdeeling B, nº. 530;

Hebben goedgevonden en verstaan:

in den bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* nº. 207) vastgestelden, bij

Koninklijk besluit van 11 Februari 1909 (*Staatsblad* nº. 39) gewijzigden algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 385*b*, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek, zooals dit luidt ingevolge de wet van 6 Februari 1901 (*Staatsblad* nº. 62), de volgende wijzigingen en aanvullingen aan te brengen:

Art. I. Aan artikel 3 wordt een nieuw laatste lid toegevoegd, luidende als volgt:

De voogdijraad kan, onder Onze goedkeuring, besluiten dat een of meer plaatsvervangende secretarissen den raad zullen bijstaan.

Art. II. Artikel 4, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

De leden en de secretaris worden door Ons benoemd en ontslagen; de plaatsvervangende secretarissen worden, onder goedkeuring van Onzen Minister van Justitie, door den voogdijraad benoemd en ontslagen.

Art. III. Artikel 7, laatste lid, wordt gelezen als volgt:

Bij ontstentenis of afwezigheid van den secretaris en den plaatsvervangenden secretaris worden deze vervangen door een door den voorzitter aan te wijzen lid.

Art. IV. *a*. Artikel 8, eerste lid, wordt aldus gelezen:

De leden, de secretaris en de plaatsvervangende secretaris ontvangen vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

b. Aan artikel 8 wordt een nieuw laatste lid toegevoegd, luidende als volgt:

Den plaatsvervangenden secretaris kan voor zijne werkzaamheden door Ons eene vergoeding worden toegekend.

Art. V. In artikel 11, eerste lid, wordt achter „leden" een komma geplaatst en daarachter opgenomen de woorden: „zijn secretaris of plaatsvervangend secretaris".

Art. VI. Art. 18, sub 6º, wordt gelezen als volgt:

De instructie voor den secretaris en den plaatsvervangenden secretaris. Zijn meer plaatsvervangende secretarissen benoemd, dan wordt tevens hun onderlinge verhouding geregeld.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 28sten Juli 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1910.)

—

28 *Juli* 1910. MISSIVE van den Minister van Waterstaat aan de Gedeputeerde Staten van de provinciën betreffende het aanbrengen van den lijn aanwijzende den grootsten geoorloofden diepgang op grond van art. 9 van het besluit van 31 Juli 1880. *Staatsblad* 121.

Ik heb de eer de aandacht van Uw College te vestigen op de bepaling van artikel 1 § 2 litt. *a* van nevensvermeld besluit (1) ingevolge waarvan van af 1 Augustus e. k. voor schepen, gebezigd als openbaar middel van vervoer van personen, als vlak van den grootsten toegelaten diepgang moet worden aangenomen het vlak ter hoogte van de lijn, aangewezen ingevolge artikel 9 van het Koninklijk besluit van 31 Juli 1880 (*Staatsblad* Nº. 121), tenzij de hierbedoelde schepen bestemd zijn den internationalen Rijn te bevaren en mitsdien moeten zijn voorzien van een scheepspatent, als wanneer de grootste toegelaten diepgang wordt vastgesteld door een der Commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart ingesteld bij Koninklijk besluit van 26 October 1906 (*Staatsblad* Nº. 278).

De praktijk heeft aangetoond, dat op vele der schepen die ingevolge artikel 9 van het aangehaald besluit van 1880 moeten zijn voorzien van eene met eene afstekende kleur geverfde lijn aanwijzende den grootsten geoorloofden diepgang die lijn ontbreekt. Op andere schepen is wel eene lijn geschilderd, doch de zekerheid dat de daardoor aangewezen inzinkingsgrens is vastgesteld door of vanwege het Gemeentebestuur, ontbreekt ten eenenmale.

Het behoeft geen uitvoerig betoog, dat het in het vervolg gewenscht is, dat de daarvoor in de termen vallende schepen worden voorzien van de in het besluit van 1880 bedoelde lijn en dat door of vanwege het Gemeentebestuur aan de eigenaars dier vaartuigen eene verklaring wordt afgegeven ten blijke dat en op welke hoogte van het boord die lijn is aangebracht.

In verband daarmede moge ik Uw College verzoeken de daarvoor in aanmerking komende Gemeentebesturen in Uwe provincie te herinneren aan de bepalingen van het Koninklijk besluit van 31 Juli 1880 (*Stbl.* nº. 121) en die besturen uit te noodigen om wanneer op eenig schip een lijn wordt aangebracht als bedoeld in art. 9 van dat besluit, daarvan eene verklaring aan den scheepseigenaar of schipper af te geven, waaruit kan blijken op welke hoogte van het boord van het vaartuig die aanbrenging heeft plaats gehad.

(1) Besluit van 4 April 1910, S. 94.

Door mijnen ambtgenoot van Financiën zijn de scheepsmeters aangeschreven, om, wanneer eenig Gemeentebestuur of een door een Gemeentebestuur aangewezen ambtenaar of persoon hun advies mocht inroepen, nopens de vraag tot hoever een, als openbaar middel van vervoer voor personen gebezigd vaartuig met het oog op de veiligheid van de reizigers, zou kunnen inzinken, naar hun beste weten van advies te dienen. De scheepsmeters zullen echter geene verantwoordelijkheid voor mogelijke gevolgen van hun advies kunnen aanvaarden.

De Minister van Waterstaat,
Voor den Minister
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) SALVERDA DE GRAVE.

—

2 *Augustus* 1910. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met verkiezing van leden van den raad der gemeente Clinge.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 98, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Zeeland te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Clinge de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's-Gravenhage, 2 Augustus 1910.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) J. B. KAN.

—

5 *Augustus* 1910. BEKENDMAKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende vrijstelling van Nederlandsche schepen in Britsche havens ten aanzien van voorschriften betreffende de minimum-uitwatering en reddingsmiddelen.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel brengt ter kennis van belanghebbenden:

1°. dat ingevolge art. 445 van de Britsche Merchant Shipping Act van 1894 en art. 1 van de Britsche Merchant Shipping Act van 1906 op Nederlandsche schepen, ten aanzien van welke kan worden aangetoond, dat voldaan is aan de bij de Nederlandsche wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 219) (Schepenwet) en het krachtens die wet uitgevaardigde Koninklijk besluit van 22 September 1909 (*Staatsblad* n°. 315) gegeven voorschriften betreffende de minimum-uitwatering, de desbetreffende in het Vereenigd Koninkrijk geldende bepalingen niet van toepassing zullen zijn en de bedoelde Nederlandsche schepen derhalve te dien aanzien van toezicht in de Britsche havens zullen zijn vrijgesteld;

2°. dat ingevolge de artt. 427—431 van de Britsche Merchant Shipping Act van 1894 en art. 4 van de Britsche Merchant Shipping Act van 1906 op Nederlandsche schepen, ten aanzien van welke kan worden aangetoond, dat voldaan is aan de bij de bovengenoemde Nederlandsche wet en bij het krachtens die wet uitgevaardigde Koninklijk besluit gegeven voorschriften omtrent het aan boord hebben van reddingsmiddelen, de desbetreffende in het Vereenigd Koninkrijk geldende bepalingen niet van toepassing zullen zijn en de bedoelde Nederlandsche schepen derhalve te dien aanzien van toezicht in de Britsche havens zullen zijn vrijgesteld.

Hierbij zij er aan herinnerd, dat:

a. de minimum-uitwatering, vermeld in de speciale certificaten voor de houtvaart, door de Britsche Regeering niet wordt erkend;

b. de reederijen zelf er voor hebben te waken, dat, door tijdig hare aanvragen te richten aan de ambtenaren van het stoomwezen en van de scheepvaartinspectie, aan de Britsche voorschriften omtrent de onderzoeking onder druk van de stoomketels van passagiersschepen en omtrent de reddingsmiddelen wordt voldaan.

's Gravenhage, 5 Augustus 1910.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) VERSTEEG.

—

6 *Augustus* 1910. BESLUIT, bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te *Culenborg*, *Harlingen*, *Heerenveen*, *Heerlen*, *Neuzen*, *Noordwijkbinnen*, *Winterswijk* en *Zierikzee*, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten. S. 245.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

In aanmerking nemende, dat het wenschelijk is om te *Culenborg*, *Harlingen*, *Heerenveen*, *Heerlen*, *Neuzen*, *Noordwijkbinnen*, *Winterswijk* en *Zierikzee* locale Rijkstelefoonnetten te vestigen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 4 Juli 1910, n°. 2365, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 19 Juli 1910, nº. 18);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 3 Augustus 1910, nº. 2843, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met ingang van 1 October 1910 worden locale Rijkstelefoonnetten gevestigd te *Culenborg*, *Harlingen*, *Heerenveen*, *Heerlen*, *Neuzen*, *Noordwijkbinnen*, *Winterswijk* en *Zierikzee*, met een bureel voor elk van deze netten in het post- en telegraafkantoor ter plaatse.

Aan deze netten kunnen, ter beoordeeling van Onzen Minister van Waterstaat en op de voorwaarden door of van wege dezen in het belang van den dienst te stellen, op verzoek van belanghebbenden worden aangesloten alle perceelen, die niet zijn gelegen binnen eene gemeente, aan welke vergunning is verleend voor den aanleg en de exploitatie van een locaal telefoonnet, en wel:

a. perceelen, gelegen binnen den kring, getrokken met een straal van 500 Meter uit het bureel van het net, tegen betaling voor elk perceel van een jaarlijksch abonnement van *f* 85,—;

b. perceelen, gelegen buiten dien kring, tegen betaling voor elk perceel van een jaarlijksch abonnement van *f* 85,—,

verhoogd voor elk 100-tal Meters of gedeelte daarvan, dat het perceel buiten den genoemden kring gelegen is:

tot 5000 Meter afstand van het bureel per jaar met. . . . . *f* 8.—

voor het gedeelte boven 5000 Meter tot 6000 Meter afstand van het bureel, per jaar met. . . . . *f* 5.—

voor het gedeelte boven 6000 Meter tot 7000 Meter afstand van het bureel, per jaar met. . . . . *f* 7.—

voor het gedeelte boven 7000 Meter tot 8000 Meter afstand van het bureel, per jaar met. . . . . *f* 9.—

voor het gedeelte boven 8000 Meter tot 9000 Meter afstand van het bureel, per jaar met. . . . . *f* 11.—

voor het gedeelte boven 9000 Meter tot 10 000 Meter afstand van het bureel, per jaar met. . . . . *f* 13.—

voor het gedeelte boven 10 000 Meter afstand van het bureel, per jaar met. *f* 15.—.

De in dit artikel genoemde afstanden worden hemelsbreed gemeten.

Door de toetreding als geabonneeerde van een der in den aanhef van dit artikel genoemde locale Rijkstelefoonnetten, wordt die geabonneerde met ingang van den dag, waarop het abonnement voor het locale Rijkstelefoonnet ingaat, ontheven van zijne verbintenis, welke voor het aangesloten perceel mocht bestaan ingevolge artikel 6, 3de alinea van het Koninklijk besluit van 9 Juni 1904 (*Staatsblad* nº. 117), gewijzigd bij dat van 28 Augustus 1905 (*Staatsblad* nº. 257), tenzij door hem het voortbestaan daarvan, tot het einde van den loopenden verbintenistermijn, mocht worden verlangd.

2. Van Rijkswege worden op verzoek van den geabonneerde en voor diens eigen gebruik in de aansluiting van zijn perceel neventoestellen ingeschakeld of wijzigingen gebracht tegen betaling van het tarief, in onderstaanden staat vermeld:

ONDERWERP.	Vergoeding.
1. Tweede en volgend wandtoestel:	
a. in hetzelfde perceel als het hoofdtoestel, per toestel	Per jaar *f* 10,—.
b. in een ander perceel, doch op hetzelfde erf, per toestel . . .	„ 15,—.
c. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per toestel	„ 25,—.
d. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, en meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per toestel	„ 25,—.
verhoogd voor elk 100-tal Meters (of gedeelte daarvan) meerdere lengte van de nevenaansluiting, met respectievelijk *f* 3, *f* 5, *f* 7, *f* 9, *f* 11, *f* 13 of *f* 15 per jaar, naar gelang de nevenaansluiting geheel of gedeeltelijk valt binnen de in art. 1 bedoelde tariefskringen, met straal van 5000 Meter, 6000 Meter, 7000 Meter, 8000 Meter, 9000 Meter, 10 000 Meter of buiten den laatstbedoelden kring.	
Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer neventoestellen op dezelfde aansluiting geplaatst, dan is alleen op het eerste van deze neventoestellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige neventoestellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag.	
2. Voor een tafeltoestel (in plaats van een wandtoestel) worden de kosten verhoogd met	„ 2,50.

ONDERWERP.	Vergoeding.
3. Extra-schel (verklikker):	
a. in hetzelfde perceel als het toestel, waarmede de extra-schel verbonden is, per schel . . .	*f* 1,50.
b. in een ander perceel, doch op hetzelfde erf, per schel . . .	„ 3,—.
c. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het met de extra-schel verbonden toestel is geplaatst, per schel .	„ 5,—.
d. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, en meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het met de extra-schel verbonden toestel is geplaatst, per schel	„ 5,—.
verhoogd voor elk 100-tal Meters (of gedeelte daarvan) meerdere lengte van de schelgeleiding met	„ 3,—.
Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer met hetzelfde toestel verbonden extra-schellen geplaatst, dan is alleen op de eerste van deze extra-schellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige op hetzelfde toestel geplaatste extra-schellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag.	
4. Schakelaar:	
a. uitschakelaar voor toestel of extra-schel	Per jaar *f* 1,—.
b. omschakelaar (niet ingericht voor het voeren van onderlinge gesprekken)	„ 2,50.
c. omschakelaar (ingericht voor het voeren van onderlinge gesprekken tusschen twee toestellen) .	„ 6,—.
5. Tweede telefoon	„ 1,—.
6. Voor elke aansluiting op een schakelbord	„ 3,—.
7. Verplaatsing van een toestel:	In eens
a. binnen hetzelfde vertrek . .	*f* 2,50.
b. in hetzelfde perceel naar een ander vertrek	„ 5,—.
c. naar een ander perceel op hetzelfde erf	„ 7,50.
d. naar een ander perceel op een ander erf (alleen voor zooveel het tweede en volgende toestellen betreft)	„ 10,—.
Vervanging van een wand- door een tafeltoestel, of omgekeerd, wordt als eene verplaatsing van een toestel binnen hetzelfde vertrek aangemerkt, indien de vervanging niet gepaard gaat met verplaatsing van het toestel naar een ander vertrek of naar een ander perceel. Is dit wèl het geval, dan is verschuldigd het bedrag, zooeven genoemd in punt *b*, *c* of *d*.	
8. Verplaatsing van eene extra-schel:	
a. binnen hetzelfde vertrek . . .	*f* 1,50.
b. in hetzelfde perceel naar een ander vertrek	„ 2,50.
c. naar een ander perceel op hetzelfde erf	„ 3,50.
d. naar een ander perceel op een ander erf	„ 5,—.
9. Werkzaamheden aan den aanleg:	
a. wegens verhuizing (overbrenging van het hoofdtoestel naar een ander perceel op een ander erf)	„ 12,50.
benevens voor elk toestel of elke extra-schel boven het hoofdtoestel.	„ 4,—.
b. tengevolge van verbouwing of onderhoud van het aangesloten perceel, of om andere redenen.	De kostende prijs in eens.
10. Voorziening in gebreken aan geleidingen en toestellen, welke niet te wijten zijn aan gebrekkige constructie, aan de wijze van aanbrengen of aan onvoldoend onderhoud	De kostende prijs in eens.

Op verzoek van den geabonneerde kunnen ook andere toestellen en inrichtingen, dan in het algemeen worden verstrekt en hiervoren zijn bedoeld, in gebruik worden gegeven, en zulks tegen betaling in eens, boven en behalve het volgens vorenstaand tarief jaarlijks verschuldigde, van het verschil tusschen den kostenden prijs van het toestel en de inrichting, in het tarief bedoeld, en van hetgeen in gebruik wordt gegeven.

3. Uit de openbare spreekcellen of publieke telefoonstations van het net kunnen locale gesprekken worden aangevraagd met de aangesloten van het net, tegen vooruitbetaling van 10 cent per gesprek van 3 minuten of minder.

4. Verandering of uitbreiding van hetgeen in eenig perceel van Rijkswege is aangebracht, geschiedt eveneens van Rijkswege.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 6den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 25 *Aug.* 1910.)

6 *Augustus* 1910. BESLUIT tot wijziging en aanvulling van:

1°. het Koninklijk besluit van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 334), bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te *Bergen op Zoom*, *Boskoop*, *Gorinchem*, *Lochem*, *Roosendaal* (*Noordbrabant*), *Waalwijk* en *Zandvoort*, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten;

2°. het Koninklijk besluit van den 21sten Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 150), bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet te *Lisse*, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 335);

3°. het Koninklijk besluit van den 28sten Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 116), bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet *Rheden*, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 336);

4°. het Koninklijk besluit van den 12den September 1906 (*Staatsblad* n°. 240), bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet te *Nijmegen*, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 337). S. 246.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

In aanmerking nemende, dat het wenschelijk is, de artikelen 2 en 3 van de Koninklijke besluiten, bepalende de vestiging van de locale Rijkstelefoonnetten *Bergen op Zoom*, *Boskoop*, *Gorinchem*, *Lochem*, *Roosendaal* (*Noordbrabant*), *Waalwijk*, *Zandvoort*, *Lisse*, *Rheden* en *Nijmegen*, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten, aan te vullen en te wijzigen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 4 Juli 1910, n°. 2365, Afdeedeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 19 Juli 1910, n°. 18);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 3 Augustus 1910, n°. 2843, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De artikelen 2 en 3 van:

1°. het Koninklijk besluit van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 334), bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te *Bergen op Zoom*, *Boskoop*, *Gorinchem*, *Lochem*, *Roosendaal* (*Noordbrabant*), *Waalwijk* en *Zandvoort*, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten;

2°. het Koninklijk besluit van den 21sten Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 150), bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet te *Lisse*, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 335);

3°. het Koninklijk besluit van den 28sten Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 116), bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet *Rheden*, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 336);

4°. het Koninklijk besluit van den 12den September 1906 (*Staatsblad* n°. 240), bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet te *Nijmegen*, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 337);

worden met ingang van 1 October 1910 gewijzigd en aangevuld als volgt:

De zinsnede in punt 1, sub *d*, van artikel 2, welke begint met „Ingeval" en eindigt met „liggen", vervalt.

Punt 3, sub *a*, van artikel 2, wordt gelezen: „in hetzelfde perceel als het toestel, waarmede de extra-schel verbonden is, per schel *f* 1.50 per jaar."

Punt 3, sub *c*, van artikel 2 wordt gelezen: „in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het met de extra-schel verbonden toestel is geplaatst, per schel *f* 5 per jaar."

Punt 3, sub *d*, van artikel 2 wordt gelezen: „in een ander perceel, gelegen op een ander erf, en meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het met de extra-schel verbonden toestel is geplaatst, per schel *f* 5 per jaar, verhoogd voor elk 100-tal Meters (of gedeelte daarvan) meerdere lengte van de schelgeleiding met *f* 3 per jaar.

„Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer met hetzelfde toestel verbonden extra-schellen geplaatst, dan is alleen op de eerste van deze extra-schellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige op hetzelfde

toestel geplaatste extra-schellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag."

Aan punt 4 van artikel 2 wordt toegevoegd:

„*c.* omschakelaar (ingericht voor het voeren van onderlinge gesprekken tusschen twee toestellen) *f* 6 per jaar."

Punt 7, sub *d*, van artikel 2 wordt gelezen: „naar een ander perceel op een ander erf (alleen voor zooveel het tweede en volgende toestellen betreft) *f* 10 in eens."

Aan het slot van punt 7 van artikel 2 wordt toegevoegd:

„Vervanging van een wand- door een tafeltoestel, of omgekeerd, wordt als eene verplaatsing van een toestel binnen hetzelfde vertrek aangemerkt, indien de vervanging niet gepaard gaat met verplaatsing van het toestel naar een ander vertrek of naar een ander perceel. Is dit wel het geval, dan is verschuldigd het bedrag zooeven genoemd in punt *b*, *c* of *d*."

Punt 9, sub *a*, van artikel 2 wordt gelezen: „wegens verhuizing (overbrenging van het hoofdtoestel naar een ander perceel op een ander erf) *f* 12.50 in eens, benevens voor elk toestel of elke extra-schel boven het hoofdtoestel *f* 4 in eens."

In artikel 3 worden na het woord spreekcellen ingevoegd de woorden: „of publieke telefoonstations."

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 6den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 25 *Aug.* 1910.)

—

6 *Augustus* 1910. BESLUIT, houdende regeling betreffende de onderlinge rangs- en standsverhouding der officieren en der militairen beneden den rang van officier behoorende tot de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en het Leger in *Nederlandsch-Indië*. S. 247.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat eene regeling wenschelijk is gebleken betreffende de onderlinge rangs- en standsverhouding der Officieren en der militairen beneden den rang van Officier behoorende tot de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en van het Leger in *Nederlandsch-Indië*;

Op de gemeenschappelijke voordrachten van Onze Ministers van Marine, van Oorlog en van Koloniën, van 23 April 1909, Bureau B, nº. 56; van 19 Mei 1909, IIIde Afd., nº. 189; van 12 Juni 1909, Afd. C, 1ste Bureau nº. 45; en van 15 Maart 1910, Bureau B, nº. 79; 23 Maart 1910, IIIde Afd., nº. 324; van 31 Maart 1910, Afd. C, 1ste Bureau, nº. 61;

Den Raad van State gehoord (adviezen van 3 Augustus 1809 nº. 20, en van 31 Mei 1910 nº. 26);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Marine, van Oorlog en van Koloniën van 18 Juli 1910, Bureau B nº. 60; van 26 Juli 1910, IIIde Afd., nº. 401, en van 2 Augustus 1910, Afd. C, nº. 3;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met wijziging van:

1º. het vastgestelde in het Koninklijk besluit van 27 Februari 1904 nº. 72 betreffende de rangsassimilatie der Hoofd-Machinisten, Machinisten en Adjunct-machinisten;

2º artikel 2 van het Koninklijk besluit van 13 October 1849, nº. 53;

3º. het 1ste lid van artikel 1, § 1, van het Koninklijk besluit van 29 Mei 1895, nº. 13.

Te bepalen:

De Officieren en militairen beneden den rang van Officier behoorende tot de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en het Leger in *Nederlandsch-Indië*, worden ten opzichte van hunnen rang en stand en van hunne rangs- en standsverhouding gerangschikt in de onderstaande volgorde, waarbij de onder ieder nummer genoemde militairen gelijk staan:

1. De Admiraal der Koninklijke Marine, de Veldmaarschalk van het Leger hier te lande en de Veldmaarschalk van het Leger in *Nederlandsch-Indië*.

2. De Luitenant-admiraal der Koninklijke Marine, de Generaal van het Leger hier te lande en de Generaal van het Leger in *Nederlandsch-Indië*.

3. De Vice-admiraal der Koninklijke Marine, de Luitenant-generaal van het Leger hier te lande en de Luitenant-generaal van het Leger in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Vlag- of Opperofficieren.

4. De Schout-bij-Nacht der Koninklijke Marine, de Generaal-majoor van het Leger hier te lande en de Generaal-majoor van het Legor in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Vlag- of Opperofficieren.

5. De Kapitein ter zee der Koninklijke Marine, de Kolonel van het Leger hier te lande en de Kolonel van het Leger in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers

met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Hoofdofficieren.

6. De Kapitein-luitenant ter zee der Koninklijke Marine, de Luitenant-kolonel van het Leger hier te lande en de Luitenant Kolonel van het Leger in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Hoofdofficieren.

7. De Majoor van het Leger hier te lande en de Majoor van het Leger in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Hoofdofficieren.

8. De Luitenant ter zee der 1ste klasse der Koninklijke Marine, de Kapitein van het Leger hier te lande en de Kapitein van het Leger in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Officieren.

9. De Luitenant ter zee der 2de klasse der Koninklijke Marine, de Eerste-luitenant van het Leger hier te lande en de Eerste-luitenant van het Leger in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Officieren.

10. De Adelborst der 1ste klasse der Koninklijke Marine, de Tweede-luitenant van het Leger hier te lande en de Tweede-luitenant van het Leger in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Officieren.

11. De Buitengewone Adelborst der Koninklijke Marinereserve en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen Officieren.

12. De Hoofdmachinist der Koninklijke Marine, de Onder-luitenant van het Leger in *Nederlandsch-Indië* en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen.

13. De Machinist der Koninklijke Marine, de Hoofdopzichter van fortificatiën van het Leger hier te lande en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen.

14. De Opzichter van fortificatiën der 1ste klasse van het Leger hier te lande en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen.

15. De Opzichter van fortificatiën der 2de klasse van het Leger hier te lande en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen.

16. De Adjunct-machinist der Koninklijke Marine, de Opzichter van fortificatiën der 3de klasse van het Leger hier te Lande en de bij de Zeemacht of de beide Legers met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen.

17. De Adjudant-onderofficier en de met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen van de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en het Leger in *Nederlandsch-Indië*.

18. De Sergeant-majoor en de met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen van de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en het Leger in *Nederlandsch-Indië*.

19. De Sergeant en de met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen van de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en het Leger in *Nederlandsch-Indië*.

NOOT: Hoewel de Sergeant der 1ste klasse van het Leger hier te lande en de in dit Leger met dien rang gelijkgestelde of gelijk te stellen militairen in rang staan boven den Sergeant van dat Leger en de met dezen rang in genoemd Leger gelijkgestelde of gelijk te stellen militairen worden nochtans beide categorieën onderofficieren geacht in rang gelijk te staan met den Sergeant van de Koninklijke Marine en den Sergeant van het Nederlandsch-Indische Leger.

20. De Korporaal en de met dien rang gelijkgestelde of met dien rang gelijk te stellen militairen van de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en het Leger in *Nederlandsch-Indië*.

21. De Matroos en Soldaat en de met dien stand gelijkgestelde of met dien stand gelijk te stellen militairen van de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en het Leger in *Nederlandsch-Indië*.

Onze Ministers van Marine, van Oorlog en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 6den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Marine, (*get.*) J. WENTHOLT.
De Min. van Oorlog, (*get.*) W. COOL.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.
(*Uitgeg.* 10 *Sept.* 1910.)

8 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot gelijkstelling van het door de gemeente *Utrecht* geëxploiteerde spoorwegnet te *Utrecht*, waarop in hoofdzaak geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft, met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft. S. 248.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 13 October 1909, La. H, afdeling Spoorwegen;

Overwegende, dat het gewenscht voorkomt het door de gemeente *Utrecht* geëxploiteerde spoorwegnet te *Utrecht* voorloopig gelijk te stellen met spoorwegen, waarop geen ander vervoer plaats heeft dan dat van personen binnen ééne gemeente;

Gezien artikel 4 der wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Den Raad van State gehoord (advies van 9 November 1909, n°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Waterstaat van 4 Augustus 1910, n°. 228, afdeeling spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het door de gemeente *Utrecht* geëxploiteerde spoorwegnet in die gemeente tot wederopzeggens toe gelijk te stellen met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 8sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 27 *Aug.* 1910.)

—

8 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot aanwijzing van eene derde mijn ter ontginning overeenkomstig de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 170). S. 249.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 Juni 1910, n°. 3076, afdeeling Nijverheid;

Gezien art. 1 der wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 170);

Den Raad van State gehoord (advies van 26 Juli 1910, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 Augustus 1910, n°. 3920 afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ter ontginning overeenkomstig de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 170) aan te wijzen eene derde mijn, welke op de bij dit besluit behoorende kaart (1) met roode lijnen is aangeduid en welke begrensd wordt als volgt: Uitgaande van het Noord-Oostelijk hoekpunt van het mijnveld Oranje-Nassau, volgend:

1. de as van den veldweg van *Heerlerheide* naar *Rompen*;

2. de as van den hoofdweg van *Rompen* over *Brunssum* naar *Schinveld*, tot de oostelijke grens van het sub *A* van artikel 2 der wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 170) omschreven gedeelte van het Staatsmijngebied;

3. de hierboven sub 2 bedoelde grens van het Staatsmijngebied tot de grens tusschen de gemeenten *Heerlen* en *Nieuwenhagen*;

4. de hierboven sub 3 bedoelde gemeentegrens tot de grens tusschen het mijnveld Oranje-Nassau en het hierboven sub 2 bedoelde gedeelte van het Staatsmijngebied;

5. de hierboven sub 4 bedoelde mijnveldgrens terug naar het uitgangspunt.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 24 *Aug.* 1910.)

—

8 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 21 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 115), houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden. S. 250.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 8 Juli 1910, n°. 130, Accijnzen;

Gezien het Koninklijk besluit van 21 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 115) houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden;

Den Raad van State gehoord (advies van 19 Juli 1910, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Augustus 1910, n°. 37 Accijnzen;

(1) Deze kaart als van meer plaatselijk belang, wordt hierna niet opgenomen.

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

In art. 1 van voormeld Koninklijk besluit van 21 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 115) vervallen de woorden:

„*Hoogezand*, de geheele gemeente.
Zuidbroek, idem.
Muntendam, idem",

zoodat in de provincie *Groningen* aangewezen blijft als vallende binnen den omtrek van branderijen, bedoeld bij art. 123 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62):

„*Sappemeer*, de geheele gemeente".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 23 *Aug.* 1910.)

—

8 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het laatstelijk bij Koninklijk besluit van 13 Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 134) gewijzigde Koninklijk besluit van 24 December 1901 (*Staatsblad* n°. 274), aanwijzende de gemeenten, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid, der Muntwet 1901 niet geldt en de gemeenten, waar ingevolge art. 23 dier wet, gelegenheid wordt gegeven tot verwisseling van vreemde munten en bepalende de koersen waartegen die verwisseling geschiedt. S. 251.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 16 Juli 1910, n°. 87, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van 26 Juli 1910, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 8 Augustus 1910 n°. 62, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Te rekenen van 1 September 1910 worden in artikel 1 van Ons besluit van 24 December 1901 (*Staatsblad* n°. 274), zooals dat is gewijzigd, laatstelijk bij Ons besluit van 13 Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 134), aan het bepaalde onder letter C II toegevoegd de namen der gemeenten *Eysden*, *Ryckholt*, *Gronsveld*, *Heer*, *Amby*, *Meerssen*.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 18 *Aug.* 1910.)

—

8 *Augustus* 1910. BESLUIT, houdende vaststelling van eene nieuwe regeling van de pensioenen van geëmploieerden en werklieden aan het Koloniaal Etablissement te *Amsterdam*. S. 252.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende dat het wenschelijk is de regeling van de pensioenen van geëmploieerden en werklieden verbonden aan het Koloniaal Etablissement te *Amsterdam* opnieuw vast te stellen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 7 Mei 1910, Afdeeling D, n°. 37;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juni 1910, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Augustus 1900, Afdeeling D, n°. 63;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het Koninklijk besluit van 15 April 1893 (*Staatsblad* n°. 76) te bepalen:

Art. 1. De onder het genot van jaarwedden, toelagen of van dag- of uurloon ten laste van de Indische geldmiddelen aan het Koloniaal Etablissement te *Amsterdam* verbonden geemploieerden (assistenten bij de keuringen) en werklieden hebben na bekomen eervol ontslag aanspraak op pensioen ten laste van de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, ook voor den diensttijd dien zij bij het in werking treden van dit besluit reeds bij genoemd Etablissement hebben vervuld, volgens de bepalingen der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), een en ander behoudens de in dit besluit te vermelden afwijkingen.

Hunne weduwen en kinderen hebben, in het bij artikel 17 der genoemde wet aangewezen geval, aanspraak op het pensioen of den onderstand in de tweede afdeeling dier wet toegekend aan de weduwen en kinderen der geemploieerden, werklieden en bedienden, op

daggeld werkzaam bij de inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht.

2. Indien het loon, dat door een geëmploieerde of werkman is genoten in de vijf voor hem gunstigste der laatste tien dienstjaren, niet met zekerheid te bepalen mocht zijn, wordt voor elk ontbrekend jaar genomen de middelsom van het bedrag dat genoten is in de jaren waarover het verdiende loon vaststaat.

3. De pensioenen en onderstanden, in dit besluit bedoeld, worden bij Koninklijk besluit verleend, op voordracht van Onzen Minister van Koloniën.

Van de gronden waarop de toekenning berust wordt in het besluit melding gemaakt.

Bij de begrooting van *Nederlandsch Indië* wordt aan de Staten-Generaal mededeeling gedaan van de pensioenen die sedert de indiening der vorige begrooting zijn verleend.

De lijst waarbij dit geschiedt, bevat de gegevens in artikel 27 der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109) vermeld.

4. Dit besluit treedt in werking op den *tweeden* dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant* waarin het besluit is geplaatst.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Financiën, van Marine en van Oorlog, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 8sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 24 *Aug.* 1910.)

—

9 *Augustus* 1910. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Augustus 1910 betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Wormerveer.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Noordholland, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Wormerveer de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 9 Augustus 1910.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

10 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Meerssen*, dd. 5 Augustus 1909 waarbij aan de Maatschappij tot Detailverkoop van Petroleum „De Automaat" te *Rotterdam* vergunning is verleend: *a.* tot het bergen van petroleum in een bestaand pakhuis, en *b.* tot het oprichten van 4 kluizen tot berging van benzine op het perceel Sectie C. n°. 2463 gemeente *Meerssen*. S. 253.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 20 Juni 1910, n°. 387 H, afdeeling Arbeid; tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Meerssen* dd. 5 Augustus 1909 waarbij aan de Maatschappij tot Detailverkoop van Petroleum „De Automaat" te *Rotterdam* vergunning is verleend: *a.* tot het bergen van petroleum in een bestaand pakhuis en *b.* tot het oprichten van 4 kluizen tot berging van benzine op het perceel C. n°. 2463 gemeente *Meerssen*;

Overwegende, dat naar luid van artikel 8, laatste lid der Hinderwet had behooren te zijn zorg gedragen, dat de daarbij bedoelde aankondiging ook in de gemeente *Heer* werd bekend gemaakt, vermits de kring, bedoeld in artikel 5 der Hinderwet, zich tot laatstgenoemde gemeente uitstrekt;

dat zoodanige aankondiging in de gemeente *Heer* echter in strijd met de wet is nagelaten;

Overwegende dat van een besluit genomen ingevolge artikel 8 der Hinderwet, krachtens artikel 15 dier wet beroep moet kunnen worden ingesteld;

dat indien zoodanig besluit niet of niet volledig is afgekondigd, het in strijd met de wet voor beroep onvatbaar is geworden en alzoo op grond van strijd met de wet behoort te worden vernietigd;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 26 Juli 1910, n°. 23;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 6 Augustus 1910, n°. 495 H, afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Burgemeester en Wethouders

van *Meerssen* dd. 5 Augustus 1909 waarbij aan de Maatschappij tot Detailverkoop van Petroleum „De Automaat" te *Rotterdam* vergunning is verleend: *a.* tot het bergen van petroleum in een bestaand pakhuis en *b.* tot het oprichten van 4 kluizen tot berging van benzine op het perceel Sectie C n°. 2463 gemeente *Meerssen*, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 10den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 23 *Aug.* 1910.)

—

10 *Augustus* 1910. BESLUIT, houdende vrijstelling van invoerrecht voor uit- of met alcohol bereide stoffen, benoodigd als hulpmiddel bij de werkzaamheden in leder- en schoenfabrieken. S. 254.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 8 Juli 1910, n°. 129, Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1893 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 Juli 1910, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 5 Augustus 1910, n°. 57, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Er wordt vrijstelling van invoerrecht genoten voor uit- of met alcohol bereide stoffen, benoodigd als hulpmiddel bij de werkzaamheden in leder- en schoenfabrieken.

Ten aanzien van die vrijstelling zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artt. 3 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284).

2. Bij het in werking komen van dit besluit vervallen Onze besluiten van 2 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 132) en 31 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 280).

De vergunningen, verleend op grond der in dit artikel genoemde besluiten, blijven van kracht tot dat zij door Onzen Minister van Financiën worden ingetrokken.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 10den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 23 *Aug.* 1910.)

—

12 *Augustus* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie enz", vastgesteld bij beschikking van 13 Januari 1910.

Overwegende, dat het wenschelijk is, den verlofganger van de landweer, aan wien door of vanwege den Minister van Oorlog toestemming tot verblijf buitenslands is verleend, en die zich in werkelijken dienst bevindt, aanspraak toe te kennen op kosteloos vervoer bij vertrek met verlof, van de plaats van verblijf onder de wapenen tot eene door hem aan te geven grensgemeente hier te lande;

Heeft goedgevonden te bepalen:

Aan het tweede lid van § 21 van het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie", enz., vastgesteld bij de Beschikking van 28 April 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 166, gewijzigd bij Beschikking van 13 Januari 1910, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 160, wordt een nieuwe volzin toegevoegd, luidende:

„De verlofgangers van de landweer echter, aan wie door of vanwege den Minister van Oorlog toestemming is verleend tot verblijf buitenslands, worden, zoo zij zulks wenschen, gedirigeerd naar de door hen aan te geven Nederlandsche grensgemeente, om het even of zij hunne woonplaats binnen het Rijk al dan niet naar die grensgemeente zullen overbrengen".

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) DE BRUIJN.

—

15 *Augustus* 1910. BESLUIT, betreffende het toestaan van afwijkingen van het bepaalde bij de artikelen 12 en 128 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), houdende bepalingen omtrent den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd. S. 255.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 18 Juli 1910, n°. 77, Accijnzen;

Gezien de artikelen 12 en 128 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62) en de artikelen 9 en 10 der wet van 23 December 1886 (*Staatsblad* n°. 223);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Augustus 1910, n°. 59);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 Augustus 1910, n°. 59, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Onze Minister van Financiën is gemachtigd onder de door hem, in elk bijzonder geval, noodig geachte voorzieningen tegen misbruik, afwijkingen toe te staan van het bepaalde bij de artikelen 12 en 128 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 15den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 30 *Aug.* 1910.)

—

15 *Augustus* 1910. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout, benoodigd voor de bemesting van landerijen en de voeding van vee. S. 256.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 22 Juli 1910, n°. 44, Accijnzen;

Overwegende, dat in het belang van landbouw en veeteelt wijziging wenschelijk is van de bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout, benoodigd voor de bemesting van landerijen en de voeding van vee;

Gezien art. 74, lrs. *d* en *e* en art. 99 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), alsmede de Koninklijke besluiten van 28 Februari 1883 (*Staatsblad* n°. 26), 7 Mei 1885 (*Staatsblad* n°. 117), 24 Juni 1895 (*Staatsblad* n°. 90), en Onze besluiten van 26 Juli 1901 (*Staatsblad* n°. 198) en 28 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 176);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Augustus 1910, n°. 58);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 Augustus 1910, n°. 60, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het staat den belanghebbende vrij, in de plaats van de vermenging volgens de artt. 11 en 34 van genoemd besluit van 28 Februari 1883 en volgens de artt. 1 en 2 van dat van 24 Juni 1895, te kiezen de vermenging van het zout, per 100 kilogram, met 20 kilogram lijnkoekmeel of met 2 kilogram droog rijst- of gerstemeel en $^1/_4$ kilogram oker; het lijnkoekmeel alsmede het rijst- of gerstemeel te verstrekken door den belanghebbende; de oker op zijn kosten door den ontvanger onder wiens kantoor de vermenging plaats heeft.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 15den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 27 *Aug.* 1910.)

—

15 *Augustus* 1910. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent het verleenen van teruggaaf van accijns voor suiker, gebezigd voor de bereiding van eetwaren en dranken, die naar het buitenland worden uitgevoerd. S. 257.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 18 Juli 1910, n°. 78, Accijnzen;

Gezien art. 83 der Suikerwet, art. XV der wet van 24 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 248), alsmede het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1897 (*Staatsblad* n°. 186) en Onze besluiten van 25 November 1899 (*Staatsblad* n°. 232) en 4 Januari 1907 (*Staatsblad* n°. 9);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Augustus 1910, n°. 57);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 Augustus 1910, n°. 61, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Behoudens het hierna bepaalde zijn de voorschriften van voormeld Koninklijk besluit van 5 Augustus 1897 (*Staatsblad* n°. 186) mede toepasselijk op vruchtenwijnen, hier te lande bereid van versch ooft, mits desverlangd, ten genoegen van Onzen Minister van Financiën, blijke, dat de in den wijn aanwezige alcohol niet is ontstaan uit andere grondstoffen dan de in het versche ooft vervatte suiker en toegevoegde saccharose.

2. In de aangifte, bedoeld bij art. 120 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 88), wordt ook vermeld de soort van ooft waarvan de vruchtenwijn is vervaardigd.

3. De teruggaaf van accijns wordt niet verleend bij uitvoer van vruchtenwijn met een gehalte van minder dan 30 percent.

De uitvoer moet geschieden bij hoeveelheden van ten minste 90 liter. Verschillende vruchtenwijnen kunnen in ééne aangifte begrepen worden, mits van elke soort niet minder dan 30 liter.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 15den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 30 *Aug.* 1910.)

—

18 *Augustus* 1910. BESLUIT, houdende nadere wijziging van de voor *Suriname* geldende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken. S. 258.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Justitie, dd. 14 Juni 1910 Afdeeling B, n°. 5, en van 14 Juni 1910, 2de Afdeeling A, n°. 595;

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, dd. 12 Augustus 1910, Afdeeling 8, n°. 32 en van 16 Augustus 1910, 2de Afdeeling A, n°. 595;

Hebben goedgevonden en verstaan:

In het Koninklijk besluit van 9 November 1893 (*Staatsblad* n°. 160, *Gouvernementsblad* n°. 31), zooals het is gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 31 Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 148, *Gouvernementsblad* n°. 42), nader de volgende wijzigingen aan te brengen:

1°. De eerste zin van het eerste lid van artikel 3 wordt gelezen:

„Ter verkrijging van de inschrijving van een merk zendt de belanghebbende aan het hulpbureau voor den industrieelen eigendom een voldoend cliché van dat merk, ter lengte en breedte van ten minste 1,5 en ten hoogste 10 centimeters en ter dikte van 2,4 centimeters, benevens twee onderteekende exemplaren eener duidelijke afbeelding en daarmede overeenstemmende nauwkeurige beschrijving van zijn merk".

2°. Artikel 5 wordt gelezen:

„Door de zorg van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom worden in het eerst verschijnende nummer van iedere maand van het nieuwsblad, waarin de officieele bekendmakingen worden geplaatst, de in artikel 3 bedoelde beschrijvingen opgenomen, elk met een afdruk van het cliché, van de sedert de laatste openbaarmaking ingeschreven merken, met opgaaf van de soort van waren, waarvoor zij bestemd zijn en van de volledige namen en de woonplaatsen der inzenders.

Deze openbaarmakingen worden geplaatst in afzonderlijke bijlagen van het bovenbedoeld nieuwsblad, die afzonderlijk algemeen verkrijgbaar worden gesteld. Daarna wordt het cliché aan den inzender desverlangd teruggegeven".

3°. De eerste alinea van artikel 9 wordt gelezen:

„Indien het overeenkomstig artikel 4 ingeschreven merk of het overeenkomstig artikel 7 ingeschreven buitenlandsch merk geheel of in hoofdzaak overeenstemt met dat, waarop een ander voor dezelfde soort van waren recht heeft krachtens artikel 2, of den naam of de firma bevat waarop een ander recht heeft, kan hij, die beweert zoodanig recht te hebben, onverminderd andere hem ten dienste staande rechtsmiddelen, zich, voor zooveel betreft een overeenkomstig artikel 4 ingeschreven merk, binnen negen maanden na de bij artikel 5 voorgeschreven openbaarmaking in het nieuwsblad waarin de officieele bekendmakingen worden geplaatst, en voor zooveel aangaat een overeenkomstig artikel 7 ingeschreven buitenlandsch merk, binnen negen maanden na de daar aan het slot voorgeschreven mededeeling, bij door hem of zijn gemachtigde onderteekend verzoekschrift tot het Hof van Justitie wenden, ten einde de inschrijving worde nietig verklaard".

Dit oesluit treedt in werking op den dag zijner afkondiging in *Suriname*.

Onze Ministers van Koloniën en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 3 *Sept.* 1910.)

—

18 *Augustus* 1910. BESLUIT, houdende nadere wijziging van de voor *Curaçao* geldende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken. S. 259.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Justitie, dd. 14 Juni 1910, Afd. B, n°. 5, en van 14 Juni 1910, 2de Afdeeling A, n°. 595;

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, dd. 12 Augustus 1910, Afdeeling B, n°. 32, en van 16 Augustus 1910, 2de Afdeeling A, n°. 595;

Hebben goedgevonden en verstaan:

in het Koninklijk besluit van 9 November 1893 (*Staatsblad* n°. 161, *Publicatieblad* n°. 20) - zooals het is gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 31 Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 149, *Publicatieblad* n°. 28), nader de volgende wijzigingen aan te brengen:

1°. De eerste zin van het eerste lid van artikel 8 wordt gelezen:

„Ter verkrijging van de inschrijving van een merk zendt de belanghebbende aan het hulpbureau voor den industrieelen eigendom een voldoend cliché van dat merk, ter lengte en breedte van ten minste 1,5 en ten hoogste 10 centimeters en ter dikte van 2,4 centimeters, benevens twee onderteekende exemplaren eener duidelijke afbeelding en daarmede overeenstemmende nauwkeurige beschrijving van zijn merk."

2°. Artikel 5 wordt gelezen:

„Door de zorg van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom worden in het eerst verschijnende nummer van iedere maand van het nieuwsblad, waarin de officieele bekendmakingen worden geplaatst, de in artikel 8 bedoelde beschrijvingen opgenomen, elk met een afdruk van het cliché, van de sedert de laatste openbaarmaking ingeschreven merken, met opgaaf van de soort van waren, waarvoor zij bestemd zijn en van de volledige namen en de woonplaatsen der inzenders.

Deze openbaarmakingen worden geplaatst in afzonderlijke bijlagen van het bovenbedoeld nieuwsblad, die afzonderlijk algemeen verkrijgbaar worden gesteld. Daarna wordt het cliché aan den inzender desverlangd teruggegeven."

3°. De eerste alinea van artikel 9 wordt gelezen:

„Indien het overeenkomstig artikel 4 ingeschreven merk of het overeenkomstig artikel 7 ingeschreven buitenlandsch merk geheel of in hoofdzaak overeenstemt met dat, waarop een ander voor dezelfde soort van waren recht heeft krachtens artikel 2, of den naam of de firma bevat waarop een ander recht heeft, kan hij, die beweert zoodanig recht te hebben, onverminderd andere hem ten dienste staande rechtsmiddelen, zich, voor zooveel betreft een overeenkomstig artikel 4 ingeschreven merk, binnen negen maanden na de bij artikel 5 voorgeschreven openbaarmaking in het nieuwsblad waarin de officieele bekendmakingen worden geplaatst, en voor zooveel aangaat een overeenkomstig artikel 7 ingeschreven buitenlandsch merk, binnen negen maanden na daar aan het slot voorgeschreven mededeeling, bij door hem of zijn gemachtigde onderteekend verzoekschrift tot het Hof van Justitie wenden, ten einde de inschrijving worde nietig verklaard.

Dit besluit treedt in werking op den dag zijner afkondiging in *Curaçao*.

Onze Ministers van Koloniën en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 3 *Sept.* 1910.)

—

18 *Augustus* 1910. WET, tot regeling der bevoegdheden, verbonden aan de akten van bekwaamheid, vermeld in artikel 56, onder *a* en *b*, der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), uitgereikt in het jaar 1890. S. 260.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eene regeling te treffen omtrent de bevoegdheden, verbonden aan de akten van bekwaamheid, vermeld in artikel 56 *a* en *b* der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), uitgereikt in het jaar 1890;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De akten van bekwaamheid, vermeld in artikel 56 onder *a* en *b* der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), uitgereikt tusschen 1 Januari 1890 en 1 Januari 1891, geven dezelfde bevoegdheden als aan zoodanige akten, uitgereikt vóór 1 Januari 1890, is toegekend bij artikel VIII eerste, tweede en derde lid der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 14 *Sept.* 1910.)

18 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Helmond* dd. 22 September 1909, n°. 198, waarbij aan de Broeders der Gilde St. Catharina te *Helmond* vergunning is geweigerd tot het oprichten van een schietboom in Wijk L n°. 206 op het perceel kadastraal bekend Sectie A n°. 2099 gemeente *Helmond*. S. 261.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 7 Juli 1910, n°. 433 H, Afdeeling Arbeid, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Helmond* dd. 22 September 1909, n°. 198, waarbij aan de Broeders der Gilde St. Catharina te *Helmond* vergunning is geweigerd tot het oprichten van een Schietboom in Wijk L n°. 206 op het perceel kadastraal bekend Sectie A n°. 2099 gemeente *Helmond*;

Overwegende, dat naar luid van artikel 6, laatste lid, en van artikel 8, 3de lid, der Hinderwet had behooren te zijn zorg gedragen, dat de daar bedoelde aankondigingen ook in de gemeente *Mierlo* waren geschied, vermits de kring bedoeld in artikel 5 der Hinderwet, zich ook in laatstgenoemde gemeente uitstrekt;

dat deze aankondigingen in de gemeente *Mierlo* echter zijn nagelaten;

Overwegende, dat ten gevolge van dit verzuim het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Helmond* dd. 22 September 1909, n°. 198, niet voldoet aan de eischen, voor een dergelijk besluit bij de Hinderwet gesteld;

dat voorts van een besluit, genomen ingevolge artikel 8 der Hinderwet, krachtens artikel 15 dier wet beroep moet kunnen worden ingesteld;

dat, indien zoodanig besluit niet of niet volledig is afgekondigd, het in strijd met de wet voor beroep onvatbaar is geworden en alzoo op grond van strijd met de wet behoort te worden vernietigd.

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 2 Augustus 1910, n°. 62;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 15 Augustus 1910, n°. 509 H, Afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Helmond* dd. 22 September 1909 n°. 198, waarbij aan de Broeders der Gilde St. Catharina te *Helmond* vergunning is geweigerd tot het oprichten van een schietboom in Wijk L, n°. 206 op het perceel kadastraal bekend Sectie A n°. 2099 gemeente *Helmond*, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 30 *Augustus* 1910.)

20 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372). S. 262.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 Juni 1910, n°. 216, Afdeeling Waterstaat, tot wijziging van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken onder beheer van het Rijk;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 Augustus 1910, n°. 242, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) vastgesteld en laatstelijk bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372), gewijzigd algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, met ingang van 1 October 1910 nader te wijzigen als volgt:

I. Artikel 15, tweede lid, wordt vervangen door het navolgende:

„De schipper moet het vaartuig doen stoppen, indien des daags een roode cylinder, afgedekt door een halven bol, of een rood bord, of een roode vlag op de sluis of brug wordt getoond, en indien des nachts een of meer roode lichten worden getoond. Hij moet dan desgevorderd zijn vaartuig ter plaatse, hem door den sluis- of brugwachter aan te wijzen,

vastleggen. De doorvaart is niet geoorloofd zoolang de voornoemde seinen niet zijn verwijderd.

„Wanneer de sluis of de brug niet voor doorvaart in gereedheid kan worden gebracht en dus de doorvaart gestremd is, wordt dit des nachts door twee roode lichten *boven* elkaar aangeduid; deze bepaling geldt echter niet voor sluizen en bruggen, waardoor volgens de Bijzondere reglementen de vaart des nachts, hetzij geheel is verboden, hetzij slechts is toegelaten op vertoon van eene vergunning, of waarvoor andere bijzondere bepalingen omtrent doorvaart des nachts zijn gesteld."

II. Artikel 15, laatste lid, zal luiden als volgt:

„Het tweede, derde en vierde lid van dit artikel hebben geen betrekking op de schipbruggen."

III. In artikel 92, sub *c*, wordt voor „15, derde lid" gelezen: „15, vierde lid".

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 20sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 6 *Sept.* 1910.)

—

20 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het *Afwateringskanaal*. S. 263.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 Juni 1910, n°. 216, Afdeeling Waterstaat, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het *Afwateringskanaal*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 109);

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 Augustus 1910, n°. 242, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bijzonder reglement van politie voor het *Afwateringskanaal*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 109), met ingang van 1 October 1910 te wijzigen als volgt:

Artikel 8 wordt gelezen als volgt:

„De bepalingen van artikel 15 van het Algemeen reglement betreffende het geven van nachtseinen, zijn op dit kanaal niet van toepassing."

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 20sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 6 *Sept.* 1910.)

—

20 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het *Noordhollandsch kanaal*. S. 264.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 Juni 1910, n°. 216, Afdeeling Waterstaat, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het *Noordhollandsch kanaal*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 112);

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 Augustus 1910, n°. 242, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bijzonder reglement van politie voor het *Noordhollandsch kanaal*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 112), met ingang van 1 October 1910 te wijzigen als volgt:

Artikel 3, voorlaatste lid, en artikel 19 vervallen.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 20sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 6 *Sept.* 1910.)

20 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door *Walcheren*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 116), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 December 1897 (*Staatsblad* n°. 217). S. 265.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 Juni 1910, n°. 216, afdeeling Waterstaat, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door *Walcheren*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 116), en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 December 1897 (*Staatsblad* n°. 217);

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910 n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 Augustus 1910, n°. 242, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door *Walcheren*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 116) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 December 1897 (*Staatsblad* n°. 217), met ingang van 1 October 1910 te wijzigen als volgt:

Aan artikel 5 wordt, als vierde lid, toegevoegd het navolgende:

„Het doorvaren van de schipbrug over het Marinedok te *Vlissingen*, zoomede van de draaibrug over het binnenhoofd van de voormalige Marineschutsluis aldaar, mag des nachts niet geschieden zonder schriftelijke vergunning van den havenmeester."

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 20sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 6 *Sept.* 1910.)

—

20 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door *Zuid-Beveland*. S. 266.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 Juni 1910, n°. 216, Afdeeling Waterstaat, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door *Zuid-Beveland*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 117);

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 372);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910 n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 Augustus 1910, n°. 242, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door *Zuid-Beveland*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 117), met ingang van 1 October 1910 te wijzigen als volgt:

I. tusschen de artikelen 3 en 4 wordt ingevoegd een nieuw artikel 3*bis*, luidende:

„Vaartuigen, waarvan de breedte grooter is dan 11 M. en sleeptreinen moeten steeds door de oostelijke doorvaartopening der bruggen varen.

Overigens moet de doorvaart van de bruggen geschieden door de aan stuurboordzijde van het vaartuig gelegen doorvaartopening, tenzij de brugwachter bepaaldelijk voor eenig geval heeft gelast of toegestaan, dat van de andere doorvaartopening wordt gebruik gemaakt."

II. Artikel 12 wordt gelezen als volgt:

„Overtreding van de artikelen 3*bis*, 10 en 11 van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft:

artikel 3*bis* met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden,

artikel 10 met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden.

artikel 11 met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden".

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het

Staatsblad geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 20sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 6 *Sept.* 1910.)

—

20 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het *Bergsche Veld*, ten zuiden van de rivier *de Merwede*, met hare havens. S. 267.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 Juni 1910, n°. 216, afdeeling Waterstaat, tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het *Bergsche Veld*, ten zuiden van de rivier *de Merwede*, met hare havens, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 123);

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 November 1909 (*Staatsblad* n°. 872);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Juli 1910 n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 Augustus 1910, n°. 242, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bijzonder reglement van Politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het *Bergsche Veld*, ten zuiden van de rivier *de Merwede*, met hare havens, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 123), met ingang van 1 October 1910 te wijzigen als volgt:

Art. 4, tweede lid, vervalt.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 20sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 6 *Sept.* 1910.)

—

22 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Hengelo* (*G*) van 2 Maart 1907, n°. 1, voor zoover daarbij is ingetrokken de vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein van J. J. HOEKERT en zoodanige vergunning is verleend aan R. ARENDSEN, weduwe van B. GROOTBOD, beiden aldaar. S. 268.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Juli 1910, n°. 2836, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Hengelo* (*G*) van 2 Maart 1907, n°. 1 voor zoover daarbij is ingetrokken de vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein van J. J. HOEKERT en dergelijke vergunning is verleend aan R. ARENDSEN, weduwe van B. GROOTBOD, beiden aldaar;

Overwegende, wat het intrekken van de vergunning van J. J. HOEKERT betreft, dat die intrekking geschiedde op grond van eene schriftelijke verklaring van afstand, ondertee-kend door den curator in het faillissement van J. J. HOEKERT;

dat eene vergunning voor den kleinhandel in sterken drank is eene opheffing van een verbod van verkoop van dien drank, welke ingevolge artikel 24 der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235), behoudens de daar vermelde uitzonderingen, uitsluitend geldt voor den persoon dés verzoekers;

dat zoodanige vergunning dus niet is een vermogensrecht;

dat vermits het faillissement ingevolge art. 20 der wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 140) op het faillissement en de surséance van betaling, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 198), omvat het geheele vermogen van den schuldenaar, de vergunning voor den kleinhandel in sterken drank blijft buiten het faillissement;

dat de curator in een faillissement derhalve niet bevoegd is afstand té doen van de vergunning voor den kleinhandel in sterken drank van den schuldenaar;

dat de vergunning van J. J. HOEKERT dus in strijd met de wet is ingetrokken;

Overwegende, voor wat het verleenen van de vergunning aan R. ARENDSEN, weduwe B. GROOTBOD, betreft, dat die vergunning met toepassing van het bepaalde bij art. 5, 2de lid der Drankwet werd verleend onder voorbehoud dat de beide in het besluit van Burgemeester en Wethouders vermelde intrekkingen onherroepelijk worden;

dat de wet het voorwaardelijk verleenen van eene vergunning niet kent en de voorwaarde derhalve als niet geschreven moet worden beschouwd;

Overwegende voorts, dat art. 5, 2de lid, der Drankwet in verband met het bepaalde bij art. 28, 8° dier wet, aldus moet worden verstaan, dat een nieuwe vergunning boven het vastgestelde maximum kan worden verleend, indien twee bestaande vergunningen tengevolge van gedanen afstand en daarop gevolgde intrekking zijn vervallen;

dat artikel 30, 6de lid der wet bepaalt, dat de intrekking van eene vergunning buiten werking blijft, gedurende den termijn tot en de behandeling van het bij dat artikel geregelde hooger beroep;

dat dus, zoolang evenbedoelde termijn niet is verstreken, eene vergunning, hoewel zij is ingetrokken, nog niet tengevolge van die intrekking vervallen is;

dat eene nieuwe vergunning op grond van artikel 5, 2de lid, der wet derhalve niet mag worden verleend, vóór dat de intrekking van de twee bestaande vergunningen, waarvan afstand gedaan wordt, van kracht is geworden;

dat Burgemeester en Wethouders door dit niet in acht te nemen aan R. ARENDSEN, weduwe B. GROOTBOD, vergunning verleenden in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 9 Augustus 1910, n°. 26;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Augustus 1910, n°. 3931, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Hengelo* (*G*) van 2 Maart 1907, n°. 1, voor zoover daarbij is ingetrokken de vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein van J. J. HOEKERT, en zoodanige vergunning is verleend aan R. ARENDSEN, weduwe van B. GROOTBOD, beiden aldaar, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 22sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 *Sept.* 1910.)

—

22 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot wijziging van de artikelen 27 en 28 van het Koninklijk besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 September 1909 (*Staatsblad* n°. 313), tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4, der Ongevallenwet 1901, en tot wijziging van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 October 1906 (*Staatsblad* n°. 254), waarbij eerstbedoeld Koninklijk besluit is gewijzigd. S. 269.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 Juli 1910, n°. 1559, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Gezien de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4, der Ongevallenwet 1901 (wet van 2 Januari 1901, *Staatsblad* n°. 1), zooals deze laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 228);

Gelet op artikel 59, sub 6 der voornoemde wet;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Augustus 1910, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 Augustus 1910, n°. 1727, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 21 September 1909 (*Staatsblad* n°. 313), wordt gewijzigd als volgt:

In het tweede lid van artikel 27 en in het eerste lid van artikel 28 worden de woorden „der maand Januari of Juli" vervangen door: „van een kalenderkwartaal".

2. Ons besluit van 1 October 1906 (*Staatsblad* n°. 254) wordt gewijzigd als volgt:

In het eerste lid van artikel 2 worden de woorden „der maand Januari of Juli" vervangen door: „van het kalenderkwartaal".

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst,

en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 22sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 26 *Aug.* 1910.)

—

22 *Augustus* 1910. BESLUIT van den Minister van Landbouw, Handel en Nijverheid tot vaststelling van een letterteeken voor visschersvaartuigen, tehuis behoorende te Zuid-Beijerland.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op de artt. 2 en 3 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), houdende bepalingen omtrent de zeevisscherijen, en

Op de voordracht van het College voor de Zeevisscherijen van 16 Augustus 1910, n°. 8260;

Heeft goedgevonden:

het letterteeken Z.B. vast te stellen als onderscheidingsteeken voor visschersvaartuigen, tehuis behoorende te Zuid-Beijerland.

's Gravenhage, 22 Augustus 1910.

De Minister voornoemd,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

22 *Augustus* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende Aziatische cholera.

Van den betrokken Inspecteur van de Volksgezondheid werd aan mijn Departement de volgende mededeeling ontvangen:

„Enkele dagen geleden hebben eenige couranten het bericht geplaatst, dat te Benschop een geval van Aziatische cholera was geconstateerd.

„Dit bericht was officieel volkomen juist; immers de geneeskundige had den burgemeester kennis gegeven van een geval van Aziatische cholera en deze had daarna het kenmerk, bedoeld in art. 20 der ziektenwet, aan de besmette woning doen aanplakken.

„Bij bacteriologisch onderzoek bleek het geval echter geen Aziatische cholera te zijn."

„Daarna heeft" — zoo deelt de Inspecteur verder mede — „de geneeskundige zijn diagnose ingetrokken en heeft de burgemeester het kenmerk doen verwijderen."

Naar aanleiding van het boven medegedeelde, heb ik de eer U H.E.G. er op te wijzen, dat zelfs ernstige aandoeningen van het maagdarmkanaal ook met doodelijken afloop onder verschijnselen, welke van de symptonen der Aziatische cholera niet te onderscheiden zijn, zich in vele gevallen geen Aziatische cholera blijken.

De ziekte-verschijnselen op zich zelve kunnen dus niet beslissend zijn voor de diagnose „Aziatische cholera"; zekerheid kan eerst verkregen worden door bacteriologisch onderzoek van de faeces der zieken. Onjuiste diagnosen, door de pers ruchtbaar gemaakt, wekken binnenslands noodeloos onrust en kunnen buitenslands aanleiding geven tot maatregelen tegen ons land, die door niets gewettigd onzen handel en ons verkeer de allergrootste schade kunnen toebrengen.

Ik acht het derhalve zeer gewenscht, dat de burgemeester, die van een geneeskundige eene kennisgeving ontvangt van een geval van Aziatische cholera, zich vergewist of bacteriologisch onderzoek werd ingesteld en zoo ja, waar. Mocht zulk onderzoek nog niet zijn ingesteld, dan kan de burgemeester met vrucht gebruik maken van de tijdruimte van 24 uren, hem in art. 20 der ziektenwet toegestaan, om alsnog eene bacteriologische diagnose uit te lokken, terwijl de betrokken ziekten-inspecteur terstond telegraphisch zoude kunnen worden gewaarschuwd.

Uitteraard behoeft dit uitstel om den waren aard van het ziektegeval te herkennen, geenszins te beletten, dat de noodige maatregelen van voorzorg inmiddels worden genomen.

Ik zou het zeer op prijs stellen, zoo U H.E.G. het bovenstaande ten spoedigste ter kennis wilde brengen van de burgemeesters in Uwe provincie, met verzoek zich daarnaar, zoo veel mogelijk, te willen gedragen. (G.)

—

24 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot bepaling van den dag, waarop de spoorweg *Gouda—Schoonhoven* zal worden genaast. S. 270. *Bepaald op* 1 *October* 1910.

—

25 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, der wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 241). S. 271.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Augustus 1910, n°. 5993, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op artikel 2 der wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 241), tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van de verbreeding van een deel der Paleisstraat nabij den Dam te *Amsterdam;*

Gezien Ons besluit van 28 October 1909,

n°. 49, openbaar gemaakt in de *Staatscourant* van 3 November 1909;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, van voormelde wet met zes maanden te verlengen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 25sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 14 *Sept.* 1910.)

—

26 *Augustus* 1910. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 272.

—

29 *Augustus* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende Aziatische cholera.

Onlangs is te Delfzijl een buitenlandsch schip met een lijder aan Aziatische cholera aan boord binnengekomen. De patiënt is overleden, nadat hij ter uitvoering van de wettelijke voorschriften, met de vereischte voorzorgen, overgebracht was naar eene inrichting voor isolatie aan den vasten wal.

Daarop heeft de burgemeester van genoemde plaats ter uitvoering van art. 24 der ziektenwet aan de ingezetenen bekend gemaakt, dat de Aziatische cholera zich in zijne gemeente had vertoond en dat in de laatstverloopen 24 uren één persoon was aangegeven als overleden aan Aziatische cholera.

Met den Centralen Gezondheidsraad, dien ik ter zake hoorde, ben ik van meening dat in dergelijke gevallen — al moge eene andere opvatting met de woorden der wet verdedigd kunnen worden — volgens de bedoeling der wet niet kan worden gezegd, dat in de gemeente, waar de isoleer-inrichting is gelegen, Aziatische cholera (of c. q. pest) voorkomt in den zin van art. 24 der ziektenwet, en dat dan bekendmakingen, gelijk nu te Delfzijl zijn geschied, onnoodig en hoogst ongewenscht zijn.

Ik zoude het zeer op prijs stellen, zoo U H.E.G. het bovenstaande ter kennis wildet brengen van de burgemeesters van de betrokken havenplaatsen in Uwe provincie met verzoek zich daarnaar te gedragen. (Gem.-Stem.)

—

30 *Augustus* 1910. BESLUIT, ter aanvulling van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302) ter uitvoering van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 273.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Juli 1910, n°. 7262/3, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat ten gevolge van de bepalingen der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) aanvulling noodig is van de bij Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302) gegeven voorschriften ter uitvoering van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Den Raad van State gehoord, advies van 16 Augustus 1910, n°. 24;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 26 Augustus 1910, n°. 7826, afdeeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. In artikel 1 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302) wordt tusschen het tweede en het derde lid en in artikel 5 van dat besluit wordt tusschen het eerste en het tweede lid een nieuw lid gevoegd, luidende als volgt:

„Ten aanzien van scholen, waar het onderwijs behalve de vakken *a*—*k* tevens omvat ten minste twee der vakken onder *l*, *m* en *n* en het vak onder *p* genoemd in artikel 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs, of ten minste drie van deze vier laatstgenoemde vakken, vermeldt de opgaaf tevens, of de school, met inachtneming van het bepaalde in artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) geacht kan worden te behooren tot die, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1° *b*, vijfde zinsnede, van eerstgenoemde wet, dan wel tot die, bedoeld in het eerste lid 1°. *b*, I, II en voorlaatste zinsnede van dat wetsartikel, met vermelding casu quo, of de school uitsluitend door meisjes wordt bezocht."

2 Ten aanzien der gemeenten, waar op 15 Januari 1910 een of meer openbare lagere scholen bestonden, welke, met inachtneming van het bepaalde in artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) geacht kunnen worden te behooren tot die, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°. *b*, vijfde zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs, of tot die, bedoeld in het eerste lid, 1° *b*, I, II en voorlaatste zinsnede van dat wetsartikel, wordt door Gedeputeerde Staten aan Onzen Minister, die met de uitvoering der wet tot regeling van het

lager onderwijs is belast, voor 1 December 1910 eene nadere opgaaf gezonden overeenkomstig het bij dit besluit gewijzigd artikel 1 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302), voor zooveel betreft het dienstjaar 1910.

De opgaven overeenkomstig het bij dit besluit gewijzigd artikel 5 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302) worden voor de eerste maal ingezonden over het dienstjaar 1910.

3. De aanvullingen bij dit besluit aangebracht in ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302), blijven van kracht tot 1 Januari 1914.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de afkondiging.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 30sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 15 *Sept.* 1910.)

—

30 *Augustus* 1910. BESLUIT, tot nadere aanvulling van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303) ter uitvoering van art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 274.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Juli 1910, n°. 7262/4, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat ten gevolge van de bepalingen der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) het noodig is, de bij Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303) gegeven voorschriften ter uitvoering van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, aangevuld bij Ons besluit van 2 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 153), nader aan te vullen;

Den Raad van State gehoord, advies van 16 Augustus 1910, n°. 24;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 26 Augustus 1910, n°. 7826, afdeeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), aangevuld bij dat van 2 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 153) wordt nader aangevuld als volgt:

1°. In artikel 1 wordt aan het tweede en aan het vierde lid een nieuwe zinsnede toegevoegd, luidende:

„Indien de school omvat:

I. ten minste negen achtereenvolgende leerjaren;

II. ten minste drie tot acht achtereenvolgende leerjaren, welke geacht kunnen worden overeen te komen met een gelijk aantal der hoogste leerjaren van de onder I bedoelde scholen;

en het onderwijs behalve de vakken *a*—*i* en *k*, tevens omvat ten minste drie der vakken onder *l*, *m*, *n* en *p* van artikel 2 der wet genoemd, wordt in deze opgaaf bovendien vermeld, hoeveel uren per week in elk der hoogste drie klassen, alsmede aan hoeveel van de in het vorig lid sub 3° bedoelde kinderen in die drie klassen te zamen onderwijs wordt gegeven in ten minste drie van de vier laatstgenoemde vakken. Leerjaren of klassen, boven het leerjaar, hetwelk geacht kan worden het negende leerjaar eener lagere school, worden in deze opgaaf buiten aanmerking gelaten."

2°. In artikel 3 wordt aan het tweede lid de volgende zinsnede toegevoegd:

„Indien het onderwijs, behalve de vakken *a*—*i* en *k*, tevens gedurende ten minste tien uren per week omvat, ten minste drie der vakken onder *l*, *m*, *n* en *p* van artikel 2 der wet genoemd, dan wordt tevens op den rooster aangeteekend, of de school al dan niet uitsluitend door meisjes wordt bezocht."

3°. In artikel 10.

a. Het tweede lid sub 3° wordt gelezen als volgt;

„3°. of voldaan is aan het bepaalde bij artikel 59, eerste lid, sub 2°, 3° en 4°, laatste zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs, wat sub 3° betreft, voor zooveel noodig met inachtneming van het bepaalde bij artikel III der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202);"

b. Aan het tweede lid wordt eene nieuwe zinsnede toegevoegd, luidende:

„Ten aanzien van scholen, waar het onderwijs behalve de vakken *a*—*i* en *k* tevens omvat, ten minste twee der vakken onder *l*, *m* en *n* en het vak onder *p* genoemd in artikel 2 der wet, of ten minste drie der vakken onder *l*, *m*, *n* en *p* van dat artikel genoemd, wordt in deze opgaaf tevens vermeld:

A. Voor scholen, als bedoeld in artikel 48, eerste lid, sub 1° *b*, vijfde zinsnede, der wet: het aantal uren gedurende hetwelk in twee der vakken *l*, *m* en *n* en het vak *p*, of in drie der vakken *l*, *m*, *n* en *p* per week aan de school

onderwijs is gegeven, alsmede of de school al dan niet uitsluitend door meisjes wordt bezocht;

B. Voor scholen als bedoeld in art. 48, eerste lid, sub 1° *b* I en II en voorlaatste zinsnede der wet; het aantal uren gedurende hetwelk in drie der vakken *l*, *m*, *n* en *p* per week in elk van de hoogste drie klassen, overeenkomende met een gelijk aantal der hoogste leerjaren van een negenjarigen cursus, onderwijs is gegeven, alsmede aan hoeveel van de leerlingen, bedoeld in het tweede lid sub 4° van dit artikel in die drie klassen dat onderwijs is gegeven."

4°. In artikel 11 wordt aan het eerste lid de volgende zinsnede toegevoegd:

„Indien het onderwijs aan de school behalve de vakken *a*—*i* en *k* tevens omvat ten minste twee der vakken onder *l*, *m* en *n* en het vak onder *p* genoemd in artikel 2 der wet, of ten minste drie der vakken onder *l*, *m*, *n* en *p* van dat artikel genoemd, bevat de aanvraag bovendien de verklaring, of de school voldoet, hetzij aan het bepaalde bij artikel 48, eerste lid, 1° *b*, vijfde zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs, hetzij aan het bepaalde in het eerste lid, sub 1° *b*, I, II en voorlaatste zinsnede van dat wetsartikel, een en ander voor zooveel noodig met inachtneming van het bepaalde bij artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202)."

2. Voor scholen als bedoeld in het eerste lid sub 1° *b*, I, II en voorlaatste zinsnede van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), wordt de opgave volgens het bij dit besluit gewijzigd artikel 1 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303) voor de eerste maal ingezonden in de maand December 1910.

Indien eene school als bedoeld in het eerste lid sub 1° *b*, vijfde zinsnede, van het in het vorig lid genoemd wetsartikel uitsluitend door meisjes wordt bezocht, wordt daarvan in de maand December 1910 mededeeling gedaan aan den districts- en den arrondissementsschoolopziener.

De opgaaf overeenkomstig het bij dit besluit gewijzigd artikel 10 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), alsmede de aanvraag overeenkomstig het bij dit besluit gewijzigd artikel 11 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), worden voor de eerste maal ingezonden in de maand Januari 1911.

3. De aanvullingen, bij dit besluit aangebracht in Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303) blijven van kracht tot 1 Januari 1914.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de afkondiging.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 30sten Augustus 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 15 *Sept.* 1910.)

—

3 *September* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende jaarlijksch onderzoek van verlofgangers der militie te land, aan wien uitstel van herhalingsoefeningen is verleend.

Ten vervolge op mijne circulaire van 11 Juni 1909, n°. 1041, afd. Militie en Weerbaarheid, heb ik de eer U H.E.G. mede te deelen, dat, naar aanleiding van eenige vragen, door een Uwer ambtgenooten gesteld, en teneinde elk misverstand te voorkomen, voortaan door den Minister van Oorlog in de *vóór* 1 *Juni* uitgaande beschikkingen, waarbij uitstel van herhalingsoefeningen wordt verleend tot in het volgend jaar, steeds zal worden medegedeeld of de adressanten al dan niet behoeven deel te nemen aan het onderzoek in het jaar, waarin de opkomst voor herhalingsoefeningen had plaats moeten hebben. Ook de Commissarissen der Koningin zullen bij de gebruikelijke kennisgeving van het verleende uitstel dienovereenkomstig worden onderricht, waardoor zij in staat zullen zijn den burgemeester en den militie-commissaris de vereischte gegevens te verschaffen.

Met den Minister van Oorlog komt het ook mij niet noodig voor om in de na 31 Mei uitgaande beschikkingen van dezen aard eene mededeeling op te te nemen nopens eventueele verplichting tot deelneming aan de inspectie in evenbedoeld jaar, verleend op 1 Juni of later, gaat alzoo nimmer gepaard met herleving van de verplichting tot deelneming aan de inspectie in het loopende jaar.

Door Uw bedoelden ambtgenoot is o. a. ook de vraag gedaan, of de verlofgangers, aan wie in een zeker jaar uitstel van herhalingsoefeningen is verleend tot in het volgend jaar, in laatstbedoeld jaar aan de inspectie behoeven deel te nemen, omdat zij alsdan onder de

wapenen komen. Die vraag wordt door den Minister van Oorlog en mij ontkennend beantwoord.

In verband met een en ander verzoek ik U H.E.G. de gemeentebesturen, alsmede de militie-commissarissen in Uwe provincie met het bovenstaande, voor zooveel noodig, nader in kennis te stellen en eerstbedoelden daarbij uit te noodigen in de openbare kennisgeving, door hen ingevolge art. 126, tweede zinsnede der Militiewet 1901 te doen, te vermelden, dat de verlofgangers, aan wie vóór 1 Juni uitstel van herhalingsoefeningen reeds werd of nog wordt verleend tot in het volgend jaar, in het loopend jaar wèl aan de inspectie moeten deelnemen, tenzij zij uit anderen hoofde daarvan alsnog mochten zijn of worden vrijgesteld; en voorts dat die verlofgangers, in verband met het hun verleend uitstel van herhalingsoefeningen, in het volgend jaar niet aan de inspectie behoeven deel te nemen.

In zooverre wordt de circulaire van 11 Juni 1909, n°. 1041, afd. M. W., door mij ingetrokken.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

5 *September* 1910. BESLUIT, houdende aanwijzing van een heerbaan en vestiging van een kantoor der invoerrechten te *Esbeek* (gemeente *Hilvarenbeek*). S. 275.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 30 Augustus 1910, n°. 46 (Invoerrechten);

Gezien de artikelen 37, 38, 44, 64, 66 en 75 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38);

Gelet op het Koninklijk besluit van 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 22);

Mede gelet op artikel 24 van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De spoorweg (stoomtramweg) van *Poppel* in *België* langs *Esbeek*, *Hilvarenbeek*, *Goirle* naar *Tilburg* wordt aangewezen als heerbaan voor den in- en uitvoer van goederen op den voet der voormelde Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38).

2. Te *Esbeek* (gemeente *Hilvarenbeek*) nabij het punt, waar de in artikel 1 bedoelde tramweg de Nederlandsche grens overschrijdt, wordt gevestigd een kantoor, hetwelk wordt opengesteld:

a. als expeditiekantoor voor den in- en uitvoer van accijnsvrije goederen;

b. als geriefkantoor voor den invoer van accijns- en accijnsvrije goederen bestemd voor de dagelijksche behoeften der grensbewoners;

c. voor den doorvoer van accijnsvrije goederen.

3. Het in artikel 2 bedoelde kantoor wordt aangewezen als grenskantoor der invoerrechten, bestemd om overeenkomstig artikel 24 van Ons voormeld besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, tijdelijk te worden waargenomen door ambtenaren, die niet tot ontvanger benoembaar zijn.

4. Dit besluit treedt in werking op 1 October 1910.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 5den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 14 *Sept.* 1910.)

—

5 *September* 1910. BESLUIT, bepalende de bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 20 November 1909 te *Rome* tusschen *Nederland* en *Italië* gesloten algemeen arbitrageverdrag. S. 276.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het te *Rome* op 20 November 1909 tusschen *Nederland* en *Italië* gesloten algemeen arbitrage verdrag, waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende dat voornoemd verdrag is goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* 1910, n°. 218) en dat de akten van bekrachtiging zijn uitgewisseld te *Rome* op 26 Augustus 1910;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 1sten September 1910, n°. 17977, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van voorzegd verdrag met de vertaling daarvan te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*. (1)

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 5den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MARCHANT VAN SWINDEREN.
(*Uitgeg.* 10 *Sept.* 1910.)

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

VERTALING.

Algemeen Arbitrage-verdrag tusschen Nederland en Italië.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Italië, geleid door de beginselen van het verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen, gesloten te 's Gravenhage den 29sten Juli 1899, en meer bepaaldelijk het beginsel van verplichte arbitrage in Hunne wederzijdsche betrekkingen wenschende te bezegelen door eene algemeene overeenkomst, zooals bedoeld bij artikel 19 van genoemd verdrag, hebben besloten te dien einde een verdrag te sluiten en tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

Jonkheer HENDRIK VAN WEEDE, Hoogstderzelver Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning van Italië;

Zijne Majesteit de Koning van Italië:

Zijne Excellentie TOMMASO TITTONI, Senator van het Koninkrijk, Hoogstdeszelfs Minister Staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken;

die, na elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, zijn overeengekomen omtrent de volgende bepalingen:

Art. 1. De Hooge Contracteerende Partijen verbinden zich aan het Permanente Hof van Arbitrage alle geschillen te onderwerpen, die tusschen Haar mochten rijzen en niet langs diplomatieken weg mochten kunnen zijn opgelost en dit zelfs ingeval die geschillen het gevolg mochten zijn van feiten, voorafgegaan aan het sluiten van dit verdrag.

2. In ieder bijzonder geval teekenen de Hooge Contracteerende Partijen een bijzonder compromis, duidelijk omschrijvende het onderwerp van het geding, den omvang der bevoegdheden van den scheidsrechter of van het scheidsgerecht, de wijze van diens benoeming, zijn zetel, de taal die hij zal gebruiken, en die waarvan voor hem gebruik gemaakt zal mogen worden, het bedrag der som, die elke der Hooge Partijen zal moeten storten als voorschot op de kosten, alsmede de met betrekking tot de formaliteiten en de termijnen der procedure in acht te nemen regels, en in het algemeen alle bepalingen waaromtrent zij zullen zijn overeengekomen.

3. Wanneer de pogingen om ter zake tot overeenstemming te komen niet mochten slagen, zal zelfs ééne der Partijen aan het Permanente Hof van Arbitrage kunnen verzoeken het compromis vast te stellen.

In dat geval zal het compromis worden vastgesteld door eene commissie, bestaande uit vijf leden, benoemd op de wijze voorzien bij artikel 24, alinea 3, 4 en 5, van het verdrag van 's Gravenhage tot vreedzame beslechting van internationale geschillen van 29 Juli 1899, en de bepalingen van artikel 45, alinea 3, 4, 5 en 6, van het verdrag van 's Gravenhage van 18 October 1907, zoodra dit tusschen de Contracteerende Partijen zal zijn in werking getreden.

Het vijfde lid is rechtens voorzitter der Commissie.

Deze Commissie zal zelve dienst doen als scheidsgerecht.

4. Indien geene overeenstemming mocht worden verkregen op de wijze, bedoeld in alinea 2 van het vorig artikel, zal de benoeming van een scheidsrechter of van een scheidsgerecht, op verzoek van de twee Partijen, of van eene van Haar, worden opgedragen aan Zijne Majesteit den Koning van Zweden.

De keuze der scheidsrechters zal gedaan worden uit de lijst der leden van het Permanente Hof van Arbitrage met uitsluiting van de leden aangewezen door de Partijen en van hen, die behooren tot de nationaliteit van ééne der Partijen.

Het scheidsgerecht of de scheidsrechter zal niet gezeteld mogen zijn op het grondgebied van ééne der Partijen; zij zullen beslissen op grond van de eischen, die hun zullen zijn onderworpen.

5. Binnen den termijn, die bepaald zal worden door het scheidsgerecht of door den scheidsrechter, zal een verzoek tot herziening van het vonnis van het scheidsgerecht zijn toegelaten met inachtneming van de bepalingen van artikel 55, alinea 2 en 3, van het verdrag van 's Gravenhage ter vreedzame beslechting van internationale geschillen van 1899, overgenomen in artikel 83, alinea 2 en 3, van hetzelfde verdrag van 18 October 1907.

6. Bij quaesties, die volgens de wetten van het land behooren tot de bevoegdheid der nationale rechterlijke overheden, hebben de Contracteerende Partijen het recht het geschil niet aan scheidsrechterlijke uitspraak te onderwerpen, zoolang niet de bevoegde nationale rechter eene uitspraak in laatste instantie heeft gegeven, behalve in geval van rechtsweigering.

7. Behoudens de hierboven aangegeven bepalingen zal de scheidsrechterlijke procedure geregeld worden door de bepalingen vastge-

steld bij het verdrag van 's Gravenhage ter vreedzame beslechting van internationale geschillen van 29 Juli 1899, en van dat van 18 October 1907, zoodra dit tusschen de Contracteerende Partijen in werking zal zijn getreden.

8. Dit verdrag zal zoo spoedig mogelijk bekrachtigd worden, en de akten van bekrachtiging zullen uitgewisseld worden te Rome.

Het zal van kracht zijn gedurende tien jaar van af de uitwisseling der akten van bekrachtiging.

Indien het niet zes maanden, voordat het vervalt, wordt opgezegd, zal het geacht worden hernieuwd te zijn voor een tijdperk van tien jaren en zoo verder.

Gedaan te Rome in dubbel, den 20sten November 1909.

(*L. S.*) H. v. WEEDE. (*L. S.*) TITTONI.

—

5 *September* 1910. MISSIVE van den Minister van Marine aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende adresveranderingen van lotelingen, die zich hebben aangemeld om bij de Zeemilitie te dienen.

Bij het in Januari van dit jaar gehouden onderzoek naar de geschiktheid voor inlijving bij de zeemilitie van lotelingen, die zich daarvoor overeenkomstig art. 138 der Militiewet 1901 hadden opgegeven, is gebleken, dat verscheidene dezer lotelingen destijds niet meer verblijf hielden in de woonplaats, vermeld in de reeds in November te voren door heeren Burgemeester en Wethouders aan den heer Commissaris der Koningin in de provincie toegezonden naamlijst model nº. 22, en dat zij daardoor eene andere reisroute hadden moeten volgen dan waarvoor de hun verstrekte vervoerbewijzen geldig waren.

Ware de verandering van hun adres bij het Bureau der Zeemilitie te Willemsoord, van welk bureau de oproepingen voor het onderzoek uitgaan, tijdig bekend geweest, dan zou de gelegenheid hebben bestaan om de bedoelde lotelingen van de hun passende vervoerbewijzen te voorzien voor zooveel noodig met verandering van plaats van onderzoek, en zou in vele gevallen besparing van reiskosten, zoo wel voor het Rijk als voor de lotelingen zelven hebben plaats gehad.

Ik vind hierin aanleiding Uhoogedelgestrenge beleefd te verzoeken, voor zooveel Uwe provincie betreft er order op te willen stellen, dat in den vervolge de militieplichtigen, die zich bij het gemeentebestuur hunner woonplaats voor inlijving bij de zeemilitie opgeven, van wege dat bestuur worden uitgenoodigd om, indien na die opgave hun adres mocht veranderen, daarvan ten spoedigste duidelijk mededeeling te doen aan het Bureau der Zeemilitie te Willemsoord. (1)

De Minister van Marine,
(*get.*) J. WENTHOLT.

—

6 *September* 1910. MISSIVE van den Minister van Waterstaat aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het plaatsen van borden, welke de maximum snelheid voor motorrijtuigen en rijwielen aangeven.

De besturen van de Nederlandsche Motorrijwielers-vereeniging en van de Nederlandsche Automobiel-Club maken er mij opmerkzaam op, dat de borden, welke de maximum snelheid van motorrijtuigen (en rijwielen) in de bebouwde kommen der gemeenten aangeven (zie model VI der beschikking van 5 October 1908, La. H), vooral wanneer zij tusschen of onder boomen zijn geplaatst, wegens hunne groene kleur weinig uitkomen; dit geeft die besturen aanleiding tot het verzoek, dat de groene kleur der borden worde vervangen door een blauwe kleur.

Ik kan dit verzoek niet inwilligen.

Wel zijn ook naar mijn gevoelen de aangevoerde bezwaren niet geheel ongegrond, doch het komt mij voor, dat ook bij het behoud van de groene kleur der borden aan die bezwaren vrijwel geheel zal worden tegemoet gekomen, indien voor de doelmatige naleving der thans geldende voorschriften slechts de medewerking der gemeentebesturen kon worden verkregen.

Op grond van die meening heb ik de eer U uit te noodigen laatstgenoemde besturen in Uwe provinciën, onder mededeeling van het vorenstaand uit te noodigen bij de plaatsing der borden zorg te willen dragen, dat deze goed en spoedig in het oog vallen, onder herinnering, voor zooveel noodig, aan de bij bovengenoemde beschikking behoorende „Aanmerkingen", waarbij tot het aangegeven doel het

(1) Bij Missive van 12 September 1910 heeft de Minister van Marine de Commissarissen der Koningin in de provincie verzocht om bij de uitnoodiging, hierboven genoemd, den betrokken lotelingen tevens te willen doen mededeelen, dat, indien zij in geval van verhuizing naar eene andere gemeente te voren reeds een of meer vervoerbewijzen, strekkende voor de reis van uit de vorige gemeente, van het bureau der Zeemilitie te Willemsoord mochten hebben ontvangen, zij deze vervoerbewijzen bij de opgave van hun nieuw adres aan genoemd bureau zullen behooren terug te zenden.

verven der stijlen in rood, wit en blauwe blokken wordt aanbevolen.

—

7 *September* 1910. BESLUIT, tot bekendmaking van het op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen. S. 277.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen, van welk verdrag een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat voornoemd verdrag is goedgekeurd bij de wet van 18 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 236);

Overwegende, dat voornoemd verdrag door Ons is bekrachtigd en dat Onze akte van bekrachtiging op 19 Augustus 1910 te *Parijs* is nedergelegd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 3 September 1910, n°. 18542, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van voornoemd verdrag met de vertaling (1) daarvan te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 7den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 13 *Sept.* 1910.)

VERTALING.

Internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de na te noemen Regeeringen, te Parijs in conferentie vereenigd van 5 tot 11 October 1909, hebben, ten einde zooveel doenlijk het internationaal verkeer met automobielen te vergemakkelijken, het volgende verdrag vastgesteld.

Artikel 1.

Voorwaarden, waaraan automobielen moeten voldoen om tot verkeer op den openbaren weg te worden toegelaten.

Om tot het internationaal verkeer op den openbaren weg te worden toegelaten, moet een automobiel hetzij geschikt bevonden zijn om in gebruik te worden genomen na onderzoek ten overstaan van het bevoegd gezag of van eene vereeniging daartoe door bedoeld gezag gemachtigd, hetzij behooren tot een type, dat op dezelfde wijze deugdelijk is bevonden.

Het onderzoek moet in het bijzonder de volgende punten betreffen:

1°. De toestellen moeten nauwkeurig werken, en er op berekend zijn om zooveel mogelijk elk gevaar voor brand of ontploffing te voorkomen; om niet door gedruisch rij- of trekdieren te verschrikken; om geen enkel ander gevaar voor het verkeer op te leveren en de voorbijgangers niet ernstig door rook of damp te hinderen.

2°. De automobiel moet voorzien zijn van de volgende toestellen:

A. een krachtig stuurtoestel, waarmede wendingen gemakkelijk en nauwkeurig gemaakt kunnen worden;

B. twee onafhankelijk van elkaar werkende, genoegzaam afdoende reminrichtingen. Ten minste een van beide moet snel werken en rechtstreeks op de wielen of op onmiddellijk daarmede verbonden remschijven of trommels;

C. eene inrichting in staat om bij het bestijgen zelfs van steile hellingen terugloopen geheel te beletten, voor het geval dat een der reminrichtingen niet aan deze voorwaarden voldoet.

Een automobiel van grooter eigen gewicht dan van 350 kilogram moet voorzien zijn van eene inrichting, waarmede men van de zitplaats des bestuurders het rijtuig door middel van den motor achteruit kan doen rijden.

3°. De inrichtingen tot bediening van de automobiel moeten zoodanig zijn geplaatst, dat de bestuurder ze veilig kan doen werken zonder de aandacht op den weg te staken.

4°. De automobiel moet zijn voorzien van platen, waarop zijn aangegeven de fabriek en het fabrieksnummer van het châssis, het vermogen in paardekrachten van den motor of het aantal en de boring der cylinders, en het eigen gewicht van het rijtuig.

Artikel 2.

Voorwaarden, waaraan bestuurders van automobielen moeten voldoen.

De bestuurder van een automobiel moet de hoedanigheden bezitten, die voor de openbare veiligheid genoegzamen waarborg schenken.

Wat aangaat het internationaal verkeer mag niemand een automobiel besturen, tenzij hij daartoe heeft ontvangen een bewijs van toelating, hetwelk door het bevoegd gezag of door eene vereeniging, daartoe door bedoeld gezag

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

gemachtigd, wordt afgegeven, nadat de belanghebbende bewijs van zijne geschiktheid zal hebben gegeven.

Het bewijs van toelating kan niet worden gegeven aan personen beneden den 18-jarigen leeftijd.

Artikel 3.

Afgifte en erkenning van de internationale rijbewijzen.

Ten einde voor het internationaal verkeer te waarborgen, dat aan de in de artikelen 1 en 2 gestelde voorwaarden is voldaan, worden internationale rijbewijzen afgegeven volgens bijgevoegd model en aanwijzingen (bijlagen A en B).

Deze rijbewijzen zijn geldig gedurende een jaar te rekenen van den dag van afgifte.

De daarin vervatte geschreven opgaven moeten steeds in Latijnsche letter of Engelsche schrijfletter gesteld worden.

De internationale rijbewijzen, welke zijn afgegeven door het bevoegd gezag van een der contracteerende Staten of door eene vereeniging daartoe door bedoeld gezag gemachtigd, en in het laatste geval zijn gewaarmerkt door dit gezag, geven vrijen toegang tot het verkeer in alle overige contracteerende Staten en worden aldaar zonder nader onderzoek als geldig erkend.

Erkenning van internationale rijbewijzen kan worden geweigerd:

1°. wanneer aan de voorwaarden, waaronder zij naar de beginselen der artikelen 1 en 2 zijn afgegeven, klaarblijkelijk niet meer wordt voldaan;

2°. wanneer de bezitter of de bestuurder van een automobiel niet de nationaliteit bezit van een der contracteerende Staten.

Artikel 4.

Aanbrengen der nummers van inschrijving aan de automobielen.

Geen automobiel mag van het eene land naar het andere overgaan, tenzij duidelijk zichtbaar aan de achterzijde, behalve eene nationale nummerplaat, is aangebracht eene plaat met letters ter onderscheiding van de nationaliteit. De afmetingen van deze plaat, de letters en afmetingen van deze worden vastgesteld in eene lijst, welke aan dit verdrag is gehecht (bijlage C).

Artikel 5.

Waarschuwingstoestellen.

Een automobiel moet voorzien zijn van een hoorn met zwaren toon voor het geven van waarschuwingssignalen. Buiten de bebouwde kommen staat het vrij bovendien gebruik te maken van andere signaaltoestellen, met inachtneming van de reglementen en gebruiken van het land.

Met het invallen der duisternis moet een automobiel voorzien zijn van twee lantaarns aan de voorzijde en van een licht aan de achterzijde, welk laatste in staat is om de teekens op de platen leesbaar te doen blijven. De weg moet aan de voorzijde over voldoenden afstand verlicht worden, maar in stedelijke bebouwde kommen is het bezigen van verblindende verlichting steeds verboden.

Artikel 6.

Bijzondere voorzieningen omtrent motordrie- en -tweewielers.

Op de motordrie- en -tweewielers zijn de voorschriften van dit verdrag van toepassing, behoudens de volgende wijzigingen:

1°. de inrichting om terugloopen te beletten, als bedoeld in punt 2 van artikel 1 onder letter C, is niet vereischt, evenmin als de inrichting om achteruit te rijden;

2°. ten aanzien der verlichting kan worden volstaan met één lantaarn, aangebracht aan de voorzijde van het motorrijwiel;

3°. voor motorrijwielen zijn de afmetingen van de plaat ter onderscheiding van de nationaliteit slechts 18 centimeter in horizontale en 12 centimeter in verticale richting; de letters zijn 8 centimeter lang en de breedte harer strepen 10 millimeter;

4°. de hoorn der motorrijwielen moet een schellen toon hebben.

Artikel 7.

Tegenkomen en inhalen van voertuigen.

Bij het tegenkomen en inhalen van andere voertuigen moeten de bestuurders van automobielen de gebruiken der streek, waar zij zich bevinden, stipt in acht nemen.

Artikel 8.

Plaatsing der waarschuwingsborden op den openbaren weg.

De contracteerende Staten verbinden zich ieder naar gelang van zijne bevoegdheid er voor te waken, dat langs de wegen ter aanduiding van gevaarlijke weggedeelten geen andere teekens worden geplaatst dan die, waarvan eene lijst bij dit verdrag is gevoegd (bijlage D).

Intusschen kunnen in dit stelsel door de Regeeringen der contracteerende Staten met gemeen overleg wijzigingen worden gebracht.

Aan dit stelsel van teekens kan worden toegevoegd een teeken ter aanduiding van kantoren der invoerrechten en houdende bevel te stoppen, evenals een tweede ter aanduiding van tolhuizen of van kantoren der plaatselijke belastingen.

De Regeeringen zullen eveneens waken voor

het in acht nemen van de volgende beginselen:

1°. in het algemeen bestaat er geen aanleiding belemmeringen, gelegen binnen bebouwde kommen, door waarschuwingsborden aan te duiden;

2°. de borden moeten op ongeveer 250 meter vóór het aan te duiden weggedeelte worden aangebracht, tenzij de plaatselijke toestand zich hiertegen verzet. Wanneer de afstand van het teeken tot de plaats der belemmering zeer aanmerkelijk van 250 meter verschilt, worden bijzondere voorzieningen getroffen;

3°. de waarschuwingsborden moeten loodrecht op de richting van den weg worden geplaatst.

Artikel 9.

Algemeene voorzieningen.

De bestuurder van een automobiel is gehouden in elk land zich te gedragen naar de aldaar geldende wetten en reglementen betreffende het verkeer op de openbare wegen.

Een uittreksel uit die wetten en reglementen kan hem bij inkomst in een land worden ter hand gesteld aan het kantoor der invoerrechten, waar de douane formaliteiten worden vervuld.

Artikel 10.

a. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de nederlegging der akten van bekrachtiging zal geschieden op 1 Maart 1910.

b. De akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd in de archieven van de Fransche Republiek.

c. Het feit der nederlegging van de akten van bekrachtiging zal worden vastgesteld bij proces-verbaal, te onderteekenen door de vertegenwoordigers der daaraan deelnemende Mogendheden, en door den Minister van Buitenlandsche Zaken van de Fransche Republiek.

d. De Mogendheden, die niet in de gelegenheid geweest zijn om haar akte van bekrachtiging den 1sten Maart 1910 te doen nederleggen, zullen dit kunnen doen door middel van eene schriftelijke kennisgeving aan de Regeering der Fransche Republiek, vergezeld van de akte van bekrachtiging.

e. Gewaarmerkt afschrift van het proces-verbaal omtrent de eerste nederlegging der akten van bekrachtiging, van de kennisgevingen vermeld in de voorgaande alinea, alsmede van de daarbij behoorende akten van bekrachtiging, zal onverwijld door toedoen van de Fransche Regeering langs diplomatieken weg worden toegezonden aan de Mogendheden, die dit verdrag hebben geteekend. In het geval, bedoeld in de voorgaande alinea, zal gezegde Regeering gelijktijdig mededeeling doen van den dag van ontvangst der kennisgeving.

Artikel 11.

a. Dit verdrag is van rechtswege slechts van toepassing op het moederland der contracteerende Staten.

b. Ingeval een dier Staten dit verdrag wenscht in werking te brengen in zijne koloniën, bezittingen of protectoraten, moet hij van zijne bedoeling uitdrukkelijk doen blijken in de akte van bekrachtiging, of door schriftelijk tot de Fransche Regeering eene bijzondere kennisgeving te richten, welke in de archieven van deze Regeering zal worden nedergelegd.

Indien de betrokken Staat deze laatste wijze van handelen kiest, zal gezegde Regeering onverwijld aan alle andere contracteerende Staten gewaarmerkt afschrift van de kennisgeving doen toekomen met opgaaf van den dag van ontvangst daarvan.

Artikel 12.

a. De Mogendheden, welke dit verdrag niet hebben geteekend, kunnen er toe toetreden.

b. De Mogendheid, die wenscht toe te treden, geeft hiervan schriftelijk kennis aan de Fransche Regeering onder toezending van de akte van toetreding, welke in de archieven van gezegde Regeering zal worden nedergelegd.

c. Deze Regeering zal onverwijld aan alle andere contracteerende Mogendheden gewaarmerkt afschrift van de kennisgeving en van de akte van toetreding doen toekomen onder opgaaf van den dag van ontvangst der kennisgeving.

Artikel 13.

Dit verdrag zal voor de Mogendheden, die aan de eerste nederlegging van de akten van bekrachtiging hebben deelgenomen, van kracht zijn den 1sten Mei 1910, en voor de Mogendheden, die haar later bekrachtigen of tot haar toetreden, alsmede ten aanzien van de koloniën, bezittingen of protectoraten, welke niet in de akte van bekrachtiging zijn vermeld, den 1sten Mei volgende op het jaar waarin de kennisgevingen, bedoeld in artikel 10, alinea *d*, artikel 11, alinea *b*, en artikel 12, alinea *b*, door de Fransche Regeering zijn ontvangen.

Artikel 14.

Ingeval een der contracteerende Mogendheden dit verdrag mocht willen opzeggen, moet van de opzegging schriftelijk kennis worden gegeven aan de Fransche Regeering, die onverwijld gewaarmerkt afschrift van de kennisgeving aan alle andere Mogendheden zal doen toekomen, onder mededeeling van den dag van ontvangst der kennisgeving.

De opzegging zal slechts van kracht zijn ten aanzien van de Mogendheid die haar heeft gedaan, en niet eerder dan een jaar nadat de kennisgeving de Fransche Regeering heeft bereikt.

Artikel 15.

De op gezegde Conferentie vertegenwoordigde Staten zullen tot onderteekening van dit verdrag worden toegelaten tot 15 November 1909.

Gedaan te Parijs, den 11den October 1909, in één exemplaar, waarvan afschrift zal worden gegeven aan alle Regeeringen die het verdrag hebben geteekend:

Voor *Duitschland*:
(*get.*) LANCKEN.
„ DAMMANN.
„ ECKARDT.

Voor *Oostenrijk* en voor *Hongarije*:
(*get.*) R. KHEVENHULLER, Ambassadeur van Oostenrijk-Hongarije.

Voor *België*:
(*get.*) LAGASSE DE LOCHT.
„ G. CAREZ.

Voor *Bulgarije*:
(*get.*) M. DE LA FARGUE.

Voor *Spanje*:
(*get.*) F. DE ALBACETE.
„ NORBERTO GONZALEZ AURIOLES.

Voor *Frankrijk*:
(*get.*) FERNAND GAVERRY.
„ WORMS DE ROMILLY.
„ M. DELANNEY.
„ WALCKENAER.
„ HENNEQUIN.
„ MAHIEU.
„ DE DION.
„ H. DEFERT.

Voor *Groot-Britannië*:
(*get.*) FRANCIS BERTIE.

Voor *Griekenland*:
(*get.*) N. P. DELYANNI.

Voor *Italië*:
(*get.*) ALOISI.
„ POMPEO BODRERO.
„ RUINI.

Voor *Monaco*:
(*get.*) E. GUGLIELMINETTI.

Voor *Montenegro*:
(*get.*) BRUNET.

Voor *Nederland*:
(*get.*) D. VAN ASBECK.

Voor *Portugal*:
(*get.*) JOAO VERISSIMO MENDES GUERREIRO.

Voor *Rumenië*:
(*get.*) C. M. MITILINEU.

Voor *Rusland*:
(*get.*) A. NÉLIDOW.

Voor *Servië*:
(*get.*) MIL. R. VESNITCH.

BIJLAGE A.

(Inhoud van het titelblad.)

Verkeer met automobielen.

Internationaal Verdrag van 1909.

Internationaal rijbewijs voor tijdelijk verkeer in het buitenland.

Dit boekje is geldig, in alle contracteerende Staten *, gedurende één jaar van den dag van afgifte af.

Afgifte van het boekje.

Plaats:
Dag:

(Stempel van het bevoegd gezag.) (Onderteekening van het bevoegd gezag of van de betrokken vereeniging met visa van bedoeld gezag.)

(Inhoud van een der binnenbladen.)

(I Voorzijde, met uit te vouwen laatste blad.)

KONINKRIJK . . . . . .

Gegevens omtrent het voertuig.

Eigenaar { Naam . . . . . / Voornaam . . . . . / Woonplaats . . . . . }
Soort (wagen, driewieler enz.) . . . . .
Fabriek . . . . . .
Type van het châssis . . . . . .
Volgnummer in de serie van het type of fabrieksnummer van het châssis . . . . .
Motor { Aantal cylinders . . . . . / Vermogen van den motor in paardekrachten of boring der cylinders. }
Koetswerk { Vorm . . . . . / Kleur . . . . . / Aantal zitplaatsen . . . . }
Eigen gewicht van het voertuig (in kilogrammen) . . . . . .
Nummer van inschrijving, dat op de nationale plaat moet voorkomen . . . . . .

---

* Deze Staten zijn de volgende.

Gegevens omtrent den bestuurder of bestuurders.

Naam . . . . . (Photographie.)
Voornaam . . . . (Stempel van het bevoegd gezag.)
Geboorteplaats . . .
Geboortedag . . . .
Woonplaats . . . .

(II Achterzijde.)

KONINKRIJK . . . . . .

Visa van de inkomst in . . . . . Plaats . . . . . Dag . . . . . De . . . . . der invoerrechten. (Stempel van het kantoor der invoerrechten.)

Visa van het vertrek uit . . . . . Plaats . . . . . Dag . . . . . De . . . . . der invoerrechten. (Stempel van het kantoor der invoerrechten.)

Uitsluiting van een bestuurder.

—

De heer . . . . . (naam en voornaam), hierboven toegelaten door het bevoegd gezag van . . . . . (land) . . . ., is de bevoegdheid ontnomen om de automobiel te besturen op . . . . . grondgebied, ingevolge . . . . . .

(Stempel van het bevoegd gezag.)

Te . . ., den . .
De . . . (onderteekening).

Toelating van een nieuwen bestuurder.

—

Te . ., den . .
De . . . . (onderteekening).
(Photographie)
(Stempel van het bevoegd gezag.)
Naam . . . .
enz. enz.

BIJLAGE B.

In het internationaal rijbewijs worden het titelblad, het eerste binnenblad en het laatste blad gesteld in de taal, voorgeschreven door de wetgeving van het land van uitgifte. De overige binnenbladen, in getal overeenkomende met dat der verdere contracteerende Staten, worden elk in de taal van het betrokken land gesteld.

De definitieve vertaling der rubrieken in de verschillende talen zal aan de Regeering van de Fransche Republiek door de overige Regeeringen worden medegedeeld, ieder voor zooveel haar betreft.

BIJLAGE C.

Het onderscheidingsteeken van het land van herkomst bestaat uit een eironde plaat van 30 centimeter breed en 18 centimeter hoog, bevattende een of twee in zwart op witten grond geschilderde letters. Voor letters dient de Latijnsche hoofdletter. Zij zijn ten minste 10 centimeter hoog, met strepen van 15 millimeter dik. De letters ter onderscheiding van de verschillende landen zijn:

Duitschland **D**; Oostenrijk **A**; België **B**; Spanje **E**; Vereenigde Staten **U S**; Frankrijk **F**; Groot-Britannië **G B**; Griekenland **G R**; Hongarije **H**; Italië **I**; Montenegro **M N**; Monaco **M C**; Nederland **N L**; Portugal **P**; Rusland **R**; Rumenië **R M**; Servië **S B**; Zweden **S**; Zwitserland **C H**.

BIJLAGE D.

WAARSCHUWINGSBORDEN OMTRENT BELEMMERINGEN.

Uitholling over dwars. Bocht.
Spoorwegovergang. Kruispunt.

—

8 *September* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van eene nieuwe Regeling nopens de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht. S. 278.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien artikel 42 van het bij de wet van den 2den September 1854 (*Staatsblad* nº. 129, *Indisch Staatsblad* 1855, nº. 2) vastgestelde Reglement op het beleid der Regeering van *Nederlandsch-Indië*, zooals dit artikel werd herzien bij de wet van 14 Juni 1909 (*Staatsblad* nº. 177, *Indisch Staatsblad* nº. 432);

Gezien het Koninklijk besluit van 24 November 1859, nº. 69 (*Indisch Staatsblad* 1860, nº. 26) en de daarbij vastgestelde Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren der in *Nederlandsch-Indië* aanwezige landmacht, zooals die Regeling herhaaldelijk is gewijzigd en aangevuld;

Gezien de wet van 9 Juni 1902 (*Staatsblad* nº. 89);

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 7 Maart 1910, Afd. C, 1ste Bureau, nº. 21;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juli 1910, nº. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 29 Augustus 1910, Afdeeling C, nº. 33;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel een.

Met intrekking van de Regeling, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 24 November 1859, nº. 69 (*Indisch Staatsblad* 1860, nº. 26), zooals die Regeling herhaaldelijk werd gewijzigd en aangevuld, vast te stellen de aan dit besluit gehechte Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht.

Artikel twee.

Ten aanzien van de officieren, die bij het in werking treden van de bij artikel een vastgestelde Regeling, in een toestand verkeeren, waarin toepassing van hare bepalingen, van nadeeligen invloed op hunne belangen zou zijn, blijven — zoolang die toestand aanhoudt — de bepalingen der oude regeling gelden.

Artikel drie.

Deze Regeling treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog en aan den Raad van State.

Het Loo, den 8sten September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIJT.

(*get.*) *Uitgeg.* 4 *Oct.* 1910.)

REGELING *van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht.*

EERSTE AFDEELING.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Euro-

peesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht, geschieden met inachtneming van de bepalingen dezer regeling.

2. De bepalingen van de tweede afdeeling dezer regeling zijn niet toepasselijk op de Vorsten van het Koninklijk Huis; hunne bevordering geschiedt naar het welgevallen des Konings.

3. (1) De bepalingen van de derde en de vierde afdeeling dezer regeling zijn toepasselijk op de officieren van de landmacht in *Nederland*, tijdelijk dienende bij de Nederlandsch-Indische landmacht.

(2) Zij zijn *niet* toepasselijk op officieren van de Nederlandsch-Indische landmacht, tijdelijk dienende bij de landmacht in *Nederland*.

(3) Voor laatstbedoelde officieren gelden de bepalingen vervat in de derde en vierde afdeeling der wet van 9 Juni 1902 (*Nederlandsch Staatsblad* nº. 89).

4. Waar in deze regeling wordt gesproken van reglement, wordt daarmede bedoeld een voorschrift, met inachtneming van de bepalingen dezer regeling, bij ordonnantie vastgesteld.

5. (1) Waar in deze regeling wordt gesproken van den rang van hoofdofficier wordt daarmede bedoeld een rang boven dien van kapitein en beneden dien van generaal-majoor.

(2) Opper-officieren zijn volgens deze regeling officieren met den rang van generaal-majoor of hoogeren rang.

6. De diensttijd der officieren in elken rang rekent van den datum van ingang hunner benoeming in dien rang of, wanneer die datum niet werd bepaald, van de dagteekening van het besluit dier benoeming; hun ouderdom van rang is, voor zoover hunne aanspraken op bevordering betreft, behoudens het bepaalde bij de artikelen 21, 22, 23, 30 en 36, gelijk aan hunnen diensttijd in dien rang en wordt, bij gelijken diensttijd, nader bepaald door de plaats in de ranglijst.

7. (1) Voor elken rang, voor elk wapen en dienstvak afzonderlijk, bestaat eene ranglijst.

(2) In den zin van deze regeling behooren tot een afzonderlijk:

a. wapen:

1º. de officieren der infanterie;
2º. de officieren der cavalerie;
3º. de officieren der artillerie;
4º. de officieren der genie;

b. dienstvak:

1º. de officieren der militaire intendance;
2º. de officieren-kwartiermeesters;
3º. de officieren van gezondheid;
4º. de militaire apothekers;
5º. de militaire paardenartsen;
6º. de officieren-magazijnmeesters der artillerie;
7º. de officieren-magazijnmeesters der genie;
8º. de officieren-magazijnmeesters der militaire administratie.

(3) De officieren van den generalen-, van den gewestelijken- en van den plaatselijken staf, alsmede van den topographischen dienst, blijven opgenomen in de ranglijst van het wapen waarvan zij afkomstig zijn.

(4) Behoudens het bepaalde bij het laatste lid van dit artikel, worden de officieren in de ranglijst vermeld naar orde van den datum van ingang der benoeming in hunnen rang of, wanneer die datum niet werd bepaald, naar orde van de dagteekening van het besluit dier benoeming.

(5) Bij benoeming tot den officiersrang bij hetzelfde besluit van meer dan één persoon bij hetzelfde wapen of dienstvak, worden zij gerangschikt naar de volgorde bij de benoeming te bepalen. Bij gelijktijdige benoeming van officieren in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië*, bestemd voor dezelfde ranglijst, worden de officieren, opgeleid aan de Koninklijke Militaire Academie, in rangorde geplaatst boven die in *Nederlandsch-Indië* benoemd, terwijl deze laatsten rang nemen boven de overige officieren, in *Nederland* benoemd.

(6) Bij gelijktijdige bevordering worden zij in den hoogeren rang gerangschikt naar de volgorde van hunnen ouderdom in den vorigen rang.

(7) Ten opzichte van officieren, die ten gevolge van eene, al of niet met bevordering gepaard gaande, overplaatsing als waarvan sprake is bij de artikelen 28 en 29, in eene andere ranglijst moeten worden vermeld, wordt de plaats in de ranglijst in het besluit der overplaatsing aangegeven naar de beginselen, neergelegd in het vierde, het vijfde en het zesde lid van dit artikel.

8. Onder bevordering wordt in deze regeling verstaan de benoeming van den officier tot den hoogeren rang, onmiddellijk volgende op den rang door hem werkelijk bekleed.

9. (1) Om voor bevordering in aanmerking te komen, moet de officier, onverminderd de overige bij deze regeling te stellen eischen, bij goed gedrag en genoegzamen dienstijver, de vereischte bekwaamheid en geschiktheid voor den hoogeren rang bezitten.

(2) De regelen, waarnaar deze bekwaamheid en geschiktheid worden beoordeeld, alsmede die welke betrekking hebben op het den officier toe te kennen recht om zich op ongunstige

aanteekeningen in zijne beoordeeling te rechtvaardigen, worden vastgesteld bij ordonnantie.

TWEEDE AFDEELING.

VAN DE BEVORDERING.

§ 1. *Van de bevordering der officieren, niet tot het personeel van den geneeskundigen dienst behoorende.*

10. (1) De bevelhebber der landmacht en de overige opper-officieren worden door den Koning benoemd.

(2) Wanneer bij het openvallen van de plaats van den bevelhebber of van een der opper-officieren, de benoeming van zijn opvolger niet is geschied of in *Nederlandsch-Indië* niet bekend mocht zijn, of wanneer de benoemde in de spoedige aanvaarding zijner betrekking wordt verhinderd, voorziet de Gouverneur-Generaal in de tijdelijke waarneming.

(3) De benoeming van generaal-majoors geschiedt bij keuze uit de kolonels van het betrokken wapen of dienstvak.

(4) Alle overige bevorderingen van de officieren geschieden door den Gouverneur-Generaal, den Commandant van het leger gehoord.

11. De bevorderingen geschieden over elk wapen of over elk dienstvak afzonderlijk.

12. (1) De officier moet om tot kapitein te kunnen worden bevorderd, gedurende tenminste *vier* jaren als luitenant werkelijk bij het leger hebben gediend; werkelijke dienst bij het leger als onder-luitenant wordt in dit opzicht gelijk gesteld aan dien van luitenant.

(2) Een kapitein moet om te kunnen worden bevorderd, gedurende tenminste *een* jaar in zijnen rang werkelijk bij het leger hebben gediend.

(3) De officier moet om tot kolonel te kunnen worden bevorderd, als hoofdofficier gedurende tenminste *een* jaar werkelijk bij het leger hebben gediend.

(4) Door werkelijken dienst bij het leger wordt verstaan actieve dienst bij een, of meer dan een der korpsen van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, van de landmacht in *Nederland* of van die in *West-Indië*; hieronder wordt ook verstaan voor het wapen der genie, de dienst bij den staf van dat wapen, voor den dienst der militaire administratie, de dienst bij militaire ziekeninrichtingen, gewestelijke intendances en hoofdintendance.

13. De in het voorgaande artikel bedoelde termijnen kunnen, bij gebleken noodzakelijkheid, tijdens eenen oorlog of eene belangrijke expeditie, door den Gouverneur-Generaal naar behoefte worden verminderd.

14. (1) De bevorderingen tot en met den rang van kolonel geschieden bij het openvallen van plaatsen in den naast hoogeren rang en naar ouderdom van rang.

(2) Heeft een tweede-luitenant echter een ouderdom van rang van vier jaren, berekend volgens de bepalingen van artikel 6, dan wordt hij, onverminderd de in artikel 9 gestelde eischen, bevorderd, ook al is er in den naast hoogeren rang geen plaats open.

(3) Bij de beantwoording van de vraag of in eenigen rang plaatsen open zijn, tellen de officieren, die met verlof of als gedetacheerd, buiten *Nederlandsch-Indië* vertoeven, alsmede zij die in afwachting verkeeren van vertrek naar *Oost-Indië*, in de sterkte aldaar, van en met den dag waarop het stoomschip, waarmede zij de reis derwaarts zullen aanvaarden, uit *Nederland* vertrekt of — als de reis met een stoomschip onder vreemde vlag wordt gemaakt — van en met den dag van vertrek van het schip uit de vreemde haven alwaar de betrokken officier zich moet inschepen.

15. (1) Met afwijking van het bepaalde bij het eerste lid van het voorgaand artikel, kan, nadat daartoe door den Koning machtiging is verleend, de officier buitengewoon worden bevorderd ter belooning:

1°. van een schitterend wapenfeit of van eene uitstekende militaire daad;

2°. van buitengewone militaire talenten, gebleken uit daden of geschriften, gepaard aan uitstekenden dienstijver en een loffelijk gedrag, waardoor geacht wordt zekerheid te bestaan, dat de betrokken officier bijzondere geschiktheid bezit om in hoogere rangen den lande belangrijke diensten te bewijzen.

(2) Eene zoodanige bevordering kan echter niet geschieden dan na een dienst in *Nederlandsch-Indië* van tenminste *twee* jaren als tweede luitenant, *drie* jaren als eerste luitenant, *drie* jaren als kapitein en *twee* jaren in elken hoogeren rang. Dienst als onderluitenant wordt in dit opzicht gelijk gesteld aan dien van tweeden luitenant.

(3) Bovendien zal eene dergelijke bevordering *in den regel* alleen geschieden bij het bestaan van een of meer vacatures in den naast hoogeren rang.

(4) In de besluiten, krachtens het eerste lid van dit artikel genomen, moet de reden der bevordering uitdrukkelijk worden vermeld.

16. (1) Aan officieren in werkelijken dienst worden geene rangen gegeven, hooger dan die, verbonden aan de betrekking, welke zij vervullen.

(2) Onder werkelijken dienst wordt hier hetzelfde verstaan als bij het laatste lid van artikel 12.

(3) Aan officieren, geplaatst in dienstbetrekkingen van specialen aard, dan wel niet geheel tot het leger behoorende, kunnen titulaire hoogere rangen worden verleend, die tot den rang van opperofficier door den Koning, de overige door den Gouverneur-Generaal, den Commandant van het leger gehoord.

17. (1) Aanspraak op bevordering hebben de officieren die:

1°. in werkelijken dienst in *Nederlandsch-Indië* aanwezig zijn;

2°. terzake van de waarneming van tot het leger behoorende speciale dienstbetrekkingen of de vervulling van opdrachten betreffende legeraangelegenheden, bij hun wapen of dienstvak worden gevoerd à la suite, als gedetacheerd of voor memorie.

(2) Officieren, geplaatst in betrekkingen of commando's waarvan in de legerformatie staat aangegeven, dat zij ook door een officier van hoogeren rang kunnen worden vervuld, worden zonder dat voor hen plaatsen in den naastvolgenden hoogeren rang beschikbaar zijn, voor bevordering voorgedragen — doch slechts tot en met de rangen, welke voor de door hen bekleed wordende betrekkingen of commando's zijn aangenomen — wanneer van de voor bevordering geschikte ranggenooten, hij die het naast boven hen staat in de ranglijst, door het openvallen van eene plaats in den naastvolgenden hoogeren rang, naar ouderdom van rang, voor bevordering in aanmerking wordt gebracht of reeds is bevorderd.

(3) Het bepaalde in het voorgaande lid is mede van toepassing op de officieren van de Nederlandsch-Indische landmacht, die bij hun wapen of dienstvak zijn gevoerd als „gedetacheerd" bij het vaste personeel der Normaal-Schietschool te *'s-Gravenhage*, als leeraar aan de Hoogere Krijgsschool of aan eenige inrichting van militair onderwijs tot opleiding van officieren in *Nederland*.

18. (1) Voorts hebben aanspraak op bevordering de officieren:

1°. *in Nederlandsch-Indië:*

a. op non-activiteit gesteld, als verkeerende in een der gevallen, bedoeld in:

1e. artikel 71, onder 2°. *a*, *b* en *c*;

2e. artikel 71, onder 2°. *c*, *d* en *e*, nadat de reden, die hen op non-activiteit deed stellen, heeft opgehouden te bestaan, zonder dat er nog gelegenheid is geweest, hen overeenkomstig artikel 76 in activiteit te herstellen;

b. belast met de waarneming van eenige landsbetrekking, *niet* tot het leger behoorende, of de vervulling van eenige opdracht, *niet* speciaal op legeraangelegenheden betrekking hebbende en zulks *zonder* gelijktijdige uitoefening der militaire diensten;

c. bij de schutterijen of andere *niet* tot het leger behoorende korpsen, tijdelijk gedetacheerd om dienst te doen;

2°. *buiten Nederlandsch-Indië:*

a. in *Nederland* op non-activiteit gesteld, als verkeerende in het geval, bedoeld in artikel 71 dezer regeling onder 1°. *b*;

b. gedetacheerd bij:

1e. eenige inrichting of eenig korps tot de Nederlandsche landmacht behoorende;

2e. de West-Indische landmacht;

3e. de Nederlandsche zeemacht;

4e. het Departement van Koloniën;

c. met buitenlandsch verlof, *niet* buiten bezwaar van 's lands schatkist, met behoud van aanspraak op bevordering;

d. in *Nederland* aangewezen om diensten te verrichten in het belang van de landmacht of den algemeenen dienst in *Nederlandsch-Indië* en wier uitzending of terugkeer derwaarts dientengevolge is vertraagd geworden;

e. met machtiging des Konings, in het belang van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, bijwonende:

1e. manoeuvres in vreemde Rijken;

2e. veldtochten of militaire expeditien, door vreemde mogendheden ondernomen of uitgerust;

f. ten behoeve der koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, belast met eenige politieke of andere zending;

doch in geen geval langer dan de reden tot uitzondering bestaat en met dien verstande, dat de bovenbedoelde officieren — behalve die genoemd onder 2°. *b* — alleen den rang kunnen bekomen, welke onmiddellijk staat boven dien, welken zij bekleedden op het oogenblik, dat de toestand van uitzondering waarin zij verkeeren een aanvang nam.

(2) Om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen, moeten de officieren bedoeld onder 2°. *b* van het eerste lid, die de aanspraak op bevordering behouden, voldoen aan de daarvoor bij deze regeling gestelde eischen.

(3) De officieren, die diensten verrichten of betrekkingen bekleeden als bedoeld in het eerste lid van dit artikel onder 2°. *b*, keeren in de positie van gedetacheerden naar *Nederlandsch-Indië* terug.

19. (1) De aanspraak op bevordering wordt behouden door:

a. de officieren-leden der Staten-Generaal gedurende hunne non-activiteit;

b. de officieren, die de betrekking bekleeden van:

1°. hoofd van een der departementen van algemeen bestuur in *Nederland*;

2°. adjudant van een der leden van het Koninklijk Huis.

(2) Om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen, moeten de officieren onder *a* en *b* bedoeld, voldoen aan de daarvoor bij deze regeling gestelde eischen.

20. Vreemdelingen, benoemd tot officier bij de Nederlandsch-Indische landmacht, komen voor bevordering tot den kapiteinsrang niet in aanmerking dan nadat zij als Nederlander zijn genaturaliseerd.

21. (1) Officieren, die zich met machtiging des Konings tijdelijk in vreemden krijgsdienst bevinden, alsmede officieren, die in krijgsgevangenschap vertoeven, worden in de voordrachten tot bevordering *niet* opgenomen.

(2) Indien eerstbedoelde officieren binnen *drie* jaren tot den dienst bij de Nederlandsch-Indische landmacht en laatstbedoelde binnen *vier* jaren uit de krijgsgevangenschap terugkeeren, en hunne bevordering naar ouderdom van rang tijdens hunne afwezigheid zou hebben kunnen plaats vinden, zullen zij, als er geen redenen aanwezig zijn om hunne bevordering niet te doen geschieden, na hunne terugkomst worden bevorderd naarmate in den naast hoogeren rang plaatsen openvallen, waarbij zij hunne vroegere plaatsen in de ranglijst hernemen.

(3) Indien een uit de krijgsgevangenschap teruggekeerd officier, gedurende zijne afwezigheid, achtereenvolgens twee malen voor eene bevordering naar ouderdom van rang in aanmerking had kunnen komen, kan, met inachtneming van het bepaalde in het voorgaande lid, door hem slechts één bevordering worden gemaakt en zal de tweede eerst kunnen plaats hebben nadat is voldaan aan de eischen voor bevordering in deze regeling gesteld. Bij de tweede bevordering is de bepaling van artikel 23 van toepassing.

(4) De Gouverneur-Generaal kan, na verkregen machtiging des Konings:

1°. van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel afwijken ten behoeve van officieren, die in aanmerking komen voor eene buitengewone bevordering als bedoeld bij artikel 15;

2°. aan officieren, die langer dan *drie* jaren in vreemden krijgsdienst zijn verbleven dan wel langer dan *vier* jaren in krijgsgevangenschap hebben doorgebracht, al of niet met bevordering, eene zoodanige bestemming verleenen als waarvoor zij na hunne terugkomst bekwaam of geschikt zullen worden geacht, hetzij bij het wapen of dienstvak, waartoe zij hebben behoord, hetzij in eene andere betrekking.

22. (1) Officieren die, op den dag dat de voordracht tot hunne bevordering naar ouderdom van rang zou moeten geschieden, uit *Nederlandsch-Indië* afwezig zijn of aldaar op non-activiteit zijn gesteld en *niet* vallen onder de bepalingen van artikel 18, worden in de voordrachten tot bevordering *niet* opgenomen.

(2) De tijd gedurende welken officieren:

a. in *Nederlandsch-Indië* op non-activiteit zijn gesteld overeenkomstig art. 71, 2°. *d* en *e*;

b. buiten *Nederlandsch-Indië* afwezig zijn geweest wegens buitenlandsch verlof buiten bezwaar van 's lands schatkist;

rekent niet mede bij de bepaling van hunnen ouderdom in rang volgens artikel 6.

(3) Bij terugkeer tot den actieven dienst bij de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, worden de officieren, bedoeld in het vorige lid, geacht zooveel later in hunnen rang te zijn benoemd als de toestand van uitzondering heeft geduurd, met dien verstande, dat die termijn voor officieren, verkeerende in het geval bedoeld bij artikel 71, 2°. *e*, eindigt als de reden die hen op non-activiteit deed stellen, heeft opgehouden te bestaan.

23. Iedere bevordering die, uithoofde van onvoorziene omstandigheden, heeft plaatsgehad na het oogenblik, waarop zij, met toepassing van het bepaalde bij artikel 14, had kunnen plaats hebben, geschiedt, zoo noodig, met weder toekenning van de vorige standplaats in de ranglijst.

(24. 1) De officieren van den generalen staf worden door den Gouverneur-Generaal benoemd op voordracht van den Commandant van het leger. Zij worden gekozen uit die officieren van de verschillende wapens, die voor den dienst bij dien staf een bijzondere geschiktheid bezitten.

(2) Bij bevordering keeren zij tot hun wapen terug, tenzij op dat oogenblik bij den generalen staf in den nieuw verkregen rang eene plaats beschikbaar is voor welker vervulling zij mochten worden aangewezen, dan wel ingevolge het volgende artikel voor hem een andere werkkring wordt geopend.

25. Indien bij eenig wapen eene vacature in den hoofdofficiersrang ontstaat, waarin bij dat wapen zelf niet kan worden voorzien, kan, onder 's Konings nadere goedkeuring, een hoofdofficier van een der drie andere wapens of van den generalen staf, daartoe bij dat wapen

worden gedetacheerd in welk geval hij rekent in de sterkte van dat wapen.

26. (1) Bij den gewestelijken- en bij den plaatselijken staf worden behoudens de hierna gegeven uitzondering, alleen officieren der infanterie ingedeeld.

(2) De afdeelings- en gewestelijke militaire commandanten worden aangewezen door den Gouverneur-Generaal op voordracht van den Commandant van het leger, bij welke aanwijzing, indien het belang van den dienst dit bepaaldelijk vordert, kan worden afgeweken van den regel in het voorgaande lid gesteld, doch niet dan krachtens machtiging des Konings of, in spoed vereischende gevallen, onder 's Konings nadere goedkeuring.

(3) Afdeelings- en gewestelijke militaire commandanten, niet behoorende tot het wapen der infanterie, keeren bij bevordering terug naar het wapen waarvan zij afkomstig zijn, tenzij de formatie toelaat en het belang van den dienst bepaaldelijk vordert, dat zij ook in den nieuwen rang bij den gewestelijken staf blijven geplaatst.

27. De gevallen, waarin van het bepaalde in de voorgaande artikelen dezer afdeeling kan of moet worden afgeweken, zijn bij de volgende artikelen aangewezen.

28. (1) In de aanvulling van de opengevallen plaatsen in den laagsten rang bij het korps magazijnmeesters met den rang van officier der artillerie, der genie en der militaire administratie, wordt voorzien:

in den regel door bevordering van verdienstelijke onderofficieren-magazijnmeesters, voor zooveel het wapen der genie betreft, ook van militaire architecten en opzichters der 1e klasse en, *bij uitzondering*, door overplaatsing van daartoe genegen officieren van hetzelfde wapen of van denzelfden dienst.

(2) In de overige rangen worden de opengevallen plaatsen aangevuld, zoowel door bevordering van magazijnmeesters van hetzelfde dienstvak als door overplaatsing met of zonder bevordering, van daartoe genegen officieren, niet tot de korpsen magazijnmeesters behoorende.

(3) Op officieren, die tot een der korpsen magazijnmeesters behooren, is niet toepasselijk het bepaalde bij artikel 12.

(4) De magazijnmeesters met den rang van officier worden behoudens de eischen in artikel 9 genoemd, uitsluitend naar ouderdom van rang bevorderd. Zij kunnen echter voor bevordering eerst dan in aanmerking komen wanneer bij het wapen of den dienst, waartoe hun dienstvak behoort, in hunnen rang geen op bevordering aanspraak hebbende officier aanwezig is met gelijken of hoogeren ouderdom in rang.

(5) Wanneer dienstbelang dit vordert kunnen bij de korpsen officieren-magazijnmeesters, officieren van het wapen of van den dienst, waartoe het betrokken dienstvak behoort, worden gedetacheerd.

29. (1) Bij de militaire intendance worden de rangen boven dien van kapitein, *in den regel* aangevuld door bevordering van officieren tot dat korps behoorende.

(2) *Bij uitzondering* worden, ter aanvulling van openvallende plaatsen in die rangen, officieren van het overig personeel der militaire administratie, of wel officieren, tot dat personeel niet behoorende, bij de militaire intendance overgeplaatst.

(3) In de aanvulling der openvallende plaatsen in den laagsten (kapiteins) rang bij de militaire intendance wordt voorzien door overplaatsing van officieren van de onderscheidene wapens en dienstvakken, die getoond hebben voor den intendancedienst eene bijzondere geschiktheid te bezitten.

(4) Wanneer dienstbelang dit vordert kunnen officieren der intendance worden gedetacheerd bij het korps kwartiermeesters.

(5) Kapiteins-intendanten kunnen bij gebleken onvoldoende geschiktheid voor hunnen werkkring, bij het wapen of dienstvak, waarvan zij afkomstig zijn, worden teruggeplaatst.

30. De Koning behoudt zich voor:

1°. om gepensionneerde officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, al of niet met bevordering, weder daarbij in dienst te stellen, indien zulks wordt geacht te zijn in het belang van 's lands dienst;

2°. om in sommige gevallen officieren van de landmacht in *Nederland*, al of niet met bevordering, bij die in *Nederlandsch-Indië* over te plaatsen op zoodanige voorwaarden als in elk van die gevallen zal worden noodig geoordeeld, doch steeds zooveel mogelijk, met instandhouding van de bepalingen dezer regeling en niet dan met instemming van de betrokken officieren.

§ 2. *Van de bevordering der officieren tot het personeel van den geneeskundigen dienst behoorende.*

31. (1) Om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen moet de officier van gezondheid der tweede klasse, de militaire apotheker der tweede klasse en de militaire paardenarts der tweede klasse gedurende tenminste *vier*

jaren in zijnen rang werkelijk bij het leger hebben gediend.

(2) Een officier van gezondheid der eerste klasse, een militair apotheker der eerste klasse en een militair paardenarts der eerste klasse moet om te kunnen worden bevorderd, gedurende ten minste *een* jaar in zijnen rang werkelijk bij het leger hebben gediend.

(3) Een dirigeerend officier van gezondheid moet, om tot kolonel te kunnen worden bevorderd, gedurende tenminste *één* jaar als hoofdofficier werkelijk bij het leger hebben gediend.

(4) Door werkelijken dienst bij het leger wordt verstaan de dienst bij den plaatselijken- of gewestelijken geneeskundigen dienst.

32. (1) De officieren van gezondheid, de militaire apothekers en de militaire paardenartsen worden, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 10. laatste lid en bij artikel 11, bij het openvallen van plaatsen in den naasthoogeren rang, bevorderd naar ouderdom van rang.

(2) Ongeacht het bepaalde in het eerste lid van dit artikel worden de officieren van gezondheid der tweede klasse, de militaire apothekers der tweede klasse en de militaire paardenartsen der tweede klasse bevorderd, wanneer zij een ingevolge artikel 6 berekenden ouderdom van rang bezitten, de eersten van *acht* jaren, de beide laatsten van *tien* jaren, ook al is er geen plaats in den naasthoogeren rang opengevallen.

(3) Deze gunstige bepaling geldt ook voor dirigeerende officieren van gezondheid der tweede klasse en voor dirigeerende militaire apothekers der tweede klasse, die een, naar dezelfde beginselen berekenden ouderdom van rang van *drie* jaren bezitten.

33. De in artikel 31, eerste, tweede en derde lid en in artikel 32, tweede en derde lid, genoemde termijnen kunnen, bij gebleken noodzakelijkheid, tijdens eenen oorlog of eene belangrijke expeditie, door den Gouverneur-Generaal naar behoefte worden verminderd.

34. Officieren, behoorende tot het personeel van den geneeskundigen dienst, die ter zake van de benoeming tot of de waarneming van burgerlijke geneeskundige betrekkingen in *Nederlandsch-Indië*, bij hun dienstvak worden gevoerd à la suite, als gedetacheerd of voor memorie, behouden aanspraak op bevordering, doch slechts tot den rang, die onmiddellijk staat boven dien, welken zij bekleedden op het oogenblik, dat de toestand van uitzondering waarin zij verkeeren, een aanvang nam.

35. Op de officieren van den geneeskundigen dienst zijn van toepassing de bepalingen vervat in de artikelen 14, derde lid, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22 en 23.

36. De Koning behoudt zich voor:

1°. om gepensionneerde officieren van gezondheid van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, al of niet met bevordering, weder daarbij in dienst te stellen, indien zulks wordt geacht te zijn in het belang van 's lands dienst;

2°. om in sommige gevallen officieren van gezondheid der Nederlandsche zee- en landmacht, al of niet met bevordering, bij de Nederlandsch-Indische landmacht over te plaatsen op zoodanige voorwaarden als in elk dier gevallen zullen worden noodig geoordeeld, doch steeds, zooveel mogelijk, met instandhouding van de bepalingen dezer regeling en niet dan met instemming van de betrokken officieren van gezondheid.

DERDE AFDEELING.

VAN HET ONTSLAG.

37. Behalve in de gevallen bij andere algemeene verordeningen voorzien, wordt de rang van officier verloren:

1°. door ontslag uit den dienst, wanneer dat ontslag niet gepaard gaat met toekenning van pensioen of erkenning van het recht op pensioen en wanneer niet het geval aanwezig is, voorzien bij het laatste lid van artikel 40;

2°. door het verlies van den staat van Nederlander;

3°. door het aannemen van vreemden adeldom;

4°. door buiten 's Konings toestemming een ordeteeken, titel, rang, waardigheid of openbare bediening aan te nemen, verleend of opgedragen door eene vreemde mogendheid of regeering;

5°. door het ophouden of op eenige andere wijze verloren gaan van verleend pensioen of van het verkregen recht op pensioen.

38. (1) De opper-officieren en alle buiten *Nederlandsch-Indië* vertoevende officieren worden op voordracht van den Minister van Koloniën, door den Koning ontslagen.

(2) De in *Nederlandsch-Indië* vertoevende officieren tot en met den rang van kolonel, worden ontslagen door den Gouverneur-Generaal, op voordracht van den Commandant van het leger.

39. (1) Een officier kan niet uit den dienst worden ontslagen dan:

1°. op eigen verzoek;

2°. onder toekenning van pensioen of van het recht op pensioen:

a. terzake van langdurigen dienst, dat is

een diensttijd, die ingevolge de bepalingen op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijk gestelde officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, recht geeft op het normale jaarlijksche pensioensbedrag;

b. terzake van ongeschiktheid voor de verdere waarneming van den militairen dienst, tengevolge van verwonding of verminking, ziels- of lichaamsgebreken, mits de ongeschiktheid niet het gevolg zij van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag;

c. terzake van onbekwaamheid of ongeschiktheid om in den verkregen rang in eenige betrekking bij het wapen of dienstvak, waartoe de officier behoort, te dienen;

d. op grond van het bepaalde bij het tweede lid van artikel 43.

3°. terzake van ongeschiktheid voor de verdere waarneming van den militairen dienst, tengevolge van ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan door eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, zonder dat de betrokkene verkeert in een der gevallen, hieronder bij 7°. aangegeven;

4°. terzake van onvoorwaardelijken overgang in burgerlijken dienst;

5°. wanneer hij bij ontslag uit de betrekking van hoofd van een Departement van algemeen bestuur in de Nerland nietdadelijk bij zijn aftreden aan den Koning doet blijken van zijn verlangen om weder in militairen dienst te worden geplaatst;

6°. wegens het bekend worden van feiten, welke — waren zij bekend geweest vóór de benoeming tot officier — die benoeming zouden hebben doen nalaten;

7°. in de gevallen bij artikel 42 aangegeven.

(2) In de gevallen bedoeld bij 2°. sub *b* en bij 3°. van het eerste lid van dit artikel wordt geen ontslag uit den dienst verleend, zonder dat over het ontstaan, den aard en de gevolgen van de bij 2°. sub *b* bedoelde verwonding, verminking, ziels- of lichaamsgebreken of van de bij 3°. bedoelde ziels- of lichaamsgebreken, een militair geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad.

(3) Dit militair geneeskundig onderzoek moet éénmaal worden herhaald, indien de belanghebbende zulks verlangt of de Minister van Koloniën, dan wel de Commandant van het leger het noodig oordeelt, naar gelang het onderzoek in *Nederland* dan wel in *Nederlandsch-Indië* heeft plaats gehad.

(4) De onbekwaamheid of ongeschiktheid, bedoeld bij het eerste lid, 2°. sub c, moet zijn erkend bij onderzoek van eene daartoe door den Gouverneur-Generaal aangewezen commissie, samengesteld uit opper- en hoofdofficieren dan wel uit hoofdofficieren, naar regelen te stellen naar ordonnantie.

40. (1) In de gevallen bij het eerste lid van het vorige artikel onder 1°. tot en met 6°. genoemd, kan het ontslag den officier niet anders dan eervol worden verleend.

(2) Hem wordt tijdelijk een eervol ontslag uit den dienst verleend, indien hij volgens het bepaalde bij artikel 21, eerste lid, de machtiging des Konings verkrijgt om zich in vreemden krijgsdienst te begeven. In dit geval gaat echter den rang van officier voor hem niet verloren.

41. Het verzoek om ontslag uit den dienst kan niet worden afgewezen, dan:

a. in buitengewone omstandigheden, in *Nederlandsch-Indië* ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, in *Nederland* van den Koning;

b. wanneer op den officier, op grond van eene aangegane verbintenis nog de verplichting rust om den staat als militair te dienen;

c. indien de officier terzake van een of meer der feiten, bedoeld onder 1°. tot en met 6°. van artikel 42 als beklaagde voor eenen raad van onderzoek is geroepen of zal worden geroepen;

d. indien de officier volgens het advies van eenen raad van onderzoek of van eenen raad van appèl, in de termen valt om uit den dienst te worden ontslagen;

e. indien de officier strafrechterlijk wordt of zal worden vervolgd, dan wel het naar aanleiding van eene zoodanige vervolging tegen hem gewezen vonnis nog niet in kracht van gewijsde is gegaan;

f. indien de officier behoort te worden ontslagen als verkeerende in een der gevallen, bedoeld onder 7°. tot en met 10°. van artikel 42.

42. Een officier kan uit den dienst worden ontslagen:

1°. wegens verregaande nalatigheid in de vervulling van opgelegde plichten;

2°. wegens opzettelijke en herhaalde ongehoorzaamheid, mishandeling van ondergeschikten of misbruik maken van gezag, inzonderheid wanneer door eene of andere dezer handelingen stellig nadeel aan den dienst of aan eenig persoon is toegebracht;

3°. wegens aanhoudend wangedrag, onverschillig of daarvan in of buiten den dienst blijkt;

4°. wegens gedragingen of daden in het openbaar, of wegens openbare geschriften,

waardoor de waardigheid van den officiersrang, de eerbied voor het Koninklijk Huis of voor den vertegenwoordiger des Konings in *Nederlandsch-Indië*, de grondwettige instellingen van het Rijk, de regeeringsbeginselen van de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen of de krijgstucht bepaaldelijk worden aangerand;

5°. na een rechterlijk gewijsde, dat, het verlies van den rang van officier niet tengevolge hebbende, nochtans is gewezen wegens eene handeling, welke den veroordeelde onwaardig maakt dien rang te blijven bekleeden;

6°. na het verleenen van gratie van de straf, opgelegd bij een rechterlijk gewijsde, dat het verlies van den rang van officier tengevolge zou hebben gehad;

7°. in de gevallen, voorzien in de artikelen 45, 46 en 47 van het reglement op het beleid der Regeering van *Nederlandsch-Indië*;

8°. wegens deelneming aan vereenigingen en vergaderingen, vermeld in artikel 111 van het sub 7°. vermelde reglement;

9°. wegens overtreding der verordeningen tot handhaving van het eigendomsrecht van den Staat op de gouvernements-archieven in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

10°. wegens het aangaan van een huwelijk, zonder de daartoe vereischte toestemming te hebben verkregen.

43. (1) Het ontslag, bedoeld onder 1°. tot en met 6°. van het voorgaand artikel, kan niet plaats hebben dan op het advies van eene raad van onderzoek of van eenen raad van appèl.

(2) Van dat advies kan, behoudens het bepaalde bij artikel 59, niet worden afgeweken dan ten gunste van den officier wien het geldt.

44. (1) Indien de Gouverneur-Generaal van oordeel is, dat een opper-officier uit den dienst behoort te worden ontslagen, als verkeerende in een of meer der gevallen, bedoeld bij artikel 42, worden de bestaande bezwaren den betrokken opper-officier medegedeeld, ten einde hem in de gelegenheid te stellen zich schriftelijk te verantwoorden. Daartoe wordt hem een door den Gouverneur-Generaal te stellen termijn gelaten.

(2) Bijaldien daartoe termen worden gevonden zendt de Gouverneur-Generaal alle ter zake betrekkelijke stukken aan den Minister van Koloniën.

(3) De betrokken opper-officier wordt, desverkiezende, daarop door den Gouverneur-Generaal in de gelegenheid gesteld zich in *Nederland* te gaan verantwoorden.

(4) Indien hij van de in het voorgaande lid bedoelde gelegenheid geen gebruik maakt wordt niettemin met de behandeling van de zaak voortgegaan.

(5) Opper-officieren van de Nederlandsch-Indische landmacht, die voor eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl worden geroepen, worden — ongeacht de plaats waar zij zich bevinden — gerekend te behooren tot het garnizoen te *'s Gravenhage*.

(6) Het bepaalde in het voorgaande lid is ook van toepassing op de officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië* beneden den rang vanopper -officier, die tijdens hunne afwezigheid buiten die gewesten, in de termen vallen van een ontslag als bedoeld in artikel 42, met uitzondering van hen, die op reis zijnde naar *Nederlandsch-Indië*, gerekend worden zich aldaar te bevinden.

(7) Op de officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, die ingevolge dit artikel worden gerekend te behooren tot het garnizoen te *'s Gravenhage*, zijn van toepassing de bepalingen op de raden van onderzoek en van appèl, geldende voor de officièren van de landmacht in *Nederland*, met dien verstande, dat:

1°. de samenstelling van den raad door den Minister van Oorlog niet wordt bevolen dan ten verzoeke van den Minister van Koloniën;

2°. de raad als getuigen alleen mag oproepen personen in Nederland aanwezig;

3°. het door den raad uitgebracht advies en de bescheiden op de zaak betrekking hebbende, door den Minister van Oorlog aan dien van Koloniën worden gezonden;

4°. het verslag, bedoeld in artikel 68 der wet van 9 Juni 1902 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 89) door den Minister van Koloniën aan den Koning wordt gedaan.

45. (1) Behoudens het bepaalde in het voorgaande artikel kan een officier alleen op schriftelijken last van den commandant van het leger voor eenen raad van onderzoek worden gebracht.

(2) Die lastgeving moet gegrond zijn:

hetzij op een rechterlijk gewijsde;

hetzij op andere betrouwbare bescheiden bij den Commandant van het leger ingekomen;

hetzij op eene schriftelijke klacht, langs den hierachieken weg tegen den officier ingebracht door een of meer zijner meerderen of ouderen in rang bij de landmacht in *Nederlandsch-Indië*.

(3) De lastgeving moet uitdrukkelijk vermelden, welk feit of welke feiten de Commandant van het leger onderzocht wenscht te zien.

(4) Eene klacht, als hierboven bedoeld, moet het feit of de feiten aanwijzen, op grond waarvan de officier kan worden geacht, voor ontslag uit den dienst in aanmerking te komen.

46. (1) De raad van onderzoek bestaat uit zeven leden, zooveel mogelijk tot de officieren in actieven dienst behoorende.

(2) Hij wordt samengesteld in verhouding tot den rang van den officier, wien het onderzoek betreft, in voege als is aangewezen op de bij deze regeling behoorende tabel litt. A.

(3) Onder de zeven leden zullen zich, voor zooveel mogelijk, bevinden drie officieren van hetzelfde wapen of denzelfden dienst als de officier, omtrent wien advies moet worden uitgebracht, waarbij officieren van den generalen staf worden gerekend tot het wapen waarvan zij afkomstig zijn, en drie van zijnen rang, doch tevens ouder dan hij.

(4) Bij ontstentenis van een of meer officieren van gelijken rang als de bedoelde officier en tevens ouder in rang dan hij, worden de ontbrekende plaatsen dier officieren in den raad aangevuld door officieren van den naasthoogeren rang.

(5) Wanneer, naar aanleiding van het bepaalde in het voorgaande lid, meerdere officieren van den rang, volgens de bij deze regeling behoorende tabel litt. A voor den president aangewezen, in den raad zitting moeten nemen, zal de oudste in rang van hen het voorzitterschap bekleeden.

47. (1) Wanneer een officier in de termen valt om in *Nederlandsch-Indië* voor eenen raad van onderzoek te worden geroepen, hetzij in de gevallen, bedoeld onder 5°. en 6°. van artikel 42, of wel wegens een of meer der feiten onder 1°., 2°., 3°. en 4°. van dat artikel genoemd, geeft de Commandant van het leger de vereischte bevelen tot het samenstellen van zoodanigen raad.

(2) De plaats waar deze raad zal vergaderen wordt door den Commandant van het leger bepaald volgens regelen bij reglement te stellen.

(3) Dat reglement zal tevens regelen de wijze van werken van den raad van onderzoek, alsmede al datgene, wat bij de volgende artikelen aan vaststelling bij reglement is overgelaten.

48. (1) De raad van onderzoek wordt samengesteld bij loting voor alle officieren, die, naar regelen bij reglement te stellen, tot het lidmaatschap van den raad kunnen worden geroepen.

(2) Bij dezelfde loting worden, naar bedoelde regelen, tevens zeven officieren aangewezen, bestemd om desgevorderd als plaatsvervangende leden in den raad zitting te hebben.

(3) Het reglement zal bepalen, waar, wanneer, in wier tegenwoordigheid en op welke wijze de loting zal geschieden, alsmede hoe, wanneer en door wien de uitslag der loting zal worden ter kennis gebracht van den Commandant van het leger, van de leden en plaatsvervangende leden van den raad, alsmede van den officier wien het onderzoek geldt.

49. (1) Wordt naar aanleiding van een voorstel of een rapport van een der militaire chefs, of wel van eene klacht van een of meer officieren, overgegaan tot de samenstelling van eenen raad van onderzoek, dan mogen zij, van wie het voorstel, het rapport of de klacht is uitgegaan, geen zitting hebben in den raad.

(2) De leden van den raad mogen voorts noch den officier, over wien door den raad advies moet worden uitgebracht en die bij de volgende artikelen kortheidshalve met het woord „beklaagde" wordt aangeduid, noch hem die te zijnen aanzien een voorstel, een rapport of eene klacht heeft ingebracht, als bij het vorige lid bedoeld, in bloedverwantschap of zwagerschap bestaan tot den zesden graad ingesloten.

(3) Zij mogen elkander niet in bloedverwantschap of zwagerschap bestaan, tot den vierden graad ingesloten.

50. (1) Elk tot lid of plaatsvervangend lid van eenen raad van onderzoek aangewezen officier, die vermeenen mocht gegronde redenen te hebben om in den raad geen zitting te nemen, moet die redenen rechtstreeks mededeelen aan hem die volgens het reglement met de samenstelling van den raad is belast.

(2) Bij het reglement zal worden aangewezen, hoe en wanneer die mededeeling zal moeten geschieden, en welk gevolg daaraan behoort te worden verleend.

51. (1) De beklaagde heeft het recht om, alvorens het onderzoek een aanvang heeft genomen, eenmaal ten hoogste twee der tot lid of plaatsvervangend lid van dien raad aangewezen officieren tegen wier zitting nemen hij bezwaar mocht hebben, te wraken, zonder de reden daarvoor op te geven.

(2) Hij doet van die wraking mededeeling rechtstreeks aan hem, die volgens het reglement met de samenstelling van den raad is belast.

(3) Bij het reglement zal worden aangewezen, hoe en wanneer die mededeeling zal moeten geschieden.

52. (1) Ingeval een der leden van den raad van onderzoek, door ziekte of andere omstandigheden, niet voorzien bij artikel 50, buiten de mogelijkheid geraakt om de zittingen van

den raad bij te wonen, wordt daarvan door of namens hem, onder opgave van de redenen zijner verhindering, mededeeling gedaan aan hem, die volgens het reglement met de samenstelling van den raad is belast.

(2) Ook omtrent die mededeeling geldt het bepaalde bij het laatste lid van artikel 50.

53. (1) Behoudens het bepaalde in het derde lid van dit artikel is een ieder, die, hetzij op last van den voorzitter van den raad van onderzoek, hetzij van wege den beklaagde, op de wijze bij het reglement omschreven, is opgeroepen om getuigenis der waarheid te geven, gehouden voor den raad van onderzoek te verschijnen en getuigenis af te leggen.

(2) Indien een of meer der opgeroepen getuigen niet zijn verschenen, beslist de raad of de zitting zal worden verdaagd.

(3) Bij reglement zal worden bepaald, wie niet kunnen worden genoodzaakt te verschijnen, wie niet mogen worden gehoord en wie niet kunnen worden genoodzaakt getuigenis af te leggen.

54. (1) De beklaagde kan de zittingen van den raad bijwonen.

(2) Hij heeft het recht mondeling en schriftelijk aan den raad datgene voor te dragen, wat hij te zijner verdediging kan aanvoeren.

(3) Naar regelen bij reglement te stellen, heeft hij het recht een daartoe genegen officier van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, dan wel daarbij gedetacheerd van de landmacht in *Nederland*, die geen lid of plaatsvervangend lid van den raad is, aan te wijzen om hem in zijne verdediging bij te staan.

(4) De voorzitter van den raad kan, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van den beklaagde, bevelen dat deze de zittingzaal verlaat, teneinde een getuige, buiten zijne tegenwoordigheid, worde ondervraagd. In dat geval wordt daarna met het onderzoek niet voortgegaan, dan nadat vooraf de beklaagde is onderricht van hetgeen in zijne afwezigheid is voorgevallen.

(5) Het lid, door den raad met de werkzaamheden van secretaris belast, houdt nauwkeurig aanteekening van de verhooren en van hetgeen verder in de zitting wordt verhandeld, welke aanteekening, na door den raad te zijn goedgekeurd, door den voorzitter en den secretaris wordt onderteekend.

(6) Bij reglement zal worden bepaald wat verder ten aanzien van den beklaagde en ten opzichte van de getuigen in acht is te nemen, met dien verstande, dat behoudens het bepaalde krachtens artikel 53, derde lid, de raad de getuigen zal moeten hooren, die òf na oproeping van wege den beklaagde, òf op verzoek van den beklaagde, op de zitting zijn verschenen.

55. (1) De zittingen van den raad kunnen worden bijgewoond door den officier, bij het derde lid van het vorige artikel bedoeld.

(2) Welke officieren die zittingen mede kunnen bijwonen, zal bij reglement worden bepaald.

56. (1) Aan den voorzitter van den raad van onderzoek worden uitgereikt:

1°. een afschrift van de lastgeving, bedoeld in artikel 45;

2°. alle door den commandant van het leger ontvangen berichten en bescheiden, die op de zaak betrekking hebben;

3°. afschriften van de beoordeelingslijsten omtrent den beklaagde, voor zoover die voorhanden zijn;

4°. een volledigen staat van dienst en een volledig uittreksel uit het strafregister betreffende den beklaagde.

(2) De raad mag slechts van zoodanige berichten, bescheiden, beoordeelingslijsten, staten van dienst en uittreksels uit het strafregister kennis nemen, ten aanzien van welke de beklaagde in de gelegenheid is gesteld inzage te bekomen, afschrift te nemen en zich over echtheid en juistheid te uiten.

(3) Tijd en wijze waarop die stukken aan den beklaagde worden medegedeeld, alsmede tijd en wijze waarop de beklaagde zijne meening over die stukken kan uiten, worden bij reglement bepaald.

(4) Bij reglement zal tevens worden vastgesteld hoe, wanneer en van wien de voorzitter van den raad de onder 1°. tot en met 4°. van het eerste lid van dit artikel genoemde stukken, zal ontvangen.

57. (1) Nadat de raad van onderzoek de zaak, naar de bij reglement te stellen regelen, genoegzaam heeft onderzocht om daaromtrent een, op overtuiging gegrond, advies te kunnen geven, gaat hij over tot het uitbrengen van zijn advies.

(2) Dit geschiedt bij geheime stemming.

(3) De voorzitter stelt als eerste vraag:

„Zijn er op grond van een of meer der ten „laste gelegde en naar uwe overtuiging bewezen „feiten (van het ten laste gelegde en naar „uwe overtuiging bewezen feit) termen tot „het verleenen van een niet-eervol ontslag?"

(4) Bij toestemmende beantwoording van die vraag, doet de voorzitter alsnog de vraag:

„Zijn er verzachtende omstandigheden?"

(5) Iedere vraag mag slechts met „ja" of „neen" worden beantwoord.

(6) Het reglement zal bepalen, wat verder bij het uitbrengen van het advies moet worden in acht genomen en op welke wijze van het uitgebrachte advies mededeeling zal worden gedaan aan den Commandant van het leger en aan den beklaagde.

58. Behoudens het geval, voorzien bij artikel 66, kan een beklaagde niet opnieuw voor eenen raad van onderzoek worden geroepen voor eene zaak, waarover reeds door zoodanigen raad te zijnen aanzien advies werd uitgebracht.

59. Van het advies van eenen raad van onderzoek is beroep op eenen raad van appèl toegelaten.

60. (1) Het beroep op eenen raad van appèl staat alleen open voor den beklaagde en voor den Commandant van het leger.

(2) Wenscht de beklaagde in beroep te komen, dan doet hij den Gouverneur-Generaal daarvan blijken bij een met redenen omkleed bezwaarschrift.

(3) De bevoegdheid om in beroep te komen vervalt, indien daarvan geen gebruik wordt gemaakt binnen veertien dagen na dien, waarop de mededeeling van het door den raad van onderzoek uitgebracht advies werd ontvangen.

(4) Bij reglement zal worden bepaald, op welke wijze of langs welken weg, het in het tweede lid bedoelde bezwaarschrift, binnen veertien dagen na dien, waarop de mededeeling van het door den raad van onderzoek uitgebrachte advies door den beklaagde werd ontvangen, moet zijn ingediend of verzonden.

61. (1) De raad van appèl bestaat uit zeven leden, zooveel mogelijk tot de officieren in actieven dienst behoorende.

(2) Hij wordt samengesteld in verhouding tot den rang van den beklaagde, in voege als is aangegeven op de bij deze regeling behoorende tabel litt. A.

(3) De voorzitter van den raad van appèl wordt door den Gouverneur-Generaal benoemd; overigens geschiedt de samenstelling van den raad naar regelen bij reglement te stellen en met inachtneming van de in de artikelen 46 en 48 tot en met 52 neergelegde beginselen.

(4) Officieren die zitting hadden in den raad van onderzoek, die het betwiste advies heeft uitgebracht, mogen geen deel uitmaken van den raad van appèl, welke het beroep zal hebben te behandelen.

62. De raad van appèl vergadert steeds te Batavia.

63. (1) Omtrent de wijze van werken van eenen raad van appèl worden, met inachtneming van de in de artikelen 53, 54, 55 56 en 57 neergelegde beginselen, regelen gesteld bij reglement.

(2) Feiten in het nadeel van den beklaagde, welke den raad van onderzoek niet bekend konden zijn of, in verband met de lastgeving tot het onderzoek, door dien raad buiten beschouwing moesten wor den gelaten, mogen echter in geen geval bij den raad van appèl een punt van behandeling uitmaken, noch invloed hebben op het door dien raad uit te brengen advies.

64. Herziening van een door eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl uitgebracht advies kan plaats hebben:

1°. in het geval, dat het advies verband hield met een rechterlijk gewijsde, waarvan de vernietiging werd gevraagd en verkregen;

2°. op grond van eenige omstandigheid, die bij het uitbrengen van het advies niet bekend was en, op zich zelve of in verband met andere omstandigheden, ernstigen twijfel doet ontontstaan omtrent de juistheid van het advies.

65. (1) De aanvrage tot herziening bij het vorige artikel bedoeld, moet worden gericht tot den Koning of tot den Gouverneur-Generaal, naar gelang het advies werd uitgebracht door eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl in *Nederland*, dan wel in *Nederlandsch-Indië*, hetzij door hem omtrent wien het advies werd uitgebracht, hetzij door een bijzonder daartoe door hem schriftelijk gemachtigde, hetzij, indien hij is overleden, door zijne weduwe of door een of meer zijner wettige bloedverwanten in de rechte lijn. Was de overleden beklaagde ongehuwd, dan kan de aanvrage — bij ontstentenis van wettige bloedverwanten in de rechte lijn — ook worden ingediend door zijne wettige bloedverwanten in de zijlinie in den tweeden graad.

(2) Het verzoekschrift blijft buiten overweging, wanneer het niet de feiten of omstandigheden noemt, waarop de aanvrage steunt.

66. (1) Wordt eene aanvrage om herziening, vatbaar voor overweging, afgewezen, dan geschiedt dit in een met redenen omkleed besluit:

in *Nederland*, van den Koning, den Raad van State gehoord;

in *Nederlandsch-Indië*, van den Gouverneur-Generaal, den Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord.

(2) Wordt de aanvrage echter voldoende gerechtvaardigd geacht, dan wordt het noodige verricht, om de zaak waarover het betwiste advies werd uitgebracht, opnieuw te doen

onderzoeken, hetzij door eenen raad van onderzoek, hetzij door eenen raad van appèl, naar gelang het advies in eerste instantie, dan wel in appèl werd uitgebracht.

(3) Ten aanzien van eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl, als bedoeld in het voorgaande lid, zijn in *Nederland* van toepassing, de bepalingen vermeld aan het slot van het zevende lid van artikel 44.

67. (1) Het onderzoek, bij het tweede lid van het vorige artikel bedoeld, geschiedt naar regelen:

in *Nederland*, gesteld bij het reglement, bedoeld in het eerste lid van artikel 66 der wet van 9 Juni 1902 (*Nederlandsch Staatsblad* nº. 89);

in *Nederlandsch-Indië*, te stellen bij reglement, met inachtneming overigens van de beginselen, neergelegd in de artikelen 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62 en 63.

(2) Officieren, die op eenigerlei wijze hebben deelgenomen aan het onderzoek van de zaak, dat tot het betwiste advies heeft geleid, mogen niet worden aangewezen voor het onderzoek, bij het eerste lid bedoeld.

68. Van een in herziening uitgebracht advies is geen beroep toegelaten.

69. (1) Van elk advies in *Nederlandsch-Indië* uitgebracht door eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl, wordt door den Commandant van het leger aan den Gouverneur-Generaal verslag gedaan.

(2) Betreft het advies een op eene aanvrage om herziening ingesteld nader onderzoek en wijkt het af van het bij dat onderzoek overwogen advies, dan zal, indien de betrokken officier reeds uit den dienst werd ontslagen, te zijnen aanzien zoodanige beschikking worden genomen als in elk voorkomend geval, ook in verband met de bepalingen op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijk gestelde officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, noodig zal worden geoordeeld.

(3) De in het vorige lid bedoelde beschikking wordt genomen door den Koning of door den Gouverneur-Generaal, naar gelang de herziening in *Nederland*, dan wel in *Nederlandsch-Indië* heeft plaats gehad.

70. (1) De kosten van den raad van onderzoek en dien van appèl, alsmede die van herziening, komen, behoudens de uitzonderingen in het tweede en in het derde lid van dit artikel genoemd, voor rekening van den lande.

(2) Kosten, door of ten behoeve van den beklaagde gemaakt, zijn alleen in zooverre onder de in het eerste lid bedoelde kosten begrepen, als zij zijn veroorzaakt door de afgifte van kostelooze afschriften van stukken aan den beklaagde.

(3) De ingevolge oproeping vanwege of op verzoek van den beklaagde ter zitting verschenen getuigen, worden door dezen schadeloos gesteld. Ingeval hij niet wordt ontslagen, worden deze kosten en die der oproeping van getuigen hem vergoed, voor zoover zij, ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, den Commandant van het leger gehoord, niet noodeloos zijn gemaakt.

(4) De regelen voor en het tarief van die schadeloosstelling en vergoeding, alsmede van de aan andere getuigen uit te keeren schadeloosstelling, worden bij reglement vastgesteld.

VIERDE AFDEELING.

VAN HET OP NON-ACTIVITEIT STELLEN.

71. (1) Een officier van de landmacht in *Nederlandsch-Indië* kan niet op non-activiteit worden gesteld dan om een der volgende redenen:

1º. in *Nederland*:

a. bij het aanvaarden van het lidmaatschap van een der Kamers van de Staten-Generaal;

b. behoudens de instemming van den betrokken officier, na expiratie van buitenlandsch verlof, wanneer het — ter beoordeeling van den Minister van Koloniën — is te voorzien, dat hij na terugkeer van verlof in *Nederlandsch-Indië*, aldaar geruimen tijd non-actief zou moeten blijven ingevolge het bepaalde sub 2º. *b* van dit lid.

2º. in *Nederlandsch-Indië*:

a. wanneer hij overcompleet geraakt, hetzij door het opheffen van zijne betrekking, hetzij door de geheele of gedeeltelijke ontbinding van het wapen, het korps, den staf of het dienstvak waartoe hij behoort;

b. wanneer er geene vacature in zijnen rang bestaat bij zijne terugkomst, hetzij van buitenlandsch verlof, hetzij uit krijgsgevangenschap, hetzij uit vreemden krijgsdienst;

c. bij tijdelijke ongesteldheid, welke hem langer dan zes maanden ongeschikt maakt om dienst te doen;

d. op verzoek, met of zonder bezwaar van den lande;

e. wanneer hij borgplichtig zijnde, in een der gevallen verkeert, waarin bij het vigeerend reglement op het stellen van borgtocht door de landscomptabelen, voor civiele ambtenaren schorsing is bepaald.

(2) Non-activiteit, als bedoeld onder 2º. *d*

van het eerste lid, wordt voor niet langer dan twee achtereenvolgende jaren verleend.

72. (1) In het geval, bedoeld onder 2°. *c* van het vorige artikel, wordt de officier niet op non-activiteit gesteld, zonder dat over het ontstaan, den aard en de gevolgen van de tijdelijke ongesteldheid een militair geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad.

(2) De bepaling van art. 39, derde lid, is ten aanzien van dit militair geneeskundig onderzoek van toepassing.

(3) Indien deze ongesteldheid den officier langer dan drie achtereenvolgende jaren aan den actieven dienst onttrekt, wordt zij geacht, hem voor altijd tot verderen militairen dienst ongeschikt te maken.

73. (1) Het traktement van non-activiteit bedraagt in *Nederlandsch-Indië* twee-derde gedeelten van het activiteits-traktement naar rang en wapen of dienstvak.

(2) Het traktement van non-activiteit bedraagt in *Nederland* evenveel als het verlofstraktement naar rang, behoudens bij non-activiteitsstelling ingevolge artikel 71, eerste lid, 1°. *a*, in welk geval het een derde van het activiteitstraktement bedraagt tot een maximum van *f* 6000 (zes duizend gulden) 's jaars.

74. De officieren op non-activiteit, met uitzondering evenwel van hen, die leden van de Staten-Generaal zijn, blijven onderworpen aan de militaire rechtsmacht en mogen het grondgebied van den Staat of van *Nederlandsch-Indië* niet verlaten zonder toestemming:

wanneer zij in *Nederland* zijn van den Minister van Koloniën en, wanneer zij in *Nederlandsch-Indië* zijn van den Gouverneur-Generaal.

75. (1) De in *Nederlandsch-Indië* aanwezige officieren worden door den Gouverneur-Generaal op non-activiteit gesteld, den Commandant van het leger gehoord.

(2) De Gouverneur-Generaal is echter bevoegd het in *Nederlandsch-Indië* op non-activiteit stellen van officieren tot en met den rang van kolonel, over te dragen op den Commandant van het leger.

(3) In *Nederland* geschiedt het op non-activiteit stellen van officieren der Nederlandsch-Indische landmacht door den Minister van Koloniën.

76. (1) De officieren, in *Nederland* op non-activiteit gesteld, worden — zoodra de reden, die hen op non-activiteit deed stellen, ophoudt te bestaan — door den Minister van Koloniën in de positie van verlofganger teruggebracht.

(2) De officieren in *Nederlandsch-Indië* op non-activiteit gesteld, worden in activiteit hersteld door dengene, die hen op non-activiteit stelde.

(3) Het herstel in activiteit geschiedt, voor zoover betreft de officieren, die verkeeren in een der gevallen, bedoeld:

a. Sub 2°. *a* en *b* van artikel 71, naar gelang er plaatsen in hunnen rang openvallen, ter vervulling waarvan zij in aanmerking kunnen komen;

b. Sub 2°. *c*, *d* en *e* van artikel 71, zoodra de reden, die hen op non-activiteit deed stellen, ophoudt te bestaan en tevens de gelegenheid aanwezig is hen in eene openstaande plaats in hunnen rang te doen invallen.

(4) De officieren op non-activiteit terzake van tijdelijke ongesteldheid, worden echter niet herplaatst dan nadat zij voor den actieven dienst weder lichamelijk geschikt zijn bevonden bij militair geneeskundig onderzoek.

LITT. A.

TABEL *aanwijzende de samenstelling van de raden van onderzoek en raden van appèl in verhouding tot den rang van den beklaagden officier.*

Raden van appèl.		Raden van onderzoek.
1. generaal-majoor, *voorzitter*. 1. hoofdofficier. 1. kapitein. 1. eerste luitenant. 3. tweede luitenants.	tweede luitenant.	1. luitenant-kolonel, *voorzitter*. 1. majoor. 1. kapitein. 1. eerste luitenant. 3. tweede luitenants.
1. generaal-majoor, *voorzitter*. 1. kolonel. 1. luitenant-kolonel of majoor. 1. kapitein. 3. eerste luitenants.	eerste luitenant.	1. luitenant-kolonel, *voorzitter*. 1. majoor. 2. kapiteins. 3. eerste luitenants.
1. generaal-majoor, *voorzitter*. 1. kolonel. 1. luitenant-kolonel. 1. majoor. 3. kapiteins.	kapitein.	1. kolonel, *voorzitter*. 1. luitenant-kolonel. 2. majoors. 3. kapiteins.
1. generaal-majoor, *voorzitter*. 1. kolonel. 2. luitenant-kolonels. 3. majoors.	majoor.	1. generaal-majoor, *voorzitter*. 1. kolonel. 2. luitenant-kolonels. 3. majoors.

1. generaal-majoor, *voorzitter*. 3. generaal-majoors of kolonels. 3. luitenant-kolonels.	luitenant-kolonel.	1. generaal-majoor, *voorzitter*. 3. kolonels. 3. luitenant-kolonels.
1. generaal-majoor, *voorzitter*. 6. generaal-majoors of kolonels.	kolonel.	1. generaal-majoor, *voorzitter*. 6. kolonels.

Ingeval het gevorderde getal hoofd- of opper-officieren in actieven dienst niet beschikbaar is, wordt de raad van onderzoek of van appèl voltallig gemaakt door aanwijzing van hoofd- of opper-officieren op non-activiteit of gepensionneerd.

LITT. B.

TABEL *aanwijzende de betrekkingen en de daaraan verbonden rangen der officieren van gezondheid, militaire apothekers en militaire paardenartsen in werkelijken dienst.*

Dirigeerend officier van gezondheid der eerste klasse, met den rang van kolonel of van luitenant-kolonel.

Dirigeerend officier van gezondheid der tweede klasse, met den rang van majoor.

Officier van gezondheid der eerste klasse, met den rang van kapitein.

Officier van gezondheid der tweede klasse, met den rang van eerste-luitenant.

Dirigeerend militair apotheker der eerste klasse, met den rang van luitenant-kolonel.

Dirigeerend militair apotheker der tweede klasse, met den rang van majoor.

Militair apotheker der eerste klasse, met den rang van kapitein.

Militair apotheker der tweede klasse, met den rang van eerste-luitenant.

Dirigeerend militair paardenarts, met den rang van majoor.

Militair paardenarts der eerste klasse, met den rang van kapitein.

Militair paardenarts der tweede klasse met den rang van eerste-luitenant.

Behoort bij Koninklijk besluit d.d. 8 September 1910 (*Staatsblad* n°. 278).

Mij bekend,

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

—

9 *September* 1910. BESLUIT, betreffende wijziging van het Koninklijk besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253), zooals dat is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 5 Augustus 1895 (*Staatsblad* n°. 147), van 17 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 22), van 24 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 149) en van 16 December 1902 (*Staatsblad* n°. 222) en van welk gewijzigd Koninklijk besluit de tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 19 Februari 1903 (*Staatsblad* n°. 78), houdende o. a. vaststelling der reglementaire bepalingen ter uitvoering van de wet betrekkelijk de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk en de transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), zooals die wet is gewijzigd bij de wetten van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), van 10 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 83) en van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 175). S. 279

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken, van Landbouw, Nijverheid en Handel, van Financiën, van Marine, en van Koloniën van 5 Maart 1910, Kabinet Litt. D[81]; van 10 Maart 1910, n°. 2781, Afdeeling Binnenlandsch Bestuur; van 14 Maart 1910, Directie van den Landbouw, n°. 2114, afdeeling Veeteelt en Landbouw; van 16 Maart 1910, n°. 75, Afdeelingen Directe Belastingen en Generale Thesaurie; van 18 Maart 1910, Bureau S, n°. 11; van 22 Maart 1910, Afd. C., 1 ste Bureau, n°. 34;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 Juni 1910, n°. 10);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 29 Juli 1910, Kabinet, Litt. G[70]; van 6 Augustus 1910, n°. 5819, afdeeling Binnenlandsch Bestuur; van 12 Augustus 1910, Directie van den Landbouw, n°. 7119, 2de Afdeeling, Bureau A; van 16 Augustus 1910, n°. 47, Afdeeling Directe Belastingen; van 29 Augustus 1910, bureau S. n°. 54; en van 5 September 1910, Afd. C, 1ste Bureau, n°. 10;

Overwegende, dat het, blijkens de ondervinding, opgedaan bij de in de jaren 1908 en 1909 gehouden keuring van voor den krijgsdienst geschikte paarden, alsmede bij de administratieve regeling der paardenvordering, wenschelijk is, eenige wijzigingen aan te brengen in het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253), zooals dat Besluit

laatstelijk gewijzigd is bij het Koninklijk Besluit van 16 December 1902 (*Staatsblad* nº. 222), en van welk gewijzigd Koninklijk Besluit de tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk Besluit van 19 Februari 1903 (*Staatsblad* nº. 78);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

I. In bovenvermeld Besluit worden de artikelen 14, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 26, 27, 28, 30, 37, 38, 39 en 41 gewijzigd als hieronder is aangegeven.

Art. 14. Dit artikel wordt verdeeld in een *Artikel* **14** en een *Artikel* **14***bis*.

Het nieuwe Artikel 14 omvat de beide eerste alinea's van het oude Artikel 14.

Artikel 14*bis* zal luiden als volgt:

„Voor ieder *vorderingsdistrict* worden, mede reeds in vredestijd, aangewezen:

één *vorderingscommissaris*;
één *hulp-vorderingscommissaris*;
één *paardenarts* of *geëxamineerd veearts*;
twee *taxateurs* en
één *hulp-taxateur*.

De *vorderingscommissarissen*, de *hulp-vorderingscommissarissen* en de *paardenartsen* worden door Onzen Minister van Oorlog, door *geëxamineerde veeartsen* door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aangewezen, met dien verstande, dat, voor wat de actief dienende officieren betreft, slechts het door de verschillende korpsen enz., te verstrekken aantal officieren met de vorderingsdistricten, waarvoor deze bestemd zijn, aan de betrokken Commandeerende-officieren wordt bekend gemaakt.

De *taxateurs* en *hulp-taxateurs* worden door Ons op gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Landbouw, Nijverheid en Handel, in den regel voor den tijd van tien jaren, als zoodanig benoemd.

Voor al de genoemde functies worden bij voorkeur in aanmerking gebracht personen, woonachtig in of nabij de vorderingsplaats, waar zij eventueel hunne diensten zullen moeten verrichten.

De taxateurs en hulp-taxateurs leggen bij hunne benoeming, in handen van den burgemeester hunner gemeente, den eed of de belofte af, volgens het als bijlage A bij dit Besluit gevoegde formulier.

De voornoemde personen worden reeds in vredestijd, voor zooveel noodig, door of van wege Onzen Minister van Oorlog, van instructies voorzien.

De Directeur van het Remontewezen stelt c. q. de burgemeesters in kennis met de namen van in hunne gemeente gevestigde personen voor een der bovengenoemde functies aangewezen.

Bij overlijden, alsmede bij verhuizing, (ook binnen de gemeente) dier personen, doet de burgemeester daarvan mededeeling aan dien Directeur."

Art. 16. Tusschen de 1ste en 2de alinea wordt gesteld:

„Tot verzamelplaats moet een, zooveel mogelijk in de richting van de vorderingsplaats gelegen, gedeelte der gemeente worden bestemd."

Art. 17. In de eerste alinea wordt, in plaats van de woorden: „eene alphabetische lijst aangehouden" gelezen: „eene alphabetische lijst in duplo aangehouden".

De tweede alinea wordt vervolgd met:

„Op genoemde alphabetische lijst wordt bij elken eigenaar het aantal zijner vorderingsplichtige paarden vermeld".

In de 5de alinea in plaats van de woorden: „een afzonderlijke lijst" wordt gelezen: „een tweetal lijsten".

Art. 19. In de eerste alinea wordt, in plaats van de woorden: „aangewezen Directeur van het Remontewezen in tijd van oorlog" gelezen: „Directeur van het Remontewezen".

Art. 20. Aan dit artikel wordt toegevoegd een punt 1, aldus luidende:

„I. paarden, die uitsluitend gebruikt worden voor het jagen van schepen".

Art. 22. In de eerste alinea wordt, in plaats van: „door de zorg van het gemeentebestuur", gelezen: „door de zorg van den burgemeester".

Art. 25. De eerste alinea wordt gelezen als volgt:

„Van de verzamelplaats worden de paarden naar de vorderingsplaats voor den vorderingscommissaris gebracht, gemeentegewijze en in de volgorde, waarin de eigenaars of beheerders op de alphabetische lijst voorkomen, waartoe zij aan de linkerzijde van het hoofd voorzien moeten zijn van het met die lijst overeenkomende volgnummer."

Voorts in dit artikel voor „alphabetische lijst" te lezen: „alphabetische lijsten".

Art. 26. In plaats van de woorden: „plaatsvervangend vorderingscommissaris" wordt gelezen: „hulp-vorderingscommissaris".

Art. 27. In de tweede alinea worden, in plaats van de woorden: „ontvangt een door den vorderingscommissaris geteekenden bon" gelezen: „ontvangt een door den vorderingscommissaris of hulp-vorderingscommissaris geteekenden bon".

Art. 28. In dit artikel wordt voor de woorden: „plaatsvervangend taxateur" en „plaatsvervangend vorderingscommissaris" respectievelijk ge-

lezen: „hulp-taxateur" en „hulp-vorderingscommissaris".

Art. 30. De woorden: „plaatsvervangenden vorderingscommissaris" worden vervangen door „hulp-vorderingscommissaris".

Art. 37. Tusschen de eerste en de tweede alinea wordt eene nieuwe alinea ingevoegd, aldus luidende:

„De oproeping geschiedt bovendien uiterlijk 14 dagen voor de keuring door het gemeentebestuur bij openbare kennisgeving, welke rechtens voldoende oproeping tot de keuring is, ongeacht of de, in de voorgaande zinsnede bedoelde, lastgeving de betrokken personen al dan niet heeft bereikt".

In de derde alinea wordt, in plaats van de woorden: „aangewezen Directeur van het Remontewezen in tijd van oorlog" gelezen: „Directeur van het Remontewezen".

Art. 38. De derde alinea wordt gelezen als volgt:

„Het bij het eerste en tweede lid van art. 24 van dit besluit vastgestelde, voor geval van vordering, is ook van toepassing voor eene keuring; met dien verstande, dat de daarin bedoelde verklaring slechts dan kosteloos door den betrokken districtsveearts of plaatsvervangenden districtsveearts behoeft te worden verstrekt, indien deze uiterlijk drie dagen voor den aanvang der keuring aan hem wordt aangevraagd".

In den aanhef van de voorlaatste alinea, zal, in plaats van de woorden: „Ook overigens", worden gelezen: „Overigens".

Art. 39. In de eerste alinea worden de woorden: „Zij vragen" vervangen door: „Onder meer vragen zij".

Achter de woorden „proces-verbaal op" in de tweede alinea vervalt de punt en wordt toegevoegd: „en zenden dat aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het betrokken Kantongerecht".

Art. 41. Voor de woorden „plaatsvervangend-vorderingscommissarissen" en „plaatsvervangende taxateurs" wordt gelezen: „hulpvorderingscommissarissen" en „hulp-taxateurs".

II. De modellen: BBijlage B en ijlage E, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van 16 December 1902 (*Staatsblad* n°. 222), worden gewijzigd als hieronder is aangegeven:

Bijlage B.

Onder de *Lastgeving*, achter punt *k*, wordt toegevoegd een punt *l*, luidende als volgt:

„I. paarden, die uitsluitend gebruikt worden voor het jagen van schepen".

Voor de woorden: „plaatsvervangenden vorderingscommissaris" wordt gelezen: „hulpvorderingscommissaris".

Bijlage E.

Onder de *Lastgeving*, achter punt *k*, wordt toegevoegd een punt *l*, luidende als volgt:

„I. paarden, die uitsluitend gebruikt worden voor het jagen van schepen".

Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken, van Landbouw, Nijverheid en Handel, van Financiën, van Marine, en van Koloniën, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 9den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, (*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Marine, (*get.*) J. WENTHOLT.

De Minister van Koloniën, (*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 18 *Oct.* 1910.)

—

10 *September* 1910. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (*Staatsblad* n°. 161), waarbij aan het bestuur der gemeente *Leiden* vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest", gemeente *Oegstgeest*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 280.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 September 1910, n°. 4509, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In het derde lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (*Staatsblad* n°. 161), zooals dat wordt gelezen ingevolge de Koninklijke besluiten van 18 December 1897 (*Staatsblad* n°. 263), van 12 November 1904 (*Staatsblad* n°. 241) en van 26 Au-

gustus 1909 (*Staatsblad* nº. 301), wordt in plaats van „in elk van twee houten hulppaviljoenen 12 vrouwen" gelezen „in een houten hulppaviljoen 12 mannen en in een ander houten hulppaviljoen 12 vrouwen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 10den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 21 *Sept.* 1910.)

—

12 *September* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie. S. 281.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 16 Juni 1910, IIde Afd., nº. 278, en van 21 Juni 1910, Afd. C, 1ste Bureau, nº. 24;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2den Augustus 1910, nº. 61);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 29 Augustus 1910, IIde Afd., nº. 447 en van 7 September 1910, Afd. C, 1ste Bureau, nº. 18;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Artikel Een.

Het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 6 April 1895 (*Staatsblad* nº. 40), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 22 April 1909 (*Staatsblad* nº. 115), wordt nader gewijzigd als volgt:

1º. De artikelen 1 tot en met 5 worden gelezen:

Art. 1. Voor zooverre het afnemen van examens noodig is ter bepaling van de toelating tot de Koninklijke Militaire Academie worden deze hier te lande jaarlijks afgenomen in de maanden Juli en Augustus en, zoo noodig, in de eerste dagen van September, met dien verstande evenwel dat zij minstens veertien dagen vóór de toelating, bedoeld bij art. 5, moeten zijn afgeloopen.

Het tijdstip waarop het toelatingsexamen aanvangt, wordt door den Minister van Oorlog bepaald.

Volgens bij Koninklijk besluit, in overeenstemming met dit reglement vast te stellen bepalingen, kan voorts aan jongelieden, die aan de bij art. 26 der wet gestelde eischen voldoen, worden vergund zich in *Nederlandsch-Indië* voor toelating tot de Koninklijke Militaire Academie aan te melden, daar te lande het toelatingsexamen, of het aanvullingsexamen, bedoeld in art. 77 van dit reglement, af te leggen en zich (zoo noodig) aan een rangschikkingsonderzoek te onderwerpen, doch alleen voor het wapen der infanterie bij het leger in *Nederlandsch-Indië*.

Het aantal, ten behoeve van deze jongelieden open te stellen plaatsen, bedraagt in den regel, jaarlijks niet meer dan *zes*.

Voor zooveel de plaatsen, respectievelijk voor adspiranten hier te lande of in *Nederlandsch-Indië*, bij het wapen der Infanterie van het Indische leger opengesteld, niet worden vervuld, kunnen deze worden ingenomen door jongelieden, die in *Nederlandsch-Indië* of hier te lande voor toelating bij vermeld wapen in aanmerking komen.

In verband daarmede zendt de Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* onmiddellijk na afloop van het aldaar gehouden toelatings-(aanvullings)-examen en rangschikkingsonderzoek, of, indien geen dezer examens noodig is, na verstrijking van het voor de aanmelding vastgestelde tijdstip, aan den Minister van Koloniën per telegram opgave van de namen en c. q. de volgnummers van alle jongelieden, die voor plaatsing in aanmerking kunnen komen. De Minister van Koloniën brengt deze opgave onverwijld ter kennis van den Minister van Oorlog, die dadelijk nadat de toelating der adspiranten door hem is vastgesteld, daarvan mededeeling doet aan eerstgenoemden Minister.

De Minister van Koloniën stelt alsdan den Gouverneur-Generaal, per telegram in kennis met de namen der voor de infanterie van het leger in *Nederlandsch-Indië* toegelaten jongelieden, voor zooveel deze zich daar te lande hadden aangemeld.

2. Ten aanzien van den zoon van een Europeesch of daarmede gelijkgesteld ingezetene der koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, als bedoeld bij art. 26 der wet, die voor toelating in aanmerking wenscht te komen met het doel om voor den dienst hier te lande te worden opgeleid, doch die de hoedanigheid van Nederlander, volgens de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* nº. 268), niet bezit, moet eene gelegaliseerde verklaring van den vader, de moeder of den voogd worden overgelegd, waaruit blijkt dat het den belanghebbende bekend is, dat de bedoelde adspirant eventueel niet tot officier voor vermelden dienst kan worden benoemd, dan nadat hij genaturaliseerd is.

3. Jaarlijks worden — in verband met het gestelde bij art. 63 van dit Reglement — door den Minister van Oorlog bepaald:

a. de samenstelling van de commissiën, hier te lande te belasten met het geneeskundig onderzoek der adspiranten;

b. de tijdstippen waarop bedoeld onderzoek wordt gehouden;

c. de gemeenten, waar dat onderzoek door de bij art. 26 der wet bedoelde adspiranten moet worden ondergaan.

4. Hij, die tot de Koninklijke Militaire Academie wordt toegelaten, ontvangt van den Minister van Oorlog een bewijs van benoeming tot cadet aan deze Academie.

5. De toelating tot de Koninklijke Militaire Academie heeft jaarlijks plaats tusschen half September en begin October.

De juiste data, waarop de cadetten, leerlingen der Cadettenschool en der overige jongelieden, die tot de Academie worden toegelaten, aldaar moeten aankomen, worden telken jare door den Minister van Oorlog bepaald.

Voor zooveel betreft de toepassing van het bepaalde bij art. 26 der wet onder 1°, wordt het leerjaar gerekend aan te vangen op 16 September.

2°. Het getal „65" voorkomende in de tweede zinsnede van artikel 9 wordt vervangen door „68".

3°. Het gestelde in artikel 33 onder *d* wordt gelezen:

d. geheele of gedeeltelijke vrijstelling, ten behoeve van den cadet, die aan de Cadettenschool voor den dienst in *Nederlandsch-Indië* opgeleid zijnde, bij het geneeskundig onderzoek, dat aan het overgangsexamen van de Cadettenschool naar de Koninklijke Militaire Academie voorafgaat, voor dezen dienst ongeschikt wordt bevonden, en voor wien, bij zijne bestemming voor den dienst hier te lande, de bijdrage niet of slechts gedeeltelijk kan worden betaald.

4°. In artikel 34 worden in de derde zinsnede, onder 2°, de woorden „bij het toelatingsexamen" vervangen door „voor de toelating".

5°. De aanhef van het Tweede Hoofdstuk en de artikelen 62 t/m 65, zoomede de woorden „§ 4. Programma", boven artikel 66 gesteld, worden vervangen door:

TWEEDE HOOFDSTUK.

TOELATING HIER TE LANDE.

§ 1. *Bescheiden bij de aanmelding over te leggen.*

62. De adspiranten, bedoeld bij art. 26 der wet, moeten bij de aanmelding, waarvan onder 2 van dat artikel sprake is, de navolgende bescheiden overleggen, boven en behalve, in voorkomend geval, de verklaring waarop in art. 2 van dit reglement wordt gedoeld:

1°. eene verklaring, waaruit blijkt dat de adspirant Nederlander is volgens de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) of zoon van een Europeesch of daarmede gelijkgesteld ingezetene der koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

2°. een extract uit het register der geboorten (geboorteakte) betreffende den adspirant;

3°. een bewijs inhoudende de verklaring van een geneesheer, dat de adspirant gevaccineerd is of de kinderpokken heeft gehad;

4°. een bewijs van goed gedrag, af te geven door den burgemeester der gemeente of de burgemeesters der gemeenten, waar de adspirant gedurende de laatste drie jaren heeft gewoond;

5°. eene gelegiseerde toestemming van vader, moeder of voogd tot het aangaan van eene militaire dienstverbintenis; deze toestemming kan ook worden verleend door eenen daartoe bij notariële akte speciaal gemachtigde, mits onder overlegging der akte;

6°. het bewijs, dat door den adspirant aan zijne verplichtingen ten aanzien van Nationale Militie, voor zoover die te vervullen waren, is voldaan;

7°. *a.* voor de adspiranten, bedoeld bij art. 26 der wet onder I tot IV:

het door den adspirant verworven getuigschrift of diploma, of — indien hij bedoeld bewijs nog niet in zijn bezit heeft — de verklaring van den voorzitter der betrokken examen-commissie, dat hij is ingeschreven voor deelneming aan een vóór half Augustus van het loopende jaar eindigend examen, dat hem, bij slagen, een getuigschrift of diploma als vorenbedoeld doet verwerven;

b. voor de adspiranten, bedoeld bij art. 26 der wet onder V;

eene verklaring dat de adspirant het toelatingsexamen wenscht af te leggen.

Voor den adspirant, die zich reeds in militairen dienst bevindt, worden de onder 2° en onder 4° genoemde bescheiden respectievelijk vervangen door extracten uit het stamboek en uit de straflijst.

Indien voor een der in dit artikel bedoelde adspiranten aanspraak wordt gemaakt op plaatsing, ingevolge het bepaalde bij het slot van art. 27 der wet, moet daarvan bij de aanmelding, met opgaaf van redenen worden kennis gegeven.

Adspiranten hierboven bedoeld bij 7° onder *a*, die het vereischte getuigschrift of diploma

bij de aanmelding nog niet konden overleggen, moeten *zoodra* de uitslag van het betrekkelijke examen hun bekend is, dezen schriftelijk mededeelen aan den voorzitter der commissie, bedoeld bij art. 85, onder overlegging — indien zij geslaagd zijn — van het verworven getuigschrift of diploma.

§ 2. *Oproeping voor het geneeskundig onderzoek.*

63. Hij die zich, onder overlegging van de vereischte bescheiden, tot toelating heeft aangemeld, wordt door of van wege den Minister van Oorlog opgeroepen, om zich op een bepaald tijdstip en op eene bepaalde plaats aan te melden tot het ondergaan van het geneeskundig onderzoek.

Op vertoon van deze oproeping kunnen de adspiranten zich, desverkiezende, in elke garnizoensplaats vervoegen bij den Chef van den Geneeskundigen Dienst ter plaatse, tot het ondergaan van eene *voorloopige* geneeskundige keuring. De uitslag van deze keuring kan nimmer een adspirant beletten, zich desgewenscht toch aan het geneeskundig onderzoek te onderwerpen.

Dit geneeskundig onderzoek heeft — evenals de na te noemen herkeuring — plaats vóór den aanvang van het toelatingsexamen, bedoeld in art. 26 der wet onder V.

Adspiranten, die in den uitslag van het geneeskundig onderzoek aanleiding vinden, andere wapens aan te vragen dan oorspronkelijk door hen was geschied, geven hiervan onmiddellijk kennis.

Herkeuring wordt in elk geval toegestaan.

De herkeuring geschiedt op den tweeden of derden dag na dien waarop het geneeskundig onderzoek is geëindigd.

Den betrokken adspiranten wordt door den Voorzitter der Commissie voor het geneeskundig onderzoek aangezegd waar en wanneer zij zich voor de herkeuring hebben aan te melden.

§ 3. *Toelatingsexamen.*

A. Algemeen.

64. Het toelatingsexamen wordt gehouden te *Breda* en vangt aan in de eerste week van de maand Augustus of in de laatste dagen van Juli. Door den Voorzitter van de Commissie met het afnemen van dit examen belast (zie art. 65) worden tot het afleggen van het toelatingsexamen opgeroepen:

1°. De adspiranten, die zich daartoe hebben aangemeld (zie art. 62 onder 7° bij *b*) voor zooverre zij geneeskundig geschikt zijn bevonden;

2°. De overige adspiranten voor zooverre van hen op 28 Juli het vereischte diploma of getuigschrift nog niet door den voorzitter is ontvangen (zie art. 62) en zij geneeskundig geschikt zijn bevonden.

B. Samenstelling der examencommissie.

65. De commissie met het afnemen van het toelatingsexamen tot de Koninklijke Militaire Academie te belasten, wordt jaarlijks door den Minister van Oorlog benoemd.

Deze commissie wordt samengesteld als volgt:

Lid en voorzitter:

de eerste-officier der Koninklijke Militaire Academie, of een hoofd van onderwijs als bedoeld in art. 19, of een hoofdofficier van het leger;

Leden:

eenige officieren en burgerleeraren, ten deele behoorende tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie en van de Cadettenschool;

Secretaris:

een officier, al dan niet behoorende tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie.

Wat den voorzitter en de leden betreft, kan zich de keuze ook vestigen respectievelijk op een hoofdofficier of op officieren, die gepensionneerd zijn of zich op nonactiviteit bevinden.

C. Programma.

6°. De aanduiding „§ 5" voorafgaande aan artikel 67 wordt vervangen door „D".

7°. De artikelen 68, 69, 70 en 71 worden gelezen:

68. Het examen in de bij art. 66 onder *a* tot en met *s* genoemde vakken wordt afgelegd schriftelijk en mondeling.

Het bepaalde bij dit artikel kan door den Minister van Oorlog gewijzigd worden.

69. De examencommissie wordt voor het afnemen van het examen door den voorzitter verdeeld in sub-commissiën, elk meer bepaaldelijk belast met het onderzoek in één of meer der volgende groepen van vakken:

A. Wis- en werktuigkunde (de vakken *a* tot en met *e* van art. 66);

B. Natuurkundige wetenschappen (de vakken *f* tot en met *h* van art. 66);

C. Geschiedkundige en staatswetenschappen benevens de aardrijkskunde (de vakken *i* tot en met *m* van art. 66);

D. Taal- en letterkunde (de vakken *n* tot en met *q* van art. 66);

E. Hand- en rechtlijnig teekenen (de vakken *r* en *s* van art. 66).

Eenzelfde lid der commissie kan in verschillende sub-commissiën zitting hebben.

70. Voor ieder vak of onderdeel daarvan, tot een der bij art. 69 bedoelde groepen behoorende, worden twee leden van de betrokken sub-commissie door den voorzitter aangewezen, ten einde het daarin gemaakte schriftelijk werk na te zien en te beoordeelen en, wat het te houden mondeling gedeelte van het examen betreft, als examinator op te treden, dan wel bij dat gedeelte tegenwoordig te zijn.

71. De regelen bij het afnemen van het toelatingsexamen in acht te nemen, worden, voor zoover daarin bij dit Reglement niet is voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

8°. In artikel 73 wordt, in de plaats van „71" gelezen „70".

9°. De tweede zinsnede van artikel 74 wordt gelezen:

Ten aanzien van de gegeven mondelinge antwoorden wordt op overeenkomstige wijze te werk gegaan, met dien verstande, dat het toegekende cijfer den algemeenen indruk, door een adspirant bij dit gedeelte van het examen gemaakt, teruggeeft.

10°. De artikelen 75 tot en met 83 worden vervangen door:

75. Aan het examen worden geacht te voldoen de adspiranten aan wie voor elk der bij art. 69 vermelde groepen, als eindcijfer 50 of meer is kunnen worden toegekend, of van wie, hoewel het zooeven bedoelde eindcijfer in een of meer der voormelde groepen, minder dan 50 mocht bedragen, door de Commissie het examen evenwel als voldoende wordt aangemerkt.

De beslissingen worden genomen bij meerderheid van stemmen.

Bij staking van stemmen wordt de uitslag van het examen als onvoldoende beschouwd.

D. Opmaken van het verslag.

76. Dadelijk nadat door de Commissie de beslissing omtrent den uitslag van het examen is genomen, wordt deze uitslag medegedeeld aan den voorzitter van de Commissie voor het instellen van het rangschikkingsonderzoek (zie art. 85).

Het door de Commissie uit te brengen verslag, bedoeld bij art. 8 der wet, wordt in tweevoud toegezonden aan den Inspecteur van het Militair Onderwijs, die daarvan een exemplaar aan den Minister van Oorlog doet toekomen.

§ 4. *Aanvullingsexamen voor de adspiranten bedoeld in art. 26 der wet onder* II; *tweede gedeelte.*

a. Algemeene bepalingen.

77. Het examen heeft ten doel te onderzoeken, of de adspiranten, voor wat hunne kennis van de wis-, de natuur- en de scheikunde betreft, geacht kunnen worden gelijk te staan met de adspiranten bedoeld in art. 26 der wet onder II, eerste gedeelte.

78. Het examen in de bij art. 82 onder *a* tot en met *d* genoemde vakken wordt afgelegd schriftelijk en mondeling.

79. Het examen wordt afgenomen te *Breda* tijdens het toelatingsexamen en wordt beschouwd als een onderdeel van dit examen.

De adspiranten worden opgeroepen door den voorzitter van de Commissie bedoeld in art. 65.

80. Voor het afnemen van het examen wordt door den Voorzitter van de Commissie, belast met het afnemen van het toelatingsexamen, aangewezen eene Sub-Commissie, gevormd uit de noodige leden van de Sub-Commissiën belast met het onderzoek in de groepen A en B, genoemd in art. 69.

81. De wijze van beoordeeling der adspiranten, de beslissing (door de geheele examencommissie) omtrent den uitslag van het examen en het uitbrengen van het Verslag geschieden overeenkomstig de bepalingen, vastgesteld ten aanzien van het toelatingsexamen.

b. Programma.

82. Het programma voor het aanvullingsexamen omvat het navolgende:

a. Stelkunde. Berekeningen met logarithmen; oplossing van onbepaalde vergelijkingen van den eersten graad; de reken- en meetkundige reeksen.

b. Gonio- en trigonometrie. De voornaamste goniometrische formules; oplossing van eenvoudige goniometrische vergelijkingen; berekening van recht- en scheefhoekige driehoeken met toepassing op eenvoudige vraagstukken uit de werkdadige meetkunde; inhoudsbepaling van sommige vlakke figuren.

c. Natuurkunde. Algemeene eigenschappen der lichamen; grondbeginselen der mechanica; de leer der zwaartekracht en de leer der warmte.

d. Scheikunde. Kennis van de beginselen der anorganische en van de hoofdpunten der organische scheikunde.

§ 5. *Rangschikkingsonderzoek.*

A. Algemeen.

83. Aan het rangschikkingsonderzoek wor-

den alleen die adspiranten onderworpen, voor wie plaatsing is aangevraagd bij een wapen, waarvoor, na afloop van het geneeskundig onderzoek, de herkeuring, het toelatingsexamen, bedoeld in art. 26 der Wet onder V en het aanvullingsexamen, bedoeld in art. 26 der Wet onder II, meer adspiranten zijn overgebleven dan er plaatsen daarbij zijn opengesteld.

De betrokken adspiranten ontvangen in de derde week van de maand Augustus van den Voorzitter der Commissie genoemd in art. 85 de vereischte oproeping.

84. Het rangschikkingsonderzoek heeft slechts ten doel om vast te stellen in welke volgorde de adspiranten in aanmerking komen voor de vervulling van de opengestelde plaatsen.

Het bestaat, overeenkomstig het bepaalde in art. 28 der wet in:

a. een rangschikkingsexamen;

b. een onderzoek naar de lichamelijke gesteldheid, bedrevenheid in lichaamsoefeningen, algemeene geestesontwikkeling, verstandelijken aanleg en studiezin.

B. Samenstelling van de commissie voor het rangschikkingsonderzoek.

85. De Commissie, met het instellen van het rangschikkingsonderzoek te belasten, wordt jaarlijks door den Minister van Oorlog benoemd.

Deze Commissie wordt samengesteld als volgt:

Lid en Voorzitter:

de Eerste-Officier der Koninklijke Militaire Academie of een hoofd van Onderwijs als bedoeld in art. 19, of een hoofdofficier van het Leger;

Leden:

eenige officieren en burgerleeraren, zooveel mogelijk behoorende tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie en van de Cadettenschool;

Secretaris:

een officier, al dan niet behoorende tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie.

Wat den Voorzitter en de leden betreft, kan zich de keuze ook vestigen, respectievelijk op een hoofdofficier of op officieren die gepensionneerd zijn of zich op nonactiviteit bevinden.

C. Regelen volgens welke het rangschikkingsonderzoek wordt ingesteld.

86. Het programma voor het rangschikkingsexamen omvat, overeenkomstig het bepaalde in art. 28 der Wet, het navolgende:

a. Rekenen. De hoofdbewerkingen met geheele getallen, gewone en tiendeelige breuken; deelbaarheid; talstelsels; het metrieke stelsel van maten en gewichten; de leer der evenredigheden met hare voornaamste toepassingen; de vierkants- en derdemachtsworteltrekking; het oplossen van vraagstukken, welke betrekking hebben op eenvoudige berekeningen, die in het dagelijksch leven of in den handel kunnen voorkomen (kennis der verkorte bewerkingen wordt niet gevorderd).

b. Stelkunde met *gonio-* en *trigonometrie.* De behandeling van geheele, gebroken en wortelvormen; de gebroken en negatieve exponenten; de vergelijkingen van den eersten en van den tweeden graad met een en meer onbekenden; de onbepaalde vergelijkingen van den eersten graad; de logarithmen, ook met toepassing op de samengestelde interestrekening; de exponentiaal vergelijkingen; de reken- en de meetkundige reeksen.

De voornaamste goniometrische formules; inrichting en gebruik van goniometrische tafels; oplossing van eenvoudige goniometrische vergelijkingen; berekening van recht- en scheefhoekige driehoeken met toepassing op eenvoudige vraagstukken uit de werkdadige meetkunde; inhoudsbepaling van sommige vlakke figuren.

c. Meetkunde.

1°. de vlakke meetkunde:

Meetkundige constructiën van stelkundige vormen; oplossing van vraagstukken, ook met toepassing van de stelkunde, benevens de theorie, waarop een en ander berust.

(De kennis van de leer der transversalen en der harmonische snijding wordt niet gevorderd.)

2°. de meetkunde in de ruimte:

De leer van de ligging en snijding van lijnen en vlakken; de eigenschappen van de drie- en de veelvlakkenhoeken; de eigenschappen en de berekening van de oppervlakken en de inhouden van veelvlakkige lichamen, van den cylinder, den kegel en den bol, zoomede van sommige deelen dier lichamen, benevens de meetkundige eigenschappen van den boldriehoek.

d. Geschiedenis. De vaderlandsche geschiedenis, meer in het bijzonder sedert 1500, alsmede de geschiedenis onzer Koloniale bezittingen; de algemeene geschiedenis sedert de Fransche omwenteling, met eene inleiding sedert 1713, en van de vroegere perioden uitsluitend dat gene, wat noodig is tot een juist begrip van de geschiedenis des vaderlands.

e. Nederlandsche taal. Voldoende kennis van

de Nederlandsche taal, om zich juist en vaardig daarin uit te drukken en de voornaamste voortbrengselen der letterkunde te verstaan.

f. Fransche taal. Voldoende kennis van deze taal, om een stuk proza of gemakkelijke poëzie te verstaan, en vaardigheid om zich in deze taal redelijk goed te kunnen uitdrukken.

g. Hoogduitsche taal. Als onder *f.*

h. Engelsche taal. Als onder *f.*

87. Het rangschikkingsexamen wordt afgelegd:

uitsluitend schriftelijk in de vakken *a*, *b*, *c* en *e*;

uitsluitend mondeling in de overige vakken.

Het bepaalde in de vorige alinea kan door den Minister van Oorlog gewijzigd worden.

88. De bepalingen bij het afnemen zoowel van het schriftelijk als van het mondeling gedeelte van het rangschikkingsexamen op te volgen, worden, voor zoover daarin bij dit Reglement niet is voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

89. Het schriftelijk gedeelte van het rangschikkingsexamen wordt afgenomen in de verschillende garnizoensplaatsen, bedoeld bij art. 8; het mondeling gedeelte alsmede het verdere rangschikkingsonderzoek te *Breda*.

90. Bij het beoordeelen van de lichamelijke gesteldheid wordt gelet op den meer of minder krachtigen lichaamsbouw, op de verhouding van borstkasontwikkeling tot lichaamslengte en dergelijken.

Deze beoordeeling geschiedt door de Commissie belast met het geneeskundig onderzoek.

De bedrevenheid in lichaamsoefeningen wordt onderzocht ten aanzien van gymnastiek, schermen en paardrijden, zoo mogelijk ook van gymnastische spelen.

De beoordeeling omtrent algemeene geesteontwikkeling, verstandelijken aanleg en studiezin wordt gegrond op een mondeling onderhoud met den adspirant en — voor zooverre hij daartoe de gegevens overlegt — op de kennisneming van de beoordeelingscijfers, hem in het laatste tweetal jaren van de zijde zijner leeraren toegekend en ten slotte op de cijfers, behoorende bij het getuigschrift of diploma, op grond waarvan c. q. de adspirant zich voor toelating heeft aangemeld.

Voor de adspiranten, die toelatingsexamen hebben afgelegd, gelden in plaats van de cijfers van een getuigschrift of diploma, de bij dit examen behaalde cijfers.

91. Adspiranten, die wenschen, dat van de beoordeelingscijfers, hun in het laatste tweetal jaren door hunne leeraren toegekend, kennis worde genomen, moeten de opgaven dier cijfers overleggen, als zij zich te *Breda* aanmelden voor het afleggen van het mondeling gedeelte van het rangschikkingsexamen. Deze opgaven moeten behoorlijk, ten genoegen van den Voorzitter der Commissie voor het rangschikkingsonderzoek, zijn gewaarmerkt.

92. De Commissie voor het rangschikkingsonderzoek wordt door den Voorzitter verdeeld in Sub-Commissiën, elk meer bepaaldelijk belast met het instellen van een deel van het onderzoek.

Eenzelfde lid der Commissie kan in verschillende Sub-Commissiën zitting hebben.

Voor ieder der vakken, genoemd in art. 86 worden twee leden van de betrokken Sub-Commissie door den Voorzitter aangewezen, ten einde het daarin gemaakte schriftelijk werk na te zien en te beoordeelen en, wat het te houden mondeling gedeelte van het rangschikkingsexamen betreft, als examinator op te treden, dan wel bij dat gedeelte tegenwoordig te zijn.

D. Wijze van beoordeeling.

93. De beoordeeling van de adspiranten geschiedt door middel van de getallen 100—1, met inachtneming van de hieronder aangeduide beteekenis:

100 uitmuntend,
90 zeer goed,
80 goed,
70 ruim voldoende,
60 voldoende,
50 even voldoende,
40 onvoldoende,
30 gering,
20 slecht,
10 zeer slecht.

Het gebruik ook van de tusschengelegen getallen (als 53, 68, enz.) is niet alleen toegelaten, doch — met het oog op de rangschikking — zelfs aan te bevelen.

94. In elke Sub-Commissie wordt door de leden, voor zooveel hen betreft, in onderling overleg bepaald, welk beoordeelingsgetal den adspirant naar billijkheid toekomt. Oordeelen zij daaromtrent niet eenstemmig, dan wordt het gemiddelde van de door ieder hunner toegekende beoordeelingsgetallen aan den adspirant toegewezen.

95. De Voorzitter van de Commissie, belast met het geneeskundig onderzoek verstrekt den Voorzitter van de Commissie voor het rangschikkingsonderzoek dadelijk na afloop van de keuring der adspiranten het beoordeelingsgetal — bepaald op de wijze als aangegeven in de artt. 93 en 94 — aan elken adspirant toegekend voor lichamelijke oefening.

Voor bedrevenheid in lichaamsoefeningen wordt één beoordeelingsgetal toegekend; evenzoo één voor algemeene ontwikkeling geestesontwikkeling, verstandelijken aanleg (en studiezin).

E. Rangschikking van de adspiranten.

96. Van *alle* adspiranten, die het rangschikkingsonderzoek hebben ondergaan, worden twee ranglijsten opgemaakt:

een aangevende de volgorde, waarin zij in aanmerking komen voor eene plaatsing bij de infanterie of de cavalerie; een andere, aangevende de volgorde, waarin zij in aanmerking komen voor eene plaatsing bij de artillerie of de genie.

97. De plaatsing op de ranglijst voor infanterie en cavalerie wordt verkregen door voor iederen adspirant de hem toegekende beoordeelingsgetallen samen te tellen en de adspiranten vervolgens te rangschikken naar de aldus verkregen totalen.

Ten behoeve van de rangschikking op de ranglijst voor artillerie en genie wordt, voor elken adspirant, het totaal, in de vorige alinea bedoeld, vermeerderd met het dubbele van de som der beoordeelingsgetallen, den betrokkene toegekend in de vakken genoemd in art. 86 onder *a*, *b* en *c*.

De op die wijze verkregen totalen dienen als grondslag voor de rangschikking op deze lijst.

98. Zijn de totalen, waarnaar de rangschikking, op grond van het bepaalde in art. 97, moet geschieden voor twee of meer adspiranten gelijk, dan is hun plaats op de ranglijst opvolgenderwijs afhankelijk van:

a. het hoogst behaalde beoordeelingsgetal, en, zoo dit gelijk is, het daarop volgende hoogst behaalde en zoo vervolgens;

b. het lot.

F. In te dienen bescheiden.

99. Nadat de beide in art. 96 bedoelde ranglijsten zijn vastgesteld, wordt opgemaakt eene nominatieve opgave van de adspiranten, die voor de verschillende wapens kunnen worden geplaatst.

Deze nominatieve opgave en de beide ranglijsten worden, zoodra zij gereed zijn, alle in tweevoud, aan den Inspecteur van het Militair Onderwijs toegezonden, die daarvan onmiddellijk een exemplaar aan den Minister van Oorlog doet toekomen.

100. Na de toezending, in art. 99 bedoeld, wordt opgemaakt een staat, aangevende de door de adspiranten behaalde beoordeelingsgetallen.

101. Ten slotte wordt opgemaakt het door de Commissie uit te brengen Verslag, bedoeld bij art. 8 der wet.

102. De staat, bedoeld in art. 100 en het Verslag, bedoeld in art. 101, worden — in tweevoud — toegezonden aan den Inspecteur van het Militair Onderwijs, die daarvan een exemplaar aan den Minister van Oorlog doet toekomen.

103. Alle in te dienen bescheiden worden, namens de Commissie, door den Voorzitter en den Secretaris onderteekend.

11°. De nummering der Artikelen 84 tot en met 97, wordt respectievelijk gewijzigd in 104 tot en met 117.

Waar in deze artikelen er worden aangehaald, genummerd 84 of hooger, wordt hiervoor, eveneens respectievelijk, gelezen 104 of hooger.

Artikel Twee.

Dit besluit treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden toegezonden.

Het Loo, den 12den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 24 *Sept.* 1910.)

—

12 *September* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Reglement voor de Cadettenschool. S. 282.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 16 Juni 1910, IIde Afd., n°. 278, en van 21 Juni 1910, Afd. C, 1ste Bureau, n°. 24;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2den Augustus 1910, n°. 61);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 29 Augustus 1910, IIde Afd., n°. 447, en van 7 September 1910, Afd., C, 1ste Bureau, n°. 18;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Artikel Een.

Het Reglement voor de Cadettenschool, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van 5 April

1893 (*Staatsblad* n°. 58), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 27 October 1908 (*Staatblad* n°. 330), wordt nader gewijzigd als volgt:

1°. De tweede zinsnede van Artikel 6 wordt gelezen:

„Het overgangsexamen naar het tweede studiejaar heeft in de maand Juli plaats";

2°. De tweede zinsnede van Artikel 7 wordt vervangen door:

„Het overgangsexamen naar de Koninklijke Militaire Academie heeft in de maand Juli plaats.

Het tijdperk van 1 Juli tot aan het begin van dat overgangsexamen, wordt in het bijzonder bestemd voor repetitiën, terwijl de gelegenheid tot eigen studie voor de leerlingen in dat tijdvak wordt uitgebreid.";

3°. In Artikel 29 onder *a* worden de woorden: „aan de Cadettenschool of het toelatingsexamen tot" vervangen door: „der Cadettenschool of dat naar";

4°. In artikel 29 onder *b* en in Artikel 55 onder *f* wordt in de plaats van „toelatingsexamen voor" gelezen: „overgangsexamen naar";

5°. Artikel 50 wordt gelezen:

Art. 50. Een cadet met groot-verlof, legt de overgangsexamens — en zoo noodig het nader examen bedoeld bij de voorlaatste alinea van art. 6 — aan de Cadettenschool af.

De directeur roept zoodanigen cadet ten minste acht dagen vóór den aanvang van het examen schriftelijk tot deelneming daarvan op.

Op het daarvoor bepaalde tijdstip, meldt de cadet zich bij genoemden directeur aan, waarbij hij den aan hem uitgereikten verlofpas overlegt.

Hij wordt intusschen niet tot het afleggen van examen toegelaten, indien te zijnen opzichte niet voldaan is aan het gestelde bij art. 53, onder *b*.

De cadet wordt vóór den aanvang van het door hem af te leggen overgangsexamen aan een geneeskundig onderzoek onderworpen, ten einde na te gaan of hij alsnog geschikt is voor den militairen dienst. Bijaldien hij bij dat onderzoek ongeschikt wordt bevonden, kan hij desverlangd niettemin aan het overgangsexamen deelnemen, indien aan den Directeur der Cadettenschool wordt verklaard dat te zijnen behoeve aan den Minister van Oorlog eene herkeuring zal worden aangevraagd.

Heeft een cadet aan de overgangsexamens of aan het bij de voorlaatste alinea van art. 6 bedoelde nader-examen voldaan en is hij bovendien bij de gehouden keuring of herkeuring geschikt bevonden voor den militairen dienst, dan ontvangt hij van den Directeur der Cadettenschool een bewijs van overgang.

De cadet wordt, na afloop van het door hem afgelegd overgangsexamen, opnieuw in het genot van groot-verlof gesteld

Heeft hij deelgenomen aan het nader-examen, bedoeld bij de voorlaatste alinea van artikel 6, dan wordt, na afloop daarvan, evenzoo gehandeld, behoudens in het geval, dat hij krachtens het bepaalde bij artikel 57 als leerling op de Cadettenschool wordt geplaatst.

Is hem opnieuw groot-verlof verleend, dan is het bepaalde bij artikel 47 van toepassing.

Ten behoeve van een cadet die zich, in verband met het vorenstaande naar of uit *Alkmaar* begeeft of zich aldaar ophoudt, worden geene kosten wegens reizen, noch wegens huisvesting of voeding ten laste van het Rijk gebracht.

6°. In Artikel 53, onder *b*, vervallen de woorden: „zoolang de cadet niet in het tweede studiejaar is overgegaan."

Artikel Twee.

Dit Besluit treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State zal worden toegezonden.

Het Loo, den 12den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 24 *Sept.* 1910.)

—

12 *September* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikking van 12 Maart 1910, tot herziening en opnieuw vaststelling van de bepalingen der Landweerinstructie I, met daarbij behoorende modellen en bijlagen.

De Minister van Oorlog;

Overwegende, dat het wenschelijk is sommige bepalingen der Landweerinstructie I (*Staatscourant* 1910, n°. 85) aan te vullen en te wijzigen;

Heeft goedgevonden, bij deze, te bepalen:

A. De §§ 13, 27 en 28 der Landweerinstructie I worden gewijzigd als volgt:

§ 13, derde lid, eerste volzin, wordt gelezen als volgt:

De onderteekening van de zakboekjes en van de daarin te stellen lastgeving, zoomede de onderteekening en de afteekening van den ver-

lofpas, in het vorige lid bedoeld, geschieden in den regel onder dagteekening van 1 Augustus.

§ 27, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

Daarbij moet aan bedoelde personen worden gevraagd, in welke gemeente hier te lande zij zich al dadelijk na hun vertrek met groot-verlof metterwoon zullen vestigen, c. q. woonplaats zullen kiezen. Hun moet, voor zooveel zij den officiersrang niet bekleeden, er op worden gewezen, dat zij door tusschenkomst van den burgemeester der door hen aangegeven gemeente een landweer-zakboekje, met verlofpas, zullen ontvangen en voorts, dat, behoudens nadere verandering van woonplaats, in die gemeente zullen geschieden de te hunnen aanzien eventueel te doene oproepingen tot opkomst onder de wapenen, tot het ondergaan van het jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der landweer, of tot het in ontvangst nemen dan wel inleveren van Rijksgoederen. Hun behoort tevens met nadruk te worden geraden, te zorgen, dat, zoolang het landweerzakboekje niet aan hen is uitgereikt, de bij de uitreiking daarvan betrokken burgemeester met hun adres bekend is. Voor zoover de in het eerste lid bedoelde personen zich bij hun vertrek met groot-verlof begeven buiten het Rijk of, hoewel binnen het Rijk verblijvende, daar toch niet in eene bepaalde gemeente woonplaats zouden hebben of kiezen, moeten zij worden onderricht, dat zij het landweer-zakboekje, met verlofpas, zullen ontvangen van den burgemeester der gemeente, welke alsdan als hun laatste wettig erkende verblijfplaats hier te lande moet worden aangemerkt, zijnde de gemeente, in welke zij laatstelijk voorkwamen in het verlofgangersregister voor de landweer, c. q. voor de militie, dan wel indien zij te voren nog niet in bedoeld verlofgangersregister waren opgenomen, de gemeente voor welke zij bij de militie werden ingelijfd.

§ 28, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

Van het vertrek der personen, in de vorige § bedoeld, wordt door de autoriteit, die hen met groot-verlof zendt, kennis gegeven aan den commandant in het landweerdistrict, waarbinnen de gemeente is gelegen — c. q. hetwelk gelegen is binnen de gemeente — waarin die personen woonplaats zullen hebben of kiezen, of, in voorkomend geval, welke overeenkomstig den slotzin van het tweede lid der vorige § als hunne laatste verblijfplaats hier te lande moet worden aangemerkt; deze kennisgeving geschiedt onder aanteekening van den naam van bedoelde gemeente, zoomede, indien mogelijk, van den datum van het vertrek daarheen en van het adres van den verlofganger. Bij de kennisgeving worden de bescheiden gevoegd, vermeld in het derde lid van § 3.

B. De §§ 29, 30, 32, 56 en 75 der Landweerinstructie I worden gelezen als volgt:

§ 29. Aan de personen, bedoeld in § 26, wordt door den districtscommandant, zoodra deze van de autoriteit, door wie zij met groot-verlof zijn gezonden — in voorkomend geval, door wie aan hen van de laatstelijk aangegane vrijwillige verbintenis ontslag is verleend — kennisgeving van het vertrek met groot-verlof — c. q. van het ontslag van de verbintenis — heeft ontvangen, door tusschenkomst van den burgemeester een zakboekje toegezonden na den daarin aanwezigen verlofpas te hebben geteekend — immers voor zooveel zij den officiersrang niet bekleeden.

De onderteekening van het zakboekje en van de daarin te stellen lastgeving, zoomede de onderteekening en de afteekening van den verlofpas, geschieden onder dagteekening van het vertrek met groot-verlof, c. q. van het ontslag van de vrijwillige verbintenis.

Voor zoover zulks niet reeds is geschied bij gelegenheid van het vertrek met groot-verlof, moet bij de toezending van het zakboekje de verlofganger gewezen worden op de verplichtingen, welke op hem rusten, zulks in voege als in het eerste lid van § 27 aangegeven is.

§ 30. De burgemeester der gemeente, door wien ingevolge de vorige § van den districtscommandant een zakboekje ontvangen wordt ter uitreiking aan den in die § bedoelden verlofganger, geeft van de uitreiking daarvan aan den districtscommandant kennis, voor zoover toepasselijk op de wijze, als ten aanzien van den verlofganger, die zich in zijne gemeente heeft gevestigd door woonplaatsverandering, is vermeld in het vierde lid van art. 25 van het besluit.

Blijkt den burgemeester, in het vorige lid bedoeld, dat de verlofganger, voor wien het zakboekje werd bestemd, zich intusschen in eene andere gemeente gevestigd heeft, dan wordt daarvan aan den districtscommandant, van wien de zending van het zakboekje uitging, door den burgemeester kennis gegeven, voor zoover toepasselijk op de wijze, als ten aanzien van den verlofganger, ingeval van voorgenomen woonplaatsverandering, is vermeld in het eerste lid van art. 25 van het besluit.

Blijkt den burgemeester, in het eerste lid bedoeld, dat de verlofganger geen uitvoering heeft gegeven aan zijn voornemen om zich in de door hem krachtens § 27 opgegeven ge-

meente te vestigen, en is dien burgemeester niet bekend in welke gemeente de verlofganger zich eventueel wel gevestigd heeft, dan geeft de burgemeester, indien zijne gemeente niet tevens is de gemeente, welke overeenkomstig den slotzin van het tweede lid van § 27 als laatste verblijfplaats hier te lande van den verlofganger moet worden aangemerkt, van een en ander eveneens kennis aan den districtscommandant, van wien door hem het zakboekje ter uitreiking werd ontvangen.

Bij de kennisgevingen, in de beide vorige leden vermeld, wordt het zakboekje aan den districtscommandant teruggezonden.

§ 32. De districtscommandant, die de kennisgeving ontvangt, vermeld in het tweede en derde lid van § 30, zendt het daarbij terugontvangen zakboekje nader ter uitreiking aan den burgemeester van de gemeente, waar de in § 29 bedoelde persoon zich inmiddels gevestigd heeft — in voorkomend geval, welke overeenkomstig den slotzin van het tweede lid van § 27 als laatste woonplaats hier te lande van den verlofganger moet worden aangemerkt —, zulks indien die gemeente gelegen is binnen zijn district, c. q. zijn district gelegen is binnen die gemeente. Heeft de verlofganger zich echter intusschen gevestigd in een ander landweerdistrict of wel, in diens laatste woonplaats hier te lande, als in den vorigen volzin bedoeld, gelegen in een ander landweerdistrict, dan geeft de districtscommandant hem over aan den commandant van dat landweerdistrict, ten einde ten aanzien van dien verlofganger te handelen en te doen handelen, zooals in § 29 aangegeven is.

§ 56. Tot de landweer behoorenden, wien door bijzondere omstandigheden wordt belet zich te vervoegen bij het voor hunne opkomst aangewezen korps of troependeel van de landweer of van het leger, melden zich aan *zoo mogelijk* in de standplaats van het depot van de troepenafdeeling, waartoe zij behooren, of anders bij het korps of troependeel van de landweer of van het leger, hetwelk door hen het eerst te bereiken is.

Ingeval tot de landweer behoorenden ingevolge het vorige lid zich aanmelden bij een korps of een troependeel, waartoe zij niet behooren, worden zij door den commandeerenden officier van dat korps of dat troependeel van de landweer of van het leger op hunne bestemming gedirigeerd, dan wel, indien zulks, met oog op de omstandigheden, niet wenschelijk of niet dienstig is, voor zoolang noodig in onderhoud opgenomen bij het korps of het troependeel onder diens bevelen.

De commandeerende officier van het landweerdepot — c. q. van het korps of het troependeel — waarbij zich tot de landweer behoorenden aanmelden ter voldoening aan de bepaling, vervat in het eerste lid, geeft van die aanmelding zoodra doenlijk en rechtstreeks kennis, zoowel aan den districtscommandant als aan het Departement van Oorlog.

§ 75. Aan de afschriften, als in de vorige paragraaf bedoeld, die den districtscommandant worden teruggezonden of toegezonden bij den last tot afvoering als deserteur van den niet opgekomen verlofganger, wordt door dien commandant zoodanige bestemming gegeven, dat zij kunnen dienen bij vervolging ter zake van desertie.

C. Tusschen de § § 76 en 77 der Landweerinstructie I worden ingevoegd twee nieuwe § § 76*a* en 76*b*, luidende als volgt:

§ 76*a*. De chef van den generalen staf doet jaarlijks omstreeks half October aan de districtscommandanten staten ter invulling toekomen betrekkelijk de woonplaatsen van de verlofgangers.

§ 76*b*. De in de vorige paragraaf bedoelde staten zullen, na te zijn ingevuld overeenkomstig de door den chef van den generalen staf gegeven aanwijzingen, door de districtscommandanten, uiterlijk op 1 November, rechtstreeks worden teruggezonden aan die autoriteit.

's Gravenhage, 12 September 1910.

De Minister voornoemd,

(*get.*) W. COOL.

---

19 *September* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Motor- en Rijwielreglement. S. 283.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 30 Juli 1910, n°. 241, Afdeeling Waterstaat;

Gezien artikel 2 der Motor- en Rijwielwet;

Gelet op de door Onzen Minister voornoemd overgelegde adviezen van Gedeputeerde Staten der provinciën;

Den Raad van State gehoord, advies van 9 Augustus 1910, n°. 22;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 13 September 1910, La. F., Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het Motor- en Rijwielreglement nader te wijzigen als volgt:

I. Aan Art. 5 wordt toegevoegd als tweede en derde lid:

„In het algemeen moet een motorrijtuig,

waarmede over een weg wordt gereden, er op ingericht zijn:

a. dat zooveel mogelijk elk gevaar voor brand of ontploffing worde voorkomen;

b. dat niet door gedruisch rij- of trekdieren of ander vee worden verschrikt;

c. dat de overige gebruikers van den weg niet ernstig door rook of damp worden gehinderd.

Een motorrijtuig, waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van platen, waarop zijn aangegeven de fabriek en het fabrieksnummer van het chassis, het vermogen in paardekrachten van den motor of het aantal en de boring der cylinders en het eigen gewicht van het rijtuig."

II. In Art. 6 wordt in plaats van „twee" gelezen: „drie".

III. Aan Art. 7 wordt toegevoegd:

1°. na „gebracht":

„en van welke ten minste één rechtstreeks op de wielen of op onmiddellijk daarmede verbonden remschijven of trommels moet werken";

2°. als tweede lid:

„Een motorrijtuig op meer dan drie wielen, waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van eene inrichting in staat om bij het bestijgen zelfs van steile hellingen terugloopen geheel te beletten, doch alleen ingeval een der remmen niet aan dezen eisch voldoet".

IV. Art. 8.

1°. in dit artikel worden geschrapt de woorden „of trompet";

2°. daaraan wordt als tweede lid toegevoegd:

„De hoorn moet voor motorrijtuigen op meer dan drie wielen een zwaren, voor motorrijtuigen op drie op twee wielen een schellen toon hebben".

V. In Art. 9.

1°. worden twee maal de woorden „of de trompet" en twee maal de woorden „of trompet" geschrapt;

2°. worden ingevoegd: in het tweede en het laatste lid tusschen de woorden „van" en „hoorn" het woord „den" en in het laatste lid na het woord „toepassing" de woorden „op de trompet, alsmede".

VI. Art. 10.

1°. in dit artikel wordt in plaats van „twee wielen" gelezen „drie wielen";

2°. daaraan wordt als tweede lid toegevoegd:

„Binnen stedelijke bebouwde kommen is het verboden verblindende verlichting (schijnwerpers) te bezigen".

VII. Art. 11.

1°. in dit artikel wordt na „op twee" ingevoegd „of op drie";

2°. daaraan wordt als tweede lid toegevoegd:

„Art. 10, tweede lid, is van toepassing".

VIII. Aan Art. 12 wordt als tweede lid toegevoegd:

„Hij is verplicht zorg te dragen, dat de overige gebruikers van den weg niet ernstig door rook of damp van het motorrijtuig worden gehinderd".

IX. Na Art. 15 wordt als Art. 15 *bis* ingevoegd:

„Ten aanzien van het plaatsen van waarschuwingsborden ter beveiliging van het verkeer met motorrijtuigen zijn de wegsbeheerders verplicht zorg te dragen, dat rekening worde gehouden met de lijst van teekens, bedoeld bij artikel 8 van het op 11 October 1909 te Parijs gesloten verdrag betreffende het verkeer met automobielen (*Staatsblad* n°. 277 van 1910) en met de in dat artikel vervatte voorschriften".

X. In Art. 29 wordt ingevoegd:

1°. in letter *a* na „artikel 12" de woorden „eerste lid";

2°. in letter *c* na „artikel 11" de woorden „artikel 12, tweede lid".

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant*, opdat het op den tweeden dag na dien der dagteekening van beide in werking trede, zal worden geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 19den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 29 *Sept.* 1910.)

---

19 *September* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement op de visscherijraden voor de kustvisscherij. (Reglement voor de kustvisscherijraden.) S. 284.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 Mei 1910 n°. 799, afdeeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord, (advies van 19 Juli 1910 n°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 September 1910, n°. 4251, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen het volgende:

REGLEMENT *op de visscherijraden voor de kustvisscherij.*

Art. 1. 1. Ter bevordering van de belangen

der kustvisscherij kunnen door Ons op voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, wanneer de behoefte daaraan is gebleken en eene behoorlijke samenstelling mogelijk blijkt, voor de visscherij in de Zuiderzee en andere gedeelten der kustvisscherij een of meer visscherijraden worden opgericht.

2. Een raad kan door Onzen voornoemden Minister worden ontbonden, indien hij in strijd handelt met de bepalingen van dit besluit of van zijn huishoudelijk reglement, of nalatig is in de nakoming van zijn taak en hierin, na daarop door Onzen voornoemden Minister te zijn gewezen, volhardt.

3. Het besluit tot ontbinding houdt tevens den last in tot het verkiezen van een nieuwen raad binnen drie maanden.

4. Een raad wordt door Ons opgeheven, wanneer gebleken is, dat daaraan geen behoefte meer bestaat, eene behoorlijke samenstelling niet meer mogelijk is, of de raad, na te zijn ontbonden, in de handelwijze, die de ontbinding tengevolge had, volhardt.

2. De werkkring van de visscherijraden bestaat, voor elken raad ten aanzien van zijn gebied, in:

1°. het verzamelen van inlichtingen en gegevens omtrent de wijze van uitoefening van en de uitkomsten verkregen met de visscherij, den toestand en de behoeften van de visschers en het beramen van maatregelen ter bevordering van het visscherijbedrijf;

2°. het geven van voorlichting en raad aan den inspecteur voor de visscherij op diens verzoek of uit eigen beweging omtrent alle onderwerpen, welke de belangen van de visscherij en van de visschers, in den ruimsten zin genomen, raken;

3°. het stichten, beheeren of bevorderen van de tot standkoming van inrichtingen of instellingen ten dienste van de visschers, hetzij in opdracht van Onzen voornoemden Minister, hetzij uit eigen beweging;

4°. het doen van mededeelingen aan hen die bij de kustvisscherij zijn betrokken en het verrichten van andere werkzaamheden in het belang van het visscherijbedrijf, hetzij in opdracht van Onzen voornoemden Minister, hetzij uit eigen beweging.

3. 1. Het besluit tot oprichting bepaalt het gebied, het aantal leden en den zetel van den raad, de visscherijplaatsen waarvoor een lid zitting zal hebben en het tijdstip waarop de raad zijne werkzaamheden zal aanvangen.

2. In dat besluit worden voorts regelen gesteld betreffende de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, waarop de leden en de secretaris en de schadeloosstelling, waarop de leden recht hebben voor het bijwonen van vergaderingen, volgens de voorschriften van dit reglement gehouden, en voor het voldoen aan opdrachten van den voorzitter.

4. 1. De inspecteur voor de visscherij is voorzitter van den raad.

2. De secretaris wordt door Onzen voornoemden Minister, den raad gehoord, voor drie jaren benoemd, doch is telkens weder benoembaar. Hij kan niet tevens lid zijn. Hij geniet eene door Ons te bepalen belooning. Zijne instructie wordt door Onzen voornoemden Minister, den raad gehoord, vastgesteld.

3. Bij ontstentenis, afwezigheid of verhindering van den voorzitter wordt deze door den secretaris vervangen; verkeert de laatstgenoemde in dit geval, dan belast de voorzitter een van de leden met het secretariaat.

4. De voorzitter en de secretaris hebben in den raad eene raadgevende stem.

5. 1. Leden van den raad kunnen alleen zijn ingezetenen des Rijks, tevens Nederlanders, die den leeftijd van vijf en twintig jaren hebben bereikt, schipper zijn, of gedurende ten minste tien jaren geweest zijn, van een kustvisschersvaartuig, tehuis behoorend in een der visscherijplaatsen, waarvoor een lid in den raad zitting heeft.

2. Als zoodanig komen echter niet in aanmerking zij, die in den regel korter dan vier maanden per jaar die visscherij uitoefenen of hebben uitgeoefend.

3. Leden van den raad kunnen niet zijn zij, die van het kiesrecht en de verkiesbaarheid of van het recht tot uitoefening van een beroep zijn ontzet, die de beschikking of het beheer over hunne goederen hebben verloren, in staat van faillissement zijn verklaard, of tot gevangenisstraf of hechtenis van meer dan zes maanden zijn veroordeeld, zoolang de ontzetting, het verlies, het faillissement of de straf duurt.

6. 1. De leden van den raad worden gekozen voor drie jaren; zij treden tegelijk af, zijn dadelijk herkiesbaar en kunnen te allen tijde hun ontslag nemen, dat bij den voorzitter wordt ingediend.

2. Indien in den raad één of meer plaatsen zijn opengevallen, wordt binnen één maand tot aanvulling daarvan overgegaan. De bij deze verkiezing benoemde leden treden tegelijk af met de overigen.

7. 1. De leden van den raad worden gekozen door de meerderjarige schippers van in het gebied van den raad tehuis behoorende

kustvisschersvaartuigen. Zij, die in den regel korter dan vier maanden per jaar de visscherij uitoefenen, mogen niet aan de verkiezing deelnemen.

2. De verkiezing heeft plaats in de daartoe belegde vergadering van elk der visscherijvereenigingen, gevestigd in de visscherijplaatsen, waarvoor het te kiezen lid zitting zal hebben, volgens de hieronder gestelde regelen.

3. Tot de vergadering worden de leden ten minste tien dagen te voren opgeroepen bij brief, waarin de verkiezing is vermeld. De vergadering heeft plaats op een tijdstip, waarop de visschersvloot in den regel tehuis is.

8. 1. Om aan de verkiezing deel te nemen moet de visscherijvereeniging rechtspersoonlijkheid bezitten, zich de bevordering der visscherij ten doel stellen en onder hare leden meer dan tien schippers tellen van visschersvaartuigen, als bedoeld in artikel 7.

2. Indien in de visscherijplaatsen, waarvoor het te kiezen lid zitting zal hebben, geene visscherijvereeniging is gevestigd, die aan het in het vorige lid bepaalde vereischte voldoet, wordt het lid door Onzen voornoemden Minister benoemd.

9. 1. Indien in de visscherijplaatsen, waarvoor het te kiezen lid zitting zal hebben, ééne visscherijvereeniging gevestigd is, heeft de verkiezing plaats bij volstrekte meerderheid der op de vergadering uitgebrachte stemmen. Is bij eerste stemming geen volstrekte meerderheid verkregen, dan wordt onmiddellijk een herstemming gehouden tusschen de twee personen op wie de meeste stemmen zijn uitgebracht.

2. Zijn daar twee of meer vereenigingen gevestigd, dan wordt de verkiezing als volgt gehouden:

In iedere vereeniging heeft slechts ééne stemming plaats, waarbij elk stembiljet niet meer dan één naam vermeldt.

De personen, die alle stemmen op zich vereenigden of, zijn de stemmen verdeeld, telkens de twee personen, die de meeste stemmen verkregen, zijn de gekozen candidaten van die vereeniging.

De stemmen, die op ieder der candidaten zijn uitgebracht, worden bijeengeteld en hij die aldus de meeste stemmen verkreeg, is gekozen.

3. Bij gelijk aantal stemmen beslist voor de toepassing van het bepaalde in de vorige leden het lot.

10. 1. Alle stemmingen geschieden bij gesloten ongeteekende briefjes. Blanco en van onwaarde zijnde stemmen worden bij geene stemming in rekening gebracht.

2. Het proces-verbaal der stemming, geteekend door den voorzitter en den secretaris der vereeniging, wordt uiterlijk op den dag na de stemming aan den voorzitter van den raad gezonden en door dezen in tegenwoordigheid van den secretaris van den raad onderzocht.

3. Uit het proces-verbaal moet blijken dat de gekozenen of de candidaten aan de in artikel 5 gestelde eischen van verkiesbaarheid voldoen.

4. De voorzitter doet van de benoeming zoo spoedig mogelijk mededeeling aan den gekozene, die geacht wordt de benoeming aan te nemen, tenzij hij binnen tien dagen na de dagteekening der mededeeling het tegendeel aan den voorzitter bericht.

5. Van den uitslag der verkiezingen geeft de voorzitter kennis aan de vereenigingen die aan de verkiezing deelnamen.

11. 1. De voorzitter verklaart de stemming ongeldig, indien hij meent dat daarbij eene op den uitslag van invloed zijnde onregelmatigheid heeft plaats gehad of dat de gekozene niet aan de eischen van verkiesbaarheid voldoet.

2. De ongeldigverklaring geschiedt bij een met redenen omkleed besluit, dat binnen drie weken na de stemming aan de betrokken visscherijvereenigingen en den gekozene wordt medegedeeld. Beide kunnen binnen twee weken na de dagteekening van het besluit in beroep komen bij Onzen voornoemden Minister, onder gehoudenheid daarvan aan den voorzitter gelijktijdig mededeeling te doen.

3. Wanneer de gekozene de benoeming niet aanneemt of de stemming ongeldig wordt verklaard, heeft binnen een maand eene nieuwe verkiezing plaats.

12. De tot lid gekozene kan geen zitting nemen, alvorens de termijn binnen welken de voorzitter tot ongeldigverklaring der stemming kan besluiten is verstreken, of zoo daartegen beroep is ingesteld, alvorens zijne toelating door Onzen voornoemden Minister is bevolen.

13. De verkiezingen worden uitgeschreven door den voorzitter.

14. 1. Om te kunnen beoordeelen, of alleen door de daartoe gerechtigden aan de verkiezingen en de stemmingen wordt deelgenomen, houdt de inspecteur voor de visscherij een register van de in de visscherijplaatsen, bedoeld in artikel 3, gevestigde visscherijvereenigingen, die rechtspersoonlijkheid bezitten en meer dan tien leden tellen, die aan de in artikel 7 bepaalde vereischten voldoen en worden lijsten van de schippers-leden der vereenigingen gehouden, in voege als hieronder nader is bepaald.

2. Rechtspersoonlijkheid bezittende afdeelingen met meer dan tien leden van eene

visscherijvereeniging worden voor de toepassing van de vorige artikelen en van het eerste lid van dit artikel, als afzonderlijke vereenigingen beschouwd.

15. 1. De voor het bijhouden van het register benoodigde gegevens worden den inspecteur voor de visscherij door de visscherijvereenigingen verschaft.

2. Te dien einde zenden zij hem jaarlijks vóór 31 December eene lijst van hare meerderjarige leden, die schipper zijn van een kustvisschersvaartuig, te huis behoorend in een der visscherijplaatsen, waarvoor een lid in den raad zitting heeft, onder vermelding van de letterteekens en nummers der vaartuigen en voor de eerste maal onder overlegging van een exemplaar harer statuten en reglementen, later van de daarin gebrachte wijzigingen of van de gewijzigde statuten.

3. Op de lijst worden niet vermeld de schippers die in den regel de visscherij korter dan vier maanden per jaar uitoefenen.

4. Een schipper mag slechts op één ledenlijst worden vermeld en wel op die van de vereeniging, gevestigd in de visscherijplaats waar zijn vaartuig tehuis behoort of, indien daar geen vereeniging is, op de lijst van eene vereeniging, gevestigd in een der plaatsen, waarvoor gemeenschappelijk met de plaats waar het vaartuig van den schipper tehuis behoort, een lid in den raad wordt gekozen. Wanneer een schipper lid is van verschillende in dezelfde visscherijplaats gevestigde vereenigingen, wordt hij vermeld op de lijst der vereeniging zijner keuze.

5. Jaarlijks vóór 1 Februari zendt de inspecteur voor de visscherij aan de visscherijvereenigingen eene lijst van de vereenigingen, die naar zijn oordeel in het register zullen zijn in te schrijven, vergezeld van een afschrift van de vorenbedoelde ledenlijsten.

6. Bezwaarschriften tegen deze lijsten moeten vóór 10 Februari bij den inspecteur voor de visscherij zijn ingebracht, die zijne beslissing vóór 1 Maart ter kennis brengt van de vereenigingen. Van deze beslissingen kan door de vereenigingen of door den schipper, tegen wiens plaatsing op de ledenlijst bezwaar is gemaakt, vóór 10 Maart beroep worden ingesteld bij Onzen voornoemden Minister, wiens beslissing vóór 1 April aan de belanghebbenden wordt medegedeeld.

7. Met inachtneming van de beslissingen van Onzen voornoemden Minister worden vóór 15 April de vereenigingen door den inspecteur voor de visscherij in het register ingeschreven.

8. De lijsten en de inschrijvingen in het register blijven van 15 April tot 15 April van het volgende jaar van kracht.

16. De visscherijraad stelt zijn huishoudelijk reglement vast. Dit reglement, zoomede de daarin later aan te brengen wijzigingen, treden niet in werking alvorens door Onzen voornoemden Minister te zijn goedgekeurd.

17. De visscherijraad vergadert ten minste vier maal per jaar en voorts zoo dikwijls dit door den voorzitter noodig wordt geoordeeld of schriftelijk, onder opgaaf van redenen, wordt verzocht door ten minste drie leden. In laatstbedoeld geval schrijft de voorzitter de vergadering uit binnen drie weken, nadat het verzoek te zijner kennis is gekomen.

18. De visscherijraad kan commissiën uit zijn midden belasten met bepaalde werkzaamheden. In deze commissiën hebben de voorzitter en de secretaris als zoodanig zitting.

19. De voorzitter is belast met de uitvoering der besluiten van den visscherijraad. Hij is bevoegd de uitvoering te weigeren. Van deze weigering wordt door hem uiterlijk in de eerstvolgende vergadering van den raad mededeeling gedaan. Ieder van de leden kan daarvan in beroep komen bij Onzen voornoemden Minister.

20. Een exemplaar van de notulen van alle vergaderingen wordt aan Onzen voornoemden Minister gezonden.

21. Voor de eerste maal worden de leden en de secretaris door Onzen voornoemden Minister benoemd voor den duur van ten hoogste twee jaren.

22. Alle kennisgevingen en mededeelingen van den voorzitter van den raad en die, welke ingevolge dit reglement aan dezen worden gericht, geschieden bij te adviseeren dienstbrief.

23. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel „Reglement voor de kustvisscherijraden".

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 19den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 7 *Oct.* 1910.)

---

19 *September* 1910. BESLUIT ter bepaling van het tijdstip van in werkingtreding van het op 11 October 1909 te *Parijs* gesloten internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen. S. 285.

Bepaald op 1 *October* 1910.

19 *September* 1910. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de artikelen XXIII, XXIV, XXVIII, XXIX en XXXI der wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180) zullen in werking treden, met uitzondering van het eerste lid van de slotbepaling, artikel 114, opgenomen in voormeld artikel XXXI. S. 286.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 14den September 1910, 1ste Afdeeling C, n°. 558;

Gelet op artikel XXXI, slot, der wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de artikelen XXIII, XXIV, XXVIII, XXIX en XXXI der wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), tot wijziging der wet op de Regterlijk Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering, zullen in werking treden op den 1sten November 1910, met uitzondering van het eerste lid van de slotbepaling, artikel 114, opgenomen in voormeld artikel XXXI.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 19den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 22 *Sept.* 1910.)

—

19 *September* 1910. BESLUIT, tot aanvulling en wijziging van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. I, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 18 December 1909 (*Staatsblad* n°. 408). S. 287.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 27sten Juli 1910, 1ste Afdeeling C, n°. 583;

Overwegende, dat, ter uitvoering van de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180) tot wijziging van de wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering, aanvulling en wijziging noodig is van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. I, betreffende de wijze van Eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 18 December 1909 (*Staatsblad* n°. 408);

Gezien artikel XXXI, slot, der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), hiervoor vermeld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten Augustus 1910, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 14den September 1910, 1ste Afdeeling C, n°. 560;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. I. In het eerste lid van artikel 12 van het bij Koninklijk besluit van den 14den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. I, gelijk dit laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 18 December 1909 (*Staatsblad* n°. 408) worden de woorden: „Vice-President en zeven Raadsheeren" gelezen: eenen Vice-President en vijf tot zeven Raadsheeren.

Art. II. In het eerste lid van artikel 12 van voormeld Reglement worden de woorden: „Vice-President en zes Raadsheeren" gelezen: eenen Vice-President en twee tot zes Raadsheeren.

Art. III. Artikel 77 van voormeld Reglement wordt gelezen:

De Hooge Raad wordt verdeeld in ten minste twee Kamers, iedere Kamer te zamen gesteld uit den President of eenen Vice-President en vijf tot zeven Raadsheeren, benevens den Procureur-Generaal of een Advocaat-Generaal en den Griffier of eenen Substituut-Griffier.

Art. IV. Artikel 78 van voormeld Reglement wordt gelezen:

De verdeeling van het werk onder de Kamers, alsmede alle andere beschikkingen, rakende de inwendige dienst, welke mogten worden noodig bevonden en die, als van bijzondere omstandigheden afhankelijk, in het tegenwoordige Reglement niet zijn kunnen worden begrepen, worden door den Hoogen Raad vervat in een afzonderlijk reglement van orde, hetwelk aan Onze goedkeuring moet worden onderworpen.

Hetzelve wordt, na door Ons te zijn goedgekeurd, door aanplakking, alsmede door middel der dagbladen openlijk bekend gemaakt.

Art. V. Artikel 79 van voormeld Reglement vervalt.

Art. VI. In het eerste lid van artikel 80 van voormeld Reglement worden de woorden:

„evengemelde Wet, zal de Kamer, bij het voorgaande artikel vermeld" gelezen:

Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie zal de Kamer bij het reglement van orde aangewezen.

Art. VII. In het tweede lid van artikel 80 van voormeld Reglement worden de woorden: „de andere Kamer, aangevuld door zooveel leden uit de eerstgenoemde Kamer" gelezen:

een andere Kamer, daartoe bij het reglement van orde aangewezen, en aangevuld door zooveel leden.

Art. VIII. In artikel 81 van voormeld Reglement vervallen de woorden:

„in oneffen getal, doch ten minsten".

Art. IX. In het tweede lid van artikel 89 van voormeld Reglement wordt het woord: „twee" gelezen:

ten minsten twee.

Art. X. In het derde lid van artikel 89 van voormeld Reglement worden de woorden: „Vice-President en vier of vijf" gelezen:

eenen Vice-President en twee of drie.

Art. XI. Art. 91 van voormeld Reglement wordt gelezen:

Slotbepaling.

Indien verandering van wetgeving vaststelling of wijziging van een reglement van orde noodig maakt, zendt het betrokken Geregt onverwijld een ontwerp-reglement bij Onzen Minister van Justitie in.

Voorloopig en totdat het ontwerp-reglement door Ons is goedgekeurd en in werking is getreden, wordt hierin door den Hoogen Raad, het Geregtshof, de Regtbank of het Kanton-Geregt voorzien, op de wijze bij art. 28 bepaald.

Art. XII. Dit besluit treedt in werking op den eersten November 1910.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 19den September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 22 *Sept.* 1910.)

—

22 *September* 1910. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 1 September 1910 te *'s Gravenhage* onderteekende overeenkomst houdende mildere bepalingen voor het wederzijdsche verkeer tusschen de Nederlandsche en de Duitsche spoorwegen, ten aanzien van goederen, welke, ingevolge de internationale overeenkomst betreffende het goederenvervoer per spoorweg van 14 October 1890, van het vervoer zijn uitgesloten of slechts voorwaardelijk zijn toegelaten. S. 288.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de overeenkomst, onderteekend te *'s Gravenhage* op 1 September 1910, houdende mildere bepalingen voor het wederzijdsche verkeer tusschen de Nederlandsche en de Duitsche spoorwegen, ten aanzien van goederen, welke, ingevolge de internationale overeenkomst betreffende het goederenvervoer per spoorweg van 14 October 1890, van het vervoer zijn uitgesloten of slechts voorwaardelijk zijn toegelaten, van welke in Nederlandschen en Duitschen tekst gesloten overeenkomst een afdruk bij dit besluit is gevoegd;

Gelet op § 1,3de lid der uitvoeringsbepalingen van de op 14 October 1890 te *Bern* gesloten internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen (*Staatsblad* 1892, n°. 258), laatstelijk gewijzigd door de op 19 September 1906 te *Bern* geteekende tweede additioneele overeenkomst tot meergenoemde internationale overeenkomst (*Staatsblad* 1908, n°. 408);

Overwegende, dat voorzegde overeenkomst bestemd is om op 2 November 1910 in werking te treden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 17den September 1910, n°. 19518, Directie van het Protocol en Tweede Afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegde overeenkomst te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*. (1)

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 22sten September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 4 *Oct.* 1910.)

---

(1) Hierna is alleen de Nederlandsche tekst opgenomen.

OVEREENKOMST *houdende mildere bepalingen voor het wederzijdsche verkeer tusschen de Nederlandsche en de Duitsche spoorwegen, ten aanzien van goederen, welke, ingevolge de internationale overeenkomst betreffende het goederenvervoer per spoorweg van 14 October 1890, van het vervoer zijn uitgesloten of slechts voorwaardelijk zijn toegelaten.*

De Regeeringen van Nederland en Duitschland zijn op grond van § 1, 3de lid, der uitvoeringsbepalingen van de Internationale Overeenkomst betreffende het goederenvervoer per spoorweg ten behoeve van het wederzijdsche verkeer harer spoorwegen, als volgt overeengekomen:

Ad bijlage I der uitvoeringsbepalingen van de Internationale Overeenkomst (in de redactie der tweede additioneele overeenkomst van 19 September 1906).

N°. II

wordt als volgt aangevuld:

(Voor ontplofbare ontstekingsmiddelen zie n°. XXXV*b*.)

N°. IV

wordt als volgt aangevuld:

(Voor ander vuurkoord zie n°. XXXV*a* sub 3).

Als n°. XI *a*

wordt opgenomen:

Het algemeen gebruikte middel voor het denatureeren van spiritus (een mengsel van houtgeest en pyridine) wordt onder de volgende voorwaarden vervoerd:

1. Voor zoover niet bijzonder daarvoor gebouwde wagens (ketelwagens) of vaten gebruikt worden, mag het slechts aangeboden vervoer toegelaten worden in metalen of glazen flesschen, waarvan de verpakking aan de volgende voorschriften moet voldoen:

a. worden meer dan eene flesch met deze stof in *één* collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, diatomeeënaarde, of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn.

b. afzonderlijk ingepakte flesschen mogen in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, welke van een goed bevestigd deksel en van handvatsels voorzien en met voldoend inpakkingsmateriaal gevuld is; het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem of kalkwater, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn. Het brutogewicht mag per collo niet meer bedragen dan 75 kilogram.

2. Het vervoer geschiedt slechts in open wagens.

Deze bepaling geldt ook voor de vaten en flesschen, waarin het middel voor het denatureeren van spiritus vervoerd is geworden. Deze pakmiddelen moeten in den vrachtbrief steeds aangegeven worden als te hebben gediend tot dit vervoer.

3. Omtrent de samenpakking met andere goederen zie de bepaling onder N°. XXXV.

N°. XIV.

Hieraan wordt het volgende 3de lid toegevoegd:

Deiniet (een mengsel van pikrinezuur met 10 tot 30 pct. trinitrotoluol in poedervorm) wordt eveneens slechts vervoerd op eene verklaring als bovenbedoeld omtrent den niet gevaarlijken aard der zending.

N°. XV.

In de aanvangsbepaling is achter het woord „chloorzwavel" bij te voegen:

en salpeterzure of zwavelzure ijzeroxyde, ferrinitraat of ferrisulfaat (ijzersaus).

De bepaling sub 4 is aan te vullen met de volgende zinsnede:

De spoorweg is, voor zooveel deze colli betreft, niet verplicht gevolg te geven aan eischen, welke hij zou moeten inwilligen wanneer het andere goederen betrof.

N°. XXIX.

Het vierde lid vervalt.

N°. XXIX *a*

vervalt.

N°. XXXII.

Het bepaalde sub 9 vervalt.

N°. XXXV.

De aanvang zal luiden als volgt:

Wanneer de onder IX, XI, XI *a*, XV, XVI, XIX tot en met XXIII, en onder L genoemde scheikundige praeparaten in hoeveelheden van niet meer dan 10 K.G. ter verzending worden aangeboden, is het geoorloofd de onder IX, XI, XI *a*, XVI (met uitzondering van bromium), XIX tot en met XXIII enz.

Als n°. XXXV *a*

zal worden opgenomen:

1. *Gevulde patronen voor handvuurwapens* (d. w. z. patronen geladen met ontplofbare stoffen), met uitzondering echter van de onder XXXVI genoemde patronen;

2. *Vuurwerk*, voor zoover het geene stoffen bevat, die volgens § 1, 1ste lid, sub 1 van de uitvoeringsbepalingen der Internationale Overeenkomst betreffende het goederenvervoer per spoorweg, van het vervoer uitgesloten zijn (voor vuurwerk, vervaardigd van meelpulver en dergelijke mengsels zie n°. XXXVIII en voor met schellak bereid bengaalsch vuur n°. XLII);

3. *Vuurkoord, uitgezonderd veiligheidsvuurkoord* (zie voor dit laatste nº. IV);

4. *Nitrocellulose*, in het bijzonder *schietkatoen* (ook cottonpowder), *collodiumwol* en *pyropapier*, voor zoover deze stoffen een watergehalte van ten minste 20 pct. bezitten, voorts *patronen gevuld met geperst (gemalen) schietkatoen met een laagje paraffine* (voor geperst schietkatoen met een watergehalte van ten minste 15 pct., voor vlokvormig schietkatoen en voor collodiumwol, beide met een watergehalte van ten minste 35 pct., benevens voor collodiumwol met 35 pct. alcohol, (zie nº. XXXIX en XL).

5. *Lithotriet.*

A.

Verpakking.

Betreffende nº. 1.

(1) *Gevulde patronen voor handvuurwapens*, met uitzondering der onder nº. XXXVI genoemde, moeten in de eerste plaats bij partijen zoodanig verpakt zijn in stevige kartonnen doozen, dat zij daarin niet kunnen verschuiven. Die afzonderlijke doozen met patronen moeten vervolgens vast naast en boven elkander gepakt worden in goed bewerkte houten kisten of vaten, welke voldoende sterk zijn voor het gewicht van den inhoud en waarvan de naden zoodanig dicht zijn gemaakt, dat de inhoud zich niet kan verspreiden, terwijl zij niet mogen voorzien zijn van ijzeren hoepels of banden. In plaats van houten kisten of vaten kunnen ook gebruikt worden vaten, vervaardigd van meerdere lagen zeer sterke en stijve geverniste karton (zgn. Amerikaansche vaten). De kisten mogen niet met ijzeren spijkers gesloten zijn.

(2) Het gewicht van de in een kist of vat aanwezige patronen mag niet meer dan 60 K.G., het brutogewicht van een kist of vat niet meer dan 90 K.G. bedragen.

(3) De kisten of vaten moeten voorzien zijn van een duidelijk gedrukt of geschilderd opschrift: „Patronen voor handvuurwapens".

Betreffende nº. 2.

(1) *Vuurwerk* moet verpakt zijn in stevige houten kisten of vaten, welke voldoende sterk zijn voor het gewicht van den inhoud, en waarvan de naden zoodanig dicht gemaakt zijn, dat de inhoud zich niet kan verspreiden, terwijl zij niet mogen voorzien zijn van ijzeren hoepels of banden. In plaats van houten kisten of vaten kunnen ook gebruikt worden vaten, vervaardigd van meerdere lagen zeer sterke en stijve geverniste karton (zgn. Amerikaansche vaten). De kisten mogen niet met ijzeren spijkers gesloten zijn.

(2) Het bruto-gewicht van een kist of vat mag niet meer bedragen dan 90 K.G.

(3) De kisten of vaten moeten voorzien zijn van een duidelijk gedrukt of geschilderd opschrift „vuurwerk".

Betreffende nº. 3.

(1) *Vuurkoord (uitgezonderd veiligheidsvuurkoord)* moet verpakt zijn in stevige houten kisten of vaten, welke voldoende sterk zijn voor het gewicht van den inhoud en waarvan de naden zoodanig dicht gemaakt zijn, dat de inhoud zich niet kan verspreiden, terwijl zij niet mogen voorzien zijn van ijzeren hoepels of banden. In plaats van houten kisten of vaten kunnen ook gebruikt worden vaten, vervaardigd van meerdere lagen zeer sterke en stijve geverniste karton (zgn. Amerikaansche vaten). De kisten mogen niet met ijzeren spijkers gesloten zijn.

(2) Het gewicht van het in een kist of vat aanwezige vuurkoord mag niet meer dan 60 K.G., het brutogewicht van een kist of vat niet meer dan 90 K.G. bedragen.

(3) De kisten of vaten moeten voorzien zijn van een duidelijk gedrukt of geschilderd opschrift „Vuurkoord".

Betreffende nº. 4.

(1) *Nitrocellulose*, in het bijzonder *schietkatoen* (ook cottonpowder), *collodiumwol* en *pyropapier* — voor zoover deze praeparaten niet tengevolge van bijzondere bepalingen uitgesloten zijn van het vervoer per spoorweg — moeten in stevige houten kisten of vaten, welke voldoende sterk zijn voor het gewicht van den inhoud en niet voorzien mogen zijn van ijzeren hoepels of banden, zoo vast verpakt zijn, dat er geene wrijving van den inhoud kan plaats hebben. In plaats van houten kisten of vaten kunnen ook gebruikt worden vaten, gemaakt van meerdere lagen zeer sterke en stijve geverniste karton (zgn. Amerikaansche vaten). De kisten of vaten mogen niet met ijzeren spijkers gesloten zijn.

(2) *Patronen gevuld met geperste (gemalen) schietkatoen, met een laagje paraffine*, moeten alvorens zij in de kisten of vaten gedaan worden, in een vast omhulsel van papier tot pakketten vereenigd worden.

(3) Deze patronen, evenals *schietkatoen* en *andere nitrocellulosen*, mogen niet voorzien zijn van lonten, noch daarmede in dezelfde kisten of vaten of in denzelfden wagen verpakt worden. Schietkatoen benevens andere nitrocellulosen moeten in waterdichte kisten of vaten verpakt zijn.

(4) Het bruto-gewicht van een kist of vat, gevuld met *schietkatoen* of *andere nitrocellu-*

losen, mag niet meer dan 90 K.G., het bruto-gewicht van een kist of vat met *patronen, gevuld met schietkatoen*, niet meer dan 35 K.G. bedragen.

(5) De kisten of vaten moeten, naar gelang van hun inhoud, voorzien zijn van een duidelijk gedrukt of geschilderd opschrift „Schietkatoen", of „Schietkatoenpatronen", enz.

Betreffende n°. 5.

(1) *Lithotriet* moet vast gepakt zijn in stevige houten kisten of vaten, welke voldoende sterk zijn voor het gewicht van den inhoud en waarvan de naden zoodanig zijn dichtgemaakt, dat de inhoud zich niet kan verspreiden, terwijl zij niet mogen voorzien zijn van ijzeren hoepels of banden. In plaats van de houten kisten of vaten kunnen ook gebruikt worden vaten, vervaardigd van meerdere lagen zeer sterke en stijve geverniste karton (zgn. Amerikaansche vaten) en metalen vaatwerk (uitgezonderd ijzeren). Het vaatwerk mag niet voorzien zijn van ijzeren spijkers, schroeven of dergelijke ijzeren bevestigingsmiddelen.

(2) Het bruto-gewicht van één collo mag niet meer dan 90 K.G. bedragen.

(3) De colli moeten voorzien zijn van een duidelijk gedrukt of geschilderd opschrift „lithotriet".

B.

Aanbieding ten vervoer.

(1) De goederen mogen niet als ijlgoed vervoerd worden.

(2) Bij de aanneming ten vervoer van eene zending is er zoo spoedig doenlijk voor te zorgen, dat het verder vervoer van af het grensstation in directe aansluiting kan geschieden. Zendingen met bestemming naar stations of spoorwegen, waar het vervoer van ontplofbare stoffen verboden is, moge niet aangenomen worden.

(3) Wanneer het vervoer niet met extra-treinen geschiedt, kan de aanneming ten vervoer vooraf beperkt worden tot bepaalde dagen en bepaalde treinen. De vaststelling van die dagen en treinen geschiedt onder goedkeuring van, zoo noodig door de bevoegde autoriteiten.

(4) Op de vrachtbrieven mogen geen andere goederen voorkomen. De daarop voorkomende omschrijving van de goederen moet met rooden inkt onderstreept zijn. Op de vrachtbrieven moet behalve het aantal, de soort, de merken en de nummers der colli, ook het bruto-gewicht van elk collo afzonderlijk vermeld zijn, terwijl voor nitrocellulose een afzonderlijke vrachtbrief noodig is.

(5) Op dergelijke vrachtbrieven mag niet de aanwijzing „station restante" voorkomen.

(6) Op den vrachtbrief moet de afzender, wiens handteekening van overheidswege gelegaliseerd moet zijn, de verklaring stellen dat de aard en de wijze van verpakking van de te verzenden goederen voldoen aan de bestaande voorschriften.

(7) De vrachtkosten moeten bij de aanbieding ten vervoer betaald worden. Zendingen onder rembours zijn van het vervoer uitgesloten. Ook is de aangifte van het belang bij de aflevering niet toegestaan.

(8) Van elke zending moet, behoudens de voor ieder bijzonder geval met de spoorwegbesturen overeengekomen andere bepalingen, ten minste 4 dagen
vóór de aanbieding ter verzending, met een nauwkeurig en volledig afschrift van den vrachtbrief aangifte gedaan worden aan het station van afzending; de zending mag slechts op het door dit station schriftelijk aangegeven uur ter verzending worden aangeboden.

(9) Van zendingen met extra-treinen moet ten minste 8 dagen voor de aanbieding ter verzending, onder opgave van de te volgen route, aangifte worden gedaan aan den spoorwegdienst, door welken de afzending moet plaats hebben.

C.

Materieel voor het vervoer.

(1) Voor het vervoer mogen slechts gebruikt worden gesloten goederenwagens met veerkrachtige stoot- en trektoestellen, een stevig dak, dichte wanden, goed sluitende deuren, doch zooveel doenlijk zonder remtoestellen.

(2) Goederenwagens, waarbij aan den binnenkant ijzeren spijkers, schroeven, moeren enz. uitsteken, mogen voor het vervoer niet gebruikt worden.

(3) Deuren en eventueel aanwezige vensters in de wagens moeten gesloten gehouden en de openingen dicht gemaakt worden. Hiervoor mag geen papier gebruikt worden.

(4) Voor dergelijke zendingen mogen niet gebruikt worden wagens, waarvan de draagmetalen eerst kortelings zijn vernieuwd, of welke spoedig naar de werkplaatsen zullen gezonden worden, ten einde te worden nagezien.

(5) De overlading van ontplofbare stoffen in andere wagens mag onderweg alleen in geval van de uiterste noodzakelijkheid geschieden. De spoorwegbesturen moeten derhalve onderling maatregelen treffen, dat dergelijke zendingen in dezelfde wagens van het begintot het eindstation worden vervoerd.

(6) De met ontplofbare stoffen beladen

wagens moeten uiterlijk kenbaar zijn aan vierkante zwarte vlaggen met een witte „P", welke vlaggen boven aan de voor- en achterzijde of aan de beide langszijden moeten geplaatst zijn.

D.

Laden.

(1) De colli (kisten, vaten) moeten in de wagens zoodanig vastgelegd zijn, dat zij beveiligd zijn tegen schuren, schudden, stooten of omkantelen, en niet uit de hoogere lagen kunnen vallen. In het bijzonder mogen de tonnen niet rechtop geplaatst worden; zij moeten evenwijdig met de langszijden van den wagen gelegd worden en door houten stopblokken, bedekt met haren kleeden, tegen elke rollende beweging verzekerd worden.

(2) De wagens mogen slechts voor $^2/_3$ gedeelte van hun laadvermogen beladen worden.

(3) Slechts hoeveelheden tot een gewicht van ten hoogste 1000 K.G. mogen te zamen met andere goederen geladen worden en dan nog alleen, wanneer deze laatste niet licht ontvlambaar zijn en niet vóór de ontplofbare stoffen gelost moeten worden.

(4) Het is verboden in de met *Schietkatoen of met andere nitrocellulosen* beladen wagens tevens de onder 1, 2, 3 en 5 genoemde goederen of wel ontstekingsmiddelen (nº. II en XXXV*b*) te laden. (Voor nat geperst schietkatoen zie nº. XXXIX.)

(5) Het laden mag nimmer geschieden van uit de goederenloodsen of van af de los- en laadplaatsen, maar moet plaats hebben op zoover mogelijk verwijderde zijsporen en zoo kort mogelijk voor het vertrek van den trein, waarmede het vervoer zal geschieden. Het laden moet geschieden door den afzender, onder deskundig toezicht. De bijzondere ladingsbenoodigdheden en waarschuwingsteekens (dekkleeden, vlaggen, enz.) moeten door den afzender verstrekt en met de goederen aan den ontvanger afgeleverd worden.

(6) Het publiek mag niet tot de laadplaatsen worden toegelaten. Deze laadplaatsen moeten, wanneer bij uitzondering bij donker geladen wordt, verlicht zijn door vaste en hoogstaande lantaarns.

(7) Bij het laden moeten zorgvuldig alle schokken vermeden worden. De colli (kisten, vaten) mogen derhalve nimmer gerold of gegooid worden.

E.

Voorzorgsmaatregelen op de stations en gedurende het vervoer.

(1) Gedurende het laden en tijdens het vervoer mag er in of bij de met ontplofbare stoffen geladen wagens geen vuur of open licht gehouden, noch gerookt worden.

(2) Wanneer op een station een locomotief voorbij de laadplaats of de met ontplofbare stoffen geladen wagens rijdt, moeten de vuurdeur en de trekkleppen van den aschbak gesloten zijn en mag de blaaspijp niet vernauwd worden. Gedurende het voorbijrijden van de locomotief moeten de wagendeuren gesloten gehouden en moet het zich buiten den wagen bevindende deel van de lading door een dekkleed tegen brandgevaar beschermd worden, terwijl ook het laden gestaakt moet worden. De voorschriften van deze paragraaf moeten ook zooveel mogelijk in acht genomen worden, wanneer twee treinen elkaar onderweg voorbijrijden.

(3) De beladen wagens mogen, zoowel op het station, waar zij geladen zijn, als onderweg en op het station van bestemming, slechts dan door de locomotief in beweging gebracht worden, wanneer zich tusschen locomotief en wagens tenminste 4 wagens bevinden, die niet met licht ontvlambare stoffen zijn geladen. Steenkolen, bruinkolen, cokes en hout zijn, in den zin van deze bepaling en van die onder F, 3de lid, niet als licht ontvlambaar te beschouwen.

(4) Wagens met ontplofbare stoffen mogen nimmer afgestooten worden en moeten ook bij het aankoppelen met de grootste voorzorg behandeld worden.

(5) Bij langer oponthoud op tusschenstations moeten de met ontplofbare stoffen beladen wagens op zoover mogelijk verwijderde zijsporen gebracht worden. Indien het te voorzien is, dat het oponthoud langer dan een uur zal duren, moet daarvan kennis gegeven worden aan de plaatselijke politie, ten einde deze in staat te stellen de haar in het openbaar belang noodig voorkomende voorzorgsmaatregelen te nemen.

F.

Bestemming der treinen en inzetten in de treinen van wagens met ontplofbare stoffen.

(1) Het vervoer mag nooit met personentreinen geschieden; met gemengde treinen (goederentreinen, waarmede ook reizigers vervoerd worden) alleen op die lijnen, waar geene goederentreinen rijden.

(2) In goederentreinen en gemengde treinen (goederentreinen, waarmede ook reizigers vervoerd worden), mogen niet meer dan acht assen, beladen met de in het hoofd dezes sub 1 tot 5 genoemde stoffen, vervoerd worden. Grootere hoeveelheden mogen slechts met extra-treinen vervoerd worden.

(3) Wagens met ontplofbare stoffen moeten in de treinen zoover mogelijk van de locomotief geplaatst worden, met dien verstande echter dat achter deze wagens nog 3 wagens volgen, die niet met licht brandbare stoffen beladen zijn. Ten minste 4 dezer wagens moeten geplaatst zijn vóór de met ontplofbare stoffen beladen wagens. Deze laatste moeten onderling en met de voorafgaande en volgende wagens *stevig* gekoppeld zijn, terwijl de koppeling op ieder tusschenstation, waar het oponthoud het toelaat, zorgvuldig moet worden nagezien. Wanneer de wagens beladen zijn met niet meer dan 35 K.G. brutogewicht aan ontplofbare stoffen, is het niet noodig ze tusschen afzonderlijke schutwagens te plaatsen.

(4) De remmen mogen niet bediend worden in de met ontplofbare stoffen beladen wagens, noch, wanneer het vervoer met de gewone treinen geschiedt, in den eerstvoorgaanden en eerstvolgenden wagen. Daarentegen moet de wagen aan het einde van den trein voorzien zijn van eene rem, welke moet worden bediend.

G.

Begeleiding van de zendingen ontplofbare stoffen.

Bij aanbieding ten vervoer van meer dan eene wagenlading is de afzender gehouden de goederen te doen begeleiden, ten einde de bijzondere bewaking daarvan te verzekeren. De begeleiders mogen gedurende het vervoer noch in noch op de met ontplofbare stoffen geladen wagens plaats nemen.

H.

Kennisgeving aan de tusschenstations en aan de bij het vervoer betrokken spoorwegbesturen.

(1) Alle stations, welke onderweg aangedaan worden benevens het personeel der treinen die gekruist of voorbijgereden worden, moeten door het spoorwegbestuur tijdig in kennis worden gesteld met het vertrek en de aankomst van de zendingen, opdat elk onnoodig oponthoud vermeden, het gevaar, dat kan ontstaan uit den aard van het spoorwegvervoer, zooveel mogelijk verminderd en iedere andere aanleiding tot gevaar voorkomen worde.

(2) Wanneer eene zending op eenen anderen spoorweg moet overgaan, dan moet het betrokken bestuur zoo spoedig mogelijk in kennis worden gesteld met de te verwachten komst daarvan.

I.

Aankomst op het station van bestemming en aflevering van de zendingen.

(1) Van de aankomst van de zendingen moet aan den geadresseerde kennis worden gegeven door het station van bestemming, hetwelk door een der voorgelegen stations, onder opgave van den trein, van de aankomst van de zending mededeeling zal zijn te doen. De kennisgeving aan geadresseerde moet vooraf en bovendien onmiddellijk na aankomst op het station van bestemming gegeven worden. De in ontvangstneming moet geschieden binnen 3 uren, het lossen binnen de 9 daarop volgende uren na aankomst der zending en kennisgeving.

(2) Zendingen onder geleide (zie G.), die door den geadresseerde niet binnen de voorgeschreven 3 uren zijn in ontvangst genomen, moeten zonder verwijl door de begeleiders worden overgenomen.

(3) Wanneer de goederen 12 uren na aankomst niet zijn afgehaald, moeten zij ter verdere beschikking worden overgegeven aan de plaatselijke politie en door deze zonder verwijl van het station worden verwijderd. De plaatselijke politie is bevoegd last te geven tot vernietiging van de goederen. Bij zendingen naar Nederland is hiervan kennis te geven aan het station van afzending, ten einde daarvan mededeeling te doen aan den afzender. Indien de politie weigert de goederen in ontvangst te nemen, of ze niet binnen 6 uren doet weghalen, moet hiervan telegraphisch mededeeling worden gedaan aan het station van afzending, en de goederen zoo spoedig mogelijk aan den afzender, op diens kosten, worden teruggezonden.

(4) De zending moet, zoolang zij nog niet in ontvangst is genomen, onder bijzondere bewaking gesteld worden.

(5) Het lossen en eventueel opslaan mag niet geschieden op de losplaatsen of perrons of in de goederenloodsen of bergplaatsen, doch alleen op zoover mogelijk verwijderde zijsporen of in op voldoenden afstand van de goederenloodsen gelegen bergplaatsen, die niet gelijktijdig voor eenig ander doel gebezigd worden, met inachtneming van de onder D. en E. gegeven voorschriften.

Als nº. XXXV *b*

zal worden opgenomen:

Ontplofbare ontstekingsmiddelen zooals: slagkwik- (detonator)-pijpjes en mijn-ontstekingsmiddelen, welke door *electriciteit* of door *wrijving* ontstoken worden, zijn aan de volgende bepalingen onderworpen:

a. *Slagkwik- (detonator)-pijpjes.*

1. (1) Slagkwik- (detonator)- pijpjes moeten naast elkander met de opening naar boven zoodanig verpakt worden in stevige blikken houders, waarvan elk niet meer dan 100 stuks mag bevatten, dat bewegen of verschuiven der pijpjes, zelfs bij stooten, niet mogelijk is.

(2) De ledige ruimte in en tusschen de pijpjes

moet met droog zaagsel of eene andere dergelijke zandvrije stof geheel opgevuld worden. Dit opvullen is niet noodzakelijk, wanneer de inrichting der pijpjes bijv. door eene inwendige, het kruit volkomen afsluitende schutcapsule, zekerheid geeft, dat het kruit tijdens het vervoer niet kan losraken.

(3) De bodem en de onderkant van het deksel der blikken houders moeten met een stuk vilt of doek, de binnenkant der zijwanden der houders met bordpapier zoodanig bekleed zijn, dat eene onmiddellijke aanraking van de pijpjes met het blik uitgesloten is.

2. (1) De op deze wijze gevulde blikken houders moeten elk zoodanig met eene stevige strook papier omplakt worden, dat daardoor het deksel zoo vast op den inhoud gedrukt wordt, dat bij het schudden geen geluid van losliggende pijpjes te hooren is. Vijf van zulke blikken houders moeten telkens in een omslag van sterk pakpapier of in bordpapier tot één pakket vereenigd worden.

(2) De pakketten moeten vervolgens in eene stevig gemaakte houten kist met eene wanddikte van ten minste 22 m.M. of in eene sterke blikken kist zoodanig worden ingepakt, dat zooveel mogelijk ruimten tusschen de pakketten onderling en tusschen deze en de kistwanden vermeden worden. Teneinde het uitpakken van de kisten te vergemakkelijken, zal ten minste één pakket in elke laag op zoodanige wijze met een stevigen band moeten omwonden zijn, dat dit pakket met behulp van dezen band gemakkelijk er uit genomen kan worden.

(3) Ruimten in de kist, die een verschuiven van de pakketten ten gevolge zouden kunnen hebben, moeten worden opgevuld met papiersnippers, stroo, hooi, werk, houtwol of krullen — alles volkomen droog — waarna het deksel er op zal worden gesoldeerd als de kist van blik is, en met koperen of vertinde houtschroeven er op zal worden bevestigd, indien het eene houten kist is; de gaten voor de schroeven in het deksel en de wanden moeten geboord zijn vóór dat de kist gevuld wordt.

3. (1) Deze kist, waarvan het deksel den inhoud zoodanig moet vastdrukken, dat deze niet kan verschuiven, moet vervolgens, met het deksel naar boven, gesloten worden in eene tweede, stevig gemaakte houten kist met eene wanddikte van ten minste 25 m.M. en gesloten met koperen of vertinde houtschroeven.

(2) Tusschen de binnen- en buitenkisten moet overal eene ruimte zijn van ten minste 12 c.M., die met droog houtmeel of zaagsel stevig moet zijn opgevuld. Door doeltreffende maatregelen moet zekerheid verkregen zijn dat deze tusschenruimte ten gevolge van schokken gedurende het vervoer niet kan veranderen.

4. Na het vastschroeven van het tweede deksel, dat de binnenste kist zoodanig moet vastdrukken dat deze niet kan verschuiven, moet op het buitenste deksel een etiket geplakt worden, waarop in duidelijk leesbare woorden het opschrift „Slagkwikpijpjes — niet stooten" is aangebracht.

5. Elke kist mag ten hoogste 2 K.G. knalkwikzilverspringstof of eene in werking daarmee overeenkomende hoeveelheid van een ander springstofmengsel bevatten; kisten, waarvan het gewicht meer dan 10 K.G. bedraagt, moeten voorzien zijn van handvatsels of regels, ten einde het hanteeren te vergemakkelijken.

6. De vrachtbrief van elke zending moet eene door den afzender en door een bij het spoorwegbestuur bekenden scheikundige opgemaakte verklaring bevatten, waaruit blijkt, dat de sub 1—5 genoemde voorschriften zijn nageleefd.

b. Electrische mijn-ontstekingsmiddelen.

1. (1) *Electrische ontstekingsmiddelen met korten draad of vasten kop*, moeten rechtop verpakt worden in sterke blikken houders, waarvan elk niet meer dan 100 stuks mag bevatten. Deze houders moeten met zaagsel of andere dergelijke stof geheel worden aangevuld.

(2) In plaats van de blikken houders mogen ook doozen van stevig, stijf bordpapier gebruikt worden. De gevulde houders moeten in eene houten of sterke blikken kist en deze weder in eene houten buitenkist verpakt worden. De wanddikte van de binnenste houten kist mag niet minder dan 22 m.M., die der buitenste kist niet minder dan 25 m.M. bedragen.

2. (1) *De electrische ontstekingsmiddelen met lange guttapercha draden of met koorden*, moeten, telkens ten hoogste 10 stuks te zamen gebonden, in pakketten vereenigd worden, van welke elk niet meer dan 100 stuks mag bevatten. De lonten moeten afwisselend nu aan het eene dan aan het andere einde van het pakket komen te liggen. Deze pakketten moeten, telkens ten hoogste 10 stuks samengebonden, in stevig papier gewikkeld en met touw dichtgebonden, verpakt worden in eene houten of sterke blikken kist, die met hooi, stroo of dergelijk materiaal aangevuld moet worden. Deze kist moet verpakt worden in een houten buitenkist, waarvan de wanddikte niet minder dan 25 m.M. mag bedragen.

(2) *De electrische ontstekingsmiddelen met houten steel* moeten verpakt worden in houten

kisten, waarvan het deksel, de bodem en de zijwanden eene dikte van ten minste 12 m.M., de voor- en achterwand eene dikte van ten minste 20 m.M. moeten hebben. De kisten moeten 8 c.M. langer zijn dan de lonten, mogen ieder ten hoogste 100 stuks bevatten, en moeten de lonten zoodanig gepakt zijn, dat aan den voor- en achterwand de helft daarvan met draden stevig bevestigd is, zoodat zij elkander en de wanden niet kunnen aanraken, en verschuiven niet mogelijk is. Ten hoogste 10 van deze kisten moeten in eene houten buitenkist gepakt worden.

3. Overigens zijn de voorgaande bepalingen onder *a* 3 tot 6 analogisch toe te passen.

c. Wrijvingspijpjes

moeten op de navolgende wijze verpakt worden:

1. Het eind van den trekker van elk wrijvingspijpje moet op zoodanige wijze met papier overplakt zijn, dat dit over het oog van den trekker valt.

2. Ten hoogste 50 stuks van deze pijpjes mogen in één bundel vereenigd worden. Deze bundels moeten als volgt verpakt worden, de koppen der pijpjes moeten in houtwol (Wollin) gewikkeld zijn, waaromheen papier, de omgebogen uiteinden der trekkers moeten in een ledig papieren hoedje en dit weder in een met houtwol gevuld papieren hoedje gewikkeld worden. Hierbij moet er echter nauwkeurig op gelet worden, dat in geen geval de houtwol in directe aanraking met de trekkers kan komen, ten einde te voorkomen, dat de trekkers blijven haken of uitgetrokken worden bij het uitpakken van de pijpjes of bij het afnemen van de papieren hoedjes.

3. Meerdere op deze wijze verpakte bundels moeten in eene eenvoudige kist, waarvan het bruto-gewicht niet meer dan 20 K.G. mag bedragen, worden verpakt.

4. De overblijvende ruimten in de kisten moeten zorgvuldig met papierafval of houtwol dicht worden opgevuld.

5. De kist zelf, waarvan de lengte in overeenstemming moet zijn met de lengte der pijpjes, moet houten wanden hebben van ten minste 22 m.M. dikte, waarin geen barsten of kwasten mogen zijn en welke ter verkrijging van de noodige stevigheid door zwaluwstaarten onderling verbonden moeten zijn.

6. Verder moet op het deksel en de zijwanden van de kist het fabrieksmerk worden aangebracht.

Als nº. XXXV*c*

zal worden opgenomen:

Patronen, vervaardigd uit de navolgende *veiligheidsspringstoffen:*

Ammonium-carboniet (mengsel van ammoniaksalpeter, meel en ten hoogste 4 pct. collodiumwol en nitroglycerine),

Anagonspringkruit (mengsel van neutraal reageerende salpetersoorten en ten hoogste 5 pct. aluminiumpoeder met houtskool en alizarine, of met verharste lijnolie (al dan niet in korrelvorm),

Astraliet I en II (mengsel van ammoniaksalpeter, trinitrotoluol of mononitronaphtaline, houtskool, houtmeel, paraffineolie en ten hoogste 4 pct. nitroglycerine),

Mijngasveilig-astraliet (astraliet, waarin 10 pct. der ammoniaksalpeter door keukenzout vervangen is),

Bautz-enermijnkruit (mengsel van ammoniaksalpeter en natronzeep),

Bavariet I en II (mengsel van ongeveer 90 pct. salpeterzure ammoniak en genitreerde naphtaline, met of zonder bijvoeging van houtskool),

Dahmeniet (mengsel van salpeterzure ammonium, salpeterzure kali en naphtaline),

Dahmeniet A (mengsel van salpeterzure ammonium, dubbelchroomzure kali en naphtaline),

Dahmeniet B (mengsel van salpeterzure ammonium, dinitrobenzol of dinitronaphtaline of dinitrotoluol en azijnzuur),

Steen-dahmeniet (mengsel van ongeveer 80 pct. of meer ammoniaksalpeter met vaste koolwaterstoffen of nitrokoolwaterstoffen (dinitrobenzol, nitronaphtaline, nitrotoluol) met of zonder toevoeging van wortelmeel, kalisalpeter, natronsalpeter, alkalichromaten, alkaliphosphaten, bruinsteen of bloedloogzout),

Donariet (mengsel van ammoniaksalpeter met meel, trinitrotoluol, collodiumwol en nitroglycerine, waarin de beide laatsten te zamen niet meer dan 4 pct. uitmaken),

Favier-mijnkruit (mengsel van ammoniaksalpeter en mono- of dinitronaphtaline),

Fulmeniet (mengsel van ammoniak-salpeter, trinitrotoluol, houtskool, paraffine-olie en ten hoogste 4 pct. schietkatoen),

Mijngasveilig-fulmeniet (fulmeniet, waarin 10 pct. der ammoniaksalpeter vervangen is door keukenzout),

Glückauf (mengsel van curcumawortel, koperoxalaat en ammoniaksalpeter, met of zonder toevoeging van dinitrobenzol),

Minoliet en Minoliet I (mengsel van ammoniaksalpeter en trinitronaphtaline, zonder of met binitrotoluol),

Petroklastiet en Haloklastiet (mengsel van salpeter, zwavel, steenkolenpek en kaliumbichromaat),

Petroklastiet II (mengsel van natronsalpeter, kalisalpeter, zwavel, steenkolenpek, kaliumbichromaat en houtskool),

Progressiet (mengsel van ammoniaksalpeter en zoutzure aniline, met of zonder toevoeging van zwavelzure ammoniak),

Roburiet (mengsel van ammoniaksalpeter, chloordinitrobenzol en chloordinitronaphtaline),

Roburiet I (mengsel van ammoniaksalpeter, binitrobenzol en overmangaanzure kali) met of zonder ammoniumsulfaat,

Roburiet I A en Roburiet I C (mengsel van ammoniaksalpeter, binitrobenzol, kalisalpeter, ammoniumsulfaat en kaliumpermanganaat),

Roburiet I D (mengsel van ammoniaksalpeter, binitrobenzol, kalisalpeter, ammoniumsulfaat, graanmeel en kaliumpermanganaat),

Roburiet I E of Kroonkruit (mengsel van ammoniaksalpeter en trinitronaphtaline, waarbij het gehalte aan trinitronaphtaline tusschen 6 pct. en 16 pct. kan wisselen; of mengsel van ammoniaksalpeter, trinitronaphtaline, ammoniumsulfaat, kalisalpeter, kaliumpermanganaat en graanmeel, waarbij het gehalte aan trinitronaphtaline van 5 pct. tot 18 pct. en het gehalte aan kaliumpermanganaat tot 4 pct. kan wisselen),

Roburiet I T of Steen-veiligheidsmijnkruit, (mengsel van trinitrotoluol, chilisalpeter, ammoniaksalpeter en overmangaanzure kali),

Roburiet II (mengsel van trinitrotoluol, graanmeel, kalisalpeter, chloornatrium, kaliumpermanganaat, ammoniaksalpeter),

Roburiet IIa (mengsel van trinitrotoluol, graanmeel, kalisalpeter, ammoniumsulfaat, kaliumpermanganaat, ammoniaksalpeter),

Keulsch-Rottweilermijnkruit (mengsel van een neutraal reageerende salpetersoort — ammoniaksalpeter zonder of met heel geringe toevoeging van dubbelkoolzure ammonium of baryum — en een plantaardige of dierlijke olie, die in hoofdzaak bestaat uit koolstof, waterstof en zuurstof, met of zonder zwavel),

Güttler-mijnkruit, bestaande uit ammoniaksalpeter, overtrokken met plastomenietlak, die bereid is uit hars, nitrotoluolen en ten hoogste 0,25 pct. collodiumwol,

Springsalpeter (mengsel van natronsalpeter, zwavel en bruinkool),

Westfaliet (mengsel van salpeter met hars, naphtaline en ruwe teerolieën, met of zonder toevoeging van lakken en vernissen, met of zonder toevoeging van kaliumbichromaat, met of zonder toevoeging van ten hoogste 10 pct. aluminium,

Steen-Westfaliet B (mengsel van ammoniumnitraat, dinitrobenzol en ten hoogste 10 pct. aluminiumpoeder),

Steen-Westfaliet C (mengsel van ammoniumnitraat, dinitrotoluol en ten hoogste 10 pct. aluminiumpoeder),

worden onder de volgende voorwaarden vervoerd:

1. (1) De patronen moeten in luchtdicht gesloten blikken doozen en deze weder in sterke houten kisten verpakt worden.

(2) Patronen, gedrenkt in paraffine of ceresine, mogen ook door eene stevige omhulling van papier tot pakketten vereenigd worden. Voorts mogen patronen, welke niet op deze wijze gedrenkt zijn, tot een gewicht van 2 K.G. vereenigd worden in pakketten, die door een laagje ceresine en hars geheel luchtdicht afgesloten zijn. De pakketten moeten vast verpakt worden in stevige houten kisten of tonnen, waarvan de naden zoo dicht gemaakt zijn, dat de inhoud zich niet kan verspreiden.

(3) Elke kist of ton mag ten hoogste 50 K.G. patronen bevatten.

2. De kisten en tonnen moeten voorzien zijn van een opschrift, hetwelk duidelijk den inhoud aangeeft.

3. (1) Elke zending moet vergezeld zijn van eene door den fabrikant en door een bij het spoorwegbestuur bekenden scheikundige opgemaakte verklaring, betreffende den aard der springstof en waaruit blijkt dat de onder 1 en 2 aangegeven voorschriften zijn nageleefd.

(2) Eene zelfde verklaring moet door den afzender, wiens handteekening van overheidswege gelegaliseerd moet zijn, op den vrachtbrief gesteld worden.

N°. XXXVI

zal luiden als volgt:

Gevulde patronen voor handvuurwapens, te weten:

1. *Metaalpatronen, waarvan de hulzen uitsluitend van metaal zijn vervaardigd;*

2. *Patronen, waarvan de hulzen slechts gedeeltelijk uit metaal bestaan;*

3. *Patronen met papieren hulzen, welke elk in goed gesloten blikken hulzen zijn gezet;*

4. *Patronen met papierhuls voor centraalontsteking* (voor *andere* patronen zie N°. XXXV *a* sub 1),

worden onder de volgende voorwaarden vervoerd:

a. Bij de metaalpatronen moeten de projectitele zoo vast aan de metalen hulzen verbonden zijn, dat zij niet kunnen loslaten en het kruit niet uitgestort kan worden. Patronen, waarvan de hulzen bestaan uit bordpapier en een inwendigen of uitwendigen metalen mantel, be-

hooren zoo gemaakt te zijn, dat de geheele hoeveelheid kruit zich in het metalen benedendeel der patronen bevindt en door een prop of spiegel afgesloten is. Het bordpapier van de onder 2 en 4 genoemde patronen moet van zulk eene hoedanigheid zijn, dat van breken gedurende het vervoer geen sprake kan zijn. De patronen met papierhuls voor centraalontsteking (4) moeten eene wanddikte van ten minste 0,7 m.M. hebben.

b. De patronen moeten eerst stevig verpakt zijn in blikken houders, houten kistjes of stevige kartonnen doozen en wel zóó, dat zij daarin niet kunnen verschuiven. De afzonderlijke houders, enz. moeten vervolgens vast naast en boven elkander verpakt worden in goed bewerkte stevige houten kisten, waarvan de wanddikte moet overeenkomen met de hieronder genoemde minimum-maten:

Bruto-gewicht der kist:	minste wanddikte
tot en met 5 K.G. . . .	7 m.M
boven 5 „ „ „ 50 „ . . .	12 „
„ 50 „ „ „ 100 „ . . .	15 „

Voor kisten, inwendig met blik bekleed, mag de wanddikte der houten kist met 5 m.M. verminderd worden, doch nooit minder bedragen dan 7 m.M.

Open gebleven ruimten moeten zoodanig met bordpapier, papierafval, werk, houtwol of krullen — alles volkomen droog — aangevuld worden, dat verschuiven in de kist gedurende het vervoer niet kan plaats hebben.

c. Het gewicht van eene met patronen gevulde kist mag niet meer dan 100 K.G. bedragen.

d. De kisten mogen alleen dan met *ijzeren* spijkers gesloten worden, wanneer deze goed vertind zijn. Zij moeten voorzien zijn van een opschrift, dat duidelijk den inhoud omschrijft. Bovendien moeten zij voorzien zijn van eene afsluiting door een looden zegel of van een op twee schroefkoppen van het deksel aangebracht zegel (afdruk of merk), of van een over deksel en zijwanden geplakt teeken met het fabrieksmerk.

e. De afzender moet op den vrachtbrief eene door hem onderteekende verklaring stellen, waarin ook het merk der looden of andere zegels of het fabrieksmerk aangegeven is. De verklaring moet luiden:

„De ondergeteekende verklaart, dat de in „dezen vrachtbrief vermelde met het merk . . . „gesloten zending, zoowel wat de hoedanigheid „van den inhoud als wat de wijze van ver„pakking betreft, voldoet aan de in de Over„eenkomst, houdende mildere bepalingen voor „het wederzijdsche verkeer tusschen de Duit„sche en de Nederlandsche spoorwegen, ge„noemde bepalingen van nº. XXXVI der „Bijlage I tot de Internationale overeenkomst, „betreffende het goederenvervoer per spoor„weg."

Als nº. XXXVI*a*

zal worden opgenomen:

(1) *Schietmiddelen in metalen hulzen, alsook goed gelatineerde kruitweefsels en daaruit vervaardigde fabrikaten* worden in colli, waarvan het bruto-gewicht niet meer dan 100 K.G. mag bedragen, onder de volgende voorwaarden vervoerd:

a. De schietmiddelen moeten in dichte zakjes gedaan worden, welke het verstuiven en verspreid raken verhinderen. Deze zakjes moeten in metalen hulzen worden gebracht, waarvan de sluiting zoodanig moet zijn, dat zij wel volkomen dicht is, doch in geval van brand geen weerstand biedt aan den druk der zich inwendig ontwikkelde gassen. De hoeveelheid van het schietmiddel in ieder zakje mag niet meer dan 1 K.G., die van de daarmede gevulde huls niet meer dan 1,5 K.G. wegen. Goed gegelatineerd kruitweefsel en daaruit vervaardigde fabrikaten worden zonder metalen hulzen vervoerd; ook kan de dichte zak achterwege blijven, wanneer de kisten inwendig met blik bekleed zijn.

b. De metalen hulzen met schietmiddelen of de stofdichte zakjes met kruitweefsels moeten in goed bewerkte houten kisten verpakt worden, waarvan de wanddikte moet overeenkomen met de hieronder genoemde minimummaten:

Bruto-gewicht der kist:	minste wanddikte:
tot en met 5 K.G. . .	7 m.M.
boven 5 „ „ „ 50 „ . . .	12 „
„ 50 „ „ „ 100 „ . . .	15 „

Voor kisten, inwendig met blik bekleed, mag de wanddikte der houten kist met 5 m.M. verminderd worden, doch nooit minder bedragen dan 7 m.M.

Opengebleven ruimten moeten zoodanig met bordpapier, papierafval, werk, houtwol of krullen — alles volkomen droog — aangevuld worden, dat verschuiven in de kist gedurende het vervoer niet kan plaats hebben.

c. In ééne kist mogen noch verschillende soorten schietmiddelen, noch schietmiddelen met andere ontplofbare stoffen te zamen verpakt worden. In éénen spoorwagen mag telkens slechts ééne kist met schietmiddelen of kruitweefsel en de daaruit vervaardigde fabrikaten vervoerd worden; het bijladen van ontplofbare stoffen is verboden. De aanneming ten vervoer kan dienovereenkomstig beperkt worden. Bij iedere kist met schietmiddelen

moet een bijzondere vrachtbrief gevoegd zijn, waarop geene andere goederen moge voorkomen.

d. De kisten mogen alleen dan met ijzeren spijkers gesloten worden, wanneer deze goed vertind zijn. Zij moeten voorzien worden van een opschrift, dat duidelijk den inhoud omschrijft. Bovendien moeten zij voorzien zijn van eene afsluiting door een looden zegel, of van een op twee schroefkoppen van het deksel aangebracht zegel (afdruk of merk) of van een over deksel en zijwanden geplakt teeken met het fabrieksmerk.

e. De afzender moet op den vrachtbrief eene door hem onderteekende verklaring stellen, waarin ook het merk der looden of andere zegels of het fabrieksmerk aangegeven is. De verklaring moet luiden:

„De ondergeteekende verklaart dat de in „dezen vrachtbrief vermelde met het merk . . . „gesloten zending, zoowel wat de hoedanigheid „van den inhoud als wat de wijze van verpak„king betreft, voldoet aan de in de Overeen„komst, houdende mildere bepalingen voor het „wederzijdsche verkeer tusschen de Duitsche „en de Nederlandsche spoorwegen, genoemde „bepalingen van XXXVI *a* der Bijlage I tot de „Internationale Overeenkomst betreffende het „goederenvervoer per spoorweg."

N°. XXXVII.

De laatste zin van het tweede lid vervalt.

N°. XXXIX.

De bepalingen sub 5 zijn als volgt te lezen:

5. De onder n°. XXXV *a* sub 1, 2, 3 en 5 genoemde goederen benevens lonten (n°. II en XXXV *b*) mogen niet met schietkatoen in denzelfden wagen geladen worden. Overigens mogen de onder n°. XXXV *a* genoemde goederen, met inachtneming van de daarvoor geldende bijzondere voorschriften, te zamen met schietkatoen in denzelfden wagen vervoerd worden, wanneer het schietkatoen gelijktijdig met deze goederen moet worden gelost en de emballage van het schietkatoen niet voorzien is van ijzeren banden.

N°. XL.

Als 3de lid wordt ingelascht:

(3) Wanneer deze stoffen een geringer waterprocentgehalte hebben, zijn de betreffende voorschriften onder n°. XXXV *a* punt 4 van toepassing.

Lid 3 der Bijlage I tot de Internationale Overeenkomst wordt gewijzigd in: Lid 4.

Als n°. XLII*b*

wordt opgenomen:

Pyrotechnische schertsartikelen, bestaande uit een mengsel, dat behalve gom en kleurstof niet meer dan 6 pct. gelen phosphor, 23 pct. amorphen phosphor en 21 pct. kalium chloraat mag bevatten. in den vorm van:

a. staafjes van 50 tot 55 m.M. lengte met een gewicht van 1,5 gram (zoogenaamde torpedostangen of knalbanden);

b. ronde schijfjes van 28 m.M. doorsnede met een gewicht van 2,5 gram (zoogenaamde torpedobommen of knalschijven);

c. kogeltjes met een gewicht van 1,5 gram (zoogenaamde knalhagel),

zijn aan de volgende bepalingen onderworpen:

1. De schertsartikelen moeten in sterke houten kistjes van niet meer dan één gros (144 stuks) inhoud met een tusschenlaagje van slakkenwol of diatomeeënaarde stevig verpakt worden.

2. Deze kistjes moeten in sterke plaatijzeren kisten of in stevige houten kisten met een wanddikte van ten minste 18 m.M. en een inhoud van niet meer dan 1,2 M³, zonder bijpakking van andere goederen, zoodanig verpakt worden, dat tusschen de wanden van de plaatijzeren kist en haar inhoud eene ruimte van ten minste 30 m.M. overblijft, welke moet worden aangevuld met slakkenwol of diatomeeënaarde, zoodat beweging of verschuiving van de kistjes zelfs in geval van schokken, niet mogelijk is. Het brutogewicht van een plaatijzeren kist of van een houten kist mag niet meer dan 100 K.G. bedragen.

3. De kisten moeten, behalve van eene omschrijving van den inhoud, ook voorzien zijn van eene duidelijke opgave van afzender en fabriek.

4. Bij elke zending moet gevoegd zijn eene door den fabrikant en een beëdigd deskundige geteekende verklaring, waaruit blijkt, dat de voorgaande voorschriften nageleefd zijn.

N°. XLIV

wordt als volgt gelezen:

(1) *Vloeibaar gemaakte gassen, koolzuur, stikstofoxydule, ammoniak, chloor, watervrij zwavelig zuur en chloorkooloxyde (phosgeen)*, mogen slechts ten vervoer worden aangeboden in houders van wel- of vloeijzer of van gegoten staal. Chloorkooloxyde (phosgeen) bovendien ook in koperen houders.

1. Voor de houders gelden de volgende bepalingen:

a. De wanddikte van nieuwe houders van wel- of vloeijzer of van gegoten staal moet zoodanig bepaald worden, dat in de zwakste plek bij de beproeving (sub 2) geene spanning ontstaat hooger dan 30 K.G. per m.M². De spanning, die op de zwakste plek van den wand uit den beproevingsdruk te berekenen

valt, mag nooit meer zijn dan $^2/_3$ van de strekgrens, afgeleid uit trekproeven op strooken, genomen van afgewerkte cylinders (vaatwerk). Materiaal, waarvan de strekgrens grooter is dan 45 K.G. per m.M². of waarvan de uittrekking bij 100 m.M. meetlengte bij den trekproef minder dan 12 pct. bedraagt, wordt niet aangenomen. Voor strekgrens wordt aangenomen eene blijvende lengteverandering van de proefstaaf boven 0,002 der oorspronkelijke lengte. De wanddikte van de houders mag niet minder dan 3 m.M. bedragen. Nieuwe houders moeten voor de beproeving zorgvuldig uitgegloeid worden. Van iedere 200 cylinders moet er ten minste één op bovenaangegeven wijze beproefd worden.

b. Al de houders moeten bij de beproeving van overheidswege een onder n°. 2 nader aangegeven inwendige drukking uitgehouden hebben, zonder blijvende vormverandering te ondergaan of lekkage te vertoonen. Deze beproeving moet voor de houders voor koolzuur, stikstofoxydule en ammoniak om de 4 jaar, voor de houders voor chloor, zwavelig zuur en chloorkooloxyde om de 2 jaar herhaald worden.

c. De houders moeten van eene van overheidswege, op eene goed zichtbare plaats duurzaam bevestigde aanwijzing voorzien zijn, betreffende het gewicht van de ledige houders met inbegrip van de klep met beschuttende kap of van de stop, betreffende de hoeveelheid vloeistof in kilogrammen, welke, volgens de bepalingen van n°. 2, de houder mag bevatten en betreffende den datum der laatste beproeving.

d. Ter beschutting der kleppen moeten de houders voorzien zijn van vastgeschroefde kappen van staal, gesmeed ijzer of smeedbaar gietijzer. Bij koperen houders voor chloorkooloxyde (phosgeen) kunnen echter ook koperen beschuttende kappen gebruikt worden. Verder mogen de houders voor chloorkooloxyde (phosgeen) in plaats van met kleppen, ook gesloten worden door middel van daarin geschroefde stoppen, welke niet door een kap beschut behoeven te zijn. Deze stoppen moeten zoo vast sluiten, dat de inhoud der houders niet door den reuk kenbaar is.

e. De houders moeten voorzien zijn van eene inrichting, welke het rollen verhindert.

f. Indien de houders stevig in kisten verpakt zijn, is het niet noodig kappen tot beschutting van de kleppen alsmede inrichtingen, welke het rollen beletten, aan te brengen.

2. (1) De inwendige drukking, waaronder de beproeving van de houders moet geschieden en de grootste hoeveelheid vloeistof, welke de houders mogen bevatten, bedragen:

a. voor koolzuur: 190 atmosfeeren en 1 K.G. vloeistof op elke 1,34 Liter inhoud van den houder. Zoo mag bijv. een houder die 13,40 Liter inhoud heeft, niet meer dan 10 K.G. vloeibaar koolzuur bevatten.

b. voor stikstofoxydule: 180 atmosfeeren en 1 K.G. vloeistof op elke 1,34 Liter inhoud.

c. voor ammoniak: 30 atmosfeeren en 1 K.G. vloeistof op elke 1,86 Liter inhoud.

d. voor chloor: 22 atmosfeeren en 1 K.G. vloeistof op elke 0,8 Liter inhoud.

e. voor zwavelig zuur: 12 atmosfeeren en 1 K.G. vloeistof op elke 0,8 liter inhoud.

f. voor chloorkooloxyde (phosgeen): 30 atmosfeeren en 1 K.G. vloeistof op elke 0,8 Liter inhoud.

(2) Bij het doen van de drukproeven moeten toestellen gebruikt worden, welke eene toeneming der drukking zonder stooten mogelijk maken.

3. Houders, bevattende vloeibaar gemaakte gassen, moeten zonder stooten of schokken behandeld worden; ook mogen zij niet aan de inwerking der zonnestralen of van kachelwarmte worden blootgesteld.

4. (1) Voor het vervoer mogen alleen gesloten wagens of daarvoor bijzonder gebouwde ketelwagens gebruikt worden; in het laatste geval moeten deze wagens uitwendig met hout bekleed zijn.

(2) De genoemde stoffen kunnen ook in kleine hoeveelheden in sterke dichtgesmolten glazen buizen vervoerd worden, te weten: koolzuur en stikstofoxydule tot ten hoogste 3 gram, ammoniak en chloor tot ten hoogste 20 gram, watervrij zwavelig zuur en chloorkooloxyde (phosgeen) tot ten hoogste 100 gram en wel onder de volgende voorwaarden:

De glazen buizen met koolzuur en stikstofoxydule mogen slechts voor de helft, met ammoniak en chloor voor twee-derde, en met zwavelig zuur en chloorkooloxyde (phosgeen) voor drie-vierde gevuld zijn. Elke glazen buis moet verpakt zijn in een dichtgesoldeerden, met diatomeeënaarde gevulden blikken koker en deze weder in eene sterke houten kist. Het is geoorloofd meerdere blikken kokers in *ééne* kist te pakken, doch de buizen met ammoniak mogen niet in ééne kist gepakt worden met buizen, die chloor bevatten.

(3) Vloeibaar koolzuur mag ook verzonden worden in metalen kokers (soder, sparklett), die ten hoogste 25 gram vloeistof bevatten. Het koolzuur moet vrij van lucht zijn. De kokers mogen ten hoogste 1 gram vloeistof bevatten op 1,34 c.M³. inhoud.

N°. XLV.

wordt als volgt gelezen:

(1) *Samengeperste zuurstof, samengeperste waterstof en samengeperst lichtgas* worden onder de volgende voorwaarden vervoerd:

1. Deze stoffen mogen ten hoogste onder eene spanning van 200 atmosfeeren samengeperst zijn en moeten ten vervoer worden aangeboden in stalen of gesmeed ijzeren cylinders, zonder naad, welke ten hoogste 2 M. lang mogen zijn en eene middellijn (binnenwerks) van ten hoogste 21 c.M. mogen hebben.

Nieuwe houders moeten vóór het gebruik overeenkomstig de voorschriften onder n°. XLIV. punt 1, litt. *a*, beproefd worden.

Voorts moeten de houders:

a. bij eene van overheidswege iedere 4 jaar te herhalen beproeving eene drukking doorstaan, welke 50 pct. meer bedraagt dan die, welke bij de vulling aangewend is, zonder blijvende vormverandering te ondergaan of lekkage te vertoonen;

b. van eene van overheidswege op eene goed zichtbare plaats op duurzame wijze bevestigde aanwijzing voorzien zijn, aangevende de hoogst toegelaten spanning en den datum der laatste beproeving;

c. voorzien zijn van kleppen, welke, indien zij in den hals van den cylinder aangebracht zijn, beschut moeten zijn door eene in den hals geschroefde metalen stop, ten minste 25 m.M. hoog, welke buiten den rand van dien hals zijwaarts niet mag uitsteken, of, indien de kleppen zich buiten den hals bevinden en de cylinders *zonder verdere omhulling* aangeboden worden, beschut moeten zijn door daarop vastgeschroefde kappen van staal, gesmeed ijzer of smeedbaar giet-ijzer;

d. (1) indien zij in wagenladingen zonder verdere omhulling aangeboden worden, op zoodanige wijze geladen zijn, dat van rollen geen sprake kan zijn. Niet bij wagenladingen aangeboden houders moeten voorzien zijn van eene inrichting, welke het rollen onmogelijk maakt.

(2) Worden zij in kisten verpakt ten vervoer aangeboden, dan moeten deze op duidelijke wijze voorzien zijn van het opschrift: „samengeperste zuurstof", „samengeperste waterstof", of „samengeperst lichtgas".

2. Bij het doen der drukproeven moeten toestellen gebruikt worden, welke eene toeneming der drukking zonder stooten mogelijk maken.

3. Elke zending moet aangeboden worden door een persoon, in het bezit van en vertrouwd met het gebruik van een juist wijzenden manometer. Hij moet, wanneer dit verlangd wordt, den manometer op elk der aangeboden cylinders aanbrengen, opdat de beambte, die met het aannemen der goederen belast is, zich door het aflezen van den manometer, zal kunnen overtuigen, dat de voorgeschreven hoogste spanning niet overschreden is. De uitkomsten van deze proef moeten door den bedoelden beambte in het kort op den vrachtbrief vermeld worden.

4. De houders, bevattende samengeperste gassen moeten zonder stooten of schokken behandeld worden; ook mogen zij niet aan de inwerking van de zonnestralen of van kachelwarmte blootgesteld worden.

5. Voor het vervoer mogen alleen gesloten wagens gebruikt worden; slechts dan mag de verzending op open wagens geschieden, indien de aanbieding plaats heeft in voor het vervoer langs heirwegen bijzonder ingerichte voertuigen, welke met dekkleeden gedekt zijn.

(2) *Vetgas — zuiver, alsmede vetgas met eene toevoeging van ten hoogste 30 pct. acetyleen — samengeperst onder eene spanning van ten hoogste 10 atmosfeeren overdruk*, mag aangeboden worden in zeeboeien en in andere houders van smeedijzer, vloeijzer of weljzer en in open wagens vervoerd worden. De wanddikte der houders moet zoodanig bepaald worden, dat in de zwakste plekken geene spanning ontstaat, die meer bedraagt dan $^1/_5$ boven hare trekvastheid. De houders moeten

a. bij eene van overheidswege iedere 4 jaar te herhalen beproeving eene drukking doorstaan hebben, welke 50 pct., doch ten minste 5 atmosfeeren meer bedraagt dan die, welke bij de vulling aangewend is, zonder blijvende vormverandering te ondergaan of lekkage te vertoonen;

b. van eene van overheidswege op eene goed zichtbare plaats op duurzame wijze bevestigde aanwijzing voorzien zijn, aangevende de hoogst toegelaten spanning en den datum der laatste beproeving.

N°. XLVIII *a*.

In den aanhef moeten de woorden „Natrium" en „Kalium" vervangen worden door:

„Natrium, Kalium en mengsels van Natrium en Kalium."

Deze overeenkomst treedt den 2den November 1910 in werking.

Den Haag, 1 September 1910.

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.
E. VON MÜLLER.

22 *September* 1910. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, tot wijziging van het besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 November 1905, houdende uitvoering van art. 12 der Motor- en Rijwielwet 1905, *Staatsblad* nº. 69.

De Minister van Waterstaat;

Gezien art. 12 der Motor- en Rijwielwet;

Heeft goedgevonden:

Het Motor-registreerbesluit 1905 (*Staatscourant* 24 November) met ingang van 1 October 1910 te wijzigen als volgt:

a. Na art. 16 wordt ingevoegd als nieuw art. 17:

„Met afwijking in zooverre van art. 14 blijft afgifte van een achtdaagsch rijbewijs achterwege voor die hier te lande binnenkomende motorrijtuigen met bestuurders, ten aanzien waarvan een in het buitenland afgegeven internationaal rijbewijs, als bedoeld bij art. 3 van het internationaal verdrag van Parijs van 11 October 1909 betreffende het verkeer met automobielen wordt overgelegd.

Dit internationaal rijbewijs wordt door de in art. 14 bedoelde ambtenaren afgeteekend.

Daarbij wordt aanteekening gehouden van:

a. naam, voornaam(namen) en woonplaats van den eigenaar;

b. naam, voornaam(namen), woonplaats, jaar en dag van geboorte van den bestuurder;

c. het op of aan het rijtuig aangebracht buitenlandsch nummer met letter of ander kenteeken, en het letterteeken ter onderscheiding van de nationaliteit, bedoeld in art. 4 van genoemd verdrag.

Bij verlaten van het land wordt aan het laatste daarbij gepasseerd wordende kantoor der invoerrechten het internationaal rijbewijs wederom afgeteekend en van de onder *a*, *b* en *c* bedoelde bijzonderheden, alsmede van de uit het rijbewijs blijkende plaats en dag van inkomst aanteekening gehouden.

Op de in dit artikel bedoelde aanteekeningen is art. 16, tweede lid, van toepassing."

b. Oud art. 17 wordt art. 18, en daarin worden geschrapt de woorden: „doch met bijvoeging van het jaar en den datum van de *Staatscourant*, waarin zij zijn geplaatst."

's Gravenhage, 22 September 1910.

De Minister voornoemd,

(*get.*) J. H. W. REGOUT.

—

22 *September* 1910. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provincie betreffende aanmelding van lotelingen en onderzoek naar hunne geschiktheid voor inlijving bij een bereden korps.

Ik heb de eer U Hoogedelgestrenge mede te deelen, dat de regeling, betrekkelijk het aanmelden of doen opgeven van lotelingen, die wenschen te worden ingelijfd bij een bereden korps enz., waarop betrekking had mijne aanschrijving dd. 21 October 1909, afdeeling Militie en Landweer (M.), nº. 267, voor de indeeling van 1910, een bevredigend resultaat heeft opgeleverd.

Toch vermeen ik te mogen aannemen, dat de uitkomsten nog gunstiger konden zijn. Vele lotelingen toch hebben zich eerst voor eene toewijzing aan een bereden korps aangemeld, nadat de daarvoor vastgestelde tijd was verstreken, zoodat aan den door hen kenbaar gemaakten wensch geen gunstig gevolg meer kon worden verleend.

Die late aanmelding moet m. i. in hoofdzaak worden toegeschreven aan de nog geringe bekendheid van de regeling bij de lotelingen.

Het wil mij daarom wenschelijk voorkomen, zoowel in het belang van de lotelingen, die zouden wenschen te worden ingedeeld bij een bereden korps als van de overige lotelingen, dat de openbare kennisgeving, waarvan in § 1 van bedoelde regeling sprake is, reeds in de eerste dagen van October worden gedaan, en dat door de Burgemeesters der onderscheidene gemeenten in Uwe provincie nog bovendien, op de wijze welke hun het meest geschikt voorkomt, zoo mogelijk meer publiciteit aan die regeling worden gegeven.

Het zal mij hoogst aangenaam zijn, indien U Hoogedelgestrenge hiertoe wel Uwe medewerking zou willen verleenen.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) W. COOL.

—

23 *September* 1910. BESLUIT, betreffende aanvulling van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der officieren van de Landmacht in *Nederlandsch-Indië*. S. 289.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 29 Juli 1910, Afd. A[3], 1e Bureau, A[4] en S.B., nº. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van 6 September 1910, nº. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen voor-

noemden Minister van 20 September 1910, Afd. A[3] (Eerste Bureau), n°. 4;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen als volgt:

Eenig artikel.

Aan artikel 39 van het reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der Officieren van de Landmacht in *Nederlandsch-Indië*, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 26 October 1893, n°. 27 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 155, *Indisch Staatsblad* n°. 309), zooals het luidt ingevolge het Koninklijk besluit van 27 April 1901, n°. 54 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 86, *Indisch Staatsblad* n°. 245), wordt toegevoegd:

5°. in schuldbrieven van gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen in *Nederlandsch-Indië*.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 23sten September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 7 *Oct.* 1910.)

—

23 *September* 1910. BESLUIT, waarbij aan W. LA GRO of LAGRO, gewezen controleur in het Academisch Ziekenhuis te *Groningen*, een jaarlijksch pensioen ten laste van den Staat wordt toegekend, ten bedrage van *f* 1268. S. 290.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van W. LA GRO of LAGRO, gewezen controleur in het Academisch Ziekenhuis te *Groningen*;

Gezien het daarover uitgebracht advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren van 22 Mei 1909, n°. 20;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur gehoord, advies van 4 Januari 1910, n°. 341;

Gezien de burgerlijke Pensioenwet en de bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 September 1910 n°. 181[1], afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs; en van Onzen Minister van Financiën van 17 September 1910 n°. 99, afdeeling Pensioenen;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, belanghebbende met ingang van 5 Juni 1908, een pensioen toe te leggen van *f* 1268 's jaars, onder inhouding op dat pensioen van eene som van *f* 278,61, alsnog verschuldigd tengevolge van de nadere regeling van zijnen pensioensgrondslag bij besluit van Curatoren der Rijksuniversiteit te *Groningen*, dd. 7 April 1909, n°. 1;

dat in bedoeld advies wordt overwogen, dat belanghebbende, vóór 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij besluit van Curatoren der Rijksuniversiteit te *Groningen*, dd. 30 Mei 1903, n°. 15, met ingang van 5 Juni 1903 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 26 jaren, 5 maanden en 4 dagen, vereenigd met den overigen, volgens art. 4 der bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) in aanmerking komenden, na het bereiken van den 18jarigen ouderdom bewezen tijdelijken dienst van 4 jaren, een tijdvak uitmaakt van 30 jaren, 5 maanden en 4 dagen; dat hij, geboren 22 October 1846, bij zijn ontslag den ouderdom van 56 jaren had vervuld; dat zijn ontslag een gevolg is van de opheffing zijner betrekking en het hem bij Koninklijk besluit van 21 October 1903, n°. 32, met ingang van 5 Juni 1903 voor den tijd van 5 jaren toegekende wachtgeld van *f* 1250, op 5 Juni 1908 is opgehouden, zoodat bij in de termen valt van art. 3*d* der Burgerlijke Pensioenwet;

dat zijn pensioensgrondslag beeft bedragen van 5 Juni 1898 tot 5 Juni 1903 *f* 2500, zoodat $^1/_{60}$ deel van de middelsom ad *f* 2500, bedoeld bij art. 6, 1ste lid, der wet bedraagt *f* 41,66$^2/_3$, weshalve de Pensioenraad van oordeel is, dat de belanghebbende volgens de artt. 3*d* en 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet en art. 4 der voornoemde wet van 1898 recht heeft op een pensioen van *f* 1267,82[5]; dat voorts de door den belanghebbende vóór 1 Januari 1873 bewezen diensten niet voor vergelding met pensioen in aanmerking kunnen komen, omdat niet is bewezen, dat zij berusten op eene aanstelling, als bedoeld in meergemelde wet van 1898;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, deze zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State, voor de Geschillen van Bestuur, aanvoerende dat hij zich met de strekking van dat advies niet kan vereenigen;

Overwegende, dat tijdelijke diensten om voor pensioen in aanmerking te komen, ingevolge het bepaalde in de bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni

1898 (*Staatsblad* n°. 152) moeten zijn bewezen *krachtens aanstelling*;

dat als bewijs van aanstelling slechts mag worden aangemerkt een stuk uit den tijd der tijdelijke dienstpraestatie, waaruit blijkt, dat de benoeming geschiedde door de daartoe bevoegde autoriteit;

dat als eenig bewijsstuk betreffende de door belanghebbende vóór 1 Januari 1873 verrichte tijdelijke diensten is overgelegd een uittreksel uit een betaalsregister;

dat dit stuk wel zou kunnen strekken tot *aanvullend* bewijs met betrekking tot aanvang, duur en einde van tijdelijke diensten en de daarvoor genoten belooning, maar niet voldoende is om te bewijzen, dat die diensten *krachtens aanstelling* zijn bewezen;

dat derhalve bedoelde diensten niet krachtens artikel 4 van laatstgenoemde wet voor vergelding met pensioen in aanmerking kunnen komen;

dat aan belanghebbende alzoo, overeenkomstig het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren over een diensttijd van 30 jaren, 5 maanden en 4 dagen, naar de in dat advies genoemde middelsom van belooning een pensioen is toe te kennen van *f* 1268 's jaars;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 5 Juni 1908 aan W. LA GRO of W. LAGRO, gewezen controleur in het Academisch Ziekenhuis te *Groningen*, krachtens de artt. 3*d*, 6, eerste lid, 9*a*, 18 en 20 der Burgerlijke Pensioenwet, en art. 4 van de bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) een jaarlijks pensioen te verleenen van een duizend twee honderd acht en zestig gulden (*f* 1268).

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het gemeenschappelijk rapport van dien Minister en van Onzen Minister van Financiën in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren en aan den Directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

Het Loo, den 23sten September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Min. van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 12 *Oct.* 1910.

23 *September* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging en aanvulling van den bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 209) vastgestelden en laatstelijk bij Koninklijk besluit van 25 October 1909 (*Staatsblad* n°. 344) gewijzigden en aangevulden algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij de artikelen 3 en 21 der wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64). S. 291.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 26sten Juli 1910, 3de Afdeeling B, n°. 576;

Overwegende, dat het wenschelijk is den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij de artikelen 3 en 21 der wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64), vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 209) en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 29 October 1906 (*Staatsblad* n°. 274), 10 Mei 1907 (*Staatsblad* n°. 99) en 25 October 1909 (*Staatsblad* n°. 344), nader te wijzigen en aan te vullen;

Den Raad van State gehoord, advies van den 23sten Augustus 1910, n°. 18;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Justitie van den 16den September 1910, 3de Afdeeling B, n°. 555;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen als volgt:

ARTIKEL I.

In den algemeenen maatregel van bestuur, in hoofde vermeld, worden de volgende wijzigingen en aanvullingen gebracht in de hierna te melden Hoofdstukken:

HOOFDSTUK I.

Titel II.

a. In het tweede lid van artikel 4 wordt tusschen de woorden „verdere" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren en".

Aan dat artikel wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

„Zij kunnen, volgens regelen door Onzen Minister van Justitie te stellen, naar gelang van hunne werkzaamheden, worden onderscheiden in: leidende ambtenaren, administratieve ambtenaren en dienende beambten".

b. In artikel 5 wordt tusschen de woorden „overige" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren en".

c. In het eerste en in het tweede lid van artikel 6 wordt telkens tusschen de woorden „verdere" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren en".

d. In het tweede lid van artikel 7 wordt tusschen de woorden „overige" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren en".

e. In artikel 8 wordt tusschen de woorden „andere" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren en".

f. In het tweede lid van artikel 10 wordt tusschen de woorden „andere" en „beambten" en in het derde lid van dat artikel tusschen de woorden „inwonende" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren en".

g. Het eerste lid van artikel 13 wordt gelezen als volgt:

„Bij behoorlijke dienstvervulling wordt aan de leden van het personeel, die dit verlangen, naar regelen door Onzen Minister van Justitie te stellen, een verlof van tenminste veertien dagen toegekend".

In het tweede lid van dat artikel wordt tusschen de woorden „overige" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren en".

h. In het eerste lid van artikel 20 wordt tusschen de woorden „plaatsvervangende" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren of".

i. Het opschrift van d van § 2 van den tweeden titel van het eerste hoofdstuk wordt gelezen als volgt: „d. Bepalingen betreffende de overige ambtenaren en beambten in het bijzonder".

j. In artikel 23 wordt tusschen de woorden „overige" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren en".

Titel III.

a. De punt aan het slot van het vijfde lid van artikel 43 wordt vervangen door eene komma en daarachter wordt gevoegd: „zoomede van hen, die, uit hoofde van hun verleden of hun gedrag, vanuit de eerste klasse daarheen behooren te worden verplaatst".

Aan het slot van het zevende lid van dit artikel wordt in stede van: „beambten" gelezen: „ambtenaren".

Aan dit artikel wordt een achtste lid toegevoegd, luidende:

„Door Onzen Minister van Justitie kunnen, naar door dezen te stellen regelen, één of meer tuchtscholen worden aangewezen, waarin verpleegden ook uit andere tuchtscholen worden opgenomen, voor zoover hunne plaatsing in de vierde klasse noodig blijkt".

b. Aan het slot van artikel 61 wordt in stede van: „beambten" gelezen: „ambtenaren".

c. Artikel 62 wordt gelezen als volgt: „De handenarbeid wordt, naar regelen door Onzen Minister van Justitie te stellen, ingericht met het ook op de algemeene ontwikkeling en kan worden dienstbaar gemaakt aan het onderhouden van vakkennis of de voorbereiding tot vakonderwijs".

d. Het eerste lid van artikel 64 wordt gelezen als volgt:

„Aan iedere tuchtschool worden verbonden een bedienaar van den godsdienst van de Protestantsche, de Roomsch-Katholieke en, waar noodig, van de Israëlietische gezindte, benevens, waar noodig, een of meer onbezoldigde plaatsvervangers".

e. Aan het slot van het eerste lid van artikel 72 wordt in stede van: „beambten" gelezen: „ambtenaren".

Titel IV.

a. Aan artikel 78 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„Met goedvinden van Onzen Minister van Justitie kan de uitkeering aan den verpleegde geschieden op soortelijke wijze als aangegeven bij het derde lid van artikel 112".

b. In artikel 80 wordt tusschen de woorden „door" en „beambten" ingevoegd: „ambtenaren of".

HOOFDSTUK II.

AFDEELING II.

Titel I.

Artikel 87 wordt gelezen als volgt:

„Het aantal der rijksopvoedingsgestichten wordt bepaald op vijf.

„De rijksopvoedingsgestichten zijn gevestigd voor jongens te *Doetinchem*, *Amersfoort*, *Avereest* en *Alkmaar* en voor de meisjes te *Zeist*.

„Bovendien kan door Ons aan een daarvoor ingericht gesticht te *Leiden* tijdelijk zoodanige bestemming worden gegeven".

Titel III.

a. Artikel 96 wordt gelezen als volgt:

„Het rijksopvoedingsgesticht te *Doetinchem* is verdeeld in twee afdeelingen.

„De eerste afdeeling is bestemd voor aanvankelijke opneming van hen, die niet reeds terstond na ter beschikking van de Regeering gesteld te zijn, worden overgedragen aan eene vereeniging, stichting of instelling, als bedoeld bij artikel 12 der Wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64).

„De tweede afdeeling is bestemd voor verpleging van hen, die wegens achterlijke geestvermogens bijzondere waarneming en behandeling vereischen".

b. Het eerste lid van artikel 97 wordt gelezen als volgt:

„De nieuw inkomende verpleegden in het gesticht te *Doetinchem* worden aanvankelijk in afzondering verpleegd."

c. De artikelen 98 tot en met 100 worden vervangen door de navolgende artikelen:

Art. 98. Het rijksopvoedingsgesticht te *Amersfoort* is verdeeld in drie afdeelingen.

De eerste afdeeling is bestemd voor hen, die den leeftijd van veertien jaar nog niet hebben bereikt en gewoon lager onderwijs moeten volgen.

De tweede afdeeling is bestemd voor hen, die den leeftijd van viertien jaar hebben bereikt, doch uit hoofde van hunne behoefte aan inhalingsonderwijs vooralsnog niet aan regelmatig vakonderricht kunnen deelnemen.

De derde afdeeling is bestemd voor hen, die het gewoon lager onderwijs hebben doorloopen en buitengewonen aanleg toonen voor verdere schoolontwikkeling.

Art. 99. Het rijksopvoedingsgesticht te *Avereest* is verdeeld in twee afdeelingen.

De eerste afdeeling is bestemd voor hen, die den leeftijd van veertien jaar hebben bereikt en ambachtsonderricht moeten ontvangen.

De tweede afdeeling is bestemd voor hen, die den leeftijd van veertien jaar hebben bereikt en landbouwonderricht moeten ontvangen.

Art. 100. Het rijksopvoedingsgesticht te *Alkmaar* is verdeeld in drie afdeelingen.

De eerste afdeeling is bestemd voor hen, wier aanwezigheid in een der rijksopvoedingsgestichten voor jongens uit hoofde van wangedrag voortdurend storend blijkt te werken.

De tweede afdeeling is bestemd voor hen, die ten tijde van hunne terbeschikkingstelling den leeftijd van zeventien jaar hadden bereikt.

De derde afdeeling is bestemd voor aanvankelijke opneming en desvereischt ook duurzame verpleging van hen:

a. die na overdracht aan eene vereeniging, stichting of instelling, als bedoeld bij artikel 12 der Wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* nº. 64) daarvoor ongeschikt zijn gebleken;

b. wier voorwaardelijk ontslag is ingetrokken;

c. die ingevolge art. 16 van voormelde Wet in een rijksopvoedingsgesticht worden geplaatst.

Art. 100*bis*. Op grond van persoonlijke eigenschappen van verpleegden kan door Onzen Minister van Justitie afwijking van de leeftijdsgrenzen in de artikelen 98, 99 en 100 worden toegestaan.

Art. 100*ter*. Omtrent overplaatsing van verpleegden van het eene rijksopvoedingsgesticht voor jongens naar het andere doet de directeur van het eerstbedoelde gesticht de noodige voorstellen aan Onzen Minister van Justitie.

Ten aanzien van hen, die uithoofde van wangedrag zijn geplaatst in het rijksopvoedingsgesticht te *Alkmaar*, doet de directeur van dit gesticht in den regel zoodanige voorstellen, niet dan nadat de verpleegden daar tenminste drie maanden hebben doorgebracht.

Art. 100*quater*. Het rijksopvoedingsgesticht te *Zeist* is verdeeld in drie afdeelingen.

De eerste afdeeling is bestemd voor aanvankelijke opneming van haar, die niet reeds terstond na ter beschikking van de Regeering gesteld te zijn, worden overgedragen aan eene vereeniging, stichting of instelling, als bedoeld bij artikel 12 der Wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* nº. 64).

De tweede afdeeling is bestemd voor opneming van haar:

a. die na overdracht aan eene vereeniging, stichting of instelling, als bedoeld in het vorig lid, daarvoor ongeschikt zijn gebleken;

b. wier voorwaardelijk ontslag is ingetrokken;

c. die ingevolge art. 16 van voormelde wet in een rijksopvoedingsgesticht worden geplaatst;

d. wier aanwezigheid in het gesticht uit hoofde van wangedrag of geestestoestand voortdurend storend blijkt te werken;

e. die een onzedelijk leven hebben geleid.

De verpleegden, vermeld onder de letters *a*, *b* en *c* van het vorig lid kunnen, wanneer dit op grond van persoonlijke eigenschappen noodig blijkt, aanvankelijk in de eerste afdeeling worden opgenomen.

De derde afdeeling is bestemd voor opneming van de overige verpleegden.

Ten aanzien van nieuw inkomende verpleegden in dit gesticht is toepasselijk het bepaalde bij artikel 97.

Overplaatsing tusschen verschillende onderdeelen geschiedt op soortgelijke wijze als bij artikel 100*ter* is bepaald.

Art. 100*quinquies*. Ten aanzien van de verdeeling in afdeelingen van het tijdelijk rijksopvoedingsgesticht te *Leiden*, zoomede ten aanzien van hare bestemming, worden door Ons de noodige regelen gegeven.

d. Aan artikel 110 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

Zoo noodig kunnen aan een of meer der rijksopvoedingsgestichten twee bedienaren van den godsdienst van de Protestantsche en de Roomsch-Katholieke gezindte worden verbonden.

e. Artikel 111 wordt gelezen als volgt: „De artikelen 71 tot en met 77 zijn mede ten aanzien van de rijksopvoedingsgestichten toepasselijk, met dien verstande, dat in laatst ge-

meld artikel in stede van „der vierde klasse der tuchtscholen voor jongens" wordt gelezen: „in het rijksopvoedingsgesticht te *Alkmaar*."

TITEL IV.

Aan artikel 112 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

„Met goedvinden van Onzen Minister van Justitie kan de uitkeering aan den verpleegde geschieden door tusschenkomst van het bestuur van eene vereeniging, stichting of instelling, als bedoeld bij artikel 12 der Wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64) of, in het geval, bedoeld bij het tweede lid van dit artikel, van de instelling of den persoon, die met het toezicht is belast.

AFDEELING III.

Titel I.

Het eerste lid van artikel 118 wordt gelezen als volgt;

„Omtrent de vatbaarheid voor opdracht aan particuliere zorg van verpleegden der eerste afdeeling van de rijksopvoedingsgestichten te *Doetinchem* en te *Zeist* brengen de directeuren dier gestichten zoodra mogelijk hun met redenen omkleed advies uit".

Titel II.

De slotpunt van artikel 156 wordt vervangen door eene kommapunt en het artikel aldus aangevuld:

„een exemplaar of afschrift dier overeenkomst moet worden verstrekt aan hen, bij wie de verpleegden zijn uitbesteed".

HOOFDSTUK III.

AFDEELING I.

Titel II.

De slotpunt van artikel 178*bis* wordt vervangen door eene kommapunt en het artikel aldus aangevuld:

„een exemplaar of afschrift dier overeenkomst moet worden verstrekt aan het bestuur van het gesticht, waarin de verpleging plaats vindt".

AFDEELING II.

Na artikel 180 wordt ingevoegd een nieuw artikel 180*bis*, luidende:

„De overbrenging van den minderjarige naar het rijksopvoedingsgesticht geschiedt, indien deze moet plaats hebben van Overheidswege, middellijk of onmiddellijk door de zorg van den Officier van Justitie in het arrondissement, waarin de minderjarige verblijft of behoort te verblijven.

Het bepaalde bij artikel 86 is op de hierbedoelde minderjarigen van toepassing."

ARTIKEL II.

Overgangsbepaling.

Tijdens de verbouwing en omwisseling der rijksopvoedingsgestichten voor jongens kunnen door Ons tijdelijke voorschriften worden gegeven in afwijking van het bepaalde bij de artikelen 96 tot en met 100 van voormelden algemeenen maatregel van bestuur.

Dit besluit zal gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* worden geplaatst en treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad*, waarin het is opgenomen en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 23sten September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 14 *Nov.* 1910.)

—

26 *September* 1910. WET, houdende wijziging en verhooging van de begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1910, ten behoeve van eene reorganisatie van den burgerlijken geneeskundigen dienst. S. 292.

—

26 *September* 1910. WET, houdende wijziging van de Indische Mijnwet (*Nederlandsch Staatsblad* 1899 n°. 214). S. 293.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging van de Indische mijnwet wenschelijk is, ten einde met betrekking tot de bevoegdheid van het Gouvernement om van zijnentwege opsporingen en ontginningen van delfstoffen te doen plaats hebben, nadere voorzieningen te treffen;

Zoo is het dat Wij, den Raad van State, enz.

In de Indische mijnwet (*Nederlandsch Staatsblad* 1899, n°. 124, *Indisch Staatsblad* 1899, n°. 214) worden de navolgende wijzigingen gebracht:

Art. 1. Tusschen de artikelen 5 en 6 wordt een nieuw artikel gevoegd, luidende:

Art. 5*a*. (1). Het Gouvernement is bevoegd opsporingen en ontginningen te doen plaats hebben, waar die niet in strijd komen met aan

opspoorders of concessionarissen verleende rechten.

(2). Het kan te dien einde òf zelf opsporingen en ontginningen ondernemen, òf met personen of vennootschappen, die voldoen aan het eerste lid van artikel 4 dezer wet, overeenkomsten aangaan, waarbij zij zich verbinden tot het ondernemen van ontginningen of van opsporingen en ontginningen.

(3). Zoodanige overeenkomsten worden niet gesloten dan nadat daartoe telkenmale bij de wet machtiging is verleend.

2. Het eerste lid van artikel 6 wordt gewijzigd en gelezen als volgt:

(1). Deze wet is, voor zoover niet het tegendeel blijkt en behoudens het eerste en tweede lid van artikel 1 en met uitzondering van dat gedeelte, hetwelk de verhouding regelt tusschen de rechthebbenden op den grond en derde belanghebbenden eenerzijds en ondernemers van mijnbouwkundige opsporingen en van mijnontginning anderzijds, zoomede van artikel 25, niet van toepassing op de in het vorige artikel bedoelde opsporingen en ontginningen.

3. Het eerste lid, onder *a*, van artikel 8 wordt gewijzigd en gelezen als volgt:

(1). Opsporingen worden niet toegelaten:

a. in terreinen of streken, gereserveerd, hetzij voor opsporingen en ontginningen als bedoeld in artikel 5*a*, hetzij voor uitgifte van eene concessie na openbare mededinging, volgens de artikelen 31 en 32;

4. Aan het eerste lid van artikel 31 worden toegevoegd de woorden:

of op den voet van artikel 5*a* met personen of vennootschappen overeenkomsten aan te gaan, waarbij zij zich verbinden tot het ondernemen van mijnontginning.

5. Het eerste lid van artikel 34 wordt gelezen als volgt:

(1). In het derde jaar alvorens eene concessie door tijdsverloop eindigt, worden, voor zoover daartoe termen bestaan en het Gouvernement de ontginning niet zelf wil ondernemen of op den voet van artikel 5*a* met personen of vennootschappen overeenkomsten wenscht aan te gaan, waarbij zij zich verbinden de mijnontginning te ondernemen, bij Koninklijk besluit de voorwaarden vastgesteld, waarop tot voortzetting der ontginning eene nieuwe concessie voor den concessionaris verkrijgbaar is.

6. Aan artikel 43 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

(8). Hetgeen in of krachtens dit artikel is of wordt bepaald ten aanzien van het toezicht van Regeeringswege is ook toepasselijk op de door personen of vennootschappen ingevolge eene met het Gouvernement op den voet van artikel 5*a* gesloten overeenkomst ondernomen ontginningen of opsporingen en ontginningen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 26sten September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 7 *Oct.* 1910.)

—

30 *September* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 8 December 1902 (*Staatsblad* n°. 213), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 6 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 6), tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 64 der Ongevallenwet 1901. S. 294.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 22 Augustus 1910, n°. 1681, afdeeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 64 der Ongevallenwet 1901 (wet van 2 Januari 1901, *Staatsblad* n°. 1);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 September 1910, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 27 September 1910, n°. 1918, afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

Aan het eerste lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 8 December 1902 (*Staatsblad* n°. 213) wordt toegevoegd:

„Gelijke bevoegdheid wordt den leider van het onderzoek toegekend, wanneer het formulier van oproeping bij geadviseerden dienstbrief den opgeroepene is toegezonden en deze niet op het daarin aangewezen tijdstip ter bestemde plaatse is verschenen."

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 30sten September 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 5 *Oct.* 1910.)

—

1 *October* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over de *Oude Maas*, in den Staatsspoorweg van *Rotterdam* naar *Breda*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 124) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 December 1893 (*Staatsblad* n°. 216). S. 295.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 24 Maart 1910, n°. 241, afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Mei 1910, n°. 30);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 28 September 1910, La. F afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen dat het reglement van de scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug over de *Oude Maas*, in den Staatsspoorweg van *Rotterdam* naar *Breda*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 124) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 December 1893 (*Staatsblad* n°. 216), nader zal worden gewijzigd als volgt:

1°. In plaats van het tweede, derde, vierde en vijfde lid van artikel 2, zal worden gelezen:

„Met het sluiten van de bruggen wordt aangevangen 10 minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken. Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als, naar het oordeel van den brugwachter, voor een tijdig gesloten zijn noodig is.

„Ten einde er voor te kunnen waken, dat het gesloten zijn der bruggen niet van langeren duur zal zijn dan strikt noodig is voor de veilige en geregelde treinbeweging, zullen de brugwachters onderling en de brugwachter van de groote draaibrug met het station *Dordrecht* in telefonische verbinding staan.

„De door den Raad van Toezicht op de spoorwegdiensten en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen aan te wijzen ambtenaren zullen in onderling overleg bepalen, welke telegrammen zijn te geven om het station *Dordrecht* op de hoogte te doen zijn van wijzigingen in den treinenloop, die een vervroegd openen of een later sluiten van de bruggen mogelijk maken.

„De brugwachter van de groote draaibrug en het station *Dordrecht* zullen samenwerken om datgene te doen, wat ten gerieve van de scheepvaart kan geschieden zonder reizigerstreinen in vertraging te brengen".

2°. De tweede volzin van het tweede lid van art. 12 zal worden gelezen als volgt:

„Bovendien wordt de vaartdiepte in de Noordelijke opening der groote draaibrug aangewezen door eene in dubbele decimeters verdeelde peilschaal, geplaatst aan den linkeroever bij den bovenmond van het *Mallegat* op ongeveer 880 M. beneden de brug".

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 1sten October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 9 *Oct.* 1910.)

—

3 *October* 1910. BESLUIT, houdende nadere wijziging:

1°. van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 113) tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Reinier van Arkel" te *'s Hertogenbosch*;

2°. van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 114) tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg" te *Vught*. S. 296.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 September 1910, n°. 4976, Afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. I. In het tweede lid van artikel 1 van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 113), zooals dit artikel is gewijzigd bij Ons besluit van 27 December 1909 (*Staatsblad* n°. 413), wordt in de plaats van „30 September 1910" gelezen „30 September 1911".

II. In het tweede lid van artikel 1 van het

Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* nº. 114), zooals dit artikel is gewijzigd bij Onze besluiten van 7 April 1900 (*Staatsblad* nº. 42), van 26 Mei 1906 (*Staatsblad* nº. 114), en van 27 December 1909 (*Staatsblad* nº. 413), wordt in de plaats van „30 September 1910" gelezen „30 September 1911".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 3den October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 *Oct.* 1910.)

—

3 *October* 1910. BESLUIT, ter uitvoering van de artikelen 12, tweede lid, en 17, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 30 October 1909 (*Staatsblad* nº. 350), tot regeling van de rechtspleging bij de landmacht en van de rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof in de Koloniën *Suriname* en *Curaçao*. S. 297.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Koloniën van 29 September 1910, 2de Afdeeling A, nº. 580 en van 22 September 1910, Afdeeling B, nº. 5;

Gelet op de artikelen 12, tweede lid, en 17, eerste lid, van Ons besluit van 30 October 1909 (*Staatsblad* nº. 350, *Gouvernementsblad van Suriname* nº. 80, *Publicatieblad van Curaçao* nº. 49);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Officieren en burgerpersonen, die zich in de koloniën *Suriname* of *Curaçao* bevinden en ingevolge Ons besluit van 30 October 1909 (*Staatsblad* nº. 350) worden opgeroepen om in persoon voor het Hoog Militair Gerechtshof te verschijnen, ontvangen voor zoover zij niet in verzekerde bewaring zijn gebracht, gedurende hun verblijf in *Nederland* vergoeding van reis- en verblijfkosten naar de regelen van het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* nº. 4), zooals dat sedert is, of nader mocht worden gewijzigd, met dien verstande, dat koloniale landsdienaren worden gerangschikt in de klasse, waarin zij gerangschikt zijn of zullen worden ingevolge het Koninklijk besluit van 31 Januari 1884 (*Staatsblad* nº. 25) en dat de rangschikking van particulieren in ieder bijzonder geval zal geschieden door den Gouverneur.

2. Officieren en ambtenaren behouden bovendien, gedurende hun gansche afwezigheid uit de kolonie, hun volle bezoldiging.

3. Militairen beneden den rang van officier worden vanaf den dag hunner ontscheping in *Nederland* geacht deel uit te maken van de Koloniale Reserve en zijn dus aan de voor dat korps vastgestelde regelen onderworpen.

In afwijking daarvan ontvangen adjudant-onderofficieren, voor iederen nacht, dat zij buiten hun standplaats voor eigen rekening in nachtverblijf moeten voorzien, een bedrag van *f* 3.

4. Dit besluit, zoomede Ons besluit van 30 October 1909 (*Staatsblad* nº. 350), treden in werking op den 1sten Januari 1911.

Onze Ministers van Justitie en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift zal worden medegedeeld aan Onze Ministers van Marine en van Oorlog, den Raad van State, de Algemeene Rekenkamer en het Hoog Militair Gerechtshof.

Het Loo, den 3den October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 14 *Oct.* 1910.)

—

3 *October* 1910. MISSIVE van den Minister van Financiën aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de Staten van overleden gepensionneerden enz.

Ter voldoening aan het bepaalde bij art. 5, 2e alinea, van het laatstelijk bij Koninklijk besluit van 3 November 1902 (*Staatsblad* nº. 192) gewijzigde Koninklijk besluit van 16 Februari 1891 (*Staatsblad* nº. 30) worden door H.H. Commissarissen der Koningin maandelijks aan dit Departement gezonden staten, houdende opgave van overleden gepensionneerden, belegd met de desbetreffende doodakten.

Die staten zijn echter, wat betreft de kolom „Hoofdafdeeling waaronder het pensioen in het Grootboek is ingeschreven" dikwijls zeer onvolledig ingevuld. Nauwkeurig dient te worden vermeld krachtens welke wet het door den overledene genoten pensioen is verleend. De desbetreffende aanwijzing komt op de pensioenakte voor.

Bij niet volledige invulling der staten gaat bij mijn Departement veel tijd verloren met het opzoeken van nadere gegevens, die noodig zijn om de pensioenen te royeeren.

Het zal mij aangenaam zijn, indien Uwe Exc. zou willen bevorderen, dat die maandelijksche

staten met meer nauwkeurigheid worden samengesteld.

Tevens vestig ik er de aandacht op dat bij mijn Departement van H.H. Commissarissen der Koningin ook akten van overlijden inkomen van gepensionneerden ten laste van het Departement van Koloniën, terwijl alleen dienen te worden overgelegd akten van overlijden van gepensionneerden, die pensioen hebben genoten ten laste van de Nederlandsche Staatsbegrooting. (Gem.-Stem.) (1)

—

5 *October* 1910. BESLUIT, tot instelling van een eereteeken voor belangrijke diensten in of jegens de Vereeniging „het Nederlandsche Roode Kruis" bewezen. S. 298.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Marine van 5 Augustus 1910, Kabinet, Litt. G[73], en van 6 Augustus 1910, bureau B n°. 445 A geheim;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6den September 1910, n°. 16);

Gezien het nader rapport van onze voornoemde Ministers van 20 September 1910, Kabinet, Litt. U[86], en van 1 October 1910, Bureau B n°. 564 A geheim;

Gelet op het groote nut van de Vereeniging „het Nederlandsche Roode Kruis" voor de lijdende menschheid zoowel in vredes- als in oorlogstijd;

Willende de gelegenheid openen, om aan hen, die in of jegens de Vereeniging belangrijke diensten bewijzen eene toepasselijke onderscheiding toe te kennen;

Hebben goedgevonden en verstaan;

Art. I. Er wordt ingesteld een eereteeken voor belangrijke diensten in of jegens de Vereeniging „het Nederlandsche Roode Kruis" bewezen.

Art. II. Het in artikel I genoemde eereteeken zal den naam dragen van „Medaille van het Roode kruis".

Deze medaille zal zijn van glimmend zilver, cirkelrond, met een middellijn van 33 m.M., omgeven door een verheven rand, aan de binnenzijde bezet met fijne parelpunten. Aan de voorzijde zal zij, op matten grond, een kruis vertoonen in rood email, met verhevend glimmend zilveren rand, waarvan de armen, den zilveren rand medegerekend, eene lengte zullen hebben van 23 m.M.

De keerzijde zal, op glimmenden grond, het randschrift vertoonen: „Voor trouw en toewijding", en daarbinnen, op het midden der medaille het jaartal „1867", zijnde het jaar der instelling van het Nederlandsche Roode Kruis door wijlen Zijne Majesteit Koning Willem III.

De medaille zal worden gedragen aan eene zilveren Koningskroon met effen rood lint, ter breedte van 38 m.M.

Het is niet geoorloofd het lint zonder de medaille te dragen.

Art. III. Het eereteeken wordt verleend door Ons, op voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Marine.

Art. IV. Het eereteeken kan niet verbeurd verklaard en terruggevorderd worden dan tengevolge eener onherroepelijke veroordeeling tot eene gevangenisstraf van drie jaren of tot zwaarder straf.

Art. V. De kosten van het eereteeken worden gekweten ten laste van het Hoofdstuk der Staatsbegrooting, hetwelk het departement van Oorlog betreft.

Art. VI. Het beheer van alles, wat het eereteeken betreft, wordt opgedragen aan den Kanselier van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, tevens Kanselier der Orde van Oranje-Nassau.

Art. VII. Na overlijden van de dragers van de Roode-Kruis-Medaille moet deze door de nagelaten betrekkingen of executeurs-testamentair aan den in Artikel VI genoemden Kanselier worden teruggezonden.

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, aan de Kanselarijen der Nederlandsche Orden en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 5den October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.
De Min. van Marine, (*get.*) J. WENTHOLT.
(*Uitgeg.* 19 *Oct.* 1910.)

—

8 *October* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn* met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*. S. 299.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat van 3 Augustus 1910, n°. 232, afdeeling Waterstaat; van Landbouw, Nijverheid

(1) De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft bij schrijven van 12 October 1910 aan de commissarissen der Koningin in de provinciën een afschrift doen toekomen van dezen brief met verzoek bij het samenstellen der bedoelde staten zooveel mogelijk met den in den brief uitgedrukten wensch rekening te houden.

en Handel van 5 Augustus 1910, n°. 3946, afdeeling Nijverheid, en van Buitenlandsche Zaken van 9 Augustus 1910, Tweede afdeeling, n°. 16617;

Gezien de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare zittingen van 10 Mei 1909 en 14 Maart 1910 vastgestelde wijziging van § 42 van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn*, met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 7 April 1905 (*Staatsblad* n°. 126) en laatstelijk aangevuld bij Koninklijk besluit van 21 April 1910 (*Staatsblad* n°. 119);

Gezien de artikelen 1, 32 en 46 der herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 September 1910, n°. 25);

Gelet op de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers van 29 September 1910, n°. 212, afdeeling Waterstaat; van 1 October 1910, n°. 4782, afdeeling Nijverheid, en van den 5den October, n°. 20541, Tweede afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat § 42 van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn*, met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 7 April 1905 (*Staatsblad* n°. 126) en laatstelijk aangevuld bij Koninklijk besluit van 21 April 1910 (*Staatsblad* n°. 119), wordt gelezen als volgt:

„Voor de veiligheid van de scheepvaart en van de vlotvaart zijn op het riviervak van den *Pruissischen Rijn* van *Bingen* stroomafwaarts posten van waarschuwers gevestigd op de volgende plaatsen:

1°. in het *Bingerloch* op den Muizentoren;

2°. stroomopwaarts van het *Bingerloch*, tegenover den waarschuwpost op den Muizentoren, aan den Zollmauerhulpwaarschuwpost voor de tijdige kennisgeving van de van *Rüdesheim* stroomafwaarts komende vlotten;

3°. aan de *Wirbeley*;

4°. bij *Oberwesel*, beneden den *Ossentoren*;

5°. tegenover den *Kammereck* op den rechter oever;

6°. aan den *Betteck*;

7°. tegenover de *Loreley*;

8°. stroomopwaarts van *St. Goar* aan de *Bank*;

9°. bij een waterstand beneden 3,5 M. aan de peilschaal te *Bonn* voor de Rheindorfer Kehle stroomopwaarts van de voormalige uitmonding van de *Sieg*.

De posten van waarschuwers moeten het naderen van alle stroomafwaarts varende vaartuigen en vlotten door het hijschen van vlaggen of korven aankondigen aan de stroomopwaartsvarende vaartuigen, als volgt:

a. als een afzonderlijk schip stroomafwaarts komt, door het hijschen van eene roode vlag;

b. als een sleeptrein stroomafwaarts komt door het hijschen van eene witte vlag;

c. als een vlot komt afdrijven, door het hijschen van eene roode en van eene witte vlag;

d. in de plaats van vlaggen komen voor het tweede vaarwater bij het *Bingerloch*, zoowel als voor het linksche vaarwater stroomopwaarts van den *Kammereck* korven van dezelfde kleur;

e. wanneer aan den *Betteck* of aan de *Bank* nevens de gewone vlag nog eene kleine roode vlag wordt geheschen, dan beduidt dit, dat het aangekondigde stroomafwaarts komende vaartuig of vlot zich bevindt in zicht van de waarschuwpost;

f. wanneer aan de *Bank* met eene kleine roode vlag wordt gewenkt, zoo beduidt dit, dat een stroomopwaarts varende sleeptrein naar den rechter oever moet uitwijken, vermits een stroomafwaarts komende passagiersstoomboot aan het stoomboothoofd voor *St. Goar* aan den linker oever wenscht aan te leggen. Dit sein wordt niet gegeven, wanneer behalve de passagiersstoomboot, nog een ander vaartuig of een vlot stroomafwaarts komt;

g. is het vaarwater in het *Bingerloch* versperd, dan wordt een rood en wit gestreepte korf op den top van den Muizentoren geplaatst en daarmede aangetoond, dat de vlaggenseinen voor het tweede vaarwater gelden;

h. vóór dat een schip van af *Bingen* of in het tegenovergelegen, rechtsche vaarwater stroomafwaarts vaart, moet de schipper ervan 10 minuten te voren van zijn voornemen aan den waarschuwpost op den Muizentoren kennis geven door eene witte vlag op halven mast te hijschen. Hij mag eerst dan af- en verder varen, wanneer daartoe het sein van af den Muizentoren is gegeven;

i. de waarschuwposten tusschen *Oberwesel* en *St. Goar* (hiervoren n°. 4 tot n°. 8) geven kennis in geval van vastvaren of zinken van vaartuigen in het vaarwater door het hijschen van eene blauw-witte vlag, dat het vaarwater versperd is.

De hiervoren genoemde seinen worden gedurende den tijd van een uur vóór zonsopgang tot een uur na zonsondergang gegeven.

Gedurende den nacht worden geen seinen gegeven.

Voor den dienst der waarschuwers zijn vergoedingen volgens afzonderlijk vastgestelde en ter openbare kennis gebrachte tarieven door de betrokken schipperij verschuldigd.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad*, en gelijktijdig in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 8sten October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 9 *Nov.* 1910.)

—

10 *October* 1910. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 300.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en andere der bedoelde ziekten op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Augustus 1910, n°. 3997, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, en van Onzen Minister van Financiën van 23 Augustus 1910, n°. 23, Afdeeling Invoerrechten:

Gelet op Ons besluit van 11 October 1909 (*Staatsblad* n°. 338);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 September 1910, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 October 1910, n°. 4907, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, en van Onzen Minister van Financiën van 5 October 1910, n°. 92. afdeeling Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed zijn verboden uit landen of plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Onze voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen, of en in hoeverre de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen.

De beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

2. Heeft het verbod afwending van de Aziatische cholera of van pest ten doel, dan gedragen zich Onze genoemde Ministers bij aanwijzingen betreffende den in- en doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, naar de bepalingen van die overeenkomst.

3. Het tegenwoordig besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 10den October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 22 *Oct.* 1910.)

—

10 *October* 1910. BESLUIT, houdende beslissing, dat, hoewel in het algemeen moet worden erkend, dat de rentegevende kapitalen der armeninstellingen zooveel mogelijk in stand behooren te blijven, er in dit bijzonder geval, in verband met het gebruik, dat van de hier bedoelde gelden zal worden gemaakt en de bezwaren voor het armbestuur aan het aangaan van eene geldleening verbonden, genoegzame redenen bestaan om afwijking van dien in het algemeen juisten regel toe te staan.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Algemeen Armbestuur der gemeente *Castricum* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland dd. 9 Juni 1909 n°. 101, voor zoover daarbij machtiging is geweigerd tot den verkoop van inschrijvingen ten name van genoemd Armbestuur op de Grootboeken der Nationale Werkelijke Schuld, groot *f* 2800 en tot opvordering van een bedrag ten name van dat Armbestuur bij de Rijkspostspaarbank belegd, groot *f* 760.

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 14 September 1910, n°. 172;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 October 1910, n°. 4995, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat door het Algemeen Armbestuur der gemeente *Castricum* aan Gedeputeerde Staten van Noordholland onder meer is verzocht: 1°. bekrachtiging van den aankoop bij openbaren verkoop van een huis belend aan het Algemeen Armenhuis voor eene som van *f* 3240; 2°. machtiging om tot betaling van deze koopsom en de kosten van overdracht provisioneel te leenen een bedrag van *f* 3450; 3°. machtiging om inmiddels ter gedeeltelijke aflossing van gezegd bedrag ad *f* 3450 te verkoopen de inschrijvingen ten name van het Armbestuur op de Grootboeken der Nationale Werkelijke Schuld groot *f* 2800, en op te vorderen een bedrag ten name van het Armbestuur ingeschreven op de Rijkspostspaarbank, groot *f* 760;

dat Gedeputeerde Staten van Noordholland bij besluit van 9 Juni 1909, n°. 101 den aankoop bij openbaren verkoop van bedoeld perceel hebben bekrachtigd; maar onder meer geweigerd de gevraagde machtiging tot den verkoop van eene inschrijving op het Grootboek der Nationale Werkelijke Schuld en tot opvordering van een bedrag, belegd op de Rijkspostspaarbank, vermits de gelden die voor den aankoop van het huis zullen worden aangewend, niet beschikbaar zijn in den zin van art. 15 der Armenwet;

dat het Algemeen Armbestuur, bij Ons in beroep gekomen, aanvoert, dat art. 16 der Armenwet de gelegenheid opent tot verkoop van dergelijke inschrijvingen;

dat een gedeelte kapitaal weliswaar van hoedanigheid verandert, maar zeer in waarde zal vermeerderen, wijl door den aankoop van genoemd onroerend goed onmiddellijk grenzende aan het Algemeen Armenhuis en liggende in eene dure omgeving, in de kom der gemeente, deze goederen in hun geheel 25 % in waarde zijn gestegen, hetgeen nog wordt verhoogd, doordat het pand voornamelijk is gekocht om den grond en het oude huis na het besluit van Gedep. Staten geheel is afgebrand, waarvoor eene schadeloosstelling wordt verleend van *f* 2200, zoodat naar de meening van het Algemeen Armbestuur èn door de doelmatigheid èn door het groote belang van de instelling termen aanwezig zijn machtiging te verleenen; dat voor zooveel betreft de gelden, belegd op de Rijks-postspaarbank, zijnde de opbrengst van onroerend goed, door Gedep. Staten bij hun besluit van 7 October 1903, n°. 8 de voorwaarde is gesteld dat de belegging tijdelijk zal zijn, zoodat hier gevoeglijk kan worden aangenomen de onuitgesproken bedoeling om deze gelden later te beleggen door inschrijvingen op het Grootboek of door aankoop van onroerend goed, zoodat deze gelden zeer zeker wel mogen worden beschouwd beschikbaar te zijn in den zin van art. 15 der Armenwet;

Overwegende, dat wel in het algemeen moet worden erkend, dat de rentegevende kapitalen der armeninstellingen zooveel mogelijk in stand behooren te blijven, maar dat in dit bijzonder geval, in verband met het gebruik, dat van de hierbedoelde gelden zal worden gemaakt en de bezwaren voor het Armbestuur aan het aangaan van eene geldleening verbonden, er genoegzame redenen bestaan om afwijking van dien in het algemeen juisten regel toe te staan;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan het Algemeen Armbestuur der gemeente *Castricum* alsnog machtiging ter verleenen tot den verkoop van inschrijvingen te zijnen name op de Grootboeken der Nationale Schuld, groot *f* 2800 en tot opvordering van een bedrag ten name van dat Armbestuur bij de Rijks-postspaarbank belegd, groot *f* 760.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

10 *October* 1910. MISSIVE van den Minister van Financiën aan de Directeurs der Registratie en Domeinen, betreffende de toepassing der Zegelwet op kwitantiën voor provinciale en plaatselijke belastingen.

Bij P. W. 6879 werd beslist, dat voor de toepassing van artikel 1, lid 2 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) onder plaatselijke belastingen niet moeten worden begrepen de inkomsten, welke volgens de wetten van 26 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85) en van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 79) geen eigenlijke belastingen zijn, maar slechts voor belastingen worden gehouden of daarmede worden gelijkgesteld.

Deze beslissing was gegrond op de overweging, dat de wetgever van 1882, in artikel 1, alinea 2, deze laatste inkomsten waarschijnlijk niet op het oog heeft gehad.

Na de wijziging, welke bij de wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 156) in artikel 240 der Gemeentewet is gebracht, werd de vraag gedaan of de kwitantiën voor straatgelden voortaan op formaatzegel van *f* 0.15 p. p. moesten worden gesteld, nu het straatgeld evenals de andere rechten in artikel 238 dier wet opgenoemd, door de voormelde wet van 1897 als „belastingen" werden gequalificeerd. Die vraag werd bij P. W. 9197 ontkennend beantwoord, o. a. op grond dat het feit, dat een speciale wet (de Gemeentewet) eene bijdrage „belasting" noemt, nog niet voldoende is om haar ook voor de toepassing van andere wetten als zoodanig te doen beschouwen.

Tengevolge van eene weigering der Algemeene Rekenkamer om over te gaan tot de verevening van voor den Staat betaalde straat- en rioolgelden, omdat de daarvoor afgegeven kwitantiën niet op formaatzegel waren gesteld, is nader overwogen of de voormelde beslissingen juist zijn en gehandhaafd kunnen worden.

Dat is, naar mijne meening, niet het geval, daar de gronden, waarop die beslissingen steunen, niet als juist kunnen worden beschouwd.

Voor de toepassing van artikel 1, alinea 2, der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) is het niet de vraag wat tijdens de invoering dier wet als „belastingen" moest worden aangemerkt, maar wat daaronder moet worden verstaan ten dage van hare toepassing. Voorts zal, nu in voormeld artikel 1, alinea 2, zonder eenige nadere aanduiding de provinciale en plaatselijke belastingen worden genoemd, aan de Provinciale wet en aan de Gemeentewet moeten worden gevraagd wat volgens deze bijzondere wetten onder die „belastingen" moet worden gerangschikt.

Nu de in artikel 126*bis* der Provinciale wet onder litt. *e* genoemde inkomsten, in den aanhef van dat artikel uitdrukkelijk „belastingen" worden genoemd en het gewijzigde artikel 240 der Gemeentewet niet alleen blijkens den aanhef de onder litt. *f* vermelde „regten, loonen en andere gelden", bedoeld in artikel 238 onder de belastingen brengt, maar ook de onder litt. *i* en *j* vermelde inkomsten (straat- en rioolgelden) uitdrukkelijk „bijzondere belastingen" noemt, kan ik geen vrijheid vinden om voor de toepassing der fiscale wetten aan te nemen, dat die inkomsten geen belastingen zijn.

Hieruit volgt dus 1° dat ook de kwitantiën voor alle in artikel 126*bis* sub *e* der Provinciale wet genoemde inkomsten, en voor alle in artikel 240 sub *f*, *i* en *j* der Gemeentewet bedoelde inkomsten voortaan op formaatzegel van ten minste *f* 0.15 in hoofdsom moeten worden gesteld, voor zoover zij niet van zegelrecht zijn vrijgesteld en 2° dat op de stukken van vervolging tot invordering dier inkomsten, de vrijstellingen, verleend bij artikel 39 n°. 8 der wet van 16 Juni 1832 (*Staatsblad* n°. 29) en artikel 27 litt. A, n°. 23 der Zegelwet toepasselijk zijn, terwijl ten aanzien van de plaatselijke belastingen, ingevolge artikel 260 der Gemeentewet, ook rekening moet worden gehouden met de vrijstelling, verleend bij artikel 23 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22). De kwitantiën voor provinciale en plaatselijke belastingen zijn alleen vrij van zegelrecht, indien het verschuldigde niet meer dan *f* 10.— bedraagt (art. 27 litt. A, n°. 51 der Zegelwet). Zooals reeds bij P. W. 10362 werd te kennen gegeven, betreft de vrijstelling van artikel 27 litt. A, n°. 45, alleen de rijksbelastingen. Wel zijn bij artikel 260 der Gemeentewet, de regelen bij de wet op de invordering van 's Rijks directe belastingen gesteld of te stellen ten aanzien van enkele stukken toepasselijk verklaard voor de invordering der plaatselijke belastingen, maar de kwitantiën zijn daaronder niet begrepen.

De bepaling van artikel 7, n°. 3, der Zegelwet is niet toepasselijk op kwitantiën gesteld op aanslagbiljetten (P. W. 7998), maar de kwitantiën voor plaatselijke belastingen worden in den regel gesteld op aanslagbiljetten, welke niet van een geschreven handteekening zijn voorzien. Voor die gevallen wordt toegelaten, dat het zegel, gebezigd voor het papier, waarop dit biljet is gedrukt, tevens wordt gebruikt voor de daarop gestelde kwitantie (P. W. 9898) waarschijnlijk op grond van deze overweging is bij de P. W. n°. 7681 (slot) en 9197 uit de

vrijgevige beslissing P. W. 5149 ten onrechte afgeleid, dat alle kwitantiën voor aanslagen in de plaatselijke belastingen, niet meer dan *f* 20.— bedragende, van zegelrecht zijn vrijgesteld. Deze opvatting is niet juist en behoort voortaan niet meer te worden gevolgd.

Voor zoover de bestaande beslissingen met het vorenstaande in strijd zijn, moeten zij als ingetrokken worden beschouwd; op het verledene behoeft evenwel niet te worden teruggekomen, behalve voor zooveel betreft nog niet verevende kwitantiën van door den Staat betaalde gelden, die zonder vordering van boete van het vereischte zegel kunnen worden voorzien.

Ik acht het wenschelijk, dat de Ontvangers de onder hun kantoor ressorteerende Provinciale- en Gemeentebesturen in kennis stellen met deze wijziging der bestaande voorschriften.

—

11 *October* 1910. BESLUIT, betrekkelijk de lichting der nationale militie van het jaar 1911. S. 301.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 1 October 1910, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 149, van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 5 October 1910 n°. 1431, afdeeling Militie en Weerbaarheid en van Onzen Minister van Marine van 7 October 1910, Bureau B n°. 1;

Gelet op de Militiewet 1901 (*Staatsblad* 1901, n°. 212);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De lichting der militie van het jaar 1911 bedraagt 17,500 man, waarvan 12,300 man ter volledige oefening en 5200 man tot korte oefening zullen worden ingelijfd.

Van de ter volledige oefening in te lijven manschappen worden 400 man bestemd voor den dienst ter zee, met dien verstande, dat, indien overeenkomstig art. 99, 2°. van bovengenoemde wet, op 31 Januari 1912 aan het aandeel van eenige gemeente een of meer van deze 400 man ontbreken, de ter vervulling van de plaatsen dier ontbrekenden op te roepen houders van de aan de beurt liggende hoogere nummers niet voor den dienst ter zee zullen worden aangewezen.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke Provincie in die lichting te dragen, wordt aangewezen in de vierde kolom van den Staat, welke bij dit Besluit behoort.

Voor elke Provincie wordt het aantal van de ter volledige oefening en dat van de tot korte oefening in te lijven manschappen aangeduid in de zesde en de achtste kolom van dien staat.

Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 11den October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Marine,

(*get.*) J. WENTHOLT.

(*Uitgeg.* 1 *Nov.* 1910.)

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 11 October 1910 (*Staatsblad* n°. 301).

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichting der nationale militie van* 1911 *ten bedrage van* 17,500 *man, met aanduiding van het aantal van de voor elke provincie ter volledige oefening en van dat tot korte-oefening in te lijven manschappen.*

PROVINCIËN.	AANTAL ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provincie volgens artikel 2 ler wet is berekend.	UITSLAG der globale berekening.	OPGELEGD AANDEEL.	Bestemming van de ingevolge de voorgaande kolom te leveren manschappen ter inlijving bij de militie				Opmerkingen.
				ter volledige oefening.		tot korte-oefening.		
				UITSLAG der globale berekening.	AANTAL in te lijven manschappen.	UITSLAG der globale berekening.	AANTAL in te lijven manschappen.	
1	2	3	4	5	6	7	8	
Noordbrabant .	5356	$1701\frac{11704}{55096}$	1701	$1195\frac{9800*}{17500}$	1196	$505\frac{7700}{17500}$	505	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor *een geheel* gerekend, tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland . . .	5993	$1903\frac{29812*}{55096}$	1904	$1338\frac{4200}{17500}$	1338	$565\frac{13300*}{17500}$	566	
Zuidholland . .	12871	$4088\frac{10052}{55096}$	4088	$2873\frac{4900}{17500}$	2873	$1214\frac{12600*}{17500}$	1215	
Noordholland .	11074	$3517\frac{22868}{55096}$	3517	$2471\frac{16600*}{17500}$	2472	$1045\frac{900}{17500}$	1045	
Zeeland.	2240	$711\frac{26744*}{55096}$	712	$500\frac{7600}{17500}$	500	$211\frac{9900*}{17500}$	212	
Utrecht	2653	$842\frac{36668*}{55096}$	843	$592\frac{8900*}{17500}$	593	$520\frac{8600}{17500}$	250	
Friesland. . . .	3517	$1117\frac{5268}{55096}$	1117	$785\frac{1600}{17500}$	785	$331\frac{15900*}{17500}$	332	
Overijssel. . . .	3665	$1164\frac{5756}{55096}$	1164	$818\frac{2200}{17500}$	818	$345\frac{15300*}{17500}$	346	
Groningen . . .	3139	$997\frac{1788}{55096}$	997	$700\frac{13100*}{17500}$	701	$296\frac{4400}{17500}$	296	
Drenthe	1741	$552\frac{54508*}{55096}$	553	$388\frac{11900*}{17500}$	389	$164\frac{5600}{17500}$	164	
Limburg	2847	$904\frac{15716}{55096}$	904	$635\frac{6700}{17500}$	635	$268\frac{10800*}{17500}$	269	
	55096	$17496\frac{220384}{55096}$	17500	$12295\frac{87500}{17500}$	12300	$5194\frac{105000}{17500}$	5200	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. Cool.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, „ Heemskerk.
De Minister van Marine, „ J. Wentholt.

14 *October* 1910. BESLUIT, bepalende de bekendmaking in het *Staatsblad* van de wijziging der artikelen 72 tot en met 81 van het Gemengd Wetboek van Koophandel van *Egypte*. S. 302.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat Wij hebben toegestemd in de wijziging der artikelen 72 tot en met 81 van het Gemengd Wetboek van Koophandel van *Egypte ;*

Overwegende, dat voorzegde wijziging thans door alle daarbij betrokken Staten is goedgekeurd ;

Gezien de Egyptische wet van 8 November 1909 en het in artikel 2 dier wet bedoelde reglement, waarbij voormelde wijziging is tot stand gekomen, van welke wet en reglement een afdruk bij dit besluit is gevoegd ;

Overwegende, dat bedoelde wet en reglement den 1sten September 1910 in werking zijn getreden ;

Gelet op artikel 2 der wet van 6 December 1898 (*Staatsblad* nº. 254) ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 11den October 1910, nº. 19407, Directie van het Protocol ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

de bekendmaking van meergemelde wijziging te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 14den October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 26 *Oct.* 1910.)

NOUS, KHÉDIVE D'EGYPTE,

Vu le Règlement d'organisation judiciaire pour les procès mixtes en Egypte ;

Vu le Code de Commerce mixte ;

Après accord intervenu entre Notre Gouvernement et les Puissances qui ont adhéré à la Réforme judiciaire ;

Sur la proposition de Nos Ministres des Finances et de la Justice et l'avis conforme de Notre Conseil des Ministres ;

DÉCRÉTONS :

Art. 1. La Section II du Chapitre II du Code de Commerce mixte, intitulée „Des Courtiers", est abrogée et remplacée par les dispositions suivantes :

SECTION II.

Des Courtiers et des Bourses de Commerce.

Art. 72. La profession de courtier est libre.

Le courtier qui n'aura pas nommé son client au moment de l'opération sera responsable de l'exécution et considéré comme commissionnaire.

Art. 73. Le courtier qui a conclu la vente d'un effet négociable, est responsable de la sincérité de la signature du vendeur.

Art. 74. Les courtiers seront tenus de conserver, à moins d'en être dispensés par les parties, les échantillons des marchandises vendues sur échantillon par leur entremise, en y joignant les annotations nécessaires pour en reconnaître l'identité, et ce jusqu'à la délivrance.

Art. 75. Les courtiers seront tenus, immédiatement après chaque opération, de la noter sur leur carnet et de la consigner jour par jour dans leur livre journal, sans blancs, ratures, interlignes, surcharges ou renvois, avec l'indication exacte du nom des parties, du temps de l'opération et de la délivrance, de la quantité, de la qualité et du prix de la marchandise, ainsi que de toutes les conditions de l'opération.

Les numéros des titres seront mentionnés sur le bordereau remis au client lors de la livraison.

Lorsque ni l'opération en elle-même, ni l'emploi du courtier ne seront niés, les livres ainsi tenus pourront être produits en justice, pour servir d'élément de preuve des conditions dans lesquelles l'opération a été faite.

Art. 76. Les courtiers seront tenus de donner aux parties, en tout temps et à première réquisition, extrait de leurs livres, en ce qui concerne l'opération qu'ils ont faite pour elles.

Ils devront même, à la demande du Tribunal, lui soumettre leurs livres et fournir des éclaircissements.

Le refus des communications prescrites par le présent article rendra les courtiers passibles de dommages-intérêts.

Art. 77. Aucune bourse de commerce ne

peut être ouverte sans l'autorisation du Gouvernement; toute bourse qui serait ouverte sans cette autorisation sera fermée par voie administrative.

Il y aura dans chaque bourse une Commission chargée de la direction et un ou plusieurs Commissaires du Gouvernement pour veiller à l'observation des règlements.

Art. 78. Aucune opération ne sera valablement conclue en bourse qu'en conformité d'un décret khédivial, rendu sur l'avis conforme de la Cour d'Appel Mixte d'Alexandrie.

Art. 79. Toutes opérations à termes conclues dans une bourse autorisée en conformité de la loi et des règlements de la bourse et portant sur des marchandises ou des valeurs admises à la cote, seront licites et valables, alors même que dans l'intention des parties contractantes elles devraient se résoudre par le paiement d'une simple différence.

Toute opération différentielle conclue contrairement aux dispositions précédentes ne pourra donner lieu à une action judiciaire.

Art. 80. Les opérations de bourse ne seront valablement conclues que par l'entremise des courtiers inscrits, sur une liste dressée par la Commission de la bourse.

Le courtier ne pourra se constituer contre-partie de l'opération traitée par son entremise qu'en vertu d'une autorisation spéciale donnée par écrit au moment de la réception de l'ordre.

S'il est prouvé qu'un courtier s'est constitué contre-partie sans y avoir été régulièrement autorisé par le client, celui-ci aura l'option ou de faire annuler ou de faire exécuter le marché.

Art. 81. Le décret prévu par l'article 78 ci-dessus portera notamment sur :

1°. La composition et les attributions de la Commission chargée de la direction de la bourse ;

2°. Les conditions d'inscription à la bourse des courtiers et de leurs commis principaux ;

3°. L'admission à la cote des valeurs et des marchandises, et l'établissement de la cote officielle ;

4°. Les liquidations ;

5°. La discipline des courtiers.

Art. 2. La présente loi sera publiée dans les formes prévues par l'article 35, Titre I, du Règlement d'organisation judiciaire, et entrera en vigueur en même temps que le décret prévu à l'article 78 du Code de Commerce ci-dessus.

Art. 3. Nos Ministres sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution de la présente loi.

Fait au Palais d'Abdine, le 8 novembre 1909.

(*get.*) ABBAS HILMI.

Par le Khédive :

Le Président du Conseil des Ministres, Ministre des Affaires Etrangères,
(*get.*) BOUTROS GHALI.

Le Ministre de l'Instruction Publique,
(*get.*) S. ZAGLOUL.

Le Ministre de la Justice,
(*get.*) H. RUCHDI.

Le Ministre de l'Intérieur,
(*get.*) M. SAÏD.

Le Ministre der Travaux Publics de la Guerre et de la Marine,
(*get.*) ISMAÏL SIRRY.

Le Ministre des Finances,
(*get.*) A. HECHMAT.

Règlement de la bourse approuvé par décret du 8 Novembre 1909 et modifié par décret du 25 Avril 1910.

(*Voir l'Art.* 72 *du Code de Commerce Indigène modifié par la Loi n°.* 23 *de* 1909 ; *et l'Art.* 78 *du Code du Commerce mixte modifié par la Loi n°.* 24 *de* 1909.)

I. — Composition et attributions de la Commission de la Bourse.

Art. 1. La direction de chaque Bourse est confiée à une commission composée de douze à seize membres pris parmi les courtiers, commerçants ou banquiers (y compris les Directeurs d'Etablissements financiers).

2. Pour la formation de cette commission, il sera dressé, chaque année, deux listes, l'une par le collège des assesseurs commerciaux, l'autre par les courtiers réunis en Assemblée Générale.

Chacune de ces listes devra comprendre un nombre de candidats égal au nombre de membres prévu par le décret autorisant l'ouverture de la Bourse, pour la composition de la commission ou, en cas de renouvellement, au nombre de membres sortants. seront portés sur les listes les candidats ayant obtenu le plus grand nombre de voix.

Les candidats portés sur les deux listes seront de droit membres de la commission. La commission sera composée pour les trois quarts, de ces membres de droit et d'autres membres pris d'après leur ordre de classement sur la liste des courtiers. Pour le dernier quart,

les membres seront pris, toujours d'après leur ordre de classement, sur la liste des assesseurs commerciaux.

3. La commission sera renouvelée par moitié chaque année.

Les membres sortants seront rééligibles.

Les premiers membres sortants seront désignés par le sort.

4. La commission élira chaque année son président parmi ses membres. Le président ne sera récligible qu'après un intervalle de deux ans. La commission nommera un ou plusieurs secrétaires.

Les commissaires du Gouvernement siégeront dans la commission avec lesa ttributions définies par le présent règlement.

Les commissaires absents ou empêchés pourront être remplacés par des suppléants.

5. La commission se réunira sur convocation de son président.

Celui-ci devra la convoquer toutes les fois que la demande en sera faite par le quart de ses membres, ou par le commissaire du Gouvernement.

6. Elle ne délibérera valablement que si deux tiers de ses membres sont présents.

Les décisions seront prises à la majorité des voix.

En cas de partage, la voix du président sera prépondérante.

Si le quorum des membres n'est pas atteint, la commission délibérera valablement dans une seconde réunion, pourvu que la moitié des membres soient présents.

7. En cas de décès, de départ ou d'empêchement prolongé au cours de l'année, la commission désignera les remplaçants à prendre parmi les personnes inscrites sur les deux listes suivant la disposition du dernier paragraphe de l'Article 2.

Les membres ainsi désignés cesseront leur fonctions quand les titulaires pourront les reprendre ou lors du renouvellement de la commision.

Il y aura chaque année dans le courant du mois de janvier, une Assemblée Genérale des courtiers, qui dressera la liste prévue à l'Article 2.

9. L'Assemblée Générale des courtiers devra être réunie extraordinairement sur la demande de la commission ou sur celle du quart des courtiers inscrits.

Elle ne pourra délibérer valablement que si les deux tiers au moins des courtiers incrits sont présents.

Si une première Assemblée ne réunit pas ce nombre, une seconde sera convoquée et pourra délibérer valablement quel que soit le nombre des courtiers présents.

Les décisions seront prises à la majorité des voix.

10. Les Assemblées Génerales des courtiers seront présidées par le président de la commission.

II. — Conditions de l'admission des Courtiers à la Bourse.

11. Nul ne pourra être inscrit ni demeurer inscrit à la Bourse en qualité de courtier, s'il ne réunit les conditions suivantes :

1°. Etre âgé de vingt-cinq ans révolus et ne pas être interdit.

2°. N'avoir pas été déclaré en état de faillite, sauf le cas de réhabilitation.

3°. N'avoir pas été condamné à une peine quelconque pour crime, ou à l'emprisonnement pour vol, banqueroute, escroquerie ou abus de confiance.

4°. Justifier de sa moralité.

5°. Avoir accompli un stage de trois ans en qualité d'intéressé actif, ou d'employé auprès d'un courtier ou d'un banquier.

6°. Déposer en espèces ou en fonds d'Etat un cautionnement de L. E. 1.000 à la Banque Nationale ou donner pour la même somme la garantie d'une banque ou d'une Société d'assurance agréée par la commission.

7°. Justifier d'un capital de L. E. 5.000 pour les courtiers en marchandises ou en valeurs et de L. E. 10.000 pour les courtiers dans les deux branches. La commission aura le droit, à toute époque, de mettre en demeure le courtier d'avoir à justifier de l'existence du dit capital au moyen de certificat d'un ou plusieurs experts approuvés par la commission ; cette décision ne pourra être prise qu'à la majorité des deux tiers des membres de la commission. Toutefois si deux ou plusieurs courtiers établissent ou font partie en qualité d'associés solidairement responsables, d'une Société en nom collectif ou en commandite, il suffira qu'ils justifient d'un capital social égal au capital requis pour l'inscription d'un seul courtier, majoré de L. E. 1.000 ou L. E. 2.000 pour chacun des autres associés, suivant que l'inscription est demandée dans une branche ou dans les deux branches.

8°. Ne s'occuper d'affaires commerciales autres que les opérations de bourse en général ; et, s'il agit de courtier en valeurs, n'être administrateur d'aucune société dont les titres sont cotés à la Bourse.

9°. Résider en Egypte depuis trois ans au moins.

12. Le courtier pourra s'adjoindre des commis principaux dont le nombre sera fixé par le règlement de la Bourse.

Les conditions requises pour être inscrit et demeurer inscrit en qualité de commis principal, sont les suivantes :

1°. Etre âgé de vingt-cinq ans au moins et ne pas être interdit.

2°. N'avoir pas été condamné à une peine quelconque pour crime ou à l'emprisonnement pour vol, banqueroute, escroquerie ou abus de confiance.

3°. Justifier de sa moralité.

4°. Avoir accompli un stage de deux ans dans une maison de courtage ou dans une banque.

5°. N'être administrateur ni employé d'aucune société ou en général ne s'occuper d'affaires commerciales autres que les affaires de courtage.

6°. Résider en Egypte depuis deux ans au moins.

La liste des commis principaux doit être affichée à la Bourse.

13. La demande d'admission en qualité de courtier ou de commis principal sera adressée, avec les pièces justificatives nécessaires, à la commission de la Bourse. Les noms des candidats seront affichés à la Bourse pendant quinze jours.

14. La commission de la Bourse devra inscrire comme courtier ou commis principal tout candidat réuni sant les conditions prescrites. En cas de refus d'inscription, le candidat pourra, dans le délai d'un mois à partir de la notification de la décision, se pourvoir devant le Tribunal Mixte Commercial, qui statuera définitivement en chambre de conseil, par décision non motivée, le président de la commission entendu.

15. Le commis principal ne peut traiter les opérations que pour le compte du courtier auquel il est adjoint.

Le courtier est reponsable des opérations traitées par ses commis principaux.

III. — Cotes officielles et dates des liquidations.

16. La cote officielle sera dressée et imprimée chaque jour par les soins d'un comité de la commission de la Bourse, désigné à cet effet.

Elle indiquera :

1°. Les cours successifs des opérations traitées pendant la journée et dont l'indication aura été donnée par les soins des courtiers intéressés. Les cours devront être portés dans les colonnes distinctes indiquant si les opérations ont été faites au comptant ou à terme.

2°. Les derniers cours du jour au comptant ou à terme. Au cas où ces cours ne seraient pas des cours faits, il devra être mentionné qu'ils sont d'acheteurs ou de vendeurs.

3°. Les derniers cours de la veille.

17. La cote sera arrêtée et affichée au moment de la fermeture de la Bourse.

Les réclamations devront être faites dans le quart d'heure qui suivra.

18. Les opérations au comptant seront réglées dans les deux jours ouvrables qui suivront la date de la transaction.

19. Les opérations à terme sur valeurs seront réglées au moins une fois par mois, à des liquidations fixes dont les dates seront arrêtées à l'avance pour une année, par la commission de la Bourse. Les dates de ces liquidations une fois arrêtées ne pourront être modifiées sous aucun prétexte. Aucune opération ne devra s'étendre à plus d'une liquidation. La commission de la Bourse aura la faculté de suspendre à tout moment le marché à terme des valeurs si elle le juge nécessaire.

20. Les opérations à terme sur marchandises seront réglées lors des compensatione bi-mensuelles fixées par la commission au mois de décembre pour l'année qui suivra.

La commission, à chaque compensation, établira les cours sur lesquels les différences devront êtres payées.

En ce qui concerne les changements des prix dans les cotons, graines de coton ou céréales, la commission établira, par règlement, dans quelles conditions les compensations extraordinaires seront obligatoires ou facultatives.

Les dates de compensations différentielles bi-mensuelles une fois arrêtées, ne pourront être modifiées sous aucun prétexte ; et dans l'intervalle des compensations différentielles ordinaires ou extraordinaires, il ne pourra être fait aucun appel de couverture ou de marge, ni procédé à exécution ou liquidation forcée des positions en cours.

Si des opérations entre courtiers n'ont pas été exécutées dans les délais réglementaires, le courtier intéressé pourra saisir la commission de la Bourse, qui devra faire procéder à la liquidation de l'opération.

IV. — Dispositions spéciales relatives à la cote officielle des valeurs.

21. Toute demande d'admission d'une valeur à la cote est adressée par écrit au président de la commission de la Bourse.

La demande doit être accompagnée:

1°. D'un exemplaire de l'acte d'association, des statuts et éventuellement d'une copie de l'acte d'autorisation.

2°. Du prospectus d'émission dûment signé par les personnes responsables, si les titres ont donné lieu à une souscription publique.

3°. Du bilan des exercises antérieur.

4°. D'un spécimen des titres.

5°. De tous autres documents officiels permettant de se rendre compte de la situation de la société.

22. La demande d'admission sera affichée à la Bourse durant au moins quinze jours, pendant lesquels toutes observations par écrit seront reçues par la commission.

23. Les fonds d'Etats égyptiens seront de plein droit admis à la cote.

Les fonds d'Etat étrangers seront inscrits sur décision de la commission de la Bourse.

24. Ne seront pas admis à la cote à terme :

1°. Les titres dont le montant émis et entièrement libéré est inférieur à L. E. 40.000.

2°. Les actions d'une société n'ayant pas fait l'objet d'une souscription ou émission publique, à moins que la dite société n'ait publié les bilans d'au moins trois exercices annuels.

3°. Les obligations des sociétés dont les actions ne figurent pas à la cote officielle.

4°. Les titres dont le prix nominal est de 100 francs, et qui ne sont pas entièrement libérés, ainsi que les titres dont le prix nominal est supérieur à 100 francs, et qui ne sont pas libérés d'au moins 100 francs.

5°. Les titres dont l'émission aurait été chargée d'une majoration autre que celle motivée par les frais d'émission, à moins que la majoration ne représente une prime portée à l'actif de la société.

Les sociétés étrangères doivent en outre, par être admises à la cote à terme, justifier de l'admission de leurs titres à la cote officielle dans leur pays d'origine et le prix nominal de leurs titres ne doit pas être inférieur à 100 francs.

25. Tous les titres qui ne sont pas admis à la cote à terme ne pourront être traités qu'au comptant ; il sera dressé une cote spéciale du comptant.

26. La commission de la Bourse inscrira à la cote tous les titres dont la demande d'admission est régulière et qui ne sont pas exclus par l'Article 24.

27. Les sociétés dont les titres figurent sur la cote devront transmettre à la commission de la Bourse tous documents officiels relatifs à la situation de la société.

28. Seront rayés de la cote officielle :

1°. Les titres qui ne réunissent plus les conditions prescrites pour l'admission.

2°. Les titres des sociétés en état de faillite.

3°. Les titres pour lesquels les sociétés ne seraient pas conformées, sur la demande qui leur en sera faite et dans le délai qui leur sera accordé, à l'obligation prévue par l'Article 27.

29. La radiation des actions d'une société entraînera la raiation de ses obligations.

V. — Tribunal arbitral et discipline des courtiers.

30. Par le règlement intérieur de la Bourse il pourra être institué un tribunal arbitral.

Ce tribunal statuera sans appel entre courtiers et commis principaux et entre courtiers et clients, sur les différends qui lui seront soumis, de commun accord, par les parties intéressées.

31. La commission de la Bourse, soit d'office, soit sur la plainte des intéressés, soit à la requête d'un commissaire du Gouvernement, exerce la discipline sur les courtiers et les commis principaux.

32. Un conseil de discipline statuera sur les infractions prévues par les dispositions législatives ou réglementaires édictées en matière de bourse.

Ce conseil sera composé du président de la commission comme président, et de quatre membres de la commission, à désigner chaque année par la commission même.

33. Les peines disciplinaires sont :

1°. L'avertissement ;

2°. L'amende de 10 à 500 Livres Egyptiennes ;

3°. La radiation.

34. Les infractions au règlement intérieur donneront lieu à l'application de la peine de l'avertissement ou de l'amende.

35. La peine de l'amende avec un maximum de L. E. 100 sera prononcée contre tout courtier ou commis principal convaincu d'avoir manqué à ses engagements, d'avoir favorisé la spéculation d'un employé de courtier ou de banquier, d'un fonctionnaire du Gouvernement, ou d'avoir excité à la spéculation une personne étrangère au commerce ou un employé quelconque.

36. La peine de l'amende jusqu'à son maximum de L. E. 500 sera prononcée contre tout courtier ou commis principal convaincu d'avoir fait annoter un cours faux ou une opération fictive, d'avoir répandu de fausses nouvelles ou frauduleusement tenté d'influencer les cours, le tout sans préjudice des poursuites pénales, le cas échéant.

37. En cas de récidive pour les infractions prévues aux deux articles précédents, le conseil de discipline pourra appliquer la peine de la radiation.

38. Le courtier ou commis principal ne pourra interjeter appel que des décisions prononçant la radiation ou une amende dépassant L. E. 100.

Le droit d'appel n'appartiendra aux commissaires du Gouvernement que dans les cas où la peine de la radiation aurait pu être prononçée.

L'appel sera porté dans les dix jours qui suivront la décision, devant le Tribunal de Commerce qui statuera en chambre de conseil sans recours.

39. Le cautionnement des courtiers sera affecté par privilège, dans l'ordre suivant, au paiement :

1°. Des indemnités dues par eux pour des causes dépendantes de l'exercice de leurs fonctions ;

2°. Des peines pécuniaires.

40. Lorsque le cautionnement est diminué ou absorbé pour une cause quelconque, le courtier est tenu de le parfaire dans le délai de quinze jours. Faute par lui de ce faire, il est suspendu de plein droit de l'exercice de ses fonctions.

VI. — Dispositions diverses.

41. Les commissaires du Gouvernement ont le droit d'assister à toutes les délibérations de la commission de la Bourse, du conseil de discipline et du tribunal arbitral. Ils ont le droit de suspendre l'exécution des résolutions qu'ils estiment être contraires aux lois en vigueur ou aux statuts de la Bourse, sauf recours porté par le président de la commission de la Bourse, dévant le Tribunal Mixte de Commerce, lequel statuera en dernier ressort en chambre de conseil.

Le président de la commission de la Bourse assignera à cet effet le commissaire du Gouvernement et la partie intéressée, s'il y en a, dans les dix jours de la suspension, pour la première audience du dit tribunal.

Toutes mesures prises nonobstant l'opposition du commissaire sont nulles et de nul effet.

Les commissaires signaleront aux autorités compétentes les banqueroutes et toutes infractions à la loi pénale.

42. La commission de la Bourse arrêtera, après l'avoir soumis à l'avis de l'assemblée générale des courtiers, un règlement d'ordre intérieur qui devra être approuvé par le Ministre des Finances.

Ce règlement portera notamment sur :

La police de la Bours ;

Les heures d'ouverture et de fermeture ;

Les jours fériés ;

La fréquentation de la corbeille ;

Les droits de courtage, l'emploi à faire du produit des amendes ;

Les cotisations ;

Les formules des contracts ;

La fixation de la contribution à verser annuellement au Gouvernement pour assurer le service de commissariat.

Des modifications au règlement intérieur pourront toujours être proposées par l'assemblée générale des courtiers inscrits.

43. Les délais prévus dans le présent règlement seront calculés d'après le calendrier grégorien.

VII. — *Dispositions transitoires.*

44. La première liste des courtiers inscrits auprès d'une Bourse autorisée sera dressée par une commission qui sera instituée par le Ministre des Finances.

Pour obtenir l'inscription, les courtiers devront remplir les conditions prescrites à l'Article 11. Cependant, par dérogation au dit article, le capital dont ils devront justifier devra être seulement de L. E. 3.000 pour les courtiers en valeur ou en marchandises et de L. E. 6.000 pour les courtiers qui réclameront l'inscription dans les deux branches.

Les intéressés auront un délai de soixante jours à partir de l'avis qui sera, à cet effet, inséré au *Journal Officiel*, pour faire parvenir à la commission leur demande d'inscription avec les pièces justificatives nécessaires.

Contre le refus d'inscription, les candidats pourront, dans le délai d'un mois à partir de la notification de la décision, se pourvoir devant le Tribunal Mixte de Commerce qui statuera en conformité de l'Article 14. Le pourvoi ne retardera pas la convocation pour les élections prescrites au paragraphe suivant.

Après avoir procédé aux inscriptions, la commission convoquera les courtiers inscrits en assemblée générale pour la confection de la liste prévue à l'Article 2, sous la présidence du président de la commission.

Cette liste, ainsi que celle arrêtée par les assesseurs commerciaux, sera transmise à la commission, qui procédera conformément à l'Article 2 à la formation de la commission de la Bourse.

—

deeren van eene door de gemeente op te richten electrische centrale, blijkt, dat de oprichting van eene electrische centrale door de gemeente *Leeuwarden* volgens den aangenomen opzet, in de naaste toekomst voor haar ongunstige financieele gevolgen zou opleveren, en dat het geheel onzeker is, of ze op den duur gunstige gevolgen zou hebben; dat de oprichting, zooals die thans wordt voorgesteld, in ieder geval een gevoeligen schok zou toebrengen aan de financiën van de gemeente, die bij voortduring groote zorg eischen en zeer voorzichtig beheer vorderen;

dat in de gemeente *Leeuwarden* niet is gebleken van de dringende noodzakelijkheid van — of zelfs maar van het bestaan van eene behoefte aan — de oprichting van eene electrische centrale, die zou kunnen rechtvaardigen het brengen van een bij den tegenwoordigen financieelen toestand der gemeente zoo belangrijk offer als de oprichting zooals die thans wordt voorgesteld van haar zal vorderen en vooral het aanvaarden van het aan de oprichting en exploitatie ook in de toekomst verbonden risico, dat voor eene gemeente met bloeiende geldmiddelen geen bezwaar uitmaakt, maar voor eene gemeente, wier financiën zooveel zorg vereischen als die van *Leeuwarden* bepaaldelijk moet worden afgewezen dat Gedeputeerde Staten niet willen ontkennen, dat wellicht te eeniger tijd de oprichting van eene electrische centrale van gemeentewege een onafwijsbare eisch zal blijken, maar oordeelen, dat het financieel risico voor de gemeente verbonden aan de oprichting van eene electrische centrale op dit oogenblik en volgens den aangenomen opzet belangrijk meer te duchten is dan het eventueele economische en financieele nadeel, dat door de voorstanders eener onmiddellijke oprichting van eene verschuiving van die oprichting wordt gevreesd; dat, waar Gedeputeerde Staten dus de oprichting van eene electrische centrale in de gemeente *Leeuwarden* volgens den aangenomen opzet en op dit oogenblik in strijd achten met het belang van die gemeente, zij geen vrijheid vinden om het aangeboden raadsbesluit goed te keuren;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de gemeenteraad van *Leeuwarden* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat ofschoon hij geenszins wil bestrijden de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten om bij de beoordeeling van eene begrootingswijziging mede rekening te houden met de innerlijke waarde van eenen ontvang- of uitgaafpost, hij toch geheel met Mr. OPPENHEIM (Gemeenterecht, 3de druk, 1ste deel, blz. 466) van meening is, dat met oog op den geest onzer Gemeentewet, voor Gedeputeerde Staten eerst aanleiding bestaat om zich met de niet-verplichte uitgaven te bemoeien, wanneer de opdrijving hiervan apert is en tot spilzucht overslaat, of als uitgaven zijn voorgenomen waarin het gemeentebelang zelfs niet met de microscoop is te ontdekken; dat in ieder geval bij de uitoefening van het aan Gedeputeerde Staten opgedragen toezicht nimmer uit het oog dient te worden verloren de bepaling van art. 144 der Grondwet, waarbij de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente aan den Raad wordt overgelaten; dat het toezicht van Gedeputeerde Staten op 's Raads budgetrecht niet mag ontaarden in een soort van curateele; dat volgens den Grondwetgever de Raad geacht wordt de beste beoordeelaar te zijn van hetgeen in het gemeentebelang dient te worden ondernomen, of nagelaten, en deze gemeentelijke autonomie vooral *daar* toepassing dient te vinden waar het gelijk in casu, geldt het economisch belang der gemeente de vraag, of met het oog op de welvaart der gemeente en hare ingezetenen in de toekomst eene onderneming waartoe vroeger of later toch zou moeten worden besloten, thans zal moeten worden tot stand gebracht of tot later uitgesteld; dat hier voor ingrijpen van Gedeputeerde Staten slechts dan aanleiding kan zijn wanneer de voorgenomen uitgaaf als verkwisting van gemeentegeld is aan te merken of wanneer zij de gemeente tot financieelen ondergang dreigt te voeren; dat dit laatste door Gedeputeerde Staten niet wordt beweerd; dat al waren de argumenten van Gedeputeerde Staten onbetwistbaar, geen daarvan voldoende is tot rechtvaardiging van de gepleegde inbreuk op de autonomie der gemeente; dat de Raad tegenover die argumenten stelt, dat de door zijn deskundigen adviseur aangenomen ramingen in vergelijking met wat de ervaring in andere plaatsen heeft geleerd niet te rooskleurig zijn, zoodat met vrij groote zekerheid winsten mogen worden verwacht, dat al mochten deze winsten ook niet worden gemaakt, een blijvend verlies, dat zich dan toch in elk geval tot een gering jaarlijksch bedrag zal beperken, voor eene gemeente met een budget van ruim *f* 1,615,000, zeker niet als financieele ramp mag worden beschouwd, doch integendeel ruimschoots zal worden opgewogen door de economische voordeelen die de oprichting van eene electrische centrale met zich zal brengen; dat weliswaar de financiën der gemeente voortdurende zorg eischen, maar dat de beste zorg niet die is, welke alle uitgaven

vermijdt, zoolang niet volkomen zeker is, dat hun bedrag ruimschoots in de kas zal terugkeeren; dat er in iedere huishouding, hetzij van den particulier, den koopman of de gemeente oogenblikken zijn, waarin men eene uitgave, die uitzicht op toekomstige welvaart opent, moet aandurven, ook al is de uitslag niet met zekerheid te voorspellen; dat de toekomst der gemeente *Leeuwarden* kan gemoeid zijn met al of niet nemen van het besluit tot oprichting der electrische centrale en dat de Raad meent, dat zoo ooit, dan juist in een geval als dit, het oordeel of al of niet moet worden gehandeld èn naar de Nederlandsche wetgeving aan hem moet worden overgelaten èn practisch aan hem beter is toevertrouwd dan aan Gedeputeerde Staten; dat weliswaar het bestaan van een behoefte aan electriciteit voor licht en beweegkracht te *Leeuwarden* evenmin als elders, van tevoren met absolute zekerheid is aan te toonen, aangezien deze eerst na de totstandkoming der centrale in haren vollen omvang kan blijken, maar dat hier, evenals elders, op verschijnselen kan worden gewezen, die behoefte mogen doen veronderstellen zooals tot den Raad gerichte concessie-aanvragen, verzoeken van vereenigingen, die geacht mogen worden van meer nabij met de behoeften der nijverheid bekend te zijn, en het feit dat verschillende personen en zaken zich zelf reeds van electriciteit hebben voorzien; op welke gronden de gemeenteraad verzoekt, dat de bovengenoemde beslissing van Gedeputeerde Staten van Friesland worde vernietigd en het genomen raadsbesluit alsnog worde goedgekeurd;

Overwegende, dat de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten om hunne goedkeuring aan eene begrooting of wijziging eener begrooting te onthouden aan geenerlei beperking gebonden is en dus in deze alleen te onderzoeken valt of onder de gegeven omstandigheden van die bevoegdheid een voor het doel waarvoor zij werd toegekend passend gebruik is gemaakt;

dat onder dat doel zeer zeker begrepen is de zorg van Gedeputeerde Staten dat niet door opdrijving van niet volstrekt noodzakelijke uitgaven de financiën eener gemeente tijdelijk of duurzaam in zorgwekkenden toestand, of zoo dit reeds het geval mocht zijn, van kwaad tot erger worden gebracht; dat echter in dezen geen genoegzame termen aanwezig worden geacht om de goedkeuring aan de gewijzigde begrooting te onthouden; dat toch de oprichting eener electrische centrale, die op vertchillende plaatsen elders tot gunstige financieele en economische resultaten heeft geleid in beginsel niet valt af te keuren en ook niet door Gedeputeerde Staten wordt afgekeurd, doch alleen het tegenwoordig oogenblik met het oog op den financieelen toestand der gemeente, voor de oprichting niet gunstig wordt geoordeeld; dat hiertegenover echter staat dat om verschillende andere redenen, waaronder het aanbod van de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, de lage prijzen van toestellen en geleidingen, de concessie-aanvragen van een tweetal particulieren, het tegenwoordig oogenblik bijzonder gunstig moet worden geacht zoo zelfs, dat de deskundige raadsman der gemeente, die oorspronkelijk met het oog op de gemeente-financiën tot uitstel adviseerde, bij zijne latere adviezen in overweging heeft gegeven, de afdoening zooveel mogelijk te bespoedigen; dat waar nu volgens de niet door Gedeputeerde Staten weersproken rekeningen van bedoelden deskundige, het mogelijk verlies op de exploitatie onder de vorenstaande gunstige omstandigheden de vijf eerste bedrijfsjaren op gemiddeld *f* 4000 per jaar wordt gesteld, om daarna in winstcijfers over te gaan, de van de oprichting te verwachten tijdelijke financieele druk op een budget van ruim *f* 1,615,000 niet van dien aard is, dat een uitstel om tot de oprichting over te gaan, in het belang der gemeente moet worden geacht;

dat mitsdien de goedkeuring van Gedeputeerde Staten ten onrechte aan de gewijzigde begrooting is onthouden.

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland alsnog goed te keuren het besluit van den Gemeenteraad van *Leeuwarden* d.d. 8 Februari 1910, n°. 46 R 17 tot wijziging der begrooting van de inkomsten en uitgaven zijner gemeente over het dienstjaar 1910.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

19 *October* 1910. MISSIVE van den Minister van Waterstaat aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het verzenden van dienststukken per post in verband met Zondagsrust.

Mijn aandacht werd gevestigd op de gevolgen van de ter post bezorging des Zaterdags in den namiddag of avond van dienststukken, welke niet meer denzelfden dag ter plaatse van bestemming aankomen of worden besteld. Het is daarbij tevens gebleken, dat, vermoedelijk

met het doel, de afdoening van verschillende zaken nog geheel in de loopende week te doen vallen, de verzending van die stukken op Zaterdag belangrijker is dan op de andere dagen der week.

De werkzaamheden, welke voor de postambtenaren op den Zondag daaruit voortspruiten, zijn niet onbelangrijk.

Ten einde te handelen in den geest van het algemeen streven om de Zondagsrust van het personeel in Staatsdienst zooveel mogelijk te bevorderen en in deze door een daarmede overeenkomstige handelwijze aan particulieren een voorbeeld in goeden zin te kunnen geven, heb ik de eer de medewerking van Uwe Excellentie in te roepen, om te geraken tot een algemeene regeling, die voorkomt, dat des Zaterdags na 12 uur 's middags ook dienststukken, welke geen spoed vereischen, ter post bezorgd worden.

Het komt mij voor, dat de belangen van den dienst noch die van het publiek door een zoodanigen maatregel in eenig opzicht behoeven te worden geschaad. (1)

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

21 *October* 1910. BESLUIT, houdende aanvulling van het Koninklijk besluit van den 28sten Februari 1898 (*Staatsblad* nº. 59), bevattende bepalingen omtrent inrichtingen, waarin uit melado, melasse, stroop of andere suikerhoudende zelfstandigheden suiker wordt afgescheiden. S. 303.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd. 7 September 1910, nº. 106, Afdeeling Accijnzen;

Gezien art. 77 der Suikerwet;

Den Raad van State gehoord (advies van 4 October 1910, nº. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 October 1910, nº. 25 (Accijnzen);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan het Koninklijk besluit van 28 Februari 1898 (*Staatsblad* nº. 59) wordt toegevoegd een artikel 9*bis*, luidende als volgt:

Wanneer uit de rekeningen, gehouden overeenkomstig art. 8, tweede lid, en art 9, litt. *a*, blijkt, dat in een tijdvak van twaalf maanden minder accijns verschuldigd wordt dan verschuldigd geworden zou zijn, indien de buitenlandsche melado, melasse, stroop of andere suikerhoudende zelfstandigheden rechtstreeks tot verbruik waren ingevoerd, onder aftrek van *f* 2,— per 100 kilogram en van den accijns verschuldigd voor vervaardigde suiker, dan wordt dit mindere alsnog als accijns geheven, invorderbaar in de maand volgende op dat tijdvak.

Het eerste tijdvak van twaalf maanden, hiervoren bedoeld, vangt aan:

a. voor inrichtingen, die op 1 November 1910 in werking zijn, met dien dag;

b. voor later in werking gebrachte inrichtingen met den dag, waarop de eerste inslag van melado, melasse, stroop of andere suikerhoudende zelfstandigheden plaats vindt.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 21sten October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 28 *Oct.* 1910.)

—

24 *October* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Sneek* van 9 April 1910, nº. 9, en het besluit van den raad dier gemeente van 6 Juni 1910, nº. 7, waarbij achtereenvolgens aan G. WILHELMY vergunning is geweigerd tot het stichten van een gebouwtje achter het door hem bewoonde huis aan de Stationsstraat aldaar en het door hem tegen die weigering ingestelde beroep is afgewezen. S. 304.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 September 1910, nº. 3866, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van burgemeester en wethouders van *Sneek* van 9 April 1910, nº. 9, en het besluit van den raad dier gemeente van 6 Juni 1910, nº. 7, waarbij achtereenvolgens aan G. WILHELMY vergunning is geweigerd tot het stichten van een gebouwtje

(1) De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft bij schrijven van 11 November 1910 aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën een afschrift doen toekomen van dezen brief met verzoek zooveel mogelijk rekening te willen houden met de daarin voorgestelde regeling en den gemeentebesturen van dien brief mededeeling te doen.

achter het door hem bewoonde huis aan de Stationsstraat aldaar en het door hem tegen die weigering ingestelde beroep is afgewezen;

Overwegende, met betrekking tot genoemd besluit van burgemeester en wethouders, dat dit besluit niet bevat de gronden, waarop de weigering berust;

Overwegende, dat artikel 5, derde lid, van de Woningwet voorschrijft dat een besluit tot weigering der vergunning altijd met redenen omkleed is;

Overwegende, met betrekking tot bovengenoemd raadsbesluit, dat bij dit besluit het tegen de weigering van burgemeester en wethouders ingestelde beroep is afgewezen, in hoofdzaak op grond, dat eerst het oorspronkelijk gebouw met te maken hek ter goedkeuring moet worden aangeboden vóór de gevraagde vergunning kan worden verleend;

Overwegende, dat artikel 5, tweede lid, van de Woningwet bepaalt, dat in gemeenten, waar voorschriften met betrekking tot gebouwen zijn vastgesteld, de vergunning o. a. tot het oprichten van een gebouw, behoudens het bepaalde bij het eerste lid van artikel 6 dier wet, alléén geweigerd wordt op grond, dat aan die voorschriften niet wordt voldaan;

dat door den raad der gemeente *Sneek* in zijne vergadering van 31 Maart 1905 eene bouwverordening is vastgesteld, waarin zijn opgenomen „Voorschriften bij het oprichten van gebouwen";

dat daarin niet voorkomt de door den raad der gemeente *Sneek* gebezigde weigeringsgrond;

dat het bepaalde bij het eerste lid van artikel 6 van de Woningwet hier niet van toepassing is;

dat dus voormelde besluiten van burgemeester en wethouders en den raad der gemeente *Sneek* in strijd zijn met artikel 5, derde lid, en artikel 5, tweede lid, van de Woningwet;

Gelet op artikel 153 van de Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 11 October 1910, n°. 30;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 October 1910, n°. 5639, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voormelde besluiten van burgemeester en wethouders en van den raad der gemeente *Sneek* van 9 April 1910 n°. 9 en 6 Juni 1910 n°. 7, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

Het Loo, den 24sten October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 1 *Nov.* 1910.)

—

24 *October* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van de aanvullingen en wijzigingen I van de vierde uitgave der Nederlandsche Pharmacopee. S. 305.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat er noodzakelijkheid bestaat de vierde uitgave der Nederlandsche Pharmacopee, vastgesteld bij Ons besluit van 23 Januari 1906 (*Staatsblad* n°. 8), zooals dat besluit luidt volgens Ons besluit van 5 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 122), aan te vullen en te wijzigen;

Gelet op de wet van 2 November 1871 (*Staatsblad* n°. 118);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 September 1910, n°. 4521, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 October 1910, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 October 1910, n°. 5603, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De aanvullingen en wijzigingen I van de vierde uitgave der Nederlandsche Pharmacopee door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gewaarmerkt, worden vastgesteld en het tijdstip van invoering wordt bepaald op 1 Maart 1911.

2. De middelen in de aangevulde en gewijzigde Pharmacopee met een kruisteeken aangeduid, behoeven niet in elke apotheek voorhanden te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 24sten October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 1 *Nov.* 1910.)

—

26 *October* 1910. BESLUIT, houdende vaststelling van nieuwe regelen ten aanzien van de vergoeding wegens reis- en verblijfkosten, toe te kennen aan personen die hier te lande met dienstverrichtingen worden belast, waarvan de kosten gekweten worden uit de Koloniale geldmiddelen. S. 306.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is de regelen ten aanzien van de vergoeding wegens reis- en verblijfkosten, toe te kennen aan personen, die hier te lande met dienstverrichtingen worden belast, waarvan de kosten gekweten worden uit de koloniale geldmiddelen, nader te wijzigen, en die regelen gelijktijdig opnieuw vast te stellen;

Gezien het Koninklijk besluit van 31 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 25), zooals dit sedert is gewijzigd, laatstelijk bij Ons besluit van 30 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 92);

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 4 Mei 1910, Afd. D. n°. 55;

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Juni 1910, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 21 October 1910, Afd. D, n°. 9;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het Koninklijk besluit van 31 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 25), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 30 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 92), te bepalen:

Art. 1. Personen, die hier te lande belast worden met dienstverrichtingen, waarvan de kosten uit de koloniale geldmiddelen gekweten worden, en zich tengevolge daarvan, buiten hunne woon- of standplaats moeten begeven, genieten vergoeding wegens reis- en verblijfkosten naar de regelen voor den dienst hier te lande vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), met de daarin sedert gemaakte of nader te maken wijzigingen.

2. In de klassen, bedoeld bij artikel 2 van het in het voorgaande artikel aangehaalde Koninklijk besluit, zooals dat artikel luidt ingevolge het Koninklijk besluit van 24 Februari 1898 (*Staatsblad* n°. 56), worden gerangschikt de volgende betrekkingen, hier te lande ten laste van de koloniale geldmiddelen ingesteld.

In de tweede klasse:

De presidenten, leden en secretarissen van door Onzen Minister van Koloniën bencemde commissiën tot het afnemen van examens voor den Indischen dienst of van examens van hen die voor bijdragen van Staatswege voor hunne opleiding voor den Indischen dienst in aanmerking wenschen te komen.

In de derde klasse:

De persoon, die belast is met het toezicht op de inlading buiten Amsterdam, van de goederen uitgezonden wordende voor den dienst in Nederlandsch-Indië, zoomede met de zorg voor bemanning en uitrusting van vaartuigen die hier te lande zijn gebouwd, doch in de Koloniën moeten dienst doen.

In de vierde klasse:

De assistenten bij de keuringen bij het Koloniaal Etablissement te Amsterdam.

In de vijfde klasse:

De werklieden bij het Koloniaal Etablissement te Amsterdam.

3. Tijdelijk in Europa vertoevende en gepensionneerde koloniale landsdienaren, die in den kolonialen dienst eene betrekking bekleed hebben, welke ook in den Nederlandschen Staatsdienst voorkomt, en mitsdien in een der in artikel 2 van het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), zooals dat artikel luidt ingevolge het Koninklijk besluit van 24 Februari 1898 (*Staatsblad* n°. 56), genoemde vijf klassen is gerangschikt, worden geacht in dezelfde klasse gerangschikt te zijn als hunne ambt- of ranggenooten in Nederland.

Koloniale ambten die in den Nederlandschen Staatsdienst niet bestaan, worden naar gelang van behoefte, door Ons, op voordracht van Onzen Minister van Koloniën, in een der bovenbedoelde vijf klassen gerangschikt.

4. Gepensionneerde koloniale landsdienaren, die een der hier te lande ten laste van de koloniale geldmiddelen ingestelde of nader in te stellen betrekkingen bekleeden, of die in Nederlandschen Staatsdienst zijn geplaatst, genieten de reis- en verblijfkosten, die bepaald zijn voor de door hen vervuld wordende betrekking, en niet die, welke bepaald zijn voor de betrekking of den rang, waarin zij zijn gepensionneerd.

5. In afwijking van het bepaalde bij artikel 1 is de laatste alinea van artikel 18 der daarbij bedoelde regelen niet toepasselijk op tijdelijk in Europa vertoevende of gepensionneerde koloniale landsdienaren, met uitzondering wat deze laatsten betreft, van die bedoeld in artikel 4 van dit besluit, noch op voor den kolonialen dienst bestemde personen ter zake van dienstverrichtingen, die hun door Onzen Minister van Koloniën worden opgedragen. Ook kan deze te hunnen aanzien in bijzondere gevallen, de vergoeding voor verblijfkosten buitenslands tot een bedrag vaststellen van ten hoogste 50%

boven hetgeen in het bij bedoelde regelen vastgestelde tarief is bepaald.

6. Dit besluit treedt in werking op den *tweeden* dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant* waarin het besluit is geplaatst.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën, den Raad van State en de Algemeene Rekenkamer en dat in de *Nederlandsche Staatscourant* en gelijktijdig in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 26sten October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 11 *Nov.* 1910.)

—

27 *October* 1910. BESLUIT, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering barer uitbreiding en gevolgen. S. 307.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat, onverminderd Ons besluit van 11 October 1909 (*Staatsblad* n°. 338), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 Augustus 1910, n°. 4015, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, van 29 Augustus 1910, n°. 36, afdeeling Invoerrechten, van 6 September 1910, La. D, afdeeling Spoorwegen, en van 10 September 1910, n°. 4467, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en op de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370);

Den Raad van State gehoord (advies van 4 October 1910, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 17 October 1910, n°. 5457, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, van 18 October 1910, n°. 81, afdeeling Invoerrechten, van 22 October 1910, La. G., afdeeling Spoorwegen, en van 24 October 1910, n°. 5189, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. **1.** De gemeentebesturen en de burgemeesters, ieder voor zooveel hen aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 184), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166) en 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157).

Uittreksels uit den tekst dier wet, voor zoover de bepalingen op Aziatische cholera toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van dit besluit worden vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

2. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

3. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan Aziatische cholera lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

4. De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan Aziatische cholera lijden of, op grond van een ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, doen vermoeden dat zij door die ziekte besmet zijn of de besmetting op anderen kunnen overbrengen, de door hem noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand overeenkomstig de verklaring van den behandelenden geneeskundige dit gedoogt.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onder-

werpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

5. De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting bijzonder vatbare voorwerpen, van welken aard ook, uit het huis, erf, voer- of vaartuig, waar een geval of een verdacht geval van Aziatische cholera voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

6. In spoedeischende gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan deze onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijders aan Aziatische cholera of daarvan verdachten, of voor ontsmetting of vervoer van besmette goederen.

Bij weigering of verschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement, waaronder de inrichting ressorteert.

7. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen, en doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op de aldaar nachtverblijfhoudende reizigers.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde reizigers belast is, zijn dezen verplicht dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste vijf dagen niet in eene met Aziatische cholera besmette plaats vertoefd te hebben.

De burgemeester doet van hetgeen door hem ter bestrijding der Aziatische cholera of van verdachte gevallen dier ziekte wordt of is verricht, ten spoedigste mededeeling aan den ambtenaar van het Staatstoezicht.

HOOFDSTUK II.

§ 1. *Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.*

8. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: *a.* landloopers en zigeuners (bohémiens), *b.* landverhuizers en personen, die bij troepen reizen of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzocht te zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in de eerste alinea worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen, dat personen, bedoeld sub *b.* van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden.

9. Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandschen grenspost, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

10. Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane-onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt geoordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnden der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg of tramstation, tevens met den chef daarvan.

11. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden, niet aan Aziatische cholera te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven, volgens door

Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij Nederland binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van Aziatische cholera deden vermoeden.

12. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan Aziatische cholera te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* nº. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte, en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd.

Personen, wier lichamen of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting.

§ 2. *Van het grensverkeer.*

13. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige, met Aziatische cholera besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzocht en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. *Van het goederenvervoer.*

14. Onverminderd de bestaande bepalingen omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk, en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, uit landen of plaatsen, mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzigingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* nº. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die overeenkomst.

15. Een ieder, die waarneemt, dat van goederen, waarvan in-, door- en vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabijzijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geemployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* nº. 134) toepasselijk.

16. Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnenkomend worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, die bevuild zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze, door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet.

18. Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek, bedoeld in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zoolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden, desverlangd, aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

19. Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of door-

voer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. *Verdere bepalingen.*

20. De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is bedoeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige:

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in artikel 8 en 13 van dit besluit bedoelde personen, lijdende aan of verdacht van Aziatische cholera;

b. voor een geschikte plaats voor de ontsmetting van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting of het vervoer van personen en goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht, ter voldoening aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

21. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting, behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

Onverminderd het bepaalde in artikel 3, zijn conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram verplicht, den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

22. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zoover in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenig andere wettelijke bepaling, ten laste van anderen moeten worden gebracht.

23. De krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van de invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

§ 5. *Van het scheepvaartverkeer.*

24. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van Aziatische cholera, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

25. Schippers van vaartuigen, komende uit landen of plaatsen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wegens Aziatische cholera besmet verklaard of aan boord, waarvan een geval dier ziekte tijdens de jongste zeereis is voorgekomen, mogen geen andere Nederlandsche havens of reeden dan die van *Vlissingen*, *Hoek van Holland*, *IJmuiden*, *Helder*, *Harlingen*, *Delfzijl*, *Hellevoetsluis* of *Neuzen* of die nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zullen zijn aangewezen, aandoen, of elders in *Nederland* landen, dan

na hun schip in eene der genoemde havens of op eene der genoemde reeden het gezondheidsonderzoek, voorgeschreven bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), te hebben doen ondergaan.

De schipper van een vaartuig, na uitkomst uit zee in Nederland elders liggende, dan in een van bovengenoemde havens of op een van bovengenoemde reeden, en waarop de Aziatische cholera wordt waargenomen, is verplicht op de eerste aanzegging van den burgemeester van de havenplaats, waar hij ligt, of van de gemeente, die het naast aan zijn ankerplaats ligt, naar eene der genoemde havens of reeden te vertrekken, tenzij bij verkiest weder zee te kiezen.

Onder „reede" wordt verstaan elke ankerplaats voor uit zee komende schepen binnen de zeegaten en op de rivieren en stroomen.

26. Aan elk der door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treedt.

Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden, is de burgemeester bij het verschijnen of dreigen der Aziatische cholera bevoegd, ten koste van de gemeente geneeskundig toezicht te doen houden op de opvarenden van de in de gemeente vertoevende vaartuigen. De personen, waarop dit toezicht wordt uitgeoefend, zijn verplicht zich daaraan te onderwerpen.

27. Onverminderd art. 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip, varende langs of aankomende aan eene der in artikel 26 van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheidsonderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheidsonderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbod van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al de te zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen hem door of namens den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

28. De geneeskundige verricht het gezondheidsonderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg met den burgemeester, het meest doeltreffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

29. De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ontsmetting geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), vastgesteld.

30. Het schip wordt dadelijk tot den verderen doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft, hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden, niet te lijden aan Aziatische cholera, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belasten geneeskundige, terstond onbelemmerd aan den wal worden toegelaten. Vooraf heeft ontsmetting der kleederen en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

31. Ten bewijze dat het schip tot den verderen doortocht is toegelaten, en het verbod

van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 28 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van eene vroegere verklaring in de plaats kan treden.

32. De burgemeester van elke gemeente, waarin eene plaats ligt, als in artikel 26 van dit besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen, en voorts voor de voortdurende aanwezigheid van zuiver drinkwater en water voor huishoudelijke doeleinden, opdat dit aan de schippers, indien de geneeskundige het noodig oordeelt, kunne worden verstrekt.

Onverminderd het in het voorgaande lid bepaalde, zorgt de burgemeester van elke gemeente, waarin een plaats ligt, daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, zoo spoedig mogelijk op 's Rijks kosten voor de verstrekking van zuiver drinkwater en water voor huishoudelijke doeleinden aan de schippers der langs die plaats varende schepen.

33. Op de krachtens artikel 26 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht, met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

SLOTBEPALINGEN.

34. Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

35. Waar in dit besluit sprake is van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

36. Dit besluit, dat, tenzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State,

Het Loo, den 27sten October 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 13 *Nov.* 1910.)

—

31 *October* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat onder „werkzaamheden" in art. 1 der Arbeidswet naar de gebruikelijke beteekenis van het woord alle verrichtingen vallen, die eenige inspanning van lichaam of geest vorderen. Daaronder hooren dus ook verrichtingen van een vijfjarig kind, die zijn beschouwd als werkzaamheden in en voor het tooneelspelersbedrijf.

Den Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

I. Schending en verkeerde toepassing van de artt. 3 j°. 17 der wet van 5 Mei 1889

(*Staatsblad* nº. 48) in verband met de artt. 47 en 91 Strafrecht, alsmede van de artt. 221 jº. 223, en 211 Strafvordering;

II. Schending en verkeerde toepassing van art. 3 jº. 2 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* nº. 48);

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis van het aan den requirant bij inleidende dagvaarding ten laste gelegde wettig en overtuigend bewezen is verklaard — met zijne schuld daaraan — dat in den avond van 23 November 1909 te Amsterdam in den Stadsschouwburg aan het Leidscheplein G. J. van der Burch, geboren 25 April 1905 in- en voor het tooneelspelersbedrijf van de Koninklijke Fransche Opera te 's-Gravenhage, op last van den beklaagde bij de opvoering van het Japansche treurspel „Madame Butterfly" ten tooneele is verschenen en aldaar gedurende eenigen tijd op een kussen heeft gezeten en in slapende houding heeft gelegen;

dat dit feit is gequalificeerd en requirant te dier zake is veroordeeld zooals aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat het eerste middel hierover klaagt, dat de Rechtbank voor de overtreding van art. 3 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* nº. 48) heeft aansprakelijk gesteld den requirant en wel door hem als dader van het ten laste gelegde feit te beschouwen, en tot die beschouwing is gekomen door de beslissing, dat de regisseur van een tooneelgezelschap als zoodanig belast is met het verdeelen der rollen, met de leiding der voorstelling en met de regeling van alle handelingen op het tooneel, zonder dat uit het vonnis blijkt, door welke bewijsmiddelen de overtuiging des rechters ten opzichte van deze beslissing is verkregen;

O. daaromtrent:

dat blijkens de 5de overweging van het bestreden vonnis de bewezenverklaring van het ten laste gelegde — en daarmede dus ook van de omstandigheid, dat het bij dagvaarding bedoelde kind de daarin omschreven handelingen geeft gepleegd „op last van den requirant" — steunt op de in het vonnis vermelde wettige bewijsmiddelen, waaronder de opgaven van den beklaagde, als bekentenis gebezigd;

dat de Rechtbank nader overweegt, „dat die opgaven behooren te worden aangemerkt, als te vormen een bekentenis, ook al heeft de gemachtigde van den beklaagde de strafrechtelijke aansprakelijkheid van dezen aan het als bewezen aangenomene op na te melden grond bestreden, vermits deze bestrijding betreft eene rechtsvraag en niet de ontkenning van een feit";

dat de Rechtbank nu wel tot haar oordeel omtrent die vraag is gekomen op grond van de bij de toelichting van het middel genoemde omstandigheden, doch zij daarbij niet de artt. 211 en 221 Strafvordering heeft kunnen schenden, vermits die beslissing, betrof een weerlegging van de door den beklaagde met betrekking tot zijn Strafrechtelijke aansprakelijkheid gevoerde verdediging en op zoodanige beslissing de voorschriften van de genoemde artikelen niet toepasselijk zijn;

dat dit middel dus niet tot cassatie kan leiden;

O. ten aanzien van het tweede middel, dat der Rechtbank een grief maakt hiervan, dat zij onder arbeid heeft verstaan elke werkzaamheid, zelfs die waarbij zeer geringe aanwending van krachten, inspanning van geest of lichaam te pas komt, welke opvatting zou zijn in strijd met de woorden en met de geschiedenis van de wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* nº. 48);

dat in het aangevallen vonnis na de bewezen verklaring is opgenomen de verklaring van den gehoorden deskundige Dr. E. J. de Ranitz, die blijkens de 11de overweging ter terechtzitting in hooger beroep als zijn oordeel heeft uitgesproken:

„dat de bij dagvaarding vermelde handelingen van het nog geen 5 jaar oud zijnde kind eene eenigszins vermoeiende inspanning voor lichaamskrachten en geestvermogens van dit kind was, omdat dit kind zich wakker moest houden op een tijd, waarop het behoorde te slapen, en, daar het eerst op een kussen moest zitten en vervolgens op een kussen in slapende houding moest liggen, in zijn geest moest verwerken, welke houding het moest aannemen terwijl het aannemen en gedurende eenige minuten volhouden van die houdingen eenige inspanning vereischte";

dat de Rechtbank in diezelfde overweging dit oordeel van den deskundige met de gronden, waarop het steunt heeft overgenomen en tot het hare gemaakt en vervolgens beslist, dat deze *als bewezen aangenomen* handelingen moeten worden beschouwd als werkzaamheden in en voor het tooneelspelersbedrijf;

dat uit dit laatste noodwendig volgt, dat de Rechtbank de te lastelegging heeft opgevat in dien zin dat het bedoelde meisje bij het doen dier verrichtingen de natuur nabootste en dus tooneelspeelde;

dat bij die opvatting der dagvaarding de Rechtbank met juistheid daarop de artt. 1, 3 en 17 der Arbeidswet heeft toepasselijk verklaard en tegenover hare beslissing tevergeefs een beroep wordt gedaan op tekst en geschiedenis dier wet;

O. toch, dat onder „werkzaamheden" in de

gebruikelijke beteekenis van dat woord zijn te begrijpen alle verrichtingen, die eenige inspanning van lichaam of geest vorderen, terwijl hier feitelijk is beslist, dat zoodanige inspanning is aangewend, en dat de geschiedenis van het in de wet van 1889 uit de wet van 1874 overgenomen arbeidsverbod voor kinderen beneden 12 jaren, zeker geen aanleiding geeft om het woord „werkzaamheden" in art. 1 van eerstgemelde wet niet in zijn natuurlijke beteekenis — maar in meer beperkten zin op te vatten;

dat dus ook het tweede middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 't R. 9076.)

—

1 *November* 1910. BESLUIT, tot aanvulling en wijziging van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. I, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 19 September 1910 (*Staatsblad* n°. 287). S. 308.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 27sten Juli 1910, 1ste Afdeeling C., n°. 585;

Overwegende, dat ter uitvoering van de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), tot wijziging der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering, van die van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad,gerec de htshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten, en van die van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 182), houdende regeling van de heffing van griffierechten en, in verband daarmede, wijziging van eenige wettelijke voorschriften, aanvulling en wijziging noodig is van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. I, betreffende de wijze van Eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 19 September 1910 (*Staatsblad* n°. 287);

Gezien artikel XXXI der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), artikel 22 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), en artikel XXII der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 182), hiervoor vermeld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten Augustus 1910, n°. 21);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 27sten October 1910, 1ste Afdeeling C., n°. 586;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. I. In het eerste lid van artikel 1 van het bij Koninklijk besluit van den 14den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. I, gelijk dit laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 19 September 1910 (*Staatsblad* n°. 287), worden de woorden: „Griffiers en de Ambtenaren" gelezen:

Griffiers, de Substituut-Griffiers en de Ambtenaren

Art. II. In het eerste lid van artikel 1 van voormeld Reglement worden de woorden: „Raadsheeren, Ambtenaren" gelezen:

Raadsheeren, Raadsheeren-Plaatsvervangers, Ambtenaren

Art. III. In het eerste lid van artikel 4 van voormeld Reglement worden de woorden: „in en bij de Kanton-Geregten geschiedt door" gelezen:

bestaat in

Art. IV. Het tweede lid van artikel 4 van voormeld Reglement vervalt.

Art. V. Artikel 5 van voormeld Reglement wordt gelezen:

Op de beëediging van de beëedigde klerken ter Griffie en Parkette vindt artikel 2 overeenkomstige toepassing.

Art. VI. In het eerste lid van artikel 6 van voormeld Reglement worden de woorden: „Raadsheeren, Regters" gelezen:

Raadsheeren, Raadsheeren-Plaatsvervangers, Regters

Art. VII. In het derde lid van artikel 6 van voormeld Reglement worden de woorden: „en hunne Griffiers" gelezen:

hunne Griffiers en Substituut-Griffiers

Art. VIII. In het tweede lid van artikel 12 van voormeld Reglement worden de woorden: „Arrondissements-Regtbanken" gelezen:

Geregtshoven en de Arrondissements-Regtbanken

Art. IX. In artikel 16 van voormeld Reglement wordt het woord: „Regterlijke" gelezen:

bij eenzelfde Geregt werkzame Regterlijke

Art. X. Artikel 17 van voormeld Reglement wordt gelezen:

Wanneer meer Ambtenaren op denzelfden dag bij een en hetzelfde besluit of bij ver-

schillende besluiten tot dezelfde betrekking zijn benoemd, zal als oudste in rang gelden degene, wiens naam voorgaat in het enkele of in het eerst genomen besluit.

Van de leden van een kollegie gaat de oudere in rang, in de orde van zitting, aan den jongere voor.

Art. XI. In artikel 19 van voormeld Reglement worden de woorden : „zulks tenminsten" gelezen :

zulks, zoo mogelijk, tenminsten

Art. XII. Het eerste lid van artikel 20 van voormeld Reglement vervalt.

Art. XIII. In het eerste lid van artikel 21 van voormeld Reglement wordt het woord : „Raadsheer" gelezen :

Vice-President, den Raadsheer

Art. XIV. Het derde lid van artikel 22*b* van voormeld Reglement vervalt.

Artikel XV. Aan artikel 23 van voormeld Reglement wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidend :

Een lid van een kollegie kan tegelijk in meer dan eene, hetzij meervoudige of, voor zoover de Regtbanken betreft, ook enkelvoudige Kamer zitting hebben.

Art. XVI. Achter artikel 25 van voormeld Reglement wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidend :

Art. 25*a*. Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, worden deze bij voorkeur door een Regter van het kanton vervangen.

Art. XVII. Aan artikel 29 van voormeld Reglement wordt een nieuw derde lid toegevoegd, luidend :

De buitengewone zittingen van een Kanton-Geregt worden door den Regter van het kanton bepaald. Indien voor een kanton meer dan een regter is aangesteld, worden de buitengewone zittingen bepaald door den Regter, voor de behandeling van de betrekkelijke zaken door het bij artikel 90 bedoelde reglement van orde aangewezen.

Art. XVIII. Het tweede lid van artikel 30 van voormeld Reglement wordt vervangen door twee nieuwe leden, luidend :

Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, zullen algemeene vergaderingen gehouden worden, zoo dikwerf de in rang oudste Regter zulks nuttig oordeelt of ten minste één andere hem vraagt eene algemeene vergadering te beleggen. Bij den in rang oudsten Regter berust de leiding der vergaderingen.

Bij de algemeene vergaderingen van een kollegie moeten alle leden, en bij die van de Kanton-Regters alle Regters zooveel mogelijk tegenwoordig zijn.

Art. XIX. Het eerste en het tweede lid van artikel 36 van voormeld Reglement worden gelezen :

Indien het kollegie in meer meervoudige Kamers voor burgerlijke zaken, die van Koophandel daaronder begrepen, is verdeeld, worden de zaken onmiddellijk aangebragt bij de Kamer, daartoe aan te wijzen bij het bij artikel 90 bedoelde reglement van orde en worden er zoovele rollen gehouden, als er Kamers bestaan.

De Presidenten dier Kamers zijn bevoegd — voor zoover zij niet tevens Voorzitter van het kollegie zijn, met diens toestemming — op den dienenden dag de zaken, wier behandeling op dien dag niet afloopt, naar eene andere meervoudige Kamer te verwijzen op zoodanige wijze als het meest bevorderlijk is aan den geregelden gang van zaken.

Art. XX. Achter artikel 36 van voormeld Reglement wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidend :

Art. 36*a*. Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, worden de burgerlijke zaken, die van Koophandel daaronder begrepen, onmiddellijk aangebragt bij den Regter, daartoe aan te wijzen bij het bij artikel 90 bedoelde reglement van orde.

De Kanton-Regters zijn bevoegd — voor zoover zij niet tevens in rang oudste Kanton-Regter zijn, met diens toestemming — op den eersten dienenden dag de zaken, wier behandeling op dien dag niet afloopt, naar eenen anderen Regter van het kanton te verwijzen op zoodanige wijze als het meest bevorderlijk is aan den geregelden gang van zaken.

Art. XXI. In het derde lid van artikel 57 van voormeld Reglement vervallen de woorden :

plegtige teregtzittingen en

Art. XXII. Aan artikel 58 van voormeld Reglement wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidend :

Indien voor dezelfde kantons of hetzelfde kanton meer dan een Ambtenaar van het Openbaar Ministerie is aangesteld, wijst de Procureur-Generaal onder hen dengene aan, aan wien de anderen in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn. De Procureur-Generaal kan in die aanwijzing te allen tijde verandering brengen.

Art. XXIII. Achter artikel 60 van voormeld Reglement worden vier nieuwe artikelen ingevoegd, luidend :

Art. 60*a*. Hij die als waarnemend Procureur-Generaal, Officier van Justitie of Substituut-Officier van Justitie of Ambtenaar van het

Openbaar Ministerie bij een Kanton-Geregt optreedt, is, tijdens den duur der waarneming, van zijne gewone ambtsverrigtingen ontheven, tenzij en voor zoover het tegendeel bij de aanwijzing tot waarneming is bepaald.

Art. 60*b*. Indien hij elders moet verblijven dan ter plaatse, waar hij zijn vast en voortdurend verblijf heeft of, ter voldoening aan eenen ambtspligt, hebben moet, ontvangt hij als vergoeding per dag:

1°. de waarnemende Procureur-Generaal . . . . . *f* 10

2°. De waarnemende Officier en Substituut-Officier van Justitie . . . . . „ 8

3°. de waarnemende Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij een Kanton-Geregt . . . . . „ 6

Deze bedragen worden met *f* 2 per dag verhoogd, indien de waarnemende Procureur-Generaal, Officier, Substituut-Officier of Ambtenaar te Amsterdam of Rotterdam moet verblijven.

Art. 60*c*. De Procureur-Generaal regelt de toerbeurt van de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kanton-Geregten, die hij als waarnemend Substituut-Officier van Justitie aanwijst en onderwerpt zijne regeling aan de goedkeuring van Onzen Minister van Justitie.

Art. 60*d*. Alvorens hunne betrekking te aanvaarden, leggen de beëedigde klerken ten parkette in handen van den Voorzitter van de Regtbank den Eed of de belofte af, dat zij hetgeen zij als zoodanig te weten komen niet verder bekend zullen maken dan voor de uitoefening van hunne betrekking noodig is, tenzij hunne verklaring als getuige of als deskundige volgens de wet mogt gevorderd worden.

Art. XXIV. In artikel 66 van voormeld Reglement worden de woorden: „kollegie of deszelfs bijzondere leden" gelezen:

geregt of de bijzondere leden van het kollegie of Regters van het kanton

Art. XXV. In artikel 67 van voormeld Reg ement wordt het woord: „kollegie" gelezen:

kollegie of de Kanton-Regters

Art. XXVI. Artikel 68*a* van voormeld Reglement wordt gelezen:

De Griffier houdt nauwkeurig boek van hetgeen door hem is ontvangen en uitgegeven.

Art. XXVII. In artikel 69 van voormeld Reglement wordt het woord: „Substituut-Griffier" gelezen:

Substituut-Griffier of beëedigd klerk ter griffie

Art. XXVIII. In het eerste lid van artikel 70 van voormeld Reglement wordt het woord: „Substituut Griffiers" gelezen:

Substituut-Griffiers en beëedigde klerken ter griffie

Art. XXIX. In het tweede lid van artikel 70 van voormeld Reglement wordt het woord: „Substituut-Griffiers" gelezen:

Substituut-Griffiers en beëedigde klerken ter griffie

Art. XXX. In het derde lid van artikel 70 van voormeld Reglement wordt het woord: „Substituut-Griffier" gelezen:

Substituut-Griffier of eenen beëedigden klerk ter griffie

Art. XXXI. In het vierde lid van artikel 70 van voormeld Reglement vervallen de woorden:

plegtige teregtzittingen en

Art. XXXII. Artikel 71 van voormeld Reglement wordt gelezen:

Alvorens hunne betrekking te aanvaarden leggen de beëedigde klerken ter griffie in handen van den Voorzitter van het kollegie den Eed of de belofte af, dat zij hetgeen zij als zoodanig te weten komen niet verder bekend zullen maken dan voor de uitoefening van hunne betrekking noodig is, tenzij — onverminderd het geheim der raadkamer — hunne verklaring als getuige of deskundige volgens de wet mogt worden gevorderd.

Zij voeren den titel: Waarnemend-Griffier.

Art. XXXIII. Artikel 72 van voormeld Reglement wordt gelezen:

Het bedrag van de door de Griffiers ten behoeve van den Staat te stellen zekerheid wordt door Onzen Minister van Justitie bepaald.

Art. XXXIV. Artikel 73 van voormeld Reglement wordt gelezen:

De Ambtenaren, door Onzen Minister van Financiën (in overleg met zijnen Ambtgenoot van Justitie) met het toezigt op het geldelijk beheer van de Griffiers belast, nemen ten minste tweemaal 's jaars de kas der Griffiers op.

De Griffiers verschaffen hun alle noodige inlichtingen en stellen hun, op hun verzoek, alle ter griffie berustende boeken en bescheiden ten behoeve van hun onderzoek ter hand.

De Substituut-Griffiers, de beëedigde klerken, de Rijksklerken en de hulpschrijvers ter griffie zijn verpligt, desgevraagd, aan deze Ambtenaren alle mogelijke inlichtingen te verschaffen.

Art. XXXV. Artikel 74 van voormeld Reglement wordt gelezen:

De Ambtenaren, in art. 73 bedoeld, zijn bevoegd zich bij de kasopneming te doen bijstaan door Ambtenaren of beambten, door Onzen Minister van Financiën te dien einde tot hunne beschikking gesteld.

Art. XXXVI. Artikel 75 van voormeld Reglement wordt gelezen:

De Griffiers zijn bij belet of afwezigheid niet van hunne verantwoordelijkheid ontheven, tenzij de Substituut-Griffier, beëedigd klerk of beëedigd ingezetene, die tijdelijk voor den Griffier het beheer voert, met toestemming van Onzen Minister van Justitie ten behoeve van den Staat zekerheid stelt tot het door dien Minister bepaalde bedrag.

Art. XXXVII. Achter artikel 75 van voormeld Reglement wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidend:

Art. 76. Nadere voorschriften met betrekking tot het geldelijk beheer, de verantwoording en de zekerheidsstelling van de Griffiers en alles wat daarmede samenhangt, worden door Onzen Minister van Justitie vastgesteld.

Voor zoover het geldelijk beheer en de verantwoording betreft, wordt omtrent die voorschriften vooraf met Onzen Minister van Financiën overleg gepleegd.

Art. XXXVIII. Het eerste lid van artikel 89 van voormeld Reglement vervalt.

Art. XXXIX. Het negende lid van artikel 89 van voormeld Reglement wordt gelezen:

De Arrondissements-Regtbanken, bij welke geen Vice-President is aangesteld, vormen slechts ééne meervoudige Kamer.

Art. XL. In het tiende lid van artikel 89 van voormeld Reglement worden de woorden: „eener Regtbank" gelezen:

van eene Regtbank of een Geregtshof

Art. XLI. In het eerste lid van artikel 90 van voormeld Reglement wordt het woord: „alsmede" gelezen:

alsmede onder de Regters van eenzelfde kanton, waar meer dan een Regter is aangesteld, en

Art. XLII. Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1911.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 1sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 4 *Nov.* 1910.)

—

1 *November* 1910. BESLUIT, tot aanvulling en wijziging van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. II, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 30 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 142). S. 309.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 27sten Juli 1910, 1ste Afdeeling C., n°. 585;

Overwegende, dat ter uitvoering van de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), tot wijziging der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering, aanvulling en wijziging noodig is van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. II, betreffende de titulature en het costuum der Regterlijke Ambtenaren, alsmede het costuum der Advocaten, Procureurs en Deurwaarders, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 30 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 142);

Gezien artikel XXXI der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), hiervoor vermeld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten Augustus 1910, n°. 21);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 27sten October 1910, 1ste Afdeeling C., n°. 586;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. I. In artikel 2 van het bij Koninklijk besluit van den 14den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n°. II, gelijk dit laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 30 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 142), worden de woorden: „*Kanton-Regters*, de *Griffiers*" gelezen:

Kanton-Regters, de *Griffiers*, de *Substituut-Griffiers*

Art. II. Aan artikel 2 van voormeld Reglement worden aan het slot twee nieuwe leden toegevoegd, luidend:

Het costuum der beëedigde klerken ter griffie en ten parkette is gelijk aan dat der *Substituut-Griffiers* en der *Ambtenaren van het Openbaar Ministerie* bij de geregten, bij welke zij optreden.

De *Ambtenaren van het Openbaar Ministerie*, die worden aangewezen om als waarnemend Ambtenaar in eenen hoogeren rang op te treden, dragen het costuum, aan hunnen eigen rang verbonden.

Art. III. In artikel 3 van voormeld Reglement wordt de zinsnede: „Het borduursel der *Substituut-Griffiers* zal hetzelfde zijn als dat der kollegien, waarbij zij behooren, doch slechts ter halve breedte" gelezen:

De *Substituut-Griffiers* dragen hetzelfde costuum als hunne *Griffiers*; doch is het borduursel slechts ter halve breedte.

Art. IV. Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1911.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 1sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 4 *Nov.* 1910.)

—

1 *November* 1910. BESLUIT, tot aanvulling en wijziging van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* nº. 36) vastgestelde Reglement nº. IV, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 21 Juli 1906 (*Staatsblad* nº. 208). S. 310.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 27sten Juli 1910, 1ste Afdeeling C, nº. 585;

Overwegende, dat ter uitvoering van de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 181), tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissementsrechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten, en van die van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 182), houdende regeling van de heffing van griffierechten en, in verband daarmede, wijziging van eenige wettelijke voorschriften, aanvulling en wijziging noodig is van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* nº. 36) vastgestelde Reglement nº. IV, op de organisatie en de dienst der Deurwaarders en verdere regtsbedienden, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 21 Juli 1906 (*Staatsblad* nº. 208);

Gezien artikel 22 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 181) en artikel XXII der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 182), hiervoor vermeld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten Augustus 1910, nº. 21).

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 27sten October 1910, 1ste Afdeeling C., nº. 586;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. I. Vóór artikel 1 van het Koninklijk besluit van den 14den September 1838 (*Staatsblad* nº. 36) vastgestelde Reglement nº. IV, gelijk dit laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 21 Juli 1906 (*Staatsblad* nº. 208), wordt het volgende opschrift ingevoegd, luidend:

EERSTE AFDEELING.

Van de Deurwaarders.

Art. II. In artikel 2 van voormeld Reglement wordt het woord: „Kanton-Regter" gelezen:

Regter of de vergaderde Regters van het kanton

Art. III. In het eerste lid van artikel 5 van voormeld Reglement wordt het woord: „kollegien" gelezen:

kollegien of de vergaderde Regters van het Kanton-Geregt

Art. IV. In het tweede lid van artikel 6 van voormeld Reglement worden de woorden: „onder de orders van den Voorzitter" gelezen:

onder de orders van den Voorzitter of den Regter van het kanton

Art. V. In het tweede lid van artikel 6 van voormeld Reglement wordt het woord: „kollegien" gelezen:

kollegien of Kanton-Regters of vergaderde Kanton-Regters

Art. VI. In het tweede lid van artikel 6 van voormeld Reglement worden de woorden: „Voorzitter van het kollegie" gelezen:

Voorzitter van het kollegie of den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton

Art. VII. In het vierde lid van artikel 8 van voormeld Reglement worden de woorden: „hunnen Kanton-Regter" gelezen:

hun Kanton-Geregt

Art. VIII. In het tweede lid van artikel 10 van voormeld Reglement wordt het woord: „Kanton-Regter" gelezen:

Regter, of den in rang oudsten Regter van het kanton

Art. IX. In artikel 14 van voormeld Reglement wordt het woord:

„kollegie" gelezen:

kollegie of den Regter of de vergaderde Regters van het kanton

Artikel X. Voor artikel 15 van voormeld Reglement wordt het navolgende opschrift ingevoegd, luidend:

TWEEDE AFDEELING.

Van de Regtsbedienden.

Art. XI. In het tweede lid van art. 15 van voormeld Reglement worden de woorden:

„het hoofd van het parket of de Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kanton-Geregt" gelezen:

of het hoofd van het parket

Art. XII. Aan artikel 15 van voormeld Reglement wordt een nieuw derde lid toegevoegd, luidend:

Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, geschiedt de aanbeveling door de vergaderde Regters van het Kanton.

Art. XIII. In het eerste lid van artikel 17 van voormeld Reglement worden de woorden: „Kanton-Regter of den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie" gelezen:

Regter of in rang oudsten Regter van het kanton, of het hoofd van het parket

Art. XIV. In het tweede lid van artikel 18 van voormeld Reglement wordt het woord: „Kanton-Regter" gelezen:

Regter of in rang oudsten Regter van het kanton

Art. XV. In het derde lid van artikel 18 van voormeld Reglement vervallen:

a. de woorden: „of meer dan een Kanton-Geregt", en

b. de woorden: „den naar diensttijd oudsten Kanton-Regter, in overleg met zijne ambtgenooten".

Art. XVI. In artikel 19 van voormeld Reglement worden de woorden: „Kanton-Regter, aan wien de regeling van hun dienst en werkzaamheden is opgedragen" gelezen:

Regter of in rang oudsten Regter van het kanton

Art. XVII. Artikel 20 van voormeld Reglement vervalt.

Art. XVIII. In het eerste lid van artikel 21 van voormeld Reglement worden de woorden: „een Kanton-Regter en als bode door een Ambtenaar van het Openbaar Ministerie" gelezen:

den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton en als bode door het hoofd van het parket

Art. XIX. Artikel 22 van voormeld Reglement wordt vervangen door hetgeen volgt:

DERDE AFDEELING.

Van de regterlijke Beambten.

Art. 22. De schrijvers ter griffie en ten parkette voeren den titel: Rijksklerken ter griffie en ten parkette.

Art. 23. Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, geschiedt de benoeming van Rijksklerken ter griffie van het Kanton-Geregt op eene aanbeveling van de vergaderde Regters van het kanton.

Art. 24. Tot Rijksklerken ter griffie of ten parkette zijn benoembaar zij, die

1°. den vollen ouderdom van 21 jaren bereikt en dien van 40 jaren nog niet overschreden hebben en voor het ambt van Rijksklerk, ook ligchamelijk, geschikt worden geacht;

2°. ten minste 4 jaren als hulpschrijver op een griffie of een parket hebben gewerkt; en

3°. voor zoover de Rijksklerken der tweede en eerste klasse aangaat, voldaan hebben aan een (van tijd tot tijd) op last van Onzen Minister van Justitie te houden onderzoek, omtrent hetwelk door dien Minister nadere voorschriften zullen worden vastgesteld.

Tot 1 Januari 1916 kunnen personen, die niet aan de voorwaarden voor benoembaarheid voldoen, tot Rijksklerk der derde, tweede of eerste klasse worden aangesteld.

Art. 25. Met diensttijd als hulpschrijver staat, voor zoover de benoembaarheid tot Rijksklerk aangaat, gelijk de tijd, voor 1 Januari 1911 als klerk ter griffie of ten parkette doorgebragt.

Zij, die op 1 Januari 1911 reeds langer dan tien jaren als klerk op een griffie of parket gewerkt hebben of op dien dag als klerk in 's-Rijks dienst werkzaam zijn bij den Centralen Raad van beroep of eenen raad van beroep, zijn tot Rijksklerk benoembaar, ook al hebben zij den leeftijd van 40 jaren overschreden.

Zij, die op 1 Januari 1911 reeds langer dan 4 jaren als klerk op een griffie of parket gewerkt hebben of op dien dag als klerk in 's-Rijks dienst werkzaam zijn bij den Centralen Raad van beroep of eenen raad van beroep, zijn tot Rijksklerk der eerste of tweede klasse benoembaar, ook al bezitten zij niet het getuigschrift, dat zij met goed gevolg aan het op last van Onzen Minister van Justitie te houden onderzoek hebben voldaan.

Art. 26. De Rijksklerken ter griffie en ten parkette zijn verdeeld in drie klassen.

De jaarwedde der Rijksklerken van de derde klasse bedraagt *f* 420 en wordt verhoogd na een diensttijd als Rijksklerk van:

1 jaar tot	*f*	540
4 jaar tot	„	600
8 jaar tot	„	660
12 jaar tot	„	720

De jaarwedden der Rijksklerken van de tweede klasse bedraagt *f* 720 en wordt verhoogd na een diensttijd als Rijksklerk van:

12 jaar tot	*f*	840
16 jaar tot	„	960

De jaarwedden der Rijksklerken van de eerste klasse bedraagt *f* 840 en wordt verhoogd na een diensttijd als Rijksklerk van:

12 jaar tot . . . . . *f* 960
16 jaar tot . . . . . „ 1080
20 jaar tot . . . . . „ 1200

In bijzondere gevallen kan deze laatste bezoldiging, na een diensttijd van 24 jaren, trapsgewijze verder worden verhoogd tot *f* 1500.

De verhoogingen gaan in met den eersten dag van het kwartaal volgend op dat, in den loop waarvan de aanspraak op verhooging verkregen wordt.

Art. 27. Aan de Rijksklerken ter griffie of ten parkette, door Onzen Minister van Justitie als bureelchef of adjunct-bureelchef aangewezen, kan eene toelage worden verleend:

a. aan den chef van ten hoogste *f* 250;

b. aan de adjunct-chef van ten hoogste . . . . . „ 200.

Art. 28. De benoeming tot Rijksklerk van de tweede klasse geschiedt zooveel mogelijk volgens ouderdom in dienst als Rijksklerk, mits zij door de bekwaamheid en geschiktheid van den beambte voor de te vervullen betrekking voor het overige wordt geregtvaardigd.

Na een diensttijd als Rijksklerk van 20 jaar kunnen de Rijksklerken van de tweede klasse, die om hunne bruikbaarheid en hun goed gedrag en ijver verdere bevordering verdienen, voor de eerste klasse in aanmerking komen. In bijzondere gevallen kunnen zij bij korter diensttijd tot de eerste klasse worden bevorderd.

Art. 29. Bij de aanstelling tot Rijksklerk kan bepaald worden, dat de diensttijd als hulpschrijver of de tijd, voor 1 Januari 1911, als klerk ter griffie of ten parkette doorgebragt, voor de berekening der wedde geheel of ten deele als diensttijd als Rijksklerk zal gelden.

Met diensttijd als hulpschrijver staat gelijk de tijd, voor of na 1 Januari 1911 als klerk in 's Rijks dienst bij den Centralen Raad van beroep of eenen raad van beroep doorgebragt.

Tot 1 Januari 1916 kan, in buitengewone gevallen, bij de aanstelling tot Rijksklerk worden bepaald, dat de betrokkene geacht wordt, voor de berekening der wedde, een willekeurig aantal jaren als diensttijd als Rijksklerk te hebben.

Art. 30. Onze Minister van Justitie kent aan de Rijksklerken ter griffie en ten parkette te Amsterdam en Rotterdam eene standplaatstoelage toe van ten hoogste *f* 300 voor de gehuwden en ten hoogste *f* 150 voor de ongehuwden; aan die te 's-Gravenhage eene van ten hoogste *f* 200 voor de gehuwden en ten hoogste *f* 100 voor de ongehuwden.

Art. 31. Bij de eerste aanstelling genieten de Rijksklerken ter griffie en ten parkette eene toelage ten bedrage van de bijdrage, door hen verschuldigd voor eigen pensioen volgens den grondslag bij de aanstelling vastgesteld.

Art. 32. Zoolang de wedde van een Rijksklerk ter griffie of ten parkette (toelagen inbegrepen) lager is dan de bezoldiging, door hem als klerk ter griffie of ten parkette op 31 December 1910, of als klerk in 's-Rijks dienst bij den Centralen Raad van beroep of eenen raad van beroep ten tijde van de nieuwe benoeming, genoten, ontvangt hij eene persoonlijke toelage ten bedrage van het verschil.

Art. 33. Het aantal en de klassen van de Rijksklerken ter griffie en ten parkette worden als volgt bepaald:

1. bij den Hoogen Raad:

A. ten hoogste 2 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen;

B. ten hoogste 2 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen;

2. bij de Geregtshoven te Amsterdam en te 's-Gravenhage:

A. ten hoogste 3 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse;

B. ten hoogste 3 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse;

3. bij de overige Geregtshoven:

A. ten hoogste 2 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse;

B. ten hoogste 2 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse;

4. Bij de Regtbank te Amsterdam:

A. ten hoogste 12 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 8 der 1ste klasse, 1 bureelchef en 2 adjunct-chefs inbegrepen;

B. ten hoogste 5 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 3 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen;

5. bij de Regtbank te Rotterdam:

A. ten hoogste 9 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 6 der 1ste klasse, 1 bureelchef en 1 adjunct-chef inbegrepen;

B. ten hoogste 4 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen;

6. bij de Regtbank te 's-Gravenhage:

A. ten hoogste 7 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 4 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen;

B. ten hoogste 3 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse;

7. bij de Regtbanken te 's-Hertogenbosch, Maastricht, Arnhem, Haarlem, Utrecht en Groningen:

A. ten hoogste 3 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse;

B. ten hoogste 2 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse;

8. bij de overige Regtbanken:

A. ten hoogste 2 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse;

B. ten hoogste 2 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse;

9. bij de Kanton-Geregten te Amsterdam en te Rotterdam:

A. ten hoogste 12 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 8 der 1ste klasse, 1 bureelchef en 2 adjunct-chefs inbegrepen;

B. ten hoogste 5 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 3 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen;

10. bij de Kanton-Geregten te 's-Gravenhage, Utrecht en Groningen:

A. ten hoogste 5 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 3 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen;

B. ten hoogste 3 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse;

11. bij de griffiën van de overige Kanton-Geregten, met uitzondering van die der derde klasse:

ten hoogste 1 klerk der 1ste, 2de of 3de klasse;

12. bij de niet hier boven vermelde parketten van de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kanton-Geregten:

ten hoogste 2 klerken, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse.

Art. 34. De Rijksklerken ter griffie en ten parkette zijn in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt aan den Griffier of het hoofd van het parket bij het Geregt, bij hetwelk zij zijn aangesteld.

Hun dienst en hunne werkzaamheden worden door den betrokken Griffier of door het betrokken hoofd van het parket geregeld.

Onverminderd het voorschrift van artikel 8 van het Koninklijk besluit van 5 November 1851 (*Staatsblad* n°. 141) is het hun verboden nevens hun ambt eenig ander beroep uit te oefenen zonder verlof van den Voorzitter van het kollegie of den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton of, voor zoover de Rijksklerken ten parkette betreft, van het hoofd van het parket.

Onze Minister van Justitie ontvangt terstond berigt van het verleend verlof; hij is bevoegd het te allen tijde in te trekken.

Art. 35. Onze Minister van Justitie is bevoegd om Rijksklerken ter griffie of ten parkette aan te wijzen om, onder toezigt van hem aan wien zij in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn, in algemeenen dienst op te treden.

Art. 36. Voor zooveel noodig kunnen tijdelijk hulpschrijvers in dienst worden genomen.

Zij zullen ten minste den ouderdom van 16 jaar bereikt moeten hebben.

Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, geschiedt de benoeming, de schorsing en het ontslag van de hulpschrijvers ter griffie van het Kanton-Geregt, door de vergaderde Regters van het kanton.

De bezoldiging der hulpschrijvers wordt, binnen de grenzen door Onzen Minister van Justitie vastgesteld, in overeenstemming met hunne bekwaamheid en hunne werkzaamheden bepaald.

Art. 37. De hulpschrijvers zijn aan den betrokken Griffier of het betrokken hoofd van het parket ondergeschikt.

Hun diensttijd wordt naar den eisch der te verrigten werkzaamheden geregeld.

VIERDE AFDEELING.

Bepalingen aan regtsbedienden en regterlijke beambten gemeen.

Art. 38. De regtsbedienden en regterlijke beambten zijn verpligt te wonen in de gemeente, waar het geregt gevestigd is, bij hetwelk zij zijn benoemd.

Art. 39. Zij mogen hetgeen zij als zoodanig te weten komen, niet verder bekend maken dan voor de uitoefening van hun ambt noodig is, tenzij hunne verklaring als getuige of deskundige volgens de wet mogt worden gevorderd.

Zij mogen geene giften of geschenken aannemen van verdachten, beklaagden, partijen, hunne vertegenwoordigers of raadslieden.

Zij mogen niet ter teregtzitting als gemagtigden of raadslieden van partijen of beklaagden optreden.

De voorschriften van dit artikel vinden op de hulpschrijvers en de tijdelijk in dienst genomen regtsbedienden overeenkomstige toepassing.

Art. 40. De regtsbedienden en regterlijke beambten kunnen ook buiten hun verzoek, in het belang van de dienst worden verplaatst.

Ingeval van verplaatsing genieten zij vergoeding van verplaatsingskosten tot het bedrag, door Onzen Minister van Justitie te bepalen.

Art. 41. De regtsbedienden en regterlijke beambten hebben aanspraak op een jaarlijksch verlof van 8 achtereenvolgende dagen.

Behalve dit jaarlijksch verlof, wordt slechts in buitengewone gevallen en om zeer dringende redenen verlof verleend.

Het verlof wordt verleend door den regterlijken ambtenaar, aan wien zij in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn en op den door hem te bepalen tijd.

Zonder verlof mogen zij niet afwezig zijn. Verloven voor langer dan 6 weken worden verleend door Onzen Minister van Justitie.

Ingeval van ziekte of ongesteldheid geven zij hiervan ten spoedigste kennis aan hem, aan wien zij in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn.

Art. 42. Indien een regtsbediende of een regterlijk beambte wegens ziekte verlof geniet, of zonder in het genot van verlof te zijn, door ziekte verhinderd wordt zijn ambt waar te nemen, komen de onvermijdelijke kosten, aan zijne vervanging verbonden, voor de eerste 6 weken ten laste van het Rijk; daarna kunnen zij te zijnen laste worden gebragt.

Art. 43. Indien een regtsbediende of een regterlijke beambte gedurende één jaar verhinderd is geweest zijne betrekking waar te nemen of gedurende één jaar wegens ziekte verlof heeft genoten en nog geen termen bestaan voor ontslag, kunnen Wij bepalen, met welk bedrag zijne bezoldiging zal worden verminderd.

Art. 44. De regtsbedienden en regterlijke beambten kunnen wegens het niet naleven van eenig voorschrift of gebrek aan ijver, pligtverzuim of onwaardig of onbehoorlijk gedrag in of buiten dienst, door hem, aan wien zij in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn, worden gestraft met:

a. schriftelijke berisping;

b. ontneming van aanspraak op verlof; of

c. op de wedde in te houden geldboete van ten hoogste *f* 25.

De strafoplegging heeft plaats bij met redenen omkleede beschikking, gedurende 14 dagen na de mededeeling onderworpen aan beroep op Onzen Minister van Justitie.

De strafoplegging kan door Onzen Minister van Justitie ambtshalve vernietigd worden.

Art. 45. Indien de bovenvermelde tekortkomingen van zeer ernstigen aard zijn, kunnen de regtsbedienden en regterlijke beambten door Onzen Minister van Justitie worden gestraft met:

a. voortdurende of tijdelijke uitsluiting van eriodieke verhooging van wedde;

b. terugplaatsing naar eene lagere klasse;

c. schorsing; of

d. ontslag.

De strafoplegging heeft plaats bij met redenen omkleede beschikking, gedurende 30 dagen na de mededeeling onderworpen aan beroep op de Koningin.

Art. 46. Onverminderd de voorschriften betreffende de op wachtgeldstelling, wordt aan regtsbedienden en regterlijke beambten ontslag verleend:

a. op hun verzoek;

b. met het einde van het kalenderjaar, waarin zij den vollen ouderdom van 65 jaren bereiken;

c. wegens opheffing der betrekking; en

d. wegens gemis aan of verlies van de noodige geschiktheid of bekwaamheid voor de vervulling of de verdere vervulling van hun ambt.

Art. 47. Ontslag wegens gemis aan of verlies van de noodige geschiktheid of bekwaamheid voor de vervulling van het ambt en verplaatsing buiten verzoek geschieden bij met redenen omkleede beschikking, gedurende 30 dagen na de mededeeling onderworpen aan beroep op de Koningin.

Art. 48. De regtsbediende of regterlijke beambte, die gedurende 14 dagen zonder bekende wettige reden zijn ambt niet waarneemt, wordt geacht zijn ontslag te hebben gevraagd.

Overgangsbepaling.

Art. XX. De Rijksklerken ter griffie en ten parkette, vóór 1 Maart 1911 benoemd, worden geacht met ingang van 1 Januari 1911 benoemd te zijn, voor zoover bij hunne benoeming niet anders is bepaald.

Slotbepaling.

Art. XXI. Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1911.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 1sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 4 *Nov.* 1910.)

—

1 *November* 1910. BESLUIT, tot aanvulling en wijziging van het Koninklijk besluit van den 15den Juli 1879 (*Staatsblad* n°. 143), waarbij het maximum van het getal deurwaarders bij de regterlijke kollegien en hunne tractementen opnieuw worden vastgesteld. S. 311.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van

Justitie van den 27sten Juli 1910, 1ste Afdeeling C., n°. 585;

Overwegende, dat ter uitvoering van de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), tot wijziging der wet op de Rechterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Rechtsvordering en van Strafvordering, van die van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten, en van die van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 182), houdende regeling van de heffing van griffierechten en, in verband daarmede, wijziging van eenige wettelijke voorschriften, aanvulling en wijziging noodig is van het Koninklijk besluit van den 15den Juli 1879 (*Staatsblad* n°. 143), waarbij, met intrekking der Koninklijke besluiten van 8 April 1839 (*Staatsblad* n°. 10), 7 April 1842 (*Staatsblad* n°. 11), 28 Juni 1871 (*Staatsblad* n°. 78) en 18 Februari 1877 (*Staatsblad* n°. 26), het maximum van het getal Deurwaarders bij de Regterlijke kollegien en hunne tractementen opnieuw worden vastgesteld;

Gezien artikel XXXI der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), artikel 22 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), artikel XXII der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 182), hiervoor vermeld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten Augustus 1910, n°. 21);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 27sten October 1910, 1ste Afdeeling C., n°. 586;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. I. In artikel 1 van het Koninklijk besluit van 15 Juli 1879 (*Staatsblad* n°. 143) worden de woorden: „twaalf, te *Rotterdam* waar het op zeven, en te *'s Gravenhage* waar het op vijf" gelezen:

vijftien, te *Rotterdam* waar het op tien, en te *'s Gravenhage* waar het op acht

Art. II. In artikel 1 van voormeld Koninklijk besluit worden de woorden: „bij een Kanton-Geregt op één" gelezen:

bij een Kanton-Geregt op zooveel als het maximaal aantal Regters van het kanton bedraagt.

Art. III. Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1911.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 1sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 4 *Nov.* 1910.)

—

1 *November* 1910. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), voor zoover deze niet reeds in werking getreden zal zijn, en de wetten van den 5den Juli 1910 (*Staatsbladen* n°. 181 en 182) zullen in werking treden. S. 312.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 27sten October 1910, 1ste Afdeeling C., n°. 587;

Gelet op artikel XXXI der wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), artikel 22 der wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181) en artikel XXII der wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 182);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat:

1°. de wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180), tot wijziging der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering, voor zoover deze niet reeds in werking getreden zal zijn;

2°. de wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten; en

3°. de wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 182), houdende regeling van de heffing van griffierechten en, in verband daarmede wijziging van eenige wettelijke voorschriften,

op den 1sten Januari 1911 in werking zullen treden.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 1sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 4 *Nov.* 1910.)

—

3 *November* 1910. BESLUIT van den Minister van Oorlog, afd. Militie en Landweer (M.) nº. 193, tot wijziging van het besluit van 21 Januari 1909 tot vaststelling van eene Militie-Beschikking 1909, met daarbij behoorende Militie-Instructie 1909.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden, te bepalen, dat Art. 32 der Militie-Instructie 1909, behoorende bij de Beschikking van 21 Januari 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) nº. 110, wordt gelezen als volgt:

Indien eene der ziekten, vermeld in de Wet van den 4den December 1872 (*Staatsblad* nº. 134), laatstelijk gewijzigd bij art. 35 van de Gezondheidswet, in eene gemeente epidemisch heerschende is verklaard, mogen de verlofgangers der militie te land, in die gemeente woonachtig, niet onder de wapenen komen zoolang die epidemie duurt, ook al mochten zij daartoe, krachtens door den Minister van Oorlog gegeven bevelen, bereids zijn opgeroepen. Is bedoelde gemeente tevens eene garnizoensplaats, dan mogen aldaar ook geen verlofgangers, in andere gemeenten woonachtig, onder de wapenen komen.

Voor gemeenten, waar een geval van aziatische cholera officieel is geconstateerd, zijn vorenbedoelde bepalingen evenzeer toepasselijk, ook al is die ziekte niet epidemisch heerschende verklaard.

Indien eene van bedoelde ziekten heerscht in het gezin, waarbij een opgeroepen verlofganger inwoont, of waarmede hij samenwoont, dan zal deze eerst onder de wapenen mogen komen, wanneer acht dagen zijn verloopen nadat de ziekte, volgens schriftelijke verklaring van een' geneeskundige, in dat gezin geweken is, tenzij ontsmetting overeenkomstig art. 25 van vermelde wet heeft plaats gehad. Op den dag, voor de opkomst bepaald, geeft de burgemeester van zoodanig geval kennis aan den commandeerende-officier van het korps, waartoe de milicien behoort, en legt daarbij over eene ter zake betrekkelijke geneeskundige verklaring.

Deze bepalingen gelden echter niet ingeval de militie op de in art. 26 omschreven wijze *met spoed* onder de wapenen moeten komen.

(*get.*) W. COOL.

—

4 *November* 1910. BESLUIT, houdende beslissing omtrent omstandigheden, waaruit, voor de toepassing van art. 26 Armenwet, blijkt, dat ook na ontslag van een patient uit een krankzinnigengesticht „als volkomen hersteld", zijne ziekte in werkelijkheid niet geweken was.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil betreffende de woonplaats van den armlastige krankzinnige P. F. PLEUNIS;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, adviezen van 31 Augustus 1910, nº. 168 en 19 October 1910, nº. 168/44;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 November 1910, nº. 5870, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat PETRUS FRANCISCUS PLEUNIS, geboren te *Amsterdam* 14 Maart 1884, voor rekening der gemeente *Koewacht* van 9 Augustus 1899 tot 17 December 1900 werd verpleegd in het Rijkskrankzinnigengesticht te *Medemblik* en van 17 December 1900 tot 18 April 1908 in het gesticht „Coudewater" te *Rosmalen*;

dat, nadat hij op laatstgemelden datum het gesticht met verlof had verlaten, hij op 16 Mei 1908 als „volkomen hersteld" is ontslagen;

dat hij, kort na zijn ontslag zijn intrek nam te *Amsterdam*, achtereenvolgens aan verschillende adressen, en daarna zonder werk zijnde, door het Leger des Heils werd opgenomen;

dat hij kort hierop eenige dagen verbleef bij zijn broeder te *Hulst* en vervolgens zijne tante te *Moerbeke* (België) bezocht, waarheen hij op 23 September 1908 uit het bevolkingsregister der gemeente *Amsterdam* werd afgeschreven;

dat hij ongeveer eene maand daarna loopende uit België naar Amsterdam terugkwam, waar hij zwervende op straat werd aangetroffen en na eenige dagen wederom door het Leger des Heils werd opgenomen, totdat hij op 31 October 1908 wegens krankzinnigheid in het Wilhelminagasthuis werd geplaatst, waar hij tot 31 December 1908 in verpleging bleef;

dat hij na zijn ontslag aan verschillende adressen bleef te Amsterdam, doch ook thans sporen gaf van stoornis in zijne verstandelijke vermogens, zoodat hij op 6 Juli 1909 wederom op de zenuwafdeeling van het Wilhelminagasthuis werd opgenomen; vanwaar hij op 16 October 1909 naar de kolonie voor krankzinnigen te *Gheel* (België) is overgebracht;

dat over de kosten der twee laatst bedoelde verplegingen tusschen de gemeentebesturen van *Amsterdam* en *Koewacht* geschil is ontstaan, en Gedeputeerde Staten van *Noord-Holland* en van *Zeeland* er niet in zijn geslaagd het geschil in der minne bij te leggen, weshalve het aan Onze beslissing is onderworpen;

Overwegende, dat bovenbedoelde patient op

16 Mei 1908 weliswaar als „volkomen hersteld" is ontslagen, doch na zijn ontslag gebleken is, dat zijne ziekte in werkelijkheid niet geweken was;

dat uit deze omstandigheid, gevoegd bij het feit, dat PLEUNIS, bijna negen jaar verpleegd geweest zijnde, ongeveer vijf maanden na zijn ontslag weder moest worden opgenomen, kan worden afgeleid, dat de krankzinnigheid gedurende het verblijf buiten het gesticht niet heeft opgehouden, doch van voortdurenden aard is geweest;

dat hier dus van het vestigen van een hoofdverblijf te Amsterdam of elders geen sprake is geweest; terwijl *Koewacht* weliswaar tot het intreden zijner meerderjarigheid op 14 Maart 1905 zijne wettelijke woonplaats is gebleken, doch op laatstgemeld tijdstip die woonplaats een einde nam;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat geene gemeente als woonplaats van den armlastige krankzinnige P. F. PLEUNIS voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur kan worden aangewezen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

4 *November* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken, nº. 5867, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, houdende aanvulling van de lijsten van vergiften en geneesmiddelen, bedoeld in de artt. 7 en 30 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* nº. 61), laatstelijk vastgesteld bij ministerieele beschikking van 1 Februari 1906, nº. 1094, afdeeling Binnenlandsch Bestuur.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gezien de artt. 7 en 30 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* nº. 61), regelende de uitoefening der artsenijbereidkunst, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* nº. 157);

De bij Koninklijk besluit van 8 Maart 1899 nº. 18, ingestelde Pharmacopee-commissie gehoord;

Heeft goedgevonden:

1º. *aan te vullen* de lijst A van vergiften, die in de gesloten vergiftkasten bewaard moeten worden, met de navolgende vergiften:

Solutio Hydrochloratis Suprarenini;

s. Suprareninum;

2º. *aan te vullen* de lijst B van vergiften, die, mits zij duidelijk een blauw kruis als kenmerk dragen, desverkiezende buiten de gesloten vergiftkasten bewaard mogen worden, met de navolgende vergiften:

Acidum diaethylobarbituricum;

Dimethylamidoantipyrinum;

Tannas hydrargyrosus;

3º. *aan te vullen* de lijst C van geneesmiddelen, die, behalve door de apothekers en door de geneeskundigen tot het afleveren van geneesmiddelen bevoegd, niet mogen worden verkocht — onverschillig tot welk doel — beneden de hoeveelheid in die lijst voor elk dier middelen bepaald; met dien verstande, dat dit verbod ook betrekking heeft op als geneesmiddelen verkochte mengsels, oplossingen, aftreksels en andere bereidingen, met behulp van een of meer der op die lijst genoemde middelen beneden de daarin opgegeven hoeveelheden bereid, of waarin een of meer dezer middelen beneden die hoeveelheden ontstaan zijn, met de navolgende geneesmiddelen:

Acidum acetylo-salicylicum. — Aspirine	25 gram;
Acidum diaethylobarbituricum. — Veronal	100 „
Antipyrinum cum Coffeino et Acido citrico. — Migrainine.	100 „
Dimethylamidoantipyrinum — Pyramidon	25 „
Emulsum Olei Iecoris Aselli compositum. — Samengestelde Levertraanemulsie . .	500 „
Extractum Cola liquidum. — Vloeibaar Cola-extract . . .	100 „
Hexamethylentetraminum. — Urotropine	50 „
Semen Cola. — Colazaad. . .	50 „
Solutio Hydrochloratis Suprarenini. — Adrenaline-oplossing	100 „
s. Suprareninum. — Adrenaline.	500 milligr.;
Tannas hydrargyrosus. — Mercurotannaat	50 gram;

4º. te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op 1 Maart 1911;

5º. te bepalen, dat deze beschikking zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant*.

's Gravenhage, 4 November 1910.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

7 *November* 1910. WET, tot regeling van het octrooirecht voor uitvindingen. S. 313.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1904/05, nº. 197, 1—8; 1907/08, nº. 35; 1909/10, nº. 24, 1—6.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 2112—2121, 2124—2138, 2158.

Hand. 1e *Kamer* 1910/11, *bladz.* 18—21, 33—36, 41—52.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het octrooirecht voor uitvindingen voor het rijk in Europa en voor de koloniën en bezittingen in andere wereld-deelen te regelen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

HOOFDSTUK I.

Algemeene omschrijving van het begrip octrooi. Onderwerpen waarvoor en personen aan wie octrooi wordt verleend.

Art. 1. Onder den naam van octrooi worden aan hem, die een nieuw voortbrengsel, eene nieuwe werkwijze, of eene nieuwe verbetering van een voortbrengsel of van eene werkwijze heeft uitgevonden, op zijne aanvrage uitsluitende rechten toegekend.

2. Voortbrengselen, werkwijzen of verbeteringen worden alleen dan niet als nieuw aangemerkt, wanneer zij door eene beschrijving of op eene andere wijze reeds van voldoende openbare bekendheid kunnen zijn, om door een deskundige vervaardigd of toegepast te kunnen worden.

3. Eene uitvinding is slechts vatbaar voor octrooi, wanneer zij strekt tot verkrijging van eenige uitkomst op het gebied van de nijverheid.

4. Indien voor eene werkwijze, tot bereiding eener stof of voor eene verbetering van eene zoodanige werkwijze octrooi is verleend, strekt dit zich uit tot die stof, mits volgens die werkwijze of met toepassing van die verbetering bereid. Voor eene stof op zich zelve wordt geen octrooi verleend.

5. Geen octrooi wordt verleend voor voortbrengselen of werkwijzen, welke zelve of welker doel in strijd zijn met de wetten, de openbare orde of de goede zeden.

6. Als de uitvinder wordt, behoudens de bepalingen van de artikelen 7, 8, 9, 10 en 11, beschouwd hij, die het eerst bij den in art. 13 bedoelden Octrooiraad eene aanvrage om octrooi indient.

7. *1.* Hij, die in een der Staten, toegetreden tot de internationale overeenkomst tot bescherming van den industrieelen eigendom, welke op 20 Maart 1883 te Parijs is gesloten, en op 14 December 1900 te Brussel is gewijzigd (wetten van 23 April 1884, *Staatsblad* nº. 53 en van 7 Juni 1902, *Staatsblad* nº. 85), overeenkomstig de in dien Staat geldende wet octrooi voor een voortbrengsel, eene werkwijze of eene verbetering heeft aangevraagd, geniet gedurende een termijn van twaalf maanden na die aanvrage, onder voorbehoud van de rechten van derden, hier te lande een recht van voorrang bij het aanvragen van een octrooi voor datzelfde voortbrengsel, dezelfde werkwijze of dezelfde verbetering.

2. Die voorrang heeft tengevolge, dat noch op de hier te lande door hem, wien de voorrang toekomt, gedane aanvrage noch op het naar aanleiding van deze verleend octrooi van invloed is hetgeen in den tijd, verloopen tusschen de indiening van de aanvrage in den vreemden Staat en de indiening hier te lande, is geschied, en wel met name niet de indiening eener gelijksoortige aanvrage door een ander of het ontstaan van de in art. 2 bedoelde bekendheid der uitvinding. Zoodanige binnen dien tijd door een ander gedane aanvrage kan echter tot toepassing van art. 32, eerste lid, grond opleveren.

8. *1.* Hij, die op eene van Staatswege gehouden of erkende tentoonstelling hier te lande of op eene van Staatswege gehouden of erkende internationale tentoonstelling binnen een der Staten, toegetreden tot de in het vorige artikel omschreven internationale overeenkomst, een voortbrengsel tentoonstelt of eene werkwijze aanschouwelijk maakt, wordt, zoo hij binnen zes maanden na de opening van die tentoonstelling voor dat voortbrengsel of die werkwijze of wel voor eene in dat voortbrengsel of in die werkwijze begrepen verbetering octrooi aanvraagt, geacht dat octrooi reeds te hebben aangevraagd op den dag, waarop, blijkens bij de aanvrage overgelegde officieele verklaring, dat voortbrengsel ter tentoonstelling aanwezig was of ter tentoonstelling met het aanschouwelijk maken van die werkwijze was aangevangen.

2. De erkenning van Staatswege van tentoonstellingen hier te lande geschiedt door den Minister met de uitvoering van deze wet belast.

9. De eerste aanvrager heeft geen aanspraak op octrooi, voor zoover de inhoud zijner aanvrage aan hetgeen reeds door een ander vervaardigd of toegepast werd of we aan beschrijvingen, teekeningen of modellen van een ander, zonder diens toestemming, ontleend is. Deze laatste behoudt, voor zooveel hetgeen ontleend werd voor octrooi vatbaar is, zijn aanspraak op octrooi.

10. *1.* Ingeval het voortbrengsel, de werkwijze of de verbetering waarvoor octrooi wordt

aangevraagd, is uitgevonden door iemand, die in dienst van een ander eene betrekking bekleedt, welker aard medebrengt, dat hij zijne bijzondere kennis aanwende tot het doen van uitvindingen van dezelfde soort als die, waarop de octrooiaanvrage betrekking heeft, dan heeft de werkgever aanspraak op octrooi.

2. Wanneer in zoodanig geval de uitvinder niet geacht kan worden, in het door hem genoten loon of in eene bijzondere door hem te ontvangen uitkeering vergoeding te vinden voor het gemis aan octrooi, is de werkgever verplicht, hem een in verband met het geldelijk belang der uitvinding en met de omstandigheden, waaronder zij plaats had, billijk bedrag toe te leggen. Indien de werkgever en de uitvinder omtrent dat bedrag niet tot overeenstemming kunnen komen, kunnen zij zich schriftelijk wenden tot den Octrooiraad met het verzoek, dat het bedrag door dezen worde vastgesteld. De Octrooiraad voldoet aan dat verzoek. Aan zijne beslissing zijn partijen gehouden. Maken de werkgever en de uitvinder niet van deze bevoegdheid gebruik, dan is art. 56 van toepassing. Elk vorderingsrecht van den uitvinder krachtens deze bepaling vervalt na verloop van drie jaren sedert de in art. 28, eerste lid, bedoelde dagteekening van het octrooi.

3. Maakt de in het eerste lid bedoelde uitvinder het duidelijk, dat aan hem met uitsluiting van anderen de eer der uitvinding toekomt, zoo zal de Octrooiraad op zijn verzoek bepalen, dat zijn naam in het octrooi worde vermeld.

4. Elk beding, waarbij van het in het tweede of derde lid bepaalde wordt afgeweken, is nietig.

11. Indien een voortbrengsel, eene werkwijze of eene verbetering is uitgevonden door verscheidene personen, die volgens eene afspraak tezamen hebben gewerkt, hebben zij gezamenlijk aanspraak op octrooi.

12. *1.* Voor eene nieuwe verbetering van een voortbrengsel of van eene werkwijze, waarvoor octrooi is aangevraagd of verleend, kan door den aanvrager of den houder van dat octrooi een aanvullingsoctrooi worden aangevraagd.

2. Een aanvullingsoctrooi eindigt tegelijk met het hoofdoctrooi en kan niet aan een ander dan den houder van dat octrooi toebehooren, een en ander behoudens de bepalingen der artikelen 51 en 53 voor het geval het hoofdoctrooi nietig wordt verklaard of wel een van beide octrooien met goed gevolg wordt opgeëischt.

3. Behoudens die gevallen zijn voor een aanvullingsoctrooi de in art. 35 genoemde bedragen niet verschuldigd.

HOOFDSTUK II.

Wijze waarop octrooi wordt verleend. Octrooiraad.

AFDEELING I.

Van den Octrooiraad.

13. De aanvragen om octrooi worden gericht tot, en octrooi wordt verleend door den Octrooiraad.

14. *1.* De Octrooiraad maakt deel uit van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, ingesteld bij de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 146).

2. Hij wordt verdeeld in afdeelingen.

3. De Voorzitter en de andere leden van den Raad worden door Ons benoemd en ontslagen. Alvorens hun ambt te aanvaarden legt de Voorzitter in Onze handen, en leggen de leden in handen van den Voorzitter eene belofte af, van welke de inhoud bij algemeenen maatregel van bestuur wordt vastgesteld.

15. *1.* De verdere inrichting en de wijze van werken van den Octrooiraad worden met inachtneming van de bepalingen van dit hoofdstuk bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

2. In den in het vorige lid bedoelden algemeenen maatregel worden onder andere geregeld :

a. het aantal leden van den Octrooiraad;

b. de verdeeling van dien Raad in afdeelingen en de bevoegdheid dier afdeelingen om werkzaamheden te verrichten aan den Octrooiraad opgedragen ;

c. de wijze van vervanging van den Voorzitter ;

d. de wijze, waarop aanvragers, opposanten en andere belanghebbenden, zoomede getuigen en deskundigen ter uitvoering van deze wet zullen worden opgeroepen en gehoord, en de aan deze beide laatste categorieën van personen toe te kennen geldelijke vergoeding ;

e. de ingevolge deze wet te houden registers en de wijze, waarop andere stukken dan aanvragen om octrooi in die registers zullen worden ingeschreven, met vermelding van het loon, dat voor inschrijving van zulke stukken kan worden gevorderd ;

f. de eischen, waaraan andere stukken dan aanvragen om octrooi, welke krachtens deze wet in registers zijn in te schrijven, hebben te voldoen ;

g. de wijze van bepaling van het tijdstip,

waarop de sub *f* bedoelde stukken ter inschrijving bij den Octrooiraad zijn ingekomen;

h. de wijze, waarop van registers van den Octrooiraad door het publiek kennis kan worden genomen, met vermelding van het loon, dat voor afgifte van afschriften of uittreksels kan worden gevorderd;

i. de tijdstippen, waarop het Bureau voor den Industrieelen Eigendom ten dienste van de uitvoering van deze wet voor het publiek zal zijn opengesteld.

16. De rangorde der rechten, die voortvloeien uit de inschrijving in registers van den Octrooiraad van andere stukken dan aanvragen om octrooi, wordt bepaald door de tijdstippen, waarop de stukken bij den Octrooiraad ter inschrijving zijn ingekomen.

17. *1.* De Octrooiraad is bevoegd inschrijving in een register van een stuk, mits geene aanvrage om octrooi, te weigeren, doch alleen dan wanneer het niet voldoet aan de eischen, door of krachtens deze wet voor een stuk van die soort gesteld, wanneer het niet duidelijk aangeeft het octrooi, waarop het betrekking heeft, of wanneer eene voorwaarde, door deze wet voor de inschrijving gesteld, niet is vervuld.

2. De gronden van de weigering worden aan hem, die de inschrijving verlangt, schriftelijk medegedeeld.

3. Deze kan omtrent die weigering op de bij art. 55 bepaalde wijze de beslissing van den rechter inroepen.

4. Hij, die zich door de inschrijving in een register van een stuk, mits geene aanvrage om octrooi, bezwaard acht, is bevoegd op de in art. 55 omschreven wijze aan den rechter te verzoeken die inschrijving krachteloos te verklaren.

18. *1.* De Octrooiraad en zijne afdeelingen zijn bevoegd getuigen te hooren. Ieder, die als getuige is opgeroepen en binnen het Rijk in Europa woonachtig is, is verplicht aan die oproeping gevolg te geven, in handen van den Voorzitter van den Octrooiraad of van de afdeeling den eed of de belofte af te leggen, dat hij de geheele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen, en getuigenis af te leggen, behoudens verschooning, wanneer tusschen den getuige of een opgeroepen of verschenen belanghebbende eene der betrekkingen bestaat, genoemd in art. 1946 Burgerlijk Wetboek of de getuige verkeert in het geval van de bepaling sub 3°. van dat artikel.

2. De Octrooiraad en zijne afdeelingen zijn verder bevoegd de verschijning van belanghebbenden, die binnen het Rijk in Europa woonachtig zijn, in persoon te gelasten.

19. Alle stukken, gericht tot en uitgaande van den Octrooiraad, zijn vrij van zegel en van de formaliteit van registratie.

AFDEELING II.

Van de verleening van octrooi.

20. *1.* De aanvrage om octrooi moet den naam en de woonplaats van den aanvrager vermelden, en door dezen of diens gemachtigde onderteekend zijn. De gemachtigde vertegenwoordigt den aanvrager voor de geheele behandeling der aanvrage behoudens vervanging of herroeping. Indien de aanvrager niet binnen het Rijk in Europa woont, is hij verplicht domicilie te kiezen bij een in dat Rijk woonachtigen gemachtigde.

2. De aanvrage moet verder eene korte aanduiding van den aard van de uitvinding bevatten, met nauwkeurige en afzonderlijke aanwijzing van datgene, waarvoor het uitsluitend recht verlangd wordt.

3. Elke aanvrage mag slechts op ééne uitvinding betrekking hebben.

4. De aanvrage moet vergezeld zijn van eene duidelijke en volledige beschrijving van de uitvinding, welke beschrijving door de noodige teekeningen en bovendien naar omstandigheden ook door modellen moet worden toegelicht en overigens van zoodanigen aard moet zijn, dat de uitvinding daaruit door een deskundige kan worden begrepen, en aan de hand van die beschrijving toegepast.

21. Bij de aanvrage is een bewijs over te leggen, dat een bedrag van *f* 25 bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom is gestort. Eerst bij inzending van dit bewijs wordt de aanvrage geacht te zijn ingekomen.

22. *1.* Op de aanvrage wordt het juiste tijdstip, waarop zij bij den Octrooiraad is ingekomen, alsmede een volgnummer vermeld. Denzelfden dag wordt den aanvrager een ontvangbewijs verstrekt, vermeldende dat tijdstip en dat nummer.

2. De aanvragen worden, in de volgorde waarin zij genummerd zijn en met aanhaling van het nummer, in een register ingeschreven.

23. Na de inschrijving wordt de aanvrage door den Voorzitter van den Octrooiraad gesteld in handen van de afdeeling, bij welke zij naar zijne meening behoort.

24. *1.* De afdeeling draagt aan een harer leden een voorloopig onderzoek der aanvrage op.

2. Voldoet de aanvrage aan de voorschriften van de eerste drie leden van art. 20, is zij

door eene beschrijving der uitvinding vergezeld, voldoen zoowel de aanvrage en de beschrijving als de daarbij behoorende teekeningen en modellen aan de daarvoor krachtens art. 29 sub *a* te stellen eischen en blijkt niet reeds dadelijk, dat, op grond der bepalingen van het eerste hoofdstuk dezer wet, naar aanleiding van de aanvrage geen octrooi aan den aanvrager zal kunnen worden verleend, dan wordt de aanvrage in een door het Bureau voor den Industrieelen Eigendom uit te geven blad zoo spoedig mogelijk openbaar gemaakt.

3. In het tegenovergestelde geval wordt de aanvrager door het met het voorloopig onderzoek der aanvrage belaste lid der afdeeling schriftelijk uitgenoodigd, op een bepaald tijdstip voor hem te verschijnen.

4. Indien genoemd lid, zelfs nadat de aanvrager hem mondeling heeft ingelicht, bij zijne meening omtrent het onvoldoende der aanvrage volhardt, doch van oordeel is, dat door verbetering of aanvulling de bezwaren kunnen worden opgeheven, zoo noodigt hij den aanvrager schriftelijk uit binnen een bepaalden termijn voor de noodige verbetering of aanvulling zorg te dragen.

5. Is genoemd lid daarentegen van oordeel, dat door verbetering of aanvulling de bezwaren niet kunnen worden opgeheven of is aan eene uitnoodiging, als in het derde of het vierde lid bedoeld, niet naar behooren voldaan, dan geeft hij van zijne meening, dat de aanvrage niet moet worden openbaar gemaakt, kennis aan den Voorzitter van den Octrooiraad, die omtrent de al of niet openbaarmaking zoo spoedig mogelijk beslist.

6. Van eene beslissing tot niet-openbaarmaking wordt met opgave van redenen binnen acht dagen aan den aanvrager kennis gegeven.

7. Binnen eene maand na de beslissing tot niet-openbaarmaking kan de aanvrager in beroep komen door indiening bij den Octrooiraad van een met redenen omkleed, door hem of zijn gemachtigde onderteekend bezwaarschrift. Over het beroep beslist, den aanvrager gehoord, althans behoorlijk opgeroepen, de algemeene vergadering van den Octrooiraad. Indien de Octrooiraad de openbaarmaking gelast, heeft deze ten spoedigste plaats.

25. *1.* Gedurende zes maanden volgende op de dagteekening van het in art. 24 bedoelde blad, waarin de aanvrage is opgenomen, liggen de aanvrage en de daarbij behoorende beschrijving, teekeningen en modellen bij den Octrooiraad voor een ieder ter inzage.

2. Binnen dien termijn kan door een ieder tegen de verleening van het aangevraagde octrooi bezwaar worden gemaakt door inzending bij den Octrooiraad van een bezwaarschrift, dat duidelijk naam en woonplaats van hem, door wien bezwaar wordt gemaakt, moet vermelden en door dezen of diens gemachtigde onderteekend moet zijn. De gemachtigde vertegenwoordigt den opposant voor de geheele behandeling van het bezwaarschrift behoudens vervanging of herroeping. Indien de opposant niet binnen het Rijk in Europa woont, is hij verplicht domicilie te kiezen bij een in dat Rijk woonachtigen gemachtigde.

3. De uitvinder, die krachtens het derde lid van art. 10 verzoekt dat zijn naam in het octrooi worde vermeld, wendt zich daartoe binnen den bovengenoemden termijn met een verzoekschrift tot den Octrooiraad. Ten aanzien van dat verzoekschrift, den gemachtigde van den uitvinder en de keuze van domicilie door een uitvinder, niet wonende binnen het Rijk in Europa, geldt het bepaalde in het voorgaande lid.

26. *1.* De ingekomen bezwaar- en verzoekschriften worden in handen gesteld van de betrokken afdeeling, die den aanvrager in de gelegenheid stelt daarvan kennis te nemen.

2. Na verloop van den in art. 25 bedoelden termijn beslist de afdeeling omtrent het geheel of gedeeltelijk verleenen van het octrooi, in de openbaar gemaakte aanvrage omschreven, na den aanvrager en opposanten te hebben gehoord of althans behoorlijk opgeroepen. Daarbij wordt tevens, indien een verzoekschrift, als bedoeld in het laatste lid van art. 25, is ingekomen, op dat verzoekschrift beslist, nadat de verzoeker en de aanvrager van het octrooi zijn gehoord, althans behoorlijk zijn opgeroepen.

3. Het octrooi wordt verleend, indien ten aanzien van de aanvrage aan de bepalingen van art. 20 is voldaan, voor zoover niet uit bezwaarschriften of op andere wijze gebleken is, dat de aanvrager ingevolge de bepalingen van Hoofdstuk I van deze wet geene aanspraak heeft op octrooi.

4. Indien tegen de verleening van een octrooi bezwaar is gemaakt op grond, dat de opposant aanspraak heeft op octrooi overeenkomstig art. 9 of art. 10, of aanspraak heeft op een mede-eigendomsrecht overeenkomstig art. 11, hetzij voor den geheelen inhoud der oorspronkelijke aanvrage, hetzij voor zoodanig deel als vatbaar is voor een zelfstandig octrooi, kan de afdeeling treden in een onderzoek van dat bezwaar; bevindt zij dit gegrond, zoo verleent zij het aangevraagde octrooi geheel of gedeeltelijk aan den opposant, of kent zij hem het mede-eigendomsrecht toe, waarop hij aan-

spraak heeft, een en ander, voorzoover de opposant het verlangen daartoe vóór de beslissing aan den Octrooiraad heeft kenbaar gemaakt. Deze beslissing staat eene vordering krachtens art. 53 niet in den weg.

5. Van de door de afdeeling genomen beslissing, welke bij afwijzing van eene aanvrage of voorbijgaan van een bezwaar met redenen omkleed moet zijn, wordt binnen acht dagen aan den aanvrager en aan opposanten kennis gegeven. Indien de beslissing inhoudt eene afwijzende beslissing op een verzoekschrift, als in het laatste lid van het voorgaande artikel bedoeld, moet zij ook ten aanzien van dat punt met redenen zijn omkleed en binnen acht dagen ter kennis van den verzoeker worden gebracht.

27. *1.* Binnen drie maanden na de beslissing der afdeeling kunnen de aanvrager, de opposanten en de verzoeker, in het laatste lid van art. 25 bedoeld, in beroep komen door indiening bij den Octrooiraad van eene met redenen omkleede en door hen of hun gemachtigde onderteekende memorie van grieven. De Octrooiraad stelt de andere belanghebbenden in de gelegenheid van de memorie kennis te nemen.

2. Over het beroep beslist, den aanvrager, de opposanten en den verzoeker gehoord, althans behoorlijk opgeroepen, de algemeene vergadering van den Octrooiraad.

28. *1.* Het octrooi verkrijgt als dagteekening en begint, onverminderd het bepaalde bij art. 44, te werken den dag na dien, waarop de in art. 27 bedoelde termijn is verloopen zonder dat beroep is ingesteld, van het instellen van beroep door alle daartoe bevoegden afstand is gedaan of wel na ingesteld beroep het octrooi is verleend.

2. Binnen acht dagen na dien dag wordt van de verleening van het octrooi onder doorloopend nummer in een daartoe bestemd openbaar register van den Octrooiraad aanteekening gedaan en het octrooi wordt met de beschrijving der uitvinding zoodra mogelijk in het in art. 24 bedoelde blad opgenomen.

3. Binnen acht dagen na de dagteekening van het aan het slot van het vorig lid bedoelde blad, wordt door den Octrooiraad aan hem, wien octrooi is verleend, een bewijs van zijn recht verstrekt.

4. Van afwijzing eener aanvrage wordt, nadat daartegen geen beroep meer openstaat of wel tot de afwijzing door den Octrooiraad na ingesteld beroep is besloten, eveneens binnen acht dagen in een daartoe bestemd openbaar register van den Octrooiraad aanteekening gedaan en zooda mogelijk in het in art. 24 bedoelde blad melding gemaakt.

29. Nadere voorschriften ter uitvoering van de bepalingen dezer afdeeling worden bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld; bij dien maatregel worden onder andere geregeld:

a. de eischen, waaraan de aanvragen en de daarbij te voegen stukken hebben te voldoen;

b. de wijze, waarop ter uitvoering van art. 22 het daar bedoelde tijdstip zal worden bepaald;

c. de wijze, waarop de aanvragen krachtens art. 22 in de registers van den Octrooiraad zullen worden ingeschreven;

d. de naam, de vorm en de wijze van uitgifte van het in art. 24 bedoelde blad;

e. de ter visie legging der aanvragen krachtens art. 25;

f. de vorm der in art. 26 bedoelde bezwaarschriften en der in art. 27 bedoelde memories van grieven, de wijze, waarop de belanghebbenden met deze in kennis worden gesteld, en de vorm van het in art. 28, derde lid, bedoelde bewijs;

g. de voorwaarden van toelating als gemachtigde van den aanvrager of den opposant.

HOOFDSTUK III.

Rechtsgevolgen van het octrooi.

AFDEELING I.

Rechten en verplichtingen van den octrooihouder.

30. *1.* Een octrooi geeft den octrooihouder behoudens de bepalingen der artikelen 31—33 het uitsluitend recht:

a. een voortbrengsel, waarvoor het octrooi is verleend, of een voortbrengsel met de geoctrooieerde verbetering in of voor zijn bedrijf te vervaardigen, in het verkeer te brengen, verder te verkoopen, te verhuren, af te leveren of voor een of ander in voorraad te hebben of wel te gebruiken;

b. de geoctrooieerde werkwijze of de geoctrooieerde verbetering van eene werkwijze in of voor zijn bedrijf toe te passen, of de stof volgens die werkwijze of met toepassing van die verbetering bereid, in of voor zijn bedrijf in het verkeer te brengen, verder te verkoopen, te verhuren, af te leveren of voor een of ander in voorraad te hebben of wel te gebruiken.

2. Is een voortbrengsel of eene stof, als sub *a* of sub *b* bedoeld, rechtmatig in het verkeer gebracht, dan handelen de verkrijger en latere houders niet in strijd met het octrooi, door dit voortbrengsel in of voor hun bedrijf te verkoopen, te verhuren, af te leveren of voor een of ander in voorraad te hebben of wel te gebruiken.

31. Bij algemeenen maatregel van bestuur

wordt bepaald, in welke gevallen bij de beoordeeling of inbreuk op een octrooi is gemaakt, buiten rekening worden gelaten vervoermiddelen of voorwerpen, die behooren tot vervoermiddelen, welke buiten het Koninkrijk tehuis behooren, doch zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk bevinden, alsmede voorwerpen, welke in verband met eene in het Koninkrijk plaatsvindende tentoonstelling in laatstgenoemd geval verkeeren.

32. *1.* Hij, die op het tijdstip van eene aanvrage om octrooi door een ander, datgene, waarvoor octrooi wordt aangevraagd, binnen het Koninkrijk reeds in of voor zijn bedrijf vervaardigde of toepaste, of aan zijn voornemen tot zoodanige vervaardiging of toepassing een begin van uitvoering had gegeven, blijft niettegenstaande het octrooi, als voorgebruiker, bevoegd de in art. 30, eerste lid, bedoelde handelingen te verrichten, tenzij hij na het in werking treden dezer wet zijne wetenschap ontleend heeft aan hetgeen reeds door den octrooiaanvrager vervaardigd of toegepast werd, of wel aan beschrijvingen, teekeningen of modellen van den octrooiaanvrager.

2. Zoo hij zich binnen den in art. 25 genoemden termijn tot den Octrooiraad heeft gewend, wordt hem, indien hij ten genoegen van dien Raad doet blijken, dat het geval in het eerste lid bedoeld aanwezig is, eene verklaring verstrekt, door welke verklaring zulks als vaststaande wordt aangenomen, tenzij het tegendeel bewezen wordt. Van het verstrekken van zoodanige verklaring wordt in de openbare registers van den Octrooiraad aanteekening gedaan.

3. Een verzoek tot verkrijging van eene verklaring, als in het vorig lid bedoeld, moet duidelijk naam en woonplaats van den verzoeker vermelden en door dezen of diens gemachtigde onderteekend zijn. De gemachtigde, die voldoen moet aan de voorwaarden, bij algemeenen maatregel van bestuur voor de toelating als zoodanig te stellen, vertegenwoordigt den verzoeker voor de geheele behandeling van het verzoek behoudens vervanging of herroeping. Indien de verzoeker niet in het Rijk in Europa woont, is hij verplicht domicilie te kiezen bij een in dat Rijk woonachtigen gemachtigde.

4. Over het verzoek beslist de afdeeling van den Octrooiraad, die de aanvrage om octrooi behandelt, na den verzoeker en den aanvrager van het octrooi te hebben gehoord, althans behoorlijk opgeroepen.

5. Binnen drie maanden na de beslissing der afdeeling kunnen zoowel de verzoeker als de aanvrager van het octrooi bij den Octrooiraad in beroep komen door indiening bij dien Raad van eene met redenen omkleede en door hen of hun gemachtigde onderteekende memorie van grieven, van welke de tegenpartij door den Octrooiraad in de gelegenheid wordt gesteld kennis te nemen. Over dit beroep beslist, den verzoeker en den aanvrager van het octrooi gehoord, althans behoorlijk opgeroepen, die algemeene vergadering van den Octrooiraad.

6. Het recht in het eerste lid bedoeld gaat alleen met het bedrijf op anderen over.

33. *1.* Door eene licentie wordt van den octrooihouder de bevoegdheid verkregen, handelingen te verrichten, die volgens art. 30 aan anderen dan hem niet vrijstaan. Die bevoegdheid strekt zich uit tot alle in bedoeld artikel vermelde handelingen en geldt voor den geheelen duur van het octrooi, tenzij bij de verleening der licentie een minder omvangrijk recht is toegekend.

2. Eene licentie ontstaat door eene overeenkomst, door eene aanvaarde uiterste wilsbeschikking of, overeenkomstig art. 34, door een besluit van den Octrooiraad. Zij is tegenover derden geldig, nadat de titel in de openbare registers van den Octrooiraad is ingeschreven.

3. Eene licentie kan, tenzij anders is bepaald, slechts met het bedrijf op anderen overgaan.

4. Zoo het recht op eene vergoeding voor eene licentie ingevolge de bepalingen van art. 51, vijfde lid, of art. 53, vijfde lid, op een ander overgaat, wordt door den nieuwen rechthebbende aanspraak verkregen op een deel van de in het geheel voor de licentie betaalde en te betalen vergoeding in verhouding tot den tijd, gedurende welken de licentie in normale omstandigheden nog van kracht moet blijven. Is hetgeen de licentiehouder nog moet betalen niet voldoende om den nieuwen rechthebbende te verschaffen wat hem toekomt, dan heeft deze voor het ontbrekende verhaal op den vroegeren.

34. *1.* De octrooihouder is, nadat drie jaren zijn verloopen na de dagteekening, welke zij octrooi ingevolge art. 28, eerste lid, heeft verkregen, verplicht de licentie te verleenen, welke in het belang van de nijverheid in het Rijk of in de koloniën of bezittingen, of om andere redenen van algemeen belang wenschelijk is.

2. De octrooihouder is te allen tijde verplicht de licentie te verleenen, welke noodig mocht zijn voor de toepassing van eene later geoc-

trooieerde uitvinding. Hij, die op grond van deze bepaling eene licentie verkreeg, is verplicht aan den houder van het oudere octrooi wederkeerig licentie te verleenen.

3. Eene licentie, verleend krachtens de bepalingen van het tweede lid, geeft den verkrijger nimmer het recht de uitvinding, op welke de licentie betrekking heeft, zelfstandig toe te passen.

4. Ingeval de octrooihouder weigert de op grond van het eerste of het tweede lid gevraagde licentie te verleenen, wordt deze op verzoek van den belanghebbende door den Octrooiraad verleend, zoo dit college meent, dat daartoe termen aanwezig zijn. Voor het hier bedoelde verzoek gelden de bepalingen van art. 32, derde, vierde en vijfde lid, met deze afwijkingen, dat het verzoek in eerste instantie wordt behandeld door de afdeeling van den Octrooiraad, bij welke aanhangig is geweest de aanvrage, die heeft geleid tot het octrooi, waarvan licentie wordt verzocht, en dat voor den octrooiaanvrager de octrooihouder in de plaats treedt. Elk verzoek als hier bedoeld wordt in de openbare registers van den Octrooiraad ingeschreven.

5. In het besluit van den Octrooiraad wordt de verleende licentie nauwkeurig omschreven, bij welke omschrijving van hetgeen gevraagd wordt kan worden afgeweken. Een zoodanig besluit wordt door den Octrooiraad niet genomen, dan na verhoor, althans behoorlijke oproeping, van den octrooihouder en den verzoeker der licentie.

6. Nadat eene licentie door den Octrooiraad is verleend, kunnen partijen zich schriftelijk wenden tot dien raad met het verzoek, dat door dezen het bedrag van de aan den octrooihouder te betalen vergoeding worde vastgesteld. De Octrooiraad voldoet aan dat verzoek. Aan zijne beslissing zijn partijen gehouden. Wenden partijen zich niet met zulk een verzoek tot den Octrooiraad en kunnen zij omtrent het bedrag der vergoeding niet tot overeenstemming komen, dan wordt de vergoeding op vordering van de meest gereede partij door den rechter bepaald, die den verkrijger der licentie het stellen van zekerheid binnen een bepaalden termijn oplegt.

7. De licentie wordt op verzoek van den verkrijger, nadat de Octrooiraad, ingevolge een verzoek, als in het voorgaande lid bedoeld, de vergoeding heeft vastgesteld en de betaling daarvan tusschen partijen is geregeld, of partijen omtrent het bedrag der vergoeding in der minne tot overeenstemming zijn gekomen, of wel de in het vorige lid bedoelde zekerheid tijdig is gesteld of de vergoeding is betaald, in de openbare registers van den Octrooiraad ingeschreven. Zij werkt eerst na die inschrijving, maar dan ook tegenover hen, die na de inschrijving, bedoeld in het vierde lid, rechten op het octrooi hebben verkregen.

35. *1.* Op den laatsten dag der maand, volgende op die, waarin het octrooi ingevolge art. 28, eerste lid, begon te werken, is de octrooihouder verplicht een bedrag van ƒ 50 te betalen, en verder elk jaar op den laatsten dag der maand van de dagteekening van zijn octrooi ingevolge bedoelde bepaling, voor het eerst het jaar na dat dier dagteekening:

de eerste en de tweede maal telkens ƒ 50;

de derde, de vierde en de vijfde maal telkens ƒ 70;

de zesde, de zevende en de achtste maal telkens ƒ 90;

de negende, de tiende en de elfde maal telkens ƒ 110;

de twaalfde, de dertiende en de veertiende maal telkens ƒ 130.

2. Deze betalingen geschieden bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom tegen quitantie. Betaling vóór den vervaldag is toegelaten.

3. Bij betaling na den vervaldag is eene verhooging van ƒ 5 verschuldigd, welke verhooging bij betaling later dan eene maand na den vervaldag op ƒ 25 wordt gebracht.

4. Indien op den vervaldag het Bureau voor den Industrieelen Eigendom niet voor het publiek mocht zijn opengesteld, geldt betaling op den eerstvolgenden dag, waarop dat Bureau is opengesteld, voor betaling op den vervaldag.

36. *1.* Voortbrengselen, waarvoor een octrooi bestaat, of die eene verbetering bevatten, waarvoor een octrooi bestaat, moeten, indien zij in het verkeer worden gebracht, op duidelijke wijze voorzien zijn van een merkteeken, aanwijzende, dat daarvoor een octrooi bestaat, en voldoende aan daarvoor bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen eischen. Maakt het voortbrengsel deel uit van een voorwerp, dan is het voldoende, dat dit laatste van het merkteeken is voorzien. Laat de aard van het voortbrengsel niet toe, dat het merkteeken op het voortbrengsel zelf wordt aangebracht, zoo moet de verpakking op duidelijke wijze van bedoeld merkteeken zijn voorzien.

2. Hetzelfde geldt ten aanzien van stoffen, voor zoover tot deze een octrooi voor eene werkwijze of voor eene verbetering van eene werkwijze zich uitstrekt.

3. Deze bepalingen gelden zoowel voor den

octrooihouder, als voor den licentiehouder en den voorgebruiker, bedoeld in art. 32.

AFDEELING II.

Het octrooi als deel van het vermogen.

37. *1.* Het octrooi en de aanspraak op octrooi ingevolge hoofdstuk 1 van deze wet zijn vatbaar voor overdracht in vollen of in mede-eigendom; zij gaan over bij erfopvolging.

2. Zij worden, behoudens de bijzondere voorschriften van deze wet, beschouwd als roerende zaken.

38. *1.* Overdracht van het octrooi, alsmede van het recht, voortvloeiende uit eene octrooiaanvrage, geschiedt bij eene acte, houdende verklaring van den rechthebbende, dat hij het octrooi, of wel het recht, uit de octrooiaanvrage voortvloeiende, op den verkrijger overdraagt, en van dezen, dat hij deze overdracht aanneemt.

2. Elk voorbehoud, de overdracht betreffende, moet in de acte omschreven zijn; bij gebreke daarvan geldt de overdracht voor onbeperkt.

3. De overdracht werkt tegenover derden eerst wanneer de acte in de openbare registers van den Octrooiraad is ingeschreven. Tot het doen verrichten van deze inschrijving zijn beide partijen gelijkelijk bevoegd.

39. *1.* Indien het octrooi aan verscheidene personen gezamenlijk toekomt, wordt hunne onderlinge verhouding beheerscht door hetgeen tusschen hen bij overeenkomst is bepaald.

2. Zoo er geene overeenkomst is of zoo in de overeenkomst niet anders is bepaald, heeft ieder rechthebbende de bevoegdheid de in art. 30 genoemde handelingen te verrichten en tegen zulke handelingen, onbevoegdelijk verricht, ingevolge de artikelen 43—45 op te treden, doch kan eene licentie door de rechthebbenden slechts met gemeen goedvinden verleend worden.

3. Voor de betaling van de in art. 35 genoemde bedragen zijn de rechthebbenden hoofdelijk verbonden.

40. *1.* Pandrecht op een octrooi wordt gevestigd bij eene acte, ingeschreven in de openbare registers van den Octrooiraad. Het is slechts van waarde, wanneer de som, waarvoor het verleend is, bij de acte is uitgedrukt, en het blijft van kracht, ook wanneer het octrooi vervreemd wordt.

2. De pandhouder is verplicht, in eene door hem onderteekende verklaring, bij den Octrooiraad ter inschrijving in te zenden, woonplaats te kiezen te 's Gravenhage. Indien die keuze niet gedaan is, geldt het Bureau voor den Industrieelen Eigendom als gekozen woonplaats.

3. Bedingen der pandacte, betreffende na inschrijving te verleenen licenties, gelden van het oogenblik af, dat zij in de openbare registers van den Octrooiraad zijn aangeteekend ook tegenover derden. Bedingen, betreffende vergoedingen voor licenties, die op het oogenblik der inschrijving reeds waren verleend, gelden tegenover den houder der licentie na aanzegging aan dezen bij deurwaardersexploit.

4. Acten, waaruit blijkt, dat het pandrecht heeft opgehouden te bestaan of krachteloos is geworden, worden in de openbare registers van den Octrooiraad ingeschreven.

41. *1.* Ingeval van beslag op een octrooi moet het proces-verbaal van inbeslagneming in de openbare registers van den Octrooiraad worden ingeschreven.

2. Na die inschrijving zal de octrooihouder, tegen wien het beslag is gedaan, het in beslag genomen octrooi niet mogen vervreemden of bezwaren, noch licenties mogen verleenen; rechten, na die inschrijving gevestigd, kunnen tegen den inbeslagnemer niet worden ingeroepen. De vóór de inschrijving nog niet betaalde licentievergoedingen zijn, na aanzegging bij deurwaardersexploit aan den houder der licentie, van rechtswege in het beslag begrepen. Zij worden — ingeval het beslag strekt tot bewaring van recht, nadat het bij gewijsde is van waarde verklaard, — betaald aan den inbeslagnemer, ten einde met de opbrengst van het octrooi naar den rang der schuldvorderingen te worden verdeeld.

3. Bij opheffing van het beslag wordt de titel, waaruit die opheffing blijkt, in de openbare registers van den Octrooiraad ingeschreven. Ingeval het beslag strekt tot bewaring van recht, zijn de artikelen 770*e* tot 770*g* van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering toepasselijk, met dien verstande, dat wat in art. 770*g* van den hypotheekbewaarder wordt gezegd, voor den Octrooiraad geldt.

42. *1.* De verkoop van een verpand of van een in beslag genomen octrooi geschiedt in het openbaar, ten overstaan van een notaris.

2. De schuldeischer, die den verkoop vervolgt, is verplicht den dag van den verkoop tenminste dertig dagen te voren aan alle dan ingeschreven pandhouders of executanten aan de door hen gekozen woonplaatsen te doen beteekenen.

3. De titel, waaruit de toewijzing blijkt, wordt in de openbare registers van den Octrooiraad ingeschreven.

4. De kooper kan, indien bij den verkoop overeenkomstig het eerste en het tweede lid is gehandeld, vorderen, dat het octrooi worde

ontlast van de pandlasten, die den koopprijs te boven gaan, met inachtneming van de voorschriften, gegeven in de artikelen 1256 tot en met 1263 van het Burgerlijk Wetboek en in de artikelen 551 tot en met 562 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, bij de toepassing van welke voorschriften de pandrechten als hypotheken en de registers van den Octrooiraad als de registers van den hypotheekbewaarder worden beschouwd.

AFDEELING III.

Handhaving van het octrooi.

43. *1.* Hij, die desbewust, zonder daartoe gerechtigd te zijn, eene der in het eerste lid van art. 30 genoemde handelingen verricht, is tot schadevergoeding verplicht.

2. Men wordt in elk geval geacht desbewust te hebben gehandeld, indien de inbreuk gepleegd is na verloop van 30 dagen nadat men bij deurwaarders-exploit op den strijd tusschen de handelingen en het octrooi is gewezen.

3. Bij veroordeeling tot schadevergoeding kan tevens eene vergoeding worden vastgesteld, door den veroordeelde te betalen in geval van herhaling, binnen een jaar nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, van de handelingen, welke tot zijne veroordeeling hebben geleid.

4. Indien op grond van dit artikel schadevergoeding wordt gevorderd voor handelingen, verricht in strijd met het recht van den houder van een octrooi, verleend voor eene werkwijze tot bereiding eener nieuwe stof, of voor eene verbetering van eene zoodanige werkwijze, zoo wordt vermoed, dat die stof volgens de geoctrooieerde werkwijze of met toepassing van de geoctrooieerde verbetering is bereid, tenzij door den gedaagde het tegendeel aannemelijk wordt gemaakt.

5. Eene rechtsvordering, als in dit artikel bedoeld, kan in plaats van door den octrooihouder ook door een licentiehouder of een pandhouder worden ingesteld, wanneer eerstgenoemde, na bij deurwaarders-exploit door laatstgenoemde op eene handeling in strijd met het octrooi te zijn opmerkzaam gemaakt, twee maanden laat voorbijgaan zonder tegen die handeling in rechte op te treden.

44. *1.* Eene vordering tot verkrijging van schadevergoeding als in art. 43 bedoeld, kan ook worden gegrond op handelingen, verricht vóór de in art. 28, eerste lid, bedoelde dagteekening van het octrooi, doch na de openbaarmaking overeenkomstig art. 24 van de aanvrage, welke tot het octrooi heeft geleid.

2. Een exploit, als in het tweede lid van art. 43 bedoeld, kan worden uitgebracht ten verzoeke van hem, wiens aanvrage om octrooi overeenkomstig art. 24 is openbaar gemaakt, doch op wiens aanvrage nog niet definitief is beschikt.

45. *1.* Hij, die opzettelijk inbreuk maakt op het recht van den octrooihouder door het verrichten van eene der in art. 30, eerste lid, genoemde handelingen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste vijftienhonderd gulden.

2. Indien tijdens het plegen van het strafbaar feit nog geen vijf jaren zijn verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk feit onherroepelijk is geworden, of de opgelegde boete is betaald, worden de in het vorige lid vermelde maxima verdubbeld.

3. Bij veroordeeling kan door den rechter de openbaarmaking zijner uitspraak worden gelast.

4. Indien voorwerpen zijn verbeurd verklaard, kunnen de rechthebbenden op het octrooi, indien zij zich binnen acht dagen, nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, daartoe ter griffie aanmelden, vorderen, dat die voorwerpen hun worden afgegeven.

5. De strafbare feiten, in dit artikel bedoeld, worden beschouwd als misdrijven.

46. *1.* De octrooihouder, de licentiehouder of de voorgebruiker, die een voortbrengsel of eene stof in het verkeer brengt, ten aanzien waarvan de voorschriften van art. 36 niet zijn in acht genomen, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

2. Hij, die opzettelijk zonder daartoe gerechtigd te zijn, op een voortbrengsel of eene stof of op de verpakking van een voortbrengsel of eene stof aanbrengt het in art. 36 bedoelde of een daarop gelijkend merkteeken, alsmede hij, die zonder daartoe gerechtigd te zijn, door eenig gebruik van woorden als geoctrooieerd, patent, gepatenteerd, geregistreerd, gebreveteerd en dergelijke kennelijk den indruk tracht te vestigen, dat hij houder is van een octrooi, terwijl dat octrooi niet bestaat of aan een ander toebehoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste vijftienhonderd gulden.

3. De strafbare feiten, in het eerste lid bedoeld, worden beschouwd als overtredingen, die in het tweede lid bedoeld als misdrijven. Op laatstbedoelde strafbare feiten zijn het tweede en derde lid van art. 45 van toepassing.

HOOFDSTUK IV.

Duur van het octrooi. Onteigening. Opeisching.

47. De duur van een octrooi is behoudens de volgende bepalingen vijftien jaren, te rekenen van de in art. 28, eerste lid, bedoelde dagteekening.

48. *1.* Een octrooi vervalt wanneer de octrooihouder afstand doet.

2. De afstand geschiedt bij eene akte, in de openbare registers van den Octrooiraad ingeschreven en in het in art. 24 bedoelde blad vermeld. De inschrijving geschiedt niet zoolang er personen zijn, die krachtens in die registers ingeschreven stukken rechten op het octrooi of licenties hebben verkregen of rechtsvorderingen het octrooi betreffende hebben ingesteld, en deze personen tot den afstand geene toestemming hebben verleend.

49. *1.* Een octrooi vervalt van rechtswege, wanneer de in art. 35 genoemde bedragen niet binnen drie kalendermaanden na den daar genoemden vervaldag zijn betaald. Van dit vervallen wordt in de openbare registers van den Octrooiraad aanteekening gedaan en in het in art. 24 bedoelde blad melding gemaakt.

2. Binnen veertien dagen na den in art. 35 genoemden vervaldag wordt, zoo nog niet betaald is, hij, die volgens het octrooiregister de octrooihouder is, bij aangeteekenden brief door den Octrooiraad aan de betaling herinnerd. Indien ééne maand na den vervaldag nog niet betaald is, worden binnen 14 dagen afschriften van dezen brief gezonden aan allen die, blijkens in de openbare registers van den Octrooiraad ingeschreven stukken, rechten op het octrooi of licenties hebben verkregen of rechtsvorderingen het octrooi betreffende hebben ingesteld.

3. Op het ontbreken der herinneringsbrieven, in het voorgaande lid vermeld, kan in rechte geen beroep worden gedaan.

50. *1.* Indien, na verloop van vijf jaren na de in art. 28, eerste lid, bedoelde dagteekening van het octrooi, de octrooihouder niet binnen het Koninkrijk in werking heeft eene inrichting van nijverheid te goeder trouw en in voldoende mate dienende tot vervaardiging van het voortbrengsel of tot toepassing van de werkwijze of verbetering, waarvoor octrooi is verleend, of niet een ander zoodanige inrichting ten gevolge van eene hem verleende licentie in werking heeft, wordt het octrooi door den Octrooiraad ingetrokken, tenzij geldige redenen voor het ontbreken van zoodanige inrichting blijken te bestaan.

2. Een met redenen omkleed verzoek tot intrekking kan door een ieder worden ingediend.

3. De Octrooiraad beslist in algemeene vergadering en niet dan na verhoor, althans behoorlijke oproeping, van den verzoeker, van den octrooihouder en van alle door inschrijving in de registers bekende belanghebbenden.

4. Van de intrekking wordt in de openbare registers van den Octrooiraad aanteekening gedaan en in het in art. 24 bedoelde blad melding gemaakt.

51. *1.* Een octrooi wordt nietig verklaard voor zoover het:

a. naar de bepalingen van de artikelen 1, 2, 3, 4 of 5 niet had behooren te worden verleend, of

b. in strijd is met een ander octrooi verleend aan hem, die daarop krachtens de bepalingen van hoofdstuk I aanspraak had.

2. De rechtsvordering tot nietigverklaring komt in het geval sub *a* toe aan een ieder, en in dat sub *b* aan den houder van het rechtmatig verleend octrooi, aan den licentiehouder en aan den pandhouder. Zij kan voorts in de gevallen, sub *a* bedoeld, slechts binnen 5 jaar na de in art. 28, eerste lid, bedoelde dagteekening van het octrooi worden ingesteld.

3. De dagvaarding moet binnen acht dagen na hare dagteekening in de openbare registers van den Octrooiraad worden ingeschreven. Bij gebreke van tijdige inschrijving is de eischer verplicht de schade te vergoeden, geleden door hen, die te goeder trouw na dien termijn en vóór de inschrijving rechten, waarop de nietigverklaring invloed uitoefent, hebben verkregen.

4. Behoudens de hierna volgende bijzondere bepalingen ontneemt de nietigheid van een octrooi aan dat octrooi en aan de rechten, welke daaruit zijn afgeleid, alle verdere rechtsgevolgen en heeft gedeeltelijke nietigverklaring ten gevolge, dat die rechtsgevolgen beperkt worden tot hetgeen van het octrooi is overgebleven.

5. Ingeval een octrooi wordt nietig verklaard, omdat het in strijd is met een ander, blijven licenties, te goeder trouw verkregen vóór de inschrijving der dagvaarding, geldig tegenover het in stand gebleven octrooi, doch verkrijgt de houder van dat octrooi overeenkomstig de bepaling van art. 33, vierde lid, recht op de voor de licenties verschuldigde vergoeding. De houder van het nietigverklaarde octrooi, die bij zijne aanvrage te goeder trouw was of die het octrooi vóór de inschrijving der dagvaarding te goeder trouw van een vroegeren houder verkreeg, blijft in

bovengenoemd geval ten aanzien van het in stand gebleven octrooi bevoegd tot toepassing der uitvinding op den voet als omschreven in art. 32.

6. Bij nietigverklaring van een hoofdoctrooi blijven de aanvullingsoctrooien voortbestaan, tenzij ook hunne nietigheid is uitgesproken. Zij worden verder als gewone octrooien beschouwd, met dien verstande, dat zij geacht worden de dagteekening te bezitten van het hoofdoctrooi.

7. Zoodra eene eindbeslissing aangaande eene vordering tot nietigverklaring in kracht van gewijsde is gegaan of wel de instantie is vervallen, wordt daarvan op verzoek van de meest gereede partij in de openbare registers van den Octrooiraad aanteekening gedaan. Van eene in kracht van gewijsde gegane nietigverklaring wordt melding gemaakt in het in art. 24 bedoelde blad.

52. Een octrooi kan worden onteigend, overeenkomstig de bepalingen der algemeene wet, bedoeld in art. 151 der Grondwet.

53. *1.* Een octrooi kan geheel, gedeeltelijk of in mede-eigendom worden opgeëischt voorzoover het is verleend aan iemand, die krachtens art. 1 in verband met de artikelen 6, 7, 8, 9, 10 of 11 daarop geen aanspraak of niet uitsluitend aanspraak had.

2. De rechtsvordering tot opeisching komt toe aan hem, die krachtens de in het vorige vermelde artikelen aanspraak heeft op het octrooi.

3. De dagvaarding moet in de openbare registers van den Octrooiraad worden ingeschreven.

4. De octrooihouder, die bij zijne aanvrage te goeder trouw was, of die het octrooi vóór de inschrijving der dagvaarding te goeder trouw van een vroegeren houder verkreeg, blijft ten aanzien van den nieuwen octrooihouder bevoegd tot toepassing der uitvinding op den voet als omschreven in art. 32.

5. Te goeder trouw vóór de inschrijving verkregen licenties blijven geldig tegenover den nieuwen octrooihouder, die overeenkomstig de bepaling van art. 33, vierde lid, recht verkrijgt op de voor de licenties verschuldigde vergoeding.

6. De bepalingen van het vierde en het vijfde lid zijn niet van kracht ingeval hij, die het octrooi met goed gevolg heeft opgeëischt, reeds door zelf octrooi aan te vragen of door indiening van een bezwaarschrift zijne aanspraken had doen gelden, en de dagvaarding, waarbij de vordering tot opeisching werd ingesteld, binnen drie maanden na de verleening van het octrooi in de openbare registers van den Octrooiraad was ingeschreven.

7. Pandrechten, door een vroegeren octrooihouder gevestigd, zijn alleen geldig tegenover den nieuwen octrooihouder, indien zij te goeder trouw zijn verkregen en vóór de inschrijving der dagvaarding gevestigd. Zij zijn nimmer tegenover dezen geldig in het geval, bedoeld in het vorige lid.

8. Bij toewijzing van eene vordering tot opeisching van een hoofdoctrooi blijven de aanvullingsoctrooien aan den vroegeren houder van het hoofdoctrooi toebehooren, tenzij in het vonnis anders is bepaald. Zoo de aanvullingsoctrooien niet met het hoofdoctrooi overgaan, worden zij verder als gewone octrooien beschouwd, met dien verstande, dat zij geacht worden de dagteekening te bezitten van het hoofdoctrooi.

9. De vordering in dit artikel vermeld verjaart, wanneer vijf jaren zijn verstreken na de in art. 28, eerste lid, bedoelde dagteekening van het octrooi; nochtans kan hij, die bij het verkrijgen van het octrooi wist of had moeten weten, dat hij of de persoon, die het hem overdroeg, geen aanspraak had op het octrooi, zich niet op deze verjaring beroepen. Art. 2013 van het Burgerlijk Wetboek is op deze verjaring toepasselijk.

10. Zoodra eene eindbeslissing aangaande eene vordering tot opeisching in kracht van gewijsde is gegaan of wel de instantie is vervallen, wordt daarvan op verzoek van de meest gereede partij in de openbare registers van den Octrooiraad aanteekening gedaan.

HOOFDSTUK V.

Behandeling van geschillen betreffende octrooien voor den rechter.

54. *1.* Voor alle vorderingen tot nietigverklaring of opeisching van octrooien, bedoeld in de artikelen 51 en 53 alsmede voor alle vorderingen tot vaststelling van eene vergoeding, als in art. 34, zesde lid, bedoeld, is in eersten aanleg uitsluitend bevoegd de arrondissements-rechtbank te 's Gravenhage.

2. Overigens gelden de gewone voorschriften betreffende de rechtspraak, ook in hooger beroep.

55. *1.* Hij, die de inschrijving in een register van een stuk, mits geene aanvrage om octrooi, aan den Octrooiraad heeft verzocht, kan zich, ingeval de inschrijving wordt geweigerd, bij verzoekschrift wenden tot de in het vorige artikel bedoelde rechtbank. Hetzelfde kan doen

hij, die zich door de inschrijving in een register van een stuk, mits geene aanvrage om octrooi, bezwaard acht.

2. De rechtbank kan, na verhoor van den verzoeker, van den Voorzitter van den Octrooiraad of diens gemachtigde, en, zoo zij het noodig acht, van andere belanghebbenden, gelasten dat de inschrijving alsnog geschiede, of in het tweede geval de inschrijving geheel of ten deele krachteloos verklaren, van welke verklaring in het register melding moet worden gemaakt.

3. Het bevelschrift, waarbij de oproeping wordt gelast, wordt door den griffier bij aangeteekenden brief ter kennis van de door den rechter aangewezen personen gebracht. De opgeroepenen kunnen zich door een bijzonderen gemachtigde doen vertegenwoordigen, doch de rechter kan verschijning in persoon gelasten. Van het gevoelen van ieder der verschenen personen wordt in het proces-verbaal melding gemaakt. Bij niet verschijning, zelfs van alle opgeroepenen, kan de rechter zonder verhoor beslissen.

4. De verzoeker, de Voorzitter van den Octrooiraad en de opgeroepen belanghebbenden kunnen in hooger beroep komen binnen veertien dagen na de dagteekening der beschikking. Dat beroep kan onmiddellijk worden ingesteld.

56. *1.* Van alle andere geschillen, dan in de beide voorgaande artikelen bedoeld, wordt kennis genomen door den rechter, die daartoe volgens de algemeene regeling der rechtspraak bevoegd is.

2. Rechtsvorderingen, die gegrond zijn op de bepaling van art. 10, tweede lid, worden geacht te zijn rechtsvorderingen betrekkelijk tot eene arbeidsovereenkomst.

3. Indien de rechter meent, dat op de beslissing van een geschil van invloed kan zijn eene rechtsvordering, die op grond van artikel 51 of artikel 53 is of zou kunnen worden ingesteld, kan hij de behandeling van het aanhangige geschil met of zonder tijdsbepaling schorsen.

57. *1.* De Octrooiraad is verplicht den rechter alle inlichtingen en technische adviezen te verstrekken, die deze tot beslissing van aan zijn oordeel onderworpen rechtsvorderingen in zake octrooien mocht verlangen.

2. De door den Octrooiraad ingevolge het vorige lid verstrekte adviezen hebben gelijke waarde, als of zij van deskundigen, als in de artikelen 222 tot en met 236 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoeld, afkomstig waren.

HOOFDSTUK VI.

Toepasselijkheid van deze wet op de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen.

58. Deze wet is mede verbindend voor de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, met dien verstande, dat voor haar de in dit hoofdstuk volgende bijzondere bepalingen gelden.

59. *1.* De aanvragen om octrooi van ingezetenen eener Nederlandsche kolonie of bezitting in een ander werelddeel kunnen bij den Octrooiraad worden ingediend door aanbieding aan het Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom, dat voor die kolonie of bezitting is aangewezen.

2. Voor de toepassing van art. 6 geldt het tijdstip van aanbieding aan het Hulpbureau als tijdstip van indiening bij den Octrooiraad.

60. Door het Hulpbureau wordt art. 22 toegepast, met dien verstande, dat op de aanvrage het tijdstip, waarop zij bij het Hulpbureau is ingekomen, wordt vermeld.

61. *1.* Het Hulpbureau doet de aanvrage met bijbehoorende beschrijving, teekeningen en modellen, onder bijvoeging van een afschrift van het afgegeven ontvangbewijs, onverwijld na de inschrijving aan den Octrooiraad toekomen, tenzij het meent, dat de aanvrage niet aan de in art. 24, tweede lid, gestelde voorwaarden voor openbaarmaking voldoet.

2. In dit geval wordt van de vermeende gebreken der aanvrage door het Hulpbureau aan den aanvrager schriftelijk kennis gegeven, met uitnoodiging om binnen een bepaalden termijn voor de noodige verbetering of aanvulling zorg te dragen. Na het verstrijken van dien termijn worden, onverschillig of aan bovenvermelde uitnoodiging is voldaan, de door den aanvrager ingezonden stukken benevens een afschrift van het hem afgegeven ontvangbewijs door het Hulpbureau onverwijld aan den Octrooiraad toegezonden.

62. *1.* Nadat de aanvrage door den Octrooiraad is ontvangen, wordt het daarop vermelde tijdstip van ontvangst bij het Hulpbureau herleid, door op eene bij algemeenen maatregel van bestuur te regelen wijze het tijdsverschil tusschen den zetel van den Octrooiraad en dien van het Hulpbureau in rekening te brengen, en wordt de uitkomst dier herleiding op de aanvrage gesteld.

2. Vervolgens wordt de aanvrage in een register onder doorloopend nummer ingeschreven, na welke inschrijving met haar als met elke andere aanvrage wordt gehandeld.

63. *1.* Ingezetenen van eene Nederlandsche kolonie of bezitting in een ander werelddeel kunnen bezwaarschriften, als in artt. 24 en 25 bedoeld, memories van grieven, als in art. 27 bedoeld, en verzoeken, als in de artikelen 32, derde lid, en 34, vierde lid, bedoeld, bij den Octrooiraad indienen door aanbieding aan het in hunne kolonie of bezitting bestaande Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom.

2. Het Hulpbureau geeft onverwijld van het inkomen van een bezwaarschrift of eene memorie van grieven telegrafisch kennis aan den Octrooiraad en doet dien Raad het ingekomen stuk toekomen.

64. De wijze van werken en de inrichting van de in dit hoofdstuk bedoelde Hulpbureaux, voor zooveel de uitvoering van deze wet betreft, wordt bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

65. Voor de koloniën en be..ittingen van het Rijk in andere werelddeelen wordt in de onderwerpen, geregeld bij artikelen 45 en 46, bij algemeene verordening voorzien.

HOOFDSTUK VII.

Invoerings- en slotbepalingen.

66. Aan de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 22 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 158), wordt toegevoegd een Vde titel „Over onteigening van octrooien van uitvinding." Deze titel bevat de navolgende bepalingen:

Art. 97. „Onteigening van octrooien kan ten name van den Staat plaats vinden:

1°. wanneer het belang van leger of vloot vordert, dat de Staat een uitsluitend recht op eene uitvinding verkrijge;

2°. wanneer het algemeen nut vordert, dat iedereen in de gelegenheid worde gesteld de uitvinding toe te passen.

Art. 98. De onteigening heeft plaats krachtens eene wet, waarin het te onteigenen octrooi wordt aangeduid onder vermelding of het geval van het vorige artikel sub 1°., dan wel het geval sub 2°. aanwezig is.

Zoodra het voorstel van wet ingediend is, wordt het aan den Octrooiraad toegezonden en in het blad, volgens art. 24 der Octrooiwet uit te geven, openbaar gemaakt.

Art. 99. Onverwijld roept de Octrooiraad allen, die volgens zijne registers belang bij het octrooi hebben, op, om binnen een bekwamen termijn mondeling of schriftelijk, opgave te doen van de schade, welke zij van de onteigening verwachten, en hij brengt Ons van de opgaven van belanghebbenden, van zijne bevinding en van alles wat tot vaststelling van de schadevergoeding kan strekken, een beredeneerd verslag uit.

Art. 100. De artikelen 3, 4, 17—20, 22, 24, 26—37, 43, eerste, derde en vierde lid, 45, eerste en derde lid en 50—54 zijn ten deze toepasselijk, behoudens:

a. dat de poging om den eigendom van het octrooi in der minne, vrij van alle lasten en regten, te verkrijgen, eerst geschiedt nadat het in het vorige artikel gemelde verslag is ingekomen;

b. dat het geding in eersten aanleg gevoerd wordt voor de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage;

c. dat het octrooi de plaats inneemt van het te onteigenen goed; de registers van den Octrooiraad, die van registers van het kadaster; de licentiehouders, die van de huurders; de pandcrediteuren, die van de hypotheekhouders.

Art. 101. Ten minste drie dagen vóór de verschijning, wordt door den Staat aan de regtbank het verslag, bedoeld bij art. 99 overgelegd.

Art. 102. Bij de berekening der schadevergoeding wordt niet gelet op licenties, verkregen nadat het wetsvoorstel tot onteigening is ingediend.

Het deel der schadevergoeding, dat den licentiehouders toegewezen is, wordt door den Staat te hunner beschikking gehouden.

Art. 103. Het vonnis van onteigening vervalt indien niet, binnen zes maanden nadat het in kracht van gewijsde is gegaan, de schadeloosstelling is betaald of geconsigneerd.

Op vertoon van duplicaten der quitantiën of der bewijzen van consignatie, tijdig opgemaakt, wordt het vonnis ingeschreven in de openbare registers van den Octrooiraad en vermeld in het in art. 98 bedoelde blad.

Door de inschrijving gaat het octrooi over op den Staat, vrij van alle lasten en regten daarop rustende. Voor zoover het octrooi niet ten dienste van vloot of leger is onteigend om eigendom van den Staat te worden, vervalt het.

Art. 104. In geval van oorlog, in den zin van art. 73 dezer wet, kan door Ons, in het belang van leger of vloot, de oogenblikkelijke inbezitneming van een octrooi gelast worden.

Het octrooi gaat dan onmiddellijk over op den Staat, vrij van alle lasten en regten daarop rustende.

Zoodra mogelijk na de onteigening, doet de Staat de aanbieding of de consignatie, voorzien bij art. 74, eerste lid, dezer wet. Art. 74 tweede lid, en art. 75 zijn mede toepasselijk."

67. Art. 97 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 22 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 158), wordt art. 105; art. 98 dier wet wordt art. 106.

68. Met de uitvoering van deze wet is belast Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

69. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel „Octrooiwet", doch met bijvoeging van den jaargang en het nummer van het *Staatsblad*, waarin zij is geplaatst.

70. Met het in werking treden dezer wet vervallen de wetten van 25 Januari 1817 (*Staatsblad* n°. 6), en van 15 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 126).

71. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen datum.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 26 *Nov.* 1910.)

—

7 *November* 1910. WET, tot wijziging en aanvulling van eenige artikelen der Burgerlijke Pensioenwet. S. 314.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1908/09, n°. 269, 1—4; 1909/10, n°. 51, 1—7.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 1917—1927.

Hand. 1e *Kamer* 1910/11, *bladz.* 17, 18, 31—33, 58—59.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de artikelen 18, 19 en 28 der Burgerlijke Pensioenwet te herzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De Burgerlijke Pensioenwet wordt gewijzigd als bij de volgende paragrafen is aangegeven:

§ 1. In art. 18, tweede lid, wordt voor: „het Departement van Algemeen Bestuur, onder hetwelk de ambtenaar het laatst werkzaam is geweest", gelezen: „het Departement van Financiën".

§ 2. In het laatste lid van art. 18 wordt voor: „het betrokken Departement van Algemeen Bestuur", gelezen: „het Departement van Financiën".

§ 3. Uit het eerste lid van art. 19 vervallen de woorden: „het hoofd van het Departement van Algemeen Bestuur, onder hetwelk de ambtenaar het laatst werkzaam is geweest en met medewerking van".

§ 4. In het eerste lid van art. 28 wordt voor „zijn advies uit" gelezen: „aan Ons advies uit".

De laatste zin van dat lid wordt gelezen als volgt:

„Dat advies wordt ingediend bij het Departement van Financiën en in afschrift toegezonden aan den belanghebbende".

§ 5. Het tweede en het derde lid van art. 28 worden vervangen door het volgende:

„Is de Minister van Financiën van oordeel, dat den belanghebbende een pensioen moet worden verleend hooger dan dat tot toekenning waarvan — of met ingang van een vroegeren dag dan waartoe — de raad adviseert, dan wordt omtrent het advies het gevoelen ingewonnen van de afdeeling van den Raad van State, bedoeld bij het tweede lid van art. 18 der wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129).

Heeft naar de meening van genoemden Minister de raad het pensioen te hoog berekend of den dag van ingang van het pensioen te vroeg gesteld, dan deelt hij zijn bezwaar, met de gronden waarop het berust, schriftelijk mede aan den belanghebbende.

Geeft deze binnen drie maanden na de dagteekening van bovenbedoelde kennisgevingen van den Minister van Financiën dien Minister zijn verlangen hiertoe schriftelijk te kennen, dan wordt ten opzichte van 's raads advies gehandeld op de wijze als in het tweede lid is omschreven".

2. Deze wet treedt in werking met den dag van hare afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 25 *Jan.* 1911.)

—

7 *November* 1910. WET, houdende regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der kolonie *Suriname* (Surinaamsche Comptabiliteitswet). S. 315.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1907/08, n°. 298, 1—4; 1908/09, n°. 52; 1909/10, n°. 32, 1—8.

Hand. id. 1909/10 *bladz.* 1980.

Hand. 1e *Kamer* 1910/11, *bladz.* 23, 28, 29, 59.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge het tweede lid van artikel 62 der Grondwet en artikel 153 van het Regle-

ment op het beleid der Regeering in de kolonie Suriname de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen dier kolonie bij de wet behoort te worden geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Iste HOOFDSTUK.

Van de wijze van beheer der koloniale geldmiddelen.

AFDEELING I.

Van de begrooting.

Art. 1. De koloniale huishoudelijke begrooting wordt gesplitst

voor de uitgaven:

in afdeelingen en artikelen;

voor de ontvangsten:

in afdeelingen en onderdeelen.

2. Moet, ingevolge art. 112 van het Reglement op het beleid der Regeering, de begrooting definitief worden vastgesteld door de wet, dan wordt het daartoe strekkend ontwerp uiterlijk op het tijdstip voor de indiening van de Staatsbegrooting, bij artikel 124 der Grondwet bepaald, aan de Staten-Generaal aangeboden.

De Gouverneur kondigt de wet, houdende definitieve vaststelling van de begrooting der kolonie, zoo spoedig mogelijk af.

3. Bij de vaststelling van de begrooting worden de artikelen aangewezen, welke door den Gouverneur door overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven kunnen worden aangevuld, wanneer het toegestaan bedrag ontoereikend wordt bevonden. Ook artikelen, welke voor memorie zijn uitgetrokken, kunnen voor die overschrijving worden aangewezen.

Overschrijvingen van net eene begrootingsartikel op het andere vinden niet plaats dan krachtens algemeene verordening, uitgegaan van de macht, die de begrooting heeft vastgesteld.

4. De begrootingsposten worden, behoudens de bepalingen van art. 31, middellijk nog onmiddellijk verhoogd door eenige der kolonie aankomende bate.

5. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke niet in de begrooting zijn omschreven, worden in Nederland door Ons, en in de kolonie door den Gouverneur, op den post voor onvoorziene uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden in de rekening gebracht en omschreven in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

6. Elke begrooting wordt vastgesteld voor een tijdvak van een jaar, loopende van en met 1 Januari tot en met 31 December.

De dienst blijft open: tot en met 31 Maart van het jaar volgende op het dienstjaar om de werken of gedeelten daarvan en de leveranties te volbrengen en de goederen te verzenden, waarvan de volbrenging of verzending volgens de verklaring van het hoofd der betrokken administratie, ten gevolge van omstandigheden, in die verklaring te vermelden, niet vóór of op den laatsten December van het dienstjaar heeft plaats gehad; tot en met den 31sten December daaraanvolgende om alles ten einde te brengen wat het bewerkstelligen van de ontvangsten en het verevenen en ordonnanceeren van de uitgaven betreft.

AFDEELING II.

Van de ontvangsten.

7. Al de in Nederland voor de kolonie ontvangen gelden worden gestort in 's Rijks schatkist. De in de kolonie ontvangen gelden worden gestort in de koloniale kas.

8. Is tot aanvulling der koloniale middelen eene bijdrage uit 's Rijks schatkist noodig, dan wordt de rekening van de kolonie met 's Rijks schatkist goedgeschreven voor het bedrag van de bijdrage, gelijk die voorkomt in den ramingsstaat der middelen, gevoegd bij de koloniale huishoudelijke begrooting voor dat jaar.

De sommen, welke wegens bijdrage zijn toegestaan en bij vaststelling van het slot der rekening niet noodig blijken te zijn geweest, worden zoo spoedig mogelijk ten bate van 's Rijks middelen teruggeschreven.

9. Indien het overeenkomstig art. 114 van het Reglement op het beleid der Regeering vastgestelde slot der rekening zonder bijdrage uit 's Rijks schatkist een batig saldo aanwijst, wordt dat als afzonderlijke post opgenomen onder de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven van het jaar, volgende op dat, waarin de rekening is vastgesteld.

10. Bruikbare goederen, voor den kolonialen dienst bestemd, worden niet vervreemd.

Van dit verbod zijn uitgezonderd voorwerpen, die niet meer voor dien dienst benoodigd zijn, zoomede voorwerpen, welke om dringende redenen aan derden, of tot uitvoering van gouvernementswerken aan aannemers afgestaan of verkocht worden.

Andere roerende goederen, eigendom van de kolonie, waarvan de verkoop in haar belang wenschelijk is, alsmede de niet meer voor den dienst benoodigde goederen in het vorig lid

bedoeld, worden steeds in het openbaar verkocht, tenzij door Ons of door den Gouverneur in bijzondere omstandigheden machtiging of last wordt gegeven tot onderhandschen verkoop.

11. Belastingen en andere middelen worden geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar, waarin zij ontvangen worden.

12. Regelingen strekkende tot invoering, verhooging, verlaging of afschaffing van belastingen of tot opheffing van eenig ander middel van inkomst, treden niet in werking, voordat bij de begrooting op die invoering, verhooging, verlaging, afschaffing of opheffing gerekend is.

Om dringende redenen kan hierop eene uitzondering worden gemaakt.

13. Teruggaaf van hetgeen betaald is wegens belasting of wegens eenig ander middel wordt gebracht in mindering van de gelijksoortige ontvangsten over het jaar, waarin de teruggave plaats had.

Indien meer is teruggegeven dan van de ontvangsten kan worden afgetrokken, wordt het meerdere als uitgaaf verantwoord.

De bewijzen der teruggaven, vergezeld van bescheiden, waaruit van de aanleiding en den last daartoe blijkt, worden overgelegd aan de Algemeene Rekenkamer.

14. Geschillen over vorderingen kunnen in Nederland door Ons, en in de kolonie door den Gouverneur, na ingewonnen advies van den Raad van Bestuur, worden beëindigd bij dading, waarop, indien het onderwerp van het geschil eene hoogere geldswaarde heeft dan ƒ 10,000, goedkeuring bij de wet is vereischt.

Jaarlijks wordt door Onzen Minister van Koloniën van de dadingen, welke geen goedkeuring bij de wet behoeven, mededeeling gedaan aan de Staten-Generaal.

15. Kwijtschelding van vorderingen wordt verleend door Ons, indien de invordering in Nederland had moeten plaats hebben, en krachtens Onze machtiging door den Gouverneur, wanneer de invordering in de kolonie had moeten geschieden.

Geheele of gedeeltelijke kwijtschelding van eene vordering, die meer bedraagt dan ƒ 10,000, behoeft goedkeuring bij de wet.

16. Alle uit belastingverordeningen voortspruitende vorderingen van de kolonie verjaren, voor zoover die verordeningen zelf daaromtrent geen andere termijnen behelzen, met vijf jaren, te rekenen van den aanvang van het jaar, waarin de belasting invorderbaar was.

Overigens zijn de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek der kolonie op de verjaring van de vorderingen der kolonie toepasselijk.

AFDEELING III.

Van de uitgaven.

17. Alle betalingen voor de kolonie, welke in Nederland moeten plaats hebben, waaronder ook zijn begrepen die, ter versterking van de koloniale kas, worden door aanwijzing op 's Rijks schatkist, en die, welke in de kolonie moeten plaats hebben, worden door aanwijzing op de koloniale kas bewerkstelligd.

18. Voor de betalingen, welke in Nederland moeten plaats hebben, worden door den Minister van Financiën aan den Minister van Koloniën kredieten geopend.

Deze kredieten mogen het tegoed van de kolonie in 's Rijks schatkist met niet meer dan 2 millioen gulden te boven gaan.

Aan de kolonie kan door Ons de verplichting worden opgelegd om rente ten behoeve van 's Rijks schatkist te vergoeden over het bedrag, waarmede de kredieten het tegoed te boven gaan.

19. Het uitvoeren van werken en het doen van leverantiën en transporten ten behoeve van de kolonie worden in het openbaar aanbesteed.

Alleen wanneer Onze Minister van Koloniën of de Gouverneur zulks in het belang der kolonie noodig oordeelt, kan van dien regel worden afgeweken.

In dat geval wordt van de beweegredenen melding gemaakt in de beschikking, waarbij de werken of leverantiën en transporten worden bevolen.

20. De voorwaarden van aanbesteding vermelden de waarborgen, vereischt om als mededinger te worden toegelaten.

De bij de inschrijving en de uitvoering van de werken, leverantiën en transporten in acht te nemen bepalingen worden voor aanbestedingen in Nederland door den Minister van Koloniën en voor die in de kolonie door den Gouverneur vastgesteld.

Bij overeenkomsten wegens werken, leverantiën en transporten worden aan de aannemers geen interesten toegezegd ter zake van mogelijke vertraging in de voldoening hunner vordering.

21. Het is aan alle landsdienaren in de kolonie en aan die tot het Departement van Koloniën behoorende, verboden werken, leverantiën of transporten voor de kolonie aan te nemen, zich daarvoor borg te stellen, of daaraan hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings deel te hebben.

22. Voorschotten kunnen worden verleend aan aannemers of leveranciers en, in de gevallen door Ons of door den Gouverneur te bepalen, op traktementen, — verlofs- en non-activiteitstraktementen daaronder begrepen, — wachtgelden, pensioenen, declaratiën wegens reis- en verblijfkosten en vaste uitkeeringen.

Sommen ter goede rekening kunnen binnen de grenzen der begrooting worden verstrekt tot het doen van betalingen ten behoeve van door Ons of door den Gouverneur aan te wijzen onderwerpen van huishoudelijk beheer.

Van die sommen wordt vóór het sluiten van den betrokken dienst rekening afgelegd en de ongebruikte gedeelten worden in mindering gebracht van de uitgaven ten laste van de artikelen, waaruit de sommen zijn gekweten.

23. De vorderingen ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting worden verevend en betaalbaar gesteld in Nederland door of namens den Minister van Koloniën en in de kolonie door of namens den Gouverneur.

24. Koloniale goederen, hoe ook genaamd, worden niet aan een schuldeischer afgestaan in het voordeel van het artikel der begrooting, waaruit zijne vordering moet worden gekweten.

25. Elke verevening en betaalbaarstelling moet, behoudens het bepaalde bij artikel 22, gegrond zijn op het bewijs van het verkregen recht van de schuldeischers.

De bescheiden, welke door de schuldeischers tot staving hunner vorderingen moeten worden overgelegd, moeten beantwoorden aan de eischen, daarvoor door Ons te stellen bij algemeenen maatregel van bestuur, nadat de Algemeene Rekenkamer gehoord is.

26. De uitgaven behooren tot den dienst van het jaar, waarin de rechten der schuldeischers van de kolonie zijn verkregen, behoudens de uitzondering, gemaakt in het tweede lid van artikel 6.

Gratificatiën en subsidiën behooren tot den dienst van het jaar, waarin zij zijn verleend, tenzij bij de toekenning anders is bepaald.

Voorschotten behooren tot den dienst van het jaar, waarin zij zijn betaalbaar gesteld.

27. Onverevend gebleven vorderingen betreffende afgesloten diensten worden, mits zij niet verjaard zijn, gekweten uit de som voor onvoorziene uitgaven van het dienstjaar, waarin zij later verevend worden, en in de rekening afzonderlijk verantwoord en omschreven.

Verevende uitgaven, die worden teruggegeven vóór de afsluiting van den dienst, die er mede werd belast, worden in mindering der uitgaven van het betrokken artikel gebracht.

28. Behoudens de bepalingen van artikel 30 zijn alle vorderingen ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting, die niet aan het Departement van Koloniën of aan het koloniaal bestuur schriftelijk zijn ingediend binnen achttien maanden na de opening van het dienstjaar, verjaard; zij worden niet verevend noch betaald, tenzij om bijzondere redenen de voldoening van die vorderingen vóór de afsluiting van den betrokken dienst, in Nederland door Ons, en in de kolonie door den Gouverneur, mocht worden toegestaan.

29. Door of vanwege het hoofd der betrokken administratie wordt aan den schuldeischer, zoo hij dat verlangt, bij de indiening zijner vordering een behoorlijk gedagteekend bewijs van ontvangst der ingediende stukken afgegeven.

30. Voor zoover ten opzichte van speciale onderwerpen niet anders is bepaald, zijn de bij de burgerlijke wetten in Nederland gestelde termijnen van verjaring toepasselijk:

1°. op alle in Nederland verschuldigde vorderingen wegens rente van koloniale schulden en die wegens traktementen, pensioenen, onderstandgelden en alle andere, welker bedrag bepaald is en welker verevening niet afhankelijk is van eene voorafgaande indiening van stukken door belanghebbenden;

2°. op alle in Nederland verevende vorderingen, waarvoor mandaten of ordonnantiën van betaling zijn afgegeven.

Op alle sub 1 vermelde in de kolonie verschuldigde vorderingen en op alle in de kolonie tot voldoening van vorderingen afgegeven mandaten en ordonnantiën zijn de in de voor de kolonie geldende algemeene verordeningen gestelde termijnen van verjaring toepasselijk.

31. Wanneer voorwerpen, welke voor den kolonialen dienst zijn aangekocht of voortgebracht, worden afgestaan aan een anderen tak van dienst dan die, welke de uitgaaf tot aankoop of voortbrenging gelastte, wordt de begrootingspost, bestemd tot aanschaffing van gelijksoortige behoeften in het dienstjaar, waarin de afstand plaats heeft (onverschillig wanneer de aankoop of voortbrenging is geschied) voor de geschatte geldswaarde goedgeschreven en met een gelijk bedrag belast het artikel, waaruit de tak van dienst, die de goederen behoeft, de uitgaaf tot aanschaffing kan kwijten.

Ingeval ten laste van een begrootingspost minder is betaald dan het bedrag, waarmede de uitgaven tengevolge van deze verstrekkingen

zouden moeten worden verminderd, wordt het verschil ten bate van de middelen der kolonie geboekt. Is ten laste van den begrootingspost nog niets betaald, dan wordt de geheele waarde van de verstrekte goederen ten bate van die middelen geboekt.

Wanneer na de boeking ten bate van de middelen betalingen ten laste van een begrootingspost gedaan worden, kan door overboeking het bedrag dier betalingen zooveel mogelijk worden verminderd met de ten bate van de middelen geboekte som.

32. Vereveningen op rekening of in mindering geschieden alleen voor gedane diensten, en nimmer mogen de verevende sommen dan nog overschrijden *vier vijfde* gedeelten der bedragen, waarop blijkens behoorlijke bewijzen van oplevering recht is verkregen.

IIde HOOFDSTUK.

Van de verantwoording der koloniale geldmiddelen.

AFDEELING I.

Van de contrôle.

33. De contrôle over de koloniale uitgaven en ontvangsten geschiedt door de Algemeene Rekenkamer in Nederland overeenkomstig deze wet en voorts naar de thans bestaande of nader vast te stellen bepalingen voor de contrôle der Staatsuitgaven en ontvangsten.

Van alle ten laste van de kolonie aangegane geldleeningen houdt de Algemeene Rekenkamer de noodige registers om eene behoorlijke contrôle te verzekeren.

De Algemeene Rekenkamer deelt hare bedenkingen tegen de verevening der uitgaven en tegen de boeking der ontvangsten aan den Minister van Koloniën mede binnen drie maanden, nadat de bescheiden bij de Kamer zijn ingekomen.

Bij die mededeeling voegt zij de bescheiden, waartoe hare bedenkingen betrekking hebben, ter inzage en voor zooveel noodig ter verbetering.

34. Door den Gouverneur wordt onder dagteekening van de afsluiting van het dienstjaar eene rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten opgemaakt, die vóór of op den laatsten Mei van het daarop volgend jaar door tusschenkomst van den Minister van Koloniën aan de Algemeene Rekenkamer gezonden wordt.

Die rekening wijst in de volgorde der begrooting en met gelijke omschrijving der artikelen en onderdeelen afzonderlijk aan:

in uitgaaf:

het geraamd bedrag en wat daarop is verevend;

in ontvangst:

het geraamd bedrag en wat daarop is ontvangen;

met aanduiding van de verschillen in meer en minder zoowel wat de uitgaven als de ontvangsten betreft, en met vermelding welke van de verevende sommen voldaan, welke verschuldigd gebleven zijn.

Zij vermeldt tevens zooveel mogelijk de oorzaken der verschillen tusschen de ramingen en uitkomsten.

Bij de rekening wordt een staat overgelegd, die naar onderscheiding der dienstjaren aantoont, welke sommen in het afgesloten dienstjaar, wegens uitgaven op vroegere dienstjaren verevend, eensdeels hetzij uitgegeven, hetzij door verjaring vrijgevallen, anderdeels verschuldigd gebleven zijn.

35. De in het voorgaande artikel omschreven rekening wordt door de Algemeene Rekenkamer, na vergelijking met de door haar gehouden aanteekeningen, voorzien van eene verklaring van bevinding en binnen drie maanden na ontvangst aan den Minister van Koloniën teruggezonden, onder mededeeling van de bedenkingen en opmerkingen, waartoe het onderzoek van de rekening en van de daartoe behoorende verantwoordingsstukken aanleiding heeft gegeven, voor zoover die niet reeds in haar, in het volgend artikel te vermelden, jaarverslag zijn opgenomen.

36. Jaarlijks vóór of op 1 April zendt de Algemeene Rekenkamer aan Ons een volledig verslag van hare werkzaamheden over het afgeloopen jaar, waarin tevens vermeld worden alle ontdekte onregelmatigheden en afwijkingen van bestaande verordeningen, benevens de maatregelen, welke zij in het belang van het beheer der geldmiddelen wenschelijk acht.

Dit verslag, waarin wordt aangeteekend de stand der rekening van 's Rijks schatkist met de kolonie, wordt medegedeeld aan de Staten-Generaal en aan den Gouverneur ter overlegging aan den Kolonialen Raad.

AFDEELING II.

Van de ordonnateurs en andere niet rekenplichtige landsdienaren.

37. Alle landsdienaren, die zonder ter zake rekenplichtig te zijn door onrechtmatige handelingen of door het nalaten van de zorg, waartoe zij gehouden zijn, middellijk of onmiddellijk aan de kolonie schade toebrengen, zijn verplicht die schade te vergoeden.

De vervolging van en het verhaal op de bedoelde landsdienaren in Nederland, hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden geschieden volgens de regelen, bij de Rijkswetten vastgesteld of vast te stellen.

Voor Suriname wordt door Ons in dit onderwerp voorzien.

38. Al wie bevoegd is of gedelegeerd wordt tot het aangaan van schulden en tot de beoordeeling en het onderzoek van vorderingen ten laste van de kolonie, alsmede tot de betaalbaarstelling daarvan, mag niet tevens zijn rekenplichtige.

In Suriname kan in bijzondere gevallen van dit voorschrift worden afgeweken.

AFDEELING III.

Van de rekenplichtigen.

39. Alle personen en administratiën, die gemunt geld of geldswaardig papier, aan de kolonie toebehoorende of in 's Rijks schatkist dan wel in de koloniale kas gedeponeerd, onder zich hebben of magazijnen beheeren, zijn, voor zooveel zij een zelf standig beheer voeren, verplicht aan de Algemeene Rekenkamer rekening af te leggen van het door hen gevoerd beheer.

Dezelfde verplichting kan door Onzen Minister van Koloniën of door den Gouverneur ook worden opgelegd aan personen en administratiën, die met den verkoop van landsgoederen belast zijn.

De rekenplichtigen worden ter zake van hun gehouden beheer niet van verantwoordelijkheid ontheven dan door een deswege door de Algemeene Rekenkamer af te geven bewijs.

Hierop wordt alleen eene uitzondering toegelaten voor hen, die den kolonialen dienst hebben verlaten, ingeval na de indiening van hunne laatste rekening drie jaren zijn verloopen zonder dat de uitkomst van het onderzoek der rekening te hunner kennis is gebracht.

40. Door den Gouverneur wordt bepaald welke rekenplichtigen tot borgstelling verplicht zijn, zoomede tot welk bedrag.

41. Door de Algemeene Rekenkamer worden aan de rekenplichtigen de modellen en tijdstippen van inzending der rekeningen voorgeschreven, alsmede de termijnen tot beantwoording van de daarop gevallen aanmerkingen en tot het indienen van bezwaren tegen de veranderingen, welke zij in de rekeningen heeft gemaakt.

Na het verstrijken van den termijn neemt de Algemeene Rekenkamer een besluit.

Wanneer, ondanks de door een rekenplichtige tegen de gemaakte veranderingen ingebrachte bezwaren, de Algemeene Rekenkamer van meening is niet op die veranderingen te moeten terugkomen, kan de rekenplichtige binnen twee maanden, nadat de beslissing te zijner kennis is gebracht, daarvan herziening vorderen.

Het onderzoek omtrent zoodanige herziening wordt opgedragen aan andere leden der Algemeene Rekenkamer dan die, welke de beslissing hebben voorgesteld, waardoor de rekenplichtige zich bezwaard acht.

Het besluit omtrent die herziening wordt genomen in eene vereenigde zitting der Algemeene Rekenkamer.

Te allen tijde, ook na afgifte van het in artikel 39 bedoelde bewijs, is de Algemeene Rekenkamer bevoegd tot herziening van besluiten, genomen op grond van stukken, die later blijken valsch te zijn, tenzij verjaring is ingetreden van de straf of van het recht tot strafvordering.

Van den uitslag der herzieningen wordt melding gemaakt in het verslag bedoeld in artikel 36.

42. Aan de rekenplichtigen, die achterlijk zijn in het inzenden van hunne rekeningen, wordt door de Algemeene Rekenkamer een nieuwe termijn gesteld.

Bij verdere nalatigheid geeft de Algemeene Rekenkamer, naar gelang het verzuim in Nederland of in de kolonie wordt gepleegd, daarvan kennis aan Onzen Minister van Koloniën of aan den Gouverneur, die een ambtenaar aanwijst tot het ambtshalve opmaken van de rekeningen op kosten van de nalatigen, die bovendien door de Algemeene Rekenkamer worden beboet, indien zij daarvoor termen aanwezig acht.

Voor zooveel de rekenplichtigen inkomsten van de kolonie genieten, gaat de boete voor elk verzuim niet te boven het een twaalfde gedeelte van het jaarlijksch bedrag hunner bezoldiging, of wanneer zij procentsgewijze worden beloond, het een twaalfde gedeelte van hunne gemiddelde jaarlijksche inkomsten.

Voor hen, die geen inkomsten uit de koloniale kas genieten, wordt het op te leggen bedrag aan boete in geen geval hooger gesteld dan *f* 50 voor elk verzuim.

De rekeningen worden verder behandeld en afgedaan als waren zij door de rekenplichtigen zelven opgemaakt en ingezonden.

43. Indien een rekenplichtige onder curateele wordt gesteld, voortvluchtig is of overlijdt, wordt de rekening, die hij had behooren

te doen, ambtshalve opgemaakt door een ambtenaar, daartoe door of van wege Onzen Minister van Koloniën of den Gouverneur aan te wijzen.

Deze rekening wordt aan den curator of aan de erfgenamen of rechtverkrijgenden medegedeeld; zij ontvangen desverlangd inzage van de daartoe behoorende bescheiden en aan hen wordt een redelijke termijn verleend om hunne bezwaren tegen de rekening en de daartoe behoorende bescheiden te doen gelden.

Na ontvangst van het antwoord van den curator, de erfgenamen of rechtverkrijgenden, dan wel wanneer zij den hun verleenden termijn ongebruikt hebben laten verstrijken, wordt de rekening overgebracht bij de Algemeene Rekenkamer, die haar in vereenigde zitting behandelt, en tegen wier besluit geene voorziening is toegelaten.

De erfgenamen en rechtverkrijgenden zijn van aansprakelijkheid ontslagen, wanneer drie jaren zijn verloopen:

1°. na den dood van den rekenplichtige, zonder dat aan hem de ambtshalve opgemaakte rekening is medegedeeld;

2°. na het verstrijken van den aan hen tot indiening hunner bezwaren verleenden termijn, zonder dat de rekening is vastgesteld.

44. In Nederland wordt door Onzen Minister van Koloniën en in de kolonie door den Gouverneur gezorgd voor de uitvoering der besluiten van de Algemeene Rekenkamer, vermeld in artikel 41, en voor de invordering van de boeten en van de kosten bedoeld in artikel 42.

Sluit de rekening van een rekenplichtige, of die welke voor hem is opgemaakt, met een voor hem nadeelig slot, dan wordt dit, evenals de boeten en kosten, bij voorkeur verhaald op den gestelden borgtocht en op de inkomsten van den rekenplichtige. Zijn beide niet voldoende, dan geschiedt de invordering van het tekort in Nederland of in de kolonie op de aldaar voor de invordering der directe belastingen voorgeschreven wijze.

Indien de rekening sluit met een voor den rekenplichtige voordeelig slot, wordt dit door de administratie uitgekeerd.

45. Ter verzekering van de belangen der kolonie kunnen aan rekenplichtigen voorloopig vergoedingen opgelegd worden door de autoriteiten, welke daartoe door den Gouverneur worden aangewezen.

46. Van de in artikel 42 bedoelde boeten kan door Ons kwijtschelding worden verleend na ingewonnen advies van de Algemeene Rekenkamer.

Overgangs- en slotbepalingen.

47. De voorschriften dezer wet worden voor het eerst toegepast op den dienst van het jaar 1911.

De aanzuivering en verantwoording van de uitgaven en ontvangsten betreffende vorige diensten geschieden op den tot dusver bestaanden voet.

48. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van Surinaamsche Comptabiliteitswet.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 23 *Nov.* 1910.)

---

7 *November* 1910. WET, houdende regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der kolonie *Curaçao* (Curaçaosche Comptabiliteitswet). S. 316.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1907/08, n°. 298, 1—4; 1908/09, n°. 52; 1909/10, n°. 32, 1—8.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 1980.

Hand. 1e *Kamer* 1910/11, *bladz.* 23, 28, 29, 59.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge het tweede lid van artikel 62 der Grondwet en artikel 174 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen dier kolonie bij de wet behoort te worden geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Iste HOOFDSTUK.

Van de wijze van beheer der koloniale geldmiddelen.

AFDEELING I.

Van de begrooting.

Art. **1.** De koloniale huishoudelijke begrooting wordt gesplitst

voor de uitgaven:

in afdeelingen en artikelen;

voor de ontvangsten:

in afdeelingen en onderdeelen.

2. Moet, ingevolge art. 104 van het Reglement op het beleid der Regeering, de begrooting definitief worden vastgesteld door de wet, dan wordt het daartoe strekkend ontwerp uiterlijk op het tijdstip voor de indiening van de Staatsbegrooting, bij artikel 124 der Grondwet bepaald, aan de Staten-Generaal aangeboden.

De Gouverneur kondigt de wet, houdende definitieve vaststelling van de begrooting der kolonie, zoo spoedig mogelijk af.

3. Bij de vaststelling van de begrooting worden de artikelen aangewezen, welke door den Gouverneur door overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven kunnen worden aangevuld, wanneer het toegestaan bedrag ontoereikend wordt bevonden. Ook artikelen, welke voor memorie zijn uitgetrokken, kunnen voor die overschrijving worden aangewezen.

Overschrijvingen van het eene begrootingsartikel op het andere vinden niet plaats dan krachtens algemeene verordening, uitgegaan van de macht, die de begrooting heeft vastgesteld.

4. De begrootingsposten worden, behoudens de bepalingen van art. 31, middellijk nog onmiddellijk verhoogd door eenige der kolonie aankomende bate.

5. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke niet in de begrooting zijn omschreven, worden in Nederland door Ons, en in de kolonie door den Gouverneur, op den post voor onvoorziene uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden in de rekening gebracht en omschreven in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

6. Elke begrooting wordt vastgesteld voor een tijdvak van een jaar, loopende van en met 1 Januari tot en met 31 December.

De dienst blijft open : tot en met 31 Maart van het jaar volgende op het dienstjaar om de werken of gedeelten daarvan en de leveranties te volbrengen en de goederen te verzenden, waarvan de volbrenging of verzending volgens de verklaring van het hoofd der betrokken administratie, ten gevolge van omstandigheden, in die verklaring te vermelden, niet vóór of op den laatsten December van het dienstjaar heeft plaats gehad ; tot en met den 31sten December daaraanvolgende om alles ten einde te brengen wat het bewerkstelligen van de ontvangsten en het verevenen en ordonnanceeren van de uitgaven betreft.

AFDEELING II.

Van de ontvangsten.

7. Al de in Nederland voor de kolonie ontvangen gelden worden gestort in 's Rijks schatkist. De in de kolonie ontvangen gelden worden gestort in de koloniale kas.

8. Is tot aanvulling der koloniale middelen eene bijdrage uit 's Rijks schatkist noodig, dan wordt de rekening van de kolonie met 's Rijks schatkist goedgeschreven voor het bedrag van de bijdrage, gelijk die voorkomt in den ramingsstaat der middelen, gevoegd bij de koloniale huishoudelijke begrooting voor dat jaar.

De sommen, welke wegens bijdrage zijn toegestaan en bij vaststelling van het slot der rekening niet noodig blijken te zijn geweest, worden zoo spoedig mogelijk ten bate van 's Rijks middelen teruggeschreven.

9. Indien het overeenkomstig art. 106 van het Reglement op het beleid der Regeering vastgestelde slot der rekening zonder bijdrage uit 's Rijks schatkist een batig saldo aanwijst, wordt dat als afzonderlijke post opgenomen onder de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven van het jaar, volgende op dat, waarin de rekening is vastgesteld.

10. Bruikbare goederen, voor den kolonialen dienst bestemd, worden niet vervreemd.

Van dit verbod zijn uitgezonderd voorwerpen, die niet meer voor dien dienst benoodigd zijn, zoomede voorwerpen, welke om dringende redenen aan derden, of tot uitvoering van gouvernementswerken aan aannemers afgestaan of verkocht worden.

Andere roerende goederen, eigendom van de kolonie, waarvan de verkoop in haar belang wenschelijk is, alsmede de niet meer voor den dienst benoodigde goederen in het vorig lid bedoeld, worden steeds in het openbaar verkocht, tenzij door Ons of door den Gouverneur in bijzondere omstandigheden machtiging of last wordt gegeven tot onderhandschen verkoop.

11. Belastingen en andere middelen worden geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar, waarin zij ontvangen worden.

12. Regelingen strekkende tot invoering, verhooging, verlaging of afschaffing van belastingen of tot opheffing van eenig ander middel van inkomst, treden niet in werking, voordat bij de begrooting op die invoering, verhooging, verlaging, afschaffing of opheffing gerekend is.

Om dringende redenen kan hierop eene uitzondering worden gemaakt.

13. Teruggaaf van hetgeen betaald is wegens belasting of wegens eenig ander middel wordt gebracht in mindering van de gelijksoortige ontvangsten over het jaar, waarin de teruggave plaats had.

Indien meer is teruggegeven dan van de ontvangsten kan worden afgetrokken, wordt het meerdere als uitgaaf verantwoord.

De bewijzen der teruggaven, vergezeld van

bescheiden, waaruit van de aanleiding en den last daartoe blijkt, worden overgelegd aan de Algemeene Rekenkamer.

14. Geschillen over vorderingen kunnen in Nederland door Ons, en in de kolonie door den Gouverneur, na ingewonnen advies van den Raad van Bestuur, worden beëindigd bij dading, waarop, indien het onderwerp van het geschil eene hoogere geldswaarde heeft dan ƒ 10,000, goedkeuring bij de wet is vereischt.

Jaarlijks wordt door Onzen Minister van Koloniën van de dadingen, welke geen goedkeuring bij de wet behoeven, mededeeling gedaan aan de Staten-Generaal.

15. Kwijtschelding van vorderingen wordt verleend door Ons, indien de invordering in Nederland had moeten plaats hebben, en krachtens Onze machtiging door den Gouverneur, wanneer de invordering in de kolonie had moeten geschieden.

Geheele of gedeeltelijke kwijtschelding van eene vordering, die meer bedraagt dan ƒ 10,000, behoeft goedkeuring bij de wet.

16. Alle uit belastingverordeningen voortspruitende vorderingen van de kolonie verjaren, voor zoover die verordeningen zelf daaromtrent geen andere termijnen behelzen, met vijf jaren, te rekenen van den aanvang van het jaar, waarin de belasting invorderbaar was.

Overigens zijn de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek der kolonie op de verjaring van de vorderingen der kolonie toepasselijk.

AFDEELING III.

Van de uitgaven.

17. Alle betalingen voor de kolonie, welke in Nederland moeten plaats hebben, waaronder ook zijn begrepen die, ter versterking van de koloniale kas, worden door aanwijzing op 's Rijks schatkist, en die, welke in de kolonie moeten plaats hebben, worden door aanwijzing op de koloniale kas bewerkstelligd.

18. Voor de betalingen, welke in Nederland moeten plaats hebben, worden door den Minister van Financiën aan den Minister van Koloniën kredieten geopend.

Deze kredieten mogen het tegoed van de kolonie in 's Rijks schatkist met niet meer dan ƒ 500,000 te boven gaan.

Aan de kolonie kan door Ons de verplichting worden opgelegd om rente ten behoeve van 's Rijks schatkist te vergoeden over het bedrag, waarmede de kredieten het tegoed te boven gaan.

19. Het uitvoeren van werken en het doen van leverantiën en transporten ten behoeve van de kolonie worden in het openbaar aanbesteed.

Alleen wanneer Onze Minister van Koloniën of de Gouverneur zulks in het belang der kolonie noodig oordeelt, kan van dien regel worden afgeweken.

In dat geval wordt van de beweegredenen melding gemaakt in de beschikking, waarbij de werken of leverantiën en transporten worden bevolen.

20. De voorwaarden van aanbesteding vermelden de waarborgen, vereischt om als mededinger te worden toegelaten.

De bij de inschrijving en de uitvoering van de werken, leverantiën en transporten in acht te nemen bepalingen worden voor aanbestedingen in Nederland door den Minister van Koloniën en voor die in de kolonie door den Gouverneur vastgesteld.

Bij overeenkomsten wegens werken, leverantiën en transporten worden aan de aannemers geen interesten toegezegd ter zake van mogelijke vertraging in de voldoening hunner vordering.

21. Het is aan alle landsdienaren in de kolonie en aan die tot het Departement van Koloniën behoorende, verboden werken, leverantiën of transporten voor de kolonie aan te nemen, zich daarvoor borg te stellen of daaraan hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings deel te hebben.

22. Voorschotten kunnen worden verleend aan aannemers of leveranciers en, in de gevallen door Ons of door den Gouverneur te bepalen, op traktementen, — verlofs- en non-activiteitstraktementen daaronder begrepen, — wachtgelden, pensioenen, declaratiën wegens reis- en verblijfkosten en vaste uitkeeringen.

Sommen ter goede rekening kunnen binnen de grenzen der begrooting worden verstrekt tot het doen van betalingen ten behoeve van door Ons of door den Gouverneur aan te wijzen onderwerpen van huishoudelijk beheer.

Van die sommen wordt vóór het sluiten van den betrokken dienst rekening afgelegd en de ongebruikte gedeelten worden in mindering gebracht van de uitgaven ten laste van de artikelen, waaruit de sommen zijn gekweten.

23. De vorderingen ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting worden vereevend en betaalbaar gesteld in Nederland door of namens den Minister van Koloniën en in de kolonie door of namens den Gouverneur.

24. Koloniale goederen, hoe ook genaamd, worden niet aan een schuldeischer afgestaan in het voordeel van het artikel der begroo-

ting, waaruit zijne vordering moet worden gekweten.

25. Elke verevening en betaalbaarstelling moet, behoudens het bepaalde bij artikel 22, gegrond zijn op het bewijs van het verkregen recht van de schuldeischers.

De bescheiden, welke door de schuldeischers tot staving hunner vorderingen moeten worden overgelegd, moeten beantwoorden aan de eischen, daarvoor door Ons te stellen bij algemeenen maatregel van bestuur, nadat de Algemeene Rekenkamer gehoord is.

26. De uitgaven behooren tot den dienst van het jaar, waarin de rechten der schuldeischers van de kolonie zijn verkregen, behoudens de uitzondering, gemaakt in het tweede lid van artikel 6.

Gratificatiën en subsidiën behooren tot den dienst van het jaar, waarin zij zijn verleend, tenzij bij de toekenning anders is bepaald.

Voorschotten behooren tot den dienst van het jaar, waarin zij zijn betaalbaar gesteld.

27. Onverevend gebleven vorderingen betreffende afgesloten diensten worden, mits zij niet verjaard zijn, gekweten uit de som voor onvoorziene uitgaven van het dienstjaar, waarin zij later verevend worden, en in de rekening afzonderlijk verantwoord en omschreven.

Verevende uitgaven, die worden teruggegeven vóór de afsluiting van den dienst, die er mede werd belast, worden in mindering der uitgaven van het betrokken artikel gebracht.

28. Behoudens de bepalingen van artikel 30 zijn alle vorderingen ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting, die niet aan het Departement van Koloniën of aan het koloniaal bestuur schriftelijk zijn ingediend binnen achttien maanden na de opening van het dienstjaar, verjaard ; zij worden niet verevend noch betaald, tenzij om bijzondere redenen de voldoening van die vorderingen vóór de afsluiting van den betrokken dienst, in Nederland door Ons, en in de kolonie door den Gouverneur, mocht worden toegestaan.

29. Door of vanwege het hoofd der betrokken administratie wordt aan den schuldeischer, zoo hij dat verlangt, bij de indiening zijner vordering een behoorlijk gedagteekend bewijs van ontvangst der ingediende stukken afgegeven.

30. Voor zoover ten opzichte van speciale onderwerpen niet anders is bepaald, zijn de bij de burgerlijke wetten in Nederland gestelde termijnen van verjaring toepasselijk :

1°. op alle in Nederland verschuldigde vorderingen wegens rente van koloniale schulden en die wegens traktementen, pensioenen, onderstandgelden en alle andere, welker bedrag bepaald is en welker verevening niet afhankelijk is van eene voorafgaande indiening van stukken door belanghebbenden ;

2°. op alle in Nederland verevende vorderingen, waarvoor mandaten of ordonnantiën van betaling zijn afgegeven.

Op alle sub 1 vermelde in de kolonie verschuldigde vorderingen en op alle in de kolonie tot voldoening van vorderingen afgegeven mandaten en ordonnantiën zijn de in de voor de kolonie geldende algemeene verordeningen gestelde termijnen van verjaring toepasselijk.

31. Wanneer voorwerpen, welke voor den kolonialen dienst zijn aangekocht of voortgebracht, worden afgestaan aan een anderen tak van dienst dan die, welke de uitgaaf tot aankoop of voortbrenging gelastte, wordt de begrootingspost, bestemd tot aanschaffing van gelijksoortige behoeften in het dienstjaar, waarin de afstand plaats heeft (onverschillig wanneer de aankoop of voortbrenging is geschied) voor de geschatte geldswaarde goedgeschreven en met een gelijk bedrag belast het artikel, waaruit de tak van dienst, die de goederen behoeft, de uitgaaf tot aanschaffing kan kwijten.

Ingeval ten laste van een begrootingspost minder is betaald dan het bedrag, waarmede de uitgaven tengevolge van deze verstrekkingen zouden moeten worden verminderd, wordt het verschil ten bate van de middelen der kolonie geboekt. Is ten laste van den begrootingspost nog niets betaald, dan wordt de geheele waarde van de verstrekte goederen ten bate van die middelen geboekt.

Wanneer na de boeking ten bate van de middelen betalingen ten laste van een begrootingspost gedaan worden, kan door overboeking het bedrag dier betalingen zooveel mogelijk worden verminderd met de ten bate van de middelen geboekte som.

32. Vereveningen op rekening of in mindering geschieden alleen voor gedane diensten, en nimmer mogen de verevende sommen dan nog overschrijden *vier vijfde* gedeelten der bedragen, waarop blijkens behoorlijke bewijzen van oplevering recht is verkregen.

IIde HOOFDSTUK.

Van de verantwoording der koloniale geldmiddelen.

AFDEELING I.

Van de contrôle.

33. De contrôle over de koloniale uitgaven

en ontvangsten geschiedt door de Algemeene Rekenkamer in Nederland overeenkomstig deze wet en voorts naar de thans bestaande of nader vast te stellen bepalingen voor de contrôle der Staatsuitgaven en ontvangsten.

Van alle ten laste van de kolonie aangegane geldleeningen houdt de Algemeene Rekenkamer de noodige registers om eene behoorlijke contrôle te verzekeren.

De Algemeene Rekenkamer deelt hare bedenkingen tegen de verevening der uitgaven en tegen de boeking der ontvangsten aan den Minister van Koloniën mede binnen drie maanden, nadat de bescheiden bij de Kamer zijn ingekomen.

Bij die mededeeling voegt zij de bescheiden, waartoe hare bedenkingen betrekking hebben, ter inzage en voor zooveel noodig ter verbetering.

34. Door den Gouverneur wordt onder dagteekening van de afsluiting van het dienstjaar eene rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten opgemaakt, die vóór of op den laatsten Mei van het daarop volgend jaar door tusschenkomst van den Minister van Koloniën aan de Algemeene Rekenkamer gezonden wordt.

Die rekening wijst in de volgorde der begrooting en met gelijke omschrijving der artikelen en onderdeelen afzonderlijk aan:

in uitgaaf:

het geraamd bedrag en wat daarop is verevend;

in ontvangst:

het geraamd bedrag en wat daarop is ontvangen;

met aanduiding van de verschillen in meer en minder zoowel wat de uitgaven als de ontvangsten betreft, en met vermelding welke van de verevende sommen voldaan, welke verschuldigd gebleven zijn.

Zij vermeldt tevens zooveel mogelijk de oorzaken der verschillen tusschen de ramingen en uitkomsten.

Bij de rekening wordt een staat overgelegd, die naar onderscheiding der dienstjaren aantoont, welke sommen in het afgesloten dienstjaar, wegens uitgaven op vroegere dienstjaren verevend, eensdeels hetzij uitgegeven, hetzij door verjaring vrijgevallen, anderdeels verschuldigd gebleven zijn.

35. De in het voorgaande artikel omschreven rekening wordt door de Algemeene Rekenkamer, na vergelijking met de door haar gehouden aanteekeningen, voorzien van eene verklaring van bevinding en binnen drie maanden na ontvangst aan den Minister van Koloniën teruggezonden, onder mededeeling van de bedenkingen en opmerkingen, waartoe het onderzoek van de rekening en van de daartoe behoorende verantwoordingsstukken aanleiding heeft gegeven, voor zoover die niet reeds in haar, in het volgend artikel te vermelden, jaarverslag zijn opgenomen.

36. Jaarlijks vóór of op 1 April zendt de Algemeene Rekenkamer aan Ons een volledig verslag van hare werkzaamheden over het afgeloopen jaar, waarin tevens vermeld worden alle ontdekte onregelmatigheden en afwijkingen van bestaande verordeningen, benevens de maatregelen, welke zij in het belang van het beheer der geldmiddelen wenschelijk acht.

Dit verslag, waarin wordt aangeteekend de stand der rekening van 's Rijks schatkist met de kolonie, wordt medegedeeld aan de Staten-Generaal en aan den Gouverneur ter overlegging aan den Koloniален Raad.

AFDEELING II.

Van de ordonnateurs en andere niet rekenplichtige landsdienaren.

37. Alle landsdienaren, die zonder ter zake rekenplichtig te zijn door onrechtmatige handelingen of door het nalaten van de zorg, waartoe zij gehouden zijn, middellijk of onmiddellijk aan de kolonie schade toebrengen, zijn verplicht die schade te vergoeden.

De vervolging van en het verhaal op de bedoelde landsdienaren in Nederland, hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden geschieden volgens de regelen, bij de Rijkswetten vastgesteld of vast te stellen.

Voor Curaçao wordt door Ons in dit onderwerp voorzien.

38. Al wie bevoegd is of gedelegeerd wordt tot het aangaan van schulden en tot de beoordeeling en het onderzoek van vorderingen ten laste van de kolonie, alsmede tot de betaalbaarstelling daarvan, mag niet tevens zijn rekenplichtige.

In Curaçao kan in bijzondere gevallen van dit voorschrift worden afgeweken.

AFDEELING III.

Van de rekenplichtigen.

39. Alle personen en administratiën, die gemunt geld of geldswaardig papier, aan de kolonie toebehoorende of in 's Rijks schatkist dan wel in de koloniale kas gedeponeerd, onder zich hebben of magazijnen beheeren, zijn, voor zooveel zij een zelfstandig beheer voeren, verplicht aan de Algemeene Reken-

kamer rekening af te leggen van het door hen gevoerd beheer.

Dezelfde verplichting kan door Onzen Minister van Koloniën of door den Gouverneur ook worden opgelegd aan personen en administratiën, die met den verkoop van landsgoederen belast zijn.

De rekenplichtigen worden ter zake van hun gehouden beheer niet van verantwoordelijkheid ontheven dan door een deswege door de Algemeene Rekenkamer af te geven bewijs.

Hierop wordt alleen eene uitzondering toegelaten voor hen, die den kolonialen dienst hebben verlaten, ingeval na de indiening van hunne laatste rekening drie jaren zijn verloopen zonder dat de uitkomst van het onderzoek der rekening te hunner kennis is gebracht.

40. Door den Gouverneur wordt bepaald welke rekenplichtigen tot borgstelling verplicht zijn, zoomede tot welk bedrag.

41. Door de Algemeene Rekenkamer worden aan de rekenplichtigen de modellen en tijdstippen van inzending der rekeningen voorgeschreven, alsmede de termijnen tot beantwoording van de daarop gevallen aanmerkingen en tot het indienen van bezwaren tegen de veranderingen, welke zij in de rekeningen heeft gemaakt.

Na het verstrijken van den termijn neemt de Algemeene Rekenkamer een besluit.

Wanneer, ondanks de door een rekenplichtige tegen de gemaakte veranderingen ingebrachte bezwaren, de Algemeene Rekenkamer van meening is niet op die veranderingen te moeten terugkomen, kan de rekenplichtige binnen twee maanden, nadat de beslissing te zijner kennis is gebracht, daarvan herziening vorderen.

Het onderzoek omtrent zoodanige herziening wordt opgedragen aan andere leden der Algemeene Rekenkamer dan die, welke de beslissing hebben voorgesteld, waardoor de rekenplichtige zich bezwaard acht.

Het besluit omtrent die herziening wordt genomen in eene vereenigde zitting der Algemeene Rekenkamer.

Te allen tijde, ook na afgifte van het in artikel 39 bedoelde bewijs, is de Algemeene Rekenkamer bevoegd tot herziening van besluiten, genomen op grond van stukken, die later blijken valsch te zijn, tenzij verjaring is ingetreden van de straf of van het recht tot strafvordering.

Van den uitslag der herzieningen wordt melding gemaakt in het verslag bedoeld in artikel 36.

42. Aan de rekenplichtigen, die achterlijk zijn in het inzenden van hunne rekeningen, wordt door de Algemeene Rekenkamer een nieuwe termijn gesteld.

Bij verdere nalatigheid geeft de Algemeene Rekenkamer, naar gelang het verzuim in Nederland of in de kolonie wordt gepleegd, daarvan kennis aan Onzen Minister van Koloniën of aan den Gouverneur, die een ambtenaar aanwijst tot het ambtshalve opmaken van de rekeningen op kosten van de nalatigen, die bovendien door de Algemeene Rekenkamer worden beboet, indien zij daarvoor termen aanwezig acht.

Voor zooveel de rekenplichtigen inkomsten van de kolonie genieten, gaat de boete voor elk verzuim niet te boven het een twaalfde gedeelte van het jaarlijksch bedrag hunner bezoldiging, of wanneer zij procentsgewijze worden beloond, het een twaalfde gedeelte van hunne gemiddelde jaarlijksche inkomsten.

Voor hen, die geen inkomsten uit de koloniale kas genieten, wordt het op te leggen bedrag aan boete in geen geval hooger gesteld dan *f* 50 voor elk verzuim.

De rekeningen worden verder behandeld en afgedaan als waren zij door de rekenplichtigen zelven opgemaakt en ingezonden.

43. Indien een rekenplichtige onder curateele wordt gesteld, voortvluchtig is of overlijdt, wordt de rekening, die hij had behooren te doen, ambtshalve opgemaakt door een ambtenaar, daartoe door of van wege Onzen Minister van Koloniën of den Gouverneur aan te wijzen.

Deze rekening wordt aan den curator of aan de erfgenamen of rechtverkrijgenden medegedeeld; zij ontvangen desverlangd inzage van de daartoe behoorende bescheiden en aan hen wordt een redelijke termijn verleend om hunne bezwaren tegen de rekening en de daartoe behoorende bescheiden te doen gelden.

Na ontvangst van het antwoord van den curator, de erfgenamen of rechtverkrijgenden, dan wel wanneer zij den hun verleenden termijn ongebruikt hebben laten verstrijken, wordt de rekening overgebracht bij de Algemeene Rekenkamer, die haar in vereenigde zitting behandelt, en tegen wier besluit geene voorziening is toegelaten.

De erfgenamen en rechtverkrijgenden zijn van aansprakelijkheid ontslagen, wanneer drie jaren zijn verloopen:

1°. na den dood van den rekenplichtige, zonder dat aan hen de ambtshalve opgemaakte rekening is medegedeeld;

2°. na het verstrijken van den aan hen

tot indiening hunner bezwaren verleenden termijn, zonder dat de rekening is vastgesteld.

44. In Nederland wordt door Onzen Minister van Koloniën en in de kolonie door den Gouverneur gezorgd voor de uitvoering der besluiten van de Algemeene Rekenkamer, vermeld in artikel 41, en voor de invordering van de boeten en van de kosten bedoeld in artikel 42.

Sluit de rekening van een rekenplichtige, of die welke voor hem is opgemaakt, met een voor hem nadeelig slot, dan wordt dit, evenals de boeten en kosten, bij voorkeur verhaald op den gestelden borgtocht en op de inkomsten van den rekenplichtige. Zijn beide niet voldoende, dan geschiedt de invordering van het tekort in Nederland of in de kolonie op de aldaar voor de invordering der directe belastingen voorgeschreven wijze.

Indien de rekening sluit met een voor den rekenplichtige voordeelig slot, wordt dit door de administratie uitgekeerd.

45. Ter verzekering van de belangen der kolonie kunnen aan rekenplichtigen voorloopig vergoedingen opgelegd worden door de autoriteiten, welke daartoe door den Gouverneur worden aangewezen.

46. Van de in artikel 42 bedoelde boeten kan door Ons kwijtschelding worden verleend na ingewonnen advies van de Algemeene Rekenkamer.

Overgangs- en slotbepalingen.

47. De voorschriften dezer wet worden voor het eerst toegepast op den dienst van het jaar 1911.

De aanzuivering en verantwoording van de uitgaven en ontvangsten betreffende vorige diensten geschieden op den tot dusver bestaanden voet.

48. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van Curaçaosche Comptabiliteitswet.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.
(*Uitgeg.* 23 *Nov.* 1910.)

—

7 *November* 1910. WET, betreffende het terugbrengen van particuliere landerijen op Java tot het Staatsdomein. S. 317.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het, ter bevordering van de terugbrenging van de particuliere landerijen op Java of van gedeelten daarvan tot het staatsdomein, wenschelijk is wettelijk vast te stellen, langs welken weg dit doel kan worden bereikt, buiten het geval van overdracht ten gevolge van vrijwilligen verkoop;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

1. Bij ordonnantie kan worden verklaard, dat het algemeen belang vordert een of meer der particuliere landerijen op Java geheel of gedeeltelijk tot het staatsdomein terug te brengen.

2. Blijkt na deze verklaring, dat de eigendom der aangewezen landen of gedeelten niet in der minne kan worden verkregen, dan zal de eigendomsovergang worden bevolen bij rechterlijk vonnis, hetwelk tevens de aan den eigenaar te betalen schadeloosstelling bepaalt.

3. De eigendom gaat eerst over na betaling van de schadeloosstelling.

4. Hetgeen tot uitvoering van deze voorschriften verder noodig is wordt geregeld bij algemeene verordening.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.
(*Uitgeg.* 23 *Nov.* 1910.)

—

7 *November* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 18den Juni 1909, (*Staatsblad* n°. 189), tot herziening van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901. S. 318.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 September 1910, n°. 1793, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 31 der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 October 1910, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 November 1910, n°. 2144, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 21 November 1910 te wijzigen Ons besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189) en te bepalen als volgt:

Art. 1. In artikel 3 van Ons besluit van

18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189) vervallen de nummers 468, 486 en 487 en wordt tusschen de nummers 485 en 488 opgenomen:

„485*bis*. Voertuig (het bedrijf van vervoeren met) alleen geschikt voor zwaar en langzaam vervoer . . . . . 45.

486. Voertuig (het bedrijf van vervoeren met licht) . . . . . 25.

487. Vrachtwagenondernemersbedrijf (het), melkrijdersbedrijf (het) en zwaar voertuig (het bedrijf van vervoeren met), anders dan bedoeld onder n°. 485*bis* . . . . . 50".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 7den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 15 *Nov.* 1910.)

—

7 *November* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 22 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 269), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4, der Ongevallenwet 1901. S. 319.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 September 1910, n°. 1793, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 52, tweede lid, der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 October 1910, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 November 1910, n°. 2144, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 21 November 1910 te wijzigen Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 22 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 269) en te bepalen als volgt:

Art. 1. In de tabel, welke bij het Koninklijk besluit van den 18den Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 191) is gesteld in de plaats van de tabel, gevoegd bij het Koninklijk besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), vervallen de nummers 468, 486 en 487 en wordt tusschen de nummers 485 en 488 opgenomen:

„485*bis*. Voertuig (het bedrijf van vervoeren met) alleen geschikt voor zwaar en langzaam vervoer . . . . . 0,30 — 2,43.

486. Voertuig (het bedrijf van vervoeren met licht) . . . . . 0,29 — 0,93.

487. Vrachtwagenondernemersbedrijf (het), melkrijdersbedrijf (het) en zwaar voertuig (het bedrijf van vervoeren met), anders dan bedoeld onder n°. 485*bis* . . . . . 0,30 — 3,10".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 7den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 15 *Nov.* 1910.)

—

7 *November* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, ter uitvoering van artikel 45 der Ongevallenwet 1901. S. 320.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 September 1910, n°. 1881, Afdeeling Arbeiders verzekering;

Gezien artikel 45 der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 October 1910, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 2 November 1910, n°. 2145, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Omtrent de vaststelling van de loonen van de verzekerden, werkzaam in ondernemingen, ten aanzien waarvan de werkgevers ingevolge de bepalingen van artikel 52 der Ongevallenwet 1901 zelf het risico dragen der bij die wet geregelde verzekering hunner werklieden, worden in plaats van de voor-

schriften, opgenomen in de eerste drie leden van artikel 45 dier wet, de in de artikelen 2 tot en met 6 van dit besluit opgenomen voorschriften gegeven.

Het voorgaande lid is niet van toepassing op de loonen van verzekerden, werkzaam in ondernemingen, waarin binnen de gemeente *Rotterdam* of op de rivier beneden die gemeente tot aan de uitmonding in zee wordt uitgeoefend het bedrijf van laden of lossen van schepen, niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901 of het bedrijf van laden of lossen van andere vaartuigen uit of in schepen, niet bedoeld in artikel 10, sub 6, dier wet.

2. De werkgevers zijn verplicht, ten aanzien van de loonen, welke door hunne werklieden in de ondernemingen, in het voorgaande artikel bedoeld, in het jaar 1911 en volgende jaren verdiend worden of geacht worden te zijn verdiend, loonaanteekeningen te houden en geregeld bij te houden. Tevens zijn zij verplicht ten aanzien van die loonen verzamelloonlijsten aan te houden.

In de verzamelloonlijst wordt door den werkgever opgenomen het loon, dat in het kalenderjaar, of in het gedeelte van het kalenderjaar, waarop de verzamelloonlijst betrekking heeft, door elk zijner werklieden is verdiend, of geacht wordt te zijn verdiend. Draagt de werkgever het risico van meer dan ééne onderneming, dan wordt voor elke onderneming eene afzonderlijke verzamelloonlijst opgemaakt.

Indien in eene onderneming meer dan één verzekeringsplichtig bedrijf wordt uitgeoefend, wordt door den werkgever voor elk bedrijf, of elke groep van bedrijven, ten aanzien waarvan dit door het bestuur der Rijksverzekeringsbank schriftelijk aan den werkgever wordt voorgeschreven, eene afzonderlijke verzamelloonlijst opgemaakt.

3. Uiterlijk binnen zeven dagen, nadat eene uitkeering van loon in geld aan een werkman heeft plaats gehad, wordt die uitkeering op de loonaanteekening vermeld. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank kan den werkgever schriftelijk vergunnen de vermelding der uitkeering binnen een anderen termijn dan dien van zeven dagen te doen. Eene zoodanige vergunning kan te allen tijde worden ingetrokken.

Het in geld vastgestelde loon, dat in eene kalendermaand is verdiend of geacht wordt te zijn verdiend, wordt in elk geval, ook al mocht de uitkeering van dat loon later geschieden, uiterlijk in de volgende kalendermaand op de loonaanteekening vermeld.

4. De loonaanteekeningen van het loopende en het voorafgaande kalenderjaar moeten steeds aanwezig zijn ter plaatse, waar de zetel der onderneming is, tenzij door het bestuur der Rijksverzekeringsbank in overleg met den werkgever voor die stukken of voor een of meer dier stukken daartoe eene andere plaats is aangewezen, in welk geval die stukken daar ter plaatse aanwezig moeten zijn.

5. De werkgever is verplicht binnen een maand na afloop van elk kalenderjaar de door hem ingevulde verzamelloonlijst aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank te zenden.

Indien de werkgever in den loop van een kalenderjaar ten aanzien van eene of meer zijner ondernemingen ophoudt zelf het risico der verzekering zijner werklieden te dragen, is hij verplicht binnen eene maand, nadat hij heeft opgehouden het risico te dragen, de door hem ingevulde verzamelloonlijst aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank te zenden.

Het voorgaande lid is van toepassing, indien de werkgever in den loop van een kalenderjaar zijn bedrijf staakt, met dien verstande, dat de termijn van een maand begint te loopen van de staking van het bedrijf.

De in de voorgaande leden bepaalde termijn van een maand kan op verzoek van den werkgever schriftelijk door het bestuur der bank worden verlengd.

6. Het loon, dat in een kalenderjaar is verdiend of geacht wordt te zijn verdiend, wordt, ook indien het nog niet door den werkman is genoten, op de loonaanteekening vermeld en in de verzamelloonlijst opgenomen, voordat de verzamelloonlijst, op dat kalenderjaar betrekking hebbende, door den werkgever aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank wordt gezonden.

Indien de werkgever in den loop van een kalenderjaar ophoudt ten aanzien van eene of meer zijner ondernemingen zelf het risico der verzekering zijner werklieden te dragen of zijn bedrijf staakt, dan wordt het loon, dat over den tijd, voorafgaande aan het tijdstip, waarop hij ophield het risico te dragen of zijn bedrijf staakte, is verdiend of geacht wordt te zijn verdiend, ook indien het nog niet door den werkman is genoten, op de loonaanteekening vermeld en in de verzamelloonlijst opgenomen, voordat de verzamelloonlijst door den werkgever aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank wordt gezonden.

7. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid

en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 7den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 15 *Nov.* 1910.)

—

8 *November* 1910. WET, houdende wettelijke bepalingen tot regeling van de banken van leening (Pandhuiswet). S. 321.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1908/09, nº. 277, 1—4; 1909/10, nº. 53, 1—11.

Hand. id. 1909/10, *bladz.* 1989—1997, 1999—2009, 2011—2017, 2027—2044, 2062, 2063, 2158.

Hand. 1e *Kamer* 1910/11, *bladz.* 21—23, 27, 28, 69—75.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het wenschelijk is een wettelijke regeling vast te stellen voor de banken van leening en daarmede gelijk te stellen inrichtingen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. *1.* Deze wet verstaat onder banken van leening alle inrichtingen, waar gewoonte wordt gemaakt van het in ontvangst nemen van roerende zaken tegen afgifte van geld en het weder afgeven van die zaken tegen ontvangst van geld of andere roerende zaken aan houders van bij de ontvangst van de roerende zaken afgegeven geschreven of andere stukken of andere voorwerpen.

2. Het bepaalde in het vorige lid is niet van toepassing op inrichtingen, waar uitsluitend geld tot een hooger bedrag dan vijf en twintig gulden op een onderpand wordt verstrekt.

3. Deze wet verstaat onder pand de roerende zaak, die in een bank van leening in ontvangst wordt genomen tegen afgifte van geld; onder beleensom het afgegeven geld; onder beleening de afgifte van geld tegen het in ontvangst nemen van een roerende zaak.

Van gemeentelijke banken van leening.

2. *1.* In elke gemeente, waarin aan een gemeentelijke bank van leening genoegzame behoefte bestaat, wordt zoodanige bank opgericht.

2. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd, den raad gehoord, om zoo zij oordeelen, dat een gemeente nalatig is in het nakomen van de in het vorige lid bedoelde verplichting, de oprichting te bevelen.

3. De gemeenteraad kan binnen dertig dagen, te rekenen van de dagteekening der beslissing van Gedeputeerde Staten, bij Ons van die beslissing in beroep komen.

3. *1.* Een gemeentelijke bank van leening wordt opgericht en opgeheven bij besluit van den gemeenteraad. Een besluit tot opheffing van een gemeentelijke bank van leening wordt onderworpen aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

2. De gemeenteraad stelt een reglement vast voor de gemeentelijke bank van leening. Het reglement en wijzigingen daarvan worden onderworpen aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

3. Het bepaalde in de artt. 196—198 en 200—202 van de Gemeentewet is mede van toepassing ten aanzien van de in het eerste en tweede lid bedoelde beslissingen van Gedeputeerde Staten.

4. *1.* In het reglement van een gemeentelijke bank van leening wordt, behalve hetgeen de gemeenteraad daarin verder wenscht vast te stellen, geregeld:

1º. het bestuur en het beheer van de bank, benevens benoeming, schorsing, ontslag, bezoldiging, werkkring en aansprakelijkheid van de ambtenaren en bedienden;

2º. de inrichting en de wijze van bijhouding van de registers;

3º. de inrichting der uit te reiken pandbewijzen;

4º. de nummering, de schatting en de bewaring der panden en de vergoeding ingeval van brand- of diefstalschade;

5º. de rente benevens kosten, die ter zake van de beleening verschuldigd zijn;

6º. de termijn, na welken, gerekend van den dag der beleening, panden, die niet zijn gelost, verkocht kunnen worden;

7º. de verkoop van de panden, die niet zijn gelost, en de wijze van aankondiging van dien verkoop;

8º. de tijd gedurende welken hetgeen een pand bij verkoop meer heeft opgebracht dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, door den rechthebbende kan worden opgevorderd;

9º. wat door de ambtenaren van de bank moet worden gedaan wanneer zaken als ontvreemd of verloren worden aangegeven, of wanneer tot pand worden aangeboden zaken, die als ontvreemd of verloren zijn aangegeven of waarvan vermoed wordt, dat zij zijn ontvreemd of verloren;

10°. het bedrijfskapitaal van de bank en de daarvoor te betalen vergoeding;

11°. de bestemming van winst;

12°. op welke wijze zal worden geweerd verspreiding van besmettelijke ziekten door panden.

2. Voor verschillende soorten van panden kunnen verschillende termijnen worden bepaald, na welke, gerekend van den dag der beleening, de panden die niet zijn gelost, verkocht kunnen worden.

5. In het reglement wordt bepaald:

1°. dat de bank op Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen gesloten is;

2°. dat van kinderen, die kenlijk den leeftijd van zestien jaren nog niet hebben bereikt, en van personen, in kenlijken staat van dronkenschap, panden of gelden niet worden aangenomen en aan die kinderen en personen panden of gelden nie tworden verstrekt;

3°. dat niet tot pand worden aangenomen:

a. zaken, die kenlijk tot den eeredienst behooren of kenlijk afkomstig zijn van instellingen van weldadigheid;

b. zaken, die met duidelijke omschrijving bij de bank als ontvreemd of verloren zijn aangegeven, behoudens schriftelijke machtiging van het hoofd der plaatselijke politie;

c. goederen, behoorende tot de kleeding, uitrusting of wapening van een krijgsman beneden den rang van officier.

6. De gemeenteraad is bevoegd, een of meer van de in art. 4 genoemde onderwerpen, betreffende de ambtenaren van de bank, te regelen bij een of meer afzonderlijke reglementen. Met betrekking tot zoodanig reglement is van toepassing het bepaalde in art. 3, lid 2 en 3.

7. Indien hetgeen ingevolge het reglement ter zake van een beleening op een pandbewijs is vermeld niet overeenstemt met hetgeen te dier zake in het register is ingeschreven, beslist de inhoud van het pandbewijs, zoolang niet de valschheid of de vervalsching van het pandbewijs is bewezen.

8. *1.* Hetgeen de opbrengst van een pand meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, wordt aan den rechthebbende uitgekeerd, indien deze een daartoe strekkend verzoek doet binnen den in het reglement bepaalden termijn na den verkoop. Bij gebreke van tijdig verzoek vervalt dat bedrag aan de bank.

2. Het op een pand geleden verlies wordt door de bank gedragen.

9. De bank is, behoudens het bepaalde in art. 11, verplicht de panden tot de lossing of den verkoop te bewaren.

10. *1.* De bank is verantwoordelijk voor het verlies of de vermindering van panden voor zoover een en ander een gevolg is van nalatigheid.

2. Indien een pand door brand of diefstal verloren is gegaan, en de panden tegen brand- of diefstalschade zijn verzekerd, wordt hetgeen de krachtens de verzekering te vorderen vergoeding meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, aan den rechthebbende uitgekeerd, indien deze een daartoe strekkend verzoek doet binnen twaalf maanden na den dag, waarop het pand gelost had moeten worden.

11. *1.* Een zaak, die vóór de aanneming tot pand met duidelijke omschrijving als ontvreemd of verloren bij de bank is aangegeven, wordt aan den eigenaar of rechthebbende onvergolden teruggegeven, indien de afgifte binnen zes maanden na de aangifte wordt gevraagd en het pand nog onder de macht van de bank is.

2. Na dien termijn en indien de aangifte, dat de zaak ontvreemd of verloren is, hetzij na de aanneming tot pand, hetzij niet met duidelijke omschrijving van de zaak, hetzij niet is gedaan, wordt het pand, indien het nog onder de macht van de bank is, aan den eigenaar of rechtverkrijgende teruggegeven tegen betaling van de beleensom en van hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is.

3. Is het pand reeds verkocht op het tijdstip van de aanvraag, en is hetgeen de verkoopsom meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, nog niet aan den houder van het pandbewijs uitgekeerd, dan geschiedt de uitkeering aan den eigenaar of rechthebbende.

4. Het bestuur der bank kan borgstelling vorderen.

12. *1.* Het pand strekt tot zekerheid uitsluitend van de schuld, voor welke het is verbonden en kan zonder toestemming van den pandgever niet strekken tot zekerheid van een andere schuld.

2. Het pandbewijs geeft, behoudens in het geval, bedoeld in art. 11, recht de lossing van het pand te vorderen tegen betaling van de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is.

3. Indien het pandbewijs vernietigd, ontvreemd of verloren is, wordt lossing van het pand, zoolang het onder de macht van de bank is, toegelaten, indien ten genoegen van het bestuur van de bank blijkt, dat de persoon, die de lossing aanbiedt, is de pandgever, diens

gemachtigde of rechtverkrijgende. Het bestuur kan borgstelling vorderen.

4. De bank blijft gedurende zes maanden na de lossing van het pand tot het bedrag van de geschatte waarde voor het pand aansprakelijk jegens den rechtmatigen houder van het pandbewijs.

Van particuliere banken van leening.

13. Particuliere banken van leening worden niet gehouden dan na toelating door Burgemeester en Wethouders.

14. *1.* De toelating wordt schriftelijk gevraagd onder overlegging van een opgave van het perceel en de localiteiten, waarin de bank zal worden gehouden.

2. Zij wordt alleen geweigerd, indien :

a. te duchten is, dat de bank niet in overeenstemming met de bepalingen van deze wet of van plaatselijke verordeningen zal worden gehouden of overigens misbruiken ten nadeele van de beleeners zijn te duchten ;

b. de localiteiten, waarin de bank zal worden gehouden, niet voldoen aan eischen, daarvoor bij plaatselijke verordening gesteld.

3. Het verzoek om toelating wordt binnen een week, nadat het is ingekomen, ter openbare kennis gebracht. Ieder kan tegen de inwilliging bezwaren bij Burgemeester en Wethouders inbrengen.

15. *1.* Binnen twee maanden wordt op het verzoek om toelating schriftelijk beschikt. Indien de toelating wordt verleend, wordt in het besluit opgenomen een omschrijving van de localiteiten, waarin de bank zal worden gehouden.

2. De toelating geldt alleen voor de localiteiten in het besluit vermeld. Zij geeft slechts bevoegdheid tot het houden van de bank door den toegelatene persoonlijk of voor en ten name van den toegelatene en onder zijn verantwoordelijkheid door een ander, die door hem daartoe schriftelijk gemachtigd is.

3. De toelating geldt mede voor hem, die na het overlijden van den toegelatene het bedrijf voortzet, gedurende drie maanden na het overlijden, en, indien door hem binnen dien termijn toelating is gevraagd, tot de beschikking op zijn verzoek.

4. De toelating vervalt, indien de toegelatene insolvent verklaard of onder curatele gesteld is.

16. *1.* Een besluit tot weigering van de toelating wordt met redenen omkleed.

2. Tegen de weigering kan de belanghebbende binnen een maand na de dagteekening van het besluit bij Gedeputeerde Staten in beroep komen. Gedeputeerde Staten beslissen binnen twee maanden na den dag, waarop de voorziening is gevraagd.

3. Wordt het besluit van Gedeputeerde Staten door Ons vernietigd, dan doen deze opnieuw over de zaak uitspraak met inachtneming van Onze beslissing.

17. Op of terzijde van elke deur, die toegang geeft tot het perceel, waarin de bank wordt gehouden, is, duidelijk zichtbaar, een wit bord aangebracht, waarop in zwarte letters van den openbaren weg duidelijk leesbaar is te lezen : „Pandhuis".

18. In een uitsluitend daartoe bestemd register, waarvan de bladen door of van wege het hoofd der plaatselijke politie zijn gewaarmerkt, wordt op den dag der beleening achtereenvolgens zonder open vakken, tusschenregels of kantteekeningen, met betrekking tot ieder pand ingeschreven het nummer van het pand, het bedrag der geschatte waarde van het pand, de beleensom, een omschrijving van het pand en de dag der beleening. In dat register wordt bij ieder pand mede ingeschreven ingeval van lossing of van verkoop de datum daarvan en in geval van verkoop bovendien de opbrengst van den verkoop.

19. *1.* Voor iedere beleening wordt aan den pandgever een pandbewijs afgegeven ; aan het pand wordt een dubbel van dat bewijs gehecht.

2. De panden worden gedurende ieder kalenderjaar doorloopend genummerd.

20. Het pandbewijs houdt in :

a. het nummer van het pand ;

b. een omschrijving van het pand, het bedrag van de geschatte waarde en de beleensom ;

c. den datum der beleening ;

d. den termijn, na welken, gerekend van den dag der beleening, het pand, indien het niet gelost is, verkocht kan worden ;

e. de vermelding, dat hetgeen het pand bij verkoop meer heeft opgebracht dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, door den rechthebbende gedurende twaalf maanden na den verkoop kan worden opgevorderd.

21. *1.* De termijn, bedoeld in art. 20, letter *d*, is niet korter dan zes maanden.

2. Indien het pandbewijs de bepaling bedoeld in art. 20, letter *d*, niet inhoudt, is de pandnemer te allen tijde gehouden tot teruggave van het pand tegen ontvangst van de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is.

3. Indien de houder van een bank van leening een pand, waarvan de lossing verlangd

wordt met inachtneming van den termijn, bedoeld in art. 20, letter *d*, of krachtens het bepaalde in het vorige lid, niet meer onder zijn macht heeft, is hij gehouden tot betaling aan den pandgever van hetgeen de geschatte waarde van het pand meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is.

4. Indien het vermelde op het pandbewijs niet overeenstemt met het vermelde in het register, beslist de inhoud van het pandbewijs, zoolang niet de valschheid of de vervalsching van het pandbewijs is bewezen.

22. *1.* Burgemeester en Wethouders kunnen een model voor het pandbewijs, bedoeld in art. 20, vaststellen. Het besluit tot vaststelling wordt ter openbare kennis gebracht en aan de houders van banken van leening medegedeeld.

2. Van den dertigsten dag af na den dag der mededeeling worden door hen geen andere pandbewijzen uitgereikt dan die zijn ingericht overeenkomstig het vastgestelde model.

23. *1.* De panden worden door den houder van de bank tegen brand- en diefstalschade verzekerd.

2. Indien Burgemeester en Wethouders de verzekering of het verzekerde bedrag onvoldoende achten, geven zij daarvan met redenen omkleed schriftelijk kennis aan den houder van de bank van leening, die binnen een maand aan de gerezen bezwaren tegemoet komt.

24. *1.* Verkoop van panden geschiedt in het openbaar na openbare aankondiging ten minste veertien dagen te voren, in een of meer nieuwsbladen van de gemeente, of, bij gebreke daarvan, in een of meer nieuwsbladen van naburige gemeenten, alsmede door aanplakking aan het gebouw van de bank. Bij die aankondiging worden vermeld de maanden, waarin de pandbewijzen, welke betrekking hebben op de panden, die verkocht zullen worden, zijn afgegeven. De panden worden vóór de verkooping tenminste één dag ter bezichtiging gesteld.

2. De houder van de bank is verplicht te waken voor een ordelijken gang van de verkooping en er voor te zorgen, dat de bezichtiging van de panden behoorlijk kan plaats hebben.

3. Een pand kan bij de verkooping worden opgehouden, indien het niet tenminste het bedrag van de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, kan opbrengen. Het kan daarna ondershands worden verkocht.

25. *1.* Hetgeen de opbrengst van een pand meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, wordt aan den rechthebbende uitgekeerd, indien deze een daartoe strekkend verzoek doet binnen twaalf maanden na den verkoop. Bij gebreke van tijdig verzoek vervalt dat bedrag aan den houder van de bank.

2. Het op een pand geleden verlies wordt door den houder van de bank gedragen.

26. Op Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen worden panden niet aangenomen of afgegeven en wordt geld niet verstrekt of in ontvangst genomen.

27. Van kinderen, die kenlijk den leeftijd van zestien jaren nog niet hebben bereikt, en van personen, in kenlijken staat van dronkenschap, worden panden of gelden niet aangenomen ; aan die kinderen en personen worden panden of gelden niet verstrekt.

28. Tot pand worden niet aangenomen :

a. zaken, die kenlijk tot den eeredienst behooren of kenlijk afkomstig zijn van instellingen van weldadigheid ;

b. zaken, die met duidelijke omschrijving bij den houder van de bank als ontvreemd of verloren zijn aangegeven, behoudens schriftelijke machtiging van het hoofd der plaatselijke politie ;

c. goederen, behoorende tot de kleeding, uitrusting of wapening van een krijgsman beneden den rang van officier.

29. De houder van de bank is, behoudens het bepaalde in art. 33, verplicht de panden tot de lossing of den verkoop te bewaren.

30. *1.* De houder van de bank is verantwoordelijk voor het verlies of de vermindering van panden voor zoover een en ander een gevolg is van nalatigheid.

2. Indien een pand door brand of diefstal verloren is gegaan, wordt hetgeen de krachtens de verzekering te vorderen vergoeding meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, aan den rechthebbende uitgekeerd, indien deze een daartoe strekkend verzoek doet binnen twaalf maanden na den dag, waarop het pand gelost had moeten worden.

31. *1.* Schriftelijke aangifte van ontvreemde of verloren zaken wordt afzonderlijk bewaard gedurende tenminste een jaar.

2. Van zoodanige aangifte wordt op verzoek terstond aan hem, die de aangifte deed, bewijs afgegeven, vermeldende de zaak, die als ontvreemd of verloren is aangegeven en dag en uur van aangifte.

32. *1.* Tot pand aangeboden zaken, die met duidelijke omschrijving als ontvreemd of ver-

loren bij de bank zijn aangegeven, worden aangehouden.

2. Daarvan wordt terstond kennis gegeven aan het hoofd der plaatselijke politie.

3. De in het eerste lid bedoelde zaken worden niet afgegeven dan na schriftelijke machtiging van het hoofd der plaatselijke politie.

4. Die zaken worden desverlangd aan de justitie verstrekt tegen bewijs van afgifte. Dat bewijs wordt afzonderlijk bewaard.

33. 1. Een zaak, die vóór de aanneming tot pand met duidelijke omschrijving als ontvreemd of verloren bij de bank is aangegeven, wordt aan den eigenaar of rechthebbende onvergolden teruggegeven, indien de afgifte binnen zes maanden na de aangifte wordt gevraagd en het pand nog onder de macht van den houder van de bank is.

2. Na dien termijn en indien de aangifte, dat de zaak ontvreemd of verloren is, hetzij na de aanneming tot pand, hetzij niet met duidelijke omschrijving van de zaak, hetzij niet is gedaan, wordt het pand, indien het nog onder de macht van den houder van de bank is, aan den eigenaar of rechtverkrijgende teruggegeven tegen betaling van de beleensom en van hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is.

3. Is het pand reeds verkocht op het tijdstip van de aanvraag, en is hetgeen de verkoopsom meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, nog niet aan den houder van het pandbewijs uitgekeerd, dan geschiedt de uitkeering aan den eigenaar of rechthebbende.

4. De houder van de bank kan borgstelling vorderen.

34. 1. Het pand strekt tot zekerheid uitsluitend van de schuld, voor welke het is verbonden en kan zonder toestemming van den pandgever niet strekken tot zekerheid van een andere schuld.

2. Het pandbewijs geeft behoudens in de gevallen, bedoeld in art. 33, eerste en tweede lid, recht de lossing van het pand te vorderen tegen betaling van de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is.

3. Indien het pandbewijs vernietigd, ontvreemd of verloren is, wordt lossing van het pand, zoolang het onder de macht van den houder van de bank is, toegelaten, indien ten genoegen van den houder van de bank blijkt, dat de persoon, die de lossing aanbiedt, is de pandgever, diens gemachtigde of rechtverkrijgende. De houder van de bank kan borgstelling vorderen.

4. De houder van de bank blijft gedurende zes maanden na de lossing van het pand tot het bedrag van de geschatte waarde voor het pand aansprakelijk jegens den rechtmatigen houder van het pandbewijs.

35. 1. Ter zake van een beleening mag niet anders worden gevorderd dan één bedrag, waarvan vooruitbetaling niet mag worden geëischt.

2. Het is een bedrag ten honderd van de beleensom, met dien verstande dat een geldsom als minimum mag worden vastgesteld.

3. Het bedrag ten honderd, bedoeld in het tweede lid, kan verschillend zijn naar gelang van de soort en de geschatte waarde der panden, van het bedrag der beleensom en van den duur der beleening.

4. Bij de berekening van hetgeen verschuldigd is, wordt een onderdeel van een cent, dat minder is dan een halve cent, gerekend voor een halven cent; het wordt gerekend voor een cent, indien het meer is dan een halve cent.

36. 1. In de localiteit of in de localiteiten, waarin de bank wordt gehouden, zijn gedrukte exemplaren, zonder bijschrijvingen, van de voorwaarden voor beleening aanwezig. Exemplaren worden op verzoek aan de pandgevers en aan de politie kosteloos uitgereikt.

2. Die voorwaarden behelzen:

a. het bedrag ten honderd, dat ter zake van een beleening verschuldigd is, met inachtneming van de in art. 35, derde lid, toegelaten onderscheidingen, voor zoover zij gemaakt zijn, en het minimum, bedoeld in art. 35, tweede lid, indien dat vastgesteld is;

b. den termijn na welken, gerekend van den dag der beleening, het pand, indien het niet gelost is, verkocht kan worden;

c. de vermelding, dat hetgeen het pand bij verkoop meer heeft opgebracht dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, door den rechthebbende gedurende twaalf maanden na den verkoop kan worden opgevorderd;

d. de dagen en de uren, gedurende welke de inrichting geopend is.

37. 1. De gemeenteraad kan onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten bepalen:

a. eischen, waaraan localiteiten, waarin een bank van leening zal worden gehouden, moeten voldoen, alvorens de toelating, bedoeld in art. 13, kan worden verleend;

b. een model voor het register, bedoeld in art. 18;

c. een maximum van hetgeen ingevolge art. 35 gevorderd mag worden, met inacht-

neming van de in art. 35, derde lid, toegelaten onderscheidingen;

d. uren gedurende welke de banken van leening gesloten moeten zijn;

e. dat in de localiteiten of in het perceel, waarin een bank van leening gehouden wordt, zekere beroepen of bedrijven niet of niet zonder toestemming van Burgemeester en Wethouders uitgeoefend mogen worden of zekere bezigheden niet of niet zonder toestemming van Burgemeester en Wethouders mogen geschieden;

f. wat door den houder van een bank van leening moet worden gedaan ter wering van verspreiding van besmettelijke ziekten door panden.

2. Een verordening, vastgesteld ingevolge het vorige lid, wordt na de goedkeuring door Gedeputeerde Staten ter openbare kennis gebracht en aan de houders van banken van leening medegedeeld. De houders van banken van leening zijn van den tweeden dag af na den dag der mededeeling gehouden tot naleving van een verordening als bedoeld onder letter *c* en *d* van het vorige lid; tot naleving van een verordening, als bedoeld onder letter *b*, *e* en *f* zijn zij gehouden van den dertigsten dag af na den dag der mededeeling.

38. *1.* Burgemeester en Wethouders doen ten minste eenmaal 's jaars en voorts zoo dikwijls zij dit noodig oordeelen door een of meer bij schriftelijke lastgeving aan te wijzen personen in de banken van leening een onderzoek instellen naar het beheer van de bank.

2. De houders van de banken van leening verstrekken aan personen, voorzien van voormelde lastgeving, op verzoek alle ter zake van het in het eerste lid bedoelde onderzoek noodige inlichtingen of inzage van bescheiden.

39. Burgemeester en Wethouders zenden een schriftelijke waarschuwing aan den houder van een bank van leening, door of voor wien of in wiens bank wordt gehandeld in strijd met een van de bepalingen van deze wet, voor zoover tegen overtreding van die bepalingen niet bij de artt. 49—52 straf is bedreigd, of in strijd met de bepalingen van een krachtens deze wet vastgestelde verordening.

40. De toelating van den houder van een bank van leening kan door Burgemeester en Wethouders worden ingetrokken:

1°. indien omstandigheden zich voordoen op grond waarvan, indien zij vroeger bekend of te duchten geweest waren, de toelating zou zijn geweigerd;

2°. indien blijkt, dat er binnen vijf jaren na de waarschuwing, bedoeld in art. 39, andermaal termen zouden zijn voor toepassing van dat artikel.

41. *1.* Een besluit tot intrekking wordt met redenen omkleed.

2. Tegen de intrekking kan de belanghebbende binnen veertien dagen bij Gedeputeerde Staten in beroep komen. Gedeputeerde Staten beslissen binnen twee maanden na den dag, waarop de voorziening is gevraagd.

3. Gedurende den termijn voor het beroep en de behandeling daarvan blijft de intrekking buiten werking.

4. Wordt het besluit van Gedeputeerde Staten door Ons vernietigd, dan doen deze opnieuw over de zaak uitspraak met inachtneming van Onze beslissing.

5. Indien de intrekking onherroepelijk is geworden, kan nieuwe toelating van denzelfden persoon niet plaats hebben vóór dat vijf jaren zijn verstreken.

42. *1.* Burgemeester en Wethouders brengen iedere onherroepelijk geworden intrekking van een toelating onverwijld ter openbare kennis en kondigen haar onverwijld af in een of meer nieuwsbladen van de gemeente of, bij gebreke daarvan, in een of meer nieuwsbladen van naburige gemeenten en door aanplakking aan het gebouw van de bank. De afkondiging in de nieuwsbladen wordt zoo spoedig mogelijk driemalen herhaald.

2. Zij doen de ingevolge art. 17 aangebrachte witte borden, nadat de intrekking onherroepelijk is geworden, onverwijld verwijderen.

43. *1.* De houder van een bank van leening, wiens toelating is ingetrokken, kan gedurende zes maanden na de eerste bekendmaking het bedrijf voortzetten uitsluitend voor de lossing der panden.

2. Indien de houder van de bank weigert mede te werken tot lossing van de panden, doen Burgemeester en Wethouders alle panden in beslag nemen en aan de houders van de pandbewijzen tegen vergoeding van voor het beslag gemaakte kosten terug geven.

44. *1.* Panden, die binnen zes maanden na de eerste bekendmaking, voorgeschreven in art. 42, niet zijn gelost, worden binnen veertien dagen in het openbaar verkocht.

2. Indien die verkoop niet binnen den bepaalden termijn heeft plaats gehad, dragen Burgemeester en Wethouders zorg dat hij alsnog plaats vinde. Zij zijn bevoegd, daartoe alles wat op het bedrijf betrekking heeft, in beslag te doen nemen of onder bewaking te doen stellen.

45. *1.* De opbrengst van de ingevolge art. 44 verkochte panden en hetgeen overeenkomstig

het bepaalde in art. 20 letter *e* door den rechthebbende kan worden opgevorderd ter zake van panden, die vóór de intrekking van de toelating zijn verkocht, wordt gestort in de kas van den gemeente-ontvanger. Die bedragen en de storting worden door Burgemeester en Wethouders onverwijld ter openbare kennis gebracht en afgekondigd in een of meer nieuwsbladen van de gemeente of, bij gebreke daarvan, in een of meer nieuwsbladen van naburige gemeenten.

2. Uit die gelden wordt, indien een daartoe strekkend verzoek binnen zes maanden na voormelde afkondiging wordt gedaan, aan de houders van pandbewijzen uitgekeerd hetgeen de opbrengst van het pand meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is. Indien evenwel hetgeen in de kas van den gemeente-ontvanger wordt gestort terzake van panden, die vóór de intrekking van de toelating zijn verkocht, niet toereikend is om aan de rechthebbenden het hun toekomende uit te keeren, wordt het beschikbare bedrag ponds-ponds-gewijze onder hen verdeeld.

3. Uit hetgeen daarna overblijft worden de door Burgemeester en Wethouders bij de uitvoering van de artt. 42 en 44 gemaakte kosten vergoed ; het overige blijft gedurende een jaar na den verkoop der panden ter beschikking van hem, die de bank van leening gehouden heeft, of, indien deze overleden is, van zijne erfgenamen of rechtverkrijgenden, en vervalt, indien het door dezen niet binnen dien termijn is opgevorderd, aan de gemeente.

46. *1.* Het bepaalde in de artt. 42 en 44 is mede van toepassing indien de houder van een bank van leening insolvent verklaard of onder curateele gesteld is, met dien verstande, dat de in art. 42 voorgeschreven bekendmaking en afkondiging en verwijdering van de borden door den curator wordt verricht en dat de lossing van panden geschiedt bij en de openbare verkoop door den curator.

2. Hetgeen de opbrengst der door den curator en der vóór het vervallen van de toelating verkochte panden meer bedraagt dan de beleensom en hetgeen ter zake van de beleening verschuldigd is, wordt voor ieder pand in een nieuwsblad bekend gemaakt en blijft gedurende zes maanden ter beschikking van de pandgevers. Indien evenwel hetgeen ter beschikking van de pandgevers blijft ter zake van vóór het vervallen van de toelating verkochte panden niet toereikend is om aan de rechthebbenden het hun toekomende uit te keeren, wordt het beschikbare bedrag ponds-ponds-gewijze onder hen verdeeld.

3. Hetgeen binnen den in het tweede lid bepaalden termijn niet is opgevorderd, vervalt aan den boedel.

47. De houders van banken van leening verleenen te allen tijde aan personen, voorzien van een schriftelijke lastgeving van Burgemeester en Wethouders tot binnentreden, toegang tot hun localiteiten.

Strafbepalingen.

48. Hij, die behoudens het bepaalde in art. 43, eerste lid, zonder de vereischte toelating een bank van leening houdt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden.

49. *1.* Hij, die opzettelijk onjuiste opgaven inschrijft in het register, bedoeld in art. 18, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden.

2. Met gelijke straf wordt gestraft hij, die niet voldoet aan een verzoek, tot hem gericht ingevolge art. 38, tweede lid, of die handelt in strijd met het bepaalde in art. 47.

50. Hij, die handelt in strijd met het bepaalde in de artt. 26, 27 of 32 of met een verordening, vastgesteld ingevolge art. 37, letter *d*, of *e*, of die nalaat, daartoe verplicht zijnde, het bewijs af te geven, bedoeld in art. 31, tweede lid, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

51. *1.* Hij, die weigert, den rechtmatigen houder van een pandbewijs tot lossing van het pand toe te laten ; die een pand verkoopt binnen den termijn, ingevolge art. 20, letter *d*, op het pandbewijs vermeld ; die in het geval, bedoeld in art. 21, tweede lid, het pand niet tegen ontvangst van het verschuldigde terug geeft ; of die weigert, het bedrag, bedoeld in art. 20, letter *e*, aan den rechthebbende uit te keeren, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

2. Met gelijke straf wordt gestraft hij, die handelt in strijd met het bepaalde in art. 35, eerste lid, of met een verordening, vastgesteld ingevolge art. 37, letter *c*.

52. Indien een bank van leening wordt gehouden door of van wege een vennootschap onder een firma of een naamlooze vennootschap of een zedelijk lichaam, is, behoudens het bepaalde in art. 51 van het Wetboek van Strafrecht, voor de overtredingen, bedoeld in de artt. 48, 49, 50 en 51 aansprakelijk hij, aan wien het houden van de bank is opgedragen of die aan het houden daarvan deel neemt en, bij gebreke van zoodanige personen, ieder der beheerende vennooten of der bestuurders.

53. *1.* Met het opsporen van de overtredingen van deze wet en van ingevolge deze wet vastgestelde verordeningen zijn, behalve de ambtenaren, aangewezen bij art. 8 van het Wetboek van Strafvordering, belast de marechaussée en alle ambtenaren van rijks- en gemeentepolitie.

2. De voormelde ambtenaren zijn te allen tijde bevoegd, de uitlevering te vorderen van al hetgeen redelijkerwijze vermoed kan worden gediend te hebben of bestemd te zijn geweest tot het plegen van een overtreding van deze wet en in beslag te nemen alles, wat dienen kan tot bewijs van de overtreding.

3. De voormelde ambtenaren hebben te allen tijde vrijen toegang tot alle localiteiten en alle plaatsen, waar een bank van leening wordt gehouden of waar redelijkerwijze vermoed kan worden, dat een bank van leening gehouden wordt.

4. Indien de voormelde ambtenaren bij de toepassing van de bepalingen van dit artikel een woning moeten binnentreden, doen zij dat tegen den wil van den bewoner niet dan op schriftelijke lastgeving van den burgemeester. Van dit binnentreden wordt door hen proces-verbaal opgemaakt, dat binnen tweemaal vier en twintig uren aan hem, wiens woning is binnengetreden, in afschrift wordt medegedeeld.

Overgangsbepalingen.

54. De reglementen van de gemeentelijke banken van leening vervallen zes maanden na het in werking treden van deze wet, indien zij niet met inachtneming van de bepalingen van deze wet binnen dien termijn zijn herzien.

55. *1.* Verpachting van een gemeentelijke bank van leening en het aannemen van goederen ter beleening door inbrengers wordt niet voortgezet dan krachtens een bepaling van het reglement.

2. Die bepaling is telkens voor slechts vijf jaren geldig.

56. *1.* Particuliere banken van leening kunnen gedurende een jaar na de inwerkingtreding van deze wet worden gehouden zonder de in art. 13 gevorderde toelating.

2. Het bepaalde in de artt. 17—20, 23—36, 38, 39, 46 en 47 blijft gedurende dien termijn buiten toepassing; houders van banken van leening zijn eerst na afloop van dien termijn met inachtneming van het bepaalde in art. 37, tweede lid, gehouden tot naleving van een verordening, te voren vastgesteld op grond van art. 37, eerste lid, letter *b*, *c*, *d*, *e* of *f*.

Slotbepalingen.

57. *1.* De bepalingen van den negentienden titel van het tweede boek, met uitzondering van art. 1207, en de bepalingen van den veertienden titel van het derde boek van het Burgerlijk Wetboek zijn op de banken van leening van toepassing, voor zoover daarvan bij deze wet niet wordt afgeweken.

2. Ter zake van vorderingen op den pandnemer wordt geen beslag gelegd op panden.

3. De wet van 16 Pluviôse an XII vervalt.

58. De processen-verbaal van verkoop van panden worden gratis geregistreerd.

59. De feiten, bij de artt. 48, 49, 50 en 51 strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

60. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Pandhuiswet" onder bijvoeging van jaartal en nummer van het *Staatsblad*, waarin zij is geplaatst.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 8sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 22 *Nov.* 1910.)

—

8 *November* 1910. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Franciscus Bernardus Vercruysse, geboren te *Middelburg* (*België*) den 20 November 1851, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 322.

Désiré Van Belleghem, geboren te *Middelburg* (*België*) den 14 Augustus 1860, koopman, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 323.

Francis William Reitz Rooseboom, geboren te *Hoopstad* (*Oranje-Rivier-Kolonie*) den 29 November 1888, schrijver, wonende te *Utrecht* (provincie *Utrecht*). S. 324.

André Bonamie, geboren te *Sint Laureins* (*België*) den 7 September 1864, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 325.

Camille Braet, geboren te *Maldegem* (*België*) den 31 October 1874, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 326.

Eduard Van den Neste, geboren te *Maldegem* (*België*) den 5 Juni 1877, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 327.

Gustaaf Joseph Braet, geboren te *Middelburg* (*België*) den 4 Juni 1879, veldarbeider,

wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 328.

Eduard Francies Devos, geboren te *Sint Laureins* (*België*) den 2 Mei 1863, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 329.

Nathan Joseph Van De Putte, geboren te *Maldegem* (*België*) den 14 Februari 1875, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 330.

Eduard De Baere, geboren te *Maldegem* (*België*) den 17 Augustus 1868, koopman, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 331.

Gustave-Honoré Blondeel, geboren te *Sysseele* (*België*) den 18 November 1874, herbergier, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 332.

Eduard Prudent Van De Putte, geboren te *Maldegem* (*België*) den 24 Januari 1872, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 333.

Camille Cuelenaere, geboren te *Adeghem* (*België*) den 30 Augustus 1860, timmerman, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 334.

Jacob Verplancke, geboren te *Aertrycke* (*België*) den 5 Januari 1866, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 335.

Ivo De Deyne, geboren te *Maldegem* (*België*) den 28 Maart 1869, landbouwer, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 336.

Joannes Franciscus Moens, geboren te *Moerkerke* (*België*) den 15 Februari 1854, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 337.

Victor Martens, geboren te *Adeghem* (*België*) den 11 September 1843, landbouwer, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 338.

Edouardus Corthals, geboren te *Moerkerke* (*België*) den 6 December 1862, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 339.

David De Roo, geboren te *Maldegem* (*België*) den 29 Augustus 1875, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 340.

Eduardus Braet, geboren te *Middelburg* (*België*) den 2 Juni 1871, veldarbeider, wonende te *Aardenburg* (provincie *Zeeland*). S. 341.

Hermann Heinrich Rode, geboren te *Bremen* (*Duitschland*) den 26 Juli 1875, restaurateur, wonende te *Scheveningen*, gemeente *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 342.

Carl Rudolph Hermann Jacobi, geboren te *Bromberg* (*Pruisen*) den 9 September 1855, koopman, wonende te *Nijmegen* (provincie *Gelderland*). S. 343.

Oscar Moritz Ferdinand Leyden, geboren te *Rhein* (*Pruisen*) den 16 Februari 1856, koopman, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 344.

Georg August Hubeler, geboren te *Giessen* (*Hessen*) den 2 Juni 1856, gepensionneerd eerste-luitenant-magazijnmeester van het Nederlandsch-Indisch-leger, wonende te *Rijswijk* (provincie *Zuidholland*). S. 345.

Jacobus Rebel, geboren te *Hilversum*, provincie *Noordholland* den 12 Augustus 1867, zonder beroep, wonende te *Voorst* (provincie *Gelderland*). S. 346.

Emmanuel Kahn, geboren te *Schirhoffen* (*Elzas*) den 22 October 1872, koopman, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 347.

Simon Wolf, geboren te *Hersel* (*Pruisen*) den 19 Augustus 1861, koopman, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 348.

Johann Gerhard Heinrich Caspar Möller, geboren te *Löningen* (*Oldenburg*) den 1 Juni 1876, koopman, wonende te *Nijmegen* (provincie *Gelderland*). S. 349.

Gustave Schaub, geboren te *Bischheim* (*Elzas*) den 22 Mei 1857, hotelhouder, wonende te *Scheveningen*, gemeente *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 350.

Nicolaus Weyand, geboren te *Gresaubach* (*Pruisen*) den 22 Maart 1860, mijnwerker, wonende te *Heerlen* (provincie *Limburg*). S. 351.

Maximilian Ernst Albert Victor Schmidt-Ernsthausen, geboren te *Ehrenbreitstein* (*Pruisen*) den 20 Juni 1863, secretaris der te *Batavia* (*Ned. O.-Ind.*) gevestigde Handelsvereeniging, wonende aldaar. S. 352.

Hermann Wilhelm Scherhorn, geboren te *Anten* (*Pruisen*) den 21 Februari 1866, kleermaker, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 353.

—

10 *November* 1910. BESLUIT tot verleening van ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van

Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 28 October 1910, n°. 1538, afdeeling Militie en Weerbaarheid, en van 7 November 1901, afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 109, betreffende een verzoek van HENDRIKUS ENGELBERTUS DERKSEN, te Elten, loteling voor de lichting der nationale militie van 1910 voor de gemeente Amsterdam en behoorende tot het 7de regiment infanterie, om ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie;

Overwegende:

dat HENDRIKUS ENGELBERTUS DERKSEN, geboren te Bergh, op 28 Mei 1890, in 1909 voor bovenvermelde lichting werd ingeschreven te Amsterdam, op grond van art. 13, eerste zinsnede, 1°., in verband met art. 14, eerste zinsnede, 1°., der Militiewet 1901, vermits hij Nederlander was en op 1 Januari 1909 in het Duitsche Rijk met zijne ouders woonplaats had;

dat, nadat hem bij de loting een dienstplichtig nummer was te beurt gevallen en hij bij onherroepelijke uitspraak van den militieraad tot den dienst was aangewezen, hij op 16 September 1910 bij de militie is ingelijfd;

dat hem door onzen Minister van Oorlog overeenkomstig art. 114 van bovenaangehaalde wet uitstel van eerste oefening is verleend van 1 October 1910 tot en met 30 September 1911;

dat, blijkens de bij zijn verzoekschrift overgelegde verklaring, afgegeven door den Koninklijken Pruissischen Regeerings-president te Düsseldorf, de dato 17 Augustus 1910, adressant, door de naturalisatie van zijn vader in Pruissen, de Pruissische nationaliteit is deelachtig geworden en dientengevolge, krachtens art. 7, 1°., der wet op het Nederlanderschap en ingezetenschap van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 216), het Nederlanderschap heeft verloren;

dat, volgens art. 4 van het tusschen Nederland en het Duitsche Rijk gesloten en bij de wet van 13 Januari 1906 (*Staatsblad* n°. 4) goedgekeurde Vestigingsverdrag, de onderdanen van elk der beide contracteerende partijen, die zich binnen het gebied der andere partij hebben gevestigd of aldaar verblijven, in het andere land niet kunnen worden onderworpen aan persoonlijken dienst in het leger, bij de marine, bij de landweer of den landstorm of in eenig ander, op militaire wijze georganiseerd korps, noch aan eenige daarvoor in de plaats tredende geldelijke verplichting;

dat het beginsel, in evengenoemd artikel neergelegd, er vanzelf toe leidt, om hem, die Duitsch onderdaan is geworden en in het Duitsche Rijk gevestigd is, evenmin te onderwerpen aan eenige verplichting, als in dat artikel bedoeld;

Gezien art. 113, 3de zinsnede, der Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

om den loteling HENDRIKUS ENGELBERTUS DERKSEN, voornoemd, ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie voor het nog onvervuld gedeelte van zijnen diensttijd te verleenen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, 10 November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) W. COOL.

—

10 *November* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat onder „het tijdstip, waarop aanspraak op pensioen verkregen werd," in art. 14, 7e lid der Weduwenwet voor de ambtenaren 1890, in geen geval een ander tijdstip kan worden verstaan dan dat, waarop de burgerlijke ambtenaar is overleden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om weduwenpensioen van . . . . . ;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van . . . . . ;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies . . . . . ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van . . . . . ;

Overwegende: dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovengenoemd advies Ons in overweging heeft gegeven, op de aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat . . . . ., sedert 1 Juli 1881, in leven Directeur der Rijksnormaallessen te . . . . . ., op 14 October 1901 in dienst is overleden, zoodat de aanvrage om pensioen, dd. 16 Augustus 1909, is ingediend langer dan vijf jaren na het tijdstip waarop aanspraak op pensioen verkregen werd, weshalve de Pensioenraad van oordeel is, dat ingevolge art. 14, 7e lid, der Weduwenwet voor de ambtenaren 1890 alle aanspraak op pensioen verbeurd is;

dat, nadat dit advies aan de belanghebbende

in afschrift was toegezonden, deze het verlangen heeft te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur;

dat de belanghebbende in eene nader bij de Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur ingediende memorie heeft aangevoerd, dat zij meent, dat als tijdstip waarop recht op pensioen werd verkregen, niet moet worden aangenomen de datum van overlijden haars echtgenoots, maar 23 Maart 1909, op welken datum de Regeering besliste, dat de onderwijzers bij de Rijksnormaallessen, die deze betrekking bekleeden na het in werking treden van het Koninklijk Besluit van 13 Mei 1881, no. 1, als burgerlijke ambtenaren zijn te beschouwen in den zin van art. 2 der Burgerlijke Pensioenwet; dat toch van het verkrijgen van een recht op pensioen geen sprake kan zijn zoolang dat recht in hoogste instantie door de Regeering wordt ontkend, hetgeen tot 23 Maart 1909 het geval is geweest;

Overwegende: dat art. 14, 7e lid der Weduwenwet voor de ambtenaren 1890 bepaalt, dat, indien de aanvrage om pensioen niet is ingediend binnen vijf jaren na het tijdstip waarop aanspraak op pensioen verkregen werd, alle recht op pensioen is verbeurd;

dat onder het tijdstip waarop aanspraak op pensioen verkregen werd geen ander tijdstip kan worden verstaan dan dat waarop de burgerlijke ambtenaar is overleden;

dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren dus terecht van oordeel is, dat er in dezen geen aanspraak op pensioen bestaat, vermits het overlijden van den echtgenoot van de belanghebbende plaats gehad op 14 October 1901 en de aanvrage om weduwenpensioen eerst in Augustus 1909 is ingediend;

Gezien de Weduwenwet voor de ambtenaren 1890;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de aanvrage om toekenning van weduwenpensioen van . . . . . ., niet vatbaar is voor inwilliging.

Onze Minister van Financiën is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

—

11 *November* 1910. MISSIVE van den Minister van Financiën aan de Directeurs der Registratie en Domeinen, betreffende de toepassing der *Zegelwet* op quitantiën voor schoolgeld, gas, waterleiding, enz.

Bij de aanschrijving van den 10 October 1910, n°. 57, werd o.a. te kennen gegeven, dat ook de quitantiën voor alle in art. 126*bis*, sub *e*, der Provinciale wet genoemde inkomsten, en voor alle in art. 240, sub *f*, *i* en *j* der Gemeentewet bedoelde inkomsten voortaan op formaatzegel van ten minste *f* 0.15 in hoofdsom moeten worden gesteld, voor zoover zij niet van zegelrecht zijn vrijgesteld.

De vraag werd gedaan of dientengevolge ook de quitantiën 1°. voor de aan gemeenten verschuldigde schoolgelden en 2°. voor bedragen, aan gemeenten verschuldigd, wegens levering van gas of water, voortaan niet meer met 5 cent kunnen worden gezegeld, als het verschuldigde meer bedraagt dan *f* 10.—.

Ten aanzien van de quitantiën voor schoolgelden is de volgende beslissing genomen:

De schoolgelden zijn in art. 238 der Gemeentewet niet uitdrukkelijk genoemd, maar in de Onderwijswetten zijn de artt. 232—236 en de artt. 258—262 der Gemeentewet op de heffing en invordering der schoolgelden toepasselijk verklaard.

Hieruit kan worden afgeleid, dat het twijfelachtig is of de schoolgelden wel als belasting moeten worden aangemerkt, omdat de toepasselijkverklaring van voormelde artikelen der Gemeentewet niet noodig zou zijn geweest, indien vaststond, dat de schoolgelden, welke aan eene gemeente verschuldigd zijn, inderdaad plaatselijke belastingen waren.

Met het oog hierop kan worden aangenomen, dat het 2de lid van artikel 1 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93), niet toepasselijk is op de quitantiën voor schoolgelden, zoodat deze als het verschuldigde meer dan *f* 10.— bedraagt, ook voortaan met 5 cent kunnen worden gezegeld.

Ook de quitantiën voor bedragen boven *f* 10.— aan een gemeente verschuldigd wegens levering van gas of water en voor inkomsten uit andere bedrijven zullen in den regel met 5 cent kunnen worden gezegeld. Deze inkomsten zijn in art. 238 der Gemeentewet evenmin met name genoemd. Alleen indien zij worden geheven in den vorm eener belasting, volgens eene verordening, welke overeenkomstig de artt. 232—236 der Gemeentewet is vastgesteld en waarop de in art. 147 der Grondwet gevorderde Koninklijke goedkeuring is verkregen, zullen de quitantiën op formaatzegel van ten minste *f* 0.15 in hoofdsom moeten worden gesteld. In dat geval toch is de vordering van publiekrechterlijken aard (vergl. P. W., n°. 7619) en is de bepaling van het 2de lid van art. 1 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) op de quitantiën wel toepasselijk.

—

14 *November* 1910. BESLUIT, houdende aanwijzing, bestemming en verdeeling in afdeelingen van het tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht te *Leiden*. S. 354.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 12den November 1910, 3de Afdeeling B, n°. 551;

Gelet op de artikelen 87, laatste lid, en 100 quinquies van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Ons besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 209), zooals deze laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 23 September 1910 (*Staatsblad* n°. 291), en op artikel II, (Overgangsbepaling) van laatstgenoemd besluit:

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 16 November 1910 te bepalen als volgt:

Art. I. Een daarvoor ingericht, geheel op zich zelf staand gebouw op het terrein der Rijkswerkinrichting voor vrouwen te *Leiden* is bestemd tot tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht voor jongens.

Art. II. Het tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht voor jongens te *Leiden* is bestemd voor opneming van die verpleegden boven den veertienjarigen leeftijd uit de andere Rijksopvoedingsgestichten voor jongens, wier aanwezigheid aldaar, in verband met hun meer gevorderden leeftijd, hun gedrag of andere persoonlijke omstandigheden, bezwaar oplevert.

Art. III. Het tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht voor jongens te *Leiden* is verdeeld in twee afdeelingen.

De eerste afdeeling is bestemd voor hen, die daarheen worden overgeplaatst op grond van voortdurend wangedrag in een der andere Rijksopvoedingsgestichten voor jongens, zoomede voor hen, die door hun wangedrag in de tweede afdeeling tijdelijk of voortdurend behooren te worden overgeplaatst.

De tweede afdeeling is bestemd voor alle overigen.

Art. IV. De artikelen 89, 92, 93, 94, eerste lid, 95, 100*ter*, 101, tweede lid, 102 tot en met 114 van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Ons besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 209), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 23 September 1910 (*Staatsblad* n°. 291), vinden op het tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht te *Leiden* overeenkomstige toepassing.

Art. V. De artikelen 4 tot en met 9, 10, eerste en derde lid, 11 tot en met 24 van den in artikel IV van dit besluit bedoelden algemeenen maatregel van bestuur zijn op het tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht te *Leiden* van toepassing.

Aan den directeur en aan de verdere ambtenaren en beambten van dat gesticht kan kosteloos genot van ambtswoning of genot van kostelooze inwoning worden toegekend.

Art. VI. De artikelen 25, 27, 30 tot en met 32 van den in artikel IV van dit besluit bedoelden algemeenen maatregel van bestuur zijn op het tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht te *Leiden* van toepassing.

Art. VII. In afwijking van het bepaalde bij artikel 96 van meergemelden gewijzigden algemeenen maatregel van bestuur blijft het Rijksopvoedingsgesticht te *Doetinchem* voorloopig bestemd voor die verpleegden, welke daarin thans zijn opgenomen en niet voor overplaatsing in aanmerking komen.

Bovendien kunnen verpleegden, die den leeftijd van 14 jaar hebben bereikt, uit de andere Rijksopvoedingsgestichten voor jongens tijdelijk daarheen worden overgeplaatst, indien zulks uit hoofde van plaatsgebrek in deze laatste noodzakelijk blijkt.

De in artikel 96 van meergemelden gewijzigden algemeenen maatregel van bestuur voorgeschreven verdeeling van het Rijksopvoedingsgesticht te *Doetinchem* in twee afdeelingen vindt voorloopig geene toepassing.

Art. VIII. In afwijking van het eerste lid van artikel 97 van meergemelden gewijzigden algemeenen maatregel van bestuur worden voorloopig de nieuw inkomende verpleegden in het Rijksopvoedingsgesticht te *Alkmaar* opgenomen.

Art. IX. In afwijking van het bepaalde bij artikel 100 van meergemelden gewijzigden algemeenen maatregel van bestuur blijft het Rijksopvoedingsgesticht voor jongens te *Alkmaar* voorloopig bestemd voor de navolgende groepen van verpleegden:

De eerste afdeeling is bestemd voor aanvankelijke opneming van hen, die niet reeds terstond na ter beschikking van de Regeering gesteld te zijn, worden overgedragen aan eene vereeniging, stichting of instelling, als bedoeld bij artikel 12 der wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64).

De tweede afdeeling is bestemd voor aanvankelijke opneming en desvereischt ook duurzame verpleging van hen:

a. die na overdracht als bedoeld bij het vorig lid, daarvoor ongeschikt zijn gebleken;

b. wier voorwaardelijk ontslag is ingetrokken;

c. die ingevolge artikel 16 van voormelde wet in een Rijksopvoedingsgesticht worden geplaatst.

De derde afdeeling is bestemd voor bijzondere waarneming en behandeling van hen, wier aanwezigheid in een der Rijksopvoedingsgestichten voor jongens uit hoofde van hun geestestoestand voortdurend storend blijkt te werken.

Dit besluit zal in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* worden geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer,

Het Loo, den 14den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 16 *Nov.* 1910.)

—

14 *November* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat:

nu vaststond, dat de drank in den winkel was besteld en daar, na elders in eene flesch van den kooper te zijn gedaan, aan dezen werd overhandigd, terecht is aangenomen, dat die drank in den winkel werd verkocht;

bij de bewezenverklaring, dat de beklaagde goed vond, dat op eene wijze in strijd met de aan zijne vergunning klevende voorwaarde drank werd verkocht, welk goedvinden zeker is eene eigene daad van den beklaagde waardoor hij de bedoelde voorwaarde niet naleefde, hij daarvoor terecht aansprakelijk gesteld is;

die aansprakelijkheid niet is opgeheven, doordat bij de wijziging der drankwet naast den vergunninghouder ook de vervanger is strafbaar gesteld en onafhankelijk is van de vraag wie feitelijk de verkooper was en in welke qualiteit deze handelde;

met „gesloten flesschen" in art. 55, 2°. der Drankwet bedoeld worden flesschen die niet slechts eenvoudig dicht zijn maar die van eene zoodanige sluiting voorzien zijn, dat zij niet zonder eenig hulpmiddel kunnen worden geopend.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending of verkeerde toepassing der artt. 247 en 216, 2de en 3de lid, Strafv., 47 Strafr., 55, 2de lid en 56 1ste en 2de lid der Drankwet;

II. Schending of verkeerde toepassing der artt. 247 en 221 Strafv.;

III. Ook indien moest aangenomen worden dat het O. M. de hierboven sub I ontkende keuze van vervolging heeft, dan nog zouden door het vonnis geschonden of verkeerd toegepast zijn de artt. 247, 143, 216, 2de en 3de lid, Strafv., 55, 2de lid en 56 der Drankwet;

IV. Schending of verkeerde toepassing van de artt. 1 Strafr., 247, 143 en 216 Strafv. en 55 lid 2 sub 1°. der Drankwet;

V. Schending of verkeerde toepassing van de artt. 247, 211 en 216, 2°. Strafv.;

Overwegende, dat de requirant in eersten aanleg heeft terechtgestaan voor het Kantongerecht te Hilversum ter zake dat den 2 Juli 1909 in zijn kruidenierswinkel, gevestigd in het perceel thans dragende het nummer 43, aan de Kattenhaagstraat te Naarden, waarin hij op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening sterken drank verkocht en sinds dien onafgebroken heeft verkocht, zonder daaraan die bestemming te ontnemen, en voor welke localiteit hij op 2 Juli 1909 vergunning had voor den verkoop van sterken drank in het klein, met goedvinden en voor rekening van hem beklaagde eene hoeveelheid van ongeveer ½ liter brandewijn — in ieder geval sterken drank — is verkocht aan R. v. KOOY, in een flesch die niet — althans slechts met een losse kurk gesloten was;

dat die aanklacht met qualificatie en strafoplegging als aan het hoofd van dit arrest is vermeld, bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend bewezen is verklaard met dien verstande dat de hoeveelheid van ongeveer ½ liter brandewijn is verkocht in eene flesch, die met een losse kurk was gesloten;

O. ten aanzien van het vierde middel voor zoover dit blijkens de toelichting bedoeld, dat ten onrechte de inleidende dagvaarding niet nietig is verklaard, en dus voor alle andere middelen moet worden behandeld:

dat deze klacht van den requirant hierop steunt, dat de dagvaarding inhoudt, dat de sterke drank die werd verkocht zich bevond „in eene flesch die niet, althans slechts met een losse kurk gesloten was, wat naar requirants meening eene onmogelijkheid zou zijn en niet zou inhouden eene duidelijke en bepaalde opgave van het ten laste gelegde feit, zooals die bij art. 143 al. 1 Strafv. op straffe van nietigheid is voorgeschreven;

dat echter de even weergegeven woorden der dagvaarding volkomen duidelijk uitdrukken, dat de betrokken flesch niet, hetzij onvoldoende, d. w. z. niet zooals de wet dit verlangt, gesloten was, en dus dit onderdeel van het vierde middel niet tot cassatie kan leiden;

O. ten aanzien van het tweede middel dat den vorm betreft:

dat dit blijkens de toelichting hierop berust, dat het bestreden vonnis ten aanzien van de bewezen verklaring, dat de requirant de in de dagvaarding omschreven wijze van verkoop van den daar bedoelden sterken drank goedkeurde, niet voldoende met redenen zou zijn omkleed, omdat uit het gebezigde bewijsmateriaal slechts zou blijken eenerzijds dat de requirant een en ander slechts goedkeurde nadat het was geschied, anderzijds dat hij van den in de dagvaarding bedoelden verkoop vooraf niets heeft geweten;

dat echter de in het vonnis opgenomen erkentenis van den requirant, die tot het bewijs der aanklacht heeft medegewerkt o. a. inhoudt, dat de requirant, wetende op welke wijze (in zijn winkel) sterke drank in flesschen, indien deze door de koopers werden medegebracht, werd verkocht, aan zijnen zoon (die metterdaad den sterken drank verkocht) eene algemeene opdracht gaf en heeft goedgevonden, dat die sterke drank, dus ook de bij de dagvaarding bedoelde op het oogenblik der terhandstelling en betaling zich zou bevinden in eene flesch, die slechts met een losse kurk gesloten was;

dat de Rechtbank uit deze erkentenis van den requirant kon en dus ook mocht afleiden dat in het bijzonder de in de dagvaarding bedoelde verkoop van sterken drank alsmede de wijze waarop hij geschiedde door den requirant vooraf was goedgekeurd;

dat mitsdien dit middel is ongegrond;

O. ten aanzien van het vijfde middel dat mede den vorm betreft:

dat dit blijkens de toelichting hierop berust, dat, terwijl in den zin der Drankwet, verkoop van sterken drank eerst is voltooid door de levering, in dit geval blijkens het vonnis vaststaat, dat de drank door des requirants vervanger niet in den winkel, maar in eene andere localiteit in eene daartoe door den kooper verschafte flesch is gedaan en dus de verkoop niet geheel zou zijn geschied in den winkel zooals is ten laste gelegd en bewezen verklaard, zoodat het vonnis op dit punt met zichzelf in strijd en niet voldoende met redenen omkleed zou zijn;

dat dit middel is ongegrond, daar bij het bestreden vonnis op grond van bewijsmiddelen waarvan de wettigheid terecht niet is betwist, met juistheid werd beslist, dat nu vaststond, dat de drank in den winkel besteld was en daar, na elders in eene flesch van den kooper te zijn gedaan, aan dezen werd overhandigd, ook moest worden aangenomen, dat die drank in den winkel werd verkocht;

O. alsnu ten aanzien van het eerste middel:

dat dit blijkens de toelichting hierop steunt, dat art. 56, 1 der Drankwet wegens het niet inachtnemen der voorwaarden omschreven in art. 55, 2 dier wet strafbaar stelt èn den vergunninghouder èn diens vervanger, met dien verstande, dat ieder slechts voor zijne eigene daad, en in het bijzonder niet de vergunninghouder ter keuze van het O. M. alternatief met zijn vervanger voor de daad des vervangers aansprakelijk is, zoodat in dit geval, waarin is komen vast te staan, dat niet de requirant-vergunninghouder, maar diens zoon sterken drank verkocht in een met losse kurk gesloten flesch, ook de requirant niet voor die daad aansprakelijk kon worden gesteld;

dat echter bij het bestreden vonnis overeenkomstig de aanklacht is bewezen verklaard, dat de requirant goedvond, dat op eene wijze in strijd met de aan zijne vergunning klevende, voorwaarde sterke drank werd verkocht en dit goedvinden zeker is eene eigen daad van den requirant waardoor hij evenbedoelde voorwaarde niet naleefde en waarvoor hij bij het bestreden vonnis terecht aansprakelijk werd gesteld;

dat hiertegen niet afdoet, dat bij art. 56, 1 der Drankwet 1904 in afwijking van de vóór de invoering dier wet geldende regeling, naast den vergunninghouder ook diens vervanger voor de daar bedoelde overtreding aansprakelijk is gesteld;

dat toch die wetswijziging naar letter en geschiedenis niet beoogt de aansprakelijkheid des vergunninghouders te beperken tot de gevallen, waarin hij zelf de gewraakte handeling pleegde en dus uit te sluiten voor die gevallen, waarin hij eene door anderen gepleegde handeling toeliet of goedkeurde; — maar alleen om naast den vergunninghouder ook aansprakelijk te stellen diens vervanger onverschillig of hij handelde met of zonder goedvinden van den vergunninghouder;

dat dan ook dit middel is ongegrond;

O. ten aanzien van het derde middel:

dat dit hierop berust, dat — aangenomen dat de vergunninghouder bij de toepassing van art. 56, 1 der Drankwet 1904 aansprakelijk gesteld kan worden voor de daad van zijn vervanger — dan toch bij dagvaarding had moeten zijn gesteld en bij het bestreden vonnis had moeten zijn onderzocht en bewezen verklaard, dat de feitelijke verkooper in wettelijken zin des vergunninghouders vervanger was;

dat echter blijkens het bij de behandeling van het eerste middel overwogene, de requirant-vergunninghouder overeenkomstig de wet aan-

sprakelijk is gesteld niet voor de daad van een ander, maar voor zijn eigene daad, te weten het goedvinden van verkoop van sterken drank in zijn winkel in strijd met eene hem bij de wet opgelegde voorwaarde, en het voor de strafbaarheid dezer daad onverschillig is wie feitelijk de verkooper was of in welke qualiteit deze handelde, zoodat een en ander noch bij de dagvaarding behoefde te worden gesteld, noch bij het vonnis behoefde te worden onderzocht of bewezen verklaard;

dat dus ook dit middel is ongegrond;

O. ten aanzien van het vierde middel voor zoover het de zaak zelve betreft:

dat dit blijkens de toelichting hierop steunt, dat de dagvaarding voor zoover zij stelt, dat de flesch „althans slechts met een losse kurk gesloten was" niet stelt een strafbaar feit en dus, nu juist dit alternatief bewezen werd verklaard, de requirant had moeten zijn ontslagen van rechtsvervolging; — dat toch art. 55, 2 der Drankwet 1904 alleen vordert, dat de flesch, waarin verkocht wordt gesloten zij, zonder iets omtrent de wijze of het meer of minder afdoende der sluiting voor te schrijven;

dat deze beschouwingen zijn onjuist, daar de voorwaarde vervat in art. 55, 1, 1°. Drankwet, dat de verkoop van sterken drank ter plaatse daar bedoeld niet anders mag geschieden dan in gesloten flesschen niet is voorgeschreven tot behoud van den inhoud der flesch, maar overeenkomstig de geheele strekking der Drankwet en in het bijzonder blijkens den inhoud van dit artikel ter voorkoming van het gebruik van drank uit de flesch ter plaatse van verkoop en dus met „gesloten flesschen" geheel overeenkomstig de taalkundige beteekenis dier uitdrukking hier zijn bedoeld flesschen die niet slechts eenvoudig dicht zijn, maar flesschen die van eene zoodanige sluiting voorzien zijn, dat zij niet zonder eenig hulpmiddel kunnen worden geopend;

dat dus ook dit middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 't R. 9095.)

—

16 *November* 1910. BESLUIT, tot regeling van de toekenning en de rekening en verantwoording van de jaarlijksche toelagen voor kleine onkosten en bureelkosten, die de gerechten, de ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de gerechten, de auditeurs-militair in de militaire arrondissementen, de centrale raad van beroep en de raden van beroep voor de ongevallenverzekering ontvangen. S. 355.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 12den November 1910, 4de Afdeeling, n°. 552;

Overwegende, dat, ten gevolge van de invoering van de wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 182), houdende regeling van de heffing van griffierechten en, in verband daarmede, wijziging van eenige wettelijke voorschriften, de toekenning en de rekening en verantwoording van de jaarlijksche toelagen voor kleine onkosten en bureelkosten, die de gerechten, de ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de gerechten, de auditeurs-militair in de militaire arrondissementen, de centrale raad van beroep en de raden van beroep voor de ongevallen-verzekering ontvangen, nieuw geregeld behooren te worden;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Aan de gerechten, de ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de gerechten, de auditeurs-militair in de militaire arrondissementen, den centralen raad van beroep en de raden van beroep voor de ongevallenverzekering kent Onze Minister van Justitie jaarlijksche toelagen voor kleine onkosten en voor bureelkosten toe.

De jaarlijksche toelagen, tot heden toegekend, blijven, behoudens nadere wijziging, vastgesteld op de vóór de inwerkingtreding van dit besluit verleende bedragen.

2. Uit de toelagen voor kleine onkosten en voor bureelkosten mogen geene andere uitgaven worden bestreden dan voor:

bezoldiging van bedienden, kosten van bureelbehoeften, van druk- en bindwerk, van aanplakking, van verlichting, verwarming en schoonhouden van lokalen, kosten van bezoldiging van hulpschrijvers ter griffie en ten parkette en van klerken ten bureele van de auditeurs-militair; belooningen van tijdelijk in dienst te nemen schrijvers en bedienden bij den centralen raad van beroep en de raden van beroep voor de ongevallenverzekering; kosten van telephonische gesprekken en abonnement op telephonen, voor zoover voor het laatste machtiging door Onzen Minister van Justitie is verleend, briefporten, frankeergelden en andere dagelijksche huishoudelijke uitgaven;

onder deze laatste zijn niet begrepen uitgaven voor aanschaffing en onderhoud van mobilair, voor zoover zij niet klein en van dringenden aard zijn.

3. Indien aan een gerecht en den daarbij behoorenden ambtenaar van het Openbaar

Ministerie gezamenlijk eene toelage is verleend, stelt Onze Minister van Justitie — voor zooveel noodig — het aan elk van beiden uit te keeren bedrag vast.

4. Vóór den 15den Februari van elk jaar wordt door de in artikel 1 van dit besluit genoemde gerechten en ambtenaren aan Onzen Minister van Justitie, op de door dezen vast te stellen wijze, rekening en verantwoording gedaan van de door hen uit de verleende toelagen bestede gelden.

5. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Januari 1911.

Met ingang van dien dag is het Koninklijk besluit van den 18den April 1904 (*Staatsblad* n°. 72) ingetrokken.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 16den November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 25 *Nov.* 1910.)

—

16 *November* 1910. BESLUIT van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van het formulier der loonaanteekeningen en het formulier der verzamelloonlijst, bedoeld in art. 2 van het besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 320).

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gezien art. 46, lit. c, der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), alsmede art. 2 van het Koninklijk besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 320), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, ter uitvoering van art. 45 der Ongevallenwet 1901;

Heeft goedgevonden:

het formulier der loonaanteekeningen en het formulier der verzamelloonlijst, bedoeld in art. 2 van voornoemd Koninklijk besluit, vast te stellen overeenkomstig de bij deze beschikking gevoegde modellen.

's Gravenhage, 16 November 1910.

De Minister voornoemd,

(*get.*) A. S. TALMA.

Formulier der Loonaanteekeningen.

Bedrijfsnummer . . . . . Jaar 19 . . .

LOONAANTEEKENINGEN.

STAAT omtrent ARBEIDSDUUR en LOON van den werkman:

. . . . . M V N°. . . . *)

Geniet de verzekerde opleiding? . . . . . .

Zoo de verzekerde geen opleiding geniet, is hij jonger dan 21 jaren? . . . . . .

*) Het volgnummer, waaronder de werkman voorkomt op de verzamelloonlijst.

Wanneer de loonaanteekeningen betrekking hebben op een mannelijk persoon, dan wordt de V doorgehaald; betreffen zij een vrouwelijk persoon, dan wordt de M doorgehaald.

Nummer der Kalenderweek.	BEDRIJF waarvoor gearbeid wordt.	Aantal arbeidsdagen.	Verdiend arbeidsloon in geld.	Uitkeeringen tijdens verlof en vacantie.	Verblijf- en kostgelden.	Geldswaarde van andere verstrekkingen dan in geld.	TOTAAL BEDRAG volgens de kolommen 4 t/m 7.	Opmerkingen.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
enz. tot 53								
	TOTALEN	*					f **	

Bedrag van het loon, hetwelk voor den verzekerde met inachtneming van de artt. 42, derde lid, en 43 der wet voor de berekening in aanmerking komt , . f ***

* Op de verzamelloonlijst te vermelden in kolom 10. ** Idem kolom 11. *** Idem kolom 12.

Vastgesteld bij beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 16 November 1910, n°. 2152, afdeeling Arbeidersverzekering.

Formulier der Verzamelloonlijst.

Bedrijfsnummer . . . . .

Jaar 19 . . .

VERZAMELLOONLIJST.

Naam van den Eigen-risicodrager . . . . . .
Zetel der onderneming: . . . . . .
Bedrijf of bedrijven, waarop deze loonlijst betrekking heeft: . . . . . .

1 Volgnummer.	2 Naam en voorletters van den werkman.	3 Werkzaamheden.	4 Vast werkman.	5 Los werkman.	Volslagen. 6 Man.	Volslagen. 7 Vrouw.	Niet volslagen. 8 Man.	Niet volslagen. 9 Vrouw.	Volgens loonaanteekeningen. 10 Aantal arbeidsdagen.	11 TOTAAL VERDIENDE BEDRAG.	12 WETTELIJK LOON.
										f	*f*
	TOTALEN									*f*	*f*

. . . . . Januari 19 . .

*)

*) Onderteekening van den werkgever of van dengene, die hem rechtens vertegenwoordigt.

Vastgesteld bij beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 16 November 1910, nº. 2152, afdeeling Arbeidersverzekering.

18 *November* 1910. ARREST van den Hoogen Raad.

Het verbod van art. 8 der zegelwet heeft alleen betrekking op stukken, die naar hun aard zegelplichtig zijn. Daartoe behooren niet de stukken, bedoeld in art. 10 der zegelwet.

Het gebruik van een bestek bij eene akte van aanbesteding ten behoeve eener gemeente is geen gebruik in eene *openbare* akte en maakt dus dit bestek niet zegelplichtig ingevolge art. 10 der zegelwet.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende, dat als middelen van cassatie zijn voorgesteld: 1°. Schending of verkeerde toepassing van de artt. 1, 2, 8, 10, 11, 12, 13, 35 der wet van 3 Oct. 1843 (*Stbl.* n°. 47) op het recht van zegel, gewijzigd en aangevuld door enz.; de artt. 64 en 65 der wet van 22 Frimaire an VII, art. 1 n°. 1 *f* en n°. 10*a* der wet van 30 Dec. 1905 (*Stbl.* n°. 387), art. 1 l° *C* n°. 11 en 11*a* der wet van 31 Dec. 1906 (*Stbl.* n°. 383), omdat de Rechtbank het verzet tegen het dwangschrift gegrond bevindt en dit vernietigt op deze beslissing, dat art. 8 der zegelwet ziet op stukken, die van den aanvang af zegelplichtig zijn, en art. 10 op dezelve, die aanvankelijk niet tot bewijs bestemd, vrij van zegel zijn en slechts zegelplichtig worden in drie in dat artikel genoemde gevallen, — tot welke onderscheiding en tegenstelling het algemeen verbod van art. 8 geen grond geeft;

Subsidiair:

II. Schending of verkeerde toepassing van dezelfde artikelen en van de artt. 95, 102, 126, 134, 135, 194 *f* der wet van 29 Juni 1851 (*Stbl.* n°. 85), regelende de samenstelling, inrigting en bevoegdheid der Gemeentebesturen, 143, 144, 146 der Grondwet, omdat de Rechtbank het verzet tegen het dwangschrift gegrond bevindt en dit vernietigt op deze beslissing, dat onder openbare akte van voormeld art. 10 der zegelwet niet is te verstaan de akte, waarbij het gemeentebestuur eene onderhandsche aanneming aangaat, hoewel de wet tot die beperkte uitlegging geen grond geeft;

O., dat blijkens het bestreden vonnis het dwangschrift van het Bestuur, waartegen de verweerder goed opposant is verklaard, berust op het door dezen gebruik maken van ten onrechte niet gezegelde stukken (bestekken bij aanbesteding) achttien malen gepleegd, en in de tiende overweging der Rechtbank bewezen is verklaard, dat hij in die achttien gevallen akten van aanbesteding heeft opgemaakt (of, naar luid, van het slot der elfde overweging, mede onderteekend) krachtens ongezegelde bestekken; dat door het vonnis voorts omtrent die akten vaststaat, dat deze schrifturen, rechtens akten van aanneming van werk, tot stand gebracht tusschen de aannemers en het gemeentebestuur van 's-Hertogenbosch, zijn gesteld op behoorlijk gezegeld papier, maar dat de papieren houdende omschrijving van de door gegadigden uit te voeren werken (bestekken) ongezegeld geweest en gebleven zijn;

O., dat dus ten laste des verweerders niet is aangenomen het tot stand brengen of helpen tot stand brengen van een stuk of geschrift hetwelk eenigen titel, recht of voordeel oplevert of tot eenig bewijs strekt; eenige schriftuur alzoo, welke naar art. 12 en 14 der zegelwet van 1843 dan reeds het zoogenaamd formaatzegel dragen moet, en, indien gesteld op niet daarvan voorzien papier, den schrijver maakt tot eenen belastingovertreder, strafbaar met de boete in art. 13 bedreigd, indien zijne handeling overeenkomstig de artt. 29, 30, 33 en volgende der zegelwet is gekomen ter kennis van en geconstateerd door hen, die als ambtenaars van het zegel, deze belasting innend, zijn aangewezen;

dat hij dan ook niet wordt vervolgd als dusdanige belastingovertreder, maar hij naar des Bestuurs beweren zou hebben overtreden art. 8 der zegelwet;

O., dat dit artikel niet strafbaar stelt den boven aangeduiden eigenlijken belastingovertreder, maar diens daad van wanbetaling tracht te keeren zijdelings of onder de waarneming der straks bedoelde ambtenaren te brengen, door aan bepaalde daar opgenoemde personen op straf van boete te verbieden het (buiten enkele in art. 3 *a-d* uitgezonderde gevallen) helpen verschaffen van een of ander rechtsgevolg aan zegelplichtige schrifturen, wanneer deze, opgemaakt binnen het Rijk, op niet of onvoldoend gezegeld papier zijn gesteld of voor welke, indien in de koloniën of buitenslands opgemaakt, niet aan de ambtenaars van het zegel deze belasting voldaan is vóór — in het geval van het voorlaatste lid der bepalingen van art. 21 n°. 2 tegelijk met — het overeenkomstig art. 8 handelen van de aldaar genoemde personen;

dat dus de krachtens voorzegd artikel vervolgde verweerder wordt boetschuldig geacht wegens het niet verleenen van eene door de zegelwet opgelegde medewerking — zulks door verboden ambtshandelingen niet na te laten — om te helpen verzekeren dat anderen voldoen eene op hen gelegde belasting;

O., dat het Bestuur daartoe uit art. 8 in

verband met art. 1 wil afleiden, dat de eigenlijke door die anderen te plegen belastingovertreding reeds ontstaat bij elk gebruik van ongezegeld papier, tenzij men aantoont eene „vrijstelling" vervat in art. 27 en art. 8 der zegelwet of latere wetten; voorts beweert, dat art. 10 der zegelwet niet moet worden opgevat als dusdanige „vrijstelling" maar veeleer als eene korte herhaling van het in art. 8 gezegde of als eene aanwijzing van het tijdstip voor zegelplichtigheid overeenkomstig dit artikel en geenszins als beperking der beweerde algemeene zegelplichtigheid;

O., dat de juistheid van dit stelsel moet worden getoetst aan de voorschriften omtrent het verplicht gebruik van zoogenaamd formaatzegel (art. 11—16 der wet van 1843) als ook na de wijziging en aanvulling der oorspronkelijke zegelwet door die van 11 Juli 1882 (*Stbl.* nº. 93) vormend de normale zegelplichtigheid, waarnevens de voorschriften omtrent zegelplichtigheid evenredig aan sommen en geldswaarden, van de quitantiën en de paspoorten, staan als bijzondere voorschriften voor enkele soorten van schrifturen;

dat deze normale zegelplichtigheid, die ook treft de schrifturen, bedoeld in art. 8 der wet, daaronder de in het geding bedoelde akten van aanbesteding, blijkens voormelde artt. 11—16 ontstaat bij het maken zelf der schrifturen binnenslands of, indien niet aldaar gemaakt, ontstaat overeenkomstig art. 16;

dat zij dus hare tijdsbepaling niet in art. 10 vindt;

dat echter blijkens laatstgenoemd artikel, gelijk ook het aangevallen vonnis aanneemt, niet alle stukken principieel zegelplichtig zijn, maar slechts die welke den in art. 12 omschreven *aard* hebben;

dat dientengevolge de overtreding van het in art. 8 uitgevaardigde verbod door de aldaar genoemde, zelf niet belastingschuldige personen, in het algemeen niet gepleegd worden kan ten aanzien der stukken van *anderen* aard;

dat ingevolge het slot van art. 10 voor diezelfde personen eene overtreding, soortgelijk aan die van art. 8, slechts ontstaat in drie gevallen bij het eerste lid van het artikel nauwkeurig omschreven;

dat immers het stelsel der aangehaalde artikelen medebrengt, dat wanneer vorenbedoelde geschriften — evenals de in het buitenland of de koloniën tot stand gebrachte schrifturen — òf worden overgelegd in rechten òf daarvan authentiek hetzij een afschrift, hetzij een uittreksel wordt afgeven òf daarvan ten behoeve van den houder gebruik gemaakt wordt in eene openbare akte, zij voor den belastingheffer (en in diens stelsel terecht) bekomen een anderen „aard", dat is dien omschreven in art. 12, daardoor onderhevig wordende aan heffing van recht door stempeling of betaling, en dan, *doch ook niet vroeger*, aanleiding gevend om tot verzekering dier heffing uit te vaardigen een verbod met strafbaarstelling aan zelf niet belastingplichtigen;

O., voorts, dat het vorenoverwogen strookt met de Memorie van Toelichting op art. 10 (Hand. St. Gen. 184 2/3 blz. 1043] verklarende dat „de stukken hierbij bedoeld alleen onderhevig aan het zegelrecht worden door het gebruik dat er van gemaakt wordt of de bestemming die zij bekomen", terwijl de door het Bestuur gewilde principieel algemeene zegelplichtigheid zich hoegenaamd niet rijmen laat met deze verklaring en met hetgeen in het vonnis verder voorkomt omtrent de geschiedenis der wet;

O., dat deze rechtsbeschouwing, in hoofdzaak die van het bestreden vonnis, wel aangevallen wordt met nog andere gronden, doch eveneens ten onrechte;

dat het Bestuur wijst op de uitdrukking „die in regten als bewijs *kunnen* worden overgelegd" in de omschrijving der zegelbelasting door art. 1 der wet van 1843;

dat echter dit in art. 12 der wet ontbrekende woord om andere in het bestreden vonnis vermelde redenen voorkomt in art. 1;

dat voorts naar art. 1939 van het B. W. elk beschreven stukje papier onder omstandigheden *kan* gelden als een bewijsmiddel, en dientengevolge art. 1 der zegelwet naar de uitlegging van het Bestuur in onoplosbaren strijd met de artt. 10 en 12 zou wezen;

O., dat dus het eerste cassatiemiddel moet worden afgewezen en daardoor noodig wordt onderzoek van het subsidiair voorgedragen tweede, waarbij het bestuur, aannemende dat op zich zelf het verbod van artikel 8 niet treft de bestekken krachtens welke de verweerder akten van aanbesteding opmaakte, beweert, dat die opmaking hem boetschuldig doet wezen krachtens art. 10, omdat van die bestekken geen zegelrecht is voldaan alvorens daarvan ten behoeve van de houders dier geschriften, door hem verweerder gebruik is gemaakt in eene openbare akte;

O., dat, naar de onaantastbare bevinding der Rechtbank omtrent de akten van aanbesteding, deze, gelijk hierboven is overwogen, constateeren overeenkomsten van aanneming van werk, ten behoeve der gemeente 's-Hertogenbosch door de aannemers

uit te voeren op den voet der desbetreffende bestekken van de aanbesteedster;

dat daarbij de laatstgenoemde, ofschoon een publiekrechtelijk lichaam, zonder tusschenkomst van eenen instrumenteerenden ambtenaar heeft aangegaan eene overeenkomst van zuiver burgerlijken aard;

dat nu de akte van deze niet authentiek geconstateerde overeenkomst geenszins het karakter van „*openbare*" akte verkrijgt alleen daardoor, dat eene der partijen bij die rechtshandeling een publiekrechtelijk lichaam is;

dat zooals ook het bestreden vonnis oordeelt, van een „*openbaar*" karakter eerst sprake zou kunnen wezen, indien de rechtshandeling van het aanbestedend gemeentebestuur was geweest eene uitoefening van overheidsgezag en dit niet het geval is bij de hierboven omschreven onderhandsche akte, bij welke het dagelijksch bestuur der gemeente namens haar handelt als partij bij eene zuiver burgerrechtelijke overeenkomst;

Overwegende, dat dus ook het subsidiair voorgestelde middel niet tot cassatie kan leiden.

Verwerpt het beroep enz. (Gem. Stem.)

—

21 *November* 1910. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Neuzen*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeland*, dd. 3 Juni 1910, n°. 12, 1ste Afdeeling, waarbij goedkeuring werd onthouden aan zijn besluit, dd. 31 Maart 1910, waarbij is ingetrokken het Raadsbesluit van 7 September 1909, voor wat betreft het bouwen van eene nieuwe school en de regeling van het aan die school en school B te geven onderwijs, en aan Burgemeester en Wethouders verzocht werd ten spoedigste plannen in te dienen ter voorziening in meerdere ruimte voor het meer uitgebreid lager onderwijs op voor de gemeente voordeeliger wijze. S. 356.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Neuzen* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland*, dd. 3 Juni 1910, n°. 12, 1ste Afdeeling, waarbij goedkeuring werd onthouden aan zijn besluit, dd. 31 Maart 1910, waarbij is ingetrokken het Raadsbesluit van 7 September 1909, voor wat betreft het bouwen van eene nieuwe school en de regeling van het aan die school en aan school B te geven onderwijs, en aan Burgemeester en Wethouders verzocht werd ten spoedigste plannen in te dienen ter voorziening in meerdere ruimte voor het meer uitgebreid lager onderwijs op voor de gemeente voordeeliger wijze;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 12 October 1910, n°. 193;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 November 1910, n°. 9761, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat toen in den loop van het jaar 1905 op school B der gemeente *Neuzen* meer uitgebreid lager onderwijs was ingevoerd, zich tengevolge van die invoering, alsmede door vestiging in de gemeente van polderwerkers, tijdelijk werkzaam aan de kanaalwerken aldaar, met hunne over het algemeen groote gezinnen, gebrek aan schoolruimte voor de leerlingen van de vierde en vijfde klasse der gewone lagere scholen deed gevoelen;

dat ter voorziening in dit gebrek aan school C twee parallelklassen voor genoemde leerjaren werden ingesteld, waarna de gemeenteraad op 1 September 1908 besloot tot het bouwen van eene school voor lager onderwijs voor ongeveer 300 leerlingen met onderwijzerswoning op een terrein langs den Arsenaalweg;

dat aan dit besluit echter geene uitvoering gegeven is, doch de gemeenteraad op 7 September 1909 heeft overwogen, dat het wenschelijk is te voorzien in de behoefte aan schoolruimte voor de leerlingen van het openbaar lager onderwijs; dat het gebrek aan schoolruimte hoofdzakelijk is ontstaan door het geven van zoogenaamd meer uitgebreid lager onderwijs aan school B; dat het in het belang van het meer uitgebreid lager onderwijs moet worden geacht, dat hiervoor eene afzonderlijke school wordt gevormd; weshalve de gemeenteraad besloot: 1°. in te trekken het te dier zake genomen besluit van 1 September 1908; 2°. op een gedeelte van het aan de gemeente behoorende en in gebruik bij het Departement van Oorlog zijnde terrein langs den Arsenaalweg eene school voor lager onderwijs te bouwen, verdeeld in 6 klassen, iedere klasse bestemd voor dertig leerlingen; 3°. te bepalen, dat aan deze school onderwijs zal worden gegeven in de vakken *a*—*q* der wet tot regeling van het lager onderwijs; en 4°. dat in verband daarmede aan school B, waar thans het onderwijs in de vakken *a*—*q* gegeven wordt, na het betrekken der nieuwe school weder onderwijs zal gegeven worden in de vakken *a*—*k*;

dat toen de zaak geen voortgang had, Gedeputeerde Staten van *Zeeland*, bij schrijven van 18 Maart 1910 bij het gemeentebestuur

hebben aangedrongen op het nemen van een besluit tot nauwkeurige aanwijzing van de plaats van vestiging van de nieuwe school, daarbij te kennen gevende, dat, wanneer dit besluit niet binnen 14 dagen genomen werd, het er voor gehouden zal worden, dat de Raad weigert te voldoen aan de bij de wet opgelegde verplichting om te zorgen voor een voldoend aantal scholen;

dat hierop de gemeenteraad bij besluit van 31 Maart 1910, gelet op de vermindering van het aantal schoolgaande kinderen, volgens de telling op 15 Januari 1910; gelet op eene vermoedelijke verdere vermindering van dat aantal; gelet op de pogingen, die van Katholieke zijde zijn gedaan voor het oprichten van eene bijzondere school; gelet eindelijk op de financieele draagkracht der gemeente, zijn besluit van 7 September 1909 heeft ingetrokken voor wat betreft het bouwen van eene school aan den Arsenaalweg en de regeling van het aan die school en aan school B te geven onderwijs, en Burgemeester en Wethouders heeft verzocht ten spoedigste plannen in te dienen ter voorziening in meerdere ruimte voor het meer uitgebreid lager onderwijs in zijne gemeente op voor de gemeente voordeeliger wijze;

dat daarop Gedeputeerde Staten, bij schrijven van 3 Juni 1910, n°. 12, 1ste Afdeeling, Burgemeester en Wethouders hebben verzocht, ter kennis van den gemeenteraad te brengen, dat zij, na kennisgeving van het rapport, betreffende het van hunnentwege ingesteld nader onderzoek naar de behoefte van schoolruimte in de gemeente *Neuzen* in hune overtuiging, dat die behoefte inderdaad bestaat, nog zijn versterkt, en uit dien hoofde hunne goedkeuring aan het Raadsbesluit van 31 Maart 1910 hebben onthouden;

dat de gemeenteraad van het besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat bij een door eene Commissie uit Gedeputeerde Staten ingesteld plaatselijk onderzoek wel was bevonden, dat in een paar klassen van school C te veel leerlingen waren ingeschreven, doch er in werkelijkheid door ziekte en absenten plaats voor alle aanwezige kinderen was, terwijl, wat betreft oppervlakte en kubieken inhoud, er in alle lokalen nog banken bijgeplaatst konden worden; dat Burgemeester en Wethouders intusschen aan het verzoek van den Raad hadden voldaan door het indienen van een plan voor het bouwen van 4 lokalen op school B, waardoor een lokaal beschikbaar zoude komen voor elk der klassen van het meer uitgebreid lager onderwijs, benevens een gymnastieklokaal; dat de kosten van het bouwen van eene school met onderwijzerswoning zijn geraamd op ƒ 17 000, ongerekend de waarde van den grond, die door de gemeente daarvoor beschikbaar zou worden gesteld, terwijl uitvoering van het evengemelde plan eene uitgave zou vorderen van ƒ 8332,25; dat het bouwen van eene nieuwe school onvermijdelijk meer uitgaven zou vorderen voor personeel, leermiddelen, enz.; dat bij verbouw van school B desgevorderd een lokaal beschikbaar zou kunnen komen, waarin kinderen van de vierde en van de vijfde klasse, die eventueel op de andere scholen geen plaats kunnen vinden, zouden kunnen worden ondergebracht, omdat de achtste en negende klasse van het meer uitgebreid lager onderwijs voor het oogenblik nog slechts vier leerlingen bevatten en dus gevoeglijk in één lokaal kunnen geplaatst worden; dat de Raad niet weigert aan de bij de wet opgelegde verplichting om te zorgen voor een voldoend aantal scholen te voldoen, maar dat hij, vooral in financieel belang der gemeente, eene andere oplossing van de zaak dan door het stichten van eene nieuwe school mogelijk acht;

Overwegende, dat de gemeenteraad van *Neuzen* op 7 September 1909 besloten heeft in het belang van het meer uitgebreid lager onderwijs eene nieuwe school te stichten op een gedeelte van een aan de gemeente toebehoorend terrein, dat bij het Departement van Oorlog in gebruik is;

dat de gemeenteraad dit besluit, voordat daaraan uitvoering was gegeven, op 31 Maart 1910 heeft ingetrokken, met opdracht aan Burgemeester en Wethouders om ten spoedigste plannen in te dienen ter voorziening in meerdere ruimte voor het meer uitgebreid lager onderwijs in dis gemeente op voor haar voordeeliger wijze;

Overwegende, dat door laatstgemeld besluit het getal der bestaande openbare lagere scholen te *Neuzen* niet is verminderd, maar in afwachting van nadere voorstellen door Burgemeester en Wethouders, slechts is teruggekomen van eene voorgenomen vermeerdering van het aantal scholen;

dat zulk een besluit nòg in letter *b* van het eerste lid van artikel 19 der wet tot regeling van het lager onderwijs, nòg elders in dat artikel, aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten wordt onderworpen, maar dat het is een besluit betreffende het getal scholen, hetwelk volgens artikel 18 dier wet slechts aan Gedeputeerde Staten moet worden medegedeeld, onverlet de bevoegdheid van hun College om, zoo noodig, den inspecteur gehoord, vermeerdering van dat getal te bevelen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland*, te verklaren, dat daarbij ten onrechte artikel 19 dier wet is toegepast op het besluit van den Gemeenteraad van *Neuzen*, dd. 31 Maart 1910, tot intrekking van zijn besluit van 7 September 1909, voor wat betreft het bouwen van eene school aan den Arsenaalweg en de regeling van het aan die school en aan school B te geven onderwijs.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes voormelde voordracht van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 21sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 3 *Dec.* 1910.)

—

22 *November* 1910. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent de beëediging en installatie van de bij de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 181) ingestelde kantongerechten *Amsterdam* en *Rotterdam* en omtrent den eed der deurwaarders bij die gerechten. S. 357.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 2den November 1910, 1ste Afdeeling C, nº. 579;

Overwegende, dat ter uitvoering van de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 181), tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissementsrechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten, nadere bepalingen omtrent de beëediging en installatie van de bij deze wet ingestelde kantongerechten *Amsterdam* en *Rotterdam* en omtrent den eed der deurwaarders bij die gerechten wenschelijk zijn;

Gezien artikel 22 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 181), hiervoor vermeld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 15den November 1910, nº. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voormelden Minister van den 19den November 1910, 1ste Afdeeling C, nº. 588;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. I. De kantonrechters, kantonrechtersplaatsvervangers, griffiers en substituut-griffiers, voor zoover vóór 1 Januari 1911 benoemd bij de kantongerechten *Amsterdam* en *Rotterdam*, door de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 181) ingesteld, leggen vóór 1 Januari 1911 den in artikel 29 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie bedoelden eed (belofte) af.

Voor zoover zij den eed (belofte) vóór 1 Januari 1911 afgelegd hebben, worden zij geacht met ingang van dien dag geïnstalleerd te zijn.

De griffier van de arrondissements-rechtbank te *Amsterdam* of te *Rotterdam*, in handen van welke gerechten de eed (belofte) wordt afgelegd, geeft terstond van de beëediging aan Onzen Minister van Justitie kennis.

Art. II. De deurwaarders, die ingevolge art. 18, § 7, der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 181) geacht worden aangesteld te zijn bij het kantongerecht *Amsterdam* of *Rotterdam*, blijven hunne bedieningen uitoefenen op den vroeger afgelegden eed.

Art. III. Dit besluit treedt in werking op den eersten December 1910.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 22sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 25 *Nov.* 1910.)

—

24 *November* 1910. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (*Staatsblad* nº. 43), waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, vergunning is verleend om het landgoed „*'sHeerenloo*", te *Ermelo*, tot een gesticht voor idioten in te richten. S. 358.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1910, nº. 6266, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* nº. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* nº. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat in het 1ste lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat wordt gelezen ingevolge Ons besluit van 17 December 1909 (*Staatsblad* n°. 404), met ingang van den dag, waarop de twee paviljoenen, bedoeld in artikel 2 van Ons besluit van 9 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 82), in gebruik mogen worden genomen, in plaats van „183 mannen en 144 vrouwen" wordt gelezen „231 mannen en 96 vrouwen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 24sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 3 *Dec* 1910.)

—

24 *November* 1910. BESLUIT, houdende beslissing omtrent het al of niet van onwaarde zijn van stembiljetten.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. W. ROSKES te *St. Maartensdijk* tegen het besluit van Gedep. Staten van *Zeeland* dd. 26 Augustus 1910 n°. 2, 3e afd. houdende ongegrondverklaring van zijne bezwaren tegen het besluit van den Raad der gemeente *St. Maartensdijk* dd. 26 Juli 1910, waarbij hij niet is toegelaten als lid van den Raad dier gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 9 November 1910, n°. 252;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1910, n°. 7503, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat bij de op 12 Juli 1910 gehouden stemming voor een lid van den Raad der gemeente *St. Maartensdijk*, op J. W. ROSKES 171 en op P. GAAKEER 170 stemmen waren uitgebracht, terwijl 3 stembiljetten van onwaarde werden verklaard, van welke drie één geheel in blanco was, op een ander het witte stipje in het stemvak vóór den naam GAAKEER even met potlood was aangeraakt en op het derde hetzelfde stipje duidelijke teekenen vertoonde opzettelijk met potlood bewerkt te zijn, ofschoon de witte ronding niet geheel zwart was gemaakt;

dat mitsdien J. W. ROSKES tot raadslid gekozen werd verklaard;

dat de gemeenteraad zich echter niet met de beslissing van het stembureau vereenigd heeft, doch als zijne meening heeft uitgesproken, dat, zoo niet beide, dan toch zeker het in de derde plaats genoemde biljet aan den heer GAAKEER had moeten zijn toegekend; waardoor de uitslag der verkiezing eene andere zou zijn geweest, op welke gronden de Raad besloot tot niet toelating van J. W. ROSKES;

dat, nadat door den Burgemeester en door den niettoegelatene bezwaarschriften bij Gedep. Staten waren ingediend, Gedep. Staten bij besluit dd. 26 Augustus 1910, met handhaving van het bestreden raadsbesluit, de ingebrachte bezwaren ongegrond hebben verklaard, uit overweging, dat op het bewuste biljet het witte stipje vóór den naam GAAKEER voldoende zwart is gemaakt, om elken twijfel omtrent den wil van den kiezer, om op dezen candidaat zijne stem uit te brengen, op te heffen;

dat, wanneer deze ééne stem aan den heer GAAKEER was toegekend, beide candidaten een gelijk aantal stemmen zouden hebben verkregen, en alzoo eene herstemming had moeten plaats hebben;

dat van het besluit van Gedep. Staten J. W. ROSKES bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat hij van meening blijft, dat op grond van art. 77, in verband met art. 89 der Kieswet, de bedoelde 3 stembiljetten door het stembureau terecht van onwaarde zijn verklaard en de Raad hem ten onrechte niet als raadslid heeft toegelaten;

Overwegende, dat de gronden, die Gedep. Staten ertoe geleid hebben bij hun bestreden besluit, met handhaving van het bestreden besluit van den Raad van *St. Maartensdijk*, de daartegen ingebrachte bezwaren ongegrond te verklaren, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Gedep. Staten van *Zeeland* dd. 26 Augustus 1910, n°. 2, 3e afd. het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

—

25 *November* 1910. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Heesch* van 1 November 1910, strekkende tot schorsing van den ontvanger dier gemeente voor den tijd van zes weken, met ingang van 1 November 1910. S. 359.

Geschorst tot 1 *Maart* 1911.

—

25 *November* 1910. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 18 September 1906 (*Staatsblad* nº. 244), waarbij aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in *Nederland*, gevestigd te *Utrecht*, vergunning is verleend op een terrein in de gemeenten *Doorwerth* en *Renkum* een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 360.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 November 1910, nº. 6478, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* nº. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* nº. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 22 Mei 1909 (*Staatsblad* nº. 125), te bepalen:

Art. I. Het eerste lid van artikel 2 van Ons besluit van 18 September 1906 (*Staatsblad* nº. 244) wordt gelezen als volgt:

„In het gesticht, bestaande uit 14 paviljoenen en de noodige dienstgebouwen, mogen 518 krankzinnigen, 219 mannen en 299 vrouwen, verpleegd worden".

Art. II. Artikel 6 van Ons bovengenoemd besluit wordt gelezen als volgt:

„De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste drie geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in woningen op het terrein van het gesticht en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk mogen uitoefenen.

Zoolang het aantal verpleegden niet meer dan 175 bedraagt, moet aan ten minste één, zoolang het aantal verpleegden meer dan 175, doch niet meer dan 350 bedraagt, aan ten minste twee geneeskundigen de geneeskundige behandeling zijn opgedragen."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 25sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 7 *Dec.* 1910.)

—

25 *November* 1910. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de *Wijnhaven* te *Rotterdam* in den Staatsspoorweg van *Rotterdam* naar *Breda*. S. 361.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 6 Augustus 1910, nº. 224, afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* nº. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* nº. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 September 1910, nº. 21);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 22 November 1910, nº. 213, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1º. vast te stellen het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de *Wijnhaven* te *Rotterdam* in den Staatsspoorweg van *Rotterdam* naar *Breda*, zooals dat hiernevens is gevoegd;

2º. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub 1º. bedoelde reglement is vervallen het bij Koninklijk besluit van 3 April 1879 (*Staatsblad* nº. 53) vastgestelde reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare brug over de *Doode Haven* te *Rotterdam* in den Staatsspoorweg van *Rotterdam* naar *Breda*.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 25sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 8 *Dec.* 1910.)

REGLEMENT *voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de* Wijnhaven *te* Rotterdam, *in den Staatsspoorweg van* Rotterdam *naar* Breda.

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1). De beweegbare brug is in den regel gesloten en wordt alleen geopend op verzoek tusschen de hierna genoemde tijden, zoodra daartoe gelegenheid bestaat zonder vertraging in den treinenloop te brengen en wel gedurende:

Januari, November en December tusschen 7 u. v.m. en 6 u. n.m.;

Februari tusschen 7 u. v.m. en 7 u. n.m.;

October tusschen 6 u. v.m. en 7 u. n.m.;

de overige maanden tusschen 6 u. v.m. en 8 u. n.m.

(2). Het openen van de brug zal in het algemeen geschieden op dezelfde uren, als waarop de spoorwegbrug over de Koningshaven wordt geopend. Het verzoek tot het openen van de brug moet ten minste 1½ uur te voren aan den stationschef van het station *Rotterdam—Beurs* worden gedaan; deze neemt de noodige maatregelen om het openen te bewerkstelligen.

(3). Ten bewijze dat de doorvaart is toegelaten, zal des daags eene witte vlag, des nachts een groen licht door den brugwachter getoond worden.

(4). Dit sein wordt niet gegeven, voordat de brug geheel geopend is en wordt, voordat een aanvang wordt gemaakt met het sluiten van de brug, weder verwijderd.

(5). Het nachtsein wordt gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(6). Bij mist of sneeuwjacht wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

(7). De door den Raad van Toezicht op de Spoorwegdiensten en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen aan te wijzen ambtenaren zullen in onderling overleg eene instructie betreffende de bediening van de brug vaststellen.

(8). Op schriftelijke aanvraag van den directeur van gemeentewerken of van den havenmeester zal ook buiten de uren, in het 1ste lid van dit artikel genoemd, zoo spoedig mogelijk de brug geopend worden.

3. (1). Bij het naderen en doorvaren van de brug gedragen de schippers zich naar de politiebepalingen betreffende de vaart door de haven, waarover de brug ligt, voor zoover zij niet met dit reglement in strijd zijn en naar de bevelen van den brugwachter.

(2). De schepen, komende van of gaande naar de Scheepmakershaven, houden de zuidelijke en die, komende van of gaande naar de *Wijnhaven*, de noordelijke opening.

(3). Afwijkingen van deze bepalingen kunnen door den brugwachter toegelaten of gelast worden.

(4). In de voorgaande aanwijzing van de doorvaartopeningen voor de op of afvarende schepen kunnen door den Minister van Waterstaat, voor een bepaalden tijd, veranderingen worden voorgeschreven. Die veranderingen worden vooraf aangekondigd.

4. Bij het naderen van de brug moeten de schippers de vaart van het schip zoodanig regelen, dat gemakkelijk gestopt en stilgehouden kan worden.

5. (1). Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen.

(2). Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen.

(3). Van de schepen mogen de ankers, kettingen of andere voorwerpen niet zoodanig buiten boord hangen of liggen, dat zij met de brug of de remmingwerken in aanraking kunnen komen.

(4) Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; haalpennen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(5). De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden:

a. schepen in de openingen van de brug te doen stilhouden;

b. schepen aan eenig deel der brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1). Binnen de remmingwerken der brug varen de schippers elkander in de richting naar dezelfde opening niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter.

(2). Wanneer twee schepen in tegenovergestelde richting dezelfde opening der brug willen passeeren, stopt het schip, dat tegen stroom werkt.

(3). Bij verschil tusschen de schippers beslist de brugwachter.

8. (1). Is de doorvaart gestremd, dan moeten de schepen worden stilgehouden bij de op een afstand van 60 Meter uit de brug geplaatste stoppalen, waarop het woord „Halt".

(2). Komt bij gestremde doorvaart meer dan één schip van dezelfde zijde aan, dan moeten de later aankomende op behoorlijken afstand van de eerstaangekomene blijven.

(3). Wanneer de doorvaart is toegelaten, varen de schippers door naar de volgorde van aankomst; de brugwachter heeft echter het recht de meest diepgaande schepen vóór alle andere door te laten.

(4). Schepen met mechanische beweegkracht varende, kunnen vóór alle andere schepen doorgelaten worden.

9. Indien een schipper weigert de bevelen van den brugwachter op te volgen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige, het noodige te verrichten om die bevelen te doen uitvoeren.

10. Wanneer een schip het sluiten van de brug verhindert, is de directie van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of den eigenaar van het schip deze belemmering te doen opheffen.

11. Schepen, die in blijkbaar gevaar van zinken verkeeren, of die, naar het oordeel van den brugwachter geene voldoende bemanning aan boord hebben om behoorlijk door de brug te worden gestuurd, worden in de openingen der brug niet toegelaten.

12. (1). Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvlotten.

(2). Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3). Onder *stationschefs* worden verstaan ook die personen, welke den stationschef vervangen.

(4). Onder *brugwachters* worden verstaan de personen, die met het openen en sluiten van de brug belast zijn.

13. (1). Aan den brugwachter is de handhaving van dit reglement opgedragen.

(2). De brugwachter, de ambtenaren in artikel 8, sub 1°. tot en met 6°. van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëedigde beambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de brug is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

Behoort bij Koninklijk besluit van 25 November 1910 (*Staatsblad* n°. 361).

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat,
L. H. W. REGOUT.

---

25 *November* 1910. BESLUIT, houdende beslissing, dat de benoeming van een onderwijzer aan een gemeenschappelijke openbare school krachtens de gemeenschappelijke regeling der betrokken gemeentebesturen, redelijkerwijze te beschouwen is, als door de gemeentebesturen zelve geschied, zoodat de aan die school volbrachte diensttijd bij de berekening van het pensioen behoort in aanmerking te komen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van J. DAMMERS, gewezen hoofd der openbare lagere school te *Meeuwen*;

Gezien het advies van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren dd. 12 Maart 1910, n°. 14 O. L. O.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 5 October 1910, n°. 185;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 October 1910, n°. 9149, afdeeling Lager Onderwijs; en van Onzen Minister van Financiën van 22 November 1910, n°. 60, afdeeling Pensioenen;

Overwegende, dat de Pensioenraad in zijn voormeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende met ingang van 1 November 1909 een jaarlijksch pensioen toe te leggen ten bedrage van *f* 787 op grond, dat de belanghebbende bij besluit van den Raad der gemeente *Meeuwen*, dd. 3 Augustus 1909 met ingang van 1 November 1909 eervol ontslagen is; dat zijn diensttijd als onderwijzer aan eene openbare lagere school ten behoeve van het lager onderwijs een tijdvak uitmaakt van 37 jaren, 9 maanden en 2 dagen;

dat hij, geboren 16 December 1849, tijdens zijn ontslag den ouderdom van 59 jaren had bereikt en uit hoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijne betrekking ongeschikt is; welke ongeschiktheid is bewezen door de op 10 April 1909 geregistreerde verklaring der geneeskundigen G. H. MILLENAAR te *Dussen* en A. L. ERKELENS te *Heusden*, benoemd door den Burgemeester der gemeente *Meeuwen* bij beschikking van 1 April 1909;

dat een zestigste deel der jaarwedde ad *f* 1250, die over de laatste twaalf maanden, aan het ontslag voorafgegaan, tot grondslag heeft gediend voor de betaling der bijdrage, vermeld bij art. 43 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), laatstelijk gewijzigd bij die van 28 December 1907 (*Staatsblad* n°. 361) bedraagt *f* 20,83^{3}, weshalve de belanghebbende krachtens art. 40, tweede lid, der wet recht heeft op een pensioen van *f* 786,57^{5};

dat nadat dit advies in afschrift aan belanghebbende was medegedeeld hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij een langeren diensttijd vermeent te hebben dan 37 jaren, 9 maanden en 2 dagen; dat hij veronderstelt, dat bij de berekening van den Pensioenraad niet in aanmerking zal zijn gebracht de tijd door hem doorgebracht als onderwijzer van bijstand aan de gemeenschappelijke openbare school te *Spierdijk*, gemeente *Obdam*, en wel van 1 September 1868 tot 15 November 1870; dat hij van oordeel is,

dat deze diensttijd behoort mede te tellen; dat toch bij de berekening van zijn pensioen ingevolge het bepaalde bij het 4de lid van art. 40 der wet tot regeling van het lager onderwijs als diensttijd in aanmerking alle vóór of sedert het in werking treden dier wet bewezen diensten als onderwijzer aan eene openbare school ten behoeve van het lager onderwijs; dat de gemeenschappelijke openbare lagere school te *Spierdijk* was eene openbare school ten behoeve van het lager onderwijs en dat zijne diensten aan die school door hem zijn bewezen als onderwijzer;

dat toch de wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103) op het lager onderwijs zweeg van de benoeming van onderwijzers bij gemeenschappelijke scholen en die benoeming vooral in de gemeenschappelijke regeling wilde zien geregeld; dat hij te dezen aanzien verwijst naar het antwoord door den Minister van Binnenlandsche Zaken in 1859 gegeven op eene vraag aan de Inspecteurs van het Lager Onderwijs. (De wet op het Lager Onderwijs met aanteekeningen door S. BLAUWPOT TEN CATE, tweede, zeer vermeerderde druk 1875, blz. 120); dat hij vermeent in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling te zijn aangesteld en ontslagen en derhalve onderwijzer in den zin der wet te zijn geweest; dat, ook al mocht de opvatting van de Regeering op dit oogenblik eene andere zijn, de omstandigheid, dat zijne benoeming niet geheel overeenkomstig de wet hebbe plaats gehad, geen invloed kan hebben op de berekening van zijn pensioen;

Overwegende, dat bij de berekening van het pensioen van den belanghebbende als voor pensioen geldige diensttijd niet in aanmerking is gebracht de diensttijd door hem doorgebracht aan de gemeenschappelijke openbare lagere school te *Spierdijk*, gemeente *Obdam*, van 1 September 1868 tot 15 November 1870, over welken diensttijd de verschuldigde pensioensbijdrage is betaald;

Overwegende, ten aanzien van de vraag of met voormelden diensttijd terecht geen rekening is gehouden, dat blijkens een bij de stukken gevoegde verklaring van den Burgemeester van *Obdam*, J. DAMMERS vanaf 1 September 1868 tot 15 November 1870 als onderwijzer is werkzaam geweest aan de openbare lagere school te *Spierdijk*, gemeente *Obdam*, terwijl tevens is overgelegd een akte van eervol ontslag uit voornoemde betrekking; dat bovendien later door den reclamant nog is overgelegd een extract uit de notulen van de vergadering van Gecommitteerden tot de gemeenschappelijke Spierdijkerschool, houdende aanstelling van JAN DAMMERS als hulponderwijzer aan die school, welke aanstelling is geschied overeenkomstig de mede-overgelegde gemeenschappelijke verordening voor de openbare lagere school te *Spierdijk* onder de gemeente *Obdam* goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* van 22 Augustus 1860;

dat de benoeming van eenen onderwijzer aan deze school krachtens de gemeenschappelijke regeling der vier gemeentebesturen, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten der provincie, redelijkerwijze is te beschouwen als door de gemeentebesturen zelve geschied;

dat uit het bovenstaande volgt, dat ook van 1 September 1868 tot 15 November 1870 door belanghebbende diensten zijn bewezen als onderwijzer aan eene openbare school ten behoeve van het lager onderwijs en deze diensttijd dus bij de berekening van het pensioen behoort in aanmerking te komen;

dat dientengevolge het toe te kennen pensioen is te berekenen naar een gezamelijken diensttijd van 39 jaren, 10 maanden en 16 dagen;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan J. DAMMERS voornoemd met ingang van 1 November 1909 een jaarlijksch pensioen toe te leggen van *f* 831.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast enz.

(W. v. d. B. A.)

—

26 *November* 1910. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van den 9den Juni 1904 (*Staatsblad* n°. 117), houdende bepalingen betreffende den Rijkstelefoondienst, zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 28sten Augustus 1905 (*Staatsblad* n°. 257). S. 362.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op artikel 16 der telegraaf- en telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

In aanmerking nemende, dat het wenschelijk is artikel 7 van het Koninklijk besluit van den 9den Juni 1904 (*Staatsblad* n°. 117), houdende bepalingen betreffende den Rijkstelefoondienst, zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 28sten Augustus 1905 (*Staatsblad* n°. 257), nader te wijzigen en aan te vullen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 1 Augustus 1910, n°. 2821, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16den Augustus 1910, n°. 28);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 21 November 1910, n°. 4327, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Artikel 7, 1°, 2° en 3° lid, van het Koninklijk besluit van den 9den Juni 1904 (*Staatsblad* n°. 117), gewijzigd bij dat van den 28sten Augustus 1905 (*Staatsblad* n°. 257), wordt gelezen:

„voor een interlocaal gesprek van drie minuten of minder wordt betaald 30 cent;

„voor een dringend interlocaal gesprek van drie minuten of minder wordt betaald *f* 1.—.

„Het bedrag van 30 cent wordt verminderd tot 20, dat van *f* 1.— tot 65 cent, indien de kantoren van aanvraag en bestemming van elkander gelegen zijn op een hemelsbreed gemeten afstand van ten hoogste 15 K.M., of zooveel meer als Onze Minister van Waterstaat in bijzondere gevallen noodig acht.

„De in het vorig lid genoemde betalingen geschieden vóór het voeren van het gesprek.

„Voor elke verlenging gedurende drie minuten of minder worden eveneens de in het eerste lid van dit artikel genoemde bedragen betaald".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst zal worden en waarvan een afschrift aan den Raad van State zal worden gezonden.

Het Loo, den 26sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 21 *Dec.* 1910.)

—

28 *November* 1910. ARREST van den Hoogen Raad.

De bepaling van art. 28 van de Algemeene Politieverordening van de gemeente Wildervank, tot welker vaststelling de Raad bevoegd was krachtens art. 135 der Gemeentewet, is niet in strijd met art. 625 B. W. of art. 151 der Grondwet.

De vraag, of eenige gemeenteverordening in eenig bijzonder geval van toepassing is, staat niet ter beslissing aan den Raad doch die beslissing betreft de uitvoering der verordening en behoort dus volgens art. 179 Gemeentewet tot den werkkring van B. en W.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie;

Schending of verkeerde toepassing van de artt. 151 Grondwet en 625 B. W., en de artt. 144 Grondwet, 134, 135, 161, 179 Gemeentewet, door bindend te verklaren art. 28 Alg. Politieverordening der gemeente Wildervank, speciaal pr. j°. sub *j*;

Overwegende dat bij het in zooverre bevestigde vonnis wettig en overtuigend is bewezen verklaard met requirants schuld daaraan: dat hij op den 8 Jan. 1910 des avonds te ongeveer 8 uur te Stadskanaal, gemeente Wildervank, bij het aldaar gelegen openbare voetpad aan den muur, dienende tot afscheiding van den tuin gelegen aan de zuidzijde van het aan hem, beklaagde, toebehoorende — althans door hem bewoonde perceel H 52 een naar de zijde van genoemd voedpad uitstekend bankje, althans een voorwerp heeft gehad, dat volgens het oordeel van B. en W. der gemeente Wildervank hinderlijk en ook gevaarlijk voor de passage is;

dat dit feit is gequalificeerd en de requirant deswege is veroordeeld, zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. wat het eenig middel van cassatie betreft:

dat tot ondersteuning daarvan bij de memorie twee gronden zijn aangevoerd:

A. dat het bankje zich bevindt op privaat eigendom van requirant en het bestuur eener gemeente niet gerechtigd is om in eene politieverordening iets te bepalen, „waarvan, gelijk in casu, de overtreding en ten uitvoerlegging ontzetting van den eigendom ten gevolge zou hebben, vermits dit in strijd zou zijn met art. 151 Grondwet en art. 625 B. W. en de eenige wijze, waarop een dergelijk bankje als deel van een onroerend goed aan den eigenaar kan worden ontnomen is door toepassing van de wet op de onteigening ten algemeenen nutte";

B. dat bij art. 28 aanhef, sub *j*. der Politieverordening voor de gemeente Wildervank aan het dagelijksch bestuur der gemeente meer wordt overgelaten dan waartoe art. 179 Gemeentewet de bevoegdheid geeft:

O. hieromtrent:

ad A.; dat art. 28 aanhef, sub *j*. voorkomende in hoofdstuk II „van den openbaren weg, de openbare wateren, de openbare orde en veiligheid" der Politieverordening voor de gemeente Wildervank, luidt:

Het is verboden:

j. op, in of bij voetpaden, boomen, hekken,

schuttingen of andere afsluitingen, stoepen, drempels of andere voorwerpen te hebben of te plaatsen, die volgens het oordeel van B. en W. hinderlijk of gevaarlijk voor de passage zijn";

dat art. 16, voorkomende in hetzelfde hoofdstuk II luidt:

„Onder openbare wegen worden in deze verordening verstaan pleinen, wegen, straten, voetpaden, gangen, sloppen en stegen, alle met hunne bermen en kantgoten, die, zij het ook met eenige beperking, voor een ieder toegankelijk zijn."

dat de gemeentewetgever bevoegd was krachtens art. 135 Gemeentewet bovengenoemd verbod als maatregel in het belang van de veiligheid van het verkeer op den openbaren weg, waaronder, volgens art. 16 voornoemd, ook dit voetpad begrepen wordt, en alzoo in het belang der openbare orde, uit te vaardigen, al bevond zich ook het voor de passage hinderlijk of gevaarlijk voorwerp (in dit geval het bankje dat naar de zijde van het openbare voetpad uitstak) op eigen grond;

dat genoemde verbodsbepaling ook geenszins tot gevolg heeft dat de requirant als eigenaar van het bankje en van den grond, waarop het zich bevond, geheel of gedeeltelijk wordt ontzet van dien eigendom, maar alleen, dat hij in het gebruik daarvan wordt beperkt, in zoo ver hij op zijn bij het openbare voetpad liggenden grond noch het vooruitstekende bankje, noch eenig ander voorwerp, dat volgens het oordeel van B en W. hinderlijk of gevaarlijk is voor de passage mag hebben of plaatsen, welke beperking in de uitoefening van het eigendomsrecht volgens art. 625 B. W. is geoorloofd en niet strijdt met art. 151 Grondwet;

ad B, dat in het boven aangehaalde art. 28 aanhef en sub *j*. der Verordening door den Gemeenteraad een algemeen verbod is uitgevaardigd om op, in of bij voetpaden, voorwerpen te hebben of te plaatsen, die hinderlijk of gevaarlijk voor de passage zijn en bij dit algemeen verbod aan B. en W. wordt opgedragen voor elk bijzonder geval te bepalen of de omstandigheid voor welke de Gemeenteraad dit verbod heeft uitgevaardigd, zich in dat geval voordoet;

dat het hierbij alleen betreft de toepasselijkheid der verordening in eenig bijzonder geval;

dat de vraag of eene gemeenteverordening in eenig bijzonder geval al of niet toepasselijk is, niet staat ter beslissing van den Gemeenteraad, doch betreft de uitvoering der verordening, welke behoort tot den werkkring van B. en W., aan wie volgens art. 179*a* Gemeentewet in den regel het uitvoeren van de verordeningen van den raad is opgedragen;

dat hieruit volgt dat bij art. 28 aanhef en sub *j*. der genoemde Verordening aan het dagelijks bestuur niet meer wordt overgelaten dan waartoe art. 179*a* Gemeentewet de bevoegdheid geeft;

dat alzoo het eenig middel van cassatie in zijn beide deelen ongegrond is;

Verwerpt het beroep. (W. v. 't R. 9101.)

—

29 *November* 1910. BESLUIT, tot vernietiging van artikel 2 van de door den Raad der gemeente *Ambt-Almelo* in zijne vergadering van 17 Juni 1910 vastgestelde „Verordening, aanwijzende de buurt waarin en den kring waarbinnen geene vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein verleend mogen worden". S. 363.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 October 1910, n°. 5157, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende artikel 2 van de door den Raad der gemeente *Ambt-Almelo* in zijne vergadering van 17 Juni 1910 vastgestelde „Verordening, aanwijzende de buurt waarin en den kring waarbinnen geene vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein mogen worden verleend";

Overwegende, dat bedoeld artikel luidt:

„Onverminderd het bepaalde in het vorig artikel zal het in dat artikel bedoelde college geen vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein mogen verleenen in perceelen, gelegen binnen een kring van 250 meter van een perceel in deze gemeente, waarin zoodanige vergunning reeds bestaat";

Overwegende, dat artikel 150 van de Gemeentewet bepaalt, dat de plaatselijke verordeningen niet treden o. a. in hetgeen van algemeen Rijksbelang is;

dat de regeling van den kleinhandel in sterken drank door de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235) is geworden van algemeen Rijksbelang;

dat wel is waar artikel 7 van de Drankwet den gemeenteraad de bevoegdheid geeft om met betrekking tot de regeling van den kleinhandel in sterken drank eenige voorschriften vast te stellen, maar dat daaronder niet behoort eene regeling als bovenbedoeld artikel 2 inhoudt;

dat dus die bepaling is in strijd met artikel 150 van de Gemeentewet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 15 November 1910, n°. 34;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 November

1910, n°. 6559, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

artikel 2 der door den Raad der gemeente *Ambt-Almelo* vastgestelde „Verordening aanwijzende de buurt waarin en den kring waarbinnen geene vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein verleend mogen worden", te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 29sten November 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 10 *Dec.* 1910.)

—

29 *November* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van het besluit van 21 Februari 1903, houdende uitvoering van het Koninklijk besluit van 5 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 2).

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden, ter kennis te brengen van de Autoriteiten der Landmacht, dat bij het inzenden van voordrachten tot het toekennen van pensioen met toepassing van het bepaalde bij art. 2, punt 6, van de „Pensioenwet voor de landmacht 1902", voortaan moeten worden overgelegd de geneeskundige verklaringen, waaruit blijkt, dat de voorgedragenen physiek geschikt zijn om tot eene verbintenis bij het reservepersoneel van de landmacht te worden toegelaten, in verband waarmede § 9 van punt *B* der dezerzijdsche Beschikking van 21 Februari 1903, IIIde Afd., n°. 175 aan het slot wordt aangevuld met de woorden:

„en van eene door de militair-geneeskundige „autoriteit afgegeven verklaring, ten blijke „dat hij voor dien dienst physiek geschikt is."

(*get.*) W. COOL.

—

1 *December* 1910. BESLUIT, houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee. S. 364.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 7 October 1910, Directie van den Landbouw, n°. 9305, 3de Afdeeling, Bureau B;

Overwegende, dat het wenschelijk is nieuwe bepalingen vast te stellen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee;

Den Raad van State gehoord (advies van 8 November 1910, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 28 November 1910, Directie van den Landbouw, n°. 10509, 3de Afdeeling, Bureau B;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. **1.** *1.* Aan veefokkers en onder dezen bij voorkeur aan hen, die leden zijn van vereenigingen, welke zich de verbetering van den veestapel ten doel stellen, wordt, voor zoover het bedrag van de daarvoor beschikbaar gestelde gelden zulks toelaat en onder voorwaarde, dat hunne veestallen aan redelijke hygiënische eischen voldoen, gelegenheid gegeven, met steun van Rijkswege de tuberculose onder hun rundvee te bestrijden.

2. Met vergunning van Onzen Minister, met de uitvoering van dit besluit belast, en onder door dezen vast te stellen voorwaarden kan deze gelegenheid ook worden geboden aan andere veehouders, mits geen handelaren in vee zijnde.

2. Zij, die van de in artikel 1 bedoelde gelegenheid wenschen gebruik te maken, richten daartoe eene aanvrage tot den Directeur-Generaal van den Landbouw met beziging van een door dezen vastgesteld formulier, waarvan exemplaren kosteloos op alle gemeente-secretariën verkrijgbaar worden gesteld.

3. Voor het geval, dat aan hunne aanvrage gevolg wordt gegeven, verbinden de aanvragers zich schriftelijk, voor den tijd, door of vanwege Onzen voornoemden Minister te bepalen:

a. tot het laten onderzoeken van hun geheelen rundveestapel door den in artikel 4 bedoelden veearts op klinische tuberculose;

b. tot het verstrekken van de daarvoor noodige hulp;

c. tot het afstaan van de klinisch-tuberculeuse runderen, welke in hun veestapel worden gevonden, aan het Rijk tegen eene vergoeding of tot het slachten of doen slachten van die dieren binnen 8 dagen na het onderzoek en onder toezicht van den in artikel 4 bedoelden veearts;

d. tot het vervoeren op eigen kosten van de door het Rijk overgenomen dieren hetzij tot het naastbijzijnd spoor-, tram- of bootstation hetzij tot het voor de afmaking bestemde slachthuis, een en ander overeenkomstig de aanwijzing van den in artikel 4 bedoelden veearts;

e. tot het grondig reinigen en ontsmetten van de standplaatsen van door het Rijk overgenomen of van geslachte tuberculeuse runderen, overeenkomstig de aanwijzing van den in artikel 4 bedoelden veearts;

f. tot het nemen van die voorzorgsmaatregelen, welke in hun bedrijf kunnen worden toegepast om den tuberculosevrijen opfok van hun jongvee te verzekeren;

g. tot het niet toevoegen van runderen aan hun veestapel, dan nadat deze door den in artikel 4 bedoelden veearts onderzocht en van op tuberculose duidende verschijnselen vrij bevonden zijn;

h. tot teruggave van de kosten van onderzoek volgens een daarvoor door Onzen voornoemden Minister vast te stellen tarief, indien aan het voorgaande niet wordt voldaan.

4. *1.* Het in artikel 3, onder *a*, bedoelde onderzoek heeft plaats op Rijkskosten door veeartsen, daartoe door Ons aangewezen.

2. Zij genieten uit 's Rijks kas eene bezoldiging benevens vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

3. Zij verrichten hunne werkzaamheden onder leiding van den districtsveearts, binnen wiens ambtsgebied zij werkzaam zijn, en volgens eene instructie, door Onzen voornoemden Minister vast te stellen.

5. *1.* De districtsveearts wordt bij de leiding der in artikel 4, lid 3, bedoelde werkzaamheden bijgestaan door ten minste twee door Onzen voornoemden Minister aan te wijzen personen, die met eerstgenoemde eene commissie van advies vormen, welker taak door dien Minister bij eene instructie wordt omschreven.

2. De in het voorgaande lid bedoelde personen genieten uit 's Rijks kas vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

6. *1.* De veeartsen, bedoeld in artikel 4, zenden met betrekking tot het door hen verrichte onderzoek een rapport door tusschenkomst van den districtsveearts aan den Directeur-Generaal van den Landbouw.

2. Op grond van dat rapport wordt door Onzen voornoemden Minister beslist, of er termen zijn om een of meer runderen ter slachting door het Rijk te doen overnemen.

7. De in artikel 3, onder *c*, bedoelde vergoeding wordt berekend naar een tarief, door Onzen voornoemden Minister vast te stellen.

8. *1.* De in artikel 1 bedoelde gelegenheid wordt opengesteld met ingang van een nader door Ons te bepalen dag.

2. Ons besluit van 2 September 1904 (*Staatsblad* n°. 219) wordt ingetrokken met ingang van 1 Januari 1911.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 1sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 8 *Dec.* 1910.)

---

5 *December* 1910. BESLUIT, waarbij ontheffing van den werkelijken dienst is verleend.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 25 November 1910, n°. 1659, afdeeling Militie en Weerbaarheid, en van 2 December 1910, afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 38, betreffende een verzoek van GERARDUS MATHIJS LAMBERTUS WESTHOVENS, loteling voor de lichting der nationale militie van 1910 voor de gemeente Amsterdam, ingelijfd bij het 7de regiment infanterie, om ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie;

Overwegende:

dat adressant op 21 Juni 1890 te Meeswijck in Limburg (België), buiten huwelijk is geboren uit eene Belgische moeder en niet op wettige wijze is erkend;

dat hij op grond van zijn ingezetenschap in 1909 voor de militie is ingeschreven in de gemeente Amsterdam, alwaar hij op 1 Januari 1909 verblijf hield;

dat tegen deze inschrijving binnen den tijd, gedurende welken het inschrijvingsregister overeenkomstig art. 24 der Militiewet 1901 ter secretarie van bovengenoemde gemeente voor ieder ter lezing lag, geen bezwaar is ingebracht;

dat, nadat hem bij de loting een dienstplichtig nummer was te beurt gevallen en hij bij onherroepelijke uitspraak van den militieraad tot den dienst was aangewezen, hij op 19 September 1910 bij de militie is ingelijfd;

dat hem door Onzen Minister van Oorlog, overeenkomstig art. 114 van bovenaangehaalde wet, uitstel van eerste-oefening is verleend van 20 September 1910 tot en met 18 September 1911;

dat hij evenwel, geen Nederlander zijnde, aan bovengemelde inschrijving niet was onderworpen wegens zijne Belgische nationaliteit, doch dat noch bij de aangifte te zijner inschrijving, noch later het bewijs is bijgebracht van het bezit dier nationaliteit; dat intusschen, zooals uit een thans overgelegd ambtelijk stuk blijkt, genoemde loteling wegens zijne Belgische nationaliteit behoort tot een der Staten, bedoeld in art. 15, 1°., van bovenaangehaalde wet, in verband met de bij de wet van 30 December 1901 (*Staatsblad* n°. 295)

goedgekeurde op 4 October 1900 tusschen Nederland en België gesloten overeenkomst van vrijdom van militie en schutterplicht der wederzijdsche onderdanen;

dat nochtans op de inschrijving voor de militie en de aanwijzing tot den dienst van adressant niet meer kan worden teruggekomen;

dat er echter, gelet op bovenvermelde overeenkomst, grond bestaat hem niet tot werkelijken dienst bij de militie te verplichten;

Gezien artikel 113, derde zinsnede, der Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den loteling GERARDUS MATHIJS LAMBERTUS WESTHOVENS, voornoemd, ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie voor zijnen geheelen diensttijd te verleenen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, 5 December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

—

6 *December* 1910. BESLUIT, betreffende colleges van zetters voor 's Rijks directe belastingen. S. 365.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 9 November 1910, n°. 99 (Directe Belastingen);

Gelet op de artikelen 1, tweede lid, en 2 der wet van 5 April 1870 (*Staatsblad* n°. 63) en de artikelen 18 en 19 der wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149);

Herzien het Koninklijk besluit van 8 Maart 1894 (*Staatsblad* n°. 43), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 23 April 1906 (*Staatsblad* n°. 68) en Ons besluit van 8 December 1898 (*Staatsblad* n°. 264), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 14 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 148);

Den Raad van State gehoord (advies van 22 November 1910, n°. 28);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 1 December 1910, n°. 29 (Directe Belastingen);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met 1 Januari 1911 worden in het Koninklijk besluit van 8 Maart 1894 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dit laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 23 April 1906 (*Staatsblad* n°. 68) de volgende wijzigingen gebracht:

In art. 1 wordt in plaats van: „*Amsterdam, Rotterdam* en *'s Gravenhage*", gelezen „*Amsterdam, Rotterdam, 's Gravenhage* en *Utrecht*".

Aan art. 2 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

„In de gemeente *Utrecht* worden twee collegiën van zetters ingesteld bestaande uit den voorzitter en vier leden, te weten:

„een collegie voor de kadastrale gemeenten *Utrecht* en *Catharijne* en een collegie voor de kadastrale gemeenten *Abstede, Lauwerecht* en *Tolsteeg*."

2. In Ons besluit van 8 December 1898 (*Staatsblad* n°. 264), zooals dit laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 14 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 148) worden met 1 Januari 1911, de volgende wijzigingen gebracht:

In art. 1 wordt in plaats van: „*Amsterdam, Rotterdam* en *'s Gravenhage*", gelezen „*Amsterdam, Rotterdam, 's Gravenhage* en *Utrecht*".

In het eerste lid van art. 2 wordt aan het slot, sub *a*, toegevoegd:

„te *Utrecht*. . . . . *f* 2100,—".

en aan het slot sub *b*,

„te *Utrecht*. . . . . *f* 800,—".

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 6den December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 20 *Dec.* 1910.)

—

6 *December* 1910. BESLUIT, betreffende de aanwijzing der kringen van de commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten en van hare standplaatsen. S. 366.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 9 November 1910, n°. 100 (Directe Belastingen);

Gelet op artikel 19, § 2, der wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149);

Herzien het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 13 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 286);

Den Raad van State gehoord (advies van 22 November 1910, n°. 27);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 1 December 1910, n°. 30 (Directe belastingen);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Met 1 Januari 1911 wordt de staat behoorende bij het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* nº. 157), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 13 Augustus 1908 (*Staatsblad* nº. 286) voor zooveel de gemeente *Utrecht* betreft, aangevuld als volgt:

Standplaatsen der commissiën van aanslag.	Gemeenten of gedeelten van gemeenten, tot elke commissie behoorende.
Utrecht . . .	de kadastrale gemeenten *Utrecht* en *Catharijne*.
Utrecht . . .	de kadastrale gemeenten *Abstede*, *Lauwerecht* en *Tolsteeg*.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 6den December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 20 *Dec.* 1910.)

—

8 *December* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 28 Januari 1907, houdende nieuwe indeeling van de contrôles van de grondbelasting (Kadaster).

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën dd. 5 December 1910, nº. 24, Afdeeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1. enz.;

2. Met wijziging in zooverre van Ons besluit van 28 Januari 1907, nº. 33, van den kring der contrôle der grondbelasting te *Zutphen* af te scheiden de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te *Arnhem* behoorende gemeenten: *Apeldoorn*, *Beekbergen*, *Voorst Nijbroek*, *Twello* en *Wilp* en die gemeenten toe te voegen aan den kring der contrôle *Arnhem*, een en ander met ingang van 1 April 1911.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 8sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

10 *December* 1910. BESLUIT, houdende beslissing dat wanneer, zij het ook ten gevolge van een verzuim van het gemeentebestuur, den militie-commissaris vóór den aanvang van de loting niet gebleken is, dat een ingeschrevene overleden is, en de naam van dezen mitsdien niet op het inschrijvingsregister en op de beide dubbelen der alphabetische naamlijst door den militie-commissaris is doorgehaald, door het trekken van een nummer voor dien ingeschrevene niet met eenig wettelijk voorschrift in strijd gehandeld is.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door C. CRABBENDAM, te *Lobith*, als vader van JOHANN GOTTLIEB CRABBENDAM, loteling voor de lichting der nationale militie van 1911 voor de gemeente *Herwen en Aerdt*, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* dd. 13 September 1910, nº. 104, houdende handhaving van de voor gemelde lichting en gemeente te *Zevenaar* gehouden loting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 23 November 1910, nº. 265;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 December 1910, nº. 1722, afdeeling Militie en Weerbaarheid;

Overwegende: dat, nadat op 23 Augustus 1910 de bovengenoemde loting was gehouden, de vader van den loteling J. G. CRABBENDAM bij Gedeputeerde Staten van Gelderland daartegen dit bezwaar heeft ingebracht, dat daarbij eene onregelmatigheid zoude zijn begaan, hierin bestaande, dat in die loting een loteling begrepen was, die, toen zij gehouden werd, reeds was overleden;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 13 September 1910, nº. 104, Nat. Mil., Loting, met ongegrondverklaring van het bezwaar de loting hebben gehandhaafd, daarbij overwegende, dat de naam van den bedoelden loteling voorkwam op het inschrijvingsregister en de alphabetische naamlijst voor de gemeente *Herwen en Aerdt* in dit jaar opgemaakt, en dat deze stukken overeenkomstig art. 24 der Militiewet 1901 ter openbare inzage hebben gelegen, zonder dat binnen den bij de wet bepaalden tijd daartegen bezwaren zijn ingebracht; dat volgens art. 25 der wet de loting jaarlijks geschiedt van de vóór den 1 Juli van het jaar voor de lichting van het volgend jaar voor de militie *ingeschrevenen*; dat volgens artt. 30 en 31 der wet door den Militie-Commissaris in het openbaar zooveel

nummers of loten worden geteld en in de loting-bus gedaan als het getal *ingeschrevenen* bedraagt en dat de *ingeschrevenen* in alphabetische orde voor de trekking der nummers worden opgeroepen; dat het derhalve geheel is geweest overeenkomstig de wet, dat voor den bedoelden loteling, wiens naam zich alsnog onder de ingeschrevenen bevond, aan de loting is deelgenomen; dat mitsdien de loting is geweest regelmatig;

dat van de uitspraak van Gedep. Staten de vader van genoemden loteling bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de loteling KOENEN eerst op 14 Augustus 1909 is overleden, toen het inschrijvingsregister en de alphabetische naamlijst niet meer ter inzage lagen, zoodat appellant vóór de loting geen gelegenheid gehad heeft om bezwaren in te brengen; dat, gelijk ook uit art. 23 der Militiewet 1901 kan worden afgeleid, de ter-visie-legging van inschrijvingsregister en alphabetische naamlijst alleen ten doel heeft te kunnen controleeren of *levenden* soms ten onrechte ingeschreven zijn; terwijl immers in de gevallen van overlijden dit laatste volgens art. 25 van het Koninklijk besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* nº. 230), zelfs tot aan het tijdstip der loting slechts behoeft te *blijken* voor eene wijziging van register en lijst;

dat het voorschrift van laatstgenoemd artikel toch gegeven is om te worden opgevolgd en bij niet-opvolging daartegen gereclameerd moet kunnen worden; dat het nu eenmaal niet anders dan *na afsluiting* van register en lijst kan blijken of deze stukken al dan niet regelmatig zijn bijgehouden, en het derhalve niet aangaat te beweren, dat de inschrijving na die afsluiting ook onherroepelijk vaststaat, zonder dat daartegen bezwaren zouden kunnen worden uitgebracht; dat overigens uit de bepalingen van art. 31 der wet kan worden opgemaakt, dat niemand, ook niet de Burgemeester of het hem vervangende raadslid, de bevoegdheid bezit een nummer te trekken voor den loteling, die blijkt overleden te zijn; dat immers in gemeld artikel wordt bepaald, dat de ingeschrevenen zelve hunne nummers trekken en hierop alleen uitzondering wordt gemaakt voor de niet-opgekomenen (dat zijn dezulken, die, hoezeer kunnende komen, niet zijn gekomen) en voor de ingeschrevenen, die, hoezeer opgekomen, buiten staat of onwillig zijn zelven een nummer te trekken;

dat waar dus hier geene uitzondering wordt gemaakt voor overledenen, wel moet worden aangenomen, dat indien althans blijkt van het overlijden, de wet in zoodanig geval wil, dat de overleden loteling èn van het inschrijvingsregister èn van de alphabetische lijst zal worden afgevoerd; dat nu in dit geval wel degelijk, ingevolge het bepaalde van art. 25 van het bij herhaling genoemde Koninklijk Besluit, doch vóór den aanvang van de loting der ingeschrevenen dezer gemeente van het overlijden van den bewusten loteling gebleken is, gelijk appellant nader tracht aan te toonen; dat daarom dan ook het register en de lijst vóór de loting niet alleen had kunnen, maar ook had moeten worden gewijzigd op den voet, zooals in art. 25 van het gewijzigd en aangevuld Koninklijk Besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* nº. 230) is bepaald; dat nu dit niet is geschied, de loting alzoo op onregelmatige wijze heeft plaats gehad; dat wanneer het recht wordt ontzegd hiertegen op te komen, bindende voorschriften eenvoudig illusoir worden gemaakt;

dat eindelijk de appellant vermeent, dat de gepleegde onregelmatigheid op den uitslag der loting van invloed heeft kunnen geweest zijn; dat immers één lotingsbiljet méér in de bus niet alleen een geheel andere verhouding in de trekkingskansen doet ontstaan, maar dat door op zeker oogenblik op een zeker punt een biljet uit de lotingsbus te willen trekken, de mogelijkheid bestaat, dat juist het meerdere lot op dat oogenblik en op dat punt zich bevinden zal boven het lot dat anders uit de bus zou zijn gehaald;

Overwegende: dat nu, zij het ook tengevolge van een verzuim van het gemeentebestuur, den Militie-Commissaris vóór den aanvang van de loting niet gebleken was, dat de ingeschrevene TH. B. KOENEN was overleden, en diens naam mitsdien niet op het inschrijvingsregister en op de beide dubbelen der alphabetische naamlijst door den Militie-Commissaris was doorgehaald, door het trekken van een nummer voor dien ingeschrevene niet in strijd is gehandeld met eenig wettelijk voorschrift;

dat Gedeputeerde Staten dus terecht hebben geoordeeld, dat er geen termen waren tot vernietiging van de loting;

Gezien de Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

10 *December* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, tot wijziging van het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie enz.", vastgesteld bij beschikking van 28 April 1909.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, wijziging te brengen in het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie", enz., vastgesteld bij de Beschikking van 28 April 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) nº. 166, laatstelijk gewijzigd bij de Beschikking van 12 Augustus 1910, Afdeeling Militie en Landweer (L.) nº. 597;

Heeft goedgevonden, na gehouden overleg met den Minister van Marine, te bepalen, dat evenbedoeld Voorschrift wordt gewijzigd als volgt.

§ 20, *c*, wordt gelezen:

c. de overige verlofgangers:

voor zooveel zij binnen het Rijk gevestigd zijn, op het tijdstip, waarop zij aanwezig kunnen zijn, indien zij zich op den dag voor de opkomst bepaald, met het eerst vertrekkende middel van versneld vervoer langs de op de vervoerbewijzen aangegeven route naar de plaats van opkomst begeven;

voor zooveel zij buiten het Rijk gevestigd zijn, op den dag voor de opkomst bepaald vóór 4 uur namiddag.

§ 22. Aan de paragraaf wordt, tusschen het derde en het vierde lid, een lid toegevoegd, luidende:

Bij het vaststellen van de reisroutes, door de verlofgangers te volgen, moet er op worden gerekend, dat gebruik moet worden gemaakt van de middelen van vervoer waardoor de verlofgangers het *spoedigst* op de plaats van opkomst aanwezig kunnen zijn. Bij gelijke geschiktheid van de vervoermiddelen zoomede indien, door niet met het goedkoopste vervoermiddel te reizen, een tijdwinst van minder dan een uur zou worden verkregen, moet echter de goedkoopste reisgelegenheid worden gevolgd.

In plaats van „negende en tiende lid", vermeld in het elfde (thans twaalfde) lid der paragraaf, wordt gelezen: „tiende en elfde lid".

(*get.*) W. COOL.

—

10 *December* 1910. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende voorkoming van hinder door rook van schoorsteenen van industrieele ondernemingen.

De toepassing van de Hinderwet maakt het dikwijls noodig, dat voorwaarden worden opgelegd ter voorkoming van hinder door rook van schoorsteenen van industrieele inrichtingen. Het is mij gebleken, dat zich daarbij meermalen moeilijkheden van technischen aard hebben voorgedaan. De voorlichting van personen, die speciaal op dit gebied deskundig zijn, zoude in dergelijke gevallen tot een goed resultaat kunnen leiden.

In verband hiermede heb ik de eer hierbij Uwe aandacht te vestigen op de Vereeniging ter bevordering van rookvrij stoken, gevestigd te *Amsterdam*, die bereid is in gevallen als boven bedoeld kosteloos van advies te dienen.

De Statuten dezer Vereeniging, waarin o. a. haar doel is omschreven, zijn opgenomen onder nº. 770 in het bijvoegsel van de *Nederlandsche Staatscourant* van 18 Juni 1908, nº. 141.

—

13 *December* 1910. BESLUIT, tot aanvulling van § 2 van het Koninklijk besluit van den 24sten Augustus 1900 (*Staatsblad* nº. 152) tot bekrachtiging van de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare buitengewone zitting van 11 Mei 1900 vastgestelde politiebepalingen voor het vervoer van bijtende en vergiftige stoffen op den *Rijn*. S. 367.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 September 1910, nº. 4498, afdeeling Nijverheid, en van Buitenlandsche Zaken van 28 September 1910, IIde Afdeeling, nº. 19807;

Overwegende, dat door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare tweede buitengewone zitting van 7 Mei 1910 bepalingen zijn vastgesteld voor het vervoer van ferrosilicium op den *Rijn*;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 November 1910, nº. 39);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 6 December 1910, nº. 5859, afdeeling Nijverheid, en van 10 December 1910, nº. 25192, Tweede Afdeeling;

Gelet op de artikelen 1, 32 en 46 der herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* nº. 37);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat met ingang van 1 Januari 1911 wordt bekrachtigd de opneming in § 2, achter punt III van de bij Koninklijk besluit van 24 Augustus 1900 (*Staatsblad* nº. 152) bekrachtigde verordening, houdende politiebe-

palingen voor het vervoer van bijtende en vergiftige stoffen op den *Rijn* van de navolgende bepalingen:

IV. Ferrosilicium,

1. wanneer het in sterke, waterdichte vaten van hout of metaal verpakt is;

2. de vaten op duidelijke en duurzame wijze voorzien zijn van het opschrift „Ferrosilicium. Vergiftig. Droog houden. Niet gooien";

3. de stof droog en in droge vaten opgeleverd wordt;

4. de vaten op luchtige plaatsen op het dek van het schip zoodanig gestuwd worden, dat zij niet nat kunnen worden.

Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 18den December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 24 *Dec.* 1910.)

—

14 *December* 1910. BESLUIT, houdende beslissing:

dat bij de beoordeeling van de vraag, of een uitbreidingsplan al dan niet voor goedkeuring vatbaar is, uitsluitend rekening moet worden gehouden met de doelmatigheid van het plan en de belangen der betrokken eigenaren;

dat, daargelaten de vraag, of na eene onteigening ten algemeenen nutte de onteigenende partij verplicht is, het werk, waarvoor onteigend wordt, geheel of gedeeltelijk uit te voeren, in ieder geval die verplichting geene zoodanige is, dat belanghebbenden daaraan rechten zouden kunnen ontleenen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door E. VAN WELY en L. MANDAAT, respectievelijk wonende te *Roosendaal* en te *Capellen* (bij Antwerpen) tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noord-Brabant* dd. 26 Maart 1910 G. nº. 316, waarbij is goedgekeurd het plan van uitbreiding der gemeente *Roosendaal en Nispen*;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 9 November 1910, nº. 197;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 December 1910, nº. 6568, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat nadat krachtens de wet van 11 Januari 1901 (*Staatsblad* nº. 29) onteigend was het terrein, noodig voor de verplaatsing en de uitbreiding van het station Roosendaal, bij besluit van den Raad der gemeente *Roosendaal en Nispen* van 21 December 1905 de onteigeningsgrens als rooilijn voor het voorplein van dit station werd aangewezen;

dat dienovereenkomstig de Raad, op 21 Maart 1907 het eerste uitbreidingsplan voor de gemeente vaststellende, daarbij als rooilijn langs het stationsplein vaststelde dezelfde onteigeningsgrens, zijnde een rechte lijn, loopende van het eindpunt van den geprojecteerden *Nieuwen Parallelweg* tot tegenover den *Parallelweg* naar *Castel*;

dat de Raad daarna ter voldoening aan een wensch der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, een *tweede* uitbreidingsplan voor de gemeente heeft vastgesteld op 23 September 1908 en tegelijkertijd besloten heeft tot vooruitschuiving der rooilijn in dier voege, dat het stationsvoorplein zou kunnen worden bebouwd met eene woning voor den stationschef en met dienstwoningen;

dat echter verzuimd was dit plan ter visie te leggen en, toen dit verzuim was hersteld, tegen dit plan bezwaren zijn ingediend, waarop de Raad bij besluit van 8 Juni 1909 een *derde* uitbreidingsplan heeft vastgesteld, waarop de oorspronkelijk aangenomen rooilijn langs de onteigeningsgrens van het stationsvoorplein was hersteld;

dat vervolgens weder de Raad, ter tegemoetkoming aan den wensch van Onzen Minister van Waterstaat, op 13 November 1909 een *vierde* uitbreidingsplan heeft vastgesteld, waarbij, evenals op het plan van 23 September 1908, de rooilijn langs het stationsvoorplein in dier voege ten behoeve van de op het uitbreidingsplan aangegeven terreinen, gemerkt I en II op dit plein wordt vooruitgeschoven, dat daardoor gelegenheid ontstaat om op dit plein te bouwen aan den eenen kant van den geprojecteerden nieuwen toegangsweg tot de kom der gemeente eene woning voor den stationschef en aan den anderen kant eenige dienstwoningen;

dat laatstbedoeld uitbreidingsplan door Gedeputeerde Staten bij besluit van 26 Maart 1910 G. nº. 316, 2e afd. 1e bur., is goedgekeurd;

dat van dit besluit van Gedeputeerde Staten E. VAN WELY en L. MANDAAT bij Ons in beroep zijn gekomen, aanvoerende o. a. dat het thans door Gedeputeerde Staten goedgekeurde uitbreidingsplan een uitvloeisel is van pressie, door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, die door haren invloed op het uitbreidingsplan haar wensch heeft weten door te drijven; dat een blik op het thans vastgestelde uitbreidingsplan reeds terstond doet zien, dat 1°. de daarop geprojecteerde terreinen I en II, vooruitspringende op het stationsvoorplein, dit voorplein belangrijk verkleinen, den natuurlijken vorm aan dit plein ontnemen en te kort doen aan het grootsch en ruim karakter, dat de toegang tot de stad volgens de uitbreidingsplannen zou bezitten; 2°. dat de ten behoeve van deze verandering geprojecteerde wijziging van den oorspronkelijken rechten verbindingsweg tusschen het station en de stad, in dien verbindingsweg twee ongeveer rechte hoeken doet ontstaan, welke bij het te verwachten verkeer op dien weg groot gevaar zullen opleveren en uit aesthetisch oogpunt af te keuren zijn; dat behalve, deze algemeene belangen, ook de belangen van requestranten door dit uitbreidingsplan op onbillijke wijze worden geschaad; dat toch de requestrant sub 1°. als eigenaar van het perceel A 1978 (thans 2099) en de requestrant sub 2°. als eigenaar van een vroeger tot dit perceel behoord hebbend terrein, thans kad. gemerkt n°. 2098, steeds hebben vertrouwd op 's Raads besluit van 21 December 1905 in verband met het besluit van Gedeputeerde Staten van 26 September 1907, waardoor hunne perceelen zouden grenzen aan het stationsplein en thans door de geprojecteerde nieuwe rooilijn hunne perceelen van elke gemeenschap met dat plein verstoken zien, waardoor hunne perceelen belangrijk in waarde verminderen, terwijl bovendien de requestrant sub 2°. de helft van zijn perceel voor openbaren weg ziet aangewezen en dientengevolge de bebouwing daarvan onmogelijk wordt;

dat in de openbare vergadering van de Afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur door den vertegenwoordiger van appellanten in het midden is gebracht, dat het raadsbeluit, waarbij het laatste uitbreidingsplan is vastgesteld, strijdt met art. 150 der Gemeentewet, in zoover bedoeld plan zich uitspreekt over de bestemming van door den Staat ten algemeenen nutte onteigende perceelen en mitsdien treedt in hetgeen van algemeen Rijksbelang is; dat bij bedoeld raadsbesluit de Gemeenteraad de grenzen zijner bevoegdheid heeft overschreden door in te grijpen in de bestemming van onteigende perceelen, welke blijkens het uitgewerkte plan van het werk, waarvoor de onteigening plaats vond, door de Regeering tot stationsplein bestemd waren;

O., dat de bezwaren van appellanten voortvloeien, deels uit het feit, dat in het uitbreidingsplan dd. 13 November 1909 perceelen worden begrepen, welke door den staat zijn ten algemeenen nutte onteigend, deels uit overwegingen betreffende de verkeersbelangen en de aesthetica, deels uit beweerde benadeeling hunner belangen;

O. ad Ium, dat bij de beoordeeling van de vraag, of een uitbreidingsplan al dan niet voor goedkeuring vatbaar is, uitsluitend rekening moet worden gehouden met de doelmatigheid van het plan en de belangen der betrokken eigenaren;

dat, daargelaten de vraag of na eene onteigening ten algemeenen nutte de onteigenende partij verplicht is, het werk, waarvoor onteigend wordt, geheel of gedeeltelijk uit te voeren, in ieder geval die verplichting geene zoodanige is, dat belanghebbenden daaraan rechten zouden kunnen ontleenen;

dat de vraag of het besluit tot vaststelling van het uitbreidingsplan treedt in hetgeen van Rijksbelang is te achten, bij deze voorziening niet door Ons kan worden beslist;

O. ad IIum, dat niet gebleken is, dat de verkeersbelangen zullen worden geschaad of aan de eischen der aesthetica niet zal worden voldaan;

O. ad IIIum, dat al moge het plan van de onteigening en het besluit van den Raad der gemeente *Roosendaal en Nispen* dd. 21 November 1905 bij de appellanten de verwachting hebben gewekt, dat hunne perceelen zouden grenzen aan het stationsplein, hun daardoor allerminst het recht hierop is verleend, en de bij appellanten gewekte verwachting evenmin als de omstandigheid, dat een van hen de helft van zijn perceel thans voor openbaren weg ziet aangewezen, voldoenden grond oplevert om het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten, waarbij het op 13 November 1909 door den gemeenteraad vastgestelde uitbreidingsplan is goedgekeurd niet te handhaven;

Gezien de Woningwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

15 *December* 1910. BESLUIT, houdende bekendmaking van den tekst der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), tot instelling eener Rijkspostspaarbank, zooals die is aangevuld en gewijzigd bij de wetten van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135), 8 December 1906 (*Staatsblad* n°. 319) en 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211). S. 368.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën, van 22 October 1910, n°. 3916*bis*, afdeeling Posterijen en Telegrafie, en n°. 104, Generale Thesaurie;

Gelet op artikel 2 der wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211) en op Ons besluit van 24 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 90);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de bij dit besluit behoorende tekst der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), tot instelling eener Rijkspostspaarbank, met de daarin gebrachte wijzigingen, in eene doorloopende reeks van artikelen samengevat, en met wijziging dienovereenkomstig van de aanhaling van artikelen of gedeelten van artikelen, met nummering voor zooveel noodig van de alinea's en onder inachtneming van de gebruikelijke spelling, zal worden geplaatst in het *Staatsblad*.

Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 15den December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 30 *Dec.* 1910.)

TEKST DER WET *van* 25 *Mei* 1880 (Staatsblad *n°.* 88), *tot instelling eener Rijkspostspaarbank, zooals die luidt na de daarin gebrachte wijzigingen en aanvullingen bij de wetten van* 20 *Juli* 1895 (Staatsblad *n°.* 135), 8 *December* 1906 (Staatsblad *n°.* 319) *en* 1 *Juli* 1909 (Staatsblad *n°.* 211).

Art. **1.** *1.* Van Rijkswege wordt eene postspaarbank ingericht. Zij is gevestigd te Amsterdam.

2. Die instelling draagt den naam van Rijkspostspaarbank.

2. *1.* Het beheer der Rijkspostspaarbank is opgedragen aan eenen bezoldigden directeur.

2. De directeur en de aan hem ondergeschikte beambten worden door Ons benoemd en ontslagen.

3. De directeur is verantwoordelijk aan den Minister van Waterstaat en uitsluitend rekenplichtig aan den bij artikel 3 vermelden raad.

3. *1.* Op den toestand en het beheer der Rijkspostspaarbank wordt toezicht uitgeoefend door eenen raad.

2. De raad van toezicht bestaat uit minstens vijf, doch hoogstens zeven leden, die door Ons worden benoemd en ontslagen. Uit de leden wordt door Ons een voorzitter aangewezen. Na verloop van drie jaren na het in werking treden dezer wet treedt ieder jaar een der leden af, volgens daarvan op te maken rooster.

3. De aftredende is eerst na verloop van één jaar weder benoembaar.

4. Aan den voorzitter en aan de leden van den raad van toezicht worden door Ons presentiegelden toegelegd, en aan het lid dat de betrekking van secretaris vervult, bovendien eene vergoeding wegens bureelkosten.

4. *1.* Tot regeling der werkzaamheden van den raad van toezicht worden door Ons, den raad gehoord, de noodige voorschriften gegeven.

2. De instructiën van den directeur en van de verdere beambten worden door Ons, den raad gehoord, vastgesteld.

5. *1.* Inlagen in en terugbetalingen uit de Rijkspostspaarbank kunnen op den voet en de wijze, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur te bepalen, geschieden op al de postkantoren, alsmede op de hulpkantoren der posterijen, die daartoe door Onzen Minister van Waterstaat worden aangewezen.

2. Alle inlagen en terugbetalingen worden door de postbeambten ingeschreven in een spaarbankboekje ten name van den inlegger.

3. Zij worden met de handteekening van den beambte en met den afdruk van zijn kantoorstempel gewaarmerkt.

4. Als inlegger wordt naar deze wet beschouwd degeen te wiens name de inlage geschiedt.

5. Hij die eene inlage doet ten name van een ander, kan daarbij zoodanige voorwaarden stellen als door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur zullen worden toegelaten, zoo ter zake van de geheele of gedeeltelijke terugbetaling van hetgeen een inlegger op het spaarbankboekje, waarop de inlage geschiedt te goed heeft, als ter zake van den aankoop voor dat tegoed of een gedeelte daarvan van inschrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, van rentegevende obli-

gatiën ten laste van den Staat, of van certificaten aan toonder van inschrijving in een Grootboek, een en ander als bedoeld bij artikel 8 en ter zake van overbrenging van dat tegoed of een gedeelte daarvan op een Staatsschuldboekje als bedoeld bij artikel 9.

6. Inlagen van minder dan 25 cents zijn niet toegelaten.

7. *1.* Voor hetgeenb oven *f* 1200 ten name van één inlegger in de boeken der Rijkspostspaarbank als verschuldigd op een spaarbankboekje is ingeschreven, wordt geene rente toegekend.

2. Voor vereenigingen, stichtingen en fondsen van maatschappelijk of godsdienstig belang of tot onderling hulpbetoon wordt het in het eerste lid van dit artikel genoemde bedrag tot *f* 2400 verhoogd. Bij twijfel omtrent den aard der vereenigingen, stichtingen en fondsen beslist de raad van toezicht.

8. *1.* Inleggers in de Rijkspostspaarbank kunnen, door hare tusschenkomst, doen aankoopen inschrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat, of certificaten aan toonder van inschrijving in een Grootboek. Van deze bevoegdheid kan alleen gebruik worden gemaakt door inleggers, wier tegoed op een spaarbankboekje, op het tijdstip der aanvraag om aankoop, naar het oordeel van den directeur der Rijkspostspaarbank, voldoende is tot dekking van den koopprijs der inschrijvingen, obligatiën of certificaten, alsmede van na te noemen commissieloon en verdere kosten, en welk tegoed bovendien gedurende drie maanden, aan evengemeld tijdstip onmiddellijk voorafgaande, ten minste drie-vierde heeft beloopen van het nominaal bedrag der verlangde inschrijvingen, obligatiën of certificaten.

2. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald, hoeveel de Rijkspostspaarbank aan inleggers, die van de in het voorgaande lid bedoelde bevoegdheid gebruik maken, wegens commissieloon en verdere kosten in rekening brengt.

3. Het gezamenlijk bedrag van den koopprijs, het commissieloon en de verdere kosten wordt, onder de dagteekening waarop de aankoop heeft plaats gehad, afgeschreven op het spaarbankboekje van den belanghebbende tegen uitreiking aan hem van het bewijs van inschrijving of van de gekochte obligatiën of certificaten, welke uitreiking voor terugbetaling geldt.

4. De rente van het kapitaal, dat, ingevolge aankoop door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank, op een Grootboek van de Nationale schuld of eenig hoofd van rekening is ingeschreven, wordt, — mits op hetzelfde hoofd van rekening geen op andere wijze verkregen kapitaal is ingeschreven, — door de directie der spaarbank, zoodra mogelijk ingevorderd, indien de inlegger haar daartoe schriftelijk gemachtigd heeft. Het formulier dezer machtigingen wordt vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur. Het bedrag van de door de directie der Rijkspostspaarbank geïnde rente wordt in zijn geheel op het spaarbankboekje ten name van den inlegger als eene gewone inlage bijgeschreven.

9. *1.* Inleggers in de Rijkspostspaarbank kunnen voor hun tegoed of een gedeelte daarvan inschrijvingen op een te hunnen name gesteld Staatsschuldboekje verkrijgen.

2. Op Staatsschuldboekjes worden slechts bedragen van *vijftig* of veelvouden van *vijftig gulden* ingeschreven of afgeschreven. Zij kunnen ten hoogste een saldo van *zes duizend gulden* aanwijzen.

3. Voor de inschrijving van elke *vijftig gulden* op een Staatsschuldboekje wordt door hem, te wiens name het is gesteld, behalve een commissieloon, betaald eene som gelijkstaande met de waarde van eene inschrijving in het Grootboek der 3 pCt. Nationale Schuld ten bedrage van *vijftig gulden* nominaal.

4. Aan een Staatsschuldboekje ontleent hij, te wiens name het is gesteld, het recht van de Rijkspostspaarbank te vorderen:

hetzij de levering van eene inschrijving in het Grootboek der 3 pCt. Nationale Schuld tot zoodanig nominaal bedrag, als van het Staatsschuldboekje wordt afgeschreven;

hetzij de betaling, na aftrek van een commissieloon, van eene som gelijkstaande met de waarde van eene inschrijving in het Grootboek der 3 pCt. Nationale Schuld van zoodanig nominaal bedrag, als van het Staatsschuldboekje wordt afgeschreven.

De levering van inschrijving in het Grootboek kan echter slechts gevorderd worden tot zoodanig nominaal bedrag als gedurende ten minste 180 onmiddellijk aan de afschrijving voorafgaande dagen in het Staatsschuldboekje is ingeschreven geweest.

5. De waarde van inschrijving in het Grootboek der 3 pCt. Nationale Schuld, bedoeld in het 3de en 4de lid van dit artikel, wordt berekend naar den middenkoers van de certificaten van inschrijving in dat Grootboek op de Beurs van *Amsterdam*, op den dag waarop de in- of afschrijving op het Staatsschuldboekje plaats heeft, vermeerderd met $^1/_8$ pCt.

6. De betaling in het 3de lid bedoeld, geschiedt in den vorm van afschrijving en de betaling in het 4de lid bedoeld in den vorm van bijschrijving op het spaarbankboekje van hem, te wiens name het Staatsschuldboekje is gesteld, welk spaarbankboekje tot de intrekking van het Staatsschuldboekje een tegoed van ten minste 25 cts. moet aanwijzen.

7. Bij algemeenen maatregel van bestuur worden vastgesteld:

a. vorm en inrichting van het Staatsschuldboekje;

b. de regelen betreffende het in- en afschrijven op het Staatsschuldboekje;

c. het commissieloon bedoeld in het 3de en 4de lid van dit artikel.

10. *1.* Minderjarigen kunnen, zonder de tusschenkomst van hem, die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, spaarbankboekjes bekomen en daarop inlagen doen. Op hetgeen op spaarbankboekjes ten name van minderjarigen is verschuldigd, is het in artikel 366 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde vruchtgenot niet van toepassing.

2. Zij kunnen eveneens terugbetaling vorderen van het verschuldigde op die boekjes, tenzij hij, die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent er zich tegen verzet. Deze kan ook terugbetaling vorderen, doch indien de minderjarige den leeftijd van 12 jaren heeft bereikt, alleen na verkregen machtiging door den kantonrechter, te verleenen in de gevallen en op de wijze bepaald in artikel 451 van het Burgerlijk Wetboek.

3. Tot zekerheid van het voogdijbeheer worden inlagen ten behoeve van minderjarigen verbonden door inschrijving van de rechterlijke uitspraak, waarbij het verband wordt bevolen of toegestaan, in de daartoe bestemde bescheiden der Rijkspostspaarbank.

4. Op het verband, vestigend een recht van pand, zijn niet van toepassing de artikelen 1199, 1201, 1202, 1204 en het tweede lid van artikel 1205 van het Burgerlijk Wetboek.

5. Het verband wordt opgeheven door de doorhaling der inschrijving, hetzij krachtens toestemming gegeven door de daartoe gerechtigde belanghebbende partij, hetzij ingevolge eene in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak, waarbij de doorhaling wordt bevolen.

6. De nadere voorschriften betreffende de inschrijving en doorhaling worden bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld.

7. Gehuwde vrouwen kunnen, zonder bijstand van hare echtgenooten, spaarbankboekjes te haren name bekomen en daarop inlagen doen. Met afwijking van het bepaalde bij de artikelen 160 en 179 van het Burgerlijk Wetboek, geschiedt aan haar, met uitsluiting van hare echtgenooten, terugbetaling van hetgeen op een spaarbankboekje te haren name verschuldigd is.

8. Behoudens het bepaalde bij het slot van het tweede lid van dit artikel, mogen op spaarbankboekjes verschuldigde gelden alleen worden terug- of uitbetaald aan den inlegger of aan dengene, die tot de opvrage daarvan door dezen is gemachtigd, of die daartoe bij in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak is gerechtigd verklaard.

9. Indien een inlegger het beheer over zijne goederen heeft verloren, behoeft de wettelijke vertegenwoordiger voor het vorderen van terugbetaling geen rechterlijke machtiging, tenzij in het geval bedoeld in artikel 103 der wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* nº. 140).

10. Ingeval van verhaal op ingevolge het derde lid van dit artikel verbonden inlagen, wordt, tenzij in de machtiging van den inlegger of in de rechterlijke uitspraak een lager bedrag is genoemd, het totaal bedrag der verbonden inlagen uitbetaald.

11. *1.* De spaarbankboekjes en de Staatsschuldboekjes worden kosteloos verstrekt.

2. Door Ons wordt, bij algemeenen maatregel van bestuur, bepaald in welke gevallen en onder welke voorwaarden een duplicaatboekje kan worden afgegeven.

3. Voor een duplicaat-boekje kan 25 cent in rekening worden gebracht.

12. *1.* De Staat waarborgt zonder eenig voorbehoud aan de inleggers de teruggave hunner inlagen en de betaling der aan hen ingevolge deze wet verschuldigde renten.

2. De Staat waarborgt de volledige nakoming door de Rijkspostspaarbank van de verplichtingen haar door of krachtens de wet opgelegd tegenover hen te wier name Staatsschuldboekjes zijn gesteld.

13. *1.* Aan de inleggers wordt eene jaarlijksche rente uitgekeerd van 2.64 ten honderd van hunne inlagen.

2. Door Ons kan echter, bij algemeenen maatregel van bestuur, een andere rentevoet worden vastgesteld, mits niet hooger dan de in het voorgaand lid genoemde.

3. De gewijzigde rentevoet wordt toegepast met den eersten dag van de tweede maand, volgende op die waarin het besluit tot wijziging afgekondigd is, en geldt zoowel voor alle op dat tijdstip aanwezige rentegevende bedragen, als voor die, welke later rentegevend worden.

4. Tijdens de werking van een besluit, als bedoeld bij art. 16, 2de lid, zal geen besluit tot renteverlaging kunnen worden genomen; mocht na de afkondiging van een besluit tot renteverlaging, doch vóór het verschijnen van het in het voorgaande lid bepaalde tijdstip, een besluit in werking treden als bedoeld bij art. 16, 2de lid, dan vervalt hierdoor van rechtswege het besluit tot renteverlaging.

5. Bij de vaststelling van het rentebedrag worden gedeelten van een cent verwaarloosd.

6. De rente begint te loopen: voor inlagen van den 1sten tot den 15den der maand met den 16den derzelfde maand, en voor inlagen van den 16den tot en met den laatsten der maand met den eersten der volgende maand.

7. De rente, die den 31sten December van elk jaar verschuldigd is, wordt door den directeur van de Rijkspostspaarbank door bijschrijving in het boekje van den inlegger aan zijn tegoed toegevoegd en als zoodanig met den eersten dag van het nieuwe jaar rentegevend.

8. Voor onderdeelen van een gulden wordt geene rente vergoed.

9. Voor de renteberekening wordt iedere maand op dertig dagen gesteld.

14. Voor teruggevraagde gelden, op spaarbankboekjes verschuldigd, is geene verdere rente verschuldigd:

a. van die, welke van den 1sten tot den 15den der maand worden terugbetaald, dan tot den 1sten derzelfde maand;

b. van die, welke van den 16den tot den laatsten der maand worden terugbetaald, dan tot den 16den derzelfde maand.

15. *1.* Over hetgeen op een Staatsschuld boekje is ingeschreven, wordt door de Rijkspostspaarbank eene rente uitgekeerd van drie ten honderd 's jaars; bij de berekening van de rente wordt de dag van inschrijving medegerekend, echter niet de dag van afschrijving.

2. Twee maal per jaar, op den laatsten dag van Februari en den laatsten dag van Augustus, wordt deze rente, voor zoover in het dan verstreken halfjaar of een gedeelte hiervan gekweekt, door den directeur van de Rijkspostspaarbank aan het tegoed op het spaarbankboekje van den rechthebbende toegevoegd.

3. Over hetgeen van een Staatsschuldboekje wordt afgeschreven wegens levering van inschrijving in het Grootboek, wordt de rente over het tijdvak van den laatst voorafgaanden rentevervaldag tot den dag der afschrijving niet uitgekeerd.

4. Wanneer een Staatsschuldboekje wordt ingetrokken wegens betaling — in den vorm als bedoeld in het zesde lid van artikel 9 — van de waarde van het daarop nog ingeschreven kapitaal, wordt te gelijker tijd de nog over inschrijving op het Staatsschuldboekje verschuldigde rente aan het tegoed op het spaarbankboekje toegevoegd.

5. Voor de renteberekening wordt iedere maand op 30 dagen gesteld.

6. Bij de vaststelling van het rentebedrag worden gedeelten van een cent verwaarloosd.

16. *1.* Aan elke wettig gedane opvrage van op spaarbankboekjes verschuldigde gelden, wordt uiterlijk binnen 14 dagen, te rekenen van den dag der opvrage, gevolg gegeven.

2. In buitengewone omstandigheden kan die termijn door Ons, op voorstel van Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën, den raad van toezicht gehoord, tot hoogstens zes maanden worden verlengd. De daartoe te nemen beschikking wordt, vóór dat zij in werking treedt, in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst en aan de kantoren der posterijen aangeplakt.

3. Aan aanvragen tot inschrijving en tot afschrijving op een Staatsschuldboekje, als bedoeld in het 3de en 4de lid van artikel 9, wordt voldaan op den eersten of den tweeden beursdag, nadat de aanvrage daartoe bij den directeur van de Rijkspostspaarbank is ontvangen; in- of afschrijving op een lateren dag wordt geacht op den tweeden beursdag te geschieden.

17. *1.* De Nederlandsche Bank is de kassier der Rijkspostspaarbank en belast met de bewaring van alle eigendommen der spaarbank en van de door haar in pand genomen waarden.

2. Het voor de Rijkspostspaarbank voordeelig slot van de voor hare rekening door de ambtenaren der posterijen gedane ontvangsten en betalingen wordt, op daartoe door de betrokken Ministers te bepalen tijdstippen, te haren behoeve door den Minister van Financiën bij de Nederlandsche Bank gestort.

3. De voor de Rijkspostspaarbank nadeelige sloten dier ontvangsten en betalingen worden op last van den Minister van Waterstaat door haren directeur in aanwijzingen op de Nederlandsche Bank aan 's Rijks schatkist terugbetaald.

18. *1.* De beschikbare gelden der Rijkspostspaarbank worden belegd voor een gedeelte:

a. in Nationale Schuld;

b. in schuldbrieven ten laste van Nederlandsche provinciën, gemeenten of waterschappen;

c. in schuldbrieven, door den Staat, Nederlandsche provinciën, gemeenten of waterschap-

pen rechtstreeks en onvoorwaardelijk voor rente en aflossing gewaarborgd;

d. in schuldbrieven van overeenkomstig de Nederlandsche wet opgerichte, uitsluitend in Nederland werkende hypotheekbanken of maatschappijen voor grond-, gemeente- of poldercrediet;

e. in schuldbrieven van volgens de Nederlandsche wet opgerichte maatschappijen, die spoorwegen in Nederland of in de Nederlandsche koloniën in eigendom hebben of exploiteeren;

f. in schuldbrieven, welke door maatschappijen, als sub *e* bedoeld, rechtstreeks en onvoorwaardelijk voor rente en aflossing zijn gewaarborgd;

voor een ander gedeelte, hetwelk in geen geval de helft van het te beleggen kapitaal zal mogen te boven gaan, in beleening op onderpand voor drie maanden of op korteren termijn, van fondsen die als zoodanig door de Nederlandsche Bank worden toegelaten.

2. De Rijkspostspaarbank draagt zorg ten allen tijde een bedrag van drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld te bezitten, nominaal ten minste gelijk aan het totaalbedrag op Staatsschuldboekjes ingeschreven.

3. De lijst der fondsen die voor belegging in aanmerking komen, wordt in de maand Januari van ieder jaar door den raad van toezicht vastgesteld en onderworpen aan de goedkeuring van de Ministers van Waterstaat en van Financiën. Deze lijst wordt, zoo noodig, in den loop van het jaar door den raad van toezicht, onder goedkeuring der genoemde Ministers, herzien.

4. De beleggingen, zoomede de tegeldemaking van inschrijvingen en effecten, geschieden in overleg met en onder goedkeuring van den raad van toezicht.

19. *1.* Uit de overschotten op de renten der belegde gelden worden al de kosten der Rijkspostspaarbank bestreden, en van het overschietende wordt een reservefonds aangelegd, waarvan de gelden op dezelfde wijze worden belegd als ten aanzien van de ingelegde gelden der Rijkspostspaarbank is voorgeschreven.

2. Vaste goederen, aangekocht ten dienste van de directie, worden, nadat de daarvoor bestede som in 's Rijks schatkist is teruggestort, geacht tot het reservefonds te behooren.

3. Aan het reservefonds wordt mede toegevoegd de waarde van hetgeen in de boeken der Rijkspostspaarbank is ingeschreven ten name van inleggers die dertig jaren hebben laten verloopen zonder:

a. of op hun spaarbankboekje eenige inlage gedaan te hebben of eenige terugbetaling of bijschrijving van rente verzocht te hebben;

b. of eenige in- of afschrijving op hun Staatsschuldboekje verzocht te hebben.

4. Het reservefonds blijft het eigendom van den Staat.

20. *1.* Het reservefonds is bestemd om daaruit, bij ongenoegzaamheid van de andere bezittingen der Rijkspostspaarbank, de terugbetalingen aan inleggers te bestrijden.

2. Indien het is uitgeput en de Staat, krachtens den bij art. 12 dezer wet verleenden waarborg, voorschotten aan de Rijkspostspaarbank heeft gedaan, worden de gelden, die later weder voor dat fonds zouden kunnen worden afgezonderd, in de eerstepplaats tot terugbetaling van die voorschotten aangewend.

21. Alle kosten van de Rijkspostspaarbank worden op het hoofdstuk der Staatsbegrooting betreffende het Departement van Waterstaat gebracht en de teruggave dier kosten onder de middelen tot dekking der Staatsuitgaven opgenomen.

22. *1.* Vrijdom van briefport wordt toegekend voor de verzending van alle brieven en verdere stukken, die den dienst der Rijkspostspaarbank betreffen.

2. Als vergoeding voor dien vrijdom, wordt uit de overschotten, bedoeld bij het eerste lid van art. 19, tien cents per jaar en per inlegger aan 's Rijks schatkist uitgekeerd.

3. Die vergoeding wordt onder de opbrengst der posterijen verantwoord.

4. Alle akten en stukken noodig voor den inleg van gelden in en de terugbetaling daarvan door de Rijkspostspaarbank, of voor de in- of afschrijving op Staatsschuldboekjes, als bedoeld in artikel 9, daaronder begrepen de rechterlijke machtigingen bedoeld in artikel 10 en de daarvoor benoodigde stukken, worden kosteloos uitgereikt en zijn vrij van zegel en registratierechten, mits in of op die akten en stukken van die bestemming melding worde gemaakt. De machtigingen bedoeld in het laatste lid van artikel 8 zijn vrij van zegel en van de formaliteit van registratie.

23. *1.* Maandelijks wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* een staat openbaar gemaakt behelzende:

a. het totaalbedrag van de in de laatstvoorgaande maand in de Rijkspostspaarbank ingelegde en daaruit terugbetaalde gelden alsmede het saldo van het tegoed op spaarbankboekjes op den laatsten dag dier maand;

b. het nominaal bedrag van de in de laatstvoorgaande maand ingevolge artikel 8 voor inleggers in de Rijkspostspaarbank aangekochte Nationale Schuld;

c. het totaalbedrag, dat in de laatstvoor-

gaande maand ingevolge artikel 9 in Staatsschuldboekjes is ingeschreven en van Staatsschuldboekjes is afgeschreven, alsmede het totaalbedrag, dat op den laatsten dag dier maand in Staatsschuldboekjes stond ingeschreven;

d. het bedrag aan drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld op den laatsten dag der laatstvoorgaande maand in het bezit van de Rijkspostspaarbank.

2. Omtrent den staat der inrichting en van hare werkzaamheden in elk afgeloopen jaar wordt door onzen Minister van Waterstaat telken jare aan Ons een uitvoerig verslag uitgebracht, dat aan de Staten-Generaal wordt medegedeeld en in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

24. Wij behouden Ons voor, spaarbankzegels in gebruik te stellen.

25. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 December 1910 (*Staatsblad* n°. 368).

Ons bekend,

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

—

15 *December* 1910. BESLUIT, waarbij, met intrekking van de Koninklijke besluiten van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), 15 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 45), 8 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 77), 27 October 1905 (*Staatsblad* n°. 293), 9 September 1907 (*Staatsblad* n°. 248), 29 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 20), 11 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 61) en 15 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 164), de in die besluiten opgenomen bepalingen tot uitvoering van de, laatstelijk bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211), aangevulde en gewijzigde wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), tot instelling eener Rijkspostspaarbank, in eene doorloopende reeks van artikelen samengevat en op eenige punten verduidelijkt en aangevuld en onderling in betere overeenstemming gebracht, opnieuw worden vastgesteld. S. 369.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het, ten einde de raadpleging te vergemakkelijken van de bepalingen, welke tot uitvoering van de, laatstelijk bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211) aangevulde en gewijzigde wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), tot intstelling eener Rijkspostspaarbank, zijn vastgesteld bij het, laatstelijk bij Ons besluit van 15 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 164), aangevuld en gewijzigd Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), wenschelijk is voorgekomen met intrekking van die besluiten, de bovenbedoelde bepalingen in eene doorloopende reeks van artikelen samengevat en op eenige punten verduidelijkt en aangevuld en onderling in betere overeenstemming gebracht, opnieuw vast te stellen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën van 22 October 1910, n°. 3916*bis*, afd. Posterijen en Telegrafie en n°. 104, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (Advies van 28 November 1910, n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onze voormelde Ministers van 9 December 1910, n°. 4549, afd. Posterijen en Telegrafie en van 12 December 1910, n°. 49, afd. Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bepalingen tot uitvoering van de, laatstelijk bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211) aangevulde en gewijzigde wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), tot instelling eener Rijkspostspaarbank, vast te stellen als volgt:

I. Algemeene bepalingen.

Art. **1.** In dit besluit zijn te verstaan:

a. onder Wet: de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), tot instelling eener Rijkspostspaarbank, zooals die is aangevuld en gewijzigd bij de wetten van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135), 8 December 1906 (*Staatsblad* n°. 319) en 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 211) en waarvan de tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 15 December 1910 (*Staatsblad* n°. 368);

b. onder kantoren: de postkantoren en de hulppostkantoren;

c. onder inleggers: de personen, te wier behoeve, hetzij door henzelven, hetzij door anderen, de inlage geschiedt;

d. onder directeur: de directeur der Rijkspostspaarbank.

2. De kantoren zijn dagelijks, des Zondags niet uitgezonderd, op de door Onzen Minister van Waterstaat te bepalen uren open voor den dienst der Rijkspostspaarbank. Die uren worden aan de buitenzijde van het kantoor aangekondigd.

3. 1. Het model van het spaarbankboekje wordt door Onzen Minister van Waterstaat vastgesteld.

2. Elk spaarbankboekje is van een daarop gedrukt nummer voorzien.

4. 1. Het Staatsschuldboekje is van octavo formaat en door de kleur van het papier duidelijk onderscheiden van de spaarbankboekjes; op de voorzijde wordt, behalve het nummer, afgedrukt het Nederlandsche wapen, waaronder het woord „Staatsschuldboekje", alsmede de aanduiding van het spaarbankboekje, waarbij het Staatsschuldboekje behoort; op de achterzijde wordt opgenomen eene korte nota omtrent de beteekenis van het saldo van Staatsschuldboekjes.

2. In het Staatsschuldboekje worden op het titelvel vermeld:

a. het nummer van het boekje;

b. de dagteekening van uitgifte;

c. de naam, de voornamen, de woonplaats, de betrekking of het beroep, de dag en de plaats van geboorte en hetgeen verder door Onzen Minister van Waterstaat wordt noodig geacht te vermelden omtrent den burgerlijken staat van hem, te wiens name het boekje wordt gesteld;

d. het nummer en het kantoor vermeld op het spaarbankboekje waarbij het Staatsschuldboekje behoort.

3. Het Staatsschuldboekje bevat vier, met het nummer van het boekje voorziene, dubbele bladzijden, ter opneming van:

a. de in- en afschrijvingen in letters en cijfers en het saldo-tegoed in cijfers;

b. de dagteekening en den aard der handeling;

c. de handteekening van den ambtenaar.

4. Aan het slot wordt in het Staatsschuldboekje opgenomen een overzicht van de belangrijkste voorschriften ter zake van deze boekjes geldende, alsmede eene korte uiteenzetting nopens het verschil in aard en gevolgen tusschen eene inschrijving op een Staatsschuldboekje en eene inlage op een spaarbankboekje.

5. Bij uitreiking van een Staatsschuldboekje wordt kosteloos een omslag verstrekt, waarin het spaarbank- en het Staatsschuldboekje gezamenlijk kunnen worden vastgehecht en bewaard.

6. 1. Door den directeur kan een duplicaat worden afgegeven van een spaarbank- of van een Staatsschuldboekje:

a. dat ontvreemd, verloren of in het ongereede geraakt is;

b. dat zich bevindt in handen van een ander dan hem, te wiens name het is gesteld, tenzij de houder van het boekje zijne wettelijke gegronde aanspraak daarop kan bewijzen. De houder wordt daartoe bij aangeteekenden brief uitgenoodigd; voldoet hij hieraan niet binnen vier weken, dan kan na verloop van vijf weken, nadat de aangeteekende brief is uitgereikt, de inontvangstneming van den brief is geweigerd of deze door de postadministratie als onbestelbaar is verklaard, een duplicaat-boekje worden afgegeven. Een duplicaat kan worden aangevraagd door den inlegger of door hem die wettelijk bevoegd is op het oorspronkelijk boekje terugbetaling of in- of afschrijving te vorderen.

2. De in het vorig lid bedoelde aanvrage, volgens model, moet aan het kantoor onder welks ressort de aanvrager woont, ten overstaan van den postambtenaar onderteekend worden. Deze overtuigt zich van de identiteit van den aanvrager. Ingeval van onzekerheid omtrent die identiteit weigert hij de opzending van de aanvrage aan den directeur tot de evenbedoelde onzekerheid is opgeheven.

3. Het duplicaat wordt, behoudens bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den directeur, eerst afgegeven na verloop van acht weken na den dag van ontvangst van de aanvrage en wordt rechtstreeks aan den aanvrager toegezonden.

4. De directeur geeft van elk afgegeven duplicaat-spaarbankboekje kennis aan het postkantoor in artikel 13 bedoeld.

5. Een duplicaat draagt hetzelfde nummer als het oorspronkelijke boekje en de aanwijzing „duplicaat" op omslag en titelvel.

6. Voor een duplicaat wordt 25 cents in rekening gebracht, tenzij er, naar het oordeel van den directeur, gronden aanwezig zijn om het kosteloos af te geven.

7. Een boekje, waarvan een duplicaat is afgegeven, wordt zoo mogelijk ingehouden. Betreft de inhouding een spaarbankboekje, dan wordt daarvan, desverlangd, door den postambtenaar eene schriftelijke verklaring aan den houder afgegeven en het boekje daarna opgezonden aan den directeur. Betreft de inhouding een Staatsschuldboekje, dan geeft de directeur daarvan aan den houder kennis.

7. 1. Een spaarbankboekje, dat naar het gevoelen van den postambtenaar of van den directeur niet meer kan dienen, wordt, na intrekking, kosteloos vervangen door een nieuw.

2. Hetzelfde vindt plaats met Staatsschuldboekjes en met omslagen als bedoeld in artikel 5, welke naar het oordeel van den directeur niet meer kunnen dienen.

8. Spaarbankboekjes en Staatsschuldboekjes moeten aan den directeur worden ingezonden, als dit naar diens gevoelen of naar dat van

den postambtenaar gewenscht is ; zij worden daartoe desnoodig ingehouden, tegen afgifte van een bewijs volgens model.

II. Inlagen.

9. 1. Wie inlegger in de Rijkspostspaarbank wenscht te worden, heeft eene verklaring te onderteekenen, dat hij zich onderwerpt aan de bepalingen der Wet en aan die, welke ter uitvoering der Wet zijn of nader zullen worden vastgesteld.

2. Voorts worden in die verklaring de naam, de voornamen, de woonplaats, de betrekking of het beroep, de dag en de plaats van geboorte van den inlegger vermeld.

3. Die opgaven worden door den postambtenaar ingeschreven in een daarvoor bestemd register, waarin de inlegger zijne handteekening stelt.

4. Kan hij niet schrijven dan wordt dit door den postambtenaar onder de verklaring en in het register uitdrukkelijk vermeld.

5. Vennootschappen, vereenigingen en zedelijke lichamen worden niet als inleggers toegelaten, voordat, ter beoordeeling van den directeur, gebleken is, dat zij, die zich tot dat einde aanmelden, daarvoor de vereischte bevoegdheid bezitten.

10. 1. Hij, die eene inlage doet ten name van een ander, kan, indien zulks op een nieuw boekje geschiedt, daarbij bepalen, dat de inlegger geene terugbetaling zal kunnen bekomen van het tegoed of van een gedeelte van het tegoed op het boekje, waarop de inlage is geschied, vóór een aan te duiden tijdstip. Is door de bepaling van dit tijdstip eene voorwaarde gesteld, welker vervulling afhankelijk is van een daarbij aangewezen persoon, dan vervalt zij bij diens overlijden ; is het tijdstip afhankelijk van eenige gebeurtenis of omstandigheid, dan moet tevens de dag worden bepaald, waarop de voorwaarde, indien zij alsdan niet vervuld is, vervalt. Indien deze voorschriften niet of niet volledig zijn opgevolgd, wordt de voorwaarde als niet gesteld beschouwd.

2. Tenzij daaromtrent het tegendeel is bepaald door hem, die, met gebruikmaking van de in het vorig lid geregelde bevoegdheid, ten name van een ander heeft ingelegd, kan de inlegger, vóór dat het in het vorig lid bedoelde tijdstip is aangebroken, zijn tegoed of een gedeelte daarvan niet aanwenden tot het doen aankoopen van inschrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat of certificaten aan toonder van inschrijvingen in een Grootboek, noch tot het verkrijgen van inschrijving op een Staatsschuldboekje.

11. 1. Inlagen van *f* 1 kunnen, volgens de regelen door Onzen Minister van Waterstaat vast te stellen, mede geschieden door middel van spaarbankzegels, vast te hechten op formulieren, welke kosteloos verkrijgbaar worden gesteld.

2. Voor dit doel worden spaarbankzegels verkrijgbaar gesteld van één en van vijf cent.

12. 1. Ter verkrijging van de vestiging of opheffing van het verband, bedoeld in artikel 10 der Wet, worden aan den directeur overgelegd een authentiek afschrift van de desbetreffende rechterlijke uitspraak of van eene authentieke akte houdende de toestemming, bedoeld in het vijfde lid van dat artikel, benevens de vermelding der bij die akte over te leggen bewijsstukken, waaruit blijkt, dat de toestemming verleenende partij daartoe gerechtigd is, eene aanwijzing van de inlagen, ten opzichte van welke het verband wordt gevestigd of opgeheven en zoo mogelijk het spaarbankboekje, waarop de inlagen zijn ingeschreven.

2. Het boekje wordt, na van eene door den directeur gewaarmerkte aanteekening, dat het verband is ingeschreven of doorgehaald, te zijn voorzien, aan den belanghebbende teruggezonden. Kan het boekje niet tegelijk met de rechterlijke uitspraak of de authentieke akte der toestemming worden overgelegd, dan geschiedt de aanteekening van de vestiging of de opheffing van het verband daarop de eerstvolgende maal, dat het boekje aan den directeur wordt opgezonden.

III. Terugbetalingen.

13. Terugbetalingen tot een gezamenlijk bedrag van ten hoogste *f* 50 in zeven dagen aan denzelfden inlegger en niet uitmakende diens saldo van rekening, geschieden tegen quitantie, volgens model, rechtstreeks door of van wege het kantoor, hetwelk door den directeur op het spaarbankboekje is aangewezen.

14. 1. Ter bekoming eener terugbetaling, die niet ingevolge het bepaalde bij het laatst voorafgaand artikel rechtstreeks kan geschieden, onderteekent de inlegger eene aanvrage, volgens model, in tegenwoordigheid van den postambtenaar.

2. Die aanvrage wordt door het kantoor aan den directeur gezonden, die, indien het tegoed van den inlegger zulks toelaat, en overigens zich niets tegen de terugbetaling verzet, eene order van betaling ten name van den inlegger rechtstreeks aan dezen toezendt.

3. De order van betaling wordt tegen voldaanteekening uitbetaald door het daarvoor aangewezen kantoor.

4. Zij is vier weken geldig; na het verstrijken van dien termijn is zij nietig en kan terugbetaling alleen verkregen worden door eene nieuwe aanvrage in den gewonen vorm.

15. 1. Inleggers, die niet kunnen schrijven, onderteekenen de quitantie, bedoeld in artikel 13, de aanvragen om terugbetaling en de orders van betaling, bedoeld in artikel 14, met een kruis of eenig ander handmerk. Hieronder wordt eene verklaring gesteld, waaruit blijkt, dat het handmerk van den inlegger is. De verklaring wordt door twee ten kantore bekende getuigen onderteekend.

2. Indien een inlegger, ter bekoming eener terugbetaling, niet persoonlijk ten kantore verschijnt, moet de persoon, die hem vervangt, eene notarieele of onderhandsche algemeene of bijzondere volmacht overleggen. Kan deze niet schrijven, zoo geldt voor hem de regeling in het eerste lid van dit artikel voor inleggers omschreven.

16. In geval van verband of verhaal krachtens het derde lid van artikel 10 der Wet, alsmede in de gevallen, vermeld in artikel 10 van dit besluit, geschiedt geene terug- of uitbetaling dan indien, ter beoordeeling van den directeur, is gebleken, dat zij, die de terug- of uitbetaling vorderen, daartoe gerechtigd zijn.

17. 1. Het bij artikel 10 der Wet bedoelde verzet tegen terugbetalingen aan minderjarigen, wordt door hen, die daartoe bevoegd zijn, schriftelijk gedaan bij den directeur.

2. De ontvangst van die kennisgeving wordt door dezen aan de belanghebbenden bericht.

18. Zijn de inleggers vennootschappen, vereenigingen of zedelijke lichamen, dan mag de terugbetaling alleen plaats hebben aan, en moet de voldaanteekening voor de terugbetaling geschieden door hen, wier bevoegdheid gebleken is, op de wijze als in het laatste lid van artikel 9 is bepaald.

19. Op het boekje ten name van een overledene wordt geene terugbetaling gedaan, tenzij, ter beoordeeling van den directeur, gebleken is, dat die uitbetaling door de rechthebbenden wordt gevraagd.

20. De directeur geeft aan het in artikel 13 bedoelde kantoor kennis, dat tot eene nadere mededeeling zijnerzijds op een spaarbankboekje geene terugbetalingen mogen geschieden:

a. indien bij hem eene mededeeling is ingekomen, dat een inlegger zijn boekje mist, met de mogelijkheid dat het in verkeerde handen is geraakt;

b. indien bij hem verzet is gedaan, ingevolge artikel 10 der Wet;

c. indien dit om eenige andere reden noodig is.

21. 1. De postambtenaren verzekeren zich, zooveel mogelijk, van de identiteit van hen, die zich om terugbetaling aanmelden.

2. Zij zijn verplicht, ingeval van twijfel aan die identiteit of bij het bestaan van eenig vermoeden van vervalsching, geene terugbetalingen te doen, vóór dat de bij hen in het een of ander opzicht gerezen bezwaren zijn opgelost.

IV. Aankoop van inschrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat of certificaten aan toonder van inschrijving in een Grootboek.

22. 1. De inlegger, die gebruik wenscht te maken van de bevoegdheid, hem toegekend bij artikel 8 der Wet tot aankoop, door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank, van inschrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat of certificaten aan toonder van inschrijving in een Grootboek, moet daartoe, met overlegging van zijn spaarbankboekje, eene aanvrage, volgens model, in tegenwoordigheid van den postambtenaar onderteekenen.

2. Deze geeft voor het door hem overgenomen boekje een bewijs, volgens model, af en doet daarna dat boekje, vergezeld van de aanvrage, onverwijld aan den directeur toekomen.

3. Na afschrijving op het spaarbankboekje van het gezamenlijk wegens den aankoop door den inlegger verschuldigd bedrag, daaronder begrepen het commissieloon en de verdere kosten, in het volgend artikel bedoeld, worden het boekje, het bewijs van gedane overschrijving in een Grootboek, de gekochte obligatiën of certificaten — deze obligatiën of certificaten aangeteekend, met aangifte der geldswaarde — toegezonden aan den directeur van het kantoor, hetwelk daartoe in de in het eerste lid bedoelde aanvrage is aangewezen en ter beschikking van den inlegger gesteld tegen intrekking van het in het tweede lid bedoelde bewijs van overneming en tegen ontvangbewijs, volgens model.

4. Tegelijk met de in het vorig lid bedoelde toezending, geeft de directeur daarvan den inlegger rechtstreeks bericht met bijvoeging van eene nota, inhoudende:

a. den dag van ontvangst der aanvrage;

b. den dag waarop aan de aanvrage is voldaan;

c. het nominaal kapitaal der gekochte inschrijvingen, obligatiën of certificaten;

d. de berekening van den koers tegen welken de aankoop geschiedde;

e. het bedrag van het commissieloon;

f. de berekening van de rente en kosten, welke aan den inlegger in rekening zijn gebracht;

g. het bedrag, hetwelk op het spaarbankboekje is afgeschreven.

5. Indien aan eene aanvrage als in dit artikel bedoeld niet kan worden voldaan, geeft de directeur hiervan, met opgaaf der redenen, den aanvrager rechtstreeks bericht.

6. Ontvangt de aanvrager binnen veertien dagen, nadat hij de aanvrage heeft onderteekend, geen bericht van den directeur als bedoeld in het vorig lid of in het vierde lid van dit artikel, dan doet hij daarvan schriftelijk en rechtstreeks aan den directeur mededeeling.

7. Kan de inlegger niet schrijven, dan onderteekent hij de aanvrage en het ontvangbewijs, in dit artikel bedoeld, op dezelfde wijze als bij artikel 15, 1ste lid, is aangegeven.

8. Indien de inlegger voor eenige verrichting als in dit artikel bedoeld, niet persoonlijk ten kantore verschijnt, geldt het bepaalde in artikel 15, 2de lid.

23. 1. Voor den aankoop van inschrijvingen in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat, of certificaten aan toonder van inschrijvingen in een Grootboek, als bedoeld zijn bij artikel 22, wordt aan den inlegger, te wiens behoeve de aankoop geschiedt, behalve de koopprijs en de loopende rente van den laatsten verschijndag tot aan den dag van aankoop, als commissieloon in rekening gebracht een achtste percent van het nominaal kapitaal der aangekochte inschrijvingen, obligatiën of certificaten, alsmede, indien het betreft den aankoop van obligatiën of certificaten bovenbedoeld, het bij artikel 11 der wet tot regeling der brievenposterij, waarvan de tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 9 October 1908 (*Staatsblad* nº. 316), vastgesteld recht voor aangeteekende brieven met aangegeven waarde.

2. Machtiging aan den directeur tot ontvangst der rente van een kapitaal, ingevolge aankoop door zijne tusschenkomst, in een Grootboek van de Nationale Schuld op eenig hoofd van rekening ingeschreven, wordt verleend bij eene procuratie, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorend formulier A.

3. Op grond van zoodanige machtiging wordt de rente aan den directeur op zijne quitantie uitbetaald, zonder dat van den procuratiegever de inachtneming van eenige verdere formaliteit wordt gevorderd.

4. De in het voorgaand lid bedoelde procuratiën worden op het bureau van verificatie bij de directie der Grootboeken gratis geregistreerd en zijn niet aan jaarlijksche viseering onderworpen. Voor elk halfjaar rente door den directeur ingevolge zoodanige procuratie te ontvangen, levert hij bij de directie der Grootboeken een door hem onderteekend saldobiljet in, dat voor hem bij de directie der Grootboeken kosteloos verkrijgbaar is en dat is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorend formulier B.

5. Voor zooveel de door den directeur ingeleverde saldo-biljetten in orde zijn bevonden, worden aan hem, binnen acht dagen na elken rente-verschijndag, tegelijkertijd en bij één bureau van rentebetaling uitbetaald (voor zooveel posten boven *f* 100 betreft, in quitantiën op de Nederlandsche Bank) de alsdan verschenen renten van alle, door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank aangekochte inschrijvingen, waarvan, krachtens procuratiën, als in het tweede lid bedoeld, de renten door den directeur worden geïnd.

6. De nadere voorschriften, voor de uitvoering van deze bepaling noodig, geeft Onze Minister van Financiën.

7. Ingeval eene aan den directeur bij eene procuratie als in het tweede lid bedoeld, verleende machtiging tot ontvangst van rente door herroeping of om andere reden ophoudt van kracht te zijn, heeft bij de directie der Grootboeken het royement der procuratie of de viseering der akte van herroeping, voor zooveel die noodig is, kosteloos plaats.

V. Regelen betreffende het in- en afschrijven op het Staatsschuldboekje.

24. 1. De inlegger, die gebruik wenscht te maken van de bevoegdheid, hem toegekend bij artikel 9 der Wet, tot het verkrijgen van inschrijving op een te zijnen name gesteld Staatsschuldboekje, moet daartoe, met overlegging van zijn spaarbankboekje alsmede, bij tweede of volgende aanvrage, van zijn Staatsschuldboekje, eene aanvrage, volgens model, in tegenwoordigheid van den postambtenaar onderteekenen.

2. Deze geeft voor de door hem ingevolge

het bepaalde in het vorig lid overgenomen boekjes, een bewijs, volgens model, af en doet daarna die boekjes, vergezeld van de aanvrage, onverwijld aan den directeur toekomen.

3. Na afschrijving op het spaarbankboekje van het wegens de inschrijving op het Staatsschuldboekje door den inlegger verschuldigd bedrag, daaronder begrepen een commissieloon van een achtste percent van het op het Staatsschuldboekje in- of bijgeschreven bedrag, worden de beide boekjes toegezonden aan den directeur van het kantoor, hetwelk daartoe in de in het eerste lid bedoelde aanvrage is aangewezen en ter beschikking van den inlegger gesteld tegen intrekking van het in het tweede lid bedoelde bewijs van overneming.

4. Tegelijk met de in het vorig lid bedoelde toezending, geeft de directeur daarvan den inlegger rechtstreeks bericht met bijvoeging van eene nota, inhoudende:

a. den dag van ontvangst der aanvrage;

b. den dag, waarop aan de aanvrage is voldaan;

c. het bedrag, hetwelk op het Staatsschuldboekje is in- of bijgeschreven;

d. de berekening van den koers gevolgd bij de bepaling der waarde van de onder *c* bedoelde inschrijving;

e. het bedrag van het commissieloon;

f. het bedrag, hetwelk op het spaarbankboekje is afgeschreven.

25. 1. De inlegger, te wiens name een Staatsschuldboekje is gesteld en die gebruik wenscht te maken van het hem bij artikel 9, vierde lid, der Wet toegekende recht om van de Rijkspostspaarbank de levering van eene Grootboekinschrijving te vorderen, moet daartoe, met overlegging van zijn Staatsschuldboekje, eene aanvrage, volgens model, in tegenwoordigheid van den postambtenaar onderteekenen.

2. Deze geeft voor het door hem overgenomen boekje een bewijs, volgens model, af en doet daarna dat boekje, vergezeld van de aanvrage, onverwijld aan den directeur toekomen.

3. Het bewijs van gedane overschrijving in het Grootboek der 3 pct. Nationale Schuld alsmede het Staatsschuldboekje, indien hierop na de inschrijving van gelijk nominaal bedrag als dat der geleverde Grootboekinschrijving nog kapitaal blijft ingeschreven, worden toegezonden aan den directeur van het kantoor, hetwelk daartoe in de in het eerste lid bedoelde aanvrage is aangewezen en ter beschikking van den inlegger gesteld tegen intrekking van het in het tweede lid bedoelde bewijs van overneming en tegen ontvangbewijs, volgens model.

4. Tegelijk met de in het vorig lid bedoelde toezending, geeft de directeur daarvan rechtstreeks den inlegger bericht.

26. 1. De inlegger te wiens name een Staatsschuldboekje is gesteld en die gebruik wenscht te maken van zijn recht om van de Rijkspostspaarbank betaling te vorderen als in artikel 9, 4de lid, der Wet bedoeld, moet daartoe, met overlegging van zijn spaarbankboekje en van het daarbij behoorend Staatsschuldboekje, eene aanvrage, volgens model, in tegenwoordigheid van den postambtenaar onderteekenen.

2. Deze geeft voor de door hem overgenomen boekjes een bewijs, volgens model, af en doet daarna die boekjes, vergezeld van de aanvrage, onverwijld aan den directeur toekomen.

3. Na bijschrijving op het spaarbankboekje van het bedrag der wegens de afschrijving op het Staatsschuldboekje, door de Rijkspostspaarbank verschuldigde betaling, wordt het spaarbankboekje benevens, zoo daarop nog kapitaal blijft ingeschreven, het Staatsschuldboekje toegezonden aan den directeur van het kantoor, hetwelk daartoe in de in het eerste lid bedoelde aanvrage is aangewezen en ter beschikking van den inlegger gesteld tegen intrekking van het in het tweede lid bedoelde bewijs van overneming.

4. Tegelijk met de in het vorig lid bedoelde toezending geeft de directeur daarvan den inlegger rechtstreeks bericht, met bijvoeging van eene nota, inhoudende:

a. den dag van ontvangst der aanvrage;

b. den dag, waarop aan de aanvrage is voldaan;

c. het bedrag, hetwelk op het Staatsschuldboekje is afgeschreven;

d. de berekening van den koers, gevolgd bij de bepaling van het onder *f* bedoelde bedrag;

e. het bedrag van het commissieloon;

f. het bedrag, hetwelk op het spaarbankboekje is bijgeschreven.

5. Het commissieloon, hetwelk bij de bepaling van het bedrag der in dit artikel bedoelde betaling in rekening wordt gebracht, bedraagt een achtste percent van het op het Staatsschuldboekje afgeschreven bedrag.

27. 1. Indien aan eene aanvrage tot in- of afschrijving op een Staatsschuldboekje niet kan worden voldaan, geeft de directeur hiervan, met opgaaf der redenen, den aanvrager rechtstreeks bericht.

2. Ontvangt de aanvrager binnen veertien dagen, nadat hij de aanvrage tot in- of afschrijving op een Staatsschuldboekje heeft onderteekend, geen bericht van den directeur als

bedoeld in het eerste lid van dit artikel of als bedoeld in een van de drie voorafgaande artikelen, dan doet hij daarvan schriftelijk en rechtstreeks aan den directeur mededeeling.

28. 1. Aanvragers van in- of afschrijving op een Staatsschuldboekje, die niet kunnen schrijven, onderteekenen de aanvragen, bedoeld in de artikelen 24, 25 en 26, alsmede het ontvangbewijs, bedoeld in het derde lid van artikel 25, op dezelfde wijze als bij artikel 15, 1ste lid, is aangegeven.

2. Indien een inlegger, voor eenige verrichting als bedoeld in de, in het vorig lid genoemde artikelen, niet persoonlijk ten kantore verschijnt, geldt het bepaalde in artikel 15, 2de lid.

VI. Rente.

29. Behoudens het geval, in het volgende artikel vermeld, wordt de verschenen rente door of namens den directeur ingeschreven in het spaarbankboekje, dat daartoe door den inlegger jaarlijks, op de wijze en op den tijd, door Onzen Minister van Waterstaat te bepalen, aan den directeur moet worden ingezonden.

30. Wordt aan een inlegger het geheele bedrag van zijn tegoed terugbetaald, dan wordt daarbij tevens verrekend de rente over het verstreken gedeelte van het loopend jaar. Voor die verrekening wordt als dag van terugbetaling aangenomen de dag volgende op dien, waarop de order van betaling aan den belanghebbende wordt toegezonden.

31. 1. De verschuldigde rente over hetgeen op een Staatsschuldboekje is ingeschreven, wordt, op of na den vervaldag, doch steeds onder dagteekening van den vervaldag, in de boeken der Rijkspostspaarbank aan het tegoed aan inlagen van hem, te wiens name het Staatsschuldboekje is gesteld, toegevoegd.

2. Deze rente wordt de eerstvolgende maal, dat het spaarbankboekje aan den directeur wordt toegezonden, door of namens dezen op dat boekje zelf bijgeschreven.

3. In afwijking van het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel geschiedt, in geval van eene betaling als in het vierde lid van artikel 15 der Wet bedoeld, de toevoeging en de bijschrijving van de verschuldigde rente op denzelfden dag, waarop het bedrag dier betaling op het spaarbankboekje wordt bijgeschreven.

VII. Slotbepalingen.

32. 1. De ambtenaren, die met de uitvoering der Wet worden belast, onthouden zich aan personen, vreemd aan de administratie, eenige inlichting te verstrekken omtrent de inleggers, of hun tegoed, of omtrent de te hunnen name gestelde Staatsschuldboekjes en de in- of afschrijvingen daarop, behoudens de gevallen bij de wet of bij wettelijke verordening voorzien.

2. Dit voorschrift geldt niet voor inlichtingen omtrent minderjarige inleggers of hun tegoed of omtrent de te hunnen name gestelde Staatsschuldboekjes en de in- of afschrijvingen daarop, gevraagd door hen, die de ouderlijke macht of de voogdij over deze inleggers uitoefenen.

33. Postambtenaren, die door handelingen, in strijd met de bepalingen der Wet, met de voorschriften van dit besluit of met hunne instructie, aan den Staat geldelijke schade berokkenen, kunnen door Onzen Minister van Waterstaat voor de gevolgen aansprakelijk worden gesteld.

34. 1. De Koninklijke besluiten van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), van 15 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 45) en van 8 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 77), alsmede Onze besluiten van 27 October 1905 (*Staatsblad* n°. 293), van 9 September 1907 (*Staatsblad* n°. 248), van 29 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 20), van 11 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 61) en van 15 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 164) worden ingetrokken.

2. Waar in eenig bij Koninklijk besluit vastgesteld voorschrift zijn aangehaald de in het vorig lid bedoelde besluiten, wordt geacht te zijn verwezen naar Ons tegenwoordig besluit.

35. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 15den December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W REGOUT.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 30 *Dec.* 1910.)

FORMULIER A.

PROCURATIE *tot ontvangst van renten van kapitalen, ingeschreven in een der Grootboeken van de Nationale Schuld en, ingevolge artikel* 8 *van de wet op de Rijks-*

postspaarbank, waarvan de tekst is geplaatst in nº. 368 *van het* Staatsblad *van* 1910, *ten behoeve van den thans rechthebbende, aangekocht door tusschenkomst van de Rijkspostspaarbank.*

De ondergeteekende (*a*) . . . . . van beroep / zonder beroep (*b*) . . . . . wonende te . . . . . ., ten deze handelende (*c*) . . . . . ;

van wege den directeur der Rijkspostspaarbank ontvangen hebbende de mededeeling, dat door hem, ingevolge verzoek van de(n) ondergeteekende, ter beurze te Amsterdam is aangekocht een in het Grootboek der . . . percents Nationale Schuld ingeschreven kapitaal, groot (*d*) . . . . . gulden (*e*) . . . . . ., welk kapitaal thans in dat Grootboek is overgeschreven ten name van (*f*) . . . . . ; verklaart bij deze genoemden directeur te machtigen, om op den voet als is aangegeven in het laatste lid van artikel 8 der in hoofde dezes vermelde wet tot instelling eener Rijkspostspaarbank, uit zijnen / haren (*b*) naam en voor hem / haar (*b*) te ontvangen de verschenen en verder te verschijnen renten van het bovengenoemde kapitaal en van de kapitalen, welke later, *ingevolge aankoop door tusschenkomst van de Rijkspostspaarbank*, op hetzelfde hierboven omschreven hoofd van rekening in het Grootboek der . . . . . percents Nationale Schuld zullen worden ingeschreven, daarvoor quitantie te geven en voorts alles te verrichten, wat ten voorschreven einde vereischt mocht worden, met belofte van goedkeuring onder verband als naar rechten.

Gedaan te . . . . . ., den . . . . . .

De ondergeteekende (*g*) / (*h*) . . . . . (*i*) . . . . . te . . . . . verklaart, dat de bovenstaande handteekening in zijne tegenwoordigheid is gesteld door (*a*). . . . . aan wien / wie hij heeft herinnerd de bepaling van voormeld artikel 8, dat de renten van een kapitaal, ingevolge aankoop door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank, in een Grootboek der Nationale Schuld op eenig hoofd van rekening ingeschreven, door den directeur der Rijkspostspaarbank alleen mogen worden ingevorderd, indien en zoolang op hetzelfde hoofd van rekening geen op andere wijze verkregen kapitaal is ingeschreven.

. . . . . ., den . . . . . .

(*k*)

Vertoond en Geregistreerd bij de Grootboeken van de Nationale Schuld,

Letter . . . . . nº. . . . . .

den. . . . . 19 . . .

Verificateur.

(*a*) Voornamen en familienaam voluit in te vullen.

(*b*) Door te halen, wat niet van toepassing is.

(*c*) Hier in te vullen, of de procuratiegever handelt voor zichzelf, dan wel als wettelijke vertegenwoordiger, b. v. als voogd van een minderjarige te wiens name een kapitaal is ingeschreven, als curator, enz.

(*d*) Het nominaal bedrag in schrijfletters in te vullen.

(*e*) Dat bedrag in cijfers in het vullen.

(*f*) Letterlijk in te vullen de inschrijving, zooals die in het Grootboek bekend staat.

(*g*) Handteekening van den procuratiegever.

(*h*) Beginletter van de voornamen en familienaam — deze voluit — in te vullen.

(*i*) Betrekking van den onderteekenaar bij den dienst der posterijen.

(*k*) Handteekening van den postambtenaar.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 December 1910 (*Staatsblad* nº. 369).

Ons bekend,

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

FORMULIER B. **Grootboek der Nationale Schuld.**

SALDOBILJET *tot ontvangst van renten op het Grootboek der . . . pct. Nationale Schuld, voor rekeningen, welke door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank zijn ingeschreven.*

De ondergeteekende, directeur der Rijkspostspaarbank, als bij procuratie, in dato . . . . . gemachtigd door. . . . . en als zoodanig bevoegd tot de ontvangst der Renten van de rekening in het Grootboek der . . . pct. Nationale Schuld, op lett. : . . . . . deel . . . nº. . . . ten name van : (*a*) . . . . . verklaart, dat het saldo der gezegde Rekening bij de sluiting van het Grootboek op den Tienden . . . . . 19. . . ., bedroeg een kapitaal van *f* . . . . . , waarvan het halfjaar Renten, verschenen op den Eersten . . . . . 19. . ., bedraagt eene som van (*b*) . . . . . .

Amsterdam, den . . . . . 19. . . .

Gezien bij het Bureau van Rentebetaling en

accoord bevonden met het vastgestelde Renteregister.

Bovenstaand Rentebedrag
ontvangen den . . . . . 19. . . .

(*a*) Letterlijk in te vullen de inschrijving, zooals die in het Grootboek bekend staat.
(*b*) In letters.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 December 1910 (*Staatsblad* n°. 369).

Ons bekend,
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

—

17 *December* 1910. BESLUIT tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het gymnasium „Het Nederlandsch Lyceum" te 's Gravenhage van de Vereeniging „Het Nederlandsch Lyceum", gevestigd te *'s Gravenhage*. S. 370.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 5 November 1910, n°. 8081/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 157 der Hooger-onderwijswet;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 December 1910, n°. 59);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 15 December 1910, n°. 9289, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het gymnasium „Het Nederlandsch Lyceum" te 's Gravenhage, van de Vereeniging „Het Nederlandsch Lyceum", gevestigd te 's Gravenhage, met ingang van 1 Januari 1911, voor een tijdvak van zes jaren aan te wijzen als bevoegd om, met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan zijne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der Hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 17den December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.
(*Uitgeg.* 6 *Jan.* 1911.)

19 *December* 1910. BESLUIT tot afwijking van den regel, gesteld sub *b*. van artikel 46 van het laatstelijk bij Koninklijk besluit van 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 310) gewijzigd Reglement n°. IV op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden. S. 371.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op artikel 22 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181);

Gezien artikel 46 van het laatstelijk bij Ons besluit van 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 310) gewijzigd Reglement n°. IV op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden;

Overwegende, dat het wenschelijk is omtrent de leeftijdsgrens, waarop bij dat artikel, sub *b*, aan rechtsbedienden en rechterlijke beambten ontslag wordt verleend, voor zooveel betreft de thans in dienst zijnde rechtsbedienden, nadere regelen te treffen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van 12 November 1910, Afdeeling A. S./IV, n°. 558;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 December 1910, n°. 58);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 December 1910, Afdeeling A. S./IV, n°. 586;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat, met afwijking van den regel, gesteld sub *b*. van art. 46 van het laatstelijk bij Ons besluit van 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 310) gewijzigd Reglement n°. IV op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden, de op 1 Januari 1911 in dienst zijnde rechtsbedienden, die op dat tijdstip den vier en zestigjarigen leeftijd hebben bereikt, in dienst kunnen worden gehouden tot 1 Januari 1913.

Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1911.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 19den December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.
(*Uitgeg.* 22 *Dec.* 1910.)

—

20 *December* 1910. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin betreffende opgaven van geneeskundigen.

De ervaring heeft geleerd, dat voor vele gemeenten de termijn, genoemd in de aanschrijving van mijn Departement van 20 Januari 1903, n°. 260, afd. B. B., verre wordt overschreden, wat zijn oorzaak zou vinden in de vele periodieke werkzaamheden, waarmede de gemeentebesturen in den aanvang van het jaar zijn bezwaard.

Ik heb mitsdien aanleiding gevonden tot verlenging van den bedoelden termijn.

„Vóór 10 Januari" moet worden gelezen: „vóór 15 Februari".

UH.E.G. gelieve de besturen van de gemeenten in Uwe provincie hiervan mededeeling te doen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

22 *December* 1910. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Raamsdonk.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Raamsdonk de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 22 December 1910.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

23 *December* 1910. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 372.

—

23 *December* 1910. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Vlaardingen in het tweede kiesdistrict.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, te bepalen, dat in het tweede kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Vlaardingen de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 23 December 1910.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

24 *December* 1910. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 30 Maart 1903 (*Staatsblad* n°. 94). S. 373.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 19den November 1910, 3de afdeeling A/B, n°. 584;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13den December 1910, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 22sten December 1910, 3de afdeeling A/B, n°. 577;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij artikel 22 van het Wetboek van Strafrecht en vastgesteld bij Koninklijk besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 30 Maart 1903 (*Staatsblad* n°. 94), te wijzigen en aan te vullen als volgt:

Art. 1. Artikel 76 van voormelden algemeenen maatregel van bestuur wordt gelezen aldus: „Aan alle gevangenen en verpleegden kan bij ontslag ten koste van het Rijk reisgeld of reisgelegenheid worden verstrekt, indien de stand hunner uitgaanskas het niet mogelijk of niet wenschelijk maakt, dat daaruit zoodanige uitgaven worden bestreden."

2. Aan artikel 91 van voormelden algemeenen maatregel van bestuur wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende aldus: „Indien zulks door het belang der reclasseering van den ontslagene wordt gevorderd, kan de uitgaanskas overeenkomstig regelen door Onzen Minister van Justitie te stellen aan eene instelling of persoon worden overgemaakt of afgedragen, ten einde door deze hetzij in eens hetzij in termijnen aan dien ontslagene te worden uitgekeerd."

Het bestaande tweede lid wordt derde lid.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 24sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 31 *Dec.* 1910.)

—

24 *December* 1910. BESLUIT, houdende vaststelling van eene reclasseeringsregeling. S. 374.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van 19 November 1910, 3de Afdeeling A/B, nº. 582;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 December 1910, nº. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 22 December 1910, 3de Afdeeling A/B, nº. 578;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen de navolgende bepalingen, overeenkomstig welke de reclasseering van personen, die uit strafinrichtingen ontslagen, of voorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld, naar eene Rijkswerkinrichting dreigen te worden opgezonden, of wel ter beschikking van de Regeering zijn gesteld geweest, van Staatswege zal worden bevorderd.

Art. 1. De reclasseering der personen, die uit strafinrichtingen ontslagen, of voorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld, naar eene Rijkswerkinrichting dreigen te worden opgezonden, of wel ter beschikking van de Regeering zijn gesteld geweest, zal kunnen worden bevorderd van Staatswege door:

1º. steun aan particuliere bemoeiingen;

2º. rechtstreeksche overheidsbemoeiingen.

2. Onder „verpleegden" worden in de achterstaande bepalingen verstaan behalve in Titel II van Hoofdstuk I, de verpleegden in de Rijkswerkinrichtingen.

HOOFDSTUK I.

Steun aan particuliere bemoeiingen.

TITEL I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

3. In het Rijk gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen en aldaar gevestigde stichtingen en instellingen wier statuten, stichtingsbrieven of reglementen het aanwenden van pogingen tot reclasseering van ontslagen gevangenen of verpleegden of van personen, die naar eene Rijkswerkinrichting dreigen te worden opgezonden, voorschrijven of gedoogen, alsmede houders van zoodanig doel nastrevende, in het Rijk gevestigde inrichtingen kunnen overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk in het genot van subsidie, als bijdrage in de door hen te maken kosten, worden gesteld, wanneer zij zich blijkens schriftelijke verklaring aan de bepalingen van den tweeden titel van dit hoofdstuk, voor zoover deze betrekking hebben op hunnen reclasseeringsarbeid, onderwerpen.

In de achterstaande bepalingen worden evenbedoelde vereenigingen, stichtingen, instellingen en houders van inrichtingen aangeduid als „instellingen".

4. Aan agenten of vertegenwoordigers van instellingen wordt, naar regelen, door Onzen Minister van Justitie te stellen, door de besturen der gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen vrije toegang verleend tot:

a. veroordeelde gevangenen of verpleegden, gedurende de laatste zes maanden voor hun ontslag uit de strafinrichting, doch, indien de feitelijke duur van hun straftijd minder dan een jaar bedraagt, gedurende de laatste helft van dien straftijd;

b. gevangenen, die in verband met eene tegen hen aanhangige strafvervolging naar eene Rijkswerkinrichting dreigen te worden opgezonden.

5. De bij artikel 3 bedoelde subsidie kan bestaan in:

a. gewone subsidie;

b. bijzondere subsidie;

beide te onderscheiden in 1º. verplegingssubsidie en 2º. ondersteuningssubsidie.

TITEL II.

VOORWAARDEN EN TOEZICHT.

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

6. De instelling is verplicht omtrent de personen, ter zake van wier reclasseering zij van Regeeringswege subsidie geniet, aanteekening te houden in overeenkomstig voorschrift van Onzen Minister van Justitie in te richten registers.

7. De instelling draagt zorg, dat de gegeven subsidie inderdaad worde besteed voor het doel, waartoe ze gegeven is.

Zij houdt van de door haar ten behoeve der reclasseering gedane uitgaven nauwkeurig en afzonderlijk boek.

Bij deze boekhouding behoort eene verzameling van quitantiën. Bij subsidie voor reisgeld verleend, komt in plaats van eene quitantie eene verklaring bevattende opgaaf van dag en uur van den aanvang der reis, onderteekend door den vertegenwoordiger der instelling onder wiens toezicht de ontslagene of verpleegde vertrok.

8. Van buitengewone voorvallen, de in artikel 6 bedoelde personen betreffende, geeft het bestuur der instelling onverwijld kennis aan Onzen Minister van Justitie.

9. De instelling verstrekt aan Onzen Minister van Justitie desgevraagd alle verlangde inlichtingen betreffende personen, ter zake van wier reclasseering zij subsidie geniet, benevens alle afschriften en uittreksels uit hare registers of hare boekhouding, welke door dien Minister worden verlangd.

§ 2. *Voorwaarden.*

a. Verpleging in gestichten.

10. Den verpleegden moet de gelegenheid worden verstrekt tot het regelmatig bijwonen van godsdienstoefeningen der gezindte, waartoe zij behooren. Zij moeten de vereischte geneesen heelkundige behandeling genieten.

11. Het personeel, aan de gestichten verbonden, moet zijn van goed zedelijk gedrag.

12. De gestichten moeten gezond gelegen en ingericht zijn en moeten voldoende ruimte bieden voor het daarin te huisvesten aantal personen.

13. Voor de reinheid, zoowel wat betreft de gebouwen en meubelen als de verzorging van lichaam en kleeding der verpleegden, moet nauwgezet worden zorg gedragen.

14. Aan de verpleegden moet worden verschaft gezond voedsel in voldoende hoeveelheid; voor behoorlijke kleeding moet worden gezorgd. Aan iederen verpleegde moet een afzonderlijk bed worden verstrekt.

15. De verpleegden mogen slechts worden belast met arbeid, die evenredig is aan hunne krachten.

16. In hetzelfde gesticht mogen zonder toestemming van Onzen Minister van Justitie geene verpleegden van verschillend geslacht worden opgenomen, tenzij in geheel van elkander gescheiden afdeelingen.

17. Waar de verpleegden gedurende den nacht niet onderling afgezonderd worden, moeten de voor hen gebezigde gemeenschappelijke slaapzalen zijn ingericht en moet daarop gedurende den nacht toezicht worden gehouden overeenkomstig de regelingen voor elk gesticht te dien aanzien door Onzen Minister van Justitie goed te keuren.

18. De verplichte arbeid zal niet langer zijn dan ten aanzien van het arbeidsvak in de betrokken streek gebruikelijk is.

19. Met inachtneming van aanleg, neiging en leeftijd zal de arbeid zooveel mogelijk er op gericht zijn, om vakkennis aan te brengen, aan te vullen of te onderhouden.

20. Het arbeidsloon moet, voorzoover dit de kosten der verpleging overtreft, in evenredigheid zijn tot de waarde van den geleverden arbeid.

b. Verpleging buiten gestichten.

21. Bij meer duurzame huisvesting der verpleegden in gezinnen blijft de instelling er voor verantwoordelijk, dat behandeling en verpleging reclasseering ten doel hebben. Tusschen haar en dengene, die aan de verpleegden huisvesting verleent, wordt een schriftelijke overeenkomst aangegaan.

22. Deze overeenkomst moet in elk geval bepalingen bevatten, die eene verpleging overeenkomstig de artikelen 10, 13, 14 15, 19 en 20 waarborgen.

23. De instelling is verplicht afdoende maatregelen te nemen, ten einde de stipte naleving der bij het vorig artikel bedoelde bepalingen te verzekeren.

24. De woningen, waarin de verpleegden worden opgenomen moeten gezond gelegen en ingericht zijn en voldoende ruimte bevatten voor het daarin te huisvesten aantal personen.

25. Zij, bij wie de verpleegden worden uitbesteed en de inwonende verdere leden van hunne gezinnen moeten zijn van goed zedelijk gedrag en behoorlijke beschaving.

§ 3. *Toezicht.*

a. Toezicht bij verpleging in gestichten.

26. Na ontvangst van de verklaring, dat eene instelling zich onderwerpt aan de voorwaarden, in deze regeling gesteld, doet Onze Minister van Justitie een onderzoek instellen omtrent de daarbij opgegeven gestichten.

27. Indien Onze Minister van Justitie naar aanleiding van dit onderzoek beslist, dat een gesticht niet voldoet aan de gestelde vereischten, stelt hij de betrokken instelling in kennis met de gronden dier beslissing.

28. De beslissing, dat een gesticht wel voldoet aan voormelde eischen kan genomen worden onder voorbehoud, dat binnen een daarbij te stellen termijn bepaalde verbeteringen worden aangebracht.

29. De door Onzen Minister van Justitie aan te wijzen ambtenaren, alsmede de leden en de secretaris van het Centraal College voor de Reclasseering, moeten ten allen tijde in de gestichten worden toegelaten; de hoofden der gestichten verstrekken hun alle door hen in het belang van het toezicht gewenschte inlichtingen.

b. Toezicht bij verpleging buiten gestichten.

30. Van iedere overeenkomst, als bedoeld in art. 21, zendt het bestuur der betrokken instelling een gewaarmerkt afschrift aan Onzen Minister van Justitie, onder mededeeling van het tijdstip, waarop de gezinsverpleging is aangevangen.

31. De hoofden der gezinnen, bij welke personen, ter zake van wier reclasseering door eene instelling subsidie wordt genoten, ter verzorging zijn gehuisvest, zijn verplicht aan de door Onzen Minister van Justitie aan te wijzen ambtenaren, alsmede aan de leden en de secretaris van het Centraal College voor de Reclasseering toegang tot zoodanige personen en tot de plaatsen, waar zij worden verpleegd te geven en omtrent de verpleging alle gewenschte inlichtingen te verschaffen.

Deze verplichting wordt vermeld in de overeenkomst tot huisvesting, bedoeld in art. 21.

c. Toezicht op ondersteuningssubsidie.

32. Onze Minister van Justitie kan, alvorens over te gaan tot verleening van ondersteuningssubsidie eischen, in staat te worden gesteld het ter ondersteuning gekochte in oogenschouw te nemen of te doen nemen.

33. De boekhouding, bedoeld in art. 7, kan door of vanwege Onzen Minister van Justitie worden gecontroleerd.

TITEL III.

Regeling der gewone subsidie.

34. Gewone verplegingssubsidie, in den vorm van een hoofdgeld per dag, kan worden toegekend voor elken gewezen gevangene of verpleegde, die ten spoedigste na zijn ontslag of voorwaardelijke invrijheidsstelling, althans binnen zes maanden daarna, door of vanwege eene instelling ter reclasseering in verpleging wordt genomen.

De regeling van het bedrag dier subsidie en van het tijdsverloop, gedurende hetwelk zij per hoofd zal kunnen worden genoten, geschiedt ten aanzien van elken gewezen gevangene of verpleegde bij beschikking van Onzen Minister van Justitie, overeenkomstig de navolgende bepalingen.

35. Bij die regeling wordt rekening gehouden met:

a. aard en omvang van de door de instelling aangewende reclasseeringspogingen;

b. het voordeel, hetwelk zij uit den door den ontslagene verrichten arbeid trekt;

c. mogelijke bijzondere tegemoetkomingen voor de verpleging van den ontslagene of eigen middelen van dezen.

In verband met bijzondere omstandigheden kan door Onzen Minister van Justitie de subsidie worden ingetrokken of wel het vastgesteld bedrag of tijdsverloop worden gewijzigd; alvorens hiertoe over te gaan wordt door Onzen Minister het gevoelen van het Centraal College voor de Reclasseering ingewonnen.

Behoudens bijzondere omstandigheden zal de subsidie een bedrag van dertig cents per hoofd en per dag niet overschrijden en gedurende niet langer dan drie maanden kunnen worden genoten.

Voor personen, wier verpleging door bijzondere omstandigheden voor de instelling buitengewone kosten medebrengt, kan het bedrag der subsidie worden bepaald op ten hoogste vijf en zeventig cent per hoofd en per dag en het tijdsverloop op ten hoogste één jaar.

36. Om ter zake van de verpleging van een gewezen gevangene of verpleegde subsidie te kunnen genieten, moet de instelling eene aanvrage daartoe inzenden aan Onzen Minister van Justitie, dien zij zoo spoedig mogelijk van den aanvang dier verpleging verwittigt. Deze aanvrage gaat vergezeld van een inlichtingsstaat overeenkomstig een door dien Minister vastgesteld model.

Van het einde dier verpleging wordt eveneens ten spoedigste aan voormelden Minister kennis gegeven; ook deze kennisgeving gaat vergezeld van een inlichtingsstaat, als in het vorige lid bedoeld.

37. De uitbetaling van subsidie geschiedt naar de keuze van de belanghebbende instelling halfjaarlijks of driemaandelijks.

Binnen een maand na het verstrijken van den gekozen termijn zendt deze aan Onzen Minister van Justitie eene opgave van het bedrag aan subsidie, waarover zij over den afgeloopen termijn aanspraak maakt.

Deze opgaaf wordt ingericht naar een door Onzen Minister vastgesteld formulier.

38. Gewone ondersteuningssubsidie kan worden toegekend ter zake van andere dan bij artikel 34 bedoelde reclasseeringspogingen,

voorzoover deze met betrekking tot bepaalde gewezen gevangenen of verpleegden ten spoedigste na hun ontslag of voorwaardelijke invrijheidstelling, althans binnen zes maanden daarna, worden aangewend.

Om te dier zake subsidie te kunnen genieten, moet de instelling eene aanvrage daartoe inzenden aan Onzen Minister van Justitie; deze aanvrage gaat vergezeld van een toelichtingsstaat overeenkomstig een door dien Minister vastgesteld model.

Over die aanvrage wint Onze Minister het gevoelen in van het Centraal College voor de Reclasseering.

In buitengewone gevallen kan bovendien aan bepaalde instellingen door Ons een subsidie-bedrag in eens voor een geheel jaar worden toegekend, ter ondersteuning van hare algemeene werkzaamheid; de eerste twee leden van dit artikel blijven daarbij buiten toepassing.

39. De gewone ondersteuningssubsidie wordt, *f* 300 niet te boven gaande, bij beschikking van Onzen Minister van Justitie toegekend; wordt subsidie boven dit bedrag noodig geoordeeld, dan geschiedt dit bij door Ons te geven beschikking.

TITEL IV.

REGELING DER BIJZONDERE SUBSIDIE.

§ 1. *Bijzondere subsidie ter zake van pogingen tot reclasseering van ontslagen gevangenen en verpleegden.*

40. Instellingen, die zich schriftelijk bereid verklaren, met betrekking tot door Onzen Minister van Justitie bijzonderlijk aangewezen gevangenen of verpleegden, na hun ontslag of voorwaardelijke invrijheidstelling, bepaald omschreven pogingen tot reclasseering aan te wenden, kunnen overeenkomstig de bepalingen dezer paragraaf in het genot van subsidie worden gesteld.

41. Bij de in artikel 40 bedoelde bereidverklaring deelt de instelling aan Onzen Minister van Justitie mede, tot welke categorie en voorzooveel opname in verpleging betreft, tot welk aantal van ontslagen gevangenen of verpleegden die bereidverklaring zich uitstrekt.

Daarbij verbindt zij zich tevens om veranderingen in de categorie of in het aantal ten minste vier maanden van te voren ter kennis van dien Minister te brengen.

De bereidverklaring kan, mits vier maanden van te voren, worden opgezegd.

42. Indien een gevangene of verpleegde, wiens werkelijke straftijd zes maanden of langer bedraagt, naar het oordeel, hetzij van het bestuur, hetzij van den directeur van het strafgesticht, waarin hij is opgenomen, voor het maatschappelijk leven zou kunnen worden behouden, bijaldien na zijn ontslag of voorwaardelijke invrijheidstelling door eene instelling zekere maatregelen van verpleging of steun werden getroffen, geeft dat bestuur of die directeur, onder overlegging van een inlichtingsstaat overeenkomstig een door Onzen Minister van Justitie vastgesteld model, daarvan tijdig aan dien Minister kennis. Daarbij wordt, zoo mogelijk, een met redenen omkleed voorstel gevoegd, strekkende tot aanwijzing van dien gevangene of verpleegde voor de aanwending van bepaald omschreven reclasseeringspogingen te zijnen aanzien door eene bij artikel 40 bedoelde, met name genoemde instelling.

Indien daartoe termen aanwezig zijn, kan door het bestuur of den directeur voormeld zoodanig voorstel ook worden gedaan met betrekking tot een gevangene of verpleegde, wiens werkelijke straftijd minder dan zes maanden bedraagt.

Bij elk voorstel, wordt, zoo noodig, de bereidverklaring der betrokken instelling overgelegd en aangegeven, op welke wijze de ter zake toe te kennen bijzondere verplegings- of ondersteuningssubsidie ware te regelen. Daarbij wordt tevens zooveel mogelijk rekening gehouden met de godsdienstige gezindte, waartoe de gevangene of verpleegde behoort.

Eene aanwijzing kan door Onzen Minister van Justitie ook ambtshalve geschieden.

43. Bij het doen eener aanwijzing worden de door Onzen Minister van Justitie doelmatig geachte reclasseeringsmaatregelen, welke de betrokken instelling zal hebben te nemen en tot het treffen waarvan zij bereid is, nauwkeurig omschreven. De laatste zinsnede van het vóórlaatste lid van artikel 42 is ook op de aanwijzing toepasselijk.

Onze Minister kan zijne aanwijzing en de voortduring daarvan afhankelijk stellen van voorwaarden, waaraan hetzij de aangewezen gevangene of verpleegde, hetzij de betrokken instelling zal hebben te voldoen; hij is nochtans bevoegd, bij mogelijke niet naleving der gestelde voorwaarden de gedane aanwijzing te handhaven of te doen voortduren, indien hij dit geraden oordeelt.

44. Ter zake van de aanwending der bij artikel 43 bedoelde, bepaald omschreven reclasseeringspogingen, kan bijzondere subsidie worden toegekend.

Indien de omschreven maatregelen in verpleging bestaan, vinden de artikelen 34 tot en

met 37 voorzoover mogelijk overeenkomstige toepassing met dien verstande, dat het bedrag en het tijdsverloop, bij het vóórlaatste lid van artikel 35 bedoeld, ten aanzien der bijzondere verplegingssubsidie respectievelijk worden vastgesteld op veertig cents per hoofd en per dag, en op vier maanden.

45. Ten aanzien der bijzondere ondersteuningssubsidie, toe te kennen ter zake der aanwending van reclasseeringsmaatregelen, niet bestaande in verpleging, vinden de artikelen 37, 38, 2de en 3de lid en 39, overeenkomstige toepassing.

Moet het bedrag dezer subsidie meer dan *f* 300 bedragen, dan treedt de aanwijzing niet in werking, alvorens door Ons de beschikking tot toekenning van subsidie is gegeven.

46. Op de uitvoering der toegezegde maatregelen en de naleving der voorwaarden, bedoeld bij artikel 43, laatste lid, wordt door of van wege Onzen Minister van Justitie een bijzonder toezicht gehouden.

De betrokken instelling verbindt zich aan Onzen Minister, onder overlegging van een inlichtingsstaat, volgens een door dezen vast te stellen model, ten spoedigste kennis te geven, welke uitwerking de aangewende pogingen tot verheffing hebben gehad, zoomede van elk mogelijk niet-nakomen door den ontslagene van de voorwaarden, bedoeld bij artikel 43, laatste lid.

47. De aanwijzing kan door Onzen Minister van Justitie, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek der betrokken instelling, worden ingetrokken, indien persoonlijke of zakelijke omstandigheden daartoe aanleiding geven.

48. Ten aanzien van ontslagenen, wier aanwijzing is ingetrokken, kan opnieuw aanwijzing geschieden, opdat bij hen door dezelfde of door eene andere instelling, als bij artikel 40 bedoeld, de aanwending van bepaald omschreven pogingen tot verheffing worden voortgezet.

De bepalingen der voorafgaande artikelen dezer paragraaf vinden hier overeenkomstige toepassing.

§ 2. *Bijzondere subsidie ter zake van pogingen tot verheffing van personen, die in verband met eene tegen hen aanhangige strafvervolging naar eene Rijkswerkinrichting dreigen te worden opgezonden.*

49. Instellingen, die zich schriftelijk bereid verklaren, met betrekking tot door Onzen Minister van Justitie bijzonderlijk aangewezen personen, die in verband met een tegen hen aanhangige strafvervolging naar eene Rijkswerkinrichting dreigen te worden opgezonden, bepaald omschreven pogingen tot reclasseering aan te wenden, kunnen overeenkomstig de bepalingen dezer paragraaf in het genot van subsidie worden gesteld.

50. De bepalingen der vorige paragraaf vinden ten deze, voor zoover mogelijk overeenkomstige, toepassing, behoudens de navolgende afwijkingen.

51. De voorstellen tot aanwijzing van personen, als bij art. 49 bedoeld, voor de aanwending te hunnen aanzien door eene daar genoemde instelling van bepaald omschreven pogingen tot reclasseering, gaan uit hetzij van eene zoodanige instelling, hetzij van het bestuur of het hoofd der strafinrichting, waarin zij zijn opgenomen, hetzij van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie. Zal de aanwijzing ambtshalve plaats vinden, of gaan die voorstellen niet uit van dien ambtenaar, dan wordt deze daaromtrent gehoord.

Indien personen als bij art. 49 bedoeld, dreigen voor de eerste maal naar eene Rijkswerkinrichting te worden opgezonden en naar het oordeel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie voor het maatschappelijk leven zouden kunnen worden behouden, bijaldien te hunnen aanzien door eene instelling zekere maatregelen van verpleging of steun werden getroffen, handelt die ambtenaar als bij het eerste lid van art. 42 is voorgeschreven en stelt inmiddels de strafvervolging uit.

52. De aanwijzing geschiedt niet, tenzij tevens termen aanwezig zijn, om de strafvervolging voorloopig uit te stellen.

HOOFDSTUK II.

Rechtstreeksche overheidsbemoeiingen.

53. Op voorstel hetzij van het bestuur of den directeur eener strafinrichting, hetzij, voor zoover betreft personen, bij art. 49 bedoeld, van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie, dan wel ambtshalve kan Onze Minister van Justitie, het Centraal College voor de Reclasseering gehoord, besluiten met betrekking tot bijzonderlijk aangewezen gevangenen, verpleegden of personen, bedoeld bij artikel 49, bepaald omschreven maatregelen, beoogende hun behoud voor het maatschappelijk leven, te doen nemen, mits hem is gebleken, dat het treffen van zoodanige maatregelen door particulieren in het onderhavige geval niet te verwachten dan wel om bijzondere redenen ongewenscht is. Betreft bovenvermeld voorstel een persoon, als bedoeld bij artikel 49, en gaat het niet uit van den ambtenaar van het Openbaar

Ministerie, dan wordt deze daaromtrent gehoord.

Een voorstel, als bij het eerste lid bedoeld, heeft mede betrekking op het bedrag van de kosten der te nemen maatregelen.

Wordt het bij het eerste lid bedoelde besluit ambtshalve genomen, dan wordt het betrokken strafgestichtsbestuur dan wel de betrokken ambtenaar van het Openbaar Ministerie te voren daaromtrent gehoord.

54. In het besluit wordt bepaald, in hoever de kosten der te nemen maatregelen ten laste van het Rijk zullen komen.

Is de te reclasseeren persoon een zoodanige, als bedoelde bij artikel 49, dan kan de strafvervolging worden uitgesteld.

55. Ten aanzien van het bij artikel 53 bedoelde besluit, vindt het bepaalde in artikel 43, laatste lid en artikel 45, 2de lid, overeenkomstige toepassing.

Op de naleving der gestelde voorwaarden wordt door of vanwege Onzen Minister van Justitie een bijzonder toezicht gehouden.

56. Waar in de voorafgaande artikelen wordt gesproken van het bestuur of den directeur eener strafinrichting, wordt daaronder, voorzoover de Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen betreft, verstaan de Hoofddirecteur dier gestichten.

HOOFDSTUK III.

Reclasseering van personen, welke uit tuchtscholen zijn ontslagen, of ter beschikking van de Regeering zijn gesteld geweest.

57. Met betrekking tot de reclasseering van personen, welke uit tuchtscholen zijn ontslagen of ter beschikking van de Regeering zijn gesteld geweest, vinden de voorafgaande bepalingen overeenkomstige toepassing.

Tevens kunnen voorstellen, als bedoeld bij de artikelen 42 en 53, ook uitgaan van het bestuur of den directeur van gestichten, waarin ter beschikking van de Regeering gestelde personen in particuliere zorg zijn opgenomen.

58. Ten aanzien van de Tuchtscholen en de Rijksopvoedingsgestichten worden de werkzaamheden, bij dezen maatregel opgedragen aan besturen of directeuren van strafgestichten, verricht door de directeuren der eerstgenoemde gestichten.

HOOFDSTUK IV.

Van het Centraal College voor de Reclasseering.

59. Het Centraal College voor de Reclasseering heeft zijn zetel te 's Gravenhage.

Het bestaat uit ten hoogste negen leden, welke door Ons worden benoemd en ontslagen en waarvan een door Ons als Voorzitter wordt aanwezen.

De inspecteur ter reclasseering heeft als zoodanig ambtshalve zitting in het college en recht om aan de beraadslagingen deel te nemen en eene raadgevende stem uit te brengen. Aan het college wordt door Ons een secretaris toegevoegd.

Bij tijdelijke ontstentenis van het College wordt door Ons in de vervulling zijner werkzaamheden op andere wijze voorzien.

60. De benoeming der leden geschiedt voor den tijd van 6 jaar.

De helft treedt om de drie jaar af volgens een door Onzen Minister van Justitie goedgekeurden rooster.

De aftredenden zijn terstond herbenoembaar. De eerste aftreding heeft plaats op 1 Januari 1914. Die ter vervulling eener plaats, buiten den bij den rooster bepaalden tijd opengevallen, tot lid benoemd is, treedt af op het tijdstip waarop degene, in wiens plaats hij is benoemd, moest aftreden. Van eene periodieke aftreding geeft de voorzitter twee maanden voor het tijdstip van aftreding kennis aan Onzen Minister van Justitie.

61. De Voorzitter en de Secretaris vertegenwoordigen het College.

In spoedeischende gevallen handelt de voorzitter namens hetzelve; van hetgeen in zoodanig geval is verricht wordt mededeeling gedaan in de eerstvolgende vergadering.

62. Bij ontstentenis of afwezigheid wordt de voorzitter, wat de leiding der vergadering betreft vervangen door het in achtereenvolgende dienstjaren oudste lid.

Bij gelijken diensttijd geschiedt de rangregeling naar de rangschikking der benoemingsbesluiten of hebben benoemingen plaats gehad bij hetzelfde besluit, naar de rangschikking der benoemden in dat besluit.

Voor de dagelijksche leiding wordt de voorzitter bij ontstentenis vervangen door een daartoe door hem uitgenoodigd lid.

Bij ontstentenis of afwezigheid wordt de secretaris vervangen door een door den voorzitter aan te wijzen lid.

63. Aan de leden en den secretaris kan door Ons vergoeding voor reis- en verblijfkosten worden toegekend, zoomede worden bepaald op welke wijze de bureelkosten van den secretaris zullen worden vergoed.

64. Het College houdt een algemeen toezicht op den reclasseeringsarbeid der instellingen en de naleving der voorwaarden bij de artt. 6—25, 43 en 55 bedoeld.

Onverminderd het bepaalde bij de artikelen 29 en 31 is het bevoegd inlichtingen te vragen aan de besturen of directeuren van strafinrichtingen of Rijksopvoedingsgestichten of in het geval van art. 57, 2de lid, aan het daar genoemd bestuur of den directeur, en hebben de leden en de secretaris tot die gestichten en inrichtingen en de daarin opgenomen personen vrijen toegang. In alle hierboven genoemde gevallen worden door leden en secretaris geen bezoeken gebracht, dan met machtiging van den voorzitter; deze machtiging wordt voor ieder bezoek bijzonderlijk verleend.

Ook is het bevoegd, overeenkomstig door Onzen Minister van Justitie te stellen regelen, onbezoldigde agenten aan te stellen.

Het dient Onzen Minister van Justitie van bericht en raad in de gevallen bij dezen algemeenen maatregel van bestuur aangewezen en wijders in alle gevallen, waarin Onze Minister van Justitie dit wenschelijk oordeelt.

65. Het College doet, voor zooveel noodig, mededeeling aan Onzen Minister van Justitie van de feiten en omstandigheden, die bij het uitoefenen van dat toezicht te zijner kennis zijn gekomen. Het College is bevoegd daarbij aan te geven maatregelen van voorziening, welke het geraden acht.

66. Het College neemt in onderzoek vraagstukken op het gebied der reclasseering en vestigt, onder mededeeling van de uitkomsten daarvan, de aandacht van Onzen Minister van Justitie op middelen, die bevorderlijk kunnen zijn aan het doel der reclasseering.

67. Het College stelt een reglement van orde voor zijne werkzaamheden vast en brengt dit ter kennis van Onzen Minister van Justitie.

68. Tot het verrichten van zijne werkzaamheden kan het College zich verdeelen in afdeelingen.

Het verrichten van bepaalde werkzaamheden kan het College opdragen aan een of meer leden uit zijn midden.

69. Van een voorgenomen plaatselijk onderzoek worden de directeur van het betrokken rijksgesticht of het bestuur van de betrokken vereeniging, stichting of instelling in den regel vooraf verwittigd.

70. Zonder toestemming van Onzen Minister van Justitie wordt aan de door het College behandelde zaken geen openbaarheid gegeven.

71. Het College doet jaarlijksch voor 1 April aan Onzen Minister van Justitie verslag over zijne bevindingen en verrichtingen in het afgeloopen jaar.

72. Omtrent de functiën van het College en de wijze van uitoefening daarvan kunnen zoo noodig door Ons nadere regelen worden gesteld.

Slotbepaling.

73. Deze algemeene maatregel van bestuur kan worden aangehaald onder den titel „Reclasseeringsregeling", doch met bijvoeging van het jaar en het nummer van het *Staatsblad*, waarin die algemeene maatregel is geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 24sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 29 *Dec.* 1910.)

—

24 *December* 1910. BESLUIT, tot wijziging van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 Augustus 1889 (*Staatsblad* n°. 107). S. 875.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 19den November 1910, 3de Afdeeling A/B, n°. 586;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 December 1910, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 22 December 1910, 3de Afdeeling A/B, n°. 579;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij artikel 17 van het Wetboek van Strafrecht en vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 Augustus 1889 (*Staatsblad* n°. 107), te wijzigen als volgt:

Art. 1. Artikel 6 van voormelden algemeenen maatregel van bestuur wordt gelezen aldus:

„Aan den voorwaardelijk in vrijheid gestelde kan bij zijne invrijheidstelling ten koste van het Rijk reisgeld of reisgelegenheid worden verstrekt, indien de stand zijner uitgaanskas het niet mogelijk of niet wenschelijk maakt, dat daaruit zoodanige uitgaven worden bestreden."

2. Artikel 7, eerste lid, van voormelden algemeenen maatregel van bestuur wordt gelezen aldus:

„Bij elk besluit van voorwaardelijke invrijheidstelling wordt tevens beslist of en zoo ja, tot welk bedrag de uitgaanskas zal worden uitgekeerd.

Indien zulks door het belang der reclasseering van den voorwaardelijk in vrijheid gestelde wordt gevorderd, kan de uitgaanskas, gebeel of gedeeltelijk, overeenkomstig regelen door Onzen Minister van Justitie te stellen, aan eene instelling of persoon worden overgemaakt of afgedragen, ten einde door deze, hetzij in eens hetzij in termijnen aan dien voorwaardelijk in vrijheid gestelde te worden uitgekeerd."

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, betwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 24sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. K. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 31 *Dec.* 1910.)

—

29 *December* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 3, onder *h*, van het Koninklijk besluit van 1 December 1910, S. 364, houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 3, onder *h*, van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* nº. 364), houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee;

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat de kosten van onderzoek, bedoeld onder *h* van bovengenoemd artikel, zullen worden berekend naar den maatstaf van vijftig cent (*f* 0.50) per onderzoek van elk dier.

's Gravenhage, 29 December 1910.

De Minister voornoemd,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

29 *December* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 3 van het Koninklijk besluit van 1 December 1910, S. 364, houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 3 van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* nº. 364), houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee;

Heeft goedgevonden:

den duur der verbintenis, bedoeld in bovengenoemd artikel, te bepalen op twee jaren.

's Gravenhage, 29 December 1910.

De Minister voornoemd, (*get.*) A. S. TALMA.

—

30 *December* 1910. WET, tot wijziging en aanvulling van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 376.

Tengevolge van de vermeerdering en vermindering van eenige artikelen en de invoeging van een nieuw artikel is het totaal der IIde afdeeling met *f* 513,547; het totaal der IIIde afdeeling met *f* 211,230; en het totaal der IVde afdeeling met *f* 1000 verhoogd; en is het totaal der VIde afdeeling met *f* 19,000 verminderd; terwijl het eindcijfer van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909 verhoogd is met *f* 706,777.

—

30 *December* 1910. WET, houdende bepalingen omtrent het belasten van houtgeest. S. 377.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is, bepalingen vast te stellen omtrent het belasten van houtgeest;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. **1.** Houtgeest mag hier te lande niet worden vervaardigd zonder Onze toestemming.

2. De hier te lande vervaardigde houtgeest is onderworpen aan een accijns van *eenhonderd tachtig gulden* per hectoliter.

De bepalingen betreffende de heffing van dezen accijns worden door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld.

3. Het invoerrecht voor houtgeest en alle daaruit bereide of daarmede vermengde vloeistoffen, bij artikel 1 der wet van 6 April 1877 (*Staatsblad* nº. 71) verhoogd tot *f* 1.15 per liter, bedraagt *f* 1.87 per liter.

Voor alle vaste stoffen, die houtgeest bevatten, bedraagt het invoerrecht *f* 2 35 per kilogram.

4. Wij behouden Ons voor, bij algemeenen maatregel van bestuur, onder de noodige voorzieningen tegen misbruik, vrijdom te verleenen van den accijns voor den houtgeest en van het invoerrecht voor houtgeest en alle in artikel 3 bedoelde vloeistoffen en vaste stoffen:

a. bestemd om te dienen als mengmiddel voor andere goederen, waarvoor vrijdom van accijns of invoerrecht wordt genoten;

b. benoodigd als hulpmiddel bij de werkzaamheden in fabrieken of trafieken;

c. benoodigd in fabrieken of trafieken, waar-

in de houtgeest zoodanige bewerking ondergaat, dat hij uit het daarbij verkregen product niet weder is af te scheiden.

5. Bij overtreding van artikel 1 dezer wet wordt de gebruiker van de gebouwen, localiteiten of erven, waarin of waarop de vervaardiging heeft plaats gehad gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste één jaar of geld boete van ten minste *f* 50 en ten hoogste *f* 1000, alsmede met verbeurdverklaring van den onwettig vervaardigden houtgeest, van de voorwerpen waarin die houtgeest wordt bevonden en van de werktuigen, die tot de vervaardiging zijn gebezigd.

6. Het doen van hetgeen bij de algemeene maatregelen van bestuur, ingevolge de artikelen 2 en 4 dezer wet uitgevaardigd, verboden is, of het nalaten van hetgeen bij die maatregelen voorgeschreven is, wordt gestraft met eene geldboete van ten minste *f* 50 en ten hoogste *f* 1000 en met verbeurdverklaring van den houtgeest, waarmede het strafbaar feit is gepleegd en van de producten en voorwerpen, waarin die houtgeest voorhanden wordt bevonden.

7. De feiten, strafbaar volgens de bepalingen dezer wet, worden beschouwd als misdrijven, behalve voor de toepassing van de artikelen 57 en 58 van het Wetboek voor Strafrecht, in de plaats waarvan wordt toegepast hetgeen bij artikel 62, eerste lid, van dat wetboek voor overtredingen bepaald is.

De in zake van invoerrechten en accijnzen thans geldende bepalingen voor het geval van wanbetaling van geldboeten zijn ook bij de toepassing van deze wet van kracht.

De straffen van gevangenis en vervangende hechtenis mogen, bij samenloop van deze feiten, gezamenlijk den tijd van één jaar en vier maanden niet te boven gaan.

8. De bepalingen dezer wet en van de krachtens deze wet uitgevaardigde algemeene maatregelen van bestuur zijn ook van toepassing op naamlooze vennootschappen en op vereenigingen die rechtspersoonlijkheid bezitten.

De straf van gevangenis, bedoeld in artikel 5 dezer wet, wordt uitgesproken tegen de bestuurders of commissarissen van wie blijkt, dat het misdrijf met hun medeweten is gepleegd.

9. Op den dag van het in werking treden dezer wet vervalt artikel 2*a* der wet van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 80).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 20 *Jan.* 1911.)

30 *December* 1910. WET, tot bekrachtiging van den onderhandschen verkoop aan de Nederduitsch-Hervormde gemeente te *'s-Gravenzande* van de erven langs de Prins Hendrikstraat aan den *Hoek van Holland*, die zij voor eene kerk met pastorie behoeft, en van eene daaraan belendende voor weg bestemde strook grond. S. 378.

30 *December* 1910. WET, tot regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen ontvangen. S. 379.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1909/10, n°. 281, 1—3; 1910/11, n°. 55, 1—8,

Hand. id. 1910/11, *bladz.* 483.

Hand. 1e *Kamer* 1910/11, *bladz.* 90, 129.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen, vastgesteld bij de wet van 9 September 1853, (*Staatsblad* n°. 100) door eene eenvoudigere regeling te vervangen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Door de Departementen van Marine en van Oorlog kan, voor zoover de belangen van den dienst dit toelaten, tegen betaling, aan 's Rijks koloniën, en in geval van gebleken noodzakelijkheid ook aan vreemde, gemeente of andere besturen, bijzondere personen of bijzondere inrichtingen, verstrekking van materieel en andere behoeften worden gedaan, mitsgaders hulp en bijstand worden verleend.

Art. 2. Wegens elke verstrekking worden zoodanige bescheiden opgemaakt, als dienen kunnen om zoowel hetgeen verstrekt is, als hetgeen daarvoor in rekening wordt gebracht, behoorlijk aan te wijzen.

Die stukken worden tot justificatie der ontvangen gelden aan de Algemeene Rekenkamer overgelegd.

Art. 3. Met het bedrag, dat ter zake van elke verstrekking aan het Rijk wordt betaald, kan volgens door Ons, de Algemeene Rekenkamer gehoord, te stellen regelen, vermindering plaats hebben van de totaal-som, die vereevend is ten laste van het artikel der begrooting van het betrokken Departement, waaruit de verstrekte zaken zijn betaald of plegen betaald te worden.

De vermindering heeft plaats op de begrooting van het dienstjaar waarin de verstrekking is geschied.

Ontvangsten wegens verstrekkingen, welke niet gebezigd zijn tot het doel in de beide vorige zinsneden bedoeld, worden verantwoord onder de middelen ter goedmaking van de

Staatsuitgaven over het jaar, waarin de verstrekking heeft plaats gehad.

Art. 4. Uiterlijk in de maand September van elk jaar worden door Onze Ministers van Marine en van Oorlog aan de Staten-Generaal medegedeeld door de Algemeene Rekenkamer geviseerde, gespecificeerde staten van de ontvangsten wegens verstrekkingen welke in het vorige dienstjaar hebben plaats gehad, met vermelding van de artikelen der begrooting, welke met het bedrag der ter zake van elke verstrekking gedane ontvangst zijn ontlast, voorzoover die ontvangsten niet onder de middelen ter goedmaking van de Staatsuitgaven zijn verantwoord.

Art. 5. Deze wet treedt in werking op den 1sten Januari 1911. Zij treedt alsdan in de plaats van de wet van 9 September 1853 (*Staatsblad* n°. 100).

De bedragen welke op 31 December 1910 ter zake van verstrekkingen in 's Rijks schatkist aanwezig zijn en welke niet bij eene bij de wet vastgestelde raming, als bedoeld in artikel 10 der wet van 9 September 1853 (*Staatsblad* n°. 100), ter beschikking van de hoofden der betrokken Departementen zijn gesteld, alsmede de sommen, die na het in werking treden dezer wet worden betaald wegens verstrekkingen vóór 1 Januari 1911 gedaan, worden verantwoord onder de middelen ter goedmaking van de Staatsuitgaven over het jaar 1910.

De artikelen 10—12 der evengenoemde wet van 9 September 1853 blijven van toepassing op de gelden welke bij het in werking treden dezer wet bij eene raming, als in het vorig lid bedoeld, beschikbaar zijn gesteld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.
De Minister van Marine, (*get.*) J. WENTHOLT.
De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 11 *Jan.* 1911.)

—

30 *December* 1910. WET, houdende wijziging en verhooging van de begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1910. (Terugkoop van het particuliere land Indramajoe-West.) S. 380.

—

30 *December* 1910. WET, houdende verhooging van het *tweede* hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1910, ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Djatibarang* naar *Indramajoe*. S. 381.

30 *December* 1910. BESLUIT, houdende ongegrondverklaring van de bezwaren van den gewezen tijdelijk gepensionneerden korporaal H. JANSSEN te *Limmel*, gemeente *Meerssen*, tegen de beslissing op zijn verzoek om vernieuwing van militair pensioen. S. 382.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk gepensionneerden korporaal H. JANSSEN, te *Limmel*, gemeente *Meerssen*, betreffende de beslissing op zijn verzoek om vernieuwing van militair pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 15 Juni 1910, n°. 17 L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 October 1910, n°. 204;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 24 December 1910, IIIde Afd., n°. 2;

Overwegende, dat, blijkens bovenvermeld advies van den Militairen Pensioenraad, den belanghebbende op grond van de artt. 2, 3°., 4, 20 en 26 der Pensioenwet voor de Landmacht 1902 bij Koninklijk Besluit van 8 April 1908 n°. 35, met ingang van 16 April 1908, voor de eerste maal een tijdelijk pensioen is toegekend van *f* 67 's jaars voor den tijd van één jaar; dat dit pensioen in 1909 voor één jaar tot gelijk bedrag werd toegekend; dat opnieuw een militair geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad door de Commissie voor het geneeskundig onderzoek te *Venlo* op 26 Mei 1910, waarvan het ter zake uitgebracht rapport vermeldt, dat de belanghebbende geacht wordt niet meer buiten staat te zijn om in zijn levensonderhoud te voorzien; dat de Pensioenraad, overwegende, dat belanghebbende thans niet meer buiten staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien, van oordeel is, dat belanghebbende voor toekenning van tijdelijk pensioen niet meer in aanmerking kan komen;

dat, nadat bij Ministerieele beschikking van 7 Juli 1910, IIIde Afd., n°. 101, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat geen termen aanwezig waren, om hem in het genot van pensioen te stellen, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur, daarbij aanvoerende, dat de liesbreuk waaraan hij lijdende is niet de minste verbetering sedert zijn ontslag uit den militairen dienst heeft

ondergaan, wel het tegenovergestelde, zooals blijkt uit een bijgevoegd attest van Dr. MOLEMA, arts te *Meerssen* en controleerend geneesheer der fabriek, waaraan de adressant werkzaam is; dat hij slechts werkzaamheden kan verrichten, waarvoor minder loon wordt gegeven dan voor het werk zijner medearbeiders en soms meerdere dagen in de week niet tot werken in staat is;

Overwegende, dat reclamant in 1908, toen hij wegens het bestaan van een rechterliesbreuk uit den militairen dienst moest worden ontslagen, door de Commissie voor het geneeskundig onderzoek te *Venlo* wel is waar niet buiten staat werd geacht om in zijn levensonderhoud te voorzien, doch dat hij toen niettemin aanspraak had op tijdelijk pensioen voor ten minste één jaar, aangezien hij een diensttijd van vijf jaren had volbracht;

Overwegende, dat, hoezeer de geneeskundige Commissie in 1909 van oordeel was, dat reclamant ten deele buiten staat was om in zijn levensonderhoud te voorzien, uit het rapport dier commissie toen evenzeer bleek, dat in den toestand van belanghebbende sedert het vorige jaar geen verandering was gekomen;

dat hij sedert een jaar als vast werkman op een daggeld van *f* 1.30 werkzaam was en dus feitelijk geheel in zijn levensonderhoud voor zag, maar het toen gewenscht was, om reclamant — overeenkomstig het advies van den Militairen Pensioenraad — andermaal voor een jaar in het genot van pensioen te stellen, ten einde de ervaring te laten uitspraak doen of JANSSEN in toenemende mate van zijn gebrek hinder zou ondervinden, dan wel of hij zijne betrekking zou kunnen blijven vervullen;

Overwegende, dat uit het jongste rapport van de, uit dezelfde leden samengestelde, geneeskundige commissie te *Venlo*, nl. dat van 26 Mei 1910, nº. 33, blijkt, dat reclamant thans niet buiten staat moet worden geacht om in zijn levensonderhoud te voorzien;

Overwegende, dat, moge al de door reclamant overgelegde geneeskundige verklaring van den arts MOLEMA, d.d. 10 Juli 1910, inhoudende, dat deze ongeschikt is voor zwaar werk tengevolge van de bij hem bestaande groote rechterliesbreuk, hiermede niet is aangetoond, dat reclamant buiten staat zou zijn, om in zijn levensonderhoud te voorzien, omdat het genoegzaam vaststaat, dat de grootte eener, overigens geen complicaties biedende, liesbreuk niets beslist aangaande de mate van geschiktheid, om arbeid te verrichten en verder mag worden aangenomen, dat een gewone liesbreuk bij een 27jarigen man, in den regel zeer weinig nadeel veroorzaakt, doch hem hoogstens bij arbeid, die zware krachtsinspanning eischt, kan hinderen;

Overwegende, dat, in overeenstemming met het laatstbedoelde rapport van de geneeskundige commissie te *Venlo*, door den Militairen Pensioenraad terecht geadviseerd werd tot afwijzing van het verzoek om vernieuwing van pensioen, aangezien kon worden aangenomen, dat de ervaring had aangetoond, dat de belanghebbende, die reeds twee jaren als vast arbeider, op een dagloon van *f* 1.30, werkzaam is aan de porceleinfabriek *„de Mosa"* te *Meerssen*, niet buiten staat is, om in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de Pensioenwet voor de Landmacht 1902;

Hebben goedgevonden en verstaan te verklaren, dat de bezwaren van reclamant tegen de afwijzende beslissing op zijn verzoek om vernieuwing van militair pensioen, zijn ongegrond.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van Onzen genoemden Minister, in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur) en aan den Militairen Pensioenraad.

's Gravenhage, den 30sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) W. COOL.

(*Uitgeg.* 28 *Jan.* 1911.)

—

30 *December* 1910. BESLUIT van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van het besluit van 26 Maart 1909, betreffende de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 2 der Wet op de uitvoerkeuring van vleesch 1907 (*Staatsblad* nº. 217) en op het Koninklijk besluit van 6 Mei 1908 nº. 49 (*Nederlandsche Staatscourant* van 24 Juli 1908, nº. 172), waarbij Groot-Britannië en Ierland zijn aangewezen als de landen, naar welke het verboden is vleesch, hetwelk niet voorzien is van een of meer merken, als bewijs dat het bij eene van Rijkswege ingestelde keuring voor uitvoer geschikt is bevonden, uit te voeren of aan eenig middel van vervoer tot uitvoer aan te bieden;

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat, met ingang van 1 Februari

1911, in zijne beschikking van 26 Maart 1909, Directie van den Landbouw, nº. 3241, Keuring van Vee en Vleesch (*Nederlandsche Staatscourant* van 27 Maart 1909, nº. 73) achter „*a.* voor verduurzaamd vleesch" zal worden gelezen: „met uitzondering van lichtgezouten varkensvleesch, zoogenaamd bacon".

's Gravenhage, 30 December 1910.

De Minister voornoemd,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

30 *December* 1910. ARREST van den Hoogen Raad,

Art. 9 al. 3 der wet t. r. d. Coöp. Vereenigingen maakt voor deze tot dwingend recht wat in art. 1692 B. W. voor zedelijke lichamen in het algemeen als recht wordt bepaald en de strekking dier artt. is geen andere, dan om te bepalen, welke physieke personen het zedelijk lichaam zullen vertegenwoordigen en voor hetzelve handelen; zij maken geen uitzondering op art. 5 2º. B. R.; dit doet evenmin art. 21 van de Coöp. Wet. In gelijken zin H. R. 2 Dec. 1910 W. 9110.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende, dat tegen voormeld arrest, tusschen partijen gewezen, als middelen van cassatie zijn aangevoerd:

I. Schending, immers verkeerde toepassing van de artt. 9 en 21 der wet van 17 Nov. 1876 (*Staatsblad* nº. 227) tot regeling der coöperatieve vereenigingen in verband met art. 6 van genoemde wet en art. 5, 2º. B. R., subsidiair van de aangehaalde wetsbepalingen in verband met de artt. 24, 26, 29 en 30 Reglement nº. III van orde en discipline voor de advocaten en procureurs, 1, 3 en 10 Reglement nº. IV op de organisatie der dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden, 133, 176, 263 en 272 B. R., 1905, 1907, 1908 en 1909 B. W., door niet-ontvankelijk te verklaren de door eischeres ten haren name als coöperatieve vereeniging in liquidatie ingestelde vordering op grond, dat niet de coöperatieve vereeniging zelve, al of niet in liquidatie, doch het bestuur der vereeniging in rechten had behooren op te treden, waarbij het Hof over het hoofd ziet, dat art. 9 der wet op de coöperatieve vereenigingen niet verbiedt, dat zoodanige vereeniging, ten eigen name in rechten optreedt, en verder, dat genoemd artikel niet-toepasselijk is op eene coöperatieve vereeniging in liquidatie, terwijl, mocht het Hof hebben bedoeld de vordering niet-ontvankelijk te verklaren op grond, dat de dagvaarding niet van het bestuur der eischende vereeniging zou zijn uitgegaan, alsdan uit het oog is verloren dat, waar een procureur of een deurwaarder namens eene coöperatieve vereeniging alleen kan optreden, indien hij daartoe opdracht van het bestuur heeft ontvangen, in deze zoodanige opdracht moest worden geacht te zijn verleend zoolang de procureur niet was gedésavoueerd of het door den deurwaarder uitgebracht exploit van nietigheid beticht;

II. Schending, immers verkeerde toepassing van de artt. 174, 175, 176, 179 en 180 B. W., subsidiair van de artt. 160, 165 en 1912 van datzelfde Wetboek, door ontvankelijk te verklaren het door de verweerderesse sub 18 ten eigen name ingesteld hooger beroep, hoewel zij reeds vóór de dagvaarding in beroep in algeheele gemeenschap van goederen was gehuwd en mitsdien haar echtgenoot als beheerder der gemeenschap in hooger beroep had moeten optreden, terwijl in ieder geval, indien de verweerderesse sub 18 al bevoegd zou moeten worden geacht om ook na haar huwelijk in rechten op te treden, zij zulks alleen vermocht met bijstand of machtiging van haren man, welke bijstand en machtiging door het Hof ten onrechte als verleend zijn aangenomen op grond der ten processe overgelegde na de dagvaarding opgemaakte onderhandsche akte, die echter tegenover eischeres niet kan bewijzen het feit, dat de man zijn vrouw vóór of bij de dagvaarding heeft bijgestaan of gemachtigd, terwijl de latere goedkeuring onvoldoende is;

O. dat eischer in cassatie blijkens het tusschen partijen gewezen vonnis der Arrond.-Rechtbank te 's Hertogenbosch van 26 April 1907 naar hetwelk het bestreden arrest voor wat de feiten betreft verwijst, bij introductieve dagvaarding tegen de verweerders in cassatie heeft ingesteld eene rechtsvordering tot betaling hoofdelijk, althans ieder voor zijn aandeel, met dien verstande evenwel dat de gedaagden sub 16 te zamen en die sub 17 te zamen niet meer te betalen zullen hebben dan elk der andere gedaagden, der som van *f* 572.60, met renten en kosten, ter zake als bij die dagvaarding omschreven;

dat bij gemeld vonnis, met verwerping der in den loop der procedure ingestelde exceptiën, de vordering aan den eischer hoofdzakelijk is toegewezen, van welke uitspraak de nu verweerders zijn gekomen in hooger beroep;

dat verweerders in cassatie verschillende grieven tegen het beroepen vonnis hebben ontwikkeld en de eischer in cassatie o. m. de niet-ontvankelijkverklaring heeft gevorderd der sub 16 voorkomende verweerster J. OERLE-

MANS, op grond dat deze reeds vóór den dag der beteekening van de akte van appèl de dato 16 Juli 1907, en wel op 21 Juni 1906, in algeheele gemeenschap van goederen is gehuwd met A. VAN BOXTEL, welk feit bij het bestreden arrest als in confesso zijnde en feitelijk vaststaande is aangenomen, en uit hetwelk zoude volgen dat gezegde *man* in appèl had moeten optreden als hoofd en beheerder dier gemeenschap en die verweerster, toen appellante, in ieder geval niet voor het Hof verschijnen kon zonder bijstand van haar man;

O. dat het Hof met betrekking tot het hiervermelde middel van niet-ontvankelijkheid, op grond eener in het geding gebrachte, bij het arrest vermelde akte, feitelijk heeft beslist dat de bedoelde appellante door haren echtgenoot tot het instellen van het appèl gemachtigd was en is, en hij haar daarbij bijstand verleent, weshalve het middel van niet-ontvankelijkheid ongegrond is geacht;

O. dat daarop het Hof, zonder tot de bespreking van de grieven der appellanten over te gaan, ambtshalve heeft overwogen, op grond van art. 9 alinea 3 der wet van 17 Nov. 1876 (*Staatsblad* nº. 227) tot regeling der coöperatieve vereenigingen, dat als eischeres had behooren op te treden niet de coöperatieve vereeniging zelve, al dan niet in liquidatie, doch het bestuur dier vereeniging, weshalve met vernietiging van het vonnis des eersten rechters, de door de vereeniging ingestelde vordering werd verklaard niet-ontvankelijk;

dat tegen die beslissing het eerste middel is gericht;

O. dienaangaande: dat art. 9 alinea 3 der wet tot regeling der coöperatieve vereenigingen, voor deze tot dwingend recht maakt wat in art. 1692 B. W. voor zedelijke lichamen in het algemeen als recht wordt bepaald, behoudens de aldaar gelaten vrijheid tot afwijking, en de strekking dier artikelen geen andere is dan om te bepalen welke physieke personen het zedelijk lichaam zullen vertegenwoordigen en voor hetzelve handelen;

dat dus deze artikelen geenszins bedoelen eenige uitzondering te maken op het voorschrift van art. 5, 2º. B. R. dat aan eene corporatie, dus ook aan eene coöperatieve vereeniging, indien zij eischende of verwerende partij is, voorschrijft hare benaming, in plaats van naam en voornaam in de dagvaarding te vermelden;

dat art. 21, tweede lid, der eerstgenoemde wet het bestuur, behoudens ander beding, met de vereffening en dus ook met de vertegenwoordiging der vereeniging belastende, evenmin eenige afwijking van art. 5, 2º. B. R. bedoelt te maken;

dat mitsdien, waar feitelijk vaststaat dat de eischer in cassatie heeft gedagvaard overeenkomstig het voorschrift van art. 5, 2º. B. R. het middel is gegrond, de aangehaalde artikelen zijn geschonden en het arrest moet worden vernietigd;

O. met betrekking tot het tweede middel, dat wel door het Hof feitelijk, en dus onaantastbaar is beslist, dat de verweerster J. OERLEMANS reeds tijdens de dagvaarding in appèl *was* en nog steeds *is* gemachtigd en bijgestaan door haar echtgenoot, op welke beslissing het Hof de verwerping der voorgestelde niet-ontvankelijkheid doet steunen, doch alleen de subsidiair voorgedragen exceptie door die beslissing wordt getroffen, terwijl de in de eerste plaats voorgedragen grond, de beweerde onbevoegdheid der vrouw om, onder de bestaande omstandigheden *zelve* in rechte te staan, door het Hof niet binnen den kring zijner overwegingen is getrokken;

O. dat al onderstelt de wet, blijkens art. 165 B. W., ook bij de in wettelijke gemeenschap van goederen gehuwde vrouw de mogelijkheid om zelve in rechte te staan, mits behoorlijk gemachtigd, niettemin die mogelijkheid is uitgesloten zoodra de rechtsstrijd loopt, gelijk ten deze, over tot de gemeenschap behoorend geld of goed, naardien art. 179 B. W. den man tot uitsluitend beheerder dier gemeenschap stelt, met uitvoerige regeling der aan hem deswege toegekende bevoegdheden en opgelegde plichten, zoodat het voeren van een rechtsstrijd tot uitoefening dier rechten of vervulling dier plichten, ook uitsluitend aan dien beheerder zelven toekomt;

O. dat het Hof door dit voorbij te zien art. 179 B. W. heeft geschonden en alzoo ook het tweede middel is gegrond;

Vernietigt het arrest voor zooverre daartegen in cassatie is opgekomen;

Verklaart niet-ontvankelijk in haar hooger beroep de verweerster sub 16*d*, J. OERLEMANS;

Wijst de zaak terug naar het Gerechtshof te 's Hertogenbosch om met inachtneming van 's Raads arrest verder te worden berecht en afgedaan; en

Veroordeelt verweerders in de kosten in cassatie gevallen. (W. v. 't R. 9119.)

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging en verhooging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 383.

Ten gevolge van de verhooging, verminde-

ring, schrapping, invoeging en verandering van omschrijving van eenige artikelen, wordt *artikel* 57 van de begrooting gebracht op *f* 347,000 en ondergaan de totalen der hierna genoemde afdeelingen dier begrooting de wijzigingen, daarbij aangewezen:

de Iste afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 5450; de IIde afdeeling wordt *verhoogd* met f 1775; de IVde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 92,200; de Vde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 760; de VIde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 16,400; de VIIde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 32,000; de VIIIste afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 100; de IXde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 47,348; de XIde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 31,000; de XIIIde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 886; de XXste afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 6000; de XXIste afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 61,654,

terwijl het eindcijfer van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 wordt *verhoogd* met een bedrag van *f* 168,053. Voorts wordt bij deze wet de eerste alinea van art. 2 der wet van 9 Februari 1910, S. 51, tot vaststelling van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 gewijzigd.

—

31 *December* 1910. WET, tot verhooging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 384.

Tengevolge van de verhooging van een artikel wordt het totaal van de VIde afdeeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 zoomede het eindcijfer van dit hoofdstuk verhoogd met *f* 123,306.

—

31 *December* 1910. WET, houdende verhooging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 385.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd en een artikel verminderd, ten gevolge waarvan het totaal der Iste afdeeling, IIIde onderafdeeling, zoomede het eindcijfer van bedoeld hoofdstuk, verhoogd worden met *f* 24,000.

---

31 *December* 1910. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland.*) S. 386. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1e	*Afdeeling*:	Regeering en Hooge Colleges	*f*	22,000
2e	„	Departement van Justitie	„	244,100
3e	„	Departement van Financiën	„	14,542,060
4e	„	Departement van Binnenlandsch Bestuur	„	824,200
5e	„	Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid . . .	„	871,700
6e	„	Departement van Landbouw	„	188,944
7e	„	Departement der Burgerlijke Openbare Werken	„	801,900
8e	„	Departement van Gouvernementsbedrijven	„	6,911,793
9e	„	Departement van Oorlog	„	6,574,016
10e	„	Departement van Marine	„	5,840,914
			f	36,322,167

---

31 *December* 1910. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië.*) S. 387. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1e	*Afdeeling:*	Regeering en Hooge Colleges	*f* 1,444,480
2e	„	Departement van Justitie	„ 7,057,326
3e	„	Departement van Financiën	„ 31,074,138
4e	„	Departement van Binnenlandsch Bestuur	„ 26,650,003
5e	„	Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	„ 14,758,078
6e	„	Departement van Landbouw	„ 8,070,870
7e	„	Departement der Burgerlijke Openbare Werken	„ 21,145,400
8e	„	Departement van Gouvernementsbedrijven	„ 44,587,104
9e	„	Departement van Oorlog	„ 29,715,287
10e	„	Departement van Marine	„ 8,445,686
11e	„	Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur	„ 4,850,082
			f 197,797,904

31 *December* 1910. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. (Hoofdstuk I. *Middelen in Nederland*) S. 388. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, *enz.*

2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in artikel 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voorzien uit de opbrengst van de geldleening, aangegaan krachtens de wet van 18 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 97) en voorts zoo noodig door eene geldleening, krachtens eene nader vast te stellen wet aan te gaan.

3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1911.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1911.

1.	Verkoop van koffie	*f* 951,558
2.	Verkoop van kinabast	„ 250,470
3.	Verkoop van Banka-tin	„ 20,484,562
4.	Verkoop van caoutchouc	„ 8,000
5.	Verkoop van coca	„ 74,250
6.	Aandeel in de winst van de Billiton-maatschappij over het boekjaar 1910—1911	„ 800,000
7.	Aandeel in de winst van den door de Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij geëxploiteerden spoorweg Semarang-Vorstenlanden	„ 225,000
8.	Uitkeering aan de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* uit de opbrengst der Nederlandsche bedrijfsbelasting	„ 800,000
9.	Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de Deutsch-Niederländische Telegraphengesellschaft geëxploiteerde lijnen	„ 73,000
10.	Ontvangsten van civielen of algemeenen aard	„ 186,700
11.	Ontvangsten in betrekking tot het departement van oorlog in *Nederlandsch-Indië*	„ 103,500
12.	Ontvangsten in betrekking tot het departement van marine in *Nederlandsch-Indië*	„ 142,700
		f 24,124,740

31 *December* 1910. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. (Hoofdstuk II. *Middelen in Nederlandsch-Indië.*) S. 389. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ., doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom, *enz.*

2. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1911.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1911.

Departement van Justitie.

1.	Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom . .	*f*	6,000
2.	Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën.	„	290,000
3.	Terugbetaling van gerechtskosten in strafzaken	„	30,000
4.	Leges en salarissen van de griffiers der Europeesche rechtscolleges en van die der landraden op Java en Madoera en emolumenten van de gewestelijke secretarissen	„	155,000
5.	Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengst der wees- en boedelkamers.	„	128,000
6.	Betaling voor het afleggen van de examens ter verkrijging van de bevoegdheid tot uitoefening van het notarisambt	„	1,200
7.	Opbrengst van den arbeid der gevangenen	„	1,685,300
8.	Voor het verstrekken van voeding aan gegijzelden	„	23,000
9.	Registratie van werkcontracten, gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw-, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	„	90,000
10.	Heffing ter zake van de op Java en Madoera met inlanders te sluiten werkovereenkomsten voor het verrichten van arbeid in de buitenbezittingen of buiten Nederlandsch-Indië (uitgezonderd de kolonie Suriname)	„	40,000

Departement van Financiën.

11.	Verpachte middelen	„	6,900,070
12.	Opiumregie	„	20,606,206
13.	Opbrengst der exploitatie van pandhuizen in eigen beheer	„	10,390,000
14.	In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband	„	29,484,000
15.	Loods- en kaaigelden in de haven van Tandjoeng Priok	„	168,000
16.	Loods- en steigergelden in de Emmahaven	„	63,000
17.	Personeele belasting	„	1,235,000
18.	Inkomstenbelasting	„	5,155,000
19.	Verponding, belasting op de door niet-inlanders zonder ingeschreven wettigen titel geoccupeerde op het land Bloeboer gelegen erven, en belasting van onroerende goederen, bezeten krachtens een titel van het voormalig Britsche gouvernement	„	2,301,000
20.	Openbare verkoopingen	„	719,600
21.	Zegelrecht	„	1,685,000

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belasting enz. zijn onder het bedrag der inkomsten begrepen.

22.	Recht van overschrijving van vaste goederen	*f*	722,000
23.	Rechten van successie en van overgang bij overlijden.	„	152,000
24.	Licentiën voor den aankoop van opium	„	8,000
25.	Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbeltafels	„	11,100
26.	Belasting op het slachten van runderen, buffels, paarden en veulens	„	2,034,000
27.	Belasting op het slachten van varkens	„	294,000
28.	Belasting op wajangs	„	2,300
29.	Belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten	„	5,719,000
30.	Bijzondere belastingen in de buitenbezittingen	„	3,345,880
31.	Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	„	469,000
32.	Aandeel in de winst van de Javasche Bank over het boekjaar 1910—1911	„	380,000
33.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan Europeesche burgerlijke landsdienaren en aan andere Europeanen verstrekt	„	874,500
34.	Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan inlandsche burgerlijke landsdienaren verstrekt	„	400,000

Departement van Binnenlandsch Bestuur.

35.	Bijdragen aan de landsmiddelen uit niet onder rechtstreeksch bestuur gebrachte landschappen	„	557,000
36.	Hoofdgeld van heerendienstplichtigen	„	3,756,000
37.	Afkoop van heerendiensten	„	899,500
38.	Kadaster	„	84,000
39.	Landelijke inkomsten en andere grondlasten	„	20,055,000
40.	Afstand van grond	„	1,701,000
41.	Landbouwconcessies op de buitenbezittingen.	„	3,000
42.	Verhuur van de vischvijvers te Tello en te Sambong-Djawa (gouvernement Celebes en Onderhoorigheden)	„	770
43.	Aflossing en rente ter zake van voor de oprichting van tuinbouwhoeven verleend landbouwkrediet	„	1,500
44.	Aflossing en rente voor kapitaalverstrekking en terugbetaling van uitgaven voor de aanstelling van personeel ten behoeve van particuliere kredietbanken en desa-kredietinstellingen	„	47,790
45.	Terugbetaling van aan de inlandsche bevolking van Java en Madoera verstrekte voorschotten voor den aankoop van ambtsvelden voor de desabesturen		*Memorie.*
46.	Inkomsten uit bestuurstelefoonnetten		*Memorie.*
47.	Terugbetaling van het aan radja en mantri's van Bolaäng Mongondou (residentie Menado) verleend renteloos voorschot	„	3,000
48.	Terugbetaling van het aan de landschapskas van Karangasem (residentie Bali en Lombok) verleend renteloos voorschot	„	1,000
49.	Terugbetaling van het aan den sultan van Lingga-Riouw en Onderhoorigheden Radja Abdoel Rachman Maadlam Sjah verleend renteloos voorschot	„	13,000

Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.

50.	Onderwijs	„	988,850
51.	Entréegelden voor de bezichtiging van Hindoemonumenten.		*Memorie.*
52.	Vergoeding voor de verpleging en begrafenis van lijders in de krankzinnigengestichten en burgerlijke ziekeninrichtingen	„	73,500
53.	Vergoeding voor het geneeskundig onderzoek van passagiers van pelgrimsschepen.	„	17,000
54.	Landskoepokinrichting te Batavia en vaccinatie-bureau's te Semarang en Soerabaja	„	2,500
55.	Geneeskundig laboratorium	„	900
56.	IJk van maten en gewichten	„	7,400
57.	Belasting op het houden van loterijen	„	43,000

Departement van Landbouw.

58.	Inkomsten van de reproductie-ateliers	*f*	800
59.	Inkomsten van het bureau voor landbouw en handelsanalysen	„	3,400
60.	Schoolgelden van de landbouwschool	„	*Memorie.*
61.	Verkoop van producten uit den cultuurtuin	„	1,100
62.	Verkoop van producten van de proef- en demonstratievelden en van den selectietuin voor rijst en tweede gewassen	„	2,600
63.	Koffie	„	697,000
64.	Kina	„	291,250
65.	Opbrengst van de gouvernementsguttapercha-onderneming	„	93,500
66.	Opbrengst van de gouvernementscaoutchouc-onderneming		*Memorie.*
67.	Boschwezen	„	6,441,760
68.	Inkomsten uit de parelvisscherij	„	36,115
69.	Inkomsten voortvloeiende uit de heffing van dekgelden	„	6,300
70.	Inkomsten van den cursus voor hoefbeslag te Bandoeng	„	*Memorie.*
71.	Inkomsten van de inlandsche veeartsenschool te Buitenzorg	„	695
72.	Inkomsten voortvloeiende uit het keuren van slachtvee en vleesch.	„	*Memorie.*
73.	Belasting op honden	„	21,400
74.	Verhuur van vogelnest- en meststofgrotten	„	49,300
75.	Vergunning tot inzameling van schildpadeieren ter westkust van het district Djampangkoelon der afdeeling Soekaboemi (Preangerregentschappen), tusschen de monding der rivieren Tjiboekan en Tjibantengpaeh	„	1,418

Departement der Burgerlijke Openbare Werken.

76.	Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	„	71,800
77.	Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaarten	„	21,500
78.	Schut- of doorvaartgelden bij enkele landssluizen in de residentiën Batavia, Semarang en Soerabaja	„	64,200
79.	Vergoeding voor het gebruik van loskranen	„	11,500
80.	Retributiën van ondernemingen van landbouw en nijverheid ter vergoeding van de uitgaven voor het toezicht op de waterverdeeling tusschen de daarbij belanghebbenden	„	90,000
81.	Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen en van vernieuwde akten van vergunning tot gebruik dier toestellen	„	36,000
82.	Canon van het in erfpacht gegeven gedeelte van het tot de haven van Tandjoeng Priok behoorende terrein	„	3,020
83.	Vergoeding door den erfpachter van een gedeelte van het tot de haven van Tandjoeng Priok behoorende terrein voor het gebruik van het 4000-tons dok.	„	49,000
84.	Retributiën voor het gebruik van gouvernementsgrond en andere gouvernementseigendommen te Tandjoeng Priok en in de benedenstad Batavia en te Emmahaven en te Makasser	„	13,100
85.	Terugbetaling door de gemeente Soerabaja van de kosten van den aanleg der drinkwaterleiding aldaar en van verschuldigde rente	„	94,500
86.	Terugbetaling door de locale raden van de uitgaven voor ter beschikking van die raden gesteld personeel	„	33,971

Departement van Gouvernementsbedrijven.

87.	Opiumbereiding	„	4,139,246
88.	Landsdrukkerij	„	415,000
89.	Mijnwezen	„	811,300
90.	Tin	„	982,000
91.	Steenkolen	„	3,685,500
92.	Zout	„	13,306,300
93.	Brieven- en pakketpost	„	2,437,000
94.	Binnenlandsche paardenpost	„	500
95.	Telegrafie	„	1,314,500

96. Telefonie	*f*	930,000
97. Bijdrage van het departement van financiën in de kosten van het personeel van den post- en telegraafdienst	„	41,875
98. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengst van de particuliere telefonen	„	30,900
99. Restitutie van de uitgaven ten behoeve van de postspaarbank	„	78,780
100. Spoor- en tramwegen	„	23,210,000
101. Transportdiensten	„	20,000

Departement van Oorlog.

102. Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps.	„	2,200
103. Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit de contracten van aanneming en uit leverantiën	„	10,000
104. Terugbetaling van verplegings- en begrafeniskosten in de hospitalen door patiënten, voor eigen rekening opgenomen	„	88,000
105. Artillerie-constructiewinkel	„	100
106. Topographisch bureau en lithographisch etablissement	„	13,000
107. Verkoop en verhuur van voor 's lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen	„	345,000
108. Verkoop van bier aan de militaire cantines	„	211,000
109. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige vaste en andere goederen	„	29,000
110. Stoomtramwegen in Atjeh	„	510,000
111. IJsfabriek te Koeta Radja	„	16,000
112. Militair telefoonnet in Atjeh	„	31,000
113. Verstrekking van water tegen betaling uit de gouvernements waterleidingen	„	8,000
114. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militairen en tot het departement van oorlog behoorende burgerlijke landsdienaren verstrekt.	„	341,000
115. Andere ontvangsten	„	58,000

Departement van Marine.

116. Haven- en ankeragegelden	„	557,800
117. Loodsgelden, met uitzondering van die in de Emmahaven en in de haven van Tandjoeng Priok	„	692,000
118. Vergoeding voor het keuren van stoomschepen	„	15,000
119. Vergoeding door vreemde oorlogsschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands los- en laadhoofden, met uitzondering van die te Tandjoeng Priok en die behoorende tot het marine-etablissement	„	47,000
120. Vergoeding voor het gebruik van 's lands los- en laadinrichtingen en huur van kolenloodsen en opslagterreinen te Tandjoeng Priok	„	109,000
121. Verkoop van zeekaarten en boekwerken uit het depot en de onderdepots van kaarten en gidsen	„	6,600
122. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen niet afkomstig uit den voorraad der marine-magazijnen te Soerabaja	„	42,200
123. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander voor zoover niet afkomstig van het marine-etablissement en de daartoe behoorende inrichtingen	„	21,000
124. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt	„	13,000
125. Ontvangsten en verrekeningen met betrekking tot het marine-etablissement en de daartoe behoorende inrichtingen	„	1,828,740
126. Door het departement van gouvernementsbedrijven te restitueeren kosten voor het gebruik van het gouvernements-kabelschip *Telegraaf* ten behoeve van den post- en telegraafdienst	„	63,000

127. Afstand in erfpacht aan de naamlooze vennootschap „Zeehaven en Kolenstation Sabang" van de bezittingen op het eiland Wè (Atjeh en Onderhoorigheden)	*f*	57,000
128. Andere ontvangsten	„	8,000
Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur.		
129. Rente en terugbetaling van geldleeningen door plaatselijke en gewestelijke zelfbesturen	„	1,680
Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.		
130. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement	„	160,000
131. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen uit als voren	„	115,000
132. Alle andere ontvangsten	„	916,000
Totaal	*f*	189,676,316

31 *December* 1910. WET, houdende wijziging en verhooging van het *tweede* hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911, ten behoeve van den havenbouw te *Soerabaja*. S. 390.

—

31 *December* 1910. WET, houdende kwijtschelding aan J. W. TERLAAK van eene den Lande aankomende vordering. S. 391.

—

31 *December* 1910. WET, houdende wijziging en nadere verhooging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 392.

Tengevolge van de verhoogingen en verminderingen van eenige artikelen, wordt het totaal van de Iste onderafdeeling der 1ste afdeeling verminderd met *f* 8000.—; dat van de IIde onderafdeeling van die afdeeling verhoogd met *f* 190,500.—; dat van de IIIde onderafdeeling van die afdeeling verhoogd met *f* 46,900.—; dat van de Vde onderafdeeling van die afdeeling verhoogd met *f* 3100.—; terwijl het totaal van de 1ste afdeeling wordt verhoogd met *f* 232,500.—.

Het totaal van de Iste onderafdeeling der 2de afdeeling wordt verminderd met *f* 76,000.—; dat der IIIde onderafdeeling van die afdeeling verhoogd met *f* 3,500.—; en het totaal der 2de afdeeling verminderd met *f* 72,500.—; terwijl het eindcijfer van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1909 wordt verhoogd met *f* 160,000.—.

—

31 *December* 1910. WET, tot beschikbaarstelling van gelden, wegens verstrekkingen door het Departement van Marine gedaan, voor den dienst 1910. S. 393.

Bij deze wet worden de gelden, tot een bedrag van *f* 98,156.56, voorhanden zijnde in 's Rijks schatkist, wegens door het Departement van Marine gedane verstrekkingen, ten behoeve van gemeld Departement voor den dienst van 1910 beschikbaar gesteld.

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging en verhooging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 394.

Tengevolge van deze wet wordt:

Art. 99 gelezen als volgt: Onderstand aan gemeenten, die buiten staat zijn in alle of sommige kosten harer huishouding behoorlijk te voorzien *f* 5430.—;

worden de volgende artikelen verhoogd:

Art. 162 met *f* 13,000. *Art.* 181 met *f* 300,000. *Art.* 186 met *f* 17,000.

Ten gevolge van voorschreven wijziging en verhoogingen wordt verhoogd het totaal van de IIde afdeeling met *f* 5430; dat der IVde afdeeling met *f* 13,000; dat der Vde afdeeling met *f* 317,000 en het totaal van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 met *f* 335,430.

—

31 *December* 1910. WET, tot verhooging en wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 395.

Bij deze wet wordt art. 116 verhoogd met *f* 26,500.

Ten gevolge hiervan wordt verhoogd het totaal van de IVde afdeeling met *f* 26,500, en het totaal van het hoofdstuk met gelijk bedrag.

—

31 *December* 1910. WET, tot vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij over het dienstjaar 1911. S. 396.

Bij art. 1 wordt de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het jaar 1911 vastgesteld op *f* 696,761.

Bij de artt. 2, 3, 4 en 5 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven en het saldo geregeld.

—

31 *December* 1910. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1904. S. 397.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1904 vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedroegen *f* 152,617,232.91[5].

De uitgaven bedroegen *f* 166,537,090.29[5].

Het nadeelig slot der rekening bedraagt *f* 13,919,857.38.

—

31 *December* 1910. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1905. S. 398.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1905 vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedroegen *f* 155,646,063.22[5].

De uitgaven bedroegen *f* 166,222,777.39.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt *f* 10,576,714.16[5].

—

31 *December* 1910. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1906. S. 399.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1906 vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedroegen *f* 169,330,755.54[5].

De uitgaven bedroegen *f* 167,542,619.80[5].

Het voordeelig slot der rekening bedraagt *f* 1,788,135.74.

—

31 *December* 1910. WET, houdende verhooging van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 400.

Tengevolge van de verhooging van één artikel wordt het totaal der IIde afdeeling gebracht op *f* 2,079,138.98[5] en het eindcijfer van het hoofdstuk op *f* 3,153,352.48[5].

—

31 *December* 1910. WET, houdende verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het het dienstjaar 1909. S. 401.

—

31 *December* 1910. WET, houdende verhooging van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 402.

Bij deze wet wordt een artikel van dit hoofdstuk verhoogd met *f* 63,507.63[5].

—

31 *December* 1910. WET, houdende wijziging van het *eerste* hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1909. S. 403.

—

31 *December* 1910. WET, houdende wijziging en verhooging van het *tweede* hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1909. S. 404.

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 405.

Tengevolge van de verhooging en vermindering van eenige artikelen worden de totalen van de Iste, IIde, IVde, Vde, VIde, VIIde, IXde en XIde afdeeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909 nader vastgesteld respectievelijk op *f* 218,892, *f* 1,875,460, *f* 211,500, *f* 481,000, *f* 1,530,082, *f* 2,362,243, *f* 1,112,327, *f* 49,737.50 en wordt het eindcijfer van dat hoofdstuk nader vastgesteld op *f* 9,767,885.50.

—

31 *December* 1910. WET, tot beschikbaarstelling van gelden, wegens nader door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst 1910. S. 406.

Bij deze wet worden de gelden, wegens nader door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, ten bedrage van *f* 178,020.86[5], in 's Rijks schatkist voorhanden, ten behoeve van dat Departement, tot het doen van betalingen voor den dienst van 1910, beschikbaar gesteld.

—

31 *December* 1910. WET, tot nadere wijziging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 407.

Tengevolge van de verhoogingen en verminderingen van eenige artikelen, worden de *artikelen* 57 en 60 van bovengemelde begrooting respectievelijk gebracht op *f* 275,500 en *f* 60,085, en ondergaan de totalen van de hierna genoemde afdeelingen dier begrooting de wijzigingen, daarbij aangewezen:

de IIde afdeeling wordt *verminderd* met

f 3,400; de IIIde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 12,000; de IVde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 22,300; de Vde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 143,000; de VIde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 154,400; de VIIde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 13,450; de VIIIste afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 108,000; de IXde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 26,000; de Xde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 8,000; de XIde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 36,500; de XIIde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 63,500; de XIIIde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 6,200; de XIVde afdeeling wordt *verminderd* met *f* 8,000; de XVde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 2,000; de XVIIIde afdeeling wordt *verhoogd* met *f* 18,750; de XXIste afdeeling wordt *verminderd* met *f* 7,000.

—

31 *December* 1910. WET, tot verhooging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 408.

Ten gevolge van de verhooging van eenige artikelen wordt de XXste Afdeeling van voormeld hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1910, zoomede het eindcijfer van dat hoofdstuk, verhoogd met *f* 67,500.

—

31 *December* 1910. WET, tot aanvulling en verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 409.

Ten gevolge van de invoeging van eenige artikelen wordt het totaal der IIde afdeeling alsmede het eindcijfer van gemeld hoofdstuk verhoogd met *f* 140,318.13⁵.

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 410.

Bij deze wet worden eenige artikelen ingevoegd en andere verhoogd en verminderd, tengevolge waarvan het eindcijfer der begrooting onveranderd blijft.

—

31 *December* 1910. WET, tot aanvulling en verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 411.

Ten gevolge van de invoeging van een artikel wordt het totaal der IIde afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, verhoogd met *f* 100,000.

Voorts wordt bij deze wet artikel 2 der wet tot vaststelling van hoofdstuk IX der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 gewijzigd.

—

31 *December* 1910. WET, betreffende het aangaan van eene geldleening ten laste van den Staat. S. 412.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is te voorzien in de middelen tot dekking van de nadeelige saldo's der algemeene rekeningen van Staatsontvangsten en -uitgaven over de jaren 1895, 1897, 1898, 1899, 1902, 1904, 1908 en 1909 en dat het voorts wenschelijk is 's Rijks schatkist te versterken ten einde de vereischte rentegevende voorschotten te kunnen geven aan het Fonds tot uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Minister van Financiën wordt gemachtigd tot het te gelde maken van schuldbekentenissen aan toonder, ten laste van den Staat tot zoodanig bedrag als noodig is tot verkrijging eener som van ten hoogste *veertig millioen gulden*.

Onze voornoemde Minister wordt voorts gemachtigd aan de Rijkspostspaarbank te verkoopen een in een Grootboek van drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld op de rekening dier instelling in te schrijven kapitaal van zoodanig nominaal bedrag als tegen den koers van uitgifte van de in het eerste lid bedoelde schuldbekentenissen — of, bijaldien bij de uitgifte provisiën worden toegekend, tegen dien koers verminderd met zoodanig percentage als dat van de toegekende provisiën — vertegenwoordigt zoo na mogelijk eene reëele waarde van *tien millioen gulden*.

De voorwaarden van de in het eerste lid bedoelde tegeldemaking worden, voor zoover zij niet bij deze wet zijn geregeld, door genoemden Minister vastgesteld.

De schuldbekentenissen worden vóór de uitgifte door de Algemeene Rekenkamer geregistreerd en van een bewijs dier registratie voorzien.

De renten der schuldbekentenissen, ad drie en een half ten honderd in het jaar, zijn betaalbaar op halfjaarlijksche coupons, verschijnende 1 Juni en 1 December.

De coupons zijn betaalbaar te Amsterdam en in de verdere door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen plaatsen. Wanneer plaatsen in het buitenland gelegen voor die betaalbaarstelling aangewezen worden, kan door Onzen Minister van Financiën aan de met de uitbetaling te belasten bankiers eene provisie worden toegekend van ten hoogste één achtste ten honderd over het nominaal bedrag

der door hunne tusschenkomst uitbetaalde coupons.

Het Grootboek van drie en een half ten honderd rentegevende schuld, in het tweede lid bedoeld, zal van gelijken aard zijn als de thans bestaande Grootboeken en daarop zullen al de bepalingen, welke voor die Grootboeken gelden, van toepassing zijn.

2. Onverminderd het bepaalde in vroegere wetten wordt, totdat daaraan een bedrag is besteed gelijk aan het geheele bedrag der krachtens deze wet in het leven geroepen schuld, jaarlijks op de begrooting der staatsuitgaven — voor het eerst op die voor 1912 — voor inkoop van inschrijvingen in een der Grootboeken der Nationale Schuld of van drie of drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen of voor aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen voor haar nominaal bedrag, eene som uitgetrokken ten beloope van één ten honderd van het geheele bedrag der krachtens deze wet in het leven geroepen schuld vermeerderd met het bedrag der door dezen inkoop en aflossing vrijgevallen rente.

De Staat is ten allen tijde bevoegd meer af te lossen dan in het eerste lid is bepaald.

De ingevolge het eerste lid voor haar nominaal bedrag aflosbaar te stellen schuldbekentenissen worden telkens vooraf bij uitloting aangewezen.

Deze uitlotingen hebben plaats volgens door Ons te stellen regelen.

De ingekochte en afgeloste schuldbekentenissen worden ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

3. De rente der krachtens deze wet uitgegeven schuldbekentenissen loopt niet verder dan tot op den dag waarop zij aflosbaar zijn.

Het recht tot opvordering van het kapitaal der aflosbaar gestelde stukken vervalt tien jaren na den eersten dag, waarop zij aflosbaar zijn.

4. In geval van openbare inschrijving, wordt aan bankiers, makelaars in effecten en commissionnairs in effecten door wier tusschenkomst inschrijvingen voor de bij deze wet bedoelde schuldbekentenissen worden ingeleverd, voor het aan hen toegewezen nominaal bedrag eene provisie van ten hoogste één vierde ten honderd toegekend en bij de storting verrekend.

5. De houders der bij deze wet bedoelde schuldbekentenissen kunnen, zoolang die stukken niet zijn uitgeloot of aflosbaar gesteld, daarvoor, indien zij dit verlangen, met inachtneming van door Ons te stellen regelen, inschrijving van gelijk bedrag bekomen op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, zonder betaling van andere kosten dan die van de deswege vereischte formulieren.

De aldus verwisselde schuldbekentenissen worden ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

6. Van de tegeldemaking der bij deze wet bedoelde schuldbekentenissen wordt eene rekening afgelegd, die, na door de Algemeene Rekenkamer te zijn opgenomen en gesloten, aan de Staten-Generaal wordt medegedeeld.

7. De biljetten van inschrijving voor de bij deze wet bedoelde geldleening zijn vrij van zegelrecht.

8. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 7 *Jan.* 1911.)

—

31 *December* 1910. WET, houdende voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1911. S. 413.

Bij deze wet wordt de Minister van Financiën bevoegd verklaard om, bij het openen van kredieten aan Onzen Minister van Koloniën gedurende het jaar 1911, het bedrag der volgens artikel 33 der Indische Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1895, nº. 145 en 1903, nº. 172) in 's Rijks schatkist gestorte gelden te boven te gaan met eene som van *vier en twintig millioen gulden.*

De Minister van Financiën zal in dat voorschot aan de Indische kas mogen voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen.

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 414.

Bij deze wet worden 2 artikels verhoogd en 1 verminderd, tengevolge waarvan het eindcijfer der begrooting niet verandert.

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1909. S. 415.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd, tengevolge waarvan het eindcijfer der begrooting niet verandert.

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* nº. 222) voor het dienstjaar 1909. S. 416.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd en een artikel verminderd met *f* 5350.56.

—

31 *December* 1910. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* nº. 222), voor het dienstjaar 1911. S. 417.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* nº. 222) voor den dienst van 1911 vastgesteld op *f* 10,537,330.—.

Bij art. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

—

31 *December* 1910. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het jaar 1911. S. 418.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting vastgesteld als volgt:

Art. I. Traktementen, voor zoover zij niet uit het volgende artikel moeten bestreden worden, van den directeur en van de verdere ambtenaren, van den kamerbewaarder-concierge, van de boden en van den vaste-knecht, toelage aan den kamerbewaarder-concierge als abonnement voor het schoonhouden der lokalen, belooning voor een bode voor het stoken en onderhouden van den heetwater-verwarmingsketel, benevens belooningen voor schrijf- en rekenwerk van tijdelijk bij het fonds werkzaam gestelde personen . . . . *f*	35,965.—
Art. Ibis. Periodieke traktementsverhoogingen in vorige jaren toegekend en in den loop van het begrootingsjaar nog toe te kennen aan de in artikel I bedoelde ambtenaren beneden den rang van adjunct-commies en aan de bedienden	4,512.50
Art. II. Bureel- en lokaalbehoeften, drukwerk en aankoop van boeken	8,000.—
Art. III. Toelagen en presentiegelden voor commissarissen .	2,400.—
Art. IV. Reis- en verblijfkosten van commissarissen, van den directeur en van de ambtenaren en bedienden	500.—
Art. V. Aandeel van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in de toelagen en presentiegelden van de leden van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren . . *f*	950.—
Art. VI. Onderhoud, assurantiepremie en bewakingskosten door de gemeentebrandweer van het gebouw waarin de bureelen zijn gevestigd en onderhoud van den tuin achter dat gebouw, benevens toelage van een bouwkundige, belast met het toezicht over het gebouw	2,000.—
Art. VII. Pensioenen van weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren	1,502,000.—
Art. VIII. Pensioenen van weduwen en weezen van onderwijzers	165,000.—
Art. IX. Aankoop van inschrijvingen op de Grootboeken van de Nationale Schuld en van andere geldswaardige papieren, kosten van beleggingen in schuldvorderingen door hypotheek gewaarborgd, alsmede alle met dien aankoop en die beleggingen in verband staande uitgaven .	2,835,902.50
Art. X. Restitutie van ingehouden bijdragen, bedoeld bij het 5de lid van artikel 17 der Weduwenwet voor de ambtenaren 1890 en bij het 8ste lid van artikel 21 der Weduwenwet voor de onderwijzers 1905. . .	2,000.—
Art. XI. Kosten van het opmaken der vierde wetenschappelijke balans en alle daarmede in verband staande uitgaven. .	6,000.—
Art. XII. Aankoop van perceelen, welke het gebouw van het fonds belenden en verbouwing van een of meer dier perceelen tot uitbreiding van de bureau's, alsmede alle met den aankoop en de verbouwing in verband staande uitgaven. . .	50,000.—
Art. XIII. Gratificatiën . .	220.—
Art. XIV. Onvoorziene uitgaven	19,000.—
en alzoo tot een bedrag van *vier millioen zeshonderd vier en dertig duizend vierhonderd vijftig gulden* . . . . . *f*	4,634,450.—

Bij de artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging en aanvulling van de begrooting der uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1910. S. 419.

—

31 *December* 1910. WET, tot wijziging en aanvulling van de begrooting der uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1910. S. 420.

—

31 *December* 1910. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1911. S. 421.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting der uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1911 vastgesteld als volgt:

Art. I. Aandeel van het fonds in de bezoldiging van een adjunct-commies van het Departement van Financiën en traktement van een schrijver op jaarloon bij dat Departement . . . . . ƒ 656.25

Art. Ibis. Periodieke traktementsverhooging in den loop van het begrootingsjaar toe te kennen aan den in *artikel I* bedoelden schrijver op jaarloon . . . . . 50.—

Art. II. Bureelbehoeften en drukwerk . . . . . 300.—

Art. III. Pensioenen van weduwen en weezen van militairen en gepensionneerde militairen der landmacht . . . . . 9,500.—

Art. IV. Aankoop van geldswaardige papieren en daarmede in verband staande uitgaven 240,361.75

Art. V. Onvoorziene uitgaven . 1,000.—

en alzoo tot een bedrag van *tweehonderd een en vijftig duizend achthonderd acht en zestig gulden* (ƒ 251,868).

Bij de artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

—

31 *December* 1910. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1911. S. 422.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting der uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1911 vastgesteld als volgt:

Art. I. Aandeel van het fonds in de bezoldiging van een adjunct-commies van het Departement van Financiën en traktement van een schrijver op jaarloon bij dat Departement . . . . . ƒ 706.25

Art. Ibis. Periodieke traktementsverhooging in vorige jaren toegekend en in den loop van het begrootingsjaar nog toe te kennen aan den in artikel I bedoelden schrijver op jaarloon 112.50

Art. II. Bureelbehoeften en drukwerk . . . . . 300.—

Art. III. Pensioenen van weduwen en weezen van militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht . . . . . 5,000.—

Art. IV. Aankoop van geldswaardige papieren en daarmede in verband staande uitgaven 172,481.25

Art. V. Onvoorziene uitgaven . 1,000.—

en alzoo tot een bedrag van *een honderd negen en zeventig duizend zeshonderd gulden* (ƒ 179,600).

Bij de artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

—

31 *December* 1910. WET, tot vaststelling van het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 423.

Bij deze wet wordt het Iste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het *Huis der Koningin*, vastgesteld als volgt:

Art. 1. Inkomen van de Koningin ƒ 600,000

Art. 2. Inkomen van de Koningin-Weduwe 150,000

Art. 3. Onderhoud der Koninklijke paleizen 50,000

Art. 4. Verbouw en bijbouw in en aan het Koninklijk zomerverblijf *het Loo* en verplaatsing en vervanging van bijgebouwen, met de voorbereiding van de hiertoe betrekkelijke plannen en werkzaamheden en de uitvoering er van 145,000

ƒ 945,000

31 *December* 1910. WET, tot vaststelling van het *zevende* hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 424.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk *A* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende de *Nationale Schuld*, vastgesteld als volgt:

1e Afd.: Interesten enz. . .	*f*	32,122,544.30
2e Afd.: Amortisatie en aflossing van rentegevende Nationale Schuld	„	4,969,500.—
3e Afd.: Onvoorziene uitgaven	„	25,000.—
	f	87,117,044.30

31 *December* 1910. WET, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 425.

WIJ WILHELMINA, enz... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1911, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

A. *de directe belastingen:*

1. de grondbelasting,

2. de personeele belasting,

3. de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten,

3*a*. $^1/_3$ gedeelte van de krachtens de wet van 31 December 1909 (*Staatsblad* no. 462) geheven wordende tien opcenten op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten, over het belastingjaar 1910—1911,

4. de vermogensbelasting,

4*a*. $^1/_3$ gedeelte van de krachtens de wet van 31 December 1909 (*Staatsblad* no. 462) geheven wordende tien opcenten op de vermogensbelasting, over het belastingjaar 1910—1911;

B. *de accijnzen:*

5. de accijns op de suiker,

6. de accijns op den wijn,

7. de accijns op binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste *vijf en twintig millioen twee honderd duizend gulden*,

8. de accijns op het zout,

9. de accijns op bieren en azijnen,

10. de accijns op het geslacht;

C. *de indirecte belastingen:*

11. de rechten en boeten van zegel,

11*a*. vijftig opcenten op de rechten en boeten van zegel, met uitzondering van die genoemd bij de letters *a*, *b* en *c* van artikel 13 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* no. 93) en bij de wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* no. 155),

12. de rechten en boeten van registratie,

13. de rechten en boeten van hypotheek,

14. de rechten en boeten van successie en van overgang bij overlijden,

14*a*. acht en dertig opcenten op de rechten en boeten van successie en overgang bij overlijden;

D. *de rechten op den invoer:*

15. de rechten op den invoer,

16. de rechten op het formaatzegel, in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

16*a*. vijftig opcenten op het formaatzegel voornoemd;

E. *de waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken:*

17. de belasting op de gouden en zilveren werken,

18. het essaailoon in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben;

F. *de inkomsten der domeinen, wegen en vaarten:*

19. de inkomsten van de gewone domeinen, enz.,

20. de inkomsten van het domein van Oorlog,

21. de inkomsten van de groote wegen,

22. de inkomsten van vaarten, veren en havens;

G. 23. de opbrengst der posterijen;

H. 24. de opbrengst der Rijkstelegrafen en -telephonen;

I. 25. de opbrengst der Staatsloterij;

J. 26. de opbrengst der uitgifte van akten voor de jacht en visscherij;

K. 27. de opbrengst der loodsgelden;

L. *het recht op de mijnen:*

28. het vaste en proportioneele recht op de mijnen,

28*a*. vijftien opcenten van het recht op de mijnen voor kwade posten en collecteloon;

M. 29. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen;

N. 30. het aandeel van den Staat in de winsten van de Nederlandsche Bank, ingevolge de wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* no. 335);

O. 31. de in art. 2 bedoelde bijdrage uit het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen;

P. 32. de leges geheven ingevolge de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* nº. 80), gewijzigd bij die van 29 December 1893 (*Staatsblad* nº. 246);

Q. *aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de uitgaven wegens de Nationale Schuld:*

33. het aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld,

34. het aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de uitgaven voor renten, kosten en aflossing van drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld;

R. 35. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken;

S. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Buitenlandsche Zaken betreffende:*

36. de consulaatrechten,

37. de door de Chineesche Regeering verschuldigde schadevergoeding ter zake van de onlusten in 1900,

38. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Buitenlandsche Zaken ressorteerende.

39. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

40. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

T. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Justitie betreffende:*

41. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

42. de inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangenissen en de Rijkswerkinrichtingen,

43. de baten het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende,

44. de inkomsten voortvloeiende uit den dienst van het Rijkstucht- en -opvoedingswezen,

45. de inkomsten ingevolge de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* nº. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken,

46. de Griffierechten,

47. de gerechtelijke boeten,

48. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Justitie ressorteerende,

49. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

50. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

U. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Binnenlandsche Zaken betreffende:*

51. de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

52. de baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten,

53. de baten voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden*,

54. de baten voortvloeiende uit het beheer van de clinieken der Rijksuniversiteit te *Utrecht*,

55. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten,

56. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 138 der wet tot regeling van het hooger onderwijs,

57. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool,

58. de betalingen voor het afleggen der examens aan de Technische Hoogeschool,

59. de bijdragen van leerlingen op de Rijkshoogere burgerscholen,

60. de bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks- hoogere burgerscholen,

61. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

62. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs,

63. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij de lagere scholen,

64. de teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar, volgens art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1909 te veel is genoten,

65. de bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten,

66. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers,

67. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksschool voor kunstnijverheid,

68. het batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij,

69. de opbrengst van het verkort verslag van de vergaderingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal,

70. de vergoeding door gemeenten in de kosten van wachtgelden van onderwijzers,

71. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Binnenlandsche Zaken ressorteerende,

72. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

73. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

V. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Marine betreffende:*

74. de bijdrage voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de marine,

75. de bijdragen voor de opleiding van adspirant-administrateurs,

76. de bijdragen voor de opleiding van adspirant-machinisten,

77. de uitkeering van *België* wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde*,

78. de vergoeding door *België*, ingevolge artikel 11 van de overeenkomst van 27 October 1904, goedgekeurd bij de wet van 12 December 1905 (*Staatsblad* n°. 316), betreffende de verbetering der verlichting van de *Wester-Schelde*,

79. de teruggave door *België* van de traktementen van de opzichters en lichtwachters bij de verlichting van de *Wester-Schelde*,

80. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Marine ressorteerende,

81. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen;

82. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

W. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Financiën betreffende:*

83. de verjaarde renten,

84. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld,

85. de baten van 's Rijks Munt,

86. de vergoeding door provinciën en gemeenten, in 1911 verschuldigd, voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1910, op de personeele belasting over het dienstjaar 1909 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1909/1910,

87. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1908 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1907/1908,

88. het aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer en de accijnzen vallende,

89. de kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen,

90. de leges aan de schatkist vervallen,

91. de ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd, en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

92. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

93. de opbrengst van het door de landmeters en de boekhouders van het kadaster voor particulieren verrichte werk,

94. de annuïteiten van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet,

95. de rente van voorschotten aan het Tiendfonds,

96. de geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1911 vervalt,

97. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren tot de Hooge Staatslichamen behoorende,

98. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Financiën ressorteerende,

99. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

100. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

X. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Oorlog betreffende:*

101. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie,

102. de bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadettenschool,

103. de teruggaven van voorschotten aan officieren verstrekt, tot aanschaffing van paarden,

104. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Oorlog ressorteerende,

105. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

106. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

Y. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Waterstaat betreffende:*

107. de baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijks vischhal en -visschershaven te *IJmuiden*,

108. de teruggave door *België* van de kosten van verbetering van het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen*,

109. de baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatsspoorwegen,

110. de rente door de gemeente *Venlo* verschuldigd van het haar verleende voorschot voor het inrichten der spoorwegbrug over de *Maas* voor gewoon verkeer,

111. de teruggaven van voorschotten voor den aanleg van spoorwegen met beperkte snelheid,

112. de uitkeering van *België* volgens art. 10 van de overeenkomst van 31 October 1879, goedgekeurd bij de wet van 22 April 1880 (*Staatsblad* nº. 63), voor werken voor de uitloozing der *Vlaamsche wateren*,

113. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

114. de rente à 3 ten honderd over het voorschot aan de Noordoosterlocaalspoorwegmaatschappij verstrekt ingevolge artikel 11 der overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1898 (*Staatsblad* nº. 185), en dividend over de aandeelen dier Maatschappij in het bezit van het Rijk,

115. de baten en opkomsten voortvloeiende uit den dienst der posterijen,

116. de baten en opkomsten voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen en -telephonen,

117. de teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank,

118. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Waterstaat ressorteerende,

119. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

120. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

Z. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende:*

121. de baten voortvloeiende uit het beheer der Rijkslandbouwinrichtingen te *Wageningen*,

122. de bijdrage uit de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de kosten van de Rijkshoogere land-, tuin- en boschbouwschool,

123. de bijdragen van leerlingen der Rijkszuivelschool te *Bolsward* en de bijdrage der provincie *Friesland* in de kosten dier school,

124. de bijdragen van leerlingen op de winterscholen,

125. de inkomsten van het hengstveulendepot te *Bergen op Zoom*,

126. de ontvangsten wegens Rijkskeuring van hengsten,

127. de baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool,

128. de baten voortvloeiende uit het Koninklijk besluit van 2 September 1904 (*Staatsblad* nº. 219), houdende bepalingen ter bestrijding van tuberculose onder het rundvee,

129. de baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch,

130. de baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks seruminrichting,

131. de opbrengst der Rijkslandbouwproefstations,

132. de justeerloonen van gewichten,

133. de baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, na aftrek van de vrachten en verdere onkosten op den verkoop van de producten vallende,

134. de terugbetaling door de Rijksverzekeringsbank van premiën door den Staat aan de Bank als oninbaar vergoed, doch later nog ingekomen,

135. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel ressorteerende,

136. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

137. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

AA. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Koloniën betreffende:*

138. de rente door de kolonie *Suriname* verschuldigd van het voorschot voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lawa-gebied*,

139. het aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de Deutsch-Niederländische-Telegraphen-Gesellschaft geëxploiteerde lijnen in Nederlandsch-Indië,

140. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Koloniën ressorteerende,

141. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

142. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende.

2. Van het voordeelig slot der rekening van het Fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, over het jaar 1909 en de in 1910 te ontvangen koopprijzen van domeinen en afkoopprijzen van tiendrecht, jacht- en vischrecht en grondrenten, eeuwigdurende erfpachten en dergelijke praestatiën, wordt een bedrag van *een millioen gulden* toegevoegd aan de middelen tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911.

3. Naar aanleiding van art. 35 der wet van 21 April 1810 (*Bulletin des Lois*, nº. 285) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1911 bepaald op *twee en een half ten honderd* der zuivere opbrengst.

4. In de som welke aan de middelen en inkomsten bij artikel 1 dezer wet aangewezen, tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen of door beleening van schatkistbiljetten tot een bedrag van ten hoogste *twintig millioen gulden.*

5. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1911.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 1 *Jan.* 1911.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1911.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1911.

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
A. *Directe belastingen.*		
1. Grondbelasting	ƒ 14,880,000	
Af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	„ 55,000	ƒ 14,825,000
2. Personeele belasting	ƒ 12,415,000	
Af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	„ 665,000	11,750,000
3. Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten	ƒ 10,150,000	
3*a*. 10 opcenten op die belasting (1/3 gedeelte)	„ 330,000	
	ƒ 10,480,000	
Af: *a*. ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen, teruggaven en oninbare posten ƒ 237,000		
b. uitkeering aan de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* volgens de wet van den 9den April 1897 (*Staatsblad* nº. 84) „ 800,000	„ 1,037,000	9,443,000
4. Vermogensbelasting	ƒ 9,400,000	
4*a*. 10 opcenten op die belasting (1/3 gedeelte)	„ 308,000	
	ƒ 9,708,000	
Af: ontheffingen, kwijtscheldingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten, welke in 1911 worden betaald	„ 31,000	9,677,000
B. *Accijnzen.*		
5. Suiker	ƒ 23,200,000	
6. Wijn	„ 1,630,000	
7. Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	„ 25,200,000	
8. Zout	„ 1,750,000	
9. Bieren en azijnen	„ 1,300,000	
10. Geslacht	„ 5,150,000	58,230,000
C. *Indirecte belastingen.*		
11. Zegelrechten ƒ 5,365,000		
50 opcenten op zegelrechten „ 635,000	ƒ 6,000,000	
12. Registratierechten	„ 6,750,000	
13. Hypotheekrechten	„ 700,000	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.			Beloop per middel of inkomst.
14. Rechten van successie en van overgang bij overlijden	ƒ 10,380,000		
38 opcenten op die rechten	„ 3,940,000		
		„ 14,320,000	ƒ 27,770,000
D. *Rechten op den invoer.*			
15. Rechten op den invoer		ƒ 13,200,000	
16. Formaatzegel	ƒ 16,000		
50 opcenten op het formaatzegel	8,000		
		„ 24,000	
			13,224,000
E. *Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.*			
17. Belasting		ƒ 450,000	
18. Essaailoon in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben		„ 500	
			450,500
F. *Domeinen, enz.*			
19. Inkomsten van de gewone domeinen		ƒ 1,430,000	
20. Inkomsten van het domein van Oorlog		80,000	
21. Inkomsten van de groote wegen		43,000	
22. Inkomsten van vaarten, veren en havens		„ 107,000	
			1,660,000
G. 23. *Opbrengst der posterijen*			15,653,000
H. 24. *Opbrengst der Rijkstelegrafen en telefonen*			4,261,000
I. 25. *Opbrengst der Staatsloterij*			654,000
J. 26. *Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij*			159,000
K. 27. *Loodsgelden*			3,100,000
L. *Recht op de mijnen.*			
28. Vast recht en proportioneel recht		ƒ 27,310	
15 opcenten voor kwade posten en collecteloon		4,090	
			31,400
Totaal van de middelen A—L			170,887,900
M. 29. *Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen*			4,188,140
N. 30. *Aandeel van den Staat*, ingevolge de wet van den 31sten December 1903 (*Staatsblad* nº. 335), *in de winsten der Nederlandsche Bank*, zijnde één vierde gedeelte der over het boekjaar 1910/1911 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1911/1912 den Staat toekomende winsten			2,256,000
O. 31. De in artikel 2 der Middelenwet bedoelde *bijdrage* uit het *Fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen*			1,000,000
P. 32. *Leges*, geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* nº. 80), gewijzigd bij die van den 29sten December 1893 (*Staatsblad* nº. 246)			100,000
Q. *Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de uitgaven wegens de Nationale Schuld.*			
33. *Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld		ƒ 100,000	
34. *Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven voor rente, kosten en aflossing van drie ten honderd rentegevende schuld		„ 3,854,500	
			3,954,500

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
R. 35. Opbrengst van voor het *publiek verkrijgbaar gestelde stukken*		ƒ 22,500
S. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Buitenlandsche Zaken betreffende.*		
36. Consulaatrechten	ƒ 52,000	
37. Schadevergoeding door de Chineesche Regeering verschuldigd, ter zake van de onlusten in 1900	„ 62,000	
38. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Buitenlandsche Zaken* ressorteerende . . .	„ 13,000	
39. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„ 700	
40. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende .	„ 500	
		128,200
T. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Justitie betreffende.*		
41. Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen	ƒ 25,000	
42. Inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangenissen en in de Rijkswerkinrichtingen	„ 845,500	
43. Baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende	„ 106,700	
44. Inkomsten voortvloeiende uit den dienst van het Rijkstucht- en opvoedingswezen	„ 22,400	
45. Inkomsten ingevolge de wet van den 30sten September 1893 (*Staatsblad* nº. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken.	„ 19,500	
46. Griffierechten	„ 280,000	
47. Gerechtelijke boeten.	„ 375,000	
48. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Justitie* ressorteerende	„ 95,000	
49. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„ 1,200	
50. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende .	„ 15,000	
		1,785,300
U. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten, het Departement van Binnenlandsche Zaken betreffende.*		
51. Bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen . . .	ƒ 5,000	
52. Baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten.	„ 40,000	
53. Baten voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden*	„ 12,000	
54. Baten voortvloeiende uit het beheer van de klinieken der Rijksuniversiteit te *Utrecht*	„ 37,000	
55. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijks-universiteiten	„ 300,000	
56. Betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 138 der wet tot regeling van het hooger onderwijs	„ 32,000	
57. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool	„ 145,000	
58. Betalingen voor het afleggen der examens aan de Technische Hoogeschool	„ 25,000	
59. Bijdragen van leerlingen op de Rijks- hoogere burgerscholen	„ 111,000	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.			Beloop per middel of inkomst.
60. Bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks- hoogere burgerscholen	ƒ	24,300	
61. Schoolgelden van leerlingen, verbonden aan de Rijks-kweekscholen van onderwijzers	„	14,250	
62. Betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs	„	45,000	
63. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij de lagere scholen	„	550,000	
64. Teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar, volgens art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1909 te veel is genoten	„	110,000	
65. Bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten	„	6,000	
66. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers	„	3,000	
67. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksschool voor kunstnijverheid	„	2,200	
68. Batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij.	*Memorie.*		
69. Opbrengst van het verkort verslag van de vergaderingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal	„	5,000	
70. Vergoeding door gemeenten in de kosten van wachtgelden van onderwijzers	„	10,000	
71. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Binnenlandsche Zaken* ressorteerende	„	405,000	
72. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„	1,000	
73. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„	18,000	
			ƒ 1,900,750
V. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Marine betreffende.*			
74. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine	ƒ	36,000	
75. Bijdragen voor de opleiding van adspirant-administrateurs.	„	2,100	
76. Bijdragen voor de opleiding van adspirant-machinisten	„	7,540	
77. Uitkeering van *België* wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde*	„	10,000	
78. Vergoeding door *België* ingevolge art. 11 van de overeenkomst van den 27sten October 1904, goedgekeurd bij de wet van den 12den December 1905 (*Staatsblad* nº. 316), betreffende de verbetering der verlichting van de *Wester-Schelde*	„	32,600	
79. Teruggave door *België* van de traktementen van de opzichters en lichtwachters bij de verlichting van de *Wester-Schelde*	„	9,350	
80. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van *Marine* ressorteerende	„	20,000	
81. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„	125,000	
82. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„	23,000	
			265,590
W. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Financiën betreffende.*			
83. Verjaarde renten	ƒ	20,000	
84. Inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld	„	18,000	
85. Baten van 's Rijks Munt	„	155,200	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
86. Vergoeding door provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1910, op de personeele belasting over het dienstjaar 1909 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1909/1910	*f* 396,300	
87. Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1908 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1907—1908.	„ 320,000	
88. Aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer en de accijnzen vallende	„ 50,000	
89. Kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen	„ 147,000	
90. Leges aan de schatkist vervallen	„ 230,000	
91. Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen, gebezigd tot vermenging van zout	„ 90,200	
92. Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster.	„ 76,000	
93. Opbrengst van het door de landmeters en boekhouders van het kadaster voor particulieren verrichte werk	„ 85,000	
94. Annuïteiten van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet:		
a. rente	„ 100,000	
b. aflossing.	„ 25,000	
95. Rente van voorschotten aan het Tiendfonds	„ 56,000	
96. Geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1911 vervalt	„ 1,400	
97. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, tot de *Hooge Staatslichamen* behoorende	„ 6,000	
98. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Financiën* ressorteerende	„ 172,000	
99. Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen.	6,000	
100. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende.	„ 100,000	
		f. 2,054,100
X. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Oorlog betreffende.*		
101. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie	*f* 67,000	
102. Bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadettenschool.	„ 15,000	
103. Teruggaven van voorschotten aan officieren verstrekt tot aanschaffing van paarden	„ 3,000	
104. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Oorlog* ressorteerende	„ 17,000	
105. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„ 300,000	
106. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„ 30,000	
		432,000
IJ. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Waterstaat betreffende.*		
107. Baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijksvischhal en visschershaven te *IJmuiden*	*f* 145,000	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.			Beloop per middel of inkomst.
108. Teruggave door *België* van de kosten van verbetering van het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen*	*f*	110,000	
109. Toevallige baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatsspoorwegen	„	30,000	
110. Rente door de gemeente *Venlo* verschuldigd van het haar verleende voorschot voor het inrichten der spoorwegbrug over de *Maas* voor gewoon verkeer	„	900	
112. Teruggaven van voorschotten voor den aanleg van spoorwegen met beperkte snelheid	„	5,300	
113. Uitkeering van *België* volgens art. 10 van de overeenkomst van den 31sten October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (*Staatsblad* nº. 63), voor werken voor de uitloozing der *Vlaamsche wateren*	„	58,300	
114. Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken	„	796,100	
115. Rente à 3 ten honderd over het voorschot aan de N.-O. Locaalspoorwegmaatschappij verstrekt, ingevolge art. 11 der overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1898 (*Staatsblad* nº. 185) en dividend over de aandeelen dier maatschappij in het bezit van het Rijk	„	190,000	
115. Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der posterijen	„	61,000	
116. Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen en telefonen	„	34,800	
117. Teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank	„	780,430	
118. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Waterstaat* ressorteerende	„	280,000	
119. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„	20,000	
120. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„	8,000	
			f 2,519,830
Z. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten, het Departement van Landbouw, Nijverheid en handel betreffende.*			
121. Baten voortvloeiende uit het beheer der Rijkslandbouwinrichtingen te *Wageningen*	*f*	20,800	
122. Bijdrage uit de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* in de kosten van de Rijks- hoogere land-, tuin- en boschbouwschool.	„	20,000	
123. Bijdragen van leerlingen der Rijkszuivelschool te *Bolsward* en de bijdrage der provincie *Friesland* in de kosten dier school.	„	3,000	
124. Bijdragen van leerlingen op de winterscholen	„	3,600	
125. Inkomsten van het hengstveulen-depot te *Bergen op Zoom.*	„	12,200	
126. Ontvangsten wegens Rijkskeuring van hengsten	„	1,000	
127. Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool	„	30,000	
128. Baten voortvloeiende uit het Koninklijke besluit van 2 September 1904 (*Staatsblad* nº. 219), houdende bepalingen ter bestrijding van tuberculose onder het rundvee	„	100,000	
129. Baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch	„	190,000	
130. Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks serum-inrichting	„	3,000	
131. Opbrengst der Rijkslandbouwproefstations	„	41,000	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.			Beloop per middel of inkomst.
132. Justeerloonen van gewichten	f	17,000	
133. Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, na aftrek van de vrachten en verdere onkosten op den verkoop van de producten vallende	„	1,771,000	
134. Terugbetaling door de Rijksverzekeringsbank van premiën door den Staat aan de Bank als oninbaar vergoed, doch later nog ingekomen		*Memorie.*	
135. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Landbouw, Nijverheid en Handel* ressorteerende	„	89,000	
136. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„	6,000	
137. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende.	„	12,000	
			f 2,319,600
AA. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Koloniën betreffende.*			
138. Rente, door de kolonie *Suriname* verschuldigd van het voorschot voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lawa*-gebied	f	247,200	
139. Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de „Deutsch-Niederländische-Telegraphen-Gesellschaft" geëxploiteerde lijnen in *Nederlandsch-Indië*	„	73,000	
140. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Koloniën* ressorteerende	„	7,000	
141. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen:	„	400	
142. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„	5,000	
			332,600
		Totaal	f 194,237,010

31 *December* 1910. WET, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 426.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de toestand van 's Lands financiën, in afwachting van de totstandkoming van maatregelen van duurzamen aard tot versterking der middelen, alsnog maatregelen van tijdelijken aard vordert en dat te dien einde eene aanvulling noodig is van de middelen ter goedmaking van de uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Er worden geheven tien opcenten op:

a. de aanslagen in de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, over het belastingjaar, loopende van 1 Mei 1911 tot en met 30 April 1912, op te leggen aan de sub *a* en *c*—*k* van artikel 1 der wet op die belasting bedoelde belastingplichtigen, alsmede aan de sociëteiten;

b. de aanslagen in de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten op te leggen aan de sub *b* van artikel 1 der wet op die belasting bedoelde belastingplichtigen, behalve de sociëteiten, wegens uitdeelingen als bedoeld in artikel 5, § 1 dier wet, betrekking hebbende op een boekjaar, welks einde valt in het hiervoren sub *a* genoemde belastingjaar;

c. de aanslagen in de vermogensbelasting over het belastingjaar, loopende van 1 Mei 1911 tot en met 30 April 1912.

2. Van de opbrengst wegens de volgens het voorgaande artikel geheven opcenten wordt $^2/_3$ toegevoegd aan de middelen, ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 11 *Jan.* 1911.)

AANVULLINGEN.

25 *Januari* 1910. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 20 Januari 1910, nº. 45, afdeeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1. Te bepalen, dat in Ons besluit van 30 Maart 1904, nº. 19:

I. het tweede lid van artikel 1, lett. *a*, zal worden gelezen als volgt:

„Hoofdcommiezen en commiezen ter directie, adjunct-inspecteurs, adjunct-controleurs der grondbelasting en surnumerairs".

II. In artikel 9 in plaats van „ontvangers" zal worden gelezen „ambtenaren".

III. Achter artikel 34 zal worden opgenomen een hoofdstuk, luidende als volgt:

Adjunct-controleurs der grondbelasting.

Art. 34*bis*. De adjunct-controleurs der grondbelasting worden gekozen uit de ontvangers, die surnumerair zijn geweest, en de surnumerairs.

Art. 34*ter*. De jaarlijksche bezoldiging van de adjunct-controleurs der grondbelasting bedraagt *f* 1600 en wordt na een diensttijd als zoodanig van 4 jaren, tot *f* 1800 verhoogd.

2. enz.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 25 Januari 1910.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

7 *Februari* 1910. ARREST van den Hoogen Raad:

De bepaling in eene plaatselijke verordening, strafbaar stellende ook dengene, die eenig werk *doet* uitvoeren in strijd met de gestelde voorschriften, is, voorzoover daarbij bepaald is, wie als dader van de bij de Verordening strafbaar gestelde handelingen moet worden beschouwd, in strijd met art. 91 Swb., volgens welk artikel de vraag, wie als daders van eene overtreding strafbaar zijn, uitsluitend haar antwoord moet vinden in art. 47 Swb., tenzij de wet anders bepaalt.

Onder „doen plegen" verstaat art. 47 alleen het doen verrichten van de strafbare handeling door een ander, die daarbij bloot als zijn werktuig handelt.

De rechter moet deze laatste omstandigheid onderzoeken en daarover beslissen, alvorens eene veroordeeling wegens „doen plegen" te kunnen uitspreken.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending althans verkeerde toepassing van art. 3, 2de lid, der Verord. houdende voorschriften als bedoeld in art. 1 der Woningwet voor de gemeente Aalten, goedgekeurd bij K. B. van 12 Juli 1906 nº. 52, doordat de Rechtbank, waar feitelijk vaststaat, dat de huizen in kwestie aan de straatzijde over eene lengte van 2 M. tegen elkander zijn aangebouwd, heeft beslist, dat er eenige ruimte tusschen die huizen is gelaten;

Overwegende ambtshalve, dat bij het in hooger beroep bevestigde vonnis des Kantonrechters ten laste van den requirant als bewezen is aangenomen, met zijne schuld daaraan, dat hij te Aalten in of omstreeks de maand Maart 1909, een buitenmuur van een

voor hem in aanbouw zijnde woning aan de Landstraat, zoodanig heeft doen optrekken, dat tusschen dien buitenmuur en het daarnaast staande gebouw eenige ruimte werd opengelaten, welke ruimte minder bedroeg dan één meter;

dat de Kantonrechter, na hierbij te hebben beslist, dat de requirant voormelden buitenmuur heeft doen *optrekken*, hem vervolgens heeft schuldig verklaard aan de overtreding van het te Aalten een werk *doen uitvoeren* in strijd met het voorschrift van het 2de lid van art. 3 der Verord. voor de gemeente Aalten, houdende voorschriften als bedoeld in art. 1 der Woningwet, en, met toepassing der artt. 3 en 54 der evengemelde Verord., vastgesteld door Ged. Staten van Gelderland bij besluit van 12 Juni 1906 nº. 86, en de artt. 23 en 91 Strafr., hem, *als dader* van voormeld feit, heeft veroordeeld tot de straf in het hoofd van dit arrest vermeld;

dat, bij voormeld art. 54 der bedoelde Verord., wel strafbaar is gesteld zoowel hij, die eenig werk uitvoert, als hij, die dit doet uitvoeren in strijd met de gestelde voorschriften, maar deze regeling, voor zoover daarbij bepaald is, wie als dader van de bij de Verord. verboden handelingen strafbaar is, in strijd is met art. 91 Strafr., ingevolge welk artikel, blijkens zijne bewoordingen, zoowel als blijkens zijne geschiedenis, de vraag, wie als daders van eene overtreding strafbaar zijn, uitsluitend hare beantwoording kan vinden in art. 47 Strafr., tenzij de wet anders bepaalt, wat hier niet het geval is;

dat, volgens dit art. 47 Strafr., als dader van een strafbaar feit mede kan worden gestraft, hij die zoodanig feit heeft doen plegen, maar dit artikel daaronder verstaat hij die de strafbare handeling heeft doen verrichten door een ander, die daarbij bloot als zijn werktuig handelde;

dat de strafbaarheid van den requirant voor het doen optrekken van den voormelden buitenmuur derhalve afhankelijk is van de beantwoording der vraag of de persoon, door wien hij den buitenmuur heeft doen optrekken, daarbij bloot als zijn werktuig heeft gehandeld, en de Kantonrechter alzoo dit punt had behooren te onderzoeken en daaromtrent te beslissen, alvorens hij kon aannemen, dat de requirant de voormelde overtreding heeft *doen vlegen* in de beteekenis, waarin art. 47, 1º. Strafr. die woorden bezigt, en hem diensvolgens als dader van die overtreding te veroordeelen;

dat eene beslissing daaromtrent evenwel in het vonnis des Kantonrechters niet voorkomt en zijn vonnis dus, in dit opzicht, niet behoorlijk met reden is omkleed, waardoor gehandeld is in strijd met art. 221 in verband met de artt. 211 en 253 Strafv., waartegen art. 223 van hetzelfde Wetboek de straf van nietigheid bedreigt en de Rechtbank, door dit vonnis in hooger beroep te bevestigen, bijgevolg dezelfde artikelen in verband met art. 256 Strafv. heeft geschonden;

O. dat het beklaagde vonnis alzoo wegens schending van voorgeschreven vormen behoort te worden vernietigd en bijgevolg een onderzoek van het middel van cassatie, dat op beweerde verkeerde toepassing der voormelde verordening berust, kan achterwege blijven:

Vernietigt het vonnis, den 27 Oct. 1909 door de Arrond.-Rechtbank te Zutphen in deze zaak gewezen;

Recht doende krachtens art. 106 R. O.:

Verwijst de zaak naar het Gerechtshof te *Arnhem*, ten einde op het bestaande hooger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan. (W. v. 'T R. 8989.)

—

4 *April* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing:

dat het van gemeentewege bevolen herstel en onderhoud van eene straat, die zooals feitelijk vaststaat met gedoogen van den beklaagde als rechthebbende voor het publiek verkeer openstaat en dus niet tot publieken dienst bestemd is, niet als arbeid en levering ten behoeve van een gemeentewerk kan worden beschouwd;

dat de bepalingen van bovenvermelde strekking in overeenstemming zijn met de bij art. 625 B. W. erkende en bij art. 135 der Gemeentewet gegeven bevoegdheid.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending, immers verkeerde toepassing van de artt. 216 Strafv. in verband met 3 der verordening voor de gemeente Leiden van 6 Juli 1899 (gemeenteblad nº. 15) zooals die luidt na de daarin gebrachte wijzigingen, door den requirant te veroordeelen, op grond van overtreding der artt. 1, 2, 3 en 24 der evengenoemde verordening, zulks terwijl niet in de dagvaarding is ten laste gelegd, dat de Oranjestraat met keien of klinkers was geplaveid;

II. Schending, althans verkeerde toepassing der artt. 211, 221, 223 en 253 Strafv. in verband met art. 3 der aangehaalde verordening, doordat verzuimd is te onderzoeken, of

de Oranjestraat met keien of klinkers geplaveid was;

III. Schending van art. 221 Strafv., doordat verzuimd is art. 5 der gemelde verordening aan te halen;

IV. Schending van de artt. 239 jº. 232—237 der Gemeentewet daar de onderhavige verordening, in het publiek belang der gemeente lasten oplegt, zonder dat ze Koninklijk goedgekeurd is;

V. Schending door niet toepassing van art. 625 B. W. door toepassing te verleenen aan de onderhavige verordening, die eene ongeoorloofde inbreuk maakt op het eigendomsrecht;

VI. Schending van art. 135 der Gemeentewet, door de onderhavige verordening verbindend te verklaren hoewel die regelt een onderwerp, niet tot de competentie van de gemeentelijke wetgeving behoorend;

Overwegende, dat aan den requirant bij de inleidende dagvaarding is ten laste gelegd: dat hij te Leiden op den 8 Nov. 1909 als eigenaar van een gedeelte Oranjestraat, die met gedoogen van hem eigenaar voor het publiek verkeer openstaat, dat gedeelte voor de perceelen genummerd 35, 37, 38 en 40 niet heeft geplaveid gehad, en in goeden staat heeft onderhouden, aangezien de bestrating voor die perceelen geheel was opgebroken, terwijl na over die straat gedreven schouw op 8 Oct. te voren beklaagde door B. en W. is aangeschreven, in dat gebrek te voorzien en hij na gedreven herschouw op 21 Oct. daaraanvolgende nogmaals door dat College is aangemaand bij schrijven van 27 October 1909 om aan den gegeven last te voldoen, en die verbeteringen voor 8 November 1909 aan te brengen;

dat het bovenstaande feit bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend is bewezen verklaard met requirants schuld daaraan, met qualificatie en veroordeeling van den requirant te dier zake als in het hoofd van dit arrest is vermeld;

Os wat het eerste middel betreft:

dat de bepalingen der Verordening van 6 Juli 1899 (gemeenteblad nº. 15) op wegen, lanen, straten enz. en wateringen en slooten, gewijzigd bij verordeningen van 30 Nov. 1905 (gemeenteblad nº. 33), 6 Dec. 1906 (gemeenteblad nº. 34) en 3 Juni 1909 (gemeenteblad nº. 9) luiden, voor zoover hier toepasselijk:

Art. 1. Deze verordening is van toepassing op:

a. alle wegen, lanen, paden, straten, voor zoover die bijzonder eigendom zijn; en met gedoogen van de rechthebbenden voor het publiek verkeer openstaan.

2. De eigenaren zijn verplicht de in art. 1 genoemde eigendommen in goeden staat te onderhouden.

3. Tot het onderhoud van de in art. 1*a* genoemde eigendommen behoort:

dat alle sporen, slinken en gaten worden gedicht en alle oneffenheden worden geslecht;

dat, zoo zij met keien of met klinkers zijn geplaveid, dat plaveisel worde hersteld en in goeden staat worde gehouden;

dat derhalve door den gemeentewetgever wordt geëischt onderhoud der sub *a* bedoelde straten in goeden staat en wel, wat de niet geplaveide straten betreft, door alle sporen, slinken en gaten te dichten en alle oneffenheden te slechten, en, wat de met keien of klinkers geplaveide straten betreft, door het plaveisel te herstellen en in goeden staat te houden;

dat nu uit de telastelegging, dat beklaagde het gedeelte der Oranjestraat vóór de in de dagvaarding genoemde perceelen niet heeft *geplaveid* gehad en in goeden staat heeft onderhouden, aangezien de *bestrating* voor die perceelen geheel was *opgebroken*, kennelijk volgt, dat is ten laste gelegd dat de Oranjestraat geplaveid was met keien of klinkers, zoodat het eerste middel zijn feitelijken grondslag mist;

O. wat het tweede middel van cassatie betreft:

dat de Kantonrechter alles wat ten laste was gelegd heeft bewezen verklaard, en dus ook heeft onderzocht en beslist, dat de Oranjestraat was geplaveid, hetzij met keien of klinkers, hetgeen, zooals hiervoren werd overwogen, kennelijk mede is ten laste gelegd en, door in het vonnis op te nemen den inhoud der wettige bewijsmiddelen waarop de bewezenverklaring steunt, en waaruit het bewijs kon worden afgeleid, die beslissing naar den eisch der wet met redenen heeft omkleed;

dat derhalve het tweede middel van cassatie is ongegrond;

O. wat het derde middel van cassatie betreft:

dat art. 5 der bedoelde verordening geene bepaling bevat omtrent het onderhoud van bestaande geplaveide straten, maar alleen het geval behandelt, dat de Raad heeft gelast, dat een nog niet met keien of klinkers geplaveide straat, geheel of gedeeltelijk moet geplaveid worden, waarvan ten deze geen sprake is, zoodat bedoeld artikel niet is toegepast en bijgevolg ook niet behoefde aangehaald te worden, waaruit de ongegrondheid van het derde middel van cassatie volgt;

O. wat het vierde middel van cassatie betreft:

dat de in het publiek belang opgelegde verplichting tot onderhoud, waarvan het verzuim is ten laste gelegd, bestaat in den arbeid van het herstellen van het plaveisel en het houden van dat plaveisel in goeden staat, en als natuurlijk gevolg daarvan in de levering van wat voor dien arbeid noodig is;

dat echter dit van gemeentewege bevolen herstel en onderhoud van een straat, die, zooals feitelijk vaststaat, met gedoogen van den requirant als rechthebbende voor het publiek verkeer openstaat, en dus niet tot publieken dienst bestemd is, niet als arbeid en levering ten behoeve van een *gemeentewerk* kan worden beschouwd;

dat hieruit volgt dat art. 239 in verband met de artt. 232—237 der Gemeentewet, ten deze niet toepasselijk zijn, zoodat de toegepaste verordening de Koninklijke goedkeuring niet behoefde;

dat alzoo het vierde middel ongegrond is;

O. wat het vijfde middel van cassatie betreft:

dat de toegepaste artikelen der verordening geen ongeoorloofde inbreuk maken op het eigendomsrecht van requirant, daar zij hem zijn eigendom van de straat noch rechtstreeksch noch zijdelings ontnemen, maar alleen eene beperking opleggen in het gebruik van zijn eigendom, zoolang die straat voor het publiek verkeer openstaat, hetgeen volgens art. 625 B. W. geoorloofd is;

dat alzoo ook dit middel ongegrond is;

O. wat het zesde middel betreft:

dat de toegepaste artikelen der verordening klaarblijkelijk beoogen om, in het belang van de veiligheid van het verkeer en dus in het belang van de openbare orde den goeden staat van de straten die met gedoogen van den eigenaar voor publiek verkeer openstaan te bevorderen ter voorkoming van ongelukken, zoodat de plaatselijke wetgever krachtens art. 135 der Gemeentewet bevoegd was bepalingen van die strekking in zijne verordening op te nemen, en de Kantonrechter terecht bij het bestreden vonnis die verordening heeft verbindend verklaard; waaruit de ongegrondheid van het zesde middel volgt;

O. ambtshalve:

dat op de overtreding van art. 2 der bedoelde verordening bij art. 24 dier verordening eene straf is gesteld van eene geldboete van ten hoogste *f* 5, zoo die overtreding bij de eerste schouw gebleken is, en geldboete van ten hoogste *f* 25, zoo die bij de tweede of naschouw gebleken is, zooals hier is ten laste gelegd en bewezen verklaard;

dat derhalve de qualificatie aan het bewezen verklaarde feit gegeven onjuist is en de Kantonrechter art. 24 der meergenoemde verordening heeft geschonden;

Vernietigt het vonnis door den Kantonrechter te Leiden den 20 Dec. 1909 in deze zaak gewezen, doch alleen voor wat betreft de aan het als bewezen aangenomen feit gegeven qualificatie;

Recht doende krachtens art. 106 R. O.:

Qualificeert het feit: „het, bij naschouw, als eigenaar van een met gedoogen van den rechthebbende voor het publiek verkeer openstaande straat, deze niet in goeden staat onderhouden, door niet te zorgen dat het plaveisel in goeden staat werd gehouden";

Verwerpt overigens het beroep in cassatie.

(W. v. 'T R. 9016.)

—

4 *April* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat de bepaling in eene gemeentelijke verordening, waarbij verboden wordt het venten op den openbaren weg of aan de huizen der ingezetenen van gedrukte of geschreven stukken des avonds na zes uur, is niet in strijd met art. 7 der Grondwet doch in overeenstemming met de bij art. 135 der Gemeentewet gegeven bevoegdheid.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending, althans verkeerde toepassing van de artt. 7, 144 en 167 der Grondwet en art. 135 der Gemeentewet, in verband met de artt. 30*bis* en 120 van de verordening op de straatpolitie te Maastricht j°. art. 216 Strafv.;

Overwegende, dat aan den requirant bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd en bij het in zooverre door de bestreden uitspraak bevestigde vonnis van den Kantonrechter te Maastricht, met requirants schuld daaraan, wettig en overtuigend is bewezen verklaard, dat hij den 5en Maart 1909 des avonds te circa 6½ uur te Maastricht op den openbaren weg langs het Vrijthof bezig is geweest met het venten van het weekblaadje „de Sint-Servatius Klok", hebbende hij daar met dat weekblaadje te koop geloopen en hebbende hij een exemplaar daarvan verkocht;

dat dit feit bij het beklaagde vonnis is gequalificeerd en de requirant deswege is veroordeeld, zooals aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

dat het eenig middel van cassatie rust op dezen tweeledigen grondslag, dat het door de Rechtbank toegepaste art. 30*bis* der verordening op de Straatpolitie te Maastricht bin-

dende kracht zou missen, als zijnde in strijd èn met art. 7 der Grondwet èn met art. 135 der Gemeentewet;

O. daaromtrent:

dat gezegd art. 30*bis* luidt: „Het venten op den openbaren weg of aan de huizen der ingezetenen van de in het vorige artikel genoemde stukken is des avonds na zes uur verboden";

dat het bedoelde vorige art., zijnde art. 30, handelt van „boeken, couranten, losse bladen, prenten, tijdschriften of andere gedrukte of geschreven stukken", terwijl tegen overtreding van het in art. 30*bis* gestelde verbod bij art. 120 der verordening straf is bedreigd;

dat bij het middel ten onrechte wordt beweerd, dat deze bepalingen strijden met de als geschonden voorgestelde artt.;

dat immers art. 7 der Grondwet, ook blijkens de geschiedenis van dat voorschrift, wel uitsluit de censuur, noodig ter verkrijging van het verlof om een tot openbaarmaking bestemd geschrift te drukken of te doen drukken en evenzeer het voorafgaand verlof van het openbaar gezag om een gedrukt geschrift door verspreiding of anderzins openbaar te maken, doch die grondwettelijke bepaling onverkort laat de bevoegdheid van den gemeentelijken wetgever om de verspreiding van gedrukte geschriften op de openbare straat, zonder haar in het algemeen te verbieden of van een voorafgaand verlof afhankelijk te stellen, te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde, bepaaldelijk ter beveiliging van het openbaar verkeer;

dat nu bij de vaststelling van de door den requirant aangevallen Maastrichtsche bepaling, welke een plaats vond in de afdeeling: „van den openbaren weg" in de verordening op de straatpolitie, de Gemeenteraad van Maastricht, slechts gebruik makende van de hem door art. 135 der Gemeentewet verleende en door art. 7 der Grondwet onaangetaste bevoegdheid de grenzen van die bevoegdheid, niet heeft overschreden;

dat toch in de gewraakte bepaling de openbaarmaking van gedrukte stukken niet in het algemeen wordt verboden of van een voorafgaand verbod afhankelijk gesteld, doch slechts de vrijheid om zoodanige stukken op de openbare straat door een bepaalde wijze van verspreiding, namelijk het venten, openbaar te maken, wordt beperkt door een voorschrift omtrent den tijd, waarop zulks met het oog op het publiek verkeer is verboden;

dat de vraag òf en in welke mate de openbare orde te Maastricht zoodanige beperking vordert, betreft de doelmatigheid der verbodsbepaling, welke niet staat ter beantwoording van de rechterlijke macht;

dat de Rechtbank dus te recht aan meergemeld art. 30*bis* bindende kracht heeft toegekend en het daartegen gerichte middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep in cassatie.

(W. v. 't R. 9018.)

—

11 *April* 1910. ARREST van den Hoogen Raad.

In art. 42 der Verordening houdende voorschriften als bedoeld in art. 1 der Woningwet, voor de gemeente Culemborg moet evenals in art. 3 al. 1 der Woningwet onder „voor een gedeelte vernieuwen" slechts worden verstaan eene min of meer ingrijpende verbouwing. Daaronder is niet te begrijpen het aanbrengen van een nieuwen vloer in een vertrek.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending althans verkeerde toepassing van artt. 36 j°. 42 der Verordening houdende voorschriften, als bedoeld in art. 1 der Woningwet voor de gemeente Culemborg, in verband met de artt. 3 en 5 der Woningwet;

Overwegende, dat van hetgeen aan den gerequireerde bij dagvaarding was ten laste gelegd, bij het bestreden vonnis als bewezen is aangenomen, dat hij op 23 Aug. 1909 te Culemborg in een aan de Rozenstraat, wijk D, n°. 145 gelegen, aan B. H. van Leeuwenstein toebehoorende woning, op den last van hem, beklaagde, als bouwkundige, een nieuwen houten vloer heeft doen aanbrengen, welke eene dikte had van minder dan 3 cM.;

dat de Rechtbank vervolgens den gerequireerde te dezer zake van alle rechtsvervolging heeft ontslagen, op grond, dat aan den gerequireerde niet was ten laste gelegd het geheel of voor een gedeelte vernieuwen van eene woning als in art. 42 der voormelde Verordening van Culemborg bedoeld, daar immers slechts dan sprake kan zijn van het voor een gedeelte vernieuwen van eene woning, wanneer eenige vernieuwing van — of verandering in eenig hoofdzakelijk bestanddeel dier woning plaats grijpt, als hoedanig niet kan worden aangemerkt het vervangen van een vloer van eenig materiaal, door een vloer van een ander materiaal;

O. dat, ter toelichting van het tegen deze beslissing gerichte middel van cassatie, in de eerste plaats wordt gewezen op het voorschrift van art. 3 al. 1 der Woningwet, waarbij aan de Gemeenteraden wordt opgedragen om o. a.

ook voorschriften vast te stellen betreffende de hechtheid van vloeren, waaruit zoude blijken dat de wetgever een vloer als een hoofdbestanddeel van eene woning beschouwt, en, in de tweede plaats, nog hierop, dat het maken van een geheel nieuwen houten vloer in eene woning wel degelijk te beschouwen is als eene gedeeltelijke vernieuwing van die woning, als in art. 42 der aangehaalde bouwverordening bedoeld;

O. hieromtrent, dat de Verordening houdende voorschriften als bedoeld in art. 1 der Woningwet voor de gemeente Culemborg, vastgesteld door Ged. Staten van Gelderland bij besluit van 8 Mei 1906 nº. 132, goedgekeurd bij K. B. van 25 Juni 1906 nº. 73 en afgekondigd den 25 Juli 1906, in haar Hoofdstuk I voorschriften bevat betreffende eischen, waaraan moet worden voldaan bij het bouwen van woningen, terwijl bij art. 42, voorkomende in haar Hoofdstuk II, voor zooveel thans van belang, is bepaald „De voorschriften van hoofdstuk I zijn van toepassing bij het geheel of voor een gedeelte vernieuwen van woningen, met dien verstande dat ten aanzien van de vernieuwing van een gedeelte eener woning alleen die voorschriften van toepassing zijn, die met het te vernieuwen gedeelte verband houden";

dat deze bepaling kennelijk is vastgesteld ter naleving van art. 3 al. 1 der Woningwet en dus moet worden aangenomen, dat vernieuwing eener woning „voor een gedeelte" in die bepaling dezelfde beteekenis heeft als in het evenaangehaald wettelijk voorschrift;

dat in dat wettelijk voorschrift onder het „voor een gedeelte" vernieuwen eener woning — krachtens art. 5 der Woningwet verboden zonder schriftelijke vergunning van B. en W. — is te verstaan eene min of meer ingrijpende verbouwing bij welker ontwerping en uitvoering ook rekening kan, en daarom naar 's wetgevers wil moet, worden gehouden met de in de betreffende verordening opgenomen voorschriften ten aanzien der punten onder *a*—*d* in de eerste zinsnede van het artikel vermeld, welke voorschriften, in tegenstelling met die ten aanzien der punten daar onder *e*—*j* vermeld, niet voor bestaande woningen behoeven te worden gegeven;

dat dit wordt bevestigd door de geschiedenis der wet, waaruit blijkt, dat het besproken art. 3 al. 1 der Woningwet aanvankelijk luidde: „Ten aanzien van geheel of gedeeltelijk te vernieuwen woningen . . . . . worden door den Gemeenteraad voorschriften vastgesteld", welke redactie werd gewijzigd zooals zij nu luidt juist om te voorkomen, dat de vernieuwing b.v. van een dak, van eene zoldering, *van een vloer*, van een trap, als „gedeeltelijke vernieuwing" zou worden aangemerkt;

dat nu onder eene ingrijpende verbouwing als bovenbedoeld niet is te begrijpen het aanbrengen van een nieuwen vloer in een vertrek, zoodat bij het bestreden vonnis het boven weergegeven art. 42 der Culemborgsche Verordening met juistheid is toegepast en het aangevoerde middel van cassatie is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 'T R. 9026.)

—

11 *April* 1910. ARREST van den Hoogen Raad.

De vraag, of er is eene bij de Hinderwet verboden inrichting, is in die wet nergens afhankelijk gesteld van de omstandigheid, of die inrichting in eene roerende dan wel in eene onroerende zaak is gevestigd. De wet verbiedt in het algemeen het zonder de vereischte vergunning hebben of houden der in die wet genoemde inrichtingen.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending der artt. 1, 2 VII en 22*a* der Hinderwet, door de bepalingen dier wet uit te strekken verder dan tot „inrichtingen" en haar ook toepasselijk te verklaren op roerende zaken met name op schepen, waarin voor korteren of langeren tijd, lompen opgeborgen worden;

Overwegende, dat den requirant bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd: dat hij en zijne beide medebeklaagden „op den 19 Juni 1909 als hoofden eener onderneming — t. w. een lompenhandel — te zamen en in vereeniging zonder de vereischte vergunning in een in de gemeente Zwolle in de Thorbecke gracht liggend vaartuig een lompenbewaarplaats in werking hebben gehouden, hebbende zij op 17, 18 en 19 Juni 1909 in gemeld schip lompen in bewaring gehad";

dat bij het door de Rechtbank bevestigde vonnis van den Kantonrechter te Zwolle dit ten laste gelegde feit wettig en overtuigend bewezen is verklaard met requirants schuld daaraan, terwijl dit feit is gequalificeerd en requirant deswege is veroordeeld, gelijk aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

dat naar aanleiding van het door requirant voor den Kantonrechter en ook voor de Rechtbank gevoerd verweer: dat het bewezen feit niet strafbaar is daar de Hinderwet alleen toepasselijk is op inrichtingen gevestigd in onroerend goed, doch niet op het onderhavige

geval waarbij een vaartuig gedurende korteren of langeren tijd wordt gebezigd tot eene bewaarplaats van lompen — door de Rechtbank is overwogen: „dat nu, een bewaarplaats van lompen, gehouden op een als pakhuis ingericht vaartuig, gelijk in casu, die niet slechts zooals namens appellant werd beweerd, van zéér tijdelijken aard is, doch wegens gebrek aan bergruimte elders voor betrekkelijk langeren tijd werd — in ieder geval voor blijvend kan worden — gebruikt, zeer zeker tot gemelde inrichtingen behoort en de Rechtbank met den Kantonrechter van oordeel is, dat de Hinderwet niet *uitsluitend* inrichtingen gevestigd in onroerend goed op het oog heeft, al zullen zooals te recht in het beroepen vonnis wordt overwogen in den regel dergelijke inrichtingen in gebouwen en op erven worden gehouden en met het oog in de eerste plaats daarop tal van bepalingen zijn gemaakt, wat echter niet wegneemt, dat deze tevens betrekking kunnen hebben op gevallen als het onderhavige";

„dat dan ook geen enkel artikel der Hinderwet, naar het oordeel der Rechtbank zich tegen gemelde opvatting verzet en met name niet de artt. 5, 6 en 10, waarop de verdediging zich heeft beroepen aangezien de daarin vervatte bepalingen immers evengoed kunnen slaan op een inrichting gehouden in een lokaal op een vaartuig liggende op een perceel water, waaraan andere perceelen al of niet onmiddellijk grenzen en waarbij binnen den kring van 200 M. van bedoeld lokaal zeer wel de in art. 5 sub 3 genoemde gebouwen al of niet aanwezig zijn";

dat tegen die beslissing het cassatiemiddel is gericht, hetwelk — zich aansluitende aan het in de beide vorige instantiën gevoerd verweer — blijkens de bij de memorie gegeven toelichting, in hoofdzaak hierop is gegrond, dat uit de geschiedenis der Hinderwet blijkt, dat niemand de bedoeling heeft gehad, hare bepalingen op roerende zaken toepasselijk te verklaren, doch daarbij alleen en uitsluitend aan onroerende goederen is gedacht, zooals o. a. volgt uit artt. 5, 6 en 10 en ten duidelijkste uitkomt zoo men de considerans en art. 1 dier wet uit een taalkundig oogpunt beschouwt en dan ook der taal geweld wordt aangedaan wanneer men het door een koopman in een vaartuig opbergen van eenige balen lompen noemt „het oprichten van een inrichting"; terwijl het ook niet de vraag is of — gelijk het vonnis overweegt — de bepalingen der wet betrekking *kunnen* hebben op gevallen als het onderhavige, doch alleen of de wetgever zoodanig geval op het oog heeft gehad;

dat echter die bovenvermelde beslissing der Rechtbank is juist en daardoor de in het middel aangehaalde artikelen niet zijn geschonden;

dat toch de beantwoording der vraag of er is een bij de Hinderwet verboden inrichting, in die wet nergens afhankelijk wordt gesteld van de omstandigheid of die inrichting in een roerende, dan wel in een onroerende zaak is gevestigd, doch de wet in het algemeen, het zonder de vereischte vergunning hebben of houden der in die wet genoemde inrichtingen verbiedt;

dat voorts de Rechtbank niet — gelijk requirant beweert — beslist: dat het opbergen van eenige balen lompen in een vaartuig is „het oprichten van een inrichting" doch dit laatste door haar te recht wordt geoordeeld het geval te zijn, bij het als pakhuis inrichten van een vaartuig en het daarop houden van een bewaarplaats van lompen, wanneer dit vaartuig voor betrekkelijk langeren tijd werd gebruikt in ieder geval voor blijvend kan worden gebruikt;

dat verder het dusdanig en te dien einde inrichten van een vaartuig ook taalkundig kan worden omschreven met de in de considerans en art. 1 der Hinderwet voorkomende uitdrukking „oprichten van een inrichting" terwijl, gelijk de Rechtbank te recht oordeelt, bij een zoodanig en daartoe ingericht vaartuig, in den zin van de door requirant aangehaalde artt. 5, 6 en 10 der Hinderwet, kan worden gesproken van „het lokaal der inrichting";

dat ten slotte het niet de vraag is of de wetgever, bij het maken eener wetsbepaling, alle denkbare gevallen die daaronder kunnen worden gebracht, heeft op het oog gehad doch of die bepaling naar hare beteekenis en strekking van toepassing is op het geval zooals het zich aan den rechter voordoet, en de Rechtbank te recht heeft beslist, dat de bepalingen der Hinderwet ook betrekking kunnen hebben op — en alzoo toepassing moeten vinden in een geval zooals het onderwerpelijke;

dat alzoo het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 'T R. 9029.)

—

18 *April* 1910. ARREST van den Hoogen Raad

Voor de toepasselijkheid van art. 32 der Verordening op de Straatpolitie der gemeente Maastricht wordt niet de eisch gesteld, dat de venter door zijne handelingen bij het venten *zelf* tot de bedoelde orde- of rustverstoringen aanleiding heeft gegeven.

Door bedoeld artikel worden de bij

artt. 7 en 167 der Grondwet gewaarborgde rechten noch geheel noch gedeeltelijk ontnomen, nu dit artikel alleen in het geval dat het venten op den openbaren weg of aan de huizen tot orde- of rustverstoring aanleiding geeft, de verplichting oplegt om op last der politie tijdelijk het venten te staken.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

I. Schending, althans verkeerde toepassing van art. 32 j°. 120 van de Verord. op de straatpolitie der gemeente Maastricht, en van de artt. 216 en 391 en volgende Strafv.;

II. Schending, althans verkeerde toepassing van gemelde artt. der Verord. op de straatpolitie te Maastricht in verband met de artt. 7 en 167 Grondwet;

Overwegende, dat bij het bestreden arrest als bewezen is aangenomen, met requirants schuld daaraan, dat hij den 15 Jan. 1909 des namiddags circa 12 uur, te Maastricht op den openbaren weg, de Bogaardenstraat, heeft gevent met de courant „de Voorvechter", welk venten hij, toen dit aanleiding had gegeven tot een volksoploop, niet op de eerste aanmaning, hem vanwege de politie gedaan door den agent van politie tevens onbezoldigd rijksveldwachter J. L. MARQUET, heeft gestaakt, doch daarmede is voortgegaan op de openbare straten de Bogaarden-, de Breuling- en de Batterijstraat in welke laatste straat hij 2 van die couranten heeft verkocht;

dat dit feit vervolgens is gequalificeerd en de requirant te dier zake is veroordeeld, met toepassing der artt. 32 en 120 der Verord. op de straatpolitie der gemeente Maastricht, als hierboven is vermeld;

O. dat ter toelichting van het eerste middel in hoofdzaak is aangevoerd, dat gemeld art. 32 alleen zoude hebben beoogd de tusschenkomst der politie in te roepen en de venters op de eerste aanmaning van wege de politie met venten te doen staken, indien de venter *zelf* door eenige daad de oorzaak is van- of aanleiding geeft tot volksoploopen, ongeregeldheden of overlast voor de ingezetenen, en niet wanneer anderen, die den venter achtervolgen, daarvan de oorzaak zijn of daartoe aanleiding geven, zooals ten deze zoude vaststaan;

O. hieromtrent, dat art. 32 der Verord. op de straatpolitie der gemeente Maastricht, vastgesteld den 21 Maart 1908, luidt: „Wanneer het venten op den openbaren weg of aan de huizen aanleiding geeft tot volksoploopen, ongeregeldheden of overlast voor de ingezetenen, zijn de venters verplicht op de eerste aanmaning van wege de politie het venten te staken";

dat dit voorschrift alzoo toepasselijk is, wanneer het venten op den openbaren weg of aan de huizen aanleiding geeft tot volksoploopen, ongeregeldheden of overlast voor de ingezetenen, en daarbij *niet* bepaaldelijk de eisch wordt gesteld, dat de venter, door zijne handelingen bij het venten, *zelf* tot de bedoelde orde- of rustverstoring aanleiding heeft gegeven;

dat requirants beweren als zoude de Gemeentelijke wetgever dit laatste toch bedoeld hebben, derhalve geen steun vindt in de bewoordingen van het artikel, en uit het daarbij gegeven voorschrift zelf ook niet blijkt, dat die wetgever daaraan de beperkte strekking zoude hebben willen toekennen, waarop het middel van den requirant berust;

dat mitsdien het middel niet tot cassatie kan leiden;

O. dat het tweede middel blijkens de toelichting, in hoofdzaak hierop berust, dat eene uitlegging van voormeld art. 32, als door de Rechtbank en het Hof daarvan gegeven, de mogelijkheid opent om het venten van geschriften op den openbaren weg geheel te beletten, waardoor het daarin vervatte voorschrift een bedekten en ongeoorloofden aanslag zoude inhouden tegen de rechten gewaarborgd bij de artt. 7 en 167 der Grondwet, zoodat dit art. 32 als strijdende met de Grondwet, door den rechter niet verbindend had behooren te worden verklaard;

O. dienaangaande, dat onder het venten in art. 32 bedoeld, ook is begrepen het venten van gedrukte geschriften, en de verplichting om het venten onder bepaalde omstandigheden te staken, alzoo ook inhoudt een verbod om met het venten van zoodanige geschriften bij het aanwezig zijn van die omstandigheden voort te gaan;

dat evenwel ten onrechte is beweerd, dat daarom gemeld art. 32 zoude zijn in strijd met de bepalingen van de artt. 7 en 167 der Grondwet;

dat toch de bij die artikelen gewaarborgde rechten door het voormelde met strafbepaling bekrachtigde voorschrift van art. 32, noch geheel, noch gedeeltelijk worden ontnomen, nu dit artikel, alleen in het geval dat het venten op den openbaren weg of aan de huizen tot orde- of rustverstoring aanleiding geeft, de verplichting oplegt om op last der politie gegeven met het oog op de eischen van de oogenblikkelijk verstoorde openbare orde tijde-

lijk aldaar het venten te staken, maar overigens onaangetast laat de vrijheid om gedrukte geschriften op elke andere plaats en op elke andere wijze, en zonder voorafgaand verlof openlijk te verspreiden, en ook aan niemand eenige belemmering in den weg legt om zijne godsdienstige gevoelens vrijelijk te belijden;

dat derhalve ook het tweede middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 'T R. 9027.)

13 *Juni* 1910. ARREST van den Hoogen Raad.

Het verbod, gesteld bij art. 88 der Algemeene Politieverordening voor de gemeente Bussum, om op of aan den openbaren weg luid roepende of schreeuwende te koop of om niet aan te bieden boeken, couranten, dag- of weekbladen en andere gedrukte of geschreven stukken, de lezing van zoodanige stukken aan te bevelen of den inhoud daarvan bekend te maken, is niet in strijd met art. 7 der Grondwet, dat onaangetast laat de aan den gemeentelijken wetgever toegekende bevoegdheid om de verspreiding van gedrukte stukken op of aan den openbaren weg te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde ter beveiliging van het openbaar verkeer.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de grieven in cassatie, door den requirant bij memorie aangevoerd tegen voormeld vonnis der Rechtbank;

1°. Heeft hij (N.) in den avond van 18 Sept. niet *luid* roepende of schreeuwende gekolporteerd — wat met getuigen had en nog is te bewijzen, — *doch verstaanbaar te kennen gegeven aan 't hem* passeerende en achteroploopende publiek, dat bij hem „De Vrije Socialist" n°. 74 verkrijgbaar was;

2°. Dat 't *overtuigend* bewijs niet voorhanden was dat hij — N. — kolporteerde, daar de agent die verbaliseerde *een* nummer van „De Vrije Socialist" heeft afgenomen, en *niet* een of meer nummers heeft gekocht of betaald;

3°. Dat 't geen in art. 77 Bussumer verordening is toegestaan, welke luidt: „Onverminderd 't bepaalde bij art. 7 Grondwet is 't verboden, voorwerpen van welken aard ook enz. enz." en dus de vrijheid van drukpers wordt erkend, gaat men in art. 88 van meergenoemde Verordening terughalen wat bij art. 7 Grondwet en 77 der Verordening is toegestaan. Door meergenoemd art. 88 van de gemeente Bussum wordt in dezen de *drukpersvrijheid* aan banden gelegd door den gemeentelijken wetgever, en persoonlijke opvatting van den politiedienaar;

4°. Dat in bedoelde verordening der gemeente Bussum *niet is omschreven of één definitie* is gegeven wat al en niet onder luidroepende of *schreeuwende* moet worden verstaan. En welke evenmin is te vinden in de notulen van den Gemeenteraad Bussum, uit welke besprekingen bij in 't leven roepen van meergenoemd art. 88 zou blijken wat al of niet luid roepende kan zijn; zooals de stand van zaken nu is in Bussum staat het aan het oordeel van den veldwachter of diender — al naar zijn gezindheid en humeur en waarmee wordt gekolporteerd — om te oordeelen wat al of niet *luid*-roepende en schreeuwende zal zijn;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis door wettige bewijsmiddelen wettig en overtuigend is bewezen verklaard, dat de requirant op 18 Sept. 1909, des namiddags omstreeks 10 uur op de openbare Nassaulaan te Bussum luid roepende „de Vrije Socialist kost maar 3 cent" gedrukte stukken te koop heeft aangeboden;

dat dit feit vervolgens is gequalificeerd en de requirant te dier zake veroordeeld als hierboven is vermeld;

O. omtrent de eerste en de tweede grief: dat de Rechtbank bij hare voormelde beslissing als wettig en overtuigend bewezen heeft aangenomen, dat de requirant *luid* roepende gedrukte stukken *te koop* heeft aangeboden;

dat deze beslissing van den rechter, die geroepen was om over de feiten te oordeelen, in cassatie moet geëerbiedigd worden, en de requirant alzoo thans te vergeefs tegen hare juistheid opkomt;

dat bijgevolg geen van beide grieven tot cassatie kan leiden;

O. aangaande de 3de grief, dat het bedoelde art. 88 Alg. Politieverordening voor de gemeente Bussum, vastgesteld 5 Febr. 1907, luidt: „Het is verboden op of aan den openbaren weg luid roepende of schreeuwende, te koop of om niet aan te bieden boeken, couranten, dag- of weekbladen en andere gedrukte of geschreven stukken, de lezing van zoodanige stukken aan te bevelen of den inhoud daarvan bekend te maken";

dat dit artikel geen algemeen verbod inhoudt om gedrukte stukken op of aan den openbaren weg te venten of te verspreiden, maar alleen verbiedt om, wanneer zulks geschiedt, dit dan luid roepende of schreeuwende te doen;

dat een zoodanig verbod niet in strijd is met art. 7 Grondwet, dat wel niet toelaat om het verspreiden — waartoe behoort het te

koop of om niet aanbieden van gedrukte geschriften in het openbaar — onvoorwaardelijk te verbieden of wel afhankelijk te stellen van een voorafgaand verlof der overheid, maar onaangetast laat de bevoegdheid aan den gemeentelijken wetgever bij art. 135 Gemeentewet in verband met art. 144 Grondwet toegekend, om de verspreiding van gedrukte stukken op of aan den openbaren weg te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde ter beveiliging van het openbaar verkeer;

dat de aangehaalde tekst van art. 88 ook niets inhoudt, dat de gevolgtrekking rechtvaardigt, dat daarbij de voormelde door de Grondwet gewaarborgde vrijheid zoude zijn afhankelijk gesteld van de persoonlijke opvatting van een politiedienaar;

dat derhalve ook deze grief geen grond tot cassatie oplevert;

O. dat bij de 4de grief nog wel is beweerd, dat, waar noch in de verordening zelve is omschreven, noch uit de beraadslaging daarover in den Gemeenteraad blijkt, wat te verstaan is onder de woorden „luid roepende of schreeuwende" in gemeld artikel, hiervan het gevolg zoude zijn, dat de beslissing over de beteekenis dier woorden nu is overgelaten „aan het oordeel van den veldwachter of diender al naar zijne gezindheid en humeur en waarmee wordt gecolporteerd", maar ook dit beweren is onjuist;

dat immers niet aan den bekeurenden beambte, maar aan den door de wet aangewezen rechter is opgedragen om te oordeelen en te vonnissen over overtredingen der Verordening, waarbij het dan tot 's rechters taak behoort om de beteekenis harer voorschriften vast te stellen en daaraan de strafbaarheid der wettig gebleken feiten te toetsen, een en ander geheel onafhankelijk van het oordeel van den bekeurenden beambte;

dat alzoo ook niet op dezen aangevoerden grond aan art. 88 der Verordening verbindende kracht moet worden ontzegd, en mitsdien ook deze grief is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 'T R. 9052.)

—

29 *Juni* 1910. ARREST van den Hoogen Raad, beslissende dat art. 44 der Algemeene Politieverordening van Hilversum, onvoorwaardelijk verbiedende den inhoud van gedrukte of geschreven stukken op welke wijze ook te Hilversum op of aan den openbaren weg bekend te maken, in strijd is met art. 7 der Grondwet.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

Schending van de artt. 7 en 121 Grondwet, alsmede art. 11 der Wet houdende Alg. Bep. van Wetgeving voor het Koninkrijk, door toe te passen en mitsdien niet als onwettig ter zijde te stellen art. 44 Alg. Politieverordening van de gemeente Hilversum;

Overwegende, dat aan requirant bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd en bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend bewezen verklaard is, met zijn schuld daaraan, dat hij op 10 April 1909 des namiddags omstreeks 9½ uur en op 17 April 1909 des namiddags omstreeks 8½ uur, telkens op den openbaren weg de Kerkstraat te Hilversum, den inhoud van een gedrukt stuk, waarmede hij ventte en dat tot opschrift had „Een gouden wieg en het volk in ellende", verkort heeft bekend gemaakt, door voorzegd opschrift van dat stuk ten aanhoore van het publiek luide uit te roepen onder bijvoeging van de woorden „kost maar één cent";

dat deze feiten zijn gequalificeerd en aan requirant de straffen zijn opgelegd, als aan het hoofd van dit arrest vermeld;

O. ten aanzien van het voorgestelde middel van cassatie:

dat art. 44 Alg. Politieverordening der gemeente Hilversum, voor zooverre hier van toepassing luidt: „Het is verboden op of aan den openbaren weg den inhoud van eenig gedrukt of geschreven stuk volledig of verkort, 't zij met de bewoordingen van dat stuk of in andere bewoordingen bekend te maken";

dat dit artikel niet inhoudt zoodanige voorschriften omtrent de verspreiding van gedrukte of geschreven stukken op of aan den openbaren weg, als de gemeentewetgever krachtens art. 135 Gemeentewet in verband met art. 144 Grondwet bevoegd is, in het belang der openbare orde vast te stellen, maar onvoorwaardelijk verbiedt den inhoud van dergelijke stukken op welke wijze ook te Hilversum op of aan den openbaren weg bekend te maken;

dat het artikel daardoor rechtstreeks in strijd komt met art. 7 Grondwet, vermits met de daarin gewaarborgde vrijheid om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, zoodanig onvoorwaardelijk verbod niet is overeen te brengen;

dat de toegepaste verbodsbepaling derhalve mist bindende kracht en de Rechtbank door desondanks op grond van die bepaling den requirant te veroordeelen, art. 7 Grondwet heeft geschonden;

dat de bij het bestreden vonnis bewezen verklaarde feiten ook niet bij eenige andere wet of wettelijke verordening zijn strafbaar gesteld;

Vernietigt het vonnis den 23sten April 1910 door de Arrond.-Rechtbank te Amsterdam in deze zaak gewezen, evenwel met in standhouding van de daarin uitgesproken bewezen verklaring der ten laste gelegde feiten en van requirants schuld daaraan;

Recht doende ten principale krachtens art. 105 R. O.;

Ontslaat den requirant ter zake van de bij voormeld vonnis bewezen verklaarde feiten van alle rechtsvervolging. (W. v. 'T R. 9062.)

—

12 *October* 1910. BESCHIKKING van den Minister van Marine, waarbij gewijzigd is het besluit van den Minister van Marine van 29 September 1909, tot vaststelling van een „Regeling betreffende de samenstelling der Zeemilitie volgens de Militiewet 1901", laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 5 December 1908 (*Staatsblad* nº. 347), en volgens het Koninklijk besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* nº. 230), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 9 Januari 1909 (*Staatsblad* nº. 10).

Tusschen § 1 en § 2 inlasschen:

„§ 1*a*. Door het Gemeentebestuur worden de lotelingen, die zich voor de zeemilitie opgeven, uitgenoodigd om:

1º. indien tusschen het tijdstip van die opgave en dat van het in § 1 bedoeld onderzoek hun adres mocht veranderen, daarvan ten spoedigste nauwkeurig opgave te doen aan het Bureau der Zeemilitie te Willemsoord;

2º. indien in geval van verhuizing naar eene andere gemeente tevoren reeds een of meer vervoerbewijzen, strekkende voor de reis van uit de vorige gemeente, van het Bureau der Zeemilitie te Willemsoord mochten zijn ontvangen, deze vervoerbewijzen bij de opgave van het nieuwe adres aan genoemd bureau terug te zenden."

§ 2. Aan het slot toevoegen: „die ze na gemaakt gebruik aan den Minister terugzendt."

§ 7. Lid 1. Schrappen de woorden: „een aan het op de lijst achter zijn naam aangegeven adres toe te zenden."

Laatste lid vervalt.

Tusschen § 8 en § 9 inlasschen:

„§ 8*a*. Bij den oproepingsbrief wordt iederen loteling er met nadruk op gewezen:

1º. dat wanneer hij bij het onderzoek geneeskundig geschikt mocht worden bevonden, daaruit nog niet volgt, dat hij voor inlijving bij de zeemilitie zal worden aangewezen;

2º. dat hem, bij geschikt bevinding, ter plaatse van onderzoek nog geen zekerheid kan worden gegeven, of hij in geval van aanwijzing voor de zeemilitie zal worden bestemd voor opkomst in Maart dan wel voor opkomst in Augustus;

3º. dat hem omstreeks Februari van wege den Heer Commissaris der Koningin in de provincie een oproepingsbrief of eene kennisgeving zal worden toegezonden, waaruit hem blijken zal, of hij al dan niet voor de zeemilitie is aangewezen en op welken tijd hij voor eerste oefening zal moeten opkomen."

Tusschen § 9 en § 10 inlasschen:

„§ 9*a*. Bij de terugontvangst van vervoerbewijzen als bedoeld in § 1*a* onder 2º. worden door het Bureau Zeemilitie aan den belanghebbende, voor zoover de verandering van diens adres in verband met de nadere bepaling van de plaats van onderzoek dit noodig maakt, zoo spoedig mogelijk nieuwe vervoerbewijzen en een nieuwe oproepingsbrief toegezonden."

Tusschen § 11 en § 12 inlasschen:

„§ 11*a*. Door den Officier van gezondheid van de Zeemacht, of, waar zulk een officier niet beschikbaar is, door den Officier van Gezondheid van de Landmacht, worden de lotelingen, die na geneeskundige geschiktbevinding door den zeeofficier aanvankelijk zijn aangewezen voor den dienst bij de kustwacht onderworpen aan een nader onderzoek wat betreft hun kleurenonderscheidingsvermogen en gezichtsscherpte;

zij zijn voor bedoelden dienst geschikt te achten indien zij normaal kleurenonderscheidingsvermogen bezitten en een gezichtsscherpte òf van niet minder dan $\frac{3}{4}$ voor het rechteren $\frac{1}{2}$ voor het linkeroog, òf bij gezichtsscherpte van het linkeroog van minder dan $\frac{1}{2}$, van niet minder dan 1 voor het rechteroog."

§ 12. Als 3de lid toevoegen:

„De ontvangen mededeelingen worden na gemaakt gebruik toegezonden aan den Minister van Marine."

§ 13. In het 4de lid schrappen de woorden: „en wat de in 1910 in te lijven lotelingen van de lichting 1909 betreft, ook voor elke provincie, waarin plaatsen bij die lichting beschikbaar zijn, afzonderlijk."

In het 7de lid in plaats van: „vierde en vijfde lid" lezen: „vierde, vijfde en zesde lid."

—

27 *December* 1910. ARREST van den Hoogen Raad.

Onder „omschrijving van het door het ongeval veroorzaakte lichamelijk letsel" in art. 63, 4°. der Ongevallenwet, valt ook of het ongeval arbeidsongeschiktheid heeft teweeggebracht en, indien deze is ingetreden op hoelang de duur daarvan moet worden bepaald.

In art. 101 der Ongevallenwet wordt geene onderscheiding gemaakt tusschen hem wien een ongeval is overkomen en anderen, zoodat die bepaling ook op de verklaring van eerstgenoemde van toepassing is.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Verkeerde toepassing en schending van art 101 der Ongevalllenwet 1901;

Overwegende, dat bij bovenaangehaald verstekvonnis ten laste van den requirant met zijne schuld daaraan — zulks in overeenstemming met de inleidende dagvaarding — als wettig en overtuigend bewezen werd aangenomen) dat hij op 24 Juni 1909 te Arnhem aan den agent der Rijksverzekeringsbank L. WOLFFRAM, agent in het agentschap Arnhem, standplaats Arnhem, toen deze in opdracht van het Bestuur dier Bank een onderzoek leidde, naar aanleiding van een aan beklaagde — zijnde deze verzekerd werkman in het sleepersbedrijf van den werkgever TH. ZIJLMANS en in loondienst daarvoor te Arnhem werkzaaam — in verband met de uitoefening van dit bedrijf op 18 Juni 1909 te Arnhem overkomen ongeval bestaande in het kneuzen van het schoudergewricht en van een vingernagel bij gelegenheid, dat hij, bij het behulpzaam zijn bij het verladen van spoorstaven uit een vaartuig, een wagen verzette en daarbij het ongeluk had te water te geraken en terecht te komen tusschen den wal en voormeld vaartuig mondeling, persoonlijk, opzettelijk valschelijk, immers in strijd met de waarheid heeft verklaard: „dat hij tengevolge van dit ongeval nog niet tot werken in staat was", zulks terwijl hij reeds weder vanaf 22 Juni 1909 zijne gewone werkzaamheden had hervat en het loon van een vol werkman genoot;

dat dit feit is gequalificeerd en requirant deswege is veroordeeld zooals hierboven is vermeld;

dat deze bij verstek gedane uitspraak na verzet bij vonnis van 3 Mei 1910 is bekrachtigd en laatstgemeld vonnis bij het bestreden arrest in hooger beroep is bevestigd;

O. dat het eenig middel van cassatie, gelijk uit de bij memorie gegeven toelichting blijkt, klaagt over verkeerde toepassing van art. 101 der Ongevallenwet 1901 door:

1°. het opzettelijk afleggen van een valsche verklaring omtrent een aan een werkman overkomen ongeval aan een agent van de Rijksverzekeringsbank, zonder meer, strafbaar te achten en daarbij niet te vorderen eenig verband tusschen dien agent en het ongeval, welk verband althans door het vonnis niet wordt aangewezen;

2°. strafbaar te achten eene valsche verklaring, alleen loopende over arbeidsongeschiktheid en afgelegd in een onderzoek ingevolge art. 63 der genoemde wet, zulks terwijl de vraag omtrent de arbeidsongeschiktheid niet valt binnen de grenzen van het onderzoek: dat immers:

a. reeds uit den titel der wet blijkt, dat daarin duidelijk wordt onderscheiden tusschen het ongeval zelf en de daaruit voortvloeiende gevolgen, tot welke laatste ook de arbeidsongeschiktheid is te rekenen, zoodat, nu art. 101 alleen spreekt van eene valsche verklaring „omtrent een ongeval", eene verklaring betreffende arbeidsongeschiktheid daaronder niet valt;

b. art. 63 als voorwaarde voor het instellen van een onderzoek voorschrijft, dat eerst uit een aangifte aan het Bestuur der Rijksverzekeringsbank moet blijken van de arbeidsongeschiktheid van den getroffen werkman;

c. volgens art. 61, 5° lid, de geneesheer zich bij deze aangifte moet uiten over de geschiktheid tot werken van den getroffene;

d. art. 20 de beoordeeling van de geschiktheid tot werken van een verzekerde uitsluitend toevertrouwt aan den door het Bestuur der Rijksverzekeringsbank aangewezen geneesheer;

dat dus voor het toekennen van geldelijke vergoeding de ten laste gelegde valsche verklaring geen waarde heeft en niet mag worden aangenomen, dat de wetgever het afleggen van zoodanige verklaring, waaruit geenerlei rechtsgevolg kon voortvloeien, heeft willen straffen;

3°. door aan te nemen, dat — terwijl in het algemeen de werkman, aan wien een ongeval is overkomen als partij staat tegenover de Rijksverzekeringsbank en dus niet als getuige kan worden gehoord — hij toch, een valsche verklaring afleggende door art. 101 zou worden getroffen;

O. dat de eerste grief, welke de requirant wil doen gelden, feitelijken grondslag mist, nu immers bij het vonnis op grond van de daarin

vermelde bewijsmiddelen als bewezen is aan genomen — zulks in overeenstemming met de aanklacht — dat de valsche verklaring werd afgelegd tijdens een onderzoek ter zake van het aan den requirant overkomen ongeval en wel aan den persoon, die door de Rijksverzekeringsbank met de leiding van dat onderzoek was belast;

O. wat het 2e punt betreft, dat het onderzoek, bedoeld in art. 63 geen andere strekking heeft dan om voor het Bestuur der Rijksverzekeringsbank gegevens te verzamelen, waarop het zijne beslissing kan gronden nopens de vraag of — en zoo ja, tot welk bedrag — aan een door een bedrijfsongeval getroffen werkman vergoeding voor de geldelijke gevolgen van dat ongeval zal worden gegeven;

dat uit dit onderzoek dus uitteraard mede zal moeten blijken of het ongeval arbeidsongeschiktheid heeft teweeggebracht, en indien deze is ingetreden, op hoe lang de duur daarvan moet worden bepaald, hetwelk een en ander is begrepen in hetgeen in art. 63 4°. wordt genoemd „de omschrijving van het door het ongeval veroorzaakte lichamelijk letsel";

dat de requirant voor zijn beperkte opvatting van de grenzen van het onderzoek vruchteloos steun zoekt in hetgeen door hem nader ten aanzien van de 2de grief nog is betoogd;

dat immers elk der met betrekking tot dit punt aangevoerde gronden, welke hierboven onder de letters *a*, *b*, *c* en *d* weergegeven, als onjuist moet worden verworpen, die aan sub *a* omdat de beweerde scherpe scheiding tusschen ongeval en gevolgen in de Ongevallenwet niet is te vinden, gelijk ook niet kan worden verwacht in een wet, die blijkens het opschrift, waarop beroep wordt gedaan, ten doel heeft de geldelijke gevolgen van ongevallen te regelen, waaruit noodzakelijk volgt, dat juist die gevolgen den grondslag moeten vormen van iedere beslissing omtrent uitkeeringen, krachtens de Ongevallenwet toe te kennen; die sub *b* omdat art. 63 een onderzoek kent ook zonder aangifte en indien er een aangifte is geschied alleen vordert, dat daaruit dan „*vermoedelijke*" arbeidsongeschiktheid blijke, zoodat dit artikel zeker niet inhoudt, wat het middel beweert, dat eerst door een aangifte de arbeidsongeschiktheid zou moeten worden *vastgesteld* en daarna eerst tot een onderzoek zou kunnen worden overgegaan:

die sub *c* omdat art. 61, 5de lid wel voorschrijft, dat in de aangifte worde vermeld het oordeel van den geneeskundige, die de eerste hulp verleende omtrent den vermoedelijken duur der arbeidsongeschiktheid, doch daarmede geenszins dit oordeel stempelt tot eene voor het Bestuur der Rijksverzekeringsbank bindende beslissing:

die sub *d* omdat — zoo al uit art. 20 zou kunnen worden gelezen, dat het Bestuur der Rijksverzekeringsbank ten aanzien van de arbeidsongeschiktheid van den getroffene op den 3den dag na het ongeval verplicht is zich te gedragen naar de uitspraak van den door dat Bestuur aangewezen geneeskundige — deze wetsbepaling omtrent den verderen duur der arbeidsongeschiktheid zoodanig voor het Bestuur bindend voorschrift zeker niet inhoudt;

O. dat bij hetgeen in de 3de plaats ter ondersteuning van het middel is aangevoerd een onderscheiding wordt gemaakt tusschen hem wien een ongeval is overkomen en anderen, welke onderscheiding art. 101 echter niet kent;

dat daarbij bovendien uit het oog wordt verloren, dat de Ongevallenwet geen beperkende voorschriften bevat omtrent de bewijsmiddelen, waarop het Bestuur der Rijksverzekeringsbank bij het toekennen van uitkeeringen acht mag slaan;

dat dit Bestuur dus bevoegd is bij zijn beslissing rekening te houden met alle gegevens, die door het ingesteld onderzoek te zijner kennis zijn gekomen en er geen grond is ten deze een uitzondering te maken voor verklaringen in een onderzoek afgelegd door een getroffene zelf, die, meer en beter dan eenig ander inlichtingen kan verschaffen en als werkman, krachtens de artt. 38 en 84 der wet, in het algemeen tot het geven van inlichtingen aan het Bestuur der Rijksverzekeringsbank en haar agenten is verplicht;

dat waar aldus de verklaring van den getroffene mede tot grondslag zal kunnen strekken voor de door het Bestuur te nemen beslissing, ook de strekking van art. 101 medebrent die bepaling op zoodanige verklaring toepasselijk te achten;

dat dus het middel is ongegrond;

O. ambtshalve:

dat — gelijk reeds hierboven ten aanzien van de eerste grief is overwogen — in overeenstemming met de dagvaarding is bewezen verklaard, dat de valsche verklaring door den requirant is afgelegd, aan den persoon, die door de Rijksverzekeringsbank met de leiding van een onderzoek was belast;

dat echter de in het bij verstek gewezen vonnis aan het bewezene gegeven qualificatie niet juist weergeeft de rechtskundige benaming, welke naar luid van art. 101, in het

bijzonder strafbaar stellende het afleggen van een valsche verklaring aan zoodanigen leider, daarop past;

dat dus de Rechtbank ten onrechte haar verstekvonnis, voor zoover de qualificatie betreft, heeft bekrachtigd, gelijk ook het Hof verkeerdelijk het bekrachtigend vonnis op dit punt heeft bevestigd;

Vernietigd het arrest door het Gerechtshof te Arnhem op 16 Juni 1910, zoomede de beide daaraan voorafgaande vonnissen door de Arrond.-Rechtbank te Arnhem op 1 Maart en 3 Mei 1910 in deze zaak gewezen, doch alleen voor zoover betreft de aan de bewezen feiten gegeven qualificatie;

Verwerpt het beroep voor het overige;

Recht doende ten principale krachtens art. 105 R. O.:

Qualificeert het bewezen verklaarde als: „het mondeling, persoonlijk opzettelijk omtrent een aan een werkman overkomen ongeval een valsche verklaring afleggen aan den leider van een onderzoek, als bedoeld in art. 63 der Ongevallenwet 1901".

(W. v. 't R. 9128.)

ERRATUM.

Bladz. 425, 2de kolom, regel 11 van boven staat „vastgesteld", lees „laatstelijk gewijzigd".

ALPHABETISCH REGISTER VOOR 1910.

De jaargang is geheel chronologisch, behalve:

Koninklijk Besluit van	25 Januari,	bladz.	655;
Arrest van den Hoogen Raad van	7 Februari,	„	655;
„ „ „ „ „ „	4 April,	„	656;
„ „ „ „ „ „	4 April,	„	658;
„ „ „ „ „ „	11 April,	„	659;
„ „ „ „ „ „	11 April,	„	660;
„ „ „ „ „ „	18 April,	„	661;
„ „ „ „ „ „	13 Juni,	„	663;
„ „ „ „ „ „	29 Juni,	„	665;
Beschikking van den Minister van Marine van	12 October,	„	665;
Arrest van den Hoogen Raad	27 December,	„	666;

welke stukken voorkomen op de hierboven genoemde bladzijden.

Absint. Besluit houdende bepalingen omtrent den doorvoer van absint. S. 160. 7 Juni.

— Besluit tot bepaling van het tijdstip van inwerking treden van de „Absintwet" (Staatsblad 1909, nº. 402). S. 197. 8 Juli.

Academie. (Kon. militaire) Besluit tot wijziging van artikel 4 van de K. B. van 6 April 1894 (Stbl. nº. 53, Indisch Stbl. nº. 141) en van 2 December 1895 (Stbl. nº. 185, Indisch Stbl. 1896, nº. 11), betreffende de toelating van Indische jongelieden respectievelijk tot de cadettenschool en tot de Koninklijke Militaire Academie. S. 238. 18 Juli.

— Besluit tot nadere wijziging van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie. S. 281. 12 Sept.

Arbeid van jeugdige personen en van vrouwen. Besluit tot intrekking van het K. B. van 18 Maart 1903, S. 86, laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 10 Augustus 1909, S. 291, en tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5, 4de lid, der Arbeidswet. S. 64. 14 Febr.

— Besluit van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van den vorm voor de in art. 9 van het K. B. van 14 Februari 1910, S. 64, bedoelde geneeskundige verklaring met daaraan bevestigde coupons. 9 Maart.

— Besluit van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot uitvoering van art. 40 van het K. B. van 10 Augustus 1909, S. 290, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij art. 4 der arbeidswet. 22 Juli.

— Besluit tot wijziging van het K. B. van 12 Juli 1909 (Stbl. nº. 266). S. 242. 27 Juli.

— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat onder „werkzaamheden" in art. 1 der Arbeidswet naar de gebruikelijke beteekenis van het woord alle verrichtingen vallen, die eenige inspanning van lichaam of geest vorderen. Daaronder hooren dus ook verrichtingen van een vijfjarig kind, die zijn beschouwd als werkzaamheden in en voor het tooneelspelersbedrijf. 31 Oct.

Armwezen. Besluit betreffende de woonplaats van een behoeftigen krankzinnige in verband met de opheffing van woonplaats zonder vestiging elders. 10 Mei.

— Besluit houdende beslissing dat ook blijkens de geschiedenis art. 26 der Wet tot regeling van het Armbestuur geacht moet worden met de daar genoemde woonplaats voor den geheelen duur der ziekte bedoeld te hebben de gemeente, waar de woonplaats gevestigd was, toen voormelde bepaling voor het eerst gedurende die ziekte in toepassing is gebracht. 7 Juli.

— Besluit houdende beslissing, dat, hoewel in het algemeen moet worden erkend, dat de rentegevende kapitalen der armeninstellingen zooveel mogelijk in stand behooren te blijven, er in dit bijzonder geval, in verband met het gebruik, dat van de hier bedoelde gelden

zal worden gemaakt en de bezwaren voor het armbestuur aan het aangaan van eene geldleening verbonden, genoegzame redenen bestaan om afwijking van dien in het algemeen juisten regel toe te staan. 10 Oct.

— Besluit houdende beslissing omtrent omstandigheden, waaruit, voor de toepassing van art. 26 Armenwet, blijkt, dat ook na ontslag van een patient uit een krankzinnigengesticht „als volkomen hersteld", zijne ziekte in werkelijkheid niet geweken was. 4 Nov.

Attestatiën de Vita. Missive van den Minister van Financiën aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de Staten van overleden gepensionneerden enz. 3 Oct.

Bakens. Besluit houdende wijziging van het K. B. van 22 April 1907, S. 87, tot vaststelling van een reglement voor den bakendienst op eenige openbare wateren. S. 159. 7 Juni.

— Besluit van den Minister van Waterstaat, houdende nadere vaststelling van de grenzen der bakenkwartieren en de standplaatsen der bakenmeesters. 6 Juli.

Banken van leening. Wet houdende wettelijke bepalingen tot regeling van de banken van leening. S. 321. 8 Nov.

Begraafplaatsen enz. Besluit tot nadere vaststelling van het formulier van den eed, bedoeld in artikel 4, alinea 4, der wet van 10 April 1869, S. 65, betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van den 31sten December 1909 (Stbl. n°. 455). S. 38. 31 Jan.

Bedrijfsbelasting. Besluit, betreffende de aanwijzing der kringen van de commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten en van hare standplaatsen. S. 366. 6 Dec.

— Zie ook: *Belastingen. (Rijks directe)*

Begrootingen en Rekeningen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1910:

II.	S. 42.	4 Febr.
III.	52.	10 Febr.
IV.	43.	4 Febr.
V.	44.	5 Febr.
VI.	48.	8 Febr.
VII*B*.	46.	8 Febr.
VIII.	51.	9 Febr.
IX.	62.	12 Febr.
X.	59.	11 Febr.
XI.	53.	10 Febr.
XII.	47.	8 Febr.

— Als voren voor 1911:

I.	S. 423.	31 Dec.
VII*A*.	424.	31 Dec.

— Wetten tot verhooging en wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1909:

I.	143.	23 Mei.
II.	210.	15 Juli.
	414.	31 Dec.
III.	214.	15 Juli.
IV.	184.	5 Juli.
	405.	31 Dec.
V.	207.	14 Juli.
VI.	392.	31 Dec.
VII*B*.	415.	31 Dec.
VIII.	407.	31 Dec.
IX.	410.	31 Dec.
X.	57.	10 Febr.
	376.	30 Dec.
XI.	400.	31 Dec.
	402.	31 Dec.

— Als voren voor 1910:

III.	215.	15 Juli.
IV.	179.	2 Juli.
	384.	31 Dec.
V.	394.	31 Dec.
	395.	31 Dec.
VI.	385.	31 Dec.
VII*B*.	194.	5 Juli.
VIII.	383.	31 Dec.
	408.	31 Dec.
IX.	149.	2 Juni.
	220.	15 Juli.
	221.	15 Juli.
	409.	31 Dec.
	411.	31 Dec.
X.	229.	15 Juli.
XI.	152.	2 Juni.

— Wetten tot:

Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 425. 31 Dec. 426. 31 Dec.

Regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen ontvangen. S. 379. 30 Dec.

Beschikbaarstelling van gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1910. S. 218. 15 Juli.

Beschikbaarstelling van gelden, wegens nader door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst 1910. S. 406. 31 Dec.

Beschikbaarstelling van gelden, wegens verstrekkingen door het Departement van

Marine gedaan, voor den dienst 1910. S. 393. 31 Dec.
Vaststelling van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1910. S. 50. 9 Febr.
Vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij over het dienstjaar 1911. S. 396. 31 Dec.
Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het jaar 1911. S. 418. 31 Dec.
Wijziging van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (Staatsblad nº. 222) voor het dienstjaar 1909. S. 416. 31 Dec.
Vaststelling van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (Staatsblad nº. 222), voor het dienstjaar 1911. S. 417. 31 Dec.
Wijziging en aanvulling van de begrooting der uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1910. S. 419. 31 Dec.
Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1911. S. 421. 31 Dec.
Wijziging en aanvulling van de begrooting der uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1910. S. 420. 31 Dec.
Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1911. S. 422. 31 Dec.
— Wetten houdende:
Wijziging van het eerste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1909. S. 403. 31 Dec.
Wijziging en verhooging van het tweede hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1909. S. 404. 31 Dec.
Wijziging en verhooging van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910. (Terugkoop van het particuliere land Kandanghauer.) S. 147. 28 Mei.
Wijziging en verhooging van het 1ste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910. S. 230. 15 Juli.
Wijziging en verhooging van het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910. S. 231. 15 Juli.
Wijziging en verhooging der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910, ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van Krian naar Gempolkerep. S. 232. 15 Juli.
Wijziging en verhooging van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910, ten behoeve van eene reorganisatie van den burgerlijken geneeskundigen dienst. S. 292. 26 Sept.
Wijziging en verhooging van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910. (Terugkoop van het particuliere land Indramajoe-West.) S. 380. 30 Dec.
Verhooging van het tweede hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910, ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van Djatibarang naar Indramajoe. S. 381. 30 Dec.
Vaststelling van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 386. 31 Dec.
Vaststelling van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.) S. 387. 31 Dec.
Aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. (Hoofdstuk I. Middelen in Nederland.) S. 388. 31 Dec.
Aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. (Hoofdstuk II. Middelen in Nederlandsch-Indië.) S. 389. 31 Dec.
Wijziging en verhooging van het tweede hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911, ten behoeve van den havenbouw te Soerabaja. S. 390. 31 Dec.
Voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1911. S. 413. 31 Dec.
Vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor Nederlandsch-Indië over het dienstjaar 1904. S. 397. 31 Dec.

Vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor Nederlandsch-Indië over het dienstjaar 1905. S. 398. 31 Dec.

Vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor Nederlandsch-Indië over het dienstjaar 1906. S. 399. 31 Dec.

Verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1909. S. 401. 31 Dec.

Verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1908. S. 150. 2 Juni.

— Wet tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1910. S. 54. 10 Febr.

— Wet houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1906. S. 151. 2 Juni.

Belastingen. (Plaatselijke) Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende vervolgingskosten bij invordering van plaatselijke belastingen. 14 Febr.

— Zie ook: *Zegel.*

Belastingen. (Provinciale) Zie: *Zegel.*

Belastingen. (Rijks Directe) Besluit tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. (bladz. 655) 25 Jan.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. 3 Maart.

— Besluit strekkende o. a. tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. 18 Maart.

— Besluit betreffende surnumerairs bij de administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. 30 April.

— Besluit betreffende adspirant-verificateurs der invoerrechten en accijnzen. 20 Mei.

— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat: de wetgever in art. 16 3°. der wet van 22 Mei 1845, S. 22, niet op het oog had een feitelijke verhouding van den belastingschuldige tot den bodem, waaruit het vermoeden kan worden afgeleid, dat de zich op dien bodem bevindende goederen aan den belastingschuldige toebehooren, doch tot het uitsluiten van beweringen van derden, dat zij eigenaars zijn van in beslag genomen goederen, voldoende geacht heeft o. a. dat de roerende goederen tot stoffeering van een huis zich tijdens de inbeslagneming bevinden op den bodem van den belastingschuldige; dat nu de medeverweerder als commensaal bij de verweerster inwoonde zonder dat hij over een bepaald gedeelte van het huis tot zijn gebruik kon beschikken, rechtens ook geen bepaald gedeelte van het huis als zijn bodem kan worden aangemerkt, terwijl dit evenmin het geval is ten aanzien van het geheele huis, omdat hij, naar hetgeen mede uit het vaststaande volgt, daarop geen van de toestemming der verweerster — zij het dan tijdelijk — onafhankelijk recht had. 17 Juni.

— Zie ook: *Bedrijfsbelasting.*

— „ „ *Grondbelasting.*

— „ „ *Personeele belasting.*

— „ „ *Zetters.*

Beroepswet. Zie: *Ongevallenverzekering.*

Bieren en azijnen. Besluit houdende bepalingen omtrent het gebruik van gebuild of op andere wijs bewerkt maïsmeel in bierbrouwerijen. S. 172. 28 Juni.

— Besluit houdende bepalingen omtrent het gebruik van glucose (massé) in bierbrouwerijen. S. 173. 28 Juni.

Boomen. Missive van den Minister van Waterstaat aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende het planten van boomen onder Rijks-telegraaf- en telefoonlijnen. 19 Mei.

Boschbrand. Missive van den Minister van Landbouw, Handel en Nijverheid, betreffende maatregelen tegen boschbrand. 7 April.

Boterhandel en Margarine. Besluit van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van voorschriften voor het gerechtelijk onderzoek van monsters boter en margarine. 14 Maart.

— Besluit van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van methoden voor het onderzoek van boter en margarine. 18 Maart.

Bruggen. Besluit tot wijziging van het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug over het Noordzeekanaal bij Velsen in den spoorweg van Haarlem naar Uitgeest, vastgesteld bij K. B. van 22 Maart 1905, S. 112, laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 8 Juli 1907 (Staatsblad n°. 179). S. 31. 17 Jan.

— Besluit tot vaststelling van een reglement

voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de Zuid-Willemsvaart. S. 33. 24 Jan.
— Besluit tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de Harlingervaart bij Leeuwarden en bij Koetille in den Noord-Frieschen Locaal-Spoorweg. S. 81. 8 Maart.
— Besluit houdende vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over den Ouden IJssel te Doetinchem in den locaalspoorweg van Winterswijk naar Zevenaar. S. 113. 15 April.
— Besluit tot wijziging van eenige bepalingen betreffende het seinstelsel in de reglementen voor de scheepvaart ter beveiliging van beweegbare spoorwegbruggen. S. 129. 30 April.
— Besluit tot vaststelling van een Reglement van Politie voor alle militaire sluizen en bruggen, met uitzondering van die in of over den gekanaliseerden Krommen Rijn. S. 146. 25 Mei.
— Besluit tot wijziging en aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor sluizen en bruggen, onder beheer van het Rijk in den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam. S. 234. 16 Juli.
— Besluit tot nadere wijziging van het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over de Oude Maas, in den Staatsspoorweg van Rotterdam naar Breda, vastgesteld bij K. B. van 28 Juli 1886, S. 124, en laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 21 December 1893 (Staatsblad nº. 216). S. 295. 1 Oct.
— Besluit tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de Wijnhaven te Rotterdam in den Staatsspoorweg van Rotterdam naar Breda. S. 361. 25 Nov.
— Zie ook: *Scheepvaart.*

Burgerlijke rechtsvordering. Wet houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 56. 10 Febr.
— Wet tot wijziging der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering. S. 180. 5 Juli.
In werking treden dier wet. S. 286. 19 Sept.

Burgerlijk Wetboek. Wet houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 56. 10 Febr.
— Wet tot aanvulling van het tweede lid van artikel 374*b* van het Burgerlijk Wetboek. S. 183. 5 Juli.
— Besluit tot wijziging en aanvulling van den bij K. B. van 15 Juni 1905, S. 207, vastgestelden, bij K. B. van 11 Februari 1909, S. 39, gewijzigden algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 385*b*, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek, zooals dit luidt ingevolge de wet van 6 Februari 1901 (Stbl. nº. 62). S. 244. 28 Juli.

Consulaten. Wet houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 56. 10 Febr.

Coöperatieve vereenigingen. Zie: *Vereenigingen.*

Curaçao. Besluit ter uitvoering van de artikelen 12, tweede lid, en 17, eerste lid, van het K. B. van 30 October 1909, S. 350, tot regeling van de rechtspleging bij de landmacht en van de rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof in de Koloniën Suriname en Curaçao. S. 297. 3 Oct.
— Wet houdende regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der kolonie Curaçao. S. 316. 7 Nov.
— Zie ook: *Begrootingen.*
„ „ *Handels- en fabrieksmerken.*

Domeinen. Wet tot bekrachtiging van den onderhandschen verkoop aan de gemeente Rotterdam van het aan den Staat behoorende deel van de Ruigeplaat bij Delfshaven, met de daarachter gelegen Westkous c. a. en met het daarvóór liggende water buiten de rechternormaaloeverlijn der Nieuwe Maas, tot aan de oostgrens der gemeente Schiedam. S. 142. 23 Mei.
— Wet tot goedkeuring van eene overeenkomst van ruiling met de gemeente Venlo. S. 212. 15 Juli.
— Wet tot bekrachtiging van den onderhandschen verkoop aan de Nederduitsch-Hervormde gemeente te 's-Gravenzande van de erven langs de Prins Hendrikstraat aan den Hoek van Holland, die zij voor eene kerk met pastorie behoeft, en van eene daaraan belendende voor weg bestemde strook grond. S. 378. 30 Dec.

Drankwet. Zie: *Sterke drank.*

Drinkwatervoorziening. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de

Gedeputeerde Staten der provinciën betreffende de Staatscommissie voor drinkwatervoorziening. 11 Juni.
— Missive van den Minister van Binnenl. Zaken aan de Ged. Staten der onderscheidene provinciën betreffende werkzaamheden van de Staatscommissie voor drinkwatervoorziening. 23 Juli.

Dijksbesturen. Zie: *Waterschappen.*

Eereteeken. Zie: *Onderscheidingsteeken.*

Electriciteit. Voorschriften betreffende electrische lijnen en geleidingen in, op of boven wegen, wateren en gronden onder beheer van het Departement van Waterstaat. 28 Mei.

Fabrieken enz. Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing: dat Onder „plaatselijke verordeningen" in den oorspronkelijken tekst van art. 4 der Hinderwet alleen konden worden verstaan die, waarbij de Gemeenteraad bepaalt, dat hij gebruik maakt van de hem in dat artikel gegeven bevoegdheid; dat hierin geene verandering is gebracht door de toevoeging van een derde geval, waarin de Gemeenteraad de bevoegdheid heeft gekregen bij plaatselijke verordening beperkende bepalingen te maken; dat het tweede lid van het genoemde artikel niet geldt voor de in de latere toevoeging van het artikel vermelde verordeningen, waarin de voorwaarden worden vastgesteld; dat de beoordeeling eener verordening in haar geheel, anders dan wegens formeele bezwaren, niet aan de rechterlijke macht doch aan de Kroon opgedragen is; dat in de opdracht bij art. 4 der toegepaste verordening aan den directeur van het slachthuis om al dan niet toestemming te geven tot het zich bevinden op het terrein van het openbaar slachthuis niet ligt eene verboden overdracht van macht door den Raad op den directeur met voorbijgang van B. en W. 17 Jan.
— Besluit houdende beslissing dat in het geval van art. 12, 2de lid der Hinderwet het hooren van belanghebbenden in ieder geval behoort te geschieden. 6 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. De vraag, of er is eene bij de Hinderwet verboden inrichting, is in die wet nergens afhankelijk gesteld van de omstandigheid, of die inrichting in eene roerende dan wel in eene onroerende zaak is gevestigd. De wet verbiedt in het algemeen bet zonder de vereischte vergunning hebben of houden der in die wet genoemde inrichtingen. (bladz. 660) 11 April.
— Besluit betreffende den termijn voor de kennisgeving van een ingesteld beroep bij exploit, bedoeld in art. 15, 2de lid, 3de zinsnede der Hinderwet. 12 Mei.
— Besluit houdende beslissing, dat de vermelding in een besluit, krachtens art. 17 Hinderwet genomen, dat het noodig is gebleken aan de vergunning eene nieuwe voorwaarde op te leggen, niet geacht kan worden met redenen te zijn omkleed, zooals bij het tweede lid van dat artikel gevorderd wordt. 12 Juli.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Meerssen, waarbij aan de Maatschappij tot Detailverkoop van Petroleum „De Automaat" te Rotterdam vergunning is verleend: *a.* tot het bergen van petroleum in een bestaand pakhuis, en *b.* tot het oprichten van 4 kluizen tot berging van benzine op het perceel Sectie C nº. 2463 gemeente Meerssen. S. 253. 10 Aug.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Helmond, waarbij aan de Broeders der Gilde St. Catharina te Helmond vergunning is geweigerd tot het oprichten van een schietboom in Wijk L nº. 206 op het perceel kadastraal bekend Sectie A nº. 2099 gemeente Helmond. S. 261. 18 Aug.
— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende voorkoming van hinder door rook van schoorsteenen van industrieele ondernemingen. 10 Dec.

Fondsen. Wet tot intrekking van artikel 10 der wet van 21 Augustus 1816 (Staatsblad nº. 33). S. 209. 14 Juli.

Gedistilleerd. Besluit houdende bepalingen omtrent het verleenen van teruggaaf van accijns bij uitvoer van alcoholhoudende goederen. S. 86. 15 Maart.
— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent den vrijdom van den accijns voor amylalcohol, ten behoeve van zuivelfabrieken en melkinrichtingen, alsmede van fok- en contrôle-vereenigingen. S. 174. 28 Juni.
— Besluit tot wijziging van het K. B. van 21 Juli 1882, S. 115, houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden. S. 250. 8 Aug.
— Besluit betreffende het toestaan van afwijkingen van het bepaalde bij de artikelen 12 en 128 der wet van 20 Juni 1862, S. 62, houdende bepalingen omtrent den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd. S. 255. 15 Aug.

Geldleeningen. Zie: *Schuld. (Nationale)*

Gemeentebestuur. Besluit houdende beslissing dat overbrenging van het gezinsleven naar eene andere gemeente op zich zelf niet voldoende is om verandering van woonplaats te kunnen aannemen. 7 Jan.

— Besluit houdende beslissing dat de geneesheer, die met de doodschouw is belast, ook al is hem die functie opgedragen bij zijne instructie als geneesheer met de armenpraktijk belast, krachtens art. 23 litt. *f* Gemeentewet uitgesloten is van het lidmaatschap van den Raad. 7 Jan.

— Besluit houdende beslissing dat door faillissement een raadslid een der bij art. 19 gemeentewet gestelde vereischten verliest en hij dus ophoudt lid van den Raad te zijn. 14 Febr.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Utingeradeel, waarbij A. H. Loots, te Rotterdam, met ingang van 1 Januari 1910, is benoemd tot directeur van de in aanbouw zijnde gasfabriek van die gemeente. S. 70. 18 Febr.

— Besluit waarbij goedkeuring aan een raadsbesluit tot openbaren verkoop van heidegrond is onthouden. 23 Maart.

— Besluit bepalende het tijdstip van in werking treden van de wet van 30 Dec. 1909, S. 416, tot wijziging der Gemeentewet en van de Gemeente-borgtochtenwet S. 417 van 1909. S. 91. 30 Maart.

— Besluit tot ongegrondverklaring van het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Driel tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, waarbij aan de begrooting dier gemeente, voor den dienst van 1909, goedkeuring is onthouden. S. 117. 18 April.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Achtkarspelen, strekkende om een tweetal aan den raad gerichte adressen in zake verharding van wegen ter fine van onderzoek en advies te stellen in handen van burgemeester en wethouders en van eene commissie van drie leden, waarvan de leden bij hetzelfde besluit worden aangewezen. S. 121. 23 April.

— Besluit tot ongegrondverklaring van het beroep door den raad der gemeente Breda ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien raad, d.d. 7 September 1909, betreffende de rekening over het dienstjaar 1908. S. 127. 29 April.

— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing, dat een volgens de artt. 69 en 102 der Gemeentewet door burgemeester en secretaris onderteekende verklaring, dat door B. en W. eene bepaalde vergunning niet is verleend, eene authentieke akte is, waarvan de bewijskracht niet is beperkt tot hetgeen in het college van B. en W. in tegenwoordigheid van den burgemeester is verricht; al vallen onder „gebouw" in art. 5 der Woningwet niet getimmerten van kleine afmetingen als „eene kooi, een hok, eene bergplaats en dergelijke" daaronder wel kan vallen een varkenshok, wanneer dit op grond van samenstelling en afmetingen aanleiding geeft het als een gebouw te beschouwen. 2 Mei.

— Besluit betreffende de betaling van rente en aflossing van een door de gemeente ingesteld grondbedrijf uit buitengewone middelen. 4 Mei.

— Besluit houdende beslissing, dat uit art. 16 der Woningwet niet kan worden afgeleid dat op den gemeenteraad de wettelijke plicht rust tot aanstelling van een vasten ambtenaar, belast met het bouw- en woningtoezicht en dat Ged. Staten derhalve ten onrechte krachtens art. 212 der gemeentewet op de gemeentebegrooting een post voor de bezoldiging van zoodanigen ambtenaar hebben gebracht. 21 Mei.

— Besluit houdende beslissing, dat de waardevermindering der activa van gemeentebedrijven, die met geleend geld gedreven worden, in het algemeen voldoend equivalent vindt in de aflossing der leening, zoodat het reserveeren van een afschrijvingsfonds niet volstrekt noodzakelijk is en er geen bezwaar bestaat een deel van de winst dier bedrijven aan te wenden tot dekking van gewone uitgaven der gemeentebegrooting. 2 Juni.

— Besluit houdende beslissing dat een uitgaaf wegens leverantie behoort tot het dienstjaar, waarin de levering heeft plaats gehad, en dus slechts dan in de gemeenterekening over een volgend dienstjaar mag opgenomen worden, wanneer op de begrooting voor laatstgenoemd dienstjaar een daartoe strekkende post gebracht is. 2 Juni.

— Besluit houdende beslissing dat toekenning bij raadsbesluit van presentiegeld aan raadsleden voor het bijwonen der vergaderingen van raadscommissiën en afdeelingen, strijdt met art. 58 der Gemeentewet. 8 Juni.

— Besluit houdende vernietiging van een besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland, waarbij goedkeuring werd onthouden aan eene wijziging in de begrooting der gemeente

Leeuwarden, in verband met de oprichting eener gemeentelijke centrale voor de levering van electriciteit. 18 Oct.
— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Heesch, strekkende tot schorsing van den ontvanger der gemeente voor den tijd van zes weken, met ingang van 1 November 1910. S. 359. 25 Nov.
Gemeentegrenzen. Wet tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten Groningen en Noorddijk. S. 208. 14 Juli.
Gemeente-verordeningen. Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat: onder „plaatselijke verordeningen" in den oorspronkelijken tekst van art. 4 der Hinderwet alleen konden worden verstaan die, waarbij de Gemeenteraad bepaalt, dat hij gebruik maakt van de hem in dat artikel gegeven bevoegdheid; dat hierin geene verandering is gebracht door de toevoeging van een derde geval, waarin de Gemeenteraad de bevoegdheid heeft gekregen bij plaatselijke verordening beperkende bepalingen te maken; dat het tweede lid van het genoemde artikel niet geldt voor de in de latere toevoeging van het artikel vermelde verordeningen, waarin de voorwaarden worden vastgesteld; dat de beoordeeling eener verordening in haar geheel, anders dan wegens formeele bezwaren, niet aan de rechterlijke macht doch aan de Kroon opgedragen is; dat in de opdracht bij art. 4 der toegepaste verordening aan den directeur van het slachthuis om al dan niet toestemming te geven tot het zich bevinden op het terrein van het openbaar slachthuis niet ligt eene verboden overdracht van macht door den Raad op den directeur met voorbijgang van B. en W. 17 Jan.
— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing ten aanzien van art. 43 der Bouw- en Woningverordening voor de Gemeente Woerden, betreffende de aansluiting van woningen aan de waterleiding. 31 Jan.
— Arrest van den Hoogen Raad: De bepaling in eene plaatselijke verordening, strafbaar stellende ook dengene, die eenig werk *doet* uitvoeren in strijd met de gestelde voorschriften, is, voorzoover daarbij bepaald is, wie als dader van de bij de Verordening strafbaar gestelde handelingen moet worden beschouwd, in strijd met art. 91 Swb., volgens welk artikel de vraag, wie als daders van eene overtreding strafbaar zijn, uitsluitend haar antwoord moet vinden in art. 47 Swb., tenzij de wet anders bepaalt. Onder „doen plegen" verstaat art. 47 alleen het doen verrichten van de strafbare handeling door een ander, die daarbij bloot als zijn werktuig handelt. De rechter moet deze laatste omstandigheid onderzoeken en daarover beslissen, alvorens eene veroordeeling wegens „doen plegen" te kunnen uitspreken. (Bladz. 655) 7 Febr.
— Besluit tot vernietiging van bepalingen, voorkomende in de artikelen 5 en 6 van de politieverordening der gemeente Warmond van 23 Augustus 1904, zooals die artikelen luiden na de wijzigingsverordening van 5 September 1905. S. 66. 14 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing, dat, de vraag, of eene gemeentelijke verordening treedt in hetgeen van algemeen rijksbelang is, aan het oordeel van den rechter onttrokken is; dat eene bepaling, verbiedende het verkoopen van eet- en drinkwaren ondeugdelijk van samenstelling, zonder dat de verkooper die ondeugdelijkheid behoeft te kennen, niet in strijd is met art. 330 Swb. 21 Mrt.
— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing: dat het van gemeentewege bevolen herstel en onderhoud van eene straat, die zooals feitelijk vaststaat met gedoogen van den beklaagde als rechthebbende voor het publiek verkeer openstaat en dus niet tot publieken dienst bestemd is, niet als arbeid en levering ten behoeve van een gemeentewerk kan worden beschouwd; dat de bepalingen van bovenvermelde strekking in overeenstemming zijn met de bij art. 625 B. W. erkende en bij art. 135 der Gemeentewet gegeven bevoegdheid. (Bladz. 656) 4 April.
— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat de bepaling in eene gemeentelijke verordening, waarbij verboden wordt het venten op den openbaren weg of aan de huizen der ingezetenen van gedrukte of geschreven stukken des avonds na zes uur, niet in strijd is met art. 7 der Grondwet doch in overeenstemming met de bij art. 135 der Gemeentewet gegeven bevoegdheid. (Bladz. 658) 4 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. In art. 42 der Verordening houdende voorschriften als bedoeld in art. 1 der Woningwet, voor de gemeente Culemborg moet evenals in art. 3 al. 1 der Woningwet onder „voor een gedeelte vernieuwen" slechts worden verstaan eene min of meer ingrijpende verbouwing. Daaronder is niet te begrijpen het aanbrengen van een nieuwen vloer in een vertrek. (Bladz. 660) 11 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. Voor de

toepasselijkheid van art. 32 der Verordening op de Straatpolitie der gemeente Maastricht wordt niet de eisch gesteld, dat de venter door zijne handelingen bij het venten *zelf* tot de bedoelde orde- of rustverstoringen aanleiding heeft gegeven. Door bedoeld artikel worden de bij artt. 7 en 167 der Grondwet gewaarborgde rechten noch geheel noch gedeeltelijk ontnomen, nu dit artikel alleen in het geval dat het venten op den openbaren weg of aan de huizen tot orde- of rustverstoring aanleiding geeft, de verplichting oplegt om op last der politie tijdelijk het venten te staken. (Bladz. 661) 18 April.

— Arrest van den Hoogen Raad. Het verbod, gesteld bij art. 88 der Algemeene Politieverordening voor de gemeente Bussum, om op of aan den openbaren weg luid roepende of schreeuwende te koop of om niet aan te bieden boeken, couranten, dag- of weekbladen en andere gedrukte of geschreven stukken, de lezing van zoodanige stukken aan te bevelen of den inhoud daarvan bekend te maken, is niet in strijd met art. 7 der Grondwet, dat onaangetast laat de aan den gemeentelijken wetgever toegekende bevoegdheid om de verspreiding van gedrukte stukken op of aan den openbaren weg te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde ter beveiliging van het openbaar verkeer. (Bladz. 663) 13 Juni.

— Arrest van den Hoogen Raad, beslissende dat art. 44 der Algemeene Politieverordening van Hilversum, onvoorwaardelijk verbiedende den inhoud van gedrukte of geschreven stukken op welke wijze ook te Hilversum op of aan den openbaren weg bekend te maken, in strijd is met art. 7 der Grondwet. (Bladz. 665) 29 Juni.

— Arrest van den Hoogen Raad. De bepaling van art. 28 van de Algemeene Politieverordening van de gemeente Wildervank, tot welker vaststelling de Raad bevoegd was krachtens art. 135 der Gemeentewet, is niet in strijd met art. 625 B. W. of art. 151 der Grondwet. De vraag, of eenige gemeenteverordening in eenig bijzonder geval van toepassing is, staat niet ter beslissing aan den Raad doch die beslissing betreft de uitvoering der verordening en behoort dus volgens art. 179 Gemeentewet tot den werkkring van B. en W. 28 Nov.

— Besluit tot vernietiging van artikel 2 van de door den Raad der gemeente Ambt-Almelo in zijne vergadering van 17 Juni 1910 vastgestelde „Verordening, aanwijzende de buurt waarin en den kring waarbinnen geene vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein verleend mogen worden". S. 363. 29 Nov.

Geneeskundig Staatstoezicht. Besluit tot vaststelling van de aanvullingen en wijzigingen I van de vierde uitgave der Nederlandsche Pharmacopee. S. 305. 24 Oct.

— Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, nº. 5867, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, houdende aanvulling van de lijsten van vergiften en geneesmiddelen, bedoeld in de artt. 7 en 30 der wet van 1 Juni 1865, S. 61, laatstelijk vastgesteld bij ministerieele beschikking van 1 Februari 1906, nº. 1094, afdeeling Binnenlandsch Bestuur. 4 Nov.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin betreffende opgaven van geneeskundigen. 20 Dec.

Geschiedenis en Kunst. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende Rijks Commissie tot het opmaken en uitgeven van een inventaris der Nederlandsche monumenten van geschiedenis en kunst. 21 Febr.

Grensscheiding. Zie : *Gemeentegrenzen.*

Grondbelasting. Missive van den Minister van Financiën aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende den aanslag in de grondbelasting van onbewoonbaarverklaarde perceelen. 29 Maart.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 28 Januari 1907, houdende nieuwe indeeling van de contrôles van de grondbelasting (Kadaster). 8 Dec.

— Zie ook *Belastingen* (*Rijks directe*).

Handels- en fabrieksmerken. Wet houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 56. 10 Febr.

— Besluit houdende nadere wijziging van de voor Suriname geldende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken. S. 258. 18 Aug.

— Besluit houdende nadere wijziging van de voor Curaçao geldende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken. S. 259. 18 Aug.

Havens. Wet tot overbrenging bij de provincie Groningen van het beheer en de exploitatie van de haven en havenwerken en van het onderhoud van het havenemplacement te Delfzijl. S. 148. 2 Juni.

— Zie ook : *Scheepvaart.*

Hinderwet. Zie: *Fabrieken enz.*

Houtgeest. Wet houdende bepalingen omtrent het belasten van houtgeest. S. 377. 30 Dec.

Idioten. Zie: *Krankzinnigen.*

Indië. (**Nederlandsch**) Besluit houdende bijzondere voorwaarden voor benoembaarheid tot ingenieur bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië en regelen betreffende de uitzending van zoodanig personeel uit Nederland. 5 Febr.

— Wet houdende regeling van het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 55. 10 Febr.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 28 April 1906, n°. 55, tot vaststelling van een reglement op de toekenning van overtocht van Nederland naar Nederlandsch-Indië en omgekeerd, ten laste van de Indische begrooting. 26 Mrt.

— Wet houdende kwijtschelding aan W. F. H. VAN AMERON en H. C. H. DE BIE van den lande aankomende vorderingen. S. 104. 8 April.

— Besluit houdende regelen voor het afnemen hier te lande van het examen in de Maleische taal en de land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië als bedoeld in Indisch Staatsblad 1886, n°. 47, sub ten tweede, III*a*. S. 135. 13 Mei.

— Besluit houdende wijziging van de bepalingen betreffende de zeebrieven en jaarpassen in Nederlandsch-Indië, laatstelijk gewijzigd bij K. B., dd. 18 April 1908, n°. 70 (Nederl. Stbl. n°. 116; Ind. Stbl. n°. 424). S. 157. 6 Juni.

— Besluit tot wijziging van art. 4 van de K. B. van 6 April 1894 (Stbl. n°. 53, Ind. Stbl. n°. 141) en van 2 December 1895 (Stbl. n°. 185, Ind. Stbl. 1896 n°. 11), betreffende de toelating van Indische jongelieden respectievelijk tot de cadettenschool en tot de Koninklijke Militare Academie S. 238. 18 Juli.

— Wet betreffende het terugbrengen van particuliere landerijen op Java tot het Staatsdomein. S. 317. 7 Nov.

— Wet houdende kwijtschelding aan J. W. TERLAAK van eene den Lande aankomende vordering. S. 391. 31 Dec.

— Zie ook: *Begrootingen.*

— „ „ : *Handels- en fabrieksmerken.*

— „ „ : *Militaire Zaken.*

— „ „ : *Mijnen.*

— „ „ : *Weduwen- en weezenfonds.*

Inkwartieringen. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende militie- en inkwartieringsplichtigheid van in Nederland gevestigde onderdanen van Montenegro. 7 Mei.

— Besluit betreffende wijziging van het K. B. van 10 November 1892, S. 253, zooals dat is gewijzigd bij de K. B. van 5 Augustus 1895, S. 147, van 17 Januari 1898, S. 22, van 24 Juni 1898, S. 149, en van 16 December 1902, S. 222 en van welk gewijzigd K. B. de tekst is bekend gemaakt bij het K. B. van 19 Februari 1903, S. 78, houdende o. a. vaststelling der reglementaire bepalingen ter uitvoering van de wet betrekkelijk de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk en de transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, van 14 September 1866, S. 138, zooals die wet is gewijzigd bij de wetten van 29 Maart 1877, S. 53, van 15 April 1886, S. 64, van 10 Mei 1890, S. 83 en van 22 Juli 1899, S. 175. S. 279. 9 Sept.

Jachtwet. Arrest van den Hoogen Raad, beslissende dat de voorschriften van het Wetboek van Strafv. voor het geval van heeter daad als algemeene regels niet van toepassing zijn bij jachtovertredingen, nu bij de Jachtwet bijzondere voorschriften zijn gegeven omtrent het al dan niet in beslag nemen van jachttuig; dat bij jachtovertredingen onderscheid gemaakt wordt tusschen geoorloofd en ongeoorloofd jachttuig en de verbeurdverklaring van het eerste slechts in bijzondere gevallen toegelaten is. 30 Mei.

Kamers van arbeid. Besluit van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, houdende nadere vaststelling van modellen ter uitvoering van het Kiesreglement voor de Kamer van Arbeid. 12 April.

Kanalen. Besluit tot aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van Luik naar Maastricht vastgesteld bij K. B. van 9 Juli 1892, S. 174. S. 71. 21 Febr.

— Besluit tot aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van de Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze, vastgesteld bij K. B. van 9 Juli 1892, S. 175, en gewijzigd en aangevuld bij K. B. van 9 October 1903, S. 268. S. 72. 21 Febr.

— Besluit tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het Afwateringskanaal. S. 263. 20 Aug.

— Besluit tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het Noordhollandsch kanaal. S. 264. 20 Aug.

— Besluit tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door Walcheren, vastgesteld bij K. B. van 23 Mei 1892, S. 116, gewijzigd bij K. B. van 1 December 1897, S. 217. S. 265. 20 Aug.
— Besluit tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door Zuid-Beveland. S. 266. 20 Aug.
— Zie ook: *Scheepvaart.*

Kerkelijke zaken. Wet houdende nadere wijziging van artikel 4 der wet van 29 October 1892, S. 240, houdende voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen. S. 233. 15 Juli.

Kiesrecht. Besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van de hoofdstembureaux in verband met de verkiezing van leden van de raden der Gemeenten Maastricht, Echt en Venlo. 14 Jan.
— Almkerk. 28 April.
— Clinge. 2 Aug.
— Wormerveer. 9 Aug.
— Raamsdonk. 22 Dec.
— Vlaardingen (tweede kiesdistrict). 23 Dec.
— Besluit houdende beslissing omtrent het al of niet van onwaarde zijn van stembiljetten. 24 Nov.

Kinderarbeid. Zie: *Arbeid van jeugdige personen en vrouwen.*

Krankzinnigen. Besluit houdende aanwijzing van het gesticht te Leur, gemeente Etten en Leur, van het Roomsch-Katholiek Gasthuis „Alles voor Allen" te Breda, als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd. S. 32. 20 Jan.
— Besluit waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te Utrecht, vergunning wordt verleend op het terrein „Lozenoord" te Ermelo, een gesticht voor idioten op te richten. S. 82. 9 Maart.
— Besluit houdende aanwijzing van het gemeente-bestedelingenhuis, Westeinde nº. 58, te 's Gravenhage, als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd. S. 89. 23 Mrt.
— Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 28 Augustus 1888, S. 144, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het provinciaal krankzinnigengesticht „Meerenberg" te Bloemendaal. S. 109. 11 April.
— Besluit houdende intrekking: 1º. van het K. B. van 26 Juli 1888, S. 99, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te 's Gravenhage; en 2º. van het K. B. van 24 Augustus 1888, S. 143, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het gemeentelijk krankzinnigengesticht te Rotterdam. S. 110. 11 April.
— Besluit tot wijziging van het K. B. van 25 Juli 1908, S. 274, waarbij aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in Zeeland, gevestigd te Middelburg, vergunning is verleend op een terrein in de gemeente Bergen op Zoom en Halsteren een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 165. 22 Juni.
— Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 16 September 1895, S. 161, waarbij aan het bestuur der gemeente Leiden vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest", gemeente Oegstgeest, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 280. 10 Sept.
— Besluit houdende nadere wijziging: 1º. van het K. B. van 5 Augustus 1888, S. 113, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Reinier van Arkel" te 's Hertogenbosch; 2º. van het K. B. van 5 Augustus 1888, S. 114, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg" te Vught. S. 296. 3 Oct.
— Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 13 Februari 1892, S. 43, waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te Utrecht, vergunning is verleend om het landgoed „'s Heerenloo", te Ermelo, tot een gesticht voor idioten in te richten. S. 358. 24 Nov.
— Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 18 September 1906, S. 244, waarbij aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in Nederland, gevestigd te Utrecht, vergunning is verleend op een terrein in de gemeenten Doorwerth en Renkum een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 360. 25 Nov.
— Zie ook: *Armwezen.*

Krijgsschool. Besluit tot nadere wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 130. 2 Mei.

Kunst. Zie: *Geschiedenis en Kunst.*

Landbouw, enz. Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen in de provinciën betreffende het houden eener landbouw-telling. 25 Febr.

— Wet houdende bepalingen tot wering van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw. S. 145. 23 Mei.

Landsgebouwen. Besluit tot organisatie van het personeel voor den dienst der justitiegebouwen. S. 137. 21 Mei.

Landweer. Beschikking van den Minister van Oorlog, tot wijziging van het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie enz.", vastgesteld bij beschikking van 28 April 1909. 13 Jan. 12 Aug. 10 Dec.

— Besluit tot hernieuwde vaststelling van het onderscheidingsteeken voor scherpschutter bij de Infanterie en Landweer-Infanterie. S. 35. 25 Jan.

— Besluit houdende voorschriften betreffende de uitvoering van de Landweerwet (Stbl. 1901 nº. 160), aangevuld bij de wet van 27 April 1906, S. 73, gewijzigd bij de wet van 13 Juli 1907, S. 187, en aangevuld en gewijzigd bij de wet van 30 December 1909 (Staatsblad nº. 421.) S. 69. 16 Febr.

— Beschikking van den Minister van Oorlog tot herziening en opnieuw vaststelling van de bepalingen der Landweerinstructie I, met daarbij behoorende modellen en bijlagen. 12 Maart.

— Wijziging van dit besluit. 12 Sept.

— Beschikking van den Minister van Oorlog tot wijziging van het besluit van 12 Mei 1906 (Landweerinstructie III). 12 Maart.

— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende openbare kennisgevingen nopens 't jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der landweer. 29 Maart.

— Beschikking van den Minister van Oorlog nopens de inlevering van wapenen, van kleeding en uitrusting en van ledergoed zoomede van reglementen of dienstvoorschriften bij ontslag van eene lichting landweer. 6 April.

— Beschikking van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikking van 5 Jan. 1907, houdende, met intrekking der beschikking van 15 Mei 1906, vaststelling van bepalingen betreffende de inlevering van wapenen, ledergoed en uitrusting van de Landweer. 2 Juni.

Leeuw. (**Nederlandsche**) Wet houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 56. 10 Febr.

Margarine. Zie: *Boterhandel.*

Militaire Zaken. Besluit tot hernieuwde vaststelling van het onderscheidingsteeken voor scherpschutter bij de Infanterie en Landweer-Infanterie. S. 35. 25 Jan.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 8 Mei 1906, betreffende het reserve-personeel van de landmacht beneden den rang van officier. 5 April.

— Beschikking van den Minister van Oorlog, IIIde Afd., nº. 357, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 6 Juni 1906, IIIde Afd., nº. 396, houdende voorschriften ter uitvoering van het K. B. van 8 Mei 1906, nº. 95. 29 April.

— Besluit tot vaststelling van een Reglement van Politie voor alle militaire sluizen en bruggen, met uitzondering van die in of over den gekanaliseerden Krommen Rijn. S. 146. 25 Mei.

— Circulaire van de Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende verplichting van militairen om toestemming te vragen tot het aangaan van een huwelijk. 26/30 Mei.

— Besluit houdende regeling betreffende de onderlinge rangs- en standsverhouding der officieren en der militairen beneden den rang van officier behoorende tot de Koninklijke Marine, het Leger hier te lande en het Leger in Nederlandsch-Indië. S. 247. 6 Aug.

— Besluit tot vaststelling van eene nieuwe Regeling nopens de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht. S. 278. 8 Sept.

— Besluit tot regeling van de toekenning en de rekening en verantwoording van de jaarlijksche toelagen voor kleine onkosten en bureelkosten, die de gerechten, de ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de gerechten, de auditeurs-militair in de militaire arrondissementen, de centrale raad van beroep en de raden van beroep voor de ongevallenverzekering ontvangen. S. 355. 16 Nov.

— Zie ook: *Curaçao, Militie* (*Nationale*), *Indië, Pensioenen en Suriname.*

Militair Onderwijs. Besluit tot herziening van het Reglement voor den Hoofdcursus. S. 45. 7 Febr.

— Wet tot wijziging van de wet van 21 Juli

1890, S. 126, tot regeling van het militair onderwijs bij de landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken. S. 138. 23 Mei.
— Besluit tot nadere wijziging van het Reglement voor de Cadettenschool. S. 282. 12 Sep.
— Zie ook: *Academie* (*Kon. Militaire*).
— „ „ : *Krijgsschool.*
Militie. (Nationale) Besluit tot wijziging der eischen van practische en theoretische bekwaamheid voor zeemiliciens, bedoeld in artikel 141 der Militiewet 1901. S. 27. 11 Jan.
— Besluit betrekkelijk de hoegrootheid van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1910 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen van de lichting van 1910 en van het daarin door elke Provincie te dragen aandeel. S. 28. 11 Jan.
— Beschikking van den Minister van Oorlog, tot wijziging van het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie enz.", vastgesteld bij beschikking van 28 April 1909. 13 Jan. 12 Aug. 10 Dec.
— Beschikking van den Minister van Oorlog tot uitvoering van het K. B. van 20 December 1909, houdende bepalingen nopens de opleiding van militie-telegraaf personeel. 15 Jan.
— Besluit waarbij ontheffing van den werkelijken dienst is verleend. 18 Jan. 8 April. 10 Nov. 5 Dec.
— Besluit houdende beslissing dat bij de beschikking op bezwaren tegen eene uitspraak van den militieraad Ged. Staten alleen kunnen oordeelen over de gegrondheid van redenen van vrijstelling, die ten dienenden dage bij den militieraad zijn ingebracht en dat bezwaren bij de loting opgegeven, buiten beoordeeling blijven. 2 Febr.
— Besluit houdende regeling van de opleiding van ingeschrevenen voor de militie en ingelijfden bij de militie te land en van de benoeming van ingelijfden bij de militie tot den officiersrang bij de vesting-artillerie, zoomede tot regeling van de opleiding tot bevordering van militie-officieren bij genoemd gedeelte van het wapen der artillerie. S. 49. 8 Febr.
— Besluit van den Minister van Oorlog tot wijziging van het besluit van 10 Juni 1907, houdende nadere regeling van het voorbereidend militair onderricht, ook in verband met het K. B. van 17 Mei 1907 (Stbl. nº. 104). 16 Febr.
— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende uur van opkomst onder de wapenen van miliciens voor herhalingsoefeningen. 19 Febr.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende invulling van het register van verlofgangers der militie te land. 23 April.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende militie- en inkwartieringsplichtigheid van in Nederland gevestigde onderdanen van Montenegro. 7 Mei.
— Beschikking van den Minister van Oorlog, afdeeling Militie en Landweer (M.) nº. 275 tot wijziging van de beschikking van 21 Januari 1909, tot vaststelling van de Militie-Beschikking 1909, met daarbij behoorende Militie-Instructie 1909. 1 Juli. 3 Nov.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende jaarlijksch onderzoek van verlofgangers der militie te land, aan wien uitstel van herhalingsoefeningen is verleend. 3 Sept.
— Missive van den Minister van Marine aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende adresveranderingen van lotelingen, die zich hebben aangemeld om bij de Zeemilitie te dienen. 5 Sept.
— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provincie betreffende aanmelding van lotelingen en onderzoek naar hunne geschiktheid voor inlijving bij een bereden korps. 22 Sept.
— Besluit betrekkelijk de lichting der nationale militie van het jaar 1911. S. 301. 11 Oct.
— Beschikking van den Minister van Marine, waarbij gewijzigd is het besluit van den Minister van Marine van 29 September 1909, tot vaststelling van een „Regeling betreffende de samenstelling der Zeemilitie volgens de Militiewet 1901", laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 5 December 1908, S. 347, en volgens het K. B. van 2 December 1901, S. 230, laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij K. B. van 9 Januari 1909 (Stbl. nº. 10). (Blz. 665) 12 Oct.
— Besluit houdende beslissing dat wanneer,

zij het ook ten gevolge van een verzuim van het gemeentebestuur, den militie-commissaris vóór den aanvang van de loting niet gebleken is, dat een ingeschrevene overleden is, en de naam van dezen mitsdien niet op het inschrijvingsregister en op de beide dubbelen der alphabetische naamlijst door den militie-commissaris is doorgehaald, door het trekken van een nummer voor dien ingeschrevene niet met eenig wettelijk voorschrift in strijd gehandeld is. 10 Dec.

— Zie ook: *Militaire zaken.*

Ministerieele departementen. Besluit bepalende de rangen van ambtenaren werkzaam bij het Departement van Koloniën. S. 126. 28 April.

— Besluit houdende wijziging van het K. B. van 9 Mei 1906, S. 110, betreffende de vaststelling van bepalingen omtrent de wijze van benoeming en de bezoldiging van ambtenaren en bedienden bij de Departementen van Algemeen Bestuur. S. 136. 17 Mei.

— Besluit tot organisatie van het personeel voor den dienst der justitiegebouwen. S. 137. 21 Mei.

Motorrijtuigen en rijwielen. Wet tot wijziging der Motor- en Rijwielwet in verband met het op 11 October 1909 te Parijs gesloten internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen. S. 237. 18 Juli.

— Missive van den Minister van Waterstaat aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het plaatsen van borden, welke de maximum snelheid voor motorrijtuigen en rijwielen aangeven. 6 Sept.

— Besluit tot nadere wijziging van het Motor- en Rijwielreglement. S. 283. 19 Sept.

— Besluit van den Minister van Waterstaat, tot wijziging van het besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 November 1905, houdende uitvoering van art. 12 der Motor- en Rijwielwet 1905, Stbl. nº. 69. 22 Sept.

— Zie ook: *Tractaten.*

Muntwezen. Besluit tot uitvoering van artikel 12, 2de lid der wet van 28 Mei 1901, S. 130, houdende bepalingen omtrent het toezicht en de zorg over de zaken der Munt, zooals die wet is gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909 (Stbl. nº. 253). S. 88. 19 Mrt.

— Besluit tot wijziging van het laatstelijk bij K. B. van 16 December 1908, S. 412, gewijzigde K. B. van 24 December 1901, S. 274, aanwijzende de gemeenten, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid der Muntwet 1901 niet geldt en de gemeenten, waar ingevolge artikel 23 dier wet gelegenheid wordt gegeven tot verwisseling van vreemde munten en bepalende de koersen waartegen die verwisseling geschiedt. S. 134. 13 Mei. S. 251. 8 Aug.

Mijnen. Besluit tot aanwijzing van eene derde mijn ter ontginning overeenkomstig de wet van 24 Juni 1901 (Stbl. nº. 170). S. 249. 8 Aug.

— Wet houdende wijziging van de Indische Mijnwet (Nederlandsch Staatsblad 1899 nº. 214). S. 293. 26 Sept.

— Zie ook: *Indië (Nederlandsch).*

Naturalisatie. Wetten houdende naturalisatie van:

Aarssen. W. v.	S.	1.	3 Jan.
Abels. C. J. L.		1.	3 Jan.
Agtermeijer. G.		1.	3 Jan.
Albers. E.		101.	8 April.
Albers. W.		140.	23 Mei.
Avenhuis. G. H.		101.	8 April.
Baere. E. de		331.	8 Nov.
Bakker. A.		1.	3 Jan.
Barras. G. A. A.		187.	5 Juli.
Beels. C. C.		140.	23 Mei.
Beerents. J. J.		1.	3 Jan.
Belderink. M.		1.	3 Jan.
Belleghem. D. v.		323.	8 Nov.
Berckmans. G. C.		189.	5 Juli.
Besseler. J. H.		185.	5 Juli.
Blok. M.		140.	23 Mei.
Blondeel. G. H.		332.	8 Nov.
Boer. J. D. de		140.	23 Mei.
Boermans. N.		101.	8 April.
Bökkernik. F. M.		101.	8 April.
Bonamie. A.		325.	8 Nov.
Bonte. A.		101.	8 April.
Bos. G.		101.	8 April.
Bosch. A. G. v. d.		101.	8 April.
Bosch. J. D. P. v. d.		1.	3 Jan.
Bouts. J. H.		101.	8 April.
Braet. C.		326.	8 Nov.
Braet. E.		341.	8 Nov.
Braet. G. J.		328.	8 Nov.
Bredero. A. G.		140.	23 Mei.
Brink. H.		1.	3 Jan.
Broermann. M. C. M.		2.	3 Jan.
Bromberg. A.		97.	8 April.
Brommer. K.		140.	23 Mei.
Brugman. B.		185.	5 Juli.
Büning. C. F. J.		140.	23 Mei.
Buysse. G.		188.	5 Juli.
Caris. P. H.		140.	23 Mei.
Chumaceiro. J. M.		185.	5 Juli.
Coopmans. J.		140.	23 Mei.
Corthals. E.		339.	8 Nov.

Cuelenaere. C. S. 334. 8 Nov.
Dekker. H. 185. 5 Juli.
Devos. E. F. 329. 8 Nov.
Deyne. I. de 336. 8 Nov.
Dichtmaker. L. 1. 3 Jan.
Donners. P. J. 140. 23 Mei.
Draaisma. J. 1. 3 Jan.
Duits. R. N. 140. 23 Mei.
Düsmann. P. Th. 140. 23 Mei.
Ebner. F. R. 24. 4 Jan.
Elders. G. L. 185. 5 Juli.
Entjes. H. 140. 23 Mei.
Ernsthausen. M. E. A. V. S. 352. 8 Nov.
Feis. N. 1. 3 Jan.
Ferwerda. L. F. 101. 8 April.
Fijen. W. 101. 8 April.
Gelderman. G. 140. 23 Mei.
Geloudemans. E. J. 101. 8 April.
Geurts. E. F. 1. 3 Jan.
Geusendam. J. 140. 23 Mei.
Giesberts. H. Th. 185. 5 Juli.
Giesen. H. v. d. 140. 23 Mei.
Goeseels. C. M. 95. 8 April.
Gosink. J. H. 101. 8 April.
Groen. J. D. 185. 5 Juli.
Haaf. M. A. ten 101. 8 April.
Halverkamps. H. 140. 23 Mei.
Hanewacker. A. F. W. 15. 4 Jan.
Hanrath. H. A. L. 140. 23 Mei.
Hebben. A. 7. 3 Jan.
Heep. M. L. 1. 3 Jan.
Hesseling. H. 1. 3 Jan.
Heugen. L. 101. 8 April.
Heusden. W. F. v. 101. 8 April.
Hobus. M. 1. 3 Jan.
Hogezand. A. v. 1. 3 Jan.
Hoesen. M. J. 1. 3 Jan.
Honigvoort. H. 140. 23 Mei.
Hoogers. G. J. 101. 8 April.
Hubeler. G. A. 345. 8 Nov.
Hu sen. Ph. J. 1. 3 Jan.
Huizen. G. M. v. 1. 3 Jan.
Jacobi. C. R. H. 343. 8 Nov.
Jaminon. J. H. 101. 8 April.
Jansen. A. 20. 4 Jan.
Jenneboer. H. 140. 23 Mei.
Jong. T. J. 140. 23 Mei.
Jongen. A. A. 101. 8 April.
Junod. A. E. F. 96. 8 April.
Kahn. E. 347. 8 Nov.
Kaltner. J. F. 140. 23 Mei.
Kan. J. Th. v. 101. 8 April.
Kauffmann. C. H. E. 22. 4 Jan.
Kerkdijk. H. 140. 23 Mei.
Kessel. H. J. M. 140. 23 Mei.
Kessels. A. M. 140. 23 Mei.
Klappenbach. F. C. T. R. S. 5. 3 Jan.
Klomp. J. F. 1. 3 Jan.
Knoche. F. J. 186. 5 Juli.
Knudsen. M. J. 101. 8 April.
Knuppe. C. C. 190. 5 Juli.
Koch. D. A. W. 10. 3 Jan.
Kolk. C. v. d. 101. 8 April.
Koopman. A. 101. 8 April.
Koopman. J. 101. 8 April.
Koopman. M. 101. 8 April.
Koopmans. J. 101. 8 April.
Kortenhoff. M. v. 185. 5 Juli.
Körver. J. J. 101. 8 April.
Koster. M. J. 140. 23 Mei.
Kroon. J. E. 140. 23 Mei.
Kruisweg. J. 1. 3 Jan.
Krusemann. A. J. W. 185. 5 Juli.
Kuen. P. 3. 3 Jan.
Lamers. H. 140. 23 Mei.
Landman. J. 185. 5 Juli.
Lansink. J. 140. 23 Mei.
Lautenbach. A. H. 185. 5 Juli.
Lemmen. G. 140. 23 Mei.
Lemmens. P. J. 101. 8 April.
Leummens. C. H. 140. 23 Mei.
Levi. G. 14. 4 Jan.
Leyden. O. M. F. 344. 8 Nov.
Linden. L. C. v. d. 101. 8 April.
Loon. A. v. 101. 8 April.
Manders. W. 101. 8 April.
Martens. V. 338. 8 Nov.
Menet. J J. 101. 8 April.
Mennis. D. J. 1. 3 Jan.
Middegaal. R. 185. 5 Juli.
Mingeleers. P. J. 1. 3 Jan.
Mispelkamp. M. 140. 23 Mei.
Moens. J. F. 337. 8 Nov.
Möller. J. G. H. C. 349. 8 Nov.
Möller. R. H. A. 25. 4 Jan.
Mols. H. J. 140. 23 Mei.
Muller. L. 1. 3 Jan.
Nel. C. 1. 3 Jan.
Neste. E. v. d. 327. 8 Nov.
Nissen. H. 140. 23 Mei.
Noy. W. 12. 4 Jan.
Onghena. Th. E. J. M. 21. 4 Jan.
Paternostre. J. A. C. 185. 5 Juli.
Paulus. J. P. H. 1. 3 Jan.
Peerlings. P. J. 1. 3 Jan.
Peeters. A. 185. 5 Juli.
Penners. P. M. 17. 4 Jan.
Peters. Th. 101. 8 April.
Pinkusson. E. 140. 23 Mei.
Plank. J. H. H. 140. 23 Mei.
Poelmann. L. 191. 5 Juli.
Polak. B. 1. 3 Jan.

Pollmann. J. S. 101. 8 April.
Pröttel. A. H. 4. 3 Jan.
Puts. A. H. 140. 23 Mei.
Putte. E. P. v. d. 333. 8 Nov.
Putte. N. J. v. d. 330. 8 Nov.
Pijnappel. A. 140. 23 Mei.
Quaedvlieg. H. H. V. 101. 8 April.
Raassing. H. A. 185. 5 Juli.
Raming. J. C. 13. 4 Jan.
Rammeloo. E. A. 19. 4 Jan.
Rammeloo. G. G. 16. 4 Jan.
Rebel. J. 346. 8 Nov.
Reiring. J. G. 185. 5 Juli.
Riege. A. C. J. 185. 5 Juli.
Rivai. A. 9. 3 Jan.
Rode. H. H. 342. 8 Nov.
Roo. D. de 340. 8 Nov.
Rooseboom. F. W. R. 324. 8 Nov.
Rutten. H. C. 185. 5 Juli.
Salomonson. G. J. A. 101. 8 April.
Sandmann. J. B. 23. 4 Jan.
Schaub. G. 350. 8 Nov.
Schepel. A. H. 1. 3 Jan.
Scherhorn. H. W. 353. 8 Nov.
Scheuten. L. H. 140. 23 Mei.
Schings. H. J. 101. 8 April.
Schreurs. H. H. 140. 23 Mei.
Severens. J. J. 1. 3 Jan.
Sistermans. A. J. M. 101. 8 April.
Sloot. J. M. C. 101. 8 April.
Slüet. J. 101. 8 April.
Smits. J. S. G. 140. 23 Mei.
Snellen. J. 140. 23 Mei.
Snelting. H. F. 1. 3 Jan.
Snik. J. 185. 5 Juli.
Spengler. F. H. 1. 3 Jan.
Staal. A. 140. 23 Mei.
Stamm. J. F. W. 8. 3 Jan.
Steenbergen. A. 1. 3 Jan.
Stephen. I. A. 99. 8 April.
Steuns. C. H. 101. 8 April.
Stevens. H. H. 140. 23 Mei.
Stevens. M. 140. 23 Mei.
Steijn. G. v. 140. 23 Mei.
Stienenbos. H. 185. 5 Juli.
Straaten. B. J. v. 140. 23 Mei.
Strathmann. C. O. 185. 5 Juli.
Stryp. J. C. 6. 3 Jan.
Stuiver. E. 1. 3 Jan.
Sijbers. J. H. 1. 3 Jan.
Tallen. F. 140. 23 Mei.
Tebarts. G. 1. 3 Jan.
Tehupeiory. W. K. 98. 8 April.
Tenkers. B. J. 101. 8 April.
Theewen. H. C. H. 140. 23 Mei.
Theunissen. Th. 1. 3 Jan.
Thuis. J. S. 185. 5 Juli.
Thijssen. A. 140. 23 Mei.
Ticheler. A. 185. 5 Juli.
Tummers. J. J. 140. 23 Mei.
Vaneker. H. 11. 4 Jan.
Veldscholte. G. J. 1. 3 Jan.
Vercruysse. P. B. 322. 8 Nov.
Verhesen. W. H. 1. 3 Jan.
Verplancke. J. 335. 8 Nov.
Verschaffel. H. 140. 23 Mei.
Vetters. A. D. M. 140. 23 Mei.
Vink. P. 101. 8 April.
Voets. P. J. H. 18. 4 Jan.
Vos. H. P. 140. 23 Mei.
Vrieling. B. 140. 23 Mei.
Vrieling. G. 140. 23 Mei.
Vrint. A. C. H. 1. 3 Jan.
Vulluigs. P. M. 101. 8 April.
Waas. M. 101. 8 April.
Waskowsky. Ch. 101. 8 April.
Wee. A. J. v. d. 185. 5 Juli.
Weenink. A. J. 185. 5 Juli.
Weyand. N. 351. 8 Nov.
Weijers. A. P. 185. 5 Juli.
Wiechert. J. H. E. 192. 5 Juli.
Wirtz. A. 100. 8 April.
Wit. H. de 1. 3 Jan.
Wolf. S. 348. 8 Nov.
Wolters. H. 140. 23 Mei.
Woudenberg. L. 140. 23 Mei.
Wijk. L. v. 1. 3 Jan.

Nederlanderschap en Onderdaanschap. Wet houdende regeling van het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 55. 10 Febr.

— Wet houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 56. 10 Febr.

— Wet houdende wijziging der wet van den 12 December 1892, S. 268, op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907, S. 177, en bij de wet van 10 Februari 1910 (Staatsblad nº. 56). S. 216. 15 Juli.

Notariaat. Besluit tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in het zesde lid van artikel 13 der Wet op het Notarisambt. S. 75. 24 Febr.

Octrooien. Wet tot regeling van het octrooirecht voor uitvindingen. S. 313. 7 Nov.

Onderscheidingsteekenen. Besluit tot hernieuwde vaststelling van het onderscheidingsteeken voor scherpschutter bij de Infanterie en Landweer-Infanterie. S. 35. 25 Jan.

— Besluit tot instelling van een eereteeken

voor belangrijke diensten in of jegens de Vereeniging „het Nederlandsche Roode Kruis" bewezen. S. 298. 5 Oct.
— Zie ook: *Leeuw* (*Nederlandsche*), *Oranje Nassau-orde* en *Politie*.

Onderdaanschap. Zie: *Nederlanderschap* en —

Onderwijs. (**Hooger**) Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig art. 157 der hooger-onderwijswet, van het Christelijk gymnasium, genaamd „Willem Lodewijk gymnasium" te Groningen der Vereeniging voor Christelijk Middelbaar en Voorbereidend Hooger Onderwijs te Groningen. S. 60. 11 Febr.
— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der hooger-onderwijswet, van het Christelijk gymnasium te Zetten der vereeniging voor Christelijk Hooger en Middelbaar Onderwijs te Zetten. S. 80. 8 Maart.
— Besluit tot wijziging en aanvulling van het K. B. van 22 Augustus 1906 (Staatsblad nº. 229). S. 65. 14 Febr.
— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het gymnasium „Het Nederlandsch Lyceum" te 's Gravenhage van de Vereeniging „Het Nederlandsch Lyceum", gevestigd te *'s Gravenhage*. S. 370. 17 Dec.

Onderwijs. (**Lager**) Besluit houdende beslissing, dat de vrijstelling van de verplichting tot het geven van onderwijs in het vak, genoemd onder letter *j* in art. 2 der Wet tot regeling van het lager onderwijs, alleen dan behoort te worden verleend, wanneer het voor een gemeentebestuur onmogelijk is of groote bezwaren oplevert, aan eene school onderwijs in dat vak te doen geven. 17 Febr.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën betreffende toepassing van art. 53 der wet op het lager onderwijs. 26 Febr.
— Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Bergambacht, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuidholland, waarbij aan het besluit van dien Raad, dd. 11 December 1908, tot vaststelling van eene verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in die gemeente, gedeeltelijk goedkeuring is onthouden, en welk besluit overigens is goedgekeurd. S. 83. 10 Maart.
— Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zwijndrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuidholland, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 5 Augustus 1909 tot vaststelling van eene verordening, regelende de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de scholen voor openbaar lager onderwijs in die gemeente. S. 84. 10 Maart.
— Besluit ter aanvulling van het K. B. van 13 November 1905, S. 303, ter uitvoering van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 153. 2 Juni.
— Besluit houdende beslissing dat: de wet tot regeling van het lager onderwijs geen afwijking toelaat van de bepaling, dat bij de berekening van het aantal verplichte onderwijzers de schoolbevolking op 15 Jan. tot grondslag wordt genomen; dat de omstandigheid, dat op dien datum eenige leerlingen slechts *voorloopig* en tijdelijk aan de school geplaatst waren, daarbij dus van geen invloed kan zijn. 7 Juni.
— Besluit houdende beslissing, dat de beslissing der vraag, welke der aan de school verbonden onderwijzers, voor het geval dat het verplicht getal der onderwijzers van bijstand wordt overschreden, als verplicht zijn aan te merken, aan het schoolbestuur moet worden overgelaten. 2 Juli.
— Wet tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 202. 14 Juli.
— Besluit houdende beslissing dat de omstandigheid dat, bij opheffing eener openbare school, elf kinderen op meer dan 4 K.M. afstand van de naastbij gelegen openbare school zouden wonen, voldoende grond is om aan die opheffing de goedkeuring te onthouden. 25 Juli.
— Wet tot regeling der bevoegdheden, verbonden aan de akten van bekwaamheid, vermeld in artikel 56, onder *a* en *b*, der wet van 17 Augustus 1878, S. 127, uitgereikt in het jaar 1890. S. 260. 18 Aug.
— Besluit ter aanvulling van het K. B. van 13 November 1905, S. 302, ter uitvoering van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 273. 30 Aug.
— Besluit tot nadere aanvulling van het K. B. van 13 November 1905, S. 303, ter uitvoering van art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 274. 30 Aug.
— Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Neuzen, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, waarbij goedkeuring werd onthouden aan zijn besluit, dd. 31

Maart 1910, waarbij is ingetrokken het Raadsbesluit van 7 September 1909, voor wat betreft het bouwen van eene nieuwe school en de regeling van het aan die school en school B te geven onderwijs, en aan Burgemeester en Wethouders verzocht werd ten spoedigste plannen in te dienen ter voorziening in meerdere ruimte voor het meer uitgebreid lager onderwijs op voor de gemeente voordeeliger wijze. S. 356. 21 Nov.

Onderwijs. (Middelbaar) Besluit tot wijziging van het besluit van 7 Maart 1906, houdende vaststelling van bepalingen, betreffende het afnemen van het examen der leerlingen van het tweede studiejaar der Rijks hoogere land-, tuin- en boschbouwschool te Wageningen. 15 Juni.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 12 April 1906, houdende vaststelling van het programma van het examen, af te nemen van de leerlingen van het derde studiejaar der Rijks hoogere land-, tuin- en boschbouwschool te Wageningen, ter verkrijging van het diploma van landbouwkundige, waarvan sprake is in het laatste lid van artikel 57 der wet van 2 Mei 1863, S. 50, en van bepalingen nopens dat examen. 15 Juni.

— Besluit tot nadere wijziging van het Reglement voor de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, vastgesteld bij K. B. van 3 Augustus 1904 (Staatsblad nº. 203). S. 201. 14 Juli.

— Besluit waarbij de akte, genoemd onder *d* van art. 77 der wet van 2 Mei 1863, S. 50, zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 27 Mei 1907, S. 128, wordt gesplitst in onderscheidene akten, met wijziging in zooverre van het K. B. van 24 April 1885, S. 112, programma's voor deze akten worden vastgesteld en de bevoegdheid tot het geven van onderwijs wordt bepaald, aan het bezit van elke dezer akten verbonden. S. 239. 19 Juli.

Onderwijs. (Militair) Zie: *Academie (Kon. Militaire)*, *Krijgsschool* en *Militair onderwijs*.

Ongevallenverzekering. Lijst van fondsen vastgesteld ingevolge art. 92 der Ongevallenwet 1901, door den Raad van Toezicht op de Rijksverzekeringsbank en goedgekeurd door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën. 1/4 Febr.

— Wet tot wijziging van de artikelen 36, 38, 40, 52, eerste lid, en 76 der Ongevallenwet 1901 en invoeging van een artikel tusschen de artikelen 90 en 91 dier wet. S. 228. 15 Juli.

— Besluit ter bekendmaking van den tekst der wet van 2 Januari 1901, S. 1, zooals die wet is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 3 Februari 1902, S. 14, 13 Januari 1908, S. 24, 13 Februari 1909, S. 46, 12 Juni 1909, S. 146, 30 Juni 1909, S. 204, 30 Juni 1909, S. 205, 1 Juli 1909, S. 249 en 15 Juli 1910 (Stbl. nº. 228). S. 241. 26 Juli.

— Besluit tot wijziging van de artikelen 27 en 28 van het K. B. van 5 December 1902, S. 206, laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 21 September 1909, S. 313, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4, der Ongevallenwet 1901, en tot wijziging van artikel 2 van het K. B. van 1 October 1906, S. 254, waarbij eerstbedoeld K. B. is gewijzigd. S. 269. 22 Aug.

— Idem, voorzooveel wijziging betreft van het K. B. van 5 Dec. 1902, Staatsblad nº. 206. S. 319. 7 Nov.

— Besluit tot wijziging van het K. B. van 8 December 1902, S. 213, gewijzigd bij K. B. van 6 Januari 1908, S. 6, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 64 der Ongevallenwet 1901. S. 294. 30 Sept.

— Besluit tot wijziging van het K. B. van 18 Juni 1909, S. 189, tot herziening van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901. S. 318. 7 Nov.

— Besluit tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, ter uitvoering van artikel 45 der Ongevallenwet 1901. S. 320. 7 Nov.

— Besluit tot regeling van de toekenning en de rekening en verantwoording van de jaarlijksche toelage voor kleine onkosten en bureelkosten, die de gerechten, de ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de gerechten, de auditeurs-militair in de militaire arrondissementen, de centrale raad van beroep en de raden van beroep voor de ongevallenverzekering ontvangen. S. 355. 16 Nov.

— Besluit van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van het formulier der loonaanteekeningen en het formulier der verzamelloonlijst, bedoeld in art. 2 van het besluit van 7 November 1910 (Staatsblad nº. 320). 16 Nov.

— Arrest van den Hoogen Raad. Onder „omschrijving van het door het ongeval veroorzaakte lichamelijk letsel" in art. 63, 4º. der Ongevallenwet, valt ook of het ongeval

arbeidsongeschiktheid heeft teweeggebracht en, indien deze is ingetreden op hoelang de duur daarvan moet worden bepaald. In art. 101 der Ongevallenwet wordt geene onderscheiding gemaakt tusschen hem wien een ongeval is overkomen en anderen, zoodat die bepaling ook op de verklaring van eerstgenoemde van toepassing is. (Bladz. 666.) 27 Dec.

Onteigening. Besluit tot verlenging van den termijn, bedoeld in art. II, 1ste lid, der wet van 2 Januari 1909 (Staatsblad nº. 1). S. 77. 1 Maart.

— Besluit tot verlenging van den termijn, genoemd in art. 2 der wet van 24 Juli 1908 (Staatsblad nº. 249). S. 120. 22 April.

— Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente Dreumel, noodig voor de vrijmaking van het verkeer op den weg over den Vorenschen dam en de Dreumelsche straat onder genoemde gemeente. S. 144. 23 Mei.

— Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van een eigendom, noodig voor het vergrooten van de algemeene begraafplaats te Zwijndrecht. S. 205. 14 Juli.

— Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van de verbreeding van het Zieken, het maken van een ruimen toegang naar, en het bevorderen van eene geschikte bebouwing in de ten Noordoosten van den Trekvliet ontworpen stadswijk in de gemeente *'s Gravenhage*. S. 206. 14 Juli.

— Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor de stichting van een pakketposten expeditiegebouw der Posterijen aan de de Ruyterkade te Amsterdam. S. 222. 15 Juli.

— Als voren ten behoeve van de uitbreiding van het stationsemplacement Eindhoven van den Staatsspoorweg Eindhoven—Venlo. S. 223. 15 Juli.

— Als voren ten behoeve van een spoorweg van Heerlen naar Valkenburg. S. 224. 15 Juli.

— Als voren ten behoeve van eene ongestoorde exploitatie van den spoorweg Klazienaveen—Ter Apel in de gemeente Emmen. S. 225. 15 Juli.

— Als voren van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het bouwen van een stadhuis en van een post- en telegraafkantoor aan de Coolvest te Rotterdam. S. 226. 15 Juli.

— Besluit tot verlenging van den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, der wet van 1 Juli 1909 (Stbl. nº. 241). S. 271. 25 Aug.

— Wet tot regeling van het octrooirecht voor uitvindingen. S. 313. 7 Nov.

Oranje Nassau orde. Wet houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 56. 10 Febr.

Passen. Besluit houdende wijziging van de bepalingen betreffende de zeebrieven en jaarpassen in Nederlandsch-Indië, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit, dd. 18 April 1908, nº. 70 (Nederlandsch Staatsblad nº. 116; Indisch Staatsblad nº. 424). S. 157. 6 Juni.

Pensioenen. Wet houdende toepassing van artikel 32 der Burgerlijke Pensioenwet ten behoeve van den gewezen telegrambesteller H. Dirkzwager. S. 103. 8 April.

— Besluit tot afwijzing van de aanvrage om pensioen van J. G. M. H. Regout, gewezen onderwijzeres aan eene openbare lagere school te Zutphen. S. 158. 6 Juni.

— Wet houdende toepassing van art. 32 der Burgerlijke Pensioenwet ten behoeve van den eervol ontslagen hoofdcommies bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, A. Azings Venema. S. 193. 5 Juli.

— Wet houdende aanvulling van den „Staat van het bedrag der pensioenen", behoorende bij de „Pensioenwet voor de zeemacht 1902". S. 217. 15 Juli.

— Besluit houdende vaststelling van eene nieuwe regeling van de pensioenen van geemploieerden en werklieden aan het Koloniaal Etablissement te Amsterdam. S. 252. 8 Aug.

— Besluit waarbij aan W. La Gro of Lagro, gewezen controleur in het Academisch Ziekenhuis te Groningen, een jaarlijksch pensioen ten laste van den Staat wordt toegekend, ten bedrage van *f* 1268. S. 290. 23 Sept.

— Wet tot wijziging en aanvulling van eenige artikelen der Burgerlijke Pensioenwet. S. 314. 7 Nov.

— Besluit houdende beslissing dat onder „het tijdstip, waarop aanspraak op pensioen verkregen werd," in art. 14, 7º lid der Weduwenwet voor de ambtenaren 1890, in geen geval een ander tijdstip kan worden verstaan dan dat, waarop de burgerlijke ambtenaar is overleden. 10 Nov.

— Besluit houdende beslissing, dat de benoeming van een onderwijzer aan een gemeenschappelijke openbare school krachtens de gemeenschappelijke regeling der betrokken gemeentebesturen, redelijkerwijze te beschouwen is, als door de gemeentebesturen

zelve geschied, zoodat de aan die school volbrachte diensttijd bij de berekening van het pensioen behoort in aanmerking te komen. 25 Nov.
— Beschikking van den Minister van Oorlog tot wijziging van het besluit van 21 Februari 1903, houdende uitvoering van het K. B. van 5 Januari 1903 (Stbl. nº. 2). 29 Nov.
— Besluit houdende ongegrondverklaring van de bezwaren van den gewezen tijdelijk gepensionneerden korporaal H. JANSSEN te Limmel, gemeente Meerssen, tegen de beslissing op zijn verzoek om vernieuwing van militair pensioen. S. 382. 30 Dec.
— Zie ook: *Weduwen- en weezenfonds.*

Personeele belasting. Besluit nopens het beroep van het bestuur der Roomsch-Katholieke Werkliedenvereeniging St. Joseph, te Utrecht, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar op het verzoek om herplaatsing van de inrichting dier Vereeniging op de lijst, bedoeld bij art. 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting. S. 108. 9 April.
— Besluit nopens het beroep van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur van den Heiligen Willebrordus te Mill tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Maastricht, op zijn verzoek om plaatsing van het gebouw van het Roomsch-Katholiek Jongenspatronaat te Mill op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet tot regeling der personeele belasting. S. 116. 18 April.
— Besluit waarbij gelast wordt, dat de inrichting van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur te Reusel, genaamd „Het Roomsch-Katholiek Meisjesweeshuis" worde herplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896, S. 72, tot regeling der personeele belasting. S. 124. 27 April.
— Besluit waarbij ongegrond is verklaard het beroep van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur van den H. Joseph, te Bennebroek, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam in zake personeele belasting. S. 125. 28 April.
— Besluit waarbij gelast wordt, dat het gebouw der Vereeniging Roomsch-Katholieke Jongelingsvereeniging St. Joseph te Montfoort, zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet op de personeele belasting. S. 128. 29 April.
— Besluit waarbij ongegrond is verklaard het beroep van het bestuur der vereeniging „Afdeeling Haarlem en omstreken van den Kon. Nederl. Bond van Oud-onderofficieren" te Haarlem, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam in zake personeele belasting. S. 195. 6 Juli.

Polders. Zie: *Waterschappen.*

Politie. Besluit tot wijziging van het K. B. van 6 October 1856, S. 92, houdende vaststelling van een onderscheidingsteeken voor de Commissarissen van Politie. S. 63. 12 Febr.
— Besluit tot: 1º. intrekking van het K. B. van 21 Februari 1893, S. 49, houdende regeling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht, zooals dit is gewijzigd laatstelijk bij K. B. van 20 Februari 1905, S. 79; 2º. vaststelling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht. S. 74. 24 Febr.

Posterijen. Missive van den Minister van Waterstaat aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het verzenden van dienststukken per post in verband met Zondagsrust. 19 Oct.

Rechten van in-, uit- en doorvoer. Besluit tot nadere regeling van het invoerrecht op chloralhydraat, aether sulfuricus, chloroforme, azijnaether, spiritus nitri dulcis en alle verdere dergelijke uit of met alcohol bereide stoffen. S. 29. 13 Jan.
— Besluit houdende vrijstelling van invoerrecht voor lak, bestaande uit eene oplossing van hars in een mengsel van aether, benzol en minder dan 5 percent alcohol, dienende tot het lakken van voorwerpen in fabrieken en trafieken. S. 67. 15 Febr.
— Besluit houdende bepalingen omtrent het verleenen van teruggaaf van accijns bij uitvoer van alcoholhoudende goederen. S. 86. 15 Maart.
— Besluit betreffende vrijdom van het invoerrecht op houtgeest. S. 114. 15 April.
— Besluit houdende vrijstelling van invoerrecht voor een mengsel van ongeveer gelijke deelen nitrobenzol en amyl-acetaat, benoodigd bij de werkzaamheden in fabrieken van schoensmeer. S. 133. 10 Mei.
— Besluit houdende opheffing van Brouwershaven als eerste wacht en losplaats bij invoer en als laatste wacht bij uitvoer aan de zeezijde. S. 155. 2 Juni.
— Besluit houdende bepalingen omtrent den doorvoer van absint. S. 160. 7 Juni.
— Besluit houdende wijziging en aanvulling der bepalingen tot vereenvoudiging van de formaliteiten, in acht te nemen bij den in-,

uit- en doorvoer van goederen. S. 175. 28 Juni.
— Besluit houdende vrijstelling van invoerrecht voor chloroforme, dienende in chemische fabrieken tot het uittrekken van plantaardige stoffen. S. 198. 11 Juli.
— Besluit houdende aanwijzing van eene heerbaan en uitbreiding van de attributen van de kantoren Stamproy en Weert. S. 235. 16 Juli.
— Besluit houdende vrijstelling van invoerrecht voor uit- of met alcohol bereide stoffen, benoodigd als hulpmiddel bij de werkzaamheden in leder- en schoenfabrieken. S. 254. 10 Aug.
— Besluit houdende aanwijzing van een heerbaan en vestiging van een kantoor der invoerrechten te Esbeek (gemeente Hilvarenbeek). S. 275. 5 Sept.
— Wet houdende bepalingen omtrent het belasten van houtgeest. S. 377. 30 Dec.
Rechtswezen. Besluit houdende wijziging van het bij K. B. van 14 September 1838, S. 36, vastgesteld Reglement III van orde en discipline voor de Advocaten en Procureurs, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het K. B. van 1 Juni 1879 (Stbl. nº. 107). S. 178. 1 Juli.
— Wet tot wijziging der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering. S. 180. 5 Juli.
In werking treding. S. 286. 19 Sept.
„ „ „ S. 312. 1 Nov.
— Wet tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten. S. 181. 5 Juli.
In werking treding. S. 312. 1 Nov.
— Wet houdende regeling van de heffing van griffierechten en, in verband daarmede, wijziging van eenige wettelijke voorschriften. S. 182. 5 Juli.
In werking treding. S. 312. 1 Nov.
— Besluit tot aanvulling en wijziging van het bij K. B. van 14 September 1838, S. 36, vastgestelde Reglement nº. I, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het K. B. van 18 December 1909 (Stbl. nº. 408). S. 287. 19 Sept. S. 308. 1 Nov.
— Besluit bepalende de bekendmaking in het Staatsblad van de wijziging der artikelen 72 tot en met 81 van het Gemengd Wetboek van Koophandel van Egypte. S. 302. 14 Oct.
— Besluit tot aanvulling en wijziging van het bij K. B. van 14 September 1838, S. 36, vastgestelde Reglement nº. II, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het K. B. van 30 Mei 1877 (Stbl. nº. 142). S. 309. 1 Nov.
— Besluit tot aanvulling en wijziging van het bij K. B. van 14 September 1838, S. 36, vastgestelde Reglement nº. IV, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het K. B. van 21 Juli 1906 (Staatsblad nº. 208). S. 310. 1 Nov.
— Besluit tot aanvulling en wijziging van het K. B. van 15 Juli 1879, S. 143, waarbij het maximum van het getal deurwaarders bij de regterlijke kollegien en hunne tractementen opnieuw worden vastgesteld. S. 311. 1 Nov.
— Besluit tot regeling van de toekenning en de rekening en verantwoording van de jaarlijksche toelagen voor kleine onkosten en bureelkosten, die de gerechten, de ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de gerechten, de auditeurs-militair in de militaire arrondissementen, de centrale raad van beroep en de raden van beroep voor de ongevallenverzekering ontvangen. S. 355. 16 Nov.
— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent de beëediging en installatie van de bij de wet van 5 Juli 1910, S. 181, ingestelde kantongerechten Amsterdam en Rotterdam en omtrent den eed der deurwaarders bij die gerechten. S. 357. 22 Nov.
— Besluit tot afwijking van den regel, gesteld sub *b.* van artikel 46 van het laatstelijk bij K. B. van 1 November 1910, S. 310, gewijzigd Reglement nº. IV op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden. S. 371. 19 Dec.
— Zie ook: *Curaçao, Suriname en Tractaten.*
Reclasseering. Zie: *Strafrecht en Strafvorder.*
Regeering. Wet tot bepaling van de som, bestemd tot goedmaking van de kosten van het Regentschap. S. 141. 23 Mei.
Reis- en verblijfkosten. Besluit tot aanvulling van het K. B. van 31 Januari 1884, S. 25, zooals dit laatstelijk is aangevuld bij K. B. van 14 September 1909 (Stbl. nº. 308). S. 92. 30 Maart.
— Besluit houdende vaststelling van nieuwe regelen ten aanzien van de vergoeding wegens reis- en verblijfkosten, toe te kennen aan personen die hier te lande met dienstverrichtingen worden belast, waarvan de kosten ge-

kweten worden uit de Koloniale geldmiddelen. S. 306. 26 Oct.

Rekeningen. Zie: *Begrootingen en —.*

Rijksgestichten en Rijkswerkinrichtingen. Besluit tot nadere wijziging en aanvulling van den bij K. B. van 15 Juni 1905, S. 209, vastgestelden en laatstelijk bij K. B. van 25 October 1909, S. 344, gewijzigden en aangevulden algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij de artikelen 3 en 21 der wet van 12 Februari 1901 (Stbl. nº. 64). S. 291. 23 Sept.

— Besluit houdende aanwijzing, bestemming en verdeeling in afdeelingen van het tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht te Leiden. S. 354. 14 Nov.

Rijksinstituut voor het onderzoek der zee. Besluit tot wijziging van het Reglement voor het Rijksinstituut voor het onderzoek der zee, vastgesteld bij K. B. van 3 April 1903 (Staatsblad nº. 95). S. 123. 23 April.

Rijksveldwacht. Zie: *Politie.*

Rijnvaart. Zie: *Scheepvaart.*

Rijwielen. Zie: *Motorrijtuigen en —.*

Rivieren. Zie: *Scheepvaart.*

Scheepvaart. Besluit tot uitvoering van artikel 67, eerste lid, onder *a*, der Schepenwet. S. 41. 3 Febr.

— Besluit tot wijziging van art. 4 van de bij K. B. van 2 Mei 1905, S. 131, bekrachtigde politiebepalingen op het vervoer van petroleum en hare distillatieproducten in tankschepen op den Rijn. S. 87. 17 Maart.

— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent de meeting van binnenvaartuigen. S. 94. 4 April.

— Besluit tot aanvulling van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn met inbegrip van de Waal en de Lek. S. 119. 21 April. S. 299. 8 Oct.

— Besluit tot vaststelling van een reglement van politie op het ankeren op de rivier de Nieuwe Maas onder de gemeente Rotterdam. S. 166. 23 Juni.

— Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart door de Koningshaven en op de Nieuwe Maas, onder de gemeente Rotterdam. S. 167. 23 Juni.

— Besluit tot wijziging van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op de Merwede, de Noord en de Nieuwe Maas, vastgesteld bij K. B. van 28 September 1905, S. 277, en laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 2 Maart 1909 (Stbl. nº. 62). S. 168. 23 Juni.

— Besluit tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden Rotterdam tot in zee, vastgesteld bij K. B. van 9 December 1903, S. 326, en gewijzigd bij K. B. van 18 Maart 1908 (Stbl. nº. 86). S. 169. 23 Juni.

— Missive van den Minister van Waterstaat aan de Gedeputeerde Staten van de provinciën betreffende het aanbrengen van den lijn aanwijzende den grootsten geoorloofden diepgang op grond van art. 9 van het besluit van 31 Juli 1880, Staatsblad 121. 28 Juli.

— Bekendmaking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende vrijstelling van Nederlandsche schepen in Britsche havens ten aanzien van voorschriften betreffende de minimum-uitwatering en reddingsmiddelen. 5 Aug.

— Besluit tot wijziging van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij K. B. van 13 Augustus 1891, S. 158, en laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 25 November 1909 (Stbl. nº. 372). S. 262. 20 Aug.

— Besluit tot aanvulling van § 2 van het K. B. van 24 Augustus 1900, S. 152, tot bekrachtiging van de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare buitengewone zitting van 11 Mei 1900 vastgestelde politiebepalingen voor het vervoer van bijtende en vergiftige stoffen op den Rijn. S. 367. 13 Dec.

— Zie ook: *Bakens, Bruggen, Kanalen, Militaire Zaken, Sluizen, Tractaten, Visscherij.*

Schilderijen. Wet houdende goedkeuring der overeenkomst van schenking den 29sten November 1909 met JEAN CHARLES JOSEPH DRUCKER en zijne echtgenoote MARY LYDIA FRASER te Londen, gesloten. S. 102. 8 April.

Schuld. (Nationale) Besluit houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870, S. 62, gewijzigd bij die van 31 December 1897, S. 281, en de wet van 5 December 1881 (Stbl. nº. 185). S. 107. 9 April. S. 154. 2 Juni.

— Besluit houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (Stbl. nº. 185). S. 34. 24 Jan. S. 76. 25 Febr. S. 171. 25 Juni. S. 272. 26 Aug. S. 372. 23 Dec.

— Wet betreffende het aangaan van eene geld-

leening ten laste van den Staat. S. 412. 31 Dec.

Sluizen. Besluit tot vaststelling van een Reglement van Politie voor alle militaire sluizen en bruggen, met uitzondering van die in of over den gekanaliseerden Krommen Rijn. S. 146. 25 Mei.

— Besluit tot wijziging en aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor sluizen en bruggen, onder beheer van het Rijk, in den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam. S. 234. 16 Juli.

— Besluit tot wijziging van het bijzonder reglement van politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het Bergsche Veld, ten zuiden van de rivier de Merwede, met hare havens. S. 267. 20 Aug.

— Zie ook: *Scheepvaart.*

Spaarbanken. Besluit tot aanvulling en wijziging van het laatstelijk bij K. B. van 29 Januari 1909, S. 20 gewijzigde en aangevulde K. B. van 10 Januari 1881, S. 2, strekkende tot uitvoering van de wet van 25 Mei 1880, S. 88, tot instelling eener Rijkspostspaarbank, laatstelijk gewijzigd en aanvuld bij de wet van 1 Juli 1909 (Stbl. nº. 211). S. 61. 11 Febr. S. 164. 15 Juni.

— Besluit ter bepaling van den dag, waarop de wet van 1 Juli 1909, S. 211, houdende wijziging en aanvulling van de wet van 25 Mei 1880, S. 88, tot instelling eener Rijkspostspaarbank, gelijk die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 20 Juli 1895, S. 35, en 8 December 1906, S. 319, in werking treedt. S. 90. 24 Maart.

— Besluit houdende regeling van de organisatie van het personeel der directie van de Rijkspostspaarbank, laatstelijk vastgesteld bij K. B. van 22 December 1905 (Stbl. nº. 357). S. 177. 30 Juni.

— Besluit houdende bekendmaking van den tekst der wet van 25 Mei 1880, S. 88, tot instelling eener Rijkspostspaarbank, zooals die is aangevuld en gewijzigd bij de wetten van 20 Juli 1895, S. 135, 8 December 1906, S. 319, en 1 Juli 1909 (Stbl. nº. 211). S. 368. 15 Dec.

— Besluit waarbij, met intrekking van de K. B. van 10 Januari 1881, S. 2, 15 Mei 1883, S. 45, 8 Mei 1896, S. 77, 27 October 1905, S. 293, 9 September 1907, S. 248, 29 Januari 1909, S. 20, 11 Februari 1910, S. 61 en 15 Juni 1910, S. 164, de in die besluiten opgenomen bepalingen tot uitvoering van de, laatstelijk bij de wet van 1 Juli 1909, S. 211, aangevulde en gewijzigde wet van 25 Mei 1880, S. 88, tot instelling eener Rijkspostspaarbank, in eene doorloopende reeks van artikelen samengevat en op eenige punten verduidelijkt en aangevuld en onderling in betere overeenstemming gebracht, opnieuw worden vastgesteld. S. 369. 15 Dec.

Spoorwegen. Besluit tot wijziging van het Lokaalspoorwegreglement 1902, deel *B*, en van het Vereenvoudigd Locaalspoorwegreglement 1902, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 18 Augustus 1902, S. 170, gewijzigd bij K. B. van 12 Maart 1909 (Stbl. nº. 67). S. 30. 14 Jan.

— Besluit van den Minister van Waterstaat, houdende vaststelling van bepalingen betreffende het aannemen op spoorwegstations, ten vervoer van rundvee. 17 Febr.

— Besluit tot nadere wijziging van het Algemeen Reglement Vervoer 1901. S. 85. 10 Maart.

— Besluit tot nadere wijziging van het Locaalspoorwegreglement 1902 deel A. S. 106. 8 April.

— Besluit tot wijziging van het K. B. van 9 Juli 1876, S. 159, laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 4 Maart 1904, S. 55, tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten. S. 122. 23 April.

— Wet tot naasting van den spoorweg Gouda—Schoonhoven. S. 219. 15 Juli. In werking treden dier wet. S. 270. 24 Aug.

— Besluit tot gelijkstelling van het door de gemeente Utrecht geëxploiteerde spoorwegnet te Utrecht, waarop in hoofdzaak geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft, met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft. S. 248. 8 Aug.

— Zie ook: *Tractaten.*

Statistiek. Besluit tot wijziging van het K. B. van 9 Januari 1899, S. 43, betreffende het Centraal Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 200. 14 Juli.

Sterke drank. Besluit tot vernietiging van het besluit van Ged. Staten van Gelderland, waarbij ongegrond is verklaard het beroep, ingesteld door C. Berends te Nijmegen, tegen het besluit van burgemeester en wethouders dier gemeente, waarbij hem eene vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein is geweigerd. S. 105. 8 April.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van Apeldoorn, waarbij eene door J. Thimens, aldaar,

ingezonden verklaring als bedoeld in artikel 14, 2de lid der Drankwet, is ter zijde gelegd. S. 112. 15 April.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van Helmond, waarbij aan M. G. J. HELSPER, wed. W. H. DE ROY, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 118. 18 April.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burg. en Weth. van Wansum, waarbij aan J. M. AAN DE BRUGH, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 163. 15 Juni.
— Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende aanwijzing der standplaatsen van de inspectie op de naleving van de Drankwet. 22 Juni.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burg. en Weth. van Brummen, waarbij aan B. A. SLIJKHUIS, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 170. 24 Juni.
— Besluit tot wijziging van het K. B. van 7 Februari 1906, S. 22, gewijzigd bij K. B. van 25 Mei 1909, S. 127, tot nadere uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, en 35, eerste lid, van de Drankwet (Staatsblad 1904, nº. 235). S. 196. 7 Juli.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van B. en W. van Kapelle, waarbij aan J. COPPENS verlof is verleend voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank. S. 243. 28 Juli.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Hengelo (G.) voor zoover daarbij is ingetrokken de vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein van J. J. HOEKERT en zoodanige vergunning is verleend aan R. ARENDSEN, weduwe van B. GROOTBOD, beiden aldaar. S. 268. 22 Aug.
— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat: nu vaststond, dat de drank in den winkel was besteld en daar, na elders in eene flesch van den kooper te zijn gedaan, aan dezen werd overhandigd, terecht is aangenomen, dat die drank in den winkel werd verkocht; dat bij de bewezenverklaring, dat de beklaagde goed vond, dat op eene wijze in strijd met de aan zijne vergunning klevende voorwaarde drank werd verkocht, welk goedvinden zeker is eene eigene daad van den beklaagde waardoor hij de bedoelde voorwaarde niet naleefde, hij daarvoor terecht aansprakelijk gesteld is; dat die aansprakelijkheid niet is opgeheven, doordat bij de wijziging der Drankwet naast den vergunninghouder ook de vervanger is strafbaar gesteld en onafhankelijk is van de vraag wie feitelijk de verkooper was en in welke qualiteit deze handelde; dat met „gesloten flesschen" in art. 55, 2º., der Drankwet bedoeld worden flesschen die niet slechts eenvoudig dicht zijn maar die van eene zoodanige sluiting voorzien zijn, dat zij niet zonder eenig hulpmiddel kunnen worden geopend. 14 Nov.
— Besluit tot vernietiging van artikel 2 van de door den Raad der gemeente Ambt-Almelo in zijne vergadering van 17 Juni 1910 vastgestelde „Verordening, aanwijzende de buurt waarin en den kring waarbinnen geene vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein verleend mogen worden." S. 363. 29 Nov.

Strafrecht en Strafvordering. Wet tot wijziging der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie en van de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering. S. 180. 5 Juli.
In werking treden. S. 286. 19 Sept.
— Besluit tot wijziging en aanvulling van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij K. B. van 31 Augustus 1886, S. 159, en laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 30 Maart 1903 (Stbl. nº. 94). S. 373. 24 Dec.
— Besluit houdende vaststelling van eene reclasseeringsregeling. S. 374. 24 Dec.
— Besluit tot wijziging van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij K. B. van 17 Augustus 1889 (Staatsblad nº. 107). S. 375. 24 Dec.

Suiker. Besluit houdende nadere bepalingen omtrent het verleenen van teruggaaf van accijns voor suiker, gebezigd voor de bereiding van eetwaren en dranken, die naar het buitenland worden uitgevoerd. S. 257. 15 Aug.
— Besluit houdende aanvulling van het K. B. van 28 Februari 1898, S. 59, bevattende bepalingen omtrent inrichtingen, waarin uit melado, melasse, stroop of andere suikerhoudende zelfstandigheden suiker wordt afgescheiden. S. 303. 21 Oct.

Suriname. Besluit ter uitvoering van de artikelen 12, tweede lid, en 17, eerste lid, van het K. B. van 30 October 1909, S. 350, tot regeling van de rechtspleging bij de landmacht en van de rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof in de Koloniën Suriname en Curaçao. S. 297. 3 Oct.

— Wet houdende regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der kolonie Suriname. S. 315. 7 Nov.
— Zie ook: *Begrootingen* en *Handels- en fabrieksmerken.*

Telegrafen en Telefonen. Missive van den Minister van Waterstaat aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende het planten van boomen onder Rijks-telegraaf- en telefoonlijnen. 19 Mei.
— Besluit bepalende de vestiging van locale Rijks-telefoonnetten te Culenborg, Harlingen, Heerenveen, Heerlen, Neuzen, Noordwijkbinnen, Winterswijk en Zierikzee, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten. S. 245. 6 Aug.
— Besluit tot wijziging en aanvulling van: 1°. het K. B. van 20 December 1907, S. 334, bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te Bergen op Zoom, Boskoop, Gorinchem, Lochem, Roosendaal (Noordbrabant), Waalwijk en Zandvoort, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten; 2°. het K. B. van 21 Juni 1907, S. 150, bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet te Lisse, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van den 20 December 1907, S. 335; 3°. het K. B. van 28 Mei 1906, S. 116, bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet Rheden, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van 20 December 1907, S. 336; 4°. het K. B. van 12 September 1906, S. 240, bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelefoonnet te Nijmegen, en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij dat van 20 Dec. 1907 (Staatsblad n°. 337). S. 246. 6 Aug.
— Besluit tot wijziging en aanvulling van het K. B. van 9 Juni 1904, S. 117, houdende bepalingen betreffende den Rijkstelefoondienst, zooals dat is gewijzigd bij K. B. van 28 Augustus 1905 (Staatsblad n°. 257). S. 362. 26 Nov.

Tienden. Besluit houdende vaststelling eener regeling van de belooning en van de vergoeding van reis- en verblijfkosten, welke zullen worden genoten door de leden van de schattingscommissies. 12 Jan.

Tolken. Besluit tot vaststelling van een reglement voor den tolkendienst bij de Gezantschappen en Consulaten in China en Japan. S. 156. 4 Juni.

Tractaten. Wet houdende goedkeuring van de den 15 December 1908 te Stockholm tusschen Nederland en Zweden geteekende overeenkomst van handel en van het daarbij behoorend additioneel protocol, geteekend te 's Gravenhage den 20 Augustus 1909. S. 39. 2 Febr.
— Wet houdende goedkeuring van het op 8 December 1908 te Cettinje tusschen Nederland en Montenegro geteekende verdrag van handel en scheepvaart. S. 40. 2 Febr.
— Besluit bevelende de bekendmaking van het te Athene op 22 November 1909 gesloten verdrag tot aanvulling van het Nederlandsch-Grieksche uitleveringsverdrag van 26 Aug. 1905 (Stbl. 1906, n°. 247). S. 68. 15 Febr.
— Besluit bepalende de bekendmaking in het Staatsblad van 12 verdragen en van eene verklaring, onder dagteekening van 18 October 1907 ter tweede Vredesconferentie gesloten. S. 73. 22 Febr.
— Besluit bevelende de bekendmaking in het Staatsblad van het te Stockholm op 15 December 1908 tusschen Nederland en Zweden gesloten handelsverdrag, met het daarbij behoorend additioneel protocol. S. 78. 2 Maart.
— Besluit bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de goedkeuring door Nederland van de verlenging der bevoegdheden van de gemengde rechtbanken in Egypte voor den tijd van 5 jaren, ingaande 1 Februari 1910 (Staatsblad 1905, n°. 127). S. 79. 2 Maart.
— Besluit bevelende de plaatsing in het Staatsblad van het op 8 December 1908 tusschen Nederland en Montenegro gesloten verdrag van handel en scheepvaart. S. 111. 13 April.
— Wet houdende goedkeuring van de op 16 December 1909 te Londen tusschen Nederland en Groot-Britannië en op 29 December 1909 te Parijs tusschen Nederland en Frankrijk gesloten verdragen tot verlenging van de bestaande arbitrage-verdragen. S. 139. 23 Mei.
— Wet houdende goedkeuring van het op 20 November 1909 te Rome tusschen Nederland en Italië gesloten arbitrageverdrag en voorbehoud om de in artikel 2 van dat verdrag bedoelde overeenkomsten te sluiten. S. 213. 15 Juli.
— Wet tot goedkeuring van het op 11 Oct. 1909 te Parijs gesloten internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen. S. 236. 18 Juli.
— Besluit bepalende de bekendmaking in het

Staatsblad van de op 16 December 1909 te Londen tusschen Nederland en Groot-Britannië en op 29 December 1909 te Parijs tusschen Nederland en Frankrijk gesloten arbitrageverdragen. S. 240. 23 Juli.

— Besluit bepalende de bekendmaking in het Staatsblad van het op 20 November 1909 te Rome tusschen Nederland en Italië gesloten algemeen arbitrageverdrag. S. 276. 5 Sept.

— Besluit tot bekendmaking van het op 11 October 1909 te Parijs gesloten internationaal verdrag betreffende het verkeer met automobielen. S. 277. 7 Sept.

In werking treding van dit tractaat. S. 285. 19 Sept.

— Besluit bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de op 1 September 1910 te 's Gravenhage onderteekende overeenkomst houdende mildere bepalingen voor het wederzijdsche verkeer tusschen de Nederlandsche en de Duitsche spoorwegen, ten aanzien van goederen, welke, ingevolge de internationale overeenkomst betreffende het goederenvervoer per spoorweg van 14 October 1890, van het vervoer zijn uitgesloten of slechts voorwaardelijk zijn toegelaten. S. 288. 22 Sept.

Trekhonden. Wet houdende bepalingen ter bescherming van trekhonden. S. 203. 14 Juli.

Vee- en vleeschkeuring. Besluit van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van het besluit van 26 Maart 1909, betreffende de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch. 30 Dec.

Veenschappen. Zie: *Waterschappen.*

Veeziekten. Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende in- en doorvoer van artikelen, afkomstig van vee. 11 Febr.

— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende declaratiën in zake veeziekten. 18 Juni.

— Besluit houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee. S. 364. 1 Dec.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 3, onder *h*, van het K. B. van 1 December 1910, S. 364, houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee. 29 Dec.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 3 van het K. B. van 1 December 1910, S. 364, houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee. 29 Dec.

Vereenigingen. Arrest van den Hoogen Raad. Art. 9 al. 3 der wet t. r. d. Coöp. Vereenigingen maakt voor deze tot dwingend recht wat in art. 1692 B. W. voor zedelijke lichamen in het algemeen als recht wordt bepaald en de strekking dier artt. is geen andere, dan om te bepalen, welke physieke personen het zedelijk lichaam zullen vertegenwoordigen en voor hetzelve handelen; zij maken geen uitzondering op art. 5 2°. B. R.; dit doet evenmin art. 21 van de Coöp. Wet. 30 Dec.

Verstrekkingen. Zie: *Begrootingen en rekeningen.*

Vestingwerken. Besluit waarbij, met wijziging van het K. B. van 8 April 1886, S. 48, wordt bepaald, dat het fort St. Anthonie geen vestingwerk meer zal zijn. S. 26. 10 Jan.

— Besluit betreffende klassificatie van vestingwerken. S. 199. 13 Juli.

Visscherij. Besluit tot vaststelling van een gewijzigd reglement voor de examens ter verkrijging van diploma's van stuurman en van schipper aan boord van zeevisschersvaartuigen, alsmede van diploma's van schipper aan boord van kustvisschersvaartuigen. S. 131. 3 Mei.

— Besluit tot vaststelling van een gewijzigd reglement voor de examens ter verkrijging van diploma's van machinist-stoker en van machinist aan boord van stoomzeevisschersvaartuigen. S. 132. 3 Mei.

— Besluit tot vaststelling van een letterteeken voor visschersvaartuigen, tehuis behoorende te Zuid-Beijerland. 22 Aug.

— Besluit tot vaststelling van een Reglement op de visscherijraden voor de kustvisscherij. (Reglement voor de kustvisscherijraden.) S. 284. 19 Sept.

Vlotvaart. Zie: *Scheepvaart.*

Volksgezondheid. Besluit houdende wijziging van het besluit van 25 Juni 1902, tot uitvoering van art. 23 van de Gezondheidswet. 21 Jan.

Volkshuisvesting. Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing ten aanzien van art. 43 der Bouw- en Woningverordening voor de Gemeente Woerden, betreffende de aansluiting van woningen aan de waterleiding. 31 Jan.

— Besluit tot schorsing van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Sloten, van 8 Januari 1910, waarbij aan C. J. VAN

POELWIJCK vergunning is verleend tot het bouwen van vier woonhuizen. S. 58. 10 Febr.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van Sloten (N.-H.), waarbij aan C. J. VAN POELWIJCK vergunning is verleend tot het bouwen van vier woonhuizen. S. 93. 2 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. In art. 42 der Verordening houdende voorschriften als bedoeld in art. 1 der Woningwet, voor de gemeente Culemborg moet evenals in art. 3 al. 1 der Woningwet onder „voor een gedeelte vernieuwen" slechts worden verstaan eene min of meer ingrijpende verbouwing. Daaronder is niet te begrijpen het aanbrengen van een nieuwen vloer in een vertrek. (Bladz. 660) 11 April.
— Arrest van den Hoogen Raad houdende beslissing, dat een volgens de artt. 69 en 102 der gemeentewet door burgemeester en secretaris onderteekende verklaring, dat door B. en W. eene bepaalde vergunning niet is verleend, eene authentieke akte is, waarvan de bewijskracht niet is beperkt tot hetgeen in het college van B. en W. in tegenwoordigheid van den burgemeester is verricht; al vallen onder „gebouw" in art. 5 der Woningwet niet getimmerten van kleine afmetingen als „eene kooi, een hok, een bergplaats en dergelijke" daaronder wel kan vallen een varkenshok, wanneer dit op grond van samenstelling en afmetingen aanleiding geeft het als een gebouw te beschouwen. 2 Mei.
— Besluit houdende beslissing, dat uit art. 16 der Woningwet niet kan worden afgeleid dat op den gemeenteraad de wettelijke plicht rust tot aanstelling van een vasten ambtenaar, belast met het bouw- en woningtoezicht en dat Ged. Staten derhalve ten onrechte krachtens art. 212 der gemeentewet op de gemeentebegrooting een post voor de bezoldiging van zoodanigen ambtenaar hebben gebracht. 21 Mei.
— Besluit houdende beslissing dat, hoewel art. 6 der Woningwet toelaat aan B. en W. bevoegdheid te geven vrijstelling te verleenen van het voldoen aan in de verordening bepaaldelijk omschreven eischen, toch eene zoo ruime toepassing van dit beginsel als bij de hier bedoelde verordening heeft plaats gehad, niet kan worden toegelaten. 26 Juli.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van Sneek, en het besluit van den raad dier gemeente, waarbij achtereenvolgens aan G. WILHELMY vergunning is geweigerd tot het stichten van een gebouwtje achter het door hem bewoonde huis aan de Stationsstraat aldaar en het door hem tegen die weigering ingestelde beroep is afgewezen. S. 304. 24 Oct.
— Besluit houdende beslissing: dat bij de beoordeeling van de vraag, of een uitbreidingsplan al dan niet voor goedkeuring vatbaar is, uitsluitend rekening moet worden gehouden met de doelmatigheid van het plan en de belangen der betrokken eigenaren; dat, daargelaten de vraag, of na eene onteigening ten algemeenen nutte de onteigenende partij verplicht is, het werk, waarvoor onteigend wordt, geheel of gedeeltelijk uit te voeren, in ieder geval die verplichting geene zoodanige is, dat belanghebbenden daaraan rechten zouden kunnen ontleenen. 14 Dec.

Vreemdelingen. Wet houdende wijziging van wetten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 56. 10 Febr.

Vrouwenarbeid. Zie: *Arbeid van vrouwen en jeugdige personen.*

Waterschappen. Besluit houdende beslissing dat een keur of politieverordening van een waterschap wel het recht van beschikking over den eigendom van een ingeland mag beperken, maar niet zoo ver mag gaan om den ingeland een bepaalde wijze van beschikking over een deel van zijn eigendom, in casu bestaande in de verplichting om zijn grond tot water te vergraven, af te dwingen. 18 Febr.
— Besluit houdende beslissing dat het stichten en hebben van inrichtingen tot verwarming en verlichting door brongas, waardoor de watertoevoer in den polder wordt vermeerderd en dus de kosten der bemaling stijgen, bij waterschapskeur beperkt kan worden. 22 Juli.
— Besluit houdende beslissing dat Waterschapsbesturen bevoegd zijn het vrij laten uitzwemmen van zwanen en eenden bij verordening te beperken. 27 Juli.

Waterstaat. Besluit tot gedeeltelijke uitvoering van artikel 4, 2de en 3de lid der wet van 28 Februari 1891, S. 69, tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken. S. 37. 28 Jan.

Weduwen en Weezen. Besluit betreffende het verleenen van onderstand aan weduwen en weezen van militairen of gewezen militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen. 28 Jan.

Weduwen- en weezenfonds. Besluit betref-

fende aanvulling van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der officieren van de Landmacht in Nederlandsch-Indië. S. 289. 23 Sept.

Wegen. Wet tot overbrenging deels in eigendom, beheer en onderhoud, deels enkel in beheer en onderhoud bij de gemeente 's Hertogenbosch van gedeelten der Rijkswegen van 's Hertogenbosch naar de Maas, naar Tilburg en naar Grave met aanliggende strooken Rijksgrond en met inbegrip van de daarop aanwezige verhardingen, beplanting en de daarin gelegen kunstwerken. S. 227. 15 Juli.

Woningwet. Zie: *Volkshuisvesting.*

Wijn. Wet houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op den wijn. S. 211. 15 Juli.

Zeebrieven. Besluit houdende wijziging van de bepalingen betreffende de zeebrieven en jaarpassen in Nederlandsch-Indië, laatstelijk gewijzigd bij K. B., dd. 18 April 1908, nº. 70 (Nederlandsch Staatsblad nº. 116; Indisch Staatsblad nº. 424). S. 157. 6 Juni.

Zegel. Missive van den Minister van Financiën aan de Directeurs der Registratie en Domeinen, betreffende de toepassing der Zegelwet op kwitantiën voor provinciale en plaatselijke belastingen. 10 Oct.

— Missive van den Minister van Financiën aan de Directeurs der Registratie en Domeinen, betreffende de toepassing der Zegelwet op quitantiën voor schoolgeld, gas, waterleiding, enz. 11 Nov.

— Arrest van den Hoogen Raad. Het verbod van art. 8 der zegelwet heeft alleen betrekking op stukken, die naar hun aard zegelplichtig zijn. Daartoe behooren niet de stukken, bedoeld in art. 10 der zegelwet. Het gebruik van een bestek bij eene akte van aanbesteding ten behoeve eener gemeente is geen gebruik in eene openbare akte en maakt dus dit bestek niet zegelplichtig ingevolge art. 10 der zegelwet. 18 Nov.

Zetters. Besluit betreffende colleges van zetters voor 's Rijks directe belastingen. S. 365. 6 Dec.

Ziekten. (Besmettelijke) Besluit tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en de Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 36. 27 Jan.

— Besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot uitvoering van het K. B. van 27 Januari 1910 (Staatsblad nº. 36). 21 Febr.

— Besluit waarbij de wetten van 4 Dec. 1872, S. 134, tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, en van 28 Maart 1877, S. 35, tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, van toepassing worden verklaard op meningitis cerebrospinalis epidemica. S. 161. 14 Juni.

— Wet tot aanvulling van de wet van 4 December 1872, S. 134, tot voorziening tegen besmettelijke ziekten. S. 204. 14 Juli.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende Aziatische cholera. 22 Aug.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende Aziatische cholera. 29 Aug.

— Besluit, tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, aangevuld door de wet van 20 Juli 1884, S. 164 en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886, S. 64, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 300. 10 Oct.

— Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 307. 27 Oct.

Zondagsrust. Zie: *Posterijen.*

Zout. Besluit houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer en de nederlagen van zout op een gedeelte van het terrein van toezicht langs de grenzen. S. 115. 18 April.

— Besluit houdende aanwijzing van losplaatsen van ruw zout of zouthoudend water. S. 162. 14 Juni.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 24 Juni 1895, S. 90, betreffende den vrijdom van accijns voor zout, benoodigd voor de bemesting van landerijen en de voeding van vee. S. 176. 28 Juni.

— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout, benoodigd voor de bemesting van landerijen en de voeding van vee. S. 256. 15 Aug.